

546

[Faint, illegible text from the adjacent page, possibly a table of contents or index, with some red initials.]

Paratus de tpe cōtinens euan gelioꝝ de tpe expōnes. necnon de tē pte epistolaz sermōnes. elaboꝝatū opus & correctissimū incipit felicitate

Paratus ē iudicare viuos & mortuos .i. Pet. iii. In ver bis istis describit̃ vltimus aduentus dñi scz ad iudiciū.

ad quod dñs est parat⁹. sicut bñs petrus in ṽbis p̃positis attestatur. Sc̃dum autē q̃ quadruplex ē adue tus dñi scz in mūdum. in animaz. in mortē. ad iudiciū. et ad quodlibet hōꝝ dñs est paratus venire vt scrip turaz testimonio p̃robat̃. Para tus fuit ad primū Ozee. vi. Prepa ratus ē egressus scz filius dei. et venit nobis .i. ad nr̃az vtilitatem & salutē Istud etiā ostēsum ē Psal. vi. vbi ait pater ad filiū et ad sp̃m sanctū qñ tractauerūt de nr̃a redemptione Quē mittat̃ quis ibit nobis Et ait filius Ecce ego. Glosa. Paratus suz mitte me Et sic filius dei venēs ī mū dum. parat⁹ fuit ad oīa supplicia. et ad mortē. vt liberaret nos. Et hoc patet in multis argumētis. Primo qz hierosolimā ascendit vbi se crua figēdū p̃dixit Mat. xx. Ecce ascē dimus hierosolimā et filius hōis tra detur p̃ncipib⁹ sacerdotū & scribis et cōdemnabūt eum mortē & tradent eū gentib⁹ ad illudendū et flagellan dū et crucifigendū. Secūdo quia ortū intrauit vbi iudā cū suis cohōz tibus ventur⁹ esse p̃sc̃iuit. Tercio qz inimicas suis obuiā nūt dicēs quē queritis Et responderūt Ihesū naz a renū Ipse ait Ego sum: quasi dicēt: Ego parat⁹ sū mori. Sopho. i. Para uit dñs hostiā salutarem. i. seipsū p nobis offerēdo Ephe. v. Dilexit nos & tradidit seipsū; p nobis oblatōez

et hostiā a deo in odorem suauitatis Et quia parat⁹ fuit p nobis mori de bemus et nos parati esse p ip̃o mori vt cū paulo dicam⁹ Act. xxi. Ego n̄ solū alligari. sed etiā mori paratus sum p noie dñi Et cum petro Luce. xxi. Domine tecū parat⁹ sū in carce rē et in mortē ire Et quīs petr⁹ pa tuz se p̃misit. tñ fragilitas humana nō p̃misit. Vnde & si nos fragiles su mus ad moriēdum. p̃paremus tñ n̄ genta cū mulierib⁹ ad vngendum. Luce. xxiii. Reuertētes mulieres de sepulchro pauerunt vngenta & aro mata Glosa Inspecta domini sepul tura reuertētes parant aromata et vngenta quia lecta et audita & cor data passione domini ad opa virtu tū in quib⁹ declarauit se cōuertunt Betr. Tres mulieres sunt mēs. lin gua. et man⁹. Parat mēs aromata sua. ante omnia op̃ passionis affectuz deinde rectitudinis; eluz. et inter hec discretionis sp̃m. Parat et lin gua aromata sua q̃ sūt modestia in i crepādo. copia in exhortādo. effica tia in suadēdo Parat & man⁹ aroma ta sua penitētiā in carne. miam in ope. patiētiā in p̃secutione. Parat⁹ est etiā dñs ad secūndū aduentum. scz in animā Aug⁹. Semp deus se p̃ sentē exhibet: semp se patum offert si te patum inuenerit: & hoc ē quod dicit Apo. iij. Ego sto ad ostium & pul so. si quis audierit vocē meā. & ape tuerit mihi ianuā intrabo & cenabo cū illo & ipse mecū. Ecce domin⁹ par⁹ est intrare: sed tuū est aiam p̃parare Prover. xvi. Domini ē animā pre parare. Est autē patus intrare ad ce nandū. sed tuū ē conuiuiū p̃parare. Istud ē figuratū in regina hester q̃ p̃parauit regi assuero conuiuiū & in uitauit eu; dicens Vester. iij. Obse cro te domine vt veias ad me hodie ad conuiuiū quod paui rex at statim.

a n

Sicut huius liber Paraty a primo verbo libri a Jma Conuore Dñi Jma Aduerty ut videt̃ in qua Paratum Deum multiplicat̃ describit̃ & hominem similē ad multa debere paratū esse habet̃ multa mirabilia ut non stylo moderno, usui tamen potest esse recte aut Paraty p̃cipi

parat⁹ fuit. et venit dixitq; rex postq̄
vinū biberat abundanē. quip̄ petis
et dabit tibi p̄ qua re postulas et si di
midia ptem regni mei petieris impe
trabis **V**ester interpretatur prepata
in tēpore et significat aīaz scām q̄ i oī
tēpore debz eē pata ad suscipienduz
deū **Aug⁹** Felix qui quotidie mūdāt
cor suū vt suscipiat habitatores deuz
vt possit dicere cū **Psal.** Paratū cor
meū de⁹. patum cor meū **P**er regē
assuet⁹ qui interpretatur btrudo sigi
ficatur de⁹ qui est rex eterne beatitu
dinis **H**uic dēmus per cōtritionem et
cōfessionez. et satisfactōnez. nos pre
parare **I**sta faciūt optimū viuūum
in anima. puer. xv. **S**ecura mēs q̄si
viuūū iuge **P**repato tali viuūio in
corde debem⁹ eū p̄ deuotā orōez inui
tare. **I**p̄ em̄ patus ē nos exaudire.
P̄s. preparationē cordis eoz audiuit
auris tua **E**t cū iebriat⁹ fuerit vīno
spunctionis et deuotionis dabit nob̄
q̄cquid petierim⁹. nō tm̄ dimidiaz p
tem regni. s̄ totū regnū suū. i. seipsū
Parat⁹ est ecā domin⁹ ad terrā ad
uentū scz in mortē. vñ p̄s. **G**ladium
suū vibrauit arcū suū tetendit. et pa
rauit illū. et in eo parauit vasa mortis
.i. instrumēta mortis **G**ladi⁹ ei vibē
tus et arcus tēsus sūt parata instrumē
ta mortis q̄ prepauit ostra nos dñs.
nā qui vibeat gladiū; patus ē secāe
et qui tetēdit arcū parat⁹ ē sagittāe
Gladi⁹ at vibrari solz ostra illos qui
ppe sunt. i. ostra senes debiles et infir
mos q̄ videntē mortē p̄pinqū **E**t arc⁹
tēdi solz ostra illos q̄ remoti sūt. i. iu
uenes sanos et robustos q̄ putant se
longe esse a morte. s̄ nō sūt nimis se
curi. qz arc⁹ dñi remotissimos ita pa
rat⁹ ē occidē sicut p̄pinquos **B**ern.
Mors nō misereē inopie nō diuitias
reuerē. nō generi cuiuslibz. non mori
bus. nō ipsi demiq; pat etati **V**biq;
sēmbus est in ianuis. iuuenibus in i

liōis **Seneca** **I**uuenes cito mori pos
sibile est. senes autez diu viuere im
possibile est. **A**duentus ille non solū
paratus est. sed ecā incertus **Eccle.**
ix. **N**escit homo finem suum **B**ern.
Certum est qz morieris. sed incertū
quādo. vel vbi. vel quomodo. quōi
am mors vbiq; te expectat. **T**u quo
qz si sapiens fueris vbiq; eam expec
tabis **Matth.** xxij. **E**stote parati. qz
quando nō putatis filius hominis ve
niet **P**arat⁹ ē ecā dominus ad q̄e
tum aduentum scz iudicium. prima.
Pet. iij. **P**arat⁹ est iudicare viuos
et mortuos **P**salmista **P**arauit in iu
dicio thronum suum. et ipse orbē ter
re iudicabit in equitate **B**ene dicit
in equitate qz eque iudicabit paupe
rem et diuitem. magnum et paruum.
Apocalipsis. xxi. **V**idi mortuos mag
nos et pusillos stātes in cōspā thro
ni. et libri aperti sunt. i. conscientie.
et iudicati sūt mortui ex his que sc̄p
ta erant in libris s̄m opera ipsorum
Tunc et nos debemus parati esse. **I**
udith. xij. **S**itis parati quacūq; hora
audieritis sonum tube **Matthi** xxij
Mittet angelos euz tuba. et voce ma
gna et congregabit electos **G**lo. **C**ū
re p̄bis a quatuor ventis celi id est a
quatuor s̄mb⁹ mundi. scz oriente oc
cidente. aq̄lone et austro **C**anet ei tu
ba et mortui resurgent **C**ri. **O** q̄ ma
gna erit vox illi⁹ tube et terribilis cui
oīa obediunt elementa. q̄ p̄tras sc̄i
dit. inferos frāgit. monumenta ape
rit. vincula mortis dissoluit. et vniue
sos mortuos resurgē facit et ad iudici
ū veniē spellit **A**deo terribil erit pec
catoribz re p̄bis ista vox tube sic d̄r.
Aug⁹ qz mallent oīa tormenta infer
ni sustinere magis q̄ istā vocē audiē
Tūc dicēt montibus. cadite sup nos
et collib⁹ cooperite nos. beati ergo
qui parati sūt in tali aduentu. et euz
sp̄so ad nuptias possūt intrac̄ **C**re.

O si palato cordis sapor quis possit. quod amiratoris huius quod dicitur Ecce spiritus meus venit. quod dulcedinis intraverat cum eo ad nuptias. et quod amaritudinis et clausa est ianua. **Que** autem et quanta spiritus iste in convivio suo preparat nulla lingua sufficit enarrae. **Ch.** **h.** **Paulus** non vidit. nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit quod preparavit deus diligentibus se. **Aug.** Reuera quod preparavit diligentibus se. fide non capitur. spe non attingit. caritate non comprehendit. desideria et vota transgreditur. **Acquiri** potest. estimari non potest. **Ergo** nos paremus per bona opera ut pro parte mereamur tanta gaudia nobis preparata. **Eccl.** xviii. **Ante** iudicium parati iusticia. i. bona opera. **Sicut** enim bona opera preparata sunt bonis scilicet eterna gaudia. sic et mala preparata sunt eterna supplicia. **Eccl.** xxvi. **Qui** transgreditur ad partem a iusticia. deperdit eum ad rompha. rompha est ultima sententia quam dicit dominus. **Ite** maledicti in ignem eternum qui parati sunt diabolo et angelis eius. **Pro** verb. xix. **Parata** sunt derisoribus iudicia. et mallei percussiones stultorum corpora. **Mallei** percussiones sunt dura tormentorum infernalium diversa genera quibus mallea hinc stultorum corpora et anime. i. peccatorum qui peccatores stulti dicuntur. quia per brevis delectationem reddiderunt eterna gaudia. et subierunt eterna supplicia. **Eccl.** i. **Stultorum** infinitus est numerus. **ysai.** xxx. **Preparata** est ab heri topheet a rege preparata. et dilatata. et profunda. nutrimentum eius ignis et ligna multa. flatus enim domini sicut torrens sulfuris succedens eam. **Topheet** est vallis profunda et pomis hic per inferno. qui paratus est peccatoribus ab heri id est ab illa die quam tenuit heri. s. feria secunda. quam tenuit heri scilicet dominica diei enim non nudius tertius. **Tunc** ei angelus cecidit et infernus factus fuit. **Rogemus** dominum nostrum ihesum christum.

De eodem. Sermo secundus.
Depara te in occursum dei tui **Amos** iij. **In** vobis propositis hortat nos propheta. ut preparatemus nos ad adventum domini nostri ihesu christi scilicet in carne. in mente. in animam. et in iudicium. **Ad** hunc quod dupliciter adventum debemus nos quadrupliciter preparare. **Ad** primum adventum scilicet in carne debemus nos preparare per gratiam actionem. **Ad** secundum adventum scilicet in mentem debemus nos preparare per cordis purificationem. **Ad** tertium scilicet in mortem per bonorum operum congregatum est. **Ad** quartum scilicet ad iudicium per penitentiae satisfactionem. **¶** **Pr**imus ergo adventus fuit quando filius dei. de celo descendit. et humanam naturam de maria virgine assumpsit ut nos salvaret et a potestate diaboli liberaret. **De** isto adventu dixerat propheta **ysaias** Dominus ipse veniet et salvabit nos. **ysa.** xxxv. **Et** quare non misit angelum vel aliquem sanctum virum. sed ipse venire voluit. **Certe** quia genus humanum propter peccatum primorum parentum in tale captivitate et diaboli potestatem devenerat. quod nullus angelorum in celo nec aliquis sanctorum in mundo sufficiens fuit ad liberandum genus humanum. **Ideo** necessarius fuit ut ipse veniret deus si genus humanum redimi deberet. **Con**silium ergo miserunt pater et filius et spiritus sanctus. quos eorum in mundum descendere et genus humanum liberaret. sic dicit **ysa.** vi. **Et** dixit pater ad filium et spiritum sanctum. **Que** mittam et quis ibit ex nobis. **Et** ait filius ecce ego sum presto mitte me. et sic filius dei venit in mundum et genus humanum liberavit. et primus humanam naturam assumpsit. **Iste** primus adventus ante multos annos iam preterit: sed eius memoria singulis annis peragitur ab ecclesia scilicet in nativitate christi. **Ad** hunc ergo adventum debemus nos preparare per laudem et gratiam actiones.

quod licet debeamus omni tempore deo gratias agere. tamen precipue isto tempore debemus recollere eius incarnationem per quam liberavit nos et sibi de hoc gratias agere tenemur ut habet **Apoc. x.** Gratias agimus tibi omnipotens deus quod accepisti virtutem tuam magnam ad liberandum nos. Unde mater nostra sancta ecclesia in nocte christi cantat canticum laudis in gratiarum actione dicens **Grates nunc omnes reddamus tibi deo. et c.** Unde etiam est illud quod cum cantat in simbolo **Et incarnatus est de spiritu sancto ex maria virgine et homo factus est.** Tunc inclinatur profunde in gratiarum actionem quod pro nobis homo fieri voluit. Quidam monachus quadam vice stetit in choro cum predictum verbum cantaret et cum alijs fratribus non inclinavit. statim affuit diabolus et dedit ei alapa dicens **Monachus ingratus quomodo stas sic erecto collo cur non inclinas cum alijs? Non audis quoniam propter te deus factus est homo? Et si propter me tantum fecisset ego sibi in perpetuum inclinarem.** Sic ergo pro deo primo aduentu dominum secundus aduentus scilicet in mentem fit quotidie omni hora qua dominus spiritualiter venit ad animam cuiuslibet sancti hominis ad habitandum in ea. de hoc dicit **3. acha. ij.** **Letare filia sion. quia ecce ego venio et habitabo in medio tui.** Filia sion dicitur anima sancta et contemplativa in qua habitat deus per gratiam suam. Qualis autem homo debet esse ad cuius animam venire debet ostendit **Iohan. xiiij.** ubi dicit **Si quis diligit me sermonem meum seruet et pater meus diliget eum. et ad eum veniemus et man. ap. eum faciemus.** Ad hunc aduentum debemus nos preparare per cordis purificationem **Ecclesi. ij.** **Qui timet dominum. id est diligit deum patrem. parabitur corda sua. et in conspectu suo. id est in aduentu eius sanctificabit animas suas. id est mundabit.** Sanctus enim id est quod mundus **Aug. Felix** qui mundat cor suum quotidie ut suscipiat habitatores deum **Gregori.** **Pensate fratres carissimi quia sit ista solemni-**

tas habere in cordis hospicio aduentum dei. **Certe** si domum vestram quisque dives vel potentis amicus intraret cum omni festinatione domum mundaret. ne quid forsitan esset quod oculos amici intrantis offenderet. **Tergat** ergo sordes pravi operis quod preparat deo domum mentis. hec autem purificatio cordis debet fieri per puram confessionem **Bern.** **ama cordis mundiciam** ob quam a deo amaris. **ama confessionem** per quam mundarum Reuera ubi frequens confessio. ibi decor et pulchritudo quod confessio mundat hominem patet per exemplum. **Quadam** vices dum homines irent ad confessionem diaboli stans ante ecclesiam et videns homines itantes immundos tanquam leprosos et exentes splendidos sicut sol. **Assumpta** autem diaboli specie humana posuit se ante sacerdotem et ostendebat peccata sua. **Sacerdos** autem audiens peccata sua esse inhumana ait **Tu** utique diaboli es et non homo et respondit imo diaboli sum. **Cui** sacerdos **Ad** quid huc venisti. ait ille ut munder sicut et ceteri qui ad te veniunt tanquam leprosi et recesserunt mundi. **Cui** sacerdos **Doles** de peccatis tuis. cui demum. doleo quod non plura commisit et sic evanuit. **Tertius** aduentus domini est in morte universi hominis quoniam venit et sumit nos de ista vita. **Et** iste aduentus est valde incertus. **Apoc. ij.** **Veni** ad te tanquam fuerit et nescis quoniam hora veniam ad te. **Glo.** **Fuerit** venit quoniam nime sperat. sic dominus cum morte quando nime putat. unde monuit nos dominus **Mathei. xiiij.** **vigilate ergo. quia nescitis** quoniam hora et ceterum. **Illud** autem scitote quoniam si scitis perfratias quoniam hora fuerit veniet et vigilaret utique. et non sineret perfratias domum suam. **Jo** et vos estote parati. quia quoniam hora non putatis filius hominis venturus est. ad istum aduentum debemus nos preparare per bonorum operum congregationem quod quicquid tunc in proposito habemus nobiscum deferemus. et postea nihil congregare poterimus. **Prover. vi.** **Vade**

ad fornicā o piger. et considera vias eius. i. opationes: que cum nō habeat ducē qui ei prebeat exemplū nec p̄ceptorē. nec p̄ncipē. preparat tamen sibi in estate abum. et congregat in messe quod comedat in hyeme. **Glo.** sic et tu homo debes tibi preparare in presentī vita fructus bonorum operū. vnde viuas in futuro quādo operari nō potes. **Exemplum.** In quādam ciuitate fuit talis cōsuetudo quod singulis annis elegerūt sibi regem. et illū nudum post annū in exiliū emiserunt. Quod attendens ille rex misit isto anno quādo potestatem habuit tantū quod cum illuc missus fuisset abundanter inueniret. **Ciuitas** illa mundum designat: de qua omnes homines nudi exeunt et nihil secū ducunt. nisi bona opera que premiserunt. **Qui** ergo multa premittunt multa inueniunt. **Quartus** aduentus est ad iudicium extremū quando venit iudicare omnes gentes. **De hoc** dicit Actū. 17. Et hic assumptus est a vobis in celum. sic veniet ad iudicium manifeste quēadmodum vidistis eum ascendente in celum. **Vnde** ps̄. Deus manifeste veniet. **Luce** 21. Tunc videbunt filium hominis veniente cum potestate magna. **Homines** videbunt eum letanter et mali dolenter. **Aug.** Mallent reprobi omne tormentum inferni sustinere quod facere districti iudicis videre. **Apo.** vi. Tunc dicet montibus cadite super nos et petris et cetera. **Quid** tunc facturus sit dicit. **Johel.** 3. Congregabo omnes gentes et deducā eas in vallē iosophat et ibi disceptabo cum eis id est rationem exigam ab eis de omnibus peccatis. cogitationibus et locutionibus: bonis acceptis et bonis commissis. **Ad** istum aduentum debemus nos preparare per penitentiam satisfactionem: quia modo est tempus satisfaciendi et gratias agendi et gratias inueniendi quod tunc non erit. **Apo.** x.

Angelus leuauit manū suā ad celos et iurauit per viuentem in secula seculorum et cetera. quia tempus non erit amplius scilicet penitendi et gratiam inueniendi. **Crisostomi.** In isto die non erit penitentie locus. nec satisfactionis tempus ex angustia omnium rerum nihil manet nisi luctus. **Ergo** debemus nos modo preparare. et rationem reddere coram sacerdote. et pro peccatis satisfacere. ne tempus amittamus quod nobis ad penitentiam tribuit. quia nunquam recuperare poterimus. **Exemplum** quod anime damnate super omnia deplorant tempus datum ad penitentiam quod istud neglexerunt. **Accidit** quod quidam vir sanctus existens in orationibus nocte audiuit vocem miserabiliter lamentantem. **At** ille fufis lacrimis rogauit dominum ut ei ostenderet quid fletus iste significaret. **Et** ecce appropinquante ista voce ad eum loquebatur cum eo. **Cumque** quæreret quis esset respondit. **Ego** sum animam meam peccatoris meam damnationem plangens. sed super omnia alia me mouet ad flendum. et alios damnatos quod recordemur gratie saluatoris nobis exhibite: et maxime quod tempus penitendi nobis a deo datum negleximus. et non satisfacimus. **Potuissemus** enim in vna hora tantam penitentiam facere quod eternaliter saluati fuissetus. **Et** sic.

Sermo tertius de aduentu prime dñice de epistola.

Hora est iam nos de somno surgere. **Roma.** xij. In verbis prepositis hortatur nos apostolus surgere a duplici somno scilicet nature et culpe. **Somnus** nature reprehensibilis est quinque modis. **Primo** quia homo nimis dormit: et hoc contingit ex pigritia: extra quod dicit Proverbi orū. xxij. **Ubi** quo piger dormis quando de somno surges. **Ubi** sequitur. et reiet tibi quasi cursor egestas tua. et mendicatas quasi vir armatus.

Bernae. **C**auē inq̄ serue cū potes
nō sit somnus tu⁹. nō requies laffa.
sed sepultura corporis suffocati. **P**n
de poeta **P**lus vigila semper ne som
no. **E**xemplum in dauid qui post
somnia meridianū lapsus est i pecca
tū cum bersabee. quod non fecisset.
si in expeditione cum suis fuisset. **R**o
ta historiā. ij. regū. xi. **S**ecundo quā
do homo dormit extra horā debitam
Nā dicit **E**ccī. iij. **O**mnia tempus ha
bent **E**st ei tempus dormiēdi. **T**em
pus vigilandi. sicut isti qui volunt i
nocte tabernas frequentare choreas
ducere. post peccata sua ambulare.
et quando esset frequentanda ecclesia
volunt dormire **P**e talib⁹ dicit **J**ob
xvii. **N**octem verterunt in diem. **A**u
gustin⁹ **I**ndecens est christiano si ra
dius solis in lecto suo ipsum inueiat
Exemplum habemus in sampsonē q̄
noctibus ibat ad concubinas suas et
de die dormiens sup genua valide cō
cubine sue. et abrafis criminibus vires
amisit. et excecatus est **R**ota historiā
Judicium. xij. **T**ercio quādo homo tē
pore orationis dormit. et contra illos
diatur. i. **P**et. iiij. **F**rēs sobri⁹ estote
et vigilate in orōmb⁹ vris. s̄ heu ml
ti sunt tam tepidi in orationib⁹ suis
q̄ de facile obdormiunt. et hoc cōtin
git ideo. q̄ non sūt accensi igne diuini
amoris. **S**ic obdormierunt simon
et alij discipuli quando dixit eis dñs
Vigilate et orate. et c. et cum rediret i
uenit eos dormientes **L**uce. xxij. **Q**uā
to cū aliquis dormit in lectione vel s̄
mone **E**cclēsiā. xxij. **C**um dormiēte
loquitur qui narrat stulto sapientiā
Glosa. **S**tultus est qui dormit cū au
dit sapientiā loqui. sed sunt quidam
stulti qui si per totam diem non dor
missent quādo debent audire aliqua
bona tunc dormire incipiunt **B**ern.
Quantum ad debitum cōtinui profe
ctus nihil ita deperit de vita mea. q̄

quod somno deputatur **E**xemplum
de dormientib⁹ infra simonē possum⁹
accipe de quodā adolefcēte q̄ infra
p̄dicationē beati pauli obdormiuit.
et cadens de tercio cenaculo mortu⁹ ē
Quāto quādo hō ex nimia repletōe. et
ebrietate indecentē iacendo dormit si
cut porcus nesciēs utq̄ tectus sit vel
nō. v̄l vbi se ponat **I**ste somn⁹ dicit
brutalis **P**er. **S**omn⁹ brutalis ab ho
minādo ē seruus dei. sic dormiuit noe
qui inebriat⁹ dormiens nudat⁹ est.
Ibi dicit **G**lo. **R**udatio femorū sequi
tur ebrietatē. sicut libido saetatē.
sic p̄ de somno nature. **A**b isto som
no nature reprehensibili hortatur nos
apostolus surgere. **E**t maxime i isto
deuoto tēpore debem⁹ somnū et ebr
ietatē t̄pare et surgere mane ad orati
ones. frequentare eccias. audire ser
mones. et sic debem⁹ aduentū dei ex
pectare **P**n iob. viij. **S**i diluculo sur
reueris et ad deū deprecatur fueris sta
tūm vigilabit ad te et pacatur reddet
habitaculū tuū. ideo dicit dñs **P**ro.
viij. **Q**ui mane vigilat inueniet me
Licet ei oī hora possit adorari. tamē
hora matutina magis p̄donea ē p̄p̄
sobrietatē. et hoc ē qd obijat dñs ob
dormiētī talē horā **J**ob. xxxviij. vbi
eras cū me laudaret simul astra ma
tutina. i. viri contemplatiui. q̄ ista hora
p̄pue laudat deuz. vñ **P**s. **M**edia
nocte surgebā ad confitenduz tibi. i.
ad laudandū te et p̄pue ista hora re
cipiē solatio diuina. q̄ tunc homines
sunt magis sobri⁹ et deuoti. vnde dicit
tur **J**ob. xvi. **V**isitas eū diluculo et
subito. i. mane **I**stud figuratū ē **E**xo
di. xvi. vbi dicit q̄ filij israhel college
rūt māna hora matutina ad significā
dū q̄ tūc dulcedo spūs sci colligēda
est **S**ecūdo hortat nos ap̄ls surgere
a somno culpe. i. pcti. hō ei exiis i mor
tali pctō de dormire et hoc p̄pter ml
ta **P**rimo sicut hō dormiēs cec⁹ ē. nō

vidēs neq; cognoscēs damnū iurrit
 sic hō p pctm̄. Sap. 11. Excecauit eos
 malicia eoz. Magnū damnū iurrit
 hō p pctm̄. Primo q; oīa bona sua q;
 añ fecerit amittit. Itē grāz dei & reg
 nū celoz amittit & etna supplicia me
 ret & facit se seruū diaboli. Ista oīa n̄
 videt. & iō bñ dē dormire. Secūdo si
 cut hō dormiēs nō p̄t se d̄fendere ab
 hostibus suis. sic nec pctōr. Wō em̄z
 hz tres hostes q; semp̄ insidiant̄ ei. s.
 diabolus. caro. & mūdus. de p̄mo eī
 dī. p. p. v. Frēs sobrii estote & vigi
 late in orōibus vris. q. d. Diabolus
 aduersari⁹ v̄z t̄p̄ leo rūgiēs arcauit.
 q̄rens quē deuoret. De secūdo scz car
 ne dē apl's Gala. v. Caro em̄ cupis
 at aduersus spūm. Isti duo hostes
 frēq̄nter insidiant̄ pctōri dormientī
 vt eū occidat. Et isti duo figurati sūt
 p duos latrones scz baana & rechab
 qui ysoseth dormientē occiderunt.
 Rota historiā. 11. Re. 11. ysoseth in
 terptat̄ vitē cōfusione & significat pctō
 rē qui cōfundet̄ in die iudicij. Diere. 11.
 Cōfundent̄ cōfusione vehemētī. qz
 nō intelligūt ob p̄briū sempiternū qd̄
 nulla obliuione delebit̄. Istū inueiūt
 duo latrones. i. diabolus & caro dor
 mientē in meridie. i. in hac vita q̄do
 essz bene opandū qz venit nox i qua
 nemo operari p̄t. Qui ergo i ista me
 ridie dormit. occidēt ab inimicis mor
 te etna. Tercia⁹ inimic⁹ ē mund⁹ q; hic
 insidiat̄ hōi & facit eū dormire in deli
 cīs. diuitijs dignitatib⁹. cupiscen
 tīs illicitis qz sicut dē. p. Johā. 11. Oē
 quod ē in mūdo. ā ē cupiscencia cā
 nis. ā oculoꝝ. ā supbia vite. Isti q;
 sic dormiūt in luxuria. auaricia. & su
 p̄bia adeo fortit̄ dormiunt q; vix ā
 nunq; ante mortē exatant̄. & vt frē
 q̄nti⁹ in somno occidunt̄ ab isto iimi
 co. P̄nde figurati sūt p ysarā quē Ja
 hel accepit amicabilē. ip̄o nesciente
 q; inimic⁹ e⁹ essz & dedit ei lac bibē.

vt graui⁹ obdormiret & tēxit eū pal
 lio. Cū autē dormiret accepit clauū et
 malleū & p tpa trāsfixit eū in terrā.
 Rota historiā Iudicij. q̄rto. c. Jabel
 eī inēpretat̄ vanitas & significat mū
 du; nā cūcta q; sub celo sūt: vanitas
 sūt. sicut dē. Eccl. i. Sic p̄minat pctō
 ribz lac. i. delicias. diuitias & hōres q;
 dulcia sunt sicut lac. & operit euz pal
 lio. i. spe lōgioris vite. s. cū dormiēt
 .i. secur⁹ se credit p̄forat tēpora eius
 clauo mortis. & iō qz incerta ē mors
 omni tēpore vigilare dēmus. Mat.
 xxij. Vigilate qz nescitis q; hora do
 minus vester ventur⁹ sit. Seneca. Cer
 tum est q; morieris. sed nescis quō.
 vbi & quando. Tercio dicit̄ peccator
 dormire rōne somni. qz aliquando
 dormiens somniat q; comedat. l. bi
 bat. sed cū euigilauerit esurit. sicut
 dicit̄ in ysaiā. Aut aliquādo somniat
 q; diues sit. s. cū euigilauerit nihil in
 uenit. Sic cōtingit amatorib⁹ h⁹ secū
 li q; putāt q; ista tēporalia esuriēt & si
 tim deponere possint. s. in futuro cū
 euigilauerit vacui erūt & esuriēt. Vñ
 p̄s. Dormitauerūt somnū suuz & nih
 il inuenerūt oēs viri diuitiaruz i ma
 nibus suis. Rā omnia que in hoc mū
 do sunt. vnā animā replere non pos
 sent. Somniant etiā se esse diuites q;
 putant ista tēporalia permanentia. s. cū
 dormierint somno mortis nihil inuei
 unt. Job. xxvii. Diues cū dormierit.
 nil secū aufert. Aperiet oculos & nihil
 inueniet. Iō dicit̄. Prou. xx. Noli dili
 gere somnū ne te egestas opprimat.
 Istud figuratū est in rege nabucho
 donosor qui dormiens in stratu suo
 vidit in somnis arbore. cuius altitu
 do extendebat se ad celuz & latitudo
 p mūdū & s. ea habitabāt bestie t̄rea & i
 ea volucres celi nidificabāt & esca vi
 uerorū in ea. p quā significat̄ q; sub
 ptate eius erāt vniuersi hōies. Et se
 q̄tur. Venit angel⁹ de celo dicens. sicut

adite arbore illam. et cum bestis terre erit habitatio eius: Sic contingit diuitibus et potentibus huius seculi qui alijs dominari volunt modo somnando vident eis quod sint potentes: sed in futuro succidentur sicut infructuosa arbor et in ignem mittentur. Et tunc erit habitatio eorum cum bestis. id est de moribus.

Nota hystoriam Damelis non. Quarto peccator dicit dormire. quia sicut homo somniat quod laborat. et tamen nihil lucratur. sic peccator existens in peccato mortali nihil lucratur quantum ad vitam eternam. **Eccle. xxix.** Dona iniquorum non approbat deus. **Grego.** Qui in caritate non est. omne bonum amittit. Sic patet quomodo vita peccatoris comparatur somno a quo monet nos apostolus surgere. Et hoc debet fieri per mali declinationem et boni operationem. **Vnde. ps.** Declina a malo et fac bonum. **Eph. v.** Surge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit te christus: Bene dicat peccatores surgere debere a mortuis: quia coram deo mortuus est in anima. **Rogemus dominum nem.**

De euangelio. Sermo quartus.

Quoniam appropinquaret ihesus hierosolimam et remisit bethphage. **Mathei. xxi.** Euangelium istud deseruit duabus domibus scilicet dominice in ramis palmarum quantum ad sensum et factum historicum. et prime dominice aduentus quantum ad sensum et factum allegoricum. Nam per hunc aduentum christi in hierosolimam significat allegorice aduentus christi in carnem. Appropinquauit enim dominus spiritualiter hierosolimam quod iter pretaet visio pacis. quando intrauit ecclesiam in qua est visio pacis quam intrauit et visitauit per confessionem. Sibi etiam reconciliauit quod significat per hoc quod hierosolimam veniens per bethphage transiuit quod interpretat deo

mus bucce et significat confessionem. Ad litteram bethphage vicus erat sacerdotum situs in latere montis oliueti vnum miliare distans a hierosolimam ubi sacerdotes templi habebant pecora sua. Venit autem ihesus primo in bethaniam sabbato scilicet ante palmarum. Et factum est ei iuuuim in domo simonis leprosi. et martha ei ministrabat. In crastinum exiuit bethaniam volens ire in hierosolimam. et cum appropinquasset hierosolimam et venisset versus bethphage ad montem oliueti. tunc misit duos discipulos suos scilicet petrum et philippum dicens eis. Ite in castellum. id est in hierosolimam. quod despectiue et ex indignatione castellum dicitur: quod contra vos est. id est contra vobis. et inuenietis asinam alligatam: et pullum cum ea: soluite et adducite mihi. si quis vobis aliquid dixerit id est contraxerit. dicite. quia dominus his opus habet et festum dimittit vos. Asina ista fuit communis omnibus et ideo dicitur subiugalis. quia omni domino exposita. Hoc totum factum est ut impleteret quod dictum est per zachariam prophetam dicentem. c. ix. Dicite filie sion. id est civitati hierosolimam que dicitur filia sion. a monte sion super quem constructa est. Ecce rex tuus venit tibi. id est ad salutem tuam si intellexeris. sin autem contra te veniet. Venit inquam mansuetus ut non propter potentiam timeat: sed ut propter mansuetudinem amet. sedens super asinam et subiugalem asine. Ceteros discipuli fecerunt sicut sicut preceperat eis ihesus et adduxerunt asinam et pullum et imposuerunt eis vestimenta sua et eum super sederunt fecerunt. Primo sedit super pullum. deinde super asinam. et hoc propter misterium. Per asinam intelligit gentes. per pullum populum iudaicum. Primo venit ad iudeos et quia eum non receperunt transiuit ad gentes. prima autem turba sequens eum et strauerunt vestimenta sua in via. alij sciuebant ramos de arboribus et sternerunt

bant in via Turba autem que precedebat et que sequebatur clamabant dicentes **O**sanna filio dauid. i. salua nos obsecramus que si. d. **O** ihesu fili dauid tu es que ad saluandum nos venisti. benedictus sit que venit in nomine domini seculi seculi dei patris vel venit in honore patris.

De eodem Ser. v.

Benedictus que venit in nomine domini **M**at. xxi. **B**enedictus sit ihesus christus filius dei uiui qui venit in hunc mundum ad preceptum dei patris **I**n hac omnia agit de aduentu dei in carne. s. que venit in hunc mundum carnem assumpsit **S**ciendum quod christus venit in hunc mundum propter multa **P**rimo ut quereat hominem que perierat **L**u. xi. **V**enit filius hominis quereat et saluum facere quod perierat. i. genus humanum **N**on perit quoniam maxima felicitate in ualle habet miserie cecidit. **A**ug. **N**on cecidit miserabiliter. deus uenit misericorditer **V**ide o homo quanta felicitas sit in paradiso celesti. ubi non tristatur nullus infirmatur. non moritur **V**ide quanta sit miseria in mundo ubi sumus in exilio. quasi in carcere tenebroso. ubi timor. ubi dolor. ubi tribulamur. infirmamur et morimur. s. uenit filius dei de sinu patris in exilium habet mundi factus exul pro nobis et peccatis. hiero. xij. **R**eliq. domum meam. dimisi hereditatem meam **S**ingularis ista maiestas humiliari uoluit ut exaltaremur. exulare ut imperaremur. humile ut regnarem. et uis ad uilissima opera humiliatus est ut nos super omnia loca constitueret. quod autem filius dei uenit in hunc mundum quereat peccatores ut patrum parabola de oue perita **L**u. xv. re qui. do. in. post. fel. e. **S**ecundo uenit ut peccatores a peccatis reuocaret **M**at. ix. ca. **N**on uenit uocare iustos. s. peccatores ad penitentiam uenit dominus **C**a. vi. **R**euertere reuertere lunamitis. reuertere reuertere. ut intueamur te **S**unamitis interpretatur captiua et significat animam peccati esse a diabolo captiuam quam deus ad se uocans dicit **R**euertere. dicit ei quare reuertere

propter quatuor rationes. **P**rimo propter meum desiderium et amorem quod desidero ex toto corde ut ad me reuertaris quod deliciae mee sunt esse cum filiis hominum **P**ro. viij. **T**unc ei desiderat et affectat deus penitentiam peccatoris quod propter hoc de celo ad terram descendit et mortem sustinuit **R**euertere secundo propter desiderium sanctorum angelorum. quod magnum est gaudium angelis dei super uno peccatore penitentem agentem. **L**u. xv. **O**rigenes dicit deo et angelis occasione leticie dantur cum in terra ambulantes conuersationem habent in celo. bñ. **L**acrimae peccatorum deliciae sunt angelorum **R**euertere tertio propter confusionem demonum **C**re. **A**ctioribus penis affligit demones non possumus quod cum peccata nostra penitendo et fleendo emendamus **V**nde legitur quod magister uilhelmus uirgo sancto in ordine pnoctati apparuit demon. cui dixit. **A**diuro te per nomen dei ut dicas mihi quod sit maius impedimentum tuum in aiab. respondit domino **P**enitentia et confessio **Q**uanto reuertere propter propriam tuam salutem et utilitatem **P**ecatori nihil uiliter est quam sua conuersio **N**on enim est sibi ita utile quod tot misse carerentur pro eo quot sunt stelle in celo. nec tamen ualere incessio bene uirginis et omnium sanctorum sicut penitentia **T**ertio uenit ut nobis seruiat **M**at. ix. **F**ilius hominis non uenit ministrari. s. ministrare. **P**hil. ij. **E**ximauit semetipsum formam sui accipiens. **M**agna dignitas esse homini quod angeli eius seruiant. magis si deus ei fuit. unde iacob fuit pro rachael. xij. annis in estu et frigore et labore. et uidebant ei dies pauci pro amoris magnitudine. **G**en. xxix. s. christus seruiuit pro anima hominis triginta tribus annis in maxima paupertate. fame. et siti. et sustinuit pro ea multa opprobria et tantam mortem. hec omnia uoluntarie sustinuit pro amoris magnitudine quod habuit ad animam hominis **J**o. xv. maiorem hac uoluntate habuit et c. **N**oli ergo o homo serua hunc seruo tuo christo mercedem suam pro qua seruiuit. i. animam tuam uel animam proximi

malō cōsilio vel exemplo. quia qui hoc facit reus ē sanguinis xp̄i quem effudit in cruce: Vnde dicit Ecclesi. xxxij. Qui effudit sanguinez. et qui fraudē facit mercenario scates sūt Bernardus. Si dominus propriuz sanguinē dedit in precū redemptio nis animarum. nō tibi videtur gūio rem ab eo sustinere percussionez qui suggestione mala. exemplo permio so. scandali occasione. auertit ab eo animas quas redemit. q̄ ab eo qui sanguinem fudit illius Quarto ve nit vt nos eternaliter saluaret Psal. xxxv. Deus ipse viciat et saluabit nos Vnde ē q̄ gabriel cū annūciavit beate marie virgini aduentum suū ait. Ecce concipies et paries filium. et vocabitur nomen eius ihesus. quod interpretat saluator. Ipse enim saluū faciet populum suū a peccis eorum.

Dominica secūda aduēt⁹ ser. vi. **Q**uecunq; scripta sūt ad nos trā doctrinam scripta sunt vt per patientiam et consolationem scripturarū spem habeam⁹. Ro. xv. In propositis verbis hortat nos apostol⁹ vt libenter sacra scripturā legere et audire studeam⁹ quia quicq; scribitur ad nrām doctrinā scribit vt discamus q̄ per patientiaz. i. passionē et tribulationes debem⁹ intrare in regnū celoz. sicut dicitur Act. xij. Per multas tribulationes et c. vt discamus etiā consolationez quaz promittit his qui patientē sustinent Math. v. Beati qui persecutionem patiunt⁹ ppter iusticiam. qm̄ ipsoz est regnū celoz. **S**candum at q̄ tria sunt scripta in sacra scripturā q̄ si frequenter haberemus in mēte facerent nobis omnes tribulationes dulces et leues ad sustinendū Primū memoria passionis xp̄i. Hebre. xij. Recogitare eum qui talē aduersus semetipsū sustinuit a pctōrib⁹ extra

dictōne vt nō fatigem⁹ aīs vris desit cōtes q̄si vicēt **R**ecogitate q̄lia xp̄s pass⁹ ē p nobis a iudeis et pagans et tūc nō erit vobis gūe si aliq; cōti gerit vos pati ppe xp̄m **B**ern Nil dulcius i tbulatōe q̄ opassionē xp̄i cogitacōe Quā asperitatē formidabit ser uis si mēti e⁹ occurrat q̄ filij dei passione sit redēpt⁹ **S**i ei passionē xp̄i se p recordarem⁹ ita sagitta dilectō nis vulneārem⁹ q̄ ppe eū oēs tbulatōem dulciter patemur **I**stud figuratū ē Exod. xv vbi dicit q̄ filij isrl̄ in uenerūt aqz in deserto quā p amari tudie bibē nō potuerūt. et oūt domi n⁹ moysi lignū qdōdā qd naturalit̄ fuit amarū qd cū misisset i amaras aqz dulcorate sūt **P**er amaras aqz significat tbulatō pntis vite scz paup̄tas percussio et oē q̄cōd patimur nob valde amarū ē ad patieduz s̄ si imiserim⁹ lignū crucis amarissimū. i. amarissiaz e⁹ passionē cogitauerim⁹. tūc erit nob totū dulce **B**er. Si passio xp̄i ad memoriā reuocet̄ nihil adeo durū ē qd n̄ equo aīo toleret̄ **C**repluz hēm⁹ **Q**uidā itiuemis religioni se dederat. et in pmo āno mariaz tbulatōes sustinuit: videbat̄ ei sibi graue et se sustinē nō posse **R**ecordabat̄ ei bonoz feru loz que in sc̄lo edebat et hēbat. et a los fr̄m ita nō eē. et videbat̄ sibi durū restit⁹ fr̄m. **R**ecordabat̄ etiā car mū et balneoz et videbat̄ sibi gūe q̄ talib⁹ carere debuit **T**ādēz tēptationē vict⁹ hituz deposuit. et monasterium exiuit **C**ū sol⁹ p viā pget̄ videret. occurrētē sibi hōiez nudū hūte vulnēra cruētata i manib⁹ et pedib⁹ in laterē et i capite sp̄meā coronaz de quo fluebat sanguis in facie. **Q**uo viso trit⁹ conabat̄ aufugere. s̄ subtracta sibi curredi grā cogebat̄ staēt audi te dicētē **I**ntuere vulueā fili carissime sanguie pfusa et q̄cōd ilipidū l̄ amarū gustaueris intunge in illis et dulce

tibi erit **E**go sū xp̄s ih̄esus q̄ p̄pter te
mōrtē sustinui. statim iste op̄uuctus
redit et oēs austeritatē ord̄inis letan
ter sustinuit **S**c̄dm̄ qđ facit nobis tri
bulatioēs dulces et leues ē cōsideratio
pene inferni **N**ū p̄s **C**ouertantē pctō
res in infernū sc̄p̄ meditationē et cōsi
deratōez penarū **S**i eī pctōr vellet cō
siderare illā horribilē penā quā dam
nati sine fine sustinebūt. tūc leuis fie
ret sibi oīs pena quaz hic sustinet p̄
pctis suis **P**ena illa adō grauis ē q̄
nō p̄t corde cōphendi. nec lingua expli
cari **A**ug⁹ dicit q̄ oīs pena q̄ vnq̄ fu
it in mūdo nō p̄t mime pene purga
tori comparari. qđ tūc de pena infer
ni q̄ incōpabili maiorē q̄ ip̄a ē p̄pe
tua et sine fine p̄māsurā. **Q**ū eī dāna
ti fuerint in inferno tot milib⁹ ānorū
quot sūt stelle ī celo. gurte in aquis
maris. arena in terris. pulueres ī so
le adhuc nō erit finis et vt breuē di
cā. qū fuerint in inferno tot milibus
annorū quot oēs hōies q̄ vnq̄ fuerūt
vel erūt poterūt numerare l̄ cogitatē
nec adhuc erit finis **C**erte si hō velle
freq̄nter ista cogitatē. tūc leuis fiet
sibi oīs t̄bulatio et pena p̄ntis vite **I**
tud figuratū ē. m̄. **Re. 17.** vbi de q̄
heliseus venit hierico vbi erat terra
bona. sed aqua pessima et salsa **C**unq̄
rogassēt eū viri hierico vt dulcora
ret aquā. accepit sal et misit in aquaz
salsaz. et cōtinuo fca ē dulcis. p̄ aquā
salsaz et amarā significat t̄bulatio p̄
sentis vite q̄ amara nobis ē. p̄ sal qđ
multo amari⁹ ē q̄ salsa aq̄ significat
pena inferni q̄ millefies infinites ma
ior ē q̄ t̄bulatio h⁹ mūdi **C**erte illas
dē m⁹ mittē in aq̄s t̄bulationis nr̄e et
erit nobis dulcis **E**xēplū **C**ū qđā no
bilis ordinē intrassz et videreē sibi or
do nis auster⁹ cogitatē cepit de exitu
et ecce apparuit ei diabol⁹ ī sp̄e simee
vberās eū cū flagello vs̄ ad mortē
Cū laboraret ī extremis visuzē ei vt

bt̄is benedc̄us educeret eū de corpore
ad locū suppliciorū vbi vidit deporta
re vnū magnū principē ardentē. et in
cathedra ignea residentē et an̄ eū for
mose mulieres stabāt. et faces igne
as p̄ os eius intorq̄bant. **E**t dixit be
at⁹ benedict⁹. **H**ic fuit principē lux
urius et potēs **P**ost hūc vidit aliū
q̄z demones excoziabāt et cū sale asp̄e
gebāt et vnus ferreis eū fricabāt **E**t
dixit b̄ndc̄us. **I**ste fuit crudelis dñi
tor exactor et paupz oppressor. **P**⁹ h̄c
vidit aliū ī equo igneo eq̄tantē cap
pa ignea indutū et caprā igneā super
humeros portantē **E**t ait b̄ndc̄us **I**
ste fuit fur et raptor et cuiusdā vidue ab
stulit caprā et cuiusdā monach⁹ capraz
Et cū ip̄e infirmaret hitū monachi ac
cepit et nō pseueravit. **D**einde vidit
aliū et plures alios diuersis p̄nis tor
q̄ri fm̄ exigētā meritorū **V**idit et ig
neā rotā in q̄ iudas cū traditoribus
voluēdo cruciabat. deinde euigilās o
nez austeritatē ord̄inis dulcē accep
tauit **T**ercū qđ facit p̄ntes t̄bulatō
nes dulces et leues ē cōsideratio p̄m̄
eterm̄ **S**i ergo hō vellet cogitatē istā
magnū p̄m̄ū qđ dñs datur⁹ ē oibus
q̄ p̄secutionē patiunt p̄pter iusticiaz
tūc aduersa sustineret dulcē **A**ug⁹.
Vbi merces eterna tribuitur breue
et leue videbit quod in tribulatione
seculi graue videt. **T**ribulatio enī ē
est cū fine. merces sine fine **B**ernar
dus. **N**on sunt condigne passiones
hui⁹ temporis ad preteritā culpam
que remittitur ad p̄sentis cōsolatiois
graciā que emitur. ad futurā gloriā
que promittitur. **D**ieronim⁹ ad **G**
stochiū **P**t tibi op̄ares patiētā egre
dere paulisper de hoc corpore morta
li et depinge tibi ante oculos mentis
mercedē etne retributionis quā nec
ocul⁹ vidit nec auris audiuit et c̄a du
rior eris saxo et adamante et sustiebis
q̄q̄ aduersa. beiuole et letant. **I**stud

figuratū ē. **Regū. n. c.** ubi dicitur qd filij prophetarū coherant pulmentū de herbis collectis. quod cū coctū esset et gustarent amarissimū erat. et clamabant: **Mors in olla ē.** Et accipiēs heliseus modicum farine misit in ollā et dulcoratum ē. **Per pulmentū amarum significat tribulatio presentis vite que valde amara videtur gustantibus. sed si immiserimus farina. statim dulcis erit.** **Per farina que medulla est tritici et dulcis. significatur gaudiū eterne vite.** Quia sicut farina nemo numerare potest sic gaudiū eternū nullum cor estimare potest. **Unde Greg. Merces sanctorum que promittit multa et magna. preciosa et diuturna. et adeo magna qd nequit estimari. adeo multa qd nequit comparari. adeo diuturna qd nequit numerari. adeo preciosa qd nequit terminari.** **Aug. Reuera qd deus preparauit diligentibus se: fide non capitur. spe non attingitur. caritate non comprehendit. desideria et vota transgredit. adquiri potest. estimari non potest.** **Bernard. Ibi erit requies a laboribus. pax ab hostibus. amicitia a nouitate. societas et eternitate. suauitas atq; dulcedo de dei uisione. et quis illic rehemēter non desideret habitare. et quis non uellet libenter p tali felicitate aduersa sustinere.** **Exēplū.** **Virgo qdā obsessa fuit a demone qd dabat ad cū interrogata responsū. A qua cū quesita fuisset de gaudio celesti respondit Gaudiū celeste est in explicabile: sed de ipso modicū dicam p exemplum ponat. qd sic mons valde altus et magnus et circūquaq; circuitus sit cāpus planus et centū milia leucarū plenus tritico seminatus. et quelibet spica habeat pulchritudinē solis. et ster homo in montis cacumine. ut omnī illoz splēdorem possit uidere. ex illo non**

posset tantū gaudiū accipere quā tū de minimo gaudio et minima claritate celi. et quesitū iterato **Velle** ne libenter illuc esse. Respondit. si possibile esset qd posset illuc uenire si esset columna erecta a terra usq; ad celū acutissimis nouaculis circūfabricata illam uelle ascendere et descendere usq; in diē iudicij pro minimo gaudio celi rogemus.

De eodem. Sermo septimus.
E runt signa in sole et luna. **Luce. xxi.** In hac domnica agitur de aduentu dei ad iudicium. **Et predicantur in hoc euāgelio signa et angustie illius tēporis dicit ergo Erunt signa in sole et luna que signa secūdu matheū euidentis exprimunt.** **Tunc inquam sol obscurabitur et luna non dabit lumen suum. et stelle cadent de celo. i. que habent similitudinem stellarū secūduz vulgi opinionem que tūc maxime cadent ad terrore peccatorū Jobelis. ij. Sol conuertet in tenebras et luna in sanguinē ante qd ueniat dies dñi magnus et terribil. Apo. vi. Terremotus factus est magnus. sol factus est sicut saccus alicanus. et luna facta est sicut sanguis. stelle celi ceciderunt sup terrā.** **Signa ista significant irā dei in peccōres.** **Sequit. In terris plura gētium erit scilicet de cursu multoz q fugient terrore motū: maxie de marinis locis et insulis p confusione somni maris et fluctuuz extremore hoc audiētes hoies cōcurrēt pressurā faciētes. arefcētibz. i. hoies arefcēt. hoc ē pallefcēt. p timore et expectatōe maloz scilicet q supueniēt vniuerso orbi scilicet tpe iudicij qñ erit tāta terribilitas qñta non eāt ab inicio mūdi. Nā vtutes celoꝝ mouebunt. i. āgeli admodū tremētuz se hēbunt vel mouebunt. i. admirabānt de tali tribulatōe. tūc videbūt tā fideles q infideles filiū hois. i. xpm qd**

fili⁹ iudicabit nō p̄ remētē ad iudi
 cū. i. nube. i. in aere ubi stāt. iudica
 bit hñs secū ligna victorie sue. crucē
 clauos. lācēā. ⁊ coronā. sicut d̄t Cri
 sol. **V**emētē inq̄t cū ptāte magna.
 ⁊ maiestate. qz nulla erit v̄rus resis
 tēdi. **S**e q̄t. **M**is at signis q̄ p̄dixim⁹
 i sole ⁊ luā ⁊ stellis tremotu fieri ia
 pientibz ⁊ cū incipient fieri leuate ca
 pita vrā. i. exhilarate corda vrā. i. re
 gnū dei. vs q̄ me secuti estis. tūc ap
 p̄inq̄bit redēptio vrā. i. regnū dei ⁊
 liberamī ab oibz angustis vris. **E**t
 dixit illis silitudinē i q̄ illos sub exē
 plo arboris docz agnosce cōsumatio
 nē h⁹ seculi ⁊ aduētū regni dei ⁊ d̄t.
Videte ficulneā ⁊ oēs arbores cū iam
 poucūt ex se fructū p̄pe est estas. q̄
 si. d. sicut ex fructibz arboris agnosca
 tur remē estas. ita ex ruina mūdi si
 ue ex cōsumatōne seli agnosce adue
 nire regnū dei qd̄ opatur estati ⁊ bñ
 qz tūc nemōra nrā. ⁊ dies vite et̄ne
 sol claritate fulgescūt **S**e quē **A**mē
 dico vobis qz nō p̄teribit gnatio hec
 .i. nō cōsumabit⁹ gen⁹ hūanuz donec
 fiat hec oia signa q̄ p̄dca sunt **C**elū si
 dereū. nō ēpyreū. ⁊ t̄ra trāsibunt. i.
 deposita p̄ora forma inouabunt. p̄e
 manēte tñ eadē s̄ba. v̄ba at̄ mea nō
 trāsibūt. qz vtiqz iplebunt q̄ dixi

De eodē Ser. vij.

E sūt signa i sole ⁊ c. **L**u. xxi.
In p̄cedēti d̄mca pegit maē
 nrā scā eccia aduētū xp̄i i cā
 nē oñs caritatē di ad nos qz p̄ nrā sa
 lute fais ē hō vt pctōrē t̄hat ad eū
 p̄ amorē **I**n ista d̄mca pagit aduētū
 xp̄i i iudiciū q̄ adeo t̄ribilis ē qz pa
 uebūt oēs creature q̄bz pctōrem qz
 nō potēt trahere p̄ amorē saltez tra
 hat p̄ timorē **S**edum at̄ qz iudiciuz
 extremū pauēduz ⁊ timēduz ē p̄pter
 multa **P**rio p̄pter terribilia signa p̄e
 dētia iudiciū. de q̄b⁹ d̄m̄ ē in expositi
 one euāgelij illi⁹ **E**sūt sigā. p̄ter ista

scribit **I**hero. x̄s. alia signa q̄ d̄t se i
 annalibz hebreoz inuenisse. s̄ vtz o
 tinue futura sint. l̄ interpolatim nō ex
 p̄ssit **P**rima ei die eriget se maē. xl.
 cubitis sup altitudinē oim montium
 stās q̄si mur⁹ ⁊ hoc erit cū tā horribi
 li strepitu qz oēs pauebūt sic d̄t **L**u.
 xxij. **I**n terris erit p̄ssura gētū scz ex
 cursu mltoz p̄ cōfusione maris ⁊ flu
 ctuū **S**ecūda die tñ descendz qz vix
 videri p̄t **H**oc erit silitex cū magno
 strepitu qz oēs pauebūt ⁊ oturbent̄
Tercia die belue marine apparebūt
 sup mare ⁊ dabūt mugit⁹ horribiles
 vs ad celū. qd̄ audiētes hoies misē
 biliter horrebūt ⁊ mugit⁹ eoz solus
 ds̄ intelligz **Q**arta die ardebit maē ⁊
 ois aqua horribiliter qz hoies ex hoc
 pauebūt **Q**inta die oēs arbores ⁊ her
 be dabūt rore sanguineū ⁊ sudabūt
 sanguinē p̄ timorē iudicis aduēntis
Eodē die oēs aues cōgregabūt i vno
 cāpo ⁊ vnūq̄qz gen⁹ i ordine suo n̄
 comedētes nec bibētes s̄ iudiciuz ad
 uēntis iudicis formidātes. **S**i tñ t̄
 mēt volucres qd̄ faciet mis̄ pctōr **S**e
 xta die ruēt oia edificia p̄ totū mun
 dū cū maxio strepitu ⁊ surgz flamma
 ignea ab occasu sol̄ otra facē firmē
 ti vs ad ortū curretia. **S**eptima die
 oēs lapides collident̄ in q̄tuor ptes.
 ⁊ vnaqz ps collidet aliā ptem ⁊ hoc
 erit cū horribili sono quē sonū solus
 ds̄ intelligit **O**ctava die erit gnalis t̄
 remot⁹ adeo magn⁹ qz n̄ staē p̄t su
 p̄ pedes suos qñ ad terrā p̄sternatur
Nona die oēs mōtes ⁊ colles i pulue
 rē redigunt̄ ⁊ terra equabit̄ ⁊ hoies
 p̄ timore cauernas t̄re itrabūt **P**er
 ma die exhibūt hoies de cauernis ⁊ i
 būt velut amētes nec poterūt mutuo
 sibi loq̄. xi. die ap̄riēnt̄ sepl̄chra ab
 ortu sol̄ vs ad occasū ⁊ surgēt oia of
 sa mortuoz nuda sine caribz stabūt
 acsi sint sup sepulchra suauē nihil sit
 sup t̄ra ⁊ s̄b terra quod nō videatur

aduentū iudicis formidare. **Quod** de
ma die cadent stelle de celo. et eodē
die oīa animalia ueniūt ad cāpos :
et pre timore horribiliter mugebunt
nō comedētia neq; bibētia. **Decima**
tētia die moriunt̄ uiuētēs et resurgūt
cū mortuis. **Decima** quarta die arde
bit celū et terra. et oīa q̄ in eis sunt.
Decima v die fiet nouū celū et noua tē
ra. et oēs hōies resurgūt. **Secūdo** tē
mendū est iudiciū ppter t̄bulatōes
et mala q̄ precedēt diē iudicij tēpoē
antixpi. qz tūc erit tribulatio tanta
q̄ta vnq̄ fuit ab inicio mundi. cui⁹
ortū p̄secutionē et mortē breuiter ex
planabo. **Antixps** nasceēt in babilone
de tribu dan et arādet se dicens se eē
xpm̄ i lege p̄missū : et iō iudei ei spe
cialit̄ adherēbūt. **Angel⁹** bonus p̄mo
dabit ei ad custodiēduz. sed qn̄ ita
obstinabit in pccis q̄ dēt se eē deum
tūc deseret eū angel⁹ et diabol⁹ itra
bit eū. **Luxuriosus** erit et p̄pocita. si
milās sanctitatē. adeo erit supb⁹ et
p̄sumptuosus q̄ p̄maginē suā faciet
adorari. et oēs suos i dextera et fr̄ dōte
signari. **Iudei** cōstēbunt eū xpm̄ filiū
dei et hōiez. tēplū dei reedificabūt. et
ibi eū t̄p̄ deū adorabūt dicētes ante
eū nullū fuisse xpianuz. sed oēs anti
xpos. **Quatuor** moīs decipiet hōies.
Primo p̄ callidam p̄suasione: p̄dica
bit em̄ legē nouā callidā esse vel pra
uā et iniustam: et mittet p̄dicatores
suos p̄ totū munduz. qui sacrā scrip
turā false exponēt: et simulabunt se
iustos et multos decipiēt. **Secūdo**
p̄ falsa miracula que p̄ magicā artē
faciet. qz faciet p̄magines loqui: et fu
tura p̄dicere: ignē de celo descēdere
diabolū in spē ignis faciet descēdere
sup̄ discipulos suos: et loq̄varis lin
guis silabit se mortuū et faciet se fer
ri a dēdib⁹ p̄ aēā q̄h̄ celū ascēdēt et
euerterē et putabiē a mortuis: sicut ex
isse. facietq; actores subito florere.

et auescē: mare turbari. mortuos
surgere. **Hec** oīa faciet p̄ magicā:
tē. **Tercio** decipiet p̄ munera. **Ipsē**
inueniet oēs thesauros absconditos:
p̄ quos ad sequēduz se inclinabit po
pulos. **Quarto** opellit p̄ minas et tor
mēta quos alit̄ vincē nō p̄t. **Tāta** eī
erit tribulatio et p̄secutio xpianoz q̄l
vnq̄ fuit q̄ in errore ducunt̄. etiaz si
fieri p̄t electi. **Fideles** tāq̄ excōmū
cati habebunt̄ eis nō vendēt. nec ab
eis emetur nisi q̄ habēt signū anxi
p̄. **Demonēs** q̄ nūc ligati sunt ne nocē
ant tūc soluent̄. **Dabit** secū mag
nos p̄cipēs: reges multos. exhibe
bit cuncta que in p̄cedentib⁹ martiri
bus impleta sunt tormēta. et maxie
iētra scā. **Et** tūc gog et magog. i. dēcē
trib⁹ q̄ vulgariter dicunt̄ rufu iudei
q̄ inclusi sūt inter mōtes caspios nō
ita sunt inclusi q̄ tandē exirent si p̄z
mitterent̄ a regina amaz onū sub cu
ius regno et dominio uiuūt. tūc exi
bunt et ueniet in iherlm̄ et sequēt suū
messiā scz antixpm̄. **Post** hec ueniet
hēlyas et enoch et predicabunt t̄b⁹
āms amicti saccis. et ouertent iude
os et xpianos q̄ adhererunt anxi p̄ et
ocadet eos antixps. et iacebūt cor
pora eoz in hierusalem in plateis tri
bus dieb⁹ et dimidio. et nullus aude
bit eos sepelire p̄pter metū anxi p̄.
Post tres dies et dimidiū resurgent
et ocatores eoz audient uocē talem
Hēlyas et enoch ascēdite huc et ascē
dēt in celū i nube. **Antixps** aut̄ quin
decim dieb⁹ regnabit post mortē eo
rū et ponet solū suū in monte oliueti
sub papillione. et ueniet michael et oc
cidet eū ibi. **Regnabit** aut̄ t̄b⁹ annis
tātum. **Et** nisi abbreviatū fuissent di
es e⁹ nō fieret salua om̄s caro. sicut
dicit **Math. xxij.** **In**fecto at̄ anxi p̄
nō statim ueniet dominus ad iudici
um. sed conceduntur quadraginta
dies. et quantum spaciū sit vsq; ad

finē mūdi nemo sit. Ministri autē an
tīpī post mortē suā gaudebūt. ducē
tes vxores et dicentes. quīus pnceps
noster mortu⁹ ē tū habem⁹ securita
tē viuēdi. Et cū hec dixerit statī eis
supuemet interit⁹. Iudei autē cōuer
tentē et sancta eccia vsq; ad finē mū
di pacifice cōquiescet. qz tūc fraudu
lētā diaboli pmit⁹ deficiet.

**Sermo tercia⁹ secūde dominice ad
uentus Sermo ix.**

Udebūt filiū hoīs ueniētē cū
ptāte magna Glo. Mali vi
debūt vñ pfundētur. boni vi
debūt vñ letentē. Lu. xxi. In ista dñi
ca agiē de aduētū dñi in iudiciū. pri
mo inuitat nos ad amorem. qz i eo
xps ē nobis siml p carnis assumptio
nē. Eccl. xij. Omne aīal eligit sibi si
mile. secūdo incutit nob terrore ppē
operū nostrozū excussione. Vñ Psal.
A iudicis ei tuis timui. Nec duo no
bis maxie sūt necāria. Per amorē ei
proficim⁹ in bono. Job. xiiij. Qui di
ligit me mādata mea seruabit. Et p
timorē retrahimur a malo. Eccl. i.
Timor dñi expellit pctm. Saedū autē
qz multa contingēt in iudicio. que si
pctōz cogitauerit sedule traherēt eū
ab errore male vite. pmū terribilez
aspectū irati iudicis vidē. de quo Au
gustin⁹. Mallēt reprobi sustinē dñe
tormentū q̄ facit irati iudicis vidē.
Malachi. iij. Quis ei stabit ad ad vi
dendū eū. ipse em̄ q̄si ignis cōflās et
grauis ad portādū. Isa. xxx. Ardēs
furoz ei⁹ et grauis ad portādū. Apo.
vi. Tūc dicēt. montib⁹ et petris cadi
te sup nos. et abscondite nos a facie
sedētis sup throuū. et ab ira agm. i. iu
dias q̄ nūc māsuēt⁹ ē vt agn⁹. et tūc
fremēs erit vt leo. Amos vi. Quasi
leo rugiet. q̄s nō timebit. Quā hor
ribil et timēdus erit aspect⁹ iudicis
pctōrib⁹. ptz p hoc. Job. xiiij. Quis
mhi hoc tribuat vt i inferno ptegas

me et c. **Ihero.** Siue comedā. siue bi
bā. siue aliq̄ aliud faciā semp ifona
re videtur aurib⁹ meis ista vox tube
terribilis. **Surgite** mortuū uenite ad
iudiciū. **Pernar.** Ve mhi misero cū
uenerit ista dies iudicij. et apti erūt
libri in quib⁹ oēs actiones mee et co
gitationes p̄sente dño reatabūē. Tūc
dimisso capite p̄ confusione et cōsciē
tie stabo trepid⁹ et anxius. vtpote cō
memorās cōmissa scelerū meoz cum
dicat de me. **Eccc** homo et opa. Legi
tur em̄ in vitaspatriū qz abbas Amō
dixit cuidā fratri querētī ab eo ser
monē edificationis. **Vade** et fac ta
lem cogitationē qualē faciunt isti q̄
sunt in carcere. Isti em̄ interrogant
vbi ē iudex et quādo uenit. Et i ista
expectatione penaz suaz plorant et
cruciat⁹. **Sic** debet homo aīam suaz
obiurgare dicens. **Ve** mī qm̄ dō sta
re ante tribunal xpi. et actū meoz
reddere rationē. **Et** dū sic meditat⁹
fuero. potero salu⁹ fieri. **Secū**dum
est exprobratio xpi quā faciet pctōri
b⁹ **Ob**hiet em̄ eis oīa beneficia que
ipsis impedit. et p̄mo beneficiū passi
oms sue. s. crucē. lācēā. clauos. coro
nā et cycatrices vulnerū q̄ in corpe
suo hēbit. **Vñ** Au. Dñs cycatrices su
as ideo seruabit. vt i iudicio hostib⁹
suis exprobrēt. et vt cōuincēs eos di
cat. **Eccc** hōiez quē crucifixistis **Eccc**
deū et hōiem cui credē nolulistis **Vide**
te vulnera q̄ ihixistis. agnoscite lat⁹
qd̄ pforastis. et sp̄ vob aptū fuit itra
re si voluissetis **Criso.** Xps exprobra
bit i iudicio dicēs **Ego** pp̄t̄ vos hō fa
ctus sum. p̄pter vos alligat⁹. illusus
celus et crucifixus sum. vbi ē tātātū
iniuriarū meaz fruct⁹. **Eccc** prenū
sanguinis mei quē dedi i redēptionē
animaz vestrarū. vbi ē seruūt⁹ mea
quā mhi p̄ p̄cio sanguinis mei red
didistis. **Ego** super gloriā meā vos
habui. cū essem de⁹ factus sum hō et
b i

viliorē oib⁹ reb⁹ me fecistis. **P**ā oēm
 rē vilissimā ēre apli⁹ dilexistis q̄ iu
 sticiā meā & fidē. **T**ūc inpiēt deslēt tm̄
 bñficiū neglectū. **Z**acha. xij. **A**spici
 ent in quē cōfiterūt: & plāgēt sup se
 planctū q̄si vngenti. **C**ris. **P**langēt
 se iudei vidētes viuētē & viuificātē
 quē q̄si hōiem mortuū estimabāt cō
 uiciātes corpi vulnerato. scelus suū
 negare nō poterūt. **P**lāgent & gēti
 les: qz vanis disputationib⁹ phoz
 decepti irrationabilē stulticiā putauē
 rūt esse deū colē crucifixū. **P**langēt
 se xpiani pctōres q̄ magis dilexerūt
 mūdū q̄ xpm̄. **P**langēt se hētiā: qui
 puz hōiem crucifixerūt. i. crucifixum
 putauerūt. **P**langēt se oēs trib⁹ tē
 re q̄b⁹ nec resistēdi v̄tus ē cōtra eū:
 nec fugiēdi facultas a facie eius nec
 p̄mē loc⁹: nec satisfactiois tēp⁹ & ex
 angustia oīm rez nihil eis manet nī
 si luct⁹. **T**erciū ē inflexibilitas iudi
 cis: qz si btā v̄go maria & oēs sancti
 rogarēt p vno pctōre nō exaudiret
 eos: etiā si possibile esset qz sāguine
 as lacmas emitterēt. **P**ro. vi. **z**elus
 et furor viri. i. iudicis xpi nō p̄cēt in
 die vindicte: nec acq̄escet cuius q̄ p̄
 ab⁹: nec suscipiet p redēptione do
 na plucia. **C**ris. **T**ūc nec diuitie diui
 tib⁹. nec parētes p filijs mercedem.
 nec āgeli sicut solebāt p hōibus fac
 ent v̄bū: qz natura iudicij nō recipit
 miam. **P**rouer. xi. **N**ō p̄derunt diui
 tie i die vltiomis. **B**er. **V**eniet dies
 iudicij vbi plus valebūt pura corda
 q̄ astuta v̄ba. & oscia bona q̄ marsu
 bia plena. quādoq̄dē iudex ille nō fal
 litur verb⁹. nō flectit domis. **I**hero.
Quāti illic elingues & ml̄ti feliciores
 loq̄ab⁹ erūt. q̄nti pastores phie. q̄nti
 ti rustici oratōrib⁹. q̄nti ebetes argu
 t̄ijs p̄ferēdi erūt cyp̄ceronis. **Q**uartū
 est denudatio oīm pctōz. **E**cclē. xi.
In fine hominis denudatio opm̄ illi⁹.
Cris. **A**dorit dies illa i q̄ facta nrā q̄i

in tabula q̄dā depicta demōstrabun
 tur. **M**at. x. **N**ihil opertū quod nō re
 uelet & occultū quod nō sciet **B**er.
Quod nūc confiteri erubescim⁹ tūc
 oīmib⁹ manifestabit. **T**unc reuela
 bo pudēda tua i facie tua & ostendā
 gentib⁹ turpitudinē tuam. i. **C**orin.
 iij. **V**eniet domin⁹ qui illuminabit
 abscondita tenebrarū & manifestabit
 cōsilia cordium. **D**anie. viij. **J**udiciū
 sedit: & libri ap̄erti sūt in quib⁹ scrip
 ta sūt op̄a hominū. & s̄m hoc iudica
 bit. **A**pocal. xx. **J**udicati sūt mortui
 ex his q̄ scripta erant in libris scōm
 op̄a illoz. **Q**uintū est defect⁹ oīs
 auxili: quia nō audebit nec angelus
 nec aliq̄s sanct⁹ orare pro aliquo dā
 nato. imo christ⁹ qui tātū dilexit hō
 minē qz dedit semetipsum p eo: tūc
 gaudebit de dānatione eoz. **P**rouer
 bioz. i. **E**go quoqz in interitu v̄stro
 ridebo. **B**eatī etiā qui mori p salute
 hominū exposuerūt letabūtur. q̄m̄vi
 debūt cōtumeliā dei vindicare. **V**n
 de **P**salmista. **L**etabitur iustus cum
 viderit vindictā. tūc nō patientē san
 cti reprobū miseris. **G**rego. **S**ācto
 rum anime: & si in nature sue bonita
 te misericordiā habēt. iam tūc auto
 ris sue iusticie cōiuncte. tāta rectitu
 dīne cōstringētur: vt nulla ad repro
 bos cōpassione moueātur. **A**ug⁹. **S**i
 scirem patrē meū esse in inferno. non
 plus pro eo orarē q̄ p diabolo. **S**ex
 tū est redditio rationis oīm que cō
 misim⁹ & obmisim⁹. de hoc inuenies
 dīca nona post trinitatis. in sermo
 ne **R**edde rationē. **S**eptimū est accu
 satio horribil: qua accusat̄ peccator
 de multis. **D**e isto inuenies sabbato
 ante **L**etare **N**ec mulier dephensa ē
Qctauū & vltimū est terribil senten
 tia quā dabit iudex sup dānatos. **z**a
 charie. ix. **E**ribit vt fulgur gladius
 eius. i. vltima sentētia quādo dicet.
Ite ma. & c. **F**lavox adeo terribil erit

dānātis q̄ vellēt si fieri posset q̄ nun
q̄ essent nati. De hoc d̄t Aug⁹. sup il
lud Joh. xviii. Ego sū vna vox turba
ta. odys ferocē. armis terribilez sine
ullo telo percussit. repulit. stravit. v̄
tute latētis diuinitatis. Quid iudica
tur⁹ faciet⁹ q̄ iudicāndus hec fecit⁹ q̄d
regnatur⁹ poterit. q̄ moritur⁹ hec po
tuit⁹. Si illa gutta melliflua tāte v̄tu
tis fuit. q̄ null⁹ aduersariorū suorū su
pra pedes stare potuit. q̄s poterit au
dire illud horribile v̄bū. Discedite a
me maledicti i ignē et̄nū. O q̄ ama
rū erit ab illo discedere cui sup oīa
delectabile est adherē. Ego multum
amariōrē gehennā dico a deo remo
ueri. et ab illa delectabili dei visione
Ad quā nos perducit ihesus x̄ps qui
est in secula benedict⁹.

Sermo prim⁹ tertię dominicę ad
uent⁹ domini. Sermo. x.

Nolite iudicare quoadusq̄ ve
niat q̄ et illūmabit abscondi
ta cordiū et manifestabit v̄si
lia p̄ncipiū. i. Chor. iiii. In verb̄ istis
apostol⁹ tangit duplex iudiciū male
suspiciōis. ibi. Nolite an̄ t̄ps iudica
re. et iudiciū extreme examinatōis.
ibi. Quoadusq̄ veniat d̄ns et ē. dicit
ergo iudicare. i. de incertis suspicari
q̄ hūanū sepe fallitur iudiciū atē tē
pus extremi iudicij. i. quoadusq̄ ve
niat d̄ns ad iudiciū. q̄ et illūmabit. i.
in luce p̄ducet abscondita tenebrarū.
i. opa multa. et manifestabit cōsilia
cordiū. i. cogitatōes. et intētiōnes et
apparebit q̄ intētiōne mō oīa finit.
Sciendū autē q̄ iudiciū male suspicio
nis vitādum ē p̄pter tria. Primo p̄
ter d̄m p̄ceptū q̄d districte p̄hibet
d̄ns et etiā sancti. Luce. vi. Nolite iu
dicare et n̄ iudicabim̄. Secūdo In hoc
loco nihil aliud p̄cipi estio. nisi vt ea
facta q̄ dubia sūt quō fiāt in meliōrē
partē interpretemur. De aptis autē ma
lis q̄ bono aīo fieri nō p̄nt sicut furta

homicidia. et similia p̄mittē nobis iu
dicare. sed t̄n cum misericordiā. Re
scim⁹ em̄ qualis futur⁹ est q̄ nūc ma
lis pariet. et ecōuerso. Hoc mō iudi
cauit symon mariā magdalenam di
cens intra se. Sic si esset p̄pheta. sci
ret v̄tq̄ que et q̄lis esset que tangit
eū. q̄ peccatrix ē. Iudicabat eā pec
catricē. cū tamē cordis ei⁹ compūcti
ōnē ignoraret. et ideo arguit eū d̄ns
Luce. vii. Ber. Noli aliene vite curi
osus explorator eē. l̄ temerari⁹ iudex
quod si p̄p̄riū ab eo actū esse rep̄hen
das. nec si iudices p̄ximū. magis at
excusa intētiōnē si op⁹ non p̄t excu
sari. puta ignorantia. vel casu esse fa
ctū q̄ sic dissimulationē res excusat.
dicit ap̄d temetipsū. O q̄ vehemēs
fuit nimis temptatio illa. q̄d d̄ me fe
cisset si accepisset in me similit̄ pote
statē. Secūdo debem⁹ vitare iudici
um suspiciōis p̄pter dubiū et incer
titudinē. Sepe em̄ humanū fallit iu
diciū. nullus em̄ potest intētiōnes cor
dis scire nisi d̄ns Roma. xvi. Homo
videt ea que apparēt in facie. de⁹ au
tem intuet corda. imo hō non p̄t se
ipsū iudicare. quō vult tūc alterius
cor iudicare. Nam dicit Aug⁹. q̄ pe
trus nesciebat q̄d in ipso erat q̄n̄ di
cebat. Et si oportuerit me mori t̄cū
nō te nego. Decept⁹ fuit in iudicō
sui ipsi⁹. q̄uis etiam fuit p̄mōit⁹ a
d̄no. ideo dicit apostol⁹. i. Chor. iii. n̄
Sed neq̄ meipsū iudico. i. iudicare
valeo. q̄ tamē meipsum meli⁹ cog
nosco q̄ aliquis alius hō. Nihil mihi
consci⁹ sū. i. in nulla re remordet me
cōscia mea. sed nō in hoc iustificat⁹
sum. i. p̄pter hoc me iustū iudicare n̄
audeo. quia forte habeo aliquod oc
cultū q̄d ego ignoro et deus scit. Et
ideo d̄t p̄pheta. Ab occultis meis mū
da me d̄ne. Prouer. xx. Quis p̄t di
cere mūdum cor meuz. purus sum a
peccato. Augustin⁹ Cum ergo de se

quod si a peccato nemo vix possit; proferte
 veram sententiam. quomodo potest de alio iudicari
 Tertio vitium est iudicium suspicionis
 quod magni peccatum est. **Aug.** De occultis
 alieni cordis timere iudicare peccatum est.
Sacerdote autem quod aliqui peccatum mortale est. ali-
 quod veniale. aliqui nullum scilicet quod ex di-
 uersis procedit. **Wugo** dicit quod iudicium
 male suspicionis aliqui procedit ex inna-
 ta fragilitate: quod naturaliter homo peior
 est ad malum quam ad bonum. **Si** tale iudi-
 cium sit sine consensu rationis veniale est. si
 cum consensu mortale est. ita tamen si mortale est
 illud quod iudicat: et ex leuibus signis.
Verbi gratia. Si homo videret duos collo-
 quentes simul: et ex fragilitate cape-
 ret suspicionem mali. et cum hoc dubita-
 ret tunc ratio non consentiret. **Si** autem diffi-
 culte et firmiter crederet quod malum tractaret
 tunc consentiret ratio. **Aug.** dicit. **Si** suspici-
 ones vitare non possumus quod homines fra-
 giles sumus. sed iudicia tamen. diffinitiuas
 sententias continere debemus. aliqui
 contingit ex mera malicia scilicet **Tullii.**
 ut quoniam homo ex seipso malus est ex hoc quod
 conscius est suae maliciae facilius de aliis
 malum suspiciat. scilicet illud **Ecclesiastes**
 x. **In** via stultus ambulans cum ipse sit im-
 sapiens omnes stultos estimat. **Exemplum**
 habemus in **Symone** mago in actibus
 apostolorum. qui cum esset magus et miracula
 per artem magicam faceret: suspicabatur
 quod apostoli etiam miracula per istam artem face-
 rent: et veniens ad eos voluit illam ar-
 tem ab eis pecunia parare. **Aliqui** fit
 ex inuidia et ex inimicitia quoniam homo inui-
 det alteri. displicet ei quicquid agit. et
 ex facili suspiciat malum. ex eo quod semper
 interpretatur in peiore parte quicquid videt
 vel audit de eo. **Exemplum** de iudeis qui
 inuidebant christo. et ideo suspicabant quod
 signa sua in beelzebub principe demo-
 norum fecisset. **Aliqui** contingit ex conside-
 ratione defectus aliorum quoniam scilicet aliquis plus
 respicit defectus aliorum quam proprios et iu-
 dicat se meliorem aliis et alios viliores

se. **Sic** iudicauit phariseus publicanum
 quando dixit. gratias tibi ago domi-
 ne: quia non sum sicut ceteri hominum.
 raptores. iniusti. adulteri. et cetera. **Lu.**
 vi. **Contra** quos dicit dominus **Matth.**
 vii. **Quid** vides festucam in oculo fra-
 tris tui: et trabem in oculo tuo non vi-
 des. **Roma.** ii. **Inexcusabilis** es o homo
 qui iudicas. **In** quo alterum iudi-
 cas. teipsum condemnas. **Aliquando**
 enim contingit ex superbia et contemp-
 tione proximi. **Superbus** enim eo quod con-
 temnit pauperem iudicat eum viliorē
 diuitē et diuitē meliorem. **De** quo **Ja-**
cobi. ii. **Si** introierit vir conuentus
 strum: anulum aureum habens cum ve-
 ste candida. introeat autem et pauper
 in sordido habitu et intendatis in eum
 qui indutus est veste preclara et dixerit-
 is. **Tu** sede hic bene. pauperi autem
 dicatis. **Tu** sta illic. aut sede sub sca-
 bello pedum meorum. nonne iudicatis
 apud vosmetipsos. et facti estis iudi-
 ces cogitationum iniquarum. **Tales** enim
 similes sunt mimo vel catori qui iudi-
 cat illum meliorem esse. qui melioribus ve-
 stibus est indutus: et illum peiorem quam vi-
 lioribus est indutus. **Non** sic iudicat su-
 mus et supremus iudex. scilicet deus. **Et** hoc
 patet in diuitē et lazarum **Lazarum** pau-
 perem et nudum iudicauit diuitē meli-
 orem. **Exemplum** legitur de quodam re-
 ge deuoto qui multum reuerenter sole-
 bat salutare pauperes. **De** quo cum
 miraretur principes sui: rogauerunt
 fratrem suum ut ab eo quereret causam hu-
 ius. **Quo** facto accepit rex cistam unam
 deauratam replens eam ossibus mortuorum
 aliam vilem bitumine et picce limitam. et
 repleuit auro et gemis. **Et** conuocatis
 principibus dixit ut iudicaret quod esset
 melior. et iudicauerunt deauratam esse
 meliorem. **Qua** aperta inuenerunt ple-
 nam ossibus mortuorum vilibus. et aliam
 plenam auro et gemis. **Et** ait ex ad eos
Erratis iudicando quod de foris est. deus

aut intuet cor. **S**epe em̄ inuerti resti-
b⁹ pretiosis pleni sūt oī malicia. et q̄
vilib⁹ restibus iduuntur sepe redolēt
uirtutib⁹. **I**deo nolite fm̄ visu oculo
rū iudicare. Aliqū cōtingit ex auari-
tia. **Seneca.** Auar⁹ vidēs regē estiat
predonē. vidēs pauperē estimat furē
Job xv. Cū pax sit. ille insidias semp
suspiciat. **Eccī. ix.** Cūcti dies diuitis
pleni sunt laborib⁹ et erūnis. nec p̄
noctē requiescit. **Aug⁹.** Diuitias inue-
nisti et requiē p̄didisti. die sollicitus
et nocte pauid⁹. semp egen⁹. **Legi-**
tur q̄ q̄dā philosoph⁹ mortuis parē-
tib⁹ magnū thesaurū de patrimonio
est cōsecut⁹ et statim p̄ sollicitudinez
nec dormire. nec philosophic operā
dare poterat. tandē totū thesaurū in
vnā massam redegit. **Q**uid vidēs fur q̄
dā tota nocte ei insidiabat. et sibi au-
ferre conabat. et ponēs massam sub
caput suū dormire nō potuit. **Fur** at
putās eū dormire cepit trahē massā
et p̄s cepit clamare trahē uiriliter.
et tūc tu et ego dormire possum⁹ **Fur**
aut̄ aur̄ abstulit et tūc p̄s quieuit
Aliqū aut̄ cōtingit ex lōga experien-
tia sicut d̄t philosoph⁹ in secūdo me-
thoroz q̄ senes sūt maxime suspici-
osi qz multoties expti sunt alioz de-
fectus q̄n aliquid uidēt. vel audiunt
q̄d eis displicet et de facili suspiciant
malū. qz timēt q̄ forte cōtingat i isto
casu sicut p̄us multoties expti sūt **Ex-**
emplū in sene thobia q̄ cū esset cec⁹
audiuit balatū edī quem ei vxor sua
adduxerat et suspicabat dices **Est** ne
furtū. uidete ne forte alicui⁹ sit istud
Excusae qz timuit de malo

Feria quarta quatuor tēporē.
Secmo. xi.

Quoniam audisset iohes in vincu-
lis opa xp̄i. **Mat. ix.** Cūq; io-
hānes baptista esset in carce-
rat⁹ ab herode et sciret se moriturū et
ire ad inferos dubitauit. vtz xp̄s p̄

se vel p̄t aliū uellet liberare sanctos
de inferno. **I**deo misit discipulos su-
os ad eū dicens. **Tu** es qui ventur⁹
es: quasi dicēt. libenter scire ex quo
itur⁹ sum ad inferos q̄d possem illuc
nūciare. ista expositio ē. **G**rego. p̄t
etiā aliter exponi et magis literalit̄
et est sensus **I**ohānes predicauerat
de ihesu q̄ ipse esset xp̄s quē p̄phete
predixerāt. discipuli aut̄ iohānis nō
plene crediderūt. id̄ misit eos ad ihe-
sū. vt signa eius et miracula uiderēt.
et p̄dicationē eius audirēt. et sic cre-
duli fierēt dicit. **Cū** autem iohes ex-
istēs in vincul herodis opa xp̄i. i. mi-
racula et doctrinā audissz misit duos
de discipul̄ suis. qui plene nō credi-
derūt eū esse xp̄m. et ait illi. i. ihesu p̄
discipulos. **Tu** es qui ventur⁹ es. i.
quē p̄phete futurū predixerūt. an ali-
um expectam⁹. **Cūq;** discipuli sic di-
xissent ad ihesū. **R**espondēs ihesus di-
xit eis. eūtes dicit iohāni que audi-
stis et uidistis: q̄si dicēt. opa mea q̄
uidistis et uerba siue doctrina q̄ audi-
stis. testantur me esse xp̄m. **R**ā ego
facio ista opa que p̄phete de xp̄o pre-
dixerūt. ceca uidēt. claudi ambulāt.
sordi audiunt. leprosi mūdant̄. mor-
tūi resurgūt. hec p̄phetauerat **I**say-
as de xp̄o. xxxij. ca. **D**ñs ipse ueniet
et saluabit nos. tūc aperietur oculi
cecorū: et aures surdorum patebūt. tūc
saliet sicut ceruus claudus. et aperte
erūt lingue mutoz **S**equitur paupes
euāgelisant̄ actiue. euāgelisant et
predicāt q̄ ante nescierūt. et beat⁹
qui nō fuerit scandalisat⁹ in me id̄ ē
btūs q̄ n̄ dubitauerit me eē xp̄z filiū
dei et hōis sicut uos dubitatis. **I**llis
autē id̄ est discipulis iohānis abeun-
tib⁹ cepit ihesus dicere de iohāne ad-
turbas cōmendans eum scz de animi
stabilitate. de restium asperitate. et
officij dignitate. **P**rimo cōmendat
eū de animi stabilitate dices. q̄d ex
b in

istis .i. exiistis in desertū vidē. q. d. cū iohes esset in deserto olim multis annis vix existis in deserto vt eū vidētis. qd volebatis vidē: volebatis vidē arundinē vento agitatā. q. d. putabatis qd iohes erat mobilis et instabilis. vt arūdo q ad oēm ventū mouetur. nō sic iohes nō fuit arūdo. quia nulla adūstas. nulla penuria poterat eū flectē vel mouē de animi stabilitate. Deinde cōmēdat eū de vestitū asperitate. vñ sequit̄ qd ego existis vidēre hōiem delicatū mollibus vestitū. s. vestib⁹. q. d. Iohes nō fuit delicat⁹ in vestib⁹ mollibus: s. habuit durū vestimentū de pilis cameloz sicut solitari⁹ i deserto hōie poterat. Qui mollib⁹ vestimentū domib⁹ regū sūt. **Gr̄e.** Nemo existimet i cultu atq; studio preciosaz vestitū pctm̄ deesse. qz si hoc culpa nō esset nullo mō dñs iohānē de vestimētū sui asperitate laudasset. **Aug⁹.** In oib⁹ cultibus nō vsus reꝝ. sed libido vtētis culpāda ē. Tercio cōmēdat eū in officij sui dignitate: qz nūc⁹ xp̄i erat. **Vnde d̄t.** Quis existis vidē. volebatis vidē pphetam hic ē em̄ de quo legiē et scriptum ē. **Mal. iij.** Verbum p̄ris ad filiū. Ecce mitto angelū. i. nūcū meū iohem añ facē tuā. i. añ manifestationē tuā in hūanitate q̄ prepabit vitaz añ tē pronūciādo aduētū tuū et p̄dicādo p̄niam. Et iō iohes nō solū est ppha sed etiā quē alij pphete p̄dixerūt venturū ipse digito demōstrauit.

De euāgelio Sermo. xij.

Ecce mitto angelū meū añ facē tuā. **Mal. iij.** Verba ista sūt p̄ris ad filiū volēs eū mūdo p̄ incarnationē manifestare. In q̄b⁹ verb⁹ p̄mittit nob̄ celestis pat̄ se missurū. et ostēsūrā beatā faciem suā in missione filij sui: qz p̄r est in filio et filij in patre hāc facē b̄ndictā sancti p̄ris multū cū magno gaudio et desi-

derio desiderauerāt. **Vñ ait moyses Exo. xxxij.** Dñe si inueni grām i conspectu tuo ostēde mihi facē tuā. **Psal.** Ostēde nob̄ facē tu. et sal. et c. **Scien**dū autē qd merito desiderabāt facē illā: qz sup̄ oīa desiderabilis ē. **Et hoc** propter tria: p̄mo qz ista facies nos oēs saluos fecit. secūdo qz multū desiderabilis et pulchra ad videndū fuit. tercio qz i ea totū gaudiū celi consistit. **Pr̄o** facies b̄ndicta dñi nei ihu xp̄i nos oēs saluos fecit in hoc qd tantas cōtumelias et obprobria p̄ nob̄ sustinuit. **Psal.** Ostēde facē tuam et saluauerim⁹. si em̄ nobis ista facies nō esset missa et ostēsa nunq̄ fuisset saluati. **Nam** p̄pter nostra pctā auerteat̄ pater noster celestis facies sua a nobis sicut dicit̄ **Isa. lix.** Iniquitates vestre diuiserūt inter vos et deum vestrū. et peccata vestra abscederūt facē eius a vobis. **Istud** figuratur. i. **Re. xij.** vbi ait dicens ad absolō qui interfecerat fratrem suū amon. Reuertat̄ in domū suā et faciem meā non videat. **Absolon** interpretatur amaricatio siue ira patris. **Et** significat primū hominem qui trāsgrediēdo mādatū patris sui celestem ad iracūdiam producauit. **Itē** interfecit fratrem suū id ē animā suā quādo mortalit̄ peccauit et ideo deiect⁹ est de paradiso a facie domini cū tota posteritate sua pl⁹ q̄ quinq; milib⁹ annoz et eiectus ē in talem damnationē qd nō poterat saluus fieri si nō videret facē xp̄i. **Idēo** isti patres clamauerūt ad dominum vt miseret̄ eoz. et mitteret eis suaz faciem dicens. **Illuminet** vultū suū super nos et misereat̄ nostri. quasi diceret. **O** domine de⁹ miserere nobis sedentib⁹ in tenebris: et mitte nobis faciem tuā ad illuminādum nos. **Sic** clamabāt sancti i lymbor̄ clamabāt etiā similiter existentes in hoc seculo. **in. Regum. v.** **Uniuersa** terra

desiderabat vidē facie regis salomo
nis. Salomō interpretat pacific⁹. et si
gnificat xpm q̄ pax facē potuit in
deū et hōiem. et ideo eū desiderabāt.
Vñ psal. Ostēde nob facie tuā. Tan
de misericordia mot⁹ pater celestis
dixit filio. Malach. iij. Ecce mitto a
gelū. q. d. missur⁹ te sū ad terrā. vt
facies hōiem saluū. et p̄mitto nūcium
meū scz iohem baptistā qui p̄nūcet
te ventur⁹. et hōiem saluatur⁹. Vnde
dr. iij. Regū. viij. Cōuertit rex facie
suā. et bñdixit omni ecclesie. O q̄ fe
lix rumor et delectabil⁹ ad audiēdum
q̄ sentētia maledictōis cōuertit⁹ in
donū bñdictōis. Cū aut remisset fa
cies illa bñdicta sustinuit p nob ml
tas et umelias et supplicia. vt nostra
delēt p̄ctā. Mat. xxvi. Expuerūt i fa
cie eius et relauerūt et palmas in fa
cie eius miserūt. Treno. iij. Dedit p
cutiētē se maxillā. Vñ ait Isa. l. Facie
meā non auerti ab increpātib⁹ et cō
spuētibus in me. **De** facie illa pul
cherrima in quā desiderāt āgeli p̄spi
cere. ex multis p̄ssionib⁹ et sp̄tis
deformissima facta fuit. ita vt lepro
so simil⁹ videret. Isa. liij. Nos reputa
uim⁹ eum q̄si leprosu⁹ et vidim⁹ eum
quasi nō habentēz spēcie neq̄ deco
rē. aspect⁹ in eo nō erat q̄si abscondi
tus ē vult⁹ eius. **Glosa.** Abscondit⁹
erat sp̄to iudeoz et sanguine suo d
spinea corona fluētē simul mixto. o
ma ista p̄pter salutē nrām sustinuit
Vñ psal. ait nob. Respice in faciem
xpi tui. **Herē.** O hō respice facie xpi
tui. vide eū dorso flagellatū latē sau
tiatū. caput verberib⁹ pūntū. man
b⁹ et pedib⁹ p̄ssum. Reuolue a late
re ad lat⁹. a capite vsq̄ ad pedes.
et inuenies vbiq̄ dolorē. vbiq̄ cru
orē. respice igit in facie xpi tui. Sic
ptz quō facie istā sancti p̄res desideā
bāt. qz oēs saluos fecit. **Secūdo** desi
derabāt qz multū pulcher et desidera

bilis ad vidēdum fuit. Ipse em xps
ad lrāz fuit pulcherrim⁹ hōim. **Psal.**
Speciosus forma p̄ filius hōim. Vnde
legit. **Luce. ij.** Cū puer ihs presenta
t⁹ fuit in templū. et symeon eum vi
disset. tāto gaudio d eius pulchritu
dine replet⁹ fuit qz ampli⁹ viuē nō
curauit. sed dixit. Nūc dimittis seruu
tuū dñe et c. **Gen. xvi.** Nūc let⁹ mo
riar qz vidi facie tuā. Et nō immeri
to pulcher erat. habuit em pulchz
patres et pulchrā nrēm qz oē simile
generat sibi simile. Pater eius deus
est q̄ adeo pulcher ē qz angeli a tpe
creatiois sue nunq̄ auerterūt oculos
a facie sua quocunq̄ ecā mitterent.
sicut dr. **Mat. xvij.** Angeli eoz sem
per vidēt faciem patris mei q̄ in celis ē
De hac pulchritudine patris celestis
dr. **Sap. xij.** vbi loquit de pulchritu
dine creaturaz q̄b⁹ delectantē genti
les putauerūt eas esse deos dicit **Sci**
atis q̄nto his dñator eoz speciosior
est. speciei em generator hec oia cō
stituit. s̄ ex hoc qz speciei generator
est merito genuit filiū speciosū. **Pa**
ter ecā eius pulcherrima vgo fuit. **De**
ster. ij. Erat em formosa valde et in
credibili pulchritudine oīm ocul gra
tiosa et amabilis videbat. **Bernar.**
Wac fecisti dñe ad imaginem bonita
tis tue. ostendēs in ea vt artifex. ma
gisterium pietatis tue. Et quīs pul
cherrima vgo fuit. tñ nunq̄ ab aliquo
cōcupisci potuit. qm̄ in tātū repleta
fuit grā spūs sci. qz effudit se in oēs
aspicientes. sicut radius a sole extin
guit in eis oēs libidinosas cogitatio
nes. **Dicit Epypham⁹.** Quoties io
seph in Mariā aspicebat. splēdorē
a facie ei⁹ in modū radij sol exire vi
debat. sicut a facie moyli qm̄ de mō
te synai descendit. vbi cum dño locu
t⁹ sūeāt. Tāte pulchritudis fuit **Ma**
ria qz apli rogabāt scūm **Lucā** q̄ fu
it pictor qz i mediā postetoz vultū
b iij

ei⁹ aliquo colore figuraret. Ille ima-
ginē figuraret rudib⁹ notis: et seqn-
ti die āgelo operāte pulcherrimā iue-
nit. et pulchris colorib⁹ pfectā: q̄ ad
huc. Rome dicit esse. Ex quo p̄r et mat̄
adeo pulchri fuerāt: merito genuerūt
filiū pulchri. Legit̄ i aliqb⁹ libris q̄
cū xp̄s p̄dicādo trā arcuaret: q̄dā vi-
de vidit eū q̄dā magnus magister et
ph̄s: et admirās faciei ei⁹ pulchritu-
dinē: ait. Quicq̄ vnq̄ legi de nobi-
litate oplexionū inuenio i isto hoīe.
Si aliq̄s deoz hūanā formā debuisset
assumpsisse: nō posset nobiliores et pul-
chriorem elegisse. Tercio facies ista
bñdā desiderabil̄ ē in asp̄cū: q̄ totū
gaudiū celi consistit in ea. Ver. Eterna
erit oīm solēmtas: deuz facie ad faci-
em itueri. i. ei⁹ visione sine defcū per-
frui. Job. xxxij. Videbit facie in iu-
bilo. i. tali gaudio. q̄d explicari non
p̄t lingua. Ideo hortat̄ nos p̄pha vi-
cēs. Querite facie ei⁹ semp. Inueni-
unt̄ ei in ista pulchritudine faciei tria
Primū inimicitiaz quo ad patres re-
cōsiliatio. Secūdu oīm dolorū nrōz
alleuiatio. Tercū etne vite p̄petua-
tio. p̄t ista tria opat̄ deus pulcherrimi-
s viris trib⁹ q̄ legūtur i sacra scri-
ptura. scz absoloni. moysi. et ioseph.
Primo dico p̄ facie istā pulcherrimā
facta ē recōsiliatio int̄ p̄rem celestē
et pctōrē: et iō figurat⁹ est p̄ pulchri-
absolonē. de quo dicit Re. iij. Porro si-
cut absolon pulcher fuit in oī isrl̄ et
decorus nimis a vestigio pedis vsq̄
ad v̄ticē non erat in eo vlla macula.
Absolon int̄pretat̄ pax p̄ris: et signi-
ficat̄ Ihm xp̄m q̄ fecit pacē int̄ nos
et celestē patrē. qz cū p̄ nob sustinu-
it: nos patri recōsiliauit. Sicut dicit
Apl̄s ad Ro. v. Recōsiliati sum⁹ deo
per mortē filij ei⁹ et int̄ oēs filios isrl̄
hoc ē int̄ oēs angelos vidētes deū nō
est aliq̄s adeo pulcher et decor⁹: siue
angeli. siue archāgeli. siue cherubin

et c. sicut xp̄s. nec mix. sicut em̄ lūa
splēdore a sole recipit: sic āgeli cum
oib⁹ creaturis rōnabilib⁹. esse et pul-
chri esse et semp esse receperūt a xp̄o
dei filio. ergo a vestigio hūanitatis
ad v̄ticē diuinitatis nullā maculā q̄s
in eo inueniet. qz ipse ē candor lucis
eterne et speculū sine macula diuine
maiestatis existit. sicut dicit Sap. viij.
Ibi ergo pax p̄petua ērtūc nullus t̄
mōr a demone siue inferno inuit no-
bis sed pulchritudo pacis cū xp̄o i oī-
b⁹ sanctis erit in eternū. Isa. xxxv.
Sedebit popul⁹ meus i pulchritudine
pacis in rege opulēta in tabnacul̄ fi-
duae. Secūdo inueniē in facie ista bñ-
dicta oīm dolorū et p̄narū et tribulatio-
nū leuiatio. Ideo figurat̄ p̄ pulchrū
virū moysen. De quo dicit Ioseph⁹ qz
tāte pulchritudis eāt qz nullus adeo
seuer⁹ fuit: q̄ ei⁹ aspectū non adhe-
rēt: multiqz dū eum p̄ plateam ferri
cērnerēt: occupationes q̄s habebant
desererēt. Moyses int̄pretat̄ limēs.
et significat̄ xp̄m q̄ dum p̄siterit no-
bis faciei sue aspectū delectabilē om-
nē quēcunqz p̄pessi sum⁹ in hac vita
delet luctū et dolorē. Sicqz eo viso o-
m̄s seueritas animi in māsuētudinē
vertit̄. et oēs occupationes q̄s in mū-
do vnq̄ sensim⁹ in nrām quietē et in
dei vacationē mutabūtur. et oēs q̄s
passi sum⁹ tribulatiōes obliuioni tra-
dent̄. Dicit em̄ Fulgēt⁹ qz si aīa esset
in oib⁹ p̄nis inferni: et videre posset
hāc delectabilē faciem: nullā sentiret
p̄nā. Tercio inueniē in hac bñdicta
facie vite etne p̄petuatio. Ideo figu-
ratur p̄ pulchrū virū ioseph. De quo
Gene. xlix. Ioseph filij accrescēs et
decorus aspectu. filie. i. puelle v̄gies
et mulieres discurret̄ per murū. scz
quādo duccret̄ per egiptum vt vide-
rēt eius pulchritudinē Ioseph int̄-
pretat̄ appositio: quia delectabilem
eius facie nobis in eternā vita man-

festat indefinēter et immortalitatem et eternitatem nobis apponit et accrescit. Interpretatur enim accrescens. **Prouerb. xvi.** In hilaritate vultus vita regis. **Glosa.** Quia quicumque hilaritatem vultum christi videre meretur. ipsi in eternum cum ipso viuere dabitur. utique per murum ad videndum eum discurrunt. quando anime sancte iocunditate replete et immortalitate stabilitate humanitatem et diuinitatem eius perpetue et delectabiliter contemplantur. **Eterna enim vita consistit in congregatione humanitatis et diuinitatis Johan. xvij.** **Hec est vita eterna ut cognoscant te solum deum et quem misisti ihesum christum. Isa. lx.** Tunc videbis et affluēs et mirabitur et dilatabitur cor tuum pro gaudio. **De ista facie dicit Crisostomus:** quod omnes pene non possunt comparari illi pene quam habent damnati: ex hoc quod istam faciem non debent videre: et melius esset animam esse in inferno et faciem illam videre quam in celo et non videre. **Istud bene figuratum est in absolon. ij. Regum. xij.** qui cum missus esset habitare in iherusalem. et regis tamen faciem non debuit videre. ait ad **Joab.** Obsecro ergo ut videam faciem regis. **Quid enim mihi prodest habitare in iherusalem ex quo faciem regis non debeo videre.**

V. Dñica. iij. aduēt. Ser. xij.

O Audete in domino. **Ad philippenses. iij.** Quoniam in stat letitia festiuitas natiuitatis christi quando gaudium fuit factum angelis et hominibus. ideo hortatur nos **Apostolus** ad gaudendum. **Sed quod gaudium multiplex est: speciat dicit quod gaudere debemus in nulla alia creatura quam in solo deo.** Sunt autem quidam qui gaudent in peccatis. quidam vero in delictis mundanis **De primis scilicet qui letantur in peccatis**

dicit **Prouer. ij.** Letantur autem male fecerint. et exultant in rebus pessimis. quod idem est ac si homo gaudet in hoc quod adisset in lutum. **Peccatum enim immundissimum lutum est.** **Her.** Non ita fetet canis putridus in conspectu hominum. sicut peccator in conspectu dei et angelorum. ergo stultum est gaudere in peccatis. **De isto luto dicit Psal.** Eripe me de luto ut non infigar. **Item gaudium peccatorum simile est ac si piscis gaudet quod hamum inuenisset.** **Aug.** Gaudet piscis cum hamum inuenit et escam deuorat. sed cum piscator eum trahit. torquetur viscera eius. **Sic peccator gaudet de peccati delectatione. nec sciens quod sequitur eterna pena.** **Piscator etiam pisci escam ostendit. et sub esca hamum abscondit.** **Sic dyabolus ostendit peccatori delectationem peccati. et sub ea abscondit eternam penam inferni.** **Ex quo peccatum adeo periculosum est. ideo fatuum est in eo gaudere.** **Item gaudium peccatoris est ac si aliquis gaudet de hoc quod funiculum habet in collo quo debet suspendi.** **Prouerb. v.** Iniquitates sue capiunt impium. et sumbus peccatorum suorum constringuntur. **Item legitur in vita patrum quod angelus dixit cuidam solitario: rem ostendam tibi fatuitates hominum. et ostendit ei tres viros.** **Primus** faciebat onus de lignis sed cum pro grauitudine leuare non potuit. plura ligna superaddidit. **Secundus** hauriebat aquam de puteo cum magno labore. et cum hausisset effundebat in terram. **Tercius** portabat trabem in humeris. et debuit intrare in ostium et ponebat trabem per transversum et impediebat seipsum quod intrare non poterat. **Et ait angelus.** **Hac fatuitate laborant peccatores.** postquam peccauerunt gaudent et gloriatur de peccato. et sic addunt peccatum peccato. et grauatur onus sibi ipsis. **Et bona opera sua que cum labore ac cumulauerunt. pro peccato amittunt.**

et p̄ inobediētiā ostium regni cele-
stis sibi p̄cludūt. **Quid** autē gaudēt
in delicijs mūdānis. et hoc est valde
malū p̄pter tria. **Primo** q̄ gaudium
hui⁹ mūdi icertū et breue ē **Job. xx.**
Gaudiū ypocrite. i. mali xp̄iani ad i-
star p̄cti. **Job. xxi.** Tenēt tympanū
et cytharā et gaudēt ad somnū orga-
ni ducūt i boīs dies suos et ad iferna
descendūt. **Quid** p̄fuit Salomoni o-
ne gaudiū. oēs deliciae sue. **De ipso** le-
gē q̄ tāis delicijs affluebat. et tamē
mortu⁹ est. habuit sexaginta regias
et octoginta cōcubinas. familiā autē
multā nimis. **Legit** etiam **Luce xij.**
de diuitē q̄ dixit aīe sue. epulare. co-
mede. bibe. habes multa bona ad ā-
nos plurios. et dixit ei dñs. **Stulte**
hac nocte repetēt a te aīaz tuā demo-
nes. et sic factū fuit. vñ dicunt dam-
nati **Lu. v.** **Quid** p̄fuit nobis supbia
et diuītiar iactātia q̄ ostulit nobis et
trāsierūt velut ōmbra. **Secūdo** fugi-
endū ē gaudiū hui⁹ mūdi. q̄ ex ore
dei maledictū est. **Lu. vi.** **Ve** vob̄ di-
uitib⁹ qui habetis hic cōsolationē re-
strā. **Cris.** **Nec** dictio **ve** d̄r in scrip-
turis de his q̄ nō euadēt supplicia id ē
de morte eēna. **Ite Lu. vi.** **Ve** vobis
q̄ nūc videtis qm̄ plorabitis et flebitis
De istis d̄r **Apocal. xvij.** **Quantum**
glorificauit se et i delicijs fuit. tantū
dote sibi luctū et tormentū. **Legit** q̄
quidā delicat⁹ intrauit ordinē aster-
tensū. q̄ recolēs gaudiorū mūdano-
rū temptari cepit de exitu. aīa e⁹ igi-
tur in ifernū pouctē. vbi vidit demo-
nes aīam diuitis magno gaudio pō-
tari. et ait lucifer. acapite eū et glori-
ose sicut cōsuet⁹ est sup cathedrā col-
locate. et posuerunt sup cathedrā fer-
reā ardentē. et ait lucifer. **Propinate**
sibi sicut solit⁹ ē ac illi statim ereū li-
quorē candētē in os ei⁹ infuderūt.
quo ifuso p̄ oīa mēbra ei⁹ effuderūt
et ait lucifer. adducant ioculatores

q̄ eū letū faciāt. et venerūt statī duo
demonēs cū tub̄ ardentib⁹. et apposue-
rūt aurib⁹ suis flātes. q̄ scintille per
os et nares et oculos euolabāt. et ait
lucifer. ponat in lectū delicatū. et ad-
ducant sibi muliēs. statim p̄iecerūt
eū sup lectū ardentē sulfure. p̄ice re-
pletum. et remebāt serpētes igniti et
strēgebāt collū amplexātes. et bufe-
os ei⁹ per oscula corrodebāt. **Dis** vi-
sis redit ad corp⁹ et vitā austerā pō-
stea duxit. et oīa gaudia mundi cōtēp-
sit et ad eterna gaudia puenit. **Ter-
tio** fugiendū ē gaudiū mūdi. q̄ au-
fert oē gaudiū spūale. **Berū.** **Delica-
ta** ē diuina cōsolationē. q̄ non dabit ad-
mittētib⁹ alienā. mater nō lactat fili-
um qm̄ comedit alia cibaria. sic de⁹
nō dabit hōi spūale gaudiū q̄ diu de-
lectat in gaudijs hui⁹ mūdi. **Istud** fi-
guratū ē **Exo. xvi.** vbi d̄r q̄ diu filij
isrl̄ habebāt formā quā tulerāt de
egipto nō dedit eis dñs māna. **Et** cū
remissent in trā pmissam. et comedis-
sēt de fructib⁹ illi⁹ terre defecit eis
māna. **Exemplū.** **Nobilis** q̄ d̄a intra-
uit ordinē asterctensū sub tali cōditio-
ne q̄ si liceret sibi carnes comedere
Cūq̄ alij frēs comederēt pulmenta
et ip̄e cibaria delicata. vidit pulchre-
rimā dñam refectoriū intrantē. quā
sequēbat pulcherim⁹ puer ferēs in mā-
nu sua pixidē. et accepit de pixide. et
dedit in pulmentū singulorū frat̄r.
Ipsū autē p̄trāsuit. de quo cū multū
turbaret et flēt nocte. apparuit ei be-
ata v̄go cū filio suo dicēs. **Eccc** ego
et filij me⁹ mistrauim⁹ fr̄ib⁹ tuis q̄
contēnūt delicata cibaria de celesti
dulcedine. **Quā** tibi mistrauim⁹ si ta-
lia cōtēpseris. et sic factū est. **Idcirco**
nō est gaudēdū i hui⁹ mūdi delicijs
sed solū in dño. sicut docet apostol⁹
q̄ in eo tale gaudiū inuenit. quod
lingua explicare nō potest et loq̄ nō
potest. **Psal.** **Custate** et videte qm̄

suauis ē dñs. quicūq; hęc gaudiū se
mel gustauerit: illi nulla mūdi gau
dia postea sapiūt. sicut ille q̄ mel co
medit postea ei aliq̄ abus nō sapit.
Vñ ait Eccl. xxvii. Sps me? sup mel
dulcis. De ista dulcedie dicit Aug⁹. In
troduas aliqñ in affectū mētis itroz
sū: nescio in quā dulcedinē q̄ si p̄fic
at in me nescio qd aliud sit nisi vita
etna. Dicit etiā Hugo in p̄sona aie.
Quid ē illud dulce qd in dei recorda
tione aliqñ me t̄gē solet: et t̄a re
mēter tanq; suauit afficē: vt iā tota
a me ipsa alienet et nescio quo abstrē
hi incipiā. subito ei innouoz et bñ mi
hi esse incipit vltra q̄ dicē sufficiā. Ex
ultat anim⁹. cor illuminat. desideria
iocūdanē in obliuionē remittit oīm p̄ter
itoroz dolor p̄fessio et nescio vbi sū
Per. Si vna gutta etne dulcedinis
tm̄ inebriat q̄ hō vbi scit nesciat: qd
erit in regno celoz vbi fōs tot⁹ dul
cedinis effluēs videt sine fine. Roge
m⁹ dñm Jhm xpm vt ad illū fontē.

Sermo. xiiij.

Miserūt iudi ab iherosolimis
et Jo. p. Nota qd qdā puta
bāt iohāne esse xpm p̄missū
in lege. Alij putabāt heliā esse xpm
qui trāssat⁹ est in paradisu. et credidit
reuerfus quē tūc putabant reuissē.
Alij putabāt qd aliq̄s resurrexisset a
mortuis. vñ oēs cōfluebant ad eū et
baptisabant eaz scribe et pharisei.
Inter ceteros qdā die venit Jhs. tūc
iohānes phibuit de eo testimonium
dicēs. Ecce agn⁹ dei ecce q̄ tollit pec
cata mūdi. Quod audiētes pharisei
sciētes autē eū esse d̄ parētela ioseph
putabāt em̄ eū esse filium ioseph car
pentarij et de vili castello Nazareth
Sciētes autē qd iohes baptista esset de
nobili parētela: qz fili⁹ sacerdotis et de
honestā ciuitate. iherlm̄ indigēti sūt qd
tā vilis debet eis p̄poni: volebāt ma
gis iohes sibi p̄poni vt flecterēt eū a

testimonio xpi: miserūt sacerdotes et
scribas vt p̄ blandicias eū abstrahē
rēt a testimonio xpi. Vñ dicit. Miserūt
iudei ab iherosolimis sacerdotes et leui
tas trās iordanē in bethaniā vbi tūc
baptisabat vt interrogarēt eū: dicētes
Tu q̄s es: et cōfessus ē publice et nō ne
gauit veritatē et cōfess⁹: qz nō sū ego
xps. et interrogauerūt eū qd ego. Veli
as es tu. et dixit nō sū. Dic negat io
hānes se eē heliā: s̄ alio loco dicitur
scire iohes ip̄e ē helias: hęc soluit
sic. De iohē dicit Lu. i. Ipse p̄rebit atē
illū in spū et v̄tute helie: quia sicut he
lias aduentū xpi ad iudiciū p̄dicabit
sic iohes p̄mū p̄uenit. Iohānes ego
in cōspectu erat helias et nō in carne
Qd ergo domin⁹ fatetur de spū hęc
negat iohes de carne. Dixerūt itēz
Propha es tu. et respōdit nō sū sim
plex p̄pha: s̄ pl⁹ q̄ p̄pha: qz nō p̄nū
cio futur⁹: sed ostēdo presentē. Dixē
rūt ergo: q̄s es. vt responsū demus
his q̄ nos miserūt. quid dicas de te ip
so. Ego sum vox clamātis in deserto
id ē in mūdo. Quid clamabat. Dicit
gite viā. i. preparate vos vt deus ha
beat viā veniendi ad vos. sicut dicit
Ma. p. Sicut ipse diu p̄dixit. et qui
missi erāt ex phariseis interrogauerūt
eum: quid ergo baptisas si tu nō es
xpus: neq; helias: neq; p̄pheta. Res
pōdit Iohānes dicēs. Ego baptiso
vos in aqua tantū. et nō in spū quia
nō possum dimittere pctā. sed tantū
baptiso corpora vestra in signū futu
ri baptisimi qd erit per xpm. qui bap
tisabit vos in spū: qz ipse habet pctā
tem dimitte di pctā. ille iā inter vos
est et int̄ vos cōuersat⁹ et vos nō ag
noscitis eū. Vnde sequitur Medi⁹ autē
vestz stetit. i. int̄ vos stetit. Ad itēz
xps stetit it̄ eos. quē vos nescitis. i.
nō agnoscitis vā cōgitiōe. l̄ medi⁹ eo
rū eāt. i. i cordib⁹ eoz. s̄ qñ legebat
d̄ eo in sc̄pturis: s̄ tñ nō cōgnoscebāt.

eo q scripturas nō intelligebāt. **I**pe est q post me ventur⁹ est. q an me factus ē. q. d. anteposit⁹ est mihi. post me ergo venit. q postmodū natus an me aut factus ē. s. i diuina dispositōe q ego i natura scūs Cui⁹ nō sū dign⁹ vt solvam corrigiā calciamētī e⁹. qd ē minimū a infimū fuitū. **D**ec in Bethania scā sūt trās iordanem vbi erat ihesus baptisat⁹

De eodem **Sermo. xv**

Dirigite viā dñi sicut dicit **Isayas** ppheta. **Io. p.** In hac dominica agitur de aduentu dñi in mentē siue i aīaz. **I**deo hortat⁹ nos **Iohes baptista**. a ecā ppha. **Isa. xl** vt nos ad talē aduentum pparem⁹. **Dirigite viā dñi. i. ppare** vos vt dñs iuemat viā remēdi ad vos. **Sc**endū aut q ad aduentū dñi in mētez sūt tria necāria. **Primū** ē vt desideretur. **Secundū** vt hospitiū pparet. **Ter**ciū vt iuuet. **Debem⁹** em eū desiderare p feruentē dilectionez. hospiciū ppare p cordis purificationē. inuitāē p deuotā orationē. **Primo** dico q debem⁹ eū desiderare p feruentē dilectionē. **Non** em p̄t diu abesse vbi sic desiderat. **Aggei. ij.** Veniet desiderat⁹ cūctis gētib⁹. i. oī hōi q eius aduentū ex amore desiderat. siue sit paup. siue sit diues. siue infim⁹. siue san⁹. siue nobil siue ignobil. q nō est psonaz acceptor de⁹. sed in oī gēte q diligit eū acceptus ē illi. sicut dicit **Io. xij.** Si q̄s diligit me. s̄monē meū s̄uabit. i. mādara meā. a p̄t meus diliget eū a ad eū veniem⁹ a mansionē apud eū faciem⁹. scz p̄t me⁹ a ego. et spūs scūs in aīa sua. **Desiderem⁹** ergo aduentū eius ex toto corde nostro. a ex tota aīa. a ipse sine dubio veniet ad nos. **Prover. x.** Desideriū suū dabit iustis. **Vñ psal.** Desideriū pauperū. i. humilium exaudiuit dñs. **Istō** figureatū ē **Lu. xix.** q cū veniez

dñs hiericho. zachē⁹ eū toto corde desiderauit vidē. a qz statura paruus erat. a cū p̄t turba nō possz eū accēdē. p̄cucurrerit a ascēdit in arborem vt vidēt illū p̄tereuntē. hui⁹ desiderium vidēs dñs venit ad eum dicēs. **Zachē** festinās descēde. qz hodie i domo a c. q. d. desiderium tuū cogit me. vt hodie i domo tua optet me manē. a itrauit in domū suā a saluū fecit eum in aīa. **Si** ergo volum⁹ vt dñs veniat in domū nrām. debem⁹ cū zachēo tanq zachēi pusilli. i. hūiles esse. qz humilib⁹ dat de⁹ grām. sicut dicit **Jacob⁹**. **Sicut** aqua deserit mōtes a fluit ad valles. sic grā sp̄ritus sancti deserit sup̄bos a fluit ad corda hūiliū. **Vñ dicit Eccī. ij.** quāto maior es. tāto te hūilia in oib⁹ a inueies grām corā altissimo. **Debem⁹** ecā cū zachēo ascēdē arbore. i. cruce p̄t passionis xpi memoriā q maxime ascēdit desiderium nostrū ad dei dilectionē. **De**erñ. **Sup** oīa te mihi reddidit amabile bone ihesu calix quē bibisti op⁹ nostre redēptionis. q̄s nō reparatur ad spem: q̄s nō accēdēret ad dei dilectionē qui vidēt in cruce corpis eius dispositionē. **Dabz** em caput inclinatū ad osculandū. brachia extēsa ad amplexandū. man⁹ p̄foratas ad largiendū. pedes affixos ad nobiscū manēdū. lat⁹ apertū ad diligendū. totū corpus extensū ad se totum nob̄ impartendū. **Eccē** hō hōc mō debet arbore crucis ascēdē a vidē ihm qui sic ascēdit a eū desideat sine dubio inueniet eū. **Secūdo** debem⁹ ei hospiciū ppare p cordis purificationē. **Greg.** **Pensate** frēs carissimi quāta sit ista solennitas hīe i cordis hospicio aduentū dei. **Certe** si q̄sq diues vel p̄potēs domū nrām itrare debēt oī festinātia dom⁹ nrā mūdare. ne qd fortassis essz. qd oculos amica itrat̄is ip̄doret vel offēdēt. **Uergat** ergo

fordes p̄ui opis : q̄ p̄parat deo domū
 mētis . **Dee** at̄ purificatio vel mūdifi-
 catio v̄z fieri p̄ verā cōfessionē . **Per** .
Vbi frequēs cōfessio : ibi decor et pul-
 chritudo **Istō** figuratū ē i deē lepro-
 sis **Lu. xvij. q̄b⁹** ait dñs . **Ite** oñdite
 vos sacerdotib⁹ **Et** factū ē dū irēt : mū-
 dati sūt . **Per** deē leprolos significānt
 deē p̄ceptorū trāsgressores : q̄ lepro-
 si sūt corā deo **Sicut** ei leprosus sepa-
 tur a cōsortio hōim : sic peccōres p̄pter
 immūdiā peccōrū sepanē a cōsortio dī
 et āgelorū . **Si** at̄ volūt mūdari dñt
 se oñdē sacerdotib⁹ : et tūc v̄t cōfessio
 nis tāta ē q̄ postq̄ pueniāt ad sacer-
 dotes mūdant̄ . sicut p̄t̄ in istis deē
 leprolo : dū irēt mūdati sūt . vt **Psal.**
Dixi cōfite . aduer . me inius . me . et c̄ .
Et qd̄ dicit sp̄sa **Cāa. v.** **Pessulum**
 ostij mei apui dilecto meo et ecce de-
 clinauēat . i. deint⁹ inclinauēat **Glo.**
Ostij firmat̄ pessulo q̄d̄m mētē nō
 aperit cōfessio . **Pessulū** at̄ ostij hō tol-
 lit qñ p̄positū cōfessōi assumpt̄ **Et**
 in ipso p̄posito cōfessōi x̄ps declinat̄ .
 .i. de int⁹ inclināt . qz pat⁹ ē vt itroe
 at̄ . **Si** ergo peccā tua hūilit̄ cōfessus fu-
 eris . dñs domū tuā intrabit . **Exem-**
plū in iairo archisynagogo **Mat. xi.**
 qui accessit ad ih̄m dicēs . **Dñe** filia
 mea mō defūcta ē . s̄ veni i domū me-
 am et pone manū tuā sup eā et viuet
Et surgēs **Ihs** seq̄bat̄ eū . et intrauit
 domū ei⁹ et sanauit filiā eius . **Puel-**
la mortua ē aīa in mōrli peccō existēs
Aug⁹ . **Sicut** vita corpis ē aīa sic vi-
 ta aīe ē deus . qz si aīa desit corpi mo-
 tiē corp⁹ . sic aīa moriet̄ si deserit eā
 de⁹ . qd̄ fit p̄ peccā mōrle . **Debet** aut̄
 peccōr accēde ad ih̄m id ē ad cōfessōrē
 qui sedet loco dī et dicē ei . **Dñe** filia
 mea mortua ē id ē aīa mea scz in pec-
 catis . s̄ veni i domū meā et viuet sta-
 tim . **Dñs** pat⁹ est venire . surrexit ei
 statim et seq̄bat̄ eū et sanabat filiam
 ei⁹ . **Tercio** debem⁹ eū mutare p̄t̄

deuotā orationē . **Exo. xx.** **In** dī loco
 vbi memoria erit nois mei veniā ad-
 ter̄s̄ hec orō debet esse deuota . alias
 nō hz efficacīā . **Isidor⁹** . **Longe** est a
 deo anim⁹ qui in orōe secularib⁹ ne-
 gocijs ē occupat⁹ . qz oratio deum ve-
 nire cōpellit : figuratū est . **ij.** **Esore** .
 vbi d̄z qz **Darius** rex fecit cenā omni-
 b⁹ principib⁹ scz . **cxvii.** **provinciarū** .
Et ea nocte expergefact⁹ p̄posuit tri-
 bus cubicularijs suis questionē quid
 fortius esset in mūdo . promittens ei
 muneā qui sapienti⁹ respōderet . **In**
 crastinū venerūt illi coraz rege et ho-
 spitib⁹ suis . **Et** dixit prim⁹ regē esse
 fortiores : quia homo preest omnib⁹
 creaturis . et rex preest homini et ad-
 nutum ei⁹ omnia fiūt . quem vult int̄-
 fiat . quem vult viuē p̄mittit . **Secun-**
d⁹ dixit vinū esse fortiores : qz rex nō p̄-
 est hōib⁹ nisi sapia et animi fortitudo-
 ne et vinū facit regez fatuū ergo for-
 tius ē . **Terc⁹** noīe **zorobabel** . dixit .
 muliēs esse sup ista duo . **Nā** reges et
 vini plātatores . de mulierib⁹ nascū-
 tur et eā ab eis capiunt̄ . et p̄ mulie-
 rib⁹ res . corpa . et oīa que hūt expo-
 nūt periculo . **Moralit̄** . **Iste** rex de⁹
 est . q̄ est rex regū et dñs dominatiū
 cui⁹ potētie null⁹ resistē p̄t̄ . quē vult
 interficiat . quē vult viuē p̄mittit . qñ
 tūcunqz potēs . tñ vincat eū vinū id
 est humilitas beate **Marie** v̄ginis et
 lacrime fidelū . **Maria** deo in v̄gini-
 tate placuit . tñ ex humilitate deum
 cōcepit . **Ecce** quō vinū humilitatis
 marie istū fortem regem vincit et ad-
 se traxit . **Quō** autē nascit̄ vinū . nisi
 plātatur : et vnde vini plātatores : n̄
 a muliere . **Per** mulierē autē signat̄
 deuota oratio . **Vñ** habuit btā v̄go
 maria vinū hūilitatis . n̄ ex deuotio-
 ne orationis et cōtemplationis q̄b⁹ a pu-
 ericia sua semp̄ int̄ta fuit . **Nā** sicut
 d̄t **Iherom.** **A** puericia sua cum esset
 triūm annorū in tēplo ab orōib⁹ et

contēplatiōib⁹ nunq̄ vacauit. quibus humilitatē et alias virtutes quibus plena fuit: hausit. Et ista deuota oratio signata ē p̄ mulierē. p̄t̄ quā dei fili⁹ patriam suā dimisit. et ad eā in hūc mūdum venit. Vñ ipsa d̄t Cātico. i. Cū esset rex in accubitu suo. i. fili⁹ in sinu patris. narous mea. i. deuota orō mea dedit odorē suū. **Her.** Odor bon⁹. q̄ de hac valle plōrationis ascēdit ad ipsū q̄ regit accubitū grata suauitate respexit. et filiū dei de celo ad terrā attraxit. sic p̄t̄ de uirtute orōnis quō deū attrahit. Si ego uolum⁹ q̄ de⁹ uelit ad nos uenire. dehem⁹ eū p̄ deuotā orōez iuocare.

In die natiuitatis domini
Sermo xvi.

Daruulus nat⁹ est nob⁹ et fili⁹ datus est nob⁹. **Isa. ix.** In uobis p̄positis possum⁹ duo notare scz filij hūilitatē et patris libealitātē. **Primū** ibi. natus est nob⁹. **Secūdum** ibi. et filius datus ē nob⁹. **Circa** p̄mū sciēdū q̄ xp̄s multis modis ostēdit humilitatē suā in hūanitate sua. **Primo** i hoc q̄ paup̄rē et humilē matrē de qua nascere ē elegit. **Pot**uisset em̄ ditissimā reginā mūdi elegisse. sed uoluit paup̄rē habē matrē ut nob⁹ ostendēt p̄fecte humilitatis exēplum. **Lu. i.** Respexit humilitatē ancille sue. q̄ adeo paup̄cula fuit. ut d̄t **Hero.** q̄ per acū et colū uictū suū acq̄siuit. sicut d̄t **Cris.** q̄ uix vnā tunicā habuit. sup̄ illū locū. **Math. ij.** Inuenerūt puerū cū maria et ē. non i lecto aurato recūbentem. nō op̄ate mat̄ coronatū. sed uix vnāz tunicā habentē. nō ad ornāmētum corpis sed ad tegumētū nuditatis. quales h̄c poterat car̄petarij uxor peregre cōstituta. **Secūdo** qz uoluit habere humilē domū in qua nascere ē. scz diuersorium qd̄ erat dom⁹ cōmunis p̄ quā publica uia trāsibat. **Beda** Ra

scitur xp̄s nō in parentū domo: sed diuersorio et cōmuni uia. qz p̄ incar nationis misterium fact⁹ ē uia q̄ nos ad patriā ubi ueritate et uia p̄futuimur. adducēt. **Greg.** Nascit⁹ xp̄s i diuersorio. ut nob⁹ mansione faceret i celo. **Tercio** qz uoluit h̄c humilē lectū scz p̄sepium. **Luce. ij.** Reclinauit eū in p̄sepio. non i lecto aureo. **Beda.** Qui p̄sepis angustia cōtinetur. cui celum sedes est. ut nos p̄ celestia gaudia ditaret. q̄ panis ē angeloz p̄sep̄i reclinat⁹. ut pabulū iumētōz qd̄ nos q̄si sua aialia caris sui frumto reficiat. **Grego.** O q̄ amirabilez coartatōez et peregrinationē subijt. qui cōtinet orbē ab initio. captat p̄nuriā et eā in semetipso decorat. **Rimirū** si uoluisset. uenire poterat mouēdo celū. cōcutiēdo terrā. emittendo fulmina. **Nō** aut̄ sic p̄cessit. **Non** em̄ p̄cere uenerat sed saluare. **Uole**bat ab ipsis p̄mordijs humanā oculcare superbiā atqz rationē. ideo a superbi inueniri nō p̄t. **Quarto** qz humile indumentū habuit. uilibus em̄ panis fuit inuolut⁹. **Luce. ij.** Panis eū inuoluit. nō serico uel bisso l̄ purpura. **Beda.** Qui totū mūdum uario uellit ornatu. panis uilib⁹ inuoluitur. ut nos stolā primā acipe ualeam⁹. per quē oīa facta sūt. man⁹ pedesqz astrigūtur. ut man⁹ nostre ad bonum op⁹ exerceant. et pedes nostri ad uia pacis dirigant. **Vñ** angelus d̄m qm̄ nūciat⁹ pastoribz xp̄z natū ait. **Hoc** signū uob⁹. inuenietis infantē panis inuolutū. **Aug⁹.** Signū salutis ē fidelib⁹ hūilitas saluatoris que ē opposita sup̄bie. p̄ quā mors sup̄erat. **Ram** p̄ superbiā salutē amissim⁹. ideo necesse ē ut p̄ humilitatē recēam⁹. **Quinto** qz humilib⁹ scz pastorib⁹ natiuitatē suā nūciat⁹. **Lu. ij.** Erāt pastores in eadē regione uigilātes et custodiētēs uigilias noctis

sup gregē suū. et ecce āgel⁹ dñi stetit iuxta illos et dixit. **Annūcio** vob gau diū magnū: qz natus ē vob saluator mūdi. **Glosa.** **Ratiūtas** xpī pmo nū caat pastorib⁹. qz paupes erāt. nam pp̄t paupes venit in hūc mūdū. et ip̄ sorz ē regnū celoz. **Matth. v. Psal.** **Prop̄t** miserā inopū et gemitū pau per nunc exurgā dicit dñs. **Isa. lxi.** **Ad** euāgelisandū paupib⁹ misit me dñs. **Heda.** **Quā** multa hodie gem unis et auro fulgēt altaria q̄ntis vbi qz pallis et aurifrigis parietes adoz nanē. **Putas** qz ad hoc diuertēt āge li. et ad pānosos hoies declinabūt. **Si** ita ē: cur pastorib⁹ ouīū magis appa tuē q̄ t̄re regib⁹ et q̄ templi sac̄doti b⁹. **Sexto:** qz subdit⁹ erat: et sub⁹ esse suis parētib⁹. **Lu. ij.** **Descēdit** cū eis et venit nazareth: et eāt subdit⁹ eis. **Her.** quis quib⁹. **Se⁹ hoib⁹** In quo confundēt q̄dā q̄ obedire parētī b⁹ suis nolūt. et maxime claustrales qui p̄latis suis dedignātur obedire. **Ambro.** **Subditio** ihu q̄ subdit⁹ eāt parētīb⁹ suis nō erat necessitatis sed hūilitatis. et iō magis cōmēdabilis **In** hoc docemur qz parētībus debeat m⁹ nō solū reuerentiā: sed etiā obe dientiā exhibē. **Septimo:** qz hūilē fa miliā elegit. scz piscatores paupes. **Mat. iij.** **Ambulās** ihus iuxta mare galilee vidit duos frēs **Petrz** et **an dream** et c. **Et** p̄cedēs vocauit alios duos de nauī. s. iacobū et iohem **Vñ** **Aug⁹** **Nō** elegit reges aut senatores p̄phas et oratores: s̄i elegit plebeos paupes. indoctos piscatores facēs eos p̄hos et p̄dicatores. **Octauo:** qz iohi se s̄b̄didit qñ ab eo baptisari vo luit. **Mat. iij.** **Venit** ihus ad iohannē vt ab eo baptisaret. **Johes** aut̄ phi bebat dīcēs. **Ego** a te debeo baptisa ri et tu venis ad me. **R̄ndit** ihus **Sine** modo. i. per mitte ipleri id ad qd̄ pue ni ad te. **Sic** em̄ decet nos. i. te et me

decet implere omnē iusticiā id ē per fectam humilitatē. **Rota** tres sunt grad⁹ humilitatis. **Prim⁹** est se sub dere maiori et nō preferre equali. et hic vocatur sufficiēs. **Secund⁹** se sub dere equali et non preferre minori. hic dicit̄ abūdans. **Terca⁹** est se sub dere minori in quo ē omnis iusticia. hic dicit̄ superabūdans et hūc imple uit christ⁹. **Vnde** dicit. **Sic** decet nos implere omnē iusticiā. id ē supremū gradum humilitatis. **Rondo** quia rex esse noluit **Joh. vi.** dicitur qz cum sa tiasset quinqz milia hominū de quin qz panib⁹ et duob⁹ piscibus volebat eum popul⁹ facere regē: qz dicebat qz sub tali rege nō oportēt eos pati aliquē defectū. **Quod** cū cognouissz ihesus fugit in mōtem solus. **Bern.** **Humilitas** est cōtemp⁹ prope excel lentie. sicut fecit christ⁹. **Vnde** **Cris.** **Christ⁹** fugit cū eum regē facere vel lent: erudiēs nos humanas cōtempnē dignitates et in hoc seculo humiliare vt in futuro possimus exaltari. **Deci mo** in discipuloz pedum ablutione **Joh. xij.** **Cunqz** lauisset pedes disci puloz et tersisset. ait. **Satis** qd̄ fecerī vobis. **Vos** vocatis me magister et dñe. **Si** ego laui pedes vestros domi n⁹ et magister. et vos debetis alter al teri⁹ lauare pedes. **Exēplū** em̄ dedi vobis vt quēadmodū feci vob: ita et vos faciatis. **Vñ** **Cris.** **Vbi** sunt q̄ de spiciūt cōseruos suos. vbi sunt q̄ ho nores exp̄tūt proditoris sui. **Dñs** pe des lauit. tu vō lutū. puluis et cinis te ipsū extollis. **Vñ** **Aug.** **Qui** ad pe des lauādos inclināt hūilitas e⁹ in cor de exatāt. **Vndecimo** in hoc qz asina re voluit et nō equitare. **Matth. xxi.** **Cris.** **Cognosce** hō humilitatē veniē tis. cōsidera speciem aduētus ei⁹ nō ascēdit super feruidū equū. **Qui** glo ria iactantie corp⁹ habet repletum non habet in circuitu splendentes

gladios à cetera armorū ornamēta.
 Sz qd? Ramos frondētes testimonū
 pietatis. sedēs sup asinā amicā pacis
 et trāquillitatis. ¶ Duodecimo i hoc
 qd mortē p nob sustinuit. Ad philip.
 1. Humiliauit seipm formā serui acci-
 piēs factus obediēs vsq ad mortē.
 Aug⁹. O quāta hūilitas xpi. humili-
 auit se vsq icarnatiōē. vsq ad mor-
 talitatis hūane participatiōē. vsq
 ad diaboli temptatiōē. vsq ad po-
 puli irrisiōē. vsq ad spūta et vincu-
 la alapas et flagella vsq ad mortem
 Et si nimis parū ē. hic tūc aliqd de ge-
 nere mortis est addendū. mortē autē
 crucis q ignominiosior eāt. ¶ Vñ Per.
 Quāto se minorez fecit in hūantate
 tāto maiore exhibuit in bonitate. et
 quāto p me vilior: tāto mihi carior.
 sic patet de hūilitate filij. De libeali-
 tate patris requirere alibi.

Textualis expositio

Est edictum a cesare augu-
 sto: vt describerēt vniuers⁹
 orbis. qd pperbolice dictū ē.
 .i. p maiori pte vniuersus orb. Nec
 descriptio pmo facta ē a pside siriē a
 rimo q missus fuit in siriā et iudeam
 vt ibi pmo iacet scribere. qz ibi dz
 esse medium terre. et ibāt oēs iudei.
 vt phterenē singuli in ciuitatē suam
 de q oriūduz erat. Ascendit autē et io-
 seph a galilea de ciuitate nasareth i
 iudeā ciuitatē que vocat bethleē. vt
 profitētur cū maria vxore sua pgnā-
 te. Factū est autē cū esset ibi tēp⁹ vt
 parēt: et peperit filiū suū p̄mogenitū
 Vñ Beda. Non postq aliū: sed pref
 hūc nullū et p̄mis eū inuoluit et recli-
 nauit eū in p̄sepio qz nō eāt ei loc⁹
 ali⁹ nisi i diuersorio. diuersoriū dicitur
 batur qz cōmunis dom⁹ eāt et diuer-
 si ibi cōueiebāt. Erat autē platea vis
 int̄ duas dom⁹ hūis introitū et exitū
 ad vtrūqz vicū desup cooptū vbi fe-
 stiuus dieb⁹ ciues cōueierāt ad col-

loquendū. et ibi fuit factū p̄sepe p
 paupib⁹ necitate: q remētes de vill
 et alia hospicia hē nō poterāt. Vñ
 intrauerūt maria et ioseph eo q pau-
 peres erāt. et alia hospicia occupata
 essent. Adouerūt autē bouē et asinū
 vt bouē rēderēt. et inde darēt tribu-
 ta et asino btā ygo grauida reheret
 Ista aialia cognoscētes creatorē suū
 flexis gemb⁹. Im ill⁹ Cognouit hos
 possessorē suū et asinus p̄sepe dñi sui.
 Et pastores erāt in eadē regione vi-
 gilantes. et custodiētes vigilias no-
 ctis sup gregē suū. Et ecce angelus
 dñi stetit iuxta illos. et claritas dei
 circūfulsit illos. et timuerunt timore
 magno. ppter incōsuetā angeli appa-
 ritionē et subitā claritatē et dixit ill
 nolite timēre: sed gaudete. euāgeliso vo-
 bis. .i. annūciabo vob⁹ gaudiū magnū
 qz natus ē nobis. .i. āgel⁹ et hoib⁹ pa-
 trē. qz ex saluatione hoim creuit gau-
 diū angeloz. Hodie saluator mūdi
 qui ē xps in ciuitate dauid i bethleē
 Et hoc vobis signū. inuēietis infantē
 p̄mis inuolutū et positū in p̄sepio Et
 subito facta ē cum āgelo multitudo
 militie celestis laudantiū et dicētium
 Gloria in altissimis deo.

De euāgelio Sermo. xvij.

Inuēietis infantē p̄mis inuolutū et
 positū in p̄sepio. Luce. 1. O q̄ leta ā-
 nūciatio et oi acceptione dig. Ante in-
 carnationē nemo eū inuenire potuit
 licet eū cū magno desiderio sancti pa-
 tres quereerēt. Cesset nūc q̄rela illi⁹
 aīe sancte q dicebat Cātico. in. Que-
 siu illū et nō inueni. Sz ecce nūc ab ā-
 gelo p̄mittit inueniri. Sciendū autē
 q inuētus ē a trib⁹ generibus hoim
 et in trib⁹ locis. Primo inuenit a pa-
 storib⁹ et hoc in p̄sepio. Secundo a
 regib⁹ et hoc in diuersorio. Tertio a
 parētib⁹ et hoc in tēplo. Primo inue-
 nit a pastorib⁹. p pastores signatur
 hūiles et simplices hoies. qui querūt

dñm in simplicitate cordis sui illi inuenit eum. **Vñ Sapi. i.** In simpli. cor. **ix.** qrite illū. qm̄ inueniē ab his qui nō tēptāt illū. **Apparet** at̄ his q̄ fidē habent in illum. **Glosa.** Simplicitas est puritas intētionis et inocētia op̄e ris. qm̄ nulla duplicitas ē interius. sed totalit̄ cor ouertit̄ in deū. nec reflectit̄ in suū cōmodū. vel fauorē hoiminū. **Ideo d̄t dñs.** **Iher. xix.** Cuz querieritis me i toto corde vestro inueniat a vob. **In toto corde. i.** simplici mēte et nō duplici. **Qui em̄ querit eū duplici corde nō inueniet eū.** sicut herodes q̄ simulabat eum velle querē puer̄ et adorare eū. et tñ intēdit euz interficē: et ideo nō inuenit eū. licet multa milia pueror̄ acapet̄ p̄ hoc vt occidēt. **Pastores autē querētes eū corde simplici inuenērūt eū in p̄sep̄io.** **Luce. ij.** Inuenietis aut̄ eū. i. puerū p̄m̄is inuolutū positū in p̄sep̄io. **In q̄b⁹ verbis t̄gūtur tria.** **Primuz** est q̄ inuenērūt puer̄ in quo significat̄ pueril̄ puritas. **Secūdu** est q̄ inuenērūt eū p̄m̄is inuolutū. et significat̄ volūtaria paupertas. **Tercū** ē q̄ inuenērūt eū in p̄sep̄io. in quo hūilitas significat̄. **Hec tria** debet hō h̄re qui deū vult inuenire. **Primo** puritatem siue castitatē. qz mūdi et casti debēt esse q̄ deū volūt inuenire. **Vnde Psal.** In t̄ra deserta iuia et iaquosa id ē sine hūore carnaliū deliciaz. sic in factō. i. in mūdo desiderio aparū tibi. q. d. si q̄sieris me mūdo et casto corde i sancto desiderio tūc appareto tibi. et sic me inuenies. **Secūdo** debet h̄re volūtariā paupertatē qui xp̄s vult inuenire. **Qd̄ significat̄** per hoc q̄ inuenērūt eū p̄m̄cul̄ paupib⁹ inuolutū. **Vñ Ber.** Xps paup̄rē matrē elegit q̄ vix habebat p̄anos ad inuoluē dum eū. et cū tanta esset necessitas. nullā audet āgelus facē pellium mētionē. **Ram** tale ē iudiciū mūdi. **Aut**

ēgo mūdo fallit̄. aut iste errat. **Sed** diuinā prouidētiam ipossibile ē errare. ergo mūdos fallit̄. **Si** ergo deum vis inuenire debes eū querē in volūtaria paupertate. qd̄ est contra auaros qui querūt bona t̄p̄alia. in quib⁹ nō inueniē dñs. **Osee. v.** In gregib⁹ suis et in armēto surgēt ad querēdum dñm et nō inueniēt ablat⁹ est ab eis. **Tercio** debet h̄re humilitatē qd̄ significat̄ per hoc q̄ inuenērūt eū in p̄sep̄io et nō in lecto aureo. **Grego.** **O** q̄ admirabilis hūilitas qui totū continet orbē in p̄sep̄io reclinat̄. ab inimico humilitatē captat et i seipso decorat. **Simil̄** si voluisset remisse potuiss̄z mouēdo celū. concutiēdo terrā. emittendo fulmina. nō aut̄ sic p̄cessit. nō em̄ perde sed saluare venit. volebat ab ipsis p̄m̄ordijs hūanā conculcare sup̄biam. ideo a superbis inueniri nō poterit. **De** istis trib⁹ dicit̄ **Job xxvij.** **Sapiētia** vera ubi inueniē. **Nec** inuenitur in terra suauiter viuentiū. i. in luxuriosis cordib⁹. **Abissus** dicit̄ nō est i me. **Abissus** dicit̄ ab a qd̄ ē sine et basis fundamētuz et significat̄ auariciam que est sine fundamēto. **Ecclesiast. xiiij.** **Insatiabilis** est oculus cupidi. et mare loquū. nō est in me. **Mare** facilliter tumet et ascēdit et significat̄ sup̄biam. **In** superbis non inuenitur domin⁹. quia ibi libēt̄ hospitat̄ur diabol⁹ rex sup̄bie. **Secūdo** inueniē est a regib⁹. **Per** reges qui eū per lōga terraz spacia querierūt significant̄ vere diligētes. **Vere** magna dilectio fuit q̄ eū per tanta terraz spacia querierūt. **Nota** hoc totū euāgelium de die epiphaniē. **Cū** natus esset ihesus. **Itē** magna dilectio eāt. quādo eum corā rege herode asserēbāt. qz tūc mortem nō timebāt. **Job. xv.** **Nemo** maiorē dilectionem habere p̄t vt animam et c. **Inuenērūt** em̄ eum in diuersorio via cōmu

in qz oibus cōmūnis ē ⁊ ab omīb⁹
cōmūnit̄ inueniri poterit qz non ē p
sonaz acceptor de⁹ sed in oi gēte q̄
diligat eū acceptus ē ille. siue sit pau
per. siue diues. siue infirmus. siue le
profus. Circa istā inuētiōnē tria no
ta. **Primor** qz inuenerūt eū p stellā.
Secūdo inuenerūt eū cū maria m̄re
eius. **Tercio** inuenerūt eū cū mune
rib⁹. **Per stellā** designatur nob̄ dei grā
sine q̄ non inueniē xps ⁊ qz ipse d̄t Jo.
xv. **Sine** me nihil potestis facē. i. sine
mea grā. si aut̄ grām non habemus
recurramus ad mariā eius matrē. q̄
plena ē grā. qz cū illa eū inuenim⁹ si
cut isti reges. **Per. Virgo** hec regia
frēs km̄i via ē p quam xps venit ad
nos. **Studeam⁹** ergo p ipsā x̄ire ad
grām dei p quā accessum habeam⁹
ad filiū. **O b̄ndicta** inuentrix grē. ge
nitrix vite. mater salutis et̄ne. p te
nos suscipiat q̄ per te datus ē nobis
Per munera aut̄ per q̄ ipsū inuenire
debem⁹ signatur bona opa q̄ vult si
bi offerri. **Exo. xxij.** Nō appareb̄ in
cōsp̄cū meo vacu⁹. **Ferūt tria mune**
ta. i. auz. thus. ⁊ mirrā. **Auz** ē di
lectio. thus oratio. mirra carnis casti
gatio. **Requere** de singul⁹. **Tercio** inuē
tus ē a parētib⁹. **Lu. ij.** Cū fact⁹ essz
ihs annoz. xij. **Istud totū euāgeliū**
requere in domi. octa. ephie. **Cūqz** in
uenissent eum: ait mater. **Ego ⁊ pa**
ter tu⁹. scz ioseph pater putati⁹ q̄
rebam⁹ te dolentes. **Per istos duos**
qui dolēt̄s querebant ihesum signa
tur qz cum dolore cordis querē debe
mus deum quē peccādo amissim⁹ sed
non cum gaudio. **Per. O bone ihesu**
quomodo te cū gaudio inueniā ⁊ c.
Inuenerūt autem eum i templo. nō
in lecto. nō in foro. nō in ludo. qz ibi
non inuenitur. **Canti. ij.** Surgā a le
cto acadie ⁊ delicia rum. ⁊ arcuato di
ligēter. ⁊ iuestigato quē diligit ani
ma mea. **Job. xxvij.** Nō inueniē in

ana suauit̄ viuentiū Inuenerūt eū
in medio doctor̄. id est predicator̄
Nam pctōres libēter debent audire
verbum dei qz ibi p̄nt deū inuenire.
Prover. ij. Si sapiētiam inuocaueris
scz audiēdo cor tuū. sciam dei inueni
es. i. deū vel dei cognitiōnē. **Inuene**
rūt eam etiā post tridū p qd signifi
catur tres partes penitētie. s. stritio
cōfessio. ⁊ satisfactio. post illa tria i
uenitur de⁹. **Quicūqz** ergo peccator
peccādo gratiam dei amisit. q̄rat eū
cū dolore ⁊ marie isto tempore quo
de⁹ puer factus est. qz pueri facilius
preab⁹ p̄nt inclinari. **Istud patet p**
exemplum. **Domialis** quedā exiens
ordinez seducta iuuenē per p̄cessum
tēporis iuuenis eā deseruit. ⁊ facta ē
publica meretrix. **Post multos vō**
annos cepit statum suū recognoscē
in quo ante fuit: ⁊ illū miserū statū
in quo tūc eāt. **Cūqz** ego cogitaret
de districto dei iudicio: in quo reddi
tura esset rationē de omni tēpore vi
te sue. de omni v̄bo. de omni cogita
tione. ⁊ de omi ope desperauit dicens
Peccata mea sūt sup numerū arenē
maris: quō ego rationem reddā co
ram tā stricto iudice. **Cum** aut̄ esset
in ecclesia in quadā festiuitate xpi ⁊
audiret p̄dicare: qz ille districtus iu
dex esset puulus fact⁹ p̄pter salutem
pctōz cepit cogitare intra se dicens.
O si possem ego misera grām coram
isto puero inuenire. **Et** oibus egres
sis post primā missam. ipsa sola remā
sit imaginez beate virginis marie cū
magnis lacrimis orās ⁊ dicens. **O be**
nedicte puer ihesu xpe. qui p salute
peccatorum venisti i hūc mūdum. ⁊
puer factus es p̄pter pctōres passus
et crucifixus de peccor̄ te per dilectiōnē
illam qua dilexisti gen⁹ humanū. qm̄
in hunc mūdum venire dignat⁹ es
et per benedictam infantiam tuam.
et per benedictam v̄ginem mariam

que te in hac nocte pura uirgo peperit et mundo edidit. quatenus miserere mihi miseri peccatrici. Et ecce vox pueri audita est dicentis. O filia mea dilecta dimissa sunt tibi omnia peccata tua. va de in pace et amplius noli peccare. Rogemus dominum Iesum Christum. ut dimittat nobis sicut isti mulieri omnia peccata nostra.

¶ Illi de eodem Sermo. xvij.

Apparuit benignitas et humanitas saluatoris nostri dei. non ex operibus iusticie que fecimus nos: sed secundum misericordiam saluos nos fecit. Ad Tiptum. in. q. di. Saluator noster deus ostendit nobis suam misericordiam largam in hoc quod pro nobis factus est homo. Nam fecit nos saluos propter suam misericordiam. non propter nostra merita. quia nunquam meruimus. In verbis istis promittit nobis paulus misericordiam dei quam per humilitatem suam nobis exhibuit. instruens nos ut etiam debeamus proximis nostris misericordie opera exhibere. Scendum autem quod septem sunt opera misericordie que tenemur proximis nostris que nobis Christus exhibuit. Primum est esurientem cibare. Neemi. viij. Mittite partem eis qui non preparauerunt sibi. Istud opus misericordie exhibuit nobis misericors deus. qui cibauit nos. et cibauit omni tempore per gratiam suam. non tantum cibo materiali: sed etiam spirituali. i. corpe suo benedicto quem sacerdos singulis diebus offert in altari pro nobis miseris peccatoribus quem recepit sacerdos non pro se solo. sed pro omni populo christiano. Unde ait dominus in cena quando accepit panem et fregit et benedixit dicens. Accipite et manducate. hoc est corpus meum. O benedicte ihesu christe concede nobis ut nunquam ex hoc seculo separemur. nisi prius tuo benedicto corpe abemur. Secundum est sitientem potare. Prover. xxv. Si esurierit inimicus tuus ab illius sitit potum da illi. Istud opus misericordie exhibuit nobis

deus. quia cum adhuc essemus eius inimici et uenit de celo: et resollauit nos miseris sanguine suo quem pro nobis in cruce effudit. et adhuc dat nobis benedictum sanguinem suum in potum in altari. quem sacerdos in persona totius ecclesie et populi fidelis sumit. Istum potum primo promissit quando accipiens calicem benedixit dedit discipulis suis dicens. Accipite et bibite ex hoc oes. hic est enim calix sanguinis mei. qui pro multis effundetur in remissionem omnium peccatorum. Effusus autem fuit in cruce quando de manibus et pedibus effluebat. unde Sermo. Bibe de calice domini. bibe nunc o anima mea. Ingredere et bibe. aperta sunt tibi cellaria. Pocula sunt vulnera unde non stillat uinum sed fluit abundantem. bibe. inebriare. lauare. Bibe ne penas horreas. Inebriare ne mundum diligas. lauare ne sorde fetras. Tertium est nudum vestire. Isa. liij. Cum uideris nudum operi eum. Istud opus misericordie exhibuit nobis Christus. Nos ante nudi eramus et etiam gratia nudati. quando primam uentrem in nocte in paradiso peccando amisimus. Sed misericors deus descendit pro nobis nascens uilibus panis est indutus. sicut dicit Sermo. Ut nos stola innocentie reinductus. et in cruce moriens pro nobis est nudatus ut stola eterne iocunditatis nos uestiret. Vestis autem ista qua uult nos in eternitate uestire est quadripartita. Prima pars est iuuentus sine senio. Secunda pars est gaudium sine tristitia. Tercia securitas sine pauore. Quarta uita sine morte. Quinta est hospitalitas colligere. Math. xxv. Hospes eratis et collegistis me. Istud opus misericordie exhibuit nobis miseris peccatoribus misericors deus. nos enim eramus hospites et exules. quia eieci fuimus de paradiso propter peccata nostra in exilium huius mundi. et nusquam potuimus inuenire requiem in hoc mundo et quando exiimus de hoc exilio. uelimus in aliud quod eam gratiam. hoc

est ad limbū inferni. et sic sp̄ etiam⁹
 exules quocunq; diuertebam⁹ nos.
Vñ Psal. Dauid. Deu mihi qz icola
 tu⁹ meus plōgat⁹ ē. Tandē respexit
 misericors de⁹ nos et descēdit de celo
 in hōc exiliū. et fāis ē p nob paup et
 exul hōvt nos reducēt ad suū hospia
 um. **Vñ ait discipul⁹ añq̄ ascendēt.**
Ioh. xvi. Vado parare vob locū In
 domo p̄ris mei māñones multe sūt.
Aug⁹ in p̄sona xp̄i. Cū esses lōge in
 exilio ego veni vt reducēre te. trigi
 taēb⁹ annis q̄siui te: et ne lupoꝝ ore
 lacereris collegi te. i humeris meis
 portavi te. p̄ri meo reddidi te: laboꝝ
 uū: sudauī: sanguinē fudi. vitā meaz
 morte exposui vt te mihi adiungerē.
 et in eēnā vitā reducēre. **Quintū ē**
 visitare infirmos. **Vñ Eccī. vii.** Nō te
 pigeat visitare infirmos. ex hoc em̄ i
 dilectiōe dei firmaberis. **Istud op⁹**
 mie exhibuit nobis misericors de⁹.
Ros ei ante aduētū dñi eramus gūa
 ti diuersis infirmitatib⁹. eram⁹ cca.
 claudi. leprosi. **Ad eo cca** eramus vt
 benedictā facerz xp̄i vidē non potui
 mus priusq̄ hō fiēt. **Ad eo claudi** era
 mus qz nihil boni facē potuim⁹ quo
 possem⁹ ad regnū celoꝝ. puenire **Le**
prosi eram⁹. qz sicut leprosus sepaē
 a consortio hōim. ita sepati eram⁹ a cō
 sortio dei et angeloz. **Cum** igitur tā
 tis infirmitatib⁹ grauati essem⁹ et ne
 mo nos saluāe possz: venit misericors
 de⁹ de celo in hūc mūdum et viuifica
 uit nos et vulnerat⁹ est p nobis vt
 nos sanaret. oculi eius relati sūt. vt
 nos illūmaret. tanq̄ leprosus cōspu
 tus ē vt nos a peccatis mūdaret **Vñ**
Aug⁹. Magnus ad nos venit medic⁹
 qz magn⁹ ubiq; iacebat egrot⁹. **De**
 propo sanguine suo nob medicamē
 cōferat. **Perñ.** Agnosce o homo q̄ g
 uia fuerūt aie tue vulnera p quib⁹
 necesse fuit xp̄m dñm crucifigi si nō
 fuisset ad mortē sempiternā. nunq̄

pro eoz remedio moreretut xp̄us.
Sextū est captiuos liberare et visita
 re. **Deb. xij.** Memētote inq̄t paul⁹
 victoꝝ. **Istud op⁹** misericordie ex
 hibuit nobis de⁹. **Eramus em̄ capti**
 ui in carcere dyaboli fere quinq; mi
 lib⁹ annoꝝ ita q nullus. nec patriā
 chā. nec p̄pheta potuit eos liberare
 oēs quātūcūq; sancti ad istū carcerē
 descēderūt. **Tandē** misericors de⁹ mi
 fert⁹ nostri venit in hūc mūdum. et
 pro nob captus et ligatus ē: vt nos
 a captiuitate dyaboli liberaret. **Vñ**
Gre. O iestimabil dilectio caritatis
 vt seruū redimēs filium tradidisti in
 captiuitatē. **Septimū** sepelire mortu
 os. **Eccī. vii.** Mortuo ne p̄hibeas g
 tiā. i. nō s̄trahas miam **Glo.** Ad ele
 mosinā paup̄z ptinet sepultuā mor
 tuoꝝ. **Istud op⁹** mie exhibuit nob
 xp̄s qui p nob mortu⁹ est et sepult⁹
Vñ Her. Vide o hō quo amore dile
 xit te xp̄s. p te mortu⁹ ē vt te a mor
 tuis suscitaret. p te sepult⁹ est: vt i
 te vicia sepeliret. **Rogem⁹** dominū
 ihesum christum et c.

Textualis expositio

HActū ē vt discesserūt ab eis
 angeli i celū. pastores loq̄bā
 tur ad inuicē. **Trāseam⁹** vs
 qz bethleē et videam⁹ hōc v̄bū qd fa
 ctū ē. i. rem q̄ facta ē vel v̄bū dei qd
 incarnatū est. quod dñs. id est tota
 trinitas fecit id ē incarnari instituit
 et venerūt festinātes et inuenerunt
 mariā et ioseph et infantē positū in p̄
 sepio. **Vidētes** autem cognouerūt il
 lud quod dictū erat de verbo id est fi
 lio dei esse dictū. et ē sentētia tal. **Vi**
 dentes circa puez̄ i pleta q̄ dicta erāt
 illis ab āgel. cognouerūt puez̄ esse
 filiū dei: et omnes qui audierūt mira
 ti sunt. **Maria** autēz cōseruabat oīa
 verba hęc cōferens ea in corde suo qz
 quid retulerat ei āgel⁹. quicq̄ au
 diuit a pastorib⁹ cōgregauit i corde

et reuerſi ſunt paſtores ad gregē ſuū
glorificātes corde ⁊ laudātes ore deū
in oib⁹ que audierāt ab āgelis ⁊ vi
derāt pprijs oculis **V**iderāt inq̄ ſicut
dictū eſt ab angelis ad illos **G**loſa.

In hoc glorificauerūt q̄ nō alit̄ inue
nerūt q̄ angeli ad ip̄os dixerūt. ⁊ ſic
chriſtum laudauerūt.

De eodem Sermo. xix.

Videam⁹ hoc verbū qđ factū
eſt qđ fecit nob̄ dñs ⁊ oñdit
nob̄. **L**uc. ij. **V**ideam⁹ fr̄es
cariffimi hoc v̄bū. i. filiū dei qui fact⁹
eſt p̄ nob̄ h̄ oculis mētis. **S**c̄dum
aut̄ q̄ filiū dei debem⁹ vidē oculis in
teriorib⁹ duplici ſpecie i hac vita. ſ.
ſub ſpecie hūili in p̄ſepio iacentē. ſb
ſpecie miſerabili in cruce pendētē.
In futura aut̄ vita etiaz videbit̄ ſub
duplici ſpecie. mali videbūt eū i ſpe
cie horribili in iudicio p̄ſidentē. boni
ſpecie delectabili i celo regnātē. **P**ri
mo debem⁹ eū vidēre ſub ſpecie hūi
li in p̄ſepio iacentē. recolēdo q̄o ſe
oīpotēs deus p̄ nob̄ humiliavit **V**ere
magna hūilitas ē q̄ de⁹ immortalis
pro nob̄ fc̄us eſt mortal̄ **I**lle magn⁹
et incōpreheñſibil̄ deus quē tot⁹ non
capit orb̄. ⁊ quē celi capere nō pote
rāt. in vili p̄ſepio cōcludit̄ iumento
eū ⁊ paruo lacte paſtus ē qui paſcit
oēs creaturas. vñ **P**eda. **V**ili preſe
pis anguſtia cōtinet̄ ⁊ c̄. **R**ota q̄ fili
us dei quinq̄ modis hūiliauit ſe i na
tiuitate. **P**rimo qz pauperē matrem
elegit. **S**c̄do qz vile domū elegit
in q̄ naſci voluit. **T**ercio qz vile le
ctū habuit. **Q**uarto qz vile indumē
tū habuit. **Q**uinto qz vilibus ſc̄z pa
ſtorib⁹ primo nūciari voluit. **D**e iſto
inuenies i ſermone **P**aruul⁹ natus ē
⁊ c̄. **S**c̄do debem⁹ eū vidēre in ſpe
cie miſerabili pendētē i cruce. **T**re
no. i. **O** vos oēs q̄ trāſitis per viā ⁊ c̄.
Vñ **B**er. in p̄ſona xp̄i. **V**ide o h̄ qđ
pro te patior. ſi ē dolor ſicut quo cru

cior. ad te clamo q̄ p̄ te morior: vide
penas q̄b⁹ afficior. vide clauos q̄bus
cōfodior. **C**ū ſit tātus dolor interior
et exterior. **P**lanct⁹ eſt ḡuior dū te i
gratū experior **V**ñ leo papa. **O**mnis
creatura ōpatit̄ creatori ſuo patiētī.
ſol obſcurat̄. terra mouet̄. petre ſcin
dūtur. ſepulchra aperiantur. mortuū
egrediant̄. velū tēpli ſcindit̄. miſer
h̄o non cōpatit̄ pro quo ſol⁹ deus pa
tit̄. **V**ide ergo o h̄o creaturaz cōpaſ
ſionē. hoc puocat te ad cōpatiendū
et ſimilia tolerandū. **V**ñ bt̄us **B**er.
Vult benign⁹ dux deuoti militis vul
tū ⁊ oculos i ſua ſuſtollī vulnera: vt
illi⁹ ex hoc animū erigat. ⁊ ſuo exem
plo ad tolerandū reddat fortiozem.
Ite vide eius caput iclinatū hoc puo
cat te ad hūilitatē. vñ **A**ug⁹. **H**umi
liauit ſe xp̄s p̄nceps tu⁹. ⁊ tu ſuper
bis. caput hūile aſſit. membz super
bū abſit. videam⁹ perforatas hoc p̄
uocat te ad largitatē. lat⁹ apertum
hoc puocat te ad caritatē: vide totū
corp⁹ eius ⁊ nihil inuenies in eo niſi
ſiḡ p̄fectiſſime caritatis. hoc te puo
cat ad ſpem. vñ **B**er. **Q**uis nō rap
ret̄ ad ſpem: qui eius corp⁹ attēdit.
Habet caput iclinatū ad oſculandū
brachia extenſa ad amplexandū ma
nus perforatas ad largendū lat⁹ ap
tū ad diligendū pedes aſſixos ad no
biſcū cōmanendū. totū corp⁹ extēſū
ad ſe totū nob̄ impartiedū. **I**ſtis ſep
tem modis debem⁹ eū vidēre oculis
mētis in hac vita. **S**c̄do in futura
vita videbit̄ duob⁹ modis. mali in
ſpecie terribili in iudicio p̄ſidentem.
De iſta viſione d̄t **A**ug⁹. **M**allēt̄ re
probi omne tormentū ſuſtinē. q̄ fa
cēt̄ irati iudias vidē **M**ala. in. **Q**uis
ſtabit ad videndū eum? **I**ſpe em̄ q̄ſi
ignis conſlās. **I**ſa. xxx. **A**rdēs furor
eius ⁊ grauis ad portādum. **A**peca.
vi. **T**ūc dicent montib⁹ ⁊ petris: ca
dite ſup nos ⁊ cooperite nos a facie
c in

sedētis sup thronū: et a facie agm̄. id est iudias q̄ nūc est vt agu⁹ māfuetus: et erit vt furēs leo. **Amos .iiij.** Quasi leo rugiet: q̄s nō timebit. **Ista visio figurata ē Apoca. i.** Ex ore sedētis i throno p̄cedit gladi⁹ ex vtraq; parte acut⁹. vidit filiū hoīs .i. xp̄m ex ore eius p̄cedebat gladi⁹ ex vtraq; pte acutus. **Per gladiū istū significat vltima sentētia que dabitur cōtra peccatores.** de qua dicit **Zach. ix.** Erubet vt fulgur gladius eius .i. vltima sentētia: quādo dicit. **Ite maledicti et c.** **Et cū gladi⁹ iste ex vtraq; parte scindēs est: q̄ scindit corp⁹ et animā: q̄ tunc ardebit perpetue anima cum corpore.** **Hōm̄ autē videbūt eum in specie delectabili in celo regnātem.** **Vñ Isa. xxxij.** Regē in decore suo videbūt. **Joh. xxxij.** Videbis faciem eius in iubilo. **Ista visio figurata est in regina Saba: q̄ venit iherusalem videre regem Salomonem.** **Tercio Regū. x.** Que cum multa et mira audisset i terra sua de gloria et sapientia Salomonis: venit in iherusalem cum camelis portantib⁹ aromata et aux. et lapides p̄ciosos: et obtulit regi. **Et vidēs sapientiā Salomonis et domū quam edificauerat. et ceteros mēse illi⁹ et habitacula seruoꝝ et ordinationē ministrantiū et vestes eorū et p̄ncernas: et holocausta q̄ offerrebātur nō habebat ultra spūm. ij. Paralipo. ix.** Pre stupore non erat i ea spūs. **Glosa.** Considerando sapientiam eius non habebat audaciam temptandi vlteri⁹. **Venerat autem temptare eū in enigmatib⁹.** exposuit autē ei. **Salomon oīa que p̄posuerat: nec quicq; fuit qd̄ ei nō p̄picum fecerat.** **Quo audito nō habebat vltra spūm id est audaciam interrogandi.** **Dixitq; ad regē.** **Ver⁹ est sermo que audiui in t̄ra mea sup km̄omibz tuis et sup sapiētia tua: et nō credebā**

narratib⁹ mihi: donec ipsa veni et vidi ocul̄ meis: et p̄bauī q̄ media ps̄ mihi nūc data non fuit. **Maiores sapiētia tua et opa tua q̄ rumor que audiui.** **Beati viri tui q̄ stant corā te et audiunt sapiētiā tuā.** **Rex Salomon interpretatur pacificus. et significat regem xp̄m qui pacē fecit int̄ deum et hoīem. de cuius gloria et dignitate nūc multa predicatur.** **Regina Saba est anima sancta: que regnum suū bene regit. id est corpus et sensus interiores.** **Hec venit post hāc vitā in celestē iherusalem videre regē. id est xp̄m de quo tāta audiuit.** **Isa. xxxij.** Oculi tui videbūt civitatem iherusalem. **Et iterum. Isay. xxxij.** Regem in decore suo videbūt omnes sancte anime. **Debet autem venire regina Saba id est anima sancta cum muneribus: scilicet aromatis: auro: et lapidibus p̄ciosis.** **Per aromata bene reuolentia significatur deuota orō que redolet in asp̄cū domini.** **Vñ Psal.** Dirigatur domine oratio mea sicut incensū in conspectu tuo. **Per aurum quod est optimū metallū significat caritas q̄ est maxima v̄tutū.** **Per lapides p̄ciosos significant opa mie.** **Ista debemus nobiscū portare qm̄ ituri sum⁹ ad regē salomonē. i. xp̄m Apoc. xiiij.** **Opa enim illoꝝ sequūtur illos Ihero.** **Sola mia comes ē defunctorū.** **Iste rex mie regie saba. i. aīe sacte plura bone redonauit. dedit ei ei oīa q̄ voluit et petiuit. p̄ qd̄ significat q̄ oīa bona opa nostra modica sunt respectu premij qd̄ deus redditur⁹ est nobis totū illud qd̄ hic patimur. et qd̄ boni facim⁹ est respectu premij celestis qm̄ vna gutta aq̄ respectu totius maris: tūc p̄dest dicē regina saba maior ē gl̄a tua q̄ rumor que audiui i seculo et p̄bauī q̄ media ps̄: rimo millesima ps̄ in nūc data a p̄dicatoribus nō fuit. **Sed int̄ oīa mirabat̄ vestes****

ministratiū et pincernarū et dapifero
rū et aliorū. qz quicqz scdm sua offi
cia erāt restitit: vt in tāta multitudi
ne famulantū quūvis poteāt cogno
sci cui⁹ officij erat. Per has vestes
significānt iste mirabiles et p̄iose ve
stes q̄b⁹ restitūt in regno celoz. q̄
sunt q̄drupartite. Prima pars ē iuue
r⁹ sine semio. Secūda gaudium sine
tristitia. Tercia securitas sine pauoē
Quarta vita sine morte. Rogem⁹.

¶ Ali⁹ de eodē. Ser. xx.

O Audete et laudate simul de⁹
ta iherusalē. qz cōsolat⁹ est
dñs pplm suū. Isa. liij. Deser
ta Iherusalē sūt aie sancte q̄ desecue
rūt gaudia hui⁹ mūdi. Illas hortat⁹
p̄pheta ad gaudendū. Secūdo ponit
gaudij rationem: primū ibi. gaudete
Secūdū ibi. qz cōsolat⁹ est dñs Circa
primū sciendū: qz gaudē debemus in
dño et nō in alior: req̄re in dominica
quarta in aduētū i sermone. Gaude
te. Circa secūdū sciendū. qz dñs cōso
lat⁹ tria genera hoīm. Primi sunt p̄
pctis suis lugētes. Mat. v. Beati q̄
lugēt: qm̄ ipsi cōsolabūtur. Glo. Be
ati q̄ lugēt p̄ pctis suis vel alior. Vñ
Ber. Luctus eoz qui p̄seueratiā nō
hnt: nan merent⁹ cōsolationē. Alios i
quit lugētes video: sed si de corde p̄
cederēt lacrimae nō tā facile ilico sol
uerent⁹ in risū Runc autē cū abūdāt⁹
ociosa et scurrilia v̄ba p̄fluāt q̄ pus
lacrimae. lacrimas hūidi de his esse nō
arbitror. q̄b⁹ cōsolutio diuina p̄mittit
tur: quādoquidē postillas tam facile
cōsolutio vilis amittit. delicata ē em̄
diuina cōsolutio q̄ nō dabit⁹ admittē
tib⁹ alienā. Quicūqz autē vult a dño
cōsolari: debet in luctu p̄ pctis suis
perseuerare. Cōsolat⁹ autē dñs lugen
tes p̄ pctis hoc mō qz misericorditer
eis pctā dimittit. Eccl. xvij. Q̄ q̄ ma
gna misericordia dei et p̄piciatio illi⁹
cōuertētib⁹ ad se. Eccl. ij. Dius et mi

sericors ē deus et in tribulationib⁹ re
mittet pctā. i. in luctu p̄ pctis. dimit
tat autē trib⁹ modis scz. libētē: letā
ter. et frequētē. De p̄mis duob⁹ mo
dis ptz in filio p̄digo cui pater occur
rit et in āplexu et in osculo et ornatu
et cōuiuio recepit. Lu. xv. De tercio
dicit Aug⁹. Nec criminis quātitas nec
hore extremitas nec temporis breui
tas quenq̄ excludit a venia vbi fue
rit p̄fecte volūtatis p̄mutatio. O q̄
magna cōsolutio ē ista pctōrib⁹. Exē
plū in latrone q̄ in cruce dixit. Domi
ne memēto mei. Eccl. legiē in vital
patz qz q̄dā latro venit ad heremitā
multū de pctis suis dolēs rogās eum
vt ipsū ad suā societatez sumeret: il
le vero noluit: sed despexit eū in cor
de suo eo qz oib⁹ dieb⁹ vite sue ma
gnus pctōr fuisse. Cū autē latro i eo
dem heremo cellā facere voluisset: et
arbores excindēt arbore p̄cisa cito
corruit: et ipsum oppressit. Statim vi
dit heremita āgelos veniētes et aiaz
eius sine purgatorio ad celū ducētē
Iste licet nil boni fecerat: sola tñ vo
lūtas ipsū saluauit. Ecce magna cōso
lacio pctōrib⁹. Grego. Qui multos
sanatos in suis infirmitatib⁹ videm⁹
quid aliud q̄ misericordie pignus te
nem⁹. Secūdo cōsolat⁹ hūiles et abie
ctos exaltationez eis in futuro p̄mit
tendo. Lu. xvij. Qui se hūiliat exal
tabit⁹ a deo in futuro seculo: nō dē de
hac exaltatione q̄ fit in hac vita: qz
aliter exaltat mūdus et aliter deus.
Quōdi exaltatio ē sicut vent⁹. Vēt⁹
em̄ eleuat illa que nullius sunt valo
ris: sicut paleas puluēs et similia. et
dimittit ea q̄ sunt ponderosa et p̄o
sa: scz aux et argentū et lapides p̄ci
osos: sic mūdus exaltat eos qui ap̄
deū nullius sūt valoris et pronat eos
postea in eternā damnationē. Vnde
Psal. Vidi ipium exaltatū et trāsiuū
et ecce nō erat iuēt⁹ loc⁹ ei⁹ Exēplū

de diuine epulone q̄ exaltat⁹ fuit in hoc mūdo ⁊ postea sepult⁹ ē i inferno Dñs aut̄ qđ mūdus dep̄mit in futuro eleuabit. Job. v. Posuit hūiles i s̄b lime. Vñ p̄ma petri. v. Humiliamī sub potēti manu dei: vt vos exaltet i tpe visitationis. i. in die iudicij quā do dicit. Venite bñdicti pa. mei ⁊ c̄

Tercio cōsolat̄ dñs in tribulatiōe patientes ipsā in dulcedinē vertēdo vel saltē mitigādo. ij. Corin. i. Bñdictus de⁹ qui cōsolat̄ nos in omni tribulatōe nr̄a. Vñ **Her.** Quātumcūq; seuiat tribulatio nō putes te delictum a deo: sed memineris scriptū esse Ps̄. Cum ipso sū in tribulatione. Exēplū in beato stephanor: cui lapides torrētes dulces erāt qz vidit celos aptos et Ihesū stantē ⁊ c̄. Actū. viij. Et in Tyburto q̄ dixit Videtur mihi q̄ super rosos flores incedā qñ sup ardētes prunas nudis pedib⁹ ambulauit. et in multis alijs sanctis. Istud figuratū est **Daniel.** ij. vbi Nabuchodo nosor rex vidit in fornace ignis cum trib⁹ pueris angelū similem filio dei **Rota** hystoriā ibidē. Quarto cōsolatur dñs gaudia mūdana fugientes. et ad spūalia anhelātes. Istud figuratū est **Exo.** xvi. vbi dicit. qđ diu filij isrl̄ habuerūt formā quā tulerāt de egipto. non est eis datum māna. ⁊ cum venirent ad terrā p̄missam ⁊ comederent de fructib⁹ illius terre scz promissionis. ablatū est eis manna. Quicūq; ergo vult recapere consolationē diuinā. i. aliquā spūalem dulcedinem debet vitare cōsolationē mūdā. ⁊ semper intent⁹ eē diuinis ⁊ celestib⁹. Exēplū. Quedāz domina deuota delicias seculi fugiēs frequēter se orationib⁹ ⁊ deuotionib⁹ mancipauit. ⁊ speciatim circa infantiam xpi afficiebatur. ⁊ sepe rogauit dñm vt sibi ostendere dignaret̄ faciē puēricie sue: ⁊ ecce in quodā festo natiui

tatis xpi ipsa sola in ecclesia orāntē: astitit puer pulcherrim⁹ aridens ei. Ipsa aut̄ nesciente quis esset. q̄siuit puer ab ea: si sciret **Aue Maria** Illa respōdit. Ita scio. Respondit puer Dic mihi. ⁊ fecit. Et cum dñs diceret **Benedict⁹** fructus ventris tui. dixit puer. Ego sū ille fructus ⁊ euamūt. Et illa iubilādo clamauit. Reuertēte puer karissime. redi dulcissime p̄ triginta dies non cessans clamare. ⁊ ecce tricesima die venit **Ihesus** dicens. Veni ad me dilacta mea. qz delicias seculi fugisti ⁊ in me delectata fuisti et vttere delictis quas tibi preparauī **Illā** statim expirās cum eo migravit in celum.

Textualis expositio.

In principio erat verbū glo. in patre fili⁹ erat. Sed querit̄. Quare posuerit sub nomine principij ⁊ nō sub nomine patris vel dei. Ad hoc dicēdum s̄m **Augustinū.** qz pat̄ in ratione patris dei ignot⁹ erat. Vnde iohānes cū debuit ostendere filiū esse deū et̄ nū in substātia cū eo qui est pater. si posuisset patrē non fuisset intellect⁹ qz nomē dei incognitū erat multis. nomen principij oib⁹ erat notū. **Vel sic** In principio erat v̄bū. i. filius vni⁹ erat substātie cū eo qui dicit̄ esse p̄ncipiū distinct⁹ ab illo. **Vel sic.** In principio erat v̄bū. i. verbū erat idē p̄ncipium cū patre. Et verbū erat ap̄d deū: sic cōtinuat **Cris.** qz dixerat In principio erat verbum ne credēt alii quis q̄ hoc dixisset de v̄bo platūo qđ trāsit ⁊ nō manet. sed tm̄ ab aliquo procedit. ideo adiunxit. Et v̄bū eāt apud deū. i. coeternū ⁊ coequale ipsi et de⁹ erat verbū. Nam si v̄bū est ēq̄ le deo ⁊ coeternū. cū nulla creatura possit ad tantā excellētiam eleuari. vt sit deo coequalis ⁊ coeterna nisi sit de⁹. **Sequitur** qz verbū erat deus. et de⁹ erat v̄bū. hoc v̄bū erat in p̄ncipio

apio. i. idē p̄ncipiū dē p̄ncipio aīz
 patre q̄ ē p̄ncipiū sine p̄ncipio. apud
 deū p̄ equalitatē ⁊ distictionē. **O**ia
 visibilia ⁊ inuisibilia p̄ ipsū verbū fa-
 cta sūt ⁊ sine ipso factū est nihil. **Q**d
 est omne factibile aliq̄n futurū in ex-
 istētia. **I**n ipso vita erat. i. in v̄bo qd
 est in vita. erat vita. vel sic. **Q**d fa-
 ctū est in ipso v̄bo scz. icarnatio. pas-
 sio. resurrectio. ⁊ similia huiōi. vita
 erat. i. causauit. **S**ēquitur. **E**t vita. i.
 x̄ps vita hoīm. lux cū hoīm naturā si-
 bi in v̄mitate p̄sone v̄muit. vt inhe-
 mus oculus hoīm radios fulgoris sui
 sustinē posset. **A**n̄te incarnationē eī
 lux erat in se ⁊ in angeloz oculis ⁊
 nō hoīm qui nō poterāt solez in rota
 intueri. **E**t idō sol nube se inouit. ⁊
 sic factus ē lux. **V**n̄ **P**sal. **E**xortū est
 in tenebris lumē rectis corde. miseri-
 cors ⁊ miserator ⁊ iust⁹ dñs **I**sa. ix.
Populus q̄ ambulabat in tenebris vi-
 dit lucē magnā habitātib⁹ in regi-
 one v̄mbre mortis lux orta ē eis. **E**t
 nota q̄ dicit lux hoīm. ⁊ nō lux iudo-
 eū qz per v̄bi icarnationē de⁹ notus
 factus est omnib⁹. qui not⁹ tm̄ erat
 iudeis. qz lex **M**oyfi qui aliq̄d lumē
 erat. q̄si clausa erat intra limites iu-
 dee s̄ trāsfusa ē in oēs gētes p̄ x̄pm
Et lux in tenebris lucet. i. in medio er-
 rozis. **F**uit em̄ tpe incarnationis ca-
 ligo p̄dolatrie ⁊ infidelitatis q̄si in sū-
 mo et iudei q̄ olim deū coluerāt. tūc
 diuisi erāt per sectas erroris **V**n̄ **p**sa-
 l̄ij. **E**cce nos oēs quasi oues errau-
 mus. vnusquisqz in viāz suā. ⁊ dñs
 posuit in eo iniquitatem oīm nostrz
Et tenebre eam non cōprehenderūt
 id est iudei tenebrozi istam lucem nō
 p̄ceperunt. qz non sunt illuminati.
 et hoc nō est p̄pter defectū lucis. sed
 propter vicium eozum qui noluerūt
 oculos aperire ad lucem **V**nde **C**ri-
 stom⁹. **S**icut solari radio nō ē frui
 nisi aperiētē oculos. ita neg hac cla-

ritate participare. nisi vehemēter ex-
 pandētem aīe oculum. ne claudas ia-
 nuam huic luci. ⁊ multa frueris vo-
 luptate. **S**ēquitur. **F**uit homo missus
 a deo. cui nomen erat **J**ohānes **H**ic
 venit in testimoniu. id est ad testimo-
 nium p̄hibēdum. vt testimoniu p̄-
 hiberet de lumine. i. x̄po nato de vir-
 gine. sicut radius de sole sine aliqua
 eius corruptione vel diminutiōe. vt
 oēs crederēt in x̄pm. p̄ illum scilicet
Johānem testificantem. q̄si diceret
Nō fuit x̄po necessariū iohis testimo-
 niū p̄tē se. sed p̄tē iudeos q̄ splēdo-
 re non possent ferre. si immediate ⁊
 nude remisset ad eos. **I**deo signāter
 dicit de luie ⁊ nō de luce **D**ifferūt eī
 lux ⁊ lumē. sicut fōs ⁊ riu⁹. **L**ux eī ē
 in p̄pria natura **A**ct⁹ lucis. i. diffusio
 est in aliquo susceptibili. ⁊ ob hoc vt
 notēt necessitas testiom̄ ex p̄te susci-
 piētis ⁊ non ex p̄te lucis dixit de luie
 nō de luce **E**t qz apud hoīs idignoz
 iudicatur ille q̄ testimoniu p̄hibz q̄
 ille p̄ quo. subdit **E**t nō eāt ille scz
Johes testificās lux: sed vt testimo-
 nium p̄hibet de luie. q̄si diceret. **L**uc-
 fer nō est sol. sed testimoniu p̄hibet
 soli. **I**ta iohes nō erat lux. sed idē
 vt testimoniu p̄hiberet de luie.
 id ē de incarnata diuinitate. **D**iuini-
 tas in se lux ē. diuinitas in carne lumē
 est sed qz lumē non ē lux sed a luce.
 ne credēt aliq̄s qz ita x̄ps esset a deo
 quasi nō de⁹ **I**do sequit. **E**rat lux ve-
 ra. i. naturalis ⁊ immutabilis: non p̄-
 ticipationē: sed p̄ essentiā. **P**er hoc
 qz dicit lux. notat qz immutabilis est
 fons tot⁹ luminis. **P**er hoc autē qz
 dicit vera. notat qz sit imutabil⁹ ⁊ nō
 p̄ticipationē: sed oia illuminans
Vn̄ sequit. que illuminat quadruplī
 ⁊ lumine. scz nature: gratie: doctrie
 et miraculoz. oēm hoīm remētē
 in hūc mūdū **S**ed q̄rit quomā si ipse
 illuminat omnē hominez. quomodo

tot sunt nō illūmati? **Solutio.** Quan-
tū ad eū p̄inet oēm hōiem illūmiat
Si autē q̄dā claudētes oculos mētis lu-
cis radios suscipe noluerint non a lu-
cis natūā obtēperatio ē illis: s̄ a ma-
licia sua sicut ab introitu oibus aper-
to a nullo p̄hibēte. qui volūtariē fo-
ris remāserit a p̄pria malicia p̄rit.
Aliter Aug⁹ respōdit dicēs **I**p̄e illu-
minat oēm hōiem. i. null⁹ illūminat
nisi p̄ ipsū: a p̄mit exēplū. **S**i in aliq̄
ciuitate posset sol⁹ vnus magister a
uitatis esse: nō q̄ oēs doceant: s̄ oēs
qui docent p̄ ipsū docētur. **S**equitur
In mūdo erat. **Vñ Aug⁹.** Lux q̄ illu-
minat oēm hōiez remientē in hūc mū-
dū. huc venit p̄ carnē. q̄ cū hic esset
p̄ diuinitatē a stultis a cecis a imq̄s
videri non p̄t: de q̄b⁹ supra dictum ē
Et tenebre eū non cognouerūt. a iō
dicē. in mūdo erat. **E**rat autē in mū-
do essentia diuinitatis tanq̄ regens
et cōtinēs qd̄ creauit. a mūdo. i. vni-
uersitas creature p̄ ipsū factus ē q̄si
p̄ sapientiā a artē artificis. i. patris
nostri. **Vñ Psal.** Oīa in sapia fecisti
Et mūdos. i. amator mūdi eū nō cog-
nouit. i. p̄ approbationē: q̄ seruauit
creature pl⁹ q̄ creatori. **S**equitur. **I**n
prop̄a venit id ē mūdom q̄ suus dicē
utpote ab eo fact⁹. vel int̄ iudeos q̄
sui erāt p̄p̄m ut pl⁹s p̄cularis **V**el
in naturā humanā quā condidit a si-
bi ymiūt ut oēs sanaret. a sui. i. qui
q̄ hōeis ab eo cōditi. vel p̄apue iūdi
cognati ei⁹ eum cōditōē suū nō rece-
perūt p̄ fidē a obedientiā a crediē
q̄ nulli receperūt eum. **I**deo subdit.
Quotquot autē siue iude⁹ siue gētilis
siue pagan⁹ siue seru⁹ siue liber. siue
paup̄ siue diues. siue mascul⁹ siue fe-
mina siue puer siue senex receperunt
eū p̄ fidē a obedientiā dedit eis eq̄-
liter sine acceptione personarū filios
dei fieri p̄ grām adoptionis. ex hoc
em̄ qui naturalit̄ est fili⁹ dei. fact⁹ ē

naturalis fili⁹ hōis. ut sua pt̄ate fili-
os hōim etiā faceret filios dei. **V**nde
ad **Gala. in.** Vos oēs estis filij dei p̄
fidē in xp̄o ihesu. **S**ed q̄ p̄t amittere
ius filiationis a hēditatis. **I**deo d̄t.
Dedit eis potestātē filios dei fieri **N**ō
dicit. fecit eos filios dei: a ostēdēdo
hortamur ad studium bone vite **S**;
queri possz q̄b⁹ data ē potestas. **I**deo
subdit: his q̄ credūt in noīe eius. i. i
te noīs eius. **E**t cuius noīs? **G**losa.
Emanuel qd̄ est nobiscū deus. quasi
dicēt. **Q**uis q̄ credūt xp̄m esse rex de-
um a rex hōiem: data ē hec potestas
Et licet sint mlti articuli quos crede-
re oportet. **I**ste tū facit specialit̄ fili-
os dei. **C**ongruū. n̄ est: ut q̄ credūt
filiū dei eē filiū hōis. ut p̄pter digni-
tatē sue nature quā in illo adorāt fi-
ant filij dei. a quō hec generatio di-
stet a carnalironōdit euangelista sub-
iungēs. **Q**ui nō ex sanguinib⁹. q. d.
Qui filij dei nō generant̄ sicut filij ho-
minū ex cōmixtiōe sanguinis: sed vi-
ri a mulieris concupiscētia vtriusq̄
mouēt: dicit. **Q**ui id ē filij dei: non
ex sanguinib⁹ maris a femine: neq̄
ex volūtate carnis. i. concupiscētia mu-
lieris carnē quā suā posuit: q̄ de vi-
ro facta ē: a adā de eua dixit. **D**ec
nūc os ex ossibus meis a caro de car-
ne mea. **S**equitur: neq̄ ex volūtate vi-
ri. i. concupiscētia viri: sed ex deo nati
sunt. i. v̄bū caro factū. **A**ug⁹ dixit. q̄
oēs qui receperūt eū dedit eis pote-
stātē ut filij dei fiāt. a q̄ ex deo nati
sunt: ne v̄b hoc incredibile vidētur
quasi securitatē faciēs: ait. deum ex
hōie nasci. q̄si dicēt. **Q**uid miraris.
hōies ex deo nasci: attēde deū ex ho-
mine natū **Vñ** ait. **V**erbū caro factū
est. i. fili⁹ dei factus ē fili⁹ hōis: ut fi-
lios hōim faciat dei filios: rex v̄mone
diuinitatis a humanitatis in vna p̄-
sona. **E**t habitabit in nobis id est in
nostra natura vel int̄ nos. **B**aruthy

in. In terris visus est: et cum hoib⁹
cōuersatus est. Et vidimus gloriam
eius per vocem lapsam de celo. et per
miracula cognouim⁹ eum esse filium
dei. Unde addit. gloriā quasi vnige
niti a patre. id est qualem decet vni
genitum patris. et vidim⁹ eum. id est
cognouim⁹: plenum gratia et verita
te id est omnis gratie fontem et om
nis bonitatis.

Alius de eodem Sermo. xxi.

Lux in tenebris lucet. et tene
bre eam non comprehend
rūt Johannis. p. In verbis
ppositis notatur duo. Primum est sal
uatoris nostri circa nos peccatores
benignitas. Secundum est peccato
rum circa dei benignitatez tarditas
Primum ibi. Lux in tenebris lucet. Se
cundum. ibi. et tenebre eam non apre
henderunt. Circa primum est sciendum
q̄ per lucem intelligitur xps. qd̄ ait
Joh. viij. Ego sum lux mundi. Cōpa
ratur autēz xps lux ppter similitudi
nes multas quas habet cū luce. Pri
mo qz sicut lux tenebras fugat et do
mū illuminat: sic xps luce gratie sue
fugat tenebras peccatorū et illuminat
domū mētis. i. animam. Johan. xij.
Ego lux in mundum veni: ut omnis
qui credit in me illuminet⁹ p me. et i
tenebris nō maneat. Ro. iij. Abnegā
mus ergo opa tenebrarū. id est pctā
que ducūt ad tenebras et induamur
arma lucis id est bona opēa que ducūt
ad lucem veram scz ad christum: ut
in die iudicij honeste ambulemus.
Unde dñs Johānis. viij. Qui sequit̄
me non ambulat in tenebris: sed ha
bebit lumen vite. Sed hui quidam
sunt q̄ magis diligūt tenebras. Jo.
iij. Lux venit in mundum: et dilexerūt
hoies magis tenebras q̄ lucē. Erant
enim opera eorum mala et qui male
agit odit lucem ne arguantur opera
eius: et nō venit ad lucē. Sūt at̄ tria

genera hoim que lucē videre nō pos
sunt significata p tria genera aialū
que lucē videre non pnt. scz noctua.
vespertilio. et talpa. Noctua habz ni
mis de humorib⁹ in cerebro ut dicit
Raban⁹ et illi humores fluūt ad oculos
ei⁹ ex presentia et v̄tute lucis. et
impediunt visū eius ne lucē videat.
Per hoc significant luxuriosi q̄ exce
catur p libidinē suā. ne rez lumē. i.
deū agnoscat. Sic excecati fuerūt duo
senes q̄ in susannā exarserūt. De qui
bus dicit Daniel. iij. Exarserūt in cōcu
piscētia eius et declinauerūt oculos
suos ut nō viderēt celuz. neqz recōr
darētur iudiciorū iustorū. Nota histo
riam ibidē. Per vespertilionē signifi
catur superbi. Vespertilio mus est et
quadrupes aial ut alia aialia. et sup
alios mures se extollit volādo. sic su
perbi⁹ est cū sit hō sicut ali⁹ homo et sit
de eadē terra fact⁹ et ad eandē trā re
ditur⁹. tamen vult se extollere sup
alios. nō vidēs fragilitatem suam
nec agnoscēs potētiam diuinā oppo
nit se deo. Vñ Grego. Cuz oīa vicia
fugiāt deū. sola supbia opponit se dō
et hec est magna cecitas. qz superbus
nō agnoscit deū. et ei se opponit nō
aduertēs qz ipsū ad nihilū redigere
possit qñ vult. Sic excecatus fuit sēna
cherib q̄ obsedit iherusalē et dixit qz
deus eorū nō esset ita potēs qz posset
eos libeātē de manu sua. Eadē nocte
pussit dñs de exercitu suo. lxxxv. mi
lia viroz. et ipse reuersus est in trā su
am cū oraret in tēplo dei sui bestath
percussus est a filiis suis. Nota hystori
am ibidē. Per talpam intelligūtur
auari qui diligūt terrena. Talpa ei
habitat in terra. et nō venit ad lucē
Habet em̄ oculos sub cute et non vi
det: sic auarus totuz studium suū po
nit ad ista terrena. et hz oculos sb̄ cu
te: qz ista tēporalia et terrena respi
rat. et nō supiora. Iscd̄ autē figuratū

est **Thobie**. ij. vbi dicitur: qd stercoza pui
 vinu ceciderunt sup oculos thobie. ⁊
 cecus factus est. **Per Thobia** qui iter
 pretae ductus ad luctu. significat auar
 tus q sustinet perpetuu luctu in pſen
 ti vita p cotinua cura in futura ppe
 damnatione perpetua. **Per stercoza**
 puidinu significat bona teporalia.
Iuxta illud ad philippenses. ij. capi.
Oia arbitror vt stercoza vt xpm lu
 crificana. **Ista** sic replēt oculos auari
 interiores q nō videt deū creatorez
 suū. nec cogitat se moriturū. **Sic** co
 gitauit ille diues: qui exccat⁹ fuit
 tantū q dixit aie sue. **Luce**. xv. **Aia**
 habes mlta bona in ānos plurimos
 reqesce. comedz. bibe. ⁊ c. **Et** dixit
 ei dñs. **Stulte** hac nocte demones re
 petēt aiam tuā: que cōgregasti cui⁹
 sūt vel erūt. **Et factū** est ita **Ecce** qn
 tū auaricia exccat hoiez: q nō oꝑno
 scit mortē nec fragilitatē suā **Exem**
 plu legiē de quodā vsurario qui cū
 iacēt in agone ⁊ sacerdos eū mūgēt
 oñdit sibi signū crucis querēs si cōg
 noscēt imaginez dñi nostri ihesu xpi
 pro se crucifigi? **Rōndit** **Nō** cognosco
 illū ligneū **Ihesū**: sed istū argēteum
 quē in cista teneo p vadio repositū
 et sic in tali cecitate miserabilē mor
 tu⁹ est ⁊ dānatus etnaliter. **Secūdo**
 xps opatē lucā per aliā similitudinē
Lux statim cū aperit fenestram vel osti
 um domu subintrat ⁊ illuminat eā:
 sic dñs statim cū aperit dom⁹ oſcie p
 cōfessionē intrat dñs ⁊ illuminat eam
Apo. ij. **Ego** sto ad ostium ⁊ pulso:
 si q̄s ap̄. intrabo ad illū ⁊ cenabo cū
 illo. ⁊ hoc ē qd dicit sponsa. **Cāti**. v.
Ossulū ostij mei aperui dilecō meo
 et ecce declinauerat se. i. de int⁹ icli
 nauerat q̄si expectās raperui sibi: qz
 parat⁹ erat introire. ipse semp ē pa
 rat⁹ nobiscū esse: sed nō sum⁹ parat⁹
 ipsū recipere: qz ipse dicit **Prover**. viij
Deliciae mee ē esse cū filijs hoim. **Vñ**

de illis **Cantico**. ij. **En** ipse stat post
 parietē. i. peccatoz nostroz: qz pec
 cata nrā sunt parietes inter deum ⁊
 nos. ⁊ diuidūt nos a deo. sicut dicit
Isa. lix. **Sz** iniquitates vestre diuiserūt
 inter deū ⁊ vos. **Retro** hūc parietē
 stat dñs respiciēs per fenestras aspi
 ciēs p cācellos. **Per fenestras** signifi
 canē magna pctā p cancellos parua
 per hęc respiciat si aliquā aperturā po
 terit iueniri. per quā intret. **Cui** at
 dño pulsante nō aperuerit: i futuro
 pulsabit. ⁊ nō aperiet ei. **Lu**. xij. **Cū**
 intrauerit paterfamilias ⁊ clauerit
 ostium: incipietis foris stare ⁊ clama
 re. **Dñe** dñe aperi nob⁹: ⁊ tñdebit: ne
 scio vos. **Tercio** christ⁹ cōparatē lucā
 qz lux cōmunis ē oib⁹. **Act**. x. **Non** ē
 personaz acceptoz de⁹: siue sit paup
 siue diues ⁊ c. **Quāqz** eū inuocau
 rit ipse pat⁹ est lumē gratie sue sibi
 impartiri. **Mat**. v. **Solez** suū oriri fa
 ct sup bonos ⁊ malos: ⁊ pluit super
 iustos ⁊ iniustos grām suaz ⁊ miseri
 cordiā: nullū pctōrē spernit quantū
 cūqz fetidū. **Legiē** qz quodā mulier q̄
 multis ānis publica meretrix fuerat
 quodā die vidit deportari corp⁹ xpi
 in pixide ⁊ cepit cogitare: heu me mi
 serā: quō ausus sū stare in oſpectu il
 lius q̄ oia peccata vidit: quē tātum
 offēdi qui tantū p me sustinuit. **Tā**
 dē cogitabat qz quodā audierat p̄
 dicare: qz deus esset oib⁹ cōmunis.
 et ideo in diuersorio in via cōmuni
 nasci voluit vt omnib⁹ se cōmunem
 exhibēt. ⁊ idō in campo crucifigi ⁊
 mori voluit. qz ipse ē flos cāpi: ⁊ ab
 omnib⁹ capi pt. ⁊ hęc cogitās cōpū
 cta est. **currit** cū lacrimis ad sacdo
 tē: ⁊ cecidit in lutū ante pedes eius:
 et ait. **Dñe** ihesu xpe q̄ p salute pec
 catoz nat⁹ es de **Maria** v̄gine: ⁊ su
 spēsus in cruce miserē mee peccatōs
 scdm magnam misericordiā tuā? **Et**
 respōdit vox de pixide. **vade** filia:

dimissa sūt tibi oīa pctā tua. ⁊ apli⁹
noli peccare. ⁊ sic factū ē. Adhuc sūt
alie cause q̄re x̄ps cōparat̄ luc. Req̄
te sabbato añ dominicā Judica

Dominica infra octauas natiui
tatis. Sermo. xxij.

Quomā estis filij dei misit de
us spūm filij sui i corda v̄ra
ad Gal. iij. In v̄bis istis no
tant duo. Primū ē hōis dignitas ibi
Qm̄ estis filij dei. Secūdu ē dei libeā
litas. ibi. misit de⁹. Dignitas pt; in
hoc q̄ hō p̄t fieri fili⁹ dei si vult. Scē
dū autem q̄ multa sūt que faciūt ho
minem filiū dei. Primū est fides Jo.
pzi. Dedit eis potestatem filios dei fi
eri his qui credūt in nomie eius Ad
Gal. iij. Om̄s filij dei estis p̄ fides in
x̄po ihesu. Si autē filij dei sum⁹ ⁊ hē
des. Qui autē nō credūt in eū sicut
iudei ⁊ pagani. sūt filij diaboli. ⁊ pos
sident hereditatē p̄ris sui qm̄ dicet̄
eis **Ite maledicti in ignē eternū ⁊ c.**
Filij autē dei sūt qui credūt eū factuz
esse filiū hominis. Sic nos possemus
fieri filij dei: ⁊ possem⁹ hereditatē ce
lestē possiderere quādo dicitur nobis
Venite bñdicti ⁊ c. Secūdu qd̄ facit
hōiem filium dei ē misericordia. Ipse
em̄ est pater misericordiarū. sicut di
cit Apl⁹. ij. **Choz. i. Bñdictus deus**
et pater dñi nostri ihu x̄pi pater mi
sericordiarum. Et ideo filij ei⁹ debēt
esse misericordes. Vnde Lu. vi. **Esto**
te misericors sicut ⁊ pater vester mi
sericors est. **Ecclēsi. iij. Esto pupillo**
misericors: vt pater ⁊ mater eius ⁊
eris tu altissimi filius. ⁊ tunc inueni
es misericordiam coraz patre celesti
Mathei. v. Beati misericordes. quo
mam ipsi misericordiam cōsequētur
Sed imisericordes non inueniēt mise
ricordiam apud patrem celestē. Vn
de dixit diues in p̄mis existēs. **Pat̄**
abraham miserere mei. Et respōdit
ei. **Fili recordare q̄ accepisti bō in vi**

ta tua. q̄si diceret. **Modo vocas me**
patrem: sed non potes me⁹ modo eē
fili⁹ **Sed recordare: quia fili⁹ esse po**
tuisses: si misericordiā paupi lazaro
exhibuisses. **Tercium quod facit hō**
minem filium dei est turbatio. **Pro**
uerb. iij. **Quem diligit deus corripit**
et quasi pater in filio complacet sibi
Hebreoz. xii. Quem diligit domi
nus castigat: flagellat enim omnem
filium quem recipit. Vnde **Augu⁹.**
Si acceptus es a passione flagelloz
exceptus es a numero filiozum. **Noli**
ergo in iniquo sensu eē ⁊ puerili. ⁊
dicas. **Plus amat pater me⁹ fratē**
meū cui p̄mittit facere quicq̄ vult
q̄ me. qz si me semel mouerem v̄tra
eius iussione: statim flagellū iuenerē
sed poti⁹ gaudeas flagellis quia tibi
seruat hereditas **Illis ad temp⁹ pat**
at quos in eternū damnabit. **Non ti**
meas ergo flagellari: sed exhereditari
Vnde Grego. Nisi correctis de⁹ here
ditatem dare dispōnēt: erudere eos
per molestias non curares **Prover.**
xiii. Qui parat virge odit filium. q̄
autem diligit. instanter erudit. **Apo**
cal. iii. Ego qui vos amo. arguo et
castigo. **Deus filijs suis non parat: q̄**
bus seruat hereditatem. **Sed qui**
bus hereditas non debetur: illis pat
illi prosperatur. **Grego. Ideo enim**
domin⁹ quibusdam parat vt imp̄pe
tuum feriat. **Ideo hic ferit nō parat**
do vt imperpetuū parcat. **Non conq̄**
ramur ergo d̄ verberē dū habeam⁹
eterna premia in retributionē. **Legi**
tur de quodaz sancto patre q̄ singul
annis cōsuevit infirmari. turbatus
est in vno āno dū non infirmaret ⁊
dixit modo de⁹ oblitus ē me: qz uō
visitat me sicut cōsuetus fuit. **Et ro**
gauit dñm vt visitaret eū: ⁊ iterum
egrotauit. **Quartum est dilectio imi**
micoz. **Mathei. v. Diligite inimicos**
vestros: benefacite his q̄ vos oderūt

orate pro persecutib⁹ . et calūmiantib⁹
 b⁹ vos ut sitis filij patris vestri q̄ in
 celis ē . qui solē suū oriri facit sup bo
 nos et malos . et sup amicos et inimi
 eos . Et ideo dicit p̄ . **Joh . iij .** In hoc ma
 nifestati sūt filij dei et filij diaboli **Q̄is**
 qui nō diligit fratrem suū ex deo nō ē
 p̄ . **Joh . iij .** Qui aut diligit frēm suū
 ex deo nat⁹ ē . **Deus** em̄ tantū dilexit
 inimicos suos q̄ p̄pter eos sustinuit
 mortē i cruce . patrem exorabat dicēs .
 pater ignosce illis . q̄ nesciūt qd̄ fa
 ciūt . **Quintū** est pax . vnde **Mat . v .**
Beati pacifici : qm̄ filij dei vocabunt⁹
Ideo dixit dñs ad dauid p̄mi **Parali**
pomenon . xxij . Filius qui nascet tibi
 erit vir quietissim⁹ pacificus vocabi
 tur . Ipse erit mihi in filiū et ego ero
 illi i patrem qm̄ fili⁹ similis est patri :
 hoc puocat p̄em ad dilectionē filij .
Cū autem de⁹ sit pacificus diligit fili
 os pacificos **Pacifici** aut nō p̄nt esse
 qui in mortalib⁹ peccatis sūt . q̄ vbi
 est lesa conscia . ibi non ē pax . **Isa . lvij .**
Non ē pax impijs dicit dñs : et vbi nō
 est pax . ibi nō habitat dñs . q̄ in pa
 ce factus est locus ei⁹ . **Vnde** aposto
 lus . **ij . Chor . xij .** **Pacē** habete . et de
 us pacis et dilectionis erit vobiscum
Sextū ē castitas siue mūdicia . vnde
 apostol⁹ . **ij . Chorin . vi .** **Immūdū** ne
 tetigeritis et ego recipiā vos . et ero
 vob in patrem . et vos eritis mihi in fili
 os . et filias dicit oīpotēs dñs . **Domī**
nus em̄ cum sit mūdus : nō vult h̄re
 immūdōs filios . **Vñ** monet nos apo
 stol⁹ ad **Eph . v .** **Estote** imitatores
 dei sicut filij carissimi **Vnde** dñs iohā
 nem euāgelistā matri sue in filiū as
 signauit p̄pter castitatē suā qm̄ dixit
Quier ecce filius tu⁹ .

Textualis expositio .

Erat pat̄ ihesu scz ioseph pat̄
 putati⁹ et mater eius miran
 tes sup his q̄ dicebātur d̄ eo
 scz ab angelis et pastorib⁹ et a syme

one . et benedixit illis symeon . et hoc
 factū fuit quādo obtulerūt puer⁹ in
 templū quadragesima die . scz in die
 purificationis . **Tūc** benedixit illis si
 meō . scz marie et ioseph . **Et** dixit ad
 mariā matrē eius . **Erat** aut̄ p̄phetia
 quod dixit **Ecce** posit⁹ est hic . s . xps
 in ruīnā infidelīū . et in resurrectionē
 multoz in israhel credētium . **Vel** sic
 in ruīnā stantiū . i . state putatiū : sicut
 scribarū et phariseoz . et resurrectio
 nē cadētium . i . se ceuisse cognoscen
 tiū . **Mathei . ix .** **Non** veni vocare ius
 tos . i . illos qui se iustos reputāt . sed
 peccatores . i . illos qui se pctōres re
 cognoscūt . **Sequitur** et i signū cui cō
 tradicēt . positus est iste xps in signū
 federis . et recōmiationis inter deū et
 hoīem . **Isa . viij .** **Dñs** ipse dabit vob
 signū . **Ecce** v̄go cōcipiet et pariet fi
 lium . **Hūc** signo contradicūt oēs icre
 duli . scz iudei et pagani et heretici . de
 inde p̄phetauit de passione ei⁹ dicēs :
Et tuam ipsi⁹ aiām pertrāsibit gladi
 us . q̄si dicēt . gladius ipsius ē dolor
 ipsi⁹ passionis quā oculis tuis videb
 pertrāsibit aiām tuā . **Non** em̄ potuit
 tam dilectū filiū crucifigi videre sine
 magno cordis dolore . **Vñ** dicitur do
 lores quos effugit maria filiū suū pa
 tiens . hos sustinuit ipsū mori vidēs .
 deinde subdit causam ipsi⁹ passiomis
 dicēs . vt reuelētur ex multis cordi
 b⁹ cogitationes **Crucifixo** aut̄ domi
 no peccauerunt inique iudeoz cogi
 tationes : q̄ vsqz huc latuerūt in cor
 dib⁹ ipsoz . **Antē** incarnationē enim
 xpi oēs messiam expectauerūt : s̄ ip̄
 nato quidā ei adheserūt . quidam re
 spuerūt . et ita prauē cogitatioēs eo
 rum reuelate sūt in passione christi
Vel sic posit⁹ est hic . scz christus ad
 hoc venit vt reuelētur ex multis cor
 dib⁹ cogitationes antiquoz patruz
 que latebant in sacris scripturis . q̄
 qd̄ expectabāt tūc manifestatū fuit

Sequitur: et erat ibi anna prophetissa filia phanuel de tribu Asser: et vixit cum viro suo annis septem a virginitate sua. Nec processerat in diebus suis .i. perfecte etatis fuerat et vixerat cum viro suo annis septem a virginitate sua. .i. a tempore virginis annis se. Et hec vidua erat ad annos lxxiij. que non discedebat de templo id est circa templum frequens erat. non est intelligendum quod semper in templo fuit ieiunans et orationibus seruans in die ac nocte. non quod in templo dormiret sed seruiebat die ac nocte. id est assidue. Et hec prophetissa anna ipsa hora superuenit: quando .s. Maria et ioseph puerum obtulerunt in templo. superueniens inquit confitebatur domino id est laudabat dominum. et loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemptionem israel non solum temporalem a tyrannide herodis: sed etiam spirituales a tyrannide dyaboli. et ut perficerent omnia secundum legem domini offerentes. scilicet puerum. et supple ad ammonitionem angelorum: fugerunt in egiptum. secundum aliam euangelistam ubi septem annis manserunt. et tandem mortuo herode et regnante archealo ammoniti per angelum reuersi sunt in nazareth ciuitatem. De hac fuga. Lucas permittit. sed Matheus plenius ponit. Puer autem crescebat corpore. natura diuina sapientiam propriam reuelabat. confortabatur inquit plenius sapientia. et gratia dei erat in illo.

De eodem euangelio. Ser. xxiij.

Dicitur est hic id est christus in ruina. id est in signum cui contradicitur. Lu. ij. De isto signo predixerat Isa. vii. Dominus ipse dabit vobis signum. Ecce concipiet et pariet filium. Iste christus est filius nobis datus pro signo. Possumus autem in isto filio accipere multiplex signum. Primum est humilitas in car-

natione. Secundum potestas in miraculorum operatione. Tertium caritas in passione. Quartum seueritas in iudicii districtione. De primo signo humilitatis dixit angelus ad pastores nato domino. Luc. ij. Annuncio vobis gaudium magnum quod erit vniuerso mundo. quia natus est hodie saluator. qui est christus dominus in ciuitate dauid. et inuenietis infantem pannis inuolutum et in presepio positum.

Vere hoc fuit magnum signum perfecte humilitatis. quod ille qui est rex celi et terre. sic se examinare voluit ut infans fieret. Unde apostolus ad philipp. ij. Examinauit seipsum formam serui accipiens. Item magnum signum humilitatis fuit quod tam humile matrem. tam humile domum. tam humile lectum: tam humiles discipulos eligere voluit. de quibus inuenies in natiuitate domini in primo sermone Paruulus et cetera. In Aug. Erubescas ergo o homo qui superbus es. quia humilis factus est deus. Idem signum salutis est fidelibus humilitas saluatoris que opposita est superbie. nam per superbiam salutem amissimus: ideo necesse est ut per humilitatem recuperemus. Secundo debemus considerare in christo signum diuine potentie. et hoc in miraculorum operatione. De hoc signo dicit Iohan. vi. quando dominus de quinque panibus et duobus piscibus satiauit quinque milia hominum. Illi ergo homines cum vidissent signum quod fecerat: dicebant cognoscetes per hoc potentiam suam. hic est vere propheta qui venturus est in mundum. Item magnum signum fecit quando in nuptiis aquam in vinum mutauit. Iohan. ij. Hoc initium signorum ihesus fecit et manifestauit gloriam suam. .i. diuinitatis sue potentiam. Item magnum signum potentie fuit quod omnes inimicos suos vnicuique verbo prostrauit dicens Ego sum. Iste dicitur terribile signum est omnibus inimicis suis. id est peccatoribus. Unde Aug.

Si illa gutta melliflua tate virtutis e
 set ego su q nullus aduersarioru suo
 ru sup pedes suos stare potuit. Quis
 pt audire istud terribile vbu. Disce
 dite a me maledicti in igne eternu.
 Hec signa potētie dei deberēt timere
 oēs pctōres. Vñ Psal. Turbabitur
 gentes et timebūt q inhabitāt terrā
 .i. terreni pctōres a signis. Tercio i
 uenimus in xpō signū pfecte carita
 tis. Et ostēdit nob in sua passione d
 hoc signo. Mat. xij. dicit ad iudeos.
 querētes signū de celo. xps ait illis.
 Generatio mala et adultera signū q
 rit. et nō dabit ei aliud signū. nisi sig
 nū Ione pphete. Lu. xi. Sicut em io
 nas fuit i ventre ceti trib⁹ diebus et
 trib⁹ noctibus. ita erit filius hoīs .i.
 Chriſt⁹ in vtre terre. i. in sepulchro
 mortuus p salute hoīm. Sicut ionas
 in mari p salute peccantiū. Rota hy
 storā quasi dicēt. in hoc accipite sig
 nū pfecte caritatis q ego p vob mo
 ri volo. Vñ Joh. xv. Maiorē carita
 tē nemo habet. vt aiām et c. Vnde
 Ber. O bone ihesu tu maiorē carita
 tē habuisti. qz non solū p amias. s
 etiā p inimias .i. pctōribus. aiām. i.
 vitā posuisti Vñ apostol⁹ ad roma.
 v. Cum adhuc inimia eius essem⁹ re
 cōaliauit nos dō patri i sāguine suo
 De isto dicit Gene. ix. Ponā arcū meū
 in nubib⁹ celi. i. filiū meū ponam i al
 titudinē crucis. et erit signū federis
 .i. caritatis et pacis int me et terrā. i.
 hoīs in terra viuētes. Istud signū
 caritatis debem⁹ semp hēre ante oci
 los et debem⁹ studē in hoc. vt habea
 mus pacē et caritatē cū deo et primo
 nostro. Vñ ysa. xi. Leuabit dñs sig
 nū. i. filiū suū leuabit in cruce i signū
 caritatis et pacis. et congregabit di
 spersos .i. illos q dispersi sunt in cor
 dib⁹ suis per irā. per inuidiā. per ran
 corē. quasi dicēt. Si dispersa sūt cor
 da vstra p irā vel inuidiā vel ranco

re respicite signū caritatis qd dñs i
 cruce nob ostendit q pro inimias su
 is passus ē. et p eis patrem exorauit.
 Et cōgregate corda vstra p mutuā
 caritatē. Quarto debem⁹ considera
 re i xpō signū seueritatis qd ostēdet
 in iudicio. Luce. xxi. Erūt signa in so
 le et luna et c. sol obscurabit et luna nō
 dabit lumē suū. stelle de celo cadent
 .i. asub q habet similitudinē stellarū
 que secūdu vulgi opinionē stelle di
 cunt. Et vtutes celoz mouebūtur. i.
 tam seuer⁹ erit iudex iste q si possibi
 le esset etiā angeli tremiscēt de ad
 uētū eius. Apoca. vi. Terremotus
 fact⁹ est magn⁹. sol factus ē niger si
 cut saccus alieim⁹. et luna facta tota
 sicut sāguis et stelle. i. asub ceciderūt
 que tūc maxime dñs faciet mutari et
 cadē ad terrōrē peccatorū. Mathe.
 xxij. Et videbūt signū filij dei viui
 .i. xpm cū signis quinqz vulnez. i. a
 catrib⁹ Vñ Aug⁹. Ideo acatrices
 seruauit vt i iudicio hostibus suis ex
 probret et vt cōuincēs eos dicat Ec
 ce hoīem quē crucifixistis. Ecce deuz
 et hoīez quē credē nolūstis. videte
 vulnera q infixistis. agnoscite lar⁹
 qd pupugistis: et ppter vs apertū ē
 nec intrare volūstis. Apo. vi. Tūc
 dicēt montib⁹ cadite super nos. De
 ista materia satis inuenies dominica
 secūda. in aduētū in sermone. Vide
 būt filium et c. Istud signū debet hō
 frequēter ante cordis oculos habē.
 vñ Grego. Illū diē fratres atē oci
 los ponite. et quicqz graue cernitue
 parua mitigat opatione. vñ Ihero.
 Sive comedā sive bibā sive aliqd ali
 ud faciam. semp videē aurib⁹ meis
 insonare illa vox tube terribilis. Sue
 gite mortui venite ad iudiciū et c.

In arcuacione dñi Ser. xxij

Apparuit benignitas et huam
 tas saluatoris nrī dei nō ex
 opib⁹ iusticie q fecim⁹ nos:

sed scdm suā misericordiā saluos nos
 fecit. **Tytū. iij.** In verb' ppositis ostē
 dit nob' apstol' largā dei misericor
 diā erga nos miseros pctōres: q' nos
 saluos fecit: nō ppter nrā merita sed
 prop' largissimā suam misericordiā.
 Scndū aut' q' dñs ostēdit suā miāz
 circa peccatōrē mltis modis. **Primo**
 i hoc q' se statim nō vidicat cū hō peccat
Act. iij. **Die dñi** multe q' nō sum' cō
 sūpti q' nō defecerūt miseratiōes ei'
 sed misericordiē expectat: vt conuer
 tat' & agat penitentiā. **Ezech. xvij.**
Viuo ego dicit dñs nolo mortē pecca
 toris: sed vt magis ouertat' & viuat
 prop' qd' ppheta amirās dixit **Ezech**
xvij. Et q're moriemini dom' isrl' cō
 uertimini & venite. q'si dicet. **Cū** de'
 expectat vob' & parat' sit vob' misere
 ri. & vitā etnā tribuē quare vultis
 mori. vñ **Aug'**. Erubescat hūana pi
 gricia plus de' misereri q' vos p' mise
 ricordia laborat' **In Ber.** Misericor
 dia tua dñe sup me q' non poterit ex
 plicari sermone. q' benigna. q' libeā
 lis. q' gratuita. ego peccauī & tu dis
 simulabas. ego nō continebā a scele
 rib'. & tu cōtinebas a vulnerib'. p'
 longabā multo tpe miq'tatem meā
 et tu plōgabas pietatē tñam. & nō
 solū expectat: sed etiā ad se benigne
 reuocat & munera p'mittit. **Mat. ix.**
Venite ad me oēs q' laboratis & one
 rati estis onere pctōr' : & ego reficiā
 vos. s. celesti gaudio. vñ **Aug'**. Ma
 gna dei misericordia auersos beigne
 reuocat: & q' ferre nos potuit: vt re
 uertamur munera p'mittit: & si p'
 missa reuocare non poterit p' minas
 attrahit. **Ezech. xiiij.** **Couertimī** ad
 me & agite penitentiā & nō erit vob'
 i ruinā miq'tas vestra. q'si dicet. alio
 quā erit vob' miq'tas vestra in etnā
 damnationē. **Si** vero reuocat' ad mi
 sericordiā venire neglexeris dolet de
 us q' te cōdemnare debet. vñ **Isa. i.**

Deu ego cōsolabor sup hostib' meis
 et vindicator de inimicis **Criso.** **De'**
 inuit' opellit' cū mag' doloē pctōres
 cōdemnare nō em sic dolet q' ab eis
 offēdit: sed q'si violēter cogit' perde
 qui oēs cupit saluare. **Sicut** rex beni
 gn' audies criminosas p'sonas. lege
 quidē opellit' . dat ipse mortis sentē
 tiā: & tñ misericordia mitigāte super
 eas. lacrimas emittit & vult eas adiu
 uare: sed non p't' traditēte sibi iusti
 cia. vñ **Grego.** **Tam** lōgo tpe cōmi
 nat' iram. & tñ misericordiē expectat
 q' ne peccatores punire debeat roga
 ri vult ipse q' iudicat. **Dñs** facit sicut
 hō quidā de quo legit'. q' erat patien
 tissim' & nunq' iratus visus fuit. cui
 nunq' poterāt tāta mala iferri quin
 patiēter sustinuit. **Fama** sonuit d' eo
 per totā terrā q' nō possz ad iracūdiā
 prouocari. **Iuuenis** q'dā lasciu' & dis
 solut' volēs eum pbare: accessit ad
 nūvbi sedebat portans secū sacū ple
 nū pisib'. stās ante eū p'ieat eū cum
 pisib': vna in faciē suam q'd cū ipse pa
 tiēter sustinuit. proiecit secū dā ter
 tiā & per cōsequēs oēs alias ac ille ta
 cuit. **Iuuenit** aut' abijt afferēs fabas
 et iter' in eū proncē cepit. **At** illi ait
Fili rogo te vt cesses proiecere me.
Si aliq'd de me volueris pete & dabo
 tibi. **Ille** vero abijt afferēs lapides p'
 uos & proiecit i eū ter. **Senex** vō eua
 ginās gladiū vibrauit eū dicēs: fili
 si nō cessaueris gladi' iste scindet te
 per mediū. **Iuuenis** aut' afferēs mag
 nos lapides & lutū & proiecit in eum
Cūq' oino nō cessaret neq' p' preces
 neq' per minas: surrexit senex dicēs
Deu q' cogor te interimē & iterfecit
 eū gladio. sic etiā pctōr' facit. **Primo**
 in deo pronat parua pctā. scz iutiles
 cogitationes oiosa verbar: & quia de
 us nō statim vindicat: pronat in euz
 magna. i. mala opera. **Et** tandē ducit
 in cōsuetudinē facere mala quod est

simile

gravius et deus patienter expectat: sperans eum converti. Revocat eum ad se per predicatorum. Largitur munera: scilicet sanitatem corporis et bona temporalia et bona naturalia: permittit maiora scilicet vitam eternam. minatur penam eternam. postea flagellat per infirmitates et aduersitates. Cum vero viderit eum nolle meliorem fieri interficit eum. Item patet misericordia dei in hoc quod nullum peccatorem quantumcumque fetidum contemnit. unde Augustinus. Quicumque necessitas cogit peccatorem ad penitentiam. nec criminis quantitas. nec temporis breuitas. nec vite enormitas. nec huius extremas quicquam excludit a remedia si fuerit perfecte voluntatis permutatio. Unde Bernardus. Non abhorruisti penitentem latronem. non lacrimantem peccatricem. non caneam supplicentem. non in adulterio deprehensam. non sedentem in theloneo. nec supplicentem publicanum nec discipulum te negantem. nec ipsos crucifixos tuos. Unde Augustinus. Qui multos sanatos videmus quid aliud quam misericordie pignus tenemus. Nullus ego desperet de misericordia domini quantumcumque etiam peccaverit. Legitur quod quidam latro omnibus diebus suis latrocinia exercueat et nunquam aliquid boni fecerat. quadam die transibant duo fratres heremum in quo latitabat latro. et ipse videns eos conpunctus est cucurrit post eos et clamabat ut stare dignaretur. Illi vero timentes ne eos deciperet velociter cucurrerunt. Ipse vero currens post eos clamabat. ut eius confessionem dignaretur audire. illi magis currentes eum timebant. latro vero citius currens cecidit de rupe et confracto collo expiravit. Illi vero fratres viderunt angelos venientes et animam eius sine purgatorio ad celum deducetes. Item patet misericordia dei in hoc quod totaliter di-

mittit. unde Bernardus. Sic ex toto dimittit: ut nec iam damnet vltascendo nec confundet improperando. sic enim aliqui sunt condonantes iniuriam. ut non vltascatur. sepius tamen improperant. Sunt et alii qui licet fileant manent tamen. et alta mente repositum rancorem tenent in animo. longe ab his benignitas diuinitatis nature cognoscit plenarie. non punit vltascendo. nec improperat confundendo. nec recordatur corde retinendo. Et ezechielus xviii. Si autem impius egerit penitentiam de omnibus iniquitatibus suis omnium iniquitatum suarum quas operatus est non recordabor. Unde beatus Bernardus. O qualis et quanta est ista misericordia dei: que sic ex toto dimittit. ut peccatorem convertum non minus diligat quam illum qui nunquam maculam contraxit aliquam. Exemplum in filio prodigo quem post reuersionem pater tantum dilexit quantum alium qui nunquam recesserat. Item in petro quem post trinam negationem principem apostolorum constituit. Item in beata maria magdala. cui postea tanta familiaris fuit et in multis alijs.

Expositio textualis.

Docto consummati sunt dies octo a natiuitate ut circūscidetur puer vocatum est nomen eius Ihesus. quod interpretatur saluator. natus enim fuit ad salutem nostram. Origenes. nomen Ihesu nomen gloriosum omnium cultu dignissimum nomen quod est super omne nomen non debuit primum ab homine nominari. nec ab homine profecti in mundum: sed ab angelo. Unde sequitur. quod vocatum est ab angelo priusquam in utero conciperetur scilicet a virgine Maria.

De eodē. Sermo. ij. Ser. xxv.

Summet filii israel de sanguine agni et ponet suplimiaribus domorum. Erunt autem sanguis vobis signum.

in edib⁹ in q̄b⁹ eritis ⁊ videto sāgu
nē ac trāsito vos . nec erit in vob⁹ pla
ga cū percussero terrā egipti. **Exo. xi.**
Nota sensū istius historie Legitur in
Exodo. in. Quōd filij isrl fuerunt capti
ui in egipto sub potestate pharaonis
annis multis ⁊ erāt in magna affli
ctione ⁊ clamauerūt ad dñm vt mit
teret liberatōrē. Dñs aut̄ misert⁹ eo
rū misit ad moysen dicēs . Vide affli
ctionē populi mei ⁊ audiui clamorē
eorū ⁊ veni vt liberez eos de manu
pharaonis ⁊ ducā eos in terrā lacte
et melle fluentē. **Volo aut̄ p̄us pha**
raonē plagare ⁊ totā terram egipti
Sz vos filij israhel debetis accipe san
guinē cuiusdā agni signare cum eo
ostia domoz ⁊ estraz . Et cū venero
et plagauero terrā egipti quācunqz
domū inuenero signatā sanguine il
lo nō plagabo . Per filios isrl q̄ erāt
sub potestate pharaonis in egipto sig
nificat̄ genus humanū qd̄ eāt sub po
testate diaboli regis egipti . i. tenebra
rū fere quinqz milib⁹ annoz ⁊ p̄ nul
lū liberari potuit . Et clamabāt atiq̄
patres ad dñm vt mittēt eis libera
tozē . Tandē misericordia mot⁹ mise
ricors dñs descēdit ⁊ liberauit eos d̄
potestate diaboli . Per sāguinē agni
immaculati intelligit̄ sanguis ihu xp̄i
P̄n̄ p̄ma petri p̄mo . Nō corruptibili
b⁹ anro ⁊ argēto redēpti estis : sed p̄
ciuso sanguinē agni immaculati ⁊ incō
taminati ihesu xp̄i . Hic est agn⁹ ille
quē p̄pheta Isa. xvi. Diu desiderauit
dicēs . Emitte agnū dñe dñatorē ter
re . Hic ē etiam agn⁹ ille quē iohes
baptista iam remisit demonstrauit di
cens . Ecce agn⁹ dei qui tollit pecca
ta mūdi Agn⁹ ille hodie sanguinē su
um p̄ nobis fudit vt nos introducēt
in terrā fluentē lacte ⁊ mel . i. in eterna
gaudia celoꝝ . Sciendum aut̄ qd̄ ille
agn⁹ benedictus sanguinē suū p̄ no
bis fudit septē viabus : vt nos laua

ret a septē peccatis mortaliqz quibz
eū . heu sepe offendim⁹ . **Prīmū fudit**
in circūscisione sua hoc fecit contra p̄
mū peccatū mortale scz cōtra supbi
am . Nam p̄mus hō erexit se cōtra de
um p̄r supbiā cupiēs se assimilare
deo . Et xp̄us assimilauit se pctōzi qm̄
hūiliauit se tantū qd̄ circūcidi voluit
tang⁹ pctōz . nō qd̄ pctm̄ aliqd̄ assume
ret . sed signū pctōzis . i. circūscisionē
Circūscisio em̄ instituta fuit contra
originale pctm̄ sicut mō baptism⁹ nī
si qd̄ circūscisio regnū nō aperuit : sed
ad sinum abrahe stans trās misit : vbi
redēptionē expectabāt . Xps̄ aut̄ nō
habuit origiale peccatū : qz cōcept⁹
fuit ⁊ nat⁹ sine pctō ⁊ ideo circūscisi
one nō indiguit̄ : sed tñ vt p̄ nostra
supbia satisfacēt ido se in circūscisio
ne hūiliauit ⁊ sanguinē suū fudit .
Secūdo fudit sanguinē suū in orōne
Nam d̄ Luce . xxij . Cū appropinq̄ret
hora passiois sue ait discipulis suis .
Sedete hic donec vadā ⁊ orē . Et re
cessit ab eis quantū est iact⁹ lapidis
et flexis genib⁹ orabat patrez suū di
cēs . Pater si fieri p̄t trāseat a me ca
lix iste verūtamē nō sicut ego volo
sed sicut tu vis . ⁊ fact⁹ est sudor ei⁹
sicut gutte sanguinis decurrētis i ter
rā . Hūc sanguinez fudit cōtra scdm̄
peccatū mortale . scz accidiam qua se
pe deū offendim⁹ . Ipse em̄ orabat nō
vt orōne indigēt : sed vt nob⁹ formā
orādī daret . sicut d̄ glosa . Tercio fu
dit sanguinē suū in flagellatione : qm̄
eū nudū ad statuā ligauerūt . ⁊ cum
virgis ⁊ flagellis tantū percussērūt .
qz a plāta pedis vsqz ad verticē nihil
integz remāsit . Hūc sanguinē fudit
cōtra terciū peccatū mortale . scz lux
uriā . Nam ipse carnē suā tantū casti
gauit qd̄ de omnib⁹ membris suis fu
dit sanguinē . Hoc est contra volup
tuosos : qui oīa sua desideria carnis
volūt adimplere : ⁊ corp⁹ suū i nullo

castigare. Quarto fudit sanguinez suū in coronatōe. Nā postq̄ flagella uerūt eū induerūt eū veste coccinea .i. rubea tanq̄ regi p̄ derisionē: et ponētes eū sup̄ cathedrā et imposuerūt eū coronā spineā et percutebāt caput ei⁹ arūdie. ita q̄ ille acutissime spine bñdictū caput eius penetrabāt et sāguis ei⁹ fluebat i facē ei⁹ mixto spu to qd̄ expuebāt i facē ei⁹. ita q̄ faces ei⁹ bñdicta uidebat tanq̄ esset leprosa et infatuabant eū flectētes genua et dicētes. **Aue rex iudeorū.** et ad oia ista nihil rñdit. sed patiēter sustinuit. **Vnde dicit Iherē. xi.** Quasi agn⁹ māsuēt⁹ qui portat ad uictimā. **Isa. liij.** Quasi agn⁹ coram tōndēte se obmutuit. **Hunc sanguinē fudit cōtra quartū mortale peccatū quo deuz sepe offendim⁹.** scilicet cōtra irā. **Ipe enim cū sibi malediceretur nō remale dixit.** cū percuteretur nō repperussit quod est cōtra iracūdos: q̄ se statim vindicare uolūt et nihil sustinere possunt nisi irascatur. **Quinto fudit sanguinē suū in manuū pforatione quā do scz ille man⁹ benedictē clauis ferreis sūt infixe crua: et fuerūt pforate in quib⁹ maximā penam sustinuit et ex quib⁹ multum sanguinē effudit.** ex eo q̄ in manib⁹ multe uene cōueniūt. **Hūc sanguinē fudit cōtra quintū peccatū mortale.** scz auariā quā deum sepe offendim⁹. **Vnde Bern.** Vide o homo specē Ihesu xp̄i in cruce pendētis. **Man⁹** habet pforatas i signuz sue maxime largitatis. qz paratus est dare quicq̄ petierim⁹. qd̄ est cōtra auaros qui semp̄ habēt manus paratas ad recipiendū et nō ad dandū. **Et sicut adā extendit manū ad mandatū frangēdum.** sic christ⁹ extendit manū ad pforandū. **Sexto fudit sanguinē suū in pedum affixione: quādo benedicti pedes eius clauis ferreis crua sūt affixi.** in quo et

am maximā penā sustinuit et multū sanguis effudit: ex eo q̄ ibi multa uene. et nerui cōcurrūt. **Hūc sanguinē fudit cōtra sextū mortale peccatum scz gulam.** **Adam enim pedib⁹** iuit ad arborem. ubi gulam cōmisit p̄ qua fueram⁹ omnes maledicti. et xp̄s pedes suos crua affigi fecit ut p̄ nostro peccato qd̄ per gulam cōmisim⁹ satisfaceret et a maledictione quā per eā incurrim⁹ liberaret: quod est cōtra peccatores quōrum pedes parati sūt ad gulam. scz ad tabernas: comestationes et alia peccata. **Prover. p̄mo** Pedes eorū ad malum currūt. **Septimo et ultimo sanguinem suū fudit in lateris apertione.** q̄ scz lōgin⁹ latus ei⁹ perforauit et continuo exiuit sāguis et aqua. **Hūc sanguinē fudit cōtra septimū mortale peccatū quo deuz offendim⁹** scz inuidiā. **Her.** Vide em̄ xp̄m in cruce pendētem. habet em̄ latus apertū i signū perfecte caritatis. **Vere em̄** idcirco de suo sanguinē fudit ut ostendēt q̄ ex toto corde suos diligēt. et parat⁹ est oēm vindi ctam de corde suo dimitte. si ueniam postulauerim⁹. **Et hoc bñ ostēdit in lōgino q̄ cū secus esset a casu oculos suos sanguinē xp̄i tetigit.** et statim illuminat⁹ est. **Istud ē cōtra inuidos qui non diligūt prios suos.** **Sic p̄t̄ q̄no iste agn⁹ scz fili⁹ dei Ihesus xp̄s pro nobis sanguinē suū fudit ut nos a potestate diaboli liberaret.** **Isto sāguine** debemus signare ostiū cordis nostri: ut ingrediētes et egrediētes semp̄ uideam⁹ passionē xp̄i: et etiam frequētī memoriā habeam⁹. cogitādo q̄ p̄ mortē suam et sāguinē suū libeātū sum⁹ a potēte diaboli et reducti in hereditatē nostraz de q̄ eiecti eramus. **Exemplū** possum⁹ accipere de q̄ dā uirgīe de qua legit q̄ quidaz rex eiecit eā uolētē de hereditate parentum suorū. que cū nulliter inueniret

defensorē siue adiutorē in terra sua: cōtigit q̄ q̄dā iuuenis uenit de alijs p̄tib⁹ ⁊ inuuit p̄ ea bellū: tali pacto q̄ si ipse in bello moreretur: q̄ ipsa deberet arma sua cruētata ⁊ vestes in cubiculū suū reponeret: ⁊ illis uisis semper habēt memoriā fidelitatis sue quā sibi exhibebat: ⁊ q̄n amica eius instaret q̄ duceret uirū: debēt dicē ego uolo me de hoc deliberare. ⁊ tūc debēt intrare cubiculū ⁊ inspicere arma cruētata: ⁊ recordari fidelitatis sue: q̄ p̄ ea mortu⁹ est. **A**ccidit autē q̄ ille iustā diu bellauit q̄ istā hereditatez recuperauit ⁊ ille i bello mortu⁹ est. **I**psa autē fecit q̄d p̄miserat. **E**t cū amica eius instaret ut nubēt: ipsa intrabat cubiculū. ⁊ uides arma cruētata oīno nubē recusabat. **P**er istā puellaz gen⁹ humanū designat q̄d ex hereditate sua expulsū fuit p̄ deceptionē dyaboli. ⁊ in toto mūdo non inuenit adiutoriū: tūc uenit q̄dā iuuenis de alijs em̄s partib⁹ .i. xp̄s de celis ⁊ morti se exposuit ⁊ p̄ mortē suā. hereditatez nostrā recuperauit. **N**os ergo arma sua cruētata i cubiculo cordis nostri semp h̄re debem⁹ ⁊ fidelitatis nobis exhibite nunq̄ obliuisci. ⁊ cū hoc nullū aliū sibi p̄ponē. **Q**uōd nob̄ p̄stare dignetur rex angeloz **I**hesus xp̄us dominus noster.

In epiphania dñi Ser. xxvi.

Actū est autē ut baptisaret oīs ppl̄s: ⁊ **I**hesu baptisato et orate apertū est celū ⁊ descendit sp̄s sc̄us corpali sp̄e sicut colūba sup̄ ipsū ⁊ uox de celo facta est. **T**u es fili⁹ meus dilect⁹: ⁊ te complacui mihi. ⁊ ipse **I**hesus eāt incipiens ānoz quasi trigitar: ut putabāt fili⁹ ioseph **L**u. in. **I**ta lectū est i hac nocte **S**ciendum autē q̄ i hac nocte uel die duplex festū peragit mat̄ nr̄a sc̄z facta ecclesia. **P**rimū est festū adoratiōis q̄n magi eū adorauerūt ⁊ mūera obtulerūt

Secūdū autē ē festū baptisatiōis q̄n eū **I**ohānes baptisauit. **C**ū em̄ esset **I**hs tredecim diez: uenerūt magi ⁊ adorauerūt eū ⁊ obtulerūt ei mūera **E**a dē die trāfactis xxix. ānis: cū esset **I**hs xxix ānoz ⁊ tredecim dierū baptisatus ē a iohē. **P**ropt̄ istud duplex festū legiē hodie duplex euangelium. unū in nocte t̄m̄ in locis cōuentuali b⁹. aliud in die in singul̄ ecclesijs. **P**rimū q̄d in nocte legiē ē de baptismo xp̄i quō eū **I**ohes baptisauit. **S**ecundū q̄d legiē in die describit b̄t̄s **M**atth⁹ in quo legiē quō magi eum adorauerūt. **C**irca p̄mū sciendū q̄ **L**ucas dicit q̄ **I**ohes fuit in deserto uel q̄ ad tricesimū ānū etatis sue. ⁊ tūc facta ē ad eū uox dñi dicēs q̄ iret ⁊ predicaret baptismū p̄nitētie ⁊ baptisaret. **E**t uenit iohes arca iordanē ⁊ cepit p̄dicare ⁊ baptisare. **I**tem est autē ut baptisaret oīs ppl̄s a **I**ohē **V**enit etiā **I**hesus ad eū: ut baptisaret ab eo. **I**ohānes prohibuit eū. i. humiliauit se dicēs. **E**go debeo a te baptisari: ⁊ tu uenis ad me ut te baptisem. **R**espondit **I**hesus. **S**ine mō. i. per mitte i pleri id ad q̄d uenit. **S**ic em̄ docet nos .i. me ⁊ te implē oēm iusticiā. i. p̄fectā humilitatē. **T**ūc baptisauit eū **I**ohānes in **J**ordanē: ⁊ uenit sp̄s sc̄us in specie colūbe sup̄ eū ⁊ uox patris audita ē. **T**u es fili⁹ meus dilect⁹: im̄ te mihi cōplacui. **N**ūc autē uidere debem⁹ quare sp̄s sc̄us uoluit accipere specie colūbe. **S**ciendū q̄ p̄ hoc q̄ oēs q̄ uolūt accipere sp̄m̄ sc̄m̄ debēt h̄re sp̄m̄ colūbe. **H**abz autē colūba septē p̄prietates q̄s sp̄ualit̄ debem⁹ h̄re: si uolum⁹ septē dona sp̄s sc̄i accipere. **P**rima p̄prietas ē q̄ gemitū h̄z p̄ cātu. **N**ō em̄ solet letantē cātare sicut alie aues: s̄ gemē. **I**n hoc dat̄ intelligi q̄ oēs q̄ uolūt sp̄m̄ sc̄m̄ accipere debēt fugē gaudia ⁊ delicias huius seculi ⁊ sp̄ in gemitu esse. **I**sa. lix

Quasi colūbe meditātes gememus
Isid. Quādiū sum⁹ in hoc sc̄lo sēp
 gemē et flere debam⁹: remiscētes
 q̄ gūia sūt mala q̄ cōmisim⁹. q̄ dul
 cia gaudia celi q̄ amissim⁹: q̄ horribi
 lia tormēta inferni q̄ merim⁹. **Vñ**
Ber. In oib⁹ opib⁹ tuis o hō memo
 rare nouissima tua: mortis horrorem
 tremēdū iudiciū. gehennā penā. pre
 sentis vite miserā et fragilitatē pro
 priā. Si in hui⁹i meditationib⁹ pse
 ueras: nō faciet dñs sine consolatione
 te esse. et cōplebit oīno in te qd̄ polli
 cet veritas dicēs. Beati q̄ lugēt qm̄
 ipsi consolabūtur. Ex talib⁹ gemib⁹ et
 meditationibus acq̄ritur pm̄ū donū
 spūs sci. qd̄ fm̄ Aug. dicit fuga mali
 .i. peccati. hoc fit qm̄ hō incipit deū q̄
 patre timere ex caritate. et cauet ne
 offēdat eū in aliquo pctō. **Vñ** puer.
 xij. Sapiēs timet et declinat a malo
 Istud donū timoris ē hōi valde necā
 riū ad salutē. **Ecc̄i.** Qui sine timore
 est non poterit iustificari. .i. saluari.
 Secūda pprietas colūbe ē q̄ alienos
 pullos pascit qm̄ videt delictos a pa
 rētibus suis: quoz. .i. parētes ocafi
 sūt vel capti vel mortui In hoc datur
 nob̄ doctrina q̄ oēs q̄ volūt acapere
 spūm sc̄m debēt libēter pascē pau
 peres pupillos et peregrinos et dereli
 ctos et eoz necessitatib⁹ subuenire.
 Per hoc acq̄ritur secūdū donū spūs
 sci. .i. pietas. Istud donū puocat in
 hōie cordis passionē: vt si videat hō
 proximū suū turbatū q̄ cū eo turbe
 tur p̄ cordis cōpassionē: et si viderit
 flentē secū ploret: sicut xps̄ fecit quā
 do mariā magdalēnā flentem vidit
 Et si viderit aliquē in corpe afflictuz
 ipse ex toto corde doleat. Istud do
 nū est nobis valde necāriū: qz̄ miseri
 cordes miam consequētur. Tercia p
 prietas colūbe ē simplicitas. Est em̄
 aīal simplex sine felle et sine dolo. sic
 debēt hōies esse q̄ volūt acapere spūm

sc̄m. **Mat.** x. Estote simplices sicut
 colūbe: qz̄ sicut dicit **Prouer.** in. Cum
 simplicib⁹ sermocinatio ei⁹. **Iero** dicit
Sap. p. In simplicitate cordis q̄rite
 illū. **Mathe.** vi. Si oculus tu⁹ fuerit
 simplex: totū corpus tuū erit lucidū
 .i. si intētio tua simplex fuerit et sine
 dolo: oīa opa tua bona sūt. Per hoc
 acq̄rit̄ terciū donū spūs sci. .i. donū
 scie. Actus hui⁹ doni ē docere hōiez
 recte cōuersari in medio nationis p̄
 ue et puerse. **Vñ** **Aug.** Scētia ē co
 gnitio humanarū et diuinaz rerum
 q̄ sc̄z homo sciat discernē inter bonū
 et malū. inter diuinū et humanū. et
 sciat fm̄ hoc in mundo cōuersari: qz̄
 deū non offēdat: et tamē cū hoc irre
 prehensibile se ostēdat. **Vñ** apl's ad
Roma. xij. Prouidētes bona non tan
 tum coram deo sed etiaz corā homini
 bus. Quarta pprietas colūbe est q̄
 libēter solet esse in cauernis petraz
 Per hoc significat̄ qz̄ qui volūt spiri
 tūsc̄m acapere: debēt libēter habita
 re p̄ meditationē in foraminib⁹ pe
 tre. id est i vulnerib⁹ xpi. Petra ei
 erat xps̄ fm̄ apl'm. vñ dicit xps̄ aie
 sancte. **Canti.** ij. Veni amica mea co
 lūba mea in foraminib⁹ petre. q. d.
 Done meditationes tuas in vulneri
 b⁹ meis: cogitādo qualia pp̄ te pas
 sus sū. **Vñ** **Ber.** Vbi ducā firmā re
 quē nisi i vulnerib⁹ xpi. Tāto illic
 securior habitoz: quāto ille potētior ē
 ad saluādū. Per istō acq̄rit̄ quartū
 donū spūs sci sc̄z donū fortitudinis.
 qd̄ facit hōiem fortē ad sustinēdū ad
 uersa. **Vñ** **Ber.** Vult benignus dux
 deuoti militis vultum. et oculos in
 sua sustolli vulneraz: vt illius ex hoc
 animū erigat: et suo exemplo ad to
 lerandum reddat fortiozem. **Pnc̄**
Gregorius. Si passio christi ad me
 moriā reduatur: nihil adeo durū est
 qd̄ non equo aīo toleret̄. **Qua** pprie
 tas colūbe ē q̄ meliora grana solet

eligere et viliora abire. **Per hoc** significat quod omnes qui volunt accipere spiritum sanctum debent meliores doctrinas eligere. **Debet enim** singulorum doctrinas audire et conversationes videre et ex omnibus illis optimum ad imitandum eligere. **Et exinde** acquirere donum quintum quod est donum consilii. **Describit enim** sic consilium. **Consilium est** examinata seu cogitata ratio alicuius faciendi vel non faciendi. **Unde** **Eccl. xxxvii.** **Cor boni consilii** statuet te. **Diuersi diuersa docent et suadent.** quod de his omnibus homo melius eligere sciat hoc est donum consilii. **Unde** **Eccl. vi.** **Consilium** sit tibi unum de mille. quasi dicitur. de mille doctoribus elige unum quem sequaris. scilicet christum. **Thobie. iiii.** **Omni tempore consilia tua in christo maneat.** **Sexta proprietatis colubae est** quod solet iuxta aquas sedere: ut visa umbra accipitris in aqua effugiat. **Et per aquas** significat sacra scriptura: iuxta quas sedere debemus. libenter audiendo et legendo eam: ut in ea uideam possim accipitris umbram. id est diaboli conatus animam accipere. **Umbra autem** diaboli est peccatum quod ubique uidetur umbra accipitris: non longe est accipiter. **Sic ubique est peccatum** adest diabolus. et istam umbram in scripturis cognoscere possumus: scilicet quod sit peccatum. **Et ideo** libenter debemus apud eam sicut colubae residere. **Ideo** christus dicit de anima sancta. **Cant. v.** **Oculus eius sicut colubae super riuos aquarum.** **Per hoc** acquiritur sextum donum spiritus sancti. scilicet donum intellectus. **Hoc est** quod homo per ista terrena quae uideri sciunt intelligere celestia quae non uidentur. ut scilicet per creaturas quas uideri intelligat creatorem quem non uideri. **Roma. p.** **Inuisibilia dei a creatura mundi per ea quae facta sunt intellecta conspiciuntur.** **Verbi gratia.** **Si** uidet homo aliquam claritatem in aliqua creatura. scilicet sole: luna vel stella per hoc potest intelligere quod creator eius multo clarior sit. **Si** uidet pulchritudinem

in flore: per hoc potest intelligere quod creator eius sit pulchrior. **Si** uidet sapientiam in serpente vel etiam formica. per hoc potest intelligere quod creator eius sit sapientior. et sic de alijs **Sap. xii.** **A** magnitudine speciei et creature cognoscibiliter potest creator eam uideri. **Job. xii.** **In**terroga iumenta et docebunt te et uolatilia caeli et indicabunt tibi. loquere tere et respondet tibi et narrabunt ea pisces maris. **Hoc ergo est** donum intellectus quod homo per ista quae uideri possunt intelligere creatorem suum quem non uideri. **Unde** **Psal.** **Nolite fieri sicut equus et mulus in quibus non est intellectus.** **Septima proprietatis colubae est** quod quando quiescere uult uolat ad modum suum uel fenestram et nusquam alibi requiescit. **Sicut patet in colubae** **Roe** quae emissa non inuenit ubi quiesceret: sed reuersa est ad fenestram archae. **Unde in** transmarinis partibus quae obsessa est aliqua ciuitas a saracenis habent colubas aliarum ciuitatum: quibus alii portant litteras: et faciunt eas uolare. et iste nunquam requiescit donec ad fenestras suas reuertitur. **Per hoc** significatur quod illi qui uolunt accipere spiritum sanctum non debent requiescere in istis rebus transitorijs: sed debent uolare per meditationes suas ad modum suum unde reuertuntur. id est contemplationem rerum caelestium et in deum a quo uenerunt et ad quem creati sunt. ibi inueniunt requiem et nusquam alibi. **Unde** **Psal.** **Quis dabit mihi pennas sicut colubae et uolabo et requiescam.** **Ideo dicitur** contemplatiuis **Isa. lx.** **Qui sunt isti qui ut nubes uolant et quasi colubae ad fenestras suas.** **Per hoc** acquiritur septimum donum spiritus sancti. scilicet donum sapientie. id est sapientie scientie: quando scilicet homo ex contemplatione supernorum incipit habere celestem dulcedinem et sapere. **Unde** **psal.** **Sapientia tantummodo eterna contemplatur et in istis inordinatur.** **Istud donum sapientie habuit beatus Augustinus: quoniam dicebat.**

Introducis me aliqui in affectu mul-
tū inuitatū introitus: nescio in quā
dulcedinē: q̄ si perficiat in me nescio
quid sit aliud vita etna si illa nō est
Exemplū de duab⁹ begutis cōtemplati-
uis: q̄ sole sedebāt in quadā casa in
carnis priuio ⁊ assabāt pullū. Et in a-
piētes de deo loq̄: tam dulcē cōfabu-
labātur q̄ nec esurierūt nec sitierūt
nec aliq̄d senserūt. sed i quodā iubi-
lo sederunt p totā quadragēsimā vsq̄
q̄ ad festū pasche: tūc a casu venit q̄
dā ⁊ intrauit casā dicēs. vt q̄d sede-
tis hic incluse. Rūderūt. Carnis priu-
um ē. volum⁹ fugē seculi vanitates
que p̄cipue isto tēpe sūt. Ille dixit.
Erratis. Exite: q̄ festū pasche ē ⁊ c.

De eodē euāgelio Ser. xxvii.
Quoniam natus esset Ihs in Beth-
leem iude. hoc dicit ad dīam
alteri⁹ bethleē q̄ est in gali-
lea In dieb⁹ Herodis regis ecce ma-
gi uenerūt ab oriēte. i. ab illa plaga
vel regione mūdi q̄ est iudee ad oriē-
tē. Venerūt in quā: iherosolimā dicē-
tes. Vbi ē qui natus ē rex iudeorū.
Nota q̄ isti fuerūt reges: ⁊ cum hoc
philosophi nati de genere Balaā qui
p̄phetauerat de stella ⁊ de ortu salua-
toris. Isti ego de gñe Balaam expe-
ctabāt stellā futuram ⁊ elegerūt ali-
quos ex se q̄ ascenderūt quendā mō-
te: ⁊ ibi orātes rogauerūt dñm vt
eis istā stellā oñdē dignaret Et
sicut dicit Crisost. in die natiuitatis
xpi. Cū essent isti tres in eodē mōte
orātes: uiderūt quādam nouā stellā
que nō erat in firmamēto cum alijs
stellis: sed modicū distabat a terra.
et apparuit puer pulcherrim⁹ in me-
dio stelle: in cui⁹ capite crux splēdi-
da fuit uisa. ⁊ audierunt uocē dicen-
tē. Ite ueloc⁹ in terrā iuda ⁊ ibi ius-
metis nouū regem naturilli offerete
munera uestra. Tūc illi cōtinuo cum
comitatu magno in domedarns in

fra xij. dies uenerūt. Si q̄rit quō in
tam breui tpe illic uenire potuerūt.
Dicendū q̄ ille puer quē querebant
eos illic bñ poucē poterat. ⁊ forte di-
cāt Licet ab oriēte uenerūt: nō tñ de
lōginqs ptib⁹. Sed ab oriēte. i. ab il-
la plaga mūdi q̄ est iudee ad oriēte
Sed q̄ ignorabāt locum natiuitatis
xpi perreperūt ad potētiore ciuitatez
iherlm. scz iudee. vbi eāt sedes regni
putātes q̄ tā glōrius nō nisi i glōri-
osa ciuitate nasci debēt. Cū ergo re-
missent iherosolimā: interrogaerūt
dicētes. Vbi ē qui nat⁹ est rex iude-
orū. Vidim⁹ em stellā eius in oriēte
et uelim⁹ adorare eū. Audiēs autē
rex herodes turbat⁹ est. Timuit em
ne aliqs de regio genere nat⁹ esset.
qui enecet eū de regno. Ipse em nō
fuit de regio genē sed aliemigena Et
oīs iherosolima turbata est cū eo. i. si
mulauerūt turbationē p̄pter fauorē
herodis. potius em gauderēt q̄ de ge-
nere eorū rex nascere Et cōgregās
herodes oēs scribas sciscitabatur ab
eis vbi xpus nascere. ⁊ vbi p̄phete
xpm nasciturū p̄dixissent. At illi dix-
erūt. In bethleē iuda. Sic em scrip-
tū est p̄ p̄phetā Michā sexto capi.
Et tu bethleē terra iuda. nequaquā
minima es in p̄ncipibus iuda. Ex te
em exiet dux q̄ regat populū meum
isrl. Tūc herodes clam uocatis ma-
gis diligēter uidiat ab eis tēp⁹ stel-
le q̄ apparuit eis. Et mittēs illos ire
in bethleē dixit. Ite interrogate de
puero diligēter: ⁊ cū inueneritis eū
renūciate mihi: vt ⁊ ego ueniēs ado-
rem eū. Hoc nō intēdebat: sed uole-
bat eū occidē. Qui cū audissent de
eodē abierūt. Et ecce stella quā uide-
rāt in oriēte ātecedebat eos vsq̄ dū
ueniēs staret supra diuersorium vbi
iacebat puer. Vidētes autē stellā ga-
uisi sunt gaudio magno ualde. Et in-
trātes domū. i. diuersoriū. inuenerūt

puerū cū Maria matre ei⁹ Vñ Geis
 Rō dyademate coronatū a c. vt aīa
 habitū est. Et pcedētes adorauerūt
 eū. Viderūt em̄ hōiem ⁊ adorauerūt
 deū. Et apertis thesauris suis obtule
 rūt ei munera: aurū. thus. ⁊ mirrā.
 Calcei em̄ hui⁹i munera offerre cō
 sueuerūt. Vñ Ber. Aurū obtulerunt
 virgini ppter inopie subleuationē.
 Thus cōtra stabuli fetorē. Mirram
 prop̄t pueri osolationē: vel forte pro
 misterio factū est. Aurū inquā obtu
 lerūt ad tributū. Thus ad sacrificiū
 Mirra ad sepulturam mortuorū p̄ti
 net. In auro vt ostēdat̄ regis poten
 tia. In thure sacerdotiū. In mirra ei⁹
 sepultura. Et respōso accepto ī som
 nis ne rōirēt ad herodē p aliā viā re
 uisi sūt ī egiōnē suā. ignorāte herode.

Alī⁹ de euāgelio. Sermo. xxviii
Ubi ē qui natus ē rex iudeo
 rū. Mat. ij. Verba sunt ma
 gorū. Rex ille quem magi
 querūt rex ē celi ⁊ terre ⁊ oīm que ī
 eis sūt. Ille habet testimoniū in na
 tiuitate sua q̄ rex erat sicut hic p̄z.
 et eadē in morte sua quādo Pylatus
 scripsit sup cruce. Ihesus nazaren⁹
 rex iudeorū In isto rege notant̄ tria
 Primū q̄ potens est. ⁊ ideo metuen
 dus. Secūdum q̄ iust⁹. ⁊ ideo hono
 rāndus Tercū q̄ est liberalis. ⁊ ideo
 diligend⁹. Ista tria decet habere re
 gē. scz potentiā. iusticiā. ⁊ liberalita
 tē. Rex ille potēs est s̄m diuinitatez
 suā. ⁊ ideo metuēdus est. Ihere. x.
 Quis nō timebit te o rex gentiū. q̄
 si diceret. Totus mundus merito de
 bet te timē. quia tu es rex oīm cele
 stium terrestriū ⁊ infernorū. Poten
 tia hui⁹ regis p̄z in lucifero qui se ei
 opposuit quē ipse cum oib⁹ suis in in
 fernū proiecit. de quo nunq̄ imperpe
 tuū liberabūtur. Sic pronāctur qui
 se ei opponūt. si ei angelis nō p̄pat
 nec nob̄ parat. Ista potentiā hui⁹ re

gis debem⁹ frequēter aī oculos hie
 et humiliare nos corā eo. p̄ma Pe.
 quinto. Dumiliamini sub potētū ma
 nu dei. Secūdo rex iste iustus ē ⁊ di
 strict⁹ in iudicādo. Vñ Psal. Iust⁹
 es dñe ⁊ rectū iudiciū tuū. Et ideo de
 bemus eum honorare. scz p̄ceptis
 eius obediēdo Magna em̄ reuerē
 tia est regi q̄ subditi ei⁹ mādata ser
 uāt ⁊ magna irreuerētia q̄ māda
 ta ei⁹ contēnūt. Adeo district⁹ ⁊ iu
 stus ē iste rex q̄ trāsgressores māda
 torū suorum nō permittit impunitos
 aut hic aut in futuro. Istud patet p
 exēpla in illis qui decē p̄cepta trās
 grediunt̄. Primū p̄ceptū siue mā
 datum est. Non adorabis deos alie
 nos. Contra hoc peccauerūt filij isrl̄
 qui vituluz adorauerūt. ppter quod
 de ipsis per manum moyfi dominus
 xxij. milia interfecit. Exo. xxxij. Itē
 adorauerūt Beelphegor ydolū ma
 dian itaq̄ occidit de eis xxij. milia
 Numeri. xxv. Itē cōtra hoc peccauit
 Orosias quādo misit ad eū Accaron
 vt cōsulēt eū de ihermitate sua quan
 do iacuit ī lecto sup quē ascēderat.
 nō descēdit s̄ mortu⁹ ē. iij. Reg. i.
 Nota hystorias. Sic adhuc peccant
 oēs illi q̄ in ihermitatibus suis cōsulūt
 antiquas vetulas ⁊ alias trufas. Fa
 lib⁹ sepe cōtingit sicut cōtingit Ocospe
 qz nō posuit spē suā in deū: ideo p̄mi
 sit eū mori. Secūdū p̄ceptum est.
 Nō assumes nomē dei tui in vanum
 id est nō blasphemēs nomē dei tui.
 Cōtra hoc peccauit. Sēnacherib rex
 sirie. q̄ blasphemauit nomē dī sui di
 cēs. q̄ de⁹ nō possz libare filios isrl̄
 de manu sua. p̄t qd̄ occidit dñs de
 p̄lo suo vna nocte centū octuagita
 quing milia viroz: ⁊ sibi p̄pat ad
 temp⁹ vt ageret penitētiā si vellet.
 sed cum nō emendaret se: sed adora
 ret in templo dei sui borsach. filij sui
 serasar ⁊ adramalech interfecerūt eū

**Nota hystoriā: iij. Regū. xix. Exem-
plū. In bononie ptib⁹ duo socij & cō-
patres i cōuiuio discūbebāt q̄b⁹ ob-
latus gallus quē vnus illoꝝ accepto
cultello vt moris ē diuisit in frustra
et piger cum liquore vini supfudit.
Quo facto alter ait: p̄fecto cōpater
sic cōplicuisti gallū hūc vt etiā scūs
petrus si vellet reinteꝛate neq̄ret.
Cui mox & subito retulit alē & si ea
am x̄ps imperaēt iꝑpetuū nō esurge-
ret. Ad hāc vocem gallus viū & plu-
mis cooptus resiliit alas paussit & cā-
tauit: totūq; liquorē pipis sup illos
disperxit. & statim illi blasphemī lep̄
percussī sūt q̄ plaga posteris eoz ih̄e
sit. Quidā etiā miles duxit in cōsue-
tudine iurare p̄ oculos dei. Quadaz
die dū in ludo scacoꝝ sic iuraret. cō-
tinuo ambo oculi eius ceciderūt ei de
capite sup asserē & cecus pmāsit. Ter-
ciū p̄ceptū est. Sabbata s̄ctifices
Cōtra hoc peccauit Salphaach q̄ col-
legit ligna in sabbato. p̄pter qd̄ p̄ce-
pit eū dñs lapidari. Rume. xv. Nota
hystoriā. Legit q̄ quidā rusticus pre-
uignū arare coegit i festo b̄tē marie
Magdalene: & cū hoc inuit⁹ puer fa-
cēt: ecce fulmē statim de celo cecidit
et boues extinxit: & illū qui hoc man-
daueāt incepit cremare: tandē fugit
ad ecclesiā beate marie Magdalene
remiā p̄tēs: & sanatus ē. Quartum
est. Honora p̄rem & matrē. Contra
hoc peccauit Cham q̄ derisit patrē su-
um: p̄pter qd̄ maledictionē incurrit
ipse & posteritas ei⁹. Itē Absalon q̄
inhonorauit patres suū: p̄pter qd̄ pe-
nit in aīa. ij. Regū. xviii. Exemplū.
Puella qdā cōsueuerat matrē suam
sepe turbare & noluit eū placare Cū
q; in extremis cōfiteret: cōsulit ei sa-
cerdos vt remiā a matrē postularēt
qd̄ illa rēnuīt: & nocte mortua ē. No-
cte illa cū esset sacerdos in ecclesia in
orationib⁹ suis: audiuit vocē misera-**

bilis clamantem. **Ouy o we heu q̄
nata sū in mūdo. tūc aduirtauit eam
sacerdos q̄ dicēt sibi quid esset. Re-
spōdit. Ego sum aīa illius virgis: &
q̄ matrē meā sepe turbauī & plaga
ui eternaliter sū damnata. Quintū
p̄ceptū est. Nō occidas. Cōtra hoc
peccauit Cayn q̄ fratres suū occidit
et et̄naliter ē maledict⁹. Gene. iij.
Itē Achab & Iesabel q̄ p̄pter vineā
interfecerūt Naboth. & sanguis eoz
miserabilis in eodē loco ē fusus. No-
ta hystoriā tereñ Regū. xxi. Sextū
est Nō mechaberis. Prop̄t hoc dñs
fere totū mūdum deleuerat p̄ diluui-
um p̄ter octo aīas q̄ in archa sūt sal-
uate. Gene. vii. Itē q̄nq; ciuitates
Sodomoz. Sodoma. Gomorra Se-
bais. Sela. Segor perierūt. Gene.
xix. Exemplū. Iuuenis qdā luxurio-
sus volebat quadā nocte ire ad cōcu-
binā suam. & cū veniret ad quendam
pontē inuenit eū fractū: & statim af-
fuit vi⁹ in equo mgeo dicēs. Ascē-
de post me sup equū & ego traducā
te. Cum ipse ascēdisset p̄cepit eū
ad aquā & s̄mersit. erat autē dia-
bol⁹. Septimū p̄ceptū siue māda-
tum ē. Nō facies furtum. Cōtra hoc
peccauit Achoz q̄ furat⁹ est pallium
cocamū & regulā aureā. Cum autē
capereē Ihericho: p̄cepit eum dñs
lapidari. Nota hystoriā Josue septio
Octauū est. Non falsū testimoniū fa-
cies. Cōtra hoc hoc peccauerūt duo
sacerdotes q̄ accusabāt susannā p̄
qd̄ ocali sūt. Nota hystoriā Daniel.
xiii. Nonū est. Nō cōcupiscis vxorez
proximi tui. Cōtra hoc peccauit Abi-
melech. q̄ abstulit abrahe vxorē suā
prop̄t qd̄ plagauit euz dñs & domū
eius. Cōcluserat em̄ dñs oēm vuluā
abimelech. Nota hystoriā Gen. xx.
Decimū ē. Nō desiderabis res alienas
et omnē rem immobilem: id est om-
ne qd̄ ē pximi tui. Cōtra hoc pecca-**

uit heliodor⁹ . qui voluit spoliare tē
plum in iherusalem ⁊ auferre q̄ sua
non erāt ppter quod plagauit eum
domin⁹ . Venit em̄ quidam iuuenis
armis aureis armat⁹ . sedēs in equo
terribili valde ⁊ equ⁹ priores calces
cum impetu elisit heliodoro ⁊ p̄iecit
eum ad terrā . ⁊ appropinquauerūt
ali⁹ duo iuuenes decori valde . qui fla
gellauerūt eum multis plagis ⁊ mor
tuū reliquerūt . Orante autem om̄ia
summo pontifice reuixit . Nota hysto
riam . n̄ . Macha . in . Ecce q̄ iustus ⁊
discret⁹ est iste iudex : ergo debem⁹
eū adorare ⁊ p̄cepta ei⁹ seruari . Ter
tio rex iste ē liberalis : id debem⁹ eū
diligē . Certe maḡ liberalitas est q̄
rex daret paupi decē talēta argēti : s̄
rex ille vult dare hōi petenti decē mi
lia talētorū . Hoc p̄mittit Mat . xvij .
dicēs . Simile ē reg . ce . i . fili⁹ dei Ihe
sus xp̄s hōi regis q̄ vult rationē ponē
cū seruis suis . ⁊ oblat⁹ est ei vnns q̄
debebat ei decē milia talētorū . cū au
tē non h̄ret vñ reddēt : iussit eū veni
dare vxorē ⁊ filios ⁊ oīa q̄ habebat
et reddere sibi . Pro cōdēs autē seru⁹ il
le dixit . patiētiam habe in me ⁊ oīa
reddā tibi . Misert⁹ autē dñs serui illi
us dimisit illū ⁊ oē debitū dimisit illi
Rex ille ē Ihs xp̄s . Apo . xix . Rex re
gū ⁊ dñs dominatū q̄ vult rōnez po
nere cū seruis suis de oīb⁹ q̄ fecim⁹ .
scz . cogitatōe . locutione . opatiōe .
omissione . Per decē milia talēta q̄ di
misit suo petēti significānt decē p̄cep
torū trāsgressores q̄ oīa vult nob̄ di
mittē si veniā postulauerim⁹ . Bern .
Excedit pietas Ihu oīm criminū no
strorū . q̄litate . q̄ntitate . ⁊ imēlitate
Ecce q̄ liberalis est iste . idēco dēim⁹
eū diligē . ⁊ si dilexerim⁹ eum p̄fecta
caritate oīa petā nostra dimittit Vñ
prima Petri . iij . Caritas operit mlti
tudinem peccatorū quantaūq̄ eni
am fuerint .

Dominica infra octauas Epiphie
Sermo . xxxi .

Debetis q̄ sit volūtas dei bō
būplacēs ⁊ p̄fca . Ad Ro . xij
In v̄bis p̄positis facit Ap̄ls
duo . P̄mo hortat nos ad faciēdū dei
volūtatē . Scdo oñt volūta dei q̄lita
tē . Primū ibi Probetis q̄ sit volūtal
dei vt sciatis eā adimplē . Scdm̄ ibi .
bona būplacēs ⁊ p̄fca . Bona ē q̄ do
cet declinare malū . būplacēs ē q̄ do
cet facē bonū . p̄fecta q̄ ducit ad reg
nū celoz . Scdū autē q̄ volūtas dei
est multiplex . Prima volūtas dei est
vt mūdēmur a pctis nr̄is . i . Thessal .
iij . Nec ē volūtas dei scificatio v̄ra .
id ē mūdatio . Istō figuratū ē Mat .
vii . vbi d̄r q̄ qdā leprosus venit ad
Ihm dicēs . Dñe si vis potes me mū
dare . ⁊ statim r̄ndit : volo mūdare .
id ē sis mūd⁹ . Per leprosu significat
pctōz q̄ imū⁹ ē in asp̄cū dei magis
q̄ aliq̄s leprosus i asp̄cū hōim . Dic si
vult mūdari dz venite ad ihm p̄ cor
dis cōtionē dicēs cū Ps̄ . A pe . me .
mū . me do . ⁊ volūtas dei p̄ata ē di
cens : volo mūdare . i . sis mūdus . i . di
mitto tibi ⁊ lauo te ab omni delicto
tuo . Ez ech . xviii . Nolo mortē pecca
toris : sed volo magis vt cōuertatur
per mūdiciam ⁊ viuat eternaliter .
tātum placet deo mūdicia q̄ nō vult
habitare nisi in mundo corde . Vnde
Bernard⁹ . Balsamus ⁊ gratia dei
vas purum requirūt . Vnde Ap̄sto
lus . i . Thessal . iij . Scat vnusquisq̄
vas suū possidere in mūdicia . vas . i .
corp⁹ . Deutro . xxiij . Smt castra tua
mūda . ⁊ nihil appareat in eis fedita
tis ne derelinquāte . Item tm̄ placet
deo mūdicia q̄ dñs mūdum hominē
amicum suū appellat . Prouerbiorū .
xij . Qui diligit cordis mūdiciā amicu
habet regē scz xp̄m . Item tm̄ placet
deo mūdicia q̄ solum mūdi deum vi
debūt . Mat . v . Beati mūdo corde

quoniam ipsi deum videbunt. unde **Iher.** xij. Sequimini sanctimoniam. id est mundiciam sine qua deum nemo videbit debemus autem mundiciam acquirere duobus modis. scilicet per verbum dei auditionem et per puram confessionem. De primo scilicet verbo dei dicit **Joh.** xiiij. In vos mundi estis propter sermonem quem audistis. **Sep** enim contingit quod peccator audit unum verbum in sermone de quo capit tantam contritionem quod si habet mille peccata mortalia dominus dimittet sibi omnia. **Exemplum.** Paulus heremita vidit homines intrantes ecclesiam inter quos vidit unum nigrum et tenebrosissimum ut carbonem et duo demones ducebant eum catenatum gaudentes et saltantes. et angelus sequentibus turbis tristis et flens. Cumque reverteret se ad orationem et ad fletum pro eo quod viderat eum sic catenatum. surgens autem ab oratione vidit eum clarum et pulchrum et solutum. et angelos circa eum letantes et demones remotos confusos et flentes. et reuelatum est ei ab angelo quod ille peccator auditus verbo dei contritus in ecclesia mundatus erat ab omni peccato. **Secundo** mundamur per confessionem. Unde **Ber.** ad quandam virginem. Ama mundiciam ob quam amaris. Ama confessionem per quam mundaris. **Reuera** ubi frequens confessio ibi pulchritudo. **Istud** figuratum est in decem leprosis quibus dixit dominus. **Ite** ostendite vos sacerdotibus et factum est dum irent mundati sunt. **Tanta** est virtus confessionis quam homo concipit propositum confitendi prius quam veniat ad sacerdotem mundatur et absoluitur ab omni peccato. **Ita** ut si in tali proposito moreretur omnino saluaretur. **Quid** autem confessio mundat patet per quoddam **Exemplum.** **Quidam** sanctus episcopus stetit et vidit multos homines intrantes ecclesiam inter quos quidam habebant sanguinolentas facies quodam nigras quodam splendidas. **Deinde** vidit duas meretrices intrantes habentes nigerrimas facies et sanguine mixtas toto corpore difformes. **Post** modicum tempus

vidit illas reuertentes sicut soles splendidas et rogavit dominum ut dignaretur sibi visionem illam reuelare: et ecce apparuit ei angelus dicens. **Iste** due mulieres multis annis meretrices publice fuerunt et intrantes ecclesiam confesse sunt: et mundate ab omnibus peccatis. **Qui** sanguinolentas facies habebant isti sunt detractores vaniloquia et trifus amantes et vanitates seculi. **Qui** autem nigras facies habent isti sunt falsarii traditores et usurarii. **Et** recedente angelo intravit episcopus et retulit populo. **Ista** monent nos: quod omnes confiteri debemus: et cum confessi fuerimus omnium nostrum facies mundate sunt. **De**beamus ergo libenter confiteri et audire verbum dei ut mundemur a peccatis nostris quia hoc est voluntas dei. **Secunda** voluntas dei est: ut simus misericordes. **Mathei.** xi. Misericordiam volo et non sacrificium: id est pro voluntate misericordiam quam aliquod sacrificium sine misericordia. **Proverbi.** xxi. Facere misericordiam pro placet deo quam victime. **De**beamus autem in tribus esse misericordes: in elemosinarum largitione. in proximorum compassione. in iniuriarum dimissione. **De** primo **Zacha.** viij. Misericordia et miserationes facite unusquisque cum proximo suo. **Proverbi.** xx. qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis ipse clamabit et non exaudietur. **Exemplum** de diuite epulone. **Luce.** xvi. **Greg.** Qui micam panis lazaro non dedit in mundo: misericordiam quesivit in inferno: nec obtinuit. **De** secundo scilicet cordis compassione dicitur in **Job:** qui omnia sua proderat et non habebat unde pauperi subueniret: habebat compassionem secum et flebat. **Job** xxx. Flebam quondam super eum qui afflictus erat: et compatiebatur ei anima mea. **De** quo commendavit dominus.

Job. ij. dices. Nunquid considerasti hunc meum Job. qd non sit similis ei in terra Grego. Plus est passio quam donum datum nunquam vere compatitur. qui quod necessarium aspexerit primo negat: quod enim de corde compatitur pauperi de seipso dat et non de suis bonis. Unde Grego. Qui ex terriora largitur rem extra seipsum prebet. Qui autem fletum aut compassionem tribuit primo suo aliquo de seipso dat. De tercio: scilicet de iniuriarum dimissione dicit Lu. vi. Dimitte et dimitte mihi. Eccl. xxviii. Relinque pro noce te et de peccati tibi peccata soluentur. Unde Aug. Multa sunt genera elemosinarum: que cum facimus iuuant ut peccata nobis dimittantur: sed inter ea nihil eo maius quam cum ex corde dimittimus quod in nos quisque peccauit. Quare non dimittat quis fratri suo parum ut ei dimittat dominus totum quantum aut displicet deo non dimittit re patet in seruo nequam Mat. xviii. quantum vero placet dimittit. patet in quodam exemplo. Duo milites erant fratres carnales quorum unus lusit cum seruo suo in scacario et iactabant iniuriam verba iocosa ut moris est: tandem seruum amisso ludo ex ira cum domino suo contumaciter cepit et eum interfecit: clamque recessit. Tunc penitentia ductus papa adijt scelus illud confitebatur cui cum papa penitentiam iniunxisset amonuit eum ut si fieri posset quod fratrem occisi placaret. Abijt ille et iniunctam penitentiam pro posse pegit. Post longum tempus venit ad locum istum ubi frater occisi morabatur et a nemine est agnitus. In die autem pasceus accessit ad eum: pedes ante pedes eius dicens. Ego sum seruus ille qui fratrem tuum occidit: parce mihi propter illum qui hoc die pro nobis est occisus. Cumque seruum relinquit eum occidit. ipse miles eleuans seruum de terra osculabatur eum et delictum sibi dimisit. Cumque miles ille ecclesiam intraret. et crucifixum sicut moris est illa die adorare vellet. Crux illi assurrex

it et accessit blande amplexabatur et osculabatur eum dicens. qui hoc die propter me. illum qui in te deliquit dimisisti. ego dimitto tibi. quicquid in me unquam deliquisti et vitam eternam dabo tibi. Rogem dominum et c.

Textualis expositio
 Quomodo ihs esset annoz duodecim ascendit pariter ei scilicet Maria et ioseph patre putatio in Iherusalē secundum consuetudinem diei festi scilicet Pasche. Ter in anno consueuerunt omnes in iherusalē venire scilicet in Pascha. Penthecosten. et Scenophagia quod est loifrote Consumatisque diebus septem quibus percelebratur istud festum: cum redirent Maria et Ioseph emanavit puer Ihesus in iherusalē non propter negligentiam sed pro diuinam providentiam. et non cognouerunt parentes eius. id est non aduerterunt. quod manet. Consuetudo ei fuit sicut dicit Sada: quod cum iudei ibant in Iherusalē ad festa: ibant enim vici in vna turba et femine in alia et pueri in utroque quod ite poterant. et ita similiter domi separati redibant. Putabat autem Maria quod ihs esset in turba viroz et Ioseph e converso putabat quod esset in turba mulierum. Unde sequitur. Estimantes eum esse in comitatu. id est in turba. venerunt iter vni diei. de iherusalē scilicet eodem die quo egressi sunt de iherusalē et querant eum scilicet secunda die inter cognatos et natos. id est. vicinos: et non inuenientes eum. reuersi sunt in Iherusalē scilicet tercia die requirentes eum. et factum est post tria die inuenit eum in templo. Ecce deuotio que valet ad sapientiam sedentem. Ecce humilitas. quod ubi humilitas ibi sapientia. Unde in medio. In medio etenim attentio. Ideo sedebat in medio ut melius audiret et intelligeret. Non quod doctrina indiget sed quod nobis bonum exemplum docendi et aduertendi daret. doctorum ego discretio Eccl. vi. In medio doctorum sta et sapientiarum

eorū ex corde cōiunge. vt dēm narra-
tionē dei posses audire et interrogare.
Ecce discipline rectus ordo: p̄mo au-
dire: deinde ex auditis discute et in-
terrogare. **Ecclē. xxij.** Audi tacēs et p̄
reuerentia accedet tibi bona gr̄tia. stu-
pebāt aut̄ oēs qui eū audiebāt: sup̄
prudētia. interrogādo et opponēdo. re-
spondēdo et soluēdo. **Iohānes.** nun-
quā sicut locutus est hō: et videntes sic ā-
mirati sūt. **Et dixit mater ad illū.** Fi-
liū quōd fecisti nob̄ sic vt remaneres no-
bis ignorātib⁹. **Ecce** alloq̄tur dulciter
et dixit sibi: vt patet quod nō fuit incre-
patio de eius absentia. **Dic** ergo o fili
mi dilecte quōd. i. p̄pter quōd. **Sciebat** eī
quod ihesus nō sine causa remāsit. quasi
dicēt: nos nō fecim⁹: quia nō fuit nr̄a
negligētia: sed tua volūtas et prudētia.
Ecce ego et pater tuus. i. ioseph
pater putati⁹ dolētes querebamus te
.i. cū magno dolore: i quo istruimur
quod nos quā peccādo deū amisimus eū cū
dolore cordis querē debem⁹ non cū
gaudio. **vñ Ser.** **Quo** te inueniā o
bone ihesu quē mater tua vix dolēs
inuenit. et ait ad illos **Ihesus.** quōd est
quod me querebatis: scz int̄ cognatos ex
parte mee matris cū pot⁹ deberetis
me querē in domo patris mei. i. in tem-
plo nec ē increpatio. **vñ Beda.** non
quod eū quasi filiū querūt: sed quia ergo
verus p̄ter sit insinuat. **vñ sequit̄.** Ne
sciebatis: quod in his quā patris mei sunt
scz dei. quia nō habeo aliū patrē: oportet
me esse. fili⁹ enim sum in patrē pa-
tris mei: sic intelligendū est de his lo-
tis et in templo et in opib⁹. **In hoc** do-
cuit spūalia t̄p̄alib⁹ debere p̄poni
Sequit̄. et ipsi maria et ioseph non in-
tellexerūt: quia nō poterāt adhuc ple-
ne capere misteria: nō intellexerūt
inquā verba: quā locutus ē ad eos. i. quōd
vellet inuere: quod sicut ad patrē sic
ad ipsū pertinet t̄p̄li et spūalium gu-
bernatio: quia quorū est vna maiestas

hōrū est vna sedes et vna dom⁹ nō so-
lū naturalis sed etiā spūal̄ **Ioh. xvij**
Oia mea tua sūt et tua mea sūt. **Seq̄**
tur: et descēdit cum eis et venit nazā-
reth. **Glosa.** Quia de⁹ et hō erat nūc
excelsa deitatis: nūc infima p̄fert hu-
militatis et pietatis: et ideo cōmēda-
bilis et in hoc docemur: quod nō solū pa-
rentib⁹ reuerentiā: sed etiā obediētia
debemus exhibere. **Exo. xx.** **Dono**ra
patrē tuū et matrem tuā. **Seq̄tur.** **Et**
mater eius cōseruabat oia verba hec
cōferēs ea in corde suo nō solū verba
sed etiā facta: vt postea euāgelistas
de his informaret. et **Ihesus** p̄ficiēbat
etate. **Glo.** **Iuxta** naturā hōis de in-
fancia ad iuuentutem procedendo.
et sapientia: id ē sapientiam qua ple-
nus erat paulatim audiēdo: vel gr̄tia
gratiosus eāt apud deū et hōies vel sic
p̄ficiēbat etate quo ad cōmentū
corpis et sapientia ad intellectū et gr̄tia
que ad aīe affectū apud deū. i. ad ho-
norē dei et hōis. i. ad utilitatē hōim
qui in terra habitāt.

Sermo de euāgelio. Ser. xxx.

Quētes querebam⁹ te. **Lucē**
xij **Quāto** res quā perdit est p̄-
uolior hec si nō inueniē tātō
magis augmētā dolo et ideo cū be-
ata vgo **Maria** quāuis puerū **Ihesū**
et nō inuenisset eū non ē mirū quin
doluīt. **In** hoc ostēdit quod illi qui p̄di-
derūt **Ihesū** peccādo querē debēt eū
lactimabiliē et p̄seuerāter. **Sz** multi
sunt quā querūt et nō inueniūt eū: qui
nesciunt quō quā et vbi debēt eū que-
rere. **Sup** hoc notādum quod tria sunt
necessaria ad hoc: scz vt sciam⁹ quō
sit querēdus. et quā. et vbi. **Circa** p̄-
mū nota quod trib⁹ modis ē querēd⁹
scz dolēter: diligētēter: et p̄seuerantē
Primo debemus eū querē dolēter si-
cut mat̄ querit dolēter filiū dilectum
quē amisit. **Sic** cū lacrimis et amaritu-
dine cordis querē dēm⁹ deū quē peccādo

amissum? nō cū gaudio. **Vñ Pet. Q**
 bone ihu quō te cū gaudio iuemam?
 quē mī tua vix dolēs iueit. **Videm⁹**
 qd hō cū pōit filiū cōmūi mortis iudī
 cō necario eū moritur⁹: lacmabilē
 dolet eū sp. Sic iacob doluit icōsola
 bilē de morte ioseph. **Ge. xxxvii.** et
 sicut sara doluit de absentia filij sui.
Thob. xi. imo mlti dolēt de amissioe
 rei tpal licet vniuersal sit: qnto ma
 gis dolē dnt qui saluatoe suū peccā
 do amiserūt: et cū magnis lacmīs qre
 dnt. Sic q̄huit eū maria magdalena
 cū audiss; eū esse i domo symois vit
 et pietat se añ pedes ei⁹ et inuenit re
 missionē pctōn. **Similit Pet⁹** cū ne
 gasset saluatoez suū egressus fleuit
 amate et inuenit grām. **Secdo dēm⁹** q
 re deū diligēter et nō tepide: s; cū ma
 gno amore et maḡ diligētia. si em̄ hō
 ita diligēter qret deū sicut dragmaz
 pōitā sine dubio iuemret eū. **Deut.**
iiii. Si quesieris dñm deū tuū ex toto
 corde inemes eū. **Lu. xv.** q mulier ha
 bēs dragmas decē et c. si ergo mulier
 tā diligēter qret dragma vñā cū tm̄
 adhuc hēat nouē: quō tūc nos q tm̄
 habem⁹ vñū solū deū si eūdē pōim⁹
 cū maḡ diligētia qre debem⁹. q etiā
 pmittit se iuemēdū. **Mat. vii.** Que
 rite et iuemietis rois em̄ q qret scz me
 diligēter: inuemiet me. **Tercio** debe
 mus eū qre pseuerāter. i. oi tpe. **Vñ**
Ps. Querite faciē ei⁹ semp: qz sp̄ in
 digem⁹: ergo sp̄ qre debem⁹. **S; mlti**
 sūt q nolūt deū qre in p̄speritate:
 sed tm̄ in aduersitate. et p̄ tātō imit
 tit eis sepe tbulatōes et aduersitates
 et infirmitates et hñōi: vt q̄ eū i p̄spe
 ritate qre nolebāt salām opulsi neci
 tate qrat eū. **Istud** figuratū ē in **Jo**
ab. q̄ absolon qre nolebat n̄ p̄s suc
 cendēt eius segetes. **Rota** hystoriā
 secūdi **Regū.** Et filius p̄dig⁹ noluit
 redire ad patrē nisi cogēte inopia.
Lu. xv. **Vnde** **Isaye. xxi.** Venit ma

ne et iudex. **Si** queritis querite cōuet
 timini et vete: quasi diceret. si vultis
 querere querite. non solum in nocte
 aduersitatis: sed etiā mane. id est in
 dieb⁹ prosperitatis. **Secundo** viden
 dum est temp⁹ quādo querend⁹ est
 domin⁹: multi querūt et non inueni
 unt: quia non querunt tempore con
 gruo et debito. **Temp⁹** congruū et
 debitum est vita p̄sēs. quicūq; in
 hac vita querit dominū inuemt eū
 in futura frustra querit: quia nō in
 ueniet. **Vnde** **ysa. lv.** Querite domi
 nū dum inueniri potest. id est dū vi
 uis in hac vita. quia post hāc vitā
 inueniri nō potest. **Vnde** **Crisosto⁹.**
Cum thalam⁹ fuerit clausus et intra
 uit rex videre discubentes tunc ma
 lis erit desperatio. quia ampli⁹ non
 est loc⁹ vel temp⁹ inuemēdi gratiā.
Vnde **apostol⁹. ij. Corinth. iij.** Ecce
 nūc tempus acceptabile. ecce nūc di
 es salutis. qz nūc est tēp⁹ inuemēdi
 miām. **Lu. xij.** Contēdite intrare p̄
 angustā portā: dico em̄ vobis q mlti
 querūt intrare et nō poterūt. sicut
 fatue v̄gies quib⁹ dicitur **Amē** dico
 vobis nescio vos. q̄si dicēt. nō intro
 mittā vos mō: qz non intromissistis
 me cum ad ostiū vestrū pulsarē: mō
 stat dñs ad ostium nostrū et pulsat.
 nō oportet eū lōge querē. **Apc. iij.**
Ego sto ad ostium et pulso. **Aperi** et
 ego ei ato vt nō declinet a te: si rece
 dit nō poteris eū inuenire. **Cū** spōsa
 dēt **Cāti. v.** Vox pulsātis dilecti mei
 aperi mihi soror mea amica mea spo
 liauī me tunica mea et non erā para
 et paulopost surrexi vt aperire diltō
 meo et ille declinaueāt atz trāseāt q̄
 suū illū et nō inueni. vocaui et nō re
 spondit mihi. **Rec** mirū. **Ad** ostium
 em̄ tuū pulsauerat et tu noluisti ape
 rire ei. **Tercio** debem⁹ attendē locū
 multi em̄ querūt dominū et non in
 ueniūt: quia non querunt eū in loco

vbi ē querēdus. Tria autē genera ho-
minū non inueniūt eū: scz supbi auari
et luxuriosi. Vñ dicit Job. xxviii. vbi in-
ueniē sapiētia scz increata: et vbi lo-
c^o intelligētie ei⁹. Mare dicit nō est
in me. Abyssus loq̄tur uō est mecum
nō inueniē in terra suauit viuentium
sapiētia scz increata. i. de⁹ nō inueniē
in mari. Mare facili⁹ tumet et ascen-
dit et significat supbos q̄ se extollūt i
cordib⁹ in illis non inueniē dñs qz cū
talib⁹ libēter hospitat⁹ diabol⁹. Per
abyssum significat auaricia q̄ est sine
base: id ē fundamēto. qz nō implebi-
tur pecunia: et in talib⁹ non inueniē
dñs. Nec etiā inueniē i terra suauit
viuentiū. i. in cordib⁹ luxuriosoz: q̄
viuūt scdm cordis sui desideria. vnde
dicit Cātico. iij. In lectulo meo quesui
quē diligit aīa. i. deū quē merito dili-
gere debere. et nō inueni scz in lecto
voluptatis. Sz inueniē in p̄sepio pan-
nis vilib⁹ inuolut⁹. Lu. ij. Inuenie-
tis infantē p̄m̄is et c. In quo notaē
hūilitas qz in cordib⁹ humiliū inueni-
tur dñs. Inueniē etiā in tēplo. nam
mater ei⁹ Maria et Joseph inueniūt
eū in tēplo. Per templū qd̄ domus
orationis dicit significat qz de⁹ inueniē
in deuotione orationis p̄ internā dul-
cedine. Vñ Hugo in p̄sona aīe quid
est illud dulce qd̄ in recordatione di-
aliqui me tāgere solet. Et tā vehemē-
ter: tamq̄ suauiter afficere solet: vt
iam tota a me ipsa alienet et nescio
quo abstrahi iapiā: subito em̄ inno-
uor et bñ mihi esse incipit: ultra q̄ di-
cere sufficiā. Nunq̄ ille est dilectus
me⁹ queso: dic mihi vt si denuo vene-
rit obsecrem eū ne cēdat sed semp
mecū p̄maneat. Et rēdet Hugo. Ve-
re ē dilect⁹ tuus: q̄ visitaui te venit
nō vt totū se infundat: sed vt gustā-
dū se p̄beat. et vt ad affectuz trahat
et in futuro se tibi in p̄petuo dabit
possidendum.

Dominica post octauas epipa-
nie.

Sermo. xxi.

Cantate domino: id est canti-
as laudate dominum: quia
mirabilia fecit: annūciate hoc
in vniuersa terra. Isa. xli. Verba p̄-
posita sūt scripta in epistola hodie
na in quib⁹ facit propheta duo. Pri-
mo hortatur nos ad laudandum deū
propter mirabilia que propter nostrā
salutem operat⁹ est dicens Cantate
domino: quia mirabilia fecit. Secun-
do hortatur nos ad predicanduz siue
annūciandum populis mirabilia eius
vnde subdit annūciate hoc. Quapro-
pter ad laudem et honorem deū intē-
do vobis aliqua de mirabilib⁹ eius
predicare: sed prius auxilium ei⁹ im-
plorem⁹ et c. Scendum mirabilia dei
nobis exhibita sunt infinita: inter q̄
sunt duo que super omnia sūt mirabi-
lissima. Primū est dei incarnatio. Se-
cundum est corporis ei⁹ consecratio
Circa primum nota: qz incarnatio di-
fuit mirabilis propter duo. Primo qz
mirabilib⁹ signis cum fieret fuit ma-
nifestata. Circa primum nota qz incar-
natio christi fuit mirabilibus signis
lōgo tempore ante prefigurata. Pri-
mo per virgā que floruit sub Aaron
Secundo per vellus quod maduūt sub
Gedeon. Tercio per portam quā vi-
dit Ezechiel. Quarto p̄ montē quē
exposuit Daniel. De prima scz virga
Aaron legitur Numeri. xvi. vbi di-
citur qz Chore Datan Abyron contē-
derūt pro episcopatu contra Aaron id
circo cū duētis quinquaginta cōpli-
ab⁹ suis perierūt: et terra aperta est
sub pedib⁹ Datan et Abyron et deglu-
tuit eos: tūc iratus populus voluit
Moysen et Aarō lapidare: venit ignis
de celo et cōbussit de populo suo qua-
tuordecim milia: sed Aarō arripies

thuribulū cucurrit iter viuos ⁊ mor-
 tuos stans ⁊ plaga cessauit Tūc mo-
 ises accepit virgas duodecim ⁊ scrip-
 sit in eas duodecim noia rogans do-
 minū vt daret eis signū vt scirēt qz
 vellēt habere i epm Eadē nocte vir-
 ga aaron in q̄ erat nomē e⁹ scriptū
 floruit ⁊ amigdola tulit Per istud in-
 carnatio dei ē p̄signata. p̄ virgā aa-
 ron que sola inter oēs floruit signifi-
 catur maria quā dñs solam iter om-
 nes virgines in matrem elegit Per
 hoc q̄ cōtra naturā floruit significa-
 tur q̄ maria oīa omunem cursum
 nature sine viro cōcepit. Per hoc q̄
 amigdola tulit quod ab⁹ dulas ē sig-
 nificat q̄ maria ptulit nobis celestē
 abū scz xpm qui noster ab⁹ fact⁹ ē
 dulcissimus Johā. vi. Ego sū panis
 viu⁹ qui de celo descēdi Si quis mā-
 ducauerit ex hoc pane viuet ineter-
 nū ⁊ c. De secundo signo scz vellere.
 Gedeonis Legiē. Iudicū. vi. Gede-
 on fuit iudex ⁊ dux sup filios israhel.
 qui cū deberet pugnare oīa quatu-
 or reges. scz Oreb. seb. sebee. ⁊ Sal-
 mana. dixit ad dñm Si saluū facies
 p̄ manū meā populū isrl sicut locut⁹
 es. ponā vellus hoc lane in terram si-
 ros in solo vellere fuit ⁊ in omni ter-
 ra siccitas sciā q̄ p̄ manū meā sicut
 locut⁹ es liberabis pplm isrl. factū
 q̄ ē ita Per istud significat incarna-
 tio dei. sicut em̄ ros repleuit totū vel-
 lus solū. ⁊ tota terra sicca pmanit.
 Sic maria virgo sola in toto mūdo
 repleē rore celesti id ē filio dei ⁊ sicut
 vellus cepit rore sine detrimento. sic
 maria filiū dei. vnde ps. Descēdit si-
 cut pluuia in vellus De tercio signo.
 scz porta ezechielis nota. Cū ezechiel
 eēt in captiuitate babilonis ⁊ co-
 gitaret de tēplo qd̄ fuit hierosolimū
 ⁊ dispositione e⁹ tūc ostendit ei do-
 min⁹ spūale tēplū quod erat fere p̄
 omnia simile tēplo salomonis i quo

tēplo cū vidisset multa mirabilia. in-
 ter cetera vidit vnā portā clausam.
 et dictū est ei ab angelo. Nec porta
 clausa erit ⁊ vir nō transibit p̄ eam
 ⁊ erit clausa in sempitnū. Per hoc
 etiā significat incarnatio xpi. qz sicut
 dominus trāsīuit p̄ portā clausam.
 ita xps nat⁹ est de maria v̄gine ipsa
 in partu virgo pmanēte. Nō essz mi-
 rū si homo trāsīret p̄ portā aptam.
 sed si trāsīret p̄ clausam portam hoc
 esset valde mirabile Talis est orā in-
 ter mulierē pregnāte ⁊ beatā v̄ginē
 mariā Sicut em̄ lumē solis trāsīt per
 vitreā fenestrā ⁊ clausaz sine e⁹ frac-
 tione: sic christ⁹ natus ē d̄ maria vir-
 gine ipsa incorrupta pmanente. De
 q̄rto signo scz mōte daniel. legiē da-
 niel. ij. c. Nabuchodonosor rex babi-
 lonis vidit somnū horribile ⁊ p̄teri-
 tus de visione euigilauit ⁊ oblit⁹ qd̄
 viderat Conuocatis oibus magis su-
 is ⁊ ominabat eis mortē si non dics-
 rēt ei somnū ⁊ interpretationē eius.
 qui dixerūt nō est sb̄ celo q̄ hoc possz
 facere. sed dic nobis somnū ⁊ dica-
 mus tibi interpretationē Tunc p̄cepit
 rex oēs sapientes interfici Et ingres-
 sus ē daniel q̄ erat ibi captiu⁹ roga-
 uit inductas p̄ vnā noctē a rege Et
 nocte cū essz in orōibus reuelatū est
 ei misteriū ⁊ ingress⁹ ad regē ait Tu
 videbas corā te statuā grandē. i. ima-
 ginē cui⁹ caput ⁊ collū erāt de auro
 p̄ct⁹. ⁊ brachia ex argento. venter
 ⁊ femora ex ere. tibeē aut ferree. pe-
 dum qdam ps ferrea. quedā pars fi-
 ctilis. i. terrea Post hoc videbas mō-
 tē magnū. de quo monte lapis absci-
 sus est sine manū. lapis ille percussit
 statuam in pedibus ⁊ cōtriuuit eam.
 Per istud iter significatur incarna-
 tio christi. p̄ ymaginē quā vidit rex
 significatur p̄sens seculum. in imagi-
 ne illa erat triplex materia. Prima
 p̄tiosissima. scz aurū ⁊ argentum.

Secūda fortissima scz es & ferrū **T**er-
 tia vilissima scz lutū **P**er istā triplicē
 materiaz significānt tria que erāt in
 mūdo **P**er p̄ciōsū scz aurū & argentū
 significat auaricia **P**er fortē materi-
 am significatur supbia **P**er vilē scz
 lutū significat luxuria **I**sta tria sunt
 quibus totus mundus repletus est.
Vnde dicitur. pri. **J**ohan. 11. **O**mne
 quod est in mūdo. aut est concupis-
 centia carnis. aut oculorum. aut su-
 perbiavite. sic patet de statua **P**ost
 hec abscisus ē lapis sine mambus **I**o
 est christus natus ē de maria v̄gine
 sine viro. & lapis ille destruxit imagi-
 nē illā. i. mundi vanitatez p̄e doctri-
 nā & exempla **I**n hoc q̄ factus ē puer
 destruxit supbiā **I**n hoc q̄ factus est
 paup̄ destruxit auariciam. i. hoc q̄ de
 v̄gine nasci voluit destruxit luxuriā
Vnde i nocte natiuitatis omnes sodo-
 mite p̄ totum mūdū mortui sunt
Circa secunduz nota q̄ natiuitas sua
 manifestata fuit q̄tuor mirabilib⁹ si-
 gnis **P**rimuz i vineis engaddi q̄ bal-
 samū profecerūt. que in eadē nocte cū
 christus natus ē floruerunt & fructū
 ptulerunt. liquorem dederunt **P**er
 hoc q̄ floruerunt significatur q̄ ille
 nat⁹ esset quem ysaias p̄tea naturā
 de beata v̄gine p̄phetauerat nascitu-
 rū. **P**er hoc q̄ liquorē balsami dede-
 rūt significat q̄ ille nat⁹ esset q̄ p̄ via-
 gā aaron florentē fuerat p̄figuratus
Per hoc q̄ fructū cōtra naturā ptu-
 lerunt significat q̄ ille natus esset qui
 balsamo sanguinis sui munduz de et̄-
 na morte esset redempturus. **S**ecū-
 dum signū fuit i templo pacis quod
 rōme corruit tēpore illo quādo x̄ps
 nasci voluit p̄ totum mūdū pax fuit
 de quo multū gauisi romani tēplum
 pacis cōstruxerunt pulcherrimū & po-
 fuerūt in illud imaginē romuli q̄ pri-
 mo romā cōstruxerat **E**t q̄sierunt ab
 p̄dolo apollinis q̄ diu tēplū istd sta-

te posset. qui respōdit quousq; v̄go
 pareret **A**t illi dixerūt. ergo in et̄-
 nū stabit. impossibile eī putabāt q̄
 v̄go pareret. & ideo sc̄pserunt super
 ostiuz tēpli **T**ēplū pacis in eternū. si
 in illa nocte qua v̄go pepit templuz
 corruit sic peperisse v̄ginem nunca
 uit **T**ertiu signū fuit quod sibilla of-
 tendit impatori **C**ū em̄ octavianus
 august⁹ p̄ totū mūdū fecisset pacē v̄-
 lebāt eū romani p̄ deo colere. tunc
 ipator q̄siuit ab illa p̄phetissa si esset
 aliquis maior eo aliq̄ndo nascitur⁹
At illa in die natiuitatis domini onē
 ei arculū aureū circa solē in medio
 arculi virginē pulcherrimā puerū in
 brachio tenentē & dixit sibilla cesari
Vic puer maior te erit tūc rex p̄ce-
 pit ne de cetero de⁹ vocaret̄ **C**ertum
 signū est. sicut dicit **C**riso. **C**uz tres
 magi in oriente essent in quodā mō-
 te & oraret̄ vt stella de q̄ p̄phetaueāt
 balaam eis ostenderet̄ apparuit q̄dā
 stella in aere in q̄ apparuit forma pl̄-
 cherrimi pueri. q̄ puer habuit i capi-
 te crucē splendidaz & audierūt vocē
 dicētē **I**te velocit̄ in iudeaz ibi iueme-
 tis nouū regē iudeoz natū **Q**ui stati-
 p̄gentes tredecimo die v̄nerunt in
 iherusalem dicentes. **V**bi est qui na-
 tus est rex iudeozū. **V**idim⁹ ei stellā
 & c. **D**e isto req̄re in epiphania dñi.

Expositio textualis.

Venit ihesus ad iohannem a
 galilea in iordanem vt bap-
 tizaretur ab eo **C**risostimus
Nō q̄ ip̄e peccatoz remissionem rea-
 p̄teret per baptismum. sed vt sanctifi-
 catas aquas relinq̄ret p̄ modū bap-
 tizandi **A**ug⁹. ideo baptizari voluit.
 quia voluit facere qd̄ alijs baptizan-
 di impabat faciendū **I**hero. ideo aut̄
 baptizari voluit in baptizate suo.
 vt baptizata confirmaret. **J**ohānes
 at̄ p̄hibuit eū p̄ hūilitatē dicēs **E**go
 debeo a te baptizari & tu veis ad me.

Respondeo ihesus dixit ei sine modo
 .i. pmitte impleri id ad qd rem. sic
 em decet nos .i. me et te. implere oēs
 iusticiā .i. pfectā humilitatē. tunc di-
 misit eū .i. assensuz prebuit vt bapti-
 sare eū. baptisans at ihesus cōfestiz
 descendit de aqua **B**aban⁹ . qz ego
 nobis domin⁹ sui corpis itinctu bap-
 tismi lauacry dedicauit vt post accep-
 tū baptisma celi aditū patere et spm
 sanctū dari demonstraret. vnde seqē
Et apti sunt celi et vidit spm scūm
 sicut colūbam descendentē et remētez
 supra se **E**t ecce vox de celo dicens.
Hic est fili⁹ meus dilectus in quo mi-
 hi bene placui .i. placitū meū est
 tū vt p eū placitū implerē .i. hominē
 liberare ipsū audite.

De eodem sermo. xxxij

Si nos decet implere omnē
 iusticiā **G**lo. id ē perfectam
 humilitatē. **S**up isto verbo
 dicit glo. qz triplex est humilitas scz
 sufficiēs . abundās et supabūdans .
 humilitas sufficiēs est subdē se maio-
 ri . et nō preferre se equali **A**būdās
 est subdere se equali et nō pferri se
 minori . supabūdās ē subdere se mi-
 nori . **P**ac habuit xps quando subdi-
 dit se iohām i baptismo **I**n hoc euā-
 gelio hortat nos exēplo domni⁹ . ad
 perfectā hūilitatē q maxime ē nobis
 necessaria ad salutē . qz dicitur **L**uce
 xij . **O**mnis q se hūiliat in hoc seculo
 exaltabit in futuro et ecōtra **S**cōdū
 autē qz multa sunt q possunt nos ad
 humilitatē puocare **P**rimū est exē-
 plum hūilitatis xpi . **V**nde aug⁹ **Q**uī
 liauit se xps princeps tu⁹ et tu super
 bis caput humiliascit . mēbrum sup
 bū absit . vnde bern⁹ . **I**ntolerabilis
 prudētie est vt ibi se inaiestatis dñs
 exinamuit . inflexit vermiculus et tume-
 scat . fuit at xps humilis in ingressu et
 egressu . **V**nde aug⁹ . **O** quāta humi-
 litas christi humiliavit se . vsq ad

incarnationē . vsq ad immōrtalitatē
 hūane ptiptionē . vsq ad diaboli tē-
 ptationē . vsq ad populi derisionē
 vsq ad sputa . ad vincula . alapas et
 flagella . vsq ad mortē . **E**t si nimis
 paruz est de genere mortis aliqd est
 addendū . mortē aut nō quālibet sed
 etuas q ignominiosior est ecce habe
 hūilitatis exēplū . supbie medicamē-
 tū . qd ergo itumescis o homo . o pel-
 lis morticimā quo tēdis . o fomes fe-
 tida quid inflaris . vnde bern⁹ **Q**uid
 magis admirādū . qd magis detestā-
 duz . qd grauius puniēdū q qz videt
 dei filiū in regno celoz summum . no-
 uissimū factū i regno hominum appo-
 nat adhuc hō se magnificare sup ter-
 rā **A**ug⁹ **M**edicina timoris ē humili-
 tas saluatoris **E**rubescat hō esse sup-
 bus . p quo hūilis fact⁹ est dñs de hu-
 militate xpi **R**eqre de natiuitate xpi
 in sermone . puulus nat⁹ ē nobis . et
 filius dat⁹ ē nobis et c . vt supra .

Secundo potest nos ad hūilitatez p-
 uocare cōsideratio pprie fragilitatis
Bern⁹ . **A**d exercitiū humilitatis pro-
 dest assidua memoria pprie fragilita-
 tis **A**ug⁹ . **H**umilitas ē ex intuitu p-
 prie cōditionis et sui cōditoris . volun-
 taria mētis inclinatio . vt dicit btūs
Bern⁹ . **V**ide o homovī vneis et eru-
 besce . vbi sis et ingemisce . quo vad
 et cōtremisce . **I**tē attēde quid fuisti
 ante ortuz . et quid es ab ortu vsq ad
 occasū . et quid eris p hanc vitam .
Profcō eī scis q nō eras p ea devi-
 li materia es factus . menstrualī san-
 guine nutrit⁹ . vilissimo pāno inuo-
 lut⁹ **A**ttēde ad quē finem tendas . et
 nis es et tinerē ibis **Q**uod attēdes
 abraham dixit **G**enēf . xvij . ca . **L**o-
 quaz ad dominū meū cum sim cinis
 et puluis **I**deo impōitur nobis cinis
 vt attendamus finez nostrum et fra-
 gilitatem nostram vt humiliemur .
Vnde bernhard⁹ ad eugemū papaz
 e 11

Salubris copula est ut cogitās te sū-
 mum pontificē attendens pariter te
 vilissimum anorem non fuisse sed eē
 Legitur de rege Criscise i speculo hi-
 storiali Cum videret corā se exercitū
 innumerabilem attendens q̄ totus
 ille exercitus infra centum annos cō-
 uertendus esset in puluerē vilez. di-
 xit Reges tanti t̄ tā magni exercit⁹
 me vocant homines. ego vero fateor
 me esse viruz regem sup vilissimum
 puluerē Vnde bernard⁹ dicit. O hō
 attende quis te fecit. de quo te fecit.
 qualem te fecit Deus est qui te fecit.
 et eū timeas. d̄ terra fecit ut nō sup-
 bias. et ad imaginē suā te fecit ut eū
 diligas Ad quid enim fecit ut ad fi-
 nem debitum tēdas. eterna q̄ras.
 caduca spernas. Pavo visis p̄mis
 pulchris superbit. extendit caudam
 ut rotam. sed visis vilibus deponit
 caudam Sic hō visavilitate sua et fra-
 gilitate humiliatur intra seip̄m Gre-
 gorius. Quanto magis quisq̄ seip-
 sum videt tanto minus sibi ipsi placet
 et quanto maioris gratie lumen sibi
 recipit. tanto ap̄lius q̄ d̄ se plāgere
 debeat agnoscit. Tercio potest nos
 ad huilitatē reuocacē memoria mor-
 tis Ecclesi. vii. In omnibus operib⁹
 tuis memorare nouissima tua et in eē-
 num nō peccabis. Bernar. Nouissima
 hominis am̄s et vermis. vnde ātīqui
 patres humiliauerūt se et posuerunt
 anorez super anorem. i. sup caput in
 memoria mortis Vnde cōsuetudo fu-
 it impatoris quondam q̄ prima die
 coronationis ferēs latomus diuersa
 genera marmorū. d. Videat dñs im-
 perator de quo genere marmoris ve-
 lit sibi fieri sepulchr⁹. hoc fiebat ut
 per memoriaz mortis hūiliaret Legi-
 tur em̄ q̄ iohannes patriarcha fecit
 sibi sepulchr⁹ imperfectum. et in mag-
 nis festiuitatibus cū esset in loco ho-
 noris constituerat sibi quendam qui

diceret ei domine imperfectū est sepul-
 chrum tuum iube illud perficere qz nes-
 cis qua hora mors venit Quarto po-
 test nos ad humilitatem prouocare
 cohabitatio hominū humilium et pau-
 perū et eorum conuersatio Legitur ei
 ecclesiasti. xij. Qui cōmunicat super-
 bo induet superbiam et econtra qui coi-
 cat humilibus addiscet humilitatez
 Ps̄ Cum sancto sanctus eris. Vnde
 legitur. q̄ Odo episcopus parisiē-
 sis semper despectos pauperes ante se
 posuit in mēsa et alios a latere Req̄si-
 tus autem quomodo istos despectos
 sic posset tolerare Respondit q̄ qui-
 dam nobilis rex hōc ipsum docuerat
 scz iob dicens. visitans speciem tuā
 non peccabis Quinto potest hominē
 ad humilitatem reuocare multiplex
 utilitas humilitatis. Requiere infra
 post festum trinitatis in sermone hu-
 miliamini.

¶ Alius de eodem

Sermo xxxij.

Flete cū flentibus Roma. xij
 In hac epistola apostol⁹ hōc
 taē nos ad multa inter cetera hōta-
 tatur nos ad flendū Sciendū autē q̄
 flere debem⁹ multipliciter Primo de-
 bemus flere peccata nostra Vnde p̄-
 s̄do. Esto tā pron⁹ ad lamenta sicut
 fuisti ad peccata. grauiā enim pctā
 grauiā desiderant lamenta. Ps̄. Exi-
 tus aquarū deduxerunt oculi mei. qz
 nō custodierūt legez tuam Hoc mō
 fleuit sanct⁹ petrus quādo dominuz
 negauerat Mat. xv. Egressus soal
 fleuit amare Ihero. Petz ter domi-
 nū negantē amare lacrimae i locū su-
 uz restituerūt Ambrosi⁹ O petre do-
 ce me quid pfuerūt tibi lacrimae tue
 s̄ docuisti illico. nā si lapsus es aūq̄
 fleres. postq̄ fleuisti electus es. ut
 alios regeres Gregori⁹ O petre la-
 crime tue q̄ culpas abluunt grām re-
 stitūt et maioā pmittūt Hoc modo

fleuit eam maria magdalena et dimissa sunt ei peccata multa Aug⁹. Sciat se culpabiliter durū qui deflet damnum temporale vel mortē amica et dolorē peccati lachrimis nō ostēdit. sed fletus iste debet fieri cū proposito amodo nō peccādi Iheronim⁹ q̄ est peccōr peccata sua deplāgat et amodo peccare caueat Greg⁹. Qui ei peccata sua plāgit nec tam deserit pene grauiori se subicit Bern⁹. Luct⁹ eorū q̄ perseuerantiaz nō habēt nō mereēt consolationē Alios inquit lugētes video. sed si de corde lachryme pcedāt. nō tam facile ilico soluerent in risū Nūc autē cū abūdātius oiosa et scurrilia vba pfluāt q̄ prius lachryme. lachrymas hōi de his esse nō arbitror q̄bus cōsolatio diuina pmittit q̄n quidē post illas tā faaliter cōsolatō vilis admittit. Delicata est ei diuina cōsolatio nō dabitur admittētibus aliena. obem⁹ ergo p seuerat et deflere peccata neā Hunc fletū docuit nos christ⁹ p hoc q̄ in cruce fleuit sicut dicit Hebre. v. Crux em̄ designat statū penitētie Secūdo obemus flere p peccatis alienis vel aliorū Eccī. xxij. Super mortuum plora. defiat em̄ lux eius: super fatuū plora. defiat ei sensu. Per mortuū et fatuū significat peccōr qui fame seipm̄ interficit in anima. de hoc debem⁹ flere nō gaudere Ihere. ix. Quis dabit capiti meo aquā. et ocul̄ meis fontē lacrimarū. et plarabo die ac nocte in trefectos filios populi Eccī. xxxvij. Fili in mortuū sez in anima. pduc lacrimas et quasi dura pass⁹ inape lacmare. i. plora euz qui morit̄ in aīa ac si mortē passus esset in corpe et multo plus Bernar. Nunquā sunt viscera in te pietatis q̄ plangis corpe a quo recessit anima et nō plāgis animaz a qua recessit de⁹ Sed heu mlti magis deflent mortē corporis q̄ anime. Contra quos dicit Ihere. xxij Nolite

flere mortuū in corpe. neq̄ lugeatis sup eū fletum Plangite eū qui egreditur de ecclesia. i. qui peccādo egreditur de communione oīm sanctorum et a participatione omnium bonorū q̄ fiunt in eccia Sic fleuit samuel super saul quādo peccauit p inobediētā et domin⁹ eiecit eū de regno. i. Reg. xv. Nūc fletū docuit nos dominus quando fleuit sup laz arū mortuum. Johā. xi. Lazarus ei mortu⁹ et fetēs significat peccatōrē in mortali peccō existētē. Tercio debemus flere misericordiā primorū peccatorū p compassiōnē. Roma. xij. Flere cū flentibus debetis Job tricesimo. Flebā quoniam super eo qui afflictus erat. et cōspatiabatur anima mea pauperi Eccī. vij. Non desis plorantibus cū cōsolatione et cū lugentibus ambula. Ihere. xij. Plorans plorabit anima mea. et oculus me⁹ deducet lacrimas. q̄ capt⁹ est grex domi mei Hoc modo fleuerūt cū iob amica e⁹ Job. ij. Videntes dolorē iob posuerūt puluerem super caput suū et sederūt cū eo in terra et fleuerunt. hunc fletum docuit nos christ⁹ cū defleuit destructōnem hierusalem. Luce. xix. Videns ihesus ciuitatē fleuit sup eā Itē fleuit quādo vidit mariā magdalēnā flentē. Johā. vnde amo. c. Et lachrymat⁹ est ihesus Greg. dicit. Plus est cōpassio q̄ donū Exteriora largiēs rem enim extra seipsum p̄bet Qui autē fletus et tribulatōez tribuit primo aliquid de seipso dat Quarto flere debem⁹ pro dilectione patrie siue d̄siderio visionis diuine Psalmista. Super flumina babilonis illic sedim⁹ et fleuim⁹ Grego. Contemplatur mens. qui sunt illi angelorū chori. que societas sanctorum spirituum. que maiestas eterne visionis dei et ampli⁹ plāgit. quia bonis perhenibus deest q̄ ipse flebat p̄us q̄n mala etna metuebat

Iriguum quippe superius accipit ani-
 ma cum ipse se lasciuus celestis regni
 desiderio affligit Iriguum vero inferi-
 us accipit anima cum inferni supplicia
 metuendo pertimescit Legitur de sancto
 arsenio quod semper sudarium ferebat pro-
 pter fluentia lacrimarum ex desiderio sal-
 uatoris Similiter et petrus . unde da-
 uid . Fuerunt mihi lacrimae meae panes
 die ac nocte . dum dicit michi quotidie
 ubi est deus tuus Augustinus . Da mihi
 domine in hoc exilio panem lacrimarum quem
 esurio super copiam deliciarum Gregorius .
 Luctu suo anima pascitur cum ad super-
 na gaudia flendo subleuatur et intus
 quidem doloris sui gemitum tolerat . sed
 eo refectiois pabulum percipit quo
 vis amoris per lacrimas emanat Qui
 toto deum flere ex deuotione quando
 scilicet anima ex dulcedine dei ex parte de-
 flet absentiam sponsi sui christi Augustinus . Qui
 toto quisque sanctior et scis desiderans ple-
 nior . tanto est in oratione fletus uberior
 Impatiens enim amor est . nec lacrimis
 mediis fit nisi amore detur quod amat .
 Exemplum . domina quaedam deuota deli-
 cias seculares fugiens toto desiderio
 ad superna abelabat et praeparatae circa christi
 infantiam multum afficiebatur et frequenter
 rogabat dominum ut ostenderet sibi
 faciem puerciae suae . et ecce in quadam fe-
 stiuitate natalis domini ipsa sola existe-
 te in orationibus et flente ex desiderio sal-
 uatoris . apparuit quaedam puer pulcher-
 rimus ardens ei ipsa autem nesciens quis
 esset quasi uisit ab eo si sciret Aue maria .
 Respondit puer . predicam mihi et fecit sic
 Et cum diceret Benedictus fructus ven-
 tris tui . dixit puer ego sum ille et eua-
 nuit Illa vero lacrimando clamauit
 Reuertere puer carissime per triginta
 dies non cessans clamare et flere Et ec-
 ce tricesima die venit ihesus dicens .
 veni ad me dilecta mea . quia delicias
 seculi fugisti et in me delectata fuisti .
 veni et percipe delicias quas tibi praeparatae

tu tibi . et illa statim expirans migruit
 ad christum ad quem nos perducatur .

Expositio textualis

Nuptiae factae sunt in chana ga-
 lilee Iohannes . . . . . Quidam dicunt
 quod sponsus illarum nuptiarum
 fuit iohannes euangelista . sed non est
 probabile . quia nuptiae istae factae sunt
 post uocationem apostolorum quibus in-
 ter fuit iohannes Unde non est credibile
 quod postea recesserit ut uellet uxorem
 ducere qui usque uirginitatem serua-
 uerat . in chana galilee Chana est no-
 men uille in qua factae sunt nuptiae in
 uincia galilee . et erat mater ihesu ibi
 uocata ad nuptias . uocatus est autem
 ihesus et discipuli eius . forte ideo uo-
 cati sunt . quia consanguinitate con-
 iuncti erant . et deficiente uino in isto
 conuiuio . quod fuit signum paupe-
 tatis . dicit mater ihesu ad eum . Vi-
 num non habent sponsus et sponsa . et
 hoc fuit signum quod alter coniugum erat
 de parentela marie . vel forte alio . quia
 aliter non dixisset de defectu uini et di-
 cit ei . . . . . matri ihesus non offensus . nec
 arguens inter . Gratium enim ei fuit
 quod compassa erat paupertati eorum . sed
 ut ostenderet se esse filium dei ex parte
 patris et ex eius potestate se signa fa-
 ctum non ex parte matris Unde sequitur .
 Quid tibi et mihi est mulier commune . scilicet quod
 si . . . . . quod habeo de te unde possum istud
 miraculum facere . Miracula que fa-
 cio . illa non facio per humanitatem
 quam a te habeo . Sed per deitatem
 quam habeo a patre meo celesti . per
 eum enim possem dare uinum ex a-
 qua factum . non autem ex parte tua
 sed ex parte tua daturus sum uinum san-
 guinis mei in cruce . sed non modo . uin-
 sequitur . nondum uenit hora mea id est
 mei in cruce . sed non modo Unde sequitur
 tur . Nondum uenit hora mea id est
 tempus vel oportunitas ut deum uinum
 sanguis mei quod ex te habeo . a te

em habeo carnē que pumēt in cruce
sicut vinū in torculari tunc fluēt vi
nū sanguinis mei. sequit̄ dicit mater
eius ministris .i. seruitorib⁹ cuius
quecūq; dixerit vobis filius me⁹ hoc
facite. q̄i dicēt licet negare videatur
tamē faciet. nouerat ei eū mater pi
um et misericordē. Erāt autē ibi scz in
domo cuius lapidee porie sex poite
.i. vasa aquatica. secundū cōsuetudi
nē iudeorū et purificatōez. habuerūt
eū cōsuetudinē iudei secundū tradi
tiones phariseorū vt sepe man⁹ laua
rēt quotiēscūq; rē aliquā manu con
tingerēt. p hoc putabāt se pharisei
scōs et mundos pl⁹ reputātes exteri
orem mūdiciā q̄ interiōrē. capiētes
singuli metretas binas vel trinas.
Quelibet poria capiebat metretas
binas vel trinas. sequit̄ dixit eis id
est ministris. ihesus rogat⁹ a matre
implete porias aqua. et impleuerūt
eas vsq; ad summuz: et dixit eis ihe
sus. haurite nunc et ferte architricli
mō. Architriclim⁹ dicit̄ maior iter a
uiuentes in trichimō. Trichimū autē
dicit̄ dom⁹ hīs ordines mēfaz sicut
refectoria fraterū. et tulerūt architre
mō. Cū autē gustasset architriclim⁹
aquā vinū factā. id ē vinū factuz ex
aqua. et nō sciebat vnde esset vinuz
istud. ministri autē sciebant q̄ haufe
rāt aquā vocat sponsum architriclimi
us admirans vini bonitatē qd̄ fm cō
munē cōsuetudinē primo debuit ppi
nari. et dicit ei scz sponso. Omnis hō
faciēs cuius in principio cuius vinū
bonū ppinabit et ponere solet ad mē
sam ad bibendū inuitatis. et cū in
briati fuerint apponit illud vinū qd̄
deteri⁹ ē. i. qd̄ min⁹ bonū est: tu autē
seruasti vinū bonū vsq; adhuc. .i. vs
q; ad finē cuius extra gnālez consue
tudine terre. Ex hoc patet qd̄ optimū
vinū fuit illud qd̄ fecerat: vnde dicit
Crisosti. Gñale ē oib⁹ miracul. xpi.

q; ad aliud terminantē q̄ natura posi
tis. Hoc inicu signorū fecit ihesus in
chana galilee. Primū ibi. Alibi emz
multa signa prius fecerat et manifest
tauit gloriā suā. i. deitatis sue poten
tiā. et crederūt in eū discipuli eius
nō tunc primo: sed tunc amplius.

Dominica p̄ma Ser. tricesim⁹ iij
Vp̄te facte sūt in chana ga
lilee. Duplices dicunt̄ nuptie
scz carnales. et spūales. Car
nales sunt inter virū et mulierē. Spi
rituales inter deū et animā: de carna
libus nuptis dicit̄ i euāgelio hodie
no. In quibus nuptis duo sunt cōside
randa scz nuptiarū dignitas et nubent
ium q̄litas. Dignitas nuptiarū p̄mo
cōsistit in auctoritate cōstituentis scz
dei. Deus eī instituit ordinē mat̄mo
ni. alios ordines instituit papa. sicut
ergo reprehensibilis eēt et excōicand⁹
q̄ ordinē constitū a papa violaret.
Ita multo magis reprehensibilis est q̄
ordinē quē de⁹ instituit violat. In
alijs ordinib⁹ dat̄ annus p̄batōnis
sed istū ordinē vult de⁹ inseparabilē
obseruari. Itē patet dignitas mat̄
moni in hoc qd̄ in sacro loco cōstitu
tū est. scz in paradiso. et in sacro tpe.
scz ante pctm: Itē in hoc qd̄ dñs mat̄
moni p̄sonaliter hōrauit p̄ p̄sentia
suam et matris suę et discipulorū su
orum. Circa secundum scz qualitatē
nubentium requiruntur tria scilicet
q; sit intentio recta. dilectio vera.
et fidelitas perfecta. **P**rimo requi
ritur q̄ sit ibi recta intentio. scilicet
q; vir non sumat uxorem. et uxori
rum propter pecuniā. vel propter li
bidinem: sed propter proles procre
andā. et propter peccatum incōtinē
tiē vitandum. **P**rimo dico coniu
gij copula nō debēt fieri propter pe
cuniā. qz tales magis viderent̄ mat̄
moni contrahere propter auaritiā
q̄ propter deum. Illi non vocāt deū
e iij

ad suas nuptias et beatam virginem
 maria. sed potius mamonaz et diabo
 lum principem auarorum **Exemplum.**
 fuit quidam philosophus habens filiam quam
 duo ducere conabantur. unus eorum di
 ues erat et fatuus. alter pauper et sapiens
Et ait philosophus. malo dare filiam
 meam viro indigentem pecunia quam pecunie
 indigenti viro **Nota** quod multa mala
 contingunt ex hoc quod aliqui propter pecu
 niam filias suas dant viris antiquis **Ite** coniugium non debet fieri propter libidinem exercendam. sed propter plerumque peccandam. **De hoc dixit agelus ad thobiam.** **Tho. vi.** reddes rationem quare diabolus interfecit septem viros qui sarai filiam rachel duxerant **Hi** namque qui ita coniugium suscipiunt ut deum a mente excludant et sue libidini ita vacent sicut equus et mulus sunt in quibus non est intellectus habet diabolus potestatem super eos. tu vero cum susceperis eam ingressus in cubiculum tuum per tres dies continens esto ab ea et nihil aliud quam orationibus vacabis cum ea transacta aut nocte tertia. et accipiens virginem cum timore domini amorem filiorum magis quam libidine ductus ut benedictionem filijs consequaris **Legitur de sancto pafunco** qui omnibus diebus vite sue austeram vitam duxerat. orauit dominum ut dignaretur sibi ostendere cuius sanctorum similes esset in merito et responsus est ei quod similis esset cuiusdam domino primo villem ostendens ei villam **Ille** abiit et venit in domum illius domini et quasiuit ab eo secreta dicens **Rogo** domine ut statum vite vestre mihi dignemini reuelare. quod reuelatum est mihi a domino quod ego ero vobis similis in meritis **Qui** respondit pro bone uxorem meam duxi non causa libidinis sed causa plus ad cultum dei et nunquam eam cognoui nisi tali intentione. **Ecce** in hoc propter quam mercedem poterunt mereri matrimonium recte fruantes. dicit etiam patres filios ad cultum dei instruere qui ad hoc sunt precreati dicit **Grego. q. q.**

omnia habuit filium circa quinquaginta annos et valde diligenter docuit eum male loqui et nomen dei blasphemare et quando ei aliquo mali obstetit deo maledixit. quodam die duxit pater eum tenuit in brachiis huius et puer male loquere sicut solitus fuit. vidit demones venientes et clamauit **O** pater. ecce mali homines veniunt qui me volunt tolerere **Quod** cum dixisset arripuit eum diabolus de brachiis patris et cum corpore et anima deduxit. **Secundo** requiritur in coniugio vera et mutua dilectio. in cuius signum sponsus in desponsatione osculatur sponsam in aliis quibus teris quod osculum est signum dilectionis **Ite** anulus qui datur ponitur in digitum illum a quo procedit vena ad cor ad signandum quod ex toto corde se mutuo diligere debent. **Vnde** legitur **Tho. x.** quod rachel et anna docuerunt filiam suam quando recessit ab eis cum viro suo quod deberet diligere maritum suum plus quam patrem et matrem et sibi plus obedire **Exemplum** in nicol que plus dilexit virum suum dauid quam patrem suum saul. quando ei saul persequeretur dauid et posuit satellites ante domum eius nocte ut matrem egredientem interficerent dauid. nicol deposuit eum per fenestram et posuit statuam super lectum eius et pelle caprimam ad caput eius et operuit eum vestimentis et sic decepit patrem suum. **Nota** historiam pri. **Reg. xix.** Similiter viri debent diligere uxores suas in signum huius. mulier de carne et osse viri facta est. vnde ad adam euigilans dixit. **Hoc** nunc os ex ossibus meis et caro de carne mea. **Propter** hoc homo. i. vir relinquet patrem et matrem et adheret uxori suae et erunt duo in carne una **Ecc. vii.** Mulier sicut tibi est sit tibi quasi anima tua. **Exemplum** in rachel pro qua seruauit iacob quatuordecim annis et videbant sibi dies pauci propter amoris magnitudinem. ut dicitur **Genesis xxix.** Sed heu multi non diligunt uxores suas sed potius

ostendunt cum eis **C**um tamē Apłs di
 cat **Ephē. v.** Viri diligite vxores
 vras et nolite amari esse ad eas **Itēz**
Proverb. v. Letare cum muliere tua
 adolescentule. non dicit cōtēdē sed
 multi reputāt vxores suas quasi aal
 las suas. cum tamē dominus volēs
 mulierēz facere dixit faciamus ei ad
 iutoriuꝝ simile sibi nō anallam. et iō
 non fecit eam de pede ne esset eius a
 cilla. nec de capite vt non esset eius
 dña. sed de latere vt esset eꝝ socia. cer
 te viri merito deberēt hōrē mlres
Quā dicit **Prover. xij.** Mulier diligēt
 corona est viro suo. et **Eccle. viceſi.**
vi Sicut sol oriens in mūdo. sic muli
 eris bone species in ornamentum do
 mus eius **Eccle. viceſi. v.** Beatus q̄
 habitat cum muliere sensata. merito
 debemus honorare sexuz muliebrem
 quoniam dominus honorauit eū nā
 omnem carnis sue s̄stantiā sumpſit
 a muliere nō a viro **Iester. vi.** Me
 rito honorabitur quem rex voluit hō
 rare. vñ mulieres hñt illud priuile
 giuz. q̄ ipse portare poterunt auruz
 et sericum et variū opus quod non
 omnes viri. **Tercio** requiritur in cō
 iugio discretio q̄ homo sit discretus
 et discernere sciat tēpus et modum.
 locū et mensuram **De isto** dicitur. **Ec
 clesiastes. iij.** Tempus amplexandi
 et tempus ab amplexibus abstinēdi
Aug⁹ dicit. q̄ christiani debent quā
 doq̄ cōuenire cum vxoribus. quāq̄
 non **In** diebus p̄cessionis et ieiunio
 rum est abstinēdū vt facilius possit
 impetrari quod postulatur. **Item** tē
 pore quando vxor est grauida **Item**
 tempore menstrū vnde **Leuic. xvij**
Ad mulierem q̄ patitur menstruum
 non accedas dicit **Iheronim⁹** q̄ tūc
 capiuntur mēbris dānati. ceca. clau
 di. leprosi. et infirmi **Item** seruāduſ
 est debitus modus **Iheronimus** **Ron**
 inquit viri ab alienis mulieribus tā

tum abstineant. sed etiam in suis tē
 poribus et modis obseruent. **Homo**
 nō debet bestiali modo cognoscere
 vxorez suā **Itē** loc⁹. nō in loco sacro
 vel publico **Item** mēsuā ne faciat cum
 conatu vltra mensuram q̄ possit. di
 cit quedāz glosa sup illo. prima **Th
 im. vij.** Omnis vehemens amator p
 prie vxoris adulter est: hoc est intel
 ligendum quādo concupiscētia adro
 magna est et immoderata. quādo cog
 nosceret eam ac si nō esset sua **Item**
 debet esse discretus in reddendo de
 bitum **Si** enim mulier esset verecun
 da. nec auderet petere debitum ipse
 vir debet sibi exhibē ne nimis stimu
 letur et in peccatū cadat. in hoc casu
 meretur vitā eternam.

Dominica secunda Ser. trices. v.

Nulli malū p malo reddētes
Roma. xij. In verbis istis do
 cet nos apostolus vindictaz
 in corde nō tenere. sed exemplo xp̄i
 pro malo reddere bonū et n̄ euerso.
Nota q̄ dicit beatus **Bernar.** Qui
 dam reddunt malū pro malis. et hi
 boni nō sūt **Quidāz** reddunt mala p
 bonis. et hi pessimi sūt. **Quidam** red
 dunt bona pro bonis. et hi mali n̄ sūt
Quidāz reddunt bona pro malis. et
 hi optimi sūt. **Primo** dico q̄ quidāz
 reddūt mala p malū et hi boni nō sūt
 sicut d̄t **Dñs.** s̄ hi boni nō sūt et regnū
 celoz nō impetrabūt quo nō pueniūt
 n̄ boni. sic fecit absalon q̄ interfecit **A
 mon** eo q̄ sorore suā thamar viola
 uerat et q̄siuit eū dauid ob hoc occide
 re. et expulit eū de iherl̄m q̄ fugiēs la
 tiuit in iessur apud tholomel regem
 iessur trib⁹ āmis **Rota** h̄is. **ij. Re. xij**
 sicut displicuit dauid q̄ absalon vim
 dicauerat seipm. sic displicet dō si vi
 dicam⁹ nosm̄z ipos malū p malo ed
 dētes. vñ ait dñs **Lu. vi.** Diligite in
 imicos vestros. et benefacite his qui
 vos oderūt. et orate pro p̄sequētib⁹

et calumniantib⁹ vob⁹ vt filius filij pa-
tris vestri q̄ in celis est qui solē suū
ori facit sup bonos ⁊ malos ⁊ pluit
sup iustos ⁊ iniustos **Glosa.** Sed di-
ceret aliquis p̄ furto ⁊ rapina nullus
interficere. si nō debem⁹ malū pro
malo reddere **Respondet:** Furi licet
quod tibi nō licet **Si** em̄ p̄ re tibi ab-
lata quisq̄ seruato iuris ordine fue-
rit occisus nō tu sed ius occidit eum
Si autē iuris ordine p̄termissio quem
q̄ occideris homicidij reus eris. noli
ergo malū p̄ malo reddere. sed de o-
serua vindictā **Ro. v.** Da mihi vindi-
ctā ⁊ ego retribuā. **Exemplū** de quo
dā milite q̄ dimisit seruo suo qui occi-
dit fratrem suū p̄pter qd̄ crux christi
hōrauit eū **Requie** domica ista oc-
tauas epiphaniē i f̄mone **Probetis**
Ite quidā reddūt mala p̄ bonis ⁊ hi
pessimi sūt sicut iudas ⁊ iudei: **Vnde**
ps̄ retribuēbāt mihi mala p̄ bonis
hoc nūq̄ licuit fieri nec vnq̄ licebit.
ymmo in veteri testamēto q̄ licitū
fuit odire inimicos sicut dicit **Mat. v.**
Audistis qz̄ dcm̄ est antiquis **Diligēs**
primū tuū ⁊ odio habebis inimicū
tuū. tam nūq̄ licitū fuit facē malū
p̄ bono. ymmo eadē infidelib⁹ cauē-
dū est **Exemplum** de raab meretri-
ce q̄ p̄pter acceptōem exploratorū cū
omnib⁹ suis ab exadio liberata est
⁊ populo dei adiuncta ē. **Rota** histo-
riā **Josue. ij.** **Vnde** ap̄ls **Heb. xi.** ad-
herēbat fide. i. raab p̄pter fidelitatez
suā nō perit **Exemplū.** **Diles** cuz vi-
disset quēdā latronē ductū ad suspen-
diū mīa motus rogauit vt eruerent
oculi e⁹ ⁊ in domo sua penitentiā age-
ret ⁊ sic factū est ⁊ tenuit eū multis
annis tradēs ei clauēs oim̄ rez suaz
Quadā nocte pasche cum miles iuit
ad matutinas ⁊ vxor e⁹ infirma i le-
cto maneret. venit seruus cec⁹ inter-
ficiēs eā succēdit castz ⁊ arripēs fi-
liū militis ⁊ ascēdit turrim **Quod** in

telligens miles turbat⁹ est valde **Et**
clamauit ille de turri **Ista** ē merces
vestra: qz̄ liberastis me de patibulo:
⁊ ceterē nisi vobisipsi oculos eruatis.
istū filium interficiā. **At** ille miles si-
mulauit ac si oculi essēt sibi eruti. ⁊
dixit cec⁹. qualē dolorē sustinuisti.
in erutione oculoꝝ. ait miles. **Mag-**
nū **Ait** latro adhuc habetis oculos.
At miles plus diligēs filiū q̄ oculos
fecit sibi erui oculos. **Et** q̄siuit latro
sicut p̄us qui respōdit qz̄ sibi visū fu-
it qz̄ sibi cor extraheret a corpe. nūc
scio inquit latro qz̄ oculos p̄didisti
sed istū filiū nō rehabetis **Vt** statim
p̄cipit seipm̄ cū infante **Eccē** q̄ i
fidelit̄ fecit dño suo. sed ml̄to infide-
li⁹ ⁊ pei⁹ facit pct̄or x̄po dño qui nos
sua morte ⁊ sanguine suo liberauit
de eterna damnatione. qui peccator
quantū in se ē x̄pm̄ crucifigit cū mor-
taliter peccat ⁊ seipm̄ in infernū p̄ci-
pitat **Heb. vi.** **Rursus** crucifigētes
sibimetip̄is filiū dei **Q̄nta** fidelitas
fuit qz̄ p̄ nobis animā suā posuit qz̄
fidelitate nūq̄ obliuisci debemus.
Eccē xxix **Grāz** fidelitate ⁊ fideiussorif
tuine obliuiscaris **Dedit** ei p̄ te aīaz
suā. **Fideiussor** ille christus ē qui pro
nobis morti se exposuit vt nos ab et̄-
na morte liberaēt. quotiēs ergo mor-
taliter peccam⁹ passionē eius reno-
uamus ⁊ malū p̄ bono sibi reddim⁹
Tercij sunt qui reddūt bona p̄ bonis
⁊ hi mali nō sunt. istud ē quedam
curialitas ⁊ honestas sed nō meritū
Sic fecit rex assuez⁹ mardocheo q̄ nū-
ciauit regi qz̄ duo iamitōres palacij
sui sez bachata ⁊ thaga volebant eū
interficere. p̄p̄ hoc exaltauit rex eū
hester. v. **Et** licet istud ē curiale ⁊ ho-
nestū. tamē nō est meritoriu⁹ **Mat.**
v. **Si** ei diligitis eos qui vos diligūt
quā mercedē habebitis. q̄si diceret.
nullā. et si benefeceritis eis qui bñfe-
cerūt vob⁹ quā mercedē hēbitis i celo

Rōne et hoc publicam faciūt hoc ē naturale. immo animalia irrationabilia pl⁹ diligunt illos q̄ benefaciūt sibi. sicut patet in canib⁹. vnde glo. **A**mare amantē naturale ē. inimicū autē amare caritatis ē. **Mat. v.** Et si saluaueritis fr̄es vr̄os tm̄. q̄d āplius facitis nōne ethnica hoc faciūt. i. gētilēs q̄ naturale sit diligē bñfacientēz patet in leonē. **Quodā tpe** cū xp̄iam tm̄ licēt ad terrā scāz ad bellū antiochenū. miles quidā vidit leonē fatigari a sp̄ente et accedēs adiuuūt leonēz q̄ ppter bñficiū totī exercitū infamē cōstituto. feraz adducebat magnaz multitudinē et tm̄ dilexit suū militem cū nauigare deberēt et nautē nolent eū scāz recipere aliq̄diu natans post ipsuz tandē s̄mersus ē. **Si tantā fide** litatē habz brutū aīal a natura. multo magis hō rōnalis debz ultra p̄gredi ad p̄fectā dilectōnez. et nō solum amare amicos et bene factores s̄ ecā inimicos. **Quarti sūt q̄ reddūt bonuz p̄ malis et hi optimi sūt et sequuntur xp̄m tanq̄ p̄rez qui dilexit nos cum adhuc essem⁹ inimici ei⁹ q̄ p̄t nos mortē sustinuit. **Ephē. ij.** Propter inimiaz caritatē q̄ dilexit nōs xp̄s euz adhuc inimici essemus et mortui essemus in peccatis viuificauit nos xp̄s p̄ nobis turpissimā mortē patiens. **Itē bona p̄ malis tribuit q̄n p̄ crucifixoribus suis orauit **Lu. vi.** Diligite inimicos vr̄os ecā benefacite eis et c****

Textualis expositio .

Quoniam descēdit ihesus de monte **Mat. viij.** **M**isticē in descensu de monte humilitas notatur incarnationis eius qz descēdit de mōte. i. de celo in vallez huius miserie. et secute sūt eum turbe multe. i. multitudo misericordiarum suarum. quarum nō est numerus. et ecce leprosus veniens adorabat eum.

Leprea est peccatum animarum nostrarum. Ideo descendit de celo ut lepram animarum nostrarum sanguine suo mundaret dicens **Si vis domine potes mundare.** Et extendens ihesus manū tetigit eum dicens. **Volo mundare et confestim mundatus ē a lepra eius.** Cum enim ihesus extenderet manum in cruce homo mundatus est a lepra peccati. **I**pse peccata nostra abstulit in cruce per passionē. **E**t ait illi ihesus. **vide nemini dixeris.** **A**d litteram hoc dixit leproso curato ut nos doceret fugere vanam gloriā. propter quod sequitur. **vade ostende te sacerdoti.** per hoc innuūt qz nō suffiat passio xp̄i ad salutē nisi sequitur confessio. vnde si volum⁹ salui fieri dēmus nos ostendē sacerdotibus p̄ cōfessionē. **S**equit. et offer munus tuū qd̄ p̄cepit moyses in testimonium illis ut sciāt te sanatū et postea nō expellant te. **F**uit em̄ p̄ceptū in lege ut mūdati lepra offerret sacerdotibus muneā. **S**equit. **C**ū autē introisset ca pharnaū accessit ad eum centurio rogās eū dicens. **dñe puer me⁹ .i. famulus me⁹ iacē in domo palatīcus. et male torq̄t.** vidēs at ihesus fidelitatē cēturionis qz p̄ suo suo tā soliat⁹ fuit p̄misit se eū sanatur. vñ seq̄t. et ait illi ihesus **reiaz et curabo eū.** **E**cce beigntas saluatoris q̄ pata ē oī p̄tēti. et respōdēs cēturio ait. **dñe nō sum dignus ut intres s̄b tectū meum. s̄ tātum dic verbo et sanabit⁹ puer meus.** **C**redebat em̄ qz licet absens eēt corpore. tam p̄ns erat deitate et qz oī infirmitati p̄cipere posset vnde seq̄t nā et ego homo sū s̄b potestate dñi mei cōstitutus habēs ecā milites s̄b me q̄ sub potestate mea cōstituti sunt et dico huic vade et vadit. et alij veni et veni et suo meo dico fac hoc et facit q̄si dicēt **Si ego qui s̄b potestate alteri⁹ cōstitutus sū meis p̄cipere possum**

et obediunt mihi multo magis tu q̄
sub nullius potestate constitutus es. et
dñs es omnium creaturarum potes p̄ape
re infirmitati q̄ recedat et obediat tibi
Audiēs at̄ ihesus mirat̄ ē tantarū
fidem et sequētib⁹ se dixit. Amē di
co vobis q̄ multi veniūt ab oriente.
et occidente. et recūbent. i. letent̄ eū
abrahā. ysaac. et iacob in regno ce
lorū. filij autē regni enāent̄. i. iudei
in tenebras exteriores id est in infer
num. ibi erit fletus et stridor dentium
Et dixit ihesus centurioni. vade sic
credidisti fiat tibi. et sanatus est pu
er ex illa hora.

**De eodem die sermo in euāge
lium. Sermo tricesimus vi.**

Extendens ihesus manum teti
git eū sc; leprosum Mat. viij
In verbis istis notant̄ duo.
Primū ē magna mia saluatoris. Se
cundū misera conditio peccatoris. Primū
patet in hoc q̄ leproso manū suā extē
dit. secundū in hoc q̄ peccator leproso
paratur Circa primū nota q̄ salua
tor extendit manū suā in cruce mul
tis modis Primo extendit manū su
az cruentatā ad reuocandū peccatōez
domin⁹ fecit sicut nobiles q̄ volētes
reuocare aues suas errātes ostēdūt
eis carnes suas cruentatas. vt eas
sic alliaāt et reuocent. Sic de⁹ volēs
peccatōez errātē reuocare ostēdit in
cruce man⁹ cruentatas. quasi sic dice
ret Vide man⁹ meas sanguineas et
cogita q̄lia ppter te passus suā et uer
tere ad me vt amara passio mea in te
nō amittet̄ nec annulet̄. Deu multi
sūt sicut aues ingurgitate et satuate
q̄ ad reclamatioes nolunt redire. vñ
queritur dñs Prover. primo. ca.
Extendi manū meā. nec erat qui as
piceret desperistis omnē consilium me
um. ego q̄ in interitu vestro ridebo
Secundo extendit domin⁹ man⁹ su
as extensas in cruce ad suscipiēdum

peccatōez reuertētes: Ysa. lxx. Extēdi
manus meas ad populū incredulum
qui ambulat in via non recta p̄ cogi
tationes suas. expandi em̄ vt reape
rē eos q̄ redire vellēt Exēplū in poi
go cui occurrit pater et amplexaba
tur eū benigne suscipiēs Luce. xv.
Istud figuratū est Genes. viij. vbi
dicit̄ q̄ cū non inueniret colūba vbi
requiesceret pes e⁹. reuerfa ē ad ar
cham et extendens noe manū suā itu
lit eā in archā. p columbā q̄ nusq̄ in
uenit requiē in mūdo: significat̄ aia q̄
nusq̄ inuenit requēz n̄ in christo: Si
aliquando egredit̄ archā. i. eccia p̄
peccatū qd̄ sepat aīam ab eccia. i. a cō
munionē oīm fidelium tūc nūq̄ inuei
et requēz n̄ in christo Debem⁹ redire
ad archā p̄ penitentiā tūc noe. i. chri
stus patus ē reape eā ad grām suā
Vnde dñs dicit aīe peccata Ihe. iij.
Tu autē fornicata es cū amatorib⁹
multis. tñ reuertere et ego suscipia
te. Tercio extendit in cruce manus
pforatas ad largiēdum peccatib⁹ q̄
quid petierit Vñ bern. Quis nō re
paret̄ ad spē et impetrādi fiducia. q̄
viderit corpis christi dispositōem
in cruce hz caput inclinatū ad osculā
dum. brachia extensa ad amplexan
dum. manus pforatas ad largiēduz
Vnde ps̄ Dixi dño deus meus es tu.
in manib⁹ tuis sortes mee. Vide et
go o hō has man⁹ et ne desperes: qz
quicquid petieris impetrabis Vñ do
min⁹ Johā. xvi. Petite et accipietis:
de hac manu dicit Mat. ix. Venit qui
dā ad ihesū dicens Dñe filia mea defū
cta ē veni et pone manū sup illā et ve
nit ihesus et restituit ei vitā. n̄ ergo
filia tua. i. aīa tua mortua ē in peccis
respice illā manū largā in cruce per
foratā et imploza e⁹ largitatem: iux̄ si
ne dubio dabit tibi. i. aīe tue vitaz
eternā Quarto dñs in cruce extēdit
manū eleuatā et erectā ad patiēdū

pctōrez si nō fuerit uersus ad eū vñ
 de dr de filijs isrl qñ peccauerūt **P**
Eleuauit manū suā sup eos vt pster
 neret eos in deserto **Exod. ij.** **E**xtēdā
 manū meā et pcutiā egiptū. .i. pctōrez
 tēbrosoz. hęc ē man⁹ dñi q̄ pcutit de
 exeratu sennacherib vna nocte. **Ex**
xxv. milia viroz **Rota histo. nñ.** re
 gū. xvij. **V**ide ergo o pctōr hāc ma
 nū eleuatā ad percutiendū et pertime
 sce **Q**nto extēdit dñs manus in cru
 ce dependentes et hoc ad sustinendū
 siue deportandū peccatores q̄ diu est
 in peccatis ne cadat in pfundū infer
 ni **S**olz em̄ aliquādo christ⁹ depingi
 manu dextera dependente i terraz ad
 deportandū pctōrez. **V**nde ps̄ **C**ū cō
 siderit non collidet. qz dñs supponit
 manū suā **I**stud figuratū ē **M**athei.
xxij. vbi dicit qz cū petrus ambulaēt
 supra māe ad dominū et inaperz mar
 gi eo qz dubitaret extendens ihesus
 manū apprehendit eū dicens **M**odica
 fidei qre dubitasti. **P**er petz ambu
 lātē significat pctōr q̄ ambulat sup
 mare h⁹ mūdi quod plenū est pericu
 lis. hic statim cū peccat merito cade
 ret in pfundū inferni si de⁹ eū manu
 mie sue nō sustentaret **T**renoz. .ij.
Que domini qz nō sum⁹ cōsumpti qz
 nō defecerūt miserationes e⁹ **S**exto
 ostēdit dñs in cruce manū aptaz ad
 reficiendū nos sua grā et benedctōne
Vnde ps̄. **A**peris tu manū tuaz et im
 ples oē animal benedctōe **G**lo. **M**a
 nū. .i. benignitatē potētē tue. qz oīa
 in eius ptāte sunt. et imples omne ai
 mal. scz rōnale quod p̄t benedictōe be
 nedctōne. .i. gratia tua **P**rou. t̄c̄si. p̄
 mo **M**anū suā aperit inopi. .i. pctōri.
 qz inops et pauper est. et ab omni ḡ
 tia manū suā aperuit i cruce et adhuc
 aperit omni tēpore si parati sumus ḡ
 tiāz acapē. hōis ei est p̄paratē cor ad
 recipiendā grāz. et tunc pat⁹ ē ifun
 dere grāz. sicut dicit **P**rou. xvi. vi

de ergo manum domini et p̄para te
 ad grāz recipiendā **I**stud figuratū ē
Ezechi. ij. **V**bi dicit dñs ad ezechie
 lem. **A**peri os tuū et comede quodcū
 qz tibi do. et aperuit ei man⁹ in qua
 erat liber inuolutus ad lrām fuit ce
 dula cōuoluta sicut rotulus. et dixit
 domin⁹ fili hominis comede volumē
 istud et cū comedisset factū est i ore
 suo sicut mel dulce **P**er manū istaz si
 gnicat benignitas dei. p̄ librum is
 tum significat grā dei que abat hōi
 nem. sed liber iste fuit clausus in ma
 nu. p̄ hoc significatur qz tanta dulcē
 do celestis iclusa est qz nulla lingua
 potest explicare. et ideo opatur mel
 li **V**nde sequit qz factum est i ore e⁹
 sicut mel dulce. **S**ed atēqz daret ei li
 brū dixit. **A**peri os tuū et implebo ill⁹
 .i. prepa cor tuū ad recipiendā grāz
 ego paratus sū tibi infundere eam.

Domínica tētia.

¶ Sermd tricesimus septimus.

Non falsum testimonium di
 ces **R**omano. xij. **I**n episto
 la huius domínice nos docet
 apostolus precepta domini istruent
 vt ea obseruemus inter que octauū
 est istud **N**ō falsuz testimoniu dices
 in quo phibeē omne mendaciū **Q**ue
 daciū fm **A**ugustinum **E**st falsa sigi
 ficatio vobis cum intentione fallendi
Debemus autem mēdaciū vitare p̄
 ter multa **P**rimo quia sacra scriptu
 ra prohibet i diuersis loas **E**cci. viij
Noli velle mentiri omne mendacium
 assiduitas ei eius nō est bona. **S**ecun
 do debemus vitare mēdaciū. qz pec
 catū ē diabolicū et omēs excogitātes
 mēdaciū filij sūt diaboli **P**rimū emz
 mendaciū excogitauit diabol⁹ in pa
 viso quando dixit nequaq̄ moriemī
 sed eritis sicut vñ. **G**e. ij. **R**ota his.
Vnde ait domin⁹ de diabolo **I**o. viij
Vos ex prē diabolo estis. **C**ū loq̄tur

mēdaciū ex p̄p̄ris loq̄e. q̄ mēdax ē
 et p̄z e⁹ .i. hō mendaci⁹ et hō mendax
 filius ē diaboli q̄tū ad imitatōem.
Johā. viij. Vos ex p̄re diabolo estis
 et desideria e⁹ vultis facē. i. mentiri.
Tercio q̄ mendaciū ē q̄dā venenū
 q̄d occidit aiā **Sap. i.** Os q̄d menti
 tur necat aiāz. vnde dicit dauid ad
 adolescentē q̄ mentiebāt se iēfesse
 saul. os ei tuū locutū ē extra te. et sta
 tim iussit eū iēficia **Rota** hystoriam
 ij. regū. i. **Quarto** debem⁹ vitare
 mendaciū p̄p̄t vilitatē e⁹. vilius ei
 et turpius ē mentiri q̄ furari **Eccl. xx**
Postior ē fur q̄ assiduūtas viri mēda
 cis. i. viri qui h̄z in consuetudine menti
 ri et tū alio p̄ditionē hereditabūt **Jō**
peior videt hō mendax q̄ fur. q̄ fur
 nocet hōi in reb⁹ exteriorib⁹. s. men
 dax ei nocet i aiā sc̄z q̄ fecit eū falsū
 credere etiā in fama et i hōre quos
 hō plus diligit q̄ res tpales. et ideo
 bene d̄z p̄tm̄ diabolicū: q̄ hōi aiā
 suā necat et iō ip̄e op̄at̄ r̄gi et o domo
 rū qui dixit ad abraham **Gen. xiiij.**
Da mihi aiās cetera tolle tibi: vnde
 oēs mendaces sūt de familia e⁹ **Pro**
uerb. xxix. Princeps qui libent̄ audit
 p̄ba mendaci⁹ oēs mīstros h̄z ipios.
Quāto dēmus vitare mēdaciū q̄ do
 min⁹ odit multū **Prou. vi.** Sex sūt
 q̄ odit dñs et septimū detestat̄ aiā
 e⁹. oculos sublimes. linguā menda
 cē: man⁹ effundentes innoxiiū sangui
 nez: cor machinās cogitatōnes pessī
 mas: pedes veloces ad currēdū i ma
 lū p̄ferentē mendaciū. testes fallacē
 et eū qui semiat inē frēs discordiam
 q̄ deus multū odiat mendaciū p̄z in
 hoc q̄ dñs sepe mendaces acriter pu
 nit **Exemplum** in saphira et ananya
Actū. v. **Rota** hystoriā post missio
 nem spūs sc̄i augebat̄ numer⁹ credē
 tiuz multi ei venditis oibus posuerūt
 p̄ciū ante pedes ap̄lōz. **Ananyas** et
 saphira reddito agro p̄tē p̄chē p̄sen

tauerūt apostolis. et p̄tem reserua
 bant **Petr⁹** autē sciens hoc in spū di
 xit ananie **Dic** si tāti agr⁹ redidisti p̄
 chē qui cū dicēt sic. dixit petr⁹ cur tē
 pt aut sathanas cor tuū et mētēi au
 des. et statim cecidit et exspirauit **Cū**
 allatū esset corp⁹ viri vixit mulier et
 sibi simile cōtigit **Ex** hoc patz quō
 deo displicet veritatē non seruare
Item patet in duob⁹ senioribus qui
 mendacuz dixerūt de susanna **Rota**
 hystoriā damelis tredecimo **Et** am
 vult dē q̄ infideli non mentat̄. sed
 veritas sibi seruetur: quod patet i io
 sue qui fregit fedus q̄d promissū fu
 it gabonitis **Rota** hystoriā iosue. ix.
 et quomodo eū dominus p̄pterea pu
 niuit patet ij. re. xij. **Sexto** debem⁹
 vitare mendaciū p̄pter penā eternā
 inferni que sequit̄ **Prouerb. xix.** tes
 tis falsus nō impunitus erit. et qui lo
 quit̄ mendaciū nō effugiet: **Apoca.**
tricesimo. i. Omnibus mendacib⁹ p̄s
 illa erit statim ardēs igne et sulfure
Prouer. xx Suavis est hōi panis mē
 daci⁹ postea i plebit̄ os ei⁹ calculo.
Calculus est lapis ignitus. vnde di
 ues ille qui in mēdaci⁹ multū pecca
 uerat in lingua pl⁹ cruciebat̄ p̄tēs
 guttā aque ad refrigerāda linguā
 suā: vnde salomon. **Prouer** tricēsi
 mo **Vanitatē** et mēdaciā longe fac
 a me domine **Quale** p̄tm̄ sit mēda
 ciū. requirē in sūma viciōz et c̄.
De eodem die. **Sermo** in euan
 gelio. **Sermo xxxviiij.**

Ascendente ihesu in nauiculā
 secuti sunt eū discipuli eius
 et ecce mot⁹ magn⁹ factus ē
 in mari ita vt operiētur fluctib⁹ ip̄e
 autē dormiebat et accesserunt ad eū
 discipuli suscitauerūt dicentes dñe
 salua nos p̄rim⁹ **Et** dixit eis ihesus
Quid timidi estis modice fidei quāc̄
 dubitastis. si potentē me sup̄ terrā
 habere cognouistis quare nō credi

tis. q̄ in mari potēs sū. Tūc surgēs
 ipauit ventis et mari et facta ē t̄nq̄lli
 tas magna. **A**scēdēte ihesu in nauicu
 lā secuti sūt eū discipuli e? **Mat. viij.**
In v̄b̄ istis possum⁹ duo notāc. Pri
 mū ē christi circa nos maxia caritas
 ibi. ascēdēte. ihe. in nauī. **S**ecūduz
 ē discipuloz circa xpm̄ fidelitas. ibi
Secuti sūt eū et c. **C**irca pm̄ nota q̄
 christ⁹ volēs oñdere suā p̄petuaz ca
 ritatē q̄ nos dilexit venit ad maē h⁹
 mūdī et nauē p̄tē nos ascendit. p̄ na
 uēz istā significatē crux xpi i q̄ mortēz
 sustinuit p̄tē neāz salutē quaz ip̄e al
 cēdit volūtariē nō coactus **Pla. liij.**
Oblat⁹ ē qz ip̄e voluit **C**ōpatē at
 crux xpi nauī p̄tē q̄tuor. **P**rio p̄tē di
 spositiōnis silitudinē. **N**auis ei in p̄n
 apio sui capitis ē stricta et silit in ped
 bz et medio lata sic crux xpi i p̄ncipio
 et i capite ado stricta erat q̄ nō hūit
 tm̄ vbi caput suū reclinaret. **C**ruix ei
 disposita erat sicut thaur̄ desup nō
 habuit lignū in quo xps caput reclī
 nare possz. qd̄ q̄rit. **Mat. viij.** **V**ul
 pes foueas hnt et volucres celi mōds
 et fili⁹ marie nō hz vbi caput suuz bñ
 vcm̄ reclīnz. p̄ vulpes q̄ suū hnt gres
 sū suauē et suauē pellē significatē delica
 ti quī maxie q̄rūt cōmodū corpis sui
Ite sūt fouee in t̄ra. qz nō q̄runt nisi
 t̄renū cōmodū nō attēdentes futurū i
 cōmodū. p̄ volucres celi intelligunt
 supbi q̄ corde in nubib⁹ volāt sup ali
 os se extollēdo. q̄ vadūt erecto collo
 nō attēdentes qz xps habuit caput i
 clinatū. qz nō hūit vbi caput reclī
 ret. **Vñ bñ.** **C**hrist⁹ hūiliter pass⁹ ve
 delicatis **Exēplū.** **Q**uassa q̄daz tā deli
 cate carnē suā tenēs vt cōmumbz aq̄f
 man⁹ lauare nollet. s̄ aquaz de rore
 celi colligi fecit. lectū suū aromatis⁹
 redolere facebat nō recolēs qz xps
 tā dura pass⁹ fuissz. **Q**ua p̄tē dñs car
 nē ip̄ius tm̄ afflixit qz totū corp⁹ ei⁹
 putruit et caro paulatim i frustra cō

adit et totā domū intolerabili fetore
 repleuit ita qz nulla ancillaz nec ali
 quis fuoz. nec quisq̄ ad eā accedē
 possz et sic miserabilē mortua ē. **A**ttē
 dant hōc q̄ nimis delicate nutunt car
 nē suā. attēdentes qz xps nō habuit
 vbi caput suū reclīnaret. **B**eda. visa
 passione xpi q̄s tam deliciosus q̄ non
 abstineat carnē. q̄s tā supb⁹ qz se nō
 hūiliat. **R**espiciat supb⁹ et videat hu
 militatē xpi. respiciat carnis de dec⁹
 et videat amaritudinē. **I**te scdo na
 uis i medio ē lata. sic crux xpi in me
 dio ē lata qz extēsis manib⁹ p̄debat
 in cruce. **Pla. xxxv.** **E**xtēdit man⁹ sual
 sicut natās. **O** q̄ lata erat nauis ista
 i q̄ a deo extēte erāt man⁹ qz oēs ve
 ne e⁹ dīnumerari poterāt. **D**icit emz
Aug⁹ qz crucifixoies q̄ fecerāt foramī
 na in cruce. qñ vna manus erat infī
 xa p̄pter nimā distātiāz foraminum
 alia manus nō poterat extēdi ad ali
 uz foramē. et ne oporteret eos aliud
 aliud facē. traxerūt aliā manū cū fu
 nibus ad aliud foramē. et in tm̄ ipsū
 extēderūt qz oia ossa e⁹ numerari po
 tuerūt. **H**oc videt tangē. **P**s̄ cū dicit
Foderūt man⁹ meas et pedes meos.
 dīnumerauerūt oia ossa mea. q. di.
In fossione manuū et pedū tm̄ me ex
 tenderūt. qz oia ossa mea numerare
 potuerūt. **V**nde **B**ernardus. **O** amā
 tissime iuueis quid commisisti vt ta
 lia patereris. quod scelus tuuz. que
 culpa tua. que causa tue mortis. que
 occasio occasiōis tue. **E**go sū causa
 tue mortis. occasio occasiōis tue. **I**
 liata concupiscētia traxit adā ad arbo
 rē et xps p̄fca caritas traxit ad mor
 tē. **I**te t̄rcō nauis ista fuit stricta i fi
 ne. **F**uit etiā crux xpi adeo stricta qz
 vn⁹ pes sup aliū affligere. dicuntur
 tantum tres clauī fuisse. duobus em̄
 affixe man⁹ et vno affixi fuerūt pedes
 ābo. et hoc fuit p̄sol⁹ qz si duo fuissēt
 clauī. **O** q̄ arca eāt finis istī⁹ nauis

quādo in fine vite sue ex nimia amaritudine clamauit. deus dōs meus ut quid dereliquisti me **Bernā.** Defuit christo i cruce terra. p̄di lignū capiti amictus. lateri amicus solatōis.

Secundo comparat̄ crux christi nauī. p̄pter potus amaritudinē. **Solet** em̄ in nauī trāseunti mare esse abusus. et potus amar? sic x̄ps in nauī crucis habuit abū et potum amarissimū. **Vnde ps̄.** Dederūt in escā meaz fel. et in siti mea potauerūt me aceto. **Propt̄** amaritudinē felli cōparatur. **Dicunt** ei euāgeliste cū diceret **Sitio** imposuerūt spongiā arundinis et dederunt ei acetū felle mixtur. **Sup̄** isto verbo dicit ei beat⁹ **Bernard⁹.** Quis sitis domine. q̄d sitis: ergo ne pl⁹ te cruciat sitis q̄ crux d̄ cruce siles: et de siti clamas. q̄d ergo sitis **Vestrā** iqt̄. sitio salutē. vestrū gaudiū. plus amari v̄rāz q̄m corpis mei cruciat⁹ me tēdent **Vñ bernar.** **Aia** p̄iosa nō auro vel opib⁹ redempta. sed sanguinē agni imaculati p̄pter te fons vite aceto potat̄. **Attēde** q̄ntū vales. quātū p̄ te datū sit. ne te trudas in p̄ditio nē. **Istū** potū quē christ⁹ in cruce bibit debem⁹ attēdere ut etiā aliq̄ patiamur **Vnde bern⁹.** **Rō** est ab⁹ a deo arid⁹ q̄ nō efficit̄ sapiens. si illius acetū qd̄ dño p̄pinatū est odimento fuerit tēpat⁹ **Tercio** crux x̄pi comparat̄ nauī p̄pter penaz multitudine sicut em̄ naues trāseuntes mare multas sustinent tribulationes. sic christus i cruce sustinuit multas angustias et t̄bulatōnes. dura v̄ba. durioā vulnera. durissima mortis supplicia.

Tercio. i. **O** vos oēs qui trāsitis per viā attendite et videte. **Vere** multa sustinuit in nauī crucis. patiebat⁹ ei in omnib⁹ sensib⁹. i visu. eo q̄ vidit matrē suā amarissime turbataz. **Vnde bernar.** **O** bone ih̄su q̄ grauiter foderis exterius i corpe. sed mul-

to acius interius i corde ex sp̄ssioē matris teū om̄ia p̄cipantis **Itē** in auditu qz̄ audiuit eoz̄ blasphemias. p̄centiū **Vach** q̄ destruit tēpluz dei. et i triduo reedificat illud. **Alios** saluos fecit seipm̄ saluare nō p̄t **Item** in odoratu qz̄ crucifixus erat in loco caluarie vbi maleficia occidebant. et ideo fuerūt ibi cadaueā et ossa mortuorū quoz̄ fetore cruciabat̄. **Item** in gustu. qz̄ propinauerūt sibi acetum felle mixtū sicut dcm̄ est. **Itē** in tactu qz̄ a planta pedis vsqz̄ ad v̄ticem capitis nō erat in eo sanitas **Eccc** q̄tas t̄bulationes x̄ps in nauī crucis ē p̄pessus **Quarto** crux x̄pi opatur nauī. qz̄ nauis trāsit de vna terra i aliā sic cruce. t̄bulatōib⁹. angustis t̄firur de p̄senti miseria ad vitā etnā.

Actū. xiiij. **Per** multas t̄bulatōes oportet intrāe in regnū celoz̄. **Luce** vlt̄. oportuit x̄pm pati et sic intrāe i gloriam patris **Igit̄** si ipse hinc sine flagello nō exiit q̄ sine pctō huc venit. et sine pctō p̄manit quō flagellis digni nō essēt q̄ cū pctō venerūt. et viuēdo plus peccauerūt **Vnde** ihero. **Quis** scōz̄ sine t̄bulatōe coronatus est. q̄si dicēt null⁹. **vnde** d̄r in euāgelio hodiezo: secuti sunt eum discipuli in nauī. qz̄ oēs t̄bulatōnes et penas sunt p̄pessi p̄pter x̄pm et exēplo illoz̄ oportet nos pati. si volumus ad regnū celoz̄ puenire. **Dei. ij.** x̄ps pass⁹ ē p̄ nob̄ vobis relinq̄ns exēplū ut sequamī vestigia e⁹ **Exēpluz** patiedī p̄t dū possum⁹ acipe i quo dā paganoz̄ p̄ncipe q̄ nouit conuersus et baptizatus ē et i ostiū contra paganos grauiē vulneāt⁹ est. **Cūqz̄** timerēt xp̄iam ne p̄t hoc vaillaret solanē eū dicētes. **Grās** ago deo p̄ eū q̄ honore tu es vulneāt⁹ **Quidit** tali solatōe si idigeo. **si** doleo magis qz̄ nō hēo n̄ q̄tuoz̄ vulneā p̄t ih̄sū q̄ p̄t me multavulneā sustinuit.

etiam infinita. **D**ominica quarta

Sermo tricesimus nonus.

Super omnia caritate habet
quod est vinculum perfectio
nis Colocent. iij. In verbis
istis hortat nos ap'ls ad caritatem q' e
mater oim virtutu' et bonoru'. Vnde am
brosius Caritas e' mater omnium vir
tutu' q' oes informat sine q' nulla est
vera virtus. Sciendu' aut' q' caritas
nobis necessaria e' propter multa
q' sine caritate nulla opa sunt meri
toria. Vnde greg'. Omne mandatu' .
et quicquid precipitur i' sola caritate solida
tur. Sicut em' multi rami arborum ex
vna radice procedunt. sic multe virtu
tes ex vna caritate generantur et non
habent aliquid viriditatis rami boni
operis si non manserit in radice cari
tatis. q'si diceret. non habet aliquo' meriti
bonu' op' sine caritate. prima Cho.
xij. Si habuero prophetia. i. futurorum
revelatione' siue cognitio'ne'. carita
te aut' non habuero nihil mihi prodest.
Talis aut' fuit balaam q' multis mili
bus annoru' ante incarnatio'ne' christi
prophetauerat de ea Numeri. xxij. Ori
etur stella ex iacob. et tamen damna
tus e'. q' caritate non habuit. Similiter
saul q' legit' propheta'sse. i. Reg. x. cap.
Et caphas Joha. xi. ca. Colligerunt
pontifices et pharisaei. Et si nouerit
oia misteria Colocent. xij. .i. si nouerit
oia secreta vtriusq' testam'nti.
q' humanus intellect' capere non potest si
ne spuali gratia sicut ap'li habuerunt
Caritate aut' si non habuero nihil mi
chi prodest. Sicut iudas q' diu fuit apo
stolus. q' eis dictu' est Mat. xij. c.
Vobis datu' est nosse misteriu' dei. s'
q' iudas i' caritate non permansit nihil
sibi profuit. Ita etia' diabolus secreta
nouit Ezechie. xxvij. c. Omne secre
tu' non est absconditu' a te. Et si habue
ro oem scientia' qua' humana mens
potest comprehendere Caritate aut'.

non habuero nihil mihi prodest. sicut
scribe et pharisaei. de quib' dicit Lu. xi.
Vobis legis peritis q' tulistis cla
ue' scientie ipsi non introistis et eos qui
introibant prohibuistis. Vnde Augusti
nus. Cu' audisset vitam anthony ait.
Veni indocti rapiunt celum et nos cum
scientia nostra in infernum d'immergimur.
Si ei scientia aliquo' beatum faceret.
multi demones beati essent. Et si habue
ro oem fidem. i. perfectam de oibus q'
oportet credere. fides dico ita firmata
et perfectam ut motes transferat id est a
deo ipse. Mat. xxi. Si fides habue
ro et non hesitauero. et si dixerero mon
ti huic tolle te et mitte te in mari ita
fiet. Caritate si non habeam nihil suz.
.i. nihil mihi prodest ad vitam eternam
acquirenda'. Sic fuit alexander mag
nus q' habuit tanta' fide' ad deum. cum
vellet includere iudeos in motes ca
spios rogauit dominum celi ut motes
se eleuaret et se inuicem diungeret ita
ut fieret locus inmeabilis. sicut dicit
Iosephus in historiis. tamen nihil pro
fuit sibi quin sit damnatus. q' carita
te non habuit. Vel s'm alia glo. p' mo
tes intelligunt demones. et e' sensus.
Si habuero tanta' fide' ut demones
de obsessis corporib' eiciat. caritate
aut' non habuero nihil mihi prodest.
Sic fuerunt exoraste iudeoru' qui pro
quasda' diuisiones eiecerunt demones
de quib' dicit Lu. xi. Si ego eicio
beelzebub demonia. filij vtri i quo eni
cunt. Et si distribuero omnes facul
tates meas in alios paupm qd e' ma
xima benignitas et liberalitas. cari
tem non habuero nihil mihi prodest. si
cut multi philosophi qui adde' benigni
ti et liberales fuerunt q' nullum egen
tem videre poterant. quonia' eis me
tibus suis subuenerunt. Sicut socrates
philosophus et ceteri. nihil tamen pro
fuit eis ad vitam eternam. quia cari
tatem perfectam non habuerunt. Et

si tradidero corpus meū. nō tm̄ bona
mea ita vt ardeā. q. di. Et si castiga
uero corp⁹ meuz tm̄ vt memetipfuz
occedere. caritatē autē nō habeaz ni
hil mihi p̄dest. sicut aliqui pagani q̄
semetipos occidunt putātes sic placere
deus suis. Et saracem q̄ corpus suū
miserabiliter affligunt ieiunjs. v̄gis
flagellis. Et pharisei qui alligabant
spinas ad fimbrias q̄ eas pungerēt.
nihil tamē ipsis pfuit q̄ caritatē nō
habuerūt. Itē dicit apostol⁹ .i. Cho.
xij. Si linguis hominū loquar & age
lorum. caritatē nō habeā factus suz
sicut es sonans & ambulū tinnēs. In
hoc vidēt tangere p̄dicatores .i. doc
tores sine caritate existentes q̄ alijs
psunt & sibiipsis nihil. q. d. Si fuero
ita faciendus & eloquens q̄ loquar lin
guis hominū. i. seculariuz & angeloz
.i. spū alium. caritatez nō habeā simi
lis sum eri sonanti qd̄ alijs sonat & se
ipfū cōsumit & ambalo tinnētī qd̄ ali
os delectare facit ex sua dulcedine &
se pati cōsumit. Sic qui p̄dicat alijs
utilia & loquitur delectabilia & dulna
absq; caritate. sibi nihil valet ad eē
nam vitam Aug⁹. Si in te intrat sa
piētia salomois. fortitudo sampsois
pulchritudo absolomis. agilitas az a
el. diuitie cresi. ptās octauia. iuicta
glia alexandri. diuturnitas enoch.
et si caritatē nō habueris nihil pfici
es. Si fueris paup & languidus oib⁹
dieb⁹ vite tue sicut lazarus qui iace
bat ad ianuā diuitis vlcērib⁹ plenus
cupiens saturari de micis q̄ cadebant
de mensa diuitis. caritatē autē non
habueris nihil tibi prodest. Job legi
tur habuisse septez milia ouiu. tria
milia cameloz. quingenta iuga bo
um. quingentos asinos & multaz fa
miliā nimis q̄ omnia p̄didit insuper
plagatus fuit in corpe q̄ a planta pe
dis vsq; ad verticem nō erat in eo sa
nitas & sedēs in sterq̄linis testa sam

em radebat. hoc totū sine caritate si
bi nō pfuiss; Vñ aug⁹. Sine caritate
hec p̄nt hri. s̄ n̄ sine caritate p̄desse.

Expositio textualis.

Simile est regnū celoz hōi q̄
semiauit semē bonū in agro
suo Mat. xij. hō iste de⁹ est
ager mūdus ē. semē sūt sci hōies. Cū
āt dormirēt hōies. i. cū apli dormitō
nē acceperāt & ecciaz p̄lati negligē
ter agerēt venit inimic⁹ hō. i. diabol⁹
& sup semiauit ziz amā. i. hereticos &
falsos doctores. i. medio t̄tia & abijt
& abscondit se. Vñ ps̄. Insidiat in ab
scōdito q̄si leo in spelūca sua. Cū āt
creuiss; herba. i. semē qd̄ semiauerat
apparuit herba & ziz amā. p̄ herbā in
telligit scia siue sacra sc̄ptura. Vñ
ps̄. Qui dat herbā. i. sciaz fructu hō
minū. i. suis suis hōib⁹. q. d. Cū cre
uiss; sac̄ scia p̄ doctores & p̄dicatores
tūc apparuit ziz amā. i. hereticoz fal
sa doctna accedētēs āt sui p̄is famili
as. i. āgeli dei. dixerūt ei nōne semē
bonū semiasti i agro tuo. i. in eccia. i.
in aplos & xpianos. Vñ ergo hz ziz a
mā. i. hereticos & est q̄rendū. vñ ma
li sic orti sūt & ait illi dñs inimic⁹ hōis
.i. diabol⁹ fecit hoc q̄ ē inimic⁹ hūam
gnis serui āt p̄is familias. i. āgeli di
dixerūt ei. vis im⁹. & colligim⁹ ea &
enōit nō. Dat ei loc⁹ p̄nie q̄ fieri p̄t
q̄ ille q̄ hodie malus ē i breui p̄ gra
tiā dei p̄t fieri bon⁹ ne forte colligen
tes ziz amā. eradiceis t̄ticiuz. i. aliqm̄
maluz q̄ in futuro p̄t fieri bon⁹ simul
occidatis cū p̄manente malo. simite
vtraq; crescere vsq; ad messē. i. ad
diē iudicij. & in tpe messis. i. in die
iudicij dicā messorib⁹. i. āgelis. Col
ligite p̄mū ziz amā & alligate ea i fal
culos ad oburendū eternaliter sez
malos. Triticum autē id est bonos cō
gregate in horreū meum id ē in reg
num celozum eternaliter. Vel aliter:
Domo ille xps̄ est q̄ semē bonū. & ē.

Semē. i. verbū dei p̄ predicatorē in agro suo id ē in corde fidelīū seminatū. **Cū** dormierūt homines p̄ negligentia & accidia. venit inimicus hūa in grāis scz diabol⁹ q̄ insidiat hominī in omni loco. oī hora. & supsemitat 3 i 3 amā. i. mala opa vel mala desideria q̄ impediunt ne bonū semē qd̄ v̄bo seminatū fuerit fructū faciat in hoīe. **Nolite** ergo dormire in sompno accidia. **Prover. vi.** Neq̄ quo piger dormis qm̄ de somno surges. i. **Pet. vi.** Fratres sobrii estote qz aduersari⁹ vester diabol⁹ quasi leo cūit rugiēs querēs quē deuoret. cui resistite & c̄.

De euāgelio Sermo xl.

Colligite primū 3 i 3 amā & colligite ea in fasciculos ad cōburēduz. triticū autem ogregate in horreū meū. **Mat. xij.** In verbis istis describunt duo scz pena dānandoz & p̄miū saluandoz. **Primū** ibi: **Colligite.** secundū ibi **Triticū.** Circa primū nota qd̄ pena dānandoz ē multiplex. **Prima** pena ē ignis. **ysa. vlt.** Ignis eoz nō extinguet. i. inextinguibilis ē. qz si totū mare supfundere tur: nō extingueret. **Apo. xx.** Qui nō est inuētus in libro vite script⁹. missus ē in stagnū ignis. hoc erit in die iudicij quādo dicet. **Ite maledicti** in ignē eternū. **Mat. xxv.** Sed ab isto igne nō equalit̄ oburunt̄ damnati. sed fm̄ qd̄ magis & min⁹ peccauerūt. **Sicut** a nostro igne materiali aliter vrit̄ palea. aliter lignū. **De igne purgatorij** dicit **Aug⁹** qd̄ excedit omnē penā q̄ vnq̄ excogitata fuit in hoc seculo. **Et** tanta ē diffetētia inter ignē purgatorij. & ignē inferni. sicut ē int̄ ignē materialē. & ignē depictū. **Sed** tamē ignis inferni millesies grauior est igne purgatorij. vnde exēplum. **Nō** quidā grauius dēcubens roga ait deū vt eū de mūdo tollēt. **Cūq̄** sepi⁹ petiūssz astitit ei angel⁹ dicens

Missus sū ad petitiōem tuā implendā. **Elige** aut duob⁹ dieb⁹ esse in purgatorio. aut duob⁹ annis sic infirmari. **Et** ille gauisus elegit primū & mortuus ē & deduct⁹ in ignē purgatorij. **Post** vnā horā diei illius venit āgelus dei quē vidēs dixit: **Quis** es tu? ait **Ego** sū angelus dei q̄ apparui tibi in seculo. **Ait** ille. **Absit** tu nō es āgelus. angeli nō mentiunt̄. tu aut̄ mētus es. **Promisisti** ei mihi qd̄ tm̄ duobus dieb⁹ eē deberē in purgatorio. **Ego** autē fui hic in innumerabilib⁹ annis. **Eccē** si tāta est pena ignis purgatorij qd̄ vna hora videbat sibi infimū annū: quātā tūc putas esse penā inferni. attendāt hoc pctōres. **Secunda** pena ē frigus. **Vnde** iob. xxxij. c. **Transibunt** ab aquis mūiuz ad calidē mīmū. **Mat. viij.** Ibi erit fletus & stridor dentū. **Flet⁹** erit ibi de fumo ignis. & stridor dentium de mīmio frigore. **ysa. vlt.** Vermis eoz nō morietur. **Vermis** ille nō ē corpālis l̄ materialis. qz nulluz animal ibi remanebit p̄ter hoīem. sed vermis iste est remorsus cōsciētie remordēs animā. **Aug⁹** In inferno si sit stimulus penitentiis. id ē remorsus cōsciētie. nulla tñ erit correctō voluntatis. **ysa. xij.** tortiones interius & dolores exterius sustinebūt & q̄si pturiens dolebūt. **Exemplum** de quodā religioso q̄ audivit aiām deplāgentē dānatiōem suā. req̄re in sermone. **Prepara** te. **Quarta** pena ē fetor scz sulfuris. **Vnde** ps. **Ignis.** grando. mix glacies. spūs p̄cellaz ps calias eoz. **Apo. xx.** Pars illoz erit in stagno ardētī. i. in igne & sulfure. vñ **Bern.** dicit qd̄ nū qd̄ fetuit vnus putrid⁹ camis in cōspectu hominū sicut peccator in cōspectu dei & angelorum. **Deu** qualis erit ibi fetor vbi tot ogregate pctōres. **Peccator** similis ē putredo ouo qd̄ q̄diu integrum est nō fetet. s̄ q̄ndo

frangiē tūc exalat fetor ei⁹ sic pctōr
 q̄diu uiuit in hoc seculo nō fetet. s̄
 q̄ndo uenerit in infernū sentiet fetor
 e⁹ Quinta pena ē fames et sitis **Pa.**
lxv. Serui mei comedēt et uos esurie
 tis. serui mei bibēt et uos sitietis **Ibi**
 erit tāta inopia q̄ nec vnā guttam
 aque habere poterūt. ut p̄ i diuite
 epulone **Luce. xvi.** vnde **Gre.** Diues
 ille guttā aq̄ petijt qui p̄us micaz pa
 nis la; aro negauit **Sexta** pena ē fle
 tus. **Mat. viij.** **Ibi** erit fletus et strī
 dor dentiu; **Fletus** ille nō est corporal.
 sed spūalis. i. dolor interior. q̄ dam
 nati nō habent lacrimas materiales
Per fletū igiē intelligiē dolor **Ihero**
m. Tāta erit in inferno vis doloris
 q̄ mēs ad aliud dirigi nō potest nisi
 ad qd̄ vis doloris repellit **S; si** singu
 lis dieb⁹ q̄bus erūt damnati in infer
 no vnā guttā lacrimae emitterēt ma
 teriale. pl⁹ exirent aq̄ p̄ processu; tē
 pōis q̄ oīa uasa hui⁹ mundi capere
 possēt. imo plusq̄ oīa maria aquas
 contineant. **Septima** pena ē tenebrosi
 tas. **Mat. xxij.** **Ligatis** manib⁹ et pe
 dib⁹ mittite euz in tenebras extero
 res **Vnde gre.** **Ignis** infernal' crema
 tionē hab; s̄ lumē nō hab;. erit tū
 i inferno aliquid occulte luminis quo
 damnati uidere possint vnde doleāt
 nō vnde letent **Vidēt** ei vsq; ad diē
 iudicij gloriā beatorū d̄ qua augmē
 tāē dolor eoz **Octaua** pena ē horroz
 tā loca q̄ demonū. **Job. x.** **Ibi** sempi
 tern⁹ horroz inhabitat **Idem. iob. xx**
Vadēt et uenient sup eos horribiles.
 oēs tenebre abscondite sunt i oculis
 eius **Exemplū** legiē qd̄ am scā femia
 habuisse filiū in ordine astercaensi q̄
 temptatus dixit matri q̄ non posset
 austeritatē ordinis sustinere **Cui** mī
Et quomodo potes penas inferni sus
 tinere si apostataueris **Cui** ille. **Ora**
 p̄ me deū ut modicū possim experiri
 de penis inferni et orante illa audiuit

fili⁹ horribilem porcorū clamorē et vi
 debat illi q̄ omne tormētū hui⁹ mū
 di nō possit horrozi illi cōparari quē
 habuit ex illo somitu. et cum cum p̄ tē
 more deficeret confortauit eū mat̄ sua
 et somit⁹ cessauit et ille in ordine pse
 ueauit **Si** talē horrozē habuit ex mo
 dico auditu qualē tunc habebit de
 visu. q̄ndo videbit tot innumerabi
 les d̄mones horribilissimos **Rona** pe
 na ē q̄ mori nō possit **Apo. ix.** **Desi**
 derabūt mortē et mors fugiet ab eis.
Augusti. **Quare** in inferno mors op
 tat et nō inuenit. q̄ quib⁹ vita i hoc
 seculo offertur et nolūt agere penitē
 tiaz in inferno mortē q̄runt nec pote
 runt inuenire **Greg.** **Fit** miseris mors
 sine morte. finis sine fine. defectus si
 ne defectu. q̄ mors semp̄ uiuit. et fi
 nis semp̄ inapit. et defect⁹ defice nef
 cit. mors punit et nō extinguit **Aug⁹**
Dolor pmanet ut affligat et natura
 p̄urat ut sentiat. q̄ vtrūq; nō defi
 cit ne pena deficiat. **Job. xx.** **Luet** q̄
 fecit omnia et tamē nō extinguetur.
Glo. ut sine fine crucietur. q̄ em̄ fu
 erūt in inferno tot milib⁹ amoz quot
 sūt stelle in celo. guttas i mari. arene
 in terra. pulueres in aere. et q̄tum
 tū possent oēs hoīes numerare i mū
 do. v̄l cogitare adhuc nō erit finis
Attēdant hoc pctōres qui nolūt hic
 breuē penā sustinere nec agē p̄niaz.
Decima pena ē defectus oīs spei et cō
 solationis. vnde **Her.** **Quid** erit auz
 viderit se ista miserāda cōditio omī
 spē et cōsolatōne nudatā in illas tene
 bras exteriores scuti. et ab illa btōz
 ecclesia p̄petua excogitatione exclu
 di **Ita** ei p̄uat cōsolatōe oī q̄ nō opa
 tient eis. s̄ gaudebūt de eoz d̄anatō
 ne. v̄n p̄ **Letabiē** iust⁹ cū viderit vi
 dictā **Gre** **Stōz** aīe et si i nature aīe
 sue boitate miaz hūt **Rā** tūc sue iusti
 tie diūcte tāta rectitudie cōstringunt
 ut nlla ad reptos cōpassiōē moueāt

Dominica in septuagesima: ser. xli.
 Sic currite vt ophedatis. i. eho
 ix. p. cursu istu intelligitur vi
 ta p. sens Augusti. Quid est
 aliud vita nra nisi quidaz cursus ad
 morte. velimus at siue nolum? quali
 bet die vna dieta facim? ad mortez
 vnde Job. ix. Dies mei velociores sut
 cursore Ex quo ergo vita nostra qui
 da cursus e ad morte: ideo docet nos
 apls quo debeam? currere dicēs. sic
 currite vt coprehendatis illum post
 que curritis quasi diceret. sic viuite
 in hac vita vt comprehendatis vitam
 eterna ad qua creati estis Si autem
 currere volum? vt cophendam? de
 bemus qtuor modis currere Primo
 celeriter siue festinant. Perñ. vita
 breuis est via longa si vis ad meta
 puenire. incipe celerit currere et trāsi
 re Ad hoc autē vt celerit curramus
 sunt duo nobis necessaria Primo vt
 sim? interi? vacui. secūdo vt simus
 exterius exonerati Primo dico vt si
 mus interi? vacui a pctōz sordibus
 Qui ergo e repletus pctōz sarcinis
 abicit ea qz nimis graue faciūt ho
 minē ad cursu Vnde. ps. Sicut on?
 graue grauate sūt sup me De graue
 dime pcti dicit Greg. Peccatū qd p
 penitentia nō delet mox suo pondere
 ad aliud trahit. sicut patet in dauid
 qui de acedia siue de ocio cecidit i cō
 cupiscentiaz: de cupiscentia in adul
 teriū. de adulterio in homicidiū Itē
 debemus foris esse exonerati bonis
 tēpalibus vt possim? eo veloci? cur
 rere p? christū Vnde petr? Ecce nos
 reliqimus oia et secuti sum? te Mat.
 xix. vnde Bern. Bene petre nō ad i
 spientia tibi. nō em potes euz sequi
 onerat? Exemplum in adulescēte q
 oia mādata seruauerat sed abrenū
 ciatio tēpalium retraxit eū a deo Mat.
 xix. Exemplū in currētib? qui discal
 tiāt se. vt veloci? currāt Videamus

ecā exemplū in simeis. que sine cal
 ceis euadunt. s. cū calceis capiuntur
 Propterea ait apls Heb. xij. Depo
 nentes omē pond? malicie scz rerum
 tēpalium et circūstantias et sine pctō p
 patientia curram? Istud figuratum
 est in heliseo q cū araret relictis bo
 bus cucurrit post heliā Helise? inter
 pretat saluator. et significat hoiez vo
 lentē saluare aiā suā. hic debet re
 linquē res temporales et currere p?
 helyā. i. xpm Secundo debem? cur
 re directē Psal. xl. Rectas facite se
 mitas dei vri. quasi diceret. duz vul
 tis currere ad deū currite semitas di
 rigentes vos. i. virtutes Vnde. ps.
 Ibunt de vtute in virtutē. et videbi
 tur ab eis deus deoz in syon in diuī
 na speculatōe Itas semitas dirigē
 tes ad deū debemus currere. et dimit
 tere omnes vias quas maior pars
 populi ambulat scz vias peccatorum
 q valde late sūt et multi ambulāt per
 eas sed via dirigēs ad deū arda est.
 et pauca ambulant p eam Mat. vii.
 Istud figuratū est i cursu az aelis. q
 dicit cursor fuisse velocissimus quasi
 vnus de capreis. ij. Re. ij. Iste cucur
 rit malū cursū et ad malū finē pduxit
 Cucurrit em post abner volēs eum i
 terficere Abner autē fugiēs rogauit
 eū vt cessaret psequi eū alioquin p
 foraret eū Cūqz nollet cessare abner
 vlt ad eū hasta pforauit eū et mortu
 us est Per az ael intelligit pctōr q
 curredo de pctō in peccatū videt per
 sequi abner. i. christū Actū. ix. sau
 le saule quid me psequeris. sed dñs
 rogauit eum sepe vt cessaret a cursu
 maloz et hoc p pdicationes p internā
 inspiratōem: sed qū videt q nō vult
 cessare. vertit ad eū hastam districte
 iusticie. et pfodit eū eternaliter Ter
 tio debem? currere districte et prude
 ter debem? vno die sic currere q alio
 die ecā currere possum? Quidā em
 f in

fic indistricte currūt vno tempore et postq̄ sic currerūt alio tpe currē n̄ possunt Sicut ille q̄ nimis indistricte volūt viuere et castigant se ieiunjs orationib⁹ et vigiljs q̄ p̄cedēte die nō possūt deo frui. qui q̄dēz indistricte currūt q̄ longe āte tēp⁹ cursū vite implent q̄ndo seip̄os indistricte d̄bilitāt et cōsumunt. extra tales d̄r. **Roma. xij.** Rōnabile obsequi in deo. de talib⁹ d̄r. **Prouer. xix.** Qui nimis festin⁹ est pedib⁹ offēdit. i. ledit se **Glosa.** Ille ex festinatione se offēdit qui ex indiscreta corp̄is maceratione in firmitatē acquirit **Rōn** habz callidus hostis efficac⁹ machinamentum ad tollendā de corpe delectationē quaz si efficere posset vt incaute et sine ratione ambulet **Iste** indiscret⁹ cursus figurat⁹ est. **p̄. Macha. vi.** Cūq̄ antiochus veniret extra filios israhel ad pugnādum cū multis elephantibus Eleaz ar vidēs vnū elephantē eminētiorē p̄fodit eum i vmbilicō et cadēs elephas oppressit euz et mortuus est. Eleaz ar significat hōiēz indiscrete currentē. cū elephantē. i. corp⁹ suū indiscrete occidit ante tēpus suū. ip̄e sub eleuāte cadit. i. animā cū corpore interfiat. qz mortaliter peccat **Caro** eī itā domāda est vt non supbiat. ita nutēda vt nō intereat. **Quarto** debem⁹ currere p̄seuerantē. nō dēmus cessare a bono donec pueniam⁹ ad finē et apprehendam⁹ istud post qd̄ currim⁹. i. vitā eternā **Vñ** apls. i. **Chp. vi.** Sic currite vt cōprehendatis **Mat. x.** q̄ p̄seuerauerit vs̄ i finē hic salu⁹ erit **Ih̄eo.** Rō eī icēpisse. s̄ p̄fēcisti v̄tutis ē **Remigi⁹** Nec inchantib⁹ sed p̄seuerantib⁹ p̄m̄ium t̄buit **Vñ** gre. **In** casū quippe currit si cōptū iter āte terminū deserat **Apl̄s. ij.** **Thi. ij.** **Cursū** cōsummaui. fidē suau. idēo reposita ē mihi corona iusticie **Et** xp̄s dicebat in fine vite sue **Iohan. xvij.**

Opus cōsummaui qd̄ dedisti mihi vt factū et xp̄s dixit in hora mortis. cōsummatū est **Rihil** p̄dest cursus bone vite. n̄ cōsummeē bono fine **Nā** si hō cētum ānis bonā vitā habuissz et i fine retroiret eternalit̄ dānaret̄ **De** quo legit̄ exemplū in vitasp̄at̄z **Quidā** latro venit ad quēdāz heremitā multū de peccatis suis cōterēs quē cum de sp̄xisset et in societate suā sumē nollet latro sibi heremitariū facere vellez arbore p̄scidit et p̄scisa cito corruit et oppressit eū. heremita autēz vidit qz angeli aiām e⁹ ad paradisu⁹ deferrebant. et indignās ait qz plus cōsolationis de⁹ fecissz latroni q̄ sibi q̄ viginti annis deo fuiuisset et nunq̄ p̄ angelos cōsolatus fuisset et ex hoc decreuit poti⁹ esse latro q̄ heremita et captus i latricinio. mox suspensus et damnatus fuit. **De euāgelio Ser. lxx.**

Simile est regnu celoz hōi m̄i patrifamilias qui exiit p̄mo mane conducere operarios in vineā suam **Mat. xx.** **Breg.** **Paterfamilias** conductor noster est qui habz vineam id est vniuersitatem ecclēsiā. qui ab abel iusto vsqz ad vltimū electū qui i fine mūdi nascitur⁹ est. quot scōs perdidit quasi tot palmites misit **Ad** erudiendum autē do minus plebē suam quasi ad excolendam vineā suāz nullo tempore destitit operarios mittere. quia prius p̄ patres. postea p̄ doctores. deinde p̄ prophetas. ad extremū p̄ apostolos q̄ si p̄ operarios in vinee culture laborauit **Sequitur.** q̄ exiit p̄mo mane cōducere operarios suos in vineā suāz **Mane** fuit ab adā vsqz ad noe **Cō**uētioē at̄ fcā ex denario diuino misit eos in vineā suā **Denarius** h̄z ymaginez. p̄ quaz significat̄ retributio laboris **Et** egressus circa horam tertiā vidit alios stātes i foro ociosos et c̄ h̄p̄ticia fuit a noe vs̄ ad abrahā et dixit.

Ite vos in vineam meam quod iustus fuerit dabo vobis. Illi autem abierunt. Iterum autem erant circa sextam et nonam horas. et similiter fecit. Sexta hora fuit ab abraham usque ad moysen. Nonam hora a moysen usque ad mortem christi. Circa vnde amam vero erant et alios invenit isoro stantes oculos. Vnde amam hora est ab adventu christi usque ad diem iudicii. Vocat hora tertia. sexta. nona ille hebraicus populus. Ad vnde amam autem gentiles vocant. vnde sequitur. Et dicit illis quid hic statis tota die. id est ab initio mundi usque nunc ocosi. Dixerunt. quia nemo nos adduxit. nemo nobis viam vite predicavit. Nullus ad eam prophetam vel patriarcham venerat ante christum. Dicit ergo eis. Ite et vos in vineam meam. Cum autem sero factum esset. id est cum dies totius mundi ad respectum declinasset. dixit dominus vinee procuratori suo patris filio. et filio spiritus sancti. quia pater operatur per filium. et filius per spiritum sanctum. vel procuratori. id est alicui angelorum. voca operarios et redde illis mercedem suam incipiens a novissimis. A novissimis incipit. quia qui in adventu sunt vocati ad regnum sine aliqua tarditate. venerunt equales his. id est ab initio mundi inceperunt. Omnes quidem idem celum habent. sed stella differt in claritate a stella. Cum ergo venisset quae circa vnde amam horam venerat scilicet gentiles acceperunt et ipsi singulos denarios. id est eandem conformitatem cum his. qui ab initio mundi sunt vocati. Venientes autem primi arbitrati sunt quod plus essent accepturi. Acceperunt et ipsi singulos denarios. id est singuli acceperunt unum denarium tantum sicut alij. id est eandem beatitudinem. tantum qui plus merebit in terris plus premium habebit in caelis. Sicut omnes stelle sunt in uno et eodem firmamento. tantumna lucidior est altera. sequitur. Et accipientes murmuraverunt adversus praefamilias dicentes. Qui novissimi una hora fecerunt

aliquid et filios nobis eos fecerunt. qui portaverunt pondus diei et estus. Viginti. Queri potest quomodo murmurat dicitur qui ad regnum celorum vocantur. Celorum enim regnum nullus accipit qui murmurat nihilominus qui accipit murmurare potest. Crisostomus. Non oportet omnia quae in parabola sunt secundum totum quod de investigare sed interpretari propter quae opposita est intelligere et nihil ultra scrutari. Non ergo induat hoc ostendat aliquos esse invidie morsus. sed ostendit hoc tanto peccatos esse horum quod ad invidiam alios poterit generare si invidia in eos esset. Et potest locum ille intelligi sicut ille in euangelio de divite et lazaro dicit. Qui qui volunt ad nos venire non possunt. Sicut enim illi qui nihil volunt nisi quod possunt transire. sicut nec isti murmurant. nec invident quae eterna felicitatem acceperunt. Sed sicut istud conditionaliter intelligitur ac si diceretur si volunt transire non possunt. ita et in hoc loco cum conditione intelligitur quomodo si primi murmurarent adversus praefamilias quod novissimis ipsos pares fecisset. dominus ad instantem eorum quomodo sic respondere posset. Sequitur. At ille respondens unum eorum dixit. Amice non facio tibi iniuriam. Nonne ex denario virum venisti mecum. Non enim promisi tibi conformitatem meam. tolle quod tuum est et vade. reddo enim tibi secundum operum tuum. volo autem huic novissimo dare si curat et tibi. An non licet mihi facere quod volo quasi dicit. nonne potestas iudicis est secundum iustitiam facere. vel misericordiam cui vult impendere. an oculus tuus non est. quia ego bonus sum. quasi diceret. numquam bonitas mea est tibi occasio nequiae. Sequitur. sic erunt novissimi primi. et primi novissimi. Adaptatio est est parabole quasi dicit. Sicut dictum est primi in labore erunt novissimi in mercede. et qui primi sunt merito alij quando praecedunt a novissimis et novis

sumi. i. viles et abiecti in sceleribus ali-
quando pueniunt meritis in principio ius-
tiores Crisostomus. Non primos esse nouissimos
futuros nouissimos primos dicit. non
ut nouissimi digniores sunt primis. sed
ut consequenter et nulla inest oratio vel tem-
poris causa. quod autem dicit multi sunt vocati.
pauci vero electi. Non ad superiores perti-
net. sed ad getes. quoniam in ipsis getibus
vocati sunt multi. pauci eligendi. multi
ei ad fides veniunt. ad celestem enim gau-
dium pauci perducuntur. Plerique enim deum
vobis consequuntur. moribus autem fugiunt.

De eodem ser. ij. Sermo. xliij

Quid hic statis tota die otio-
si Mat. xx. In his vobis rep-
hendit dominus pigros et otiosos
qui nec deo. nec primis. nec sibi ipsis
vtilis sunt. Sciendum autem quod pigritia
et otium vitia sunt propter multa. Pri-
mo quod sacra scriptura tales reprehendit
Prover. vi. Vade ad formicam o pi-
ger et considera vias eius et disce sapie-
tiam quam tamen non habet ducem cuius
sequitur. nec preceptorem eius verbo ad hoc
docet. Nec principem a quo punitur pro-
pter negligentiam. quam omnia habet. In es-
tate sibi cibum congregat ut comedat in
hyeme Glosa. si tam pusillum animal prin-
cipem carum rationis expertus. nec ducem ha-
bens ad posterum se prouidit. multo ma-
gis tu homo ad imaginem dei conditus ad vi-
dendum gloriam eius vocatus christum con-
ductorem habens et ducem. debes in presenti vita fru-
ctus bonorum operum congregare quibus vi-
uas in eterno tempore Eccles. xiiij. Ante obi-
tum operare iustitiam. quod non est apud ius-
tos inuenire cibum Eccles. ix. Quicumque
potest facere manus tua instantem operare.
quod nec opus nec ratio. nec scia. nec sa-
pientia erit apud inferos. sed merces
operis. nec ratio quod non profuit ibi aris-
totelis argumenta. nec artium argutia
nec sapientia. nec scientie sunt ibi ad excu-
sandum siue excusationem Secundo debe-
mus vitare otium quod deo multum displi-

cet Vnde mat. xxv. Inutile est fructum pro-
dum in tenebras exteriores ibi erit fle-
tus et stridor dentium Mat. viij. Omnis
arbor que non facit fructum bonum excidetur.
et in ignem mittetur Exemplum de ficul-
nea infructuosa Luce. xxi. Dixit dominus
turbe similitudinem hanc Arborem ficum ha-
bebat quodam plantatam in vinea sua.
et venit querens fructum in ea et non inue-
nit Dixit autem ad cultorem vinee Ecce
tres anni sunt ex quorum venit querens fructum
in ficulnea hac et non inueni. succide er-
go illam ut quod etiam terram occupat. At
ille respondit Domine dimitte illam
etiam hoc anno usque fodiam circa illam et
mittam stercora et si fecerit fructum non
succidetur. sin autem succidam illam. Non iste
christus est qui habet vineam. et ecciam in qua
habet plantatam ficulneam id est christia-
num. a quo querit fructum. id est bona opera
qui si non fecerit fructum boni operis in-
bet eum succidi id est committit prelato
predicatori quod annunciet sibi quod est succide-
ndus et in ignem eternum mittendus si
non fecerit fructum. quod terram fructuosam
occupare non debet Otiosus enim non est di-
gnus ut vadat super terram quod homo nasci-
tur ad laborem Conquerit autem quod in tri-
bus annis non fecerat fructum. quod quidam
sunt. qui nec in puericia. nec in iuuetu-
te. nec in virili etate opera bona facere
volunt Et illi inutiliter occupant terram
quos dominus merito statim tanquam infruc-
tuosas arbores succideret nisi esset sua
maxima misericordia Treñ. iij. Misericordia
domini est quod non sumus consumpti. quod
non defecerunt miserationes eius Et nisi
interueniret bonorum hominum preces pro-
pter quas dominus sepius patitur peccatori-
bus. sicut patitur in sechor cui peccerat do-
minus quod diu erat ibi loth Genes. xix.
Et hoc est quod dicitur. quod cultor vi-
nee respondit. domine dimitte eam etiam
etiam hoc anno donec fodiam circa illam et
mittam stercora. Per fossionem po-
test assignari mors quam predicator nisi

at peccatori ut sic retrahat eum a peccato Ecclē. viij. Memorare nouissima tua et in eternum non peccabis. Per stercorea significant fetida peccata quae peccator debet abhorrere. quia coram deo uilia sunt. Tercio debemus uitae otium. quia diabolo multum placet. Istud figuratum est. Iudicum. p. ubi dicitur. quod ad omibesech amputauit regibus quos cepit summities manu et pedum. Ad omibesech interpretatur domus egenorum et damnatorum. hic omnes quos capit mutilat et praescidit summities manuum et pedum quia fecit eos pigros ad bene operandum. et fortes ad mala opera agendum. Quarto debemus uitare otia. quia homini multum nocent propter multa. Primum quod homo otiosus facit diabolo locum in anima sua. in occupato ei bonis operibus non habet locum diabolus. Hicero. Semp aliquid boni facito. ut te diabolus inueniat occupatum. quod si inueniat hominem otiosum uacuum a bonis cogitationibus et opibus immittit ei malas cogitationes. Unde legitur in uitalpaterum quod quidam monachus temptabatur a spiritu fornicationis. Quod cum dixisset quidam sancto sem. ille pro eo orabat et quadam nocte uidit illum monachum sedentem et spiritum fornicationis in diuersis mulierum formis ante illum ludentem et ipsum cum illis delectari. Et ecce angelus dixit ad senem. Ex culpa monachi est quod spiritus fornicationis impugnat eum. quod delectatur in malis cogitationibus. si uult elogiari a se spiritum fornicationis. assumat laborem scilicet ieiunando. uigilando. et orando. Quod audiens ille cepit se exercere in laboribus et temptatio cessauit. Quinto otium etiam nocet homini. in hoc quod homo ad omne peccatum siue malum est inclinat. et praeparat ad luxuriam. Hic. Omniu temptatio nuz et malaz cogitationu snia e otium. Terra enim ex otio profert malas herbas. sic otium profert uicia. Prou.

xxij. Per agrum hominis pigri terra siui. et per uineam uiri stulti. et ecce totum repleuerunt uiticum operuerunt faciem eius spine. Exemplum habemus in dauid et salomone. quod diu dedit fuit occupatus bellis et salomon edificis non peccauerunt. sed quando uacauerunt otio dauid commisit adulterium cum bethabee. ij. Reg. xi. Et salomon infatuatur amore mulierum. ij. Reg. xi. Sexto otium nocet homini. quod homo otiosus perdit tempus. Hic. Non parum estimet tempus quod in factis uel deus expendit otiosis. uolat ei uerbum irreuocabile. nec aduertit insipiens quod amittit. Hic ber. Nichil preciosius tempore. Sed heu hodie nihil reputat uilius tempore. Preciositas ei temporis ostendit in hoc quod in una hora potest promereri dimissionem pene eterne et eternam gloriam. Exemplum. Accidit quod quidam uir in oratione existens audiuit et c. requi. in sermone. Prepara te in aduentu. Septimo nocet otium homini. quod in nouissimo tempore nos reddet rationem. Vñ ber. Omne tempus tibi impensum requiratur a te quomodo sit expensum. et sicut capillus non peribit de capite. sic momentum de tempore. Unde Ansel. O lignum aridum et inutile eternis ignibus dignum. quid in illo die respondebis de tempore cum exigerit a te usque ad ictum oculi omne tempus uiuendi tibi impensum. Octauo homo otiosus dei incurrit maledictionem. quod figurat in hoc quod dominus ficulneam maledixit quam inuenit sine fructu. sicut legitur Mat. xxi. Nonne quod locus ocy non est in celo ubi operarii remunerantur. Mat. xx. Voca operarios et c. nec est in paradiso terrestri in quo posuit deus hominem ut operaretur. Gen. ij. Nec est in purgatorio. Vñ ps. In labore hominum non sunt et cum hominibus non flagellabuntur. Erunt igitur in inferno et stuebat tanquam arbor infructuosa. Mat. ij.

Omnia arbor q̄ nō facit fructū bonū
eraceretur. ⁊ c.

Domina in sexagesima. ser. xlnj.
Abenter gloriabor i infirmi-
tatibus meis ut iheret i me
virtus christi. i. gra christi. ⁊
Chorin. xij. Videns ap̄ls q̄ multi fa-
tū sunt qui iactant se ⁊ gloriantur i
talib⁹ in quib⁹ nō est gloriandū ⁊ re-
prehendens eos ostendit in quibus
sit gloriandū Quidā em̄ gloriantur
de peccatis suis. quidā de fortitudine
quidā de potentia. quidā de diuitiis
quidā de sapientia. quidā de pulchri-
tudine: quidā de virib⁹ corpis. q̄dam
in bonis operibus Oēs tales rephen-
dit ap̄ls dicens i talib⁹ nō ē gloriandū
Quia stulticia ⁊ q̄ntū pctm̄ sit glori-
ari in talibus patet in sacra scriptu-
ra Quidā gloriant̄ in peccatis suis q̄
commiserūt. ⁊ est magna stulticia.
et est idē ac si hō iactaret se de hoc q̄
in lutū cecidisset. Rā vnū peccatum
plus fetet corā dño q̄ lutū corā nob̄
Vnde ber. Rō ita fetet putrid⁹ cais
in asp̄u hominū. sicut peccator i cō-
spectu dei ⁊ angeloz. ⁊ iō fatuū est
in tali immūdia gloriari Cōtra hoc
dicit. ps̄. Quid gloriaris in malicia
v̄c. Q miser peccator dilexisti iniqui-
tatē magis loq̄ q̄ veritatē. p̄pterea
destruet te deus. i. damnabit te in fi-
nem. i. eternaliē Et euellet radicem
tuā de terra v̄uentū. i. separabit te
de vita eterna. ⁊ hoc est qd̄ dicitur.
Ecc̄i. x. Qui gloriatur in malicia ⁊ iō
amandatur deuorab̄. i. de noticia xp̄i
delebitur. Vnde gre. Nichil adeo dis-
plicet deo sicut corda erecta p̄ pctm̄
Istud nāq̄ ē peccatū diaboli Diabo-
lus em̄ gloriatur se malū egisse vnde
legit̄ in vispat̄ q̄ quidā puer sacer-
dotis dormiuit in tēplo ydoloz vbi
vidit priapē demonoz in cathedra
residentē ⁊ oēs demones assistentes
⁊ gloriātes de peccis suis. vn⁹ gloria

batue q̄ in terra quadā guerras sus-
citasset. ⁊ multi ibidē occisi eēt Ali-
us gloriabatur q̄ tempestates magnas
suscitasset. ⁊ multas naues submersi-
sset Alius gloriabatur q̄ p̄ xl. ānos
vnū monachū tēptasset ita q̄ i vnā
fornicationē ceciderat. ⁊ alij de simili-
bus gloriabant̄ Oēs em̄ q̄ de malicia
sua gloriant̄ de familia dñi non sunt
sed qd̄ pessimū est qd̄ gloriantur de
malicia quā nō fecerunt Talis fuit
adolescens qui gloriabatur se saul
regē occidisse. cū tamē nō fecerit ⁊
ait dauid Os tuū locutum est cōtra
te ⁊ fecit eū interficere Nota historiam
⁊ Re. i. Talib⁹ dicit rex dauid. i. xp̄s
in iudicio. os tuū locutū est cōtra te
⁊ occidet eū eterna morte. quidā at̄
gloriantur in potētia sua qd̄ fatuum
est. q̄ incerta ē potētia huius mūdi
q̄ hodie ē hō potens. cras mortuus
et tūc vnus vermis est potētior eo.
Hier. ix. Rō glorieē fortis de fortitu-
dine sua. Ysa. i. Fortitudo vr̄a sicut
faucilla stuppe Glo. Fortitudo hōis ē
cōtra deum sicut stupa limi cōtra ig-
nem Rabuchodonosor rex babilois
nō timēs deū suū gloriabatur de poten-
tia sua. ⁊ deus mutauit eū in bestiaz
donec agnosceret se oia habē ex dō
Dan. iij. Nota historiā. Re. do. iij
post tri. in fmo. Non sunt condigne
Quidā autē gloriant̄ in diuitiis ⁊
hoc ē fatuū. ⁊ est idē ac si hō gloriā-
tur de hoc q̄ habēt funē in collo qui
deberet suspendi. i. Thi. vi. Qui vo-
lunt diuites fieri incidunt in laqueuz
⁊ in tēptationez diaboli. ⁊ i desideria
multa ⁊ nociua q̄ mergūt hōies in in-
teritū. Vnde hier. ix. Rō glorieē vi-
ues in diuitiis suis Ecc̄i. x. Qui glo-
riat̄ de sba sua vereat̄ ne deuemat i
paupertatē Lu. xij. Legitur de quodā
diuite q̄ gloriabatur q̄ tot fructus
habēt q̄ nō possz locat̄ ⁊ p̄ponebat
destruere hōrea sua. et maiora face

et dixit aie sue **N**ia hēs multa bona
 ostituta i annos plimos reqesce. co
 mede. bibe. epulare. ⁊ dixit ei dñs .
Stulte hac nocte repetēt a te diaboli
 amā tuā. q̄ ogregasti cui⁹ erūt **E**t
 sic factū est. vñ dicūt damnati **Sap.**
v. **Q**uid p̄fuit nobis supbia ⁊ diuiti
 az iactātia. q̄d cōtulit nobis **Trāsie**
 eūt sicut umbra. vñ habem⁹. **E**xem
 plum **Q**uidā milites venerūt ad do
 muz cuiusdā diuitis vt pecuniā mutu
 arent. ⁊ vidētes glām e⁹ liberos ⁊
 vxorē eius omendabant multū **R**el
 pondit diues militibus: **S**i deus mihi
 diceret dimitte q̄ habes ⁊ itra p̄adi
 suz ego nollē facere. **C**ūq; dicti mili
 tes reuersi fuerāt i hospitia sua seqn
 ti mane audiuerūt pulsare cāpanas
 ⁊ dicebat q̄ ille diues ista nocte sibi
 tanea morte peris: **E**t dixerūt mili
 tes oia vsq; in euū p̄didit. qm̄ p̄ glo
 ria sua spreuit paradisum. q̄daz gloriā
 tur in pulchritudine corpis sui ⁊ hoc
 est magna stulticia: qz instabilis ē ⁊
 nō diu durat. **H**odie em̄ aliquis est
 pulcher. ⁊ cras moriē ⁊ despectissim⁹
 effiat ad videndū **V**nde opatur flo
 ri **Ysa. xl.** **D**is caro fenū. i. omnis hō
 similis ē feno. ⁊ ois glā e⁹. i. pulchri
 tudo. i. q̄ gloriā q̄li flos fem. arelat
 fenū ⁊ cadit flos. **F**enū q̄d hodie vi
 ret ⁊ florē pulcherrimū habz. cras p̄
 scindit ⁊ arefcit ⁊ in nihiluz redigit.
 sic caro hois que pulchra apparz. ho
 die post modicū cū hō n̄ sperat mori
 tur ⁊ in nihilū redigit. **Vñ Ber.** q̄d
 gloriaris in pulchritudine o hō. attē
 de q̄d fuisti i vtero mris. deinde i q̄
 tis miseris vixisti. ad vltimū ab⁹ v̄
 miū factur⁹ es **Aug.** **S**i de pulchritu
 die glāaris pulchrior ē cauda pau
 nis q̄ faces tua quā depingis **Legiē**
ij Regū. ix. q̄ iesabel stetit in tueri
 vt ostēderet pulchritudinē suā. ⁊ de
 pinxit oculos suos sibi. ⁊ ornauit
 caput suū q̄re p̄p̄itata ⁊ sanguis e⁹

aspet⁹ ē i parietes ⁊ est conculcata
 equoz vnguib⁹. q̄daz glorianē in sa
 piētia mūdāna q̄d ecā stultū ē. i. cho
 rinē. **ij.** **S**apia h⁹ mundi stulticia est
 ap̄d deū **T**ales sunt filies ligno putri
 do q̄d i nocte lucet ⁊ nō in die. sic sa
 piētes h⁹ mūdi q̄d diu sūt i sc̄lo viden
 tur sapiētes: s̄ i futuro apparebit q̄
 satui fuerūt **Vñ dī hierē. ix.** **N**ō glo
 riet sapiēs in sapia sua. hoc ē i sapia
 mundana q̄ hō sapiēs ē ad malū **V**i
 ere. **ij.** **S**apiētes sūt vt faciāt mala
 bene at̄ facere nescierūt **Jaco. ij.** nō
 est ista sapia de fursū. s̄ terrena ⁊ di
 abolica **I**ta sapia fuit achitofel cui⁹
 cōsiliuz fuit in isrl q̄ cōsulēt deū. ⁊ tñ
 mala morte interit **C**ū autē deuisset
 absalon cōsiliū vt occideret prēm. ⁊
 regnarz p̄ eo. ⁊ p̄ nutu dei euasit
 abnt achitophel ⁊ sc̄ipm̄ suspēdit. **ij.**
Reg. xvij. **Ysa. xxix.** **D**eribit sapia a
 sapiētib⁹ **I**n oib⁹ istis nō ē gl̄andū
In q̄bus at̄ gl̄andū sit oñdit **Apl̄s**
vi. **S**i gl̄oriari ois q̄ infirmitatis mee
 sūt gl̄iabor

Textualis expositio.

Quoniam turba prima ueniet ⁊
 de ciuitatib⁹ p̄parz ad ihm̄
 dixit **E**rit q̄ seminat semia
 ee semē suū **Lu. viij.** q̄ semiat. i. h̄z of
 cū seminandi scz fili⁹ dei erit de sinu
 pris in mūdūz seminare. i. ad seminan
 dū semē suū. i. euāgeliiū vel v̄bū dei.
 ⁊ dū semiauit aliud semē cecidit sec⁹
 viā ⁊ uoleatū est. ⁊ uolucres celi co
 mederūt illud. ⁊ aliud cecidit sup̄ pe
 trā ⁊ natū ad horā ⁊ post statū aruit.
 qz n̄ hēbat hūoz. ⁊ aliud cecidit in
 sp̄ias ⁊ sil̄ exorte spine suffocauerūt
 illd̄ **E**t aliud cecidit in trā bonā ⁊ or
 tū fecit fructū cētuplū **H**ec dicens cla
 mabat qui habz aures audiēdi audi
 at. **hec ifra Marc. ij.** **E**t cū itrasz
 domū cū discipulis suis ⁊ essz solus.
 iterrogauerūt eū discipuli eius que
 esset hęc parabola. quib⁹ dixit ipse

vobis datū est scz a patre meo nosse
mysteriū regni dei. intelligere occulta
mysteria sacre scripture Ceteris at̄ i
parabolis videntes foris hūanitatē
nō videāt intus diuinitatē. vel vide
tes foris miracula nō videāt intus v
tutē operantē. et audientes foris ver
bū nō intelligāt intus spūales intus.
Est autē hec parabola Semen ē v̄bū
dei: qd̄ autē cecidit cecus viā: hi sūt
qui audiunt sine intellectu et deuotio
ne. Deinde postq̄ audierit venit dia
bolus p̄ multas suggestiones et tollit
verbū dei de corde eorū ne credentes
salui fiāt. **P**ā qd̄ supra petraz sūt illi
qui verbū dei suscipiunt. sicut semē
supra petrā cadit et natū ad horā are
scit. qz nō habet humore. hi sūt qui
audierint v̄bum dei et cū gaudio sus
ceperint illud. i. cū deuotione aliqua
sed deuotio illa nō diu durat. et hi ra
dicē nō habent. qz ad tēpus credūt
deo et adherent ei. et in tēpore tēpta
tōnis et tribulatōnis recedūt a deo.
qz adueniēte aliqua tribulatōne bo
nam vitā inceptā derelinquūt. quod
autē semē in spinis cecidit. hi sunt
auari qui audiunt verbū dei et a soli
tudinib⁹ et diuitiis et voluptatibus
vite a p̄dicatōnib⁹ euntes suffocan
tur et nō referūt fructū. Diuicias vo
cat spinas qz sicut spine ledunt cor
pus. ita diuicie animā in hac vita p̄
cōtinuā curā. in futura p̄ eternam pe
nam. Quod autē semē cecidit in trā
bonā et fecit fructū centuplū hi sūt de
uoti qui in corde bono et optimo audi
unt verbū dei et fructū afferūt in pa
tientia: igit̄ terra bona fructū p̄ paci
entia reddit. qz nulla sunt bona que
agimus si nō eque proximorū mala tol
leram⁹. De eodem. ser. xlv.

Hec dicens clamabat ihesus.
Lu. viij. Scendum qz legiē
in sacra scriptura de triplici
clamore dñi. Clamauit viuens. cla

mauit moriēs: clamabit ad iudiciū
remiēs. Clamauit viuens p̄pter tria:
vt peccata relinq̄mus. tpalia contē
pnamus: et celestia appetamus. Pri
mo clamauit vt pctā relinquamus.
et hpc figuratū est i clamore illo quā
do laz. az a morte suscitauit Johan.
xi. Clamauit voce magna Lazare ve
ni foras. p̄ laz. az mortuū significat̄
pctōr mortuus i aīa. Vnde aug⁹. Si
cut vita corporis est aīa. ita vita aīe
est de⁹. Sicut ergo moriē corpus quā
do separatur ab aīa. ita moritur aīa
quādo separat̄ a deo quod fit p̄ pec
catū. ysa. lix. pctā vrā diuiserunt in
ter vos et deū vrūm. Itē sicut mortu
us nō p̄t operari. sic pctōr nō p̄t fa
cere opa viua q̄diu est in pctō mor
tali. Vnde aug⁹. Qui in caritate non
est omne bonū amittit. intellige q̄n
tum ad eternā remuneratōne. Itē
pctōrem mortuū in aīa clamat dñs
vt resurgat p̄ penitentiā. Et dicit̄ ibi
qz cum lacrimis in tribulatōne spūs
clamauit dñs laz. az de monumēto
exire. In quo docet nos dñs qz fletū
turbari debemus p̄ peccis nostris qui
bz deū offendim⁹ p̄ cōtritionem et cla
mare p̄ confessiones. Judith. viij. cū
qz holofernes impugnaret filios isrl̄
et diceret pontifex qz p̄pter pctā susti
nerēt talia: fact⁹ est at̄ flet⁹ magn⁹
et ululat⁹ et per multas horas clama
uerūt dicentes: peccauim⁹. iniuste
egimus s̄ tu qui pius es miserere no
bis. Et respexit dñs clamorē et fletū
liberauit eos de manū holofernis: sic
et nos clamaē dem⁹ ostēdo pctā nos
tra et dñs liberabit nos de manu dia
boli. De isto clamore legitur. Ione.
iij. Cūqz iniuste peccasset oīra deuz
misit dñs ionā et c. Secundo clama
mauit dñs vt ista tpalia cōtempna
in Lu. viij. ihesus hec dicens clama
uit. Quidā seminauit bonū semē et vnū
semē cecidit in spine et spine siml̄

erore suffocauerunt semen et non fecit fructum: quod postea exposuit dominus. quod semen est verbum dei. per spinas diuitie designantur que impediunt ne verbum dei faciat fructum in cordibus diuitum. Cuius hoc dicitur ihesus clamabat voce magna. ut eo magis homines attenderent. et ideo operauit eas spinis ut ostenderet de monstraret. sicut enim spine pungunt carnes. ita diuitie animarum quod diuitie cum magno labore et cura acquiruntur et sollicitudine custodiuntur. unde Gregorius. Nihil laboriosius quam tremis desideris estuare. nihil quietius quam in hoc mundo nihil appetere. Multa tormenta patitur diues auarus. quod spiritus timet amittere bonum suum. Job xv. Cum pax sit et securitas insidias suspicatur. unde Seneca. Auarus videt regem et estimat perdonem. videt pauperem et estimat furum. Ecclesiasticus v. saturitas diuitis non sinit eum dormire. Augustinus. Diuitias inuenisti et regem perdidisti. die sollicitus. nocte pauidus. semper egenus. Exemplum de quodam pharaone. Regem perdidit festum est. in fumo. Mortuus est diues. Tertio clamauit dominus ut celestia appetamus. Iohannis vii. Stabat ihesus et clamabat. si quis sitit veniat ad me et bibat. si quis desiderat vitam eternam veniat ad me. quod ego sum via veritas et vita. et bibat de fonte viuo. Unde perditur anima mea ad deum fonte viuum. Augustinus. Sitiuit anima mea et est remissi ad ipsum et bibis de torrente ipsi usque quantum vis. quanto vis. quanto diu vis. spiritus satiat. semper bibis quod semper delectat te bibere. nec unquam fastidis nunquam inuenire potest anima facietatem. non in aspectu diuine faciei. Unde perditur Satiator cum apparuerit gloria tua. Dominus. Eterna erit omnium solentitas deum facie ad faciem intueri. eius dulcedine sine fastidio satiari. eius visione sine defectu proficere. unde Anselmus. Quid desideras anima. quid amas caro mea. Ibi erit quicquid amatis quicquid desideratis. Ibi erunt bonum anime et corporis. gloria nec oculis vidit. nec auris audi

uit nec cordis hominis cogitauit. Iohannes clamat dominus ut talia appetamus. Clamat etiam dominus quodammodo per os pauperis. Ad eius clamorem obturant multi aures suas. Prouerbia xxi. qui obturat aures suas ad clamorem pauperis ipse clamabit et non exaudietur. Istud per in diuitie epulone qui non audiuit lazarum ut ei micam panis daret. postea petiit guttam aquam et non est exauditus. Secundo clamat moriens. Mattheus xxvii. Iesus clamans voce magna emisit spiritum. quid ait clamauit expressit. Lucus xxiiij. Clamauit voce magna. In manus tuas domine commendo spiritum meum. unde Hieronymus. Ascendit christus in altum ut loqui exaudiret. fortiter clamauit ut nullus excusaretur. Clamori lacrimas addidit ut homo operaretur. unde Hieronymus. Omnis creatura operatur creatori suo morienti. sol obscuratur. terra mouetur. petre scinduntur. velut templi diuiditur. sepulchra aperiuntur. mortui resurgunt. homo non operatur pro quo solo christus patitur. Tertio clamat ad iudicium veniens. Iohannis xliij. Dominus sicut leo fortis egreditur. sicut vicarius pharaonis. suscitabit et elum uerberabit et clamabit super inimicos suos confortabit. Glo. Tanta excelsa et horribili voce contra reprobos clamabit ut cardines celi et fundamenta terrarum quatiantur. Hunc clamorem audiet mortuus et resurgens. i. Choro. xv. Canet enim tubam et mortui resurgent. unde Hieronymus. Siue comeda siue biba siue aliquid aliud faciam semper videtur in auribus meis sonare illa vox tube. surgite mortui venite ad iudicium. quod terribilis erit vox ista: malis dicitur Apo. vi. Tunc dicet montibus cadite super nos. et petris abscondite nos a facie sedentis super thronum. Mattheus xxv. Ite maledicti. qui alios clamores domini audire noluerunt tunc audiet illam tertiam siue velint siue nolint. unde Augustinus. si illa melliflua gutta. ego sum. tate ut utis fuit quod nullus aduersariorum supra pedes staret potuit quod potes

audire illud horribile vbum **Ite** ma
ledicti in igne eternum

Dominica in .l. Sermo .xvi

Caritas patiens est benigna. i.
Chor. xij. In verbis ppositis
ostendit apl's duo q snt nob
necessaria si volum' caritatē seruaē
scz patientia in aduersis: et mīa i pr
imis **Prīmū** tangit cū dicit **Caritas**
patiens est. qsi diceret **Qui** caritatem
vult habē ad deū debet eē patiens in
aduersis. et benignus. et misericors
in proximor' necessitatib' **Circa** pmū
nota q patientiā diligē debem' ppē
eius multiplicēz vtilitatē **Prīmū** est
q paciētia facit hōiem martirez **Vn**
de Gre. sine ferro vel flāmis marties
esse possum'. si paciētiā veracit' i aīo
obseruamus vt cantat' de scō marti
no **O** sanctissima aīa quā si gladius
psecutoris nō accepit. tñ palmā mar
tirij nō amisit **Et** de scō iohāne euā.
dicit ihero. Licet psecutor sanguinē
suū nō effuderit: tamē martiriū i aīa
habuit: qz patiens in tribulatōibz. et
voluntatē patiendi habuit. **Magis**
meret' qui habz voluntatē patiendi
q' qui inuitus patit'. qz ille nō habet
meritū. i. **Dei. nñ.** Remo vrm pati
atur qsi homicida. aut fur. aut male
ficus. aut alienor' appetitor. vñ tulū
us **Pacia** est hōestatis a vtilitatis cā
rez arduaz et tribulationū volunta
ria ac diuturna p'pessio **Cā** hōestatis
est p'pessio cū qs p fidez xpi potius eli
git mori q' negādo viuere. vtilitatis
vero cā cū qs p salute gregis eligit
mori. voluntaria dicit': qz qui omnino
inuitus patitur nō hz meritū. **secun**
dum ē q pacia hōiem filiū dei facit.
Prover. xij Quē diligit de' corripit
et quasi p' in filio sic placeat sibi.
Aug' si acceptus es. neqre in ser.
Quī filij dei estis in tercio membro.
vnde **Gre.** Electi quicq' timent ne vl
tio q suspendit' in fine grauior fuerit

feriti patna correctōe desiderant. et
dolorē vulnez medianaz salutis pu
tant **Gaudē** debet infirm' qn videt
celestē medicū se intromittere de e'
cura. et hoc sperare salutē. vñ **Gre.**
Desperatis egris qcquid poposcerit
dare papiunt. et eis q reduci pnt ad
salutē q appetūt dari tradiciūt. **Sic**
ē de damnādis eis in oibus bene ps
perat' et saluandi tribulatōnem pati
unt **Aug'** **Vic** v're. hic seca: ne i etez
nū p'reas **Exemplū** legie de quodā
scō prē quē singulis anms visitauit
dñs p infirmitatē. sed vno āno eum
nō visitauit. turbat' est et dixit **Nō**
domin' est oblit' ē mei: **Tercū** est
q pacia facit hōiem inuincibile. **Ro**
bile vincendi gen' ē pacia vincat q
patit' vincat. si vis vincere disce patie
verus em patiens a toto mundo n' vin
ceretur. p paciam nāq' vincat tormē
ta illata diaboli tēptamenta et seipm
Gre. **Tribus** modis v'tus patie exer
ceri solz **Alia** nāq' sunt a deo. aliaq'
ab aduersario. aliaq' a pximo susti
nemus **A** pximo nāq' psecutōnes et
damna et otumelias **Ab** antiquo ad
uersario tēptamēta **A** deo flagella
toleram'. qz p tormēta vincat homo
tormenta dicit **Aug'** **Nihil** fort' ho
mine hūte caritatē **Caritas** p paciē
tiam oīo vincat **Exemplū** in btō vin
centio qui dixit ad vacū. **Videb** me
pl' posse qui torqor q' ipē qui torq's
et cū patiet' sustinuit tormēta. **Qd** da
c' vidēs sevictū fatebat'. **Ite** pacia
vincat diabolū qd cū dedissz diabolo po
testatē temptandi et flagellādi btūm
iob q'uis accepissz sibi oīa bona: oēs
liberos et saitatē corpis. et tñ diabo
lus nō poterat supare s btūs iob cū
p paciam vincat: qz i oibus his nō p'c
cauit labijs suis neq' stultū quid cō
tra deū locut' ē p impatiam: s dixit
dñs dedit. dñs abstulit sicut dño pla
cuit ita fecit ē. sic nom' dñi benedem

Legit q̄ q̄dam demoniaca venit ad
quendā scūm virū et dedit ei alapam
et ille patienter accipiēs p̄buit ei ali
am s̄m mādatū dñi Tūc demō cepit
clamare . d̄ violentia mandantis me
pellit hinc . et statim demō exiuit . qz
patientiaz eū vicerat Quartum est qz
patientia xpm̄ inuitat . i . pet . ij . xps
passus est p̄ nobis . vobis relinq̄ns
exemplū vt sequamur vestigia ei⁹ .
Vult christ⁹ vt aliq̄ patiamur sicut
et ipse pass⁹ ē Vnde legit̄ . Luc . vlti .
Cuz ip̄e comediss̄ de pisce asso dedit
reliquias discipulis suis Aug . Discip
assus ē christ⁹ pass⁹ Vñ ps̄ . Quid re
tribuā dño p̄ his omnibus q̄ retribu
it mihi Calicē salutaris accipiā . i . pa
ssiones et tribulationes patienter suffe
ram Et talib⁹ q̄ p̄pter eū nihil sustie
re volūt ex p̄brabit in die iudicij pa
ssiones suā quā p̄pter eos sustinuit et
pro q̄ nihil sibi reddiderūt Vñ Cris .
Christus ex p̄brabit i iudicio pctōri
bus Reg . do . ij . in aduentu .

Asumpsit ihesus xij . discipu
los suos et ait illis Ecce ascē
dīm⁹ hierosolimā et c̄summa
bunē oia q̄ scripta sunt de filio hoīs .
i . marie Tradet̄ em̄ gentib⁹ ad illu
denū flagellandum et crucifigendum
et tercia die resurget . et nihil ipsi ho
eum intellexerunt . et erat verbuz ab
sconditū ab eis et nō intelligebāt q̄
dicebant Factū ē autē cū appropinq̄
ret ihericho cec⁹ q̄dā sedebat sec⁹ viā
mēdicās Et cū audiss̄ turbā p̄tereū
tez interrogabat q̄d hoc ess̄ Dixerunt
āt ei qz ihesus nazaren⁹ t̄nsiret et cla
mauit . nō t̄m clamore exteriori s̄ ec
az interiori dicēs Fili dauid miserere
mei Sciebat ei ex lege qz de p̄gemie
dauid christ⁹ nasceret̄ iō vocauit eū
filii d̄d . Et q̄ p̄ibāt increpabāt eum
vt taceret Ip̄e vō multo magis cla
mabat miserere mei . in quo dat̄ itel
ligi qz q̄to pluā occurrūt ip̄dīmēt a

tāto magis clamādū ē ad dñm . stās
autē ihesus iussit eū adduci ad se . Et
cū appinq̄ret interrogabat eū dñs . q̄d
vis vt faciā tibi At ille dixit Dñe vt
videā Et dixit ihesus . Respice fides
tua saluū te fecit . et c̄festim vidit et se
q̄bat eū . magnificās euz et ois plebs
vt vidit dedit laudē deo .

Textualis expositio . de euange
lio Sermo . xlvij .

Stās autē ihesus iussit eū du
ci ad se Lu . xvij . In v̄bis is
tis notant̄ duo . Primū ē dei
erga pctōres mīa . Secūdu pctōris q̄
de c̄fōrtia Primū ibi Stās at ihesus
Secūm ibi . Iussit eū duci ad se . Circa
p̄mū nota qz t̄b⁹ mōis stat dñs stat
stra pctōrez . p̄ pctōre . et iuxta pec
catores Prio stat stra pctōre pctm̄
e⁹ ip̄diēdo . qz q̄nqz imp̄dit pctōre
qz nō p̄t tāta pctā cōmittere q̄ta li
benē vellet si p̄mitteret̄ Istud figurā
tur ē . Numeri . xxii . vbi d̄r qz cū bala
am p̄geret i asina ad maladiēdum
p̄lm̄ dei . stetit āgel⁹ euaginato gla
dio stra eū et nō p̄misit eū facē illud
pctm̄ qd̄ i aia c̄cepit Asin⁹ at̄ vidit
āgelum euaginato gladio . et nō p̄phe
ta . et inclinauit i via vel de via et ira
tus p̄pheta v̄berib⁹ reduxit asinū ad
viam . postea stetit āgelus iter dual
sepes vineaz et timēs asin⁹ decliāuit
ad parietē sepi et attriuit pedē p̄phe
te et p̄pheta percussit eū . Tercio stetit
āgelus i angusto loco . vbi nec ad de
xterā . nec ad sinistrāz declinare pote
rat et timēs asin⁹ cecidit sub pedibus
p̄phete . quē cū tercio p̄uteret dicēs
Vtinā haberē gladiū occidēre te Re
spōdit asin⁹ Cur percussisti me t̄b⁹ vi
tib⁹ Protin⁹ aperuit dñs oculos p̄phe
te et vidit āgelū stantē et dixit āge
l⁹ Peruersa ē via tua et mala . et n̄
āgelus declinasset occidiss̄ te . Sic i
p̄diuit eū ne pctm̄ illud c̄mittet̄ sic
adhuc sepe dñs ip̄dit asinū . i . corp⁹

ne propheta .i. animus malū qđ cōcepit
 pfiat Aliquando impedit p infirmi
 tatem. aliquādo per tribulationem.
Exemplum in rege abimelech q̄ ab
 stulerat abrahe vxorē suā. et impedi
 uit eum dominus per infirmitatē ne
 eā tangeret **Nota** historiam Gene.
 xx. Legitur in legenda sancti thome
 cartuensis qđ cū quidaz ad sepulchz
 eius remisset sanitatem corporis im
 petraffet. cogitare cepit si forte sani
 tas expeditet anime sue reuersus ad
 sepulchz rogauit vt si nō expeditet
 ei sanitas corpis qđ tūc rediret infirmi
 tas et statim redijt infirmitas **Secun**
do stat domin⁹ iuxta peccatorem ex
 pectans si reuertī velit: paratus ē eū
 recipere **I**stud figuratum est in ceco
 isto. de quo dicit qđ domin⁹ stetit. et
 expectabat eū. et quesiuit quid vellet
 et cum peteret illuminari. statim do
 minus paratus fuit et illuminauit eū
Per oculos significatur peccōe quē ex
 cecat malicia sua. sicut dicit. **Sapie.**
 ij. **Exc**ecauit em̄ eos malicia eorum.
 qui ita excecatus est qđ nō vidit dā
 num peccati. nec etērnā mortē. nec
 cognoscit creatorem: nec propriā fra
 gilitatē. sed benign⁹ domin⁹ noster
 ihesus christus stat omni tempōe iu
 xta eū. et paratus ē eum recipere ad
 gratiam suam. de quo dicit sponsa.
Cantico. ij. **En** ip̄e stat post parietēz
 nostrum id retro parietēz respiciēs
 per fenestrā. prospiciens p cancellas
Per parietem significatur peccatū qđ
 sepe rat hominē a deo. **Isai.** lix. **Pec**
 cata vestra diuiserunt inter vōs et de
 um vestz: retro illū stat deus respi
 ciens per fenestras et cancellos. per
 fenestras significant peccatā magna. p
 cancellas pua **O**ia ista ne impediūt dñs
 teare possit ad cor hōis **E**t qui modo
 domino stante et pulsante non aperi
 unt in futuro stabūt et pulsabūt: nec
 aperietur eis **Luce.** xij **C**um intraue

rit p̄ familias et clauerit ostiū. tūc
 incipiet foris stare et pulsare dicētes
Domine dñe aperi nobis **E**t rñdebit
 nescio vōs: sicut patet in virginibz
 fatuis **Mathei.** xxv. **T**ercio stat do
 min⁹ p peccōe corā prē tāq̄ aduoca
 t⁹ impellēdo **I**stud figuratū ē: **D**ie
 remie. viij. vbi dicit. stetit esdras scri
 ba sup gradū ligneū quē fecerat ad
 loquēdū **E**sdras interpretat misericor
 dia domini. et significat christū quē
 misericors pater domin⁹ nobis misit
De quo ber. **P**ater misit in mūdum
 faccum plenū mia. i. xpm q̄ mia icor
 ruptōe saca. i. in vulneratōe sui cor
 poris apparuit quādo ex omni parte
 sanguinis mie distillauit **D**ic igitur
 esdras .i. xps stetit supra gradū lig
 neū quē fecerat ad loquēdū scz p no
 bis et nostris peccatis deo pri recōdā
 anda quādo dixit. **P**ater dimitte il
 lis qz nesciunt qđ faciūt. **E**cce qđ sa
 pientē allegat p nobis sicut sapiens
 aduocat⁹ **P**rimo alloquē iudicē blā
 dis verbz et dulcibz vt aim suū mitiz
 Sic ille aduocat⁹ xps pmo alloquē
 eū vocans prēm ipm q̄si diceret. **E**x
 quo p̄ meus es. et ego fili⁹ tuus suz
 tibi obediēs vsq̄ ad mortē: nō potes
 filio tuo negare petitiōē suā **D**imitte
 ergo eis peccatā sua qz p eis satisfecit.
Isa. xlvi. **E**go feci et ego fera. q. di.
Ego traho ad me forefactū hōis: qz
 ego feci et facio p eis emendā. qz hō
 pro se satisfacere nō p̄t. nō solū tunc
 sed etiā adhuc aduocat⁹ n̄ ē in celo.
Joh. iij. si quis peccauerit aduoca
 tū hēm⁹ apud patz **I**hesū xpm iustū
 et ip̄e ē p̄piciatō p peccis nris. vñ bñ
Secuz accessuz hēs ad deum o. homo
 hēs filiū añ patz: añ filiū hēs m̄rēm:
Pater ostendit filio peccatū et vbera
 filius autem patri acatrics et vulne
 rar non potest ibi esse aliqua repulsa
 vbi tot concurrunt caritatis isignia

In capite ieiunij. Ser. .xlviij.

Thesaurizate vobis thesaurum in celo Mat. vi. Nota quod duplex est thesaurus. scilicet terrene pecunie. redemptionis humane. orationis virtuosae. et celestis patrie. Primus est contemnendus. secundus diligendus. terra congregandus. quartus desiderandus. De primo thesauro scilicet terrene pecunie dicitur **Ecclesiasticus xxxi.** **Stultus diues scilicet qui inuictus est sine macula.** Glosa et qui post auxilium a deo non abijt nec sperauit in thesauris pecunie. quis est hic et laudabimus eum. **Notabiliter dicitur.** nec sperauit in thesauris pecunie non est ponenda spes in thesauro pecunie terrene. sed est contemnendus propter quatuor. Primo quod desiderium hominis facere non potest. **Proverbia xv.** Melius est paruus cum timore domini quam thesauri multi et insatiabiles. id est non facere valentes animam hominis. **Bernardus.** Anima solius dei capaciter terrenis occupari potest impleri non poterit. **Augustinus.** Cum anima ad contemplandum deum sit creata. iure enim non sufficit in eo quod dominus non est. Unde cum orbis terrarum sit ante deum respectu dei quasi vna gutta respectu totius maris non sufficit implere animam hominis. Unde alexander magnus cum totum mundum circumiret et omnia regna sibi subiugaret quiescit fuit ab eo quando contentus esset. Respondit. si vnus homo totum mundum haberet adhuc sibi non sufficeret. Ergo non debemus querere sufficientiam in thesauro pecunie sed in deo. quod dicit apostolus **1 Corinthios .ij.** Sufficientia nostra ex deo est. **Ambrosius.** Omnibus omnia est deus si esuris abusus est. si sitis potest est. si indiges curari medicus est. si auxilio virtus est. si tenebras fugis lux est. si mortem vita est. **Augustinus.** Si inuidero tibi ex omni memoria nusquam est labor et dolor. et viuam est vita mea plena in te: quando autem plenus tuus non fuerit oneri mihi super. quam tu implens suble-

uas eum. Sic ergo patet quod thesaurus pecunie non faciat. id est est contemnendus. Secundo est contemnendus thesaurus pecunie. quod incertus est. Cito enim amittitur est. **Mat. vi.** Nolite vobis thesaurizare thesauros in terra. vbi erugo et tinea demolitur. et consumit vbi fures effodiunt et furantur. **Thesaurizate vobis thesauros in celo.** vbi neque erugo. neque tinea demolitur. et vbi fures non effodiunt neque furantur. De incertitudine huius thesauri dicitur. **Psal.** **Thesaurizant et ignorant cui congregabunt ea.** sicut videmus frequentem quod multi cum maximo dolore et sollicitudine congregant thesauros. **Et cum minus putant moriuntur et alij possident ipsos qui nunquam semel gratias dicunt.** Unde dixit dominus diuiti avaro quod ampliare volebat horrea sua. **Requiere su.** **Lu. xij.** **Gre.** Eadem nocte sublatum est quod multa tempore fuit prestolatus. ut qui in longum sibi subsidia colligendo prospiceret. nec subsequente die vel vnu quidem mane videret. **Contemnendus est ergo thesaurus pecunie quod incertus est et hominem incertum reddit.** Tercio contemnendus est. quod hominem a deo trahit et pecuniam pro deo colere facit. **Augustinus.** Quicquid hominem a deo trahit hoc deus eius est. et hoc facit thesaurus. **Mat. vi.** **Vbi est thesaurus tuus ibi et cor tuum.** Tot ergo homo habet deos quot habet res a deo retrahentes. **Osee .xx.** **Israel secundum multitudinem fructus sui multiplicauit sibi altaria.** et iuxta ubertatem terre sue exuberavit simulachra. **Qui ergo cor suum frequenter ponit in thesauro ipsius pro deo colit.** **Exemplum de illo diuite in cuius corpore non est inuentum cor.** **Requiere in se.** **Abrahe facte sunt.** Quarto contemnendus est quod iram dei prouocat. **Jaco. v.** **Thesaurizate vobis iram in nouissimis diebus.** id est vos auari. **Augustinus.** **Rescis miser cum thesauro pecunie ire poterit et cumulari. vnde dicit dominus.**

Zach. i. Ita magna irascor ego super gentes opulētas. hoc factū ē nouissimō. tunc nō pderunt thesauri pecuniarum. **Prove. x.** Non pderūt thesauri i pietatis. i. thesauri q̄ modo per impietate. siue extra misericordiā cōgregātur. nō pderunt in die iudicij. q̄ dicit **Prover. vi.** Zelus. i. furor viri. i. xp̄i nō p̄c̄t in die iudicij. nec acq̄escet cuiusq̄ p̄c̄b̄. nec recipiet p̄ redēptione dona pl̄ima. **Bernar.** Veniet dies illa in q̄ plus valebit cōscia hō q̄ manus plena. q̄ndo dicet **Ite maledicti in igne eternū.** Secundus thesaurus sc̄z redēptionis hūane ē thesaurus ille quō gen̄ hūanum redēptus fuit de diabolica potestate. vel captiuitate sc̄z p̄c̄o sanguinis dñi nri ihu xp̄i. De isto thesauro dcm̄ ē. **Pet. i.** Nō corruptibilib̄ auro et argento redempti estis. sed p̄c̄o sanguine agni immaculati et icōtaminati ihu xp̄i. De isto thesauro dictū est **Rume. xx.** Vbi orauit moyses dicens **Exaudi domine clamorē h̄i populi.** et aperi eis thesaurū tuū fontē aque viue. Ad p̄ceptū domini percussit moyses petras bis et egressę sūt aque largissime per clamorē populi. Per aquā intelligit̄ amor et desiderij antiquorū patrum qui desiderabant aduentum xp̄i ihu in carne. Per petra significatur caro xp̄i. sicut dicit **Choz. x.** Petra autē erat xp̄s. Hęc petra percussa fuit bis. sc̄z flagellatione et crucifixioe. et egressus ē thesaurus aque viue. i. thesaurus p̄c̄o sanguis ihesu xp̄i. ita largissime q̄ p̄ oēs p̄tes corpis emanauit q̄do xp̄s nos liberauit. Suffecit̄ at̄ ad redēptionē generis hūani minutissima gutta sanguis ihesu xp̄i. s̄ data ē copia vt ex abundātia beneficij v̄tus inntesceret diligētis. **Iste** ego ē thesaurus aq̄ viue quē antiq̄ p̄c̄s q̄rebant et desiderabāt et sibi dari petebāt. tan dē misert̄ dei filī remit̄ in hūc mūdus

et lat̄ suū lancea aperiri faciēs d̄ cor de suo thesauro ptulit quo h̄p̄iet redemit. **Vñ luce. vi.** Non h̄o. i. xp̄s d̄ bono thesauro cordis sui pfert tonū. i. p̄c̄ū nre redēptionis. Quod cū sci patres in limbo itellerissēt vehementer gauisi sūt. sicut q̄ thesaurus magnū inueniss̄. **Job. in.** Quali effodiētes thesaurus gaudēt vehementer cū inuenērūt sepulch̄. **Thesaurus** iste sc̄z p̄c̄o sanguinis ihesu xp̄i semp̄ ē in archa tēcō dēno. p̄pter cōtinuā passionis xp̄i memoriā. **Mat. vi.** vbi ē thesaurus tuus ibi ē et cor tuū. q. di. **Thesaurus** sanguis ihesu christi quo redēpt̄ es quotidie d̄z eē in corde tuo. **Bern.** Quōd ero q̄ diu vixero labor̄ quos ptulit christ̄ i predicādo. fatigationū i discurrendo. vigiliarū in orādo. tēptationū in ieiunādo. lacrimarū in opatiēdo. insidiarū in colloq̄ndo. postremo tormētōrū. sputorū. callaphorū. subfannationū. exprobationū et clamorū. **Ser.** quotidiana d̄z eē h̄is lectō dñi et passionis recordatio. **Tercio** ē thesaurus opationis v̄tuose. **Thob. xij.** hō ē orō aq̄ ieiunio et elemosina magis q̄ thesauros auri cōdē. **Iste** thesaurus ē cōtrarī thesauro pecunie. q̄ ille acq̄ritur p̄ tpaliū acquisitionē. iste p̄ tp̄poraliū largitionē. **Vñ mat. xix.** Si vis p̄fect̄ eē redē oia q̄ hēs et da pauperib̄ et hēbis thesaurū in celo. **Ite** ille nō proderit in die necessitatis sc̄z in iudicio. **Iste** at̄ p̄derit multū. **Thobie. ij.** Quomodo poteris ita esto misericors si multuum fuerit tibi abundāter tribue si exiguum fuerit. exiguū libenter impartiri stude. **Premium** enim bonum thesaurizas in die necessitatis quoniam elemosina ab omni peccato et a morte liberat. et non patietur animā ire in tenebras exteriores. hoc fiet in die iudicij quādo mali ibūt in tenebras exteriores et boni recipient mercedē fm̄ laborem eorū.

Tunc thesaur⁹ bonor⁹ operuz placabit
 in iudicis **I**stud bene figuratū est.
Ihē. xli. vbi dicit q^d cū ysmahel occi-
 dere vellet decē viros dixerunt **N**oli
 nos occidere. habemus ei thesauros
 absconditos in agro frumentū ordei.
 olei et mellis **P**er frumentū sicut tri-
 cū q^d est granū nobilissimū designat
 caritas q^{ae} est maxima virtutū. p^{er} orde-
 uz q^d est asper signatur penitētia. s^{icut}
 p^{er} oleuz signat misericordia. et p^{er} mel
 signat orō deuota **I**sta debent eē ab-
 scondita i agro cordis p^{er} humilitatē
 ne amittant p^{er} vanā gloriā **G**rego.
Maligni spūs iter nr̄m quasi latrun-
 culi obsident. dep^{re}uari autē desiderat
 qui thesaurum in via publice portat
Istud figuratū ē i rege ezechia qui
 ostēdit nuncijs babilonis thesauros
 domus dñi **E**t iō postea babilonij re-
 mēbāt et oīa abstulerūt **N**ota histori-
 am **I**sa. xxix. **Q**uart⁹ thesaur⁹ ē ce-
 lestis pata **M**at. xix **S**imile ē regnū
 celoz thesauro abscondito i agro glo-
Ager ē bona ouersatio i q^ua thesaurus
 celestis abscondit. donec vita finita
 recipiat sicut cuilibet fidei omittit.
Deut. xxviii. **A**periet dñs de⁹ tuus
 thesaur⁹ suū optimū celū **I**ste thesau-
 r⁹ est desiderat⁹ q^uo infinit⁹ **S**ap. vii.
In finit⁹ ē thesaur⁹ hoibus in quo q^u
 vlti sunt p^{er}icipes facti sūt amicitie dei
Ite q^uo ē securus: quia inamissibilis.
Mat. vi. cap. **T**hesaurisate vob^{is} the-
 sauros in celo. vbi nec erugo. nec ti-
 nea demoliet et vbi fures nō effodiūt
 neq^{ue} furātes **E**t q^uo dñm est q^uo thesau-
 rus pecunie trahit hoiez a deo et pecu-
 niā p^{er} deo colere facit. ergo otemnē-
 dus ē thesaur⁹ iste **A**ug⁹. **Q**uicquid
 hoiem a deo trahit de⁹ eius ē. q^uo ergo
 cor suū ponit frequenter in thesauro.
 ipm p^{er} deo colit **E**xemplū legit⁹ i ciuitate
 parisiensi quidā diues mortuus
 debuit cōdici et extractis visceribus
 nō inueniūt cor illius et stupefacti q^uo

fierūt a quodā mgro si etiā homo po-
 sset viuere sine corde respōdit q^uo nō
Sed q^uo scriptū est. vbi ē thesaurus
 tu⁹ ibi et cor tuum q^uo ite iuxta pecuni-
 am suā et forte inuenietis et sic factuz
 est **E**rgo thesaurisate vobis thesau-
 ros in celo **A**d quod poucat nos et c^{etera}
Feria sexta **S**ermo xlix.
Estote p^{er}fecti sicut p^{er}u^{er} celestis
 p^{er}fectus ē **M**at. v. **N**ota de⁹
 pater nr̄ est p^{er}pter q^uo tuoz rati-
 ones **P**rimo rōne creatōis **S**ecūdo
 rōne miserationis **T**ercio rōne pura-
 tōis **Q**uarto rōne hereditarie pro-
 missionis. **P**rio de⁹ d^{icitur} p^{er} nr̄ rōne cre-
 ationis q^uo nos fecit et creauit **D**eut.
 xxxiiij. **R**ōne ip̄e pater tu⁹ q^uo possedit
 et fecit et creauit te **G**lo. fecit corpus
Creauit aiām. possidet totum. ergo
 merito eū diligere dēmus sicut filius
 patre **B**erⁿ. **S**i naturalit^{er} fili⁹ amat
 p^{er}em carnalē a quo p^{er}te corpis assū-
 psit. quāto magis debet amare p^{er}ez
 celestē q^uo corpus et aiām ex nihilo fe-
 cit. si oculo vel manu careres ml^{ti} tuz
 eū amares q^uo ea tibi daret. q^uo pl^{us}
 ergo diligendus ē ille pater qui oīa
 mēbra et vitā et animā donauit nobi-
 lissimā **B**er. **O** hō cogita q^uo lem te fe-
 cit. nē p^{er} fm corpus egregiā formaz
 fm animā imaginē creatoris insignē
 rōnis p^{er}icipē. b^{er}itudinis capace. sed
 tu miser p^{er}cor deū qui te genuit dere-
 liquisti et oblit⁹ es dei creatoris tui.
 tamē ip̄e dicit **R**euertere et ego susci-
 piā te **S**ecūdo de⁹ ē pater nr̄ rōne mi-
 seratōis sicut ei pater misereē nr̄.
Ps **Q**uomodo miseretur pater filio
 eum misertus est domin⁹ timentib⁹
 se. quomā ip̄e cognouit figmentuz
 nostruz. fragilitatē et p^{er}mitatē ad pec-
 cādūz **I**stud figuratū ē in filio prodi-
 go quē pater reuertētez benignē sus-
 cepit. et mia motus cecidit sup collū
 eius et osculat⁹ est eū **P**er filiū istuz
 q^uo bona sua suscepta male cōsumpsit.

significat pctōr q̄ bona t̄palia a deo
 sibi tradita scz vires . sensus . et forti
 tudinē . et sanitatē . et tēpus in fūcio
 mūdici diaboli cōsumpsit . tñ si ad pa
 trē suū celestē p̄ p̄itentiā redierit .
 miserebiē sui . et eū suscipiet . et eū tñ
 diligit sicut aliū filiū qui nūq̄ ab eo
 recessit **Ser.** O que qualis et q̄ta ē
 mia dei **Req̄.** sup̄ in ser. Apparuit be
 nigni . et ē . sicut patiūt in petro quē
 post ouersionem in tantū dilexit sic
 alios ap̄los . immo pl̄ qz eū p̄napē
 ap̄loz fecit . et in paulo cui post ouer
 sionez plura secreta reuelauit . q̄ ali
 is ap̄lis et innumerabili magnitudine .
Tercio de⁹ ē p̄ n̄ ratione p̄curatio
 nis . qz sicut p̄ p̄curat filijs suis necesse
 sitatē . sic p̄ celestis p̄curat vel p̄u
 det nobis necēria **Mat.** vi Nolite sol
 liciti eē diuites . q̄o māducabim⁹ aut
 q̄o bibem⁹ . a quo operiemur . scit ei
 p̄ v̄ celestis . qz his oibus indigetis
 Respiate volatilia celi nō seminant
 neqz metūt . nō congregāt in horreo .
 et tñ p̄ restet celestis pascit illa . qn
 to magis pascz vos . **Cōsiderate** lilia
 agri quō crescūt **Salomon** in gloria
 sua nō ē restit⁹ sicut vnū ex istis . Si
 ergo de⁹ fenū vel liliū sic restit . q̄to
 magis vos si eū dilexeritis sicut p̄rēz
 v̄m celestē si credideritis ei . **Adhuc**
 ei est idē deus q̄ iudeos q̄draginta ā
 nis i dexto pane celesti pauit et potū
 de petra dedit et ita in restitu p̄uidit
 qz p̄ q̄draginta ānos vestimēta eoz
 nō sūt atēta nec cōsumpta . sicut de .
Deut. viij . Qui eos ita custodiuit qz
 nō erat in tribub⁹ eoz infirm⁹ **Si** er
 go sic prouidit iudeis multo magis
 cheistianis necessaria p̄curabit **Mul**
 to maiora dat de⁹ xp̄ianis q̄ iudeis
Dedit ei illis māna ad edendum . xp̄i
 ānis autē dat carnē suā ad māducā
 dum **Illis** dedit aquaz de petra ad bi
 bendū **Istis** p̄p̄inat sanguinē suum
 quē d latere suo fudit **Illis** dedit tes

erā p̄missionis . istis dat regnū celoꝝ
Christ⁹ de⁹ pat̄ n̄ ē rōne hereditarij
 p̄missionis . sicut ei p̄ dat filijs suis
 hereditatē suā . sic de⁹ dat et p̄mittit
 hereditatē suā scz regnū celoꝝ **Luc.**
 xij . Nolite timē pusillus grex qm̄ cō
 placuit pri v̄o vobis dare regnūz .
 pusilli sūt hūiles oēs quorū ē heredi
 tas regnū celoꝝ **Mat.** v . **Beati** pau
 peres sp̄u . i . humiles . qm̄ v̄rūm ē reg
 nū celoꝝ . **Istud** figuratū est i filijs
 psay q̄ minimus fuerat scz dauid vn
 ctus fuit in regē sicut de . i . **Req.** xvi
Nō ei magnis p̄ elationē . sed p̄uis p̄
 humilitatem dabit regnū celoꝝ .

Dominica inuocauit Ser. I.

Ecce nūc tempus acceptabile
 ecce nūc dies salutis . ij . **Chō**
 r̄mē . vi . de eq̄a **Ecc̄i** t̄c̄ . ix
Oia ei tpe suo q̄renē **Nā** quelibz res
 in tpe quo magis valz eligēda ē et q̄
 tēda **Iđo** ap̄ls volens nos exhorta
 re ad p̄niam p̄ponit nobis oportuni
 tatē t̄pis ad p̄niam agēda vt sic nos
 allinat ad p̄nitēdū . d . **Eccc** nūc tē .
 et c . et post hāc vitā nō erit tēp⁹ p̄ni
 tēdi **Rota** tria sūt q̄ nos debēt ad p̄
 nitētiā puocare **T̄pis** oportunitas .
 nrā necitas . et p̄nie vtilitas . de prio
 de in v̄bo p̄posito **Eccc** nūc tē . accep
 ta . i . ouemēs ē tēp⁹ p̄ntis vite ad p̄i
 tentiā et p̄ hāc vitā nō erit tps p̄ni
 tēdi . p̄pterea iurauit āgel⁹ p̄ viuen
 tē deū qz p̄ hoc tēp⁹ nō erit ap̄li⁹ tē
 p̄ p̄niaz agendi **Apoca.** x . **Ser** **Req̄**
 q̄ remā inueniēt q̄ nūc tēp⁹ aptū p̄
 dunt **Crisost.** **Ommi** rei magis oꝝ p̄
 cere q̄ tpi **Auz** si perdidieris recupe
 rare potes . si v̄ro tēpus perdidieris
 nūq̄ resumes **Age** ergo miser pctōr
 nūc p̄niaz qz nescis si ceas viues **Ap̄**
 ca . ij . **Age** p̄nitētiā si quo min⁹ rem
 az tibi cito **Ser.** **P̄nitēti** remiaz spo
 pondit . viuēdi crastinum nō sp̄opō
 dit **Exemplū** de anima que pl̄arit tē
 pus perditum **Requere** sup̄ i sermo .

Preparate in fine Secundo debz nos ad penitentia puocare nea maxima necessitas . qz oēs peccauim⁹ . ⁊ ege mus penitentia si volum⁹ salui fieri .
Lu. xij. Nisi penitentia egeritis omēs simul peribitis **Apo. ij.** Memēto vn de exaderis ⁊ age penitentia alioquin peribis **Ra** si hō oia bona fecisset q̄ hō facere p̄t ⁊ si in vno pctō absqz penitētia mortu⁹ fuerit sine dubio dānabitur **Exemplum** Erat parisius quidā cuius hñs filiū tenēs sibi mgrūm q̄ eū iformaret Cūqz infirmaret puer vocatur sacerdos ofiteē ⁊ moritur **Ma gister** pueri rogauit deum vt sibi de statu pueri reuelaret **Et** cū esset i oratione apparuit puer lachrimabiliter dicēs se eternalitē dānatus **Stupefac tus** ille q̄siuit causaz sue damnatōis cū tñ esset ofessus **Respondit** puer .
Post ofessionē venit cogitatio talis in mentē meā qz dolui qz bona pris mei deberē relinqre ⁊ delicias seculi ⁊ in tali cogitatione mortu⁹ ⁊ dam natus sū **Tercio** debz nos ad penitēti am puocare multiplex e⁹ utilitas .
Prima est qz p penitētiā delentē pctā **Ezech. xvij.** Si impius egerit penitēti am ab oib⁹ iniquitatibus suis vita viuet ⁊ nō morietē . oīm iniquitatuqz quas operatus est non recordabor .
Actu. ij. c. Penitentiā ouertemī vt deleantē pctā vrā **Exemplū** Erat qui dā demoniac⁹ q̄ oia hōim pctā de quibus interrogabatur reuelabat . Cūqz interrogat⁹ fuisset de quodā milite re spondit **Omnia** pctā sua scripta ha beo in libro meo : **Tūc** dñs su⁹ q̄ ha buit eū suspectū de adulterio cū vxore sua . duxit eū ad illū demoniacum **Cū** at esset i via egit penitētiā dolēs se peccasse **Et** cū nō possz habē ofessō rē ofitebat layco **Et** veniētes ad de monem q̄siuit princeps de illo milite .
Cūqz ille libz suū aperiret clamauit **Deu** heu oia deleta sunt vnū pctm n̄

inuenio illius militis . heri oia sciui .
Secundo penitētia sentētia oītra pec catorē latam mutat **Diere. x. ij.** Si pñiam egerit gēs illa a malo suo qd locut⁹ sū aduersus eā nō agaz ⁊ ego penitentiā sup malo qd cogitauit vt facerē eis recipiā **Exēplū** in minutis oītra quos dederat dñs sentētia p os iōne pphete dicēs **Adhuc** qdraginta dies ⁊ minue subuertē **Et** surrexit rex de solio ⁊ indut⁹ est sacco ⁊ sedit in cinere ⁊ clamauit dicēs . **Voies** et iumenta nō gustēt quicqz nec pascā tur . ⁊ ouertatur vir a via sua mala .
Quis scit si ouertatur ⁊ ignoscat de us ⁊ reuertat a furore ire sue ⁊ nō pi bimus **Et** vidit de⁹ opa eoz qz ouer si sunt ⁊ misert⁹ est de⁹ super malicia quā locut⁹ ē vt faceret eis ⁊ nō fecit **Rota** historiā **Jone. ij.** **Tercio** p pe nitentiā bona poita restaurant . vnde legiē **Gene. xl.** Tres sūt adhuc dies p quos recordabiē pharao misterij tui ⁊ restituet te in gradū pristimuz **Tres** dies sunt tres ptes penitētie . i . oītritiō . ofessio . ⁊ satisfactio **Per** hōf restituet rex pharao . i . xps in gōum pristimū ipm hominez hoc ē qd dixit pē ad suos . hoc ē xps ad angelos de filio pdigo penitēti **Cito** pferre sto lā primā ⁊ induite illū . i . restituit ei innocentia ⁊ statū pristimū ⁊ datē an nulū in manu e⁹ . i . bona opera q̄ per diderat reddite ei **Rota** pabolaz **Lu ce. xv** **Her.** Mirabilis bonitas dei q̄ sic ignoscit reo qz nec penitentiāz dā vlascendo nec ofundit improperan do . nec minus diligit imputādo **Ōē** to p penitentiā hō regnū celoz acqui rit **Mat. ij.** Penitentiā agite ⁊ appi quabit regnū celoz **Si** rex facēt cla mare qz quicūqz parisius reiret mille marcas acaperet certe multū illuc ar denter curreret **Sed** rex celestis cla mat regnū dare p pñia sed pauca cu rāt nec currūt . sed quidā sūt sicut sy

Bernardus
O p̄p̄ h̄c s̄m̄ penitentiā
tu infirmus igne f̄s̄e n̄ p̄
q̄m̄ tu n̄ n̄ n̄ n̄ n̄ n̄ n̄
tu vno q̄m̄ lachrimis
Et q̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄
tu vno d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
ligat̄ impotentē s̄ .
n̄ d̄ s̄ s̄ s̄ s̄ s̄ s̄
p̄ penitentiā qz p̄ lib̄ d̄
p̄missōe q̄ agit̄ p̄ p̄
tu et p̄ n̄ n̄ n̄ n̄ n̄
q̄ p̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
de Asab f̄ d̄ d̄ d̄ d̄
n̄ s̄

mea q̄ gustata superioris nucis cortice
 statim nucē p̄nat. q̄ ad dulcedinē nu
 clei n̄ p̄uenit Sic p̄ctōr p̄niaz suā p̄t
 aliquā difficultatē p̄nat q̄ ad dulce
 cedinē sp̄ualis solatiois nō p̄uenit
Gre. Si multū appetis quod te mul
 cet p̄us bibito qd̄ dolet **Exemplū** Ho
 uimān⁹ habuit ī palacio suo duo do
 lia vini. in vno fuit dulce vinuz et in
 alio amāz **Quicunq̄** voluit bibē ol
 ce vinū. oportebat p̄us gnstāe ama
 rū Sic quicunq̄ vult bibere in regno
 celoz de fonte eterne claritatis et io
 cunditatis oz eū p̄mo bibē et gustare
 de amaritudine p̄mē **Nā** xp̄s sic p̄sona
 liter reit ad regnū celoz q̄ grauē p̄i
 tentiā fecit oib⁹ dieb⁹ vite sue nō p̄
 suis sed p̄ n̄is p̄ctis **Bez** Age p̄niaz
 hoc tibi p̄dicat stabulū hoc tibi p̄sepe
 clamat. hoc tibi mēbra infantilia lo
 quunt. hoc lacrimē et vagit⁹ euāgeli
 sant **Lu.** vlt. Oportebat xp̄m pati et
 ita intrare in glām suā. q̄to magis
 p̄ctōres nos. **Textualis expositio**

Dicit⁹ ē ih̄s⁹ ī desertū vt tēp
 tareē a diabolo **Ad** leāz d̄ser
 tū ē illud spaciū int̄ ih̄rl⁹ et
 hierico vbi ille incidit ī latrones. il
 luc duxit eū sp̄s sc̄us statim q̄n fuit
 baptisat⁹. et cū ieiunass⁹ xl. dieb⁹ et
 xl. noctib⁹ postea esurijt **Et** accedēs
 tēptator dixit ei. i. diabolus. si filius
 dei es dic vt lapides isti panes fiant
Diabolus solz tēptare hoies illo victo
 ad qd̄ hō magis ē inclināt⁹ **Et** iō euz
 videret hoiez esurientē euz tēptauit
 victo gula. q̄ t̄ndit ei. septū ē **Deut.**
 viij. **Nō** in solo pane viuit hō s̄ in oī
 v̄to qd̄ p̄cedit de ore dei. int̄tio moi
 si in hoc fuit q̄ iudei credebāt q̄ de⁹
 nō possz eos satiare n̄ in pane materi
 ali s̄ moyses d̄t q̄ solo v̄to de⁹ p̄t eos
 satiare **Raban⁹** d̄t q̄ sicut corp⁹ hūa
 nuz nō p̄t viuē sine t̄reno t̄to **Ita** ai
 ma nō p̄t viuē sine v̄to dei **Procedē**
 at̄ v̄bū de ore dei d̄t cū volūtātē suaz

scripture testimonio reuelat **Et** q̄ n̄
 potuit eū vincē p̄ gulā. tēptauit eū
 p̄ vanā glāz. vñ seq̄t̄ tūc assūpsit eū
 diabol⁹ et duxit eū in scāz ciuitatē. i.
 hierusalē et statuit eū sup̄ p̄mnaculū
 templi **P̄mnaculū** eāt sedes doctoz
 sup̄ tēplū de q̄ docebat p̄lm et hoc se
 pe cū vana glā **Et** dixit ei. si fili⁹ dei
 es mitte te deorsū. sc̄ptuz est emz. q̄
 angelis suis mandauit de te vt custo
 diāt te in oib⁹ v̄is tuis ne forte offē
 das ad lapidē pedē tuū **Hoc** male ex
 posuit diabolus. nā hoc nō est sc̄ptū
 de christo. s̄ de quolibz iusto. xp̄s nō
 indiget custodia āgeloz sed ip̄i āge
 li debēt custodire hōiem ne offēdat
 pedē. i. affectōnē suaz ad lapidē. i. pec
 catū **Ait** illi rursū ih̄esus. sc̄ptū est.
Deu. vi. **O** hō nō tēptabis d̄m̄ deuz
 tuū. in hoc q̄ p̄nā me sp̄tē de tem
 plo cū bene possē p̄ grad⁹ descēdere
Tēptare deuz ē q̄ hō sine causa dat
 se piculo vt videat si de⁹ vellet eum
 eripe **Deide** cepit cū temptatē d̄ aua
 ricia **Itēz** assūpsit euz in mōtez excel
 sū valde et ostēdit ei oia regna mun
 di et glāz **Nō** ostēdit ei ad oculum
 oia regna mūdi. q̄ fm̄ hūanitātē su
 az xp̄s nō potuit longi⁹ vidē q̄ ali⁹
 hō **Sed** exposuit sibi oia regna diēs
Versus illā plagā est grecia: illac est
 roma. illac alexādr̄ia. illac india. ibi
 abundat aur̄z ibi vinū et c̄ **Et** dixit ei
Hec oia tibi dabo si cadens adoraue
 ris me. **Dixit** ei ih̄esus. **Vade** satha
 nas. scriptum est **Deutro.** vi. domi
 num deum tuum adorabis et illi soli
 seruiēs. quasi diceret **Ego** suz homo
 tu non es deus. **Ergo** non debeo te
 adorare sed deum meum **Et** nota q̄
 diabolus sumpserat speciem hominis
 quando temptauit eum et quādo du
 xit eum **Tunc** reliquit eum diabol⁹
 et accesserunt angeli et ministrabant
 ei. rogemus dominū.

De euāgelio Sermo li.

Dictus est ihesus in desertis a spū vt tēptaretur a diabolo Mat. ij. In principio quōda gelime legitur quō deus fuerat tēptatus. et hoc ppter duo. Primo ad inuendū q tūc magis tēptat diabolus hōies cui incipiunt deo seruire et sibi cōtradidicere Eccī. ij. Fili accedēs ad seruitutē dei sta in timore. et aiaz tuā ppara ad tēptatōnem Gre. No stis n̄ quāto magis sibi strabellare aspiciat. tāto magis impugnare contendit Illos ei pulsaē negligit quos quieto iure possidere se sentit Exempluz de quodā qui vidit supra domū cuiusdā heremite multos demones. et c. Reg. do. Induite vos Itē legiē de tēptatione dei ad inuendū q n̄ lus sine tēptatione viuere p̄t. ex quo xps temptari voluit Ber. Nulq̄ ē securitas frēs. neq̄ in celo. neq̄ i paradiso. multo min⁹ in mūdo In celo nanq̄ cecidit angelus a p̄sentia diuinitatis. in paradiso Adā de loco voluptatis in mūdo. Judas de scola saluatoris Aug⁹. Premunitos vos esse volo neminē supra t̄ram absq̄ tēptatione victuz vt cū forte tollē aliq̄ tēptatio. aliā secur⁹ expectet Exēplū Quedā v̄go eligiosa mltū tēptabā a spū fornicatōnis et orauit dñm vt liberaret̄ ab illa tēptatione. et sic factū est. et statim cepit eā diabolus tēptaē in fide xpiana Tūc itē rogauit deū inde liberari. et venit ad eā angelus dicēs. Putas q̄ possis viuere in hoc mūdo sine tēptatione. necesse ē vt alteraz istaz habeas Et elegit virgo tēptatōnem primā tanq̄ hūanaz. re futās secūdā tēptatōnem diabolicā. Scēdum q̄ tēptationi diaboli resistere dēmus multis modis Primo p deuotā orationē Mat. xxvi. Vigilate et orate ne intratis in tēptatōnem Aug⁹ Iō p̄mūē iusti vt p̄ssi clamēt scz in ecclesia. et

clamātes exaudiant. exauditi glorificent deū ysid. Hoc est remediū eoz qui vicioz temptamentis estuat vt quotiēs tangunt vicio. totiens se ad orationē subdāt. qz frequēs orō vicioz impugnatōem extinguit Istud figuratū est Exod. xvij. vbi d̄r q̄ cū filij isrl̄ impugnarēt cōtra amalech moyses ascendit mōtem et orauit Cū qz eleuasset man⁹ ad deuz vincebat israhel Cū autē paululū remittebat vincebat amalech. quo p̄p̄to aarō et hur qui cū eo erāt supposuerunt ei lapidē. et exvtraq̄ pte man⁹ e⁹ sustētabant aaron et hur qz grādeu⁹ erat Exēplum. Quidam puella alexandrina nomine ob amorē suādē castitatis cuiusdā cellule se inclusit p x. annos. p foramē nutrimētū accipiēs nullū videre potuit hōiem Ad quaz venit beata melamia q̄rens quō se a tēptatione diaboli defendere posset. Illa respondit A p̄ncipio diei vado op⁹ faciēs ex lino. postea p scōs patriarchas. pphetas. ap̄los. martires. virgines. cogitando discurre certis hōris abū sumo. appinquantē respere cū magna quiete dñm glorifico. et finē vite mee cū bona spe patienter expecto. Secundo resistere debemus diabolicē tēptationi p ieiunium Mat. xvij. Hoc gen⁹ demomōrū nō enatur nisi i orōne et ieiunio. i. Pet. v. fratres sobrii estote et vigilate qz aduersarius vester diabolus tanq̄ leo rugiēs arduat q̄rens quem deuoret cui resistite fortiter. Si ergo inuenerit hōiem pingue et ebrium et gulosū atus capit eū q̄ sobrium et ieiunū. Istud figuratū est i iudith. qui post ieiunūz amputauit holofernis caput Rota historiā Iudith xij. Per holofernē significat̄ diabol⁹ cui debem⁹ aputare caput. i. ptātez tēptandi. et hoc p ieiunū. Legit q̄ quōda noie nicolaus venit ad scūm adreaz

dicēs. **D**ñe lxx. annis libidini carnis
seruuiū quocenscunq; abstine ppo
no tēptatio vincat me. **N**ūc at rogo
vt oret deū p me **Q**uod audiēs adre
as misert⁹ ē eius fleuit ⁊ orauit p eo
dicēs **N**ō comedā donec sciā q; dñs
miserabit istius semis. ⁊ cū qñq; die
bus ieiunass; venit ad eū vox dicēs.
Exaudivit⁹ es p sene. s; sic te ieiunhs
afflixisti ita se senex affligat. ⁊ cū; ie
iunaret liberat⁹ es a tēptatione **T**e
tio dēmus resistere diabolo p confes
sionez **S**icut em latrones se alienant
ab illis qui reuelant secreta eoz. sic
diabolus alienat se ab illis qui reue
lāt i cōfessione secreta sua **E**ccl. xxvñ
Si denudaueris archana e⁹ nō pseq
eis post eū ⁊ ei⁹ amicitia s; amittas.
Diero. **R**euelata traditione cōfusus
recedit inimicus **E**xemplū **C**ū qdam
dñs añ altaē oraret ⁊ lacrimis se ml
tū cruciaret vidit quidā scūs diabo
lum sup caput e⁹ saltantē ⁊ gaudētē
⁊ adiurauit eū vt sibi dicerz causam
leticie. qui dicebat. gaudeo de hoc q;
hec mulier cū; tantis lacrimis vadit
ad infernū. hz em occultū pctm qd p
reuerēdia nō audez cōfiteri ⁊ putat se
cū lacrimis saluari. **T**ūc ammoniuit
eā sacerdos vt cōfiterē dicēs. qd vi
disset. cū cōfessa fuisset vidit sacerdos
diabolū cōfusus ⁊ tristē recedere **Q**u
to debem⁹ resistere diabolo ⁊ tēptati
omb⁹ suis p cōfidentia siue p spē i de
ū. **n.** **P**aral. xx. **C**ōfidenter staret vi
debitis auxiliū dñi sup vos **N**umeri.
xñ. dñs vobiscū nolite timere **A**ug.
Magna cōsolatio mēbris ex capite. d
bet cōsiderare qui tēptat q; sibi sbue
niat q; p expientia tēptationē non
ignorat **De**. nñ. **N**ō hēmus pontifi
cē q; nō possit cōpati infirmitatib⁹ nos
tris. tēptatur at p oia p similitudie
absq; pctō **Q**ui diaboluz viat i se pa
eat⁹ ē eū vincē in mēbris **De**. x. **F**i
delis de⁹ q; nō patit vos tēptari sup io

qd nō potestis. s; faciet etiā cū temp
tatione puentū vt possitis sustinere
Vn̄ dixit āgelus **I**osue. p. **C**ōfortae
⁊ esto robust⁹. nolite timere q; tūc
est dñs **E**xemplū quidā diabolus oc
currit beato martino q̄rens quo ten
deret **R**espondit quocunq; me dñs
dixerit illuc tendo **C**ui demō **Q**uo
cunq; ieris diabolus tibi insidiabitur
Respondit martin⁹ **D**ñs mihi adiutor
nō timebo. qd audiens ille statz eua
nuit **Q**uinto debem⁹ resistere tēpta
tionib⁹ diaboli per hūilitatem. **D**ebe
mus ei caput superbie diabolo cōtere
re. sicut dicit dñs **Gene.** in. **I**psa cō
teret caput tuū. i. superbiā tuā p cal
caneū suū. i. hūilitatem suā: ⁊ tu in
sidiaberis calcaneo e⁹ id ē hūilita
ti eius. has inimicitias ponā inter te
⁊ mulierē ⁊ semen e⁹ ⁊ semē tuum.
Vnde legit q; btūs **A**nthoni⁹ vidit
laqos inimici sup terrā extensos ⁊ su
spirās dixit **D**eu quis hys laqos pōt
trāsire. ⁊ audiuit vocē dicentē sibi.
Humilitas sola ptransfeat. **R**ogem⁹

¶ Feria quarta Sermo lñ.

Quicunq; fecerit voluntatez
patris mei q; in celis est. ipse
meus frater. soror ⁊ mater ē
Mat. xñ. **I**n verbis istis dñs duo fa
cit **P**rimo hortat nos ad faciendum
pris sui voluntatē. **S**ecūdo declarat
facientū utilitatē **P**rimū ibi **Q**uicū
q; fecerit voluntatez pris **S**ecūduz ibi
Ipe me⁹ frat ⁊ c. **C**irca p̄mū nota
q; volūtas dei cōsistit in tibus. scz vt
a mala vita ad deū cōuertamur vt i
bona vita fortiter exercemur ⁊ vt in
bona vita finalit p̄seueremus. **P**ri
o volūtas dei cōsistit in hoc vt a mala
vita ad deū cōuertamur **E**zech. xvñ
Runq; voluntatis mee ē mors impñ
dicit dñs nolo mortē pctōris. sed vt
magis cōuertat ⁊ viuat q. d. **N**olo
mortē pctōris sed magis vt cōuertat
ad me ⁊ viuat etnalit ⁊ iō pctōrez n̄

statim peccat cum peccat. si misericordie
 die expectat **Tren. in Die dñi qz nō
 sum? osumpti sp statiz cū peccauim?**
 qz nō defecerūt miseratōes ei? **Aug.**
**Crubescat hūana pigrīa. vult ille
 plus misereri q̄ nos a miseria libera
 ri Tardius hūcōem videt ei eē pctōri
 remā dare q̄ ipi pctōri acipe. plus
 cruciat eū passio miseri. q̄ ipm mise
 rē passio sui. dissimulat ergo de? pec
 cata hōim x̄p̄t p̄māz. qz volūtas sua
 est vt suertantē r̄ viuante: r̄ iō expec
 tat **Gre.** q̄squis viuūt r̄ derelinquit
 idarco miseratō dīna eū tollit vt ab
 snīqtate sua sp̄scat **Her.** miseratio
 tua domie sup nos **Req̄. i ser.** **Appa
 tu.** **Secūdo** volūtas dei cōsistit in hoc
 vt lō vita fortit exercemur. p̄. **Dei
 n.** Sic ē volūtas dei vt bene facētē
 obmutescere faciatis iprudētūz hōmi
 nū ignozātiāz scz vt lō opa faciendo
 p̄ficiatis **Ista** duo ei sibi mūicēz comi
 tari debēt scz vt malū relinq̄mus r̄
 bonū faciam? **Tercio** voluntas dei
 cōsistit in hoc vt lō vita quaz inchoa
 mus pseuerem? **Io. vi.** **Hec** ē wlun
 tas e? q̄ misit me p̄ris vt oē qd̄ dicit
 mihi nō p̄daz ex eo **Sola** pseuerātia
 facit vt nō perdat hō qz vt dī. **Mat
 xxij.** q̄ pseuerauerit vs̄ in finez hic
 saluus erit **Ihero.** nō ei incepisse sed
 p̄fisse v̄tutis ē **Remi.** **Rō** inchoanti
 bus s̄ pseuerantib? p̄miū tribuēt **si
 d.** **Tūc** deo placet nr̄a suertatio q̄n
 do bonū qd̄ inchoam? : sine pseuerā
 tie impleamus **Circa** secūduz nota q̄ ē
 p̄licēz vtilitatē cōsequē qui facit vo
 luntatē dei **Prio** in orōnib? exaudiē
Secūdo amīcie dei cōiungit. **Tercio**
 regnū celoz mereē **De prio** **Joh. ix.**
Sam? qm̄ pctō. nō exau. de. s̄ si q̄s
 dei cultoz ē hunc exaudit r̄ volūtatē
 e? facit. **n.** **Nacha. i.** det vob̄ cor oī
 b? vt colatis eū r̄ fanatis? volūtatē
Et sequit̄ statim. **Exaudiet** orōnes
 vr̄as r̄ r̄cō aliet̄ vob̄ **Si** ergo fecim?**

e? volūtatē ad eū suertēdo ip̄e exau
 diet orōes nr̄as culpā remittēdo. sic
 p̄z in filio p̄digo **Qui** cū reuertereē
 ad p̄rēz suū r̄cō aliat? ē sibi r̄ exaudi
 uit orōnē suā r̄ pl? dicit q̄ petiuit. ro
 gauit eivt acceperz eū i mercenariū r̄
 ip̄e recepit eū i filiū **Secūdo** q̄ fecit vo
 luntatē dei e? amīcie cōiungit **Mat.
 xij.** q̄cunqz fecit voluntatē p̄ris mei
 qui in cel̄ ē. ille me? fī r̄ mī ē. **O** q̄
 magnū est qz x̄ps vocat hōies fr̄es.
Dei. n. nō cōfundit fr̄es eos vocare
 .i. illos scz qui volūtatē e? faciūt. se
 cure ergo possum? accedē ad x̄p̄z t̄q̄
 ad fr̄em nr̄m **Hi.** **An** trepidas acce
 dē ad x̄pm. fī ei tu? r̄ caro tua ē. iō
 bene figuāt? ē p̄ ioseph quē fr̄es sui
 r̄cōiderūt r̄ tū ip̄e postea misit? eoz
 benigne recepit r̄ osculans eos fle
 uit sup̄ singulos : maxie tū sup̄ mini
 muz fr̄ez suū ioseph idē ē qz saluator
 r̄ significat x̄pm saluatore mūdi. e?
 fr̄es sūt oēs xp̄iani **Hi** fr̄es toties eū
 v̄dūt quoties p̄ aliq̄ re tp̄ali. l̄ pec
 cato eū relinquit r̄ prius eū v̄dunt
 q̄ ioseph fr̄es e? r̄cōiderūt. illi v̄di
 derūt ioseph p̄ t̄ginta argēteis **Isti**
 v̄dunt x̄pm p̄ vilissimis tēptationi
 bus r̄ delectationib? **Ipsi** ioseph v̄
 diderūt r̄ hōdū p̄ eo occiderunt **Isti**
 at̄ rursus x̄pm crucifigunt. sicut di.
 apls. **hebre. vi.** rursus crucifigētes
 filiū dei. x̄ps tū pctōres reuertentes
 benigne recepit t̄q̄ fr̄es carissimos
Per hoc qz ioseph maxie sup̄ mīimū
 fratrem suū misit? fuerit significa
 tur qz christus maximo peccatori ali
 quando maxime miseretur **Quim?**
 enim christi frater est maximus pec
 cator **Roma. q̄nto.** **Vbi** super abun
 dauit delictum. superabundauit r̄
 gr̄a **Exempluz** in beato r̄ beata ma
 ria magdalena **Tercio** qui volunta
 tez dei faciunt regnuz celoz p̄mereē
Mat. vñ. **Rō** oīs qui dicit mihi dñe
 domie intrabit i regnuz celoz s̄ q̄ fac

voluntate patris mei q̄ in celis ē itra
bit regnū celoz. vnde dicat vnusq̄s
q̄ cū psalmista **D**oce me facere volū
tate tuā. q̄ deus me⁹ es tu. **S**pūs tu
us bon⁹ deducet i terrā rectā. i. vitaz
eternā quā nobis cōcedat et p̄stae di
gnetur. **Feria sexta Ser. liij.**

Surge tolle grabatū tuū. i.
lectū tuū et ambula **Johā. v.**
Nota q̄ surgere debem⁹ ad
q̄tuor scz ad deserendū pctm̄. ad ope
randū bonū. ad pugnandū ctra di
abolum. et ad veniendū in iudicium.
Primo dēmus surgere a pctō vt pec
catū deseram⁹ **Ephē. v.** Surge q̄ dor
mis supple peccator. et exurge a mor
tuis et illuminabit te xp̄us. **N**otabili
ter dicit. Exurge a mortuis **Q**ui em̄
dormit in peccatis mortu⁹ est in aīa
q̄ pctm̄ occidit aīam **Sap. xvi.** **D**ō
autē occidit quidē p maliciā aīaz suā
Si autē vult hō resurgere a pctō do
min⁹ patus est p grām suā illumiaē
ipm̄: iō dicit. et illuminabit te xp̄us.
Ancelm⁹ nō iō hōmo grām nō habz
q̄ de⁹ nō dat: s̄ q̄ hō nō est pat⁹ ac
cipere. deus ei semp patus est dare.
Prouē. xvi. **D**ois est aīam preparare
Istud figuratū est **Actu. xij.** **V**bi di
citur q̄ petr⁹ dormiebat i carcē vinc
tus catenis duab⁹. et angel⁹ dñi exa
tauit eū dicens **S**urge velociter. **P**et
r⁹ dormiētē i carcere significatur
pctōr dormiēs in pctō mortali. **I**ste
vincus ē catenis duab⁹. p̄ma cate
na sunt ppria pctā. puer. v. **I**niqui
tates sue capiunt ipiū et funiculo pec
catorū suoz cōstringetur. **S**ecūda ca
thena ē ptās diaboli cui se subiecit et
cuius seru⁹ fact⁹ est **Jo. viij.** **Q**ui fa
cit pctūm serū⁹ ē peccati. **1j. Pet. ij.**
A quo supatus ē e⁹ huius. sicut ei f
u⁹ nō potest facē n̄ qd vult dñs ei⁹:
ita hō peccator nō p̄t facē q̄ vult. s̄
qd dñs e⁹ scz diaboli⁹ vult **C**ris̄ **A**nq̄
peccem⁹ liberi sum⁹ s̄ si semel opibz

diaboli nos obligauerimus: iaz neā
virtute euadere nō possumus. s̄ aīz
dei adiutorio **Aug⁹** velle meum tene
bat inimicus et catenaz mibi fecerat.
et me cōstringerat. quippe ex volunta
te puerfa facta est libido et dū serui
tur libidini. facta est consuetudo. et
dū nō resistit facta ē necessitas et iō
angel⁹ domini exaltauit petr⁹ dicens
Surge velociter anq̄ peccatum i cō
suetudinē et necessitatē perducit. **I**t
ta autē surrectō fit per confessionē
et p cōntionem. et sic soluit pctōr a
catenis et vinculis diaboli. **E**xemplū
in paulo p̄mo heremita q̄ vidit quē
dam pctōrē vincū dūa a demomb⁹
Requi. sup in f. p̄betis **S**ecundo de
bem⁹ surgere a pigritia vt bona ope
remur **Jo. v.** surge tolle grabatum
tuū et ambula. q. v. **O** piger homo suc
ge a lecto pigritiae et tolle lectū tuum
iō est desere pigritiā et ambula de vir
tute in virtutem **V**nde puerb. xxij.
Vsq̄ quo piger dormis: quādo con
surges **P**rouerbiorū vi. **P**ade ad for
micam o piger et disce: ac considera
vias eius et sapientiam. cum emz nō
habeat preceptorem qui doceat eaz
verbo nec principem. i. rationem. tñ
ppat abum in estate quez comedat
in hieme: modo est estas i vita ista
quicquid modo congregamus in fu
tura vita inueniemus **I**tem si consi
derare vellemus q̄ p omni tempore
rationem debemus reddere libenter
operaremur bonum **B**ernhardus.
Omne tempus tibi impensum **R**equi
re in sermoē. **Q**uid hic statis circa fi
nem **I**tem si cogitare vellet homo
quantum euz sustinere oportebit p
peccatis commissis. libenter operat̄
tur in vita ista scilicet pro quolibet
peccato mortali debet agere septē
nem penitentiam **B**ernhardus. **O** si
videres q̄ multa debeas agere: cog
nosceres q̄ nihil ē quod agis **L**ibēt

Quarto

ergo surgere debem⁹ ad op̄rādum
p̄p̄ctis cōmissis p̄m̄tētiā ut p̄uemia
m⁹ ad et̄naz p̄riaz . et hoc figuratū ē .
in . reg . xix . vbi āgelus tetigit heliaz
dormientē dicēs **S**urge comede . grā
dis ei restat tibi via . et ecce ad caput
e⁹ subaneria⁹ panis . et vas aq̄ . et cum
comediſſet ābulauit in fortitudine . et
ibi illi⁹ vsq̄ ad montē dei oreb . **P**er
heliā dormientē significat accidiosus
qui debet surgere a pigritia sua . et co
medere panē s̄banerium . i . artē p̄
m̄tētiā sumere . et bibere aquā lacti
maz . et sic p̄uenire poterit ad mon
tē d̄m̄ . i . ad regnū celoz . **D̄n̄** . Nolite
negligere . nolite tardare ad celestia
festinātes . ḡnois ei vobis restat via
Tercio d̄emus surgere pat̄a armati
ut ostra diabolū pugnem⁹ . **I**sa . xxi .
Surgite principes . et arripite clipeos
Principes sūt hōies qui domināt vi
c̄ijs . et occupant̄ carnis sue **I**sti d̄
bent surgere ostra hōstes suos . et acci
pere armaturā dei . scz lō opa . ut pos
sint stare aduersus insidias diabolū .
qz nō est nobis colluctatio aduersus
carnē . et sanguinē . i . hōies tm̄ . s̄ adue
sus p̄nc̄ipes tēbray . i . demones qui i
s̄diant̄ nobis vbiq̄ **L**eo papa **N**ō de
sunt hōstis vbiq̄ deceptionis laq̄os
p̄tendere . et quō h̄de credētū corum
pat̄ instare **R**ouit ei cui adhibeat es
t⁹ cupiditatis cui illecebras gule . cui
imponat iatamēta luxurie . cui ifun
dat vir⁹ inuidie . oīm discutit cōsue
tudines . ventilat curas . p̄siderat af
fect⁹ . et inq̄rit causas nocēdi vbi quē
q̄ viderit studiosius occupari . vnde
bene figurat⁹ est p̄ goliath q̄ filios
isrl̄ impugnavit ostra quē p̄cessit da
uid cū baculo . et q̄z lapidib⁹ . et viat
eū āputans sibi caput . dauid int̄pre
taē manu fortis . et significat quelibet
xp̄ianum q̄ debet pugnare ostra goli
am . i . diabolū cū baculo sancte crucis
et q̄z lapidib⁹ . i . vulneribus ihesu

xpi ea iugiter in corde metādo **Q**u
to surgere debem⁹ ut ad iudiciū rei
amus **I**oh̄ . iij . **C**ōsurgant gētes . et
ascēdent in vallem iosaphat . qz ibi
sedelo ut iudicem oēs gētes in arcu
itu . sicut d̄r . m̄ . sentē . **V**eniēte d̄no
ad iudiciū boni leuabunt ad eū in ae
ra sup̄ vallē iosaphat . qz iudicabūt
ibi in aere **M**ali autē rem anebūt in
terra quā dilexerūt . de ista resurrec
tione dicit **I**hero . **S**ive bibā siue co
medā . reḡ . in sermo . **V**idebūt filius
hominis **M**at . xxv . **M**edia nocte cla
mor factus ē . ecce sp̄sus venit tunc
surrexerūt oēs v̄gines ille . i . oēs hōi
et mali surgunt **S**eq̄tur **E**t q̄ parate
erant intrauerūt cū eo ad nuptias .
scz eternas quas nobis p̄stac̄ dignē

Dominica . ij . Sermo liij .
Hec ē voluntas dei sanctifica
tio vr̄a . p̄ . **T**hes . m̄ . q̄ritur
a sapiēte **S**ap . ix . **Q**uis pote
rit cogitare . quid velit d̄⁹ huic q̄sti
onī respōdit paul⁹ qui rapt⁹ ē vsq̄
ad t̄rcum celum ibi audiuit archa
na q̄ nō licet hōi loqui . dicit ei qz vo
luntas dei ē sanctificatio vr̄stra id ē
mundicia . **P**ossunt autē hic tria no
tari **P**rimum a quibus mundari de
bem⁹ **S**c̄dm̄ mūdōs nos tenere **T**er
cium p̄ quid mūdari debemus **C**irca
primum nota qz mundari debemus
a p̄ccato **I**here . m̄ . **L**aua a malicia
cor̄ tuū **R**ā malicia maculat aiāz sicut
imūdia corp⁹ **I**h̄ . ij . **M**aculata es
i iūqtate tua p̄s **C**orrupti sūt et abho
iabiles facti sūt i iūqtatib⁹ suis **M**a
t . xv . **D**e corde exeūt cogitationes
ut hōiada . detractiones . adulteria .
hec sūt q̄ coiūnant hōiem **D̄n̄** **R**ung⁹
fetet vn⁹ putrid⁹ camis in cōsp̄cū hō
iminū . sic pct̄ōr i cōsp̄cū dei . et āgeloz .
exēplū i vitalp̄m̄ de āgel⁹ q̄ obtura
rūt nares in cōsp̄cū cuiusdā luxuriosi
reḡ . in s̄ . n̄ sum⁹ cupi . **A**b ista ergo
imundicia lauari d̄em⁹ qd̄ figuratū ē

nij. Reg. v. Vbi p̄cepit heliseus naa
 man leproso dicens Lauare septies ī
 iordane ⁊ mundaberis. Per leprā si
 gnificatur immūdia peccati. p̄ sep
 tenā lotionē significatur q̄ h̄o lauari
 debet a septem peccatis mortalib⁹ de
 quibus oīa alia oriunt̄. **Q**uarta secūdu
 nota q̄ lauari siue mundari debem⁹
 p̄pter tria. **P**rimo q̄ xp̄s nos sangui
 ne suo lauit **Apo. i.** Dilexit nos ⁊ la
 uit nos ī sanguine suo a peccatis nos
 tris. **Q**uia ergo tā p̄ioso sanguine.
 ⁊ liquore loti sum⁹ merito nos mun
 dos seruire debem⁹. **Ber.** Mittitur
 virginis fili⁹ dei altissimi iubetur oc
 cidi ut vulnera nr̄a p̄ioso sanguis
 sui balsamo mederentur. **I**n veteri te
 stamento p̄ceptū fuit qui tangebatur
 mortuū immundus habebatur septē
 dieb⁹ a cōsortio h̄oīm ⁊ septimo die
 aspergebatur a sacerdote sanguine
 hircorū vel thaurorū ⁊ tūc mūdus ha
 bebat. **S**z ut xp̄s nos mūdificaret
 n̄ lauit nos sanguine hircorū ⁊ thau
 rorū s̄ p̄prio sanguine. **Thi. ij.** dedit
 semetipm̄ p̄ nobis ut nos redimēt
 ab oī iūquitate ⁊ mūdaret sibi p̄lm̄
 acceptabile. **S**ecūdo debem⁹ mūdari
 ut deo seruire decent̄ possim⁹. **I**pe d̄o
 nō vult habē nisi mūdus ī suo serui
 cio cū ip̄e p̄sonaliter sit mūdus. **Ecci.**
x. Secūdu iudicē p̄li sic ⁊ mīster ei⁹.
Pnde dixit leuitica. qui sibi ministra
 bant de tēplo **Leui. xix.** Sāctificamī
 ⁊ sancti estote. i. mūdi qm̄ ego scūs
 sum. i. mūdus. **P̄s.** Ambulās ī via īm
 maculata hic mīhi ministrabat q̄ n̄
 vult immūdos h̄re ī suācio suo p̄z.
Exod. ij. qui cū tenere vellet archā
 deo dū declinaret de curru cecidit. ⁊
 ⁊ expirauit q̄ ea nocte cū vxore sua
 dormierat. **N**ota historiā. **ij.** **Re. vi.**
Tercio debem⁹ mūdari ut d̄s ī no
 bis habitāe possit. aīa em̄z tēplum
 dei qd̄ nisi mūdus fuerit nō ī eo ha
 bitabit. **R**escitis q̄ tēplū dei estis vos

⁊ spūs scūs habitat ī vob. i. **Chri.**
ij. Si quis at̄ tēplum dei violauerit
 disperdet illū de⁹. **Ber.** Balsamus ē
 grā dei q̄ vas purū requirit. si ergo est
 ī aliquo maculatū debz mūdari. **G**re
 go. **P**ensate fr̄es carissimi. requi. ī
 ser. **P**repa te ī oc. **C**irca terciuz no
 ta q̄ mūdari debem⁹ multis modis.
Primo p̄ lacrimas contritionis. **A**ug⁹.
Pemītēs quicqd̄ sordis post baptisimī
 purificatōem contraxit oportet ut la
 uet saltē lacrimis contritionis si vult ī
 troire ī regnū celoz. vnde aq̄ laci
 maz figurata est p̄ mare eneum ī
 quo ingressuri ī tēplum man⁹ ⁊ p̄
 des lauabāt sic ingressuri ī tēplū. i.
 regnū celoz debent lacrimis lauare
 man⁹. i. bonas operatōnes. ⁊ pedes
 .i. bonas affectōnes. **P̄si.** Qualis fu
 it tibi ad peccādū intētio. talis sit ad
 penitēdū deuotio. **A**ug⁹. **S**i tot⁹ ver
 tar ī fletū ut nō sint gutte lacrima
 eū sed abundātia fluminis. digne tū
 nō potero deslere cū tanta sint mala
 mea ut omnē dolorē sua mutāt ma
 gnitudine. **Ber.** Exite lacrimae exite
 aperienter carectere miseri capitis
 mei ⁊ erūpant gutte lacrimaz sicut
 flumina si forte sufficiūt abluē macu
 lā quibz irā dei merui. **A**ug⁹. **I**sta aq̄
 se lauit petrus quādo p̄ trimā nega
 tōnem exiit foras ⁊ fleuit amare. ⁊
 d̄s dimisit sibi. **A**mbro. **O** petre do
 ce me. requi. ī f. **F**lete cū flentibus.
Gre. **O** petre ibidem. **I**sta aq̄ lauit
 se maria magdalena ⁊ ab omnibus
 peccatis suis mūdāta est. **A**ug⁹. **S**ciat
 se culpabilē. vuz ibidē. **S**ecundo de
 bem⁹ mundari per elemosinā largiti
 onem. **Luce. xi.** Date elemosinā ⁊ om
 nia mūda erūt vobis. **Thy. xij.** Eleō
 sina ē q̄ a morteliberat ⁊ ip̄a est que
 purgat pctm̄. **P**nde dixit daniel ad
 nabuchodonosor. pctā tua elemosi
 nis redime et iniquitates tuas mise
 ricordis pauperuz forsitan ignoscat.

delictis tuis Dame. nñ. Aug⁹. Mise
ricordie mediana tollit pctā. Exem
plū Petrus thelonari⁹ inuitus vidē
potuit paupes nec vnq̄ elemosinaz
dabat. Quadā die dū paupes sedē
tes ad solē rogaret p elemosina dix
erūt intra se. Si aliquis ab eo vnq̄
accepit elemosinā tūz omnes dixe
rūt nō. vnus ait Ego vadam t mihi
dabit. t remēs ad eū maxias instāti
as sibi feat. Cūq̄ multociens recusa
ret paup nō cessauit rogare. tādē
cū nimis importun⁹ fueret ille indig
natus arrepto pane iactauit i paupe
rē quē accipiēs paup recessit t come
dit. Post paucos dies cepit egrotari
petr⁹ vs ad mortem t videbat sibi q̄
dā nocte q̄ debebat rōnem reddere
corā deo t oib⁹ scis t oia opa e⁹ iue
ta sūt mala. Volētes eū at rape deō
nes ostensa est elemosina q̄z nō volū
tarie dederat scz panis quem iactaue
rat i paupe; t incedētib⁹ scis miss⁹
est redire ad vitā t euigilās ait O si
vn⁹ panis quez nō volūtarie dedi tm̄
mihi pfuit q̄tm̄ psūt his q̄ volūtarie
suas elemosinas largiunt t statz oia
lō sua dedit paupib⁹ rogās seruū su
uz vt euz occulte ad alienā puincaz
ducerz t oia vendēt t paupib⁹ paup
erogaret. Tercio dēmus mūdari p c
fessione; Quarto p p̄dicationez. de
istis duob⁹ heq̄. in ser. p̄betis Ro.

De eodem Sermo lv.

Mulier chanaanica a simb⁹ ill
egressa clamabat Mat. xv.
p mulierez istā q̄ clamabat i
necessitate posita ad deum. docemur
quādo in necessitate sum⁹ ad domi
nuz clamare dēmus. Est autē quadru
plex necessitas q̄ solz hōies ad clamā
dūz puocāe. Prima est necessitas aq̄
Secūda ignis. Tercia gladij euagina
ti. Quarta bestie ferocis. Prio solent
clamare qui sūt i necessitate maris per
hoc significānt hōies q̄ adhuc fluctu.

ant i piculoso mari h⁹ mūdi qd mul
to piculosi⁹ est q̄ rex mare ē qz i vō
mari de deō nauibz vix perit vna na
uis. In mari vō h⁹ mundi vix int de
cē saluaē vna aīa. Hñ Pericula hui⁹
mūdi pbat tñseuntū caritas t pere
untū multitudo. Aug⁹ Amas scz ab
sorbz te. amatores suos voracē nouit
Hñ. Deu mihi qz vndiqz mihi bella
vndiqz mihi tela. vndiqz mihi temp
tamēta. vndiqz mihi pericula. quocū
qz me vta; nulla securitas t q̄ ml̄cēt
t q̄ molestāt timeo. t esuries t refe
ctō t somn⁹. t vigilie. t labor t eq̄
es militāt ctra me. Nō min⁹ suspāis
ē ioc⁹ qz ira. Exquo ergo tāta sūt pi
cula in mari h⁹ mūdi necē hēm⁹ cla
maē ad dñm. sicut legit de b̄to petro
Mat. xññ. Cū sup mare ambularet
ad ihm t p̄t dubitatōnez inaperet
mergi clamauit voce magna. v. Dñe
saluū me fac t certo ml̄to piculosi⁹
ē illud maē quo s̄mergiē corp⁹. Iō
magis ē hic clamādū. Vñ be. aug⁹.
vt liberemur clamem⁹ ne forte i p̄f
furis c̄sentiam⁹ iūquātati vt irrecupa
bilitē absorbeamur pat⁹ est ei clamo
rez n̄m exaudire. Ihe. xxvñ. Clama
ad me t ego exaudiā te p̄. Ad dñm
cū t̄bula. cla. t exau. me. Exempluz
duo scolares socij renūciantes sc̄lo
claustrz ingressi sūt. s̄ diabol⁹ tēpta
uit vnū vehementē vt ad sc̄lm edier̄
qui tēptatioi nō valens resistē cepit
foatū suū mataē vt secū ad sc̄lm edi
ez. ip̄e at hortabat ip̄m vt i claustro
manez t ip̄e nullomō c̄sentiens dix
it venas tu mecū oducas me q̄ ait.
eam⁹ p̄ t salutem⁹ btāz v̄ginez. cū
qz remissent añ altaē loc⁹ ille cepit
cū lacrimis orae p̄ illo. t cū diuti⁹ oā
ret ille q̄li i extasiz capt⁹ vidit btām
v̄ginez lacrimas illi⁹ cū pallio suscipi
entē t filio suo ostendētē t dicētē. O
fili qui semper patus es exaudire cla
mātes ad te. Respice has lacrimas t

audi clamorē sui tui Cui fili⁹. O ma-
ter ob reuerentiā tuā clamorē serui
mei ille liberabit a tēptatōne. et viso
disparuit Ille autē quasi de sompno
euigilans focū adhuc flentē et orātē
inuenit et dixit ei padens ante pedes
eius. hodie orōmbus tuis et meritis
beate v̄ginis liberat⁹ sū ab omni tē-
ptatōe. **N**edeamus ideo et deo et beate
virgini seruiam⁹. **S**ecūdo solēt hoīes
clamare quādo sūt in necessitate ig-
nis. **P**er quos significānt illi qui tēp-
tatōnes ab igne patiunt male cupi-
scentie qui ignis multos obussit etiā
valde electos. sicut dauid et salomo-
nem. vnde **Iohe. i.** Ad te domine cla-
mabo. qz ignis scz male cōcupiscētie
comedit speciosa deserti. i. viros val-
de perfectos cōsumpsit in hōc mūdo et
flāma scz luxurie succēdit omnia lig-
na regionis. i. oēs hoīes. qz vix ē ali-
quis in mūdo qui nō temptet a ma-
la concupiscētia. ideo necesse habe-
mus clamare ad dñm orōmbus nos-
tris deuotis et lacrimis hūc extinguit
ignē. **Ps̄l̄m.** Dei suus quotiēs tangit
aliquo vicio totiens se orōm subdat
qz frēqns orō impugnatōem vicioꝝ
extinguit. **Aug⁹** **Jo** pmuntur iustive
ps̄si clament: et clamātes exaudiant
et exauditi deū glorificent. **E**xemplū
Quidā tēptabatur vehementē a spū
fornicatōnis et cū amplius resistē nō
posset p̄sternēbat se ante crucifixū
et cum lacrimis clamabat ad dñm.
Domine coronā corporis a te habeo
amplius me defendere nō valeo. sed
peto ut mihi grā tua subueniat. **R**ūc
reddo tibi coronā quā a te habeo de-
fende eā. et cū clamaret. statim om̄s
tēptatio cessauit et ipse in castitate p̄-
seuerauit. **T**ercio solēt hoīes clamaē
qñ vident gladiū euaginatū ad oc-
cidendū. **P**er gladiū istū significatur
vl̄tima s̄ntia districti iudicis quo de⁹
vult se vindicāe de oibz inimicis suis

De quo dicit **Eze. xxi.** **E**xacut⁹ ē gladi-
us dñi et limat⁹. i. purgat⁹ et splendi-
dus fact⁹ ut sit in manū iustificētis. i.
xp̄i iudicis q̄ dabit s̄ntiam vltimā cō-
tra pctōres. **I**ste gladi⁹ adō ē acut⁹
qz nō solū aiām s̄ etiā corp⁹ iustificat
qz abo p̄⁹ diē iudicij et̄naliter cruci-
abunt⁹. **Jo** limat⁹. i. splēdit⁹ ē qz ab
oibz videri p̄t et est in manu iustificē-
tis ut p̄mpt⁹ sit ad iustificandū. **D**eut
xxxij. Si acvero ut fulgur gladium
meū et arripuerit iudiciū man⁹ mea
reddā vltionē hostibus meis et his q̄
oderūt me retribuā. **I**ste gladi⁹ figura-
tus ē. **Apoca. i. c.** Vbi vidit iohānel
dñm sedentē et ex ore ei⁹ p̄cedebat
gladius ex utroqz pte acutus: p̄ quē
significat vltima sententia dei qñ di-
cet. **I**te maledicti in ignē et̄rnū. **I**stū
gladiū sp̄ dēmus h̄re añ corō oculos
cogitādo s̄ntiam districti iudicis. ut
pctm fugiam⁹. **Job xix.** fugite a facie
gladij mō penitētiāz agēdo. qz vltor
iniquitatis est gladi⁹. i. vindicabit
omnia pctā q̄ nō fuerūt p̄ penitētiāz
deleta. ps̄. **R**isi cōuersi fueritis gladi-
um suū vibrauit. i. dabit vob̄ senten-
tiā si nō egeritis penitētiā in hac vita.
Isa. i. Si volueritis et audieritis me
bona terre comedetis. i. bonis et̄nis
p̄fruemini. **S**i autē nolueritis et ad
iracundiā me puocaueritis gladius
deuorabit vos. i. et̄naliter dānabit.
Dicamus ergo cū p̄pheta dauid. **D**e
gladio maligno eripe me. **S**i ergo vo-
lumus effugē gladiū istū dēmus cla-
mare ad dñm p̄ purā cōfessionē pctā
nostra sacerdoti qui vicē h̄z dei mai-
festat. sicut dauid qñ peccauerat et
viderat angelū dei statē euaginato
gladio clamauit ad dñm confitēdo
pctm suū dices. **E**go sū pctōr inique
egi et statim dñs misert⁹ ē e⁹. **R**ota
historiā. n. **Reg. xxm.** require i do-
p⁹ festū tri. in ser. **O**ēs vnanimēs
Exemplū erat qdā miles valde lasciu⁹

iuuenis et dissolutus non timens deum nec
volens confiteri. Cum vxor eius moueret eum
ut confiteretur omnino renuit. Cumq[ue] il
la deuote oraret dominum ut illum illumina
re dignaretur. quadam nocte ille rapit[ur]
et ad iudicium ducit[ur]. ubi vidit distric
tum iudicem sedentem in aere gladium
ex utraque parte acutum habentem et ac
cusabant eum angeli quod confiteri nollet.
Cumq[ue] vellet iudex super eum sententiam
dare. dixerunt angeli. vxor eius deuo
ta et casta pro eo precata lacrimas fudit
et misertus est iudex. remisit eum ad vi
tam. ut suum statum emendaret. de maie
stati ille euigilans inuentus est canis in ca
pillis et longam habens barbam et ventris
que sibi atigerant vel acciderant confe
ssus est. et quod diu vixit pseuerauit in pe
nitentia. Quarto solent homines clamare quod
deum vident bestiam ferocem se deuorare vo
lentem. Bestia ista est diabolus. p[er] Pe
tri. v. Auersarij v[er]o diaboli et c.

V Feria quarta Sermo. lvi.

Huius hominis non venit ministrari
sed ministrare et dare animarum suarum
in redemptionem pro multis.
Mat. xx. Istis vobis ostendit quare filius
dei venerat in mundum. Circa quod
sciendum quod christus venerat in mundum
quatuor modis. Primo tanquam seruus ut no
bis ministraret. Secundo tanquam medicus
ut nos saluaret. Tertio tanquam pasci
tus ut nos deo patri reconciliaret. Qua
to tanquam saluator ut nos omnes salua
ret. de primo Mat. vicef. filius hominis non
venit ministrare sed ministrari. venit humiliter.
non ut dominus sed ut pauper fons. vnde apo
stolus Phil. ij. Exinaniuit semetip
sum formam sui accipiens. et non solum
seruus suorum ut papa. sed ut seruus ser
uorum diaboli. i. peccatorum seruus pro
peccatis eorum. vnde dicitur Psal. xliij. Ser
uice me fecisti in peccatis tuis o homo. et pro
buisti mihi laborem iniquitatum tuarum.
Quod quibus labores habuit. eginta tribus
annis in iuicio. in discurrendo. in predi

cando in orando. in vigilando. ad vltimum
vitam exponendo et hoc totum fecit pro pre
cio anime nostre. Ve ergo illis qui tam fideli
bus uo precium detraxerunt et detraxerint. i.
animas suas non presentauerunt. Tales sunt
filii illis qui sanguinem suum in cruce effu
derunt. Ecc. ecceli. iij. qui effudit sangui
nem et qui fraude facit mercenario. fratres
sunt. i. pari pena digni sunt. quod erit de
illis qui non tamen animarum propriarum sed etiam malo
filio et exemplo. deo multas animas auferunt.
Vnde. Si dominus proprium sanguinem dedit in
redemptionem animarum non vides tibi ab eo qui
ore sustinet persecutionem qui suggestionem
mala. exemplo pernicioso. scdali occasi
one auertit ab eo animas quas sanguine suo
redemit quod ab illo qui sanguinem eius fudit.
Secundo venit tanquam medicus ut nos salua
ret. Psal. ecceli. v. Dominus ipse remet et sal
uabit nos. tunc aperientur oculi caecorum.
et aures surdorum patebunt tunc saliet si
cut ceruus claudus. et apta erit lingua
mutorum. omnia ista ad leuam facit christus
Spualiter autem per infirmitates huiusmodi
significat peccatum. peccatorum eius dicitur ceterum Sap.
ij. Excecauit eos mali. eo. ita exceca
tur peccator pro peccatum quod lumen non cognoscit.
i. deum. nec datur peccati. i. eternam damnationem
Vnde dicitur datur Sap. v. Erraui
m[er]ito a via equitatis et lumen iusticie non
luxit nobis et sol intelligentie non est
ortus nobis. Item surdus est peccator quoniam non
audit christum ad ostium pulsantem. nec pro
dicatores predicantem et clamantem. dicit quibus
Ps Furore illis sicut multum. serpe. et a
spidis sur. obtu. au. suas qui non exau
dit vocem inean. l. in cantantem Glo. dicit. ser
pes ne vocem icantantis audiat vna au
res terra aliam obtuat cauda. sic peccator
vna aurem obturat terra id est terreno
rum amore. aliam cauda. i. spe logio
ris vite. Item muti sunt peccatores quod deo di
gnas laudes dicere non possunt. Ecc. xv.
Non est speciosa laus in ore peccatoris. i. non
est deo accepta. Item claudi sunt
peccatores quia in via dei non recte

ambulauerūt v̄l ambulāt **Pro**. i. Pedes eorū ad malū currūt **Ab** omībus istis infirmitatibus sanat dñs ai mas q̄ volunt suscipere e⁹ medicinā **Aug⁹** Quātūcūq; i medico est v̄it sanare egrotū sed ip̄s egrot⁹ se perimit. qui p̄cepta medica seruare nō vult **Christ⁹** medic⁹ cecos illuminauit q̄n p̄m suū manifestauit. vnde ait **Pater** manifestaui nomē tuū hominibus **Aures** aperuit q̄n in p̄dicatio ne clamauit **Qui** habet aures audiēdi audiat **Claudos** sicut ceruos salicē fecit q̄ndo terrena p̄temnere ⁊ celestia appetere docuit **Ceruus** ei deserit valles ⁊ scādit mōtes: sic ⁊ nos infēriora relinquam⁹ ⁊ superiora appetamus **Ite** ceruus q̄ndo venit ad spinosa ⁊ lutosa loca transiit. sic xp̄s spinas .i. diuitias ⁊ lutū .i. luxuriā nos transilire docuit: linguā aperuit q̄n p̄nitentiā agere ⁊ orare nos cōfirmauit **Tercio** mō venit fili⁹ dei in mundū tanq̄ pacificus mediator vt nos p̄ri recōnliaret **Heb.** x. Descendens filius dei in mundum ait patri. holocaustomata ⁊ p̄ pctō tibi nō placuerunt. tūc dixi **Eccc** venio de⁹ pacē offensus fuit ab hoībus in tantū vt nullus quātūcūq; scūs ad regnū celoz p̄mitteret **Vnde** p̄res antiq̄ offerebāt oues ⁊ boues ⁊ sacrificia multa vt deū placaret: s̄ paz p̄fuit. **Vnde** opatiens fili⁹ dei misero hoī ait **Pater** ex quo holocausta hominū tibi nō placent: pater ecce venio **Glo.** ad meip̄m offerendū **Et** cū seip̄m i cruce obtulisset p̄ sanguinem suū recōnliati sum⁹ deo: Sicut ei quondā in aliquib⁹ terris reconciliatio fiebat p̄ effusionē sanguinis alicuius animalis sic fiebat recōnliatō iter deū ⁊ hoīez p̄ effusionē sanguinis xp̄i. vnde **Ro**. v **Cū** inimica essem⁹ recōnliati sum⁹ deo p̄i p̄ mortē filij eius **Quarto** venit xp̄us in mūdū tanq̄ saluator vt nos

saluaret **Luce.** ix. **Fili⁹** hominis non venit animas p̄dere sed saluare. **ysaie.** xxxv **Deus** ip̄semet ⁊ saluabit nos **Aug⁹** **Christus** venit saluator p̄ditis redemptor venditis: vnde ait āgelus ad mariā **Eccc** cōcipies ⁊ paries filiū ⁊ vocabis nomē eius ihesus qd̄ i terptat saluator. **Ip̄s** ei saluū faciet populū suū a pctis eorū **Aug⁹**. **Quid** est ihesus n̄ saluator. ergo p̄pter temp̄sū ihesu esto mihi ihesus ⁊ vt nos saluaret: nō angelū misit sed ip̄emet venit: q̄ n̄ angel⁹ suffecisset ad p̄cū ē dēptōnis p̄cū ei redēptōis debuit esse equalēs vel p̄cios⁹ oib⁹ redimēdis **Nulla** aut̄ creatura a deo p̄iosa fuit ergo ergo solus deus redimere debuit qui plus omnib⁹ p̄ciosior fuit. idō dicit **ysa.** xxxv **Deus** ip̄s venit ⁊ saluabit nos redimendo. nō auro. vel argento. sed p̄prio sanguine vt ostēderet quātum nos diligeret **Heri.** Suffecisset ad redēptionē ḡnis humani minutissima gutta sanguinis ihesu xp̄i sed data est copia vt ex in vnoatōne beneficii virtus innotesceret diligentis **Rogemus**

Vferia sexta Sermo lvij.

Homo quidā erat paterfamilias qui plātauit vineā ⁊ sepe circumdedit ⁊ fodit in ea torcular ⁊ edificauit in ea turrim. ⁊ locauit eā agricolis ⁊ p̄gre p̄fect⁹ est **Mat.** xxi. p̄familias deus est **Rota** q̄ triplex ē vinea sc̄z iudea: sc̄a ecclesia. fidelis aīa. **De** primo d̄ **ysa.** v. vinea dñi exercitūū dom⁹ isrl̄ est **Hāc** plātauit vineā q̄n eos de egipto liberauit ⁊ in terrā p̄missiois eouxit **Ps.** vineā de egipto trāstulisti: eiecisti gentes sup̄ de terra p̄missa. ⁊ plantasti eā sup̄ in iudeaz. circumdedit eā sepe. .i. custodia āgeloz ⁊ multa b̄nficia vniatorib⁹. .i. iudeis p̄stitit **Ip̄s** ecōuerso nūcios suos. .i. p̄phetas suos male tractauerūt: et tādē cū

veniret fili⁹ dei de vinea eū elegerūt
 ⁊ occiderūt **Vñ** querit dñs i die pa
 sceues p os eccie dices . popule me
 us quid feci tibi aut i quo cōtristavi
 te rñde michi . **Ego** eduxi te de terra
 egipti ⁊ māna cibavi te ⁊ itroduxi te
 i trā satis bonā **Quid** ultra tibi facē
 debui ⁊ nō feci **Ego** quidē plātaui te
 vineā meā speciosissimā ⁊ tu facta es
 mihi nimis amara . aceto nāz felle mi
 xto sitim meā potasti . ⁊ lancea lat⁹
 perforasti saluatoris tui . **Vinea** ista
 ē iudea ppter peccata sua destructa
 ē . ⁊ in eternū nō replantabit^r ⁊ ideo
 de ea dicta sufficiunt **Secūdo** mat ec
 clesia dr vinea dei . de hac vinea dr .
Mat. xx. Simile ē regnū celoꝝ patri
 familias qui exiit pmo mane dūce
 re operarios in vineā suā **Greg.** Pa
 ter familias dūctor noster ē q̄ habz
 vineam . i . vniuersalē ecciam que ab
 abel iusto vsq; ad vltimū electū qui
 in fine mundi nascitur⁹ ē . quot sanc
 tos ptulit quasi tot palmites misit .
In vinea ista xps vitis esse voluit ⁊
 nos e⁹ palmites sumus **A** christo em̄
 dicimur xpiani **Joh. xv.** Ego sum vi
 tis vs palmites . **Secūdo** vinea ista
 figura erat **Gen. ix.** vbi dicit q̄ noe
 plātauit vineā bibitq; vinū ⁊ mebr
 atus ē . ⁊ dormiuit nudat⁹ est . ⁊ illu
 sus a filio suo cham **Per** noe figura
 tur xps qui plātauit vineā . i . ecciam
 de cui⁹ vino . i . feruētī amore inebria
 tus ē tm̄ q̄ morti se exposuit p amo
 re nr̄ ⁊ nudat⁹ ē in flagellatione ⁊ i
 cruce ⁊ illusus ē a filio suo . i . a populo
 israhelico **In** hac vinea aliq̄ inapi
 unt laborāe hora p̄ma sicut illi qui in
 pueritia deo seruire inapiunt **Alh** ho
 ra tertia sicut illi qui i iuuetute **Alh**
 hora sexta scz illi qui in virili etate .
Alh hora nona sicut illi qui in senec
 tute **Alh** circa horā vnde amā sicut il
 li qui in decrepita etate desuere in
 piunt . ⁊ oēs hēbūt eūdē denariū scz

regnū celoꝝ . sed sicut stella picta vi
 fferet a stella vera in claritate . sic sā
 cti dr̄nt in remuneratōe . **Quilib;** ei
 recipiet mercedē fm laborē suuz qui
 magis laborauerit magis recipiet .
Ideo dr **Mat. xx.** Cū sero fcm eēt . i .
 cū dies tot⁹ mūdi ad vesperā decima
 flet . l cū dies mortis vniuscuiusq; ve
 nissz dixit dñs vinee pcuratori suo . i .
 p̄ filio l alicui angeloz . **Voca** opa
 rios ⁊ redde illis mercedez suā . i . fm
 laborē suū **Tercio** fidelis aīa ē vinea
 dei **Heze. ij.** Ego plātaui te vineam
 meā electā q̄si diceret **O** fidelis aīa
 ego te plantauī ⁊ vt mihi sis vinea
 ego te elegi **Exaltauit** ei de⁹ hōiem
 sup oēs creaturas ⁊ elegit int̄ oēs .
 ⁊ ad similitudinē ⁊ ad imaginē suaz
 eū formauit . **Istā** vineā aīe locauit
 agricolis ⁊ omisit vnicuiq; aīaz suā
 colēdaz ⁊ custodiendā vt fruct⁹ bo
 noꝝ opm ferat . dz ergo vineā suam
 custodiē ne fures l latrones l bestie
 intrēt ⁊ hoc dz fieri p custodiā q̄nq;
 sensuū . dz ei hō custodire oculos suos
 ne mala videāt q̄ cor occupiscē p̄t .
Psalē. xxxij. Qui claudit oculos suos
 ne videat malū iste in excelsis hitat .
Ecci. ix. Auerte faciē tuā a muliere
 compta ⁊ nō circūspicias spēm illi⁹ ⁊
 p̄t spēm ei ml̄ieris pierūt multi .
 ⁊ ex hac occupiscētia q̄si ignis exarde
 scit . hac custodia caruit dauid q̄ baz
 abee vidit ⁊ occupiuit **Nota** historiā
 ij . **Re. xi** filiter ⁊ sacerdotes q̄ susan
 nā cōtēplabant ⁊ spēs decēpit eos .
Dam. xij. Itē aures ne audiāt malū
 et detractōnes . **Ecci. xxvij.** Sepi au
 res tuas spimis et audire noli liguā
 mēdaccē . i . detrahētē **Per.** Qui detē
 hētē libentē audit filis erit illi **Ecc.**
 xxvij . c . seras auribz tuis facto : hac
 custodia caruit **Qua** q̄ audiuit vocē
 serpētis et cōsensit **Itē** os suū ne loq̄
 tur malū **Pro. xij. c.** q̄ custodit os su
 ū . custodit aīam suā . et qz mors et

vita i manib⁹ lingue .i. p^rate lingue
 Hac custodia caruit adolescens qⁱ me
 tiebat se saul occidisse Et dixit ei da
 uuid Os tuu locutu est ostra te et iu
 stit eum occidi .ij. Reg .i. Itz pedes su
 os ne abulent quo no debet Eccl .iij
 Custodi pede tuu ingrediens domu
 dei .q .d . Si vis ingredi domuz dei .i.
 regnuz celoz debes custodire pedem
 tuu a via mala Vn ps Ab oi via ma
 la phibui pedes meos vt custodiam
 mandata tua . hac custodia caruit dy
 na qⁱ ingressa e incaute tentoriuz pa
 tris sui ideo oppressa fuit a sielex . si
 domi mansisset no sibi hoc accidisset .
 Gene . eccl . iij . Itz man⁹ suas ab il
 licitis tactib⁹ Psa . lvi . Et us vir cus
 todians man⁹ suas ne faciant oe ma
 lum . hac custodia caruit achar qⁱ sua
 bat de anathemate iericho clamidez
 p^rasoz et aurea regulam lapidatus e
 Josue . viij . Itz cor suuz ab immundis
 cogitationib⁹ et malis occupatns .
 Prouer . iij . Omni custodia custodi
 cor tuum . qz ab ipo vita pcedit . hac
 custodia caruit ille sacerdos . cui dix
 it daniel . Occupatntia tua sbuerit
 cor tuuz Danie . xiiij . Vn ps Cor mun
 du crea in me de⁹ Quando ho sic adhi
 bet custodia ad vinea sua . tuc deus
 etia adhibz angeloz custodia Ps an
 gelis suis deus mandauit de te vt cus
 t . Ber . O qⁱ pius et bon⁹ es dne qⁱ
 no es cotentus nroz fragilitate mu
 roz sed ipsis hoim custodns angeloz
 custodia apponis Hro . No potest es
 se tuta ois caro nisi sanctorz angeloz
 custodia muniret In hac vinea debz
 esse torcular Mat . xxi Et fodit in ea
 torcular Per torcular significat pas
 sio dni nri ihesu xpi . qz sicut in torcu
 culari vinuz de vua exprimitur . ita in
 torculari crucis vinu sanguis ihu xpi
 de oibz mebris e exp^rssu vn ipse dr ysa
 lriij . Torcular calcaui sol⁹ . istud tor
 cular debz ee in vinea aie p^r oinuam

memoria et sic aia inebriabit illo vi
 no sanguinis ihu xpi qⁱ no sentit om
 nes tribulationes pntis vite Vn dr be
 atus Ber . Nil dulc⁹ in tribulatioe qⁱ
 passionem xpi cogitae No ei sentit sua
 qui xpi deuote recogitat vulnera Ex
 emplu Cum qⁱoaz martir diuersis pe
 nis vulneret vel torq^rretur et ille pati
 ent^r patere^r . dixit tirannus Quenaz
 est causavt tatas penas ta patienter
 sustinere potes . r^rndit ille crux chris
 ti qua in corde porto oia tormeta fa
 ct dulca Cui ille . hoc in te faciam ex
 periri et iussit eum scindi p^r medium et
 cor extrahi et in frustra diuidi . Quo
 facto in quolibz frustra inuentuz est
 signum sancte crucis . regemus

Dominica iij . ser . oculi Ser . lviij
 Tribulate in dilectione . sicut
 christ⁹ vos dilexit et dedit se
 metipm p^r nobis Ephe . v .
 In vb istis pponit nobis apl^s dilecti
 onem dei qua habuit ad nos vt eu in
 hoc imitemur qⁱ tm dilexit nos vt ai
 ma sua daret p^r nobis Joh . xv . maio
 re hac di . neō hz vt ai . sua ponat et e
 Notandū qⁱ dñs dedit semetipm suuz
 vita p^r nobis qⁱtuoz moīs Primo ip
 qu redēptionis Secdo in signū dilecti
 onis Tercio i momētuz recordati
 oīs Quarto i exēplū imitatis Prio
 dico dedit vita sua p^r nobis in p^rauz
 redēptionis Mat . xx . Fili⁹ hoīs nō ve
 nit ministrari sⁱ mi . et aiaz sua dāe in
 redēptionem p^r multis O qⁱta digno e
 ministrat et fuit nobis cui ministrat age
 li O qⁱ gūit fuit nobis xxxij . āms
 i fame et siti et estur et in p^rdicatōib⁹ et
 mltis p^rsecutōib⁹ et tribulatōib⁹ qⁱs p^r
 nob sustinuit et tādē vitā suā i nro f
 uitio cōsupsit et q^re fuit nob tā gra
 ter . certe p^r aia nra sicut iacob p^r rac
 hel . nō ergo dēm⁹ sibi s^rtrahē p^rauz
 suū p^r quo fuit serz aiaz nram Eccl
 v . Ne le das seruu in veritate opan
 tez . neq^z mercenariū dante animaz

Qui autē deo mercedē suā p̄ qua v̄l
q̄ ad effusionē sanguinis seruiuit .
abstrahit . s̄ilis est illi q̄ e⁹ sanguinē
effuderunt in cruce . **Ecci . xxx . n̄ .** q̄
effudit sanguinē **Re . sup̄ in ser .** Fili
us hoīs . **Secundo** dedit semetip̄m p̄
nobis i signū dilectōnis **Jo . xv .** **Ma**
iorē caritatē nemo h̄z vt aiām suā . i .
vitā suā ponat quis p̄ amicus suis . si
em̄ inapiēte te mergi amicus tuus se
p̄cipitaret vt te liberaret magna es
set dilectio **Sic** christ⁹ fecit p̄ nobis
Qd̄ figuratus est in iona q̄ p̄ salute
alioꝝ se p̄cipitari fecit **Rota** historiā
Jone . ij . **Jonas** interpretatur colūba
et significat xpm̄ sup̄ quem apparuit
sp̄s sanct⁹ in sp̄e colūbe **Per** mare
signat̄ mūdus p̄pter diuersa pericula
In isto mari fuim⁹ ante icarnatōem
dñi in magna necessitate **Ita** q̄ oēs
q̄ntūcūq̄ sci semp̄ descēderūt i infer
nū . s̄ venit xps̄ filius dei viuere dedit se
metip̄m in mortē vt nos a mortē li
beraret . vñ dicit ip̄e sicut ionas fuit
in ventre ceti tribz diebz et t̄bz nocti
bus . ita erit filius hoīs in corde terre .
Aug⁹ . **Vide** o hō quo amore te dilex
it de⁹ vt e⁹ vestigia imiteris . p̄ te fa
ctus ē paup̄ in mūdo vt te vitaret i
celo . p̄ te capt⁹ est vt te a captiuita
te liberaret diaboli . p̄ te ligat⁹ ē vt
te a pctōꝝ vinculis absolueret . p̄ te
flagellis cesus vt te ab eternis flagel
lis erueret . p̄ te iudicat⁹ ē vt te ab
eterno iudicio eterne dāpnationis li
beraret . p̄ te spinea corona corona
t⁹ est vt te et̄naliter coronaret i cel̄
p̄ te vulnerat⁹ vt vulnera tua sana
ret . p̄ te mortu⁹ est vt te ab eterna
mortē suscitaret . surrexit vt a pccis
surgas . ascendit vt p̄ eū ascēdas .
Tercio dedit vitā suā p̄ nobis i mo
mimentū recordatōnis vt nūq̄ obli
uiscamur sui **Ecci . xxix .** **Grāz** fideius
soris tui ne obliuiscaris **Dedit** ei p̄
te aiā suā . i . vitā **Fideius** sor iste xps̄

est tot⁹ mūdus p̄ sententiā pris dāna
tus fuit ad et̄nā mortē p̄ pctm̄ p̄mo
rū p̄ntū **Et** cū n̄ eēt in mūdo q̄ ei s̄b
uenire possz opatiēs ei filius dei venit
in mūdū fideius sor p̄ eo **Pōt** tñ hic
hō pro tā magna re fideius bē q̄ oport
tet eū q̄nz relinq̄re domū . q̄nz here
ditatē . q̄ndo q̄ vitā suā . sicut christ⁹
fideius sor nē fecit **Here** xij . **Reliq̄** do
mū meā . dimisi hereditatē meā . dedi
dilectā aiāz meā in manibz inimicoꝝ
meoꝝ **Dom⁹** ē celū . hereditas ē sino
goga **Ista** oia reliquit pro nobis in
super vitā exposuit **Iste** fideius soris
nunq̄ obliuisci dēn⁹ **Exēpluz** de pu
ella q̄ fuit exhereditata . re q̄ . sup̄ i f̄
Sumēt filij israhel in vltimo mēbro .
Quarto dedit p̄ nobis vitā suā i ex
emplū imitatōnis . i . **Jo . iij .** **Ille** pro
nobis aiām suā posuit . et nos dēmus
pro fr̄ibz aiās ponē . si animas dēn⁹
pro fr̄ibz ponē m̄lto magis res **Ere**
go . **Qui** tpe tranq̄llitatis nō dat tu
micā proximo suo . quō in p̄seutōne
datur⁹ ē aiāz suā . **Pō** solū at̄ pro fr̄i
bus . immo pl⁹ debem⁹ vitā nrāz po
nere pro xpo qui pro nob̄ suā vitāz
posuit . sicut petr⁹ qui dixit **Jo . xij .**
Aiām meā ponē pro te . qui licz deuz
postea negauerat . tñ gallo cātante
fleuit et penituit . **O** quot sūt . qui deū
quotidie negāt . si nō ore tñ ope **Ti**
tū . i . **Cōfite** nē se nosse deū factis . cor
de tam negāt . et nō ter sicut petr⁹ im
mo cencies v̄l millesies aliqui pccā
do negāt xpm̄ et nō bis . immo m̄lto
tiens gallū cātare audiūt et tñ euz pe
tro nō flēt neq̄ penitēt . **Gall⁹** ē pre
dicatoꝝ **Job** t̄cesimo . quis dabit gal
lo intelligentiā . q . d . **Rōne** christus
de⁹ nē mittēs discipulos ad p̄dicādū
dixit **Pō** ei vos estis qui loquim̄ sed
sp̄s pris v̄i qui loquit̄ in vobis

Textualis expositio
Quāt ihesus enacēs demoniuz
et illud erat mutū **Lu . xi . d .**
h n

qd erat cecus et sic erat mutus et cecus
 et demoniacus hoc ille Et cum eiecisset deo
 mius locutus est mutus. visum. auditum re
 cepit. et ammirate sunt turbe. **Quidam**
 autem ex eis dixerunt scilicet pharisei et scribe
 hostes christi ex invidia. **In beelzebub**
 princeps demoniorum erat demonia **Bel**
zebub erat deus acharon. quod interpretatur
 vir l' domus muscarum. **Na** in templo est
 molabant multa pecora. et propter sang
 uinem fuerunt ibi multe musce in templo
 eius. id est iudei in derisionem gentiliu; wo
 cabant eum beelzebub. id est deum muscarum. **Et**
 alii temptantes eum signum querebant ab
 eo de celo. quia istis signis contradicere non
 poterant. quia manifesta erant. **Rogabant**
 eum ut ostenderet eis aliquod signum de celo si
 cut helias qui fecit signum. signum et samuel
 qui petiuit voces de celo et pluuiam. **He**
gii. xij. **Si** talia ihesus fecisset volebant
 eum calumniasse. et dixisse quod ex natura
 libere causam accideret non ex sua potentia.
 id est non dedit eis signum. **Ipsus** autem ut vidit
 cogitationes eorum dixit. **O** regnum in se
 diuisum desolabitur. scilicet ubi principes et
 habitantes non concordant. et domus super do
 mum cadet. id est familia unius domus destru
 it aliam. et sic regnum illud perdetur. et deso
 labitur per discordiam inhabitantium. si ergo
 unus demonio contradicit alteri. et expellet
 eum quomodo possit subsistere. **Unus** sequitur si ergo
 sathanas in seipso diuisus est. quomodo sta
 bit regnum eius. quod dicitur non potest persistere. pro
 ergo quod non est verum quod dicitis me enche
 demonium in beelzebub. **Postea** excusatur
 se alio modo. iudei habent in se aliquos qui
 per iurationes et per inuocationem nominis
 domini enchebant demones. hoc ipsi christo
 non attribuerunt. **Unus** sequitur. quia dicitis in
 beelzebub me enche demonia. filii veri.
 id est exorastis. in quo encheunt. quod dicitur. **Si**
 hoc quod ipsi faciunt attribuitis deo. quare
 hoc attribuitis diabolo quod ego simile
 facio. vel filios vocauit apostolos qui fue
 runt iudei et demones enchebant et eis non
 inuehebant sed tamen christo et hoc ex invidia

Sequitur **Io** ipsi iudices veri erant. id est da
 bunt similes super vos in futuro. quia ipsi sci
 unt nequam et inuidiam vestram. **Cum** fortis
 armatus custodit atrium suum. id est domum su
 am in pace sunt omnia que possidet. si autem fortis
 et superueneris encheat eum omnia anima
 eius auferet in quibus confidebat et spolia eius
 distribuet. quod dicitur. diabolus quasi fortis. et
 armatus possedit mundum versus nunc. **Nunc**
 autem veni ego qui multo fortior sum ipso. et
 auferam sibi omnia arma sua. id est omnia potentia.
 et spolia eius distribuam. id est peccatores quos
 spoliatur est reddam gratiam dei patris mei. et
 hoc id est faciam quia mihi est contrarius. et sequitur
Qui non est mecum contra me est. quod dicitur. ego
 volo vos offerre deo. sathanas autem con
 trarius vult. quomodo ergo dicitis quod ego
 per eum enche demonia. cum ipse sit mihi
 contrarius sequitur. **Et** qui non colligit me
 cum dispergit. quod dicitur. ego veni in mundum
 ut colligam dispersos et ipse conat di
 spergere collectos. et quia sic contrarius
 est mihi propter quod non per eum enche demonia.
 sequitur **Cum** immundus spiritus exit ab ho
 mine. ambulat per loca inaquosa. id est non
 aquosa. sed arida qurens requiem et non in
 uenies requiem. id est mansionem. de reuerat
 in domum meam unum exiit. quod dicitur. quomodo
 cum vos iudei essetis in egipto obsessi
 eratis in uno demone. quia adorastis
 ydolū egipti sed ab illo liberati fuistis
 per moysen et aaron. nunc autem reuertit est ad
 vos cum aliis spiritibus. **Unus** prioribus. quia
 nunc facti estis peiores quam fuistis sequitur et
 cum venerit inueit eas. **scob** mundatam
 id est. tomis phariseorum traditionibus. **scob**
 babant ei illud quod foris erat sed non quod in
 terius. sepe enim manus lauabant et raro consci
 entiam et propter hoc peiores sustinebant.
 quam antea sustinuerant. **Maiores** enim miseri
 as sustinuerunt sub tiro et respasiano quam
 sub pharaone. **Unus** sequitur et sunt nouissima
 temporis illius peiores prioribus. **scob** enim est autem cum
 hec dicitur scilicet hec qui dea sunt extollens
 vocem quod dicitur mulier de turba dixit illi.
 btus venit qui te porta. et vbe. qui furis.

Ita dicebat marcella q̄ erat ancilla marthe. et nō potuit sustinē blasphemias deo illatas. sed in cōfusione iudeorum emendabat dñm ihesū et mrez e⁹. At ille dixit ei. quinimo. **Et** qui audiunt v̄bz dei et custodiunt illud. **Cris.** nō fuit hoc responsū repudiās matrē. s̄ oñs q̄ mil ei profuissz ptul n̄ valde beata et fidelis fuissz. **Reda.** Eadē autē dei genitrix et inde quidem beata: qz verbi dei ministra ē facta temporalis. Sed mlto beator qz eiusdem semper amādē custos manebat eternaliter. **Domī .iij. ser. lix.**

Erat ihesus enclēs demomuz et illud erat mutū. i. hō erat demoniacus et mutus. **Lu. xi** et h̄m mathzū erat cecus. **Et** cū eieisset de⁹ demomū locut⁹ est mut⁹ et visū recepit. **Ihero.** d̄t qz dñs fecit ēa i illo homine mut⁹ loquē. cecus vidz et obsessus a demonio liberat⁹. **Ista** ēa signa facit quotidie dñs in pctōre q̄ p istuz infirmū hōiem designat. **Pec**catōr ei mutus ē. cecus est et obsess⁹ est. **Primo** mut⁹ est q̄diu ē in pctō mortali. nō p̄t aliquā laudē dicere q̄ sit deo accepta. **Ecci. xv.** Nō ē speciosa laus i ore pctōris. i. deo non est accepta. **Iō** mut⁹ ē peccatōr. qz nō p̄t orare ita qz de⁹ audiat q̄diu ē in peccato mortali. **Jo. ix.** scimus. qz pctōres nō audit de⁹. **P̄s** Iniquitatem si asperi i corde meo nō exaudiet dñs. **Gre.** Quādo is qui displicet ad inē cedendū mittit. irati aīm⁹ ad deteriora puocat. hāc mutatōem facit diabolus i hōie. **Diabolus** ei facit sicut lupus. **Lupus** capit ouem p guttur. ne emittat vocem. nō p pedem et c. **Sic** diabolus pmittit hōies ire ad ecciaz dare elemosinas. qz scit talia eis nō pdesse ante cōfessionē. qz d̄t **Ecci. m.** Dona iniquoz nō appbat dñs. nec respicit in oblatōez impioz. nec in multitudine sacrificioz suoruz ppicia

bit pctis eoz. **Gre.** Quicquid in sacrificio dei ex scelē offertur omnipotentis nō placat irā sed irritat. **Hoc** sciens diabol⁹ pmittit hōies elemosinas dare et offerre. s̄ impedit ne homo cōfiteatur tenēdo eum p guttur. sicut lupus ouē. **Exemplū** quedam dña obfessa venit ad cōfessionem et libent⁹ fuisset cōfessa. s̄ diabolus tenebat linguā ei⁹ qz non poterat loqui. **Et** innuebat sacerdoti p manus qz nō posset loqui et ait sacerdos. **Ex** quo loq̄ non potes ore: saltē corde loquaris intra te metipsam dolēs de peccatis tuis. **Quod** cum illa fecissz statiz ex ore e⁹ rana exiliuit et euauit tūc illa cepit peccata sua ex ore confiteri. **Quādo** autē peccatōr p cōfessionē loqui incipit. postea orō e⁹ et laus et bona opa deo sūt accepta. **Vnde** dauid postq̄ confessus fuit pctm suū et egissz p̄niaz dixit. **Dirupisti** domine vincula mea qz dedisti imhi grāz confitendi pctā mea. mō sacrificabo tibi hostiam laudis. **Quia** mō tibi sunt accepta sacrificia mea et elemosine et laudes que ante cōfessionem fuerūt tibi ingrata. **Et** nomen dñi inuocato orōibus meis qz modo audis q̄s ante cōfessionē nō exaudisti. **Circa** secundum notandum qz homo iste etiā cec⁹ fuit et significat pctōres q̄ cecī sunt per pctū. **Sapi. ij.** Excecavit eos malicia eoz. et nescierūt sacramēta dei. **Glo. i.** penam et gloriā. **Ad** eo ei hō excecāt per pctū qz nō videt penā eternā quā meruit quaz merito videre deberet oculis cordis ipsam sepe cogitando. **P̄s** Conuertantē pctōres in infernuz interioribz oculis vidēdo penā etnā. **De** qua **Ihere. i.** Quid tu vides iheremia. **Respondit** ollā video succensam. p ollā succensaz significat pctōrum pena scz infernū in q̄ coquunt peccatores. **Si** pctōr illā frēq̄nter añ oculos h̄ret forsitan se a pctō abstinēt.

Exemplum duo frēs tēptati vt ad seclū redierēt dixerūt cū recessissēt essēt in via dixerūt adinuicēz. Ecce nos miseri p modica delectatione seculi hēbim⁹ ppetua tormēta inferni ⁊ sic redierūt ad heremū quos equalis corpulentie prēs incluserūt in eā libus locis ⁊ dabāt eis eglez victū p annū eos cōsiderātes. inuenerūt vnū macellentissimū ⁊ pallidūz. q̄ requisitus dixit q̄ hoc ideo essz. qz semp cogitassz de pnis inferni q̄s meruerat. Et ali⁹ erat pulcher ⁊ corpulētus. ⁊ dixit q̄ hoc essz iō qz sepe cogitassz dmiā ⁊ in hoc semp delcābat. ⁊ iudica uerūt prēs equalē eoz pñiam ad deūz. **H**anc at pñā inferni pctōr nō videt iō ccc⁹ est. nec videt dei miām ⁊ euz qui pat ei de die in diē vt cōuertatur. nec videt glām futurā quam promisit dñs oibus qui se a pctis abstīnēdo deo fidelitē seruūt. s̄ quō viuz recipere debeat docet in thobia q̄ vixit oculos suos felle p amaritudinez fellis significat amaritudo quaz debz habere pctōr p pctis suis. **S**er. **R**e q̄q̄ sū pñtes si nō illecebras omnis delectationis postposuerō. si non in amaritudine mētis ⁊ afflictōe corporeis satisfacio. **I**sid. **N**le pñiam digne agit q̄ reatū suū satisfactōne legitima plangit. cōdemnādo se. i. dñs q̄ gessit tāto deplorādo pfundi⁹ quāto in pctō extitit pcliu⁹. **C**irca tera uiz nota q̄ hō iste fuit demoniac⁹. sic ⁊ pctōr qz quot pctā mortalia pctōz cōmisit. tot hz demones in aīa sua. **E**t iō maria magdalena dicebat obfessa vn demomb⁹ qz vn pctis mortali⁹ fuit implicata. **N**ūc quidē inueniunt centū l mille demomb⁹ obfessi q̄ b⁹ essz min⁹ si vno essēt obfessi. **Q**uid ergo erit de illis q̄ tot obfessi sūt deōmbus quō saluabunt. **O**ptime ne desperēt. faciant sicut btā maria magdalena fecit ⁊ inuenient gratiaz ⁊ mi

sericordiā apud deum sicut ipsa quādo cū tota fiducia cucurrit ad christūz. ⁊ ip̄ dimisit sibi omnia pctā sua. **D**ñ. **O** homo ne desperes te mutari posse in melius. **S**i ei tantum potuit diabolus vt te de excelsis virtutūz p iecat in profundum viciorum. quāto magis poterit te deus ad summum bonū reuocare ⁊ nō solum ad id restituere quod fuisti. sed multo beatiorē q̄ prius videbaris efficere. **A**ug. **N**emo de pietate dei diffidat. qz maior est eius misericordiā q̄ nrā miseria. **T**ardius siquidem ei videtur esse peccatori veniā dare q̄ ipsi peccatori accipere. **S**ic festinat peccatores ab soluere a tormento cōscientie quasi plus cruciet eū cōpassio miseri q̄ ip̄z miser cōpassio sui. **G**regorius. **N**ullū peccatōrē cōtemnit qui peccatores redimere vult. **B**ern. **N**on abhorruisti penitēte latronez. non lacrimāte peccatrice nō chananeaz supplicātem. nō in adulterio deprehensam. nō sedentem in theloneo. nō supplicātem publicanum. nō discipulūz te negantem. nec ipsos crucifixoies tuos. **G**regorius. **Q**ui multos sanatos videmus. quid aliud q̄ misericordie pi gnus tenemus. **E**xemplū de muliere que corpus christi cōculcauit. **R**equiete in fmo. **P**rocedēs autem seruus ille Rogemus dominum.

Feria quarta Sermo lx.

Honora prēm tuū ⁊ matrē tuam **M**athei. xv. **V**erba ista scā sūt i euāgelio hodierno. ⁊ septa sūt **E**xo. xx. **S**ciēduz at qz pntes dem⁹ hōrare duob⁹ mōis scz reuerētiaz exhibēdo ⁊ necāria mīstrādo. **P**riō dem⁹ hōrare pntes reuerētiaz debitā exhibēdo ⁊ fūciū. **E**ccl. in. q̄ timet deū hōrat pntes ⁊ q̄si dñis ser uies his qui te genuerūt i sba ope ⁊ oī patia sic hōrauit xps pntes suos q̄ eāt s̄bitus illis. i. obediens **L**ucc. ij.

Descendit; cū eis et subdit⁹ erat ill. q̄
 at strarium fecit illi venia maledi
 ctio dei tali **Exod. xxi.** Qui maledixit
 erit patri a matre morte moriet. sp̄
 etna. Sicut p̄ in absolon q̄ offendit
 prēm suuz et mala morte interit. **ij.**
Re. xvij. Exemplū q̄dā puella sole
 bat mēz suā sepe turbare **Re. ij.** in f
 mo **V**bi est q̄ natus **A**tendant hoc
 qui pntes turbare solēt. **Thob. iij.**
Honorē habebis mri tue q̄dū vixē
 ris. memēto q̄ q̄nta pp̄ te sustinu
 it. sed multi sūt sicut canis **C**anis cū
 magna sollicitudine nutrit catulum
 suū. sed q̄n catulus senescit mordz se
 cū mēz p̄ osse sicut cū alieno cane sic
 multi cū magna diligentia nutunt a
 parentibz. s̄ quādo senescūt. tūc p̄
 modica re ostendunt cū eis sicut cū
 aliis. sicut p̄ vno lecto. v̄l p̄ olla
 vel p̄ vase. v̄l consimili re **T**ales at
 tendūt qd̄ d̄ **Ecci. ij.** **M**aledictus a
 deo qui exasperat prēm v̄l mēz suā
Secundo debemus hōrare parentes
 eis necessaria ministrādo **Ecci. vij.**
Hōra prēm tuū et gemitus mris tue
 ne obliuiscaris. memēto qm̄ nisi per
 illos nō fuisses et retbue illis quō et il
 li tibi **Glo.** vt sicut illi te nuterunt.
 ita tu nutas eos cū indigent si potes
Sic hōrauit christ⁹ mēm. qz q̄dū
 vixit curam e⁹ habuit. et cū morētur
 carissimo suo iohanni commisit **E**xē
 plum possum⁹ acapere in animalib⁹
Job. xij. **I**nterroga iumenta et doce
 bunt te. volatilia celi et indicabunt tibi
Exēplū legiē de gruib⁹ qz q̄n sunt in
 mutatione pennaz et volare nō pnt.
 iuuenes eoz adducit eis victū. **S**ic
 debent filij semib⁹ suis parentibz facere.
 sed heu multi nō faciūt sicut gr⁹.
 sed sicut vultur q̄ pntes suos ad tem
 pus nutrit. sed quādo vidit qz mltū
 comedunt mōribus eos perimit. **S**ic
 multi ad modicum tēpus nutunt pn
 tes suos sed statim incipiunt habere

tedium et optāt eis mortē **E**xēpluz
Quidā homo despōsavit duos filios
 et vnā filiā et dedit eis fere totum qd̄
 habuit **Q**uodā tēpore prexit ad do
 mū filij senioris q̄ beigne recepit eū
 sed post mensem vnuz cepit habē te
 diuz dicēs. pater q̄ndo vultis visita
 re aliū filiū. **I**p̄ autē aduertēs qz te
 dium sui haberet. prexit ad aliū fili
 um et ille fecit sicut p̄m⁹ **P**ostea vixit
 ad filiā et stiguit sibi simile **I**lle autē
 multū dolens rediit ad domū et opa
 rauit fortē astā cū t̄b⁹ seris et reple
 uit eā terra et lapidib⁹ et vocatis illis
 t̄bus pueris suis dixit. **R**oueritis me
 habere vnā astam quā nescitis acci
 pite clayes et post mortē meā apite.
 et diuidite int̄ vos q̄cquid in ea inue
 neritis. **I**lli gauisi p̄mittebāt p̄i q̄c
 quid volebat **E**o mortuo cōuocatis
 amicis aperuerūt astā et inuenerunt.
 terrā et lapides et litterā in q̄ erat sc̄p
 tum **N**atu⁹ ē qui tm̄ dat filijs qz ip̄m
 mendicāe oportet. hoc operi in filijs
 meis **Q**uod audientes illi ofuse rece
 sserūt **N**ō sic est faciendū. sed parētī
 bus ē subueniēduz. nō solū in hac vi
 ta. sed etiā in futura vita parētībus
 est subueniēduz quādo ad talē etatē
 puenerūt qz seip̄s iuuāe nō poterūt
Ecci. ij. **E**lemosina prīs tui nō erit i
 obliuione et p̄ pctō mris restituet t̄i
 bi bonū. **P**ro pctō matris vocat ele
 mosina q̄ dat̄ pro deletōne pctōrum
 mris. q. d. nō debes obliuisci pat̄s
 tuū et mris post mortē. sed debes pro
 pctis eoz elemosinaz dare. **S**i ei dili
 git pntes in vita. debz etiā diligē
 post mortē qm̄ magis indigēt **E**xē
 plū in rege mino qui habuit prēz no
 mine belū quē multū dilexit i vita
 sua et p̄ mortē libent̄ ei subuenissz et
 edificauit sibi pulcherrimū palacium
 ponēs i eo ymaginem prīs sui de au
 ro factā. et posuit corā eo mensaz su
 per quā obtulit singulis dieb⁹ optia
 h̄ ij

fercula. et fecit ea ibi comedere putas
 sic ibi p̄i subuenire iuxta morem gēti-
 lium. Si talem fidelitatem habuit gētilis
 qui nihil de deo sciuit. multo magis
 debet christianus p̄ntibus suis subuenire.
Sed heu multi sunt qui non faciunt sicut
 ille magister sicut euilmerodach rex ba-
 bilonis qui timens ne pater suus de morte
 resurgeret. corpus patris sui sumptus de
 sepulchro secuit et diuidebat in cen-
 tas partes et dedit centis vulturibus
 ad deuorandum dicens. in domo sum securus
 quod non resurgat pater meus nisi isti vultures
 pariter congregerent. Euilmerodach inter-
 preta est insipiens et significat illos qui in-
 sapienter patris sui hereditatem consu-
 munt et sibi non subueniunt. sed pascunt inde
 vultures. id est demones qui in seruitio di-
 aboli et mala societate illa bona consu-
 munt pro quibus aliqui patres eorum vitas ex-
 posuerunt. **Quintum** autem deo displicet quod
 filii patribus non subueniunt. pro exemplum
Vir quidam dedit filio suo uxorem tra-
 dense ei omnia bona tali conditione quod eum
 quod diu uiuere nutret. Cuius eum pro aliquo
 tempore nutriiuit cepit de die in diem
 expellere et ab eum sibi subtrahere et ad
 ultimum dedit sibi abum suorum. **Quada-**
die cum veniret pater fessus de agro filius
 et uxor eius eum videntes pullum quem assa-
 uerant absconderunt in capsas quousque
 recederet. cumque pater recessisset et filius pul-
 lum de capsas accipere vellet. **Rana** mag-
 na exiliuit et in faciem eius unguis pro-
 ciuit validissime fixit. **Cumque** vellet eam
 remouere non posset. vocatus est faber
 ut eam cum forcice detraheret. **At** rana in
 fabrum ita horribiliter respexit quod pater timore
 in terram cecidit dicens. **Non** est rana
 sed diabolus ego non accedam. sed ille misera-
 biliter expirauit. **Rogemus.**

Feria sexta ante letare. Ser. lxi.

Qui bibit aquam quam ego do
 non sitiet in eternum. **Ioh. 4.** **Ro-**
ta quod dominus dat multiplicem aquam
Prima est sacri baptismatis illa est nobis

necessaria. quod sine ea non potest intrare in re-
 gnum celorum. **Hanc** aquam dedit nobis christus
 quando in aquis iordanis baptisatus est et
 aquis virtutem dedit ut celum nobis aper-
 tite possit. **Ioh. 4.** **Nisi** quis renatus fu-
 erit ex aqua et spiritu sancto et ceteris. **Vnde**
Mat. 3. **Ascendit** ihesus de aqua. et ecce
 aperti sunt celi. **Glo.** **Quia** christus aquas ior-
 danis subit celi ianuam nobis patet.
Ista aqua tantam habet virtutem ut homines
 ab omnibus peccatis mundus facit. unde si-
 guratum fuit. **Reg. 5.** **vbi** heliseus
 dixit ad naama leprosum. vade et laua
 re septies in iordane et mundaberis et
 sic factum est. **Per** septuplicem lotionem
 notatur quod homo a septem peccatis mortalibus
 in baptismo mundatur. si autem immedia-
 te decederet sic statim ad celum eleuaretur.
Ista aqua etiam figurata fuit. **in. 2.**
Reg. 2. **vbi** dicitur quod in templo stabat. **11.**
houes respicientes ad orientem et occiden-
 tem. ad meridiem et ad aquilonem et porta-
 bant mare eneu. id est lauatoarium cum aqua
 in quo sacerdotes ingrediens templum
 se lauabant. **Per** mare eneu significatur
 aqua baptismi que scelus lauare debet.
Per duodecim boues que aquam porta-
 bant significant. **11.** apostoli que bap-
 tismus pro quatuor mundi partibus predicabant
 quibus dominus est. **Ite** in mundum vniuersum
 baptisantes eos in nomine patris et filii et
 spiritus sancti. **Ista** est forma verborum dili-
 gentem est obseruanda. si aliquis mutat ordi-
 nem verborum ut ego baptizo te in nomine fi-
 lii et patris et spiritus sancti. non est baptismus.
 vel si aliquis imponat. ut ego bap-
 tizo te in nomine patris affer aquam. et filii et
 spiritus sancti. non est baptismus. **Hec** bap-
 tismatio si fieret in alio liquore. quam in
 aqua scilicet in vino. in ceruisia et ceteris non est bap-
 tismus. **Secundo** dedit nobis aquam sue
 sancte doctrine et instructionis. **Ecc. 10.** **Non**
sapie salutaris potauit illum scilicet homines
 ihesum christum. de ista dicit **Apoc. 1.** **Et**
Quid mihi fluum aquam viuam splendorum
 et crystallum procedente de sede dei et ag-

m. p fluuuū istū signat̄ sac̄ septura de
 q̄ fluit aqua viua. ⁊ ista ē doctrīna
 q̄ hōiez ad vitā eternā pducit Johā.
 nñ. Qui bibēt aquā quā ego do scz
 aquā sacre sc̄ptuē. fiet in eo fons sa
 liens in vitā eternā Et bñ sac̄ sc̄ptu
 ra oparat̄ fluuū siue fluētī aq̄. qz ad
 modū flum̄ doctrīna sac̄ fluit de pri
 mo fonte. i. de deo in ap̄los. de ap̄lis
 in successores eoz scz p̄dicātes. de p̄
 dicatozib⁹ in audietes. ⁊ audientes
 mūdicat ⁊ fecūdat Johā. xv. Jam
 vos mūdi estis ppter sermonē quem
 locut⁹ sū vobis Exēplū de b̄to pau
 lo p̄mo heremita. req̄. in ser. p̄betis
 om̄ca infra oct. epiphāie dñi. Ter
 cio dedit nobis x̄ps aquā sui lateris
 Johā. xix. Vñ militū lancea lat⁹ e⁹
 aperuit ⁊ otinuo exiuit sanguis ⁊ aq̄
 Istud figuratū fuit Ezēch. xlvij. vbi
 ezēcheli ostēsi⁹ ē tēplum ⁊ ecce aq̄
 reuūdat̄ ex latere dextro tēpli exi
 bāt ⁊ oēs ad quos p̄ueit aq̄ ista saluī
 facti sūt Per tēplū istud signat̄ cor
 pus x̄pi Johā. ij. Soluūte tēplum hoc
 ⁊ in t̄b⁹ diebus exat̄o illud. hoc at̄
 dicebat de tēplo corpis Corp⁹ eī x̄pi
 solutū fuit i morte ⁊ post mortē resu
 scitatū fuit in resurrectōe. de cuius
 latere dextro aqua saluberrima pro
 fluxit ⁊ oēs ad quos p̄ueit aq̄ ista
 saluī facti sūt. ⁊ hoc est qd̄ canit ec
 clesia tēpore paschali. Vidi aquam
 egredientē de tēplo ⁊ c̄. Hāc aquam
 antiq̄ p̄es sibi dari petebāt Vñ moi
 ses dicebat Numeri xx. exaudi domi
 ne clamorē ppli h⁹ ⁊ ap̄xi eis thesau
 ruz fontē aq̄ viue. ⁊ cū moyses ad p̄
 ceptū dñi petzā bis p̄ussit cum v̄ga.
 egressē sūt aq̄ largissime. ita vt oīs
 ppl̄s bibēt ⁊ iumēta Per petzā desig
 nat̄ x̄ps. i. Choz x. Petra at̄ eāt x̄ps
 hec bis p̄ussa fuit scz in flagellatōe.
 ⁊ crucifione ⁊ egressē sūt aque tā
 de oculis q̄ de latere ita largissime.
 qz totus mundus est in eis ablutus.

¶ Quarto dat dominus seruis suis
 aquam gratie salutazis Johan. nñ.
 dixit dominus ad mulierez chanane
 am Si scires donum dei ⁊ quis ē qui
 dicit tibi da mihi bibere tu forsan pe
 tisses ab eo ⁊ dedisset tibi aquā viuā
 id est grām suam viuificantem De⁹
 enim est fons viuus. sicut dicit Ps̄.
Situit anima mea ad deum fontem
 viuū Bernardus. Deus ē omnia in
 omnibus. si esuris abus est: si sitis.
 fons ē De fonte isto debemus petere
 aquā viuam cū muliere dicendo Pa
 mihi hāc aqua; viuam vt nō sitiaz in
 eternū Dñs patus ē dare Apoc. xxij.
Sitienti dabo de fonte aq̄ viue gr̄tis.
 Sicut ei aqua naturalis cōmuis ē oī
 bus trāseuntib⁹. ita de⁹ dat cōmuni
 ter aquā gratie siue omnib⁹ desiderā
 tib⁹ tā paupib⁹ q̄ diuitibus. Vnde
 dicitur Ps̄. lv. Omnes sitientes rei
 te ad aquas dicit dñs. nō vllum exce
 pit nisi q̄ est indispositus ad recipiē
 dum Ansel. Nō ideo hō grām nō hz.
 quia de⁹ nō dat. sed quia homo nō
 est paratus recipere. ⁊ c. Proverb.
 xvi. Noīs est p̄parare animā Debet
 autē p̄pare se per humilitatē cordis
 sui. sicut enim aqua deserit mōtes ⁊
 fluit ad valles sic gratia dei deserit
 sup̄bos ⁊ fluit ad hūiles Vnde d̄r Ja
 co. nñ. Quia sup̄ bis resistit de⁹ hūi
 libus autē dat grāz. vñ Ps̄ Int̄ me
 diuz mōtiuz p̄trāsibūt aque. dicit at̄
 pluraliter aque propter septuplicēz
 grām spiritus facti. hec aqua gratie
 diuine sanat in anima omnes infir
 mitates. vnde figuratū est iohā. v.
 Erat at̄ hierosolimis p̄bat̄ca pisciā
 quinqz porticus habens. in his iace
 bat multitudo maxima languentiu
 z cecoz. claudoz. aridoz. expectanti
 um aq̄ motū. ibi d̄r Blo. Cea sūt q̄ n̄
 hūt lum̄ fidei Claudi sūt q̄ videt̄ si q̄
 nō p̄nt operari. Aridi qui quicquid
 agūt sine p̄nguedīe caritatis faciūt

Si expectat aque motu i q̄ fiebat san-
 titas p̄ angelu. Aque motio gr̄az spi-
 rit⁹ sci significat. qz oēs infirmitates
 sanare p̄t. ⁊ iō cum magno desiderio
 demus expectatē Job. xij. Si cōtinuēt
 aquas scz gr̄e oīa siccabunt. si autēz
 emiserit eas s̄bueret tram. i. oē tre-
 num qd̄ est in homie. **H**ec piscina hz
 q̄nqz portic⁹. p̄ quod notat qz aque
 gr̄e diuine acquirunt maxime p̄ q̄nqz
 vulnēz christi recordationem. **E**xē-
 plum de quodā tēptato q̄ añ ymagi-
 nem crucifixi gr̄am inuenit ⁊ tēptati-
 ones superauit. **R**eq̄. in do. xvij. i. f.
 mo. **G**r̄as ago deo meo **Q**uinto dat
 dñs aquā cōtrite lacrimationis Felix
 enim est cui dat̄ hec aqua ad deslen-
 dum pctā. **P**iere. ix. quis dabit capi-
 ti meo aq̄m ⁊ oculis meis fontē lacri-
 marū ⁊ plorabo die ac nocte. **A**ug⁹. si
 totus vertar in fletū. req̄. sup̄ in f.
Hec ē voluntas dei. **B**er. **E**xite lacri-
 me. **I**bi dicit. hāc aquā dedit dñs pe-
 tro quādo post t̄nam negationēz re-
 spexit eum. ip̄e foras exiuit. ⁊ fleuit
 amare. quē effectuz habuit aq̄ hec.
Requi. do. x. in ser. vidēs ihesus cui-
 tatē. **D**ñca quarta. **S**er. lxi.

Illa q̄ sursum est hierusalem
 libera ē q̄ est mater nr̄a. **G**a-
 la. iij. **P**er ciuitatē istā hie-
 rusalē quā cōmendat nob̄ apl̄s signi-
 ficat̄ regnū celoz quod cōmendatur
 a quatuor cōditionibus. **P**rimo a fir-
 mitate. qz in alto sita est cū dicit
 que sursum est. **S**ecūdo mō a pacis t̄ra
 quillitate. ideo vocat̄ hierusalē. i. vi-
 sio pacis. **T**ercio mō a tributi liberta-
 te. vnde d̄t̄ libera est. **Q**uarto mō a
 ciuiū caritate. vnde d̄t̄ q̄ est mat̄ no-
 stra qz ibi diligūt se omnes sicut filij
 vni⁹ matris. **P**rimo mō commenda-
 tur in hoc qz in alto loco sita est scz i
 celo empirio. **E**ccl̄. xxij. **E**go in altis-
 simis habito ⁊ thron⁹ me⁹ in colum-
 na nubis. **R**otandū autē qz in ciuita-

te q̄ i alto est posita solēt inueniri q̄
 tuoz cōmendabilia. **P**rimū ē securitas
 qz securior est ciuitas in monte excel-
 so q̄ in valle. **S**ic in excelsa ciuitate
 maior ē securitas q̄ in hac valle misē-
 rie vbi nulla est securitas. **B**er. **D**eu-
 mihi qz vndiqz mihi bella. req̄. in f.
Mulier chana. **J**ōe ber. **C**aro sugge-
 rit mihi mollia. mūdus vana. diabo-
 lus aduersa. quotiens aliq̄ cogitatō
 carnalis mentē importune pulsat de
 cibo. de potu. de somno. ceterisqz sibi
 bus ad carnis curā p̄tinentib⁹. caro
 mihi loquitur. quando vero de ambi-
 tione sc̄li. de iactantia. de arrogātia
 cogitatio vana in corde resatur. de
 mundo est. quādo autē ad irā vel iā-
 cudiā v̄l amaritudinē prouocatur
 mens mea tunc diabolica suggestio-
 ne. **I**sti autē sunt hostes qui sp̄ impu-
 gnant hominē. ⁊ ideo nunq̄ p̄t eē se-
 curitas in hac vita. sed quādo pue-
 nerim⁹ ad illā ciuitatem q̄ sursum est i
 excelsa throno celoz. tūc erimus se-
 curi ab istis. **B**er. **O** ciuitas dei secuā
 mansio paterna. totū cōtinens quod
 delectat. popul⁹ sine murmure mco-
 le quieti hōies nullaz habentes moi-
 gentiā. **O** q̄ glorioza dicta sunt de te
 ciuitas dei. **S**ecundū est sanitas. qui
 em̄ habitāt in loco eminenti solēt se-
 miores esse q̄ hi qui hitant in palude.
Ibi ergo in illa sup̄na ciuitate dei n̄
 la ē infirmitas qz ibi null⁹ ē infirm⁹
 nullus cecus. null⁹ claudus. null⁹ in-
 firmat̄. null⁹ ibi morit̄. **A**pocal. xxi.
Hors vltra nō erit neqz luct⁹. neqz
 clamor. s̄ nec vllus dolor. **A**ug⁹. **J**u-
 uentus ibi nūq̄ senescit. ibi senect⁹
 nunq̄ marcescit. ibi vita terminum
 nescit. **I**nnocenti⁹. **I**n regno celesti ē
 fortitudo sine debilitate. sanitas sine
 infirmitate. pulchritudo sine diffor-
 mitate. vita sine morte. **A**nselmus.
Quid amas o aīa ⁊ caro mea qd̄ desi-
 deras ibi erit q̄cqd̄ desideratis. q̄cqd̄

amatis . si delectat vos longa vita et sa-
lubris . ibi erit sana eumtas et eter-
na sanitas . qz iusti in perpetuum viuunt
et salus iustorum a domino **Tercius** est sua-
uitas siue dulcedo qz in ciuitatibus in mo-
te positis propter aeris sanitatem .
suauitas est et delicias hitare qm in ciui-
tate in valle lutosam posita . sic in ciui-
tate supna multo maiores sunt dulcedo
qm in hac valle miserie **Ansel.** Oes de-
licie q fuerunt ab inicio mundi sunt . et
erunt usqz ad diem iudicij . in hoc mun-
do minores sunt respectu illius suauita-
tis . qm sit vna gutta respicu totius ma-
ris **Ber.** Tanta est iocunditas et su-
auitas illius pate q si non liceret ibi esse
non per vnus momentu mora oes dies huius
mundi pleni delicias contemnerent **Cui**
compata ois aliunde suauitas dolor
est . ois dulce amarum est . ois iocunditas
meror . ois decus fetiditas . ois quocunqz
delectari potest molestum . cui dei bonitas in-
finitum excedit omnem bonitatem **Aug.**
gusti . ibi erit ois plenitudo obiecta
visui . omnis armonia resonans audi-
tui . ois dulcedo influens gutturi . ois
sanctas subiecta tactui . fragor oim
aromatium fumigas olfactui . sola pinguis
ratio illius gaudij . plus valet . qm oes
delicie huius mundi **Ps.** Gustate et vi-
dete qm suauis est dominus . hac gustauit
erat **Aug.** qm dixit **Introducas me .**
Reg. in h . gaude **Ps.** si vnagutta il-
lius gaudij sic inebriat multo magis
totus fluxus **Si** dei vestigia tamen hnt sua-
uitatis . quot hz ergo deus qui est fons
totius gaudij . pter cui gustassz in mon-
te optabat sic semp permanere dicens .
Quis bonus est nos hic esse . faciamus h
tria tabernacula **Exemplum** de illo q
cogitans de illo vsculo . qm mille annis
oculos tuos rogauit dominum ostendere
sibi minimum gaudium regni . requi . in
domi . xv s . pmi qrite regnum dei **Qua-**
tuz est claritas qz in ciuitate in alto posi-
ta maior est claritas qm in ea q in palude

est . vni frequenter nebulas vapores ascen-
dunt **In** illa ei superna ciuitate est max-
ima claritas **Apo . xxi** Ciuitas illa non
eget sole et luna vt luceat in ea nam
claritas dei illuminat eam . **Insup** fulge-
bunt corpora sanctorum sicut sol quando pri-
mo fuit creatus . qz tunc fuit septupli-
citer clarior qm nunc . qz pter tres gre-
siones pmi hominis sex partes amisit sue cla-
ritatis . sicut dicit **Glo . sup** **Ps . xxx .**
Quia putas erit claritas vbi tot con-
uenerunt soles **Thobie . xij .** **Beat.**
ero si fuerint reliquie seminis mei ad
videndum claritate ciuitatis hierusalem
Exemplum de quodam demonio qui dixit
de claritate . requi . in fmo . pmi qrite
regnum dei **Circa** secundum nota
qz ciuitas celestis commendat a pacis tran-
quillitate . ideo interpretatur hierusalem
i . visio pacis **Pax** ei est ibi perfecta .
Ps . xxxij . **Sedebit** pax mea in pul-
chritudine pacis . in regione opulenta .
in tabernaculis fiducie . ideo dicit visio
pacis qz ibi videbimus deum qui nobis
pacem fecit suo sanguine in eius visione
pacem habebimus . vnde dominus ait . **Joh**
xvi . **In** mundo pssuraz habebitis in
me at pacem pax . **Delectabunt** sci in mlti-
tate . pax **Ansel .** si pax et securitas ibi dis-
siderat . ibi est certe illud gaudium quod
nunquam deficit . certi erunt nunquam illud
sua sponte amissuri . nec deum ab eis
ablatum . nec aliquid deo potest de-
uz et illos separatum **Circa** tertium nota
duz qz ciuitas celestis commendat a libra-
te . vni dicit libera tibi ei erit homo liber ab
oi seruitute qm modo gaudet in hoc mundo
nunc cogit homines pncipis esse . nunc p
pa caro ad viuendum quodam viuunt pec-
catis qz q faciunt peccatum serui sunt peccati
quodam diuicij . sic auari . quodam diaboloz
ab oibz istis liberi sunt et erunt sci et illa
libertate quam modo huius animi cogitandi quo-
cumqz vult . illa tunc habet caro . et cor-
pus hominis qz in ictu oculi transibit ab ori-
ente in occidente ita q nihil obstare possit

Erūt ciuitatis illi⁹ vna in omnib⁹ ⁊ i
separabilis in singulis voluntas libe
ra. ab oī malo liberata ⁊ impleta oī
bono fruēs idoneā etnoꝝ iocū dita
te gaudiōꝝ oblita culpaz nec iō sue
liberatōis oblita. vt liberatori suo n̄
sit grata Circa q̄rtum nota q̄ cītas
celestis omendat a ciuū caritate.
vñ d̄. mat̄ nr̄a ē. q. d. Omnes qua
si fr̄es vñ⁹ matris p̄cordabimus: et
mutuo diligem⁹. Tāta erit p̄cordia
⁊ caritas q̄ q̄libz felicitatem alteri⁹
suā reputat ⁊ de ea sicut de sua iocun
datur Anselm⁹ In illa p̄fecta carita
te innumerabiliū angeloz ⁊ hominuz
nullus min⁹ diligit aliū q̄ seipm̄ Nō
aliter q̄sqz gaudebit p̄ singulis q̄ p̄
seipō: Ser. quōd igit̄ in illa celesti ci
uitate est singuloz. hoc ē p̄ caritatē
omniū. vna erit omniū lingua. iubi
latio indefessa. vñ⁹ affect⁹. amor eē
nus. vñū erit ibi gaudiū. vna pax.
sufficiente eternalis tranquillitas.
Ibi eī erit angeloz ⁊ hominū vnum
gaudiū. vñū colloquū. vñū diuū
um Aug⁹ Beata illa ciuitas magnū
in se bonū videbit q̄ nulli supiori. n̄
lus inferior iudebit sicut nunc. Sed
vnus quisqz tantū gaudebit de alteri
us felicitate quātū de sua p̄pria.

De eodē Ser. lxxij.
Ant̄ ihesus t̄n mare galilee
⁊ seq̄bat̄ eū multitudo mag
na Johā. vi. In istis verbis
duo sūt considerāda. Primo quōd p̄
mare intelligat̄ Secūdo quōd p̄ mul
titudinē q̄ eū seq̄batur Circa p̄mum
nota q̄ p̄ mare mūdus significat̄ p̄
ter multa Primo p̄t̄ amaritudinē
Nā mare h̄z aquā amarissimam. ⁊ t̄n
pisces in hoc p̄currētes delectantur i
hoc habitat̄. sic delectatio h̄z mundi
amara ē anime. licet hoīes assueti nō
cognoscāt sed delectent̄ in eis Job.
t̄cesimo. Esse sub sentib⁹ delicias opū
tabunt. De amaritudine hui⁹ aque

dicat̄ Apo. viij. Multi mortui sunt de
aquis. i. de mundi delicias. qz amare
facte sūt sc̄z p̄ mortē Prouē. v. Ro
uissima illi⁹ amara quasi absinthiuz
Biere. v. Vide q̄ malū ⁊ amaruz sit
dereliquisse d̄m d̄m tuū. De deli
cijs h̄z seculi q̄ amare erūt p̄ mortē
de Apo. xvij. Q̄ntum gloriificauit se
quis ⁊ fuit in delicias: tantū date ei
luctū ⁊ tormentum: sicut p̄ in diuīte
epulone Luce. xvi. Exemplū de quo
dā monacho qui vidit aiām cuiusdā
diuītis ducta ad infernum Req̄. in b.
Gaudete in d̄no Secūdo mūdus cō
parat̄ mari p̄pter inhabitantiū p̄secu
tionem. sicut ei pisces maris habent
multos hostes insidiātes ⁊ p̄seq̄ntes
eos. sic in mūdus sunt multi p̄secu
tores Ps̄ Multi sunt qui p̄sequunt̄
tur me: sc̄z mūdus. caro. ⁊ diabolus
Mūdus insidiat̄ p̄mittendo lōgā
vitam ⁊ mentē. iob. xxi. Ducit i bo
nis dies suos ⁊ in pauco ad infernū
descendūt Aliquādo insidiat̄ dando
prosperitatem in bonis tēporalibus
Est ei mūdus sicut iudas qui dixit iū
deis. quēcunqz osculat⁹ fuero ipse ē
tenete eū ⁊ ducite eū caute. ita dicit
mūdus diabolus. quēcunqz oscula
tus fuero prosperitate tēporali ipse
est quē trado vobis tenete eū ⁊ ducite
eum caute. i. p̄mittite eū viuē fm̄
voluntatē: Gre. Continū⁹ successus
tēporalium certuz ē future calamita
tis indicū. Secūdo hostis est caro
ista insidiatur p̄ malas concupiscen
tias: Gala. v. Caro concupiscit aduer
sus sp̄m Eccl̄. xvij. Post concupiscē
tias tuas nō eas ⁊ a volūtate tua aū
te Tercus hostis ē diabolus qui insi
diat̄ in omni loco nobis. ⁊ in omni
tēpore. i. Pet. v. Sobri⁹ estote ⁊ vigi
late qz aduersarius vester diabolus
tanq̄ leo rugiēs arcuit q̄rens quē d̄
uoret Grauis ē iste hostis qz nō est
solus s̄ habet infinitos socios. Vnde

Prospicite inimicos meos quoniam multiplicati sunt et odio iniquo odere me. **Ex**emplum quoddam tempore beatus martinus transiit iuxta quendam fluvium vidit multos margos in flumine piscibus insidiantes et quosdam capiētes et ait **F**orma domo nūc hęc est insidiantē incautis. capiunt nesciētes. captos deuorāt. saturari nequunt deuoratis **T**ercio sicut in mari nō est locus mansionis. sic nec in mundo **De** b. xij. **N**ō hēmus hic manētē ciuitatē. s. futurā inq̄ram **A**ug. **N**ihil aliud est p̄ns vita q̄ curā ad mortem in quo neō v̄l paululū stare v̄l tardius ire p̄mittit. s. pari mō omēs vegemur **F**elix ē ergo qui edificat in alia vita certā mansionē. ex quo hic mansionē diu habere nō poterit **E**xemplū legiē q̄ quidā dux grecorū cū esset in extremis respiciens domos et castra sua ingemiscēs dixit **O** dñe deus optuz et omnē est mūdus. qz ego qui tot habui castra et palacia in quibus solebas habitare et hospitari. nō nescio vbi hac nocte debes deuenire et q̄s debeat me hospitare **Q**uarto si cut sūt multa pericula in mari. sic in hoc mūdo sunt mlt̄a pericula **P**erī. **P**ericula huius mundi p̄bat transiuntum raritas et p̄ceuntium multitudo amas sc̄m absorbebit te. amatoēs suos solz vorat. nō parere illis **Q**uo periculosior ē mundus q̄ v̄l mare qz in v̄o mari submergit t̄m corp⁹ **I**n mūdo submergit aīa **E**t in mlt̄as naues et hoīes nauigātes in mari vix submergit vn⁹. **S**ed in hoc mūdo inē multos vix saluabit vn⁹ **E**xemplū q̄ dā cleric⁹ amonit⁹ a suo ep̄o vt alio b̄nificijs eligis vnū t̄m reseruaz. q̄ ait. temptato vtz pl̄ib⁹ beneficijs possū saluari **T**unc ep̄s aduēas p̄cepit ei vt ap̄ eū rediret et de statu suo reuelaret **M**ortu⁹ ergo apparuit ep̄o dicens et̄naliter se dānatuz p̄ auariā **E**t post mlt̄a q̄siuit ab eo dicens.

Viuat ne adhuc aliq̄s sup̄ terrā. **C**ui r̄ndit ep̄s. quō sic q̄ris. qui dixit certe postq̄ sui mortu⁹ multitudo magna ad infernū descēdit qz nō credebā tot hoīes eē in mūdo **Q**ūto opatur mundus mari. qz sicut neō p̄t transire mare n̄ p̄ nauiz vt ad aliud lit⁹ p̄ueiat. sic neō p̄t transire picula hui⁹ mundi vt ad vitā et̄nā p̄ueniat n̄ p̄ nauim p̄mē **S**ap. xij **T**ransiētes mare p̄ ratē. i. nauiz liberati sūt. p̄ nauiz itaz significat p̄nā **L**uc. xij. n̄ p̄niam egeritis oēs simul pibitis. et sicut in mari securior ē magna nauis q̄ pua sic securior ē magna p̄nā q̄ pua. hoc mare trāsiuit x̄ps p̄ magnaz p̄niaz et ḡuē quā egit p̄ nr̄is pct̄is et nō p̄ suis **D**ñ. **A**ge p̄niaz hoc tibi p̄dicat stabuluz. hoc tibi p̄sepe clamat. hoc mēbra infantilia loquunt. hoc lacrime et vagit⁹ euāgelisat **Ysa. xlij.** **S**eruire me fecisti in pct̄is tuis. i. p̄pter pct̄ā tuā et p̄buisisti mihi laborē in miq̄tatib⁹ tuis. q. d. p̄pter miq̄tatē tuā laborē p̄mē sustinui. **E**t seq̄baē eū multitudo maḡ. i. oēs sc̄i p̄ t̄bulatōnes. et passioēs ad regnū celoz p̄uenērūt **D**ñ. sc̄ā p̄cedentiū p̄m̄ recolam⁹. et nō erūt ḡuia q̄ toleram⁹ **E**xemplū de quodā iuuenē q̄ religionē sustinē nō potuit. s. exiuit. cui occurrit x̄ps **Re** q̄re in b. oia q̄cuq̄ sc̄pta sūt

Feria quarta **S**ermo. lxxij

Peterius ihesus vidit hoīem cecū a natiuitate et c. **P**er cū istum significat hō pct̄or. pct̄m̄ ei exccat hoīez **S**ap. ij. **E**xccauit eos malicia eoz **S**ciēdū at qz q̄n qz sūt p̄ncipalit̄ pct̄ā q̄ exccat hoīez **P**rimū ē auaricia et hoc figuratū est. **Thob. ij.** vbi d̄r qz stercoza p̄rūdīnū ceciderūt s̄ oculos thobie et cec⁹ fact⁹ ē **T**hobias inēptat duct⁹ ad luctū et in p̄nti vita p̄pter otinūā curā. et in futuro et̄nā dānatōez. stercoza irūdīnū sūt t̄palia l̄o phil. in oia ābitoz vt sc̄e.

Ista excecāt hoīem q̄ nō cognoscit
 deū creatorē suū **Exemplū** Phara
 us quidā i agone iacēs rogat̄ ē ab
 amicis suis q̄ deū muocaret. ⁊ oīde
 rūt ei imaginē crucifixi dicētes vtrū
 cognosceret respōdit. nō cognosco
 illū lignēū ihesū. s̄ illū argētēū quez
 habeo in vadio in cista repositū. ⁊ i
 tali cecitate mortu⁹ est. **Vnde** exod.
 xxij. **Rō** agapias munera q̄ excecāt
 etiā prudētes. **Secūdu** pctm̄ qd̄ excec
 at hoīem ē supbia **Istud** figuratur
 est i sedechia qui regali dignitate ela
 tus alij regi scz babilonie subdit⁹ eē
 noluit. iō cepit eū ⁊ eruit sibi oculos
 sic oēs supbi qui nolūt subditū esse s̄
 sp̄ volūt se alijs p̄ferre. cca sūt qz vi
 det̄ eis q̄ tales sūt q̄les nūq̄ erunt.
 vnde dcm̄ euidā supbo qui gloriaba
 tur q̄ nullo indigeret **Apo. ij.** tu di
 as diues sū ⁊ nullus egeō ⁊ nescis qz
 miser es ⁊ miserabilis paup̄ nud⁹ et
 cec⁹. glo. miser es i vita. miserabil̄ i
 fama ⁊ paup̄ i tomis opibz ⁊ nud⁹ ⁊
 tutib⁹ ⁊ cec⁹ qz decept⁹ es eo q̄ tpa
 lia pmanētia credis **Exēplū** in alexā
 de o magno qui adeo excecāt⁹ fuit p
 supbiā q̄ cū oēs regiones sibi subiū
 gasset. volebat adire padisū **Req̄. i**
 ser. q̄ se exaltat hūiliabit̄. do. post
 ēnitatis **Tercū** pctm̄ qd̄ excecāt ho
 minē ē luxuria **Istud** figuratū ē. **Ju**
 di. xvi. **In** valida mētē q̄ excecavit
 samsonē. **Valida** meretrix significat
 luxuriā siue carnis cupiscētiā. p̄
 samsonē qui eā adamauit significat̄
 quilibet pctōr qui seq̄t̄ cupiscētiāz
 siue carnis **Ipa** tradit eū in mamb⁹
 inimicōz suoz. i. demonū **Ecci. xvij**
Post cupiscētiāz tuas ne eas ⁊ a vo
 luntate tua auertere **Si** p̄stas aime
 tue. i. vite cupiscētiāz faciet te in
 gaudiūz inimicis tuis. sicut patuit i
 sampsonē q̄ inimici e⁹ excecauerunt
 eum ⁊ illuserūt ei. **Gre.** Carnalis de
 lectatio mentē quaz inhiat p̄stituat

videre veri lumis claritatē ne valeat
 sed vnde inferi⁹ delectat̄ inde ad sup
 nam caliginē fasciat̄ Sic excecati fu
 erunt duo iudices q̄ in susannā exā
 serūt **De** q̄bus d̄z daniel. xij. **Decli**
 nauerūt oculos ne viderēt celū. nec
 recordarenē iudicōz iustoz **Aug⁹.**
De eis domine qui auerterunt se a
 lumine tuo ⁊ defixi ope carnali delec
 tant̄ sic excecata fuit illa mulier q̄ se
 ipaz ob amorē interfecit. **req̄. p⁹** ea i f
Rō finis cupiscētes **Quartū** pctm̄
 qd̄ excecāt hoīem ē ira. **Vnde** Job.
 xvij. **Caligauit** ad indignationē ocli
 lus meus **Gre.** Per irā veritatis lux
 amittitur. sicut scriptū est. sol nō oc
 cidet sup irādiā vrāz **Cui** ment̄ ira
 cundia ⁊ fusiois tenebras mittit huic
 de⁹ radiū siue cognitionis abscondit.
Jōz grego. **Diabol⁹** scōs viros quos
 in tēptatione vincere nō pōt p̄ iram
 sepe mitit̄ eos excecāre. vt sic eos tōp̄
 cecos ducat ad foueā peccati. **Vnde**
 soph. i. **Tribulato** eos ⁊ ambulabūt
 vt cca **Diabol⁹** ei facit sicut piscator
 qui p̄turbat aquā vt pisces nō vidē
 tes hamū intrēt. **Et** sicut curu⁹ rem
 ens ad cadauera p̄mo eruit sibi ocli
 los **Sic** diabol⁹ p̄mo excecāt hoīes p̄
 irā ne lucē veritatis agnoscat̄. **Vnde**
 catho. **Impedit** ira aimum ne possit
 cernere ver⁹. **Et** tūc inclinat⁹ est ad
 ad omnē malū scz pctm̄ **Irat⁹** enim
 nō pat̄ patri nec mat̄ sorori nec fra
 tri. **Quintū** pctm̄ qd̄ excecāt hoīem
 est inuidia **Inuidens** ei nō videt bo
 nū p̄mi sui. ⁊ quicquid malū ē hoc
 videt ⁊ hoc cōsiderat ⁊ hoc reat̄ **Vn**
 de figuratū est. i. re. ij. p̄ heli qui nō
 poterat videre lucernā dñi atēq̄ ex
 tinguere. ⁊ tūc vidit eā extinctam
 quā prius nō vidit ardentē. **Sic** inui
 dus nō videt bonū op⁹ ⁊ lucpū pro
 ximi sui sed extinctū ⁊ malū **Vñ** gre.
Qens inuidi cū alieno bono affligit̄
 de radio solis obscurat̄. ipsi ei sūt q̄si

noctue lucez bonoz opoz videre non valentes. s̄ maloz opm tenebras semp asiderantes **Ec̄. xiiij.** Neq̄ est oculus inuidi. qz nō p̄t vidē bonū alterius. **Vñ mat. xx.** An oculus tuus neq̄ ē qz ego bon⁹ sū **Don⁹** ē dñs qz dat vnicuiqz s̄m suā miām. s̄ neq̄ ē ocul⁹ inuidi. qz hoc videre non p̄t qz dñs pximo dederit plus sibi **Gre.** at tendat inuidi q̄te sint cecitatis qz p̄fectu alieno deficiūt. a aliena leticia a tabescūt. a de aliēa melioratōe deteriores fiunt **Exēplū** Duo viri venerūt ad quendā regē p̄tētes sibi s̄bueniri. vnus eoz erat inuid⁹. a alē aua rus. a vidit rex. qz q̄cquid vnus peteret hoc sibi daret simpliciter a alteri daret dupliciter **Auar⁹** autē distulit petere cupiēs sibi duplicē portōez dari **Inuid⁹** autē inuidit sibi duplicē dari a sic petijt semetipm vno oculo puari vt sic soa⁹ scz auar⁹ ambobus oculis puaret. a sic factū est. vñ ver sus **Inuid⁹** vt nocēat in sua damna meat. **Pctōr** at̄ excecatur a pctōrum sordib⁹ multis mōis illuminat̄ **Aliqn** do p̄ corpis afflictōnez **Gre.** Oculos quos culpa claudit pena apit **Istud** figuratū ē in balaaz q̄ nō vidit angelum. s̄ postq̄ p̄cussus fuit asin⁹. i. cor pus. p̄ p̄phetā anima significat. p̄pheta ei. i. aīa nō videt āgeluz. i. deum. n̄ cognoscit n̄ pus asin⁹. i. corp⁹ p̄cua tur p̄ infirmitates a t̄bulationes **Ex** emplū in rege nabuchodonosor qui vuz deū suū nō cognoscere dicitur est sibi **Fenū** vt los comedes. a septē tē poā mutabunt sup te donec scias qz altissim⁹ dominet̄ in regno hoīm **Pa** me. **iiij.** **Rota** historiā. req̄. postea i ser. **Nō** s̄m⁹ cupiscen. vel. **Nō** sunt odigue **Secūdo** illuminat̄ pctōr p̄ di uinā inspirationē **Istud** figuratū ē. **Actū.** ix. in paulo quē dñs p̄cussit i vja. a fact⁹ ē cec⁹ a misit ei p̄phetā su um scz anamā. i. grās suā. q̄ dixit **Do**

min⁹ ihesus christus misit me ad te. qui apparuit tibi in via vt videas a implearis spū sancto. a sicut paulus recepit lumen post triduum. **Sic** peccator post triduum penitentie recipi et lumen gratie scz post contritōem confessionem. a satisfactionem. **Au** gustinus **Penitencia** cecis visum restituit. vicia fugat. virtutes exornat mentem munit a roborat. **Ter**cio il luminatur peccator per mortis considerationem. istud quoqz figuratum est per hoc qz dominus cecū illumina uit a super oculos eius limiūt lutum **Sic** peccator debet ponere lutuz sup oculos cordis. cōsiderando se de luto factuz **Vñ** iob xxx. **Comparat⁹** sū luto a assimilatus sum fauille a anez **Dñ.** **Stude** cognoscē teipm. qz melior es cū teipm cognoscis q̄ si te neglecto cecū s̄dez cognosceres **Grego.** **Quāto** quis seipm minus videt a cecū. in s̄mo. **Si** decet **Quarto** illumina tur pctōr per cōfessionis lotionē. **Istud** figuratū est in hoc qz cū dominus illuminare cecū dixit ei **Vade** ad natatoria siloe a laua. qui abijt lauit a vidit **Aque** siloe vadunt cū silētio a signāt cōfessionem que debz fieri sub silentio in aquis. i. cōfessione. sic debz se pctōr lauae a illuminabit̄ i aīa a lumē grē cognitōis t̄ a apiet. **Ex** empluz in diabolo qui vidit hoīes in mundos accedere ad cōfessionē a claros a mundos redire **Quinto** illumina tur pctōr p̄ passionis xp̄i recordationē. istud figuratuz ē per thobiaz qui illuminat⁹ erat per fellis vntionē **Fel** qd̄ est amara signat amarissimaz xp̄i passionē **Mat. xxiiij.** dederūt ei bibere vinū felle mixtuz **Isto** felle debz homo vngere oculos cordis sui. **Trenorū** p̄. **Recordare** paupertatis mei a t̄rāgressiōis mee absinthij a fellis **Certe** si homo vellet illam amarissimaz xp̄i passionē videre iuenirez

utiq; in se q; modicuz esset quod p
xpo pateretur Inueniret etiā q; gra
ue sit pctūm p quo xps tanta voluit
pati talia sustinere Rogemus.

Feria sexta. sermo lxx.

Amus et nos et moriamur cū
eo. i. cū dño nostro ihesu xpo
Joha. xi. Verba sūt bti tho
me apli ad discipulos in quibz hor
taē eol vt cū dño morianē **S**cēdū at
q; qdā moriunt in dño. qdāz p dño
qdā cū dño. qdā a domino. In dño
moriunt omnes boni xpiani qui i fide
xpiana sine peccato mortali decedūt
De talibz dicit Apo. xxiij Beati mortui
qui in dño moriunt Sed attendendū
est q; nullus potest mori in domino n̄ vix
erit in dño. sicut ei in hōie nō potest
mori aliquod mēbroz. nisi qd vix
erit in hōie sic nullus potest mori i dño
nō ihesu xpo nisi fuerit mēbrū ihe
su christi **D**ebemus autē viuē i xpo
quatuor modis. **P**rimo sicut mēbrū
in corpore **S**cēdo sicut ramus i vite
Tercio sicut piscis in aqua. **Q**uarto
sicut salamander in igne. **P**rimo de
bemus viuere in xpo sicut mēbrū i cor
pore p fraternā spassionē sicut ei cū
vnū mēbrū patit. spatiūtur omnia
membra. sicut dicit apls. **S**ic nos o
nes debemus inuicē cōpati vt si vnus
nostz patitur spati debemus. **V**nde
apls Ro. xi. **O**mnes vnum corp⁹ su
mus in dño. alter at alterius mēbra
Scēdo sicut ramus in vite p firmā
adhesionē. qz palmes separata a vi
te inutilis est. i ignē pnat **J**ob. xv
Ego sū vitis vōs palmites **S**icut pal
mes nō potest facē fructū nisi manserit
in vite sic nec vōs nisi i me manseritis
Manete in me et ego in vobis
Qui manet in me et ego eo. hic fert
fructum multum. quia sine me nihil
potestis facere nihil meritoriuuz saltē
Si quis in me nō manserit mittetur
foras sicut palmes et arefcet. sp. ab

scisa **G**lo. **E**t colligēt eū angeli i iu
dicio vel in morte et in ignē mittent.
Tercio sicut piscis i aqua piscis quo
cunq; se diuertit semp hz aqm pntez
et ante oculos **S**ic etiā homo debz vi
uere in hoc seculo quasi in aqua. qz
deus semp est presens et videns oīa
opera sua. cogitationes et desideria.
In omni loco oculi domini cōspīlan
tur bonos et malos **D**eb. n̄. **O**mnia
nuda et apta sunt oculis eius. **Q**uart
to sicut salamander in igne qui nō pot
viuere nisi sit in igne. et quādo exit
ignem statim moritur. **S**ic qui vult
viuere in domino semp debz eē i ig
ne caritatis. qz qui caritatē nō hz. h̄
cet viuat in corpore in anima tamē
in oetu⁹ est. i. **J**o. n̄. **D**eus caritas ē
et qui manet i caritate in deo manz
et deus in eo: **P**redictis ergo qtuor
modis debemus viuere in dño et tūc
possumus mori in domino. et tūc eri
mus de illis de quibz dicit. **B**ti mor
tui qui in dño moriuntur **A**ctu. xvij
In ipso viuimus morimur et sumus.
Quidā autē moriuntur p dño. siue
ppter dominū. quoz tria geneā sūt
Primi sunt sancti martires q; ppter do
minū sunt martirisati. quoz aliq; sūt
submersi. aliqui occisi. aliqui suspēsi
aliqui affati. aliqui rotati. aliq; exco
riati **S**ecundi sunt qui mortem deside
rant ppter xpm sustinere. q; psecutio
nes. tribulationes. infirmitates pau
ptates et hūiōi patientē sustinēt ppter
xpm de quibz **P**s. **D**ñe ppter te mor
tificamur: tota die estimati sumus si
cut oues occasionis **O**ues q; ducuntur
ad occasionē nō clamant nec repug
nant. sic sancti patientē sine maledic
tione. sine repugnatione aduersa su
stinerē proppter xpm debēt et sic moriū
tur spūaliter p dño **G**reg. **S**ine fer
ro et flāma martires esse possumus. si
patientiā in aīo veracitē cōseruamus.
Tercij q; p dño moriunt sūt qui p

abstinentiā & macerationē carnē suā
 .i. carnalia desideria mortificat **Colo**
lo. ij. Mortificate mēbra vrā q̄ sūt
 sup̄ terrā. fornicatio oēs. imūdiā.
 libidinē. cupiscentiā malā. & avari
 ciā que est p̄doloꝝ seruitus p̄pter q̄
 venit ira dei in filios diffidentie. in q̄
 bus & vos ambulastis aliquādo quā
 do vixistis in illis. talis mortificatio
 corpis est vita aīme **Roma. viij.** Si
 in carnē vixeritis moriemini. si autē
 spū facta carnis mortificaueritis. vi
 uetis **Quidā** vero moriūt cū dño quo
 rē duo sunt generā **Primi** sūt q̄ mor
 tēz xp̄i i continua memoria hnt p̄ cordē
 compassionē **Philip. ij.** Hoc sentite
 in vobis sup̄. p̄ cordis compassionē
 quod & in christo ihesu fuit p̄ crucis
 passionē **Her.** quid est hō q̄ non cō
 pateris passionē xp̄i. nō condoles eꝝ
 dolore. nō ploras in eꝝ flagellis. nō
 gemis in eꝝ erummis. cū omnis cre
 atura eꝝ passioi sit spassa. aer obscu
 ratus ē. sol i tenebras versus est. pe
 tre scisse sūt. apta est tellus cū aperi
 eret̄ latus. & dū celestis sol moreret̄
 in teris. sol terrenꝝ h̄rebat i celis
Qui ergo xp̄o spatiē moritur cū eo.
Secūdi qui moriunt cū domino sunt
 illi qui ita deo p̄ caritatē sunt iunc
 ti q̄ nulla mors a deo eos potest sepa
 rare **Roma. viij.** quis nos sepabit a
 caritate christi. an t̄bulatō. i. afflictō
 corpis. an angustia. i. t̄bulatio men
 tis. an fames. an piculum. i. metus
 mortis. an gladius. i. mors. q. d. nō
 loqmō p̄nt ista separe hominē haben
 tē caritatē a deo **Cāti. viij.** fortis est
 vt mors dilectō **Plō.** immo fortior.
 q̄ p̄pter amorē dei hō non cōtemnit
 mortē **Aug.** Nihil fortis hōie habētē
 caritatē. amāteꝝ em nulla pena nulla
 mors potest separe a deo. s̄ cū eo pa
 tus est mori **Vnde** ait petrꝝ **Lu. xxij**
Dñe patus sū tecū in mortē. & in car
 cere ire. qd̄ vtiq̄ feciss̄ si fragilitas

pmisisset. & si deo placuisset **Quicūq̄**
 ergo sic moriē cū xp̄o passioni sue cō
 patiēdo. v̄l patus pro eo mortem
 sustinēdo. ille etiā viuet cū christo
Roma. vi. si mortui sumꝝ cū christo
 credimus q̄ simul viuemꝝ cū christo
Equitas ei exigit vt qui cū christo
 sustinuit cū christo regnet. **ij. Timo**
th. ij. Si mortui sumus cū christo cō
 iuuemus. si sustinebimꝝ & regnabi
 mus. vnde **Thessa. ij.** Talibus mor
 tui estis & vita vrā abscondita ē cū
 christo in deo **Cū** christus aparuerit
 tūc & vos apparebitis cū ipso in glā.
Quarto quidāz moriunt a domino
Ezech. xvij. Anima q̄ peccauerit ip
 sa moriet̄ videlicet illi qui per pctūz
 a deo separant̄. tales licet viuant in
 corpore. mortui tñ sunt in aīma. **Au**
g. Sicut vita corporis est aīma ita
 vita at̄ ē d̄s Sicut ergo moriē corpus
 quādo ab eo sepatur anima. ita aīa
 moriē qñ sepat̄ ab ea deꝝ. & hoc fit
 peccatū **Pla. lix.** Iniquitates vrē vi
 uiserūt mē deū & vos. i. diuiserunt &
 sepauerunt vos a deo vrō. & tales
 moriunt a dño & significati sūt per la
 zar qui moriebat̄ absente dño. si ei
 dominꝝ fuisset apud eum non fuisset
 mortuus **Ideo** dixit martha ad ihesū
Domine si fuisses hic. i. apud frēz me
 um. fē meꝝ nō fuiss̄ mortuꝝ. **In** quo
 spūaliter intelligit̄ q̄ ille cū quo est
 deꝝ nō moriē in aīa. s̄ a quo sepat̄ de
 us p̄ pctm̄. ille moritur & bñ p̄ mortu
 um laz ar significat̄ pctōr mortuus i
 aīa p̄pter duo **Primo** rōne fetoris
 sicut ei iste laz ar fetebat i ospcū hōi
 nū **Ita** pctōr fetet in ospcū angeloz
 & dei **Iohē. ij.** Ascēdit fetor eꝝ. i. pec
 catoris. & ascēdit putredo eꝝ q̄ sup
 be egit. i. ostra dñm supbe peccando
 se erexit. **Et** iō fetor eꝝ ascendit ad
 dñm **Her.** Nunq̄ fetuit vnꝝ cais pu
 trioꝝ i ospcū hōim sicut pctōr ospcū
 angeloz & dei. **Exēplū** i vitaspaz

de agelo q̄ obturauit nares in asp̄cū
 pctōris **Req̄. i. f.** **Nō** sum⁹ cupiscē.
Scdo rōne stricte ligationis. qz sicut
 laz ar⁹ erat ligat⁹ mamb⁹ ⁊ pedib⁹
 institis. sic pctōr ligat⁹ ē pctōz vim
 culis. **Prouē. v.** Iniquitates sue ca
 piēt ipiuz ⁊ fumiul⁹ pctōz suoz cstri
 geēt. Ita ligat⁹ pctōr vinculis pctōz.
 qz p seipm rediē nō pr. vl resurgē n̄
 pr n̄ dīna grā adiuuēt. **Osee. xij. p̄di**
tō tua ex te ē tīmō ex me auxiliū tu
 uz. **Dñs** at sp̄ pat⁹ ē nos adiuuāc ⁊ vi
 uificāc sic laz ar⁹ viuificauit. si a mor
 te pcti liberari cupim⁹. **Picat** ergo q̄
 libz pctōr q̄ mortu⁹ ē pctō cū ps̄. **Dñe**
 viuifica me. ⁊ si p̄fco corde credit ⁊ i
 deū sperauit vitā recipiet. **Joh. xi.**
Qui credit in me ecā si mor. fu. vi.

Dñca i passione sup eplaz. **f. lxxvi.**
Si sanguis hircorū ⁊ thaurorū
 ⁊ am̄ vitulorū aspersos inq̄
 natos scificat ad emūdatio
 nē carnis. q̄to magis sanguis xp̄i q̄
 p sp̄m scūz semetipm obtulit imacu
 latū dō viuētī emūdabit c̄scīaz neāz
 ab opib⁹ mortuis. i. pctis. **Deb. ix.**
 in veteri testamēto p̄ceptū fuit qz q̄
 tāgebat mortuū imūdus erat septez
 dieb⁹ ⁊ a c̄sortio h̄im ⁊ septia die a
 spergebat eū sacerdos sanguie hic
 corū vl thaurorū ⁊ mūd⁹ tūc hēbat.
 xps̄ at vt mūdācēt nos a pctis nos as
 p̄sit nō sanguie hircorū ⁊ thaurorū.
 s̄ lauit nos pp̄rio sāguine. in p̄cis
 at v̄bis possum⁹ notāc vtilitatē san
 guis ⁊ passiomis xp̄i. **Est** at multiplex
 vtilitas in sanguie xp̄i. **Prima** tangi
 tur hic scz qz lauit nos a pctis n̄cis.
Dñ. **Quitū** fili⁹ altissimi. fili⁹ v̄gis
 occidi iubet vt vulneā n̄ā p̄ofo sui
 sanguis balsamo mederet. **Gen⁹** hu
 manū erat adeo vulneratū p pctūm
 ⁊ infectū lep̄ qz a plāta pedis vs̄ ad
 v̄ticez capitis nō erat i eo sanitas sic
 dr. **psa p̄.** ⁊ ita vulnerat⁹ ē xps̄ qz a
 capite vs̄ ad pedes nihil i eo erat sai

tatis. sic dr̄ **Per.** **Et** effudit sangui
 nez suū ex oib⁹ mēbris vt nos a lep̄
 mūdaret. **Exemplū.** **Erat** quidā rex
 q̄ hēbat faūlum q̄ infect⁹ erat lep̄ ⁊
 dictū sibi erat a medicis qz nō posset
 sanari n̄ balneare ⁊ lauare in sang
 uine hūano ⁊ cū nullū amīcū haberz
 q̄ p eo sanguinē suū fundē vellz. v̄it
 dñs ⁊ fecit se occidi ⁊ suo sanguie ser
 uū suū sanauit. **Quis** audiuit vnq̄ ta
 lē caritatē. **Rex** iste xp̄s̄ ē. seru⁹. h̄o q̄
 infect⁹ erat lep̄ ⁊ a c̄sortio dei ⁊ āge
 loz eiect⁹ t̄p̄ le plus a asp̄cū h̄im ⁊
 nullū habuit amīcū q̄ eū sanaē possz
 ⁊ misert⁹ fili⁹ dei venit in hūc mūdūz
 ⁊ effudit sanguinē suū septē viab⁹.
 vt eū a septē pctis mortalib⁹ mūdā
 ret. **Req̄ in f.** **Sumēt** de sāguie Secū
 do sanguis xp̄i redemit nos de ptāte
 tēbray. **Zach. ix.** **Cū** at i sanguie te
 stamētī. i. xp̄i filij tui eduxisti victos
 de lacu. i. de libo. **Col. p̄.** **Cripuit** nos
 de ptāte tēbray ⁊ t̄stulit nos i reg
 nūz filij sui qd̄ scz regnū fili⁹ su⁹ sang
 uine suo emit. **Apo. v.** **Ocasus** es dñe.
 ⁊ redemisti nos in sanguie tuo. **O** qz
 p̄ofo redēpt⁹ ē h̄o. i. p̄. **Nō** corrup
 tibilib⁹ auro ⁊ argē. redem. estis s̄ p̄
 ofo sang. ag. in otami. i. imaculati
 ihu xp̄i. qd̄ nō attēdūt ml̄ti q̄ p mo
 dica delcātiōē diabolo aias suas ven
 dūt. **Aug.** attēde o h̄o ne tibi vilescas.
Dñ. nō gutta s̄ vnda sanguis p̄ qn̄
 qz p̄tes corpis largit̄ emanauit quā
 do te xps̄ redemit. p̄ ista redēptōne
 tenemur ei ad p̄petuā seruitutē quā
 req̄ret a nobis i die iudicij. **Cri.** xps̄
 ex p̄brabit i iudicio. **req̄. i. ser.** **Vide**
 b̄t. **f. h̄o.** **Apo. xx. ij.** **Plangent** sup
 se plāctū magnū ⁊ c̄. **Tercio** sanguis
 xp̄i ē nobis adiutorūz ostra hostes.
Vēmus ei ēplicē hostē. **Prim⁹** ē caro
 q̄ ipugnat nos p̄ cupiscētias malas.
Gala. v. **Caro** cupiscit ad. spi. s̄ sā
 guis xp̄i mortificat oēs carnales mo
 t⁹. **Istō** figuratū ē **Exod. xvij.** vbi dr̄.

Eleuās moises virgā paussit aq̄s flu
 unct̄ versa ē in sanguinē . ⁊ pisces q̄
 erāt in flumine mortuū sunt **P**er pis
 ces significānt motus carnales . vel
 concupiscentie q̄ nutriunt̄ in aquis deli
 ciaz . ⁊ tunc aq̄ in sanguinē vtuntur
 ⁊ pisces moriunt̄ . quādo ad memori
 am dñice passiois deliciae refrenant̄
 ⁊ motus carnis deprimunt̄ **H**erñ . vi
 sa christi passione quis tā deliciosus
 qui se nō absteineat . quis tā luxurio
 sus qui se nō cōtinuet . **E**xemplum de
 quodā qui mltū temptabatur a spū
 fornicationis ⁊ aīte crucifixū libeāt̄
 est **Requī . in f . Mulier chanaea**
Secūdo hostis est mundus q̄ impug
 nat bonos p̄ aduersa ⁊ tribulatōnes
**Johā . xvii . In mūdo p̄ssurā habebi
 tis . has debz hō vincere sanguine ihe
 su christi** **I**stud figuratū est **Apo . xix**
 vbi vidit iohānes xpm ⁊ vestit̄ eāt
 veste aspersa sanguine . p̄ qd̄ signifi
 catur corp̄ eius cruentatū . ⁊ seq̄ba
 tur eū multitudo . p̄ quod significan
 tur sancti q̄ e⁹ passionē in memoria
 habētes ipsū sustinēdo aduersa imi
 tant̄ **H**er . **V**ult benign⁹ dux deuoti
 militis vultuz ⁊ oculos in sua sustolli
 vulnera . vt illi⁹ ex hoc aīmū erigat
 ⁊ exemplo suo reddat ad tolerāduz
 fortiorē **N**ō ei sentiet sua dū illi⁹ vul
 nera intuet̄ **G**rego . **S**i passio christi
 ad memoriā reuocet̄ nihil adeo durz
 est quod nō equo aīo toleratur **H**ñ
 har . **N**ihil dulcis in t̄bulatiōe q̄ pas
 sionē christi meditari **Q**uā ei asperi
 tatē formidabit seru⁹ si m̄ti e⁹ occur
 rit q̄ filij dei sanguine sit redemptus
Si ei christi passionē semp̄ recordae
 mur ita q̄ sagitta dilectōnis vulneā
 remur . q̄ p̄pter e⁹ passionē dulciter
 pateremur . **E**xemplū in beato igna
 cio q̄ nullis t̄bulatiōib⁹ potuit vma
 nec p̄mis **E**t cū q̄rereē ab eo quō tā
 fortis esset **R**espondit **C**rucē dñi mei
 ihesu xpi i corde meo habeo q̄ oīa vi

cere facit q̄cunq̄ poterint mihi infli
 gi **T**erc⁹ hostis ē diabolus q̄ impug
 nat p̄ malas suggestiones **I**ste etiaz
 vincit sanguine ihesu xpi **I**stud figu
 ratū ē **Apo . xii .** vbi dicit q̄ iohānes vi
 dit draconē magnū habentē septēz
 capita . q̄ significat diabolū cū septēz
 vicijs sez mortalib⁹ peccatis . ⁊ mich
 ael ⁊ angeli pugnabāt cū dracone ⁊
 vicerūt euz p̄ sanguinē agni . i . ihesu
 christi **H**er . vbi firmat̄ tuta regēs
 est nisi in vulnerib⁹ ihesu xpi . **T**āto
 illic securior habito . quāto ille potēt
 or est ad saluāduz . p̄mit corp⁹ p̄ vo
 luptates . fremit mundus p̄ aduersi
 tates . insidiatur diabolus p̄ sugges
 tiones nō cado . q̄ vulne⁹ domini re
 cordabor **Q**uātum diabol⁹ timet v̄
 tutē passionis xpi ⁊ crucē . patz p̄ exē
 plum **A**pod tholetū erat quōdā ingro
 manticus ad quē venit miles depaup
 tus vt eū ditaret p̄mittēs sibi fūica
 um . q̄ quodā nocte duxit eū ad siluā
 vocās ad se diabolū **Q**ui cū remiss⁹ vi
 dit ei **D**omine iste miles vellet vob̄ f
 uire si relitis eū ditare **Q**ui dixit hoc
 faciā si mihi homagiū fecerit . **C**unq̄
 respōderet miles se factur⁹ **A**it diabo
 lus sic loq̄ris **A**bnego p̄rēz ⁊ filiu⁹ ⁊
 spūm scūm . **E**t ille obstupuit ⁊ sig
 no crucis se muniuit . **Q**uo facto sta
 tim euauit demō cū ingro ⁊ ipse p̄
 crucē liberat⁹ ē . **R**ogē⁹ .

Expositio textualis .

Dixit ihesus turbis iudeoruz
**Joh . viij . Quis ex vobis at
 guet me de pctō . i . arguere
 p̄t . vel accusare q̄ vnq̄ pctm̄ fece
 rim . si . i . ex quo veritatē vobis dico .
 quare nō creditis mihi **Q**ui ex deo ē
 . i . q̄ deū diligit . verba dei audit . p̄
 terea vos nō auditis q̄ ex deo nō estis
Responderūt iudei ⁊ dixerūt . nonne
 benedicim⁹ . i . rez . dicimus q̄ sama
 ritan⁹ es tu . i . odis nos tanq̄ sama
 ritan⁹ . ⁊ demoniuz hēs . i . obsessus**

es respōdit ihesus Ego demoniuz n̄ habeo. s̄ glifico prēm meū. q. d. nō cura de vrā otumelia qz nō curo gloria meā sed pris mei **D**iere. Qui nō q̄rit gl'am nō sentit cōtumeliam. ⁊ vos inhōratis me p cōtumeliaz vrām ego aut gl'am meā nō q̄ro. q. d. **L**icet mihi oīra hōrem meū loquamini ego tū nō vindico. sed pri meo vindictā cōmitto. ppter quē sustineo. **V**nde seq̄tur **E**st q̄ querit gl'am scz pater ⁊ iudicet. i. vindicet otumeliā meā **A**men dico vobis si quis sermo nez meū seruabit. i. p̄cepta mea ope impleuerit mortē nō videbit in eternū. i. nō experiet mortē eternā **D**ixerūt ergo iudei. nūc cognouim⁹ qz de momū habes. i. nūc audiim⁹ qz ista nus es **A**brahā mortu⁹ ē ⁊ p̄hete. ⁊ tu dicit **S**i quis sermonē meū seruauabit mortē nō gustabit in eternuz **Q**uid tu maior es prē nrō abihā qui mortu⁹ est ⁊ p̄hete mortui sūt. quē teipsū facis. i. fingis. respōdit ihesus. **S**i ego glifico meipsum gla mea nihil ē quo ad vos qz vos nihil ēputatis me. ē p̄ me⁹ q̄ glificat me q. d. **V**os arguitis me de iactātia ⁊ iſania qz meipm cōmēdo. s̄ n̄ ē ita. p̄ me⁹ hōrauit me in baptismo. i. monte thabor quē vos dicitis qz de⁹ v̄ ē q. d. **I**lle idē quē vos p̄ deo colitis ē p̄ me⁹ ⁊ nō cognouistis eū. ego at noui eū. q. d. **I**ō a me discē potestis q̄s sit si vultis. ⁊ si dixerō qz nō scio eū ero silis vobis mēdax ego scio eū ⁊ sermonē e⁹ suo. et qz iudei reputabāt abrahā maiorē. iō s̄dit abrahā p̄ v̄ exultauit vt videret diē meū. i. cū gaudio desiderauit vidē incarnationē meā vidit ⁊ gauisus ē. i. p̄ spm̄ sc̄m̄ intellexit me venturū in mūdū. ⁊ de hoc gauisus ē. **V**idit ei in figurā tres āgelos ⁊ vnū adorauit. p̄ qd̄ intellexit filiū dei eē incarnādū. p̄ duos alios legē ⁊ p̄phetas p̄dicātes ei⁹

incarnationē **I**te qm̄ arietē in arbore pendēte vidit. ipm̄ crucifixū intellexit **I**udei autē nō intellexerūt hoc. v̄ sequit̄. **D**ixerūt autē iudei ad eū **Q**uā q̄ginta ānos nō duz hēs ⁊ abrahā vidisti **D**icit eis ihesus. **A**mē dico vob̄ anteq̄ abrahā fieret ego sū. nō dicit ego fui. qz deitas p̄teritū nō hz. nec futurū s̄ semp̄ p̄ns **I**udei at nō intellexerūt. v̄ seq̄tur **T**ulerūt ergo lapides iudei vt iacerēt in eū **I**hesus autē abscondit se ⁊ exiuit de tēplo.

Dñica in passioē sup euāgelium. Sermo. lxxij.

Querūt lapides iudei vt iacerēt in eū **I**hesus at abscondit se ⁊ exiuit de tēplo **Joh. viij. In. v̄bis p̄positis duo notant̄** **P**rimū ē iudeoz malignitas oīra christū **S**e cūduz ē xp̄i erga iudeos benignitas. **M**alignitas iudeoz p̄ in hoc qz illuz lapidāe volebāt q̄ eis tāta bona fecerat. infirmos eoz curauerat. cecus illuminauerat. claudos ābulāe fecerat leprosos mūdauerat. pane suo saturauerat. viā salutis p̄dicauerat. tū volebāt eū lapidāe. qd̄ querit̄. **Joh. viij. Multa s̄ opa ostendi vobis p̄pter qd̄ hoz vultis me occidē ⁊ lapidare** **P**er istos iudeos significānt̄ mali xp̄iam q̄b⁹ christ⁹ b̄nficia pl̄ima otulit. aiām ⁊ corp⁹ dedit. s̄ tp̄alia. naturalia. sac̄m̄entalia otulit. suo sanguine redemit. p̄ ip̄is mortē sustinuit ⁊ tū lapidāt eū pct̄is suis **Q**uot emz pct̄ā faciūt tot lapides oīra euz mittūt **Eccl. xvi. Lapidāt te lapidib⁹. i. renouāt passionē tuam pct̄is suis** **DeB. vi. rursuz crucifigentes filium dei. Quotiens em̄ pct̄ōr iterat peccata pro quibus christus crucifixus est totiens renouat eius passionē. ⁊ mittit oīra eū lapidē** **C**ōpatur ei peccatū lapidī p̄pter multa **P**rimo p̄p̄ grauitatem. **L**apis ei quis est ⁊ tenet semp̄ deorsū. sic peccatū graue ē

et semp deorsu tendit et trahit hoiez
ad aliud pctm **Gre.** Peccatu qd per
penitentiā nō delet. mox pondere suo
ad aliud trahit **Vnde** dixit dauid.
Sicut onus graue grauate sūt super
me iniquitates mee **Cū** em vnū pec
catū omiserat cū vxore vrie. statim
traxit eū ad aliud scz homicidiū. **Ro**
ta historiā. **ij. Reg. xi.** Et tandē tra
hit hoiem ad profundū infernū. **Exo**
di. xv. Descēderunt in pfunduz qua
si lapis **Oēs** lapides hui⁹ mundi non
possunt vnā aiā dīmergere. s vnū
peccatuz dīmergit hoiem ad profun
dū infernū **Exemplū** de heremita qui
omnb⁹ dieb⁹ vite sue seruauit deo.
sed i fine vite sue voluit latro fieri.
et captus oculus ē et damnatus est.
Secundo opatur peccatum lapidi.
pp̄t̄ ifructuositatē. qz semē qd cadit
sup lapidē nō pt fructū pfem̄ facere.
quod licet aliquādo p̄mo videat̄ vi
rere. tñ nō facit fructū **Lu. viij.** **Ali**
ud cadit sup petraz et natum ad ho
rā aruit qz non habuit hūorem. **Sic**
oē bonū factū in pctō mortali non fa
cit fructū imp̄petuū. licet bonū vide
atur aliquo mō tñ in futuro seculo n̄
facit fructū qz nō est meritorū quia
nō hz humore caritatis **Gre** **Qui** ca
ritatē nō habz omne bonū p̄dit **Ido**
apl̄s imp̄perat oueris dicens. quez
fructū habuistis tunc scz cū essetis in
pctis in quib⁹ nūc erubescitis. q. d.
nullū fructū **Ro. vi.** **Exemplū** i saul
q̄ mltū bellauit p̄ populo dei sed qz
in pctis fuit dño nō placuit **Rec** etiā
elemosine facte in pctō mortali fru
ctū faciūt **Ecci. xliij.** **Dona** iniquoz
nō appbat dñs. nec respicit muneā
impiorz. nec in multitudine sacrifici
ozū suoz app̄ciabit̄ pctis eoz **Exēplū**
petr⁹ damian⁹ d̄t qz qdā ep̄s vidit bñ
dictū papā p⁹ mortē in magno equo
sedētē. et dū q̄reret ab eo quō sibi ef
set inq̄t **Cr**auiter torq̄or. sed in mia

dei nō despero si mihi adiutoriū p̄be
atur **Vade** ad successorē meū iohānē
et dic ei vt in tali apoteca summā pe
cūme accipiat. paupib⁹ p̄ me distri
buat. multa data sūt pro me sed nō
profūt mihi. qz de rapina fuerūt. et
iō elemosine eaz fructum non fecē
rūt **Tercio** pctūm opat̄ lapidi p̄pter
duriciē. qz sicut lapis durus ē. ita hō
indurat̄ per pctūm **Dieze. v.** **Induā**
uerūt facies eoz supra petrā et nolue
rūt reuerti ad dominuz **Job. xli.** **In**
durabit̄ cor eius sicut lapis et strige
tur sicut malleatoris incus **Quanto**
magis incus p̄cutit̄. t̄to magis idu
ratur. **Sic** quidā pctōres quāto ma
gis corripunt̄ et flagellant̄ a domio.
tanto magis indurant̄. sicut pharao
de quo dicitur **Exodi. vij.** **Induratū**
est cor pharaonis. et cū dñs multot̄
iens eū flagellauerat et cum emolliri
nollet submersit eum in mari rubro
Exemplum. **Burcardus** quidāz rex
frisonum indurat⁹ ē in pctis vt cum
baptisari deberet et vnū pedē in laua
chro intinxissz. alterz retrahens ite
rogauit vtz plures sc̄oz suoz eēnt
in inferno. an in paradiso. **Et** audiēs
plures eē in inferno alterz pedē retra
hens dixit **Melius** ē sequi plures. q̄
pauciores **Et** accedēs ad eū diabolus
ait **Bene** fecisti **Ego** quarta die icō
pabilia dona tibi dabo. **Et** ecce q̄ta
die subitanea morte interit. **Quar**
to pctūm opatur lapidi p̄pter sepan
di cōsuetudinē **Solz** em de lapidib⁹
fieri mur⁹ qui sepat vnā rē ab alia.
Sic pctūm facit mur⁹ inter deū et ho
nez et quot pctā hō cōmittit tot lapi
des in muro ponit q̄ eū a deo diuidit
Pla. lix. **Pctā** vrā diuiserūt int̄ deū
et vos. s iste mur⁹ i hac vita destrui
pt p̄ ofessionē et penitētiāz. s p⁹ vitā
istā ita firmabit̄ qz nūq̄ destruetur.
Vñ dixit abrahā ad diuitē iacētez in
inferno **Chaos** magnū hūatū ē inter

nos et vos **Lu. xvi.** In inferno ei nulla est redemptio **Aug.** Cui inferni puteus infelices receperit. claudere sursum et aperire deorsum ac dilatabit in profundum. nullum spiram. non liber anhelit. claudere relinquitur. detrudent illi maledictes. nescient a deo qui deus scire noluerunt **Exemplum** quodam homo malus erat habens duos filios. unus videns peccata patris nolens secum versari heremum intrauit alius sequebatur patrem. et in peccatis vitam ducentes ambo mortui sunt **Quod** cum ille audiret heremita rogauit inde deum ut de statu eorum sibi reuelaret **Rapit** igitur ad infernum et ducit in locum ubi vidit diuersa genera tormentorum et eos non vidit **Tunc** duxit eum angelus ad magnum puteum tectum magno lapide. **Cum** deponeret lapidem exibat fumus ignis et clamores lamentabiles audiebantur. et patrum frater exierunt cum flamma ignis inuicem tanquam canes se mordentes. et sibi mutuo maledictes **Et** dixit pater maledictus sis tu fili quia propter te iusta bona congregaui et idem eternaliter sursum donatus. et e contra dixit filius **Maledictus** sis tu pater quia tu me peccasti et mihi bona talia hereditasti pro quibus eternaliter sursum donatus. et sic mordentes et maledictes in puteum ceciderunt. et lapide supposito. ait angelus nunquam in perpetuum inde eribunt **Et** ille ad se reuersus vitam in bono finit **Secundo** notat benignitas dei circa peccatores in hoc quod non vindicauit se statim cum volebat eum lapidare **Unde** dicit **Iohannes**. viii. qui abscondit se quando exiit de templo **De** ista misericordia quod non vindicat se statim. dicit **Trenor**. in. **Misericordie** dei quod non sumus consumpti. quod non defecerunt miserationes eius **Disimulat** enim peccata hominum propter penitentiam **Grego.** **Quisquis** viuit et delinquit idcirco misericordia diuina hunc tolerat. ut ab iniquitate se conuertat. **Her.** **Misericordia** tua domine. requiem in ser.

Aparuit benignitas. **Sed** quod potest expectatio si non sequitur penitudo. tu mulus est donacionis dicente domino. **Peccasti** et tacui. argua te et statuam coram facie tua **Psalm.** xxx. **Expectat** dominus ut misereatur nostri. et idcirco relaxata exaltabitur parces nobis **Quanto** enim magis descendit nobis exaltabitur et prouocabit contra nos eius iusticia si non fecerimus eum merito **Exemplum** de quodam viro potentissimo qui non potuit ad iram prouocari **Requiem** in ser. supra.

Feria quarta Sermo lxxviii.

Oves mee vocem meam audiunt et ego cognosco eas et sequuntur me et ego vitam eternam do eis **Ioh.** x. **In** istis vobis dominus duo facit **Primo** ad sequendum se fideles allicit **Secundo** ad sequendum se premia promittit. primum ibi. oves mee et c. secundum ibi. et ego vitam eternam et c. **Circa** primum sciendum quod datus christum sequi quod moyses **Prius** sicut ovis pastoris. secundo ut filius patris. tertio ut cecus ductus. quarto ut seruus domini. et quinto ut amicus amici **Prius** datus sequi christum sicut ovis pastoris **Iher.** xii. **Non** sum turbatus te pastoris sequens et **Ioh.** x. oves mee. et c. **Sequuntur** autem pastoris propter duo scilicet ut ab eo pascantur et custodiantur. **Unde** **Ezechiel.** xxxiii. **Ego** pascam oves meas dicit dominus **Pascit** autem oves suas christus multipliciter scilicet pastus nature. doctrine. gratie. eucaristie et glorie **Primo** pastus nature. **Psalmista.** **Domine** qui pascas me a iuuetute mea. **Vere** mirabiliter pascit nos deus. qui de terra panem. de vite vinum. de arboribus fructum. de aquis pisces in cibum nobis tribuit **Mirabile** videbatur quod de quinque panibus et duobus piscibus quinque milia hominum satiauit. **Et** illud est adeo mirabile quod singulis annis totum mundum pascit de paucis granis in terram pietatis. **Et** istud dicit magis mirum quod

iuliatu **S**ecundo pascit nos pastu doct
ne p expositione scripturarum **E**zech.
trigesimo quarto. **I**n pascuis uberrimis
pascam eos .i. oues meas in montibus ex
cellis **P**sid. **S**cripturarum sanctarum alti
tudines quasi montes pascue sunt **I**n his
pascuis scripturarum sanctarum pascitur
aia. qz dicit **M**at. .iiij. **R**o in solo pane
viuit ho. sed in omni vto qd pcedit
de ore dei .i. pdicatoris p que loquitur
deus. de qb dixerat dñs **J**he. .iiij. **D**a
bo vobis pastores sicut cor meum. et pas
cam vos scia et doctrina **T**ercio pascit
xps oues suas pastu gre. istud figura
tum e **E**xod. .iiij. vbi dicit qz moyses pas
cebat oues et mimauit gregem ad inte
riora deserti vbi dñs in rubo ardenti ap
paruit ei **M**oyses e christus vel pater
vices gerens christi p quos oues ad i
teriora in pastu veniunt. qm exterior
consolationes relinquunt et interiorum
grunt. ibi dñs in rubo ardenti istius
corporis apparet. et spuali dulcedine
pascit **Q**uarto xps pascit oues suas
pastu eucaristie scz corpore et sangui
ne suo. hoc figuratum est. **1**. **R**eg. .xij.
vbi dicit qz erat quidam pauper in quodam
ciuitate hñs quadam ouicula quam eme
rat et in tempore dilexit qz pauit eam pane
suo et de calice suo potauit eam. et fecit
eam in sinu suo dormire. **P**er istum pau
perem vix significat xps qui pauper pp
ter nos factus e in hoc mundo **I**ste habu
it ouiculam vnā .i. genitum humanum quaz
emerat sanguine suo pro solo quaz in
tempore dilexit qz pauit eam pane et corpore
suo sacramentali et dat ei potum de cali
ce suo .i. sanguine suum ad bibendum. et
facit eam dormire in sinu suo .i. pmissit
ei requiem eternam in regno suo **B**er.
Donatus e pastor ille qz dat carnem suam
in cibum et sanguinem in potum. et aiaz i p
cuius **Q**uinto pascit christus oues suas
pastu glorie et leticie eterne. p **S**pera i
dño et fac habitatem. et inhabitabitam .i. vi
tam eternam inhabitabis et pascaris i diui

tijs eius **V**ñ **E**zech. .xxxij. .c. visitabo
oues meas et liberabo eas de omnibus
locis in quibus disperse fuerant ait dñs
deus in die nubis caliginis .i. in die iu
dicii et congregabo eas de terris alienis
et inducam eas in terram suam .i. in celestem
pascam. et ego pascam eas in montibus uberrimis
et excellis ibi requiescent in herbis
viridibus et in pascuis pinguibz pascen
tur **P**ascue iste commendantur ex eo qz i
monte sunt pppter securitatem. qz sunt uber
rime pppter copiositatem. qz pingues pp
pter delectabilitatem. qz viridetes. pppter
speciositatem **I**sta oia inueniuntur in il
lis pascuis regni celestis. sic ergo p
quod oues christi sequi debeant xpm scz
vt ab eo pascantur **S**ecundo solent oues
sequi pastorem vt ab eo custodiantur **D**e
hoc dicit **1**. **Jo.** .x. **P**astor bonus aiam suam
.i. vitam pmitit p ouibus suis. scz ad de
fendendum a bestiis **S**unt autem tres bestie
qz leguntur oues infestare scz leo. vulpus.
et lupus. de primis duobus dicit. **1**. **Reg.**
.xvij. qz cum pasceret dauid oues vultus
leo vulsus et acceperunt sibi ouem **I**psa autem
ambrosius occidit et eruit ouem suam. **P**er
dauid significat xps qz pastor e ouium
suorum scz hominum **P**er leonem qz ouibus in
vidiam significat diabolus .i. **P**etri. .v.
Aduersarius vultus diabolus tunc leo rugiens
circumquirit quos que deuoratz. p vultus qz ea
az invidiam ouibus christi significatur
caro siue corpus hominis qz semp invidiatur
aie p mala concupiscentiam **M**at. .v. ca
ro concupiscit aduersus spiritum. et bene per
vultus significat caro. qz sicut vultus se
quitur dulcedinem mellis. ita caro diligit
voluptatem **V**ultus debilis i e capite
et fortis in brachio **S**ic et caro per ca
put sumit cogitationem. p brachia de
lectationem et osensum. **I**n capite ego
debilis e. qz cogitatio debilis e. si non
sequitur alia duo scz delectatio et co
sensus. sic patet de duabus bestiis qz
persequuntur oues scz de leone et ve
lo id est de diabolo et carne. **T**ercia
i .iiij

bestia ē lupus. **Jo. x.** Lup⁹ rapit et dispergit oues. **Per** lupū significat mundus siue hoies mundū diligētes. **Isti** psequuntur oues xp̄i. i. bonos et simplices amatores dei et imitatores. **Vnde** ait dñs discipul⁹ suis. **Mat. x.** Mitto vos sicut oues in medio luporū. **Grego.** Sicut agni inē lupos mitimur ut seculū seruātes innocētie: morsū malicie nō habeam⁹. **Tal** agous fuit apl⁹ s̄ q̄ ait. p̄mo **Corin. iij.** Maledicimur et bñdicim⁹ persecutio nē patimur et sustinem⁹. **Ab** istis tribus bestijs custodit xp̄s oues suas: lz eas psequantē tñ custodit eas xp̄s ne ab eis capiant et deglutiant. **P̄s.** Custodit dñs oēs diligētes se. vnde dicit **Joh. x.** Oves mee vocē meā audiunt et c. et nō peribūt in eternum. **Secūdo** debem⁹ sequi xp̄m tāq̄ filij patrē. **Ips**e est pater oim nostrum. **Mat. xxij.** Unus ē pater vester q̄ in celis ē. **Solet** em̄ filius seq̄ patrē pp̄ duo. **Pr̄o** ut eū ab inimicis defendat. **Secūdo** ut hereditatē suā augmētet. **Absente** ei patrē interdū hostis insurgē solet cōtra filiū. sicut pater in absolon q̄ cum patrē suū relinquet ab inimico suo scz ioab interfect⁹ ē. **Sic** fiet oib⁹ qui a patrē celesti per pctm̄ sepati fuerint. ab inimico scz dyabolo psecutionē sustiebūt. **Et** sic pater primū. **Secūdo** sequit filij patrē ut hereditatē suā augeat. **sepe** em̄ patz illi filio qui eū plus diligit et reueret maiorē partē hēditatis tribuit sicut iacob q̄ dedit filio suo ioseph specia lē hereditatē extra oēs filios suos videlicet. sychem. **Sic** de⁹ illis filijs qui eū magis diligit et sequuntur: magis dabit de hēditate in regno celoz. **Sicut** patz **Luce. xv.** In filio pdigo q̄ se a patrē elōgauit: oēm hereditatem amisit et consūpsit: et alij filio q̄ secū permāsit dedit oīa sua dicēs. **Fili** tu semp̄ mecum es et oīa mea tua sūt.

Tercio debem⁹ sequi dñm sicut cec⁹ ducē. **Mat. lv.** Dedi te ducē et p̄ceptore gentib⁹ vniuersis in adā exca ti sum⁹. **Isa. xliij.** Quis cec⁹ nisi fu⁹ meus scz hō quē creaueram ut mihi seruiret. **Cecus** fact⁹ est p̄ pctm̄ illū nāt quodāmodo p̄ fidem sed nō p̄fecte. **Vnde** q̄si cec⁹ sum⁹ qz videm⁹ nūc per speculū in emigmatē et c. sicut de p̄mo **Corin. xij.** Excaat etiā misera aīa p̄ peccatū actuale s̄ illuminat p̄ grām. **Aug⁹.** Anima versa a deo ob tenebra: cōuersa ad dñm illuminat. **Duplici** autē causa cecus ducē sequit ne ledaet et istruat dyaboli sequaces in lapidē offensionis impingūt et pedē anime ledūt: quia ducē sequuntur malignū. **Dei** autē sequaces offendi cula declinat. **Prover. iij.** Ducā te p̄ semitas iniquitatis quas cū ingressus fueris non artabūt gressus tui et currens nō habebis offendi cū. **Glosa.** Sicut mali hic medio cursus offē dūt: a ducē cec⁹ instruuntur. **Sic** q̄ dei sūt imitatores ab eo informantur. s. per doctrinā pdicationis. vnde legitur **Lu. ix.** qz turbe secute sūt xp̄m: ip̄e accepit illos et loq̄bat eis de regno dei. **Quarto** debem⁹ sequi xp̄m sicut seru⁹ dominū ut dilectionē quā ad deū habem⁹ ostēdamus. **De** quo dicit **Lu. xxij.** qz ihesu eūte ad passio nē: sequebat eū turba multa populū et mulierū que plāgebāt eum: sic sequi debem⁹ eum cōpatiēdo sibi et similit̄ aduersa p̄pter eū sustinēdo. **p̄ Petri. ij.** **Christ⁹** passus ē p̄ nobis: vobis relinquens exēplū ut seq̄mini vestigia ei⁹. **Quinto** debem⁹ sequi xp̄m sicut amicus amicū. **Nā** solet amicus sequi amicū: ut ei reuerentiā et honore prebeat. vnde legit. **ij. Re. xix.** qz ad honore dauid cū reuertetur de bello cōtra absolon berz ellas galadites senex valde traduxit regem parat⁹. **vltra** etiā psequi illū. **Sic** xp̄m

imitari debem⁹ ecclesias frèquētā
do corp⁹ eius ad honore ipsius p⁹ pla
teas sequēdo.

Feria sexta. Sermo. Lxix.

Expedit vobis vt vn⁹ moria
tur homo p⁹ populo & nō to
ta gens pereat. **Joh. xi.** ver
ba p⁹posita loquebatur spūs scūs per
os caph⁹. In quibus verbis exp⁹miē
utilitas passionis & mortis xpī. Nota
q⁹ mors xpī expediens fuit angelis i
celo: sanctis in lymbo: hōib⁹ in mun
do. **Primo** expediens angelis in celo.
q⁹ per mortem xpī angeloz ruina ē
reparata. vnde ap⁹ls **Eph. i.** p⁹posuit
domin⁹ instaurare in xpō. i. per xpī
que in celis sūt: glosa. i. numerū āge
loz diminitū adimplere. **Et hoc tan
git** domin⁹ in illa parabola. **Lu. xv.**
quis ex vobis homo qui habet centū
oues & si perdidit vnā nōne dimit
tit nonagintanouē i deserto & vadit
ad illam quā perdidit & querit do
nec inueniet eam. **Cum** autē inueni
at eam ponit super humeros suos &
remēs domū cōuocat amicos suos &
et vicinos dicēs. **Cōgratulamini** mi
hi omnes quia iuēni ouem meā quā
perdidērā. **Homo** iste ē deus q⁹ p⁹ no
bis hō fieri voluit qui habuit centum
oues. **Centū** oues sūt nonagintano
uē & vnā. **Per nonagintanouē** signi
ficant nouē choros angeloz. per vnā
significat hōmo qui locum iustitiae re
plere debebat. **Ex istis** ouib⁹ vnā p⁹
dita est. id est hō quādo peccauit &
de paradiso eiectus ē & post dimisit
nonagintanouē. i. nouē choros āge
lorum in celo q⁹ domin⁹ desertū dicit
bat q⁹ diu homo in eo nō erat & vixit
in hūc mūdum querere ouē p⁹ditam
quā quesuit plus q⁹ triginta annis
cū magno labore. & cū inuenisset eā
posuit eā sup humeros suos reporta
uit in domū suā. & hoc fecit q⁹ cruce
sup humeros accepit & ad locū passi

omnis portauit vbi p⁹ peccatis nostris
mortē sustinuit. & in die ascensionis
sue ouē suam cū leticia mag⁹ i domū
suam. i. celū portauit. **Et tunc** ait ad
angelos. **Congratulamini** mihi q⁹ i
uēni ouē meam que perierat. & tūc
factum est gaudium magnum. q⁹ re
staurata ē ruina angeloz. sic p⁹ p⁹
mo quō mors xpī expediens fuit āge
lis in celo. **Secundo** modo expediens fu
it sanctis patrib⁹ in lymbo q⁹ p⁹ ei⁹
mortem de captiuitate sūt liberati.
Zacha. ix. Tu autē dñe in sanguine
testamētū tuū. i. per sanguinē ihu xpī
filij tui eduxisti vinctos d⁹ lacu i quo
nō erat aqua. i. grā. **Istud** figuratū
est **Rūeri. xxxv.** vbi d⁹ q⁹ post mortē
summi pontificis: homicidæ qui expul
si fuerant de terra sua reuertebātur
in terram suā **Adā** homicida fuit: q⁹
per pctm occidit semetipsū & totum
gen⁹ humanū & expulsus fuit de pa
radiso. i. de terra viuētū in exilium
hui⁹ mūdi & postea cum omni poste
ritate sua descendit in lymbū & p⁹ nul
lum poterat inde eripi & in terrā suā
reueri nisi per mortē summi pontificis
.i. xpī. **Christus** em̄ dicit pontifex q⁹
officiū habuit pontificis. **Officiū** pon
tificis in veteri lege erat orare p⁹ pec
catis populi & hoc fecit xp̄s. **Lu. xxiii.**
Pater dimitte eis quia nesciunt q⁹
faciūt. q⁹ fideliter orauit ostēdit pau
lus **Hebreoz. v.** **Cum** clamore valē
do & lacrimis. **Istem** officium pontifi
cis fuit pro peccatis populi victimas
offerre hoc fecit xp̄s pontifex noster
qui seipsū obtulit p⁹ pctis nostris.
Heb. x. **Descēdēs** fili⁹ dei in mūdum
hūc ait holocaustomata & p⁹ pctō t⁹
bī nō placuerūt. tūc dixi. **Eccē** venio
Glosa. **Omnia** olocasta antiquoz
patrū que obtulerūt p⁹ pctō p⁹mi hō
minis deo nō placuerūt. **Tūc** fili⁹ d⁹
misert⁹ nr̄i dixit p⁹ri. **Eccē** ego venio
ad meipsū offerendum p⁹ pctō hōis

p mortē ergo h⁹ sūmī pontifias . san
cti prēs liberati fuerūt de limbo ēgo
expiens fuit eis xpī passio . Tercio
modo christi passio expiēs fuit ho
minib⁹ in mūdo et hoc in multis . Pri
mo vt cyrographū diabolo cōtra hōi
nez datū p sanguinē christi deleret .
Colo. η Delēs quod aduersū nos eāt
cyrographū decretū qd̄ erat cōtrari
um nobis **Aug⁹** Eva a diabolo pctm̄
mutuauit . cyrographū sc̄psit . fideiū
sorem dedit . et vsq; ad posteritatez
creuit . tunc ei a diabolo pctm̄ mu
tuauit quādo cōtra p̄ceptuz dei sue p̄
ue suggestioni cōsensit **Cyrographū**
scripsit quādo manū ad pomū porre
xit **Fideiussorē** dedit quādo ad a pctō
cōsentire fecit . et sic vsq; ad postera
tem creuit . qz tota posteritas potes
tati diaboli subiecta est et merito **Nā**
parentes nr̄i adā et eua fecerūt emp
tionē cum diabolo et vendiderunt ge
nus humanū p vno pomo quasi pro
nihilō . vnde cōquitur ppheta . **Ysaie .**
lj. **Gratis** venūdati estis . sup huius
modi emptione erat scriptuz cyrog
phum . i . pūilegiū eterne dānationis
et nō poterat deleri . n̄ p sanguinem
christi ihesu . vñ misertus dānatōis
nr̄e venit in hunc munduz delens qd̄
aduersū nos erat cyrographū decre
tū . sicut dē **Colo. η.** **Glo.** **Pctm̄** ade
quod diabolus tenebat q̄si cautionē
decreti mortis eterne deletū est sang
uine xpī fuso in cruce . vnde **ysa . xlij**
Ego sū qui deleo iniquitates vestras .
Her. **Agnosce** o homo q̄ grauiā fue
rūt vulnera aie tue: p quibus neces
se fuit christū dominū vulnerari . s̄
si nō essent hec ad mortē sempiternam
nūq; p eoz remedio moreretur . sic
ergo patet quō p sanguinē ihesu xpī
deletū ē cyrographū **Cū** autē deletū
esset p sanguinē xpī cyrographum
nr̄e dānationis eodē sanguine sc̄p
tū est aliud cyrographū nr̄e redem

tionis et saluationis **Erat** at̄ scriptuz
cyrographū nr̄e saluationis in ouino
pgameno cū ferreis pennis . et tūbeo
incausto **Ouina** pellis fuit corp⁹ dñi
nr̄i ihesu xpī q̄ ouis fuit vendita egm̄
ta dn̄ar̄is a iuda tradit ore et ad mor
tem ducta fuit vt inde pgemenū fie
ret **De** cui⁹ ductu dicit . **Ysa . lij.** **Sic**
ouis ad occasionē ductus est . et sicut
agnus corā tondente se obmutuit et
nō aperuit os suū **Secundo** ouis ista
ducta est vt pelle p̄pria dn̄udaretur
Johā . xvij. **Cohors** autē et t̄bunus
et ministri iudeoz cōprehenderunt ihesū
et ligauerūt eū et duxerunt eum ad ā
nam p̄mū . i . p̄mo vbi data ē atapa .
Deinde ductus ligat⁹ ad caph̄ vbi
sicut dicit **Luce . xxij.** relauerūt facē
ei⁹ dicentes . ppheta nobis chzistez
quis est q̄ te passit . expuerūt in fa
ciem ei⁹ . deinde duct⁹ ad pilatū vbi
accusatus ē de multis criminib⁹ quo
tū erat innocēs **Deinde** ductus ad he
rodē qui spreuit eū et induit eū veste
alba et illudit tāq; fatuū et nō sane mē
tis **Deinde** duct⁹ ad pilatuz a quo iudi
catus ē ad mortē **Sic** patet quō ouis
ista ē emptā et ducta ad mortem . vt
inde pgamenū fieret . **Postea** solet
ouis excoiari . sic xp̄s est excoiatus
tanq; ouis quādo pilatus eū vestibz
exu fecit et nudū ad columnā figi fe
cit ita virgis et flagellis vberari fecit
qz a planta pedis vsq; ad v̄ticem nō
erat i eo sanitas . sicut dicit **Ysaias**
ppheta **Her.** **Volue** et reuolue corp⁹
ihesu chzisti a plāta pedis vsq; ad v̄
ticem . et nihil inuenies n̄ dolore . ni
hil n̄ merore . et ne caput ei⁹ manēt i
excoiatū iposuerūt sibi sp̄mēā coro
nā qm̄ cū arūdie ifixerūt et icusserūt
caput ei⁹ qz spinax aculei b̄ndictū ca
put ei⁹ penetrerūt vt sāguis ei⁹ i fa
cie ei⁹ decurreret . sic p̄z quō ouis ista
ē excoiata **Postea** solz pellis extēdi
q̄to pl⁹ p̄t sup lignū . sic ista b̄ndcā

pellis ihesu xpi. i. corp⁹ ei⁹ extensuz fu
it sup lignū crucis De quo p̄t intelli
gi illud Ps **Extēdes celum sicut pelle**
Celū. i. celeste corp⁹ ihesu xpi extēsu
fuit in cruce. sicut pellis extenditur.
de quo fit pergamenum. **In tārū fu**
it extensuz corp⁹ ihesu xpi q̄ oīa ossa
e⁹ dīnumerari poterāt. q̄ sicut dicit
Aug. q̄ foāmia manūū & pedū nimis
distabāt vt affixa vna manu alia at
tingere nō poterat foramē. vñ cū fu
micalis tm̄ distēderūt q̄ iuncture mē
broz manifeste apparuerūt. hoc est
qd̄ dicit dñs p̄ psal. **Dīnumerauerūt**
oīa ossa mea. q. d. in tm̄ me extende
runt q̄ omnia ossa mea dīnumerare
potuerunt **Sic patet quō cutis ista ē**
extensa **Postea solz erigi in aerem &**
ad solē extractis hūoribus exsiccati.
sic cutis h⁹ ouis. i. caro christi cū cru
ce fuit erecta in mōte caluarie cōtra
solem & in tantū extractis hūoribus
exsiccatuz q̄ de ip̄o dicit **Psal** **Ossa**
mea sicut cremiū aruerunt. & sicut fa
nū p̄cussus sum & acuit cor meuz. vñ
de ex maxima arefactōne siue siccata
te potū petebat dīcēs **Sitio & nō potu**
it habē guttā aque & dabāt ei acetū
bibere felle mixtuz & mīratuz qd̄ cū
gustass; noluit bibē. q̄ p̄pter amari
tudīnē nō potuit. & ecce cū hoīes nō
opaterent ei⁹ siccatatū aquā mīstran
do. sol opatiebat sibi radios s̄trahē
do **Hñ. Dū sol celestis moreret i ter**
ris sol terren⁹ horrebat in celis. **Sic**
p̄z quō exsiccata est pellis ista vt per
gamenū fietz i quo cyrographū nr̄e
saluatōis scriberet **Facto autē p̄ga**
meno scriptū est cyrographū. **Quō**
Certe nō molli penna sed acuta & fer
reo stilo sicut brūs iob p̄phetaueāt.
q̄s mihi det vt exarent. i. scribentē in
libro stilo ferreo **Stilus ferre⁹ fuit lā**
cea q̄ latus e⁹ penetrauit & clauī fer
rei q̄ man⁹ & pedes p̄transierūt **Taz**
grosse fuerūt līttere sc̄pture illi⁹ q̄ i

latere e⁹ man⁹ p̄i p̄o tūt & p̄ man⁹
digitus t̄nsice vnde dixit dñs ad tho
maz ostēdens ei vulnera in manib⁹
Infer digituz tuuz & vide. i. t̄age ma
nus meas & affer manuz tuā. i. mitte
in lat⁹ meū **Q̄ magna eāt hec sc̄p**
tura quā ideo magnā esse voluit ne
per obliuionez a cordib⁹ hōim delere
tur **Galac. iij. Scriptus est liber mo**
numētī. i. littera v̄l cyrographū per
p̄tue recordationis. iō in ecclesijs
ante oculos nr̄os depingit ne obliuī
scamur. vñ. **Deut. xxvij. Fuit vita**
tua quasi pendēs añ te vt legas i eo
hodie & omni tēpore **Et qd̄ dēmus in**
eo legeret: certe tā q̄ erant in eo sc̄p
ta. de q̄bus **Ezech. ij. Expandit libz**
corā me q̄ erat sc̄pt⁹ int⁹ & foras &
erāt in eo sc̄pte lamētatōes & carmī
& v̄ **Libez expāsus ē corp⁹ xpi expā**
suz in cruce. sc̄pt⁹ erat itus & foras.
q̄ nō solū hūit dolores exteri⁹ s̄ etiā
interi⁹ in aīa ex op̄passione sue dulcis
sime nr̄is quā turbatissimā vidit iux
ta cruce stantē & lamentāte; **Hñ. O**
lone ihu q̄ quī foderis extra: s̄ ml̄
to magis foderis intra ex op̄passione
nr̄is t̄cū oīa p̄cipātis **Et erāt i eo**
sc̄pte lamētatōes q̄s facebat i cruce
p̄ p̄ctis nr̄is & redēptione nr̄ā qñ cūz
lacrimis & clamore valido orauit pa
trē suū sicut d̄t **Apl's Hebreo. v. cū**
clamoē valido & lacrimis offerēs sc̄z
p̄ces ad prēm. s̄ pro nobis lamētabi
litez. etiā p̄pter hoc q̄ sua amara pa
ssio in multis p̄ctōribus est; p̄dita.
quī nollent eam sibi facere vtilē &
fructuosam. vnde iheronim⁹ **Fleuit**
christ⁹ in cruce cum passio sua suffice
ret ad redēptionem cunctoz profuit
tamen ad salutem paucorum **Secun**
do erat in eo sc̄ptum carmen & can
ticum leticie siue gaudium oīm bea
torum q̄ per eius passionē salui sūt
Luce decimo Gaudete & exultate qz
nomia v̄stra scripta sūt i libro vite

Itē gaudiū oīm pctōz scriptū erat i eo q̄ p̄ ex hoc q̄ p̄ crucifixorib⁹ orauit. ⁊ q̄ latronē sero penitētē secū in paradisu⁹ introduxit hoc potest esse magnū gaudiū ⁊ solaciū oīmib⁹ peccatorib⁹ penitētia agentib⁹. **Ser. O** bone ihesu nō abhorruisti cōitentem latronē. nō lacrimāte⁹ peccatōez. nō discipulum te negātem nec ipsos tuos crucifixo⁹. **Tercio** in eo erat scriptū. ⁊ eterne damnationis illis qui sūt sanguine christi redempti ⁊ itez peccādo se diabolo subdiderunt. **De quib⁹ Ps.** Deleant⁹ de libro uiuētium ⁊ cū iustis nō scribant⁹. ⁊ talib⁹ dr. **Apo. xx.** Vbi dicit q̄ iohānes uidit dñm sedentē in throno ⁊ iudicantem magnos ⁊ pusillos. ⁊ aptus est liber uite ⁊ q̄ non ē inuentus i libro uite missus ē scz in stagnū ignis. hoc erit in die iudicij qñ mali mittentur in pfundū inferni. tūc erit eis etna liter ⁊ ⁊. vñ dicit aīa damnata. **Here. xv.** De mihi mī mea. q̄re me genuisti. **Here. xlv.** De mihi misero q̄ addidit dñs dolorem dolori meo ⁊ requiē nō inueni. **Et merito** dicēt pctōres qui in pctis laborāt ⁊ laborē cōsciētie in ista uita hñt ⁊ post hāc uitā eternū dolorē habebunt. **Rogē⁹**

In die palmarum Ser. lxx.

Hoc sentite in uobis quod ⁊ i christo ihesu. **Philip. ij.** In eplā hodiezna p̄ponit nobis ap̄ls passionē domini nr̄i ihesu xp̄i. puocās nos ad cōpassionem ⁊ ē sensus. hoc sentite uobis p̄ cōpassionem dñi nr̄i ihesu xp̄i. qd̄ in christo fuit p̄ crucis passionē. **Sūt autē** tria q̄ debēt nos ad cōpassionē puocare. **Primum** est penarū multiplicatas. **Secundum** est patiētis caritas. **Tercū** est passionis utilitas. **Circa p̄mū** nota q̄ pena sua fuit mlt̄plex. **Primo** ex eo q̄ ab amico suo fuit tradit⁹. **Magn⁹** dolor est quando amicus ab amico tradit⁹

maior quādo domin⁹ a seruo. maior quādo pater a filio. **Omnia** ista fuerūt in passione christi. **Ipsē** ei fuit iude amicus. domin⁹. p̄. ⁊ cum amicus tradiderit eū augmentauit penā suā. vnde dicit **Ps.** Si inimicus me⁹ maledixiss⁹ mihi sustinuissē utiq̄. **Et** si is q̄ odiēt me sup̄ me magna locutus fuiss⁹ abscondissē me forsitan ab eo. **Tu** uo hō vnanim⁹ dux meus ⁊ not⁹ meus q̄ meū dulces cibos capi ebas. **Mat. xxvi.** Qui intingit meū manū in papside hic me tradit. vnde dicebat ad iudā cū eum oscularetur. **Amice** ad quid uenisti. quasi diceret. **Habui** te p̄ amico. tractaui te amabiliter. ut quid ergo uenisti me tradere iudeis. **Secūdo** q̄ ab illis passus est de quorū p̄genie natus est. scz a iudeis ⁊ quibus multa beneficia contulerat. **Gratius** ei aliquis patit⁹. ⁊ torquet⁹ cū offendit ab eis quib⁹ benefecit q̄ si ab alijs infestat⁹. **Ipsē** ei eduxerat eos de terra egipti de seruitute pharaonis ⁊ traduxit eos p̄ mare rubrū ⁊ pluuit illis māua xl. dieb⁹ in deserto. ⁊ defendit eos ab oibus inimicis eorū. ⁊ fuit sup̄ eos in columna ignis ut luceret eis p̄ noctem ne lederent⁹ a serpentibus i deserto: ⁊ tādem traduxit in terrā fluentē lacte ⁊ melle. **Ad** ultimum nat⁹ est de genere eorū ⁊ uenit ad eos: ut eos saluos facerz. ⁊ ipsi crucifixerunt eum. **Vnde Jo. x.** Multa bona opa opat⁹ suz uobis p̄pter quod horū uultis me occidere. ⁊ ideo cantat sacerdos in p̄sona xp̄i. **Popule** me⁹ quid feci tibi. ā in quo cōstauit te responde mihi qz eduxi te de terra egipti: paraasti crucem saluatori tuo. **Ps.** amica mei ⁊ p̄xi mei aduersū me appiquerūt ⁊ steterūt. **Tercō** mō q̄ tam turpisima morte mori debuit scz morte crucis qd̄ erat patibulū latronū ⁊ furū: tūc t̄pis ⁊ maledic⁹ dicebat q̄ in eo

moriebatur Et ipsum lignum maledictum
 habebat. vñ n^o iudeorum lignum illud tam
 maledictum portare voluit. s. ad maiorem
 sui contumeliam sibi imposuerunt et agari
 auerunt quendam pauperem simonem qui eum
 iuuabat Aug^o Crux tunc erat supplicia
 uel latronum. nunc transit ad fratres impa-
 torum Quarto ex eo quod cum latronibus
 pariter reputari debuit. In maiorem ei
 sui contumeliam crucifixerunt eum secundum
 inter duos latrones quasi etiam malefactor
 esset Quinto quod ei tam opprobriosa uerba ob-
 iebant dicentes Vach qui destruit tem-
 plum dei et in duobus reedificat illud Ali-
 os saluos fecit seipsum saluum facere non
 potest. si rex israel descendat nunc de cru-
 ce et credimus ei. confidit in deum liberet eum
 nunc si uult Dixit ei. quia filius dei sum
 hec et multa alia blasphemabant Sexto
 eo quod mater suam dilectissimam adeo
 turbata iuxta crucem stare conuebat.
 de hoc iterum quod quid turbabat **Psalm.**
Deus ihesu qui quid foderis extra se multo
magis foderis inter se passioem matris
tue tecum omnia participant. Nec ei omnia
debent nos ad passionem prouocare.
Rationabiles creaturae sunt compassae.
Psalm. quod est hoc quod non opereris. reque. i
 ser. **Cam^o** et nos **Secundo** de nos ad
 passionem prouocare patientis caritas.
Vere ad nos magnam caritatem christus ha-
 buit qui pro nostris culpis mortem sustinere uo-
 luit **Psalm.** in. **Ipse** vulneratus est propter
 iniquitates nostras. **Psalm.** in. **In** hoc ergo
 nouimus caritatem dei quam pro nobis am-
 mam suam posuit. u. **uita** dedit **Johannes xv**
Maiores hac caritatem non habet ut ait. sua. u.
 uita pro. quod pro amicum suo. **Deus.** **O** bone
 ihesu tu maiores caritatem habuisti quia pro in-
 micis tuis animam tuam posuisti. **roma. v.**
Cum inimicus essem recordatus sum deo
 pro morte filii eius **Psalm.** **O** qui gratuita dile-
 ctio et iaudita caritas regez glorie pro de-
 spectissimo uermiculo crucifigi quis
 audiuit unquam talia quis uidit huic si-
 mile. uix ei pro iusto mori quis **Ipse**

christus pro iniustis inimicis mortuus est.
Augusti. **Vide** o homo quo amorem. re-
 qui. in ser. **Ambulate** si christus tot
 membra habuisset quot fuerunt stelle in
 celo et unumquodque per se unum corpus ha-
 buisset omnia morti tradidisset. antequam unam
 animam in inferno reliquisset **Ideo** operam
 pellicano qui seipsum occidit ut sanguine
 suo pullos uiuificare possit **Psalm.** **Simi-**
lis factus suus pellicano solitudinis. ista
 dilectio de nos merito ad operationem
 prouocare **Psalm.** **O** duritia indurati fi-
 lii ad eos quos non emolliet tanta benigni-
 tas recta. beata flamma. tam ingens
 amoris ardor: tam rehemens amator
 qui pro tanta uilibus sarcuniculis tam pro-
 las merces expendit **Psalm.** **Ascendit**
 christus in altum ut ab omnibus uideretur.
 valide clamabat ut ab omnibus audiret.
 clamori lacrimas addidit ut homo opera-
 teretur. qui ad hunc dolorem non commouetur.
 et ad hunc fletum non conuertitur. **Psalm.**
 durior est petra. fetido sepulchro
 fetidior **Tercio** de nos ad operationem
 prouocare utilitas passionis **Requie.** i
 ser. christus mortuus est. rogemus.

Textualis expositio.

Quam appropinquaret ihesus
 hierosolimam. et c. requie. in
 domi. p. in adu. dm. **Nota**
 breuiter hystoriaz huius diei **An** sex dies
 solemnis pasche. i. sabbato autem festum
 palmarum uenit ihesus in bethaniam que erat
 citra iherosolimam non longe a iherosolima ubi lazarus
 fuerat mortuus quem suscitauit ihesus
 secundum quod dicitur sepultus est. et facta est ei
 cena ibi in domo simonis leprosi quem
 dominus curauerat a lepra et martha misit
 bat ad iherosolimam et lazarus quem suscitauit
 rat in breui unum erat discubentium.
Multi autem iudeorum de iherosolima uenerunt il-
 luc quia audierant ihesum ibi esse: non autem ap-
 ter ihesum tamen: sed etiam ut lazarus uideretur
 quem suscitauerat ihesus a mortuis **Uenit**
 autem maria magdalenae illuc portare piri-
 dem unguentum preciosi et unxit pedes ihesu. et

nudis pedib⁹ ambulauit. ⁊ exiit ea
 pillis suis **E**t cū uenisset betphage ad
 montē oliueti q̄ est uilla in latere mō
 tis oliueti misit duos discipulos. scz
 petz ⁊ philippū dicens eis **I**te in cas
 tellū scz ihelm. qd̄ extra uos est. i. co
 rā uobis ⁊ inuenietis asinā alligatā
 ⁊ pullū cū ea. soluite ⁊ adducite mic
 hi. si quis uobis dixerit. i. cōtradixe
 rit. dicite qz dñs his opus hz ⁊ cōfesti
 dimittet eos **A**sinā ista fuit oibus cō
 mumis **Q**uicūqz in eo opabat̄ dabat
 ei pabulū illa die. ⁊ religauit eā an
 te portam in biuio ⁊ pullus ad filies
 vsus nutriebat̄ **D**iscipuli fecerāt sic
 p̄ceperat illis ihesus ⁊ adduxerūt a
 sinā ⁊ pullū ⁊ ponētes uestimēta sup
 euz scz pulluz. postea eū desup sedere
 fecerūt. sed qz indomitus erat pull⁹
 descendit ⁊ seoit sup asinā ⁊ cū appi
 quaret ad descensū montis oliueti.
Plurima autē turba descensū cū eo
 qui secū uenerant de bethania. stra
 uerūt uestimēta sua in uia. turba at̄
 multa q̄ conuenerat ad diē festū pas
 che in hierusalē ⁊ pueri ⁊ plebiculi hi
 erosolimoz cū audissent qz ihesus ue
 nit hierosolimā. tollentes ramos oli
 uaz ⁊ palmarū exierūt obuiā ei de ci
 uitate. et q̄ precedebāt ⁊ seq̄bantur
 unanimit̄ clamabāt **B**enedic̄s sit
 q̄ uenit in noīe dñi. i. qui uenit ad ho
 norē dei patris **E**t quidā phariseoz
 inuidētes qz eū turbe sic cōmēdabāt
 dixerunt ei ut discipulos suos incre
 paret ne ita clamarent **E**t respōdit
Si hi tacuerit lapides clamabūt **N**ā
 in passione dñi discipulis tacentibus
 p̄ timore. petre scisse sūt. ⁊ clamaue
 runt illū esse dñm mundi **E**t cū appi
 quaret ciuitati hierusalem ⁊ audiret
 tantū clamorē habitantū in ciuitate
 ⁊ cepit ihesus flere sup eā dicens. **S**i
 cognouisses. i. scires qd̄ ego scio. ⁊
 tu subaudi fleres. quō exultas qz ne
 scis mala q̄ uentura sūt sup te. qz mi

nia tuī circumdabūt te ⁊ n̄ relinq̄nt
 in te lapidē sup lapidē. qm̄ destruet̄
 ⁊ habitatores tuos occident ⁊ capti
 uos ducent. ⁊ hoc cōtinget tibi. eo qz
 nō cognouisti tēp⁹ uisitationis tue.
 .i. aduentū cheisti in carne **I**llud im
 pletum fuit sub tito et respasiano.
Et cū intrassz urbē cōmota ē tota ci
 uitas dicēs **Q**uis est hic? **P**opuli at̄
 uementes cū eo dicebāt **D**ic ē ihesus
 ppheta a nazareth. et statim ihesus
 intrauit in tēplum et uidit in eorū
 dentes oues et boues ⁊ numularios
 sedentes **P**harisei ppter auaritiā suā
 pmittebāt in tēplo uendi oues et bo
 ues ut uementes a longinquis obla
 tiones inuenirentet. posuerunt nu
 mularios qui darēt pecuniā mutuo
 indigentib⁹ **S**ed qz non licebat eos
 accipere vsurā. cogitabāt dolum et
 reapiebāt colobia. i. munuscula scili
 cet pullos. anseres. uuas. ficus. et
 huiusmodi **V**idēs domū hāc auari
 ciā eiecit oēs de templo. et mensas
 numularioz subuertit et nemo aude
 bat ei resistere qz uidebāt a facie e⁹
 quendā splendorē eradiare q̄ territi
 nō audebant cōtradicere. et accessē
 runt ad eū ceca et claudi in tēplo et
 curauit eos. uidentes at̄ pharisei mi
 racula q̄ faciebat ⁊ pueros clamātes
 in tēplo ⁊ dicētes **O**sanna filio dauid
 indignati sunt. **V**enerat ei maxima
 multitudo pueroz de ciuitate i tem
 plū ut uiderēt ihesū ⁊ spū scō istigā
 te eos ceperūt clamare **O**sanna filio
 dauid. i. salua nos obsecram⁹ fili da
 uid. nescientes tñ qd̄ dicerēt. qz spi
 ritus scūs loq̄batur p̄ eos qd̄ audie
 tes pharisei indignati sunt ⁊ dixerūt
Audis quid isti dicunt **I**hesus at̄ dix
 it eis **Q**uōd legistis. qd̄ scz ppheta
 de me pphetauerat dicēs **E**x ore infā
 tium ⁊ lactentū p̄fecisti laudēz. qua
 si diceret hoc pphetauit d̄ me ppheta
 dauid ut cū ego hō fierē n̄ solū pueri

sed etiam adulti deberet me laudare et benedicere. hoc modo impletum est. Postea venerunt gentes quodam ad philippum dicentes. Domine volumus ihesum videre. Requiritur feria secunda per ramos palmarum. per totum illum diem predicabat et docebat in templo et vespere exibat in bethaniam et ibi manebat per noctem et mane redibat in templum et predicabat.

Tertio de eodem Ser. septuag. p.

Quoniam appropinquasset hierosolimam. Mat. viges. p. Legitur in euangelio hodierno quod dominus veniens in iherosolimam multis modis est honoratus et receptus et quoniam spiritualiter venturus est in mentem vel sacramentaliter in festo pasche. ideo demus eum eisdem modis spiritualiter honorare. Primo honoraverunt eum discipuli eius quod mandatis eius obedierunt quoniam mandavit eis ut adducerent sibi asinam. hoc modo demus deum honorare preceptis eius benivole obediendo. Magna enim honor est domino terrestri quoniam famuli sui sibi libenter obediunt et e contrario magna venduntia quoniam eius mandata contemnunt. sic est deo multum gratum quod sibi libenter obediunt. Eccl. ceter. ij. Audi tacens. i. humiliter respice quod tibi dicitur et reverentia quam exhibes deo in obediendo. accedet tibi bona gratia. i. dominus dat tibi gratiam suam. Joh. xij. Qui mihi ministrat me sequatur per obedientiam et ubi ego sum illic et minister meus erit. sine illo honore non possumus ad vitam eternam pervenire quod per Mat. xix ubi venit quodam adolescens ad ihesum. d. Magister quod faciam ut habeam vitam eternam quam rudoit. Si vis ad vitam eternam ingredi sua mandata dei. quae autem sunt mandata per in ser. Abrahama factae sunt promissiones. Secundo honoraverunt eum turbae obviam procedendo et tanquam regem dominum honorifice suscipiendo. Sic debemus eum spiritualiter honorare obviando procedere per veram cordis contritionem. quae contritio dicitur quasi contritio. i. obviatio quae peccator per contritionem cordis vadit de statu malo in

bonum. i. de peccatis in virtutem. et vadit ita obviam domino quae semper patens est nobis appropinquare si volumus ei appropinquare. Unde dicitur. iac. ij. Appropinquate deo et appropinquabit vobis. appropinquate deo per cordis contritionem et appropinquabit tibi per gratiam infusionem. Unde. beatus gnus deus qui primus est in accessu. et ultimus in recessu. Apo. ij. Ego sto ad ostium et pulso. si quis audierit vocem meam et aperuerit mihi ianuam introibo ad illum. Cant. ij. En stat per parietem nostrum sed peccatorum nostrorum quae paries est inter nos et deum. Psal. lix. iniquitates vestrae dividerunt inter vos et deum vestrum. retro illum parietem stat prospiciens per fenestras respiciens per cancellos et vidit si aliqua apertura possit invenire per quam intraret. per fenestras significant magis peccata. per cancellos pro peccata quae impediunt deum ne intrare possit et quoniam ei aperit statim intrat quod fit per confessionem. Unde dicit sponsa Cant. v. Pessulum ostium mei aperui dilecto meo et ecce declinaverat quia patens erat intrare. In hoc apparuit virtus confessionis. quae statim cum homo contrahit voluntatem confitendi dominum intrat et dimittit sibi peccata quae statim cum ipsa pessulum extraxerit de ostio pessulum aperit ostium patens fuit dominus. sic antequam homo veniat ad confessionem patens est deus dimittente sibi peccata sua istud figuratum est in x leprosis quae mandata fuerunt antequam veniret ad sacerdotem. Lu. xvij. Expleti quodam latro videns religiosos transientes ad siluam in qua latuit occidit eum currit post eos volens confiteri. At illi putantes quod eos occidere vellet fugerunt et ipse currens post eos cecidit de rupe et fracto collo expiravit et viderunt illi angelos venientes et auras eius in celum deducetes. Tercio honoraverunt eum vestimenta sua prosternendo in via. Miles quodam pro captus fuit ab imperatore et suspensus quem cum preteriret quodam miles dixit. pulcher miles fuit ille. At ille clamare cepit deponite me adhuc vivo

ad eū q̄siuissent quō adhuc uiuere
posset **A**udit quōuis peccator sui tñ deuz
singulis dieb⁹ hōraui. scē ēmtati. in
p̄t̄ cū totidē aue maria. dixi quōq; p̄t̄
quōq; vulnerib⁹ ihesu xp̄i cū totidem
aue maria. angelo meo vnuz p̄t̄. ⁊
vnū aue maria. q̄tenus me nō p̄mit
terēt mori n̄ postq̄ corpus xp̄i sume
rem. vnde mori nō possū n̄ p̄ q̄ cōfel
sus fuero ⁊ corpus xp̄i accepero. **V**n
de rogo p̄pter deū vt vōcētis mihi sa
cerdotes qui me cōmunicet quod ⁊ fe
cerunt ⁊ cū cōfessus fuisset ⁊ cōmunicat
set tradidit deo sp̄m. roge.

Feria tertia Ser. lxxij.

Ego quasi agn⁹ mansuet⁹ q̄
portat ad victimā **I**here. xi
Nota xp̄s cōparat se agno q̄
immolabat in veteri testamēto pro
peccō p̄li qz ipse ē verus q̄ immolat⁹
est p̄ peccō totius mūdi vnde cū iohā
nes baptista vidissz eū quada; die. ā
bulantē ait ad discipulos suos **E**cce
agnus dei. ecce qui tollit peccā mūdi.
Jo. i. Cū ei holocausta p̄ peccis p̄mi
hominis in veteri testamento a patri
bus dño nō placērēt: nec irā dei p̄ris
placare possēt: misertus nr̄i filius dei
ait p̄ri. sicut dicit. heb. x. holocausto
mata p̄ peccis nō placuerunt. tūc dix
i **E**cce venio. **Gl.** ad meip̄m offerē
dum p̄ peccis hominū **I**nde ē qz peccō
nem siue missionē hui⁹ agni ysaias
petebat cū magno desiderio dicens.
Ysaie. xvi. Emitte agnum domine
dominatorē terre de petra. n̄ lo em̄
p̄cio redimi poteramus n̄ illius sang
uine **V**nde. i. **Pe. i.** Non corruptibili
bz auro ⁊ argēto redēpti estis s̄ p̄cio
so sangie agni inctamiat⁹ ⁊ imacula
ti ihesu xp̄i: **N**ota qz agn⁹ ille qui im
molabat in veteri testamento debe
bat esse sine macula. sic agn⁹ iste xp̄s
fuit sine omī macula peccati. **Pe. i.**
Qui peccatū nō fecit: nec inuētus ē do
lor in ore e⁹ **E**t hoc nō solū p̄testabā

tur amia sui. s̄ etiā inimici i hora pa
ssionis sue **N**ā pilatus ait. nō inuenio
causaz in hōie isto ⁊ neq; herodes Lu
ce. xxij. ⁊ iudas **P**eccaui tradēs san
guinē iustū. **Mat. xxvij.** **E**t sic p̄qz
agnus iste fuit sine macula **D**eide ag
nus immolād⁹ solebat pelle denuda
ri: sic agnus iste denudatus fuit i fla
gellatione q̄ndo exuerūt eū vestib⁹
suis ⁊ nudū ad columnā ligabāt ⁊ v
gis ⁊ flagellis in tm̄ p̄cussērūt qz a
plāta pedis vsq; ad verticē capitis n̄
erat in eo sanitas **S**ciendū autem qz
xp̄s nudat⁹ fuit duplicatē tāq; hō qui
inadit in latrones: ⁊ sicut se nudat
scurriones. de p̄mo de **Gene. xxxvij**
qz filij iacob oderūt fr̄em suū ioseph
nec poterāt ei quicq; pacifice loqui:
⁊ merūt cōsiliū quō eū occiderent
Quodā tpe dum misisset eū pat̄ ad
fr̄es suos in cāpum. apprehenderunt
euz ⁊ spoliauerūt eū tunica sua ⁊ re
diderunt eū gentilibz pro triginta d
narijs ⁊ tunicā e⁹ scz ioseph sanguie
asperferunt ⁊ miserūt patri ac si feā
eū occidisset **I**oseph idē ē qz saluator
⁊ significat christū saluatorem nr̄uz
hunc oderūt fr̄es id est iudei. de quo
ruz genere nat⁹ fuit quez misit pat̄r
celestis ad fr̄es. i. ad iudeos vt eos
visitaret. **I**psi autē apprehenderunt
eū ⁊ spoliauerūt eū tunica sua. i. vita
sua vel corpore. ⁊ tunicā illaz. i. cor
pus sanguine asperferūt scz i lateis
ap̄tione. quā tunicā cū p̄t̄ vidissz ait
Fera pessima. i. inuidia iudeoz deuo
uorauit filiū meū ioseph. i. ihesū: **E**t
qz pessima fera fuit ⁊ q̄ta crudelitas
qz illū nudauerūt qui eos xl. annis i
debro vestierat: ita qz vestimenta eo
rū ⁊ calciamenta nō sunt cōsumpta.
Ips̄ texit eos nube p̄ diez extra ardo
rē. ⁊ ipsi suspenderūt eū in solē **I**ps̄
texit eos columna ignis p̄ noctē con
tra tēbras ⁊ ipsi velauerūt sibi oca
los ne lucē videret **I**ps̄ liberauit eos

de potestate gentiliū et ipi tradiderūt eū in manū gentiliū. vñ ait pilatus ad ihesū gens tua et pontifices tui tradiderūt te mihi. **I**pe autem spoliauit ppter eos egiptū mittēs eis cū eos educeret q̄ p̄terēt a vicinis suis valsa aurea et argētea et vestes p̄ciosas. et ornāmēta diuersa q̄ oīa deduxerūt. Et ipi ecōtra spoliauerūt eū vestibz suis et nudū crucifixerunt. sic p̄z quō nudus fuit christ⁹ t̄q̄ hō qui in adit in latrones. **S**ecūdo denudatus fuit. sicut solēt denudari scuriones. **I**stud figuratū est. **h.** Reg. vi. vbi d̄r q̄ cū dauid duceret archā dei in ciuitatez iherusalē: indut⁹ ē ephor lineo et psallebat corā archa domini cū musicis instrumētis scz scithara et vidit eum nicol vxor sua salientē ante archā et desperxit eū in corde suo. **P**ostea cuz reposita essz archa subsannauit eum dicēs. q̄ gloriosus fuit hodie rex nudat⁹ discoopariens se quasi vnus de scurris. **P**er dauid m̄p̄tatur christ⁹ qui nudat⁹ fuit in passione sua. p̄ m̄ col q̄ derisit eū reputās eū quasi vnū de scurris significat synogoga q̄ derisit eū in passione sua multis modis. scz in domo caphye. vbi relauerunt facie suā et dederunt ei alapas dicētēs p̄phetisa nobis xp̄e quis est qui te percussit. **L**u. xxij. Et in coronatione q̄n do genua sua flectebant ante eū et dicebāt aue rex iudeoz et dabāt ei alapas. **M**at. xxvij. Alios saluos fecit se ipm nō potest saluuz facere. et hoc dicebāt ei in cruce. et dabant ei bibere acetū felle mixtum p̄ vīno tanq̄ scurriom. **R**unq̄ scurrio tā vilia palus ē ille dauid. i. christ⁹ qz sicut i cythara trahunt et extendunt corde vt sonū faciāt. sic mēbra xp̄i et neruū extēsi fuerūt in cruce. d̄ q̄ athara dulcissimi soni resonabāt q̄ sūt octo v̄ba q̄ christ⁹ i cruce loq̄bat. **D**uo loq̄bat p̄ bonis. duo p̄ malis. duo p̄ mūdo

duo p̄ seipō. **P**ro bonis p̄m⁹ son⁹ eāt **Q**ulier ecce fili⁹ tu⁹. secūdo ecce mē tua. **S**oni isti sūt dulces et delectabiles omnibus bonis quos dñs reputat frēs suos et filios mris et dei pris. et ideo hereditatē regni cū christo posse s̄uri sūt. **I**te malis p̄mus sonus erat **P**z dimitte illis. qz nesciunt qd faciunt. **S**ecūdo son⁹. **A**mē dico tibi qz hodie mecū eris in paradiso. **I**sti soni valde dulces sunt pctōribus. qz fili⁹ dei erat p̄ eis. i. **J**o. ij. **S**i q̄s peccauit aduocatū hēm⁹ apud p̄rēm ihesum christū et ip̄e erit p̄pitiatio p̄ pctis nostris. **I**te dulcis son⁹ ē qz latroni sero penitēti p̄ vno verbo omnē culpam dimisit et sine pena i paradisu introduxit. **I**te p̄ toto mūdo p̄m⁹ son⁹ fuit. si tio. i. salutē toti⁹ mūdi desidero. **H**ñ. **Q**uid sitis dñe quid sitis. **P**rāz inquit salutē sitō. vñm gaudiū. pl⁹ vrāz ai maz. q̄ corpis mei sentio cruciat⁹. **S**ecūdo son⁹ fuit cōsumatū ē scz q̄c̄q̄ p̄ salute hūamī gn̄is pati debuit. **P**ro seipso p̄mus son⁹ fuit. **D**e⁹ de⁹ meus vt qd dereliquisti me. **S**ecūdo. p̄ in man⁹ tuas cōmēdo sp̄m meū. **I**sti sūt soni quos v̄r⁹ dauid. i. xp̄s in athara et nicol. i. synogoga deridebat euz q̄siuū de scurris. **I**ta d̄rco imitatores christi nō doleāt si a malis illudant. **S**er. **Q**ntūcūqz abiect⁹ fuero ihesu christo abiectior esse nō potero.

Feria q̄ta **S**ermo. lxxij.
Ost b̄idūū pascha fiet et fili⁹ h̄o. tra. vt cruce. **M**at. xxvi
Verba sūt ihesu xp̄i ad discipulos suos. in q̄b⁹ v̄bis dñs ostēdit q̄tuor mēbra suā mortē aggrauātia. **P**rimū. qz mors sua fuit ignominiosissima. qz in iudeoz pascha mortem sustinuit q̄n oēs iudei cōgregati fuerūt. vñ d̄r. **P**ost b̄idūū pascha fiet. oēs ei iudei v̄bicūqz ēraz morabant i festo pasche conueniebāt in iherl̄z epulantes et conuātes cum leticia magna.

pasca pagebāt. et tūc in tā iocundo
 rpe. tā solēni festiuitate. corā tanta
 multitudine pplōz gētiliū. grecoz. et
 iudeoz q̄ illic cōuenerāt tā ignomini
 osā mortē sustinuit. Maior cōtūelia
 est regi t̄reno vel alicui nobili. si co
 rā multitudine viliū pplōz ignomini
 am sustinet: q̄nto magis celesti regi
De rege Zedechia quē rex babiloīs
 cepit. et eū vinctū catheis duxit i ba
 bilonē. et fecō magno cōuiuio fecit ad
 ducā zedechiā et corā oib⁹ ignominio
 se tractauit eū. de q̄ ignominia illi
 em̄ voluit q̄ ex tristitia mortu⁹ fuit
 vt legit̄ **Ihere. li.** Multo magis rex
 celestis **Ihs xps** dolore potuit reple
 ri: q̄n corā multitudine tāta ignomi
 nio se tractat⁹ fuit. **Zedechias** autē pa
 tiebat in t̄ra aliena. ip̄e xps i patria
 sua. Ille patiebat ab inimicis. Iste ab
 amicis et cognatis et discipul. **Vñ de**
per p̄phētā. Amici mei et p̄ximi mei
 aduersū me appropinquerūt. Ille il
 lusus fuit corā vno rege et vna vice
 iste illusus fuit corā multis p̄ncipib⁹
 et plurib⁹ vicib⁹. **Primō** corā anna
 ad quē p̄mo duxerūt eū qui cū inter
 rogass; de doct̄ia sua. **R̄ndit** ei **ihs**
Ego palā locutus sū vob; et docui in
 synagoga vbi oēs cōuenerūt et i oc
 caulto locut⁹ sū nihil. quid me interro
 gas. **Interroga** eos qui me audierūt.
 tūc vn⁹ ministroz dedit ei alapā di
 cēs. **Sic** respōdes pontifici et misit eū
 annas ligatū ad caphan. **Secūdo** il
 lusus fuit corā caphan. vbi fm lucā
 velauerūt faciē eius et percutiebāt faci
 em suā. et interrogauerūt eū dicētes.
Prophetisa xps quis ē q̄ te percussit.
Mat. xxvi. Tūc expuerūt i faciē ei⁹
 et collaphis eū cedebāt. **Aug⁹.** **Hec**
 autē passus ē vsq; mane in domo cap
 phan. **Et** cū facta esset dies conuenerūt
 seniores et p̄ncipes plebis et sacerdo
 tū et duxerūt eū in cōsiliū suū dicētes
Si tu es xps dic nob; palā. **Et** ait ill

si dixero vob; nō creditis mihi. **Lucas**
xxij. **Et** surgēs oīs multitudo duxerūt
 eū ad pylatū et dixit pylatus. **Quā**
 accusationē fertis contra hōiem hunc.
Respōderūt. **Si** nō esset hic malefa
 ctor nō tradidissē eū tibi. **Lu. xxij.**
Ceperūt eū accusare dicētes. **Hunc**
 inuenim⁹ subuertentē gentē nostrā
 cōmouit em̄ pplm a galilea vsq; huc
Audiēs pylat⁹ qz galileus esset et de
 potestate herodis. misit eū ad herodē
Tercio illusus fuit corā herode. **De**
 herode viso eo gaudius ē gaudio mag
 no valde. **Erāt** em̄ multo tēpore cū
 piēs videre **Ihesum.** eo qz audierat
 multa de eo et sperabat aliqd signū
 ab eo fieri. **Interrogabat** eū multis
 sermōib⁹: et ip̄e nihil respōdit. **Spre**
 uit autē eum herodes cū exeretū suo
 id est familia et illudit ioutū veste al
 ba tanq̄ fatuū et non sane mētis. et
 remisit eū ad pylatū. et sic tercio illu
 sus ē ab herode. **Quarto** illusus est
 corā pylato a militibus eius q̄ postq̄
 flagellat⁹ esset sicut dicit̄ **Mat. xxvij.**
Suscipiētes **Ihesum** in pretoriū con
 gregauerūt ad eū vniuersam cohortem.
 et exeūtes eum veste suarelam
 dem cocaneam arāderūt ei et ple
 ctētes coronam de spinis posuerūt su
 per caput ei⁹ p̄ dyademate et arūdi
 nem in dextra ei⁹ p̄ sceptro et genu
 flectētes ante eum illudebāt ei dicen
 tes **Aue** rex iudeoz et expuētes in fa
 ciem ei⁹ acceperūt arundinē et percu
 tiebāt caput ei⁹ et dabāt ei alapas.
Quinto illusus fuit corā oī pplō **Mat.**
viij. **Primapes** autē sacerdotū illuden
 tes eū cū seniorib⁹ et scrib dicebāt **Si**
 rex isrl̄ ēr̄ descēdat de cruce: et credi
 m⁹ ei. **Confrōit** i dño: libēt eū nūc si
 vult **Dixit** ei: qz fili⁹ di sū. **Pretereū**
 tes at̄ blasphemabāt eū mouētes ca
 pita sua et dicētes **Vach** q̄ destruit tē
 plū dei: et in triduo reedificat illd sal
 ua temetipm. si fi. di es descē. de cru.

Sic ergo p̄ q̄uo mors christi fuit ig-
 nominosissima eo q̄ i paschali tem-
 pore q̄n oēs cōuenerant. corā tanta
 multitudine ignominia sustinuit. Se-
 cundo ostenditur in v̄bis p̄positis q̄
 mors christi fuit amarissima. Quod
 p̄pendit ex eo q̄ tenerrimā carnē ha-
 buit. & v̄gineā tanq̄ de sole nat̄. sc̄z
 de ip̄a virgine maria. Vnde sequitur
 Et fili⁹ hoīstra. .i. fili⁹ vnus tenerri-
 me v̄ginis. & ideo tenerrimā carnez
 habuit. Et q̄to homo est tenerior tā-
 to pena e⁹ amarior. Aug⁹. Dolor indi-
 cū bone nature ē. Et in xpo erat opti-
 ma natura. & ideo pena ei⁹ amarissi-
 ma. & iō bene figuratus ē p̄ dauid.
 n. Re. xxij. Ip̄e est q̄si tenerimus li-
 gnū v̄miculus qz ille v̄mis mollissim⁹
 est cū tangit. sed cū tāgit aliq̄d i tac-
 tu suo durus ē valde. qz durissimum
 lignū p̄forat & cōsumit. Ista fuerūt i
 dauid erga subditos suos. & in p̄ssu-
 eis siue t̄bulationib⁹ suis mollis & mi-
 tissimus erat. s̄ cōtra hostes suos & i
 solio iudicij durissim⁹ erat. Quia ista
 inueniunt in xpo. in p̄ssuris & passio-
 nib⁹ mitissim⁹ erat. Iher. xi. Ego q̄
 si agn⁹ man. q̄ porta. ad victi. Cum
 ei p̄cuteret nō repulsi. cū maledice-
 re nō maledixit. Ysa. liij. Quasi ag-
 nus corā tondeute se obmutuit. Ip̄e mi-
 tissim⁹ ē erga subditos. .i. p̄ctōres p̄i-
 tentiaz agentes. qd̄ p̄z in latrone se-
 ro p̄itentē cui p̄pter vnū v̄bum oia
 p̄ctā dimisit dices. hodie meū eris i
 paradiso. Cōtra inimicos at. .i. p̄ctōres
 durissim⁹ ē vt p̄z in lucifero quē p̄p̄t
 vnū p̄ctūm et̄naliter dānauit. Et in
 adā quē p̄p̄ vnā inobedientia de pa-
 diso eiecit. & i multis alijs. Quōdam
 sic auster⁹ fuit. s̄ postq̄ hūanitatē
 assūpsit mitior fact⁹ ē. s̄ in solio iudi-
 cij itez durissim⁹ erit. in tm̄ q̄ si oēs
 sci sanguineas lacrimas fundē possēt
 p̄ vno p̄ctōre nō possēt eū demolliri.
 Tunc ei ostendet vulnera sua. .i. aca-

trices etuē & clauos & lanceā. Aug⁹
 Dñs iō acatēs seruauit. re. q̄. in ser.
 Videbūt fi. Zacha. xij. Tūc aspiciēt
 in quē cōfixerūt & plāgent sup se plā-
 ctuz q̄si sup v̄ngentū. Cris. Plāget
 se iudei. Re. q̄. in ser. p̄cō. Sic p̄z q̄
 durus erit ille ligni v̄miculus in iu-
 dicio q̄ndo tāgit qui in passione sua
 tāgebat. tenerrim⁹ fuit & ideo mors
 e⁹ amarissima. Tercio ostenditur in ver-
 bis p̄positis q̄ mors xpi fuit turpissia.
 Vnde sequit. tradet vt crucifigat qz
 turpissimuz gen⁹ mortis fuit crux. qz
 supplicū latronū & maledcūs diceba-
 tur ois qui p̄pendit in ligno. Vnde
 dicebāt iudei i cōsilio suo Sap. n. mor-
 te turpissima odemnem⁹ eum. Cre.
 Ad hoc v̄ngentus dei fili⁹ formam
 nrē infirmitatis suscepit. & hoc inuisi-
 bilis nō solū visibilis. s̄ etiā desp̄cis
 apparuit. ad hoc otumeliā. ludibria
 illusionū opp̄bria. passionū tormēta
 tolerauit vt sup̄bū nō eē hoīez doce-
 ret humilis deus. Origenes. Christus
 multa sustinuit. ne pauca mihi suffi-
 cerēt amara. ne amara me fugerent
 voluntaria. ne volūtas mihi d̄sit. vt
 liter vt vtilitas mihi assit. Rogem⁹

In cena domini Ser. lxxm.
Acepit ihesus panē & benedi-
 xit. fregit & dedit discipul-
 suis dicens Accipite & come-
 dite. hoc ē corpus meuz. Mat. xxvi.
 Hodie fr̄es carissimi sūmus sacdos
 ihesus christ⁹ p̄mā missā celebrauit.
 & in postez p̄ totā ecciaz fieri ordina-
 uit. Vñ de expositione misse breuiter
 audiam⁹. Missa a diuersis diuersimo-
 de expomē. a sublimib⁹ sublimiter. a
 sb̄tilibus subtilit. a simplicib⁹ simpli-
 citer expom̄ potest. Quantum ad pre-
 sentem expositionem. officium misse si-
 gnificat fili dei incarnationē. Solent
 autem proferri in missa. quedam so-
 nora voce sc̄z cantus. orōnes. episto-
 la. euāgelū & s̄l̄ia & ista vt frequēt⁹

significat quādam leticiam. **Quedā** sub missa voce pferuntur: ut secreta. canon. silentiū. et similia et ista ut frequētius significat quādam tristitiā. **Primo** introit⁹ misse fit voce sonora qd significat desiderium antiquorum patrum qui cum gaudio magno desiderabāt filij dei incarnationem. **Vnde** **Perñ.** Ardorem desiderij patrum suspirantium in carne xpi presentiam frequēter cogitans cōpungor et in me ipso vix cōtineo lacrimas. **Ira** pudet me temporis et mensurabiliū temporum horis cui nāq; ingerat tantum gaudium hui⁹ gratie exhibitio. **Quā** tum antiquis intulit sola pmissio. **Iug⁹.** Saebāt antiqui xpm venturum esse. et omnes qui cupiebāt dicebāt. **O** si hic inueniet me illa natiuitas. **O** si qd credo in scripturis videā oculis meis. **Isa. lxxij.** Utinā dirūperet celos et descēderet. **Exo. nñ.** Moyses ait. **Mitte** domine quē misur⁹ es. **Dauid** dñe inclina celos tuos et descēde. **Simeon.** Putas videlo: putas durabo quādo veniet. **Sed** iste introit⁹ duplicat. qz duo erant loca in quib⁹ patres aduentum xpi expectabāt. scz in limbo et in mūdo. **Post** hoc sequit⁹ voce sonora: kyrieleyson nouē vicib⁹ per qd significat desiderū. ix. ordinū angeloz. **Credūtur** aliq; cecidisse qd desiderabāt incarnationē dñi vt p hoc eoz ruina restauraret. **Nā** de quolibz ordie videlicet nouē ordinū angeloz credūtur aliq; cecidisse. **Post** hoc sequitur voce sonora gloria in excelsis deo qd angeli legūtur pmo cātasse in natiuitate dñi. vñ p illū cātū signat natiuitas xpi. **Cātū** illud pmo soli ep̄i cātābāt. **Sz** simach⁹ papa aduertēs qd sacerdos est angel⁹ dñi: instituit qd quilibz sacerdos illū angelicū cātū cantare posset vel p̄ter: si angeli nō cantabāt n̄ tm̄ gl̄a in excelsis deo. et in ter. pax ho. bo. w. et qd

sequit⁹ addidit scūs **Wilari⁹** de iussu thelaspheri pape. **Postea** auertit facē vos facē suā ad pplm voce sonora. v. dñs vobiscū. p qd significat qd in natiuitate sua ostēdit mūdo facē iocūdā quā p̄es diu desiderauerāt. **Moyses** dixerat. **Exo. xxxij.** Dñe si iuēni gratiā in ocul tuis. ostēde mihi facē tuam et saluū erim⁹. **Sācti** in lybo **De⁹** misereat nr̄i et benedicat nos deus. **West. xv.** Valde mirabil es dñe. et facies tua plena grāz. **Eccē** quō desiderabāt illā facē benedictā. **Tādē** mia mot⁹ vēit in mūdu et ostēdit faciem et iō sacdos ostēdit facē suā ad pplm. **Postea** sequūtur odes. p qd significat qd in eph̄ia a magis fuit adoat⁹. **Mat. n.** Deinde sequit⁹ epl̄a p qd significat p̄dicatio **Johis** baptiste. q̄ p̄cedat xpm. sicut epl̄a euāgelij. **Ira** ipse p̄nūciatū aduentū dñi in mūdo et in limbo. **Et** ex hoc factū est gaudij magnū patrib⁹ in limbo. scis in mūdo. et angel⁹ in celo: et p̄pter hoc triplex gaudium statim sequit⁹ triplex cant⁹. scz graduale qd signat gaudium patrum in limbo. **Alleluya** qd significat gaudij angeloz in celo. **Sequē** tia: que signat gaudium sanctorum in mūdo. **Postea** sequitur euāgelij. quod signat p̄dicationē christi. tūc ob reuerētiam illoz sanctorum verborum stamus et capita nudam⁹: sed legiē euāgelij versus aquilonē: p aquilonē solet diabol⁹ designari. **Nā** per p̄dicationē euāgelij diabolū superam⁹ et ideo tūc sancte crucis signo cōtra diabolū nos munim⁹. **Postea** sequitur **Credo.** qd significat p̄dicationē apostolorum qui fidē xpianam p mūdu predicabant. **Nā** domin⁹ misit eos binos et binos ad p̄dicandū: **postea** itē tū sacerdos vertit facē suā ad pplm: per qd significat qd xps in die palmarum vertit faciem suam vt iret in iherusalē sustinere mortē p nob. **Tūc**

sequitur canticū laudis scz offertori-
um. p quod significat qz cū laude
canticis floribz et palmis receperunt
eū tūc solēt hōies offerre q̄libet fm
suū posse. p qd significat qz cū dñs tē
plū intrasset vidit diuites multa of-
ferre et qdā paupcula obtulit duo mi-
nuta. et dixit dñs qz plus oibus obtu-
lissz. **P**ostea fit quoddā silentiū p qd
significat postq̄ intrauit in iherl'm i
die palmarū et sic hōratus essz iherl'm
cōsiliū iudēi secreto silentio quō euz
morti traderēt. **J**udas secreto cōsilia-
tus ē cū eis. et infra illud silentiū rer-
tit se sacerdos submissa voce dicens
Orate p me q̄si tristis sit quod signi-
ficat cōsilia christi. quā habuit appi-
quāte passione. qz tristis erat aīma
sua vsqz ad mortē. **P**ostea incipit so-
lemniē cantare p̄fationē et longius
et solemnius cātāt q̄ i tota missa vn-
q̄. p quod significat ille longz et dī-
assimius sermo quē i cēna fecit. **L**icet
eī antea dulcē p̄dicauerat. tū nūq̄
ita longū et dulcē sermonēz fecisse le-
gīt. **Q**uē sermonē seplis solus iohan-
nes et solz legi i mādato. **P**ostea cho-
r̄ cātāt solēniē. **S**ūs r̄qd significat
leticiā ap̄lorū quā habebāt ex leticia
illīz sermonis et cōmunionis corporis
xp̄i qd ibi p̄ceperūt vel leticiā angelo
eū. **D**einde inclināt se sacerdos an̄ al-
tare et orat submissa voce. p quod sig-
nificat orō christi in mōte oliueti qn̄
do sudauit sanguinē et dixit. **D**e si fi-
eri potest trāseat a me calix iste. ve-
rūtamen nō sicut ego volo s̄ sicut tu
Tūc erigit se sacerdos et facit tres
cruces. p quod significat qz ter ora-
uit sic. et tūc fit silentiū p totum cho-
rū. p quod significat fuga ap̄lorum
qui relicto dō oēs fugerunt nec aude-
bāt loqui. **Q**uicq̄ loquit̄ sacerdos i
illo silentio hoc fit submissa voce. et ali-
quādo oīno tacz. p significat qz xp̄s
in passione intogantibus sub missa

voce hūiliter respondit. aliquādo oī-
no tacuit et nihil respondit. **A**nte ele-
uationē corporis xp̄i facit sacerdos sex
cruces p̄r quod significatur qz an̄q̄
christus fuit i cruce leuatus. sex via-
bus iudicia fuit p̄sentatus. **P**rimo an-
ne. et ibi collaphisatus. **S**ecūdo cap-
p̄he et ibi cōsputus et relatus. **T**ercio
p̄ylato. et ibi false accusat̄. **Q**uarto
herodit et ibi alba veste illusus ē. **Q**ui-
to p̄ylato reductus ē et ibi flagellat̄
coronat̄ et illusus. **S**exto in loco iu-
dicij itēz p̄ylato p̄sentatus fuit. ibi
adiudicatus morti. **P**ostea ei eleuat̄
corpus christi qd significat crucifixio-
nem. **D**einde calix quod significat sā-
guis xp̄i in cruce effusione. **D**einde a
depositione calicis vsqz ad nobis fiūt
octo cruces. p significandē octo v̄ba
in cruce. **P**rimū pater dimitte illis.
Secūduz. amen dico tibi. **T**ercium.
mulier ecce filiū tuū. **Q**uartū ecce m̄
tua. **Q**uintū. heli. **S**extū. sitio. **S**epti-
mū cōsumatum ē. **O**ctauū i manū tu.
Tūc dicit aliquātulū alte nobis. qd
significat qz christus magna voce ex-
pirauit. postea fit puum silentiū. qd
significat tēp̄ quo christ̄ iacuit i se-
pulchro. **T**ūc leuat sacerdos corpus
xp̄i de corporali. quod significat resur-
rectionē christi. et facit cū eo quinqz
cruces. qd significat qz quinqz viabz
ip̄o die resurrectionis apparuit. post
hoc sequit̄ alta voce. pat̄ n̄r. qd signi-
ficat gaudiū b̄tē marie v̄ginis et dis-
cipulorū de christi resurrectione. post
hoc cātāt sacerdos. **P**ax dñi. quod si-
gnat qz resurgēs christ̄ pacem disci-
pulis nūciat̄. qz autē hostia frāgīt
in tres p̄tes significat qz passio xp̄i p̄
fuit t̄p̄lica populo scz p̄ribz in lymbo.
sanctis i mūdo. et angelis in celo. **I**n
de cantat̄ canticū leticie. **A**gn̄ dei qd
ter cantat̄. p̄pter t̄plex gaudiūz pre-
dicti t̄p̄licas ppli. **P**ostea sumit sacer-
dos sacramētū in p̄sona totius eccie

in primitiua eccia oēs fideles singulis dieb⁹ cōicabāt postea cōicabāt dñi dieb⁹ tm: postea statutū est qd solus sacerdos sumit in psona oīm Postea sequit̄ cōmuniō qd significat grā rū actionē p tanto beneficio. Tunc vertit se sacerdos qd significat vltimā apparitionē ihu quādo ostēdit faciē suā discipulis ⁊ corā oib⁹ eis in celū est eleuat⁹: postea vertēs se dicit orōnes. qd significat qd xps ascēdit i celū ⁊ orat p nob apud p̄m tanq̄ aduocat⁹. Vltimo v̄tit se sacerdos ad pplm dās benedictionē: p qd signifi- cat vltim⁹ aduent⁹ xpi: quādo ostēdet faciē suā electis cū benedictione dicēs. Venite bene. p̄ris ⁊ c.

In die parasceues Ser. lxxv.

Ovos oēs q̄ trāsitis p vi. arte di. ⁊ vi. si ē do. simi. volo. meo. Treno. u. v̄ba pposita sūt scripta i libro lamentationū quē ihēmiās cōscripsit. In q̄b⁹ v̄b⁹ dñs conḡit lamētabilit̄ dolorē suū amarissimū quem p̄t nos hodie sustinu- it. P̄rio inuitat nos ad sui opassionē d. O vos oēs q̄ trās. p vi. at. ⁊ vi. Secūdo ostēdit doloris sui nullā esse cōparationē: cū subdit. vide. si ē do- lor si. do. me. q. d. Nunq̄ fuit dolor tā amar⁹ ⁊ tā miserabil⁹ Et hoc patz ex sex articul. P̄rio qz tradit⁹ fuit i mortē a p̄rio p̄e a quo processit. ⁊ hoc fuit miserabile. Secūdo tradit⁹ fuit i mortē a spūscō q̄ ab ipō sicut a p̄e procedit ⁊ hoc fuit miserabil⁹. Tercio tradit⁹ fuit i mortē a semet ipō ⁊ hoc fuit miserabilissimū. Quar- to qz tradit⁹ fuit i mortē a discipul- suis ⁊ hoc eā fuit miserabile. Q̄nto qz tradit⁹ fuit i mortē a v̄gtis ⁊ cō sanguineis suis. ⁊ hoc fuit miserabi- li⁹. Sexto qz tradit⁹ fuit i mortē a propa m̄tē: q̄ eū genuerat: ⁊ hoc fu- it miserabilissimū. Oia ista per figura

ta erāt in veteri testamento vt pate- bit in p̄ssu s̄mōis. P̄rimo d̄r: qd mors xpi fuit miserabil⁹: qz traditus fuit i mortē a p̄rio p̄e suo a q̄ ge- nit⁹ est Ro. viij. Propo filio suo nō p̄perat de⁹: sed p nobis oib⁹ tradi- dit illū. glo. i mortē. Et hoc ē qd xps dicit p p̄phetā iob. xvi. Manib⁹ ipi orū tradidit me. Glo. Pat me⁹ cele- stis: ⁊ hoc fuit miserabile qz tradidit eū potius i manib⁹ impioz q̄ bonoz qz impy ipie eū tractabāt: vnde dix- it p̄ filio cū mittēt eū i mūdū. Ecce ij. Omne qz tibi applicatū fuerit acci- pe ⁊ in dolore sustine ⁊ in hūilitate tua patientiā habe. Xps autē obedi- uit huic p̄cepto p̄ris vsqz ad mortē. Vnde phil. ij. Xps fact⁹ est p nob obe. vsqz ad mor. mor. at cru. Ber. Memento autē fr̄es. xps ne pōt obedientiā p̄didit vitā. Vnde est qd dñs dixit petro. Io. xvij. Mitte gla- diū tuū i vaginā. calicē quez dedit mihi p̄: non bibā illū: q. d. Oportet me sustinē mortē quā dedit mihi pa- ter me⁹ Ex quo patz qd pat̄ tradidit i mortē p̄rium filiū: q̄re ⁊ q̄ fuit cau- sa: certe p̄pter pctā nostra nō p̄pter sua. vnde apl's ad Ro. viij. Pro nob omnib⁹ tradidit illū. i. p peccatis no- stris Et hoc est qd pater de filio dicit Ia. lij. Propter scel⁹ populi mei p- cussi illū. O de⁹ pater quantum p̄cul- sisti filium tuū dilectum cum a plāta p̄dis vsqz ad verticē capitis nō erat i eo sanctas. O quantum pater p̄- cussit filiū suū: cū ipse i cruce p̄ mag- no dolore clamauit. Deus de⁹ meus vt quid me dereliquisti. Istam p̄cul- sionē p̄ponit nobis fili⁹ dei ihesus xps dicēs Job. xix. Miseremini mei mise. mei. sal. vs ann. mei: qz ma- do. teti. me. O quā ḡuis fuit iste ta- ct⁹ de q̄ vitā finiuit Istud figuratū ē iij. Re. ij. vbi d̄r. qd cū obsessa esset q̄ dā citas i t̄ra moab: rex moab timel

multū nullū sciens redēptorē. necessitate impulsus obtulit p̄mogenitū suū sup̄ mur̄ in holocaustū dño vt eum dñs liberaret. Quo facto hostes statim recesserūt & liberata ē ciuitas. p̄ ciuitatē istā significat̄ mūdus q̄ obsessus erat ab hostib⁹ .i. demomb⁹ pl⁹ q̄ q̄nq; milib⁹ annoꝝ & nullū potuit habē liberatorē. Tandē rex celestis obtulit filiū suū v̄mgenitū i ara crucis & sic liberati sum⁹ a potestate inimicōꝝ nr̄ōꝝ Johā. iij. sic deus dilexit mundū vt filiū suū v̄mgenitū daret vt oēs qui credūt in ip̄m nō pereāt sed habeāt vitā eternā Gre. O inestimabilis dilectō caritatis vt suū redimeres filiū tradidisti. Secūdo spirit⁹ sc̄us tradidit christū in mortem q̄n̄ cōsiliū dedit iudeis q̄ xpm̄ occiderent p̄ os caph̄e Johā. xi. vos nescitis q̄c̄q; nec cogitatis quid. sc̄z expediat. q̄ expediat vobis vt vn⁹ moriā hōmo p̄ toto p̄lo & nō tota gens pereat. Hoc autē a semetip̄o nō dixit caph̄as Ceiso. Ore suo vsus est spirit⁹ sc̄us Ab illo ergo die cogitauerūt eū interficē Ex quo p̄z q̄ sp̄s sc̄ctus cōsiliū dando tradidit eū i mortem p̄ salute generis hūm̄ Istud figuratū fuit. ij. Reg. xvii. vbi dicit̄ q̄ quidā mal⁹ cōsiliari⁹ nomine achitofel cōsilio suo hoc effecit. q̄ dauid expulsus fuit de ciuitate sua & regno Et erat quōdā bon⁹ cōsiliarius nomine chusi q̄ dedit bonū cōsiliū oītra illud & dissipauit malū cōsiliū & factū est de cōsilio suo. q̄ absalō pulcherrim⁹ suspēsus ē in arborē & occisus & p̄ mortē ip̄ius absalomis dauid rediit i ciuitatē & regnū suū Per malū cōsiliariū intelligit̄ diabolus q̄ malo cōsilio suo effecit hoc q̄ h̄o eiect⁹ ē de p̄uolō & de regno celoꝝ ad qd̄ creat⁹ eāt Per bonū cōsiliariū intelligit̄ sp̄s sanctus cui⁹ cōsilio factum ē q̄ absalon pulcherrim⁹ .i. xps̄ sp̄s formosus forma p̄

filijs hōim suspēsus ē i arborē crucis & occisus ē & post mortē h̄o h̄o rediit i ciuitatē & i regnū suū. Tertio xps̄ tradidit semetip̄m i mortē p̄ nr̄a salute Ep̄h. v. Christ⁹ dilexit nos. & tradidit semetip̄m p̄ nobis i mortē p̄ salute nr̄a. Iher. xij. Dedi dilectā aiām meā. i. vitā in manib⁹ inimicōꝝ tū e⁹. Vnde iuit obuiā inimicis suis dicens Quē q̄ritis? Responderūt ihesū nazarenū & ait. ego sum Si ergo me q̄ritis finite hos abire Ecce quō p̄ salute nr̄a tradidit semetip̄m i mortē Istud figuratū est in iona q̄ cū esset in mari & nauis piclitareē ait ad eos qui secū erāt. tollite me & mittite me in mari & cessabit tēpestas. & p̄iecto eo in mari oēs alij liberati sunt. Sic christ⁹ dedit semetip̄m in mortē vt nos a morte liberaret. qd̄ fuit maximū signū caritatis Joh. xv. Maiorē hac dil. nemo ha. vt ai. sū. po. quis p̄ amicos Bez. O bone ihesu tu maiorē caritatē habuisti. q̄ nō p̄ amicos sed p̄ tuos inimicos aiām tuā posuisti Eccl. xix. Grāz fideiussoris tui ne obliuiscaris. dedit ei p̄ te animā suam Quarto tradit⁹ fuit i mortē a discipulis q̄bus oēs iusticiā & amicitiaz exhibuerat. quōꝝ vn⁹ eoz redidit eū sc̄z iudas. alij eū negauit sc̄z petrus t̄ra⁹ relicto s̄ndone nud⁹ ab eo au fugit sc̄z iohānes & oēs alij discipuli relicto eo fugierūt q̄ aū p̄miserāt se cū eo morituros Ad cōqueriē Job. xix. dices Fr̄es meos lōge fecit a me & notī mei q̄si alieim recesserūt a me Fr̄es suos reputat dñs discipulos suos: att̄n̄ ipsi reliquerunt eum & tradiderūt eū in man⁹ inimici. Istud figuratum fuit in ioseph quē fr̄es sui vendiderūt gentibus de cōsilio vnus eoz rū nomine iudas Ioseph interpretatur saluator. & significat christū saluatorem totius mundi Iste vendit⁹ fuit ab vno fratre suo discipuloꝝ

iuda et tradit in manibus inimicorum suorum et in morte et hoc factum fuit in falsitate per osculum pacis. Legit. ij. Re. xxx. quod ioab amaron per osculum dolose interfecit: sic una manu tenens mentum quasi osculans eum et dixit: salve fratrem meum et alia manu interfecit eum. Sic iudas accessit ad eum dicens: rabe rabbi. et osculatus est eum. et per osculum tradidit eum in mortem quod dixit iudeis. Quicumque osculatus fuerit: ipse est tenens eum. Et ait ihesus ad iudam. Amice ad quid venisti. Osculo tradis filium hominis. Respondit ergo filij hominis quod mirabile erat quod a discipulis suis traditus. negatus et delictus fuerat. et videte si est dolor sicut dolor est. Hieronimus dicit quod christus magis doluit quod iudas desperavit et remanere non petiit. Quod de hoc quod vendiderat eum. Quanto traditus fuit a cognatis et consanguineis suis. id est de gente iudeorum: de quorum genere natus fuit qui tradiderunt eum gentilibus scilicet pilato. et herodi. unde ait pilatus ad ihesum. Io. xvij. Gentes tuae et pontifices tui tradiderunt te mihi. Quid fecisti. Luc. xxij. Pilatus convocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe dixit. obtulistis mihi homines quasi auertentes populum: ecce enim coram vobis interrogans nullam causam inuenio in homine isto. Job. xvij. Respondent iudei. Si non esset hic malefactor non tradidissemus eum tibi. Ex quo patet quomodo consanguinei eius tradiderunt eum in mortem. Istud figuratum est in iudicio. xv. in sampsonem ad quem venerunt cognati et consanguinei dicentes: venimus ut ligemus te et tradamus in manus philistinorum et ecce sampson promisit se ligari: et ab eis trahi ad inimicos suos. per sampsonem fortissimum significat christus qui a deo fortissimus fuit quod uno verbo omnes inimicos suos prostravit. Cum enim veniret cum magno turbam cum sustibus et gladibus ut eum caperent. processit eis obviam. d. Quae queritis. Cum ergo dixissent Ihesum nazarenum. Et tunc

dit: ego sum. et audito hoc verbo: abierunt retrorsum et ceciderunt in terram. Ex quo patet eius fortitudo. Sampson prostravit mille viros manibus a se. Christus prostravit multa milia univo verbo. In hoc apparet quod bene se defendisset si voluisset. sed noluit. immo promisit se voluntarie capi tanquam sampsonem in manus inimicorum trahi. Sexto traditus est in mortem a matre sua quam eum ad hoc genuit: ut mortem per genere humano sustineret. Unde dicit dominus per prophetam Iheremiam xv. ad matrem. Ve mihi mater mea. Ut quod genuisti me in universa terra: omnes contradicunt mihi. Item dolore habuit christus ex parte matris cum videret eam turbatissimam iuxta crucem. Io. xix. Stabat iuxta crucem maria mater ihesu: et ideo eam bene videre potuit: et ea visa maiorem dolorem sustinuit. Hieronimus. O bone ihesu quod graviter foderis extra: sed multo graviter foderis intra ex passione matris tue tecum omnia participatis. Et sic dupliciter habuit dolorem. scilicet ex parte filii. et ex parte matris. Unde dicit per Iheremiam. xx. Da vulva egressus sum: ut viderem laborem et dolorem matris mee: de dolore matris dicit Augustinus. Illa pia mater commota dolore. ululans pectora delicata contundens: ita omnia membra sua fatigauerat ut sensu deficiens vix pervenire potuit ad christi funem. Cum ergo hunc dolorem matris videt quem plangendo. tunc tunc. lacrimando. ululando facebat: speciale dolorem cordis sui compatendo sustinebat. Hieronimus. Nec lingua loquitur: nec mens cogitare valebit quanto dolore inter tenebat animam marie: cum iuxta crucem staret: et eum patientem videt. Attamen ipsa maluit filium crucifigi quam genus humanum non liberari. Prover. xxx. Petra movet terra et quartum sustinere non potest. Petra terra significat maria quod sicut terra portat nos ne cadamus in abissum: sic maria portat nos per gratiam suam ne cadamus in infernum. Et

fiat terra pferet nobis fructū bonū
 unde viuim⁹ in hoc mūdo sic maria
 portat nobis fructum v̄tris sui. vñ
 de viuem⁹ eternaliter in celo Terra
 ista. i. maria mouet id ē tremet pp̄
 tria. sic in maria fuerunt tria. i. tres
 passiōes q̄ grauē sustinere potuit.
Primū est amarissim⁹ dolor quē ha
 buit fili⁹ suus in flagellatione qñ nu
 dus ligat⁹ fuit ad colūnā. ⁊ intantū
 virgis ⁊ flagellis celsus q̄ a plāta p̄
 dis vsq̄ ad verticē nō erat in eo san
 tas. **S**ecūdo dolor fuit amarissimus
 quē sustinuit i filij sui coronatiōe qñ
 indut⁹ veste purpurea ⁊ cocinea. i
 posuerūt capiti sui coronā de spinis
 p̄ dyademater ⁊ arūdinē in manu p̄
 sceptro ⁊ arūdinē pcutientes caput
 ei⁹ illudebāt eū ⁊ flectentes corā eo
 genua ⁊ dicētes **A**ue rex iudeorum.
Istud grauē maria sustinuit. **T**er
 us fuit amarissim⁹ dolor quē sustinu
 it fili⁹ eius dilect⁹ in crucifixione qñ
 man⁹ eius ⁊ pedes clauis ferreis pfo
 rabāt ⁊ intantū oīa mēbra ei⁹ in lig
 no crucis extēdebant q̄ oīa ossa ei⁹
 numerari poterāt. vñ **P̄s.** **D**inūe
 rauērūt omnia ossa mea. **A**ncelm⁹.
Domina mea misericordissimar: quos
 fontes lacrimarū dicā erupisse de pu
 dialissimis tuis oculis cum p̄spiceres
 vnicū filium tuū innocētē coram
 te ligari. flagellari ⁊ mactari: quos
 flet⁹ credam p̄fuisse p̄ssimū vultū
 tuū. cum cōspiceres eūdem filium tu
 um i cruce sine culpa extēdi ⁊ carnē
 de carne tua ab ip̄is crudelit̄ discer
 pi. **E**t licz maria grauiter p̄pter poi
 eta tria moueret ⁊ contremiscēt. tñ
 ea sustinuit vt gen⁹ humanū non p̄
 deretur: sed quartū nullo mō sustie
 re potuit. scz. humani generis perdi
 tionem. **S**i em̄ possibile essz q̄ maria
 centū filios habuisset: oēs p̄ redemp
 tione generis hūam i mortē tradidisset.
Sic ergo p̄tz: q̄ maria filiū suū i

mortē tradidit: qz in mortē ei⁹ cō
 sensum dedit magis volens eū mori
 q̄ hominem damnari. **I**st⁹ figuratū
 est. nñ. **R**egū. vi. vbi d̄z q̄ cum ciui
 tas quedā samaria nomie circūal
 lata esset ⁊ victualia deficerēt ciuita
 ti. **M**ulier quedam mactauit filiū ⁊
 comedit cū alia muliere: quo come
 sto. alia mulier abscondit filiū suū ⁊
 clamauit illa q̄ filiū suū mactauerat
 ad regē d̄. **O** dñe mi. hec mulier ⁊
 ego corim⁹ filiū meū ⁊ comedimus
 hec aut̄ abscondit filiū suū. **A**udiēs at̄
 rex hāc rem: sciuit vestimenta sua ⁊
 deinde laborabat ad hoc q̄ ciuitas il
 la liberata fuit. **P**er ciuitatē illā in
 telligit mūdus q̄ obsessus erat ante
 passiōē xp̄i ab inimicis. i. demoib⁹
Per mulierē q̄ mactauit filiū ⁊ cor
 it̄ significat maria q̄ cōsensū ad hoc d̄
 dit vt fili⁹ suus mactaret⁹ ⁊ in cruce
 decoq̄ret⁹ p̄ eo q̄ mūdus ab hostib⁹
 suis liberaret⁹. **V**er. **M**aria semp sol
 licata erat p̄ salute generis hūam ⁊
 q̄nis cū magno dolore filiū suū mori
 vidit: maluit tñ filiū suū crucifigi. q̄
 gen⁹ humanū perpetue cōdemnari.
Ambro. **S**tabat iuxta crucez maria
 nō solum vt mortē filij sui cōsideret
 sed vt mundi redemptionem exspe
 ctaret.

Ite de passione. **S**er. lxxvi.

Nolite me vocare noemi qd̄
 est pulchra: sed vocate me
 marā. id est amarā. qz
 valde me amaritudine repleuit om
 nipotēs. **R**uth. i. **V**erba apposita que
 dā ml̄e loq̄b̄ at̄ i veteri lege ex maḡ
 amaritudine cordis sui q̄ amiserat vi
 rū suū ⁊ dilectōs suos filios. **E**t bñ cō
 ueniunt b̄tē **M**arie virginis. q̄ hodie
 amisit dilectū filiū suū. vñ bñ dia p̄nt
 de illa pulcherrima v̄gine maria. **N**oli
 te me vocare noemi. i. pulchra: sed v̄
 te me amarā: qz oēs d̄⁹ epleuit me

omni amaritudine eo q̄ dulcissimiuz
 filiū meū amisi turpissima morte. q̄
 vnq̄ aliquis hō passus ē. Cōsuetudo
 ē apud honestos hōies q̄ qñ aliq̄ ho
 nesta mulier filiū amittit oēs cōsang
 uinei & vicini & alie boē dñe veniūt ad
 eū & solantur eā & deplorant cum ea
 mortē dilecti filij sui. S; hodie bt̄vū
 go maria p̄didit filiū suū dilectuz
 pulchriorē & amabiliorē puerz. q̄ vn
 q̄ ml̄t p̄perit in hoc mundo & illum
 p̄didit nō iusta morte sed morte tur
 pissima quādo vidit eū coraz oculis
 suis tanq̄ latronē suspendi & iō oēs
 boni hōies mulieres & viri. iuuenes
 & senes debēt opati & misereri tā tur
 batissime mri & tā innocētū puero ei⁹
 & tā miserabiliter in cruce pendētē &
 debent eū ea flere. Saendū q̄ beata
 v̄go maria habuit ēplīcē amaritudi
 nem siue cordis dolorē. Primo ex eo
 q̄ dilectuz filius suū in tantis necessi
 tatibz & tribulationibz cōstitutū vidit
 & i nullo sibi auxiliū p̄bere potuit. iō
 bene amari cordis esse potuit. Si em̄
 sibi in aliquo subuenire potuiss; do
 lor ei⁹ nō tant⁹ fuisset. Multum vere
 amara esse potuit qñ vidit dilectuz
 filiū suū toto suo corpe nudum i cru
 ce corā omni populo pendere. sicut d̄
 v̄tero suo nat⁹ fuerat & nō sinebatur
 eū tegere pallio suo. Legit̄ gene. ix.
 q̄ noe biberat v̄mū & inebriatus est
 dormiens i tabernaculo suo nudat⁹
 qd̄ vidēs fili⁹ ei⁹ cham derisit eū qd̄ cū
 alijs duo filij sui sez. sem. & iaphet au
 dissent turbati sūt & imposuerūt pal
 liuz suū suis humeris & incedentes re
 tro sū ne viderēt nuditatē pat̄s ope
 rierūt eū pallio suo. Sed maria ml̄
 to magis turbari potuit qñ vidit fili
 uz suū dilectū nudū nec sibi eū pallio
 operire licuit. Illi doluerūt q̄ pat̄ ab
 vno filio derisus fuit. Maria pl⁹ do
 lere potuit qñ vidit filiū suū derideri
 ab oī p̄lo. Illi doluerūt q̄ pat̄ ei⁹ in

tabernaculo nudat⁹ fuit. maria pl⁹
 dolere potuit q̄ fili⁹ ei⁹ in cōi campo
 corā infimtis nud⁹ p̄pedit. Noe d̄ca
 miēs nudat⁹ derisus fuit. xps̄ vigilā
 nudat⁹ fuit & illusus. Quā maria ista
 oia vidit nec sibi subuenire potuit.
 merito amari cordis esse potuit. Itē
 multū amara esse potuit. qñ dilcūs
 ei⁹ filius in cruce haustū aq̄ pet̄t nec
 sibi licuit ministrare. q̄ possibile fuisset
 libentē p̄miss; sanguinē de corde
 lac de v̄be. aiaz de corpe. Legit̄ Ge.
 xxi. q̄ ml̄t qd̄az agar noīe acilla abē
 he cū v̄nico filio suo errabat i qd̄a so
 litudine in q̄ nō erat aq̄ & sitiuit fili⁹
 ei⁹ ad mortē q̄ p̄ abrahā cū pane. &
 v̄tre aq̄ dimissa. Cūq; videret ei⁹ fi
 liū siti deficere & morti appim̄re. po
 suit eū s̄ arborē qd̄a in v̄mbra v̄tra
 estuz solis & recessit ab eo q̄tuz arc⁹
 iacē p̄t. ne vidēt filius suū morientē
 & sedens leuauit vocē suā & fleuit. et
 exaudiuit dñs vocē flet⁹ eius & misit
 ei angeluz q̄ cōsolabat eā & ostendit
 ei puteuz de quo hausit aquā. & reso
 allauit puerz. Multo maiorē dolorē
 habuit maria ex p̄te filij sui q̄ illa q̄
 illa vidit filius suuz sitim patientē i so
 litudine vbi nō erat aq̄. Maria autē
 vidit filius suuz sitim patientē nō i so
 litudine vbi aq̄ nō defuit. s̄ in optia
 tra vbi nō soluz erat aqua s̄ v̄num
 & oīm rez abundātia. illi⁹ fili⁹ sitim
 pass⁹ ē i exilio vbi non habebat ami
 cos. Fili⁹ autē marie pass⁹ ē sitiz i pa
 tria sua vbi erat in̄t amicos & san
 guineos. illa posuit filius s̄ arborē in
 v̄mbra v̄tra ardorē solis. ista vidit
 filius pendē in arborē crucis in feruorē
 solis illa recessit a filio ne videret eū
 morientē. Maria stetit iuxta crucem
 & vidit filius suū expirantē illa sedit
 in tra & fleuit. Maria stetit & pl̄xit.
 nō ei in multitudīne locū sedendi ha
 buit illa habuit āgeluz dei cōsolatorē
 maria nō legit̄ habuisse cōsolatorē

Illi ostēdit āgel⁹ fontē aque de quo
 filiū refocillauit marie: null⁹ ostēdit
 guttā aque quā filio suo p̄pararet.
Illa dedit filio suo aquā recentē: ma-
 ria vidit filio suo dari acetū felle mix-
 tū. Multū ergo dolē potuit q̄ om̄ia
 ista vidit et ei subuenire nō potuit.
Ite multū amara esse potuit: q̄n vi-
 debat filiū suū iclinato capite sp̄m
 tradē: nec sinebat ei caput erigere.
 nec oculos claudē. nec i aliquo sbue-
 mē. **Legit. nj. Re. nj.** q̄ mulier q̄
 vā simamitis sterilis eat: et p̄ p̄ces ha-
 lisei ei datus ē fili⁹ quē diligebat tā
 q̄ vnicū filiū. et a deo miraculose da-
 tū. **Quadā die cū esset puer in agro**
cū p̄te suo feruor solis excussit caput
eius. et clamare cepit ad p̄ez suū ca-
put meū doleo. Et remisit pat̄ eū p̄
feruū ad m̄tē suā et mater cū mag-
no dolore posuit eū sup̄ genua suavi
q̄ ad meridiē et mortu⁹ ē puer in si-
nu eius. Maria multo magis dolē
potuit: q̄ illa q̄n vidit vnicū dilectū
filiū suū a dō miraculose sibi donatū
nō solū dolē caput eius s̄ oīa ei⁹ mē-
bra esse plena doloris a plāta pedis
vsq̄ ad verticē capitis. Illa tenuit i
sinu: donec expiraret. maria nō tm̄
potuit appropinquare filio suo q̄ ocu-
los ei⁹ claudēt. vel caput eius erige-
ret cū sp̄m exalaret. Maria multū
dolē potuit q̄n hęc oīa vidit et audi-
uit. Tūc impleta est in maria p̄phetia
dauid quā lōge dixerat de ea. Audi
filia et vide. q. d. O filia mea maria
que de ḡne meo nata es. Audi et vi-
de tria. Audi p̄mū amara somitū mal-
leorū q̄ penetrauerūt man⁹ et pedes
filij tui quādo affixus ē crux. Audi
secūdo illa opprobria v̄ba et mēdacia
que iudei et pagani dilecto filio tuo
acclamabāt. Audi tercio illā lamen-
tabilē et miserabilē vocē filij tui. quā
do p̄ nimio dolore se delictū a patre
dicebat. O hō ista tria sunt q̄ audire

debes aurib⁹ mētis cū iuxta crucēste-
 teris **V**nde silr̄ tā vide. **V**ide p̄mo il-
 lā b̄ndictā et delectabilē facē dilei fi-
 lij tui ita scussaz palmis et pugnis iu-
 deorū et paganorū et ita turpē sputis
 maculatā q̄ nō ē sp̄s i eo neq̄ deor
 s̄ simil leproso ē fact⁹ **V**ide secūdo de
 tenerrio filio tuo. s. corpe dilectissimi
 filij tui octo flumina sāguinis et aque
 emanantia. de maib⁹ duo sāguis. 8
 ocul duo aque. 8 pedib⁹ duo sāguis
 de latē duor vniū aque et aliud sāguis
 nis **V**ide t̄o q̄ oēs creature cōpatī
 ebanē et dolebāt p̄p̄ amarissimaz fi-
 lictū passionē: aer obtenebrat⁹ est.
 sol detrahit lumē suū. terra mota ē. pe-
 tre scisse sūt. lymb⁹ apt⁹ ē. aiab⁹ sā-
 ctorū sepulchra aperta erant. mortuū
 surrexerūt. velū tēpli scissū ē a sūmo
 vsq̄ ad deorsū. **E**t sicut legit̄ i scolaf-
 tica hystoria: maria ps tēpli corruit
Gētiles m̄grī vidēt̄s solē tenebrari
deum nature pati dixerūt sicut athe-
meū. et altare sibi edificauerūt Et si-
cut legit̄ sup̄ Thob. cum dyabol⁹ hęc
oīa mirabilia vidēt et tam miserabi-
lia pati xpm̄ aspiciēt: posuit se sup̄ si-
mistr̄ brachiu⁹ crucis: q̄ dubitauit
vt̄ ver⁹ dei fili⁹ esse possz quē in tan-
tis miseris deliqt̄ Sic p̄t̄ p̄m⁹ dolor
quē Maria hūit ex eo q̄ eū i tantis
tribulatiōib⁹ vidit: et i nullo ei sbue-
mē potuit. Secūdo dolor Marie fu-
it ex eo q̄ libent̄ p̄ filio vel cū eo mor-
tua fuissz: s̄ nō potuit q̄ de⁹ nō p̄mi-
sit. Her. Tāta vis amoris marie mē-
tē accēdeāt vt fugiētib⁹ discipul: ip-
sa iuxta crucē astās et moriētī volēt
pata p̄ eo l̄ cū eo mori fuit. vñ b̄n-
dicē potuit O iudi et gētiles obsecro
nato patre et m̄ez p̄ eo occidite l̄ cū
eo interficite ne sol⁹ tā miserabilē in-
terficiat̄: et mater nō sola i hac vita
miserā relinquat̄. Tūc impletū est i
maria qd̄ symeō p̄dixēat. Tuā ipsi⁹
aiam pertransibit gladius. a. amara

2ª volitionem

filij tui passio quā oculis tuis videb. pteā sibi aiā tuā. i. ita ledet aiā tuā ac si gladius pteā sibi cor tuū. Rō emz potuit vidē tam amarā filij sui passionē sine magno sui cordis dolore. Dolores quos nō habuit maria filiū suū pziens. hys sustinuit ipm mori vidēs. Legitur. ij. Regum xvij. q. cū nūcātū essz dauid q. filiū suū absalon suspēsus essz in arborē. et mortu⁹ coopto capite incedēs lugebat filiū suū dicens Absalon fili mi fili mi absalon. quis mihi det vt ego moriar p te fili mi absalon. Certe si dauid p filio tali qui nequā fuit mori voluit. multo magis maria pro dilecto filio suo pata mori fuit. Pñ dicere potuit. quādo vidit filiū suū dilectū in arbore crucis pendentē et morientē. O fili mi dilectissime. quis det michi vt ego moriar p te. o q. libentē p te vel cū te mori vellē. Item legiē in historia scolastica q. adāz et eua planxerūt mortē fili sui abel centum annis. ita q. nūq. postmodum ducebāt et voluerunt sic pmanisse n. domin⁹ iussit eos ducere. Si ipi i fra centū annos nō potuerūt obliuī sci mortē filij sui. certū est q. si maria centū annos vixit mortē filij sui nūquā oblita fuit. sed semp planxit. Itē legiē Genes. xxxvii. c. q. iacob patercha habuit duodecim filios et cū perdidit vnū ex eis scz ioseph. et vidit tunicā e⁹ sanguinolentā scz scis vestibus indut⁹ est alio. et planxit filiū suū incōsolabiliē mltis annis dicens. Vera pessima deuorauit filiū meū ioseph. Et cōgregatis cunctis libeīs vt delirēt dolorē patris noluit habere cōsolationem sed dixit. Descēdā lugēs ad filiū meū in infernū. i. i lymbū. q. diceret. In hac vita nūq. cōsolationē accipiā donec ibi veniāz vbi dilectū filiū meū inueniā. Certe si iacob p vno filio tm̄ voluit. cū tm̄. xi.

retinuit. multo magis maria dolē potuit q. n. vnū filiū habuit et eūdem pessima morte pdidit. Vnde cū vidēt sanguinolentā filij sui tunicā. i. eius corpus cruentatū. bñ potuit dicere cū iacob. Vera pessima deuorauit filiū meū. i. inuidia iudeorū. et ideo in ista vita nūq. accipiā cōsolationem. nisi videto filiū meū viuētē et resurgētē. Epiphani⁹. Hec fuerūt vba beate marie vginis iuxta crucē. Inuisibilis in essentia. visibilis fit mihi patiens passiones oēs. lumen dans cecis. ex legib⁹ labijs cōspuitur. Deu mihi q. hęc fecisti fili mi speciosus forma p filijs hōim sine figura apparens. non habēs specē neq. decore. heu me nō valeo te viuūz videre mea interiora pforantur. et gladius tue passionis pteā transit animā meā. Tunc potuit cū iheremia dicere. c. ix. q. dabit capiti meo aquā et oculis meis fontē lacrimarū. et plorabo die ac nocte in cōfessione dilectissimi mei filij. Et cum beato iacob. xix. dicere potuit. Misere mei miseremē mei saltez vos amici mei et deplāgite me cū dilectissimi filij mei mortē tā innocētē in cōfessione. Ver. Nec lingua loqui. nec mēs cogitare valebit quāto dolore itus tenebat aiā marie cū iuxta crucē staret et filiū suū mori videret. vñ. Iheronim⁹. dicit q. maria plusq. martir fuit. Alij ei martires passi sunt in illa parte q. est passibilis. sensibilis. et mortal. scz in corpore. Maria autē passa ē in illa pte q. est impassibilis immortalis scz in aiā. ad cui⁹ passionē exigit fortior v̄tus actiua incōpabiliter q. ad corpis passionē. Oēs ei ignes et gladij materiales q. i mūdo sūt nō possūt ledere vnā aiā. s. oportet q. sit ignis vel gladius spūal. si d. agē in aiā. et iō maria pl⁹ passa est in aiā. q. alij mēs in corpore. sic ergo p. scdōs dolor marie quē habuit ex eo q. libentē p

filio vel cū filio mortua fuisset: s̄ n̄ po-
tuit: qz deus noluit. In q̄dā cronica
romanoꝝ legiē q̄ qdā mulier habu-
it dilectū filiū q̄ descēdit cū cesarē ad
p̄liū ⁊ occisus ē. qd̄ cū nunciatū esset
matri q̄ fili⁹ eius mortu⁹ esset: p̄ tri-
sticia ⁊ dolore cecidit ⁊ expiravit. **Cer-**
te sic maria expirasset oīno p̄ dolore
cū filiuz suū pre ocul̄ suis occidi aspi-
cēt. si de⁹ specialit̄ nō restitisset. **Ter-**
ci⁹ dolor v̄gis marie magn⁹ fuit ex
eo q̄ tūc totū gen⁹ hūanū fere in fi-
de dubitauit ⁊ periclitabatur. **Vnde**
ber. Maria semp̄ solitata eāt p̄ salu-
te gn̄is hūanū. **Et** ex dictis p̄phetaz
sciuit q̄ fili⁹ eius p̄ suā mortē hōies
debēt liberare ⁊ q̄uis cū dolore filiū
suū mori vidēt: tamē maluit filium
crucifigi. q̄ gen⁹ humanū p̄di. **Eccc**
ptz quātū gen⁹ hūanū dilexit. qz po-
tius filiū suū mori voluit. q̄ gen⁹ hu-
manū p̄di ⁊ odēnari. **Legiē terti⁹** **Re-**
gū tao ca. q̄ due muliēs cōtēdebāt
pro puero vno corā Salomone: vna
dixit me⁹ ē. alia dixit: me⁹ ē. **Et** ait
rex Salomō. **Afferre** mihi gladiū ⁊
diuidite infantem ⁊ date vnicuiqz
partē. **Qd̄** cū audisset vera mat̄ pue-
ri. cōmota sūt viscera ei⁹ sup̄ puero
et ait. **Obsecro** domine mi: date illi
infantē viuū ⁊ nolite eū occidē. **Eccc**
quātū dilexit filiū suū q̄ magis vole-
bat carē filio q̄ pmitteret eū occidi.
Certe maria multo plus dilexit filiū
suū adoptiuū v̄spūalē. scz hōiem qz
magis voluit filiū suū v̄mā corā o-
cul̄ suis occidi q̄ filio suo spūali. i. hō-
mine p̄petuo carē. **Et** iō maria habu-
it duplicē dolore. **Primo** p̄ filio suo
corpali. s. xp̄o quē videbat mortuū i
torpe. **Secūdo** p̄ filio suo spūali. i. hōie
quē videbat mori in aīa. qz oīs hō in
illō tpe in fide dubitauit p̄ter solam
mariā. ⁊ iō tūc bene dicē potuit. **No-**
lite me vocare noemi. i. pulchrā: sed
marā ⁊ amarā. **Rota** breuē histor.

Noemi cū duob⁹ filijs suis. s. maalo
et cheliō. tpe famis egressa ē d̄ beth-
leē. ⁊ pegrinata ē in terrā gētiliū. s. i
terrā moab. ⁊ ibi fuit. x. annis ⁊ abo
filij sui mortui sūt. **Tūc** ipsa cū maḡ
tristitia reuersa est in bethleē ⁊ per-
trāsiuit fama p̄ totā ciuitatē ⁊ dice-
bāt hōies. **Hec** ē illa pulchra noemi.
Tūc respōdit illa. **Nolite** me vocare
noemi. ⁊ c. **Hoc** idō dicebat. qz dile-
ctos filios amiserat. **Sic** bene dicere
potuit maria i die pasceues. **Nolite**
me vocare noemi ⁊ c. qz hodie ambo
filios meos amisi. qz abo mortui sūt.
Carnal fili⁹. s. ihs xp̄s mortu⁹ ē cor-
pore. **Spūal**. s. hō mortu⁹ erat i aīa
p̄ infidelitatē. qz Maria fuit mat̄
dei ⁊ hōis ⁊ adhuc sit. ptz p̄ beatum
ber. dicentē. **Tu** mat̄ dei oīpotētis.
tu mater exul. tu mat̄ rei. tu mater
iudias. **Mat̄** ergo illa misericordie
reū filium ⁊ malū infantū dilexit. qz
pro eo innocentē filiū ⁊ bonum occidi
voluit. **Legiē. ij.** **Macha.** vj. qz eāt
qdā mulier venerāda ⁊ laude digna
q̄ hūit vj. filios quos vidit oēs ante
oculos suos p̄iri ⁊ occidi. **Prō** filio
fuit cutis abstēcta ⁊ i sartagine feruē-
tē p̄iecta. **De** idē p̄scindebant sūmita-
tes manū ⁊ pedū ⁊ lingua. **De** idē to-
tū corp⁹ p̄iectū ē i sartaginez. sic fie-
bat singul̄ feib⁹: ⁊ ipa m̄ singulos
hortabāt vt p̄t̄ deū mortē viciliē su-
stimerēt: ad vltimū p̄misit seipsā p̄ la-
ge di sui iēfia. **Q̄** ista ē mltū cōmō-
ta i septuris sac̄s. **Sz** maria mltō ma-
gis cōmōda ē. **Illa** p̄misit filijs suis cu-
tē capitis extrahi. **Ma.** p̄misit sp̄is a-
cutiss̄ caput filij sui p̄odi. ⁊ arūdie
caput ei⁹ p̄cuti ⁊ cruce affigi. **Illa** p̄mi-
sit filios suos occidi p̄t̄ deū suū crea-
torē. **Ista** p̄misit filiū suū occidi p̄pter
miser̄ p̄ctōrē. **Illap̄** misit filijs suis ma-
n⁹ ⁊ pe. abscidi: ista p̄misit filio suo
mā⁹ ⁊ pe. clavis ferreis p̄odi ⁊ lat⁹
ap̄iri. **Illa** p̄misit occidi. vj. filios: s̄

maria septē filios habuiss; oēs morti tradidiss; anteq̄ hō mortu⁹ fuiss; . et redēptus nō fuisset **Ser.** Si christ⁹ tot mēbra habuiss; quot sunt stelle i celo . et vnūq̄d̄q; mēbrū p se corpus habuisset . oia morti exposuisset anq̄ gen⁹ humanū in inferno reliquisset sic et brā v̄go maria pulq̄ genus humanū redēptum nō fuiss; si tot filios habuisset oēs morti exposuisset et scā omnia p opassionem ptuliss; . **Sic** ergo p; tēra⁹ dolor bē marie v̄ginis que; habuit ex pte generis humani qd̄ videbat i fide piclitari **Rogem⁹** ipsam btām v̄ginē mariā et c

In die pasche Ser. Ser. lxxvii.

Dulca nostz imolatus ē christ⁹ ritāq; epulemur . i . **Chp.** v . in verbis istis facit apl's duo **Primo** reducat nobis memoriā passiomis xp̄i . **Secūdo** hortat nos ad corpore xp̄i pceptionē **Primum** ibi . pascha nrm̄ imolatus ē christ⁹ . q̄si diceret . xp̄s est imolat⁹ . i . occasus ē p nobis sicut agn⁹ paschalis quē iudei i liberatione sua de terra egipti imolauerūt et occiderūt **Nā** sicut illi per agnū paschalē liberati fuerūt d̄ egipto **Sic** et nos p agnū istū scz xp̄m de inferno **Rota** historiā **Exod. xij.** Cūq; vellet dñs liberare filios isrl̄ de potestate pharaonis pcepit vt tollerent agnū quendā qui ess; sine macula et illū deberēt comedere assū igni non crudum id est semicoctum . nec coctum aqua . et sanguine eius deberent signare supliminaria domoz suaz **Per** filios israhel qui capti fuerūt in egipto sub potestate pharaonis signatur totum genus humanum quod erat sub potestate pharaonis regis egipti . i . tenebrāz plusq; quinq; milibus annoz et per nullum potuit liberari **Tandem** misertus dominus nostri . misit agnū suū . i . filiū e⁹ v̄gemitū ihesum christum . de quo ysaias ppheta

uerat et desiderauerat clamando ad deum et dixit **Emitte** agnum domine dñatorē terre **Ysa. xvi.** Et p sanguinē istius agni liberati sumus de potestate diaboli . i . **Pet. i.** **Nō** corruptibili bz auro et argēto redēpti estis s̄ p̄ioso sāguie istaiaia et imaculati ihesu xp̄i . **De** isto agno dr̄ . iherē . xi . **Quasi** agnus māsuētus q̄ p̄oz . ad victi . i . ad mortē sic fuit christus māsuētus i passione et patientē mortē sustinuit pro pctis nris **Nā** cum male tractaret v̄bis et verberibus nō se vindicabat; n̄ tradicebat **Ysa. liii.** quasi agnus corā rōdente sic obmutuit **Istū** agnū dedit nobis pater celestis in cibum **Unde** hortat nos apl's ad comedēdū cū dicit . itaq; epulemur **Quo** autē istū agnū comedere debemus p; in illo quē filij israhel comederūt **De** illo dicit qd̄ debuit esse sine macula p qd̄ significat qd̄ oēs volentes comedē de isto agno bñdicto scz ihesu xp̄o . dñt eē sine macula pcti . s̄ mundi a pctō . **Unde** apl's . i . **Choz. xi.** **Probz** at se ipsū hōrtz . s̄ . mund⁹ sit a pcti macula . et sic de pane illo edat . et de calice bibat **Qui** indigne māducat et bibit iudicium sibi māducat et bibit . reus erit corpis dñi et sanguinis **Glo.** acsi ipsū interficeret **Ambro.** qui indigne christū sumit idē est acsi ipsū interficiat **Augusti.** **Magis** peccat q̄ christū tradit pctōribus mēbris q̄ iudas q̄ tradidit eū crucifixoribz iudeis . de iuda dicit dñs **Ve** illi p que; filius hominis tradet . in sempitnū ve illi qui ad mensam dñi accedit indignus **Iudas** christū tradidit iudeis . iste tradit eū demonibz quādo ponit eum i loco demonū . ille vendidit p argento . iste vendit p vili pctō . **De** iuda dixit dominus . q̄ intingit meū manū in papside hic me tradz **Manum** cū domio i papside mittit q̄ auz pctō ad dōmicam mēsam accedit et q̄uis

dñm corp⁹ assumit nō tñ ad vitā eē
 nā: s̄ ad suā damnationē māducat.
Aug. De vno pane accepit petr⁹ ⁊
 iudas. petr⁹ ad vitā: iudas ad mor-
 tē. Vñ cātāt eccia i sequētia qdā s̄
 mūt tom̄ sumūt mali ⁊ ē. **Per.** p̄it
 exēplū i flore scz faba. **Ide** flos fit mel
 in apib⁹. venenū i araneā: sic idē cor-
 p⁹ in vōis vita. i mal⁹ mors ē. Vñ iob
 xx. **Qais** ei⁹ .i. corp⁹ eius .i. xp̄i i vte
 ro illi⁹ .i. pctōris v̄tē in fel aspiciū i
 trāscē. **Qñtū** āt displicet dño q̄ im-
 mūdi accēdūt ad corpis coionē p̄ im-
 osa. q̄ cū tetigissz archā in q̄ eāt mā-
 na scūm. statim cecidit ⁊ expirauit:
 eo q̄ ea nocte cū vxōe sua dormieāt
 qd̄ vidēs dauid timuit archā iducē i
 domū suam. **Nota** hysto. ij. **Re. vi.**
Gre. Intuēdū ē quātū delinqt q̄ ad
 corp⁹ dñi reus accedit. **Si** ille morte
 mulctat q̄ archā dñi corpis figurā
 gestātem minori q̄ debuit reuerētia
 tetigit si dauid tūc timuit figurā cor-
 pis dñi inducē i domū suā: q̄ adeo
 bon⁹ erat ⁊ p̄fect⁹ q̄ dñs de eo dixit
Inueni virū fm̄ cor meū. **Qultoma**
 gis debuit xp̄ian⁹ timē ex̄is in pctis
 corp⁹ xp̄i ad os suū sumē. **Si** cētucio
 dixit. dñe uō sū dign⁹ vt itres ⁊ c.
Qño tu pctōr p̄sumis i os tuū sumē.
Si iohes baptista scissim⁹ int̄ natos
 mulierz tremuit ⁊ n̄ audebat t̄gē
 verticē xp̄i: quō tu miser pctōr sciēs
 te i pctis audes eius corp⁹ māducaē
Et tñ licz null⁹ possit se reputare dig-
 nū. nemo tñ dz p̄t hoc coionē p̄tes
 mittē si em̄ dolet de pctis ⁊ cōfessus
 fuerit dñs p̄ suā miam iplebit qd̄ in
 nob̄ defiat. **Exēplū** monach⁹ qdā p̄
 pauit se ad coionē qñtū potuit. **Cū**
 post agn⁹ dei i orōne iacēt vidit i ma-
 nib⁹ sacerdotis puerū **Ihm̄** q̄si i cruce
 pendētē: ⁊ oia vulnera ei⁹ sanguine
 fluebāt. **Tuebatus** ergo timuit ⁊ re-
 putauit se indignū ⁊ nō cōmunicauit
 cū alijs. **Dicta** missa cū essz in orōne:

apparuit ei btā v̄go dicēs. **Cur** nōn
 hodie sup̄sisti corpus filij mei. **Ille** rñ
 dit nō dignū se esse. **Beata** v̄go rñ
 dit. **Tu** te cogitas indignū ⁊ quis p̄t
 esse dign⁹. **Roga** eū vt te faciat di-
 gnū: ⁊ vide ne cetero simile facias.
Secūdo notādū q̄ agn⁹ pascalis cō-
 medebat igni assat⁹: p̄ qd̄ significat
 q̄ illi q̄ corp⁹ xp̄i digne volūt sumē
 debēt esse accēsi igne caritatis ad de-
 um ⁊ pximū. **Vñ** p̄cepit dñs **Leui.**
 vi. dicēs. **Ignis** in altari meo semp
 ardebit: quē nutriet sacerdos subna-
 ens liḡ mane ⁊ respere p̄ singulos
 dies. **Gre.** **Altare** dei ē cor nostr⁹. i
 quo debet ardē semp ignis caritatis
 quē mane ⁊ respere nutrim⁹ dū xp̄s
 iudicatū mane ⁊ respere crucifixū
 recolim⁹. **Herū.** **Semper** reddat tē
 mihi amabile calix quē bibisti. op⁹
 nostre redemptionis. **Videat** autē
 quilibet quō nutriet ignē in altari
 cordis sui: q̄ nō imponat ignem alie-
 nū: scz luxurie. inuidie. male cōcupi-
 scēdie. ne sibi cōtingat sicut **Nadab**
 et **Abiu.** q̄ ignē alienū obtulerūt corā
 dño i thuribul⁹ suis. ⁊ egress⁹ ignis a
 dño .i. d̄ celo. ⁊ extirxit eos **Rō** hyst.
Leui. x. **Et** sic dz **Rūe. xvi.** q̄ **Choz**
 ⁊ sui cōplices ductos ⁊ q̄nq̄gita. q̄
 iuidebāt **Aarō** ⁊ **Moyse** de p̄nāpatu
 cū starent corā dño ⁊ haberēt thuri-
 bula i maib⁹. egress⁹ ē igis de thuri-
 bul⁹: ⁊ deuorauit eos oēs. **Sic** cōtin-
 get ill⁹ q̄ ignē inuidie hñt i cordib⁹ su-
 is p̄ igne dilectōis **Iō** q̄liz p̄bz se anq̄
 accedat qz si n̄ h̄at caritatē ad deū
 excōicat̄ ab ap̄lo .i. **Corin. xvi.** **Qui**
 non diligit dñm ihm̄: sit anathemati-
 sat⁹ .i. excōicat⁹ **Vñ** talib⁹ cōsulēdū
 ē q̄ n̄ hñt caritatē ⁊ duotōez. q̄ ab-
 stineāt quous duote p̄nt accedē. dū
 mō sine alioz scādalo possit sup̄sioē
Et si nō istat necitas: nulla tamē ne-
 cessitas vel scādalu dz cōpellē q̄ ali-
 quis in peccato mortali cōmunicet.

Debz habē dilectōnem ad primum
 vt p̄us recōliet quos turbauit si a
 mode p̄t. ⁊ dimittet oēm rancorem
Mat. v. si offers mun⁹ tuū ad altaē
 ⁊ c. sic facieudū est q̄n ad mensaz do
 minū accedimus **Exemplū** de quodā
 ep̄o q̄ rogauit deū vt sibi ostēderet q̄
 digne cōmunicatēt ⁊ hoc in die pasce
 ⁊ cū singuli venirēt ad ecciam vidit
 quosdā rubicundos . quosdam vero
 lucidos **Post** hec venerūt multe mu
 lieres que etiaz habuerūt diuersas
 facies . int̄ quas vidit duas meretri
 ces publicas nigerrimas facies habē
 tes q̄ post missā ita splēdide apparue
 runt q̄ nullā maculā habuerūt **Cuz**
 sup hoc ep̄s nimis multū miraretur .
 venit ad eū angelus dicens **Illi** q̄ splē
 didas facies habēt sūt q̄ scē ⁊ iuste i
 caritate viuūt **Qui** rubicūdas facies
 habent sūt qui detractōnes . vilis ⁊
 vanitates . ⁊ vaniloq̄a amant . **Qui**
 vero magis nigreas facies habēt . sūt
 luxuriosi . homicidē . vsurarij qui mor
 talib⁹ pctis sūt inuoluti . **Due** autem
 meretrices q̄n ingressē sūt ecciam sūt
 cōtrite ⁊ p̄miserūt se caste victuras
 ⁊ dñs dimisit illis oīa pctā sua **Tunc**
 ep̄us auocauit oēs ⁊ rez eis aperuit
 p̄ ordinē **Ac** illi cōtriti ⁊ cōfessi oēs lu
 cidī facti sūt ⁊ tūc accesserūt ad men
 sam dñi **Circa** tēc cū notāduz q̄ pre
 ceptū fuit cōmedentib⁹ agnuz q̄ bacu
 los in manib⁹ tenerēt **Sic** qui volūt
 māducare de isto agno debent habē
 baculū in manu . i. fidē catholicā . sicut
 bacul⁹ tenet ⁊ iuuat hōiem ne cadat
 s̄ virilit̄ vadat . sic fides tenz hōiez ne
 cadat in infernū . s̄ puemat in vitaz
 eternā . sine fide ei nō potest saluari .
 vnde apl's **Deb. xi.** **Credere** oportz
 accedentē ad deū qz ē vn⁹ deus nat⁹
 de maria ⁊ nō sit ali⁹ de⁹ i celo ⁊ i t̄ra
Demus at̄ in hoc sacramēto simplici
 ter credē q̄ nobis dicunt ⁊ nihil apli
 us scrutari qz hūanus intellect⁹ non

potest cōprehendē v̄tutē h⁹ sacramē
 ti **Eccl. iij.** **Altiora** te ne q̄lieris ⁊ forti
 ora te ne scrutatus fueris . s̄ q̄ preca
 pit de⁹ illa cogita semp . **Amb.** **Aufe**
 rat argumentū vbi fides q̄ritur **Gre**
go. **Fides** nō hz meritū vbi ratio hūa
 na prebz expimentū **Sūt** autē multa
 in hoc sacramēto q̄ simplici credim⁹
Primū qz ille panis quē offert sacer
 dos p⁹ cōsecrationē n̄ ē panis : s̄ caro
 christi . ⁊ vinū p⁹ cōsecrationez nō ē
 vinum . s̄ sanguis christi . **Exempluz**
 cū beat⁹ gregori⁹ quōdā mulierēz cō
 municaret ⁊ dixit **Corpus** dñi nri ihe
 su christi p̄ficiat tibi i . ⁊ c . illa subi
 fit . ille cōtinuo manū retrahens int̄
 gauit q̄re rideret **Que** respōdit . qz
 panē quem manib⁹ meis feci dicit
 esse corp⁹ christi **Tūc** bt̄us **Gregori**
us orauit dñm ⁊ corp⁹ christi factum
 est ad instar digiti hōis ⁊ sic ad fides
 eaz retraxit **Et** itē orauit et formā
 p̄orez accepit ⁊ tūc trōdidit illi ad edē
 duz **Itē** oz credē qz in singulis hostijs
 christ⁹ sit tot⁹ ⁊ in singulis ptib⁹ ho
 stie tot⁹ . ⁊ tant⁹ sit i vna pte hostie
 q̄tus in integra vel in plurib⁹ **Exem**
plū quidā in die pasche expectauerāt
 donec oēs cōmunicauerāt . tūc sacer
 dos defectū videns hostiā diuisit : qd
 ille vidēs dubitare cepit . vtrūz chri
 stus tātus eēt in p̄ticulari q̄tus in ita
 gra . ⁊ cū accepiss̄ in os eius mutata
 est i carnez scz in magnitudinez polli
 cis ita qz deglutire nequirit **Vñ** mimi
 um turbatus flexis genibus fleere ce
 pit . rogās deū vt errori suo fm suaz
 miaz sibi ignosceret . ⁊ cōtinuo corp⁹
 christi in p̄stinā formā redit ⁊ sic de
 glutiuūt **Itē** oportet credē qz tātum
 valet corpus christi cōsecrūz a malo
 sacerdote sicut a bono . qz d̄t **Aug⁹** .
 qz deformitas media nō ipedit effec
 tū medicine . sic vim sacramenti n̄ mu
 tat vita mistri sicut nō fit deterius d̄
 deteriori . sic nec melius de meliori

Textualis expositio

Maria magdalea et maria me-
iacobi maioris et iohannis
emerunt aromata ut venien-
tes ad sepulchrum ungerent ihesum. Et
valde mane vna sabbatorum .i. prima
die post sabbatum que nunc dominica de-
venerunt .i. venientes ceperunt ad monum-
tum ortu iam sole .i. sole ortu faciente et
dicebant adinvicem duz appinquerunt
monumeto Quis revoluet nobis la-
pidem .i. de portis et respicientes viderunt
revolutum lapidem .sp. p. angelum .erat
quippe magnus valde. Et introeuntes in
monumentum viderunt iuvenes .i. ange-
lum in specie iuvenis sedentem a dextris .i.
ad dexteraz loci illius ubi iacuerat cor-
pus christi ihesu cooptum .i. indutum sto-
la candida .i. veste alba . et obstupue-
runt qui dixit illis Nolite expavesce-
re ihesum quoniam nazarenus crucifixus surre-
xit non est hic Ecce locus ubi posuerunt
illum . sed ite dicite discipulis eius et pe-
tro . quia procedet vos in galileam . quia pe-
terus eum negaverat ideo specialiter eum nomi-
naverat ne desperaret . Ibi eum videbi-
tis sicut dixit vobis antequam moreretur .

Itē de eodem ser. lxxviii.

Ecce locus ubi posuerunt eum
.i. christum ihesum **M**arc. vi. c.
Verba ista loquatur angelus
ad mulieres ostendens locum ubi iacuerat
corpus ihesu scilicet sepulchrum Circa quem
locum sepulchri tria sunt notanda . Pri-
mum quia factum fuerat de petra . Secundum
quia novum . Tertium quia ostium eius gradus
erat lapide clausum . Secundum spiritualem
intellectum per sepulchrum in quo corpus
christi fuit positum . significatur quilibet christi-
anus qui hodie corpus christi accepit .
et in animam suam collocavit . Per hoc
autem quod fuit sepulchrum de petra signifi-
catur quod qui recipit corpus christi debet
esse firmus tanquam petra in bono pro-
posito persistendi et in penitentia quam ince-
pit usque ad finem perseverandi . Non enim

qui inceperit . sed qui perseveraverit .
hic salvus erit Tales qui non perseve-
raverunt in bono proposito quod inceperunt .
sed recedunt similes sunt iudeis qui in
die palmarum cum magno honore christum
tanquam regem receperunt et postea in bre-
vi tanquam latronem turpiter eiecerunt .
Talibus esset utilius quod eum non recepis-
sent . unde dicitur Turpius enatur quod non
suscipit hospes Notandum quod peccatum
istud scilicet recedens multa mala facit
Primum est quod homo omnia bona sua que
fecerat amittit quando recedat . unde
de Ezech. xviii . Si auerterit se iustus
a iusticia sua et fecerit iniquitatem om-
nes iusticias quas fecerit non recorda-
bor **E**cce . ix . Qui in uno peccat bona
multa perdit **E**xemplum in heremita qui
multis annis deo fuerat et in fine vi-
te sue voluit latro fieri et captus . occi-
sus est et damnatus est **S**ecundum quod pec-
cator quando recedat et peccatum fa-
cit deum iterato crucifigit **De** . vi . c .
Rursus crucifigentes sibi metipsis fili-
um dei et ostentum habentes **G**lo . **P**etrum
fuit causa crucifixionis christi . et quo
modo christum crucifigit . unde qui
cum iterat peccatum quodammodo christum
rursus crucifigit dum iterat causam sue
crucifixionis . de talibus querit dominus
per prophetam david dicens **S**uper dolores
vulnerum meorum addiderunt **J**ob . xvi
Concidit me vulnere super vulnere . unde
hugo de sancto victore . l . in persona christi .
dicit **O** christiane serua tibi salutem
tuam . ego pro illo mortuus sum . si illa
amiseris iterum mori non possum . sed no-
li mihi iniuriam facere **Q**uia si salutem
tuam morte mea restituta voluntaria
peccando amiseris . quantum in te est iterum
me crucifigis . iterum me mori opor-
tet **E**xemplum **A**dolescens quidam fil-
ium intrabat ubi meretrices habitabant
volens peccare . et occurrit ei christus in
specie monachi capa indutus et dixit **O**
fili mi reuertere mala voluntate cepisti

dilecte fili reuertē. **A**c iller quo voca-
tis me filius cū nō sū fili⁹ restet. **C**ui
dñs: immo fili⁹ me⁹ es tu: qz ego re-
demi te sāguīe meo ⁊ eleuata cappa
sua oñt corp⁹ suū p totū sāguīe cru-
entatū. **E**t dixit dñs. **M**emēto quā
ta p te passus sū ⁊ ne me pctis tuis
itez crucifigas. **T**ūc ille ad pedes e⁹
cecidit ⁊ remā postulauit. **E**t ait illi
dñs. **V**ade ⁊ apli⁹ noli peccare ⁊ di-
missa sūt tibi oīa pctā tua. **T**ercū ē
qz qñ pctōz pctm̄ reiterat peior fit q̄
añ fuerat ⁊ magis iduraf. **n. De. n.**
Si refugiētes coinquatiōes mūdi in
cognitiōe xp̄i his rursus iplicati sup̄
tanē: sūt eis posteriora pōrib⁹ peiorā
qz tūc gūior erit ad resurgendū ⁊ p̄
mior ad peccandū. **I**stud figuratū ē ī
vxoze loth: q̄ respiciēs retro versa ē
ī lapidē salis ⁊ bestie silue lambūt
ea. **R**ota hystoriā. **G**ene. xix. **V**xor
loth vadēs de zodoma ad montē: sig-
nificat aiām cōuersā a pctis ad deū.
si respexerit retro ad pctā p̄terita ⁊
reiterat: vertet ī lapidē. **S**icut lapis
grauis ē ⁊ imobil: s̄ parat⁹ ad cadē
dū non īpeditus deorsū: sic pctōz erit
grauis ad operandū bonū ⁊ gūis ad
resurgendū ⁊ pat⁹ ad cadendū. **G**re.
Peccatū qd̄ p p̄mā nō diluit: mox
suo pondē ad aliud trahit. **I**stē fit im-
mobil ad bonū faciendū. **P**s. **F**iat ī
mobil q̄si lapis: ⁊ tūc remiet bestie
silue ⁊ labūt eū. i. demones ifermi tēp
tabūt eū ampli⁹ q̄ ante. **Q**uia vbi
spūs malign⁹ eiectus fuerit de aiā p
p̄mā si reuertit. p reuocationē du-
at alios septē secū vt habitēt ibi ⁊ fi-
unt nouissima h̄is illi⁹ peiora pōrib⁹
sicut d̄r **Mat. xij. Cū** imūdos spūs ex-
ierit ab h̄ie. **E**xēplū. **C**ōuersus qd̄
apostatauerat ordinē astercaensū ⁊
factus ē latro: ⁊ peius facē audebat
q̄ aliquis scotoz suoz. ⁊ tandē capi-
tur ad iudiciū duct⁹ ⁊ q̄sitū fuit cur
tāta scelera ausus perpetrare fuerit

Qui respōdit. **P**ostq̄ iacere cepi in
peccatis ita delectabar in peccando.
ita q̄ omnis armonia hui⁹ mūdi nō
videbatur mihi adeo dulcis: sicut so-
nus ille quem faciebāt homines gut-
ture suo quādo eos strangulauit vel
cultro mactauit. **Q**uartum est qz de⁹
per iterationē peccatoz difficilior fit
ad placandū: qz vulnus iteratū tar-
dius sanatur. **V**nde domin⁹ dicit de
talib⁹. **I**here. ij. **O** q̄ vilis facta es
mimis iterās vias tuas. **I**stud figura-
tum est **J**udicium. xi. vbi dicit. qz filij
isrl̄ eiecerūt iēpte d̄ terra sua. postea
necessitate cōpulsī venerūt ⁊ eius au-
xilium postulauerūt. **I**pse autem ex-
probrauit eis ⁊ dixit **R**ōne vos estis
q̄ odistis me ⁊ eiecastis me de domo
patris mei ⁊ nūc venitis ad me neces-
sitate cōpulsī ⁊ graui⁹ fuit ad exau-
diendum eos. **T**andē cum multū ī-
starent ac quieuit. **G**losa. **P**er iēpte
qd̄ interpretatur aperiens significatur
xp̄s: qui p mortem suam nobis ape-
ruit ianuas celi. **D**ic enatur de domo
sua. i. anima que domus dei est in q̄
habitat p grām spūs sc̄i. **1. Corin. iij.**
Templū dei estis vos ⁊ spūs sc̄us ha-
bitat in vobis. **E**natur autē p pctm̄
spūs sc̄us aufert se a cogitationib⁹
que sunt sine intellectu ⁊ corripieēt. i.
expellit a supuemiēte iniquitate: ⁊ si
postea eius auxilium iuocauerit dif-
ficil⁹ exaudiet: ⁊ tamē quotiēscūqz
peccatoz redit ip̄e exaudiet expectās
misericordiē: vt se pctōz emēdet. **S**i
autē emēdare se neglexerit: tādē eū
cōdemnabit. **I**sa. xxx. **P**roptēa expe-
ctat dñs vt misereat nostrū ⁊ idarco
exaltabiē ⁊ puocabiē cōtra nos ei⁹.
iusticia si nō fecerim⁹ emendā. **S**icut
videmus qz magistro discipulo cōre-
ctionem pmittētē diu parat: sed qñ
videt qz deterior fit graui⁹ flagellat:
sic facit de⁹. **E**xemplū. **N**iles quidā
habuit castz in alta rupe supra māē

qui inuenit quodā tēpore adulterū
 quēdā cū vxore sua. ⁊ gladio extrac
 to voluit eā occidē. ac illa psterne
 se ante illū veniā postulabat dicens
 se nunq̄ velle talia attemptare. **Vi**
les at̄ misert⁹ sue vxori apprehendit
 eā ⁊ duxit eā p̄ decē pass⁹ de camera
 sua dicens pro tibi nūc de cetero ne fe
 ris. nec vir veniat. si autē venerit p̄
 mitto tibi q̄ ducaz tē adhuc viginti
 pass⁹ versus mare. **I**lla autē videns
 q̄ sic leuiter tūlisse possz itē ē reuer
 sa. **T**ūc duxit eā per viginti pass⁹ lō
 gius a camera suaversus mare p̄mit
 tens si tercio veniret duceret per tri
 ginta. illa tercio deprehendit ⁊ per tēgi
 ta pass⁹ vltēri⁹ ducē. ⁊ in tricessimo
 passu fuit finis rupis. vbi p̄cipitavit
 eā i mare ⁊ submersa est. sic dñs par
 at semel bis ter. vel multotiens. ad
 vltimū p̄cipitat i gehennā. sic patet
 primū quō debem⁹ esse firmi p̄ ostan
 tiaz in bono incepto ⁊ c. **N**ā loc⁹ i quo
 positū fuit corp⁹ christi erat excisus
 de petra. **S**ecūdo fuit nouū p̄ quod si
 gnificat q̄ oēs qui volunt digne cor
 p⁹ xp̄i suscipere debēt esse noui. siue
 renouati a veterib⁹ pctis. Sunt autē
 q̄tuor modi q̄b⁹ renouari debz homo
 spūaliter. q̄ modi reperiunt̄ in crea
 turis. **P**rima spēs est in h̄pente q̄ cum
 senuerit pellis e⁹ adeo indurat⁹ q̄ nō
 p̄t se bene mouere. tūc abstinet se a
 victu p̄ aliquod tēpus. deinde tūlīt
 ad artū foramen ⁊ ibi deponere anti
 quā pellē conat⁹ ⁊ sic renouat⁹. **I**n h̄c
 significat renouatio p̄ artā penitētiā.
Qū ei pctōr inueterat⁹ ē p̄ pctūm.
 ita indurat⁹ q̄ nō potest se mouē ad
 bene opandū. s̄ si renouari voluēt.
 debz sicut h̄pentes p̄ artā penitētiā de
 ponere antiquā pellē. ⁊. antiquā cōsue
 tudinē peccādi. ⁊ sic renouat⁹ ad be
 ne opandū. vñ domin⁹ dicit **Mat.**
x. Estote prudentes sicut h̄pentes vt
 scz renouamī p̄ artā penitētiā. si

cut serpentes p̄ artū foramen : qz ac
 tā ē via que ducit ad vitam : **S**ecun
 da spēs renouationis ē i aquila que
 cum inueterata fuerit curuitas rostri
 e⁹ in tūm crescit q̄ abū capere nō p̄t
 ⁊ tūc ad petrā rostrz collidit ⁊ curuī
 tatē rostri āputat. ⁊ sic abū sumens
 iuuenescit. **P**er aquilā istā significa
 tur auar⁹. qz h̄z incuruatū rostruz mi
 nis ad ista trena. ⁊ ideo nō p̄t sumē
 abū spūalem quo dñs suos pascit qz
 spūalia sibi nō sapiunt. q̄diu h̄z ro
 strū incuruatū ad ista terrena. **P**er.
Delicata est diuina cōsolatio nō dabi
 tur admittentib⁹ aliena qui ei cōsola
 tionē in terrenis habēt non sentiunt
 spūalem dei dulcedinē. **S**i autē talis
 vult renouari vt abū spūales sumā
 possit. debz curuitatez terrenoz āpu
 tare ad petrā. ⁊. xp̄m cōsiderādo ⁊ e⁹
 paup̄tatē quā ip̄s habuit i ingressu.
 in p̄gressu. ⁊ in egressu. **I**n ingressu
 fuit adeo paup⁹ q̄ nec domū nec curi
 as. nec familias habuit. sed i diuer
 sorio nat⁹ ⁊ in pannis vilib⁹ inuolu
 tus. ⁊ in p̄sepio reclinat⁹ fuit. **I**n p̄
 gressu. ⁊. in toto tēpore vite sue fuit
 adeo paup⁹ q̄ nō habuit vnde ēbutū
 soluere possz. nec xp̄riuz equū habu
 it. s̄ cōmunē asinū asinauit. **I**n egres
 su paup⁹ fuit. qz nō habuit vbi caput
 suū reclinauit. **Mat** viij. vulpes foue
 as habēt. **A**d istā petrā debz auarus
 amputāe amorē terrenoz cogitādo
 paup̄tatem xp̄i. **P**er **M**agna abusio
 ⁊ nimis magna q̄ miser vnicul⁹ que
 rit diues fieri p̄ quo de⁹ maiestatis
 miser eē voluit. **T**ercia spēs renouati
 omis ē i acapitre q̄ singulis amīs mu
 tat pennas suas. **Q**ū ei instat tēpus
 suū extendit alas suas ad australem
 ventū qui naturalit̄ dulcis ē. ⁊. ad mi
 sericordiā diuinā in eā spem suaz po
 nēdo ⁊ cōsiderādo q̄ magna ē mia dei
 ouertētibz ad se ⁊ tali cōsideratōe ica
 lescit h̄o ad amorē dei ⁊ p̄nat rectes

Pennis .i. antiq̄ pctā in cōfessione et in nouū hōiem renouat. **Q**uarta spēs renouatiōis ē in ceruo q̄n senescit pilis et cornib⁹ grauat et oculi caligare incipiunt. **T**ūc extrahit spētē nari bus suis a cauerna et comedit eū. et ex illo veneno incipit iterū intumē et ex estu sitiret et ex siti desideat fontē. et cū de fonte bibit statim pilos et cor nua p̄nat: et oculi ei⁹ clarificū et sic tot⁹ renouat. **H**oc mō debet renouari hō pctōz q̄n pctis ē ḡuat⁹. **P**er pilos significat pctā cogitationū. **L**u. xij. **C**apilli capitis vestri nūerati sūt. **G**lo. **C**aput ē intelligētia. capilli cogitationes q̄s dñs oēs numerat. **P**er cornua significat pctā opationū et maxime supbia. **P**ctōz itaq; grauat pctis cogitationis opationis: et excaecat p̄ maliciā ita q̄ nō agnoscit deū creatorez suū. **S**ap. ij. **E**xcecauit em̄ eos malicia eoz. si vult renouari debet comedē venenū serpentis .i. cogitare p̄nā inferni quā meruit pctis suis et postea debet desideare ad deum fontē viuū. sicut dicit **P**s. **Q**uēadmodū desiderat ceruus ad fontes aquarū. ita desiderat aīa mea ad te de⁹. **P**er. **D**e⁹ est oīa in oībus si sitis fons est: si esuris ab⁹ est. et quādo gustaueris de dulcedine hui⁹ fontis. renouaris in hōie et p̄nas antiquos pilos et cornua .i. cogitationes malas et opa quib⁹ grauatus fuisti et recipis lumē oculorū incipiens agnoscē creatorez tuū. sic patz quō renouari debem⁹ si digne volum⁹ xp̄i corp⁹ māducare. **T**ercio lapis magn⁹ aduolutus fuit ad hostium mommenti. p̄ hoc significat custodia corpis xp̄i quā recepimus. **P**rouer. iij. **O**mnī custodia custodi cor tuū: qz ab ipso vita et mors procedit. **V**ita ḡdiu deus est in corde: sed mors quādo p̄ pctm̄ sepatur a corde. **A**ug⁹. **S**icut vita corpis est aīa: ita vita aīe est de⁹. et sicut morit⁹ corp⁹

quando sepatur ab eo aīa: ita morit⁹ aīa quādo sepatur ab ea de⁹: et hoc fit p̄ peccatū. **I**sa. lix. **P**ctā vestra diuiserūt. .i. sepatiōne fecerūt inter vos et deum vestrū. et ita mortui estis in aīa vestra. **R**egū. xxvi. **F**ilij mortis estis: qz non custodistis dominū vestrū regem **C**ustodiam⁹ ergo diligēter regē nostrū quem in hospicio cordis nostri recepim⁹ vt nobiscum maneat et nō moriamur: sed eternāter viuam⁹: qd nob̄ prestare dignē.

V Dominica p̄ma post pascha.

Sermo. lxxix.

Omnē qd natū ē ex dō vinct mūdū. p̄. **J**o. v. q. d. **O**is hō qui ex deo ē et fili⁹ dei esse voluerit: debet pugere cōtra mūdū et vincere eū: qz q̄ diligit mūdū nō p̄ diligere deū. **J**aco. iij. **R**escitis quā amicitia hui⁹ mundi inimica est deo. **Q**ui ergo amic⁹ voluerit esse hui⁹ mūdū inimic⁹ dei cōstituitur. **J**o. ij. **R**olite dilige mūdū neq; ea que in mūdō sūt. **S**i quis dilexerit mūdum nō est caritas dei in illo. **S**ciendū qz tria sūt quib⁹ impugnat nos mūdus scz. luxuria. auaricia. et supbia. **vñ. i. Jo. ij. Omne qd natū est in mundo. vel est cōcupiscētia carnis .i. luxuria aut cōcupiscētia oculorū .i. auaricia aut supbia vita. Contra cōcupiscētia carnis pugnat debem⁹ p̄ castigatiōne et abstinētiā: qz caro cupiscit aduersus sp̄m̄ .i. cōtra salutem aīe sicut dicit **A**p̄osto. **G**ala. v. et idō nō debem⁹ eas seq̄. **E**ccl. xvij. **P**ost cōcupiscētiās tuas ne eas: et a volūta te tua auerte. **C**aro em̄ vult suauē et delicate viuē. bene comedē. et b̄ bibē: sed non ē ei cōsentiendū. sed castiganda est. sicut dicit **A**p̄l̄s **C**astigo corp⁹ meum et in seruitutem redigo. **G**ala. v. **Q**ui xp̄i sunt carnem suam crucifixerūt a vicijs et cōcupiscētijs. **E**xemplū. quidam iuuenes miserūt**

quodā meretricē ad cellā cuiusdam he
remite vt puocaret eū ad peccādūz
Que veniēs ante cellā dixit se errāe
rogans vt reciperet eaz ne a bestijs
deuoraret̄ q̄ miser⁹ eius itromisit eā
At illa cepit sollicitare eū verbis . et
signis mūdānis nudās se ad ignē **I**
le autē sentiens motūz carnis fugit
ad interiora celled accepta cādela di
gitos p̄prios oburebat dicēs itra se
Miser si cū ista peccauero quō ignē
eternū sustinebo . cū istū ignē tā gra
uiter sustineo . et hoc p̄ totā noctem
quocāscūq̄ sensit motū carnis vsq̄
dū oēs digitos obussiss; **I**uuenes vō
in domū irruētēs inuenerūt illā a di
abolo suffocatā et heremitā obustam
manū habentē et padens ad pedes
e⁹ iuuenes rogauerūt eū vt suis pa
bus illā miserā resuscitaret . quod et
fecit **C**unq; surgeret dixit q̄ vidiss; **f**
flāmam ignis a sūmo celovs; ad p̄
fundū inferni descēdentē in quā p̄na
debuiss; et tūc vitā emendabat **S**ecū
do mūdus tēptat p̄ auaritiāz dādo
bona tēporalia p̄ quē multos decepit
et adhuc decipit **P**re. **C**ōtinuus succe
ssus rex tēporaliūz . certum ē future
calamitatis idiciū **Q**uid⁹ sicut iudas
q̄ dixit iudeis **Q**uēcūq; osculāt⁹ fu
ero ip̄e tenete eū . dicit diabolus **Q**uē
cūq; osculāt⁹ fuero p̄ tēporaliū p̄
peritatē ip̄e est quē trado vobis **I**stū
vincere debem⁹ p̄ contemptum rex tē
poraliū cū ap̄lo **P**hi . in q̄ ait **O**ia ac
bitroz vt stercora vt xpm̄ lucrifaci
am et q̄re . q̄ oia vana sūt et desiderii
anime implere nō possūt **A**ug⁹ **C**um
animā ad cōtemplādūz sit creata . iuē
ei nō suffiat in eo q̄ deus nō est . vn
de cū orbis terraz sit atē deū et respe
ctu dei q̄si vna gutta aque **R**eque su
pra in ser . **T**hesaurifate . et ideo oia
sūt cōtēnēda . et d̄s i quo ē sufficientia
nēā sol⁹ est appetēdus **A**mbro . **O**mi
bus omnia deus est si cura indiges .

medicus ē . si auxilio virtus ē . si tene
bras fugis lux est . si mortē vita est .
Greg . **N**ihil laboriosius q̄ terrenis
desiderijs estuare . nūl quiet⁹ q̄ i hoc
mūdo nihil appetere . nā cū labore ac
quiruntur . cū timōre custodiunt . cū
dolore amittunt **E**xemplū **Q**uidam
vsurari⁹ cū multa bona cū magno la
bore acquisierat et magno timore cus
todierat . in fine voluit q̄ ea derelin
quere deberet . et fecit corā se portāe
vasa argentea et magnūz thesaurū su
ūz dicens **O** aīa mea mane meū oīa
ista tibi dabo et alia plura acquiram .
Cunq; vigeret eū dolor mortis dixit
Ex quo nō vis meū manere cōmitto
te diabolo et sic expirauit **A**ug . **O** mū
de mūde si tantū allicis trāsiens quid
faceres si p̄maneres **T**ercio mūdus
tēptat homines p̄ supbiā et exalta
tionē . nā fere omnes hōies exaltari
cupiunt et dominari . hanc cōmū vī
tere p̄ humilitatē . **D**amnū qd̄ ex hoc
sequit̄ cōsiderando . nā qui se exaltat
in hac vita humiliabit̄ in futura . sic
dicit **Luce . xij . et eccl̄ . xvij .** **T**hōb .
nij . **S**upbiāz nunq̄ in tuo sensu . ā in
tuo v̄bo dominari p̄mittas . ab ip̄a
enīz sumpsit micam omnis perditio
Ber . **I**nicū oīs peccati et causa omis
p̄ditionis ē supbia . **A**duersus hāc su
per caput tuū cornu crucis habē me
mento vt nō eleueris in supbiāz . vn
de mūdus similis ē vento . ventus ele
uat q̄ nullius sūt valoris scz puluēs .
anerēs et similia . et q̄ bona sunt vt au
rū et argentū dimitit **S**ic mūd⁹ ele
uat illos i hac vita qui nullius sūt re
putationis et valoris corā dō et bonof
dep̄mit . sed in futura strariū videbi
tur **Sap . vi .** **E**xiguo cōditur mīa .
potētes autē potēter tormēta patien
tur . vn̄de dicūt damnati . **Sap . v .** qd̄
p̄fuit nobis supbia . aut diuitiaz iac
tantia . qd̄ cōtulit nobis **E**xemplum
in diuite epulone qui de omnibus di

uicis suis nō potuit hīe vnā gutta;
aque. Lu. xvi. **I**stā superbiam debz hō
vincē p fragilitatis suis cōsideratio
nē. **Her.** Vide hō vñ veneris: et eru
besce vbi sis: et ingemisce q̄ vadis
et cōtremisce. **Gene. in.** Puluis es.
et in puluerem reuertēris. **Ecci. x.**
Quid supbis t̄ra et cinis. **Iherom⁹.**
Quo supbiat q̄ semp scā sentētiam
portat. **Her.** O hō cogita q̄s te fecit
qualē te fecit. ad qd̄ fecit. **De⁹** ē q̄ te
fecit. de terra te fecit vt nō supbias.
Qualē te fecit: ad imaginē suā te fe
cit in naturā: ad similitudinē in grā
vt eū diligas: ad qd̄ fecit: vt ad de
bitū finē tendas: et eterna gr̄as: et adu
ca spernas. **Sic** ptz q̄o debem⁹ vin
cere mundū et oia q̄ in eo sūt. s. cōcu
piscentiā carnis p abstinentiā et affli
ctiōnē: cōcupiscentiā oculorū p cōtēp
tū et cōsideratiōnē instabilitatis diuici
arū. supbiā suā pompā p mortis cōsi
deratiōnē. **Exēplū.** **E**rat qd̄ā magn⁹
magister q̄ in facie hōis agnoscebat
oēs eius cōplexiōes. qd̄ audiēs qd̄ā
ali⁹ magister in remotis ptib⁹ misit
nuncios illuc pbare vtz vera essent
faciēs rogāē vt ad eū veniret et sibi
de cōplexiōib⁹ suis docēt. nā mltra
et magna de eo audiuiisset. q̄ respon
dēs nūchs dixit. **D**icite dño vestro vt
faciat faciē suā depingi et mittat mi
hi ego nō possum venire. qd̄ et factū
est. **Cūq̄** magister faciē vidisset enū
dit. **S**i dñs vester hz facies talē scia
tis eū luxuriosissimū. auarissimū. et
supbissimū. **E**t rñdēt nūch nō. vtiq̄
dñs noster ē castissim⁹. largissim⁹ et
hūilim⁹. **E**t reuersi dixerūt domino
suo quid magister ille dixerat. **Q**ui
ait. verū dixit magister. **E**go em̄ na
turaliter sū inclināt⁹ ad luxuriā: sed
per maximā abstinentiā et afflictionē
me viriliter defendo. **I**stē auar⁹ sum
valde. qz oia que videt oculi mei cō
cupiscētia desiderat: cōtra qd̄ semper

et frequēter cogito falsitatē et instā
bilitatem reꝝ tpaliū. qz hōiem delin
quūt et a morte liberare nequeūt et
nescio vtz hodie vel cras ea delictu
rus sū. **I**deo ea largiē que possideo di
stribuo. **I**stē supbus sū valde: s̄ cogi
to qd̄ futur⁹ sū post mortē: qz t̄ra et
ab⁹ vermiū. et ideo nō orno me vesti
b⁹ p̄aolis. nec cupio maḡ edificia: qz
dom⁹ mea vix erit septē pedum et de
aia nescio qd̄ sit futur⁹.

De eodē Sermo. lxxx.

Uidete man⁹ meas. **Joh. xx.**
Ista v̄ba loquebat̄ domin⁹
ad thomam qui interpretatur
abyssus per quem significatur pecca
tor qui mergetur in abyssum inferni
si nō fuerit cōuersus ad dominū. vt
ergo reuertat̄ ostēdit ei dñs manus
suas. scz ad reuocandū dīcēs. **O** pec
cator vide man⁹ meas iteriorib⁹ oca
lis cordis et noli esse incredulus: sed
fidelis fidē habens p̄fectam que ē cū
op̄rib⁹. sed fides sine op̄ib⁹ in cari
tate nō factis mortua ē. **S**cndum
qz manus dñi sūt qd̄duplices q̄s debe
m⁹ videre oculis cordis. viz plasma
trices. redēptices. punitices remūeā
trices. **De p̄mis** d̄t **Psal.** Manus tue
domine fecerūt me et plasmauerunt
me. **De secūdis** **Isa. xlix.** In manib⁹
meis descripsi te. **De tercijs** **Joh. xix.**
Manus domini tetigit me. **De quar
tis** **Psal.** Extēdit manū suam i retri
buendo. **Circa p̄mū** nota qz vidē de
bem⁹ manus dñi que nos plasmaue
rūt. **De quib⁹** **Joh. x.** Man⁹ tue dñe
fecerūt me et c. **In manib⁹** istis ostē
dit potētia dei maḡ quam vidē debe
mus vt humiliemur. i. **Pe. v.** Hūili
amini sub potētī manu dei que potēs
est: qz sicut d̄ nihilo creauit vos: ita
per pctā v̄ra in nihilū redigē potest
vos. **Nū** dicit dñs **Ihere. xviii.** sicut
lutū. i. t̄ra i manu figuli. sic vos i ma
nu mea. q. d. **S**icut figulus hz ptatē

faciendi ollam de terra et postea con-
fringēdi: sic et ego potestatem habeo
in nihilū redigēdi qui de nihilo vos
plasmaui. Cum ergo tam potens sit
manus dñi nullus psumat per supbi-
am se opponere illi. **Isa. xlv.** Ve qui
cōtradicit factori suo testa de samis
terre. i. talis q̄ cōtradicit factori suo
.i. se ei opponit per petm̄ testa. i. olla
de samis terre. i. de fictilib⁹ terre. Sa-
mios ē ciuitas ubi ars illa fuit inue-
ta: inde samia dicuntur vasa de terra
facta. De ista manu dñi dicit **Danie.**
v. Balthasar rex babilois fecit grā
de cōuiuū cunctis principib⁹ et cōcu-
binis suis et precepit afferri vasa dñi
que tulerāt pater suus nabuchodonoso-
sor de templo iherusalem q̄ fuerant
sanctificata ad seruitiū diuinū. de q̄
bus nulli fuit licitum bibere nisi mi-
nistus templi: et de illis bibebat ipse
et principes et cōcubine eius. Et ob
hoc iratus de⁹ misit manū suam contra
eum: cū sederet in cōuiuio vidit quā-
dam manū contra se in pariete tra-
scribētē verba. s. **Mane. Thetel.**
Phares. Et cōturbat⁹ rex cōmouit
omnes magos suos dicēs. Cuiuscūq̄
hanc scripturaz legerit et eius inter-
pretationem dixerit purpura vestie-
tur et munerib⁹ dote. Cūq̄ null⁹ eo-
rum legere sciret. vocat⁹ est daniel
qui exponēs ait. **Rosti rex** q̄ deus ex-
celsus dederat patri tuo regnū istud
et non cognouit ipsum nec reuerētia
bat ei sicut debuit. ideo piecat eum
dñs de regno et fecit eum similem feno
q̄ fenem sicut bos comedebat donec
ad agnitionē sui redit. Tu q̄ cū sci-
tes omnia hec aduersus eū eleuat⁹
es et vasa eius pphanasti: tradēs ea
manib⁹ immūdis et bibens ex eis de-
os tuos laudasti: qui nec viuūt nec
sentiūt. deum tuū qui flatum tuū in
manu sua habet nō honorasti. **Ideo**
man⁹ eius potētissima scripsit hec cō-

tra te. **Mane thetel phares.** .i. nume-
tus. appensio. diuisio. Per mane qd̄
interpretatur numerus. significat qd̄
domin⁹ numerauit regnuz tuū. i. cō-
pleuit vel finē dedit. Quia qui fecit
te rege; ex quo exposuisti te ei. vult
damnationis tue facere finem. Per
thetel qd̄ interpretat appensio. signat
q̄ oia opa tua bona et mala appēdit
dñs in statera et inueniē min⁹ habe-
re in bonis et ideo non diuit⁹ viues s̄
moreris. Per phares qd̄ interpretat
diuisio significat qd̄ tu diuideris ab o-
nibus bonis tuis et a regno tuo: et ini-
mia tuū diuidet regnū tuū inter se.
Eadem nocte tyrus et dari⁹ reges p-
sarum ceperūt babilonem: et ocade-
rūt regem et diuiserūt sibi regnum et
oia q̄ habebat. **Ecce q̄ potēs est ista**
man⁹ dñi que tm̄ regem ad nihilum
redegit q̄ se ei opposuerat. **Istaz ma-**
nū ostēdit domin⁹ cuiuslibet peccato-
ri dicēs **Vide man⁹ meas** et cōsidera
potētiam meam: q̄ sicut te creauī sic
te in nihilū possum redigere. **Vide et**
go pctōz manū istam et scripturam
quā cōtra te scripsit lege **Mane the-**
tel phares. **Mane** interpretat nume-
tus. i. domin⁹ numerat oia opa tua
verba et cogitationes. vnde **Lu. xij.**
Capilli capitis vestri oēs nūerati sūt
caput est intellect⁹. capilli sūt cogi-
tationes quas oēs numerat dñs tam
bonas q̄ malas. **Q̄** terribilis ē ista
scriptura. si dominus numerat cogi-
tationes qd̄ erit de verbis otiosis q̄ nu-
meat: q̄ de eis reddituri sum⁹ ratio-
nē. **Mat. xij.** **De omni vto otioso qd̄**
locuti fuerint hōies sup terrā reddēt
rationē in die iudicij: et nō solum ver-
ba et cogitationes s̄ etiā vias et gres-
sus oēs nūeratur⁹ erit et nūerat **Job**
xxi. **Ipsē vias meas cōsiderat.** et oēs
gress⁹ meos dimūerat. **Cre.** **Sic de⁹**
vias vni⁹ cuiuscūq̄ cōsiderat sic egress⁹
dimūerat vt nō minuissimas cogita-
l nij

tiões nec munitissia vba q̄ ap̄d n̄os
 vsu viluerūt: ei⁹ iudicio nō discutā
 tur. **D**inuerat at̄ oēs gressus n̄os tā
 bonos q̄ malos: vt p̄ mal̄ vindictā
 tribuat: et p̄ bonis vitā et̄nā ip̄dat.
Exēplū i vitaspa. legiē q̄ q̄dā senex
 habitabat i hēmo cui⁹ cella stabat a
 fonte p̄ magnū spaciū. ita cū vellet
 aquā h̄ie totā diē exp̄debat i eūdo.
Iz cū vellet labori suo p̄cē et cellā iu
 xta aquā trāsserret: vidit āgelū dñi
 se sequentē: et cū q̄rēt ab āgelo q̄d q̄
 rēt. **R**ēdit. **E**go sū angel⁹ dñi miss⁹
 dinuerare gressus tuos: vt semp̄ q̄li
 bet gressus sp̄ale p̄mū recipiat. **Q**uo
 audito cellā lōgi⁹ cōstruxit a fonte.
Vide secūda scripturā. **T**hetel q̄d in
 terptat̄ staterā vel ap̄p̄sio: p̄ hoc signi
 catur q̄ de⁹ i iudicio vel i morte oia
 opa nr̄a vult p̄deare i statera. **P**ro.
 xvi. **P**ro⁹ et statera iudicia sūt dei. i.
 dñs iudicabit oia opa nr̄a s̄m p̄o⁹
 et staterā. **A**mbro. **O**ia opa nr̄a p̄
 derare vult dñs s̄m int̄tionē nostrā
 et nr̄i cordis p̄positū. **I**nt̄tio em̄ ope
 ri tuo nomē ip̄mit. **P**ro. xvi. **A**p̄p̄
 det corda dñs: qz sp̄itūū p̄deat̄ or
 est. **G**lo. i. cogitationū int̄tionū desi
 derioz. oia em̄ eq̄ p̄deat̄. vt equo
 iudicio singula p̄m̄at et p̄m̄iat. **T**ūc
 aut̄ qñ dñs oia s̄m int̄tionē iudica
 bit. tm̄ p̄derabit obul⁹ paup̄is. qñ
 tū talēta diuūtis. tm̄ vnū pat̄ noster
 dictū cū deuotidē. quantū itegz p̄sal
 terū sine deuotidē et tedio. **C**ris. **R**ō
 em̄ pauat̄tē oblati: s̄ cop̄iā affectio
 nis et affect⁹ dñs int̄uet. **B**eda. **A**c
 ceptabile ē deo q̄cqd̄ bono aīo obtu
 lerim⁹ qz cor. nō aut̄ substantiā dñs
 p̄nsat. nec p̄pendit quātū i sacri
 cio: sed ex quanto corde p̄ferat̄. **E**xē
 plū. **R**ex q̄dā edificauit tēplū: p̄rohi
 bēs ne aliq̄s ad hoc elemosinā daret
 volēs totum de suo bono edificare.
Eat̄ at̄ lō paup̄cula vidua et deuota
 q̄ libent̄ ad hoc edificū elemosinas

dedisset: s̄ qz manifeste nō potuit: tm̄
 alinis q̄ ad structurā onera portauē
 rūt qñ ante domū ei⁹ trāssibāt pabu
 lū mistrabat. **C**ōsumato ope sc̄psit
 rex sup̄ hostiū tēpli. **I**stō tēplū edifi
 cauit rex sol⁹ et nullus ali⁹. **E**t veit ā
 gel⁹ dñi et deleto illo titulo. sc̄psit sic
 aureis lris. hoc tēplū edificauit pau
 p̄cula vidua q̄ alinis pabulū mistra
 bat. **V**ide et̄nā phares. i. diuisio p̄ qd̄
 significat̄ q̄ i die iudicij diuident̄ tōi a
 mal̄. **S**icut d̄r. **M**at. xij. **E**xibūt āge
 li et sepabūt malos de medio iustoz.
Ioē. xxv. **E**t statuet oues a dextris.
 edos vō a sinistris. **T**ūc dicz dñs his
 q̄ a dextris ei⁹ erūt. **V**e. be. pa. et̄.
Deide diuident̄ malos a se et a s̄ortio
 sc̄oz oim̄ et a vita et̄na qñ dicet̄. **P**i
 sc̄euite a me male. in ig. et̄. q̄ pat⁹
 ē vob̄ diatolo et āgel⁹ e⁹. o q̄ quis ē
 hec diuisio. **C**ris. **D**e q̄ nulla pena p̄
 compari p̄ne illi quā h̄nt d̄nati: rex
 hoc q̄ debēt diuidi ab illa face b̄ndi
 et̄a. **D**e manib⁹ redēptiob⁹ d̄r. **I**sa.
 xlix. **I**n manib⁹ meis des̄psi te o hō.
 des̄psi inq̄ te nō p̄na vel incausto
 sicut scriptores: s̄ clauis et sanguine
 meo. **O** dñe ihu xp̄e de⁹ me⁹ q̄ gros
 sa fuit hec scriptura: q̄ adeo maḡ fu
 it q̄ i vulnerib⁹ manuū digit⁹ infer
 ti potuit et i vulnē lateris itegra ma
 n⁹: sicut d̄r i p̄nti euāgelio. **T**homa i
 fer digitū tuū et̄. **D**as man⁹ oñt no
 bis dñs i cruce multis modis. **H**e q̄re
 do. ij. p̄ octa. ephie i sermo. **E**xten
 dēs ihs manū tetigit eū.

Dñica .ij. Sermo . lxxi.
Quistis passus ē p̄ nob̄ vob̄
 relinques exēplū vt seq̄mi
 vestigia e⁹. i. **D**e. ij. **I**n verb̄
 istis reducēt nobis ad mēziā passio
 dñi nr̄i ihu xp̄i. et hoc xp̄e t̄na. **P**ri
 o ne tm̄ b̄nficiū dei obliuom̄ tradam⁹.
Sec̄do vt a p̄ctis caueam⁹. **T**erc̄o vt
 aduersa xp̄e eū sustineam⁹. **D**e p̄mo
 d̄r. **E**cc̄i. xxix. **G**ram̄ fidei iustozis tui

ne obliuiscaris . dedit em̄ p te aiā
 suā . i . vitā . **I**diuissor noster xps ē q̄
 vt nos redimeret a morte quā pctis
 nr̄is meruim⁹ aiā suā posuit p nob̄
Isti⁹ h̄diuissor obliuiscunt oēs ingt̄
Ber. Nil̄ dō ita displicz sicut ingt̄
 tūdo: vias em̄ abstrahit gr̄e: et vbi
 fuit illa gr̄a iā locū nō hz et accessum
 nō iueit . **M**axie at̄ referre gr̄as deo
 dē m⁹ de caritate quā nob̄ exhibuit i
 hoc q̄ p nob̄ hō fact⁹ est et crucifix⁹ .
Jo. xv. Maiorē hac dilectōnē nemo
 hz vt aiā . i . vitā ponat q̄s p amias
 suis . **Ber.** S; tu bone ihu maiorē ca
 ritatē hūisti . qz p inimias aiā tuaz
 posuisti . **Apl̄us ad Ro. v.** Cū inimica
 essem⁹ recōdaliuūt nos dō p̄i sāguī
 ne suo **Ap̄o. xi.** Gr̄as agim⁹ tibi oīpo
 tēs de⁹ : qz accepisti v̄rutē magnam
 ad liberādū nos **Ber.** In p̄sona xpi
Vide o hō quid p te patior: ad te cla
 mabo q̄ p te morior: vide penas q̄b⁹
 afficior: vide clauos q̄b⁹ cōfodior: cū
 sit tāt⁹ dolor interior et exterior: plan
 ctus ē gūior: dū te ingt̄ū experior: **Q**uā
 tū reph̄sibiles sūt ingt̄i: d̄ tātō bñfi
 cio p̄t; i creaturis irrōnabilib⁹ . **Q**uā
 dā nautē cū applicuissent ad litt⁹ vi
 derūt leonē trahi a dracōe ad spelū
 cā et accurrētes cū armis dracōnē in
 uadūt et oppmūt et leonē liberāt: q̄
 nō ingt⁹ de tātō bñficio: qz oī tpe q̄
 illic morabanē quotidie de captis fe
 ris q̄ntū cōsumē poterāt apportauit .
Erubescāt ego oēs rōnales creaturē
 scz hōies hui⁹ bestie exēplo ingt̄i esse
 de bñficijs a dō acceptis: q̄ eos d ore
 dracōis ifernal̄ libeāuit . tot⁹ ei mū
 d⁹ nō posset sibi ad plenū reḡtari p
 vna gutta sāguis sui . **Ber.** Nō gut
 ta: s; vna sanguis emanauit largit̄
 p q̄nq; ptes corpis quādo xps te re
 demit . **Ap̄oca. v.** **O**casus es et redemi
 sti nos de⁹ in sanguine tuo . et iō me
 cito debem⁹ ei gr̄as agere . **Thobie.**
 xij . **B**enedicite deū cel̄i et t̄ . quia fecit

nobiscū misericordiā suā . Vere mag
 na misericordia dei et caritas q̄ pp̄t
 nos miseros hō fieri voluit et crucifigi
Ideo debem⁹ eū benedicē laudāe et
 ei reḡtari . **Exēplū.** **M**onach⁹ quidā
 stetit i choro infra credo quādo alij
 inclinabāt ad illd̄ verbū . **E**t hō fact⁹
 est . crucifix⁹ etiā p nob̄ . nō iclinauit
 tūc affuit ei diabol⁹ dans ei alapam
 diēs . **M**onach⁹ ingrate . nōne de
 bes te inclinare deo q̄ pro vob̄ tāta
 fecit q̄ mortē p vobis sustinuit et hō
 mo fact⁹ est . **S**i ppter me tantū fecit
 set . ego vellem sibi in perpetuū sub
 strat⁹ iacere . **S**ecūdo reducit nobis
 ad memoriaz passio dñi nostri: vt a
 peccatis caueam⁹ . qz subdit . **Aug⁹ .**
Omne gen⁹ peccati puenit ex eo qz
 nos appetim⁹ que xpus contēpsit . et
 quia fugim⁹ que ipse sustinuit . **C**on
 tēpsit diuitias : qz semp paup̄ fuit
 in ingressu . in pgressu . in egressu . **R**ā
 in ingressu in mūdū nō habuit domū
 in q̄ nascēt̄: lectū in quo ponētur . se
 ricum in quo volueret̄: sed in diues
 sorio gemit⁹ . in p̄sepio posuit⁹ . p̄amis
 vilib⁹ inuolut⁹ fuit . **I**n pgressu pau
 per fuit . qz nunq̄ reddid⁹ . nunq̄ he
 reditatē . nunq̄ possessionē habuisse
 legiē . nō habuit tantū vt censū suū
 solueret . **I**n egressu paup̄ fuit: quia
 nō habuit vbi caput suū reclinaret .
Mat. viij. **V**ulpes foueas habēt et c̄ .
Qelitas etiā contēpsit: qz semp in la
 borib⁹ . i fatigatiōib⁹ . et i p̄dicatiōi
 b⁹ . i discursib⁹ . i doctis vitā duxit
P̄s. **P**aup̄ sū ego et i laborib⁹ a iuue
 tute mea . **supple.** fui pp̄t vos **I**tē cōtē
 psit dignitates et hōres : qz cū vellent
 eū regē facē fugit . **Jo. vi.** **I**deo ista
 oia cōtēpsit: sic vt nob̄ contēnēda
 ostēderet . **M**ulta etiā aduersa susti
 nuit . **V**nde **Ber.** **D**ura verba durio
 ra verbera diuersa mortis supplicia .
Treno. i. **O** vos omnes q̄ trāsistis et c̄
Et itez recordare paup̄tatis mee et

transgressionis mee. pot⁹ absinthij et
fellis. Recordare inq⁹ quid propter te
sustinui et propter peccata tua. Poli ergo
iter peccare ne me iter crucifigas.
Peccatores enim nunc quodam deum rursus cruci
figunt. Heb. vi. Quia peccata iterant quod
fuit causa crucifixionis. iter deum cru
cifigunt. Psal. Super dolorem vulnerum
meorum addiderunt. Hugo de sancto vi
ctore in persona christi. O christiane serua tibi
salutem. ego pro illa mortuus sum: si il
lam amiseris: iter non possum mori:
sed nolo mihi iniuriam facias. Quia cum
salutem tuam morte mea restitutam vo
luntarie peccando amiseris: quantum
in te est iter me crucifigas: iter me
mori compellis. Exemplum de adolescen
te volente ire ad meretricem. Regre in
die pasche in sermone. Ecce locus ubi
posuerunt eum. Tercio reducat ad meo
riam passio christi propterea et propter eam si
militie aduersa sustineam⁹. i. Pet. ii.
Christus passus est pro nobis vobis relinquitur
et cetera. Ver. Vult benignus dux deuotum
militis vultum et oculos in sua sustollit
vulnera: ut illi ex hoc animo erigatur
et exemplo suo ad tolerandum reddat
fortior. Quam enim asperitatem formi
dabit seruus si menti eius occurrat quod si
in dei passione sit redemptus: si eius christi pas
sionez se recordaremur: ita sagitta
amoris vulneraremur quod nihil propter eum
nobis sapienter omnemque tribulationem et do
lorem dulcat patemur. Gre. Si christi pas
sio ad memoriam reuocetur: nihil ad
duru quod non equo animo tolere. Ver.
Nihil dulcius in tribulatione quam passione
christi cogitare. Exemplum Iuuenis quodam
religiosus est factus et in primo anno ma
ximas temptationes sustinuit. videba
tur enim sibi graue quicquid facere vel
sustinere deberet. recordabatur bonorum
ferulorum que in hoc seculo habuerat
et videbatur sibi durus vestitus fratrum.
recordabatur mollium vestium. et breui
ter videbant sibi omnia dura que in clau

stro fuerat et quibus uti debuerat et re
cordabatur omnibus quibus carere debuerat.
Tandem temptatione victus habitum de
posuit: monasterium exiit. Cuius solus
per viam pergit: vidit occurrentem sibi
hominem nudum: habentem vulnera cruciata
in manibus et pedibus: et lateribus et in capi
te spineam coronam de qua fluebat sanguis
in facie eius: quo viso territus conaba
tur auferre: sed subtracta currendi gratia
cogebatur stare et audire. Intuitu filii ca
rissime vulnera sanguine perfusa. Et
quicquid amaram gustaueris intinge in il
lis et dulces tibi erunt. Ego sum Iesus
christus qui propter te mortem sustinui. Strati il
le compunctus rediit: et omnem austerita
tem ordiis patienter sustinuit.

De eodem. Sermo. Lxxii.
Cognosco oues meas. Job.
x. Oves christi sunt que christo serui
unt et ipsum diligunt. has agno
scit ex quatuor signis que inuenimus in oue
Primum est mansuetudo. Ovis est animal
mansuetum et patienter tolerans aduersa
non defendit se cornibus sicut unicornus.
nec dentibus ut lupus. nec unguibus ut
leo. nec calibus ut equus. nec vene
no ut vipera. nec clamoribus ut por
cus: sed tacens sustinet mortem in nullo se de
fendens. Sic fuit dei patienter et mansue
te aduersitates propter deum sustinere de
bet exemplo christi Isa. liij. Sicut ovis
ad occidendum est. et quasi agnus coctorem.
se obmutuit. p. Pe. ij. Cum maledicere
ret non maledixit et cetera. cum percutiebatur
non repugnabat. cum aspueretur non respu
ebat: sed omnia humiliter sustinebat. in quo exem
plum sustinendi ostendebat. i. Pe. iij. Christus
passus est pro nobis vobis et cetera. Ro. xij. Non
vos defendentes fratres karissimi: sed date locum
ire. Heb. xij. Recordate eum que tales
aduersus seipsum a peccatoribus sustinuit
contradictionem ut non fatigemini ani
mis vestris deficientes. q. d. Recordate
te qualia christus a pagans sustinuit et a
iudeis: et que patienter et non erit vobis

graue si qđ patiamī p̄t̄ eū. **Grego.**
Si passio xp̄i ad memoriā reuocet̄ nī
 hil adeo dux qđ nō equo aīo toleret̄
Exēplū. Cū qđā multa tormēta letā
 ter sustinūssz. q̄siuit tyzān⁹ qūo tan
 ta tormēta cū tāta patia ⁊ leticia su
 stinē possēt. R̄ndit. Nō ē mir⁹ qđ xp̄i
 serui letant̄ sustineant. cū signaculū
 crucis in cordib⁹ habeāt. **At ille.** hoc
 in te pbabo. ⁊ fecit eū secari p̄ medi
 um ⁊ cor ei⁹ diuidi ⁊ inuenit̄ i eo sig
 nū crucis ⁊ a viso hoc miraculo fidem
 recepat. **Scđo** inuenim⁹ in oue obe
 dientiar qđ obediēs est wca pastoris
 suir sic serui⁹ dei debz esse obediēs w
 a pastoris sui. s. xp̄i **Jo. x.** Oues mee
 wcc̄ meā audiūt. i. p̄ceptis meis obe
 diunt. ⁊ ego vitā etnā do eis **Mat.**
xix. Venit̄ adolecēs ad deū dicēs.
Magister bone qđ faciā qđ habeā vi
 tā eternā. R̄ndit **Ihus.** Si vis ad vi
 tā ingredi serua mādata dei. i. obedi
 as mandatis dei. **Actū. v.** Obedi
 re oportet dō. p̄. **Re. xv.** Melior ē obe
 diētia qđ victime. **Prop̄t** inobediē
 tiā ei adā est eiect⁹ de paradiso. **saul** de
 regno. **vxor loth** versa ē in statuā sa
 lis. **Gene. xix.** **Saul** est eiect⁹ de reg
 no. **Vñ. i. Re. xv.** Pro eo qđ abiecasti
 sermonē dñi abieat te dñs ne sis rex
Ite oīa mala hui⁹ seculi ex inobediē
 tiā pueniūt. vt ptz **Deut. xxviii.** Si
 audire nolueris wcc̄ dei tui vt custo
 dias ⁊ facias oīa mādata e⁹. mittet
 dñs sup te famē ⁊ sitim ⁊ increpatō
 nē ⁊ oīa mala donec cōterat te **Idō**
 inferiora nostra nō obediunt nobis
 qđ nos deo vel illi q̄ loco eius est non
 obediunt. **Debet** em̄ hec obedientia
 p̄cedē ex caritate. **Jo. xiiij.** Si diligi
 tis me mādata mea scz ex dilectione
 seruate: qđ coacta seruicia nō placēt
 deo. **Quidā** em̄ nolūt obedire deo nī
 si cogātur. sicut pharao q̄ obediuit
 deo qđ ei⁹ flagellauit: sed qñ plaga
 cessauit obedire noluit. **Et** ideo tan

de in mari rubro submersus fuit: vt
 habet̄ **Exo. ix.** **Sic** qđā adhuc sunt q̄
 nolūt obedire deo nī qñ sunt i mag
 nis necessitatib⁹ vel infirmitatib⁹. ⁊
 cū euaserūt. tales vt an̄ sunt. **Illi** tā
 de sicut pharao submergūtur i mari
 rubro. i. in inferno. **Nō** sic debēt faci
 oues xp̄i: sed ex caritate debēt obe
 dire p̄ceptis dñi. ⁊ anteq̄ trāsgrediā
 tur mortē sustinē. **Exēplū. ij.** **Nach.**
vñ. in septē fratribus ⁊ matre sua.
 quos cū **Anthioch⁹** coegit extra legē
 carnes porcinas cōmedē. **Respōde**
 rūt oēs. **Parati** sum⁹ potius mori qđ
 paternas leges p̄uaticari. **Tunc** rex
 iussit sartagine ⁊ ollas enneas succō
 di. ⁊ arrepto p̄mo abstractajute ca
 pitis piecit in sartaginē. **Deinde** pa
 dit summitates manū ⁊ pedū alijs
 aspicientib⁹. **deinde** piecit eū in sar
 taginē adhuc spirantē. **Eodē** modo
 sūt oēs cruciati anteq̄ cōtra p̄ceptū
 dī facerēt: vt carnes porcinas cōme
 derēt. **Sed** heu multi iā multo maio
 ra facerēt anteq̄ vnū digitū amitte
 rent tales nō sunt oues xp̄i. **Terad**
 ouis ē aīal fructuosū valde ⁊ utile.
 qđ oīa que in ea sūt utilia sūt. s. lac
 lana cutis ⁊ c. **Sic** serui⁹ xp̄i debz esse
 in oib⁹ utilis ⁊ fructuosus: si cogita
 tiōne. locutiōne. opatiōne. cōuersatiōne
 exēplo. i. **Thimo. iij.** **Exemplū** esto
 fidelīū in verbo. in cōuersatiōne. in ca
 ritate. in fide ⁊ in castitate. **Aug⁹.**
Sic se debet serui⁹ dei exhibē: vt ne
 mo sit q̄ eum vidē non velit. audire
 nō desideret. filiū dei eū eē dubitet
 vt illud in eo impleat. **fauces** ei⁹ dul
 cedo ⁊ tot⁹ desiderabilis. **Her.** **Pu**
 tas ne paz esse bñ viuē. bene viuīs
 si ordinalit̄ si socialit̄ si humilit̄ viuīs
 si ordinalit̄ tibi: socialit̄ primo. hūili
 ter deo. **Ordina** liter viuīs. si stude
 as oēs vias tuas in cōspectu tuo cōsi
 derate. vt caueas tibi a pctō ⁊ p̄rio
 tuo a scādalo **Socialit̄** viuīs si studas

amari et amare. affabile et blandum exhibere. supportare patient. imo libenter infirmitate corporis et mortem. Humiliter uiuis si studeas exsufflae spiritum superbie. et quotiens ad eum sentis omnino neges assensum. Qui autem non fuerint oues christi. vtilis et fructuose. accipient tale sententiam. **Mat. xxv.** Seruum inutilem propterea in tenebras exteriores et cetera. **Mat. ij.** Ois arbor que non fert fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. Quarto ouis est animal valde sobrius et modestus in cibo et in potu. Sustentat eum modicus expensis. scilicet crudis herbis. sic fructus dei debet esse paucus et moderatus in victu. secundum illud apostoli. **i. Thimo. vi.** Habetes alimenta et quibus tegamur his contenti sumus. **Sene ca.** Pictus tuus sit facilis non ad voluntatem sed necessitate. palatum tuum famel exaltet non saporibus. desideria tua paruo redime. quia hoc tantum curare debet ut desinant. **Aug. 9.** Si quid manducal et bibis ad refectioem corporis tui sustentationemque membrorum gratias agens ei qui tibi mortali tribuit ista solacia. abusus et potus tuus laudant deum. Si vero debitum modum excedis. et violentia ingurgitas. quantas laudes tua lingua est sonat. vita blasphematur. **Gulosi** igitur et ebriosi non sunt christi sed potius diaboli. **Vnde Mat. viij.** Quis dominus encheret demones de obsessis dixerunt. Si enchas nos hinc mitte nos in gregem porcorum quod fecit. Intrauerunt enim porcos et precipitauerunt eos in mari et submersi sunt. Vbi dicitur glo. Nisi quis vixerit more porci diaboli in eo partem non accipit. Qui autem frequenter in ebrietate in gulaviuere voluerit more porcorum quique diaboli partem in eo deo permitte accipit. **Exemplum** Quidam erat bibulus qui frequenter tabernas visitare consuevit. quodam die cum esset ebrius et multa mala et inutilia proferebat. inter cetera dixit cuiusvis animam meam emere pro

vino. Ille respondit. Ego emam. Et ille. Da mihi vinum et habeo animam meam pro morte. quia tunc in nihilum redibit. et ille emit. quod audiens diabolus intrauit tabernam in spiritu hominis querens si aliquid mercamonia essent ibi venalia. Tunc ait vni vis emere animam socii mei quam emi ab eo. Cui ille. Ego emam. et emit eam. Cuius per exisset dixit. O vi ei qui estis presentes quomodo a vobis quid videt vobis iuris esse si homo emit equum nonne debet habere frenum cum equo. Et cum omnes dicerent quod sic. Statim accipuit illum et detulit per aera cum corpore et anima. Ecce si ouis christi fuisset. lupus infernalis eum sic non detulisset. **Ro. ge.**

Dominica tertia Ser. lxxxij
Obscuro vos tanquam aduenas et peregrinos abstinere vos a carnalibus desideriis que militant aduersus animas. conuersationem vestram inter gentes habetes bonam. **pri. Pet. ij.** Vtile est peregrinis ut informetur a quibus abstinere et cauere debent in diuersis locis ubi transire debent. **Ros** autem quod diu hic sumus hic in presentia vita peregrinamur a domino. si quilibet ad patriam remeare debeamus. docet nos petrus in vobis propositis. **Nota** hic tria. **Primo** patet vita peregrinatio esse insinuat cum de. **Obscuro** vos tanquam aduenas et peregrinos. **Secundo** a quibus abstinere debeamus. cum de. abstinere a carnalibus desideriis. **Tercio** qualiter conuersari debeamus informari cum subdit. **Conuersationem** vestram inter gentes. **Circa** primum nota quod presentis vita dicitur peregrinatio propter tria. **Primo** sic quod peregrinus multis miseris affligitur. scilicet fame. siti. calore. frigore. et cetera. **Sic** homo qui diu est in vita multas sustinet miseras. **Job. xij.** Homo natus de muliere breui uiuens tempore repletus multis miseris. **Aug. 9.** Presentis vita. vita fragilis que quanto magis procedit. tanto magis ad mortem accedit. vita fallax

plena laqueis mortis: nunc gaudeo. sepe
 tristior: nunc vigeo: sepe infirmior. nunc
 uiuor: statim morior. nunc felix appareo
 statim miser. nunc rideo statim fleo. sicque
 omnia instabilitati subiacent. ut nec una
 hora homo in statu suo permaneat. hic fa-
 mes. hinc sitis. hic calor. hic frigus:
 nunc timor. hic tremor. hic languor. hinc
 dolor exuberat. **Sequitur.** Hec inop-
 portuna mors que miseris homines mille modis
 rapit. hinc febribus illi opprimit dolo-
 ribus. hinc suffocat. alijs illi iterum
 laqueis. hinc cruciat ferro. illi cor-
 rupt veneno. hinc punit flammis: illi di-
 uersis periculis. Sic ergo tanquam pegrini
 multis incommodis et miseris exponi-
 mur. **Secundo** quod pegrinus nunquam vel ra-
 ro est securus: sic quod diu sumus in hac vita
 nunquam possumus esse securi: quod infinitos
 habemus inimicos insidiantes nobis. scilicet di-
 aboli: mundum. et carnem. **Ps.** Multi sunt
 qui persequuntur me et tribulant me. **Per.**
Deu mihi qui undique bellat: undique
 mihi tela volat. undique mihi temptan-
 ta: undique pericula. quocumque me ver-
 to nulla securitas est. et que molestat. et que
 molestatur timeo. et esuriet et refectio
 et somnus et vigilie labor et requies mi-
 litant contra me. non minus suspectus est mi-
 hi iocus quam ira. et utinam si maligni spi-
 ritus soli impugnet nos suggestioibus
 suis. et nihil noceret homines periculosissi-
 mis exemplis: persuasionibus. adulationibus.
 detractioibus. alijsque mille modis
 propter ista non sumus securi in hac vita.
Insuper non sumus securi in hac vita. utrum-
 sumus in gratia dei vel non. **Ecclesiastes ix.**
Nemo sit utrum odio vel amore dignus
 sit: sed omnia usque in futurum incerta reser-
 uantur: unde oportet nos esse in continuo timore.
Job. xxxi. Semper enim quasi tumentes
 super me fluctat timor dei. **Sed** de malis
 dicit **Ecclesiastes viij.** Sunt iniqui qui ita securi sunt
 quasi iustorum facta habeant. **Et** sequitur ratio
 quod non profertur cito contra malos senten-
 tia. **Iero** filij hominum absque villo timore

perpetrant mala: sed reuera quanto expe-
 ctat diuitius tanto puniet grauius. Sic
 patet qualiter peris vita dicitur pegrinatio.
Secundo docet beatus Petrus a quibus ab-
 stinendum sit in hac pegrinatione si vo-
 lumus ad celestem patriam peruenire. **pr.**
De. ij. Abstine nos a carnalibus desi-
 derijs que militat aduersus animam. **Carnalia**
 desideria sunt maxime gula et lux-
 uria: in quibus caro maxime delectatur.
Sunt autem duo que nos trahunt a car-
 nalibus desiderijs. **Primum** est si confide-
 mus quod contigit primis parentibus que car-
 nis desiderium sequebatur quod eiectione
 erat de paradiso voluptatis in mise-
 rias presentis seculi et tota posteritas
 eorum. **Ideo** nos dicimur pegrini. quod
 de aliena terra venimus et peregrina-
 mur in ista. **Ideo** dicit **Petrus.** **Obsecro**
 vos tanquam aduenas et pegrinos absti-
 nete vos a carnalibus desiderijs. **q. d.**
Confidete et attendite quod propter car-
 nalia desideria aduenae facti estis et
 de paradiso eiectione in hac pegrinatio-
 ne. **Et** cauete a desiderijs carnis ne
 simile vobis contingat in futuro seculo.
Ro. vij. Si secundum carnem vixeritis: mo-
 riemini: quia expellemini de paradiso
 celesti sicut aduam a terrestri. **Secundo**
 possumus trahi a desiderijs carnis et
 si consideremus ad quod in hoc mundo po-
 sidemus. **Non** enim posuit nos hic deus
 tanquam masureos ut hic delicias habe-
 amus: sed ut pegrinos tantum que non
 habent certum locum manendi: sed abu-
 lant de loco ad locum donec ad patri-
 am suam redeant. **Sic** et nos. ad **Deb.**
xij. **Non** habemus hic manentem ciuitatem
 sed futuram inquam. et ibi inueme-
 mus delectationes anime et corporis.
Psal. Delectationes in dextera tua usque
 que in fine. **Quibus** priuabitur omnis
 qui delectationes hic querit carnales.
Luce xvi. **Fili** recordare quod bona recepisti
 in vita tua et lazarus similiter mala
 nunc vero hic consolatur: tu vero cruciaris.

Job. xxi. Quāt in bonis dies suos .s. in pūcto ad infernū descēdunt . **Ter**cio dōcet nos btrūs petr⁹ qualē dbe am⁹ nos habē intē gentes cū quibus uersamur . cū dicit **C**onuersationem vrām intē gentes habē bonā **S**cēdū q̄ multa requirunt ad hoc vt peregrinus bene uerselet **P**rimū est q̄ debita sua soluat anteq̄ exeat . s. si nō potest psoluere debz remiā postulatē . sic quilibz hō qui est peregrinus in hac uita tēdit ad uitā eternā . p̄mo debz deo psoluē debita sua p̄ satisfactōnē **E**t q̄ hęc tāta sūt dbita nrā q̄ solū nequim⁹ . debem⁹ humiliē petere remiā dicēdo **P**ater noster . c . dimitte nobis debita nrā **S**ic facebat dauid dicens **A**duena ego sū apud te . et peregrin⁹ . remitte mihi p̄sq̄ abeam **E**t dñs benignissimus patus ē oīa dimittere dicēs . **P**etite et dabit vobis q̄rite et inuenietis **L**uc. xi . **S**cēdo peregrin⁹ d̄z ambulare cū bona societate . nō ei secur⁹ vadit qui sol⁹ ambulat **E**cci. iij . **V**e soli . qui si ceciderit nō h̄z subleuantē **C**ris . **T**ūc maxime tēptando diabolus instat cū hōiez inuenit solū **I**deo tēptauit eū quādo inuenit eaz solā **P**eregrin⁹ ergo debz eligere bonā societatez **D**s **C**ū sancto scūs eris . **S**eneca . **C**ū illis cōuersare qui te meliorē facturi sunt . vel quos tu meliores efficere potes . ij . **T**hessa. iij . **D**enunciam⁹ ei vobis fratres vt abstineatis vobis ab oī frē ambulāte in ordinate **E**cci. xij . **Q**ui tāgit picē inquinabit ab ea . **T**ercio debz peregrin⁹ iniurias patienter sustinere vt sc̄z nō respondeat cuiuslibz fatuo . nec litiget p̄ quolibet obulo . immo si necesse ē de suo poat p̄ pace habēda **E**xemplū in ysaac qui cū peregrinat⁹ essz in gerara incole terre illius . multis iniurijs afflixerūt eum obstruētes puteos quos foderat **I**p̄ autēz nō contendit . sed pacifice in d̄s

recessit amittēs puteos . **R**ota hystoria **G**ene. xvi . **S**ic peregrin⁹ spūal debz vincere aduersa p̄ patientiā **L**uce. xxi . **I**n paciētia vrā possidebitis animas vrās **C**hristi nobile gen⁹ vincēdi ē paciētia . vincat qui patit . si vis vincē discē pati . **Q**uarto peregrinus nō debz se multū onerare . sic peregrinus spūalis nō debz esse onerat⁹ plurib⁹ diuitijs et honoribus . i . dignitatib⁹ : s. sufficiat sibi vt habeat necessaria . **V**nde . i . **T**hi. v . **D**abentes alimta et quibz tegamur his cōtēti sumus **M**ercatores ei qui mltū onerati sūt diuitijs nō vadūt securi et non sūt liberi sicut peregrini . q̄ ōz eos soluerē theloneuz vbi peregrini nō soluūt **I**tē qui multū portat nō p̄t festinanter ambulare : **V**nde dixit petrus ad ihesū **M**at. xix . **E**cce nos reliquimus oīa et c̄ **M**er . **B**ene petre et nō ad iniquitiaz tibi . nō ei sequi onerat⁹ poteras **E**xemplū in adolescente q̄ dixit ad ihesū **Q**uid faciā vt perueniā ad uitā eternā **C**ui dñs . **V**ade et vende oīa q̄ habes et da pauperibus . et seq̄re me . **D**e eodē .

Sermo . lxxxiij .

Quistica vrā vertetur in gaudium **I**o. xvi . **D**ic consolatur dominus amicos suos qui t̄ bulationes sustinēt p̄pter eum p̄mittens eis gaudium eternū **S**cēduz q̄ duplex est gaudium quo suos cōsolat domin⁹ sc̄z spūale et eternale . spūali in p̄nti . eternali in futuro **G**audium spūale prouenit ex t̄b⁹ **P**rimo ex securitate cōscientie **P**rouer. xv . **S**ecura mens quasi iuge viuuiuz . **R**ichardus de scō victore **B**ona cōscientia nihil ē iocundi⁹ . nihil securi⁹ premit corpus . trahat mund⁹ . terreat diabolus : et illa erit secura : secura cū corp⁹ moriet̄ . secura cū anima coram deo presentabitur : secura cum vtrūq̄ i die iudicij an̄ t̄bunal iusti iudic

statuet. **Her.** Conscientiā bonā faciunt in nob̄ duo. p̄mā et cōtinētia. scz q̄ p̄ p̄mā peccata om̄issa punim̄ et p̄ cōtinētiā deinceps puniēda nō cōmittim̄. **Isido.** Nulla p̄na ḡuoz mala p̄scia. **Vis** autem nunq̄ tristis esse: b̄n̄ uiue. **Her.** Cōsciētia aut lō et nō tranquillat: et alia trāquilla et nō bona. alia lō et trāquilla. alia nec bona nec trāquilla. **Bona** et nō tranquillā ē eoz qui iā conuersi ad d̄m cogitāt annos suos in amaritudine. **Trāquilla** et nō bona ē eoz qui i spe peccāt et dicūt i corde eoz. **De** ista nō req̄ret. ista maxime ē adolecētū **Bona** et trāquilla ē eoz q̄ carnē sp̄ritui subdiderūt. et cū his q̄ oderunt pacē sūt pacifica. hęc ē req̄es anime i hac requiez capit aīa. **Nec** bona nec trāquilla ē eoz q̄ i multitudine peccatorū desperāt. **Secūdo** puenit gaudium sp̄iale ex p̄miorū cōsideratione. **Mat. v.** Gaudete et exultate: qz merces vestra multa ē in cel̄. **Greg.** Merces q̄ nobis p̄mittit̄ magna ē et p̄iosa et diutina. adeo maḡ q̄ neq̄t numerari: adeo p̄iosa q̄ neq̄t opari adeo diutina q̄ neq̄t terminari. **Aug.** Illud qd̄ p̄pauit se diligentib̄: si de nō capiet: spe nō attingit̄ caritate nō cōprehendit̄: desideria et vota trāsgredit̄: acq̄ri p̄t: estimari nō p̄t. **Anselm.** Mediteē mens mea illud: loquat̄ lingua mea amet cor meū: esuriat illd̄ aīa mea: sitiāt illd̄ caro mea: desidet̄ tō s̄ba mea. donec intrē i gaudiū d̄m mei. **Au.** Festinem̄ ingredi i illā citatē ubi nihil effluit. nihil itus qd̄ fastidiat̄. nihil foris qd̄ appetat̄. ubi rex veritas: rex caritas possessio et̄nitas. **Ibi** erit ois pulchritudo obiecta visui: ois dulcedo influēs gustui: ois suauitas subiecta tactui: ois armonia resonās auditui. **Cōsideratio** istoz generat leticiā cordis. **Tercio** puenit gaudiū sp̄iale ex d̄m̄tatis

meditatione. **Psal.** In meditatione mea exardescet ignis. scz caritatis et sp̄ialis gaudij. **Dugo** dicit i persona anime. **Quid** est illud dulce qd̄ i dei recordatione aliquādo me tan gere solet. et tam rehemēter et tam suauiter afficere vt iam tota alienoz et nescio quo abstrahi incipiam. **Sbi** to em̄ innouoz et b̄n̄ mihi esse incipit ultra q̄ dicē sufficiā **Exultat** anim̄. cor illuminat̄. desideria iocundātur. **In** memoriaz venit omnū p̄teritorum dolorū perpeffio et nescio ubi sū **Aug.** Aliquādo introduas me d̄ne i affectum multum inulitatum i teozus: nescio i quam dulcedinem que si p̄ficiatur i me: nescio quid erit vita eterna si ista nō est. **Her.** Gustus ille nihil aliud ē q̄ ieritamentū desiderij et incentiuū amoris: sicut scriptū est. **Qui** edūt me adhuc esuriēt: et q̄ bibūt me adhuc sitient. **Ps.** meū appetio ad te d̄ne et attraho sp̄ritū et nō nunq̄ ocul̄ clausis ad te ihiātū mittis mihi i os cordis qd̄ nō h̄ mihi loq̄ qd̄ fit **Saporē** qd̄ sentio et dulcedinē adeo cōfortatē vt si p̄ficere tur i me nihil ultra querere **Aug.** **Quoniā** de torrēte voluptatis cuius vna gutta maiorē oceano. q̄ semel quantū possibile ē p̄fecte gustauerit restat vt i eo oio sitis secularis extinguat̄ **Her.** Si vna gutta et̄ne dulcedinis tm̄ inebriat q̄ h̄o ubi sit nesciat: qd̄ erit i regno celozum ubi bibemus de fonte dulcedinis totū influētie sine fine. **Et** sic patet de p̄mo. **Secundo** cōsolabitur domin̄ i futuro gaudio eternali. **Joh. xvi.** Iterū vob̄ dicto vos et gaudebit cor vestr̄. **Illud** gaudium cōmendabile est a tribus **Primo** qz plenum sine defectu. **Secūdo** qz purum nulla tristitia p̄mixtū. **Tercio** quia p̄petuū et nunq̄ terminandū. **De** plenitudine dicit̄ **Deuē. viij.** Ois rex abūdantia p̄frueris:

Judiciū. xij. Tradet vobis de locū
vbi nullius rei penuria **Cre.** Que li
gua dicere aut quis intellect⁹ capere
sufficiat. q̄ta sint illa supne felicitatis
gaudia **Anselmus.** Ibi erūt gaudia
corporis et anime q̄lia nec oculus vi
dit nec auris audiuit. nec cor hoīs co
gitauit. fm omnē sensuz erit sufficiē
tia cōpetentiū commodoz sine omī
indigētia **Joē Cre.** Quid per multa
vagaris o hō q̄rendo bona aie tue et
cordis tui. Ama vnū bonū i quo sūt
omnia bona et sufficiat Quid ei amas
caro mea? quid desideras aīa mea?
Ibi ei est quicquid amas. q̄cquid d
sideras. Si delectat pulchritudo. ful
gebunt iusti sicut sol. Si sana et salu
bris vita. ibi ē sana eternitas et eter
na sanitas. qz iusti in p̄petuum vi
uent Si melodia. ibi angeloz chori
sonāt sine fine. si voluptas. de torrē
te voluptatis sue potabit eos de⁹ Si
sapia ipa dei sapia ostēdit seipsaz eis
Si amicitia. diligent deū plusq̄ seipsos
et inuicē tanq̄ seipsos et de⁹ illos pl⁹
q̄ ipsi seipsos. si cōcordia. omnibz erit
vna voluntas qz nulla illis erit n̄ dei
sola voluntas Si omnipotētia. oipotē
tes erūt sue voluntatis vt de⁹ sue **Rā**
sicut de⁹ poterit qd vult p seipsum.
ita poterūt illi quod volunt p illum
Si diuitie et honores. deus suos suos
supra eos constituet. immo filia et dno
cabunt et erunt: si securitas certi erūt
qz nūq̄ et nullaten⁹ illud bonū d̄erit
in futur⁹ **Secūdo** cōmendabile ē reg
nū celoz qz pur⁹ et nō permixtum ali
qua tristitia. sicut p̄ns gaudiuz mun
di. qz hic risus dolore miscebit. sic n̄
erit ibi **Apoē. viij.** Abstergz de⁹ oēm
lacrimā et c. **Psā. lxxv.** Obliuioni tra
dite sūt angustie p̄ores **Hī.** ibi erit
requies a laborib⁹: pax ab hostib⁹.
amēntas de nouitate. securitas d̄ et
mitate. suauitas atqz dulcedo de etna
dei visione Et quis nō illic rehemē

ter habitare desideret. ppter pacēz.
ppter amēntatē et eternitatē. ppter
dei visionē **Aug⁹.** Erat ciuitas illius
vna in oībus et inseparabilis in singul
volūtas libera. ab omni malo libeā
ta et omni bono impleta. fruens inde
sinent eternoz iocūditate gaudiuz.
oblita culpaz. nec ideo tamen sue li
berationis oblita. vt liberatozi suo
sit ingrata **Quātuz** autē atqz ad sci
entiā rōnalem memor ē p̄teritorum
maloz suorum **Quantum** autem ad
experiētē sensū. p̄sus imemor **Ter
tio** gaudiuz celi ē cōmendabile. qz et
num sine fine p̄mansuruz **Psā. xxxv.**
Leticia sempiterna sup capita iustoz
.i. sup mentes ipsoz **Jo. xvi.** Iteruz
videtoz vos et gaudiuz vrm nemo tol
let a vob. **Cre.** Merces q̄ promittē
adeo magna ē qz neq̄t estimari. adeo
multa qz nequit oparari. adeo diuē
na qz nequit numerari **Aug⁹.** Hī fi
nis erit nrōz desideroz qui sine fine
videbit. sine fastidio amabit sine sa
tigatione laudabit. hoc mun⁹ hic af
fectus hic affectus. p̄fectus erit om
nib⁹ sicut ipsa vita etna cōmunis.
Ad quā nos perducet.

Dominica quarta. ser. lxxxv.
Sit oīs hō velox ad audiēduz
tard⁹ ad loquēduz **Jac. pri.**
Et iacob⁹ docet nos in v
bis p̄positis exp̄scere linguā a mult
loquio **Rā** de oī v̄tlo oīoso quod lo
cuti fuerint hoies sup terrā reddent
rōnem in die iudicij. sicut d̄r. **Mat.
xij.** Sciendū qz loquēs debz attendere
quatuor. primo qd loquatur. secūdo
cui loquat. tercio quādo loquat. q̄
to quō loquat **Primo** qd loquat at
tendē debz **Debz** autē loq̄ de deo et nō
q̄ sūt extra deū. **pri. Pet. iij.** Si quis
loquit q̄si sermones dei. i. q̄cunqz vo
luerit loq̄ loquat de deo et nō q̄ sūt
extra deū **Ephē. iij.** Oīs fmo malus ex
ore tuo nō p̄cedat. s̄ q̄ bon⁹ ē ad eoi

ficationem vt det grām audie n̄tib⁹

Ihero. p̄iosa lingua q̄ nō n̄ d̄ dimis re-
b⁹ nouit v̄ba ostruē. ⁊ sc̄m os v̄n ce-
lestia eloq̄a p̄ferunt. **N**ō caue ne q̄d
loq̄ris q̄d v̄iat in rep̄h̄sionē. lapis
emissus ē s̄mo plat⁹. q̄prop̄t̄ diu co-
gitādū ē anteq̄ p̄ferat̄ **J**ob xxi. **S**up-
p̄omite digitū ori v̄ro. q. d. **C**laudite
os v̄m ⁊ cogitate q̄d loq̄ d̄atis **O**s
eī q̄d sp̄ stat aptū ad loq̄ndū ē sicut
vas sine cooptoio. hoc em̄ ato com-
q̄nabat̄ **Rūe. xix.** **V**as q̄d nō h̄uit co-
optulū ⁊ ligaturā desup̄ imūdū erit
Exēplū. **L**egit̄ i vitalpa. q̄ q̄dā sc̄us
tulit̄ t̄b⁹ am̄is lapidē in ore vt assuel-
cēt silētū. **S**ec̄do dz attēdē h̄o cui loq̄-
tur. **Eccle. xxij.** **C**ū stulto nō multū
loq̄ris **Pro. xxvi.** **N**ō respōdeas stul-
to s̄m stulticiā suā. ne sibi silis vide-
ris **Et ibidē d̄t.** **R**ūdē stulto s̄m stul-
ticiā suā ne sibi sapiens videat̄. **Q**uō
aut̄ stulto sit r̄ndēdū: d̄t glo. **Q**uidā
sūt stulti q̄ oino sūt incorrigibiles q̄
q̄nto pl⁹ arguūtur t̄ato p̄iores effi-
cūtur. talib⁹ nō ē r̄ndēdū. **V**n̄ d̄ns
r̄ndē noluit herodī nec pilato. **Q**ui
dā aut̄ sūt corrigibiles ⁊ hoc dupl̄e
vel p̄ suauē respōsionē vel p̄ austerā
et talib⁹ ē respōdēdū s̄m stulticiā su-
am. s̄m q̄ eoz stulticiā req̄rit. quā
doq̄ suauit̄ q̄nq̄ auste. **Pro. ix.** **N**o-
li arguē derisorē ne oderit te. **A**rgue
sapiētē ⁊ diliget te. **P**rouerborū.
xxij. **P**l⁹ p̄ficiat̄ correptio apud sapiē-
tē q̄ septē plage apud stultū **Exēplū**
Johes arguebat herodē ⁊ iō eū icar-
cerauit ⁊ decollauit. **Mat. xxij.** **E**t d̄
talib⁹ d̄t **P**rouer. **xxix.** **V**iro q̄ corri-
piētē se dura ceruice cōtēnit: rep̄ti-
n⁹ ei sup̄uenit̄ interit⁹ ⁊ eū sanitas
nō seq̄tur. **Eccle. xix.** **Q**ui odit corre-
ctionē minuet̄ vita. **Q**uid aut̄ circa
tales faciēdū sit docz d̄ns **Mat. xvij.**
Argue fr̄em tuū si te nō audierit ⁊ c̄
sit tibi sicut ethnic⁹ ⁊ publican⁹ **R**e-
quire. **sera. in. ate letare. Tercio dz**

attēdē h̄o quādo loq̄tur. ē em̄ tps
loquēdi ⁊ tēp⁹ tacēdi. vt ptz **Eccle.**
in. **I**hero. sit s̄mo tu⁹ modest⁹ ⁊ suo
tpe p̄ferendus **Raban⁹.** **S**i loq̄ dele-
ctat̄ p̄uide vt materia sit honesta lo-
c⁹ cōgru⁹. sermo breuis. verbū ap-
tū. i. debito tpe platū. sicut d̄t **Eccē.**
xx. **E**x ore fatui reprobāt̄ parabolar
qz nō dicet eā debito tpe. q. d. licet
aliquādo stult⁹ dicat sermonē verū
tamē reprobāt̄. ex eo qz nō d̄t eū de-
bito tpe. **D**ebz ergo valde diligent̄
attēdere debitū tēp⁹ ⁊ nō p̄us loqui
q̄ oportet. **Eccē. xxxij.** **A**dolēscēs lo-
quē i causa tuavix ⁊ si bis irogat⁹
fueris: habeat caput respōsū tuū.
hoc ē c̄tra illos q̄ p̄us respōdēt q̄ in-
terrogātur. **Q**ui idiscrete loq̄tur ē si-
mil̄ ciuitati q̄ ē sine muro. **Pro. xxv.**
Sicut v̄bs patēs sic q̄ nō p̄t loquēdo
cohibē sp̄m suū. **I**tē ē sicut dom⁹ si
ne ostio q̄ sine custodia ē quā intrat
quicūq̄ vult. **D̄s.** **P**one do. custo-
ori meo ⁊ host. arā. la: meis. **Pro.**
xxij. **Q**ui custodit os suū custodit am-
mā suā. qz mors ⁊ vita i manib⁹ lin-
gue. **Exēplū** in adolēscētē q̄ gl̄ abāē
int̄fesse saul. cui dixit dauid. **O**s tu-
um locutū ē cōtra te ⁊ statī feat occi-
di eū. **N**ota hysto. **ij. Reg. i.** **Q**uarto
dz h̄o attēdere quō loq̄tur. **Col. iij.**
Sermo vester semp̄ i grā sit sale cō-
dit⁹: vt sciatis quō oporteat v̄nicū-
qz loq̄. **I**stū salē accepit h̄o ante bap-
tismū quādo d̄t sibi. **A**ccepe salē sapi-
entiē ⁊ c̄. **S**i ergo scis cōdire pulmē-
ta tua. q̄re nō scis cōdire verba illa
Aug⁹. **E**ligis alios quos comedis v̄-
cū nō eligis verba q̄ loq̄ris. **Eccē. v.**
Re tēme quid loq̄ris ⁊ cor tuū nō sit
velox ad loquēdū sermonē. **G**reg.
Obscero disce gl̄it̄ debeas v̄nicūqz
loq̄. **Raban⁹.** **L**oq̄ anteq̄ didicēris
presūptiōis ē subuersio scripture.
error moris. destructio fidei. dissipa-
tio religionis. turbatio pacis: decep-

tio simplicium. indignatio peccatorum. nihil incorrigibilium inter fratres. nihil intolerabilem inter ciues. nihil periculosum inter milites. nihil turpium inter honestos. **I**do. Que deperdita est loquendi est ratio. que vel bonum bene vel malum siue bonum male. vel malum bene preferat. Bonum quippe bene loquitur que ea que recta sunt humiliter annuntiare videtur. Malum loquitur male que quodlibet vitium suade conatur. Bonum male loquitur que quodlibet rectum arroganter predicare sentit. Malum bene loquitur qui aliquid vitium narrando detestatur. ut ab hoc homines auertant. **I**hero. semp linguam tuam de bonis loqui assuesce et aditum tuum ad bonorum magis laudem quam ad malorum vituperationem accommoda. **I**do. Disce bene loqui. corde. ore et ope. Corde bene loquitur que cantat non simulat. Ore bene loquitur que alios bene docet et mansuete corripit. Ope bene loquitur que alios bonis exemplis edificat. Corde male loquitur que interius cogitationes noxias. et meditationes meditat. Ore male loquitur qui pro eo quod male agit flagellat et murmurat. Ope male loquitur qui male viuendo exemplis suis alios ad praeu agendum informat. **E**xemplum de male loquentibus refert gregorius in dialogo. **Q**uidam huius filium quondam anorum. que valde diligens docuit turpiter loqui et male quoties animo suo aliquid obstiterat. quodam die cum patre tenet eum in brachijs et male loqueretur vidit demones venientes. Et clamauit. **Q**ui patrem namque et demones veniunt et volunt me tollere. quod cum dixisset arreptus est a dyabolo et viuus deductus est in infernum.

De eodem. Ser. lxxxvi.

Quoniam autem venerit ille scilicet spiritus sanctus arguet mundum. id est mundum amatores vel mundanos peccatores de peccato quod commiserunt de iusticia quam omiserunt de iudicio quod non timuerunt. **I**oh. xvi. In his verbis describitur effectus spiritus sancti venientis ad

cor hominis. qui arguet. id est reprehendet hominem de commissis et omissis. **S**ciendum autem quod homo habet arguentes. scilicet propria conscientia. deum. et hominem et proximum. **P**rimo arguit homo a propria conscientia per remorsum peccati. **I**heremi. ij. Arguet te malicia tua et auersio tua increpabit te. et sequetur. **V**ide quod malum et amarum sit te deliquisse dominum deum tuum. **I**do. Nulla pena est grauior mala conscientia. vis autem nuntius esse tristis. bene viuere. **Q**ui autem male viuunt semper turbantur habet conscientiam et verum interitum. licet foris letari videatur. **D**e bonis autem est otarium. **R**ichardus. **B**ona conscientia nihil est iocundius. **R**equere in do. in. post pascha in sermo. **T**ristitia vestra. **S**ecundo habet homo arguentem deum qui arguit tripliciter. scilicet. verbo. facto. et signo. **A**rguet enim verbo scripture. **Q**uia sacra scriptura est quasi speculum peccatori. omnes maculas suas ut abluat et abstergat. **I**h. Thimo. in. **Q**uis scriptura diuinitus inspirata utilis est ad docendum. ad arguendum. ut perfectus sit homo. ad omne bonum opus instructus. sed quidam sunt similes serpenti qui obturat aures suas ad vocem incantatoris. sic ipsi obturant aures suas ad vocem predicatoris et nolunt audire quod arguatur sicut iudei. qui contumaciter aures suas cum eis beatus stephanus scripturam sacram predicaret. ut habet **A**ct. vi. **E**xemplum. **Q**uidam princeps erat predo nunquam volens confiteri quem cum vxor sua moneret ut se emendaret introgavit. credis quod infernus sit. **R**espondit. nequaquam. **P**redicatores predicant talia ut homines terreant et munera accipiant. **Q**uodam nocte demones eum rapiunt et ad infernum deducunt. **Q**uid videns vxor sua orationi se dedit. rogans deum ut de statu suo reuelaret sibi. **E**t ecce mane inuenit corpus viri in lecto exustum ut carbonem et in manu eius leam in qua erat scriptum. **Q**uod certe sum de eo quod predicatorum predicant et certus sum quod

inferno est i quo in eternū crucabor
Ite arguit dñs factō. s. flagellādo si
 cut pater filiū suū: p infirmitates &
 aduersitates. **Deb. xij.** **P**oli negligē
 fili m disciplinā pñs tui neqz fatige
 ris cū ab eo corripieris. **D**eus enim
 oēm filiū quē recipit flagellat & cor
 ripit. **Apocal. in.** **E**go quos amo ar
 guo & castigo. **Gre.** **I**deo hic dñs q̄
 buldā parat vt eos in ppetuū feriat
Ite hic ferit nō pcedo vt i etnū peat
Electi ergo quōqz timēt: ne vltio que
 suspendit: in fine gūior seruet. ferri
 paterna correctiōe desiderāt. & dolo
 re vulnerū salutis medicinā putant.
Exēplū. **Q**uidāz sanct⁹ pater erat q̄
 solebat singulis ānis infirmari. vno
 anno cū non infirmaret cōtristat⁹ est
 dicens **M**odo dñs oblit⁹ est mei & sta
 tū infirmat⁹ ē. **I**te arguit domin⁹ si
 gnō vel exēplo quādo scz hōi ostēdit
 qualit̄ alios flagellauerit. sicut fur ā
 guit cū ei patibulū ostēdit. **P̄s.** **A**e
 guā te & statuā te cōtra faciem tuā
 q. d. **O**stendā tibi maloz penā vt nō
 cōmunicēs eis. **Ad ephē. v.** **N**olite cō
 mūicare opib⁹ infructuosis tenebra
 tū sed poti⁹ redarguite. qz aut domi
 n⁹ pctōres pūniūt p̄tz in multis. in
 pharaone. in sodomitis. i vitulo au
 reo. in sennacherib. **Q**ualiter autem
 domin⁹ pūniūt decem p̄ceptorū trās
 gressores. **R**ēqre sup̄ in ephā i ser.
Vbi ē qui nat⁹ est. **T**ercio hz lymo
 arguentē primū suū. **V**ult em̄ domi
 n⁹ vt hō arguat primū suū delinquē
 tē. **Mat. xvij.** **S**i peccauerit i te fra
 ter tuus vade & corripe eū int̄ te & ip
 sū solū. si te nō audierit. adhibe tecū
 vnū vel duos testes. si illos nō audi
 erit dic. eccie. i. iudicab⁹ eccie. si nec
 illos. audierit sic tibi vt ethnicus &
 publican⁹ **R**ēq. serā. ij. ante letare
De isto ecā dicit. i. **T**hessa. v. **R**oga
 mus vos corripite vōs frēs inq̄etos
Debem⁹ aut corripere primos dupli

ter. s. cū caritate & mīa. **D**e p̄mo dā
Isa. xi. **E**gredietur virga de radice
 yesse. yesse interpretat̄ incendiū de in
 cendio amoris debz pcedē virga cor
 rectionis. ij. **T**himo. ij. **S**eruum dñi
 oportet esse patientē cū modestia cor
 ripientē. **S**ed qdā sūt q̄ nō corpiunt
 ex caritate: sed ex iuidia & rancore.
Eccle. xix. **E**st correctio mēdax i ira
 cōtumeliosi. ij. **T**hessa. ij. **N**olite q̄si
 inimicū estiare illū: s. corripite vt fra
 tre. **S**ic iudei corripiebāt ihm ex in
 iuidia qz in sabbato hōies curabat.
Inuidebāt em̄ ei qz talē potestātē ha
 bebat. **S**ecūdo debem⁹ corripē & ar
 guere primū ex mīa. **Q**uia d̄t **Aug.**
Inq̄tū ē hō die⁹ misereri: inq̄atū
 pctōz debemus corripere. **P̄s.** **C**orri
 piet me iust⁹ in mīa & increpabit me
Gre. **O**mnipotēs de⁹ idcirco p̄napē
 apostolorū p̄misit cadē vt i culpa sua
 difficēt q̄lit̄ alijs debēt misereri. **Ca
 la. vi.** **F**rēs si p̄occupat⁹ fuerit hō in
 vno delicto instruite hui⁹ in leuita
 te spūs salutē & veniā p̄mittēdo. **C**ō
 siderās teipsū ne & tu quīs vite spi
 ritualis. tamē ex carne tēptaris. **N**i
 hū em̄ sic ad misericordiaz inclināt s̄
 cut p̄p̄ri periculi cogitatio. **Exēplū.**
Frater quidā impugnatus spū formi
 cationis cui dā sem̄ cōfessus ē: qui nō
 benigne corripuit eū sed dixit se iudi
 gnū vocare monachū qui sic tēptat̄
Ille aut̄ desperās relicta cella rediit
 ad seculum. **D**ispositione aut̄ diuina
 occurrit ei abbas apollom⁹ qui que
 sita causa fugēdi cōsolatus est eū di
 cēs. **E**go ecā in hac etate valde hu
 iusmodi tēptat⁹ temptatiōib⁹ & co
 gitatiōib⁹ fui. reuersusqz ille ad cel
 lā suā. tūc apollom⁹ orauit deū: vt
 frat̄ ille q̄ eum sine mīa corripuerat
 tēptaret̄ & iste liberaret̄. **E**t vidit
 quendā ethiope extrahentem sagit
 tas de iuniori & mittentē in senē. **B**e
 nex aut̄ adro ē temptatus qz nō pote

rat se cōtinē qñ eadē via ip̄e etiā redi
ret ad selm Cui occurrit apollom⁹
di. Reuertē i cellā tuā ⁊ recognosce
fragilitatē tuā ⁊ opatē cū primis ⁊
orōne scā liberat⁹ ē a tēptatiōe

Dñica. v. Sermo. lxxxvii.

Sis putat se religiosū eē ⁊
nō refrenās linguā suā. s̄ se
ducēs cor suū: h⁹ vana ē reli
gio. **Fac. i.** In istis v̄bis docet nos be
at⁹ iacob⁹ refrenare liguas nr̄as qz
in idiscreta lucutōe ml̄ra mala otingū
gūt **Pro. xij.** Qui custodit os suū cu
stodit aiām suā: qz mors ⁊ vita i ma
nib⁹ ligue. **Sciēdū** qz liguā nr̄am p̄n
cipalit̄ refrenare dēm⁹ a t̄b⁹. s. a de
tractōib⁹ a mēdacys ⁊ a piuens **De**
p̄mo sciēdū qz detractiōes vitare de
bem⁹ p̄t ml̄ra. **P̄rio** qz sac̄ sc̄ptuā
p̄hibz̄i ml̄tis locis **Leui. xix.** Surdo
ne male dicas. **Glo.** Surdo maledi
at q̄ absēti detrahīt qd̄ valde ipiū ē
cū ip̄e nō audiat: vt oīra obiēta ali
qd̄ possit r̄idē. **Et Sap. i.** Custodite
vos a murmuatiōe q̄ nihil p̄dest ⁊ de
tractiōe pate ligue. **Secūdo** qz detra
ctor ē maledict⁹ a dño. **Ecci. xxvij.**
Sufuror: ⁊ bilinguis maledict⁹. mul
tos ei turbauit pacē h̄ntes **Hoc** figu
rauit dñs **Rue. xij.** qñ mariā sororez
moysi lep̄ p̄cussit: q̄ moysi detrahēat
et iussit eā separari extra castra. sic se
pabūē oēs detractores a coione br̄ō
rū **Tercō** p̄t viciū vilitatē. detractor
ei p̄ior ⁊ vilior ē fure **Ambro.** Tole
rabiliores sūt fures q̄ vestes ⁊ alia b̄
ditipiūt: q̄ detractōes q̄ famā nr̄am
lacerāt **Cui⁹ rō p̄t eē.** qz d̄r **Ecci. vij.**
qz meli⁹ ē nomē bonū q̄ diuitie ml̄te
vñ q̄ alicui aufert nomē bonū. i. bonā
famā p̄l⁹ nocet ei q̄ si ml̄ra b̄ t̄palia
aufēt. qz b̄ t̄palia p̄t h̄o recupare:
bonā famā raro p̄t recupare in tota
vita sua. **P̄n** simō leprosl⁹ p̄l⁹ q̄ fuit
curat⁹ a lep̄ sp̄ symō leprosl⁹ dicebat⁹
Vñ h̄oiss multū d̄berēt a detractōi

b⁹ cauere. qz vno verbo p̄t alteri au
ferre honozē ⁊ famā suam quā mille
verb nō potest recupare. **Quarto** de
bem⁹ vitare detractiōes. quia detra
ctio facit h̄oīem similit̄ bestis **Vñ** de
tractor p̄mo similit̄ ē canis. **Ecci. xxix.**
Sagitta infixa femōri canis. sic v̄bū
in ore stulti. **Canis** habēs inf̄xā sagit
tā femōri nō req̄scit donec remota
fuerit. sic detractor q̄scē nō p̄t do
nec verbū malū qd̄ de p̄mo suo au
diuit referat alteri. **Et** qd̄ p̄ius ē se
pe de suo aliqd̄ addit. ⁊ aliquādo de
tractores sūt p̄iores canib⁹. **Canis**
em̄ nō comedit carnes alteri⁹ canis
sed detractor comedit p̄ximū suū.
Grego. Qui aliena detractiōe pasci
tur. pauldubio alienis carmb⁹ satu
rat. **Vñ** qd̄ā sanct⁹ abbas in vital
patz̄ dixit. **Meli⁹** est in q̄dragesima
carnes aialū comedē: q̄ p̄ detractō
nes ⁊ vitupationes comedē carnes
frat̄z. **Secūdo** detractor similit̄ ē por
co. **Pore⁹** si ortū intrauerit ⁊ ex vna
parte videat flores ⁊ ex alia p̄t ster
cora: atq̄ currit ad sterora q̄ ad flo
res. **Sic** detractor si viderit vel audi
erit de aliquo b̄o ⁊ mala: statim reue
lat mala ⁊ bona nō curat reuelare.
Isti os suū ad modū porci inq̄nari n̄
curāt. qz elictis florib⁹ v̄tutū ad ster
cora p̄tōz currit ipsa masticando.
Tercō detractor silis ē h̄p̄tū **Ecci. x.**
Si mordeat h̄p̄s i silētio. nihil eo mi
n⁹ h̄z q̄ occulte detrahīt. **Serpēs** mor
det h̄oīez i occulto: s̄ fugit i maifesto
Sic detractor mordit ⁊ rodit h̄oīnē
post tergū suū. s̄ in p̄sentia sua nō au
det loq̄ quicq̄. **Quarto** detractor si
milis ē v̄rso. **Vñ** **Daniel. vi.** Daniel
vidit in visiōe sua in nocte q̄tuor be
stias ascendētes de mari quaz vna
similit̄ erat v̄rso: ⁊ i ore ei⁹ erāt tres
ordines dētū. **Per** v̄sū q̄ libent̄ lin
git sanguinez significat̄ detractor q̄
alioz p̄tā libēt̄ masticat reatādo

Tres ordines dentium sunt triplex modus
 detraxendi. **Primus** est quod quicquid boni sciunt
 de homine hoc subtrahunt et occultant ne homo
 super hoc commendetur. **Secundus** est quicquid
 mali sciunt cum gaudio referunt et aug-
 mentantur ut homo eo magis vituperetur. **Ter-**
tius quod detractioes libenter audiunt et
 non excusant. **Her.** Qui detrahit vel
 detrahentem audit: quos horum danabilior
 sit non facile dixerim: pari ei reatu te-
 nentur. **Vñ Pro. xij.** Labia detraxentium
 sunt procul a te. **Eccl. xxviii.** Sepi au-
 res tuas spiritibus: et noli audire linguam
 nequam. **Ihero.** Remo iusto audit ore
 libenter narrat. vñ si detractor non ha-
 bet audientes non de facili detrahet.
Prover. xv. Ventus aquilo dissipat
 pluuias. Et facies tristis linguam detra-
 hentem: quia si detractor videt audientem
 contristari. continuo cessaret a detra-
 ctionibus. Quanto detractor similis est ma-
 rino monstro quod habet gladium in ore.
Gladius enim est lingua detractoris. **Ps.**
Lingua eorum gladius acutus. **Her.**
Gladius triiceps lingua detractoris.
Rec huiusmodi linguam mucrone illo quo
 lat dominicum cossolum est crudelior
 dicere veritatis. fodit hic corpus christi scilicet
 corpus exanime: sed lingua detractoris
 nec iam exanime fodit sed exanime facit. ip-
 sis spiritibus et lacrima nocentior est: quibus eum
 iudei infixerunt. **Gladius** iste dicitur triiceps
 quia tres inficit vno ictu scilicet illum cui de-
 trahit et illum qui detractioes audit et il-
 lum qui detrahit. **Psal. Gla. eo.** itret in
 cor. eo. **Gladius** iste figuratur per gladium
Joab quem occulte habuit sub pallio
 suo et accedens ad amasan salutauit
 eum dicens Salue mi frater: et manu vna
 tenens mentem eius quasi osculando eum.
 alia manu extrahens gladium illo non
 aduertente inficit siue profodit eum. **Ro-**
ta hysto. ij. **Re. xx.** Sic detractores
 arripunt hominem in punitia: et quando minime
 aduertit pugnant eum gladio lingue sue
 detraxendo. **Gladius** ille multo nocui-

os est ferreo gladio. quia gladius ille tunc
 leuit presentem. iste absentem aliquem per quem
 dragita vel centum miliaria et non solum
 malos: sed etiam bonos leuit. **Psal. Gla.**
diu euagiauertur pecca. ut trucidat
 rectos corde. scilicet iustos et sanctos et non in
 merito christo enim detraxerunt quando vixit
Jo. vij. Quidam enim dixerunt de ihesu
 quoniam bonus est. Alii autem dixerunt non: sed
 seducit turbas. **Matth. xij.** In belse-
 bub princeps demoniorum erit de moia
Vñ Jo. xv. Si me persecuti sunt et vos
 persecuetur. **Mat. v.** Beati estis si
 male dixerint uobis homines: et dixerint
 omne malum aduersum vos mentientes
 propter me gaudete et exultate. ecce enim
 merces uestra multa est in celis. **Pitu-**
perabile est mendacium: et dyabolicum est
 peccatum: homo mendax similis est dyabolo imi-
 tatione. **Joh. viii.** Vos ex patre dia-
 boli estis et desideria patris vestri vultis
 facere. scilicet metiri. quia qui loquitur mendacium
 ex dyabolo est: quia mendax est et pater eius
Itē propter inuidiam. quia communit illud
 in quo inuides est inuidia: si quis os su-
 um aperte habet muscis et alijs immundi-
 cibus: ut quecumque uellet intrare permittit
 teret ibi inuadere. os eius abominabi-
 le esset hominibus. **Sic** os mendax est abomi-
 nabile deo. cum inuidia mendacium. melius
 to magis displicet deo quam inuidia
 muscarum vel aliarum rerum immundarum.
Pro. xij. Abominatio est domino labia me-
 dacia: quod autem fideliter agunt placet ei.
Itē quia reddit hominem falsum: quantum eius
 ualeat denarius uerus denario falso. tam-
 to homo uerus homini falso et mendaci. **Vnde**
 nota moneta falsa non debet recipi
 sed comburi: sic mendaces in celo non re-
 cipientur: sed in inferno cum demonibus com-
 burentur. **Itē** quia inficit. **Mendacium** enim
 est uenenum tante efficacie quod in ore ani-
 mae hominis inficit. **Idō** linguam nostram re-
 frenare debemus a mendacibus. quia dicit
Sap. i. Os quod mentitur necat animam. et oc-
 cidit. **Aug⁹** distinguit octo genera
 in in

mēdaci. et licet aliq̄ mendacia sint q̄
de? odiat itātū q̄ igne purgatorij p
eis hōiem ḡuat. tñ q̄nq̄ p mēdacijs
eternalit̄ dānat. **Primo** viz cū q̄si his
mentit̄ que sunt fidei vt hētici? . quo
tēs loq̄tur extra fidē asserēdo peccat
mortalit̄. **Secūdo** mōrle mendaciū ē
q̄n nulli p̄dest et alicui obest. **Tercō**
q̄d alicui obest et alicui p̄dest. **Quar**
to quod fit solū mentiēdi fallendiq̄
libido cāmi q̄si sine causa et vilitate
et vocat̄ ab augustino pctm̄ mōrle. i.
mendaciū: q̄d fit ex lōga consuetudine
et tanta libidine q̄ nō dimittit̄. **Qu**
to q̄d fit ex cupiditate placēdi ē mē
daciū adulatoris i malo. **Alia** tria mē
dacia ducūt ad purgatoriū: videlicet
cū quis taliter mētatur q̄ nulli obest
et alicui p̄dest ad euitandū periculū
persone vel aīe cū tamē distinctione
negocior̄. Est tamē singulare mēda
ciū. q̄ domin? singularit̄ inter mortā
lia detestat̄. **Secūdo** ē mendaciū q̄n
quis scient̄ iurādo cōfirmat q̄ sit ve
tū cū sit falsū. q̄ro igit̄ mēdaciū ē ḡ
uū? tātō ḡuū? ē iuramētū q̄d illd̄ mē
daciū cōfirmat esse verū. **Ica** illud cō
trariū est deo q̄ nō solū punit illd̄ et̄
nalit̄ i hōie: sed etiā q̄nq̄ corpalliter
in p̄sentī vita. immo vbi minus abun
dant periuria punit deus ipsa loca.
Eze. xviii. Vivo ego d̄t domin? **Itē**
de mēdacio req̄. do. iij. p̄ octa. ephie
Tercio linguā nrām refrenare debe
m? a p̄uēns. **De** ista materia req̄re
post trini. in sermo. **Abrahe** date sūt
promissioēs scz. do. xij. p̄ penthe.

De eodē. Sermo. lxxviii.

Amen dico vob̄: si q̄o petieris
tis p̄rez meū in noīe meo da
bit vob̄. **Jo. xvi.** In istis ve
bis dñs facit tria. **Primo** hortat̄ nos
ad petendū. **Secūdo** docet petendi
modum. **Tercio** promittit̄ consequi
petitiōis effectū. **Primū** ibi. **Amen**
dico vob̄ si q̄o petieritis p̄zem maū.

Secūdū ibi. **In** noīe meo. **Tercū** ibi
dabit vob̄is. **Ad** omnia ista tria sciē
dum q̄ quatuor modis solēt hōmies
impetrare quod petūt: et eisdem mo
dis debem? nos spiritualit̄ a deo pe
tere et impetrare. **Quidam** impetrāt
per infirmitatis et paupertatis sue ostē
sionē: sicut videm? in mendicijs. **Exē**
plum **Actū. iij.** vbi dicitur de quodā
claudo qui quotidie portabatur āte
portam speciosam templi ostēdēs
paupertatē et debilitatem suā: vt in
trantes sui miserent̄. **Cum** autem pe
trus et iohānes irarēt ille rogabat
eos vt elemosinā sibi darēt. **Cui** pe
trus. **Aurū** et argentum non ē mihi.
q̄d autem habeo hoc tibi do. **In** noīe
domini surge et ambula et sanat? est
hō ille **Hoc** mō debem? etiā domino
impetrare et petē. s. infirmitatē. debi
litatē. et paupertatē nostrā agnosce
re: sic impetrauit dauid dicens. **Mise**
rere mei domine q̄n infirm? sum sa
na me dñe. q̄n conturbata sunt oīa
ossa mea. **Nota** hystoriā. ij. **Re. xij.**
q̄n p humilitatē post lapsū cum ber
sabee dauid impetrauit veniā et remis
sionē pctōr̄. **Hoc** mō impetrauit Sa
lomon sapientiā allegando insipien
tiā suam humiliē. **Cui** cum dñs dicēt
Pete a me quid vis vt dem tibi. **At**
salomō: dñe de?. **Ego** sū puer puul?
ignorans et regnare me fecisti. da mi
hi ergo cor docile vt possim iudicāe
p̄lm tuū et discernē int̄ bonū et ma
lū. **Et** placuit sermo iste corā dño et
dedit ei sapientiā: eo q̄ suam insipien
tiā humiliē allegauerat. **Ecōtra** su
petbi ponūt pulchrius exteri? gl̄iā
do p̄pter ostensionē. et ideo nō impe
trāt. **Potētis** em̄ qui se diuites ostē
dūt non solū non impetrant: sed etiā
aliquādo habitis spoliātur. **Exēplū**
habem? in phariseo et publicano **Lu**
ce. xvij. **Secūdo** q̄oā impetrāt p do
norum largitionem. sicut fit i arijs

principiū qui hz dare habet ipetrare
Sic ipetrauit regia saba a salomone
 quicqd petnt. in. **Re. x.** Regia saba
 dedit regi salomoni centū viginti ta
 lēta auri et aromata multa nimis et
 gēmas p̄ciosas. **Alex** aut salomō de
 dit regie q̄cqd voluit et q̄ petnt. **So**
 dē mō debemus ipetrare a dño p ele
 mosinaz largitiōē. **Lu. vi.** Date et
 dabit vob. **Glo.** Date paupib⁹ bona
 tpalia: et dabūtur vob hō spūalia et
 celestia. **Ecōtra** q̄ nō dāt nō ipetrāt
Exēplū in epulone cui petēti negata
 est gutta vna aquē. q̄ pauperi laz a
 ro vna micā panis negauit. vt ptz
Lu. xvi. **Exēplū.** quidā hō paup sepe
 orans deū vt sue paupertati subuenirz
 qdā aut die cū oraret astitit ei mēd i
 c⁹ dīcēs **Miserē** mei dando elemosi
 nā: vt etiā dñs tui dignē in oib⁹ ne
 cessitatib⁹ misereri. **Cūq;** ille nō h̄ret
 nisi solū denariū eūdē sibi dedit. **Cū**
 qz domū rediret et ad mensaz sedēt
 v̄it qdā ignot⁹ quē nunq̄ p̄us vide
 rat dīcēs **Accipe** viginti solidos quos
 misit tibi dñs me⁹. cui dediti p̄us de
 nariū. **Cui** iller: et q̄s ē dñs tu⁹. **Et** il
 ler: dñs meus est ih̄s xp̄s: et hoc dicto
 euauit et credidit fuisse angelus dei.
Tercio solēt qdā impetrare p adula
 tiōē et grāz actionē. sicut histriōes
 qui solēt dicē diuitib⁹ adulādo. **Do**
 minus retribuet p̄i v̄o qz sepe mihi
 b̄n̄fecit. et vs similit̄ b̄n̄fecistis mihi
 et adhuc factis. **Sic** ipetrauit hester
 petitiōē a rege **Assuero** q̄ adulādo
 dicebat sibi valde am̄icabil̄ es dñer
 et facies tua plena grāz pp̄t hoc me
 ruit audiri a rege. **Si** dimidiū regnū
 mei petieris ipetrab. **Sic** et nos debe
 m⁹ domino deo grās agē de b̄n̄ficijs
 et q̄si adulando ad memoriā reuoca
 re. **P̄s.** Reminiscē m̄seatiōnū tuaz
 antiquaz domine. **Ad Phil. iij.** In
 oī orōne cū grāz actione petitiōes
 resere innotescāt apud deū. **Exemplū**

Quidā scūs temptabat multū a spū
 fornicatiōis: et cū ampli⁹ resistē non
 posset: p̄sternēs se in orōne dixit Do
 mine ih̄s xp̄s grās tibi referode oib⁹
 beneficijs tuis mihi collatis et recog
 nosco me h̄re nihil nisi de tua grā et
 mia. **Et** scio qz a meipso ampli⁹ nō
 possum huic tēptatiōi resistē. **Vnde**
 rogo te vt mihi tua grā subueniat.
 et statim exaudit⁹ est et tēptatiō ces
 sauit. **Quarto** solēt aliq̄ ipetrare p
 petitiōes iportunitatē siue pseueran
 tiā. sic impetrauit thobias iunior peti
 tiōne suam a raguele qm̄ dicebat. nō
 comedā nec bibā donec p̄us petitiō
 nem meā c̄firmes. **Thobie vij.** **Sic** i
 petrauit mat̄ b̄ti Augustini petitiōe
 sua cōuersiōē filij sui **Vnde** dicebat
Ambro. **Impossibile** ē qz fili⁹ tot lac
 maz pereat. vnde d̄ **Lu. xi.** i qdā pa
 ratola. **Si** aliq̄s iret ad am̄icū suū no
 cte et petēt ab eo accōmodari panē
 et ille nollet surgē de cōmodo suo.
 eo qz am̄ic⁹ eius esset. si tñ ille pseue
 raret i pulsādo et petēdo. ad vltimū
 ille tedio vict⁹ p̄pter iportunitatē et
 pseuerantiā ei⁹ surgēt et daret sibi
 sic de⁹ vult nob̄ dare si pseuerantē pe
 tierim⁹. **Exēplū** Legit̄ in legēda b̄tē
Eliz abeth. cū vir qdā manu c̄tract⁹
 sepulchz b̄tē eliz abeth visitassz bis
 et nō esset curat⁹. et tercio cū vxore
 sua prexisset illic occurrit eis venerā
 dus senex dīcēs. **Cū** illic perueneris
 manū tuam p̄funde sub lapide sepul
 chri mitte: et pseuerāter ora et recipi
 es sanitatem. **Stulti** enim sūt qui ab
 iectis oblatiōib⁹ statim recedūt: cū
 sanctis placeat qz cū pseuerātia pa
 trocama eoz implorentur. **Quoz** se
 nex disparuit et reuelatū est ei qz s̄
 ctus **Nicola⁹** fuisset. **Cūq;** ille illuc re
 misset et in oratiōe pseuerassz: statim
 sanitatem recepit. quam sanitatem
 anime nobis cedat: qui sine fine vi
 uit et regnat Amen.

In rogationib⁹ Ser. lxxxix.
Confitemini alterut⁹ pctā re-
 strar: & orate p inuicē. & sal-
 uemini Jaco. v. In verb istis
 prouocat nos apls iacob⁹ ad cōfessi-
 onē sine q̄ nemo p̄t salu⁹ fieri dūmo-
 do h̄eat copiā cōfiteōi. Pro. xxviii.
 Qui abscondit scelera sua nō diriget
 in terra. q̄ aut cōfessus fuerit & reliq̄-
 rit ea misericordiā cōsequitur. Scēdum
 q̄ multa sunt q̄ nos p̄t puocare ad
 penitentiā siue cōfessionē. Primū est
 cōsideratio periculi i quo sum⁹ q̄ diu
 incōfessi manem⁹. Est em̄ pctōr i po-
 testate dyaboli: & posset eū diabolus
 ducē in pfundū inferni: si nō diuina
 mīa eū cōseruaret. Treno. ij. Miseri-
 cordie dñi qz nō sum⁹ cōsūpti qz nō
 defecerūt miserationes ei⁹. Her. Mi-
 seratio tua dñe sup me q̄ nō poterit
 explicari f̄mone q̄ benigna. q̄ libe-
 ral. q̄ gr̄uita fuerit. ego peccauit et
 tu dissimulabas plōgabā multo tpe
 iniquitatē meā. & tu dñe plōgasti pie-
 tatē tuā. nō continebā ego a sceleri-
 bus & tu cōtinebas a flagellationib⁹
 Scdm̄ ē qz p cōfessionē ab oib⁹ pctis
 et culpis liberamur. p̄. Jo. i. Si cōfite-
 amur pctā nrā fidelis & iust⁹ est de⁹.
 vt remittat nob̄ ea & nos mūdēt ab
 oī iniquitate. O q̄ stult⁹ es: leprosus
 qui se p̄p̄ns verb curare posset & nō
 facēt. Et certe pctōr leprosus ē corā
 deo & angel⁹ eius q̄ p p̄riā cōfessionē
 mūdāt. & q̄z sola volūtate cōfiteōi.
 Lu. vii. Leprosi anteq̄ venirēt ad sa-
 cerdotē mūdati sūt. Tercū ē qz p cō-
 fessionē ab eterna pena liberamur.
 Ps̄. Ne tradas dñe bestis aias cōfi-
 tentiū tibi. Si nō vis trahi bestis in
 fernalib⁹. i. dyabol⁹: pctā tua cōfitea-
 ris. Aug⁹. Pctā siue pua siue maḡ
 sint ipunita esse nō p̄t. vel em̄ hoīe
 p̄mē vel deo iudicāte plectūtur. Ces-
 sat aut diuina vindcā si cōfessio p̄cur-
 eat hūana. Quartū ē qz p cōfessionē

a tēptatiōe dyaboli libeamur. Aug⁹.
 Neqz ei facili⁹ ab inimico. s. dyabolo
 dehemur q̄ cū eū supbe imitamur.
 nec vehemēt⁹ p̄sterim⁹ q̄ cū in hu-
 militate dñm seq̄mur. Nec actiores
 ei dolores illigim⁹ q̄ cū plagas pctō
 rū nrōz cōfiteōdo & p̄mitēdo sanam⁹
 Exēplū de quodā scō viro noīe wil-
 helm⁹ i orōne p̄noctāte: cui occurrēt
 dyabol⁹ in specie hoīs quē vir dei in
 spū agnoscēs ait. Adiuuro te p̄ deū vt
 dicas mihi qd̄ tibi sit mai⁹ impedimē-
 tū in aialib⁹. R̄ndit ille licet dicā in-
 uite nō possum tibi celare. noui ei qz
 scūs hō sis. Frequēs inq̄t & pura con-
 fessio. Nam tal cōfessio me: & oēs son-
 os meos debilitat: qz nō possum⁹ cō-
 tra hoīem in tēptatiōe p̄ualē: vulne-
 rat & superat nos. Illū amittimus in
 breui in cōfessionis horā: quē habui-
 mus in nrā ptātē multis ānis. Quin-
 tū est qz a pena corpali liberamur &
 sanamur mediāte cōfessionē: sepe ei
 imittit dñs hoī infirmitates & plagas
 corpales p̄t pctā sua donec inq̄ta-
 tē suā cōfiteat. Leui. xxvi. Propter
 pctā sua & suoz patz affligētur do-
 nec cōfiteant iniquitates suas. Vñ le-
 git̄ cū domin⁹ sanasset infirmū: dix-
 it ei. Vade & ampli⁹ noli peccare ne
 deteri⁹ tibi aliqd̄ cōtingat. Vñ cōsulē
 dū ē infirmis ante oēm medicinā vt
 cōfiteant pctā sua. Exēplū. Quedaz
 dñā muta ad cōfessionē venit: & cum
 cōfiteri nō posset: dixit ei sacerdos.
 Quare nō loq̄ris. At illa inuebat ei
 mamb⁹ qz loq̄ nō posset. Et ait ille.
 Ex quo loq̄ nō potes ore: saltē corde
 loq̄ris intra tēpsā & volēs de pctis
 tuis. Qd̄ cū fecisset vna rana maxia
 ex ore ei⁹ salit & ultra nō sparuit:
 et tūc illa cepit loq̄ & cōfiteri. Sextū
 est qz p cōfessionē regnū celoz introi-
 mus Ps̄. Introite portas ei⁹ in cōf-
 sione. Ecce. iij. Rō cōfundaris p̄ aia
 tua dicē vtz. i. dicē vtz in cōfessioe.

confiteri. Est enim confessio adducens gloriam. vitam eternam. Exemplum quodam latro vidit quosdam viros religiosos pretereuntes siluam in qua latrabat: et contritus accurrerit post eos clamans et rogans ut confessionem eius audiret. Et illi timentes quod eos occideret vellet: fugerunt et ipse se quies eos fortiter occidit de rupe. et fracto collo expirauit. Tunc demones venerunt et voluerunt animam eius rapere. sed beata virgo remans eum liberauit: videns. hec est sententia filii mei. Tale te iudicio qualem te inuenio. In voluntate enim confitendi fuit et ideo restes non erit. et sic ad celum eum prouexit. Ad quod nos perducatur qui sine fide. etc.

De eodem Sermo. xc.

Petite et dabit vobis. Mat. vii. In verbis apostolus prouocat nos dominus ad petendum et promittit petitionis nostre effectum. Sed circa petitionem tria sunt attendenda. scilicet nostra necessitas. petitionis congruitas. et diuina largitas. Circa primum nota quod necesse habet morari propter duo. Primo propter nece-ritatem hostium. de demonum impugnationem que nos omni tempore impugnat. Vnde per Judith ix. ubi legitur quod cum holofernes qui impugnabat filios israel obsideret bethuliam amplexu totam noctem in ecclesia dei inierunt et orauerunt petentes auxilium a domino. Tot enim sunt inimici et tot modis impugnantur quod sine adiutorio dei eis resistere non possumus. Non necesse est ut eis pro oratione resistam. Vnde dicit Exo. xvii. Cumque eleuabat moyses manum vicebat israel quoniam remisit vincebat amalech. Nota hystoria. Vnde Judith. n. Meiores esto te serui dei moysi qui amalech non ferro pugnando sed precibus deuicit. Secundo propter iudicium seuissimum vel grauissimum offensionem. Vnde sicut iam aliquis suspensum de stans coram iudice cum magis ostentia et instantia veniam petit. Ita tu cum magis instantia veniam anime petere debes. Ps. Vita petitur a te et tribuisti ei longitudo-

diez in seculum seculi. vitam utique spirituale et eternale. Sed attende quod ait beatus Gregorius. Eternam vitam si ore petimus nec cor de desideramus clamantes tacemus. Mat. vii. Non omnes qui dicunt mihi domine domine intrabunt in regnum celorum. sed qui faciunt voluntatem patris mei qui est in celis. Secundo debemus circa petitionem congruitatem siue qualitatem aduertere scilicet qualis debeat esse qui petit et qualia petere debeat et qualiter petere. Circa primum nota quod qui vult petere debet esse sine peccato. p. Jo. in. Carissimi mihi si cor nostrum non reprehenderit nos: fiduciam habemus ad deum: quod quicquid petierimus recipiemus ab eo. Quae autem reprehenderit de aliquo peccato: hunc autem non exaudit dominus. Ps. Iniquitatem si aspexi in corde meo non exaudit deus. Gregorius. Cum his qui displicent ad intercedendum mittitur: irati animi ad deteriora prouocant. Et maxime qui oculum habent in corde: quia contra seipsum petit talis quando dicit. Dimitte nos debi. nostra sicut et cetera. Secundo videndum est qualia debemus petere. scilicet bona spiritualia vel bona possibilis et utilia. Jo. v. Quodcumque petieritis secundum voluntatem eius exaudit vos. Salute anime tue et ea que ad salutem sunt petere debes. talia secundum voluntatem dei sunt. vnde. i. Thessa. n. Nec est voluntas dei sacrificatio vana. saluatio vana. Qui aliter petit non exauditur. Beata. Qui diuitias et honores seculi petit: aut vindictam certam de inimico ipse in infimis iacetis viles ad deum precibus mittit. vnde ait dominus salomoni regi. in. Regum in. Quia postulasti tibi sapientiam et non petisti dies multos aut diuitias aut animas inimicorum tuorum et cetera. Nota hystoriam. Tertio videndum est qualiter debemus petere: quia intente et deuote. Psal. Delectare in domino et dabit tibi petitiones cordis tui. Isido. Verba deprecantis deus non attendit sed cor orantis aspiciat. Tertio circa petitionem attendere debemus diuinam largitatem

Ipse enim dat abundantius: incessanter et largitur. De primo dicit Iacobus. Postulet homo a deo quod dat omnibus affluentem et non impetret et dabitur ei. Bene dicit affluentem: plus enim dat quam petere possumus. Ephe. in Potestas est omnia facere abundantius. abundantius quam petimus. Hoc patet in filio prodigo Lu. xv. Maiora enim accepit quam petiuit quam petiuit quam faceret eum sicut unum ex mercenariis suis: et plus dedit ei quam in filium eum recepit. Et in Zacharia cui orati pro salute populi dictum est ab angelo. Ne timeas Zacharia exaudita est oratio tua. Insuper Elizabeth uxor tua pariet tibi filium: pro filio non rogabatur et tamen sibi datur est. Lu. i. Secundo dat incessanter. Ecce. xvij. Rumen diei et tempus dedit illi. Quis datur tibi diem in quo hodie uiuis et omnes dies quos uixisti: immo deus. Quot ergo diebus siue horis uixeris: tot dona dei recipis. Quid dicam de bonis que pro omnes dies et horas uite dantur et temporalibus et spiritualibus. Quotidie enim datur pro te corpus suum offerendum Jo. vi. Domine da nobis semper panem hunc. O quamta putas dabitur in celo quod tanta datur in mundo. Aug. Qui peccatori dona uit mortem filii sui: quod seruat saluatore pro mortem filii sui. Dominus ergo non cessat dare si non cessas petere. Mat. viij. Petite et dabitur uobis. Item non cessat dare si tu non cessas petere. Lu. vi. Date et dabitur uobis. Aug. Erubescat humana pigritia plus uult ille dare quam nos accipere. Dedit enim nobis in presenti naturam ut essemus: et aiam ut uiueremus: mentem ut intelligeremus: et dabit etiam in futuro quicquid desideramus. Ambrosius. In futuro apparebit donum dei in remuneracione creditum quod oculis non uidit: nec auribus audiuit: nec cor hominis cogitauerit potuerit. Ad nobis donet quod sine et c.

De ascensione domini. Ser. xci. *capitulum*
Ecce ascendit quasi aquila et expandit alas suas super Iosra. Ihere. xlix. In uerbis istis tan-

guntur duo. Primum est ascensio domini quando dicitur. Ascendit quasi aquila. Secundum est spiritus sancti missio cum subiungitur. et expandit alas suas super Iosra. Iosra enim interpretatur angustia et signat discipulos christi qui erant in angustia et turbati de absentia ipsius. Super illos expandit alas suas quando spiritum sanctum eis misit. Circa primum sciendum quod christus comparatur aquile propter multas proprietates aquile. Prima est liberalitas. Adeo enim liberalis est aquila quod suum cibum cum omnibus auibus diuidit et eas pascit. Sic facta ista nobilis aquilario est christus qui sua liberalitate pascit totum mundum. Videmus enim quod deus omnia ad nostram victum et ad nostram utilitatem et uoluntatem creauit. Volucres celi et pisces maris et bestias terre diuersa genera fructuum et seminum: qui fructus terre singulis animis procedunt. et in hoc non sicut fiat sibi: quin proprium corpus dedit nobis in cibum: et sanguinem suum in potum. Unde accepit panem. fregit. et benedixit. et dedit discipulis suis: dicens. Accipite et comedite hoc est corpus meum. Similiter et calicem postquam cenauit dicens et c. Sicut tunc abauit eos suo corpore: sic adhuc abauit quotidie omnes qui digni sunt. Secundo inuenimus in aquila quod alii uolat quam alie aues. et alii modificat. Sic christus hodie alii uolauit in humanitate quam alii hominum fecit: quod super omnes choros angelorum ascendit. De isto uolato dicit Iob. xxxix. Ad preceptum tuum eleuabitur aquila: et in arduis et arduis ponet nidum suum. Aquila ista christus est qui ad preceptum patris sui celestis de celo ad terram descendit. Et hodie super omnes choros angelorum reascendit. et ibi posuit nidum suum et habitationem suam in arduis. scilicet ad dexteram dei patris sui cui regit coequis. Et quare ita alii nidum suum posuit? Certe hoc fecit idcirco: ut nostrum pro se traheret affectum et desiderium

Deutro .xxxij. Sicut aq̄la ad volādu
 puocat pullos suos ⁊ super eos voli
 tās Sic x̄ps añ nos ascēdit ⁊ alas su
 as sup nos expādit. vt nos q̄ sumus
 pulli ei⁹ post eū volem⁹. Due em̄ ale
 q̄b⁹ nos volare debem⁹ post ipsū sūt
 duplex caritas. scz dei ⁊ pximi sine
 quib⁹ ad eū null⁹ venire p̄t. De istis
 alis Apoca. xij. vbi d̄r. q̄ in̄ cetera
 mirabilia oīsa ē Johi mlt̄ pturiēs ⁊
 et oraco magn⁹ h̄is septē capita: ex
 p̄tauit fructū mulieris. vt postq̄
 p̄p̄tissz deuoraret Tūc mulieri date
 sūt due ale aq̄le ⁊ euolauit. Mulier
 ista pturiēs significat quālibet fidelez
 aiā sanctā q̄ pturit: cū fructū boni
 opis facit Sz oraco cū septē capitib⁹
 .i. diabol⁹ cū septē capitalib⁹ pctis m̄
 tiē fructū boni opis ip̄dire ⁊ āhilare
 Si aut̄ vult aiā ei⁹ euadē insidiātes
 ei⁹ oēs debz assumē duas alas aq̄le. .i.
 duplicē caritatē dei ⁊ pximi: tūc nō
 p̄t dyabol⁹ ferm̄ ei⁹ suffocare. ⁊ his
 duab⁹ alis p̄t aiā volare ad x̄pm i cē
 lū. Aug⁹. Quisq̄s dilexerit deū ⁊ p
 ximū hz aiā p̄natā liberis alis: scō
 amore volantē in celū. Quicūqz aut̄
 sc̄li amore ip̄licat̄ defectū hz in p̄mis
 q̄cūqz h̄az alaz carueris ad celū nō
 volab. Tercio inuenim⁹ in aq̄la q̄ p̄
 cellit alias aues i visu: qz limpid⁹ vi
 det solē q̄ alie aues. Vñ de ea legit̄
 qz solet pullos suos p̄bare extra solē
 si solē clare intuent̄: gnoscit esse su
 os ⁊ nutrit eos. Pullū vō q̄ solē cla
 re nō intuet̄ denat̄ d̄ m̄do tanq̄ alie
 nū. Neud inuenim⁹ i aq̄la ista scz i x̄pō
 q̄ valde acutū visū hz. Heb. iij. Oīa
 apra ⁊ nuda sūt ocul⁹ ei⁹. Nichil em̄ ē
 in mūdo adeo occultū quin ip̄e totū
 videat. nihil ei ita acutū vt oculi ei⁹
 nō totū factū hoīs videāt. ⁊ nō solū
 facta s̄ etiā m̄mas cogitatōes ⁊ de
 sideria cordiū intuet̄. Et si aliquis vi
 dit aliū male agē clamat me re tibi
 q̄d agis. Sic aq̄la ista. s. x̄ps q̄ cūcta

videt clamat peccatorib⁹. Quid fa
 citis ⁊ hoc p̄r vocē predicatoris vel
 p̄r conscientia interio⁹ mordentē. De
 ista aq̄la dicit Apocal. viij. Vidi ⁊
 audiui vocē vnus aquile volātis p̄r
 mediū celi clamantē ⁊ dicentē vocē
 magna Ve re re habitātib⁹ in terra
 .i. ill⁹ q̄ habēt corda inclinata ad ter
 rena ⁊ non ad celestia. Illis dicit tri
 bus viabus. re re re. p̄mo re p̄pter
 peccata cordis. secūdo re pro pecca
 to oris. tercio re pro peccato operis
 Peccata cordis sūt cogitatōes ma
 le: desideria mala: superbia: inuidia:
 ira: odium. auaricia: vana gloria ⁊
 similia. Peccata oris sūt vba turpia
 et mala mēdacia: detractōes: p̄iur
 ria ⁊ similia. Peccata opis sūt furta
 homicidia: rapina: vsura: luxuria: gu
 lar ⁊ similia. Oīa ista sūt nuda ⁊ aper
 ta oculis ei⁹ quantūcūqz occulte cō
 tingūt. Exemplū in thays a meretri
 ce. Thays mētrix erat tāte pulchri
 tudinis qz multi p̄pter eā venditis s̄
 stantib⁹: ad vltimū ad paupertatē de
 uenerūt finalē. ⁊ mlti se mutuo occi
 derūt. ⁊ sic multas aiās dyabolo offē
 bat Qd̄ audies q̄dā scūs abbas: sup
 to habitu sc̄lari veit ad eā dās ei so
 liou. q̄ putās eū velle peccare cū ea.
 introduxit eū i secretū cubiculū. At
 ille. Est ne aliū secret⁹ cubiculū vbi
 null⁹ vidē possit. Cui illa. Null⁹ hoīm
 hic vidē poterit. Si at̄ deū times nō
 ē loc⁹ ita occult⁹ q̄ ei abscondat̄. Cui
 scūs. Credis esse deū q̄ oīa videat q̄
 in mūdo contingūt? At illa. Credo.
 Cui sanct⁹. Cur ergo animā tuam ⁊
 tātas animas dānasti: quia nō solū
 pro te sed p̄ oīmb⁹ illis redditura
 es rationē. Quod audies illa cōtrita
 ad pedes eius cecidit ⁊ cū lacrimis ve
 niā postulauit. Et acceptis bonis om
 nib⁹ detulit in mediā ciuitatē ⁊ corā
 oīb⁹ cōbussit dicens. Venite ⁊ videte
 quomodo ea q̄ peccādo lucrata sum

exurā. et hoc fecit prerit ad abbatē et
petiuit remā: quā inclusit eā in quodā cel
la tribus annis. Postea reuelatum ē quod
dñs pñiam ei⁹ acceptass; et ei oīa pec
cata dimississ; et tūc eā eduxit et post
xv. dies ad dñm mīguit. Attēde ego
o hō quod dñs oīa videt tāq; sibi pñtia.

De ascensione dñi Ser. xcx.

Ascēdit de⁹ i iubilatiōe et dñs
in voce tube. Glo. reuertē
Ps. In verb; ppositis duo no
tanē. Primū iocūda xpi ascensio. Se
cundū tremebūda xpi ad iudiciū re
uersio. Primū ibi. Ascēdit de⁹ i iubi
latiōe. Scdm ibi. et dñs i voce tube.
Circā p̄mū notādū quod ascensio xpi fu
it t̄b⁹ iocūda: scz sibi ipsi: scis āgel et
antiq̄s p̄rib⁹. Gaudebat ei ip̄e ppter
opis sui cōsumationē. Moies em̄ solēt
multū letari qm̄ maḡlia opera lauda
bili sine pegerūt. Sic xp̄s op⁹ suū a
p̄re celesti traditū sibi: laudabilē ex
pleuerat. Vñ d̄r Joh. viij. Op⁹ cōsu
mau qd̄ dedisti mihi vt facerem. Et
moriēs dixit. Jo. xix. Cōsumatū ē q̄c
qd̄ mihi om̄issū ē a p̄re meo. nā mun
dū vicerat p̄ paup̄ratē. Jo. xvi. Cōfi
dite qz ego vici mūdū. Syabolū vici
p̄ hūilitatē. Jo. xvi. Princeps h⁹ mū
di iā iudicat⁹ ē. Moiem poitū repa
uerat p̄ penalitatē. Et iō letantē ascē
dit. Lu. xv. dicēs ad āgelos Congtu
lami mihi qz iuēni ouē meā quā p̄di
derā. Nota parolā. reā. do. in. p⁹ fe
stū t̄m. in euā. Scdo fuit xpi ascētio
iocūda āgel. Gaudebāt ei p̄mo āge
li p̄t noui hōmis visionē: qz ip̄s ē i
quē desiderāt angeli p̄spicē. sicut d̄r
p. De. i. Sup illo v̄to d̄r Glo. Tāta
ē illius hōis q̄ p̄ nob̄ passus ē gl̄ar: vt
ecā āgelicē in celo vtutes cū sint eē
ne felicitatis p̄fecte: nō solū imortal
diuinitatis maḡficētā: sed ecā assūp
te hūanitatis claritatē semp aspiciē
gaudeāt. In ascētiōe xpi cū viderēt

angeli nouū hōiem venientē quē nū
q̄ in celo viderāt ab im̄cio et cū itud
rent ei⁹ faciē. i. ipsi⁹ faciē pulchritu
dinē: repleti sūt immēso gaudio ita
quod semp in eū p̄spicē desiderāt: cui⁹
faciē nunq̄ cernē cessant. Tam iocū
da est faciē illa sicut d̄r Fulgenti⁹.
quod si aīa esset in oib⁹ p̄mis infernī et
vidē posset faciē illā: nullo mō sentī
ret penā infernī. Hanc faciē sci p̄res
existētēs i limbo cū magno desiderio
desiderauerūt dicētēs cū Psal. Ostē
de nob̄ faciē tuā et saluū eri. et ecā ex
istētēs in selo desiderabāt faciē illā
vidē. in. Re. x. Vniuersa t̄ra deside
rabat vidē vultū salomonis regis.
id ē xpi. Cū ergo istā iocūdā faciē
dei āgeli viderent: multū letati sūt.
Secūdo gaudebāt āgeli ppter tuine
eorū restauratiōe. Videbant em̄ eū
venientē cum multitudine maḡ saluā
doz qui replē debebant locū ex quo
lucifer cū suis ceciderat. Lu. xv. Gau
diū est angel⁹ dei sup vno pctōre pe
nitētā agente. Quid putas q̄le gau
diū tūc erat eis cū viderēt tot milia
saluatorū cum xp̄o venire. Tercio xpi
ascensio fuit iocūda patribus in lim
bo infernī. Gaudebāt em̄ ppter tria.
prop̄t carceris ereptionē. p̄t regnī
celestis adeptiōe. p̄t angeloz de
lectabilē associatiōe. De his tribus
dicē Isa. lij. Leuauerūt v̄ces ppter
carceris euasiōe quādo dicebāt Ad
uenisti desiderabilē quē expectabam⁹
in tenebris: simul laudātes ppter ce
lestis regnī māsiōe. qz oculo ad oculo
videbūt dei faciē et societātē ange
loz delectabilem. Secūdo gaudebāt
ppter hūane nature sublimatiōe.
Nā hūana natura sublimata fuit su
per naturā angeloz i xp̄o. Vñ āgeli
diḡtatē hūane nature cōsiderātes de
inceps phibuerūt se ab hōib⁹ adora
ri. sicut d̄r Apocal. xix. Cecidit iohā
nes ante pedes āgeli vt adoraret eū.

Et dixit ei angelus. vide ne feceris: cōseru⁹ ei tu⁹ sū a frat. **I**bi dicit glo. In veteri lege nō phibuit se adorari ā gel⁹: s; post ascensione; vidēs sup se exaltari hūanā naturā ab hōie timuit adorari **L**eo papa. Natura nrē humanitatis hōie ultra cūctoꝝ altitudinē ad dei p̄is ptātē ē puecta **C**oncessum ē vt mirabilior fiet dei grā cū remota sit ab aspectu hōim aē. **S**ic p̄t̄ p̄mū. s. q̄ iocūda sit dei ascētio. **S**ecūdo notat tremēbūda xp̄i reuertio: q̄ in voce tube reuertēt: q̄ nō oculta erit sed manifesta a oib⁹ pctōrib⁹ tremēbūda. **N**am v̄tutes celoꝝ mouebūtur. i. ad modū tremētū se habebūt. sicut dicit **L**u. xxi. **Q**uid ego erit de miseris pctōrib⁹. **S**ciendū autem q̄ audiet̄ triplex vox in aduētū xp̄i ad iudiciū. s. atationis: disceptationis: a diffinitōis. **P**rima vox ē atationis q̄ mortuū atantē ad iudiciū. **M**at. xxij. **M**ittet angelos cū tuba et voce maḡ: a cōgregabūt electos cū reprobis a q̄tuor v̄tis celi. i. a quatuor fimb⁹ terre. oriētē: occidētē: aq̄lōē: a austro **C**ris. **O** q̄ maḡ erit vox illa: a terribil⁹ cui obediūt oīa elementa q̄ petras scidit. iferos frāgit. monumenta apit. vincula mortis dissoluit a vniuersos mortuos resurgē facit a ad iudiciū venire opellit. **A**doro terribil⁹ erit reprobis. sicut dicit **A**ug. q̄ mallēt oīa iferū tormēta sustinē q̄ ipsā audire. **N**on em̄ solū hōies bonos s; etiā malos a oīa demonia siue velint nolint: an̄ ipsū sicut an̄ creatore suū regē deū a iudicē oim cōgregabūt: nec a cōspectu se moueri possunt: nec licētari nec p̄denari nisi ab eo **E**cce mirabil⁹ a stupēda maiestas et dignitas saluatoris nr̄i. q̄ sola v̄tute sue volūtatis cōgregabūtur an̄ eū oēs habitātes i celo a in t̄ra a sub terra a in iferno ne sit q̄ se abscondat a caloris sui v̄tute. **N**ud ita terribi

le erit q̄ dānati tūc dicēt mōtib⁹ **C**adite sup nos: a collib⁹ coopite nos **D**e ista voce dicit b̄tus **I**hero. **S**ive cōmedā siue bibā siue aliq̄d aliud faciam: semp̄ vidēt̄ mihi i sonare i aurib⁹ meis illa vox terribilis. **S**urgite mortui a venite ad iudiciū. **N**ec vox atationis ē terribil⁹: sed vox disceptationis erit terribilior: de q̄ dicit **I**ohel. ij. **C**ōgregato oēs gētes a ducā eis in vallē **J**osaphat: a ibi disceptabo cū eis. **D**isceptabit autē a maximis impiēs a vsq̄ ad nouissima deuemēs. **P**rimo obijacet malis beneficiū passi omis siue p̄pter hoc cypatrices reseruauit. **A**ug⁹. **D**ñs idō cypatrices reseruauit vt in iudicio hostib⁹ suis exprobrēt. a cōuincens eos dicet. **E**cce hōimē quē crucifixistis. **E**cce deum a hōiem quē credē nolūistis. videte vulnera q̄ infixistis. agnoscite lat⁹ qd̄ pupugistis. p̄pter vos apertū est et intrare nolūistis **C**ris. **E**xprobrabit in iudicio cū pctōrib⁹ mal⁹ dicēs **E**go p̄pter vos fact⁹ sū hōmo: p̄pter vos alligat⁹ sū. illusus. celsus. crucifixus: vbi ē tantarū iniuriarū fruct⁹ **E**cce p̄cū sanguinis mei qd̄ dedi in redemptionē animarū vestrarū. vbi seruit⁹ vestra quā p̄ p̄cō sanguinis mei reddidistis mihi **E**go super vos gloriā meam habui cū essem de⁹ ap̄ parēs hōmo. viliorē omnib⁹ rebus me fecistis: cum rem terre vilissimā plus me dilexistis. **T**ūc incipiet de flere tantū beneficiū neglectū **I**oh. xix. **A**spiciēt in quem transfixerunt **P**langēt super se iudei vidētes viuētē a viuificantē: quem quasi hōimem mortuū estimabāt. a videntes eum corpe vulneratū: scelus suū de negare nō poterūt. **P**lagent a gentiles q̄ vāris disputationibus philosophorū decepti: irrationabilē iusticiā esse deū scelē crucifixū. **P**lagent se xp̄iani pctōres: q̄ magis dilexerūt

Handwritten signature

205

M

*in illi hōie
mullerum*

9

mūdū q̄ deū xp̄m. **P**langēt se hētā
q̄ puz hōiem crucifixū dixerūt: cū vi
dēt ipsū iudicē quē iudei crucifixerūt
Plangēt sup se oēs trib⁹ trer q̄ nec
resistēdi v̄tus ē ostra eū. nec fugiēdi
facultas ē a facie ei⁹. nec p̄mē locus.
nec satisfaciēdi tēp⁹. ex āgustia oīm
rez: nihil eis remanet nisi luct⁹. **D**e
inde disceptabit de oib⁹ locutionib⁹
cogitationib⁹ ropib⁹: gressib⁹: vita
tpe: de bonis collatis tōnē req̄rēdo.
Re q̄. in ser. post trim. viz. **R**eode tō
nē. **A**d. vltimū seq̄tur etiā v̄. scz dif
finitōis: q̄ terribilissima erit. et ē q̄
vltima sentētia dāe de dānatis. **D**e q̄
Zach. ix. **D**ñs i tuba canet et exhibit
vt fulgur gladi⁹ eius. scz vltima sen
tētia. q̄n dicit. **I**te ma. in ig. et. et c.
Illa v̄. adeo terribil erit dānatis q̄
vellet si fieri posset q̄ nunq̄ fuissent
nati. **R**e q̄. in aduētū in sermo. **V**idē
būt filiū hōminis.

Dominica p̄ma post ascensionē.

Sermo . xcij.

Estote prudētes et vigilate i
orōnib⁹ vestris .p. **D**e. n̄j.
In verbis istis iuramur ad
duo scz. ad prudentiā et ad orōnis cō
stantiā. **P**rimū ibi. **E**stote prudētes
Secūdu ibi. et vigilate i orōnib⁹ v̄ris
Circa p̄mū nota q̄ duplex ē pruden
tia. scz bona et mala. **M**ala phibeēt
bona psuadeēt. **P**rudētia mala ē q̄ hō
fraudat et decipit primū suū. **E**cci.
xix. **N**on ē sapia disciplina neq̄ae: et
non ē bon⁹ cogitat⁹ prudētia pctōn
q̄si dicit. **Q**ui doct⁹ ē nequē agē et
dolose cōtra primū suū. non p̄t dici
prudēs sed mal⁹ et dolosus et hoc nō
p̄t dici prudētia sed malicia. **T**al est
prudētia vulpis q̄ insidiat alijs aialib⁹
vt decipiat: illa prudentia de dyaboli
ca. **D**yabol⁹ em̄ semp̄ itēdit fa. ē ma
lū et alios decipit. **J**aco. ij. **N**ō est sa
piētia ista desuscū descēdēs sed trena
aial. et dyabolica. **D**e talib⁹ d̄. **R**e.

n̄j. **S**apiētēs sūt vt faciāt mala. bñ
aut facere nescierūt. **T**ales imitanē
dyabolū qui bene face nescit sed ma
le. **P**rudētia ista mala ē: non solū q̄
nocet primo: sed q̄ nocet pprio do
mino: q̄ tales maiorē curam habēt
de corpe q̄ de aia sua. **S**imiles illi q̄
ventrem suū pascit et seipsum in aia
interficiat. **I**ta prudētia veatur car
nis. ad Roma. viij. **P**rudētia carnis
mors est. prudētia vero spūs vita et
pax. **E**t vere prudētia carnis mors ē:
q̄ ducit ad mortē eternā. **S**icut vi
denus q̄ equus estrenat⁹ et nimis la
sciū⁹ aliquādo p̄cipitat dominū suū
Sic caro nimis delicate nutrita aliq̄n
p̄cipitat animam in gehennā. **P**ec
prudētia carnis similis ē astutie mhu
mor: qui cogitat q̄o ignorātib⁹
custodib⁹ et medicis comedāt phibi
tum. **D**e talib⁹ em̄ dicitur **P**rouer.
p̄mo **V**sq̄quo paruuli diligitis infā
tiā et stulti que sibi noxia sūt cupiunt
Prudētia autem spūs est vita et pax
q̄ quādo scdm̄ spūm regit caro: m̄
to ampli⁹ viuit t̄a vita spūali q̄ car
nali. **E**st em̄ prudētia hęc tanq̄ vite
medicina cōseruatiua. **E**cci. xxxvij.
Altissim⁹ de terra creauit medicinā
.i. disciplinā: et vie prudēs non abhor
rebit eā. **P**rudētia etiam spiritus
acquirit pacem inter carnem et ani
mam. **E**qu⁹ em̄ medio ceter pigra
tat⁹ vel impingat⁹: sessorum suum
nō p̄cipitat. **S**ic patet de prudētia
mala que nocet proximo et ipsi domi
no id est corpori. **E**st em̄ alia pru
dētia que dicitur bona quā suadet no
bis domin⁹. **M**atth. x. **E**stote pruden
tes sicut serpēs. **P**rudētia serpētis
est: quādo cutis sua indurata ē absti
net se p̄ aliquos dies. et tunc q̄rit at
tū foramē et trāsit p̄ illud et deponit
ibi antiquā pellē et recipit nouā. **S**ic
debēt serui dei facere et deponere an
tiqua pctā p̄ artā p̄māz. **D**icit **M**at.

vij. **A**leta ē via q̄ ducit ad vitā eānā
et angusta ē porta celi et iō null⁹ pōt
intrare n̄ deponat antiquā pellē. i. āti
quā cōsuetudinē peccādi. **S**z q̄dā simi
les sūt mauro siue ethyopi q̄ cutē su
am mutare nō pōt. de q̄b⁹ dicit **Hebr.**
xiii. Si mutare pōt ethyops pellē suā
et par⁹ suā varietatē: et vos poteri
tis bñfacē cū didiceritis malū vel cū
diuideritis malū. **I**te prudētia serpen
tis ē q̄ exponit totū corpus p̄ capite
suo. **S**ic seru⁹ dei dicit facere debz se mor
ti exponē p̄ capite suo. i. xp̄o **Christ⁹**
em̄ caput nostrū ē et nos mēbra eius.
Vn̄ a xp̄o dicimur xp̄iam sicut ergo
ip̄e se p̄ nob̄ morti exposuit: ita et nos
ecōuersor: et hoc ē signū dilectōis. **Jo.**
xv. Maiorē hac caritatē nemo hz et c̄
vñ cū dñs dixiss; petro. **P**etere amas
merēdit. **T**u scis dñe qz amo te. et
aiam meā. i. vitā pono p̄ te. i. patus
sum ponere pro te. **Jo.** **xvi.** **E**xem
plū. **ij.** **M**ach. **vij.** **I**n muliē cū sep̄tā
filys qui se morti exposuerūt pot⁹ q̄
cōtra legē carnes porcimas comedis
sent. **I**te h̄p̄s diligit solē et delectat̄
esse in sole: qz cū frigid⁹ sit p̄ naturā
p̄ caloriē sol̄ cōfortat̄. **S**ic hui⁹ dei dili
gē debēt rex deū et rex solē. i. xp̄m et
in eo delectari et i nulla alia creatura.
P̄s. **D**elecare i do. et c̄. **E**ccl̄astes **xi.**
Dulce lumē et delectabile ē ocul̄ vidē
solē. **S**z multi sunt sicut noctua q̄ ma
gis delectat̄ in tenebris h⁹ mūdi q̄ i
sole. sicut illi q̄ delectant̄ in tenebris
hui⁹ mūdi: viz in pctis et i reb⁹ t̄pali
b⁹ **C**ōtra quos dicit **Pro.** **ij.** **H**abeto
fiduciā i dño ex toto corde tuo: et ne
mutaris prudētie tue. s. mūdane et
carnis. que prudētia cōsistit i appetitu
carnaliū voluptatū et rex t̄paliū.
Vñ. **Paral.** **xv.** **D**et tibi de⁹ prudē
tiā ut scias deū diligere et agnosce.
Ite serpens puidus ē et puid⁹ cōtra
pericula: sic hui⁹ dei dicit esse puid⁹ i p̄
cauēdo futura picula. **I**stā prudētiā

habuerūt quinqz prudētes virgines
que cū lampadib⁹ ardentib⁹ expecta
bant dominū aduentē. **Mat.** **xxv.**
Media autē nocte clamor fact⁹ est:
ecce sponsus venit: et q̄ parate erāt
intrauerūt cū eo ad nuptias. **N**o q̄s
nos perducatur. et c̄.

De eodem. Sermo. xciiij.

Quoniam venerit paraclit⁹ quem
ego mittā vobis a patre spi
ritū veritatis qui a patre p̄
cedit: ille testimonium perhibebit de
me. **Jo.** **xv.** **I**n verbis p̄positis duo
tangūtur. **P**rimū est spūs sancti p̄
missio. **S**ecūndū: ipsi⁹ missi operatio
Primū ibi: cū venerit paraclit⁹. **S**e
cundū ibi: ille testimonium perhibebit
de me. **S**ciendū autē qz spūs sanctus
miss⁹ fuit et mittē mltis modis. **V**no
modo mittē ut accēdat accēdiosos
ad amorē. et ido apparuit i specie ig
nis. **Lu.** **xij.** **I**gnē veni mittē in terrā
quid volo nisi qz ardeat. **Ver.** **I**n ig
ne apparuit spūs scūs. qz ab omi cor
de qd̄ replet torporē frigidit̄is exauit̄
et desiderium hōis ascēdere facit. **V**n̄
certissimū signū est qui habet carita
tē habet spūm sanctū. **I**te ignis sem
per tēdit sursum. **S**ic boni tendūt sem
per ad celestia nō curātes ista trena
et trāsitoria. qz cōuersatio eorū cum
apostolo semp in celis ē. et iō cupiūt
dissolui et esse cū xp̄o. **Vñ P̄s.** **D**eu
mihī qz incolat⁹ meus plongat⁹ est
Ignis iste semp nutriend⁹ est ne ex
tinguat̄. **Leu.** **vi.** **I**gnis i altari meo
semp ardebit quē nutriet sacerdos
siml̄ subiacēs ligna mane p̄ singlos
dies. **Gre.** **A**ltare dei ē cor nostrū in
quo debet ardē ignis caritatis quez
mane et vespere nutrimus dum xp̄m
mane iudicatur et vespere crucifixū
recolim⁹. **S**ecūdo intelligit̄ spūs scūs
missus esse et mittitur ut nos cōsole
tur i tribulationib⁹. et ergo dicit para
clit⁹. i. cōsolator. **ij.** **Chy.** **i.** **B**ñdict⁹

de⁹ et patet dñm nostri ihu xp̄i patet
 misericordiaz et deus tot⁹ cōsolatio
 nis q̄ cōsolat nos in omni tribulatio
 ne nr̄a. **Ver.** Quātūcūq; seuiat tri
 bulatio: nō putet te derelictū a deo.
 sed memineris eē scriptū. cū ipso sū
 in tribulatiōe. et **Michee. iij.** Quem
 affixerā consolator. Si ergo affligit
 te de⁹ paup̄tate. consolat eternas di
 uitias p̄mittēdo. **Mat. v.** Beati pau
 peres spū quomā ipsoꝝ ē regnū celo
 rū. **Isa. xlix.** Consolat⁹ est dñs pl̄m
 suū. q̄ ipsemet fuit paup̄ in hoc mun
 do. **Psal.** Paup̄ sū et i laborib⁹ a iu
 uētute mea. Paup̄ in ingressu in p̄
 gressu. et in egressu. Et ideo q̄ imitā
 tur eū cum volūtaria paup̄tate de
 ei⁹ familia sunt et hos cōsolat in futu
 ro. **Exemplū** in lazaro et diuite epu
 lone **Cui dixit. Abrahā. Fili** recepisti
 bona in vita tua et lazarus mala. Nūc
 vero hic cōsolatur: tu autē cruciatu
 Si autē affligit te dñs hic in infirmita
 te vester cōsolatur in futuro parcen
 do. q̄ per afflictionē corpis in p̄senti
 euadit homo futurā et c. **Raum. i.** Af
 fligi te nō affligā te vltra. Et hec af
 flictio debet nob̄ esse cōsolatio. **Vnde**
Job. vi. Nec mihi sit cōsolatio vt af
 fligēs me dolore nō parcat. **Grego.**
Ido quibusdā domin⁹ hic parcat vt
 eos i p̄petuū feriat. **Ido** hic ferit nō
 parcēdo. vt in eternū peat. **Aug⁹.**
Hic vix. hic seca. vt in eternū peat
Gre. Electi quādoq; timēt ne vltio
 que suspēdit. in fine grauior seruet.
 paternā correctionē desiderāt. et do
 lore vulnerū medicinā salutis putāt
Exemplū. Quidā vir scūs singulis ā
 mis cōsueuit infirmari. req̄re supra i
 sermone. **Cū** venerit ille arguet mū
 dū. **Tercio** mittit spūs scūs q̄ argu
 at peccatores. **Jo. xvi.** Cū autē vene
 rit ille arguet mundū de pctō. i. mun
 danos p̄ inspirationē. scz quādo mit
 tit in cor tuū tue cōsciētie q̄ dicat tū

bi q̄ malū est q̄ peccas **Ihere. ij.** Ac
 guet te malicia tuar: et querisio tua in
 crepabit te **Et** seq̄tur. **Et** vide q̄ ma
 lū et amara est te dereliquisse dñm de
 um tuū. **Notandū** q̄ nulla pena giu
 or ē mala cōsciētia. si autē vis nunq̄
 esse tristis bene viue. **Qui** autē male
 viuit semp̄ habet cōturbatā cōsciē
 tiā. **Cum** autē sentis aliquā cogitatio
 nē talē que aguit te de pctō scias eē
 a spū sancto. **Tu** autē obedias ei au
 diēdo eius increpationes. **Alioquin**
 siue velis siue nolis in futuro horren
 dā increpationē sustineb. **Pro. xxix.**
Qui corripientē dura ceruice cōtem
 nit repente ei superuemet interitus
 et eū sanitas nō sequet quādo dicet
 domin⁹. **Esuriu** et nō dedistis mihi
 māducare et c. **Et** seq̄tur. **Ite** maledi
 cti i ignē eternū. **O** q̄ grauis erit il
 la increpationē quā timuit dauid dices.
Do. ne in furo. tu. ar. me. **Apoca. ij.**
Qui dicebat sup̄ custodiā meā stabo
 vt videā q̄o respōdeā ad arguētē
 me. **Qui** mō seip̄sū arguit tūc nō ar
 gueēt. **Job. xij.** Vias meas arguā in
 cōspectu ei⁹: et ipse erit saluator me
 us. **Quo** autē disceptabit in iudicō
 cū malis. **Req̄re** in die ascēsiōis in
 sermo. **Ascēdit** de⁹ in iubilatōe et i
 ue. et c. **Rogem⁹** igit spūm scūm

Itē de spiritu scō. **Ser. xcv.**

HActus ē repete de celo son⁹.
 tanq̄ adueniētis spūs vhe
 mētis et repleuit totā domū
 vbi erāt sedētes **Act. ij.** **Notandū** ē q̄
 multiplic spūs scūs scūs ē miss⁹ **Pr̄o**
 in spē vti. vt i p̄nti euāgelio vbi dē
 q̄ spūs scūs vti i similitudinē vti vhe
 mētis **Hoc** at fecit est ad innuēdū q̄
 spūs scūs agiles fecit ad opādū quos
 replet **Glo.** **Rescit** ei tarda molimi
 na spūs scī grā **Vñ** certū signū ē q̄ q̄
 cūq; agil ē ad bñ opandū et ad dei f
 uitū q̄ hz spūm scūm. **Roma. viij.**

Quicumq; spū dei agūtur hi filij dei sūt. Sed qdā habēt spūm scūm et expellūt eū a se p immūdas et inutiles cogitatiōes et opatiōes. Sap. i. Spūs scūs aufert se a cogitatiōib⁹ q̄ sunt sine intellectu: et expelliēt a supuemiēte imq̄tate. et tales merentē eternaz mortē. **Hebre. x.** Iriritā quis faciēs legē moysi morietur. quāto putatis magis deteriora pmereri supplicia q̄ filiū dei occultauerūt: et spiritui grē cōtumeliā fecerūt. **Exēplū de Iuda** qui spūm scūm accepit et peccando eū expulit. et ideo etna mortē iterit. **Secūdo** fuit dat⁹ in igne ad inueniēdū q̄ corda eoz quos replet ad caritatē accēdit. **Lu. xij.** Ignē veni mittere in terrā et qd volo mīsi qd ardeat. **Bern.** In igne apparuit spūs scūs. qz ab oī corde qd replet torporez frigiditatis excutit. et desiderii hōis accēdit et ascendē facit. **Vñ certissimū signū** est qd qui hz caritatē hz spūm scūm. **Itē** ignis redigit in cinerē ea q̄ in eo imponūtur. Sic spūs scūs quos replz hūiles facit et viles reputatione sui. **Vñ abrahā dixit ad dñz. Gen. xvij.** Loquat ad dñm meū cum sim cinis et puluis. vnde quicumq; vult spūm scūm acapere debet esse hūilis et nō superbus. **Rā dicē. i. Petri. v. et Iacobi. iij.** Superbis resistit de⁹ hūilib⁹ aut dat grām. Sicut ei aque deserūt mōtes et fluūt ad valles: sic grā spūritus sancti deserit supbos et fluūt ad corda hūiliū. **vñ Aug⁹.** Quāto hūilius sedebat maria magdalena ad pedes dñi tāto ampli⁹ flebat. Confluit em̄ aqua ad hūilitatē de supalio mōtis **Eccle. iij.** Quāto maior es hūilitate i oib⁹ et maiorē corā dño iuemes grām. **Exēplū in maria matre dei.** qz hūilis erat. ideo angel⁹ ei dicebat spūs scūs supuemet in te et c. **Vnde btūs Bern.** Bene de hūilitate marie audeo dicē. nec vgitas deo placuissz

si hūilis nō fuissz. nec filiū dei accepisset. **Itē** ignis semp tendit sursum. sic q̄ hz spūm scūm semp tendit ad celestia. **Oia** em̄ terrena scdm apostolū reputāt vt stercora. qz cōuersatio eoz in celis ē licet corpaliē sint in trā. **Cupunt** em̄ dissolui et esse cū xpō. **Vñ apostol⁹. ad Roma. vij.** Infelix ego hō quis me liberabit de corpe hui⁹ mortis et c. **Vñ** signū est qd hz spiritū scūm qui nō curat ista terrena. nec timet exponē vitam suā ppter deum. **Tercio** apparuit in specie lingue ad inueniēdū qd quos spūs scūs replet. afabiles ad p̄rios reddit et de diuinis loq̄ facit. **Glosa.** Sicut olim signum erat vt oīm gentiū linguīs loqrētur qui spūm scūm habebāt. sic nūc signū est qd q̄ spūm scūm hnt pacē cum proxio loquūtur et tenēt simul. qz q̄ dei sūt loquūtur et tractāt. qz spūs scūs venit i linguīs vt linguīs oīm gentiū vba ignea loqrēt et legē igneā linguīs igneis p̄dicarēt. **Qui** ergo habuerit linguā detrahentē et mē dact et de deo nō loq̄tur nō hz spūm scūm. **De** ista materia req̄re sermōe. **Sit** aut oīs homo velox ad audiendū. **Quarto** dat⁹ est spūs scūs in specie flat⁹. **Ioh. xx.** Inflauit et dixit eis. acapite spūm scūm. **Voluit** p flatū significari: siue p spm̄ qui attrahit ad cor vt oñderet eius necessitas. sicut em̄ corpus nō p̄t viuē sine vllō spū. sic aīa non p̄t viuere sine spū scō. **Psal.** Auferes spiritū eoz et deficiēt et c. et seq̄tur. Emitte spūm tuum et creabūtur. **Ioh. vi.** Spūs est q̄ viuificat: et qz sic ē necessari⁹ debem⁹ cū oī diligētia p̄cauere ne spūs ip̄dial a corde nrō. **Prover. iij.** Ommi custodia serua cor tuū qm̄ ab ipso mors et vita p̄cedūt. **Frequēter** debem⁹ apertire os p cordis desiderium: et orādo attrahē spūm ad refrigerādū ab ardore viciōz. **vñ Psal.** Os meū apui

et attraxi spūm. Qūto apparuit i spē colūbe sup ihm baptisatū. Luce. iij. Ad inuēdū q̄ q̄ volūt acape spūm scūm. dñt esse i vita sua vt colūba. colūba ē sine felle. sic tales dñt eē si ne felle ire. odij et iuidie. q̄ dicunt fel pp̄t amaritudinē: qz sunt amara vt fel. Et iō dixit petr⁹ symoni mago q̄ volebat emē spūm scūm i felle amaritudinis video te eē et c. Act. viij. Ip̄e em̄ eāt plen⁹ felle iuidie. qz ip̄e iuidebat aplis qz talia siḡ faciebāt p spūm scūm et volebat ab eis emē talē spūm miracula facientē. qz em̄ hēbat fel inuidie: iō nō recepit ab eis. Sic et nos si volum⁹ spūm scūm acape debem⁹ cordis amaritudines deponē. Eph. iij. Quis amaritudo ira et indignitas clamor et blasphemia tollat a vob̄ cū oī malicia. Estote autē iuicē benigni et misericordes donātes inuicē sicut et de⁹ in xp̄o donauit vob̄. et tūc poteritis sp̄ acape spūm scūm. Itē colūba gemitū pro cantu h̄z. sic nos p̄ p̄ctis nris gemē debem⁹. Isa. lix. Rugiem⁹ q̄si vt si oēs et q̄si colūbe meditātes gemem⁹. Iudo. Gemē et flē debem⁹ remiscētes q̄ grauiā sūt q̄ cōmisim⁹ q̄ delectabilia celi gaudia q̄ amisim⁹ q̄ horribilia iserm̄ tormēta q̄ mecum⁹. Cris. Cogitare debem⁹ quāta sit felicitas sp̄ esse cū deo. quanta miseria viuē in hoc sc̄lo: quāta calamitas sēp cruciari i inferno. Inde generat̄ luct⁹ q̄ meret̄ spūs sci cōsolationē. Mat. v. Beati q̄ lugēt qm̄ ipsi cōsolabūtur. Itē colūba solet libēt̄ modificare i forātib⁹ petre. Per petrā significat̄ xp̄s. forāmia petre sūt vulnera xp̄i. que i cruce sustinuit: i q̄b⁹ aīa sc̄a habitare d̄z p̄ iugē memoriā passionis xp̄i. vñ dicit sp̄sa aīe. Q̄ti. ij. Veni sp̄sa mea colūba mea i forāmbus petre. q. d. pone cor tuū et cogitationes tuas i vulnerib⁹ meis cogitādo quāta p̄ te sim p̄fessus. Origenes.

O aīa mea si quietē desideras. si securitate affectas. assume pennas sicut colūba et volās i vulnerib⁹ xp̄i. Nusq̄ quies grātor. nusq̄ securitas tutior. qz ibi visces q̄ predices sūt p̄t̄bz qz xp̄s nō habuit sup quod vel vbi caput suū reclinaēt. Quid iracūdis qz tanq̄ ouis ad occasionē duct⁹ est: et sicut agn⁹ coram tondēte se obmutuit dū male tractaret et nō aperuit os suū. Quid iudis. qz p̄ crucifixorib⁹ suis patrem exorauit dicēs. Pat̄ ignosce illis qz nesciunt qd faciunt et c. Quid accidiosus qz accelerauit ad mortē. Vñ ait ad iudā. Quid facis fac ciuē. Quid auaris: qz nudus pendeat in cruce. Quid gulosis. qz potatus ē felle et aceto. Quia igitur oīa mēbra dñi affluūt misericordia. nec desūt forāmia p̄ que fluit ipsa. qz foderūt man⁹ meas et pedes meos et lat⁹ meum. Ad que mēbra et forāmia recursum habeas ei⁹ passionem meditādo et grām iuemes Rogem⁹

De eodem Sermo. xvi.

Si quis diligit me sermonez meū seruabit et pater meus diliget eum et ad eum veniemus et mansionē apud eum faciem⁹. Ioh. xij. In verbis istis p̄positis doct̄m̄ duo facit. Primo hortatur nos ad suam caritatez. Secūdo ponit caritatis vtilitatem. primū tāgitur ibi. Si quis diligit me. secūdū ibi. Et pater me⁹ diliget eum. Notādū qz doct̄m̄ specialiter ad quatuor genera hōim̄ venit. sed nō manet nisi in vno genere hōim̄. Nā aliqui sūt ad quos venit dñs et pulsat vt itromittat̄. et vt ibi maneat. et illi nō audiūt vocē ei⁹ nec respōdent ei. nec itromittūt eū et cum illis nō manet domū. Alii sunt qui vocē eius audiunt et respōdent. non tamen itromittūt nec cū illis manet domū. Tertij sūt q̄ audiunt vocē domini et itromittūt. s̄

post paululū reuertunt nec ibi manet
 dñs. **Quarta** vocē dñi audiūt & itro
 mittūt eū: & bñ tractāt & volūtatē
 eius faciūt. & cum talib⁹ manet dñs.
Primi q̄ nec vocē eius audire volūt.
 nec respōdere: nec itromittē volūt:
 sunt pctōres desperati q̄ ita indurati
 sunt q̄ p nullū modū cōverti possunt
 ad deū de pctis. ad quoz hospiciū ve
 nit dñs & pulsāt mltis modis. **Aliqñ**
 per p̄dicatores: aliqñ p tribulatōes
 aliqñ per infirmitates: p paupertates
 aliqñ p inspiratōes & remorsū scie.
Per p̄dicatores pulsāt dñs quādo p̄
 dicatōr nūciat eis penā eterne dāna
 tiōnis si non fuerint cōuersi. pmittit
 eis gaudia eterna diuine visiois. p
 pōnt eis incertitudinē sue mortis. **Ipsi**
 si autē sunt ita indurati q̄ nō timēt
 penas eternas. nec curāt pmissa eē
 ne viter: nec p̄p̄dūt de mortis incer
 titudine. **De istis** dicit **Job xli.** Indura
 bit̄ cor eius sicut lapis & stringet̄ q̄si
 malleatoris incus. **Compat** aut̄ eos
 lapidi. & vere lapidi sunt similes: qz
 quicq̄d seminat̄ sup lapidē non facit
 fructū. **Sic** etiāz verbū dei qd̄ p̄dicat̄
 ipsis nō facit fructū in cordib⁹ eoz.
 vñ **Lu. viij.** Semen est verbū dei. qd̄
 aut̄ cecidit supra petrā natū aruit qz
 non habebat humore. **Ite** lapis gra
 uis ē: & semp tendit deorsū & nō sur
 sū ad celestia. sed semp ad ifima do
 nec ad vltimū dimerget̄ in infernū.
Vñ dicit̄ **Exo. xv.** Descēderūt in pro
 fundū q̄si lapis. **Companē** etiā incu
 di. qz incus quāto magis audiet̄ & per
 cutit̄. tāto magis idurat̄. sic tales qñ
 to magis arguūtur p p̄dicatores tā
 to d̄teriorēs fiūt. **Isti** similes sūt pha
 rom quē quanto magis dñs flagella
 uūt tāto magis indurabat̄. **Vñ** dñs
 ipsū tandē in mari rubro s̄mergit̄ cū
 oib⁹ suis: sic tales indurati tandem
 mergētur i pfundū inferni. **Secūdo**
 venit dñs ad quosdā & pulsāt. **Illi**

audiunt vocē eius & respondēt: nec
 tñ intromittūt. **Un** sūt qui pctōres
 se recognoscūt nec pctā deserē volūt
 volūtatē cōuertēdi cupiunt. sed illā
 ad affectū non poucūt. sed semp de
 die in diē de āno in annū protrahūt
 ecclesias frequētāt. elemosinas dāt
 orant & ieiunāt. vsurā & iniusta bona
 amodo recipe nolūt: sed q̄ hūt resti
 tuē non volūt. **Isti** volūt duobus do
 minis seruire scz deo & diabolo: cū tñ
 dñs dicit. **Mathei. vi.** Nemo p̄t duo
 b⁹ dñis seruire. **Isti** sūt similes sama
 ritanis q̄ adorabāt deū isrl. & cū hoc
 etiā coluerūt deos suos. **Sic** isti vo
 lūt seruire deo & māmone. i. bonis in
 iustis q̄ tenet̄ & reddere nolūt. cū tñ
 dñs dicat. **Nō** potestis deo seruire et
 māmone. **Mathei. vi.** **Un** sūt q̄ vocē
 dei audiūt nec tñ intromittūt. qz pec
 catōres se recognoscūt & p̄positū ha
 bēt se cōuertēdi. sed nō ad affectum
 perducūt. & cū talib⁹ nō manet dñs.
Tercio vit dñs ad quosdā & pulsāt
 illi vocē eius audiūt respondēt & itro
 mittūt: & nō lōge post: male tractāt
 et vilit̄ enaūt. **Un** sunt q̄ in q̄orage
 sima pctā sua cōfiteantur. vel in infirmita
 te & corp⁹ xp̄i accipiūt. & statim post
 pascha vel quādo de infirmitate sua
 luerūt itez peccāt & dominum de do
 mo sua reuertunt. **Isti** sunt similes iude
 is q̄ dominū cū magno hōre tanq̄ re
 gē susceperūt. & postea in parascue
 cū magna ignominia tanq̄ latronez
 et furē eiecerūt & occiderūt. **Sic** faci
 unt illi q̄ recidiuāt & dominū crucifi
 gūt. sicut dicit̄ apl̄s ad **Hebre. vi.** **Re**
 sū crucifigētes filium dei. qz quotiēs
 pctōr peccatū reiterat vel recidiuat
 pro quo xp̄s passus ē. totiēs passionē
 suā quātum in se ē renouat. **Tales** q̄
 intendūt dominū reuertere meli⁹ face
 rēt vt nō reciperēt eum. qz turpius
 exatur q̄ nō suscipit̄ hospes. **Quar**
 to venit domin⁹ ad quosdā & pulsāt

Illi audiūt vocē eius et intrōmittūt et
 totis virib⁹ student quō domū suam
 preparēt. vt dñs nihil i ea inueniat
 qđ oculis suis displicē possit. et cū ta
 lib⁹ manet dñs. **U**n sūt qui ex toto
 corde deū diligūt et ei⁹ mādata custo
 diunt. **I**sti figurati sūt p Lazaz et so
 rores ei⁹ ad quos sepe venit dñs et cū
 eis libēter manebat. Quia eū dilige
 bāt et mādata eius custodiebāt. **P**er
 lazazū intelligit quilibet fidel q̄ ha
 bet duas sorores. i. corp⁹ et aīaz. **P**er
 mariā significat aīa. **P**er marthā cor
 pus. marie officū fuit contēplari.
 qz sedebat secus pedes dñi audiēs ver
 ba dñi et tractās illa in corde suo con
 templādo celestia. **M**artha autē rex
 it familiam et ministrabat necessaria
 mēse. cibaria pparabat. et hospites
 recipiebat: et circa hui⁹ exteriora
 officia sollicita erat. **Q**uicunqz ergo
 vult dñm sustinē in hospicio cordis
 sui. debet studē qđ iste due sorores.
 scz corp⁹ et aīa exercēt hui⁹ officia.
Maria. i. aīa debet vacare contēpla
 tionī celestia etna. et diuina cogitāe.
 sacrā scripturā legere v̄bū dei audi
 re. deū super oīa diligē. et primū suū
 sicut seipsū. mādata dei seruare. sen
 sus suos et vires aīe custodire. **D**ebz
 em custodire desiderū aīe sue. ne desi
 deret que mala sūt. **D**ebet custodire
 memoriā ne cogitet qđ extra deū sunt.
Debet custodire amorē suū ne amet
 que illicita sūt. debet cōdolē primis
 in aduersis: et congaudē in p̄speris
 et similia. **M**artha autē. i. corp⁹ debet
 exteriorib⁹ opib⁹ occupari. vigilare
 ieiunare. carnez suā disciplinare. ec
 clesias frequētare. genuflexiones fa
 cere. deuote orare. p̄ pctis flere. opa
 mie in primis exercere. esuriētes ci
 bare. sitiētes potare. nudos vestire.
 hospites recipere. infirmos visitare.
 captiuos redimē et solari. mortuos
 sepelire et similia. s. indoctos docere

errātes dirigē. delinquētes corripere.
 melstos solari. idigētib⁹ consilio consi
 um dare. egētib⁹ gratis dare. cū ta
 lib⁹ libēter manet dñs. **D**e talib⁹ dē
 dñs Jo. xij. **S**i q̄s diligit me sermo
 nē meū suabit et c. **I**sta q̄tuor gene
 ra hōim figurata sūt. in. **R**e. xix. vbi
 dicit qđ cū helyas p̄pheta essz in mōte
 oreb et i spelūca latēt. v̄it ad eū vox
 dicēs **E**gredē et trāsibit corā te dñs
 q̄ surgēs stetit i ostio spelūce. **E**t p̄
 misit dñs q̄tuor miabilia siḡ p̄us anq̄
 ipse veniret. **P**ri⁹ v̄it vent⁹ grādis
 et fortis subuertēs mōtes et cōterēs
 petras. s. nō venit cū illo dñs. **S**ecū
 venit cōmotio t̄re. i. magn⁹ terremoto
 t⁹ fact⁹ et horribil. s. nō venit cū illo
 dñs. **T**ercio venit ignis magn⁹ et nō
 venit cū illo dñs. **Q**uarto venit sibu
 lus aure tenuis et cū illo venit dñs.
Per illa q̄tuor siḡ significāt q̄tuor
 genera hōim superi⁹ posita. **P**er ven
 tū grandē q̄ subuertit mōtes et cōte
 rēs petras. significat desperatio q̄ sb
 uertit hōiem et repellit ab eo oēm ḡ
 tiā et exsiccat fontē pietatis diuine qz
 vbi desperatio ē in corde: ibi fons di
 uine grē et mie nō p̄t influē et p̄ nul
 lum pctm̄ offēditur ita de⁹. sicut p̄t
 desperationē qđ est peccatū in sp̄i
 tūsanctū: quod nec remittit hic nec i
 futuro. sicut dicit **M**at. xij. et cum ta
 lib⁹ non manet dñs. **P**er cōmo
 tionem terre significāt illi qui cōa
 piunt bonū p̄positū. sed non pouāt
 ad effectum. **T**erra licet moueatur
 aliquantulū. nō tamē cadit totaliter.
Sic isti mouētur ad bonū faciēdum.
 id ē cōapiūt voluntatē se velle emē
 dare. sed istā voluntatem nō pouāt
 ad effectū. et cum talib⁹ non manet
 dñs. **P**er ignē significat inflam
 mās delectatio quā cōcipit hōmo q̄
 recolit pctā preterita cōplacētā. ex
 hoc accēdit ignis male cōcipiscen
 tiē q̄ facit eā recōdiuare postq̄ dñs

est et enat dñm de hospicio et cū tali
b⁹ non manet dñs. Ad ultimū venit
sibulus aure tenuis. et cū illo dñs ve
nit p̄ quē significat deuotū desiderū
aie diligētis deū: qui diligit deum ex
totis virib⁹ suis et desiderat eū In ta
li desideratiā diligētī aia manet dñs
Prover. viij. Ego diligētes me dili
go: et q̄ mane vigilauerit ad me iue
riet me. De talib⁹ dicit dñs in verbo
proposito. Si q̄s diligit me sermonē
meū seruabit. Rogem⁹.

De eodē Sermo. xxvii.

Quam bon⁹ et suauis ē domi
ne spūs tu⁹ in nob. Sap. xij.
Nota duplex ē spūs. scz bo
nus et mal⁹. Spūs bonus est de⁹. mā
lus ē diabol⁹. Spūs malus impugnat
hoiem p̄ septē peccata mortalia. con
tra illa offert bonus spūs septē dona
cōtra q̄libet pctm̄ speciale donū ad
repugnandū. Primū pctm̄ mortale ē
supbia. Aug⁹. Superbia est amor p̄
prie excellētie. vel sic. Supbia ē q̄dā
presūptio cū qua p̄sumit vel audet hō
absq̄ timore dei facē ea q̄ scit esse cō
tra deū creatore suū. videlicet pecca
re. et ideo dicit supbia inīcū oīs peccati
Istoz⁹ Supbia ē origo oīm criminū
qz omne crimē vel pctm̄ oriē et inīcū
h̄z ex hoc qz homo p̄sumit et audet face
re q̄ sunt cōtra deū. Istud ē pctm̄ dia
boli p̄pter qd̄ eiectus fuit de celo eo
qz p̄sūpsit se opponē deo suo. et qz ip̄e
in illo cecidit. ego ip̄e in illo magis
hoies tēptat: sed qñ homo p̄sumit et
audet facē ea q̄ sunt cōtra deū. tunc
pron⁹ est ad oē malū faciēdum. Cō
tra hoc malū. scz superbiā dat spūs
bon⁹ donum suū videlicet timorē Du
ius domi⁹ vtus est qz facit hoiem ita ti
moratū et tm̄ timē deū qz p̄ toto mun
do et p̄ tota vita sua nō vellet aliqd̄
facere qd̄ sciret esse cōtra deū: et oīa
opa sua facit cū timore. et oīa verba
sua loquit̄ cum timore. Job xi. Vere

bar oīa opa mea. Si ergo habes illā
grām qz oīa vba tua p̄feras cū timo
re. semp̄ timēs qz deo possit displicē
et p̄ximo tuo nocē. signū ē qz habes
primū donum spūs sancti. s. timorē.
Itē si facis oīa opa tua quantūcūqz
bona sūt semp̄ cū timore timēs qz deo
nō sunt accepta: qz non sint adeo p̄fe
cta sicut deberēt. nec cū tāta diligen
tia facta sicut expediret: nec cū tanta
caritate facta sicut de⁹ bñ est dign⁹
signū est hui⁹ domi. s. timoris. Itē si
tm̄ times offendere deū tuū qz nolles
oēs diuitias acapere: sed poti⁹ velles
oēm penā sustinere qz cōtra deū tuū
ex p̄posito et industria peccare. certū
est qz habes hoc donū spūs sancti. s.
timorē Istud donū est hominī maxie
necessariū. qz dicit Eccl. i. Qui sine ti
more dei est pnus ē ad omne malū
faciendū. Itē Inīcū sapiētie timor
dñi. Itē timor dñi expellit pctm̄. Itē
qui sine timore dei ē nō poterit iusti
ficari. i. salu⁹ fieri. Secūdu pctm̄ mōr
tale ē inuidia. Aug. Inuidia ē dolor
aliene felicitatis. Multa mala facit
hominī inuidia. Indurat cor qz nō po
test cōpati afflictionib⁹ p̄ximorum.
Claudit oculos qz nō p̄t v̄dere felici
tatē alioz. Obturat aures qz nō p̄t
audire loq̄ de alio bonū. Claudit ma
nū qz non p̄t dare indigētib⁹ elemo
sinā. Restringit pedes qz non p̄t ire
ad p̄ximoz vtilitatez. Claudit os qz
non p̄t loq̄ de alio bonū: hec oīa facit
inuidia. Cōtra hoc pctm̄ dat secūdu
donū spūs sancti. scz pietas Pietas
scdm̄ Grego. idē est qz misericordiā
Virtus hui⁹ domi est qz faciat hoiem
misericordē et cōpassiū in necessitati
b⁹ p̄ximoz. Vñ Misericordiā ē tris
ticia in aliemis malis. Aug⁹. Quid ē
misericordiā nisi aliene miserie i cor
de quedam cōpassio. Si ergo habes
talem grām qz quādo vides p̄ximū
tuū afflictum vel tribulatū qz cor tuū

est paratū ad gemēdū et cōpatiēdū: oculi parati sūt ad flendū. manus ad largiēdū: os tuū paratū ad consulēdū et consiliū dandū vel docendū. pedes parati ad visitādū: aures parate ad audiēdū vocē eius. oculi apti ad videndū dolorē ei⁹. brachia tua parata ad subleuādū vel portādū infirmū. certū ē qd habes donū spūs sciētiē pietatē: qz ista oīa nullus p̄t h̄re sine spālī grā spūs sci. Si autē qñ vides p̄ximū tuū tribulatū cor tuū est adeo durū qd nō p̄t cōgemere et cōpati et oculi non p̄nt flere. et sic de singulis et lingua tua nescit p̄ximū tuum post tergū suū excusare: sed pot⁹ qd audisti alijs reuelare et aliqñ non minuerē. s̄ magis augmētare. Si olfactus tu⁹ non p̄t paup̄erē sustinē. sed auertis te ab eo quasi videat tibi fetere. oculi tui nō possunt plagas ei⁹ videre et nō possunt man⁹ infirmū tangere et brachia nō possunt eū leuare vel portare: sicut legiē de beata elizabet̄. Si oīa ista non p̄t facē. signū ē qd nō h̄es scdm donū spūs sci. scz pietatē. Et si sine hoc dono. s̄. mīa mortu⁹ fueris nequaquā salu⁹ eris. qz misericordijs diceēt. Venite b̄ndicti patris mei et c̄. Tertiu⁹ mortale peccatū ē ira. Ira oculū mētis excecāt. Ira est desiderii vindictē. Multa mala facit ira homī excecāt oculū mētis. aufert hōi sensus et rationē. facit eū insanū. sicut dicit Augustinus. Linguā puocat ad cōtēdendū: ad maledicendū: ad os exasperat: ad improperādū et s̄limādū: manus puocat ad p̄citiēdū et iactādū: nec p̄ri: nec m̄i pat: nec deo suo nec p̄prie salutī et hōri. Aug⁹. Vō iracū⁹ ad oē malū ē p̄n⁹ et inclinat⁹. hęc oīa mala facit iracūdia. Cōtra hui⁹ peccati malum dat̄ tertium donū spūs sci. s̄. sciētia. Vici⁹ hui⁹ domi ē qd docet hōiem recte cōuersari in medio nationis p̄ue et p̄uerse.

Aug⁹. Scia ē diuinaz et hūanaz rerū agm̄tio. Ex his colligiē qd donū sciētiē stat in hoc qd hō sciāt i hoc seculo q̄litter cū hōib⁹ debeat cōuersari qd vita sua deo placeat. et tñ cū hoc hōibus ite rephensibilē exhibē vitam. Ita qd oīnes q̄ vident eū vel audiunt de ei⁹ cōuersatione emēdent. Vñ dñs in euāgelio. Mat. v. Sic luceat lux v̄ra et c̄ et Apl⁹ ait Roma. xi. Prōuidētēs bonā nō tñ corā deo sed ecā oib⁹ hōib⁹. Nō satis ē in hoc qd tñ deo fūiat sed ecā alijs bonū exēplū et bonā cōuersationē ostēdat. Sed quidā sunt qui habēt illā grām qd bene sciūt cōuersari i mūdo cū hōib⁹. et tñ cū hoc habēt illud infortunū qd nesciūt se custodire et caue n̄ cōmquinētur peccatis et c̄. Vita eoz deo displicet. licz tamē cum hōimib⁹ gratiosē cōuersentur. Sūt aliq̄ scām et bonā vitaz ducunt et deo placent et habent illud infortunū qd non sūt affabiles vel tractabiles: et ita idignati: ita terrosi i factis suis: et ita distorti in morib⁹. et ita inepti i oib⁹ qd null⁹ p̄t cū eis cōuersari bñ. qd null⁹ de eoz cōuersatiōe edificat. qd oēs q̄ eos audiūt vel vidēt vel cū eis cōuersantē h̄nt terriū de eis. et tñ sūt boni et sci coram deo. Sūt ecā aliq̄ qui bonā et sanctā vitā ducunt et cū hoc habēt illud infortunū qd hōies eos diligūt et cū eis libenter cōuersantē et eos libētē vidēt. libentē audiunt. et quicq̄ loquūtur docent vel predicāt vel faciūt. hōimibus acceptum est. et placet. et oēs de cōuersatione eoz emendātur. Istud prouenit ex dono isto tertio scz sciētia. Istud ergo donū sciētiē quod docet bene cōuersari est necessarium cōtra irā que facit hōiem male cōuersari. Quartū mortale peccatū ē acedia qd facit hōi multa mala. Acidiosus em̄ nō potest dura sine murmuratiōe sustinē. vnū verbum non potest p̄ter

deū sustinere vel supportare. non p̄t
 ieiunare vel orare. neq; disciplinas
 recipere neq; eccias frequitare: neq;
 v̄bū dei audire: nullū dānū: nullā fla
 gellatō: nullā ihermitatē nllū dolo
 rem p̄t cum patientia sustinē. p̄ mo
 dico dāno cōtra deū murmurat. te
 diū vite h̄z sibi ipsi maledicat. mortē
 sibi optat: et ad oīa mala paratus ē
 ad oīa bona tard⁹. oīa ista mala fa
 cit acedia. Cōtra hoc quartū viciū
 dat quartum donū spūs sci. scz fortī
 tudo. Virtus hui⁹ domi ē q̄ reddit
 hōiem fortē ad oīa aduersa toleran
 da. agilē ad oīa bona faciēda. et dat
 patientiā i oib⁹ aduersis tēptatōib⁹
 flagell⁹ et ihermitatib⁹. Aug. Fortitu
 do ē amor facile oīa tolerās p̄t illō
 qd amat. Tullius. Fortitudo ē rōna
 bilis aggressio tribiliū cum cōstati eo
 rū perpassiōe. Hoc donū est nob̄ ma
 xime necessariū: qz nisi fuerim⁹ fortis
 ad bñ operādum et ad sustinendū nō
 habebim⁹ i celo meritū. Quintū pec
 catu mōile ē auaricia. Aug. Auari
 cia ē multa congregare nec supflua
 paupib⁹ erogare. Auaricia facit hō
 minē oīa desiderare: oīaq; cōgregare
 nunq̄ abūdaē. sp̄ d̄ defcū formidat.
 proximū fraudare: indigētib⁹ parcē
 et nihil subuenire: oēm sp̄z i istis
 trāsitoris ponē: plus de bonis suis q̄
 de deo cogitare: imo deū sepius obli
 uisci. In sapia mūdāna quō opes ac
 q̄rat minis studē. et vt sepius aiā
 etne dānationi dare: oīa ista mala
 facit auaricia. Cōtra hoc dat quintū
 donū spūs sci scz cōsiliū. Virtus hui⁹
 domi ē q̄ docet hōiem quō inter ml
 ta cōsilia prudētius et vtili⁹ cōsiliū sciat
 eligē. Diuersa inuenim⁹ i hac vita
 cōsilia. quicūq; de illis oib⁹ meli⁹ et
 prudēt⁹ eligere scit: hoc ē ex isto do
 no. Verbi grā. Quid⁹ cōsulit vt q̄
 ras: diuitias: potētias: hōres: digni
 tates: et platuras. Caro cōsulit vt

deliciose viuas. bñ comedas: bñ bi
 bas: diu dormias: suauit iaceas et se
 deas vt nunq̄ pedes tuos semel dure
 calcare permittas. vt nullū incōmo
 dū sustineas. vt nullo cōmodo care
 as. vt molles vestes induas. et sepe
 carnē tuā balneas. nunq̄ te sitire vel
 esurire facias. et oī tpe libidīnē tuā
 expleas et nunq̄ abstineas. **D**yabol⁹
 cōsulit vt sis superb⁹: inuid⁹: iracun
 d⁹. et vt cadas de pctō i pctm. Ipse
 em̄ cecidit p̄ pctm de celo. et ideo sem
 per cōsulit pctm et casū. Ideo dixit ad
 xpm. Hec oīa tibi dabo si p̄des ad
 raueris me. Mali homines cōsulit tibi
 mala. fur furtū: raptor rapinā. vsuā
 en vsurā. sic q̄libz mal⁹ scdm suā ma
 licā. **D**e⁹ aut cōsulit tibi vt des bona
 trāsitoria et accipias etna. et vt des
 hic simplū et accipias ibi centuplū vt
 libent̄ sis hic paup: vt semp maneas
 diues i celo. vt sustineas hic breuē
 tribulationē et recipias ibi leticiāz sē
 p̄ternā. vt sustineas h̄ breuē p̄ pec
 catis penitētiā: vt euadas penā infer
 nalē vel purgatoriū. **I**te **M**athei. xix
Vende oīa q̄ habes et da paupib⁹ et
 seq̄re me. et habebis thesaur in celo
Mathei eodē ca. **O**is q̄ reliquerit do
 mū aut frēs et sorores et c. p̄pter no
 mē meū centuplū accipiet et vitam
 eternā possidebit. **I**te **L**u. xvi. **F**acite
 vob̄ amicos de māmōna miqtatis vt
 cū defeceritis recipiat vob̄ i etna ta
 bernacula. **E**cce audisti multa cōsilia
 si ex istis scis meli⁹ et prudēt⁹ elige
 re et seq̄. hoc ē ex dono spūs sci: quin
 to scz cōsilio. **A**udi. **T**hobiā iij. capi.
Oi tpe cōsilia tua i ipso. i. i deo per
 maneāt. **E**cclē. vi. **C**ōsiliari⁹ sit tibi
 vn⁹ ex mille. q. d. de mille cōsiliariis
 elige tibi vnū scz deū. **S**extū mortale
 pctm est gula. **G**ula facit hebetes se
 sus. **I**hero. **P**inguis veter tenuē sen
 sū non gignit. vn̄ **E**cclē. ij. **C**ogitauī
 vt a vno carnē meā absterem vt

sic trāfereē aiām meā ad sapiētiaz.
Gulosus nihil aliud cogitat nihil ali-
 ud studet. nisi quō vtrē repleat. vñ
Apl's ad phil. in. Ipsi sūt quoz de-
 venter ē. et qz vtrē p deo elegerūt
 et colūt. ita sensus eoz hebetant. qz
 deū paz cogitat vel intelligūt. **Cōtra**
hoc dat sextū donū spūs sci. s. itelle-
ctus. **Virt'** hui' domi ē qz acuit hōis
 sensus vt p creaturas q's videt sciat
 agnosce creatorē suū quē nō videt
 vt p terrena sciat cōphēde celestia.
 vñ **Sap. xij.** **A** magnitudie speciei.
 et creature cōgnoscibilie pōt creator
 eoz videri. **Roma. i.** Inuisibilia dei a
 creatura mūdi p ea q' facta sūt intel-
 lecta conspiciūt. **Verbi grā.** **Vida-**
m' magnitudinē in firmamēto et in
 mūdo: p hoc possum' intelligē qz cre-
 ator eoz sit magn' et incōprehensibil'
Si videm' claritatē i solerūa: et stel-
 lis. p hoc possum' intelligē qz creator
 eoz sit multo clarior. **Si videm'** pul-
 chritudinē in rosa. floze. lilio. et vio-
 la. p hoc possum' intelligē qz creator
 eoz sit multo pulchrior. **Si videmus**
 sapiam i aliq' creatura sicut i serpēte
 gallo. et colūba. possum' intelligē qz
 creator eoz sit multo sapiētior. **Job**
 duodecimo. **I**nterrogā iumenta et
 docebūt te. volatilia celi et idicabūt
 tibi. loquere terre et respōdebit tibi.
 et narrabūt tibi pisces. **I**n oib' istis
 creaturis possum' aliqd de deo et de
 celesti gaudio cognosce. **Si aliq's hō**
 audiat aliquā volucē canētē dulcē
 vt philomenā vel aliā: multū delecta-
 tur i hoc sono. p hoc pōt intelligē qz i
 celo vbi cātāt tot chozi angeloz et
 tot sci. qz ibi ē maximū gaudiū et de-
 lectatio. **Exēplū.** **A**ccidit i argētina.
 quidā frat' sedebat i pomerio frat'z
 sub arbore. et habēs bonā vocē icēpit
 cantare. hoc audiēs quidā philomena
 aduolauit. et posuit se sup arbore. et
 icēpit naturalit' cōtra eū fortissime

cātare. **Q**d audiēs frat' icēpit vocē
 eleuāc et illa ecā vocē e' exaltabat.
 et intātū clamabat qz suffocata cea-
 dit de arbore in sinū fr'is. **E**cce si vna
 auicula irrational' creatura tm dele-
 ctabat in cātu hōis. qlis erit delecta-
 tio in cel' vbi tot cātāt angeli virgi-
 nes et sci. **I**n oib' istis et similib' que
 videm' et audim' possum' supna in-
 telligē et celestia. **S**ed quā sūt ita tu-
 des qz nihil p hūiōi intelligūt: sicut
 bruta aialia circa ista trena occupā-
 tur. qb' dicit **P's.** **N**olite fieri sicut
 equ' et mulus qb' nō est intellect'.
Septimū pctm mortale est luxuria siue
 carnal' delectatio que facit hōi mltā
 mala. mentē excecāt. delectationē di-
 minuūt. deū suū cōgnosce nō pmitit
 et creatorē suū obliuisci facit. **Gre.**
Cū luxuria mentē inuaserit nullū bo-
 nū cogitare pmitit. **I**nnoce. papa.
Luxurie vicū oēm etatē corrūpit. o-
 nē sensū cōfundit. oēm ordinē soluit.
 oēm gradū peruertit. **I**nuadit em iu-
 uenes et senes. mares et femias. pru-
 dētes et simplices. supiores et inferi-
 ores. **Her.** **L**uxuria corp' eneruat.
 aiām mactat. famā pōdit. pximū offē-
 dit. deū omittit. sēsus hebetat. hōiez
 in pcedē mutat. imo hō p eū ifra p-
 cūdē degenerat. cū p' seruet cupi-
 scēdi tpa. luxuriosus cōcupiscit omi-
 hora. **O**ia ista mala facit luxuria siue
 carnal' delectatio. **Cōtra hoc dat sep-**
timū donū spūs sci. s. sapia. **S**apiētia
 est sapida scia. et ē quā spūal' sapor
 dulcedis quē sentit deuot' hō in cō-
 platione celestiu. **I**si. **S**apia solūmō
 etna cōtēplat' et illis iocūdat. **I**stō do-
 num habuit bt'us **Aug'** : qm dixit **I**n-
 troduas me dñe aliqñ i affcū multū
 inusitatū itroitus nescio i quā dulce
 dinē. q' si pficiat i me nescio quō aliō
 sit vita etna si illa nō ē. **O**nū istō da-
 tur cōtra luxuriā siue carnalē delecta-
 tionē. **Gre.** **C**ustato spū desipit ois

raro. q̄ qui semel de illa sapia. i. sapi
da scia gustauerit: illi oīs carnal' de
lectatio insipida ē. sicut q̄ mel come
dit postea ei cib⁹ alius nō recte sapit
Sap. xxviii. Spūs me⁹ sup mel dulas
et hēditas mea. i. cōtemplatio heredita
tis mee sup mel et fauū. De ista ma
teria req̄re in die ephie in sermone
Factum est autem.

Feria secūda post penthecosten
Sermo. xxviii.

Huc loquēte petro cecidit
spūs sc̄s sup oēs q̄ audierāt
v̄bū Act. x. Post ascēsiōnē
dñi et missionē spūs sci cū apli p̄dica
rēt in iudea verbū dñi. oñdit dñs pe
tro p̄ quādā visionē q̄ eadē gētib⁹
verbū dei esset p̄dicandū. Et sic bea
tus Petrus venit ad quādā ciuitatē
gentiliū noīe Cesaria: et incepit p̄di
care verbū dei. Et factū est dū p̄dica
ret cecidit. i. descēdit spūs sc̄s super
oēs q̄ audierāt v̄bū dei. licet gētilēs
essent. et ceperūt loq̄ varijs linguis
Vtū autē in linguis igneis vel alia
spece visibili spūs sc̄s descenderit
incertū est. S̄ certū est q̄ varijs lin
guis ceperūt loq̄. et magnificabāt de
um et mirabantē fideles q̄ de iudeis cō
uersi fuerāt. q̄ spūs sc̄s dat⁹ fuerat
gentilib⁹. et tūc beatus Petrus bap
tizabat eos et hoc est qd̄ t̄gitur i epi
stola hodierna. In q̄ specialit̄ atten
dendū est. q̄ spūs sc̄s dat⁹ est illis
qui audierunt verbū dei. Multis em̄
generib⁹ hoīm datus est spūs sc̄s.
Primo dat⁹ spūs sc̄s verbū dei deu
te audientib⁹ et illud op̄ere adimplē
tib⁹. Lu. xi. Beati q̄ audiunt verbū
dei et custodiunt illud. Quia d̄t bea
t⁹ Jacob⁹ in sua canonica secūda. q̄
nō auditores legis: s̄ factōres legis
iustificabūtur. Quātum autē nūc va
let v̄bū dei audire deuote: p̄t̄ in quo
p̄ā miaculo pauli Req̄re ifra octauā

Epiphaniē in s̄mone Probetis. Se
cundo dat⁹ spūs sc̄s: penitentiam p̄
peccatis agentib⁹. Act. ii. Peniten
tiam agite et c. accipietis donum spi
ritus sancti. Penitentiam autē debet
sequi pura cōfessio p̄r quā acq̄ritur
donū spirit⁹ sancti. Psal. Os meum
aperui sc̄z p̄r cōfessionem. et attraxi
spiritū sc̄licet sanctū. Istud figura
tum est i hoc q̄ p̄r manuū imposito
nem dabatur spirit⁹ sanct⁹. Actū.
viii. Vnde cū audissent apostoli qui
erant iherosolimis q̄ recepit Sama
ria verbū dei. miserūt ad illos petrū
et iohānem. qui cum remissent orauē
rūt pro eis ut acciperent spiritū san
ctum. Rōdum em̄ in quēq̄ illorum
venerat: sed tamē baptisati erant in
nomie Ihesu xp̄i. Eodē modo datur
spirit⁹ sanct⁹ quādo post absolutio
nem sacerdos in cōfessione manu im
ponit. Exēplū. Quidā vidit nigros
h̄p̄ies accedere ad sacerdotē ad cōfi
tendū qui imūdi erāt et claros et mū
dos recedere a sacerdote post cōfessi
onē Tercio datur spūs sc̄s istis qui
se ex toto corde humiliāt. Istō figu
ratū est in hoc q̄ spūs sanct⁹ datus
est discipulis sedētib⁹. Glosa. Bessio
iudiciū ē hūilitatis Vñ quicūq̄ vult
recipere sp̄m̄ sc̄m̄ debz esse humil' nō
superb⁹ Vñ d̄. i. Pe. v. Superbis re
sistit de⁹: humilib⁹ autē dat gratiā
Ber. Solet semper diuine gratie fa
miliaris esse humilitas. sicut em̄ aq̄
deserit montes et fluit ad valles. sic
grā spūs sci deserit corda sup̄borū et
descēdit ad corda humiliū Vnde: q̄
Maria humil' erat: ideo spūs sc̄s i
eam descēdebat. Ideo dixit angel⁹
Lu. i. Spūs sanct⁹ superueniet i te et
viet⁹ altissimi obūzabit tibi. Exem
plum in quādā nobili domina q̄ mo
nasterium iteavit et omnia vilia of
ficia acceptabat. Requie dominica
tertia post t̄mitatis i s̄mo. Wiliami.

Quarto spūs scūs dat cōcordib⁹ ⁊ unitatē seruātib⁹. **Ecci. xv.** In tribus bñplacitū est spiritui meo q̄ sūt pbata corā deo. cōcordia fratrum. amor primorū. vir ⁊ mulier bñ ōsentietes. **Istud figuratū ē Actu. ij.** vbi dicit q̄ cū discipuli essēt parit: dat⁹ est eis spūs scūs: ⁊ eāt illis oib⁹ cor vnū ⁊ aīa vna in dño. Quicūq; ego volūt acipe spūscm cōcordiā ⁊ vnitatē hīc debēt **Her.** Nisi in hūilitate opus tuū feceris: deo q̄ vn⁹ est acceptū nō erit. ⁊ dñs pmisit i euāgelio **Matth. xvij.** Vbi duo vel tres cōgregati fuerint i noīe meo scz p cōcordiam ⁊ vnitatē in medio illoꝝ sum. **Exemplū in duob⁹ discipul eūtib⁹ in emaus Lu. vl.** Ecce q̄ bñvalet cōcordiā ⁊ vnitatē. **Psal.** Ecce q̄ bonū et q̄ iocundū habitare frēs in vnū. **Quinto spūs scūs dat i orōne pseueratib⁹ Lu. xi.** Si ergo vos cū sitis mali nostis bona data datē filijs vestris: quāto magis p̄ vester celestis dabit spūm bonū petentib⁹ se. i. spūm scūm **Actu. i.** Cū discipuli post ascēsiōnem dñi erāt pseuerātes in orōne cū mulierib⁹ ⁊ **Maria** matre dñi acceperūt spūm scūm. **Et Lu. iij.** dicit q̄ baptisato **Ihesu** ⁊ orāte descēdit spūs scūs corpali specie sicut colūba sup ipsū. Quicūq; ergo voluerit spūm scūm reape debet in orōnib⁹ pseuerare. **Sexto dat spūs scūs ipsū desiderantib⁹ ⁊ sibi p cōtēplationē appropinquātib⁹. Ecci. xxij.** Trāsīte ad me oēs qui cōcupiscitis me ⁊ a generationib⁹ meis adimplemini. spūs em̄ me⁹ super mel dulcis **Jaco. iij.** Appropinquate deo. **Glosa.** Per cōtēplationē et appropinquabit vob per spūs scī cōmunicationē. **Istō figuratū ē in hoc q̄ discipuli acceperūt spūscm cum essent in superiori pte dom⁹. Glosa.** Qui spūm scūm desiderat: carnis domi aliū: mētis cōtēplatione calcet. **In**

hoīe em̄ due sunt māsiōnes: superior ⁊ inferior. **In inferiori** habitat q̄ ea q̄ sunt carnis cogitat ⁊ desiderat. **In superiori** vero māsiōne habitat: q̄ corporalia ⁊ hūiōi cōtemnēs soli deo vacat ⁊ soli ei placē desiderat. **Septimo dat spūs scūs deū diligentib⁹ ⁊ mandata ei⁹ seruātib⁹. Job. xij.** Si diligitis me mādata mea fuatē: ⁊ ego rogabo p̄rē ⁊ aliū paraclitū dabit vobis spūm veritatis q̄ a patre p̄dit. **Qui ego vult spūm scūm reape debet ei⁹ mādata seruare. De mādati eius. Regre dñica xij. p⁹** Trinitatem in sermone **Abrahe.** Rogemus dominum.

De eodē Sermo. xcix.

Non em̄ misit dñs filiū suū vt iudicet mūdum sed vt mundus saluet per ipsū. **Job. iij.** Vñ in p̄nti euāgelio possum⁹ notare duo. **Primū est dilectio ad nos.** **Secundū est exhibitio dilectionis.** **Primū ibi.** Sic de⁹ dilexit mūdum vt filium suū vngentū daret. **Secundū ibi.** nō enim misit de⁹ filium suū. **Scdū at q̄ dñs misit ⁊ adhuc mittit nobis diuersa exēpla in q̄b⁹ oñdit nob dilectionis sue siḡ.** **Primo** mittit tpa lia ad sustentādū. **Secūdo** doctores ad instruēdum. **Tercio** āgelos ad custodiēdum. **Quarto** filiū suū ad redimēdum. **Quinto** spūm scūm ad solādū. **De p̄mo dicit Jobel. ij.** Ecce mitto vob frumētuz vinū ⁊ oleum ⁊ replemini i eis. **Per frumētum** intelligit panis. **p̄ vinū** potus. ⁊ **per oleū** omnia alia alimenta que omnia habemus de dono dei que nobis singulis ānis mittit ad sustentandū cor p⁹. **Vñ Psal.** Oia subiecasti sub pedib⁹ ei⁹. hec oīa misit de⁹ generaliter omnib⁹ hominib⁹. **Qui ergo** ultra necessitatem abscondit. ⁊ indigentibus non p̄tuitur fur ē ⁊ a domino maledict⁹. **Prover. xi.** Qui abscondit

frumētū i tpe necessitatis maledicē
tur a deo. bñdictio autē sup caput vē
dentū. **Itē Ambro.** Pasce fame mo
rientē. si nō pauisti occidisti. et nō so
lū nō absconditū debet eē frumētum
s̄ nec pecunia q̄ emittit frumētū. **Ecci.**
xxix. Perde pecuniā ppter amicū tuū
et nō abscondas illā sub lapide in poi
tionē. **Ambro.** Rō min⁹ ē crimē hñti
tollē. q̄ cū possit et abūdās sit idigētī
b⁹ denegare. **Gluriētis** pais ē quē tu
detines: viduaz idumētū qd tu reti
nes. miseroy redēptio pecunia quā ab
scōdis i tēra. **Tot** ego scias te reddē
bona quot possis p̄stare. et nō solū sic
frumētū absconditū: s̄ nec pecunia q̄
frumētū emittit. sic ergo p̄t q̄ de⁹ mit
tit nob t̄palia q̄b⁹ pascemur q̄ nō sūt
abscondēda s̄ paupib⁹ et idigētib⁹ ip
tiēda. qz q̄cqd h̄o vltra necessitatē ref
uat oīa aiā suā refuat. **Fac.** v. Di
uitie v̄re putrefacte sūt et vestimēta
v̄ra a tinea comesta sūt. **Auz** vestiz
et argētū eruginauit. et erugo eoz
erit vob i testimoniū et māducabit car
nes v̄ras q̄si ignis. **Et** non solū mittit
nob de⁹ abū t̄pale: s̄ eadē mittit nob
abū spūale et celestē i abū aie. **Iob.**
ij. Ecce ego mitto frumētū. p̄ frumē
tū possum⁹ acipe corp⁹ xp̄i. s. sacra
mētū qd de frumēto cōfiat. vñ dñs
cōparuit se frumēto. **Jo.** xi. Nisi gra
nū frumentū cadēs in t̄ra mortuū fue
rit nullū fructuz affert. qd de morte
sua dixit. **Et** p̄ vinū itelligit sāguis
xp̄i q̄ de vino ofiāt. **Per** oleū grā sua
siue mīa significat. **Ista** tria mittit nob
quotidie i abū aie. **Secdo** nob mittit
suos nūcios. s. doctores et p̄dicatoēs
ad erudiēdū. **Lu.** xxiij. **Uō** q̄. fe. cenā
ma. et mi. et c. **Iste** homo xp̄s est qui
preparuit p̄ humilitatē vitā eternā.
et misit seruū suū. i. ordinē p̄dicati
um verbū dei seminātium. **fm** **Gre.**
Viate inuitatis. **Et** quicūqz audit il
los audit. et illū q̄ misit eos. **Vnde** cū

dñs mitteret discipulos suos ad p̄di
cādum. ait. **Qui** vos audit me audit
et qui vos spernit me spernit: et qui
vos recipit me recipit. **Sz** multi obtu
rāt aures suas ad vocē p̄dicātium. si
cut serpēs ad vocē incātantiū. **Quis**
suro⁹. nisi ad quos suos meos misi.
Qualib⁹ cōtingit sicut illis de q̄b⁹ dicitur
Prouer. xxi. **Qui** obturat aures
suā ad clamorē paup̄z: ipse clama
bit et nō exaudiet hic neqz in futuro
qñ dicet. **Dñe** dñe aperi nob. sed tū
debit eis. **Amē** dico vob nescio vos.
Mat. xxv. **Amen** dico vob. nemo il
lorum virorū qui vocati sunt p̄ nunci
os meos et eos audire noluerūt. gu
stabit cenā meam. qui autē audiūt
intrebūt in vitā eternā. **Lu.** xxiij. et
Lu. xi. **Beati** q̄ audiūt verbū dei. et
custodiūt illud. **Grego.** Certissimū si
gnū est eterne p̄destinationis libē
ter audire v̄bū dei. **Tercio** mittit no
bis angelos ad custodiēdum. **Ps.** l.
Qes sūt amministratorū spūs et c. **Mit**
tuntur em̄ ad custodiam nrām. **Psal.**
Angel suis mādauit de te et c. **Gre.**
dicit qz vnusquisqz hz angelū suū sci
licet bonū et malum. bonū ad custodi
endū. malum ad exercitādum. **Hac**
custodia bene indigem⁹ qz multi et
infinīti sūt inimici nrī qui odiose nob
infrōdiātur in omni loco. **Ps.** **Respi**
ce inimicos nrōs: quomā multiplica
ti sunt et odio iniquo oderūt nos. **Et**
sicut aliquib⁹ sanctis monstratū est
frequēter circa nos volitāt. sicut mu
sce in aere innumerabiles sūt. sicut di
cit haymo. **Et** sicut radi⁹ sol minutis
simis puluerib⁹ plen⁹ ē. sic aer malig
nis spiritib⁹. **Vnde** **Grego.** **Si** boni
spūs a nobis se elongarent. impet⁹
malorum spiritūū nullus sustinē pos
set. **Ihero.** Non posset esse tuta ois
caro nisi custodia sanctorū munitē.
Quarto misit nob filiū suū ad saluā
dum: non em̄ misit deus filium suum

vt iudicet mūdum: sed vt mūd⁹ sal
uet per ipsū. qđ fuit maximū signū
amōris. p̄ma Joh. iij. In hoc ē cari
tas deī non qđ nos dilexerim⁹ eum:
sed qm̄ prior ipse dilexit nos et misit
filiū suū p̄piciatorem p̄ pctis nostris
Grego. **O** inestimabil dilectio cari
tatis: vt seruū redimēs filiū tradidi
sti. **D**ic ē ille ver⁹ Ioseph de quo dicit
Gene. xlv. **P**ro salute vestra misit
me dñs ante vos **D**ic ē ille ver⁹ moy
ses de quo dicit Exo. iij. **V**eni mittā te
ad pharaonē vt educas populū meū
de egipto. **Q**uinto misit nobis spūm
scūm ad consolandū. vñ vocat para
clit⁹. i. cōsolator. **Ser.** **A**d eo dulas
est spūs scūs et itantū consolā nos:
qđ eius dulcedini pualē non pōt ipsa
amarissima mōrtis amaritudo. **E**xē
plū in beato stephano qđ cū replet⁹
esset spū sancto: lapides torrētis illi
dulces fuerūt. **A**ug⁹. **Q**ui de torren
te voluptatis semel quātum possibile
ē pfecte gustauerit: cui⁹ vna gutta
maior ē o ccaano: restat vt i eo om̄s
sitis secularis extinguat. **R**ogem⁹.

Feria tertia Ser. Centesim⁹

Oauerūt pro ipsis vt acipe
rēt spūm scūm. **Actu. viij.**
Sicut isti duo apostoli petre⁹
et iohānes orauerūt p̄ samaritanis
vt aciperēt spūm scūm. **I**ta et nos
exēplo eorū debem⁹ orare vt merea
mur acipe spūm scūm. et hoc ppter
multas vtilitates qđ opat spūs scūs
in nobis **E**st em̄ spūs scūs vtilis et ne
cessari⁹ peccatorib⁹ in pctis iacētib⁹
est vtilis cōuersis et penitētib⁹. ē vti
lis iustis et pfectis. **P**rior vtilis ē pctō
rib⁹ in hoc qđ eos p̄ grām ad p̄niam
adducat. **Ro. ij.** **A**n ignoras qm̄ beni
gnitas dei. i. spūs sancti cui attribui
tur mīa ad penitētiā te adducat. et
hoc facit aliqñ per internā increpatio
nē. **Jo. xvi.** **C**ū venerit ille spūs scūs
arguet mūdum. i. mūdanos pctōres

de pctō quod fecerūt. de iusticia quā
neglexerūt et de iudicio qđ nō timu
erūt. **D**uōi argutio fit: qđ spūs scūs
in cor hōis dat cogitationes pctōz qđ
fecit et obmissionē eorū qđ non fecit scz
bonoz. et qđ i iudicio extremo reddi
tur⁹ est rationem de oib⁹ cōmissis et
omissis: et scđm hoc cōcipit pctōz cō
tritionē et flet p̄ pctis. **P**sal. **F**labit
spūs eius et fluēt aque lacrimarū. **S**i
cut p̄t in maria magdalena: statim
cū spūs scūs tetigissz cor eius: fluxerūt
aque ita largissime qđ pedes dñi lac
rimis lauit. **E**t d̄ dauid qđ grauiē pecca
uit dicit **Eccī. xlvij.** **X**p̄s purgauit pe
cata ipsi⁹ scz qđ ei grām penitēdi tri
buit. **E**cce exēplū hñt pctōres i mari
mo pctōre dauid. et in maria peccat
ce maria magd. vñ null⁹ de benigni
tate dei desperet. **Ser.** **Q**ui mltos
sanatos videm⁹ qđ aliud qđ mie pig
n⁹ hēm⁹ **I**tē spūs scūs aīam pctōris
viuificat. **U**o em̄ peccādo aīam suaz
ocadit **A**u. **S**ic vita corpis ē aīa ita
vite aīe ē de⁹: qm̄ si aīa deficit corp⁹
corp⁹ moriē. sic moriē aīa si deserit
eā deus qđ fit p̄ pctm̄. **I**sa. lix. **P**ctā
vestra diuiserūt int̄ vos et deū vestz
sed spūs scūs adueniēs viuificat aī
mā. **Jo. vi.** **S**pūs ē qđ viuificat. **E**phē
ij. **D**ñs qđ diues ē in sua mīa p̄t mīi
am caritatē qđ dilexit nos cū essem⁹
in pctis viuificauit nos. sic bñ figurā
tū ē. **Eze. xxxvij.** vbi dicit qđ p̄pha eze
chiel duct⁹ fuit in spū in cāpū plenū
ossib⁹ mortuoz: et dixit ei dñs. **P**u
tas ne viuet ossa ista? **Q**ui rēspōdit
Dñe tu nōstī. **E**t dñs ad eum. **D**ic ad
ossa ista. **O**ssa arida audite v̄bū deī
hec dicit domin⁹. **E**go itroduco i vos
spūm: et viuetis. **C**ūqz sic dicēt p̄phe
ta: facta ē cōmotio et accesserūt ossa
ad ossa et vnūqđqz membz ad iūctu
rā suam: et nerui et carnes et cutis ex
creuerūt sup ea. **T**ūc dixit domin⁹
ad p̄phetā. **A** qtuor rētis vni spūs.

et insuffla sup infectos istos ⁊ reuiuiscat. Et prophetau sicut pcepit mihi. Et ingressus ē in ea spūs ⁊ vixerūt ⁊ steterūt sup pedes suos exerat⁹ grā des minis. Ad lrām nihil fuit nisi visio qdā p quā p̄t itelligi q spūs scūs mortuā aiām viuificat. **I**o. dicit vñ⁹ quisq; dicat cū p̄s. **D**ñe viuifica me scdm v̄bū tuū. **I**te spūs scūs vtilis ē pctōrib⁹ p̄nāz agētib⁹ in hoc q ip̄os adiuuat in satisfactiōe. **R**o. viij. **S**piritus scūs adiuuat infirmitatē nrām. **E**phesi. ij. **D**et vob⁹ deus fm diuicias gl̄ie sue v̄tutē p spūm ei⁹ corrobora ei. **I**deo d̄t dñs illis q aggrediunt⁹ satisfactiōē arduā p pctis suis. **A**ggei ij. **S**pūs me⁹ erit in medio v̄ri nolite timē. **S**ine adiutorio nō possum⁹ facē q̄c̄q;. **I**o. xv. **S**ine me nihil potestis facē. i. sine grā mea. **I**te spūs scūs a seruitute dyaboli liberat v̄s ⁊ filios dei facit. **P**ctōr em̄ q̄ facit pctm̄ su⁹ est pcti siue dyaboli. **I**o. viij. **C**riso. **A**nteq̄ peccam⁹ liberi sum⁹. sed si semel nos dyaboli operib⁹ obligauerim⁹ iā nrā v̄tutē euadē non valem⁹ et hoc ē qd dñs dicit **O**lee. xij. **P**erditio tua ex te. ex me aut̄ auxiliū. **I**o nob⁹ necessari⁹ est spūs scūs ⁊ q nos liberos faciat a fuitio dyaboli. tūc filij dei erim⁹. **R**o. viij. **I**pse spūs testio mū phibet ⁊ reddet spiritū nr̄o q filij sum⁹ dei q; si filij ⁊ hēdes. **I**tem spūs scūs vtilis ē p̄ficiētib⁹. **Q**uē em̄ ductor eoz ⁊ fortificator. **D**uctor eoz tū ē q; p̄ficiētes dñt ire de v̄tutē in virtutē. **P**s. **I**būt de v̄tutē i v̄tutē et iō spūs scūs eis ē necari⁹: ne deuiant a via recta i lō vitā: s; vt vadāt de v̄tutē in v̄tutē. **I**o d̄t **E**ze. xxxvi. **S**p̄m meū ponā in medio v̄ri ⁊ faciam vt in p̄ceptis meis abuletis. **S**ic petebat p̄pheta. **S**pūs tu⁹ bon⁹ deducet me in trā rectā. **S**; q; p̄ficiētes i bona vitā multas h̄nt aduersitates ideo necari⁹ ē eis spūs scūs. q̄ eos

fortes ad pugnandum efficiat. **P**sal. **S**piritu oris ei⁹ omnis virt⁹ eoz. q. di. **O**is fortitudo eoz q̄ pugnāt cōtra dyabolū est a spūscō. ⁊ quos replet ad pugnā fortes munit: ⁊ q̄ sine spū hoc ad pugnā vadūt cito cadūt. **I**te figuratū ē. i. **E**ze. xi. vbi d̄t q; **R**aas pugnavit cōtra filios isrl. ⁊ obsedit iabes galaad ⁊ noluit cū eis facē pactū nisi eruerēt oēs oculos dexteros. **Q**uod cum nūciatū ess; saul: insiluit in eū spūs domini ⁊ deuicit eū. **R**aas interpretat⁹ serpens ⁊ significat dyabolū qui p serpentē p̄mū hominem vicit. **I**te adhuc filios isrl ⁊ deuotos homines impugnat ⁊ mittit eis erue oculos dexteros. i. auferre cōgnitionem dei: sed si spūs scūs insiluerit in eos sicut in saul: ipsi deuincerēt eum. s; serpentem cum adiutorio spūs sancti et dicant cum **P**sal. **S**piritu p̄nāpali cōfirma me. **I**tem spūs sanct⁹ vtilis est p̄fectis hominib⁹. q; talibus sepe secreta celestia reuelat. **V**n. p. **C**horin. ij. **Q**uod oculus non vidit: nec auris audiuit: nec i cor hōis ascēdit: q̄ p̄pauit de⁹ his qui diligūt illū nob⁹ reuelauit p spūm scm̄. sicut p̄t in iohe qui vidit secreta celestia. s. dei cū esset i insula pathmos. **E**t paulus q̄ rapt⁹ ē ad tertiū celū: ⁊ vidit bi ea q̄ nō licet hōi loq;. **E**t stephā⁹ vidit celos aptos: q̄re. q; fuerūt repleti spū scō. **I**te spūs scūs vtilis ē p̄fectis ⁊ cōtemplatiuis: q; e t̄ne dulcedie reficit eos. **S**ap. xij. **O** q̄ suauis es dñe ⁊ c. **E**ccli. xxij. **S**pūs me⁹ sup mel dulcis ⁊ talis dulcedo spūs sci cordis iubilū generat. **E**phesi. v. **I**mpleamini spū scō. ⁊ seq̄tur. **Q**uāntes vobis metipsis i psalmis. ymnis. ⁊ canticis spūalibus cantātes ⁊ psallētes in cordibus v̄ris. **T**ale iubilū sentiri p̄t ⁊ explicari verb nō p̄t. **A**ug⁹. **I**ntrouduas me aliquñ dñe i affc̄m m̄ltū iusitatū itroitus: nescio qd aliud erit

vita eterna si ista nō erit. **D**ugo de sancto victore dicit in persona aie. **Q**uid illud dulce in recordatione dei quod ali quando me tangere solet et tam vehementer et suaviter afficit: ut iam tota a me alienare incipiam: subito enim innovor: et bene mihi esse incipit ultra quam loqui sufficiam. exultat animus. cor illuminatur. desideria iocundantur. in oblivione venit omnium preteritorum dolorum permissio: et nescio ubi sum. **Ber.** Si una gutta eterne dulcedis ita inebriat: quod ubi homo sit taliter nesciat quod erit in regno celorum ubi bibemus de fonte totius dulcedis fluenti sine fine: **Rogemus.**

Feria tertia. Sermo. Ci.

Hic non venit mihi ut furetur. **Jo. x.** Moraliter possunt ista verba tripliter exponi: quia sunt tria genera furum. scilicet diabolus: mors. et homo malus. **Primum** fur insidiat anime et mentem ei auferre virtutes et bona quibus anima in presenti reficitur seu ornatur. et sic ablatis eis mentem eam mactare siue mortificare. et ideo non solum est fur sed etiam latro. **Osee. vii.** Fur ingressus est spoliatus: latroculus foris. **q. d.** Diabolus ingreditur occulte domum anime tanquam fur. et spoliat eam bonis operibus: et tunc quasi latroculus manifeste occidit animam sicut latro corpus. unde **Job xxiii.** Mane primo consurgit homicida et iter facit egrotum et pauperem et per noctem erit quasi fur. **Qui** enim aliquando homo corporealis interficitur: videmus quod animam miseram spoliat et nudam deserit nisi advertimus. **Propter hoc dicit Apoc. iij.** Ecce venit quasi fur. beatus qui vigilat et custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. **Vestimenta** anime sunt virtutes et bona opera que mentem diabolus non furari solum sed occidere. **Unde beatus Petrus. i. Petri. v.** monet nos dicens. **Frater** sobrius estote et vigilate. quod adversarius vestester diabolus circumit vos: tanquam leo rugiens quirens quem devoret: cui resistite fortes

in fide. et quod dormientes in peccato devorat. **Unde dicit Hieremias.** in persona peccatoris dicitur nati **Comedit me. devoravit me. absorbit me sicut draco.** **Jerem. li.** **Secundo** fur. scilicet mors ille insidiat vite fur enim venit cum minime putatur: sic et mors **Apoc. iij.** Si non vigilaveris venia tibi tanquam fur. **p. Thessa. v.** Dies domini. hora mortis sicut fur ita veniet in nocte. **Grego.** **C**reditor nostre incertum nobis esse voluit: ut quando semper ignoratur: semper proximus esse credatur: et tanto quisque fit ferventior in operatione: quanto incertior est de venatione. **Ideo** monet nos dominus contra incertitudinem mortis **Mathei. xxv.** **Vigilate:** quod nescitis diem neque horam **Hoc** autem scitote quoniam si sciret paterfamilias quod hora fur veniret vigilaret et cetera. **Ber.** **Tertium** est quod morietis: sed incertum est quando vel ubi. **Sene.** **Mors** tibi insidiat in omni loco. tu quod si sapiens fueris: ubique eam expectabis. **Unde legitur** quod iohannes patriarcha constituit sibi quando famulum qui frequenter venire ad eum cum esset in loco horis dicens **Domine** imperfectum est sepulchrum tuum: iube ego proficere: quod cito morietis. **Tertium** fur est homo malus. et sunt quatuor genera hominum qui fures vocantur. **Primi** sunt mali prelati qui prece vel prebendo vel suasionem: vel alio quocumque falso modo non secundum deum vel iustitiam veniunt ad prelatum: qui non querunt laudem dei et salutem proximi: sed tantum suam et suorum utilitatem. **De** quibus dicit dominus in euangelio hominibus **erno. Joh. x.** **Qui** non intrat per ostium in ovile ovium et cetera. **Secundo** dicitur fur qui rem alterius furtive accipit contra preceptum domini. **Exo. xx.** et **Deutro. v.** **Non** furtum facias. ubi secundum **Glo.** prohibuit omnem usurpationem aliene rei. **Non** ei rapina. non fraudem. non usuram accessit quod furtum prohibuit. **De** illo fure qui aliena rapit dicit **Eccli. v.** **Super** fure est confusio quam do fur apprehendit et puniunt. et prima sero:

quā. s. suspendit. Propt̄ hoc dicebat Salomō Prouer. xxx. Meditatur & diuitias ne dederis mihi & c. ne forte satiat? allicior ad te negādū. Tercio dicitur fur hō detractor: q̄ post tergū hoīs furat̄ sibi hōrē p̄ detractionē. De quo Ambro. Tolerabiliores sunt fures q̄ reſtes & alia nr̄a hō diripiūt q̄ fures q̄ famā nr̄am lacerāt. Cui⁹ ratio pot̄ esse. Quia dicit Prouer. xxij. Melius ē nomen bonū q̄ diuitie multe. sup̄ argentū em̄ & aux̄ hō gr̄a. nomē bonū ē fama hō. Qui ergo p̄rio suo p̄ mēda cū & detractionē aufert bonā famā. pl⁹ ei nocet q̄ si multa hō ei furareē. Nam hō tp̄alia amissa p̄nt̄ recuperari. hō fama amissa nunq̄ vel raro in vita ista recuperat̄. Vñ debet hō multuz timē. Sap. i. Custodite vos a detractiōne pate lingue Catho. Virtutē primā puto eē cōpescē linguā. Vñ ps̄. Dñe libera aiām meā a labijs iniquis et a lingua dolosa. Quarto dicitur fur q̄ rē alienā iūto dño dolose extractat. Vñ ait lex. Furtū ē cōtractiō rei aliene fraudulosa iūto dño. Vñ si q̄s. acapit equū vel rē alteri⁹: & vtiē ea ad vsus suos iūto dño: furtū cōmittit etiā si ad alios vsus q̄ cōcessa sit. Itē si q̄s. acapit equū vel rē accōmodatā ad certum locū: & ip̄e ultra p̄cedit cū illa re iūto dño: furtū cōmittit. Itē q̄ rē sibi ad vtiē dñi accōmodatā alijs accōmodauerit. Itē q̄ rē p̄ pignore sibi obligatā vtiē iūto dño suo. Itē q̄ vtiē re aliena. & p̄sumit hē mē q̄ dñs sibi bñ fauet. Et si sciret si bñ nō placē: nullatenus re sua vtiē vel let: furtū nō cōmittit. Et breuē vbi cūq̄ inuenies extractiōnē rei aliene factā cōtra volūtātē dñi intelligit̄ furtū cōmissum. Cū aut̄ furtū cōmissum fuerit i vsu rei: tñ teneē fur ad restitutionē illi⁹ vsus. Si at̄ aliq̄s vtiē re aliena nesciēte dño. & putat dñm nolle. & sic ē furtū qd̄ cōmittit q̄ntū

ad intentionē & peccat mortalit̄: sed non tenetur ad restitutionē & domi n⁹ potest petē: obstante sibi sua volūtate. Rogemus & c.

Feria quarta Ser. Cij.

Hon dico vob. q̄ credit i me hz vitā eternā. Joh. vi. In istis vobis dñs duo facit. Primo hortat̄ nos ad fidei xp̄iane obseruantia cū dicat. Amē dico vob. Secūdo ostēdit ipsi⁹ fidei remunerationē cū dicitur. habet scz vitā eternā. Circa p̄mū notandū q̄ fides multū necāria est. & hoc p̄pter multa. Primo q̄ fides est fundamētum omnū bonoz operum. & sicut sine fundamēto nullum op⁹ stabile esse p̄t & permanēs sic sine fide nulla bona opera persistē poterūt & permanere. Isa. viij. Si nō creditis nō permanebitis. Vnde Augustin⁹. Ruinam videtur querē qui sine fide vult edificare. Ps̄. Et sicut rami sine vtute radicū areſcūt. ita quelibet op̄era licet bona videātur. nulla sunt si a soliditate fidei distinguūtur. Et sicut i radicē arboris nulla profus appaēt species pulcritudinis. & tamē quicq̄ ē in arbore pulchritudinis & decōris de ipsa p̄cedit. sic ex fidei humilitate quicq̄ est meritū. quicq̄ vere beatitudinis ex fide p̄cedit. Secundo: quia fides hoīs filios dei effiat. Johan. p̄mo. Dedit eis potestatem filios dei fieri. Gala. iij. Omnes filij dei estis per fidem. Si autem sum⁹ filij sum⁹ & heredes. Omnes autem infideles sicut iudei & pagani & mali xp̄iani sunt filij dyaboli & hereditatem suam scz infernū possidebūt. Johānis tercio. Qui autem nō credit. iam iudicatus est sup̄le ad eternam damnationē. Marc. vltimo. Qui non crediderit condemnabit̄. Tercio quia sine fide dō nō possum⁹ placere. Hebreozum vndecimo. Si ne fide impossibile est deo placere.

Eccī .i. Beneplacita ē deo fides . **Vñ** prop̄t̄ fidē maria placuit deo . **Lu. p.** Beata es q̄ credidisti: qm̄ p̄ficiētur oīa i te **Aug.** Beatior fuit maria p̄cipiēdo xp̄i fidē: q̄ concipiēdo xp̄i carnē . **Materna** em̄ xp̄i q̄ntas nihil marie p̄fuisset: nisi xp̄m felici⁹ corde q̄ carne gestasset . **Ep̄h. iij.** Per fidem em̄ xp̄us habitat in cordib⁹ vestris . **Quarto** p̄ fidē oēs inimicōs nostros vincere possum⁹ . **Hostis** noster est mūdus . hūc vincim⁹ per fidē . **Jo. v** Hec ē victoria q̄ vincat mūdum fides nr̄a . **Hebre. xi.** Sācti p̄ fidē vicerunt regē **Glosa.** Qui i intimo cordis amore fidē recipit: q̄cqd̄ ingruit extra facile vincat . **Secūdu** hostis ē diabol⁹ **Istū** etiā vincere possum⁹ per fidē . **p.** **Pet. v.** Aduersari⁹ vester diabolus ē . cui resistite fortes i fidē . **ij.** **Paralipo. xx.** Cōfidenter stete videbitis auxilium dñi sup̄ vos . **Et** ideo statutū est . qz nocte ⁊ die diabol⁹ nob̄ insidiatur . **Qui** i inicio noctis .i. cōpleto die . ⁊ i inicio diei .i. i p̄ma semp̄ simbulū dicim⁹ . vt p̄ hoc diabolū a nob̄ repellam⁹ . **Non** em̄ p̄t esse p̄ns vbi simbulū legere audit . **Ideo** religiosi solēt legere simbulū sup̄ frēm agom̄ santē ad fugādum demonē qui maxime hōiem i fine p̄ infidelitatē temptat . **Secūdu** autē qz simbulū .i. credo in deū in quo cōtinētur xij . articuli si dei cōposuerūt xij . apostoli anteq̄ viderentur . **Legitur** em̄ in euāgelio **Marc.** vlti . ⁊ in actib⁹ ap̄loꝝ ⁊ in scolastica historia qz i die ascēsiōis apparuit dñs vndecim ap̄lis : ⁊ dixit eis . **Ite** i mūdum vniuersū ⁊ p̄dicatē euāgelii . **Qui** crediderit ⁊ baptisat⁹ fuerit salu⁹ erit **Et** postea iussit eos ire ad montē oliueti: ⁊ ibi ip̄sis vidētib⁹ ascēdit in celū: ⁊ redeuntib⁹ ih̄rlm̄ expectātib⁹ sp̄m̄ sc̄m̄ vel expectātes sp̄m̄ sc̄m̄ elegerūt beātū **Matthiā** i ap̄lm̄: ⁊ sic facti sūt du

odecim . **Cū** autē accepissent sp̄m̄ sc̄m̄ actū: quib⁹q̄ diuiderētur in vniuersū mūdū cōposuerūt simbulū . **Petrus** dixit . **Credo** in deū p̄m̄ oīpotētem creatore celi ⁊ terre . ⁊ notabl̄ d̄c̄ . credo i deū . **Nā** aliud ē credē in deū aliud credē deo . aliud credē deum . **Reda.** **Credē** deuz est credē qz ipse deus ē: qd̄ etiā ipsi mali credūt **Jacobi. ij.** **Tu** credis qz vn⁹ deus ē: ⁊ bñ facis . **demonēs** credūt ⁊ cōtremiscūt **Deo** credit: q̄ credit esse vera q̄ locutus ē . vel q̄ credit esse vera q̄ de deo dicūtur . **Hoc** similiter faciūt mali homines ⁊ diaboli . **Aug⁹.** **Credē** in deum ē credēdo deum amare . credēdo in eum ire . credēdo ei inherē ⁊ membro ei⁹ incorporari . **Ex** his p̄t qz qui peccādo se deo opponit ⁊ a deo recedit: mētitur cū dicit . **Credo** in deum **Sequitur** patre oīpotēte . **Magnū** est nob̄ solacium qz de⁹ pater noster ē: et ideo nequaquā nos delinquet: s̄ oīa necessaria: sicut pater filio p̄uidebit nob̄ . **vnde** fidē verā non hnt̄ illi q̄ se fame putāt morituros . **Sequitur** creatore celi ⁊ terre sup̄ple . cū oib⁹ que i eis cōtēta sūt . qd̄ est extra hēticōs qui dixerūt qz iuisibilia creasset de⁹ diabol⁹ vero visibilia . **Ideo** cātatur dñias dieb⁹ visibilibus oīm ⁊ inuisibilibus . **hucusqz** dixit **Petrus** ap̄ls . **Nam** bt̄s **Paul⁹** ap̄ls qui iuxta petrū solet poni adhuc nō erat electus in apostolū: ⁊ non habet articulū in hoc simbulō . **Deinde** dixit **andreas** . **Credo** in ih̄sū xp̄m filii eius vnicū dñm̄ nostrū . ⁊ ē sensus qz xp̄s est filius dei vnic⁹ ⁊ est dñs noster . ⁊ hoc duplia ratione . p̄mo qz nos fecit . se cūdo qz nos sanguine suo redemit . et ideo nos ei merito fūire debem⁹ . et eius p̄ceptis magis obedire q̄ hōimib⁹ **Actū . iij.** **Obedite** deo oportet magis q̄ homib⁹ . **Jacob⁹** maior dixit . **Qui** cōcept⁹ est de sp̄u sancto

nat⁹ ex maria v^gine. **Ch**ristus cōcep-
tus fuit de spū scō. spūs sci opatōe
qz spūs scūs separauit a btā virgīe
qđ pucissimū erat in ea. et formauit
inde corp⁹ xpī in instātī pfectū: et sta-
tīm aiām infudit. et nō fuit aia infu-
sa circa. xliij. diē a conceptione: sicut
dicit qđ in alijs solet fieri hoīb⁹: et na-
t⁹ fuit ex maria v^gine pmanēte atē
partū: in ptu et post partū. **Johā**nes
dixit. **P**assus sub pontio pylato. cru-
cifixus mortu⁹ et sepultus. vñ **Johā**-
nes dixit de passione qđ iuxta xp̄m fu-
it in domo anne. et seq̄batur vsqz ad
crucem. **C**redēdum ē qđ mortu⁹ fuit
scđm hūanitatē et nō scđm diuinita-
tē. **T**homas dixit. **D**escēdit ad infer-
nā: et hoc scđm aiām et libeāuit nos
elcōs d̄ limbo. **T**ercia die c̄surrexit a
mortuis **S**i xp̄s sua v̄tute resurrexit
poterit et nos a morte suscitare **Jaco**-
b⁹ minor dixit. **A**scendit ad celos: se-
det ad dexterā dei p̄ris omnipotētis
regnat coeqlis patri. **P**hilipp⁹ dixit
Inde venturus est iudicare viuos et
mortuos. i. bonos et malos. vel illos
qđ in aduētū suo viuū iueniētur. qđ in
monimēto moriēnt et post resurgēt
cū illis qđ prius mortuū erāt. **B**arthy-
lome⁹ dixit. **C**redo in spūm scūm de-
bem⁹ credē qđ spūs sanct⁹ p̄cedit a
patre et ecā a filio. **I**n hoc errāt gre-
ci et rucem qđ dicūt qđ spūs scūs soluz
procedit a p̄re et nō a filio qđ falsū ē
Matth⁹ dixit. **S**anctā ecclesiā catho-
licā. **D**ebem⁹ credē qđ oīa ista sūt ve-
ra et a spū scō ordinata qđ tenet eccle-
sia. **S**ymon dixit. **S**anctoz cōmuniō-
nē. **D**ebem⁹ credē qđ qlibz ē p̄iceps
oīm bonoz op̄z que facta sūt a san-
ctis qđ fuerunt ab inicio mūdi. **P**sal.
Particeps ego sū oīm timētū te et cu-
stodiētū mādata tua. **E**x cōmunica-
tī et in mōrli pctō exītes nō sūt p̄ci-
pes. **I**tē cum qlibz iust⁹ venerit ad
vitā eternā erit particeps oīm gau-

diōz et p̄mior. que oēs sancti ab ini-
cio mūdi vsqz in finē meruerūt. **S**eq̄-
tur. **R**emissionē pctōz. **C**redē debe-
m⁹ qđ in hac vita p baptismū et alia
sacramenta obtinē possum⁹ remissio-
nē oīm peccatoz. qz p̄t homo in hac
vita talē facē penitentiā qđ sine pur-
gatorio intrabit in regnū celoz qđ ē
cōtra quosdā infideles homies: qđ di-
cūt qđ oportet quēlibet hoīem quan-
tūcūqz sanctū p̄trāsire purgatoriuū
qđ falsum ē **J**udas qui alio noīe tha-
de⁹ dixit. **C**arnis resurrectionē. **C**re-
dēre debem⁹ qđ eadē caro que putru-
it vel cōbusta est: tūc resurget: et tūc
ad iudiciū oēs veniem⁹ redditori de
oīb⁹ factis et obmissis de oīm tpe.
de oīm v̄bo. de oī cogitatione ratio-
nē. **M**athias dixit. **E**t vitā eternā
amē. **C**redē debem⁹ qđ qđ inuentū fue-
rit sine pctō vitā etnā possidebūt. et
mali ibūt in ignē eternū quando di-
cet iudex iste. **I**te maledicti in ignē
eternū qđ parat⁹ est et c. **E**t ad bonos
dicet. **V**enite b̄ndicti patris mei et c.
Anastasi⁹. **H**ec ē fides catholica quā
misi qlsqz fideliter firmiteqz et c. **P**ri-
us dicit fidelit. homo em̄ qui hz fidē xpī
anā debet fidelit opari opa xpīana
Jacobi. ij. **F**ides sine opibus mortua
est. **V**ñ de pctōrib⁹ dicit. **C**ōfiteatur
se nosse deum. opib⁹ aut negat. **A**d
Tytū. p. **A**ug⁹. **N**olite aut de fide se-
cūri esse. adiungite fidei recte viam
rectā. vt xp̄m cōfiteamini v̄bis dicē-
do: et factis b̄n viuēdo. **N**am cōfiteri
verb et nō factis ē fides demonū. **J**a-
cobi. ij. **T**u credis qz vnus deus ē: et
demonēs credūt et c. **A**ug⁹. **V**ñ az
quō demonēs iudicē: sic hoīes agno-
scent saluatore. **E**cce demonēs vide-
rūt et tremuerūt. hoīes viderūt et cō-
derūt. **F**ides sine opib⁹ est sicut cada-
uer mortuū **J**aco. ij. **S**icut corp⁹ sine
spū mortuū ē: ita et fides sine opib⁹
Her. **Q**uid ē fides que nō operatur

ex dilectione nisi cadaver examine.
Vñ deum honoras munere fetido. **F**i
 des autē. que operat̄ ex caritate ē vi
 ua ⁊ magna apud deū. **P**rimo qz q̄c
 quid vult impetrat. **M**at. xxi. **Q**ue
 cūq; petieritis in orōne credētes acci
 pietis. **G**lo. **S**i vtilia ⁊ possibilia sūt
Mat. xvij. **E**t **L**u. eodē **A**mē dico vo
 bis. si habueritis fidē sicut granū si
 napis. dicetis huic mōti. trās hinc.
 et trāsibit. **G**ranū sinapis ē paruū ⁊
 calidū. sic fides nostra debet esse par
 ua ⁊ humil̄ ⁊ feruēs i caritate. **T**ūc
 potest mōtib⁹ precepere vt trāseant
 de loco ad locū. **S**icut legit̄ de sancto
 gregorio asteriēsi. qz ad p̄ces eius
 mons magn⁹ restrictus ē vt ecclesia
 eius dilataret̄. **E**t ad p̄ces bti b̄ndi
 cti magn⁹ lapis trāsatus ē qui ip̄di
 ebat eius ortū. **S**ecūdo fides obtinet
 homini sanitatē corpis: vt ptz in cen
 turione cui dictū est a dño. vade ⁊
 sicut credidisti fiat tibi. ⁊ sanat⁹ est
 puer ei⁹ in illa hora **M**at. viij. **E**t in
 muliere sanguinaria: q̄ tetigit fimbri
 am vestimēti xp̄i. cui dixit xp̄s fides
 tua te saluā fecit. **M**at. ix. ⁊ **L**u. viij.
Tercio fides saluat hōiem in aīa per
 p̄ctōz oīm remissionē. sicut patet in
 maria magdalena que pedes domini
 lacrimis lauit. ⁊ capillis terxit. **I**ō ei
 dictū fuit. remittuntur tibi p̄ctā tua
 vade fides tua saluā te fecit. **E**t in pa
 rahico qui per tegulas dimissus fuit
 ante **I**hm. **C**ui dixit ihs. **F**ili remit
 tuntur tibi p̄ctā tua **L**u. v. **Q**uarto fi
 des hōiem ad vitā eternā ducit. **I**ō.
 vi. **Q**ui credit i me habet vitā etnā
Et **M**at. vi. **Q**ui crediderit ⁊ bapti
 sat⁹ fuerit salu⁹ erit. **R**ogem⁹.

De eodem **S**ermo. **C**ij.
Sper seruos meos ⁊ ancillas
 meas in dieb⁹ illis effudam
 de spiritu meo. **I**ohelis. ij.
Verba p̄posita dixit beatus petr⁹ in
 die p̄thecost. cōtra iudeos: qui cre

debant discipulos xp̄i esse ebrios cū
 loquerētur vānis linguis. vt patet
Actu. ij. in q̄b⁹ duo tāgit. p̄mū ē dā
 tis incōprehensibilis liberalitas. **H**oc
 patuit in discipul̄ in quos ita libera
 liter effudit sp̄m sc̄m qz ipsi oīmē
 nō poterāt: sed statim i alios effude
 rūt. **S**icut videm⁹ in dolio pleno mu
 sto. qd̄ feruore ⁊ supabūdanti reple
 tione excrescit ⁊ effudit de sua pleni
 tudie. ⁊ terrā aruācentē madescit
Sic fecerūt apl̄i. **I**ōo cārat de eis ec
 clesia. **M**ulto madere deputāt quos
 sp̄s repleuerat. **I**n tātū effuderūt
 qz totā terrā doctrina sua repleuerūt
Iap. i. **S**p̄s om̄ q̄ datus ē apostolis
 repleuit orbē terraz. **P**sal. **I**n oēm
 ter. ex. so. eo. **S**ecundū est om̄ p̄aosi
 tas que notatur cum d̄r de sp̄ meo.
Magna dei mia que donū dat egle
 sibi. **Q**uid em̄ meli⁹. qd̄ iocūdi⁹. qd̄
 p̄ciosi⁹. dare potuisset q̄ suū sp̄m
Vnde d̄r. effundā de sp̄ meo. **S**en
 dum autē qz duplex est sp̄s. scz. lo
 nus ⁊ mal⁹. **S**p̄s malus ē dyabol⁹.
Sp̄s bonus est sp̄s sc̄s. **S**p̄s ma
 lus impugnat hōiem multis modis.
Quādoq; ei p̄r accidit: ⁊ facit ipsū
 ita debile ⁊ infirmū. qz non p̄t suscū
 in celū respicere. **H**oc bñ figuratū ē
 p̄r mulierē que habuit sp̄m infirmi
 tatis. xvij. ānis ⁊ inclinata erat qz
 nō potuit suscū respicere. **L**u. xij. **S**ic
 dyabol⁹ immitit hōi sp̄m infirmitatis
 siue accide qz non p̄mittit hōiem celū
 respicere. nec hō opa facere. **C**ontra hōc
 dat sp̄s sc̄s tanq̄ roborator **V**nde
 apl̄s **R**o. viij. **S**p̄s sc̄s adueniens
 in aīam infirmitatē nostrā adiuuat.
 et ideo orat p̄ eo in alio loco. **E**p̄h.
 ij. **D**et vobis fm̄ diuitias glorie sue
 virtutē corroborari. p̄r spiritū eius
 et merito orat̄ debem⁹ p̄ eo. qz sine
 adiutorio eius insufficiētes sum⁹ ad
 oīa bona faciēda. **I**oh. xv. **S**ine me
 nihil potestis facere: nec etiā cogitare

nec loq̄. **Math. x.** Non em̄ vos estis qui loq̄mini: sed sp̄s p̄ris vestri q̄ loquit̄ in vob̄. **Et** q̄ ita ibecalles sum⁹ et ifirmi: ideo nec̄ habem⁹ orare p̄ sp̄u sc̄o deū. q̄ nos confortat. **Psal.** **Et** sp̄u oris eius oīs v̄t⁹ eorū .i. hōim q̄ .d. **O**is fortitudo puenit ex gratia sp̄s sci. **Quōq̄** sp̄s malus impuḡt hōimē per iuidiā: ita q̄ non permittit hōiem p̄speritatez p̄xiui sui vidē si ne dolore. de quo d̄ **Jaco. iij.** **A**d iuidiā concupiscit sp̄s q̄ habitat in vob̄. **I**stud p̄t̄ in saul q̄n̄ eū vexauit sp̄s malus iuidie et nō potuit vidē prosperitatez dauid. .i. **Re. xvi.** **S**p̄s bon⁹ recessit a saul: et exagitabat eū sp̄s malus. **C**ōtra hūc sp̄m iuidie dat̄ sp̄s bon⁹ tanq̄ inflātor q̄ remouet a corde iuidiā et inflāmat illū p̄ caritatez: ideo datus ē discipulis in specie ignis. sicut d̄ **Actu. ij.** vbi d̄t **Glosa.** in specie ignis sp̄s sc̄us apparuit: q̄ repletos ardē p̄ caritatez facit. et ideo vocat̄ sp̄s ardēs. **Quōq̄** malign⁹ sp̄s impuḡt et vexat hōiem p̄ inuideretā tristitiā siue angustia q̄ te diuivite h̄z et nullā p̄t̄ recipe solationē. sicut p̄t̄ **Exo. vi.** vbi d̄t q̄ nō acquieuerūt filij isrl̄ moȳsi. sc̄z cū cōsolareē eos. et seq̄tur cā. q̄ sp̄s angustie et opus durissimum quo oppressi erāt a pharaone. **S**ūmū remedium est vt tales clamēt ad deū q̄ apponit medicamentū solationis. **Baruth ij.** **D**ñe deus isrl̄ aia in angustijs: et sp̄s anxius clamat ad te. et tūc dat̄ sp̄s sc̄us tanq̄ solator (q̄n̄q̄ sp̄s malus vexat hōiem p̄ immūdiā siue luxuriā. **I**n luxuriosis ei libent̄ habitat. **Lu. xi.** **C**ū immūd⁹ sp̄s exierit ab hōie: ambulat p̄ loca maquosa q̄ res requiē et nō iuuenēs dicit **Reuertar in domū meam vñ exiui.** **I**mmūdus ei luxurie sp̄s exit ab hōie in q̄ dragesima vel alias q̄n̄ cōfiteē et post ea q̄n̄ hō reuadiuat in pct̄m tūc sp̄s

luxurie redyt̄ in domū suā vñ exieat **Contra** hoc dat̄ sp̄s sc̄us tanq̄ scifi cator siue purgator. ideo d̄t sp̄s sanctus .i. mūd⁹ sp̄s enim sanctus veniens in aliam purgat et mūd̄at eam: sicut p̄t̄ in dauid q̄ cum ceciderat in iudiciā magnā. s. in adulteriū. tūc clamauit ad deū dicens. **C**or mundū crea in me et c. **Et** misertus ē eius dñs et dedit ei sp̄m sc̄m q̄ purgauit eū ab oī peccato. **Quōq̄** sp̄s malus impugnat hōiem p̄ mēdaciū suggerēs hōi vt assuescat mētiri et neq̄ter loq̄ sicut p̄t̄. in **Re. xxi.** vbi d̄t q̄ cum rex vellet ire ad expugnādū quandā ciuitatē ramoth. cōsiliū micheā prophetā. **Q**uī r̄ndit. **V**idi dñm sedentē sup soliu excelsū: et oēm exercitū celi assistentē ei a dextris bonos. et a sinistris malos: et ait dñs. **Q**uis decipiat achab et descendat et cadat in ramoth. **Et** dixit vn⁹ vba huiuscemōi et ali⁹ alteri. **E**gressus ē at̄ sp̄s malus a sinistris et stetit corā dño et ait **E**go decipiā achab **C**ui dñs **I**n quo? **Et** ait. **E**grediar et ero sp̄s mēdax in ore oim̄ p̄phaz ei⁹ et sic factū est. **S**p̄s mal⁹ ingressus ē in os p̄phaz ei⁹ et loq̄bat̄ mēdaciū p̄ eos: et cōsulerūt ei vt iret ad expugnandū citatē et sagittat⁹ ē ibi et mortu⁹ ē. **S**ic p̄t̄ quō dyabol⁹ docet hōies mētiri. q̄ sicut d̄t **Joh. viij.** cū loquit̄ mēdaciū: ex p̄p̄is loq̄tur. q̄ mēdax ē et p̄t̄ e⁹ .i. mēdaci⁹ p̄t̄ q̄ ipse excogitauit p̄t̄ mū mēdaciū. q̄ p̄t̄ mēdaciū de cepit p̄mū hōimē in paradiso dicens **Gene. ij.** **Q**uacūq̄ hora comederitis aperietur oculi vestri et eritis sicut dñ. **C**ōtra hoc dat̄ sp̄s sc̄us tā q̄ doctor veritatis. **Jo. xvi.** **C**um venerit ille sp̄s veritatis docebit vos omnē veritatem. **Q**uādoq̄ spirit⁹ mal⁹ facit hōimē mutum ad laudez dei. quia q̄diu hōmo est in peccato mortali: nō potest dicere laudem dō

acceptam. **Ecci. xv.** Nō est speciosa laus i ore peccatoris: et non ē deo accepta. qz de talibus dicit dñs **Isa. xxix.** Popul⁹ hic labijs me hōrat. cor aut eoz longe ē a me. sine causa colunt me. **Itē** facit eū mutū quātum ad cōfessionē. qz non pmittit eum cōfiteri pctā sua. **Dyabolus** facit sicut lupus qui capit ouē per guttur ne emittat vocē. et nō p pedē. **Sic** dyabol⁹ tenet peccatorē ne cōfiteat peccata sua. et non p pedē qz pmittit eū frequētare eccias. dare elemosinas et ieiunare sed ipedit quantū p̄t qz mut⁹ remiat quo ad cōfessionē. **Spūs** autē malus eqā hōies exccat p pctā. **Sap. ij.** Excecauit em̄ eos malicia eoz. **Dyabolus** em̄ facit sicut coru⁹ qui iuenit cauauer p̄mo eruit sibi oculos ne cognoscat deū creatorem suū. **Ideo** bñ figurat⁹ est p **Naas** q̄ puguit cōtra filios isrl̄ et oīm quos cepit oculos dexteros eruit. sicut d̄r in hystoria scolastica. **Et** ideo **Naas** interpretat⁹ serpens et significat dyabolū qui p serpentē decepit p̄mu⁹ hōiem. **Vic** semp̄ m̄tē hōi erue oculū dexterū quo cognoscere deberet deū creatore suū: et dimittit ei sinistru⁹ quo videat ista terrena et vana: sic p̄t duplex malicia dyaboli qz hōiez facit mutū et cecū. **Istud** oñ sū est in demomaco q̄ scdm̄ lucā eāt mut⁹ et scdm̄ mat̄h. cet⁹ et mutus. **Et** cū eieasset demomū: mut⁹ loquebat. cecus lumē recepit. **Cōtra** istas duas malicias mali spūs dat spūs sctus duplicat. **Cōtra** mutitatē datur tanq̄ p̄locutor. qz sicut d̄t **Grego.** in omelia. Quos spūs scūs repleuerat ardētes parit et loquētes facit. **Act. ij.** Repleti sunt om̄. spū scō et loque. rer. dei cū fiducia. **De. i.** Spū facto inspirati locuti sūt sancti. **Vñ** btūs petr⁹ qui nō audebat fateri corā aīl la qz esset discipul⁹ ihu post receptio nem spirit⁹ sancti audacter corā oī

bus p̄dicauit xpm̄. similiter oēs discipuli qui ante clausi sedebāt p̄pter metū iudeoz. et erāt tanq̄ muti nō audētes loq̄. post receptionē spūs scti loquebātur cū fiducia verbū dei non solū in suo ydiomate: s̄ linguis oīm gentiū docuit eos spūs scūs loq̄. **Sic** patet donū spūs sancti cōtra mutitatē spūs mali. **Sed** cōtra cecitatem mali spūs datur spūs scūs tanq̄ illuminator q̄ illuminat corda hōim ad cognoscēdum deum suū. **Eph. i.** Deus domini nostri ihesu xpi pat̄ det vobis spūm sapiētie et reuelationis in agnitione eius illuminatos oculos cordis vestri. **Sapie. ix.** sensū tuū q̄s sciet: nisi tu de⁹ sapiētiam dederis et miseris spūm tuū de altissimis et c. **Ex** emplum in beato paulo quādo ante receptionē spūs sancti ita exccatus erat qz psequeret omnes qui xpm̄ p̄dicabāt. sed postq̄ illuminat⁹ fuit a spū scō. omnes scripturas itelligebat. **Et** de damiele d̄r. **Danielis. vi.** Daniel superabat oēs principes et sastrapas quia spirit⁹ dei amplior in eo erat. **Rogemus. et c.**

Feria sexta. Ser. Cxij.

One peccatū et blasphemia remittetur homini spūs vero blasphemie nō remittet. **Et** quicūqz dixerit verbū contra filium hominis remittet ei. qui autē cōtra spūm sanctū non remittetur ei neqz hic neqz in futuro **Mat. xij.** Notādū qz hōies peccāt triplicat. sicut d̄t **Isi.** **Primi** per infirmitatē illi peccant in patrē. quidā per ignorantia. et hoc est in filiū. quidā per industria. et hoc est in spūm sc̄m. **Primi** peccāt per infirmitatem. **Isti** sūt gulosi et luxuriosi. qz ex fragilitate carnis in pctā cadūt. **Mat. xxvi.** Spūs qdē prompt⁹ est caro aut infirma. **Taliē** peccauit dauid. qui ex fragilitate carnis sue cecidit in pctā luxurie cū vxore vrie

Sed mox vt correptus fuit a propheta nathan: agnouit peccatum suum et penituit dicens. Peccaui et statim consecutus est indulgentiam et dei gratiam et gloriam. **I**bi dicit Glosa. Qui humiliter peccatum suum confitetur: mox veniam consequitur. **T**aliter etiam peccauit filius prodigi qui dissipauit substantiam suam uiuendo luxuriose et post ad se reuersus penituit et humiliauit se dicens. vada ad patrem meum et dicam ei. pater peccaui in celum et coram te. iam non sum dignus et cetera. vt in euangelio **Lu. xv.** Sic adhuc facit pater noster celestis ex infirmitate peccatoribus: et veniam humiliter petitis. **P**salmus. Quomodo miseretur pater filii ortu mihi est deo. su. t. se. i. illis qui post lapsu timet dominum et veniam postulant. **Q**uare? quoniam ipse agnouit signum nostrum. i. nostram fragilitatem. **A**deo enim sumus fragiles et inclinati ad peccatum quod non possumus sine gratia dei nosmetipsos a peccatis abstinere vel cauere. **S**ap. viij. **S**cio quod aliter non possum esse continens nisi deus det. **I**deo dicit **P**salmus. Miserere mei domine: quoniam infirmus sum et cetera. **S**ecundo aliter peccat per ignorantiam et huiusmodi filium peccat sicut beatus paulus qui persequebatur christianos putans se benefacere. et ignorans se in hoc peccare. i. **Thi. i.** Fui blasphemus et persecutor et contumeliosus: sed misericordiam dei consecutus sum. quod ignorans feci. **E**t dicit **ysidorus**. quod peccare ex infirmitate grauius sit quam peccare ex ignorantia: sed ignorantia periculosior est: quod cum homo ignorat satisfacere negligit et hoc tangit **G**losa. super hoc quod dicit ignorantias. **C**onsequuntur ergo misericordiam dei qui scienter peccat: sed ex infirmitate vt dauid. et qui ex ignorantia peccant. quod facilius ignoscitur vt paulus. **S**ed iuxta hoc sciendum quod triplex est ignorantia. vt dicit **li. ij. sententia.** **P**rima est eorum qui scire nolunt cum possunt quod non excusatur peccatum nec peccantem. **D**e qua dicit **1. Cor. xij.** Qui ignorat ignorabit. **I**sta quod

pe vocatur ignorantia affectata: et est multum periculosa. **S**ecunda est eorum qui volunt scire et non possunt: et hoc est peccati pena et non peccat. **T**ercia est eorum qui quasi simpliciter nesciunt non reuenerunt vel scire proponentes que neminem plene excusant. quod excusatur non a toto: sed a tanto vt fortasse minus puniatur. **E**t si homo per ignorantiam delinquit dicat cum **P**salmus. Delicta iuuentutis mee et ignorantias meas ne memineris domine. i. peccata que per ignorantiam commisi. **D**e ista triplex ignorantia dicit **Augustinus**. **L**icet qui uis sit peccare scienter quam nescienter. non ideo tamen fugiendum est ad ignorantiam tenebras: vt in eis quisque excusationem requirat. **A**liud enim est scire et noluisse scire. quod in eis qui intelligere noluerunt: ipsa ignorantia est peccatum. **E**t in eis qui voluerunt et non potuerunt pena peccati. **I**gnorantia vero que non est eorum qui scienter nolunt. sed eorum qui tanquam simpliciter nesciunt: nullum sic excusatur vt eterno igne non ardeat: sed fortasse credendum est vt minus ardeat. **T**ercio peccat homines ex industria siue ex mera malicia. **D**e hoc dicit in verbo proposito quod est peccatum in spiritu sancto. et non remittetur hic neque in futuro. **Q**uod exponens magister sententiarum in. **ij. li. in fine** dicit sic. **P**eccatum in spiritu sancto dicitur irremissibile: non quod aliquando non remittatur: sed quod vix a raro vel difficulter remittetur. **E**st autem peccatum in spiritu sancto quod duplex. **P**rimum est nimia despiratio de venia et in illo peccauit **Cayn**: qui ait. **Q**uia est iniquitas mea quam vt veniam merear. **I**sidorus. **P**eccata peccatis addit despirans ubi credit se veniam non adipisci quod est peccare in spiritu sancto: quod putat deum aut nolle a non posse dimittere. **S**ecundum est nimia presumptio de dei misericordia et in illo peccauit **origenes** qui dixit: nullum propter peccatum danari. **Q**uia sicut dicit **Iheronimus** super illud **Matth. xij.** **N**on remittetur ei neque hic neque in futuro.

Origenes dixit oēs peccatores veniā cōsecuturos p^o vniuersale iudiciū trās actū: licet multa peccā perpetrassent. Tercū ē finalis impenitētia. et in hoc peccauit Saul q̄ corrept^o de inobediētia cōtēpsit penitē. Licet em̄ dicēt. Peccaui: nō tñ intēdit: s̄ impenitēs fuit vsq; in finē vite sue. Quartū ē impugntio grē. et taliter peccāt oēs ḡtiā dei papiētes et ab ea recedētes et eā impugnātes. Et de talibus dz. ij. p. ij. Si em̄ refugiētes cōmūnatiōes mūdi i cōgnitiōe dñi nr̄i et saluatoris Ihu xpi. his rursū iplicati superantē. facta sūt eis posteriora pōribus pōra. Melius em̄ erat illi viā iusticie nō cognoscē q̄ post cōgnitā retrorsū ouertī ab eo qd̄ traditū ē eis scō mādato. Hoc mō peccauit iudas q̄ relicto seculo secutus ē dñm. et postmodū i peccatū est lapsus. Sēdū tñ q̄ q̄ntūcūq; hō peccauerit: siue in p̄m: siue i filiū: siue in sp̄m sc̄m: si añ mortez penituerit veniā impetrabit. S; q̄ p̄ finalē impenitētiā peccauerit in sp̄m sc̄m: illi nō remittē hic neq; i futuro sc̄lo. Vñ nota q̄ nō p̄t sciri de aliquo vtz in sp̄m sc̄m peccauerit. nisi cū ab hac vita decesserit. n̄ forte alicui p̄ sp̄m sc̄m mirabilē fuerit reuelatum.

Ite de eodem. Sermo. Cv.

Hilius hōis h; p̄tē in t̄ra dimitte dī peccā. Lu. v. Dupli cō p̄tēz ostēdit dñs in isto paralytico. sc; q̄ ei peccā dimisit. et eū ab infirmitate sanauit. Vñ notandū q̄ dñs ostēdit potēstatē suā mūdum ingrediēs: im̄ mūdoviuēs: de mūdoviuēs: et oñdet ad iudiciū veniēs. P̄mo oñdit potētiā suā mūdū ingrediēs i hoc q̄ cōtra cursū nature vginē sine viri consortio fecūdauit. De hac p̄tē dixit btā vgo quādo filiū dei conceperat. Magnificat aia mea domini. et seq̄tur. Quia se. mi. ma. qui

po. est. Lu. i. q. d. Tam magna quantā mihi facta sūt null^o potuit facere mihi nisi op̄s deus q̄ sup̄ oīa potēs ē. Glo. Nil meis meritis attribuo sed meā magnitudinē ad illū refero qui effēcialit potēs ē. q̄ de puis magnos. de ifirmis fortes facē p̄t. Aug. Maḡ tibi fecit vgo bñdēā vt tu creatura edēs creatorē. famula dñm genera res. vt p̄ te de^o mūdū redimēt. p̄ te mūdū illūmaret. et p̄ te hōiem ad vitā reuocaret. Vere magna dei potētia q̄ p̄ infirmā vginē potēter mūdū de diabolica p̄tēte liberauit. Hāc potēstatē p̄pheta i persona generis humani multo tēpore postulauerat nobis mitti dicēs. Exalta dñe potētiā tuā et veni vt saluos nos facias. Hāc potētiā hui^o pueri cōgnouerūt āgeli. et ideo in ortu suo Gloria in excelsis deo decantabāt. Similit̄ irrōnabilia aialia. vt bos et asin^o flexis gēmbus ante presepe adorauerūt. iuxta illud Isa. i. Cognouit bos possessorem suū. et asin^o presepe domini sui. Itē vinee engaddi que illa nocte floruerūt. et fructū ptulerūt. Itē magi et reges qui eius stellā vidētes. et de lōgm̄s partib^o veniētes ipsū tanq̄ deū adorauerūt et tanq̄ regi mūera obtulerūt. Potētas em̄ hui^o pueri ostēsa est in vaticinio sibille. sicut attestat̄ Inno. papa. Octavian^o dum vniuersum mūdū romane ditiōi subiugasset: i tantū senatū placuit: vt eū p̄ deo colere vellēt. Tunc ille sibillam p̄phetissam aduocans: quesuit si alius quis potētiōr et maior eo nasciturus esset. Cū autē dies natiuitatis aduenisset: sc; xpi: in media die arcul^o aure^o apparuit circa solem: et i medio arculi vgo pulchertia pueri gestās i greio. Tūc sibilla hec vidēs: cesari ait. Dic puer maior et potētiōr te ē. iō ipz̄ adorata. Tūc p̄cepit ex ne aliq; eū deū noia ret et vt null^o adoraret: n̄ puer iste.

Sic potētia dñi scz mūdum ingre-
diētis. Secūdo ostēdit potētiā suā
oib⁹ diebus suis in mūdo viues per
hoc q̄ multa mirabilia fecit: q̄ null⁹
ali⁹ facē potuit. Vñ ait ei nicodem⁹
Jo. iij. Magister scim⁹ qz a deo veni-
sti. nemo em̄ p̄t hęc siḡ facē a c̄. Siḡ
et mirabilia q̄ p̄ diuinā potētiā in t̄
ea opabat: longuz a tediosum esset
enarrare. sed vnū qd̄ in euāgelio ho-
dierno tāgē ad consolationē oim̄ pec-
catorū diligētē debemus notare qz
scz habet potēstatē in t̄ra dimitte-
di pctā. a hoc oñt p̄ manifestū signum
qñ ait paralitico **Tibi dico surge tol-
le lectū tuū a ambula.** Itēz qñ sana-
uit ydropicū i corpe quē prius sana-
uerat int⁹ in aīa. **Istud ē manifestū
signū. vñ ait paralitico. Vt autē scia-
tis qz fili⁹ hoīs hz potēstatē in t̄ra di-
mittēdi: pctā supple. p̄pterea istū ma-
nifeste corā oib⁹ vobis sanabo.** Tunc
ait paralitico. **Tibi dico surge tolle
lectū tuū a vade in domū tuā. a sta-
tim san⁹ surrexit.** Et notabilē dicit
in t̄ra posse dimitte pctā. qz nec in ce-
lo nec in inferno pctā dimitti p̄nt. In
celo nō dimittiē pctm̄: qz ibi non cō-
mittē. qui ibi pctm̄ cōmiserūt scz lūca-
fer a loch ei⁹: remissionē cōsecuti non
fuerūt: sed tanq̄ fulgur de celo in in-
fernū caderūt scz in pfundū inferni
Ezech. xxvij. Repleta sūt interiora
tua iniquitate a peccasti: a eieci te de
monte dei. a p̄didisti te o cherub. **Hoc
multū timendū est pctōrib⁹. Si em̄ ā-
gel nō peccat peccātib⁹: nō peccat hoī-
b⁹ peccātib⁹ nisi p̄niam egerint. sed
enact eos sicut eieci dyabolū. Unde
dicit dñs terribile v̄bū pctōrib⁹. **Eze-
xi.** Gladiū meruisti a illū educā sup
vos de medio ei⁹ a dabo vos i man⁹
hostiū. Per gladiū significat vltima
sentētia: qñ dicit. **Itē maledicti i ig-
nē eternū qui pat⁹ est dyabolo a oī-
b⁹ angelis ei⁹. Itē gladiū istū vibra-****

bat angelos vtra p̄mos parētes qñ
expulit eos de paradiso p̄pter inobedi-
entiā. Sic ptz qz i celo pctā nō dimit-
tūtur. Nec in inferno. qz in inferno nul-
la ē redēptio. Sicut ptz in diuīte epu-
lone: qui cū essz in inferno. clamabat
ad abrahā vt sui miserereē a miseri-
cōrdiā nō inuenit. **Lu. xvi.** Ptz etiā
in hoc qz cū dñs ad infernū descēdebat
nullus q̄ cum mōrli pctō descēderat
inde liberat⁹ fuit: a etiā nō libeāuit
eos q̄ fuerūt in inferno: sed illos q̄ fue-
rūt in limbo inferni. vñ nec i celo nec
in inferno pctā dimittūtur. sed q̄diu-
sum⁹ in terra. i. in hoc seculo remissio-
nē pctōz inuenire possum⁹. a hoc p̄-
uenit ex potētia dei q̄ habet potēsta-
tē in t̄ra dimitte-
di pctā **Mat. xvi.**
Quodcūqz ligaueris sup terraz a c̄.
**Pctm̄ em̄ tantuz ligat hoīem vt sua
ptāte solui nō possit: nisi adiuuet eū
diuina ptās. **Osee. xij.** Perditio tua
isrl̄ ex te tantūmō ex me autē auxiliū
tuū: Tercio oñdit dñs potētiā suā
de mūdo egrediēs: qz potēstatēz ha-
buit emittēdi aīam qñ volebat a re-
cipiēdi qñ volebat a mittēdi quo vo-
lebat. **Jo. x.** Nemo tollet aīam meā
a me: sed ego ponā eam a meip̄o: qz
potēstatē h̄o ponēdi aīam meā a itē-
rū sumēdi eā. **Glo. qñ volo: a ptātē
h̄o itēz sumēdi eā. Glo. tertia die.**
Isa. liij. Oblat⁹ est qz ipse voluit: qz
in sua ptāte fuit qñ mori voluit. a
hoc ptz in hoc qz inimicis suis obuiāz
iuit: a vno v̄bo ad terram p̄strauit
eos **Ptz etiā ex hoc: qz Petro dixit.**
**Couerte gladiū tuū in vaginā an pu-
tas qz nō possum rogare p̄rēm meū
et exhibebit mihi pl⁹ q̄ xij. legiōes
angeloz. **Mat. xxvi.** Itē in hoc qz cū
aīam suā tradē vellet: voce maḡ cla-
mauit dicens. Pater in man⁹ tuas
cōmēdo sp̄m meū. qd̄ nullus homo
facere potest. Non enim est in potē-
statē hominis prohibere sp̄ritū nec****

habet potestatem in die mortis emittendi spiritum. **Q**uando etiam aiam potestatem ad infernum misit et omnes suos inde potestatem liberavit. **V**n dixerunt dyaboli **Q**uis est iste rex glorie. **E**t responderunt angeli qui cum ipso erant **D**ominus fortis et potens Augusti. **M**ox ut Christus spiritum tradidit. vincta sue deitatis aia ad infernorum profunda descendit. **C**umque tenebrarum terminum quasi quodam phario splendore ac terribiliter attingit aspicientes eum impetum ac tartarei legiones terrenti inquit ceperunt dicentes **V**n iste est qui est tam terribiliter tam splendore tam perlarum quasi diceret. **Q**uidus ille qui nobis subditus fuit nunc nobis tale mortuum misit. **Q**uis est ergo iste qui sic itrepidus nostras fines ingreditur. et non solum nostram supplicia non veretur. verum etiam alios de nostris vinculis absoluet. **G**regorius Nazarenus. **C**onfestim eterna lux inferis Christo descendente resplenduit: mox ferruginei iamtores talia intra se umbrata filentia metu recubente submurmurabant. **Q**uis est iste terribiliter et nimio splendore choruscans. **N**unc talem nosster accepit tartarus: nunc in nostram cauet nostram tale euomuit mundum. **I**nuasor est iste non debitor. non peccator: sed peccator. **I**udicem videmus: non supplicem. venit punire non succubere. eripere non manere. **P**ostquam autem ibi suam potestatem exhibuit tercia die aiam suam resumpsit et potenter a mortuis resurrexit. **I**tem propria virtute. **I**ohannes. **P**otestatem habeo ponendi aiam meam et iterum sumendi eam. **U**nde potestatem praedixerat iudeis dicens. **S**oluite templum hoc: et in triduo exarabo illud. **I**ohannes. **U**nde autem dixit de templo corporis sui. **U**nde potestas etiam apparuit in hoc quod in hora resurrectionis tremor factus est magnus et custodes sepulchri facti sunt velut mortui. **S**ic potestas Christi quam ostendit moriens. **Q**uarto ostendet potestatem suam ad iudicium rediens. **I**ohannes. **P**otestatem dedit ei iudicium facere quia filius hominis est. **A**ugustinus in glo.

Potestatem quam habet filius cum patre in occulto dedit patri eius: quia filius hominis est. **I**n qua forma iudicatus bonis et malis videbitur **L**uce. **x**i. **V**idebitur filium hominis venientem in nube cum potestate magna et maiestate. **I**n signum potestatis sue veniet cum tuba sicut princeps qui potestatem ingrediunt terras inimicorum suorum. **M**at. **x**iiij. **M**ittet angelos cum tuba et voce magna. et congregabunt electos. **G**losa. cum reprobis. **A** quatuor ventis celi. **I**tem quatuor fimbriae terre. oriente. occidente. aequinoctio. et austro. **C**risostomus. **Q**uia magna erit illa vox et terribilis cui obediunt omnia elementa. que petras scindit. inferos frangit. monumenta aperit. vincula mortis dissolvit. et vinctos mortuos resurgere facit: et ad iudicium venire compellit. **A**deo terribiliter erit vox illa reprobis. sicut dicit beatus Augustinus. quod mallet omnia tormenta inferni sustinere quam illam vocem tunc audire. **T**unc dicet motibus cadite super nos et cetera. **D**e illa voce tube dicit beatus Hieronymus. **S**ive comedam sive bibam sive aliquod aliud faciam. semper videbitur auribus meis insonare illa vox terribilis. **E**urgite mortui et venite ad iudicium. **C**um autem ita potestatem venerit. potenter malos condemnabit dicens. **I**te maledicti et cetera. **D**e hac potestate dicit **L**uce **x**v. **N**olite timere eos qui corpus occidunt timete eum qui postquam occiderit corpus. habet potestatem aiam mittendi in gehennam et habet potestatem bonos mittendi in vitam eternam. **L**egit. **1**ij. **M**acha. **v**ij. cum rex antiochus septem fratres puniret. quintus eorum dixit ei. **P**otestatem in te habes habes cum sis corruptibilis. fac quod vis. **N**oli autem putare genus nostrum ita esse delictum: tu autem patienter sustinebis: et videbis magnam potestatem ipsius qui licet te et seminem tuum torquet. **D**icit ei nunc sicut dicit **S**ap. **v**i. **P**otentem potenter tormenta patientur. **A** potestatem. **I**tem a iudice qui habet potestatem eos mittit in gehennam. **V**n **I**o. **x**vij. **P**ater dediti si

lio tuo potestate ois carnis . scz sup
omne gen⁹ humanū . vt omne qd de
disti ei det eis vitā eternā . Hoc erit
qn̄ dicet . Venite benedicti p̄ris mei
para . reg . qd w . pa . ē ab origine mū
vi . Ad qd nos poucat q̄ sine fine tē

V De sancta trinitate . Ser . Cvi .

Gratia dñi nri Ihu xp̄i t caritas
dei p̄ris t cōicatio spūs
sci sit semp cū oibus nob . n .
Chor . vlti . In verb̄ ppositis p̄ponit
nob̄ ap̄stol⁹ beneficia sancte t̄mita
tis . s . p̄ris t filij t spūs sci nob̄ exhi
bita . vt ea in memoria habeam⁹ t
nō obliuiscamur . Preponit aut̄ nob̄
Ap̄l's filiū in istis v̄bis nō sine causa
Fact̄ em̄ hoc p̄pter errorē quorundā
hereticorū qui dixerūt filium minorē
esse patre . qd̄ falsū est . Vt aut̄ ostē
dat filiū patri equalē . idō aliquādo
postponit . aliquādo preponit . Ideo
nos ad honore sancte trinitatis aliqd̄
dicē cupientes . Primo de patre . Se
cundo de filio . Tercio de spū sancto
prosequamur . Ordinem⁹ ergo sic cō
structionē . Caritas dei patris quam
nob̄ exhibuit sit semp cū omnib⁹ no
bis . scz per iugem memoriā in corde
per gratiarū actionē in ore . factis in
bona operatione . t gratia dñi nostri
Ihesu xp̄i quā nobis exhibuit . t cō
municatio spirit⁹ sancti sit semp cū
omnib⁹ nobis . **V** . Circa primū notā
dum qd̄ caritas dei patris consistit in
tribus . Primo in hoc qd̄ p̄pter mimiā
preuaricationē primi parētes ita elō
gati fuerūt a deo qd̄ etiam nos sum⁹
elōgati a deo . t expulsi a paradiso t
a gloria celesti ad quā ipse nos crea
uerat . Ipse tamē misert⁹ nostri cum
per nullū redūc possem⁹ . caritatem
perpetuā quā ad nos habuit nob̄ oñ
dit . t nos ad se traxit . Vnde ait Ihe
remi . xxxi . In caritate perpetua dile
xi te . t ideo attraxi te miserās Et nō

solū retraxit nos sed adhuc cū ab eo
recedim⁹ per caritatē nos retrahit .
sicut pater dilectum suū filiū . Hoc ē
quod xp̄us dixit Johā . vi . Nemo po
test venire ad me n̄ pater q̄ misit me
traxerit illū t c . Quomodo aut̄ pat̄
nos trahat : ostēdit p̄pheta Osee xi .
In funiculis aede traham te . i . vincul
caritatis . Funiculi aede sunt flagella
tribulatio : fames . sitis t c . Isti dicū
tur funiculi aede . qz p̄ illa flagellat⁹
fuit adā p̄pter peccata sua . t tract⁹
per penitētiā ad deū . Talia dicunt⁹
vincula caritatis . qz talia imittit pa
ter celestis filijs suis ex caritate . si
cut d̄r Debeo . xij . Quē diligit casti
gat . Flagellat em̄ oēm filiū quē reci
pit . Exēplū in filio p̄digo q̄ recessit
a patre : s̄ vrgēte necessitate famis
redyt ad patre . Istam caritatē p̄ris
in memoria habē debem⁹ . t sic gra
tias referre . Juxta illud Ephesio . vi .
Gratias agētes semper p̄ omnib⁹ .
Glosa . nō soluz p̄ prosperis : sed et
am pro aduersis gratias agere debe
mus Sicut beat⁹ iob . qui postq̄ per
diderat oīa dixit . Domin⁹ dedit . do
min⁹ abstulit . Iob . i . sit nomē dñi be
nedictū . Secūdo ostēdit nobis suam
caritatem in hoc qd̄ pro redimendis
nobis filium suū dedit . Io . iij . Sic de
us dilexit mūdum vt filiū suū vnige
nitū t c . Grego . O inestimabilis di
lectio caritatis . vt seruū redimeres
filium tradidisti . Vere magna esset
p̄ncipis caritas ad seruū . si tradēt
filium suū in captiuitatez vt seruū li
beraret . sed maior si tradēt i mortē
quod fecit pater celestis . i . Joh . iij .
In hoc apparuit caritas dei in nobis
qm̄ vnigenitū suū misit in mūdum .
vt viuam⁹ per ipsum . i . per mortem
eius . Istam etiā caritatē debemus
habere i corde nostro vt eū verba vi
te diligam⁹ . ex quo ipse p̄or dilexit
nos . Nihil requirit a nob̄ de⁹ . n̄ qd̄ eū

ex toto corde diligam? Ipse ei scdm
 Psal. bonoz nostror opatione non
 indiget: sed tm cor nostrz desiderat.
 Prouer. xxij. Fili pbe mibi cor tuu.
 Et illud Mat. xxij. Diliges dnm deu
 tuu & c. Quantu ad intellectu ex to
 ta aia tua. quatum ad affectu ex to
 ta me te tua. quantu ad cotinua ipsi
 us memoria: semp poit totu vt nihil
 remaneat qd ad amorem dei patris
 no couertat. Tercio deus pater exhi
 buit nob sua caritate in hoc qd no so
 lum nobis filiu suu tradidit: sed etia
 qd nos in filios adoptauit. p. Jo. ij.
 Videte qualē caritatē dedit nobis.
 pater noster vt filij dei nomiemur &
 sim? Gal. ij. Om̄s vos filij dei estis
 per fidē in Ihesu xp̄o. Si at sum? filij
 dei: erim? & heredes regni celestis. si
 cut dicit p. Jo. ij. Carissimi nūc filij dei
 sum? & nōduz a pparuit nobis qd eri
 m? scimus qm̄ cū apparuerit similes
 ei erim? : qm̄ videm? eum sicut ē. Istā
 etiā caritatē debem? habē in memo
 ria qd filij dei sum? & qd paternitatez
 non amittam? : & tanq̄ adulteri filij
 ab hēditate nō amoueamur. p. Jo.
 ij. Filiioli manete i eo: vt cū appaue
 rit habeam? fiducia & nō cōfidamur
 ab eo in apuētū ei? . & sic patet cari
 tas dei patris. Secūdo debem? hēre i
 memoria grām filij quā nob exhibu
 it q̄ triplex est. Primo qd p nob hūa
 nā assumē voluit naturā. De hac dicit
 Lu. i. Ave grā plena & c. Vere maḡ
 fuit grā qd voluit filij altissimi tm̄ se
 hūiliare: qd hō fieri voluit. & se exhi
 buit nob. Cum em̄ pater & filij & spi
 ritus scūs cōsiliū haberēt q̄s eoz hūa
 nitatē acipe debēt. sicut dicit Isa. vi.
 Dixit de? pater ad filiū & spūm̄ scūm
 Quē mittā: & q̄s ibit p nob. Rōdit
 filij. Ecce ego: supple p̄sto sū. mitte
 me. Illā grām debem? hēre in corde.
 et ei seculas grās referre. Secūdo
 ostēdit grām in hoc qd paup fieri vo

luit in tpe: vt nos ditaret in eterni
 tate. sicut dicit. Chrim̄. viij. Satis
 grām dñi nostri ihu xp̄i: qm̄ cum di
 ues esset p nob egen? factus ē: vt il
 li? inopia diuites essem?. & hec fuit
 gratia magna qd dñs celi & terre pau
 perim? hōim factus ē vt nos ditaret
 et ad celestia regna reuocaret. qd in
 hoc qd frat̄ noster fact? est: nos here
 des ei? facti sumus. Vñ apls ad Ty
 tū. ij. Apparuit hūanitas & benigni
 tas saluatoris vt iustificati grā ipsi?
 heredes sum? scdm spem vite eterne
 Istā grām qd scz nos ditaret factus
 est paup: semp debz hō hēre in memo
 ria sic monet Treno. ij. Recordare
 paupertatis mee. quā scz p te sustinui
 vt & nos versa vice libētē sustinea
 mus ppter eū paupertatē. Her. Mag
 na abusio & nimis magna qd diues
 vult fieri miser vermicul? p quo de
 us maiestatis miser fact? est. Si vis
 loq̄ de paupertate xp̄i. req̄re in sermo
 ne de natiuitate ei?. scz Paruul? na
 t? est nob. Tercio oñt nob grām su
 am in hoc qd ppter pctā nostra moti
 voluit vt nos saluos faceret. Roma
 ij. Oēs em̄ peccauerūt & egent grā
 dei: iustificati gratis p grām ipsi?. p
 redēptionē q̄ ē in xp̄o ihu. ad Ep̄l. p.
 In quo habem? redēptionē p san
 guinē ipsi? & remissionē pctōz scdm
 diuitias gratie ei? que supabūdauit
 in nob. Et bñ dicit supabūdauit grā i
 nob. Abundans em̄ grā in nob ē qm̄
 amic? moriē p amico. Supabūdās
 aut fuit grā xp̄i in nob: q̄ non soluz
 pro amias: sed etiā p inimias mortē
 sustinuit. vñ Apl̄s ad Roma. v. Cū
 inimia essem? reconciliauit nos & c.
 Istā grām debem? in memoria sem
 per hēre. sicut dicit Eccl̄. xxix. Gratia fi
 deiusoris tui ne obliuiscaris. dedit
 aiam suā. i. vitā p te. Fideiusor iste
 ē xp̄s. Tot? mūd? p pctā pmi hōmi
 nis dānat? fuit. & potestati dyaboli

Nota
5

subiectus. et p nullū hoīem quātūcūq;
q; scūm redimi potuit vel absolui. et
cōpatiēs fili⁹ dei venit in mūdū. et si
deiusor hoīs factus ē. Potest tñ ali
quis p tam mag̃ causa fideiubere. q; p
oportet eū aliquū domū relinque. et
quāq; hereditatē. et quāq; vitā. Sic fe
cit xps fideiusor noster. Ideo dicit Ihe
re. xij. Reliqui domū meā. i. celū. di
misi hereditatē meam. i. synagogam
deī dilectaz aīam meā. i. vitam me
am in man⁹ inimicōz meozum. Sic
ergo patet gratia filij. Tercio ppoit
nobis cōmunicationez spūs sci. quā
semp hīe debem⁹ in meōria. Coicat
em̃ nob spūs scūs septē dona contra
vii. pctā mōrta. Requere in fmo. O q;
suauis es dñe. in die penthecostes.
Rogem⁹ dñm et c.

In die corporis xpi. Ser. Cviij.

Quātūcūq; illis accepit Ihs pa
nē. bñdixit ac fregit: dedit
q; discipul⁹ suis et ait. Accipi
te et comedite: hoc ē corp⁹ meū. Mat.
xxvi. In Lu. xxij. addit. qd p vobis
tradet. Mar. xij. Et acceptō calice
grās egit: et dedit ill⁹ dices. Accipite
et bibite ex hoc oēs. Dic ē em̃ calix
sanguinis mei noui testamēti q; pro
multis effundēt. Glo. Pro multis ef
fundēt sāguis xpi q; ad sufficiētā. ij.
Choz. v. Pro oib⁹ mortu⁹ est xps
Verba pposita sūt verba ihu xpi ad
discipulos suos. qñ in cēna corp⁹ su
um et sanguinē suū ministravit In q;
bus vobis possum⁹ duo sūq; caritatis
notare q; nos dilexit. Prīmū est q; p
nob xps corpus suū tradidit cū dicit
Accipite et comedite. Secundū signū
est q; p nob sanguinē suū fudit. cū
dicit Dic ē calix et c. Sciendū aut pri
mo q; xps p nobis duob⁹ modis cor
pus suū tradidit. Prīq; in cibo ad edē
oū. de quo dicit in vbo pposito. Cenati
bus ill⁹. Hoc em̃ sacramētū instituit
cū a discipulis suis carnaliē receōdet

in signū caritatis q; dilexit nos Vere
magnum signū caritatis esset: si hō in
necessitate oīa bona sua amico suo imp
taret. Sicut legit de Thobia: q; cū i ca
ptiuitatē ductus fuisset. oīa que hīe
poterat. captiuis fratrib⁹ impartit⁹
est. Mai⁹ esset si hō in necessitate fili
um suū ad edendū alteri impartiret.
Iud legit. nñ. Re. vi. q; cū samaria
obsessa fuisset: mulier filiū suū coxit
et cū alia muliere comedit. Marimū
vero signū esset si hōmo corp⁹ suum
propriū amico suo i cibū daret. Hoc
facit xps quotidie nob in sacramēto
altaris. Ideo dicit Bernard⁹. Disce
xpiane quātum debes xpm diligere
qui dedit nobis carnem suā in cibum
et sanguinem suū in potū. aīam in p
cium. et vitam in redēptionem. aquā
lateris in lauacrū id est regeneratio
nē baptismi. Dat autem xps carnē su
am vel corpus suū nobis in viaticum
velatum accidētibus scilicet sub panis
spē ppter quatuor rōnes. Prīo ppter me
ritū quantū ad beatos. q; fm Gre.
Fides nō hz meritū cui hūana rō pre
bet experimētū. Secōdo ppter indigni
tatē quantū ad malos. Exēplum in
bethsamtib⁹ qui passi sunt eo q; ar
chā dñi nudā viderūt. q; idigni erāt
Tercio ppter ibeallitatē quātum ad
homines Non em̃ possem⁹ videre cla
ritatē corporis glorificatū. sicut patet
Mat. vi. in beato Petro. Iacobo et
Iohāne qui in trāsfiguratione ppter
eius claritatem in terrā ceciderunt.
Patet etiā Exo. xxxij. i moysē quē
fili⁹ isrl⁹ aspice nō poterāt n̄ velatū.
Quarto ppter horrore cēde carnis: quē
habem⁹. si dētib⁹ carnē xpi tractare
m⁹ Vñ licz sint spēs panis. tñ ibi ē
vix corp⁹ xpi sic fuit i cruce et nūc ē
in celo. Qui aliē sciret. idigni⁹ esset
ad māducādū. Exo. xij. Aliemgēa n̄
cōedet ex eo. i. aliā hñs si dēt. Et q; nob
corp⁹ suū dedit. statuit etiā vt quilibz

fidelis ad mīm⁹ semel i āno se prepa-
 ret ad hoc vt corp⁹ suū digne rece-
 ret. Quicūq; ei sine cā p̄mittēt et
 sine licētia sui plātī ab īgressu eccie
 phiberi dz. et moriēs nō debēt sepe-
 liri in amiterio. qz tāq; mēbz putri-
 dū et aridū de vnitāte eccie abscindē-
 dus est. Quicūq; autē digne sumit
 mēbz ē corpis xpī. sicut dz Ephe. v.
 Membra xpī sum⁹. membra autē sustē-
 tari debent alimēto corpis xpī. Alio-
 qn ipsū efficereē putridū sicut corpo-
 reū membz. ad qd nō p̄mittē ab⁹
 in alimentū. Sic ergo p̄tz p̄mū. Secū-
 do xp̄s dedit p̄ nobis corpus suū in
 mortē ad patiendū. Isa. l. Corpus
 meū dedi in man⁹ percutientū me et
 genas meas vellētib⁹ faciē meā et c.
 Itē magnū signū dilectionis esset. si
 hō vnū membz daret p̄ amico sed
 xp̄s singula mēbra et totū corp⁹ pro
 nob dedit p̄mēdū in caritate. qz p̄-
 misit caput suū sp̄imis opūgi. oculos
 velari. faciē cōspui. maxillas cedi.
 collū pati. os felle potari. man⁹ pe-
 forari. pedes cruce affigi. totū corp⁹
 ad colūnā ligari: qz a plāta pedis vs-
 q; ad verticē capitis nō erat in eo sa-
 mitas. Ber. Si xp̄s tot mēbra habu-
 isset: quot sūt stelle in celo: oīa mor-
 ti tradidiss;: anteq; vnā aiām i infer-
 no reliquiss;: Et vere magna dilectio
 est. si pater tm̄ diligēt filiū qz p̄ eo
 mori vellet. sicut dauid: qui ait Abs-
 lō fili mi: q̄s mihi det vt ego moriar
 pro te. 11. Re. xvij. Sz maius est: si f-
 uus tm̄ diligēt dñm suū: qz p̄pter eū
 mortū se tradēt. Sicut armiger iona-
 the. 1. Re. xij. Cū autē ionathas exi-
 uisset cū solo armigerō: et vidisset ex-
 eratum maximū philisteoz. dixit.
 Trāseam⁹ ad eos sic forte pugt dñs
 qz nō difficile ē ei saluare in paucas
 vel in multas. Rndit armiger. Fac o-
 mia q̄ tibi placent animo tuo. Perge
 quo vis: ego trāi ero. et aggressi sūt

illi duo tm̄ exeratū. et percusserūt vi-
 giti viros. et tot⁹ exerat⁹ fugā inye-
 rit. Qd vidētes filij isrl̄ p̄secuti sunt eos
 et percutiebāt eos mag⁹ plaga. Erant
 autē i exeratu philisteoz triginta mi-
 lia curruū: sex milia equitū et vulgus
 innūerabile. Sic p̄bat fidelitas armi-
 geri. qz tali periculo exposuit se p̄ do-
 mīno suo. Sed maximū signū dilecti-
 omis esset si rex daret vitā suā p̄ ser-
 uo suo et hoc fecit rex codrus: cuius
 ciuitas scz athenas fuit obsessa. tñsū
 accepit ab apolline qz ciuitas nō pos-
 set liberari. n̄ p̄t mortē suā. At ille
 tm̄ dilexit ciuitatē qz p̄pter eā mortē
 sustinuit. Sed sup oīa signū dilectio-
 nis esset si hō morerē p̄ inimias. et
 hoc fecit xp̄s. Vnde apl̄s Ad Ro. v.
 Cū inimica essem⁹ et c. Et si corp⁹ suū
 adhuc mortale est. p̄ hōie adhuc ex-
 ponēt. vt scribit bt̄us dyomis⁹ qz p̄
 ascensionē suā cui⁹ dā sancto viro no-
 mine carpo dixit Paratus sū cursus
 pro hōib⁹ saluādis pati. Et sic p̄tz p̄-
 mū. Circa secundu nota qz xp̄s fudit
 sanguinē suū duob⁹ modis. p̄ mortē
 pacē inter deū et hōiem reformaret.
 sicut dz Apostol⁹ ad Colosen. i. Pa-
 cificās per sanguinē crucis ei⁹ siue q̄
 in celis sūt siue q̄ iū terris. Cōsuetu-
 do fuit quondā quorūdam gētīlium
 qz i reformatiōe pacis fūdebāt aquā
 vel sanguinē alicui⁹ aiālis. p̄ qd sig-
 nificabat qz quicūq; illud pactū frā-
 gēt. ita sanguis su⁹ fundēdus esset.
 Vñ legiē in scolastica hystoria qz cū
 Moyses mori debēt. cōuocato oī po-
 pulo fecit fedus int̄ iosue et filios isrl̄
 qz ab eo postea nō recederēt. Et i sig-
 nū hui⁹ fudit iosue aquam de vase.
 Alie gentes cōsueuerūt effūdere san-
 guinē. Sed filij isrl̄ effuderūt aquā:
 quia cum aqua effūditur nihil rema-
 net in vase. sed cum sanguis effundi-
 tur: remanet aliquis ad mīm⁹ color.
 quasi diceret. Pax illa totaliter et in

involabiliter debet observari. Et qui
cumq; fregerit: omnino et totaliter
delebitur. Cum ergo xps reformare
vellet pacem inter deum et hominem.
non fudit sanguinem animalis. sed p
prium sanguinem et cum hoc aquam.
Voce Joh. xix. Unus militum lancea
latius eius aperuit: et continuo exiit sa
guis et aqua. Unde quicumq; hanc pa
cem frangere presumeret. si ita more
retur totaliter periret. Et quia adeo
fragiles sumus quod quotidie pacem illam
frangimus dedit nobis xps sacramen
tum sanguinis sui: ut pro nobis quoti
die offerat deo patri et non peccemus.
Aug. Quia quotidie labimur xpus
quotidie pro nobis immolatur. **H**ero.
Rihil adeo remissum et extinctivum pec
cati sicut oblatio et sacrificium: illud si
digne offerat. **S**ecundo effudit xps
sanguinem suum pro nobis ut nos de
captivitate dyaboli liberaret. **Z**ach
ix. Tu quoque in sanguine testamēti
eduxisti vincos de lacu miserie. **G**lo.
i. inferni in quo non est aqua miseri
cordie refrigerans: quam ille dives
petit: quando dixit ad abraham. **M**it
te lazaro ut intingat extremum digiti
sui in aquam ut refrigeret linguam me
am. et habere non potuit unam guttam.
Quere ergo misericordiam non in in
ferno ubi inveniri non potest: sed dum
vivis in mundo: in inferno gutta nega
tur: hic sanguis largiter datur. **I**bi
unam guttam abraham divitiis negavit.
Hic plurimas guttas: imo fluvios san
guinis emanavit. **B**ern. Suffecisset
ad redemptionem generis humani una
minutissima gutta preciosissimi sangui
nis ihesu xpi: sed data est copia ut ex
beneficij redundatione virtus claresceret
diligentis. **P**sal. Apud dominum misericordia et co
pi. apud eum redemptio. quod non una gutta: sed
una sanguinis pro quinque partibus corpo
ris emanavit. **P**er hunc ergo sangui
nem nos qui eramus vincos in lacu in

ferni: sumus liberati. **L**egitur enim in
scolastica hystoria: quod salomon inclu
serat pullum strutionis in vase vitreo
quem cum strutio videret inclusum:
tulit vermiculum quendam et sangui
nem illius limavit super vitrum et est
pullus liberatus. **S**ic xps fregit infer
num: in quo eramus inclusi per sangui
nem vermiculi et corporis sui. **I**pse
enim in passione similis erat vermi
culo. **D**e quo **P**sal. Ego sum vermis
et non homo. **G**losa. Ego sum vilis
conculcatus sicut vermis et non homo.
Ita viliter et nimis acri essem vermis
et non homo. **I**nfernum autem infernum
fuit quasi vitrum contra sanguinem
huius vermiculi: sed contra damnatos
non est vitreus sed ferreus magis vi
detur esse: quod nunquam amodo inde libe
rabitur. **C**hristus enim limavit infer
num: et suos liberavit. **U**nde **aug**.
O anima preciosa non auro redempta
vel opibus: sed sanguine agni imma
culati. **A**tende quantum valeas. et
quantum pro te datum sit. cogita ne
tradas te iterum in perditionem pro
qua xps fudit sanguinem suum. satis
carum te habuit qui tam caro pro
te redemit. **B**ernardus. **O** quam vehementer
plexu amplexatus es me o bone
ihesu in cruce. ubi sanguis de corde.
aqua de latere. anima de corpore exi
vit. **Q**uid ego infelix faciam: quo me
tanta. si tantum thesaurum tam preciose depo
situm. imo quem xps proprio sanguine
indicavit: contigerit negligentem custo
dire. **S**i stillantem in cruce sanguinem
domini collegissem: essetque repositus
apud me in vase vitreo et quod partem
sepius oporteret quod facturus essem in
tanto discrimine et illud observandum
acceperim: pro quo mereatur insipiens ipsa
vitiis sapientia dei sanguinem suum dedit.
Sed habeo thesaurum istum in vase fi
guli et fictili ubi multa pericula et plu
rima imminet. **D**ug. o in persona xpi.

O xpiane serua aiam tuā: ego p̄ illa mortuus sum si eā amiseris: rego p̄ illa mori nō possum. Rogem?

Dominica p̄ma post pentheco.
Sermo. Cviij.

Diligam⁹ deum qm̄ ip̄e prior dilexit nos. .i. Joh. iij. In v̄bis istis hortat⁹ nos ap̄ls ad dilectionē dei. Caritas em̄ ignis ē et ignis non p̄t meli⁹ accendi q̄ in igne: ideo p̄ponit nobis caritatez xpi. vt nos accēdamur viceuersa ad deū diligendū. Ostēdit autē nobis xps suam dilectionē multis modis. Primo qz de nihilo nos facere dignat⁹ ē et ad imaginē suā reformare. Quō potuisset de⁹ hōiem magis honorasse q̄ p̄ hoc qd eū ad imaginē suā forma uit. Ser. O hō cogita qualē te fecit dñs: qz scdm corp⁹ egregiam formā scdm aiam imaginez creatoris insigne. S; tu auare. tu supbe. tu luxurio ser deū qui te genuit deliquisti et oblit⁹ es creatoris tui et c. Tamen ipse dicit. Reuertē ad me et ego te suscipiā. Exemplū in filio p̄digo. Lu. xv. Secūdo oñdit suam caritatē in hoc qd nob̄ bona diuersa cōtulit scz naturalia et tpalia et spūalia: de bono naturali dicit Eccī. xvij. Dedit dñs hōi cōsiliū ad deliberandū ne p̄cipitāter agēt sicut bruta aialia. Dedit aures ad audiendū quicq̄d p̄futurū sibi eēt. Dedit linguā ad interrogandū si forsitan ignoraret. Dedit cor ad cogitandū quid vtile qd honestū: qd necessariū: quid fugiendū: quid tenendū. qd detestandū. et qd sit diligendū. Secūdo dedit donū tpale. Eccī. xvij. Dedit illi potestātē oim̄ q̄ sunt super terrā. Ihdor⁹. Oīa p̄pter hoīez fecit deus Damascen⁹: deus creaturas cōdidit vt haberēt q̄bus homini bñface rēt: vñ admirans Psal. ait. Dñe qd est hō qd memoe es eius. Oīa em̄ sub

iecasti s̄b pedib⁹ ei⁹ et c. Dugo. O hō respice vnūm mūdū et cōsidera si aliq̄d sit qd tibi nō seruiat. Oīs naturae oīs creatura ad hūc cursū finem suū dirigit vt vtilitati tue. dseruiat hoc celi: hec terra: hic aer: hec maria q̄ i eis sūt sol et luna: stelle et planete oīa tibi famulātur. Vide o hō quātū te amauit q̄ tantū tibi dedit: celum vt ministrat tibi lumē in die vt vigiles: tenebras i nocte vt pauses. Ego oblectationē tuam p̄ tēporū viassitu dīs tibi pario tpe veris et estatis feruorē autūm plenitudines et hyemis algorez. Aer dicit. Ego vitālē tibi p̄beo flatū: et omne gen⁹ auū ad tuū mitto obsequiū. Aqua dicit. Ego potū tibi p̄beo. diuersoz genera piscium tibi ad tuū esum ministro. Terra dicit te p̄orto: ego te nutrio. pane conforto. vīno letifico: et oīs generis frū oblecto: diuersis aialib⁹ mensam tuam repleo. Quid⁹ dicit tibi: vide hō quātum te amauit q̄ me p̄pter te fecit. seruiō tibi: qz p̄pter te factus sum vt tu seruias illi q̄ te fecit et me: me p̄pter te: et te p̄pter se si sentis bñficiū reddere debitu: accipis bēnigntatē reddere caritatez. hec tribuit et erigit de⁹. Infern⁹ dicit tibi: a me glutieris. Ignis dicit: a me cōsumeris si nō detāris bñficijs grat⁹ eris. Tertio dedit spūale donū siue eternale i quo similiē trāscendit oēs creaturas terrestres. Aug⁹ dicit. O aia miserabilis creatura quo te dehas terrā diligis et meliores: celū contēplaris et altiores: solo creatore tuo inferior. Ideo fecit de⁹ hōiem de terra non tñ ad terram sed p̄pter celū. Quarto oñdit suam caritatē qd p̄ nob̄ paup̄ fact⁹ ē. η. Cor. iij. Qui cū diues esset i gl̄a p̄ris p̄ nob̄ fact⁹ ē egen⁹. De illo req̄re i h. de n̄titate e⁹. s. Paruul⁹. Qñto oñdit suā caritatē i hoc qd p̄ nob̄ aiam suam posuit. p̄mi Joh. tertio:

In hoc agnouim⁹ caritatē dei qm̄ ip̄e
aiam suā posuit p̄ nob. **Ber.** Q̄ q̄
tuita dilectio ⁊ iaudita caritas ⁊ glo
rie regem p̄ despectissimo v̄miculo
crucifigi. Quis vnq̄ audiuit raliarā
quis vidit huic simlievix em̄ p̄ iusto
q̄s morierip̄e vero p̄ iniustis. De hoc
reāre in h̄mōe **Cenātib⁹. Aug⁹.** Vi
de o h̄o quo amore te dilexit dñs de⁹
tu⁹ vt ei⁹ vestigia seq̄ris pp̄t te pau
per factus ē in mūdo vt te daret i ce
lor pp̄t te captus ē vt te a captiuita
te libearet. pp̄t te flagellatus ē vt te
a flagellis et̄nis eruēt: pp̄t te iudica
tus ē vt te a iudicio extreme vltiōis
liberaret: pp̄t te coronatus ē sp̄inis
vt te coronaret i cel: pp̄t te mortu⁹
est: vt te a mortuis suscitaret. **Hugo**
O h̄o cogita q̄ntū te de⁹ dilexit q̄ tā
ta p̄ te fecit tāta tibi cōtulit. tanta
pro te sustinuit. **O**lim cū nō esses te
dilexit vt te cōderet. **P**ostea cū peri
eras hūiliauit se. ⁊ factus ē h̄o vt oñ
dēt q̄ntū te dilexit. **N**ō nisi moriēdo
a morte liberare voluit: vt non solū
pietatis officiu⁹ rex etiā caritatis mi
nistraret affectū. **R**ūc aut̄ sincera ca
ritate te diligit ac si semp̄ cū eo p̄sti
tisses nec exprobrat tibi reatū nec i
pperat ē bñficiū: ⁊ si deiceps cū eo p̄
seueaueris ipsū vt te decz amādo ⁊ il
li tuū amorē icōtamiatū fuādo ma
iora p̄ozib⁹ se daturz p̄mittit. **Hoge.**

De eodē Sermo. Cix.

Mortu⁹ est diues ⁊ sepultus
est i inferno. **Lu. xvi.** In ver
bis p̄positis appaēt q̄ pericu
lose sunt diuitie. **E**t ideo contēnēdo
sunt diuitie pp̄t multa. **P**rimo quia
affligūt hōiem pp̄t cōtinuā curā in
custodiēdo. **Greg.** Nihil laboriosius
q̄ terrenis afflictib⁹ inhiare seu estu
are. **N**ihil q̄eti⁹ in hoc mūdo q̄ nihil
appetē. **M**ulta em̄ tormēta patit di
ues auar⁹. quia semp̄ timet amitte
re bonum. **Job. xv.** Cum par sit ⁊ se

curitas insidias suspicatur. **Seneca.**
Auar⁹ si vidit regem suspicatur pro
donē vidit pauperē ⁊ estimat furē.
Ecci. v. securitas diuitis non facit eū
dormire **Augustin⁹.** Diuitias inueni
sti requiē perdidisti: die sollicit⁹ nō
ete pauid⁹: semper egen⁹. **Eccis. ij.**
Cuncti dies ei⁹ pleni sūt dolorib⁹ ⁊
etumnis. nec mētē per noctē requiē
scit. **Exemplū.** **Philosoph⁹** quidam
mortuis parentib⁹ totū matrimoni
um redegit i vnā massam auri. **Q**uā
vidēs fur nocte conabatur auferre.
Philosoph⁹ at̄ ad caput suū ponēs
pre solitudine dormire nō poterat.
Fur vero quō aurum subtrahēt vigi
labat. **C**ū phs dissimularet: fur aux
trahē cepit ⁊ phs eo viso fortitē cla
mauit. **T**rahe viriliter tūc ego ⁊ tu
dormiē⁹ fur aut̄ abstulit ⁊ philoso
ph⁹ quieuit. **I**tē alius philosoph⁹.
Cū vidisset quendā pauperē bibere
cū manu ad fontē ait. **N**esciebam na
turā mihi dedisse cyphū ⁊ statim par
uulū vas quo bibere solebat: cōfre
git ad lapidē ⁊ maū bibit. **E**cce quō
gentiles pp̄t solitudine diuitias
cōtemnebāt ⁊ pp̄t intrāquilatē
Secundo sunt cōtemnēdo diuitie. qz
multis sūt occasio eterne dānatiōis.
Thimo. vi. **Q**ui volūt diuites fie
ri incōdūt in temptationē ⁊ in laque
um dyaboli ⁊ desideria mala ⁊ noc
ua que mergūt hōiem i interitu. **Se
clesiast. viij.** **M**ultos p̄didit aux ⁊
argentū **Saruch. iij.** **V**bi sūt q̄ aux
et argētū thesaurisāt in quo cōfidūt
hōies **E**cce ad iferos descēderūt **Job
xxi.** **D**ucūt i homis di. su. ⁊ c. **E**xēplū
in diuite q̄ dixit. **O** aīa mea mlta bō
habes ⁊ c. **I**tē exemplū. **G**alfridus
prior clareuallis cum esset electus in
episcopū omnino tenuit. **C**ū aut̄ la
boraret i extremis rogauit qdā mo
nachus q̄ si obtinere posset a deo q̄
ad eū rediret ⁊ statū suū sibi referret

Cui orati apparuit Galfrius dicens
 ecce assu. Cui ille. Care quo est tibi: quod
 ait bene. Sed reuelatum est mihi a deo quod si
 promotus fuisset in episcopatum de numero fuisset
 donatorum. Ecce quod periculosae sunt diuitie.
 Tertio sunt ostendendum: quod amatores
 suos non sinunt intrare celum. per. Corinthi
 vi. Reges auari regnum dei possidebunt.
 Epistolae. v. Hoc scitote: quod omnis auarus
 non habet hereditatem in regno christi. Exemplum
 Matthei. xix. Quidam omnia mandata dei seruauit
 et uabat: sed sola dilectio ad diuitias re-
 traxit eum. Nota parabolam de adulescente
 Ido dicitur ibidem. Facilis est camelum per foramen
 iugum ac trahere quam diuitiam auarum intrare
 in regnum celorum. Exemplum de duobus mi-
 litibus qui intrabant domum diuitis ut mu-
 tuarent pecunias. Reque super in sermone
 Libent gl'ator. Quarto sunt ostendendum
 diuitie et dignitates: quod de omnibus ordo
 de ratione per hanc vitam quo sunt acquisita
 possessa et expensa. Ecclesiasticus. xi. In bonis
 sit cor tuum et scito quod per omnibus his addu-
 cet dominus te ad iudicium dicens tibi illud
 Lu. xvi. Redde rationem villicatibus tuis
 Exemplum. Episcopus quodam primo fuit prior deinde
 de abbas: et postea effectus est episcopus Cui
 infirmatus apparuit dyabolus dicens Sum-
 mus papa citat te ut reddas de officiis
 rationem. Cuius remissus coram summo Papa
 ut sibi videbat dixit quod non bene cogi-
 tasset super hoc et petebat iudicium et af-
 signabat ei alia dies. Cuius hec uisa
 pluribus reuelatis: nec statim emendatis
 assignato die idem dyabolus remisit uirgines
 ad reddendum rationem. At ille clamauit
 se non esse patrum et surgens cum impetu uo-
 lebat fugere et impigit in quendam columnam
 et colliso capite cecidit et expirauit.
 Quinto sunt ostendendum diuitie quod false
 sunt. Nam hominem in maiori necessitate. id est in
 morte delinquit. Job xxvii. Diues
 cum dormierit nihil secum affert. aperiet
 oculos suos et nihil inueniet: appropinquat
 eum quasi aqua inopia. Psal. Diues cum dor-
 merit non sumit omnia secum neque desten-

det cum eo gloria domus eius. Exemplum
 da rex quod a pauperem sublimauit fa-
 mulum: qui cum potens factus esset inimicos
 domus sui in domum suam recepit quo audi-
 to precepit eum dominus suspēdi. Cuius ad
 mortem ducere occurrit sibi quodam ami-
 cus ait. Amice recole quo te dilexi: suc-
 curre mihi. Cui ille habes bene alios a-
 micos: post mortem tuam tamen miseris tui
 tibi dato lineum panem quo post mortem te
 garris. Postea obuiauit sibi alius ami-
 cus quem rogauit sicut poterat. Qui respondit
 Usque ad portam te deducam. Postea oc-
 currit ei alius amicus cui parum bonum fecer-
 rat in uita sua. tamen rogauit eum ut prio-
 res dices. Amice quoniam omnes amici mei
 quos multum dilexeram et quibus multa
 mala feceram delinquit me et quauis
 modicum tibi fecerim. de tua tamen bonitate
 confido: ergo succurre mihi et ille libe-
 rauit eum. Rex iste deus est: pauper unus
 quisque homo quibus deus multa bona contulit.
 Ipse recepit in domum suam inimicos dei
 quoniam per peccatum demones introuit. Et pro-
 pter tunc meretur eternam damnationem. Sed primo
 amicus qui promisit lineum panem est diui-
 tie de quibus recipit homo in fine uite sue non
 plus nisi uix panem in quo uoluit Per
 alium amicum significatur amici carnales
 qui corpus usque ad sepulchrum deducunt
 et postea obliuiscuntur. Tertius ami-
 cus est christus qui nullis rebus meritis exigenti-
 bus per multas tribulationes nos de eter-
 na morte liberauit. Iste est uerus ami-
 cus noster qui alios deserentibus. homines non
 deserit. Promissus. Benignus ihs uicti-
 mus est in recessu primo in aduentu.
 Sexto contemnedunt sunt diuitie: quia
 secundum gloriam quam nunc habet diues
 erit tunc eius pena. Apocalyp. xviii.
 Quatum glorificauit se et in deliciis
 fuit tantum illi dante tormēta et luctum
 Exemplum de monacho qui uidit in
 spiritu animam diuitis puniri. Reque
 in aduentu domini in sermone Gaudet
 te in domo. Rogem.

Domínica secūda. Ser. Cx.

In hoc agnouit caritatez dei qm̄ ille p nob animam suaz posuit et nos debem⁹ animā pro fratrib⁹ ponere. p̄ma Jo. in. In epistola precedentis domínice hortabatur nos Johannes ad dilectionez dei. In epistola hodierna hortat nos ad dilectionem pximi docēs nos ita diligere proximum sicut nos christ⁹ dilexit. Scendum autem q̄ debem⁹ diligere proximu⁹ tripliciter. Primo integraliter id est ex toto corde et ex tota anima sicut christus magister noster dilexit nos. Jo. xij. Ego magister et dominus exemplum dedi vobis vt quemadmodum ego feci ita et vos faciatis mutuo et sicut ego dominus dilexi vos ex toto corde et ex tota anima: ita et vos debetis facere Joh. xv. Hoc est preceptum meum vt diligatis inuicem sicut dilexi vos. Diligere debemus ita integraliter q̄ omnia que habemus corp⁹ et res pro ipso exponere debemus sicut de⁹ dilexit nos vt vitam suam p nobis poneret. sic et nos facere debemus sicut dicitur in epistola hodierna. In hoc cognouimus caritatem dei. quoniam ipse pro nobis animam suam posuit: ita et nos debem⁹ animas p fratrib⁹ ponere. Et etiam res temporales exponere debemus propter dilectionem proximi exēplo christi qui dicit per prophetam Iher. xij. Reliqui domum meaz dimisi hereditatem meam dedi dilectam animaz meam in manibus inimicorum meorum. ij. Chori. viij. Pro nobis fact⁹ est egenus cum diues esset: vt nos diuites faceret. sic et nos debemus pro fratrib⁹ exponere omnia que habemus in necessitate. p̄ma Jo. in. Qui viderit fratrem suum necessitatem patiētem et clauerit viscera misericordie ab ipō: quomodo caritas

dei manet in illo. quasi diceret. non manet in illo. Grego. Qui tempore tranquillitatis non dat tunicam pximo suo quomodo i persecutione daturus est animaz suam. Item diligere debemus proximum ex toto corde integraliter. Ita q̄ de bono ei⁹ gaudeamus et de malo eius doleamus. Aug⁹. Quantum quisq̄ alium diligit tantum de bono eius gaudet. Sic nos dilexit christus et tota curia celestis quia gaudium est angelis dei super vno peccatore penitentiam agente. Lu. xv. Item de damno proximi debemus dolere: sicut christus supra Iherusalem fleuit. Lu. xix. Apostol⁹ prima Pe. in. Estote compatientes fraternitatis amatores. Gregorius Tanto quisq̄ magis perficitur quāto perfectius sentit dolores alienos sic compatiebatur. Job xxx. Flebam quondam super eo qui erat afflict⁹. Secundo debemus diligere proximu⁹ sapienter. Ita q̄ omnes diligamus et tamen vicia eorum odiamus scz quemcumq̄ diligamus eius vicia odiamus nec in vicijs eius consentiamus. Nunq̄ debet aliquis diligere alium intantum q̄ propter eum peccatum cōmittat. Sed taliter dilexit adam eam vxorē suam. Aug⁹. Re eam contristaret peccato consentit. Sic herodes: ne filiam herodiadis cōtristaret Iohannem decollari fecit. Tales sunt qui propter amicos per iurant vel alia peccata cōmittūt: potius debēret homo omnes amicos suos patrem et matrem et filios seipsuz et omnia que habēt amittere et morti se exponere q̄ peccare. Exemplum habemus ij. Macha. viij. de muliere cum septem filijs qui volebant omnia tormenta sustinere potius q̄ poranas carnes comedere contra legem. Tercio debem⁹ diligere proximum perseueranter. Prouer. xvij. Omni

tpe diligit q̄ amic⁹ ē. s. p̄speritatis
et aduersitatis. **S**z q̄dā sūt q̄ tm̄ dili
gūt proximos in tēpore p̄speritatis
quādo homo h̄z dare aliquid. h̄os vo
cat Salomō aicos mēse. **Eccl. vi.** Est
aut̄ amic⁹ soci⁹ mēse et nō p̄manet in
tpe necitatis Tales n̄ diligūt p̄rios
s̄ lō eoz et sūt similes camb⁹ qui dili
gūt ossa p̄t̄ carnes et q̄n̄ ossa sūt sine
carne os relinquūt. vñ **Gre.** Cū q̄s
i p̄speritate posit⁹ diligūt: incertū est
valde: vtz p̄speritas vel possessio di
ligat̄. Amissio em̄ felicitatis mentē p̄
bat diligētis. Qui ei i aduersitate p̄
ximū deserit. apte agnosciē q̄ hūc i
p̄speritate nō amaueit: s̄ lō sua Ta
les similes sūt pull̄ vulpiū q̄ diligūt
mrem q̄ diu h̄z lac. s̄ q̄n̄ nō inueniūt
lac: lacerāt vbera e⁹ dentib⁹ et q̄si ali
enā reputāt. Rō em̄ sic filij dei dilige
dūt. nā x̄ps nō diligit sic ipse em̄ dili
git pauperē sicut diuitē. nobilē sicut
ignobilē. q̄ nō ē p̄sonaz acceptor: de
us Ip̄e ei diligit p̄tore p̄mitte. i. p̄
mētē agētē sicut illū q̄ nunq̄ pecca
uit. **Exēplū i filio p̄digo Lu. xij. Ro.**

De eodem Ser. Cxi.

Homo q̄dā fecit cenā magnā
et vocauit ml̄tos. **Lu. xij.**
Iste h̄o de⁹ ē. q̄ p̄ nob fact⁹ ē
h̄o. Homo q̄dā. i. x̄ps q̄ dz h̄o ex hoie
generat⁹ **Rō.** Nō nat⁹ ē in ea et fun
dauit eā altissim⁹. Cū hoib⁹ cōuersa
t⁹ **Maruch. ij.** post hoc in t̄ris visus ē
p̄ hoib⁹ et cū hoib⁹ ouersat⁹ et imola
t⁹. **Jo. xij.** Expediit vob̄ vt vn⁹ mori
arue h̄o p̄ pl̄o. et ē. q̄ fecit cenā mag
nā. i. etnā iocūditatē et pauca remūt.
Scedū aut̄ q̄ d̄ns vocat nos ad reg
nū celoz multīs modis. **Primo p̄ bñ
ficioz largitionē. Isa. xlix.** Domīn⁹
ab vtero vocauit me. q. d. Ab illa h̄o
ea qua concept⁹ fui in vtero matris
mee incepit mihi d̄ns beneficia sua i
pendē vt sic me ad se vocaret. **Ram
primo quādo h̄o cōcept⁹ est. de⁹ dat**

ei animā rationālē et formā humanā
super ōnes creaturas pulcherrimā.
Bernard⁹. O homo cogita qualiter
te fecit de⁹. nempe fm̄ corp⁹ egregi
am formā: fm̄ animā. imaginē crea
toris insignem. **Ad heu tu stulte. tu
auacē. tu luxuriose deū qui te genuit
dereliquisti et oblit⁹ es d̄m creatoris
tui. tamē dicit d̄ns reuertē et ego su
scipiā te. Itē dedit tibi dona natura
lia. tēporalia. et spūalia. vt te allia
at et vocet ad eternā vitā. Que aut̄
ista naturalia. t̄palia. et spūalia. sūt.
**Requē d̄mca p̄ma p̄ t̄mitatē in h̄mo
ne. Diligam⁹ deū. Isti vocatiōis rēndē
dū ē p̄ grāz actiones: P̄s. Cantabo
d̄no in vita mea q̄ bona t̄buit mihi.
S̄z aliq̄ sūt q̄ ista bñficia nō attēdunt
nec regeatiātur. De q̄b⁹ oq̄rit d̄ns.
Prouer. i. Extēdi manū meā. scz p̄
donoz largitionē nec fuit q̄ aspiciēt
in eā p̄ grāz actionē. **Exēplū i filijs
isrl̄ q̄b⁹ multa bñficia cōtulit vt eū
colerēt et post deos alienos nō irēt.
Secūdo vocat d̄ns p̄ nūcios suos. s.
predicatores. **Isa. xij.** Ego mādaui
sanctificatis meis. i. sanctis p̄dicato
rib⁹ et vocaui fortes meos scz illos q̄
cōfidūt in sua fortitudine. scz ad offi
ciū predicatiōis in ira mea. scz vt pre
dicet iram meā mūdo. vñ **Marci.
vlti.** Euntes in mūdum vniuersūz p̄
dicatē euāgelium om̄i creature. id ē
om̄i homini. p̄pter quē homo fact⁹
est et om̄is creatura facta est. et quē
dominū om̄iū creaturaz cōstituit
Qui crediderit et baptisat⁹ fuerit sal
uus erit. qui vero nō crediderit con
demnabiē. Et sicut tunc misit aposto
los: sic nūc mittit p̄dicatores. Qui
ergo recipit p̄dicatōrē et v̄bū dei. i.
verbū p̄dicatōris. deū recipit. **Lu. x.
Qui vos audit me audit: p̄pter istud
officiū. scz vt p̄dicaret venit ih̄esus
in mūdum et predicando peccatores.
ad regnū celozum vocaret. **Luce. v.**********

Cumq; vocasset matheu de thelondo comedo cu eo et murmuabāt de hie pharisei q; cu pctōribus comederet. Et rēdit ihesus. Non veni vocare iustos: sed pctōres ad penitentiā. Vñ dixit martha ad mariam. Magister adest et vocat te. Jo. xi. Et qd tūc fecit p sermūc facit pē pdicatores et q; eos spernit deū spernit. Lu. x. Qui vobis spernit me spernit. et vobis recipit et c. Sed qdā sunt q; hanc vocationē non audiunt: q; se surdos faciūt ad vōcem pēdicatoris: sicut serps ad vōcem mcātatoris q; obturat aurē vnaz ad terrāaliā cauda. Per terra significatur terrena substātia. Per caudam spes lōgioris vite. Ita duo multos faciūt surdos ad vōcē pēdicatoz. talib; dicit Prouer. i. Vocauit et renuistis. scz vocauit p pdicatores meos et renuistis venire. Psal. Laboraui. scz in cruce pendēs vbi caro ctuē tata tāq; i reclinatorio vsq; ad emissionē spūs pēpedit. Fauces facte sūt fauces mee inutiliē clamando. Talib; etiam cōminat. Isa. lxx. Oēs i cœde corruetis p eo q; vocauit et non vñ distis mihi. Tertio vocat p internā inspirationē. Osee. ij. Loquor ad cor ei; .i. cū alicui aliquas bonas cogitationes infudit. scz qñ incipit cogitacō pntis vite instabilitatē mortis. incertitudinē mūdi falsitatē: pctōris damnitatem: inferni acerbitatē: diuine glorie immēsitatē et diuinā benignitātē. Illa ē vox dñi loquētis ad cor hōis et aduocantis eū: quā debem; habēre audire. Psal. Audiā quid loq; tur in me dñs deus meus qui stat ad ostiū cordis et pulsāt. Apoc. ij. Ego sto ad ostiū tuū et pulso: Sed multi sūt qui hāc vocationem audire nolūt. Talib; dicit. Prouer. p. Desperistis omne cōsiliū meū et increpationes meas neglexistis. Ego q; in itinere vestro ridebo. Quarto vocatur

per tribulationē et flagellationē tāq; per nūcios q; sunt signa salutis. Sap. xvi. Ad correptionē in breui turbati sunt hñtes signa salutis. Hebre. xij. Flagellat oēm filium quem diligit. Psal. Multiplicate sūt infirmitates eoz postea accelerauerūt. Grego. Mala quē nos hic premūt ad deum ire cōpellūt. Exemplū in filio pdigo Lu. xv. Isti figurati sunt p Joab cui misit absolon nūcios rogās eum venire ad se et nō venit: tandē misit fortes nūcios suos et succendit segetes eius et tūc venit dicens: quare hec fecisset qui ait. Aliter te habere nō potui: sic quidā vocati p nūcios .i. per pēdicatores nolūt venire. Tandē succendit dñs segetes ei; .i. immitit eis tot tribulationes et infirmitates q; eos venire oportet. Exēplum quidā miles rogabat quendā dum egrotaret vt deū p se oraret vt sanitatē reciperet. Et quesiuīt ab eo vir sanct; vtz melior et deuotior esset in ihermitate: vel in sanitate: et dixit miles. In ihermitate deū frequētius inuoco q; in sanitate. In sanitate obliuiscor multoties. Rēdit vir sanct;. Oro ergo deum vt seruet te in eo statu i quo melior es: et sic ille infirm; manēs penitentiā egit et vitā suā in bono firmiūt Rogemus et c.

Domínica iij. Sermo. Cxij.
Humiliamini sub potētī māi dei vt vos exaltet i tempore visitationis. .i. in die iudicij pma Pe. vlti. In vobis ppositis factus petrus duo. Primo hortat nos ad humilitatē. Secūdo ostēdit humilitatis vtilitatē. Primū ibi. Humiliamini sub et c. Secūdo ibi: vt nos exaltet in tempore visitationis. Scēdum autēz q; multiplex est humilitatis vtilitas. Prima est q; facit hominem deo dilectum et acceptū. Ihero. Nihil est autem q; nos deo et hōibus

ita geatos facit q̄ q̄ per vitā magne
humilitatis sum⁹ infimi. **Ver.** In al
to nō altum sapere. sed humilib⁹ cō
sentire. nihil deo carius ml apud ho
mines rarius. nō est magnū humilē
esse in abiectiōe. **Mag** pro⁹sus hūi
litas est ⁊ rara v̄tus: a dō placet dō
humilitas q̄ sine illa nulla bō sibi pla
cent. **Ver.** Sine hūilitate audeo dice
re nec v̄ginitas marie deo placuisset
Exemplū in saul. i. **Re.** xv. **Ronne** cū
paruulus esses in oculis tuis caput i
tribub⁹ isrl fact⁹ es scz rex. **Postea**
cum supbire incepit p̄ inobediētiā
abiect⁹ est. **Itē** in dauid q̄ minimus
fuit int̄ fr̄es suos ⁊ dñs eū in regez
elegit. **Nota** hystoriā p̄mi **Re.** xvi.
Quō dñs dixit ad **Samuelem.** Inue
ni vitū fm̄ cor meū ⁊ misit eū ad do
mū yesse vt vngeret vnū de filijs su
is in regē. **Cūq;** venisset ad domum
eius rerat dauid in pascuis cū gregi
bus. **Et** statuit **Samuel** alios filios
suos septē ante altare. ⁊ vidit samu
el helyam pulchr⁹ ⁊ p̄c̄z estimabat
eū futur⁹ regē. **Et** ait dñs. **Ne** respi
cias vultū eius necq; altitudinē statu
e eius. **Ego** non corpis pulchritudi
nē eligo sed animi v̄tutē. ⁊ vocauit
samuel aliū filium: ⁊ dixit dñs. **Nec**
hūc eligo: ⁊ sic statuit oēs. **Et** ait sa
muel. **Nullum** ex his elegit dñs: nū
quid cōpleti sūt filij tui. **Quī** r̄ndit.
Adhuc est reliqu⁹ paruul⁹ ⁊ pascit
oues: qui cū adductus fuisset vnct⁹
est in regē. **Eccc** quō dauid placuit
deo p̄ humilitatē q̄ dixit. **Inueni** vi
tū fm̄ cor meū ⁊ fecit eū regem. **Secū**
do humilitas sentētiā dei iam latā
mutat. **Exemplū** in rege **Achab.** in
Re. xxi. **Cum** achab occidi fecissz na
both p̄pter vineā suā occurrit ei **De**
lyas dicens. **Hec** dicit dñs. **In** loco
hoc in quo lincebūt canes sanguinē
naboth. lambent. i. lingēt ⁊ tuū. **Cū**
aut̄ audisset achab verba hec: scidit

vestimēta sua ⁊ cooperuit alio eae
nē suam: ieiunauit: dormiuitq; i sac
co ⁊ ābulauit dimisso capite. **Et** ait
domin⁹ ad **Helyam.** **Ronne** vidisti
achab humiliatū coram me. quia hu
miliat⁹ est mihi. ideo nō inducam in
dieb⁹ suis malum. **Domini⁹** enim fa
cit sicut leo. **Leo** em̄ sibi animalia re
pugnātia lacerat. subiecta vero abi
te permittit. **Sic** de⁹ humili parat. su
perbū perseq̄tur. **Ipse** est leo de quo
viatur **Apoal.** v. **Eccc** viat leo ⁊ c̄
Tercio humilitas grām p̄meretur i
vita p̄nti. p̄. **Petri.** v. **Superbis** resi
stet de⁹. **Humilib⁹** autem dat gratiā
Sicut em̄ aque deserūt montes ⁊ flu
unt ad valles: sic de⁹ deserit sup̄bos
id est grām eius nō infundit. sed ve
nit ad humiles. **Aug⁹.** **Alta** siccanē
ima replētur. **Humilitas** ei est aque
ductus per quā gratia venit ad homi
nem. **Bernard⁹.** **Ideo** fluēta gratie
tāto tempore defuerūt. q̄ nōdum in
teruenit aqueductus. **Per** aquedu
ctum intelligas beate **Marie** v̄ginis
humilitatem p̄ quā venit nobis gra
tia de celo ⁊ nemo potest accipere ḡ
tiam nisi p̄ humilitatez. **Aug⁹.** **Quā**
to maria magdalena humili⁹ ad pe
des dñi sedebat tātomagis de grā e⁹
capiebat. **Exē.** **Legit** i vitalpatz q̄
quidā frat̄ ieiunabat septuagita eb
dōadas. p̄tēs a dō vt reuelaret sibi
quidā s̄monē scripturaz quē ignoā
bat stēnēs ab alijs fratrib⁹ int̄roga
te ⁊ cū nō fuissz sibi reuelatū. **Exiuit**
ad quidā fr̄em vt inq̄rēt ab eo **Et** oc
currit ei āgel⁹ dicens **Septuagita** eb
domade q̄s ieiunasti nō fecerūt te di
gnū reuelatiōe diuina ⁊ grā. **Hūc** at̄
q̄ hūiliasti te vt ad fr̄em p̄ges ⁊
reqrēs missus sum a deo tibi reuelae
et sic fuit sermo reuelat⁹. **Quarto**
humilitas meretur gloriā in futuro.
Job. xxij. **Quī** humiliat⁹ fuerit erit i
gloria. ⁊ qui iclinauerit oculos suos

ipse saluabit. **Mat. xix. & Lu. xvij.** Simite paruulos ad me venire: talium enim est regnum celorum. **Mat. xvij.** Nisi conuersi fueritis & efficiamini sicut paruuli non intrabitis in regnum celorum. **Ver.** Ascende per humilitatem ad sublimitatem & hec est via & non alia propter ipsam quam alii vadit potius cadit quam ascendit. **Lu. xiiij. & xvij.** Qui se humiliat exaltabit: & qui se exaltat humiliabit. **Exemplum** domini quodam nobilis mortuo marito relictis omnibus claustrum inuit monialium & tantum se humiliavit ut coquine se dedit & omnia vilia officia humiliter facebat. **Accidit** quod abbas ad visitandas eas adueniret. Cumque omnes vocate essent. Illa tanquam vilis & despecta non est vocata. Cumque abbas quesiuisset utrum omnes essent vocate & ibi esset: responderunt quod sic propter quam una quam coquina custodiret. Tandem illa vocata: licet in uita uixit indumento maculato sicut in coquina utensilia scutellas & ollas mundauerat & deformis: alijs deridetur. **Et ecce** abbas ille uidit eam corona coronata & duo angeli comitabantur eam. Quod cum abbas illi retulisset: egerunt penitentiam quod eam vilipendebant & multam reuerentiam ei exhibuerunt quem honorem illa ferre non uales heremum intravit & vitam austeram ducens. a domino est vocata in celos & coronata. Quinto humilitas iram domini placat & misericordiam peccatori impetrat. **Sap. vi.** Exiguo conceditur misericordia. **Dauid** humiliter confitens peccatum suum audiuit a propheta. **Transtulit** dominus peccatum tuum. **Nota** hystoria secundi **Re. xij.** **Psal.** Contritum & humiliatum non despicias deus. **Rogem. & c.**

De eodem Ser. Cxij.

Audiu est coram angelis dei in celo super uno peccatore penitentiam agente. **Lu. xv.** In uobis istis commendat penitentiam ex eo quod angelos dei letificat. **Sunt autem** plura quam hominem ad penitentiam prouocant. Primum est gaudium

angelorum sicut patet in parabola de oue perditam. **Secundum** est optunitas temporis: quia modo est tempus penitentiae. **Apl's. ij.** **Choz. vi.** Ecce nunc tempus acceptabile. **q. d.** quod iam sumus in hac uita possumus peccata per penitentiam delere. **Sed** post hanc uitam nequaquam: & hoc est quod iurauit angelus per uiuentem deum quod post tempus illud non erit tempus aliud penitentiae agendi. **Apo. x.** **Ver.** Nequaquam tunc remissionem inueniet quia modo aptum tempus perdit. **Idcirco** debemus modo penitere: quia nescimus an hodie uel cras remissionem quam nos de penitentia neglecta aguet. **Apo. ij.** Age penitentiam si quo minus cito remissionem tibi. **Ver.** Penitentiam remissionem spondit: uiuenti autem crastinum diem non promittit. **Exemplum** de tarde penitentibus scribit beda. **Qui** temporibus adriani regis erat in curia eiusdem regis miles quodam robustus & nobilis & totum seculo dedit: qui nunquam uel raro confiteri consueuit. hic cum infirmaret amonitus a rege ut confiteretur. **Qui** ait. Si modo confiterer & tunc conualuero de infirmitate deriderent me socii mei dicentes. quod ex timore dei confessus sum. **Similiter** die altera amonuit eum & tenuit. **Tercia** uice cum iam laboraret in agone uenit rex & amonuit eum ut confiteretur. **Qui** ait. modo nimis tarde est quia iam iudicatus sum & condemnatus. **Modicum** ante introitum uelut introierunt hic duo iuuenes pulcherrimi & speciosissimi & habentes librum pulcherrimum aureis litteris scriptum in quo legi omnia opera mea bona licet pauca. post hoc uenerunt duo ethyopes nigerrimi portantes maximum librum in quo scripte erant omnes cogitationes mee uerba & opera & intelligentie et dixerunt demones angelus quod recederent: quia nihil iuris ibi haberent. **Tunc** turbati angeli recesserunt & nunc demones stant super me unum ad caput & alii ad pedes: habentes gladium super me & iam attingent uisus ad cor: & hoc dicto cre-

puit medi⁹ et expirauit. Attēdāt igitur penitētes i hac vita pñti. Tercū est cōfessio diuine mie q̄ semp ē pata pctōre recipe ad pñam et ad misericordiam. ad Ro. ij. An ignoras qm̄ benignitas dei ad pñam te adducat tāta ē dei mia q̄ pctā nō pñt tā multa esse. nec tā vilia. nec enormia. q̄n deus p pñam verā dimitat. de multitudine pctōz dicit Ezechie. xvij. Si impi⁹ egerit pñaz de pctis suis oib⁹ oim̄ iniquitatū suaz q̄s opatus ē nō recordabor. Exēplū in maria magdalena cui dimissa sūt pctā multa. Gre. Peccatorē cōuersū deus nō despicit qui pctōres redimē venit. De vilitate pcti. Exēplū de muliē in adulterio dephensa cui dixit dñs Nec ego te cōdemnabo vade apli⁹ noli peccare Jo. viij. Itē in dauid q̄ post pctm̄ adulterij p pñam miam dei iuenit et meruit. ij. Re. xij. Similitē si iudas penitentia egisset miam apud deū inuenisset Exēplū habem⁹ in bto Petro q̄ ter dñm negauit et tñ per pñam miam dei meruit. et sicut dicit Hero. Pl⁹ offendit iudas deū in hoc q̄ despeauit q̄ q̄ ipsū tradidit. de enormitate peccati habem⁹ exēplū. Cū qdā mulier in adulterio suo esset delicta: cōsuluūt retulas quō virū suū p incātatiōes ad amorē suū retrahēt. et cōsultū est ei q̄ accepto corpore xpi in ore deberet eū osculari. Cūq̄ illa accepisset corpus xpi et in ore suo retinuisset et osculata fuisset illū ipso nō aduertēte. ille autē vidēs ipsam esse illā quā odebat. leuato pugno percussit eam ad dentes: ppter qd̄ illa irata corp⁹ xpi ad terrā piecit et pedib⁹ cōculcauit. Et ecce vox misericordie dei audita ē. O filia memento quāta p te passus sūt et noli me rursū crucifigē. Age penitentia de pctō tuo et ego dimittā tibi quicquid peccasti. Ad illa audiens lacrimabilē flere cepit et clamauit. Miserere mei pie et misericors de⁹ in tuā magnā misericordiā et occurrētibus populis peccatū suum cōfessa est. Et veniēs sacerdos leuauit corp⁹ domini. Ecce q̄ magna est dei mia. hec merito deberēt peccatorē ad penitentiam prouocare. Rogem⁹ et c.

ere mei pie et misericors de⁹ in tuā magnā misericordiā et occurrētibus populis peccatū suum cōfessa est. Et veniēs sacerdos leuauit corp⁹ domini. Ecce q̄ magna est dei mia. hec merito deberēt peccatorē ad penitentiam prouocare. Rogem⁹ et c.

Dominica quarta. Ser. Cxxij.
 Non sunt cōdigne passiones hui⁹ tēporis ad futurā gloriā que reuelabit in vobis. Roma. viij. In verbis istis facit apostolus duo. Primo hortat nos ad tribulationis perpersionē. Secūdo pmitit perpersionis retributionē. Prīmū ibi. Non sūt cōdigne passiones hui⁹ tēporis. Secūdo ibi. ad futurā gloriā que reuelabit in vobis. Circa p̄mū sciēdum q̄ libētē debem⁹ tribulationes sustinē. et hoc ppter earum vtilitates. Prima est q̄ peccatorē excecātū in peccatis illuminat. et ad sui ipsi⁹ cognitiōē inducūt. Treno. ij. Ego vie vidēs paupertatē meam in vga indignationis ei⁹ quasi dicēt Cum dñs tāgeret virgā indignationis ei⁹. id est tribulationes et angustias. tūc vidi .i. cognouī paupertates meas .i. paupere et miserabile statum in quo fui et q̄d iu in pctis iacui Grego. Paulos quos culpa clausit pena aperit. Hec illuminatio figurata fuit. Thob. xi. qui illuminat⁹ fuerat fellis amaritudine. Thobias iterpretatur duct⁹ ad luctū et significat pctōres q̄ ad perpetuū luctū ducti si nō fuerit cōuersus et illuminat⁹. h excecāt⁹ fuit stercore irudinū p qd̄ significat fetida et turpia pctā q̄ excecāt hōiem i aīa Sap. ij. Excecavit ei eos malicia eoz. hic pctōr illuminabitur amaritudine fellis .i. tribulatiōib⁹. ife mitatib⁹ et agustis et castigatiōib⁹ Exēplū in rege nabuchodonosor qui nō cognouit sup se esse deū regēt nec

cognouit seipſū eſſe hōiem mortuū.
Illū voluit dñs ad cōgnitōez dei ſui. &
 ſuiipſi⁹ reducere in hūc modū. ſ. p̄
 tribulationē. **N**ota hystoriā **D**aniel.
 iij. Ipſe em̄ iacēs in ſtratu vidit qñ
 dā arborē c⁹ altitudo vſq; ad cēlos
 et latitudo p̄ totū mūdum extēdeba
 tue ſub ea beſtie & volucres celi ha
 bitabāt & in ramis ei⁹ volucres & ex
 eo reſcebat̄ ois caro: & veit āgel⁹ &
 dixit. **S**uccidite arborē illā & ramos
 ei⁹ ſed radices p̄mittetis ī trā: forte
 veniat ros & viuificat: & fugiant ab
 ea beſtie & volucres & cum feris erit
 habitatio ei⁹: cor eius ab hūano cor
 de cōmutē & cor fere dat̄ ei & ſeptē
 tpa mutabūtur ſup eū: & daniel ex
 poſuit ei ſomniū dicēs. **T**u rex es ae
 bor illa & potentia tua extēdit ſe ſup
 totū mūdum. & qz nō egisti deo tuo
 grās de hoc ab hōib⁹ deſerueris: & cū
 feris erit habitatio tua: fenū vt los
 comedes ſeptē annis: donec ſcias qz
 de⁹ regnet ſup te. **Q**uare audi cōſiliū
 meū. **P**eccata em̄ tua elemoſinis re
 dime forſitan ignoſcat tibi de⁹. **C**ūq;
 nō emēdaret ſtatū ſuū: poſt annū cū
 quadā die ābularet in aula ſua loq;
 bat̄ in ſpū elationis & gl̄abat̄ de ma
 gna potētia ſua dicēs. **N**onne eſt hec
Babilon quā edificauī in potētia re
 gni mei & in gl̄a decoris mei. **E**t ſta
 tim venit vox de celo dicēs. **R**abuch⁹
 donoſor regnū tuū trāſtulit de⁹ a te
 et cū feris habitab⁹ ſeptē ānis donec
 ſcias qz de⁹ regnat ſup te. **E**adē hōā
 inſan⁹ factus ē & cucurrit ad heremū
 et cū feris habitabat & fenū vt los
 comedit: & ablat⁹ ē ſibi vſus lingue
 et videbat̄ ſibi qz los eſſet in anteri
 orib⁹ & leo ī poſteriorib⁹. **M**ulti egeſ
 dieb⁹ anē ad eū & videbant eū in tali
 miſeria. **S**ol⁹ daniel orabat p̄ eo &
 ad p̄ces eius ſeptē anni mutati ſunt
 in ſeptē mēſes. **I**n q̄b⁹ quadraginta
 dieb⁹ inſaniā patiebat̄: & p̄ alios qua

draginta reuerſus ad cor flebat & ſup
 plicabat deū intantū cum lacrimis qz
 oculi eius q̄ſi caro facti fuerūt: & ſic
 cōpleuit ſeptē mēſes lacrimādo. **P**o
 ſtea reuerſus ad regnū: nō tñ regna
 uit: ſed iudices p̄ ſe cōſtituit & vſq;
 ad ſeptimū annū penitētiā egit. le
 gumina & herbas tātū cōedit. **E**cce
 ptz qz p̄ tribulationes hō adducit ad
 cōgnitōē dei & ſuiipſi⁹. **S**ecūdo tri
 bulatio peccatorē errantē: ad requi
 rendū deū adducit. **I**ſa. xxvi. **D**ñe in
 ſua anguſtia req̄ſierūt te. **G**re. **M**a
 la que nos hic premūt: atq; ad deum
 ire cōpellūt. **I**ſtud figuratū eſt ī **J**o
 ab q̄ noluit venire ad **A**ſolon niſi p̄
 us ſuccēderet ſegetes ei⁹. & tūc veit
 ij. **R**e. xiiij. **A**ſolon pulcherrim⁹ ſig
 nificat xpm. **D**e cui⁹ pulchritudine
 dicit **P**ſal. **S**pectoſus forma p̄ filijs
 hōim. **H**ic mittit nūcios ſuos ad ioab
 .i. ad inimicos & ſignificat pctōrez q̄
 eſt inimic⁹ dei. **J**aco. iij. **A**miccia hu
 ius mūdi mimica dei cōſtituet̄. **I**ſtis
 mittit dñs nūcios .i. p̄dicatoēs p̄mit
 tēs bona t̄palia naturalia & ſpūalia
 vt ſic eū reuocēt. vt dicit̄ dominica
 ſecūda poſt feſtū trinitatis in ſmōe.
Homo quidā. **S**ed qñ p̄ illos nūcios
 rēnuīt venire mittit nūcios ſuos & ſuc
 cēdit ſegetes ei⁹ .i. immittit tribula
 tionē & inſirmitatē in ſeipō: in filijs &
 amicis & loīs vnamimē vt ſic cogat
 hōiem vt coact⁹ veniat q̄ rogat⁹ ve
 nire contēpſit. **E**xēplū in filijs iſrl̄ q̄
 b⁹ immiſit dñs tribulationes mltas
 anguſtias & captiuitates quando re
 ceſſerūt ab eo p̄dola adorādo vt ſic
 eos reuocaret. **P**ſal. **C**lamauerunt
 ad dñm cum tribularētur. **I**tē multi
 plicate ſūt inſirmitates eoz poſtea ac
 celerauerūt. **E**xēplū **J**udiciū. ij. legi
 tur qz filij iſrl̄ fecerūt malū corā dño
 et tradidit eos ſub potēſtate eglon
 regis moab qui afflixit eos xvij. an
 nis ad dñm clamauerūt & miſit eis
 p̄ n̄

liberatore Noth qui liberauit eos .
Judicū .ij. Post hec peccauerūt ado-
 rates beal et tradidit eos in manus
 madian septē annis clamauerūt ad
 dñm et misit eis liberatore **Sedeon** .
Judicū .vi. Postea adorauerūt baa-
 lim et tradidit eos domin⁹ in man⁹
 philistin q̄dragita ānis et clamaue-
 rūt ad dñm et misit eis liberatorem
Sampson . **Judicū** .xij. Post hoc pec-
 cauerūt in dño et tradidit eos i trās
 migtionē babilonis septē ānos et cla-
 mauerūt ad dñm et liberauit eos sub
 duce **Zorobabel** . sicut legiē p̄mo **Es-**
dre . ij. **Exēplū** in filio p̄digo q̄ fame
 cogēte reuersus ē ad patrē . **Lu** . xv.
Tercia utilitas tribulatiōis ē . q̄ p̄ tri-
 bulationē acq̄rit h̄ coronā eternā .
secūda **Thimo** . ij. Nemo coronabi-
 nisi q̄ legitime certauerit extra tribu-
 lationes et tēptatiōes . **Ihero** . Quis
 sanctorū sine tribulatiōe coronat⁹ est .
Jacobi . i. **Stūs** vir q̄ suffert tempta-
 tionez quomā cū probat⁹ fuerit acci-
 piat coronā vite . **Exēplū** legiē in vi-
 talpatz . q̄ quidā iuuenis ad quem
 dā heremitā venit . voluit q̄ oib⁹ die-
 b⁹ vite sue vellet secū seruire deo Cū
 q̄ ille senex q̄daz vice in die dormie-
 bat illo iuuenē vigilāte temptauit
 eum demon vt ad seculū rediret . Il-
 le autem intelligens suggestiōem
 esse dyaboli ei restitit . et temptauit
 eū secūdo et tercio . et sic vsq̄ ad sep-
 tem tēptatiōes . Cūq̄ euigilasset
 senex vidit in capite iuuenis septēz
 coronas aureas querēs q̄s sibi dedis-
 set . Cui cū dixisset se nullā habere q̄
 fuit ab eo quid ei accidisset . **Respō-**
dit : q̄ septem viab⁹ temptat⁹ fuisset .
 grauitē vt ad seculū rediret et ipse
 eum magno certamie restitisset . Cui
 ille p̄pter hoc septēz coronas aureas
 meruisti . **Ecce** utilitatē tribulatiōis
 q̄ p̄pter eā h̄ mereē coronā eternā .
Quā nobis p̄stare dignet⁹ et c̄ .

De eodem. Sermo. Cxv.
Estote misericordes sicut et p̄-
 vester misericors ē . **Lu** . vi.
In verbis istis facit dñs duo
Primo hortat nos ad misericordiam
Secūdo dat miserēdi modū et formā
Primū ibi . Estote misericordes . **Se-**
cundū ibi . sicut et pater vester miseri-
 cors est . **Circa** primū est notādum q̄
 nos debemus esse misericordes p̄pter
 multas utilitates misericordie . **Prīa**
 q̄ misericordia facit h̄iēm filiū dei .
 Ipse em̄ est pater miarū . sicut dicit . **Thy-**
Choz . i. Et ideo filij ei⁹ debēt esse mi-
 sericordes . **Eccl** . iij . Estote pupillis
 misericordes sicut pat̄ et mat̄ eorū et
 eritis filij altissimi . **Exēplū** de quodā
 pagano quī p̄pter misericordiā fāis
 est fili⁹ dei . **Cunq̄** fames maxima ef-
 set in egipto . quidā gētilis valde pi-
 us et misericors cōpatiebatur afflictō-
 ni pauperū . Cūq̄ euacuasset oia hor-
 rea sua et distribuisset pauperib⁹ . q̄
 dā honestissima venit domina bau-
 lās puerum pulcherrimū in brachijs
Rogauit eum p̄ elemosina . Cūq̄ il-
 le dicēt omnia horrea sua vacuaria
 it illa . **Obsecro** te p̄ virginē illā que
 saluatōrē mūdi cōcepit et peperit et
 virgo permansit vt transeas ad hor-
 rea tua et videas si aliquid sit in eis
Cunq̄ ille misericordia motus dicit
 risset ad horrea sua inuenit omnia ple-
 na . et reuersus quesuit illā dominā
 et uō inuenit . et reuelatū est ei in no-
 cte ab angelo dicēte sibi : q̄ ad pau-
 peres fuisti misericors . **Christ⁹** ih̄s
 et maria mat̄ ei⁹ hodie ad domū tu-
 am venerūt et te i filiū elegerūt . va-
 de et fac te baptisari et salu⁹ eris . et
 sic factū ē . **Secūda** utilitas ē q̄ mia
 siue elemosina delet pctā . **Sicut** em̄
 aqua extinguit ignē ita elemosina
 extinguit pctm . **Prover** . xij . **Redēp-**
tio aie diuitis vni diuitie sue . q̄si di-
 cret **Domo** p̄t per diuitias suas am

mā suam redimē a pctis . vñ dicitur
Daniel . nñ . Daniel dixit ad regem .
Rabuchodonosor qñ peccauit . Pctā
 tua elemosinis redime . **Itē Dañ . nñ .**
 et **Tho . nñ .** Elemosina ab dī pctō ⁊
 a morte aiā liberat ⁊ non patit eā
 ire ad tenebras . **Exēplū** in dyalogo
 vbi dicit qd miles quidā educt⁹ de cor
 pore videbat quendā pontē sub quo
 curreat flūi⁹ niget ⁊ fetidus ⁊ ex
 alia parte erat loc⁹ amēnissim⁹ vbi
 beatorū aiē letabātur . Ille pons sic
 disposit⁹ erat qd nullus mal⁹ pertrā
 sisse posset nisi haberet in flumine Et
 vidit quendā nomine petrus deorsū
 positū cui graue pondus ferri erat su
 perpositū ⁊ sic maxime cruciabat Cū
 qd sui cruciat⁹ causam querēt . dixit
 ei āgel⁹ qui ducebat eū . Ecce iste fu
 it immisericors ī seculo qñ debuit ex
 iussu dñi sui maleficos punire . hoc fe
 cit sine misericordia . ⁊ idō punietur
 eternalit sine misericordia . Post hec
 vidit . qd venit quidā peregrin⁹ Ille
 sine aliquo impedimēto trāsiuit . ⁊ dix
 it angel⁹ . Ecce iste fuit misericors ī
 seculo ⁊ idō misericordiā dei cōsecu
 tus ē **Tercio** venit quidā nomie **Ste**
phan⁹ hic dū venisset ad mediū pon
 tis lapsus ē ⁊ medio corpe iacuit sup
 pontē ⁊ alia pars corpis de ponte de
 pendit ⁊ demones de flumine exeūtes
 ipsū per coxas traxerūt deorsū ⁊ āge
 li per brachia traxerūt sursum . tādē
 angeli pualuerūt . Et dixit angelus
 Ille fuit pctōr vicio carnis perfecte
 nō resistēs ⁊ tñ misericors ad paupe
 res . ⁊ licet peccata carnis vellēt eū
 trahere ad ifernū misericordia tamē
 non pmisit . **Tercia** vtilitas misericor
 die ē qd lō tpalia augmētat ⁊ multā
 plicat . **Prover . xi .** Alij diuidūt pro
 pria ⁊ ditiores fiūt . alij rapiunt non
 sua ⁊ semp sūt in egestate . **Grego .**
Terrene substātie p hoc qd paupib⁹
 distribuūtur multiplicant . ⁊ licet ho

mīnes nō semper aperte videant . ta
 men certū est . qd dominus misericor
 diam facientib⁹ substātiā augmen
 tat tā in horreis qm in cellariis . **Pro**
uerbiozum . in . Donora dominū de
 tua substātia ⁊ de primicijs frugum
 tuarum da pauperib⁹ ⁊ implebūtur
 horrea tua ⁊ torcularia tua vino re
 dūdabūt . quod patet in multis exē
 plis . **Exemplū .** **Episcop⁹** quidā val
 de sities vinum sibi afferri iussit Cū
 qd pincerna totum quod in vasculo
 erat hausisset ⁊ episcopo detulisset .
Ecce pauper quidā importunis prece
 bus clamorib⁹q vinū illud dari si
 bi poposcit . ⁊ precepit episcop⁹ sibi
 dari illud . Cūq ampl⁹ sitiret ep⁹
 qd ante . Iussit igitur in vas iterum
 inspicā si forte in eo aliqd mansisset
 et inuētum est vasculum plenū . **Itē**
 quidā milēs habens vineam ex qua
 singulis ānis cōsueuit dare decē car
 racas vini ppter deum . quodam an
 no vno carraca vini tantū in vinea
 erat . Et ait miles quod meum fuit
 abstulit mihi dominus ego autē por
 tionem suā non auferam illi : ⁊ dedit
 eam ppter deum . Eodē tempore fra
 ter eiusdem militis transiēs iuxta p
 dictam vineam inuenit eam pleni
 simam botris qd antea vnq fuit . qd
 eum retulisset militi benedixit deum
Quarta vtilitas misericordie est : qd
 homini locū in celo ppat . **Ecci . xvi .**
Omnis misericordia faciet vnicuiq
 locum scdm intellectū peregrinatio
 nis illi⁹ ⁊ scdm meritum oprū eius
Iheronim⁹ . Non sunt bona hominis
 que secum ferre non potest . sola mi
 sericordia est comes defunctorum .
Isidorus . Omnia terrena seruando
 amittim⁹ : largiendo seruamus : diu
 cum reb⁹ nrīs durare non possum⁹ :
 qd nos illas aut moriēdo deserim⁹ : ā
 ille nos viuētes deserit . **Vnde Luce**
xvi . capitū . Facite vobis amicos de

māmona iniquitatis ut cū defecistis recipiāt vos in eterna tabernacula scz pauperes. Vñ in fine seculi dicet dñs misericordiā facientib⁹. Esuriui et dedistis mihi manducare: sitiui et dedistis mihi bibē. Et seq̄tur. Veit̄ bñdicti patris mei: papite regnū qđ vobis paratū est ab origine mundi. Rogem⁹. et c.

Dominica quinta Ser. Cxvi.

Ones vnamimes estote in oratione p̄ma Pe. in. In verbis istis hortat nos bt̄us Petrus ad orādū. Sūt autē multa que debēt nos ad orādū p̄uocare. Primum est exēplum xp̄i et sanctorū q̄ nō solum nos orare docuerūt v̄bis sed etiā exēplis. Exēplo docuit nos xp̄s orare: qz legiē Mat. xiiij. Dimissa turba ascendit in montē solus orare. et Lu. vi. dicit qz p̄noctabat in oratiōib⁹. Ibi d̄t glosa. Christ⁹ orabat non qz orationib⁹ indigēt: sed vt nob̄ exemplū orādī prebēt. Docuit etiā v̄bis qñ oñdit et dixit apostolis quid esset orādū. Mat. vi. Sic orabitis. Pat̄ noscer q̄ es in cel̄ et c. Exempla etiā sanctorū pat̄rū p̄nt nos ad orādū p̄uocare. Legitur de scō Iacobo alpheri: q̄ in utero matris sue sanctificatus fuit qđ ex assiduitate orationis cōtraxerat in gemb⁹ suis duriciē cameloz. Sic de btō Bartholomeo dicit̄: qz centies in die et centies i nocte genua flectebat. Secūdo debet nos p̄uocare facilitas orōnis: qz orādū est officiū facile valde. Si em̄ diceretur alicui qz ieiunare debēt p̄t se excusare p̄ debilitatē corporis qz non posset ieiunare vel qz non habeat sibi a bñ op̄tentē. Et dicitur alicui qz peregrinari deberet p̄t se excusare p̄ debilitatē vel defectū pecunie vel periculū aliū quocūqz. Si d̄t alicui qz debeat elemosinas dare p̄t se excusare p̄t paupertatē: sed ab orōne nullus se

excusare p̄t. Homo em̄ p̄t orare in d̄ m̄ loco in omni hōa. Et si hō nō possz ex debilitate os mouē vel genua flectere ad orādū. p̄t tamē facere mē talē orationē. Vñ Psal. Apud te oratio mea semper: quasi dicit̄: vbi cūqz fuero et quicqđ egero tamē possum mētaliter orare. Quicqđ iustus fecerit si nō est cōtra deū totum ē oratio vñ non cessat orare qui nō cessat bñ facere. Tercio debet nos ad orādū p̄uocare mlt̄plex effect⁹ et virt⁹ orationis. Prima virtus orōnis est qz temptationib⁹ et impugnationibus diaboli resistit. Iudoz. Hoc ē remediū eoz q̄ vicioz temptamētis estuant vt quotiēs quilibet tāgiē vicioz: totiēs se orationi subdat: qz frequēl oratio vicioz impugnationē extinguit. Vñ legitur in vitali pat̄r: qz quidā multū temptabat a spū fornicatōis et rogauit quēdam senem fratrem vt oraret p̄ eoz q̄ senex vidēs illum monachū in somnis sedentē et spūm fornicationis in diuersis formis mulierū ante ipsū ludēt: et ipsū cum eis delectari et angel⁹ astabat et grauē indignabat̄ ei qz nō surgeret ad orationes sed magis delectabat̄ in suis cogitationib⁹. Euigilans autē senex dixit monacho. Impossibile ē a te discedē spūm fornicationis. alius p̄t orantib⁹ nisi assumas tibi orationes et ieiunia. Secūdo. orō in bello corporali sepe triūphat. Sepe em̄ plus facit vn⁹ scūs hō orādū qz mille pctōres p̄liādo. vñ legiē Exo. xvij. qz cū filij isrl̄ pugnaret̄ contra Amalech. Moyses ascendit in montē et orauit. Cūqz leuasset man⁹ ad deum vincebat isrl̄. Cūqz paululū remittēt vincebat amalech. Quo cōperto Aarō et Dur q̄ cū eo erāt supposuerunt ei lapidē. et ex vtraqz pte man⁹ sustentabāt: quoniam grandeuus erat et sic p̄ orationes eius vicerūt filij isrl̄.

vñ **Judith. ix.** Cū **Holofernes** pugnet extra citatē **bethulia** exhortabatur ciues ad orōnes dicens. **Medores esto te sui dei** **Moyfirā Amalech** nō non fero pugnādo. sed pab⁹ suis deuicat et hoc dicto ipsa cōmisit cōuiab⁹ vt dñm exoraret. et exiēs ciuitatē cum vna ancilla tm̄ ad **Holofernē** venit. et capt⁹ ē **Holofernes** in amore ei⁹. qz pulchra eāt valde. Et quarto die cū petēt ab ea p nūcū vt secū dormiret. ipa cōsensit et letat⁹ **Holofernes** bibit de vino suo plus q̄ vnq̄ bibeat in vita sua. Et sero facto ibāt fū ad hospicia et ipsa māsit cū eo i tētorio suo. et ipse p magnā ebrietatē obdormiuit et ipa **Judith** occidit se orōnib⁹. Cūqz orasset accepit gladium **Holofernis** et apertauit sibi caput et reuersa ē cū ancilla sua ad ciuitatem Et mane facto irruūt ciues de ciuitate et inimica iuemetes **Holofernē** pñtē suū mortuū inierūt fugā et multi ceciderūt et ciuitas liberata ē. Nota hystoriā **Judith. xiiij.** Tercio orōvitā hōis plōgat. **Iaco. vi.** Infermat⁹ q̄s ex vob⁹ inducat p̄biteros ecclesie et orient sup eū vngētes eū oleo scō in noie dñi et orō fidei saluabit infirmū et alleuiabit eū dñs et c. **Exemplū** in rege **Ezechia** cui infirmati misit dñs p̄phetā **ysaiā**. qui ait. **Hec** dicit dñs deus. **Dispone** domui tue. qz morieris tu et nō viues. et cōuersus ad parietē orauit cū fletu. et ecce p̄sq̄ veniret ad mediū at̄n dixit ei dñs **Vade** et dic **Echie.** **Hec** dicit dñs. **Audi** diuī orationē tuā et vidi lacrimas tuas ecce ad iā sup dies tuos quīndecim ānos. **Nota** hystoriā **ysa. xxxviij.** **Et iij. Re. xx.** Quarto oratio ire dei resistit et tenet deū vt cōtra pctōres se vindicare nō possit. **Vnde** dñs ad **Iheremiā. viij.** **Noli** orare p̄ p̄lo hoc neqz assumes laudē et orationez et nō oblitus n̄hi. **Exēplū** **Exo. xxxij.** Cū

peccassent filij isrl̄ adorādo vitulū voluit dñs oēs deleuisse s̄ **Moyse** restitit ire sue orōnib⁹ suis dicens **Dimitte** dñe p̄lo huic noxā hācā dele me s̄ libro vite. i. mēfice me. et dixit dñs. **Dimitte** me vt irascat̄ furor me⁹ cōtra p̄lm istū vt deleā eū. faciāqz te in gētē magnā. **Moyse** aut restitit ei orōib⁹ suis. et n̄ pmisit ei vt deleat̄ totū p̄lm. **Verūtū** **Moyse** deleuit ex eis. **xxxij. milia.** **Cre.** **Ire** dei resistit **Moyse** q̄ supne p̄uissiois ipetū orōnis sue oblatōe restrinxit. **Quāto** orō sententiā dei extra pctōrē latā mitigat. **Exēplū** p̄mi **Parali. xxi.** Cū **Dauid** supbe numerauit p̄lm suū q̄si ascribēs p̄li sui victoriā mltitudini et nō deo. **Irat⁹** ē extra eū dñs et misit cōtra eū **Sad** p̄phetā. q̄ ait. **Quia** i supbia elat⁹ es. irat⁹ ē extra te de⁹. **Elige** tibi vnū de tribus plagis. **Aut** septē ānis veniet tibi fames i regno tuo. **Aut** trib⁹ mensib⁹ vastabūt imma tui trā tuā **Aut** trib⁹ dieb⁹ erit pestilentia. i. sbitanea mors i tota trā tua **Et** cogitauit **Dauid** itra se dicens **Si** eligo famem: tantum illa plaga tangit pauperes. **Si** inuasionem inimicorum. ista plaga tāgit subditos meos et non me. quia habeo munitiones et armatos **Sed** eligam pestilentiam que equaliter tāgit diuites et pauperes subditum et regem. **Et** misit domin⁹ pestilentiam et mortui sunt de israhel septuaginta milia virorum. **Et** tunc vidit **Dauid** angelū qui percutiebat populum super **Iherusalem** vt disperderet eum. **Et** orauit ad dominū dicens. **Domine** ego sum qui peccaui: ego inique egi **Isti** qui sunt oues quid fecerūt. **vertatus** obsecro manus tua contra me. et statim miser⁹ est dñs et plaga cessauit **Ecce** quō **dauid** sententiā dei mitigauit. debuisset em̄ plaga illa trib⁹ diebus et trib⁹ noctibus durasse. **Sz** p

oratione eius durauit tantummodo a mane usque ad horam vespertinam. Sexto oratio vindictam dei et iram contra peccatores placat et mitigat. Exemplum. **Lu. xvi.** Vbi legitur quod dathan et abiron opposuerunt se moysi et aaron et viui absorpti sunt a terra cum omnibus suis et chore qui opposuerat se etiam eis cum omnibus suis extinctus est per ignem. Tunc populus iratus voluit lapidare moysen et aaron et ipsi fugerunt ad tabernaculum et nubes operuit eos et venit ignis de celo et extinxit de populo quatuordecim milia et septingentos. Non videns aaron: accepto turibulo accurrit stans inter viuos et mortuos orans deum ut plaga cessaret et sic factum est. Rogemus.

De eodem Ser. Cxvii.

Relictis omnibus secuti sunt eum. **Lu. v.** In vobis istis exemplo apostolorum docemur quod si christum sequi volumus omnia impedimenta relinquere debemus. Sunt autem duo que relinquere debemus: scilicet amorem temporalium bonorum et feruorem carnalium desideriorum. Circa primum sciendum est quod amorem temporalium sciendum quod amorem temporalium relinquere debemus propter multa. Primo quod amare pecuniam pessimum vitium est. et in sacra scriptura prohibetur. **Ecc. x.** Nihil est iniquius quam amare pecuniam. **Abid. Auaro nihil est scelestius.** Iniquitas patet ex hoc quod illa que deus in communi omnibus creauit sibi soli propria facit nec communicat indigentibus. **Ambrosius.** Remo dicat proprium quod commune est nam plures que sufficiat ad sumptum violenter obtentum est. Quis tam iniustus et tam auarus quam qui multorum alimentum non tam ad usum sumit quam ad abundantiam et delicias. non enim minoris criminis es cum possis et habes indigentibus denegare quam hominum sua tollere. Esurientium panis est quem tu detines. **Audorum** vestimentum est quod tu recludis. **Miserorum** redemptio est pecunia quam tu in terram fodis et abscondis et

tantorum bonorum scias te inualorem quam tum potes prestare et nos facis. **Augustinus.** Non solum ille auarus est qui rapit alienas sed ille auarus est qui cupidus seruat sua. Exemplum in diuite epulone qui datus est non quod rapuit aliena sed quod cupidus seruauerat sua. vnde contigerat quod postea gutta aque petijt que micam panis. **Azaro** negauit **Lu. xvi.** Secundo relinquere debemus amorem temporaliu quod exerceat hominem. **Exo. xxii.** Non accipias munera: que etiam exerceat prudentes et subuertunt corda iustorum. **Istes** figuratum est **Thobie. ij.** vbi dicitur quod stercorea irudinum ceciderunt in oculos eius et excecatus est **Thobias** interpretatur ductus ad luctum in presenti et significat auarum qui sustinet luctum in presenti et in futuro. In presenti per continuam curam. **Ecclesiastes. ij.** Cuncti dies eius pleni sunt doloribus et erumis nec per noctem requiescet mente. **Job xv.** Cum pax sit et securitas insidias suspicatur. **Seneca.** Auarus si vidit nobile estimat prodonem: si vidit pauperem estimat furem: et sic semper est in continua cura in presentia. et in futuro perpetuum luctum sustinebit. **Gregorius.** Nihil potest grauius implicari inimico quam auarus quia in presentia cor eius vexatur et in futuro eterna supplicia promeretur. Vnde scribit **Gregorius** in dialogo: exemplum. quod quidam vsuarius sepultus in claustro nocte exibat de sepulchro et domum detegebat fratres cum baculis percutiebat et mane extra sepulchrum inuentus est: sed in sepulchro reponitur. Cuius pluries hoc fecisset adiuuatus est a quodam viro sancto cui dixit. Et si alij quietem in inferno habere possunt: ego tamen nunquam quiescere possum quia exercui peccatum vsure in seculo a quo nunquam qui eum nocte et die et vos si quiescere vultis de claustro me proijcite et deponite et sic factum est. Ecce quomodo auarus luctum habebit in vita et in

morte. Ideo auarus figuratur per thymiam qui interpretatur ductus ad luctum. quia habet luctum in vita et in morte. Sic excrucatur stercoreibus per stercorea significantur bona temporalia. Iuxta illud Philippiens. in. Omnia arbitror ut stercorea. Ita excrucantur avari oculis interioribus et exterioribus quod deum creatorem suum non cognoscunt. Unde legitur exemplum. quod quidam usurarius habuit imaginem crucifixi auream pro uadio positam in arca sua. Cuius infirmaretur portabant sibi imaginem crucifixi de ecclesia ut moris est in fine uite sue. et dixerunt Agnoscis imaginem saluatoris domini nostri ihesu christi crucifixi pro te. Respondit non agnosco alium deum preter quam illum deum aureum quem habeo in arca mea. et sic miserabiliter in tali caritate mortuus est. Tertio relinquendus est amor rerum temporalium. quia homines ad multa mala trahit. prima Thimothei. sexto. Radix omnium malorum est cupiditas. Ex auaritia enim nascitur superbia. quia uis frequenter diuitie faciunt homines superbire. Exemplum in saul. cum esset pauper fuit humilis. sed cum factus fuit rex. cepit superbire et damnatus est. primi Regum. xv. Ecclesiastica. xxi. Domus que nimis est locuples annihilatur superbia. Item de auaritia uenit ira et rixa. Genesis. xiiij. Facta est rixa inter pastores abram et pastores loth. Erat enim substantia eorum multa et nequebant habitare simul. Quam diu pauperes erant habitabant simul et bene concordauerunt. Item ex auaritia uenit inuidia. Proverbiorum. xxviii. qui festinat ditari inuidet aliis. Unde Gregorius. de viro iusto propter hoc quod in terris nihil appetit. alienis fratribus inuidere nescit. Item de auaritia uenit acedia quia auarus

sic intendit lucris suis quod ratio orate si aliquando ore orat corde tamen de bonis suis cogitat. Quia dicit dominus in euangelio. Mathei. sexto. Vbi est thesaurus tuus ibi et cor tuum erit. Item de auaritia uenit gula. quia diuites ut frequenter peccant in gula. Exemplum in diuite epulone. Lucae decimosexto. Item de auaritia uenit luxuria. Quia propter lucrum multas mulieres fornicantur sicut patet per experientiam. Quarto debemus relinquere amorem rerum temporalium. quia homines eternaliter damnant. prima Thimothei sexto. Qui uolunt diuites fieri incurrunt in temptationes et in laqueum dyaboli et in desideria multa et nociua que mergunt hominem in interitum et in perditionem. Lucae. xiiij. Exemplum in diuite qui dixit. O anima habes multa bona reposita in annos plurimos requiesce comedere et bibe. Dixit autem deus. stulte egisti. Hac nocte repetet a te dyaboli animam tuam et que congregasti cuius erunt. et sic eternaliter damnatus est et non solum damnantur avari et usurarij. sed etiam eorum heredes qui iniusta acquisita scientes possident. Exemplum. Quidam uis sanctus in uisione raptus ductus est ad infernum. ubi uidit unum in profundum prostratum de cuius uero atque procedebat. In cuius ramis multi erant suspensi et arbor illa stabat in medio flammarum et ille qui in profundo iacebat plus quam alij cruciabat. et quesitum ab angelo qui ducebat eum quid hoc significaret. Qui dixit Homo ille qui in inferno iacens principum erat huius generis et per usuras ditatus est. alij uero homines omnes ab eo perierunt et damnati sunt cum eo. quia iniusta bona possederunt. et sic omnes de genere suo damnabuntur et omnes qui sciunt bona esse iniusta que possident. Rogemus

Dominica sexta Ser. Cxviii.
Scietis fratres kmi. i. scire debetis qd xps resurgens ex mortuis iam non morietur amplius. mors illi ultra non dominabitur qui ei mortuus est peccato mortuus est semel. qd si diceret qd semel mortuus est hoc est propter peccata nostra. Ro. vi. In verbis istis apponit nobis apostolus passionem christi quam propter peccata nostra sustinuit. volens ut eam continue in memoria habeamus debemus autem passionem christi in memoria frequenter habere propter tria. Primum ut fortes simus et efficiamur ad pugnandum contra inimicos nostros. Habemus enim tres inimicos. scilicet carnem mundum. et dyabolum qui semper impugnant nos. Caro impugnat nos per malas cogitationes siue concupiscentias. Gal. v. Caro concupiscit aduersus spiritum. Mundus impugnat nos per temporalium congregationem. Est enim mundus sicut iudas. Qui dixit quemcumque osculatus fuero per temporalium prosperitatem ipse est quem trado vobis tenete eum tanquam vestrum et ducite eum caute et permitte eum secundum suam voluntatem vivere. Grego. Continuis successus rebus temporalium certum est future calamitatis iudicium. Dyabolus impugnat nos per diuersas temptationes. et diuersa peccata quoniam non potest per unum peccatum vincere tunc temptat per aliud et non solum unum dyabolus sed infiniti impugnant nos. Psal. Respice domine inimicos meos quoniam multiplicati sunt et odio iniquo oderunt me. Nam temptant per superbiam inuidiam iram accidiam. et vanam gloriam et cetera. Et quoniam tanti et tot sunt inimici qui impugnant. Ideo debemus frequenter habere memoriam passionis christi ut eo fortius resistere valeamus. Debre. duodecimo. Recogitate eum qui talem aduersus semetipsum sustinuit a peccatoribus contradictionem ut non fatigemini animis vestris deficietes.

non dum enim restitistis usque ad sanguinem aduersus peccatum repugnantem. et non restitistis quantum restitissetis. si fundendus esset vester sanguis. Multi dicunt quod non possunt esse continentes et a peccatis cauere. certe si sciret quod quanto peccaret mutaretur vel occideretur bene cauere sibi. ergo nullus potest se excusare dicens. Ego non possum esse continens. Ille non potest quod non vult resistere temptationibus. quicquid libet statim vult explere. Sic non est facendum sed viriliter pugnandum quod diu ei in hac vita sumus. sine pugna esse non possumus. Ser. In mundo isto tanquam in stadio certaminis positi sumus ubi christus mortuus est. Si quis liuores vel plagas non suscepit in futuro iudicio in gloriosus miles apparebit. Si igitur viriliter contra hostes nostros pugnare volumus. tunc debemus frequenter mortem christi. et passionem christi cogitare. Origenes. Tanta est virtus passionis christi quod si in mente fidelium habeatur nulla libido nulla poterit prevalere inuidia. Ideo continue currite ad memoriam passionis christi et totius peccati et mortis fugiet exerat. Ser. Vult benignus dux deuoti militis vultum et oculos in sua sustollit vulneravit illi exemplo ex hoc animi erigat ad tolerandum et pugnandum reddat fortiores. Istud figuratur est. p. Macha. vi. ubi dicitur. quod ostendunt elephanti sanguinem vultu rufe ad acuedos eos ad prelium. Nota hystoria Elephantis natura est quod nunquam iacet sed a tempore natiuitatis sue stat usque ad mortem suam ambulat si aliquis cadit per se resurgere non potest quod genua non habet. sicut vicornis natura est quod elephante leuare solet. Iste elephas domatur a principibus et ducatur ad pugnandum hinc in dorso turri lignea sicut quoniam procedit debet ad pugnandum ostendit ei sanguinem vultu rufe ex aspectu illius audacia capit et fortificatur ad pugnam. Moraliter per

elephantē qui nūq̄ iacet: sed stat et ambulat significat quilibet iustus q̄ nunq̄ iacere debet in peccatis et iacedia sed viriliter temptationib⁹ resistēdo et ambulare de virtute in virtutem. **Eccl̄. ij.** Fili accedens ad seruitutem dei sta in iusticia et timore et p̄para animā tuam ad temptationē. Et si aliquādo per humanā fragilitatez ceciderit statim debet habere spem ad vnicornum. scz ad xpm. Christus comparatur vnicorno qui solet capi per virginem. sic xps est captus per mariam. **Iste vnicorn⁹. id est xpus.** potest eum iuuare vt resurgat. p se enim peccator nullo modo potest resurgere. **Osee. xxx.** Perditio tua isrl̄ ex te est. tantūmodo ex me auxilium tuū ē. Sed cum elephas iste. id est iustus temptatur et impugnatur ab hostib⁹ suis. sanguinem vne rufe debz inspicere. id est ihesu xpi qui vne et viti cōparatur in euāgelio. **Joh. xv.** Ego sum vitis vera. et statim seq̄tur. **Sine me nihil potestis facere.** id est sine meo adiutorio nō potestis hostibus resistere. **Hanc vitem.** id est verum vnicornū. verus agricola. id est pater celestis plantauit quādo eam incarnari iustituit. et in utero **Marie** a spū sancto fuerat conceptus. **Hec vitis** etiam creūfossa fuit quādo manus et pedes eius clauis ferreis. et latus lancea. caput spinis fuit p̄fossū. **Hec vitis** etiam est stercorata quando facies eius benedicta fuit sputis iudeoz maculata. **Putata** quādo vestib⁹ fuit denudat⁹. et a discipulis derelictus. **Paxillata** quādo in flagellatione ad columnā fuit ligat⁹ et virgis et flagellis adeo celsus q̄ a planta pedis vsq̄ ad verticem capitis non erat in eo sanitas. **Hec vitis** p̄pagines misit. quando in cruce manus extendit. vinum d se dedit. quando in torculari crucis pressus sanguinez af

fluenter effudit. **Istum sanguinem** quilibet iustus inspicere debet q̄ cōtra inimicos suos triumphare voluerit. **Debreo. xij.** Curramus ad p̄positum nobis certamē aspiciētes in auctorem fidei et cōseruatorem **Ihesum** qui p̄posito sibi gaudio crucem sustinuit. **Secūdo** debem⁹ passionem xpi frequēter habere in memoria vt auidam petendi **Ihesum** ex hoc capiamus: qui seipsum p nobis morti exposuit. **Quid** est quod nobis negare poterit si vtiliter et iuste petierim⁹. vne nihil. qui enim maiora dedit scz seipsū vtiq̄ minora prestabit. **Her.** **In** quo iquit clarius q̄ in vulnerib⁹ tuis **Ihesu** xpe illuxit q̄ tu domina suavis et mitis es et multū misericors. **Johā. xv.** Maiorem dilectionem nemo habet: vt animam suam quis ponat pro amicis suis. Sed tu bone ihesu christe minorē non habuisti. Quia pro inimicis animam tuam posuisti. vnde **Apostolus ad Romanos. v.** Cū inimici essemus reconciliavit nos deo patri in sanguine suo. Quia propter nullus desperare debet quantū tuncq̄ etiā peccauit sed speret in vulneribus ihesu christi. **Bernard⁹.** **Secūrum** accessuz habes ad deum. o homo. habes filium ante patrem. ante filium habes matrem. **Filius** ostendit patri acatrices et vulneā. mater ostendit filio pect⁹ et vbera. **Hec** potest vlla ibi esse repulsa vbi tot cōtuerūt caritatis insignia. **Tercio** debemus habere passionem xpi in memoria vt fortiores efficiamur ad tolerandū aduersa. **Bernard⁹.** **Nihil** dulcius in tribulatione q̄ passionem xpi cogitare. Quā enim asperitatē formidabit seru⁹. si mēti eius occurrat q̄ filij dei passione sit redēpt⁹. **De** illo mēbro **Requere** omnia secūda. in aduētū dñi in sermone. **Quęcūq̄** scripta sunt. **Rogemus** et c.

De eodē Ser. Cxix.
Omnis qui irascit fratri suo reus erit iudicio. *Mathe. v.*
 In verbis propositis prohibet dominus iram. Sciendum autem quod duplex est irascere: bona et mala. Malam prohibet: bonam vero non. Bona ira est quando quis irascitur vicis ut corrigantur. De quo *Ecci. vii.* Melior est ira risu. Glosa contra vicem quod si diceret. Melius est quod homo irascatur quando videt male agere aliquem quam quod rideat et subdit causam: quia per tristitiam vultus corrigitur animus delinquentis. *Crisost.* Si ira non fuerit nec doctrina proficit nec iudicia stant: nec crimina conspiciuntur. Itaque qui vicis non irascitur peccat patientia autem irrationabilis vicia seminat: negligentiam nutrit et non solum malos sed etiam bonos mutat et mutat ad malum. *Ser.* Non irasci ubi irascendum est. est peccatum peccato addere. Contra hoc peccatum peccavit *Hely* qui non irascebatur peccatis filiorum sicut debuit. sed tepide aguit eos: ideo plagauit eum dominus. Ita quod filii eius *Cophin* et *Phine* es in prelio perierunt. Et ipse cecidit de sede et contractis cervicibus expirauit. *Re. ii. et. iij. ca.* *Adomas* filius *Aggith* eleuabat dicens. Ego regnabo et non corripuit eum pater aliquando et cepit regnare et cecidit *Re. i.* Exemplum. Legitur quod quidam habuit dilectum filium quem per dilectionem in iuuetute corrigere noluit. Tandem adultus incepit tessere et furari et captus est et suspensio adiudicatus et cum suspendi debet redemit eum pater suus. Item secundo fecit et iterum redemit eum pater suus. Tercia vice furabat et ad mortem adiudicatus et propter eum amplius redime prohibetur. Cuius sub patibulo staret rogauit patrem ut daret sibi osculum

atque debuit eum osculari amputauit patri nasum morsu detum et ait utinam te perimere possem. Tu es causa mee damnationis si me in iuuetute correxisses nequaquam ad istam miseriam deuenissem. Irascendum est igitur peccatis ut corrigantur. Hac enim ira irascitur deus contra peccatorem propter hanc iram siue celum phynes placuit domino. sicut legitur *Rumeri. xxv.* quod interfecit virum et ambri et corbi mulierem eo quod peccassent contra deum. Nota historiam. Mala ira est duplex: quedam subita et sine deliberatione rationis et sine appetitu vindicte: de qua dicit *Crisostomus* Caro non potest impedire ut non aliquando turbet siue irascatur homo. Quando ergo irascitur et non vult facere ad quod ira compellit. tunc caro puocata est ad iram anima vero non irata est. Talis ira est veniale peccatum sicut alii prauis motus. *Ihero.* Qui nulla animi perturbatione mouetur et c. *Psal.* Irasimini et nolite peccare. *Apostolus* ad *Eph.* iij. Sol non occidat super iracundiam vestram. Alia est ira que fit cum consensu et deliberatione rationis et cum appetitu vindicte. De qua *Aug.* Ira est vltascendi vindicta. vel libido. *Damascenus.* Ira est desiderium vindicte et hec est mortalis et si inueterascerit dicitur odium. Odium enim est ira inueterata. Hac iram prohibet dominus. *Mat. xviii.* Quicumque irascitur fratri suo reus erit iudicio. Hanc vitare debemus propter tria. Primo quia sarca scriptura prohibet in multis locis. *Leui. xix.* Non queras vltionem nec memoreris iniurie cuius tuorum. *Job. xxxvi.* Ne te susperet ira ut aliquem opprimas. *Ge. xlv.* *Ioseph* dixit ad fratres suos quando debebant redire ad patrem suum fratres ne irascimini in via. Nos

em fratres oēs sumus vni⁹ patris :
 et nos sumus in via ad patrem nostrum
 celestem et ideo debemus vitare iram: quia
 deo multum displicet. **I**deo oportet nos
 vitare iram si volumus ad deum venire.
Secundo debemus vitare iram: quia deo
 multum displicet et hoc propter tria. **P**ri-
 mo quia ira templum dei turbat et succē-
 dit ut in eo habitare non possit. i. in
 anima hominis que est templum dei secundum quod vi-
 dit **A**p̄t̄s. p̄. **C**or̄m. iij. **R**escitis quia tem-
 plum dei estis vos et spiritus sanctus habitat
 in vobis. **B**er. **S**i quis autem templum do-
 mini violauerit pro iram malam disper-
 det illum dominus pro iram eternam. **T**ales
 sunt iracundi qui accedunt iram vindi-
 cter: in talibus non possit habitare spi-
 ritus sanctus. **G**reg. **D**um ira animam pul-
 sat spiritui sancto habitationem suam
 turbat. **E**t de talibus dicit **P**salm. **I**ncē-
 derunt igni sanctuarii tui in terra.
Tales enarrant deum et introuertunt dyabo-
 lum quia sicut in pace factus est locus dei
 sic in terra et discordia est locus dyabo-
 li. **S**ecundo displicet ira deo: quia yma-
 ginem sancte trinitatis anime infusam dis-
 sipat et deformat. **G**reg. **M**ansuetudo
 in nobis imaginem suam dei que semper tran-
 quillus est. sed ira dissipat. **Q**uante igitur
 iracundia sit culpe pensamus pro qua
 dum mansuetudo dimittit seu amittit.
 superne imaginis similitudo viciat. **D**e
 talibus qui sic imaginem dei pro iram dissi-
 pant dicit **P**salm. **D**ne in ciuitate tua
 .i. in celo vel in intentione tua imaginem
 ipsorum ad nihilum rediges. **A**ug⁹. **M**e-
 rito ad nihilum imaginem ipsorum in ciui-
 tate celesti dominus rediget quia ipsi in sua
 terrestri ciuitate imaginem eius ad ni-
 hilum redegerunt. **T**ercio displicet ira
 deo: quia homo iracundus introuertit se
 de potestate dei. scilicet quod vult seipsum vindi-
 care. **N**am vindicare pertinet ad solum
 deum. **R**oma. xij. **D**a mihi vindictam et
 ego retribuam. i. vindicabo dicit dominus :
Deutro. xxxij. **M**ea est ultio: et ego

retribuam. **V**n̄ legitur **E**xemplum in vi-
 talpatz: quod venit quidam frater ad
 abbatem philosium: cumque quereretur ab eo
 quare venisset: respondit quidam frater
 dixit mihi contumeliarum: et ego vixi me
 vindicare. **E**t statim abbas cecidit su-
 per genua sua: dicens. **D**ne deus iam non
 es nobis necessarius: quia dicit frater iste
 quod nos possumus nosmetipsos vindicare
 quod audiens ille confusus est et penituit
 abbati. **A**liqui sunt ita dispositi quod quando
 non possunt se vindicare: rogant deum ut
 ipse vindicet: cum potius deberet petere
 ut dimitteret exemplo christi qui dixit patrem
 dimitte illis quia nesciunt quod faciunt: sed
 istis dicit **A**ug⁹ ait malus in omnibus tribu-
 lationibus suis. **D**ne deus occide inimicum
 cum meum malum. **R**ndit sibi dominus **Q**uē
 vestrum occidam: ambo estis malis ille
 malus est iniuriarum: tu malus es ei
 vindictam petendo sic patet quomodo ira di-
 splicet deo et ideo vitanda. **T**ercio de-
 bemus vitare iram quia homini nocet mul-
 tum oculos cordis excacando et obscuran-
 do. **G**reg. **P**er iram lux veritatis amittitur
 sicut scriptum est. **E**p̄h̄. iij. **S**ol
 non occidat super iracundiam vestram quia
 cui mens iracundia tenebras confusio-
 nis incutit. **H**uic deo radium sue cog-
 nitionis abscondit. **D**yalolus facit sicut
 corum qui iuuenies cauaerunt: primo eru-
 it sibi oculos sic dyabolus primo excacat
 hominem pro iracundia: sciens quod postea
 poterit facilius precipitari in foueam
 peccati. vñ dicit **P**rouer. xxix. **Q**ui
 ad indignandum facilis erit percliuus
 et ad omnia peccata. **A**ug⁹. **I**anua omnium vi-
 ciorum est iracundia: qua clausa virtutum
 interioribus dabitur requies: qua aper-
 ta ad omne facinus armabitur irati
 animi. **M**ultum pro iram dyabolus domi-
 nat in homine: quia homo iratus nulli par-
 cit: nec patri: nec matri: nec uxori:
 nec filio. et sic de alijs. **I**deo dyabolus
 facit sicut piscator qui conturbat aquam
 ne pisces hamum videntes non intret.

Sic diabolus cōturbat hominem per iram ut peccatum nō cognoscat et si ne timore impleat. vnde dicit soph. pmo. tribulato homines et ibunt ut cca. Quarto nocet homini ira qz au fert sibi omnia bona sua. Prou. xix. Qui impatiēs est sustinebit damna scz honorum spūaliū: aliquādo etiaz temporalium. Homo iracundus est sicut aliquis habens ligneam domū cui aliquādo cōtingit qz de respere pulchram habet domū cum multis bonis et de nocte venit ignis et totuz cōsumit et nihil habet. Ita iracund⁹ ad modicū verbū qūqz irasciē et per dit grām dei. et bona opa sua que p omne temp⁹ vite sue congregauit. De qz Eccl. ij. Ve illis qui p diderūt substantiam suā. Glo. i. bona opa sua per iracūdiam: hō iracund⁹ est. sicut olla stans ppe ignem ebullēdo emit tit omnia que i ea sūt. Pro. xv. Os stultoꝝ ebullit stulticiam: qz quicqz sentit in corde hoc pferit ore. Quinto nocet homini ira qz auferet homini se sus. et facit eū fatuū et insanū. Aug. Insan⁹ videt esse iracund⁹ volēs vin dicare se qz per cor suū mittit gladiū suū ut tunicā inimici sui ledat. Pri⁹ em ira ledit ppiū hōiez seu domū suā qz aliū cui irasciē: pterea impos sibile ē vt inq̄tas prius ledat hōiem iustū in quē tendit qz iniustū a quo procedit. Nam si intēdit hōiem aliū ledere i corpe prius se occidit in aīa. Aug⁹. Nemo malus ē qui sibi ipsi p us nō nocet. Sic malicia est sicut ig nis. si vis aliq̄o accēdere p faculam oportet qz facula prius adēat qz aliq̄o incendat. Ihero. Malicia pcedat ex te. et qd ardet prius qz te malicia tua. Vt alteri nō nocet fieri p̄t: sed qz ti bi non nocet fieri non p̄t. Sic ergo p̄t qz ira nocet homini ideo ē fugi enda p̄e oib⁹. Rogem⁹

Dōmīca. viij. Sermo. Cxx. **S**tipendia pcti mors ho. vi. q̄si dicit q̄ seruit pctō hōbit p stipendio. i. p̄mio vel serui tio mortē eternā. In v̄bis p̄positis p̄ p̄mit nob apl's dānū et periculū pcti vt nos trahat a pctis. Scedū aut qz hō multiplex dānū incurrit p pctm. Primū ē qz p vnū pctm mōrle p̄dit hō oīa bona sua q̄ in vita sua vnq̄ cō gregauit et fecit. Eccl. ix. Qui vna pctā adhēt multa bona p̄dit. Pctōz est sicut iste q̄ ludit ad scacos q̄ vno tractu male facto vel neglecto totū ludū p̄dit. i. fructū vite sue amittit. Ezech. xvij. Si auerterit se iust⁹ a iusticia sua et fecerit inq̄tatē: oēs iu sticias q̄s fecerit nō recordabor. Exē plū legit i vitaspatri. de hoc. de quo dā heremita q̄ multis annis duxit au stera vitā: ad quē reit qdā latro pe nitēs rogās eū vt ipsū in focū acce peret. Qui cū rēnueret abnt latro et p̄ scidit arbore volēs ostruē cellā. et p̄ scisa arbore. arbor cecidit sup eū. et mortu⁹ ē. et vidit ille heremita qz an geli venerūt. et deduxerūt aīam ei⁹ sine purgatorio ad celū. et indignās ait. Ammodo vitā austerā nō agāt sed latrociniū etiā exercebat et exiens in latrocinio dephendit et damnat et omnia bona opera sua vno peccato perdiderat. Secundum est qz omnia bona opera que homo facit q̄diu est in peccato mortali mortua sunt. et si bi non proficiunt ad vitam eternam Gregorius. Qui in caritate non est omne bonum quod facit amittit et si in omni tempore in panē et aqua ie iunaret et construeret mille claustra et si in omnibus diebus disciplinas vsqz ad sanguinis effusionem acce peret quam diu in peccato mortali es set scienter nichil sibi prodesset. Ex emplum: legitur qz quedam puella multū ieiunabat et alia lō exercebat

Quadā vice iacuit corā altari et multis lacrimis et genuflectionibus orationibus et tusionibus pectoris se affligebat. **S**acerdos quidā in eadē ecclesia orās vidit sup caput eius dyabolū tripudiātem et ridentē et adiurauit demonez vt dicēt sibi causā tantū gaudij. **R**ēdit demon. **G**audeo q̄ ista cū tanta afflictione suipsi⁹ vadit ad infernū. **E**t dixit sacerdos. **Q**uō hoc. **R**ēdit demō. **I**n pctō mortali ē et nō audet cōfiteri et putat sic satisfacē et nō p̄ sunt sibi oīa bona sua opa q̄ diu ē in pctō mortali. **T**ūc ammonuit eā sacerdos et cōfessa est et demon tristis recessit. **T**ercū est q̄ oīa suffragia q̄ facit aliquis in pctō mortali existēs nō profūt defunctis. etiā si mille marcas daret p̄ vna aīa nihil p̄deset ei q̄ diu ille q̄ dat esset in pctō mortali. **H**oc ē intelligendū si ille dat de suo: si autē defunct⁹ alicui omisisset in peccato mōrli existētī elemosinaz distri buendā: vel si aliq̄s amicus defuncti cōmisisset ei: tunc illius distribuētis crimē non impediret. **S**i autē de suo dat nihil p̄deset q̄ diu ē in pctō mortali: nec etiā orationes. **G**re. ponit exemplū in dyal. dicens q̄ quidā miles defunctus apparuit alteri suo cōmiliti rogās vt faceret p̄ se orare: **R**ēdit ille libēter hoc faciā vis vt talis hō oret pro te nominādo eū suo noīe ille tacuit et mōre rēnuētis caput hīmande mouē cepit: deinde dixit. **V**is vt talis heremita p̄ te oret. **R**ēdit ille. **O**vti nā si talis p̄ me orare vellet tūc cito liberarer. **P**er hoc q̄ p̄mum rēnuīt: patz q̄ eius orō non pfuit qz in pctō mōrli fuit. **O**mnia autē suffragia que p̄nt fieri p̄ aīab⁹ non profūt in mōrli pctō facta excepta sola missa que tm̄ valet dicta a malo sacerdote quātū a bono. **V**ersus. **V**im sacramētī non mutat vita ministri. **S**icut deterius nō fit de deteriori. **S**ic nō fit meli⁹ de

presbitero meliori. **Q**uāuis em̄ sacra mēta eandem virtutē hnt a bono et malo: tm̄ orōnes que sūt in missa pro defunctis nō exaudit de⁹ a malo sacer dote sicut a bono: qz dicit **Gre.** **C**um ille q̄ displicet ad intercedēdum mit tēt irati animus ad deteriora puocat vtp̄uta sacerdos puat⁹ qui si oret p̄ defunctis non imitigat penā in purgatorio: qz dicit b̄tūs **Aug⁹.** **P**eccator nō est dign⁹ pane quo vescit. **E**xemplū. **E**rāt duo milites frēs carnales in hybernia qui de torneamētis et sti p̄ndis viuebāt. **U**n̄ habebāt quen dā famulū pessimū qui in vita sua nihil boni fecerat: nec vnq̄ fuerat confessus: sed oīa mala q̄ facere poterat exercebat. **V**ic quodā tēpe debebat cū dominis suis ire versus angliā ad torneamentū: et stabat quodāz sero ante mensā dñoz suoz et turpia et p̄miosa v̄ba pferebat. et subito inuasit eū dolor: et cadēs in terrā mortu⁹ est: de quo multū dolentes om̄ sui tī mebat: qz damnat⁹ esset. **A**ltera die cū essent in via: vn⁹ militū obdormiuit sedēs i equo: et equ⁹ deuiauit. **C**ū qz autē euigilasset: iuenit se extra viam solū in siluar: et circūspiciēs vidit vmbzā quādam dicentem. **O** dñe ne paueatis ego sum aīa serui vestri. **E**t cū querēt de statu suo dixit se esse in purgatorio. **C**ūqz miraret q̄ talis q̄ nunq̄ aliq̄d boni fecisset: nō dānat⁹ esset. **I**lle rēdit. **M**agna ē dei misericordia: et maior q̄ nrā pctā: et addit. **S**tatim cū sentire doloze cepi cogitare de dei mīa et dolui me peccasse. et sic mortu⁹ ductus sum ad iudiciū. **C**ūqz me accusaret dyabolus: ait dñs. **T**alē te iudico qualē te iuenio et data ē sentētia sup me. qz meaz p̄miam distuli vsqz in finez vite. debeo vsqz ad finē mundi i purgatorio manere. **S**cio tm̄ tantā esse mīam dei: si aliq̄s scūs hō sez sacerdos p̄ me missas aliq̄s

celebraret: de⁹ penā meā breuiaret.
 Hūdit miles. Rōne valet eq̄līe oīs
 missa. Hūdit ille. oīs missa i se eq̄līe
 est tō: s̄ de⁹ exaudit orōnez deuoti ⁊
 sci viri citi⁹ q̄ pueri ⁊ mali sacerdo
 tis. Est in ciuitate ista scūs ep̄s noīe
 thomas ad quā venitis q̄ si p me ora
 ret: credo q̄ eū dñs exaudiret. ⁊ sic
 euauit. Cūq̄ miles ad ciuitatē illā
 veniret: adnt ep̄m ⁊ sibi oīa enarra
 uit rogās eū vt p eo missam celebra
 ret. Qd̄ cū facēt ifra dionē apparuit
 ei aīa illi⁹ in altari grās agēs: q̄ per
 orōnes ei⁹ ab oī pena purgatorij essz
 liberata. Quarto pctm̄ hōiez et̄nalīe
 dānat. Vñ apl's i epl'a hōdierna. Stī
 pēdia pcti ē mors et̄na. a q̄ nos ⁊ c̄
 De eodē. Sermo. Cxxi.

Quot panes habetis. dicit ei
 septē. Mat. viij. Legit̄ i euā
 ge. hōdier. q̄ discipuli q̄ dñm
 seq̄bant̄ habuerūt septē panes. Per
 hōs septē panes significā septē opa
 mie q̄ debēt h̄re oēs q̄ discipuli xp̄i eē
 volunt ⁊ eū seq̄ ad regnū celoz ppo
 nūt. ⁊ iō ne sequētes se turbe defice
 rēt i via hōs viij. panib⁹ satiauit eas
 Primū ē esurientē abare. Tho. iij.
 Cū esuriētib⁹ panē tuū comede. ⁊ cū
 egemis ⁊ c̄. Lu. iij. Qui hz escas det
 nō hñti. Ez ech. xvij. Si hō panē suū
 esuriētī dederit: vita viuet scz et̄na.
 Lu. xij. Cū facis cōiuuū vca pau
 peres: debiles. cecos. ⁊ claudos. ⁊
 eris bt̄us qz non hñt vnde retribuāt
 tibi: retribuēt aut̄ tibi i resurrectione
 iustoz quādo dicēt ad bonos. Esuri
 uī ⁊ deuistis mihi māducare. Venite
 benedicti pa. mei ⁊ c̄. Qd̄ em̄ vñ ex
 minimis meis feastis mihi feastis.
 Dominus enim reputat sibi fieri qd̄
 fit paupib⁹. Exēplū. quidaz abbas
 iussit sibi fieri abū deliciasū valde de
 lampreda. Ecce quidā paup̄ astabat
 rogās sibi lacrimabilīe dari ppter de
 um. Abbas misericordia mot⁹ iussit

sibi dari lampredam ppter deū. ⁊ ac
 cepto vase cū pisce cūctis videntib⁹
 celū ascēdit. Nocte sequēti est reue
 latum abbati q̄ xp̄s fuerat q̄ in sp̄e
 paupis apparuit. Secundo ē potare
 sitientē. Mat. iij. Qui dederit vñ ex
 minimis meis calicē aque frigide tñ i
 noīe discipuli. amē dico vob̄ nō pder
 mercedē suā. Multo magis si dederit
 vinū vel aliū potū meliorē. Quantū
 illud misericordie op⁹ placet deo. p̄
 per exēplū. Quidā ep̄s valde sitiens
 vinū sibi afferri p̄cepit. Cūq̄ pincer
 na totū qd̄ erat in lagena effudisset.
 ecce paup̄ quidā importunus p̄b⁹ ⁊
 clamorib⁹ illud sibi poposcit. dicēs.
 nisi statim bibēt expiraret. Misert⁹
 ei ep̄s dedit ei vinū. Cūq̄ ep̄s iter
 bibere vllēt: p̄cepit pincerne vt re
 spiceret si aliqd̄ in vase remāssisset.
 Cūq̄ respiceret inuenit lagenā ple
 nā ⁊ querēs paup̄etē mimme inuenit
 et credidit i spece paupis xp̄m exiit
 se. Tercū ē vestire nudos. Isa. lviij.
 Cū videris nudū operi eū. ⁊ carnem
 tuā ne despexeris. Ez ech. xvij. Si hō
 nudū vestimēto coopuit vita viuet
 scz et̄na. Istud autem dom̄n⁹ sibi
 reputat fieri. Mat. xxv. Quod⁹ fui ⁊
 coopruistis me. Exēplū in beato
 martino: q̄ dedit paup̄i dimidiā vestē
 suā cū adhuc esset cathexamin⁹ ⁊ no
 cte sequēti vidit xp̄m idutū illa pte
 vestis ⁊ ad angelos dicēs. Martīn⁹
 adhuc cathexamin⁹ hac mereste ote
 rit. Quartū est recipere paupes hospi
 tes. De quo apl's d̄t. Roma. xij. Ho
 spilitatē sectantes: hoc etiā reputat
 dñs sibi fieri. Mat. xxv. Hospes etiā
 et collegistis me. Et cū mitteret disci
 pulos suos ad p̄dicandū: dixit. Mat.
 x. Qui vōs recipit me recipit. q̄ vōs
 nō recipit nec audierit sermones v
 stros. Amē dico vob̄: q̄ tollerabil⁹
 erit terre ⁊ domoz ⁊ gomozre i die
 iudicij q̄ illi ciuitati. Qntū istd̄ opus

miseriçordie placz deo: p3 multis exē
plis. **Quedā dñā.** scz brā **Elisabeth**
plena pietate recepit hospite quēdā
leprosuū ⁊ post cenā posuit eum in le
ctū suū viro absente: vir autē rediēs
statim intrauit camerā ⁊ suauissimū
sentiens odōrem q̄siuit quōdā esset
qd̄ sic redolēt in lecto. tacēte illa ira
tus ē vir. ⁊ tādē cōpulsā dixit ⁊ fu
it cōfessa ⁊ accēdēs ad lectū iuene
rūt imaginē crucifixi ipsū autē nō in
uenerūt. **Itē qdā homo** multū hospi
talis cū quadā die multos pegrinos
recepisset ⁊ psonaliē aquā eis super
man⁹ ex deuotione fundēt vidit vnū
inter eos habentē manus pforatas
et sanguineas ad modū crucifixi. et
ecce defecit sibi aq̄ ⁊ cū iuisset p aq̄
et reuersus fuisset non ē inuent⁹ ille.
sup quo dū multū miraret: nocte ap
paruit ei dñs dicēs. **Alijs diebus** in
mēbris meis recepisti me. hodie autē
meipsū in hospicio tuo recepisti. **Quā**
tū est visitare infirmos. **Eccī. viij.** Nō
pigeat quosq; infirmos visitare. **Ex**
hoc em̄ in dilectione dei firmabit hō.
Iaco. p. Religio mūda ⁊ imaculata
apud deū ⁊ patrē hec ē: visitare infir
mos. pupillos. ⁊ viduas in tribula
tionib⁹ suis. **Legiē in vitaspatz.** q̄
quidam interrogauit quēdā scūm se
nē dicēs. **Duo sūt frēs quoz vn⁹** ie
iunat sex dieb⁹ i septimana ⁊ laboat
multū: alius egrotatib⁹ libēter fuit.
cuius opus ē deo magis acceptū. **Rū**
dit senex: si frat̄ ille q̄ sex dieb⁹ ie
iunat laborās se suspēderet p naves: nō
equari possit illi q̄ infirmis libēter ser
uit. **Hoc op⁹** etiā reputat sibi deus
fieri. **Mat. xxv.** Infirmitas erā ⁊ visi
tastis me. **Quantū deo placet patet**
Exempluz legiē in vitaspatz de scō
martino q̄ libēter cōsueuit infirmos
visitare ⁊ tractare q̄ quadā die dū
iret de heremo ad claustrū: xp̄s ei in
sp̄eae leprosi ⁊ multū infirmi iacētis i

terra apparuit: rogās vt eū ppter de
um ad claustrū portaret: quē **Marti**
nus libēter portauit. **Cū autē claustro**
appropiaret monachi i spū hoc vidē
tes clamare ceperūt. **Occurrite Mar**
tino q̄ xp̄m portat. **Intere** ipse dispa
rēs ait. qz me nō erubuisti cū vilis
apparere non erubescā te corā patre
meo in celis. **Sextū est** visitare ⁊ li
berare captiuos. **Hebreo. xij.** **Me**
mētote inq̄t vinctoz. q. di. necessa
ria eis ministrare: ⁊ nō solum debēt
eis necessaria ministrari: sed etiā de
bēt liberari. **Eccī. iij.** Libera eum q̄
iniuriā patit a superto. **Exēplū de sã**
cto **Nicolao** q̄ tres iuuenes innocen
ter adiudicatos morti liberauit: illis
autē reputat dñs sibi fieri. **Mat. xxv.**
In carcere erā ⁊ remisisti ad me. **Ve**
nite ego bñdicti patris mei ⁊ c. **Ista**
sex opa misericordie ponūtur i nouo
testamēto i euāgelio vtr̄. **Septimū**
est sepelire mortuos. qd̄ ponit in ve
teri testamēto. **Thobie. i.** De quo dicit
Eccī. viij. Mortuo ne phibeas grā.
Glo. ad elemosinā paup̄z ptinet se
pultura mortuoz. **De isto ope omē**
dat **Thobias** q̄ libēter mortuos sepe
liuit. **Exemplū** quadā die dū **Thobi**
as sedēt in prandio: nūciatū est ei q̄
quidā occisus iacēt in platea statim
surrexit ⁊ attulit corp⁹ ⁊ posuit i do
mū suā. ⁊ sepeliuit nocte q̄uis rex p
hibuisset. hoc op⁹ nobis cōmēdat
exemplo brutoz aialiū. **Legiē in na**
turis aialiū d̄ delphis q̄ vno mortuo
tractāt alij delphini ne pisces come
dāt mortuū ⁊ deferunt in pfundū ⁊
sepeliūt. **Hoc op⁹** multum humiliat
hōiem ⁊ trahit eum a pctō. **Vñ Eccī**
viij. meli⁹ est ire ad domū luctus q̄
ad domū cōiuij. **In illa em̄** si. cum.
amo. ho. ⁊ viuēs hō cogitat quō sit
futur. **Vñ legitur** de quodam here
mita qui capita mortuoz ⁊ ossa i cel
la sua posuit vt sp̄ mortē cogitaret

Sic patet de septē operib⁹ misericordie significatis p septē panes quos oportet nos habē si nolum⁹ deficere in via que ducit ad patriā ad quam nos pducere dignē ihesus xp̄s. Sed sicut exhibuistis mēbra vestra fūire immūdiae et imq̄tati ad imq̄tatē ita nūc exhibite mēbra vestra seruire iusticie in sanctificationē. i. sicut volūtarie seruēter et vniuersaliter oibus mēbris seruistis peccōrita nūc volūtarie seruēter et vniuersaliter exhibete seruitio dei. Rogem⁹

Dominica. viij. Sermo. Cxxij.

Sicut in carne vixeritis moriemini. Ro. viij. In vobis istis hortat nos ap̄ls fugē carnis desideria: vt nō moriamur morte etēna. Sciendū autē qd q̄duplex ē mors scz. nature. culpe. gratie. et gehēne. Morte nature moriet hō qn̄ aīa sepaat a corpe: hac morte oꝝ nos oēs moriē em̄ ē hō in mūdo q̄ hāc mortē possit euitare: s̄ b̄ti sūt illi q̄ sic viuūt qd in dño moriunt. Apoca. xij. Quicūq; in dño viuūt p caritatē: ille etiā moriet in dño. Nullū em̄ mēbrū p̄t mori i corpe: nisi qd p̄s vixerit i eo sic nullus p̄t mori in dño: nisi viuāt in dño et sit mēbrū xp̄i. Multi tñ sūt q̄ b̄ti volūt mori in dño. qz s̄m arist. i. eth. oīs hō naturaliter bonū appetit: sed nolūt p̄ eo laborare. i. nolūt viuē in domino sed volūt viuē in diabolo sicut peccōres q̄ pctm̄ nolūt relinquere Sic fecit balaā qui vitā pessimā habuit et tñ desiderabat mori morte iustoz. Rūc. xxij. qn̄ dixit: moriat aīa mea morte iustoz. O q̄ dissimilis ē mors iustoz et maloz. i. illoꝝ q̄ i dño moriunt et illoꝝ q̄ in diabolo moriunt. sicut patz Lu. xvi. Factū ē vt moreret medic⁹. et duceret in sinū abrahe ab angelis. mortu⁹ est et diues et sepultus in infernū. De vtraq; morte dicit **Her.** Pona est mors iusti ppter req̄

em̄: melior ppter iocūditatem. et optima ppter securitatem. Ecōtra mors peccōꝝ pessima. Mala siquidem est in amissione mūdi. peior in separatione carnis: sed pessima i eterni ignis cōcrematione. Istam mortē nature debem⁹ timere ppter incertitudinē: qz dicit **Her.** Nil certū⁹ morte: nihil incertū⁹ hora mortis. **Jo** monet nos dñs **Mat. xxij.** Vigilate qz nescitis q̄ hora domin⁹ vester ventur⁹ sit. Illud autē sci totē qm̄ si sciret paterfamilias q̄ hora fur veniret: vigilaret vtiq; et nō sine ret perfodi domū suā. **Glo.** Gregoꝝij. **Ultimam** sententiam. i. horam ignorari domin⁹ voluit vt sic semp̄ si specta et vt sic semp̄ ad eam nos pparemur. Et ideo bene cōparat fur q̄ venit quādo nō sperat: sic et mors venit quādo nō putat. **Ideo** dicit seneca. Mors tibi insidiat in omni loco et in omni tpe: tu q̄ si sapiēs es vbiq; eam expectabis. **Exemplū** in quodā rege q̄ nunq̄ ridere cōsuevit. **Require** infra in fmo. **Vt** qd cogitatis. **Secūda** mors dicit mors culpe: hoc ē quādo aliquis moriet in aīa p peccatū mortale. vnde **Eze. xvij.** Anima que peccauerit: ipsa moriet. **De** ista morte dicit **Aug⁹.** Sicut vita corpis ē anima: ita vita anime est de⁹: qm̄ si anima deserit corpe⁹: corpus moritur sic aīa moriet si deserit eā deus. qd fit per pctm̄ mortale. qd de⁹ deserit aīam patz **Isa. lix.** **Pctā** vestra diuiserūt inter vos et deū vestrū. **Ita** mors significat per tres mortuos quos legim⁹ a dño suscitatos. scz puella mortuam quā in domo suscitauit. **Mat. ix.** **Et** adolescētē extra portā **Lu. viij.** **Et** lazari sepul. **Jo. xi.** **Pctm̄** mortale aliqui est in volūtarie. et tūc mortu⁹ est hō in domo. qz adhuc latet pctm̄ iteri⁹ quādoq; ē in ope et tūc homo mortuus ē extra portam. **Et** quādoq; est i cōsuetudine. et tūc mortu⁹ est homo

in sepulchro. Primum est gūe: scdm gū
uius: tertiū est grauissimū. q̄ gūissi
ma sit ista tertia mors qm̄ homo dux
erit in consuetudinē peccare. p̄t̄z i hoc
q̄ dñs p̄mos duos. scz puellā et ado
lescentē facilliter scz simpliciter v̄bo susci
tauit: sed tertiū. scz Lazare sepultuz
cū fletu et clamore suscitauit. Jo. xi.
Infremuit spū et turbauit seipsum
et lacrimatus ē et vocē maḡ clamauit
Lazare veni foras. In hoc oñt q̄o fa
ciendū sit eis q̄ in sepulchro male cō
suetudis lapide obdurationis sūt p̄ssi
Fremitu em̄ orationis lacrimis cōpun
ctionis: clamore orōnis. et cōfessionis:
sunt suscitadi. Et bñ mortui dicunt̄
tales q̄ in mōtū peccō sūt: qz opa vi
ua facere non p̄nt. **N**ñ em̄ mōtū pec
catū homo cōmittit mortificat oīa bo
na opa que antea fecerat: et insuper
oīa q̄ in mōtū facit mortua sūt **Ecc̄i.**
xxi. Quasi rompha bis acuta oīs im
quitas. et d̄z bis acuta qz vtraqz bo
na mortificat. scz p̄terita. p̄ntia. et fu
tura. **V**erūtāme p̄ cōfessionē reuui
scūt illa bona opa que fecit hō añ pec
catū: cum adhuc hō fuit in grā. sed q̄
in peccatis facta sūt nūq̄ reuuiuscūt. v̄.
Illa reuuiuscūt que quondā viua fu
erūt. **N**unq̄ viua sūt: que nunq̄ vi
ua fuerūt. **T**ercia mors est mors gra
tie. scz qm̄ homo priuat̄ vita carnalis:
qm̄ desinit viue scdm concupiscētias
carnis et incipit viue scdm spūm: qm̄
oīa desideria carnis sunt extincta i ho
mine et desideria aīe sūt erecta ad de
um. **D**e talibz dicit apl̄s **Colos̄. ij.**
Mortui estis et vita vestra abscondi
ta ē cum xp̄o in deo. i. mortui estis a
terrenis et carnalibz desiderijs tanq̄
mortui sepatis: et vita vestra abscondi
ta ē in deo et hoc cū xp̄o. i. sicut xp̄s ab
scōdit̄ ē i deo vel sicut xp̄s mortu⁹
fuit carne: et vixit deitate: sic nos de
bem⁹ mori in his q̄ occupat̄ caro: s̄
viue debem⁹ in his q̄ ad deū pertinet.

p̄. **De. ij.** Peccata nr̄a ipse ptulit in
corpe suo sup lignū vt peccatis mortui
iuste viuam⁹ deo et ei seruam⁹. **I**stō
figuratū est gen̄. xxij. vbi aries mō
tū: et ysaac imolat̄. **A**ries em̄ carnē
et ysaac spūm significat. multi p̄ ari
ete ysaac interficiūt dū p̄ carnis vo
luptatē spūm extinguūt. **V**ec mors
peduenit ex caritate ad deū. **Canti.**
viij. Fortis ē vt mors dilectio yfido.
Sicut mors violēter separat aīam a
corpe: ita dilectio violēter sepat ho
minē a mūdo. **Q**uarta mors ē gehē
ne. i. inferni qua dānati eternalit̄ mo
riunt̄. et tñ non cōsumūtur. **Bernar.**
Quis det eis semel mori: ne in eternū
moriātur. **Apo. ix.** Desiderabūt mori
et mors fugiet ab eis. **E**t affligit **Au**
gustin⁹ causā dicēs. **Q**uibz hic in se
culo vita offerē et nolūt accepe grati
am: in inferno q̄rūt mortē et nō pote
rūt inuenire. **Gre.** Fit miseris mors
sine morte: finis sine fine: defect⁹ sine
defectu: qz mors semp viuūt. et finis
semp incipit. et defect⁹ deficere nescit.
et mors nūq̄ peribit. et sic semp mo
riūtur et nūq̄ cōsumūt. **A** qua morte
nos eripiat **I**hesus xp̄s **M**arie fili⁹.

De eodē. Sermo. Cxxij.

Non p̄t arbor bona fruct⁹ ma
los facere: neqz arbor mala
fruct⁹ bonos facere. **Mat̄.**
vij. et **Lu. vi.** In verb̄ istis duo tāgū
tur scz bonoz fructuositas cū dicit̄.
Non p̄t arbor bona fructus malos fa
cere. i. bonus homo non p̄t opa mala
facere: sed quicq̄ facit ē meritoriū si
ue comedat. siue bibat. siue dormiat
totū cedit ei ad meritū. **Per.** Dabe
caritatē et age q̄o vis. **S**ecūdo tāgi
tur peccōz damnositas cū dicit̄. neqz
arbor mala. i. hō malus p̄t bonos fru
ctus facere q̄ diu est mal⁹. omne bonū
q̄ agit amittit scz quantū ad vitaz
eternā. **S**ciendū autē qz peccatū vi
tate debem⁹ prop̄t multiplex malū

siue dānū qđ puenit ex eo. **Prīmū** dā
 nū tangit in v̄bis x̄p̄ositis. s. qđ diuē
 hō i pctō mōrli nō p̄t facere opa me
 ritoria. **Gre.** Qui in caritate nō est
 omne bonū qđ facit amittit. s. q̄tum
 ad vitā eternā. **Aug.** Bona q̄ facit
 hō in pctis mōrlib⁹ non dimittit dñs
 noster irremūerata: remunerat eū
 in hoc sc̄lo. Sūt autē tria quib⁹ remu
 nerant bona facta in pctō mōrli. **p.**
Que cū mōrli sūt: dāt bona t̄re. **Cor**
 reddūt habile minuūt tormenta ge
 hēne. **Primo** dat de⁹ aliqñ bona t̄pa
 lia p̄t bona opa facta in pctō mōrli
Lu. xvi. cū diues in inferno diceret.
Pat abrahā miserē mei: r̄ndit. fili re
 cordare: qz precepisti hō in vita tua.
Glo. Quicqđ fecisti boni in vita tua
 pro eo recepisti hō t̄palia nec mō ha
 bebis et̄na. **Et** fuit ita añ icarnatio
 nē x̄pi. **Isa. i.** Si volueritis et audieri
 tis merlō terre comedetis. **Itē** p lo
 no fcō in mōrli aliqñ dat de⁹ pctōri
 cōtritiōē et auertit eū a vita sua ma
 la vt habil sit et fiat ad suscipiendū
 grām. **Sicut** p̄t in paulo q̄ licet essz
 p̄secutor x̄pi et suoz: tñ castitatē ser
 uauit et iusticiā dilexit: iō dñs respe
 xit eū et ipsū cōuertit. **Itē** bonū factū
 in mōrli minuūt penā in inferno: hoc
 nō ē ita itelligēdū qz pena quā debe
 at sustinē minuat p q̄ dānat⁹ ē: s. sic
 itelligēdū ē: si in illo t̄pe male fecit
 qñ bona opa fecit: tūc maior fuit
 set sua pena q̄ nūc sit. **Ideo** facta hō
 in pctō mōrli nō p̄sūt hōi q̄tū ad vi
 tā eternā. **Si** etiā aliqñ cōstruēt mil
 le claustra et postea cōuertēt et scissi
 mus fiet: nihilomin⁹ mercedē nō rec
 peret p factis in mōrli pctō. **Exēplū**
 in saul q̄ multa bella puguit p p̄lo
 dei s. qz in pctō mōrli fuit. dō nō pla
 cuit. **Legit** etiā qz rex qđā p̄t vanā
 glām cōstruxit pulcherrimū templū
 p̄cipiēs vt null⁹ ad hoc aliquā ele
 mosinā daret: s. ipse de sūptib⁹ suis

oīa spare voluit. **Erat** autē qđā pau
 percula vidua s. deuota: q̄ libēter ali
 quā elemosinā ad structurā edificij
 dedisset: s. non audebat. **Verūtñ** qñ
 asinū q̄ lateces et aquā portabant ad
 structurā domū eius p̄trāsibāt ex de
 uotiōe dedit eis pabulū et fenu. **psūp**
 to t̄plo scripsit rex titulū sup ostiū
 t̄pli talē. **Itud** t̄plū edificauit rex
 sol⁹ et nō ali⁹. **Nocte** v̄o illa venit an
 gel⁹ dñi et deleuit illū titulū et sc̄psit
 aliū sic. **Templū** illud edificauit pau
 percula vidua q̄ pauit asinos et non
 rex. **Ece** i hoc p̄t qz nō placuit deo
 templū edificatū in supbia. et p̄pter
 vanā glām. **Scdm** malū qđ puenit
 ex pctō ē qz vnū pctm̄ trahit ad ali⁹
Gre. Pctm̄ qz mox p p̄mā nō delu
 itur: suo pondē ad aliud trahit: sicut
 p̄t in malefactorib⁹ q̄ postq̄ male fe
 cerūt: negāt mētūtur et p̄iurāt. **Exē**
 plū in Cayn q̄ post fratricidiū mētū
 bat cū dñs q̄rēt ab eo dīcēs. **Vbi** est
 Abel frat̄ tu⁹? **R̄ndit.** Rescio dñe et c̄
Ge. ij. **Itē** exēplū in dauid q̄ p̄mo
 peccauit i oco. qz alijs eūtib⁹ ad ad
 plū: ipse domi vacauit oco. **De** oco
 peccauit in visū. qz incaute insperit
 mulierē. s. **De** labeār: de incauto vi
 su cecidit in cōcupiaz malā et post cō
 cupiscētiā malā cōmisit adulteriū. **de**
 inde cecidit in fraudē volēs palliare
 pctm̄. mittēs p v̄ria et precepit ei vt
 dormiret cū vxore sua vt sic part⁹ si
 bi ascriberet. **deinde** cecidit i homia
 diū. **deinde** in placentiā pcti. qz placu
 it sibi qz v̄rias fidel̄ miles ocalus eat
 cū sibi nūciatū erat. **Rota** hysto. ij.
Re. xi. **Qui** vnū pctm̄ nascat ex alio
 p̄t sic. **Supbia** ē minū oīm alioz pec
 catoz. qz hō supb⁹ dolet qz sit alius
 hō sibi filis vel supra se et sic ex super
 bia nascit inuidia. **Inuidus** de facili
 irascit illi cui inuidet. et sic ex inuidia
 nascit ira. **Iracundus** aut cū nō p̄t se
 vindicare. turbat et tristat. et t̄pō

fit ad seruitiū dei et sic accidia dicitur ab ira. Accidiosus autem cum nō occupat se diuinis reb⁹ . oportet ut occupet se terrenis temporalib⁹ et mundanis . qz aīa humana ociosa esse nō potest . et sic incipit occupā . s . concupiscere temporalia . et tūc oīe auaricia ex accidia . Auar⁹ autē et diues . qz magis abundat in diuitijs magis vult parāre in cibo et delectari in potu . et sic nascit deinde gula . Gulosus q̄ bene nutrit carnē . de facili accendit ad luxuriā . Ido dicit Ephē . v . Nolite inebriari vīno in quo ē luxuria . et sic patz quō vnū pctm̄ trahit ad se aliud . Tercū malū siue damnū qd̄ puenit exnti in mōali pctō est qz p se resurgere non p̄t . Exemplū in pisce qui hamum intrat p se sed sine adiutorio exire nō p̄t . Sic pctōz p se in peccatū cadit si sine adiutorio dei p se resurgē nescit . Ido dicit Osee . xij . perditio tua ex te isrl̄ . tātūmō ex me auxilium tuū . qz qz sine dei adiutorio et gratia nullus resurgere valet . qz nullus p̄t pctā dimittere . nisi solus de⁹ . vt patz in primo hōie Adam . qui cum in peccatuz cecidisset . in quinqz milib⁹ annoz nō potuit resurgere . nisi mediante grā diuina . Quartū malum qd̄ puenit homini existēti in pctō est qz saluandus retardat a glā . Quāuis em̄ hō peccatū cōfitē et i grā deo dicit . tamē peccatū qd̄ fecerat retardat et ipedit eum qz non p̄t statim ad aspectū dei peruenire . Sed oportet vt hō suppleat in purgatorio qz nec inquinatuz intrabit i regnū celoz . Sap . vij . Nihil inquinatū in eā incurrit in eā . s . dei sapiantia . et hoc ē qd̄ dicit Aug⁹ . Purgandus ē igne purgationis q̄ in aliud seculū distulit fieri cōuersionē . Vni⁹ figurā habem⁹ in absalon qui postq̄ recōliat⁹ est patri suo . mansit duob⁹ annis in iherusalē . qz nō h̄ euit ei faciē patris sui vidēre . n . Rs .

xiiij . Nam legitur de sancto quoddam qz corp⁹ eius in feretro iactis miraculis clariuit . tamen anima eius in purgatorio existente . Rogemus . et c .

Dominica . ix . Ser . Cxxij .
Non sum⁹ concupiscētes malozum . p . Coz . x . In verbis apostolis hortatur nos ap̄la vitare malā concupiscētiā que duplex ē . s . concupia carnis . i . luxuria concupiscētia oculoꝝ . s . auaricia . i . Io . ij . Omne qd̄ est in mūdo aut ē concupiscētia carnis vel concupiscētia oculoꝝ . Prima concupiscētia ē carnis q̄ est luxuria . hanc vitare debem⁹ p̄p̄ multa . Primo qz inquinat hominez siue aīam que est templum spūs sancti et enat a se deū . s . m̄ illud . i . Coz . iij . Nescitis qz templum dei estis vos et spūs scūs habitat in vobis . seq̄tue autem . Si q̄s templum domini viola uerit disperdet illum domi⁹ . et hoc facit luxuriosus q̄ enat deū de aīa et facit de tēplo dei . i . aīa stabulū bruto eū . i . demonū . Vni⁹ figurā hēim⁹ p ielabel q̄ de vinea naboth fecit ortum oleoz . Nota hysto . iij . Re . xxi . Rex achab dixit ad naboth . Da mihi vineam tuā vt faciā mihi ortū oleoz . et ille noluit hēditatē patris sui vendē et turbat⁹ rex piecit se in lectū et noluit comedē . tūc scripsit vxor sua ielabel lras ad iudices terre vt cōuenirēt ad iudiciū et iudicarēt naboth ad mortē eo qz offēdissz regē . et illi timētes iudicauerūt naboth ad mortē vt lapidarēt eū . et sic facta ē vinea i ortū olez . Per ielabel moralit̄ intelligitur steequilimū . i . lutū et signat luxuriā q̄ immūdiōz ē q̄ aliqd̄ aliud lutū . Ser . Rō sic fetet putrid⁹ camis in cōspectu hōim̄ : sicut pctōz in cōspectu dei et angeloz . Per vineam signatur anima quā plātauit de⁹ ad habitandū in ea qua vult esse sicut vitis

in vinea **Jo. xv.** Ego sum vitis vera et vos palmites: qui manet in me et ego in eo: hic fert fructum multum. **Quia** quae habet vitem. id est christum in sua vinea non habuerit: non potest ferre fructum. **Unde** sequitur: quod sine me nihil potestis facere: supple quod meritorium est et sicut vinea quam vitis floret non potest in ea esse serpentes et vermes. sic in anima quod diu floret ista vitis. id est christus: serpentes. id est demones in ea manere non potest. **Dicit enim Cantico. ij.** Vinee florentes odorate dederunt. **Genes. xl.** Videbam coram me vitem in qua erant tres paginae paulatim crescere gemas et post flores et uvas maturescere. **Tales** uvas expressi in calice. et poculum dedi pharaoni. **Secundum Crisostomum.** flores praecedunt gemas et sequuntur tandem uuae. sic bone voluntates de bonis cogitationibus: postea sequuntur uuae. id est bone operationes. **Ecclesi. xxiiij.** Flores mei fructus honoris et honestatis: sicut dicit in psalmo. **Exterminauit** eam aper de siluis et singularis fera de pastus est eam. **Aper** est animal luxuriosum qui exterminauit vineam. id est animam **Isaia** sequitur de iesabel: id est luxuria: quae mutat vineam in ortum oleae et incipiunt in ea habitare vermes. id est demones et expellit deum. **De** immundicia habet peccati ponit exemplum in vitaspata quod quidam heremita existens adulescens ambulabat per heremum: et uenit duo angeli in specie hominum et ambulabant cum eo: et inuenerunt cadaver hominis mortui fetidum. **Heremita** non uales sentire odorem. obstruxit nasum. et illi non. deinde occurrit quidam adulescens. tunc angeli obstruxerunt nares suas. **Cum** quod heremita quereretur causa illius. dixerunt angeli: tu cum sis caro sentis fetorem carnis. nos cum sumus spiritus sentimus fetorem anime. **Adulescens** ille luxuriosus est. et plus fetet in conspectu dei et angelorum quam aliquod cadaver in conspectu hominum et ideo illud uicium maxime est fugendum

Secundo luxuria fugenda est quia per eam dominus maxime ad iracundiam prouocatur. sicut patet **Rumeri xxv:** ubi dicitur quod cum rex balaath non posset expugnare filios israel quia dominus erat cum eis nec potuit eos maledicere balaam. **Tunc** propheta balaam dedit consilium balaath regi quod mitteret mulieres et uirgines speciosas cum uenialibus suis ad tentoria filiorum israel: ut ille alliceretur ad se iuuenes et faceret eos secum peccare et tunc deus eorum desereret eos: et tunc posset eos expugnare. et sic factum est. imisse sunt uirgines pulcherrime principis et peccauerunt cum eis filii israel. **Itatus** itaque dominus praecipit **Moyse** ut suspenderet omnes principes populi in patibulum. quia permisissent peccare filios israel cum illis. **Zambri** autem princeps unus duxerat **Cophin** filiam cuiusdam gentilis et coram omni turba factus est eam habere et intrauit tabernaculum suum cum illa. et coram omni multitudinem peccas cum illa. **Et** surgens. **Phinees** arrepto gladio intrauit per eos et interfecit ambos et plaga cessauit quam immiserat dominus in populum. **Et** fuerit occasi viginti quatuor milia hominum. **Ecce** patet quomodo dominus per hoc uicium ad iracundiam prouocatur immo fere totum genus humanum deleuerat per diluuium propter luxuriam. **Genes. viij.** **Ideo** monet nos apostolus **Ephe. v. d.** **Fornicatio** autem et immundicia non inuenietur in uobis. **Tertio** fugenda est luxuria. quia homines speculariter excaecat. **Ubi** gregori. **De** luxuria carnis generatur caecitas mentis. **Ideo** excaecat hominem quod non agnoscit creatorem suum. **Osee. v.** **Spiritus** fornicationum in medio ipsorum et deum non agnouerunt. **Istud** figuratum est per samphonem qui propter luxuriam excaecatus est. **Rota** hystoria. **Judi. xvi.** ubi dicitur quod ualida fecit eum dormire super genua sua et abbasit sibi crines suos. et ita perdidit fortitudinem suam. et tunc uenerunt inimici sui et excaecauerunt eum. **Per** ualida

significat luxuria q̄ facit hōiem d̄de
mire p̄ delectationē malā. et sic exce
cat hōiem **Sap. ij.** Excecauit eos ma
licia eoz hoc mō fuerūt excecātī duo
seniores p̄ cupiam susāne. **De qb̄**
dz Dani. xij. Declinauerūt oculos su
os ne viderēt cēlū nec recordarent̄
iudiciorū iustoz. **Gre. i. mora.** Si cō
diti sum⁹ mirabiliter vt rō aiā et aiā
possideat corp⁹ vite. rō aiē a corpis
passiōe repellit. si nō prius aiā a rōe
possidet. **Quid aliud ē passio corpis**
q̄ temptatio carnis q̄ rōnē extinguit
ne refreneē. Quarto fugēda ē luxu
ria qz aufert hōi sensus et facit eū fa
tuū. **Ecci. xix.** Vinū et muliēs aposta
tare faciūt sapiētes. **Ihero.** Quis sa
lomone sapiētior. et tamē a muliē in
fatuat⁹ est. **ij. Re. xi. dz.** Inuertēt
muliēs cor ei⁹ cū iā esset senex vt seq̄
reē deos alienos. **Exēplū in sapiētis**
limo pho Aristo. q̄ ita fatu⁹ fuit p̄
muliēs vt vna mulier eq̄tauit eū.
hoc tamē moralit̄ est intelligēdū vt
Aristo. dicat̄ eq̄tat⁹ fuisse p̄ mulie
rē **Nam mulier ista dz esse phia q̄ eq̄**
tauit mentē et animū ei⁹ ita vt ple
nus amore eius oīa eque et sapiēter
scribēt naturalit̄ saltē. Sz si dicat̄ de
pho. ille fuit dict⁹ noīe aristomin⁹ :
sic similit̄ multi diligūt muliēs qz fa
tue agūt in seculo sic qz plus diligūt
muliēs q̄ deū. q̄ propt̄ eternalit̄ dā
nabūtur. **Exēplū.** Quidā miles tur
pit̄ adamauit vxorē alteri⁹ militis.
cōtingit aut̄ ipsū mare trāsire. cumqz
ibi infirmaret̄ et morti appropinq̄ret
ita fatu⁹ erat et ita excecāt⁹ amore
mulieris : qz nec coicere nec cōfiteri
voluit. **Precepit aut̄ seruo suo vt eo**
mōrtuo cor suū amice sue i pixide por
taret. qd̄ cū feciss̄ et reuertus vellet
it̄rare cast̄ illi⁹ d̄m̄ occurrit ei vir
ei⁹ et q̄siuit ab eo qd̄ de trās marinis
partib⁹ portaret. et cū nihil respōde
ret coegit eum vt dicēt. et accipies

cor istud cōditū in pixide et bene co
ctū dedit vxori sue vt comedēt. **Cū**
qz comedisset q̄siuit de domina. di.
Dilexisti etiā illū militē q̄ mare trās
uit. At illa rubedine pfusa loq̄ nō au
debat et dixit miles. **Scatis domina**
qz cor dilecti v̄i vob̄ de trās marinis
partib⁹ missum comedistis **Et illa re**
spōdit. Et certe ego p̄ illū abū nun
q̄ aliū abū comedā et inēfat̄ seipsā
Ecce quō luxuria istos duos fatuos
fecit et excecavit. Quinto luxuria fu
giēda ē qz nō p̄mittit hōiez facē opa
meritoria : s̄ cōpellit hōiem carnalit̄
cogitare loq̄ et cōcupiscē. **Greg.** Cū
luxuria mentē inuaserit. nullū bonū
cogitare p̄mittit. et toties pctm̄ mōr
le cōmittit quoties cōcupiscit mulie
rē eā inspiciēdo. **Mat. v.** Qui vide
rit mulierē ad cupiscēdū eā iā me
chat⁹ est eā. et c. et sic luxuriosus p̄t
cōmittē vno die centū vel mille pctā
mōrta **Et qz plus est doctores volūt**
qz morosa delectatio sit pctm̄ morta
le. etiā si nō velit facere qd̄ cogitat
tamē qz cū cōsensu in cogitationib⁹
carnalib⁹ morat̄ et delectat̄ mortalit̄
peccat. **Exemplū legiē qz quedā vir**
go qz audierat vnā cātē carnalē
cātare cū delectatione licet cōfessa fu
erat atē mortē tñ. xv. dieb⁹ p̄ hoc
in purgatorio fuit : sicut ipsa retulit
cuidā scō viro cui apparuit **Si hoc fa**
ctū fuit p̄ delectationē tñ : qd̄ erit
p̄ opationē **Sexto luxuria fugēda**
est qz corp⁹ hōis cōsumit hic i p̄sēti et
aiā eternalit̄ dānat i futuro. **Pe p̄**
mo hēm⁹ exemplū i amō filio dauid
qui p̄ amorē carnalē quē habuit
ad thamar sororē absolō egrotauit
et tādē eā violauit : p̄ qd̄ etiā vitā
amisit. nā absolō ipsū interfecit. **ij.**
Re. xij. Exemplum i elsaia mulier
quedā adulterio vtebat̄ et quedam
maxie diligebat. qd̄ cū viro ei⁹ ino
tuiss̄ : insidiabat̄ illi. et ille fugā cepit

Post aliquos dies ille occulte rediit et sevit in domo cuiusdam amici sui. quod cum illa intelligeret. surrexit cum magno desiderio currere ad eum: et cum tanto desiderio super collum eius cecidit et applexas eum mortua fuit. et ille vix solvens brachia eius de collo aufugit. Qui autem animam donat in futuro. perz. i. Corin. vi. vbi dicit. Regni fornicarum neque adulteri regnum dei possidebunt. Vbi Augustinus. si pie et caste vixeritis sine fine in celo gaudebitis. si impie et luxuriose vixeritis in eternis inferis subiacebitis. Vnde dixit susanna quoniam senes temptabant eam de luxuria. Si enim malum hoc egero mors mihi est seculi eterna. Dani. xiiij. De qua nos custodiat qui sine fine vivit et regnat Amen.

De eodem Sermo. Cxxv.

Rede ratione villicatois tue Lu. xvi. Ita potest esse verba dei ad quemlibet hominem. Omnes enim reddituri sumus rationem de tota vita in futuro. Sunt enim multa de quibus reddere debemus rationem. Primo de cogitationibus Sap. vi. Ipse scilicet deus cogitationes vestras scrutabitur. Lu. xii. Capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Caput est intellectus: capilli sunt cogitationes que deo patent: quas etiam omnes numerabit. Gre. Oia districte non solum facta sed etiam cogitationes pensantur a domino. Quid ergo faciemus de incessu corporis: si sic subtiliter cogitationes cordis iudicat. Legitur in vita spa. quod quidam frater venit ad abbatem suum monendum. Pater dic mihi aliquid verbum edificatorium. Cui ille. Vade et fac cogitationes tuas sicut ille qui est in carcere. ille enim cogitat frequenter ubi est iudex et quando venit et quod respondet ei. et sic frequenter occupatur. Ita debet quilibet homo cogitare interim quod est in carcere corporis: quod oportebit eum stare ante tribunal iusti iudicis. scilicet christi et reddere rationem de omnibus cogitationibus. verbis

et operibus. si hoc sepe cogitaueris saluus eris. Certe si homo semper cogitaret quomodo oportebit eum reddere rationem de cogitationibus: sepe cor suum ab inutilibus et malis cogitationibus abstraheret. Secundo debemus rationem reddere de locutione. Mat. xii. Dico autem vobis quod de omni verbo otioso quod locuti fuerint homines super terram reddent rationem in die iudicii. Gre. Si de verbo otioso reddenda est ratio in nouissimo die. Pensandum est quanta mala multiloquum sequuntur. Ser. Si futuram cogitatio de verbis otiosis discussionem: non valde displicet tibi silentium. si autem peccatum est inutilia loqui: multo magis in ecclesia fabulari. Legitur de sancto Martino quod dum semel missam celebraret: beatus Brictius suus diaconus dyabolus vidit retro altare sedentem et scribentem et cum deficeret pergamenum voluit illud dentibus extendere et rupto pergameno: collisit caput ad murum. quod videns beatus Brictius cepit iri. Cuius quereret beatus Martinus. ut diceret sibi quod visisset: dixit illi. At ille interrogans dyabolus quid scripsisset respondit. Verba otiosa que loquuntur homines in ecclesia scribo. Itaque legitur de sancto Syro episcopo ianuesi. qui simile visionem vidit in ecclesia. Tertio sicut reddenda est ratio de indiscreta locutione. ita est reddenda ratio de indiscreta taciturnitate. Si autem enim partim est indiscreta locutio. sic etiam indiscreta taciturnitas. Iosephus dicit Eccle. iij. Tempus loquendi et tempus tacendi. Gre. xxxij. Si speculator viderit gladium venientem et non sonuerit bucina et populus se non custodierit: venientque gladius et tulerit ab eis animam sanguinem eius de manu. scilicet speculatoris reuerentia. Per speculatores intelliguntur prelati ecclesie que sunt ad hoc positi ut delinquentes corrigant. errantes dirigant. Si viderint subditos peccare et tacuerint siue propter timores. siue

pp̄ amorē. siue negligētiā et illi i peccatis mortui fuerit: dñs. requirēt iustas illas ab eis i die iudicij. **Isa. lviij.** Clama ne cesses q̄si tuba exalta vocē tuam et annūcia p̄lo meo sceleā eoz et domui iacob pctā eoz. **Ilud figuratū fuit Exo. xxxix.** ubi dicit qd dñs p̄cepit qd i hincubria p̄ficiat fierēt tintinabula aurea ut possz audiri a s̄bditis suis qñ p̄cedēt. sic p̄lati dño dñt sonare ut possint audiri a s̄bditis. nō debent tace neq; dissimulare correctioez. **Vñ dñs Ez. iij.** Fili hoīs dedi te speculatorē dñi isrl̄ audiens ex ore meo s̄monē annūciab eis. **Si ergo me dicē te sermonē ad ipiū nō fueris locut⁹ morieris:** ut se custodiat a via sua et iniquitate sua morietur: s̄anguinē e⁹ de manu tua req̄rā. **Exēplū.** Duo clerici erāt se mutuo diligētes: quoz cum vnus mortui appropinq̄ret adiurat⁹ ē ab alio ut rediret et statū suū sibi reuelaret. **Mortu⁹ ergo rediit et seipsū dānatū asseruit.** et q̄siuit ille de statu p̄latoroz. et nūero dānatoz. **Et ille pot̄erit sibi litterā ut legēt.** et erat scriptū i ea sic. **Oēs p̄ncipes isrl̄ et rectores tenebrāz vniuersi ecciaz p̄latis tartareā salutationē ac.** qz optime q̄ nrā sūt factis. et nob tot animas p̄ negligētiā trāsmittitis qz vix lata et spaciōsa via eas capit. sciatis vos digniorē habituros retributioez in tpe oportuno. **Tūc ille hęc legēs stupēs et dolēs ait.** **Rec ego curā aīa rū tenebo:** et dimisso bñficio ordinē i traui et religionē. **Quō dē m⁹ reddē rationē de tpe.** **Ber.** Omne tēp⁹ tibi ip̄ensū req̄ret a te: q̄lit fuerit expensū. **Anselm⁹** O lignū aridū et inutile qd in illa die respōdet cū exiget a te vsq; ad ictū oculi omne tēp⁹ tibi viuēdi ip̄ensū. **Ber.** Nihil p̄cios⁹ tpe sed heu hodie nihil vilius reputatur. **Gre.** Nō parū estimes tps qd i factis vel dictis exp̄dit oculos. **Volat em̄**

v̄bū irrōnabile ultra tps irreuocabile. nec aduertit hō qd amittit cū magñū pctm̄ committit tūc cōsumit inutilitē tps: vñ de hoc maxie cōfite dū ē. **Exēplū** de btō augustio q̄ inē alia cōfess⁹ fuit qz stās i agro vidit canē lepore agitātē. et stās i domo vidit araneā capiētē muscas cū reti suo qd texerat. **Hoc idē cōfitebat⁹ qz i eo tpe suū tps inutilitē cōsumpsit:** qñ talia aspexit et nō tm̄ de asp̄cū: vr̄uēciā de gressu vel d̄ alijs ecā motib⁹ l̄ sc̄lib⁹ corpis exiget de⁹ rōnē a nob. **Job. iij.** Rōne ip̄e cōsiderat vias meas. et cūctos gressus meos dīnuērat: ut nec minutissimē cogitatioēs nec v̄ba tenuissima q̄ apd me vsu viluerūt. ei⁹ iudicio i discussa remanēt. **Quō dē m⁹ reddē rationē de op̄rib⁹ nr̄is. ij. Cor. v.** **Oēs nos manifestari oīz ante t̄bunal xp̄i ut referat vnusquisq; p̄pria sicut gesserit i corpe siue bonū siue malū.** et solū nō mala opa vult dñs iudicare: vr̄uēciā l̄o. **Ps.** Cū occipero tps sc̄z iudicādi ego iusticias iudicabo. i. opa l̄o iudicabo q̄li intētiōe sc̄a sint. **Ilud.** Ad districti examē iudicis: nec iusticia iusti secura ē n̄ pietate dīna. ut et ip̄a iusticia q̄ q̄sq; iust⁹ ē. dō iustificāte iustificet. et tūc iust⁹ vix saluabit. **Imp̄ij** ego qd faciet. **Vñ ap̄ l̄s. i. Cor. iij.** Nihil mihi cōsciū sū. i. in nullo remordet me cōscia: nec in hoc iustificat⁹ sū. i. nō me iustū puto. q. d. qz forte h̄o occultū qd ego ignoro et de⁹ scit. **Ps.** Ab occu. meis mūda me do. et ab alienis p̄cc̄ tuo. **Sexto** reddē dē m⁹ rōnē de gressib⁹ nr̄is. **Job. xxxi.** Rōne ip̄e cōsiderauit vias meas et cūctos gressus meos dīnumerauit. **Gre.** Sic de⁹ vniuscuiusq; vias cōsiderat. **Req̄e in sermo.** **Vi** dete man⁹ ac. **Septimo** reddēda est rō d̄ bonis nob a dō collatis siue tp̄alib⁹ siue nat̄alib⁹ et d̄ bonis neglectis. **Eccl̄s. xi.** In bonis sit cor tuū et sc̄ito

q̄ pro oib⁹ his ducet te de⁹ ad iudicium. Nā bona t̄palia sūt diuītie ⁊ honores ⁊ dignitates p̄ q̄b⁹ reddēda ē ratio. Bona naturalia sūt sanitas. fortitudo. pulchritudo. scia. eloquētia. sapiētia. vox cantādi ⁊ alie ḡtie ⁊ s̄bilitates q̄ ad laudē dei ⁊ ad iuuamen pximi debēt expendi. Qui autē hęc neglexerit: cōtinget illi sicut seruo nequā qui abscondit pecuniā dñi sui. Mat. xxv. vbi d̄r de seruis q̄bus dñs talēta cōmisit vt lucraretur. ⁊ reuerso dño ratiōnem exegit ab eis vt habeēt in euāgelio: qd̄ exponens. Gre. ait. Quis itaq; hō iste est. nisi noster redēptor ihesus x̄ps Rogem⁹

Dominica decima. Ser. Cxxvi.
 Sermo p̄t dicere dñs ihesus nisi in spū scō. p. Chyrim. xij.
 Multi sūt hoīes qui dicūt q̄ sint serui ihesu x̄pi sed nō sunt. quia dñs nō reputat eos suos. Oñdit autē ap̄ls in v̄bis p̄positis q̄ sunt illi q̄ p̄t sint dicē q̄ sint serui ihu x̄pi. ⁊ d̄r q̄ nullus p̄t dicere ih̄m x̄pm esse dñm suū ⁊ se seruū eius. nisi sit i caritate. Vñ dicit Glo. Nemo p̄t dicere ihs est dñs me⁹ ⁊ ego sū seruus ei⁹. nisi in spū scō. ⁊ nisi sit in caritate qd̄ ē maius donū spūs sc̄i. Sciendū autē q̄ multa sūt q̄ faciunt hoīem seruū ihu x̄pi. Primū ē obediētia que sup oia deo placet. i. Re. xv. Melior ē obediētia q̄ victima. Videm⁹ q̄ terrem primaps nolūt habere seruos inobediētes: multo magis rex celestis cui obediūt oēs creature. Actu. v. Magis oī obediēre deo q̄ hoīb⁹. Hęc at obediētia debet p̄cedē ex caritate. Johan. xij. Si diligitis me mādata mea seruate. scz ex caritate ⁊ dilectione. nō ex timōre seruili siue coacti. Coacta em̄ seruicia non placēt deo. Quidā em̄ obediunt deo. ⁊ faciunt bona opa. q̄ timēt p̄nā inferni. alij

plagā in corpore vel in reb⁹ vel infamatiomb⁹. ⁊ ideo fugiunt p̄cā ex timore magis q̄ ex caritate. si em̄ scirent nō esse infernū. ⁊ si possent absq; periculo corpis facere multa mala cōmitterēt: que nō audēt modo facere. Isti obediūt dō tanq̄ asin⁹ dño suo. Asinus nihil opatur nisi flagellat⁹. sic et illi nolūt obediēre deo. nisi flagellant⁹ a deo p̄ infirmitates vel tribulationes tūc incipiunt inuocare deū. si aut figuratū est. n. Re. xij. in ioab qui noluit venire ad absolōnem. ⁊ obediēre ei. nisi p̄us succēderet segetes ei⁹. tūc obediuit ⁊ q̄si coact⁹ venit. Exemplū in paulo qui statim se obediēre p̄misit: q̄n a dño flagellat⁹ fuit dicens. Domine qd̄ me vis facē. Sed nūc tales cū paulo si in obediētia perseueraret meli⁹ haberēt. Sed plures sunt q̄ quādo infirmantē obediēre ⁊ meliorare se p̄mittūt. sed q̄ cōualuerūt manēt sicut prius. vnde versus Demō languebat bon⁹ monachus esse volebat. Sed dum valuit māsit vt atē fuit. Tales sūt similes pharaom q̄ quotiēs flagellabatur a dño totiēs p̄misit se obediēre deo. Sed cessante plaga. obediēre recusat. ⁊ sic de cetero vici⁹ plagat⁹ obediēre noluit. ⁊ ido eū in mari rubro cū oibus suis submersit. Exo. xij. Sic etiā timēdum ē de illis qui i infirmitate v̄l necessitate deo ⁊ sanctis p̄mittūt ⁊ nō reddūt cum euadūt. Exemplū. Brito quidā noīe debebat quādam vaccā cum vitulo ad foruz ducere. ⁊ cū esset in mari ⁊ tēpestas maxima esset voluit btō michaeli vitulū offerēdū si euadēt. s̄ cū euasisset dixit. Michael cū essem i mari p̄misit tibi vitulū. s̄ q̄ mō sū i t̄ra ⁊ secur⁹ nihil tibi dabo. ⁊ subito venit fluxus maris ⁊ inuoluit eū cū vacca ⁊ vitulo ⁊ s̄mersus ē. Iso d̄r Psal. Vouete ⁊ reddite dō vestro. Quidā vō

obediunt: nō ex caritate: sed p̄p̄tē lō
 tpalia. qz tā diu obediūt deo q̄ diu
 bñfīcū eius sentiūt. ⁊ ī reb⁹ tpalib⁹
 prosperant. Tales sūt sicut accipiter
 qui obedit dño suo p̄p̄tē escā. Tales
 em̄ fuerūt iudei q̄ diu pluit illis de⁹
 māna de celo ī deserto. coluerūt eū ⁊
 seruiērūt ei: s̄ postq̄ cessauit. fūire
 ceperūt dñs aliem̄s. S; si multi adhuc
 sunt q̄ seruiūt deo ⁊ dāt elemosinas
 cū sentiūt p̄speritatē ī tpalib⁹. s̄ qñ
 immittit eis dñs aliq̄s t̄bulatiōes vel
 infirmitates. statim mueruat̄ oīa
 deū ⁊ ipatiēter loquūtur dicētes. Nō
 possum dare elemosinas qz dñs obli
 tus ē mei. imittit mihi multas tribu
 latiōes. plura dāna q̄ alteri. qd̄ feci
 sibi q̄ ita mihi iponit dāna qd̄ me sic
 flagellat. Ecce apparet qz tales serui
 unt deo p̄p̄tē bona tpalia nō ex carita
 te: qz cessante p̄speritate: cessant a
 seruitio dei. Tales q̄ deo seruiunt tm̄
 p̄ tēp̄alib⁹ illos remunerat cū tpali
 bus. Exemplū. Erat qdā hō auarus
 et diues ⁊ nunq̄ elemosinas dedit: s̄
 tm̄ habuit seruū vnū qui eo nescien
 te elemosinas dedit. Qd̄ cū innocuū
 set dño irat⁹ est ⁊ posuit cū seruo ra
 tionē. ⁊ cū cōputasset inuenit oīa bo
 na sua duplicata. Tūc ait dñs seruo
 Video qz p̄ elemosinā fecit mihi dñs
 augmentū bonoz meoz. subtrahē
 mihi isto anno duplū ⁊ da elemosinā
 plus pauperib⁹ q̄ fecisti me nesciēte
 vt dñs duplicet bona mea. Quo fa
 cto āno futuro iuenit bona sua q̄ozu
 plicata. ⁊ sic rēcepit mercēdē tēpalē
 p̄ eterna. ⁊ iō tale seruitiū nō ē me
 ritorii: sed impfectū. Quidā vō obe
 diunt ex caritate sicut filij: q̄ licet ali
 qñ peccant a patre: attamē diligūt
 ipsū. Tales fuerūt sci martires. qui
 nullis aduersitatib⁹ potuerūt a xp̄o
 separari. Ro. viij. Quis nos sepabit a
 caritate xp̄i. tribulatio. an angustia
 an p̄secutio. an fames. an nuditas.

an gladius. q. d. Nihil ē quod possit
 nos a caritate xp̄i sep̄are neqz etiam
 mors. Cant. viij. Fortis vt mors dile
 ctio: immo multo fortior qz omnem
 mortem superat. Talis fuit iob cui
 abstulit dñs oēm substātiā suā.
 liberos ⁊ corpis sanitatē. ita qz in
 sterquilino iacēs. testa famem rade
 bat. ⁊ tm̄ dicebat. Ecce si occiderit me
 tm̄ sperato in eū. Vāc igit̄ obediētā
 h̄re debem⁹ si serui dei esse volum⁹.
 Debem⁹ etiā habere humilitatē qd̄
 est scdm̄ p̄ncipale. nam nō decet do
 minū humilē habere seruū superbū.
 Mat. xij. Discite a me. qz mi. sum ⁊
 hu. cor. Lu. xvij. Cum oīa bene fecerit
 tis dicetis. serui inutiles sum⁹. Vnde
 legiē Jo. xij. quādo domin⁹ lauit pe
 des discipuloz suozum dixit. Satis
 quid fecerim vob̄ ego domin⁹ ⁊ ma
 gister vester. vos vocatis me magi
 ster ⁊ dñe ⁊ bene dicatis: sū etem̄ Si
 ego laui vestros pedes ⁊ vos alter al
 teri⁹ debetis lauare pedes. s. op⁹ hu
 militatis vob̄ exhibui. ita vt vos faci
 atis. Per. Intollerabil prudētie est
 vt vbi se dñs maiestatis exinamuit.
 inflet vermiculus superbia ⁊ cōtume
 scat. Idē in epl̄a. Fortitudo vite fun
 damētū hūilitatis ⁊ puenēs ad fa
 stigiū caritatis. vis celsitudinē cape
 de: cape pus hūilitatis exēplū xp̄i. In
 signū h⁹ rei d̄. .i. Re. xvi. qz psal. ad
 duxit filios duos de qb⁹ dixit samuel
 Nō elegit dñs ex his Cui psal. Adhuc
 reliquus pius ē qui pascit oues Ille
 fuit dauid. Quo vocato: dixit dñs
 ad samuelē. Surge ⁊ unge ipsū ī re
 gē. Ecce qz hūiles elegit sibi ad fūiē
 dū. Dicit̄ at̄ ibi qz tres frēs noiati fu
 erūt reprobatī. viz eliab. ammadab
 et samaa. Quidā supbiūt pctm̄ suū
 nō curantes: dicētes. De⁹ est pater
 me⁹ ⁊ ego filius suus. quō possz me
 damnare Isti significant̄ per eliab q̄
 interpretat̄ pater me⁹ ⁊ deus meus

et tali supbia peccauit adam qui pu-
tauit se tantum precij esse apud deum secundum
sententiam beati augustini super gene-
se quod propter comestionem vniuersi pomi non
intraret aliquam penam. et quod de fa-
cili posset consequi veniam Superbiunt
quidam nolentes deo obedire. De qui-
bus dicit Job. Isti sunt rebelles et c.
Isti significatur per aminadab qui in-
terpretatur populus spontaneus qui si-
militer a deo reprobatur. Quidam autem su-
perbiunt nullum parem habere putan-
tes nec volentes qui significatur per
samaa qui interpretatur idem. Quod
certissime patet in spirituali creatura que
super deum se extollere volebat. sed
dicitur ei per prophetam. Verumtamen
ad infernum detraheris. Dugo. Su-
per lunam in celo nata est: sed memo-
ria quasi via vnde ceciderit: illuc re-
dire postea non potuit. Tertium est
quod qui vult esse seruus christi debet esse
mundus. id est castus. In cuius signum dicit
Daniel. p. quod nabuchodonosor rex pre-
cepit eligi pueros de filiis israel qui es-
sent sine macula et decoris forme qui
starerent in palatio suo. et sibi ministrare-
rent. In quibus verbis describitur qual-
debeat esse castitas serui dei. Primo
debet esse munda per integritatem. et
sine macula corporis et anime quod secundum
beatum Iheronimum nihil prodest virgine-
am habere carnem: si quis cum mente
nupserit. Sic debet esse decora. id est or-
nata virtutibus. quod secundum beatum Gregorium.
Nec bonum opus valet sine castitate.
ne castitas sine bono opere et specialiter
debet esse ornata verecundia. Et vere-
cundia debet esse comes castitatis.
quod per eam conseruatur. vnde Ecclesiasticus
xxvi. Gratia super gratiam: mulier
pudica. casta et facta. Quarto debet
esse ornata ut pro amore dei seruetur
quod significatur per pueros istos. De-
bet esse puer castus et purus in inten-
tione: nam sicut fatue virgines que que

fuerunt humanam laudem in sua castitate
de quibus Gregorius. Dum gloriam foris
appetit. in vasis suis oleum habere
noluerunt: de quorum numero fuit filia
iepte que volens in virginitate vitam
finire in duobus mensibus per motus
cum sororibus ambulans virginitatem
suam desleuit. Ideo secundum Hieronimum. in
epistola differunt homo pudicus et an-
gelus. non virtute sed felicitate. sed sit
illi castitas felicitior. huius tamen for-
tior esse cognoscitur. Item Castitas
sine caritate est lampas sine oleo: sibi
trahit oleum et lampas non lucet. tolle ca-
ritatem et castitas non placet. Roges.
De eodem Sermo. Cxxvii.
Uides ihesus ciuitatem fleuit
super illam. Luc. xix. Gregorius.
Omnis christi actio nostra est
instructio. In hoc enim legitur christum se-
pius fleuisse. et nunquam vel raro risisse.
sicut dicit augustinus docens nos in hoc mun-
do potius debere flere quam ridere vel gau-
dere. Debemus autem libenter flere propter
multiplicem lacrimarum utilitatem.
Prima utilitas est quod lacrima animam
lauit. quam per peccatum est demigra-
ta facies eius. Treno. iij. Demigra-
ta est super carbones facies eorum.
id est conscia peccatorum. quando car-
bo est igneus tunc est candens. quando
extinguitur tunc niger efficitur. Sic ani-
ma amore dei ignita. pulchra est et lu-
cida. secundum quod dicitur Cantica. vi. Tota
pulchra es amica mea et c. Sed quan-
do ignis caritatis per peccatum ex-
tinguitur. tunc nigra efficitur. Si au-
tem fuerit lota aqua lacrimarum super-
niuem dealbatur. Psal. Lauab me
et super niuem dealbabor. Ista aqua
lauit maria magdala. maculas anime
sue. quando lacrimis pedes domini tigna-
uit. Cum aqua ista lauabat se petrus
quam post trinitatem negationem recorda-
batur. egressus foras fleuit amare.
Gregorius. Maculas cordis sui asperit:

lauando ad fontē mie cucurrerit. s. xpm
Ambrosi⁹. O petre qd tibi pfuerūt
 lacime vite tuer doce me. **Si** docuisti
 silico. nam qz lapsus es anteq̄ fleres
 postq̄ fleuisti elect⁹ es vt alios rege
 res. **Greg.** O petre apostole. lacime
 tue q̄ abluunt pctā: gradu restituit
 et maximā irā premūt: et maiora pro
 mittūt. **De istis lacimis d̄ btūs Au.**
Pem̄tēs quicq̄ sordis post baptisimi
 purificationē extraxit: oportet vt ab
 luat saltē lacimis mētis. **Ista** aq̄ lac
 maz figurata ē p mare eneu: i quo
 ingressuri in tēplū et tabnaculū laua
 bāt pedes et man⁹. **Sic** q̄ volūt intra
 re templū celeste dūt lauare illa aq̄
 lacrimaz man⁹. i. opa. et pedes. i. af
 fectiones. **Her.** Exite lacme: exite.
 aperiantur cataracte miseri capitis
 mei: et nō erūpent gutte lacrimaz s̄
 flumina: si forte sufficiant abluē pctā
 quib⁹ irā dei merui. **Aug⁹**. Si tot⁹
 vertat in fletū: nō vt sint gutte lacri
 maz. sed abūdantia flumis digne tū
 non potero flere cum tāta sint mala
 mea vt oēm dolorem sua mutāt ma
 gnitudine. **Secūdo** lacime impetrāt a
 deo quicq̄ volūt. **Ihero.** Orō deū le
 mē. lacrima cogit. tergit et imperat
 et supplicat. **Vñ** cū ezechias deū pro
 vita sua orasset. dictū est ei. **Ecce** vi
 di lacrimas tuas et sanauī te: et ad hāc
 dieb⁹ tuis xv. ānos. **Ista.** xxxviij. et
 iij. **Re.** xx. cū anna oraret et flēt. ex
 audita ē orō eius a dño. et dedit ei fi
 liū noīe samuel. i. **Re.** i. **Thobias** et
 fara orauerūt cū lacimis: et exaudite
 sunt p̄ces eoz **Thobie.** iij. **Tercio** la
 crime dyabolū et ei⁹ temptatiōes fu
 gāt. **Gre.** Flāmas malaz suggestio
 nū citius extinguit vna lacrimaz.
Quācūq̄ vidit hō accēdi domū suā
 igne male cupie. dz redire ad aquā
 lacrimaz et extingue. **Aqua** lacmaz
 est sicut aq̄ bñdicta. **Sicut** em̄ aq̄ bñ
 dicta fugat dyabolū de tēplo materi

ali: sic aqua lacrimaz de tēplo spūali
 id ē aīa. **Hoc** figuratum ē **Exo.** xiiij.
 vbi d̄ q̄ pharao et exeret⁹ eius qui
 perseqbantē filios isrl̄ submersi sūt in
 mari rubro. **Per** pharaonē et exeret
 tū eius signat dyabolus cū oib⁹ suis
 suggestiōib⁹. q̄ pseqtur isrl̄ id est
 sanctos hoīes deū cōtēplātes. ille sub
 mergit in mari rubro id ē vincit per
 aquā lacrimaz et contritionis semp.
Quarto lacima letificat āgelos **Her**
Delice angeloz sūt lacime peniten
 tiū. **Dicit** etiā **Lu.** xv. q̄ gaudiū est ā
 gelis dei sup vno pctōre pm̄am agē
 te. **Exemplū** in filio pdigo ad cuius
 pm̄am icēpit pat̄ cum seruis suis epu
 lari et gaudē. **Lu.** xv. **Quinto** lacime
 mentē humiliāt. **Prover.** xij. **Meror**
 in corde iusti hūiliabit eū. et hūilitas
 est aqueduct⁹ p quē lacime defluūt
 et illū conatur dyabolus obstruē. **Ju**
dith. viij. p̄cepit holofernes inadi aq̄
 ductū **Ipsa** ē vallis ad quā descēdūt
 aque lacrimaz **Job.** xij. **Si** continue
 rit aquas: oīa siccabūtur. **Sexto** aq̄
 lacrimaz regnū celoz quasi qdā vi
 obtinet. **Mat.** xi. **Regnū** celoz vim
 patit. et violētū rapiunt illud. **Glo.**
Regnū celoz vim patit: cū pctōr ad
 illud tanq̄ ad locū alienū intrat per
 pm̄am. **Gre.** **Regnū** celoz vult capi
 nostris fletib⁹: qd̄ nris meritis nō de
 bet. **Her.** O humil lacrima: tuū est
 regnū aī facē iudias itrare nō vere
 ris. sola si intraueris q̄c̄q̄ petieris i
 petrabis. **Inimicis** accusantib⁹ silēt
 um ipom̄is et q̄ncq̄ ab ore iudias sen
 tentiā rapis. qd̄ plura. **Vincis** inuin
 cibile et ligas oīpotentē **Septimo** lac
 me oratiōes deo acceptabiles faciūt
Thy. xij. dixit angel⁹ ad **Thobiā** qñ
 orabas cū lacimis ego q̄ obtuli orati
 onē tuā dño. **Istud** figuratū ē **Leui.**
 v. et xij. **Offēbat** vnus q̄sq̄ duos tur
 tures aut duos pullos colūbaz dño
Colūba gemitū p cātu hz. **Colūbas**

ego dño offert q̄ cū lacrimis et genu
tu cordis aiam deo fuisse facit. Nas
vero lacrimas si nō habem⁹ debemus
petē a deo. In cui⁹ figura dicit Nume.
xx. q̄ cū filij isrl̄ transirēt p̄ desertū.
et non haberēt aquā: dixit moyses
ad dñm. Dñe exaudi clamorē populi
hui⁹ et aperi eis fontē aque viue et p̄
duxit eis aquā de petra vt et ip̄i bibe
rent et iumēta. Per filios isrl̄ intelli
gūtur fideles q̄ dñt clamare ad dñm
vt aperiat eis fontes lacrimarū de pe
tra. i. de xp̄o et de duricia cordis sui. l̄
vt mittat eis aquā gr̄e vt bibant et
ip̄i et iumēta. Legit Gene. xxvii. q̄
esau audiens q̄ amisit benedictionē
flevit eiulatu magno. et ysaac miseri
cordia mor⁹ dixit ad eū. In pingue
die t̄re et i rore celi erit bñdictio tua
Per ysaac itelligit de⁹ q̄ vidēs flētē
esau. i. pctōrē pp̄t p̄ditionē gr̄e: m̄ia
mor⁹ dixit. In pinguedie t̄re. i. in di
uitijs etnis et in rore celi. i. sp̄s sci ḡ
tia erit tua benedictio. Rogem⁹.

Dñica. xi. Sermo. Cxxvii.

Quistus mortu⁹ ē p̄ pctis no
stris. i. Corin. xv. In verbis
istis reducat nos ap̄ls ad me
moriam passionis dñi nri ihu xp̄i ne eā
obliuiscamur: s̄ in cōtinua mēoria ha
beam⁹. Sciendū aut̄ q̄ tria sūt q̄ de
bēt nos mātare ad recolēdū xp̄i pas
sionē. Primū ē si cōsiderem⁹ causā ip
sius passiois. q̄ aut̄ sit causa tāgīe in
verb̄s p̄positis. s̄ p̄ pctis nris passus
est. Isa. liij. Ipse em̄ vulnerat⁹ ē pp̄
ter iniquitates nr̄as. Ber. O amātissi
me iunem̄is q̄d cōmisisti q̄ talia patē
ris. q̄d scel⁹ tuū: q̄ culpa tua. q̄ cau
sa tue mortis? Ego sū cā tue mortis
ego occasio tue occasiois. me cōcupi
scētia illicita traxit ad arborē. te per
fecta caritas traxit ad mortē. Fidelis
est dñs: et merito diligēd⁹: q̄ seipsū
in mortē daret p̄ seruo suo q̄ furtū
cōmisisset. Hoc fecit xp̄s: nos pecca

ueram⁹ et mortē adiudicati eram⁹ et
xp̄s se p̄ nob̄ suspēdi permisit. Psal.
Que n̄ rapui tūc exsoluebā. Merito
talē fidelitatē cōtinue t̄cordari dēim⁹
Ecci. xxix. Gratiā fideiussoris tui ne
obliuiscaris. s̄ xp̄i Dedit ei aiam suā
p̄ te. Aug. Laudem⁹: amem⁹. adōre
m⁹ dñm n̄m ihu xp̄m. qm̄ p̄ mortē
ip̄s de t̄bris ad lucē: de morte ad vi
tā vocati sum⁹. et d̄ luctu ad gaudiū
et sic p̄t̄ cā sue passiois. s̄. pctā nr̄a.
Secūdo dēim⁹ recordari xp̄i passionē
pp̄t ei⁹ paupertatē. Ad q̄d nos monet
sacra sc̄ptura i multis locis. Treno.
ij. Recordare paupertatis mee. quaz
sc̄z p̄ te sustinui o hō. et nō solū i pas
siois: s̄ in oib⁹ dieb⁹ vite mee. Psal.
Paup̄ sū ego et i la. a iu. mea. Paup̄
fuit i natitate q̄ hospicio caruit. in
diuersorio nat⁹. i. p̄sepicio reclinat⁹.
vilib⁹ p̄amis arcuoluit⁹. Itē paup̄
fuit oib⁹ dieb⁹ vite suer adeo q̄ non
h̄iet vñ censū solue potuisset. Itē in
morte adeo paup̄ fuit q̄ non habuit
vbi caput suū reclinare possz. Lu. ix
Vulpes foueas h̄nt et vo. celi moos.
si. autē h̄pis nō ha. vbi ca. su. reclī.
Itē ado paup̄ fuit q̄ nud⁹ i cruce pe
pedit. Job. i. Rud⁹ egressus sū de vte
ro ma. mee. nu. re. illac. Itē ado pau
per fuit i amicis q̄ oēs amici ei⁹ deli
q̄rūt eū Job. xix. f̄cēs mei se elō. a me
et no. mei q̄si ali. reces. a me et deli.
me xp̄m. mei Isa. lxij. Circūsp̄xi et
nō eāt auxiliator. et q̄uis aliq̄ adesset
sc̄z maria. iohes et alij: tñ i nullo auxi
liū ei p̄bē potuerūt. ysa. lxij. Quesi
ui et nō erat q̄ adiuuaret me. Tercō
dēim⁹ recordari passionē xp̄i pp̄t ml̄
tas utilitates siue effect⁹. P̄ria utili
tas ē q̄ p̄ mortē suam sanati sum⁹.
Isa. liij. Liurore ei⁹ sanati sum⁹ in sā
guis effusioe. Ber. Mittitē fili⁹ v̄gis
fili⁹ altissimi iubeē occidit vt vulneā
nostra p̄ooso sanguinis sui balsamo
medicetur. Au. Magn⁹ ad nos vit

medic⁹ qz ubiqz mūd⁹ iacebat egro-
tus. **O**ēs em̄ vulnerati fuim⁹ vulnē
mortifero ex pctō ⁊ delectatione p̄mi
hoīs. sed xps nos sanauit sua mortē
et dolore: ⁊ hoc cōtinuē in memoria
habeam⁹. **R**ume. xxi. dz qz **M**oyſes
erexit serpentē eneu: ex cui⁹ intuitu
sanabant filij isrl̄ a morſib⁹ serpentū.
Sic hō per xpi passionis intuitū salua-
bit a morſib⁹ demonū. **I**deo dz **E**ccl̄.
xxxviii. **A**ltissim⁹ de terra scz corpis
sui fecit medianā. **V**n̄ monet nos be-
at⁹ **A**ug. **O** hō cogita quantū te dile-
xit deus tu⁹ vt restigia eius seq̄ris p̄
te vulnerat⁹ est vt te sanaret. p̄ te
mortu⁹ est vt te a morte suscitaret.
Secūda vtilitas xpi passionis ē pacis
reformatio. **P**am p̄ sanguinez suū re-
formata ē pax inter deū patrē ⁊ pctō
rē: q̄ nunq̄ reformari potuit in quin-
qz milib⁹ annoz. **A**pl̄s ad **R**oma. v.
Cum inimica essem⁹ recōciliati sum⁹
deo patri p̄ mortē filij eius. **I**n cuius
signū post resurrectionē eius cū ipse
apparēt discipul̄ suis annūciatū eis
pacē dicens. pax vob. nolite timere.
et oñdit eis pedes ⁊ man⁹ ⁊ latus de
quib⁹ sanguinē fudeāt in pacis refor-
mationē. **C**onsuetudo eāt quondam
apud antiquos qz in signū pacis fude-
rūt sanguinē aialis ad designādū: qz
quī illā pacē frangēt. illi⁹ sanguis
esset effūdend⁹. **S**ed xps p̄ reforma-
tione pacis nō effudit sanguinē aial̄
sed ppriū sanguinez. **S**m̄ qz dz **A**pl̄s
Heb. ix. qz per ppriū sanguinē intro-
iuit semel in sanctascōz vt nos deo
patri recōciliaret. **H**ebat etiā pacis
reformatio p̄cussione manū apd̄ an-
tiquos. **I**deo xps post resurrectionē
apparuit discipul̄ manus ⁊ lat⁹ ostē-
dendo. **T**ercia vtilitas passionis xpi
est. qz p̄ mortē eius libeātī sum⁹ a po-
testate dyabolī: ⁊ reducti in hēdita-
tē filij dei. **C**ol. i. **E**ripuit nos de pote-
state demonū ⁊ trāstulit nos ad reg-

nū filij dei. **E**xēplum. **P**uella quedā
per violentiā a quodā rege eiecta fu-
it de hereditate p̄ris sui. que cū nullū
adiutorē inueniret in terra sua: que
fuit in terra aliena. **V**enit autē quī
dam adolescēs aduena iniens bellū
pro ea tali pacto. qz si in bello morē-
tur: ipsi⁹ arma tenere deberet in ca-
mera sua vt illis visis semp̄ haberet
memoriā ipsius: ⁊ nullū alium duce-
ret. ⁊ si instaret alij cōsanguinei qz
deberet ducere aliū: respōdere debe-
ret. qz sup̄ hoc vellet se delibeāre. ⁊
tunc intrare cubiculū ⁊ respicere ar-
ma ei⁹ cruentata: ⁊ recordari sui vt
alienū nō reciperet virum. ⁊ sic factū
est. **P**er puellā totum gen⁹ hūanuz
significat. qd̄ per suggestionē dyabo-
li hereditatē suam dimiserat. ⁊ in to-
to mūdo non inuenit adiutorē. **E**ccl̄.
li. **A**spiciēs in adiutorium hominū ⁊
nō erat. **T**unc venit quidam adole-
scēs de aliens ptib⁹. .i. xps de celo de-
scendēs ⁊ formā serui accipiens pug-
nauit p̄ nobis ⁊ vicit **A**pc̄. v. **E**cce
vicit leo de tri. iu. **I**ta vt p̄ mortem
suā hereditatē quā perdidēramus re-
cupauit. **S**m̄ qz dz **D**eutro. iij. **M**oy-
ses separauit tres ciuitates refugij q̄
vna talis erat. **S**i q̄s aliquē occi-
deret: refugiebāt ad aliquā illaz. ⁊
ibi cū cōsanguineis occasi secur⁹ fuit
et nō audebat exire ciuitatē illam ⁊
redire in domū suam nisi post mortē
sūmi p̄ntificis. **M**oralit̄ homicide era-
mus qn̄ pprias aīas p̄ pctm̄ occidera-
mus. **I**deo expulsi sum⁹ de domo ⁊
hereditate nr̄a. .s. de paradiso: ⁊ eiecti
in exilium h⁹ mūdi ⁊ redire nō pote-
ram⁹ nisi mortuo sūmo sacerdote. .i.
xpo. **I**n hui⁹ signū dixit latroni **H**o-
me. eris in pa. **N**os igit̄ mēbra eius
cruētata āma. .s. crucē: laccā: clauos
et flagella i cubiculo cordis nei repo-
nē dēm⁹. ⁊ fidelitatis ipsi⁹ nūq̄ ob-
liuisci. nec aliuz sponsum aīe nostre

sibi preponere debem⁹. Rogem⁹

De eodem Sermo. Cxxix.
Qui se exultat humiliabit. Lu.
 xij. et xvij. In hoc euāgelio
 patet quod dānabil sit supbia: id
 fugiēda. Scēdū autē qd dupl' ex ē sup
 bia. s. interior et exterior. Interior ē q
 duplex. Prima ē qn hō credit se hēre lō
 sua a seipō et nō a deo. sicut ille q gl'a
 tur i bonis suis. i potētia l' sapia sua.
 Cōtra quos dr apl's. i. Co. iij. Quid
 hēs qd nō accepisti a deo. Si ergo ac
 cepisti qd gloriaris qsi nō accepisti.
 Quantū deo displicet ista supbia pz
 i dauid q p⁹ q multa bella pugneat
 et semp trūphaueat: putabat q de
 multitudine ppli hūc trūphū hēt et
 nō de adiutorio dei: et elapsus ē i sup
 biā et fecit pplm suū numerari. qd in
 tm displicuit deo q occidit vno die
 a mane vsq; ad vperā. lxx. milia
 viroz. Rota hyitōi. p. Paral. xxi.
 Istā supbiā hnt oēs igrati: q nō re fe
 rūt deo grās de bonis collatis. Talib⁹
 sepe subtrahit dñs grām quā dedeāt
 Ber. Ingūtudo ē vent⁹ vrēs: exsic
 cans fontē pietatis diuinetorē mē:
 feruorē grē. Cre. Nō ē dign⁹ dādis
 q nō refert grās de datis. et q grās d
 receptis fecerit: maiorē grām req̄rit
 Exēplū. qdā vic scūs multū tēptaba
 tur a spū fornicatōis: et cū āpli⁹ res
 stē nō possz i orōez se p̄sternēs dixit.
 Dñe ihu xpē grās tibi refero de oib⁹
 bñficijs in collatis et recognosco me
 nihil hēre n̄ de tua grā et mīa. et scio q
 a memetipō nō possū āpli⁹ resistē hu
 ic tēptatōi. vñ rogo vt mihi tua grā
 subueniat. et statim oīs tēptatio cessa
 uit. Ecce q hūilis fuit et a deo se oīa
 hēre cognouit. ideo dei grām meruit.
 Scēda supbia interior ē qn hō recog
 noscit se oīa hēre a deo q hz: et tamē
 sibi videt q habeat de meritis suis.
 et q bene dign⁹ sit hēre talia et hoc ē

mag⁹ stulticia: qz qd boni facē pos
 sum⁹ nihil ē respā illi⁹ qd dñs p no
 bis fecit. Ber. Quia refecisti me qn
 perierā debeo itez me t totū. i pmo
 me fecit et scēdo refecit. deo sibi bis
 qd ergo retribuā ei q seipm mihi de
 dit. Nā si millesies me ipendē possem
 adhuc nihil esset: qd ergo sū ad deū
 Pz ergo q oīa nrā opa nihil sūt re
 spectu bñficij qd de⁹ nob otulit i hoc
 q creauit nos et redemit. Item nihil
 sūt respā pmy qd nob pmittit Ber.
 Nō sūt talia bona nrā vt p̄tēa vita
 etna nob ex iure debeat. Quid em
 sūt merita nrā ad tantā gl'am Cre.
 Sepe etiā nrā iusticia ad examē diu
 ne iusticie deducta iniusticia ē: et for
 det in aspū iudicis et fulget in estia
 tione operātis Ber. Vapulare sane
 cū male oparis et vbera cōputrēt i
 merita. forte deus miserēbit flagella
 to q in me nō iueit meritū qd remu
 neret. Exēplū hui⁹ habem⁹ in natu
 ra Vesica ē pellicula tenuis q ad mo
 dicū ventū inflat. et si duerel tres im
 ponant fabe horribilē faciūt sonū Si
 autē acu pungat ad nihilū redigitur.
 Sic etiā qdā quantūcūq; puo mūe
 re vitant a deo. tū inde maxie inflan
 tur. si a deo modica opūctione. i. ihu
 mitate pungūtur tūc ad nihilū redi
 gūtur. Tercia supbia interior ē cum
 quis iactat se hēre qd nō hz. de qbus
 dr Isa. v. Ve q sapiētes estis in oca
 lis vestris et corā vobis metipsis prudē
 tes. Prouer. xxvi. Vidisti hominez
 sapientē sibi videri magis illo spem
 habebit insipiens. Isti peiores sunt
 cecis. Ceca cognoscūt cecitatem pro
 priā licet alia nō cognoscāt: sed isti
 propriā cecitatē et ignorantia nō ag
 noscūt. videtur em eis q sint sapien
 tes cū sint fatui. et putāt se aliqō eē
 cū tamē corā dō nihil sūt. Istō viciū
 habuit pharise⁹ dicēs Grās tibi ago
 qz non sum sicut ceteri hominū et c.

Nota parolā. **Lu. xvij.** Putabat se iustū cum tñ nō esset. **Sic** adhuc multissimū nimis presumētes de grā eis data. **Exēplū** huius legit in **Leui. i.** q̄ p̄ceptū erat offerri vesicam p̄pe altae ad plagā orientālē in oblatione ouium et aliorū aialium. **Cui⁹** rō est **hm Aug.** qz p̄ vesicā intelligit supbia q̄ etiā bonis opib⁹ insidiat vt pereant et maxie in contēplātib⁹. et ideo q̄n to maiora sūt opa tāto magis cauē dū est de vana glā. **Quarta** supbia interior ē q̄ aliq̄s reputat se sanctiorē vel scientiorē alijs **Der.** Nolite cōparare maiorib⁹: noli minorib⁹ noli eālib⁹: noli te vel vni vel nemini. nō reputes te dico: sed nec cōparare presumas. **Quare:** qz nescis q̄lis sit ille futur⁹ et q̄lis tu. licet em̄ p̄xim⁹ tu⁹ sit homicida: pctōr. saracen⁹. et iudeus in p̄nti: forte iā in dei p̄uidētia p̄t esse de numero saluandorū. **Nō** licet etiā mō tu es bon⁹: nescis tñ vtz in p̄ntia dei sis de numero dānandorū. **Ec**clesiastes ix. **Sūt** iusti atqz sapiētes et opa eorū in manu dei. et tñ nescit hō vtz amore vel odio sit dign⁹. **Q̄**ti em̄ sunt q̄ viuūt in magna castitate vite sue. et tñ nō sūt de nūero saluandorū et ecōtra. **Legit** in vitaspā. qz qdā latro venit ad quendā heremitā. **Requē** in sermone **Stipendia** peccati mors et c. **Supbia** exterior consistit in multis. **Primo** in supbo et supfluo ornatu vestimētōrū: in edificijs pomposis. et in maḡ potētia. **Dicitur** iij. **Re. ix.** qz iehu venit ad iezabel: quo audito iezabel depixit se scibio et ornavit se vestib⁹ p̄ciosis et caput suū. et ascendēs turrim p̄spicebat p̄ fenestrā. quaz cū vidisset iehu iussit eā p̄cipitari. **Qd** et factū ē. et sic calcata equorū vnguib⁹ interijt. **Der** iezabel aia supba intelligit q̄ ornat se vestib⁹ vt ab hōibus plus amet et honoreē. et ascendit turrim supbie alios

cōtēpnēdo: et respiciat p̄ fenestrā: se ostendēdo. quā cū viderit iehu. i. deus mādāt eā p̄cipitari de turri. id est de supbia vel de supba vita p̄ seruos suos. i. angelos scōs. q̄ cadēs in terrā id ē in ifernū calcāt: p̄ equos id ē demones. et sic interijt. **Contra** hāc supbiā scz superfluū ornatū possuim⁹ accipe exēpla. p̄mo in p̄mis parētib⁹ q̄b⁹ fecit dñs tunicas de pellib⁹ aialium mortuorū. vt semp cogitarēt se esse mortuos. potuissz em̄ eis fēcisse vestes d̄ scharlaco: vel alias valde nobiles. scz serico: sed noluit. **Ex**emplū in **Iohāne baptista** q̄ habuit vestimentū de pilis camelorū. **Itē** de beata v̄gie q̄ vt d̄t **Cris.** sup **Mat.** **Vix** habuit vnā tunicā: nō ad ornatū corpis sed ad tegumentū nuditatis. **Magna** fatuitas est qz hō studet ornare corpus a v̄mb⁹ corrodedū: et nō aiam eternaliter victurā et nunq̄ moriturā. **Sed** heu multū studet plus ornare exteriora q̄ interiora: scz dom⁹ suas q̄ aiam suā. **Exemplū** legit de quodā rege q̄ fecit magnū cōuiuūm cūctis p̄ncipib⁹ suis et nō erat in domo sua angulus quin esset purpura coopert⁹. et fuit qdā philosoph⁹ inuitat⁹: qui cū vellet expuere arcū spexit vndiqz et vidit oēs parietes ornatos serico: et pauimētū tapetis: et nō habēs locū vbi expuēt expuēt in facē regis iuxta quē sedit. **Cū** serui vellet irruere in eū: nō p̄misit rex sed q̄siuit q̄re hoc fecisset. **Quī** ait **Vi**di oīa loca purpura et auro ornata: et nō inueni locū immūdiore q̄ facē tuā. **Quod** audiēs ipse rex cōpūctus est et hūiliauit se. **Itē** supbia exterior fit in magnis et supfluis edificijs in quib⁹ breui tpe morabūtur: et nō cogitāt vbi p̄petue sunt moraturi. **Vn** de apl̄s ad **Heb. xij.** **Non** habemus hic manētē ciuitatē sed futuram inquiram⁹. **Legitur** em̄ de alexandro

magno. Cuncto totum mundum cum
magis superbia arcueret venit in qua
dam insulam: in qua incole illi non
utebantur veste: sed tantum pellibus mor-
tuorum animalium: nec habebant domos
sed in caavernis terre habitabant. Cu-
ius causam cum quesuisset responde-
runt. Scimus quod morituri sumus et nesci-
mus utrum hodie vel cras. Quare ego
corpore quod abest est verum multum
ornare deberem et cur magna edifi-
cia facerem cum in hoc mundo diu ma-
nere non possum. Quod cum audisset
rex dixit. Verum dicatis. vos prudens
et prudentes homines estis. petite a
me quicquid vultis et dabo vobis. Qui
dixerunt. Da nobis hoc ut non oportet
at nos mori. Qui respondit. Quomodo dabo
vobis hoc cum sum met moriturus. At illi
dixerunt. Vicamur stulticia tua scis
te moriturus quod cum tanta superbiuimus et
carnem tuam taliter vestis vobis tradenda

Domiſica. xij. Sermo. Cxxx.

Fiduciam habemus per Christum ad
deum. 1. Corin. 13. In verbis
istis ostendit nobis apostolus in quo fi-
ducia et spes nostram habere debemus. scilicet
in deum preter omnipotentem. Dicit ergo fi-
duciam et spes habemus. id est habere debemus ad
deum preter per Christum qui aduocat noster est
apud preter suum: quod ipse impellat pro no-
bis. 1. Io. 9. Aduocatum habemus apud pa-
trem Christum Iesum iustum. Ber. Secum ac-
cessum habes ad deum o homo. matrem habes an-
nuntium: filium autem preter. Mater ostendit filio pietatem
et verba. filius ostendit patri latorem et vulnere.
non potest ibi esse aliqua repulsa ubi tot
amoris carerunt insignia. Iam fiducia no-
stra debemus ponere in domino et non in aliqua
alia creatura. Quomodo sunt qui ponunt fi-
duciam suam et spes in bonis temporalibus.
Pro. 11. Qui confidunt in diuitiis corrumpent.
iusti autem quasi virens folium germina-
bunt. Job. 13. Sicut tela araneae fi-
ducia eius: sic qui confidunt in diuitiis suis

Gre. Eras si putas ista temporalia dura-
tura que per tot manus transferunt. Quomodo
contigit illi diuitiis que fiducia sua posuit
in bonis suis et diuitiis. Lu. 12. Dixit
Iesus discipulis suis. Cauete ab omni auaritia
quia non in abundantia cuiusque vita
eius ex his que possidet quasi dicitur. Nullus
potest vitam suam prologare ex his que possidet
sed bonis temporalibus. Et dixit similitudinem
hominis cuiusdam diuitis: cuius ager uberes
fructus attulit: et cogitabat intra se di-
cere. Quomodo faciam: quia non habeo ubi congregem
fructus meos: et dixit. hoc faciam.
Destruam horrea mea et maiora faciam
ut congregem omnia que nata sunt mihi. scilicet
licet bona mea: et dicam anime mee. Anima
mea habes multa bona posita in annos
plurimos. requiesce. bibe. et comede.
et ait illi deus. Stulte egisti in hac no-
cte repetent a te diaboli animam tuam. que
congregasti cuius erunt. Et sic ille qui spem
sua posuit in diuitiis suis: nocte illa
rebus et anima est priuatus. unde dicunt
damanati. Sap. 5. Quomodo nobis profuit super-
bia quod diuitiarum iactantiarum contulit
nobis mundus. Omnia transferunt velut
umbra et nihil sequitur hominem ex omnibus
bonis suis nisi vilis panis in quo vix
involuit. Ideo monet nos Christus. Lu.
16. Facite vobis alicuius de manna iniquitatis.
In cuius figura dicitur. Ge. 41.
quod ioseph sciens imminere carismatum tem-
porum felicitatis congregauit multa bona
scilicet annonam in horrea sua: per quam post
modum totam terram egypti sustentauit
per ioseph intelligit homo sapiens
qui tempore felicitatis. id est quod diu
vixerit in hac vita replet horreum. et
manus pauperum: quia quicquid illic repo-
nit tempore famis inueniet. unde beatus
Laurentius dixit. Nam facultates que
requiritur in celestes thesauros manus pau-
perum de portauerunt. Quomodo vero confi-
dunt plus amicis suis quam domino Iesu Christo
Contra quos dicit Iher. 17. Maldictus homo qui
confidit in homine et

poit carnē brachium suū et a dño. et
 credit cor ei⁹. **Ps.** Bonū est cōfidē in
 dō. Legit Dame. xij. q. Susāna fuit
 derelicta ab oib⁹ amias suis et fuit in
 iuste iudicata ad mortē. sed qz spem
 suā posuit ī dōmīo. **Jō** misit domīn⁹
 pphetā q̄ liberauit eā de piculo mor
 tis et ifamia. **Per** susānā q̄libz cōfidēs
 in domīno intelligit qui exaudiet et
 liberabit ab oib⁹ tribulatiōib⁹. **Spes**
 inq̄ xpi non cōfundit s̄m aplm ad
 Ro. v. **Jō** q̄libet p̄t dicere cū pphe
 ta. **In** te dō. spē. nō cōfun. in eternū.
Exēplū in Britānia maiori erat qui
 dā rex noīe leuīr habēs tres filias et
 dixit prime filie. **Diligis** me. **Que** re
 spōdit. **Pater** sup oīa diligo te et il
 lā nobiliter despōsavit. **Similiter** q̄si
 uit a secunda. **Que** cum sicut prima
 respondiſset fecit ei sicut prime fec
 rat. **Cūqz** q̄rēt de tertia filia diligis.
 me respōdit. **Pater** quantū habes
 tātū vales: et tū te diligo. **Indigna**
 tus pater et min⁹ dilexit eā: et iuauit
 qz nō daret ei aliquid de regno suo.
Quidā aut rex frācie ppter pulchri
 tudinē suā duxit eā. **Cū** autē pater di
 uisisset substāciā suā et regnū duab⁹
 filiabus tali cōditiōe qz eū q̄diu vi
 ueret sustētaret. **Aliq̄nto** tpe mora
 t⁹ est cū vna q̄ cepit h̄re tediū sui: di
 xit qz eā pgeret ad sororē suā. q̄ cū
 eum aliquot dies tenuisset: trāsmisit
 eū ad tertiā quā minus dilexit et cui
 min⁹ dederat et illa eū caritative per
 tractauit. **Moraliter** p̄ p̄mā sororē si
 gnificat amor quē q̄s hz ad diuitias
 per secūdā amor ad amicos carnales.
Iste sorores h̄iem cito deserūt. **Per**
 tertiā signatur mīa q̄ est comes defūcto
 eū. **Quidā** cōfidūt ī vrb⁹ corpis sui
 pl⁹ q̄ in deū s̄ue in iuuentutē suā et
 illico corruēt. **Cōtra** quos dicit **Job**
 xxxij. **Nescio** q̄diu subsistā. eam ne
 scit hō finem suū. **Bern.** **Nihil** cert⁹
 morte nihil incert⁹ hora mortis. **Ex**

emplū in **Goliath**. i. **Re.** xvij. qui fuit
 de genere gygantū. lōgitudie sex cu
 bitoz et palme et tamē fuit deuict⁹ p
 dauid. q̄uis cōfidebat in fortitudine
 corpis sui et exprobrauit filijs isrl q̄
 essent filij philistinoz. et p̄posuit eis
 nomathiamrita qz ip̄e pugret p phi
 listijs et filij isrl eligerēt vnū q̄ pug
 ret p eis. et quoz athleta vinceret
 essent alioz serui. **Et** p̄misit rex saul
 datur filiam suā quicūqz pcutēt eū.
Tandē venit **Dauid** habēs fundā la
 pidis et baculū in manu et p̄cessit cō
 tra goliath. et cōtēpsit eū goliath et di
 xit. **Quid** camis ego sū: veis ad me
 cū baculo. **Cui** dauid **Tu** veis ad me
 in armis: et ego in noīe dñi venio ad
 te. **Habebat** goliath galeā ereā et cli
 peū ereū et hastam et gladiū. **Et** ait.
Dauid. **Dabit** te domīn⁹ hodie ī ma
 nu mea et pcutiā te et auferam caput
 tuū: et dabo carnes tuas volatilib⁹ et
 li. et bestijs vt sciat oīs terra qz nō in
 gladio vel hasta saluat dñs. et picat
 lapidē de funda et p̄cussit eū in frōtē.
 p̄mo secundo et t̄cio lapidē p̄cussit eū
 in eodē loco et deiecit euz et abscidit
 caput ei⁹ gladio suo. **Per** goliath i
 telligit quilibet hō qui cōfidit p̄p̄na
 vrb⁹ et cū vinatur a dauid q̄ inter
 pretatē manu fortis. i. per deū. occidit
 eū quādo inuenit eū cōfidentē in vi
 rib⁹ corpis vel in iuuentute. nam eq̄
 moriūtur iuuenes et senes. **Exemplū**
Quidā vnū iuuenem militem habu
 it: qui cū iret ad torneamentū transi
 uit per clarem vallem scz claustrum
 sancti **Bernardi**: videns ibi milites
 deo seruiētēs. **Cepit** cogitare quis
 esset finis vtriusqz militie: qz mors.
Depositis itaqz vestib⁹ militari⁹ in
 trauit ordinē patre nesciēte. **Cū** pat̄
 intelligēt et miraretur destrūe clau
 strū nisi exiret: et filio suo maḡ p̄mi
 sit dices **Reuertere** fili dilecte ad se
 culū donec pueneris ad decrepitam

etate: tunc te reddere poteris religioni
 Responsio filii. Redibo ad te si permit-
 tis mihi quod vna consuetudine que est in ter-
 ra tua deponere velis. Patet annuit. Re-
 sponsio filii. Consuetudo est in terra tua
 quod equaliter omnes moriuntur iuvenes et se-
 nes: deponere illam et tunc redibo. Tunc
 patet ad se reuersus dimisit illum in clau-
 stro. Non est ergo sperandum vel confiden-
 dum de longavita. Quidam confidunt in scia
 et prudentia sua plus quam in deo. Contra
 quos dicit Prover. in. Habe fiduciam in
 domino et ne inniteris prudentie tue. Ta-
 les assimulant vento. i. vento se scie que
 cor inflat. sicut dicitur. 1. Cor. viii. Sicut
 etiam legitur de symone mago que cum
 confidit in scia sua et volare vellet. oravit
 te beatus Paulus et imperante beato Petro:
 corruit et crepuit mediis. Iher. xvii.
 Benedictus vir qui confidit in domino et erit
 dominus fiducia eius: sed que magis presumit
 continget illi sicut legitur de syzara qui
 cum procederet ad pugnam contra populum cum
 magno exercitu: perterritus eum dominus.
 et nocte fugere cepit cum omni populo suo.
 et ecce mulier iahel stans in hostio domus
 sue vocavit ipsum in domum suam. At
 ille petiit ab ea bibere aquam. que dedit ei
 potum lacteum et cooperuit eum pallio. que
 cum iacet apud eam securo illa accepto
 clavo et malleo percussit eum per caput et
 mortuus est. Per syzaram intelligit homo fu-
 gies peccatum et intrans in domum false secu-
 ritatis putans se iam esse securum et nunquam
 infestum ab eis. venit Iahel. i. temptatio
 carnis vel dyaboli. et pungit ei clavum
 .i. mortale peccatum in caput eius. .i. in con-
 scientiam suam: et ita moritur eternally. A
 qua morte liberat nos Iesus christus et c.

De eodem. Sermo. Cxxi.

Solutum est vinculum lingue eius
 et loquebatur recte. Mar. vii. Per
 surdum istum et mutum intelligit
 peccator exiens in peccato mortali. que est surdus
 ad audiendum verbum dei et mutus ad lo-
 quendum laudem dei. nam si laudare vellet

dominum deum non esset deo acceptum. Eccli.
 xv. Non est speciosa laus in ore peccatoris
 .i. non est deo accepta. Et quod surdus est non
 les audire precepta dei: deus non exaudit
 orationem suam. Prover. xxi. Qui obturat
 aurem suam ne audiat legem dei oratio eius
 erit iexecrabilis. Jo. ix. Scimus quod pec-
 cat ores non exaudit deus: sed quando peccator
 humiliter confitetur peccatum suum: tunc soluit vin-
 culum lingue eius. ita quod laus et oratio sua
 sunt deo accepta. Vnde dixit david post
 quod confessus fuit et egisset penitentiam. Virtu-
 pisti deo. vincu. mearti. sacra. hostia
 laudis. In hoc quod dedisti mihi gratiam
 confitendi peccatum meum: modo tibi sacrificabo
 hostiam laudis. quod modo laus mea et sac-
 ficia mea tibi sunt accepta: et nomen
 domini invocabo in orationibus meis: quod modo
 exaudis. Cum autem mutus inaperit loquere
 loquebatur recte. Sic peccator que vult confiteri
 peccatum suum debet recte confiteri. Sacerdos est
 autem quod ad hoc quod confessio sit recta sunt
 multa necessaria. Primum est quod confessio sit
 integrata quod peccator nullum peccatum scie-
 ter in corde retineat. Treno. ii. Effu-
 de sicut aquam cor tuum in confessione. .i. que
 quod est in corde tuo effunde totaliter sicut
 aqua effundit de vase. Et nota non de
 sicut oleum: quod oleum non potest effundi nisi
 maneat aliquod de pinguedine in vase
 vasi annexum. Sic faciunt illi que peccata confite-
 tur et peccata reservat. Nec de sicut mel:
 quod in vase relinquitur dulcedo quam effusum
 est mel. Tales sunt que cogitant per dele-
 ctationem peccatorum peccatorum. Nec dixit si-
 cut vinum quod relinquitur in vase odore. Ta-
 les sunt qui post confessionem libenter audi-
 unt loquere et loquuntur de peccatis. Nec di-
 xit sicut lac: quod relinquitur color lactis
 in vase. et tales sunt illi que retinent ge-
 stus et mores et verba peccatorum. Dicit au-
 tem sicut aqua que sic effundit quod non rema-
 net in vase sapor vel odor vel color.
 nec aliquod. Sic debet homo confiteri tota-
 liter et se totum ad deum convertere: quod
 postea nec cogitare nec audire nec

loq̄ d̄ petis velit. nec aliqd̄ signū siue
 in gestu siue in incessu: in ludis siue in
 dissolutionib⁹ velit exercē: sed se to
 tū deo dare. Tales q̄ suā cōfessionē di
 midiare solent: sūt figurati p̄ nūtiōs
 dauid. **1. Re. x.** Quib⁹ anon rex am
 monitaz p̄sciōit mediā partē restiū
 vsq; ad nates. ⁊ rasiť dimidiā partē
 barbe. ⁊ ill̄ sic turpit̄ deformatis nō
 licuit venire ad p̄sentia dauid. Sic il
 li q̄ mediā partē pctōz cōfiterur de
 formes sūt i cōspectu dei ⁊ nō p̄fit ve
 nire ad p̄sentia vtr̄ dauid regis eter
 ni. **Donat̄ ei q̄ homo oīa pctā sua cō
 fiteat̄: solūmō tamē vno retēto nō p̄
 dest sibi cōfessio. Exēplū. Mulier q̄dā
 audiens q̄ lacrima lauat aīam: vere
 cundabat̄ cōfiteri vnū grande pctmē
 sed p̄ eo ml̄tū flebat ⁊ ieiunabat ⁊
 macerabat corp⁹. s. ter i septimana
 ieiunabat. alicū portabat. ⁊ elemo
 sinas dabat. sepius confitebat̄ excep
 to illo pctō solo. Quā q̄dā sacerdos
 vidit orantē in eccia ⁊ sup caput e⁹
 stabat dyabol⁹ tripudiās ⁊ gaudēs.
 et amirat⁹ est sacerdos ⁊ adiurauit
 demonē: vt sibi cām illi⁹ leticie mani
 festaret. q̄ ait. Gaudeo p̄pter mortē
 pctm̄ qd̄ illa mulier in se quīdecim
 annis occultauit ⁊ nō audet cōfiteri
 Tunc sacerdos monuit eā vt cōfiteri
 tur. qd̄ cū fecisset vidit dyaboluz ab
 ea recedentē flentē ⁊ eiulantē. **Secūdo
 cōfessio debet esse festina. Eccī. xvij
 Pū⁹ ⁊ sanus cōfiteberis. Quare fe
 stina ne tardaueris cōfiteri. Sed qd̄dā
 sūt qui nolūt cōfiteri nisi i extremo
 sicut fures q̄ confitētur sub patibulo
 isti sepe decipiunt. Exēplū de quodā
 milite q̄ nunq̄ voluit confiteri qñ sa
 nus fuit. Cum autē iaceret in agone
 et rogaret̄ a religiosīs vt cōfiteret̄.
 diu tacuit. ⁊ postea clamauit vce
 magna ⁊ lamētabili. Fugite fugite:
 nō possum cōfiteri. qz tā magn⁹ ora
 co deglutit̄ os meū in os suū: ⁊ p̄****

ter p̄sentia vestra nō potest me deglu
 tire: ⁊ nimis me ledit. ⁊ cū iteruz ex
 hortatur eū vt cōfiteret̄: respōdit m̄
 mis tarde ē. ⁊ post paululū clamauit
**O ve data est sentētia super me: ⁊
 ego vado viu⁹ ad infernū: ⁊ tūc om
 nib⁹ aspicientib⁹ cum corpe ⁊ aīa est
 ablat⁹. Tercio cōfessio debet esse p̄
 pria ⁊ nō alteri⁹: sed pp̄ria tua pec
 cata cōfitearis. Prouerbi. xvij. Iu
 stus p̄or accusator est sui: nō q̄ alte
 rius peccata cōfiteatur. Psalmista.
 Dixi cōfitebor aduersū me iniusticiā
 meam: nō alterius: nō alieno impo
 nas peccatū. sed tu ipsi⁹. Noli confī
 tere sicut adā qui dixit. Mulier quā
 dedisti mihi decepit me. ⁊ sic cōfess⁹
 fuit peccatū eue. Et eua super serpē
 tem posuit peccatū. Dic iniūgiē con
 fessio pp̄ria ⁊ vera. Quia si adam pec
 catū cōfessus fuisset meli⁹ habuisset
 Sed adhuc multi sūt qui dicūt in cō
 fessione. Talis induxit me. als non
 fecissem. quidaz dicūt dyabol⁹ deuit
 mihi cōsiliū q̄ tale peccatū cōmissi
 Quib⁹ d̄t Aug⁹ Dimitte sathanā ⁊ ac
 cusa te vt accusatiōe tua veniā meā
 tis: expectās illū accusare q̄ nō hz ve
 niā. teipsū accusa et iueies idulgētā
 Dicat̄ ei **Exo. xxij.** q̄ pharao sequēs
 filios isrl̄ submersus ē i mari rubro
 cū exercitu suo. p̄ pharaonē itelligi
 tur dyabolus qui cū vniuersis vitis
 submergit̄ in amaritudine ruboris
 cōfessionis **Exēplū. Quedā puella li
 bēter choreas visitare cōsueuit. qd̄dā
 die cū iret ad choreā occurr̄it ei dya
 bolus in specie hūana dicens. puella.
 videte quō vadatis q̄ in posterū nō
 peniteatis Illa indignatē respōdit
 quid ad vos? quō vadam. similit̄ fe
 cit secūdo ⁊ tercio. ⁊ tandem fuit im
 pregtā ⁊ ab oib⁹ amīcis suis aspecta
 Cū accusarent eā oēs dixit. dyabol⁹
 cōsuluūt mihi q̄ hec facerē. statim affu
 it dyabol⁹ dicens vos mētūmī. ego p̄****

hibui et promouit tribus vicibus vos et non audistis. Quarto confessio debet esse nuda et non palliata. Prover. xxviii. Qui abscondit scelera sua non dirigetur. i. ad vitam eternam. qui autem confessus fuerit et reliquit ea misericordiam consequetur. Noli ergo peccatis tuis facere pallium sicut saul qui accusatus a samuele de inobedientia et auaritia eo quod peccat melioribus peccatoribus et amalech regi quem dominus iussit occidi: quando tunc debuit confiteri inobedientiam et auaritiam excusavit se dicens. Deperi melioribus peccatoribus: ut imolaret domino deo. et ideo quia peccatum suum palliavit a domino est abiectus. i. Re. xv. Non sic faciendum est: sed homo debet confiteri peccatum suum sicut commisit quod sacerdos ita bene intelligat sicut confitens. **De** Delictum meum cogitavi. et in iusti. meam non abscondi. **Glo.** quando homo detegit. deus tegit. quando homo tegit et abscondit deus non ignoscit. **Aug.** Cum homo tegit deus denudat. **Exemplum.** Cum quedam mulier multum casta filium quem male genuerat occidisset et nullus hoc sciret dyabolus volens eam infamare in specie cuiusdam magni magistri posuit se in servitio episcopi: et cum multa peccavisset et cum omnia contigissent. Accusabat dominam suam de fide illo. Illa citata est ad curiam episcopi. et primo confessus est peccatum suum et cum opussit coram episcopo. quesivit ab illo quod de illa domina sciret. Respondit nihil de ista scio: sed de illa que moratur in tali loco. et ait episcopus. et hec est illa. **Ac** ille: de ista nihil scio. Si de ea aliquid dixi peccatum ignoro. **Cui** episcopus ergo mentitur es. **Et** statim coram omnibus hominibus cum strepitu magno recessit: et ita peccatum suum quod ipsa nudauerat in confessione deus texit. **Quinto** confessio debet esse pia. ut cum spe venie confitearis. **Confessio** enim obtinet remissionem omnium peccatorum. i. Jo. i. Si confiteamur peccata nostra deus fidelis et iustus est ut nos remittat ea.

Noli ergo confiteri cum desperatione. sicut iudas qui penitentia ductus retulit xxx. argenteos dicens Peccavi tibi a deo sanguinem iustum: peccatum fuit confessio hec sed ipse propter desperationem propter quam laqueo se suspenderit. **Ihero.** dicit quod plus offendit iudas deum pro desperationem quam pro traditionem. **Nullus** ergo debet desperare quantumcumque etiam peccavit. **Exemplum** quod a magno latro vidit quosdam religiosos pretereuntes silvam in qua latitabat et multum compunctus currit post eos volens confiteri. **Ac** illi fugerunt timentes: et ipse sequens post eos cecidit de rupe et fracto collo expiravit. **Tunc** demones volebant accipere animam ipsius: sed beata virgo liberauit eum dicens. hec est sententia filii mei. **Talente** iudico qualem te inuenio. **Sexto** confessio debet esse pura: ut intendas apostolus peccata vestra dimittere. i. Esdre. x. Vos transgressi estis et nunc confessionem date deo vestro et facite placitum eius. **Si** enim in infirmitate vel neccitate vel in quodam gesima confiteris et intendis iterum peccare tunc confessio tua non est pura. **Noli** ergo confiteri sicut pharao qui cum flagellatus esset a domino dixit. Peccavi: verum dominus iustus est et ego et populus meus impius sum. hoc dixit. et tamen domino obediens non intendit. quotiens flagellabatur totiens permittebat se velle dimittere peccatum cum populo suo: sed cessante plaga non dimisit et ideo cum suis est submersus. **Rogemus.**

Dominica. xij. Sermo. Cxxxij.
Abrabe dicte sunt promissiones et semini eius Gal. iii. Nota quod dominus permittebat siue promisit abrahe terram lacte et melle fluentem et benedictionem: quia fuit obediens mandatis suis. **Precepit** enim ei dominus ut egrediret de terra sua et de cognitione sua et quod ardesceret se cum omni domo sua et quod filium suum ei imolaret. **Quia** quod tunc precepit ei fideliter adimplevit. et

ideo p̄misit sibi trā lacte & melle flus
tē. p̄ quā significat̄ vita et̄na que p̄
mittit̄ abrahā & semini ei⁹ .i. oib⁹ imi
tatorib⁹ suis .s. dei mādata fuātib⁹
Vñ dixit dñs iudeis . **Jo. viij.** Si filij
abrahā estis opa ei⁹ facite . q. d. mā
data mea seruate sicut abrahā fecit .
et hēbitis trā p̄missionis .i. vitā eter
nā . & hoc idē d̄t domin⁹ . **Mat. xix.**
Si vis vitā ingredi sua mādata dei
Sūt autē decē mandata dñi . Prīmū ē
non habebis deos alienos . Istud du
pl̄r expōit̄ . Prīmū sic nō adores de
os alienos .i. nō debes credere in ali
quā creaturā aliā q̄ in deum . Cōtra
hoc faciūt incātatores . pagan⁹ iude
us . heretic⁹ . & oēs qui credūt in fan
tasmata q̄ de nocte solēt am̄ulāre .
Legit̄ de scō Germano. Qui dū qua
dā nocte esset hospitat⁹ in quodam
hospicio . de sero vidit prepari vnaz
mensā . Cū q̄rēt eām dixit hospita q̄
bonis mulierib⁹ q̄ de nocte incedebāt
per domū illā parare ē mēsa . vñ vīe
scūs de nocte vigilans demones i for
ma hūana vidit aduenisse Surrexis
adiurans demōes ne recederēt . Exi
tauit oēs de domo & q̄siuit si illas p̄
sonas agnoscerēt . q̄ responderūt q̄
sic addētes q̄ vicini eoz essent . Tūc
misit ad domos vicinorū & inuēti sūt
in locis eoz . & tūc c̄fessi sūt demōes
decepti oues suas & euauerūt . Secū
do expōit̄ sic . Non habebis deos alie
nos .i. nullam rē diligas pl⁹ q̄ deū .
q̄ sicut d̄t **Aug.** Quicquid hō diligit
sup̄ deum hoc ē eius de⁹ . Cōtra hoc
facit auar⁹ qui pl⁹ diligit bona t̄pa
lia q̄ deū . q̄ sc̄z cōtra deū bona t̄pa
ralia acq̄rit . Exemplū in ciuitate pa
risiēsi quidaz diues mortu⁹ debebas
condiri id ē sepeliri & extractis visca
rib⁹ nō inuenerūt cor ei⁹ & stupefacti
quesierunt a quodā magistro . Si hō
posset viuere sine corde . Respondit
q̄ nō . Sed q̄ scriptū est i euāgelio .
ubi t̄p̄sauer̄ tuus ibi & cor tuū eris .

Si cor auari q̄rat sup̄ pecuniā suā et
ibi forte inuenit̄ . qd̄ sepius factū ē si
cut etiā in isto . **Ite** cōtra hoc p̄ceptū
faciūt isti oēs q̄ plus diligit vxo
res & filios q̄ deū . q̄ poti⁹ bona sua cōtra
deū acq̄rūt q̄ q̄ eos egre viuē vide
ant **Legit̄** q̄ cū qdā milites a quodā
vsurario pecuniā mutuat̄ ē: & vidit
sent glām ei⁹ quā habuit i diuitijs
et liberis vxore & i oib⁹ cōmēdabāt
eū & oia q̄ habuit & t̄ndit vsurari⁹
militib⁹ . **Si** de⁹ dicēt mihi dimitte
illa q̄ habes i hoc sc̄lo & itra i regnū
celoz ego hoc nō facerē . Cūq̄ mili
tes ad hospicia sua reuersi fuerūt ma
ne audiūt pulsare campanas p̄ illos
q̄ illa nocte subitanea morte pieāt
Et dixerūt . Ecce diues ille qui celoz
spernit oia sua t̄o vsq̄ ad obulū p̄
didit . Sic oēs pibūt q̄ t̄o t̄palia vxo
res & filios pl⁹ q̄ deū diligit . **Exem
plū** legit̄ q̄ cū qdā vulpes famelic⁹
intraffet per fenestrā vnū cellariū in
q̄ pora mactati fuerūt & vulpes t̄n
comedit q̄ nō poterat exire fenestrā
p̄ quā itrauit & transeūte asino quo
daz perijt vulpes ab eo c̄silū p̄ quē
modū ab illa captiuitate possz libera
ri t̄ndit asin⁹ . dñe vulpes p̄ quē mo
dū itrahitis . Qui exposuit ordinē rei
geste . **Et** asin⁹ dixit ei . reddite q̄ tu
listis & egrediemī Qui vulpes si red
dē voluissē neq̄q̄ huc itrassem . Per
vulpe q̄ itelligit̄ raptor l̄ fur l̄ vsuā
ri⁹ q̄ c̄sulit asinū .i. religiosū & p̄bū &
cetera patēt . **Secundū** p̄ceptū est .
Non assumes nomen dei tui inuanū
hoc expōitur dupliciter . Primo nō
assumes nomē dei tui inuanū . id est
deo & sanctis ei⁹ vouere quod nō ve
lis reddere q̄ scribitur . Vouete et
reddite . **Exemplū** de britone qui de
bebat vaccaz cū vitulo ad forz ducē
Cūq̄ essz in mari & t̄p̄estas magna
insurgēt ait . O sancte michael adiu
ua me & ego dabo t̄ vitulū Cū euā
sillz dixit . **S̄c̄** michael ego quasi mō

nihil tibi dabo: et statim venit fluctus
 maris et inuoluit eum cum vacca et vitu
 lo et submersus est. Et quod periculosum sit
 frangere votum patet quia non potest absolui
 per sacerdotem simplicem: sed per episcopum.
 Secundo exponitur sic. Non assumes no
 me dei inuanius id est non iurabis in
 nomine meo. Valde periculosum est quod homo
 assuescit iurare per deum vel per sanctam
 crucem. vel per sanctam mariam. vel per sanctos
 dei. **Eccli. xij.** Iuratiom non assuescat
 os tuum. Multi enim casus sunt in illis.
Exemplum Quidam miles habuit consue
 tudinem iurare per oculos dei. quodaz dei
 cum in alea ludet. et sic iuraret ceciderit
 oculi eius super asserem et cecus factus est.
**Et maxime periculosum est iurando ma
 num ponere super reliquias sanctorum.** In hoc
 enim quod dexteram leuat manum significat
 quod ipse in die iudicii a dextera dei re
 mouebitur et ad sinistram collocabitur.
Per duos digitos quos erigit. signifi
 cat quod corpus et animam dyabolo commit
 tit. **Per tres digitos dependentes** sig
 nificat quod negat sanctam trinitatem. scilicet
 patrem et filium et spiritum sanctum. **Exemplum**
Due puelle sorores cuiusdam principis
fratrum conqueste sunt regi karolo de
 fratre suo quod hereditatem earum iniuste
 possidet. Cum iuraret per corpus sublimem
 dei quod nihil quod earum esset possidet. cre
 puit mediis et miserabiliter mortuus est.
Et illi non solum peccant qui iuramentum
faciunt. sed etiam illi qui iuramentum fal
 sum scienter recipiunt. **Exemplum** legitur
 quod quidam negauit alteri debita sua et il
 le per sententiam iuris prouocauit eum ad
 iurandum. Nocte illa ille ad iudicium duc
 tur summi iudicis et dixit dominus: quare promi
 sisti eum iurare quem sciebas falsum iura
 re. Respondit: quia negauit mihi rem meam.
Cui dominus. Melius esset quod tu rem tuam
 perdidisses quam ille animam suam perdidit et
 iussit eum horribiliter flagellari et ille
 clamauit quod omnes euigilabant et iuene
 runt in dorso suo vestigia plagarum ipsius

us cum euigilaret. **Iosephus dicit Augustinus** Qui
 prouocauerit hominem ad iurationem et
 scit eum falsum iurare vel iuraturum ho
 micida est. quia homicida corporis occidit.
 ille autem animam. imo duas animas. scilicet illi
 us quam iurare prouocauerit et suam ipsi
 us. **Tertium est Sabbata sanctifices.**
 hoc exponitur dupliciter. **Primo** sic. festi
 uis diebus nullum peccatum committas mortale
 quia tunc maius est peccatum ut fornicatio
 ebrietas chorea quam in alia die Augustinus.
**Melius est in diebus festiuis arare quam cho
 risare.** Quid ergo de ebrietate erit vel
 fornicatione. **Gregorius dicit in dyabolus.** quod
 uxor legitima a viro suo cogita in die
 domino a dyabolo arripiebatur et multum
 vexabatur. **Item de chorea exemplum.** Pu
 ella quedam nulli festiuitati pariter vo
 lebat quin choreas frequenter. quo
 dam die festo cum lassata de chorea redi
 ret. perierat se in lecto et obdormiuit.
 et videbatur ei quod equites nigri veniret
 et ad iudicium in vallem tenebrosam de
 portarent eam. **Et dixit iudex.** Dona
 choristrix est illa. purgare collum eius
 quod posset catalenas catenare. **Et vnus**
arripuit teodam ardorem et infixit per os
in guttur eius et exclamans euigilauit
et inuenit se totam exustam et caro fru
statim decidit de corpore suo et parietes
non valentes sustinere fetorem eius. tunc
 erunt eam ad hospitale ubi uiuit deo et
 beate marie castitatem suam seruare et omnes
 delicias seculi fugere et sanata est. **Secun**
do exponitur sic Sabbata sanctifices.
 id est **Non debes festiuis diebus operari**
 opera que prohibita sunt in iure nec per te
 nec per familiam tuam nisi in necessitate et
 de licentia sacerdotis. **Exemplum.** Rusticus
 quidam coegit puerum suum in die beate Ma
 rie magdalene arare. **Et cum puer in**
uita hoc fecerat venit fulgur de celo et
extinxit boues et flamas obussit rusti
eum in pede. Cum autem ad ecciam beate ma
 rie magdalene uenisset fecerat votum quod in
 diebus festiuis amonem nequaquam laboare

vellet et sana t⁹ ē. willhelm⁹ d⁹ i glo.
 q⁹ multoēs et viatoēs et sufferratoēs
 equoz: si talia faciūt nō pp̄t questū
 pp̄riū: s̄ pp̄t necessitatē alioz excusantē
 a pctō alias nō. Quartū ē. Hōra pa
 trē et mēm̄. Exponit aut̄ dupl^e vno
 mō de p̄te sp̄iali. s̄. de sacdote vel cō
 fessore ei⁹ p̄ceptis obediēdo: q⁹ sicut
 d⁹ deu. xvij. Qui sup̄bierit et nolēs
 obedire ip̄erio sacdotis morte moria
 tur. s̄. et̄na. Eusebius cesariē. d⁹ in
 omel. Nō vob̄ a sup̄iorib⁹ p̄cepit:
 ita accepit acsi dei ore esset platum
 Secūdo exponit de p̄te et mēm̄ carnali
 b⁹ quos debem⁹ honorare pp̄t remun
 erationē. Exo. xx. et deu. v. Hōra
 p̄m̄ et mēm̄ tuā vt sis lōgeu⁹ in vi
 ta tua. vñ sequit̄ ibidē. Qui maledi
 xerit patri vel matri morte moriat̄.
 Debem⁹ em̄ honorare subueniēdo in
 necessitate. in senectute et in morte
 Et de his trib⁹ pot̄ valeri⁹ tria exē
 pla. Primū ē q⁹ qdā mulier nobil̄ ob
 quoddā flagitiū fuit morti iudicata:
 sed iudex noluit eā punire morte: pp̄t
 honorē pntū s̄ iclusit eā in carcē vt
 fame periret: et filia ei⁹ q̄ eāt nupta
 d̄ licētia iudicis quotidie visitauit eā
 Prius tñ diligēt̄ p̄scrutabat̄ ne ali
 qd̄ comestibile sibi donaret. S; filia
 singul̄ dieb⁹ cū lacte vberū suoz ma
 trē alebat. Secūdu exēplū de Cico
 mia q̄ qñ senescūt. filij ponūt pat̄ et̄el
 in midū et velut ifātes iuxta se ponūt
 fouēt et nutriūt. Terciū exēplū pot̄
 dici. q⁹ cū dari⁹ rex fines scitharū
 inuasisset et sepulchra pntū suoz in
 uadē vellet. miserūt scithz ei lrām q⁹
 dāna vineaz eq̄mimit ferrēt. S; si se
 pulchra pntū cōtingēt tūc vires eo
 cū sentiret. Itē de hoc req̄. feria. nñ.
 ante letare. i ser. Hōra p̄m̄ et ma.
 Qñtū p̄ceptū ei⁹ est. Nō occides hoc
 exponit multiplex. P̄mo non occides
 scō sicut cayn frēm suū abel occidit
 Gene. nñ. Secūdo nō occides volūta

te. i. Joh. ij. Qis q̄ odit frēm suū h̄
 miada ē. Qui h̄z volūtatē occidendi
 frēm suū. i. p̄ximū si posset homicida
 est: q⁹ domin⁹ accepit volūtatē p̄ fa
 cto Sicut p̄t̄i quoddā exēplo Quidā
 sagittari⁹ cū amisisset pecuniā suā in
 alea. irat⁹ vtra deū ait. vñā si possē
 deū mēficē vtiq⁹ facerē q̄ ita ifortu
 natū me fecit et accepto arcu direxit
 sagittā in celū et sagitta non ē reues
 sa in trā. Altera die cū itez ludēt in
 alea rediit sagitta et cecidit sup̄ aleā
 sanguie cruētata. In hoc apparet q⁹
 dñs volūtatē illi⁹ p̄ scō recepit Ter
 cio nō occides p̄ negligentā sicut ma
 li plati suis subditis faciūt quos non
 corrigūt: s̄ in aīa mori p̄mittūt et sic
 eos occidūt. Isti sūt homicide coram
 deo. Ge. xxxij. Si speculator vide
 rit gladiū et nō insonuerit bucina et
 ppl̄s se nō custodietit: veneritq⁹ gla
 di⁹ et tulerit de eis aīam. sanguinez
 ei⁹ de speculatore req̄rā. Per specu
 latores significānt̄ plati q̄ debēt cor
 rigē delinquēt̄es: si p̄miserit eos in
 aīa perire. domin⁹ req̄ret a platis in
 die iudicij. Legit̄ de Galfrido cleri
 co valētī. Cū esset elect⁹ ep̄s recusa
 uit. post mortē apparuit eiuidā scō vi
 ro orātī. Cūq⁹ q̄rēt de statu suo: re
 spōdit bene S; reuelatū ē mihi a scā
 t̄mitate q⁹ si p̄mot⁹ fuissē i ep̄m ego
 de nūero essē dānatorz. Re. i. f. Red
 de rōez. Itē p̄rēs et mēs q̄ nō corri
 gūt p̄eros suos et p̄mittūt eos p̄ire
 h̄iade sūt Refert gre. q⁹ cū qdā fili
 um suū qñq⁹ ānoz valde diligēt̄ do
 cuit eū p̄ue loq̄. Req̄. do. post octa.
 ephie i. f. Ruptie facte sūt Sextū est
 nō mechaberis In hoc fm̄ Aug. phi
 bet onem cōcubitū illicitū et illorum
 membrorū illicitū vsū: et onem illicitā
 cōcupiscētā et omnez carnis immū
 diatā. Et hoc p̄ceptū exponit triplē
 ater. P̄mo sic. Non mechaberis ex
 cepto federe m̄iomali: vt d⁹ Glo.

Secundo sic. **N**ō mechaberis turpia cogitādo et i lasciuīs cogitatōib⁹ delectādo. seu etiā sensib⁹ exteriorib⁹ ab utēdo. **E**t extra hoc faciūt multi: q̄ ali qñ deo fuire in castitate deueerūt et adhuc i carnalib⁹ delectatōib⁹ et cogitatioib⁹ et i spuratis delectantur. **I**n quo casu sp̄ pctm̄ mōrle icurēt. **S**i em̄ aliq̄s mōrose i cogitatioe carnali delectet. etiā si nunq̄ esset volūtatis talem turpitudinē faciēdi in ope. adhuc fm̄ **Aug.** pctm̄ mōrle incurrit. **T**ercio **N**ō mechaberis opere cogitatione. volūtate. **Q**ui viderit mulierē ad concupiscēdū eā iā mechatus ē eā in corde suo. **Mat.** v. **I**uuenis qdā habuit volūtate peccādi luxuriose: et cū esset in via nocte qdā puenit ad pontē quēdam fractū et nō potuit eū p̄trāsire. **S**tatim affuit dyabol⁹ in spēcie hūana i equo pallido dicens. **A**scēde retro me in equū. ego ducā te scdm̄ volūtate tuā: et cū ascēdisset p̄pitauiit eum in aquā et submersus ē et p̄t malā volūtatem dānatus ē. **S**eptimū ē. **N**ō furtū facies nec volūtate. nec opere. nec consilio. nec consensu. nec auxilio. nec fures suscipiēdo vel suscipiēdo. nec male mēsurādo. **R**oie furti intelligit oīs vsurpatio illicita rei aliene. nec rapinam nec fraudē nec vsurā. **C**essit q̄ furtū prohibuit. **N**ā scdm̄ **Tulliu.** furtum vel rapina ē ex auide mētis ixtu uioleūta aliaz reꝝ detractio. **E**t alienum vsurpare q̄ nociuū sit ptz p̄ **Exēplū** **C**omes qdā abstulerat eccie metēsi qndā possessionē. decio āno post mortē suā vir qdā religiosus raptus ē in spū et duct⁹ ē ad infernū et vidit in pfundo inferni inē flāmas scalā erectā et vidit comitē illū descēdentē p̄ eaz in pfundū et filios ei⁹: et nepotes ei⁹ defūctos eū sequētes p̄ ordinē descēdēdo. **C**ūq̄ q̄rēt ab āgelo q̄ ducebat eū. q̄re comes ille q̄ iust⁹ hō videba

tur i vita sua sic puniret. **R**ūdit p̄t possessionē qndā qui abstulerat eccie metēsi dānat⁹ ē et oēs successores sui q̄ possidet eā sequitur donec restituant. **I**ō dicit p̄sa. v. **V**e q̄ iungitis domū ad domū et agrū agro copulatis scz p̄ furtū et rapinā. **V**e inquā erit vob̄ in inferno vbi ardebitis in eū. **O**ctauū ē. **N**ō falsū testimoniū dices. **I**n hoc prohibet oē mendaciū. **Q**uidā dicūt q̄ curialit̄ mētiri nō sit pctm̄. **C**ōtra quos dicit **Aug.** **Q**ui credit ali qd̄ mēdaciū nō esse pctm̄ turpit̄ se dicit. **L**eui. xix. **N**ō mētiamini neq̄ dicit vnuquisq̄ p̄ximū suū. **C**olo. ij. **N**olite mētiri iuicē. **V**e mēdacio iuenies dñica. in. p̄ octa. ephie. **N**on falsū testimoniū dices **Exo.** xx et **Deu.** v. q̄ cū dñs dicet ad cayn. **V**bi ē frater tu⁹ abel. **R**ūdit. **R**escio dñe et c. p̄t hoc postmodū inēfect⁹ fuit ab abimelech p̄ sagittā: qz dicit **Psal.** **P**ardes oēs q̄ loquūtur mēdaciū. **R**onū ē **N**ō concupisces rē p̄ximi tui. i. oēm rē immobilē et mobilē. **I**ta si posses tibi aptare q̄ nolles facē nec p̄ ludū nec p̄ fraudē sibi abstrahēdo. **C**assio. li. iij. **M**elius ē ei p̄ntia tō cōtēnē q̄ exiguus questu p̄petua cōmoda nō h̄re. **Q**uā p̄xiosū sit alienā rē appetē patet **Exo.** xxxij. vbi dicit q̄ filijs isrl̄ eductis de egipto: et iam trāsētib⁹ mare rubrū sicco p̄de. **E**gipti avaricia iudicis: secuti sūt eos volētes spoliare et ad terrā suā reducē. **Q**uicūq̄ intrarūt mare reduxit sup̄ eos dñs aquas maris et submersi sūt. **E**gipti significāt avaros quibus non sufficiunt bona sua: sed semper volūt habere plura. **I**sti submērgūtur in mari rubro. id est in amaritudine penarum. **V**erum est **N**ō desiderabis vxores p̄ximi tui. nō ouem. nō bouem. nec frū nec anallā. i. oēm rem mobilē. **I**sta duo ferē cōcordāt. **V**nde seq̄tur **R**ec omnia que eius sūt.

De eodem. Sermo. Cxxxij.

Diliges dñm deū tuū. Deut. vi. vel. x. et Mat. xxij. Diligē debem⁹ deū q̄tuor modis Si aut viuēs vitā sicut amicus amicu. sicut fili⁹ patrē. et sicut spōsa sponsū. Primo debem⁹ eū diligē sicut viuēs vitā. De quo dicit Deut. xxx. Diliges dominū deū tuū atq; obedies vocē ei⁹ et illi adherabis Ipse em̄ est vita tua Jo. xij. Ego sū via veri. et vita Ipse em̄ dedit hāc vitā trāsitoriā: et si māserim⁹ in ei⁹ dilectiōe dabit nobis eternā vitā Hugo. **Q**uod hō cogita q̄ aliquādo non fueras et vt esse inciperes hoc de dono dei accepisti q̄ vti q̄ es Et si nihil ampli⁹ dedisset p̄ eorū tamē semp laudādo et diligendo esset Nunc aut plus dedit q̄ nō dedit soluz simplex esse: sed pulchri⁹ et p̄petuū eē In quo hō excellit oēm aliam creaturā terrestre Magno igiē debito obligat⁹ es ei et nihil habes qd̄ ei retribuas nisi tñ vt ipsū diligas: merito diligēt aliq̄s aliq̄e a quo h̄et sanitatē vni⁹ mēbrī Exēplū habemus in brutis animalib⁹ quidā nautē cum appli cūissent ad insulā quandā viderunt leonē trahi a dracone violentē Neq̄ re dñca secūda post pascha in fmo⁹ Christ⁹ passus ē Erubescat ergo hō nō diligē deū a quo h̄z corp⁹ et aīaz si leo dilexit eos qui eū iuuabant ad vitā multo magis ē iste diligēdus a quo habem⁹ totā vitam nostrā: q̄ scdm̄ Apl̄m̄ Colo. ij. vita nostra abscōdita ē cū xp̄o in deo Secūdo debem⁹ diligē deū sicut amicus amicu Nā ipse ē fidelissim⁹ amicus noster Ipse em̄ exhibuit nob̄ maiorē amicitā q̄ vnq̄ aliq̄s amic⁹ alteri Ideo dicim⁹ Leuit. xix. Diliges amicu tuū. i. xp̄m q̄ tibi sumā amicitā ebuīt et exhibuit et bene fidelissim⁹ amic⁹ dicit p̄t q̄ se p̄ aīco suo suspēdi facit vt eū a morte libat: s̄ mai⁹ esset si se p̄ inimico su

spēdi pmittēt et hoc fecit xp̄s p̄ nos Jo. xv. Maiorē hac caritatē nō h̄z vt aīam suā ponat q̄s p̄ amicos suos Bern. **S**i tu bone ih̄su maiorē habuisti dilectionē: q̄tu aīam tuam p̄ inimicos posuisti. Ro. v. Cū inimici essemus recō. su. deo p̄ mor. filij eius figuram huius habemus. i. Re. xvij. vbi dicit q̄ ionathas exspoliavit se tunica sua qua induit⁹ erat et dedit dauid reliqua vestimēta vsq; ad balteum Per ionathā intelligitur christ⁹ qui p̄pter dilectionē quā habuit ad dauid. i. hominem se nudauit et mortuus est quia dicit Tuli⁹ Idem velle et idem nolle in reb⁹ honestis demū amicitia est Exēplū Cum qdā sublimaret famulū suū ad tantā dignitatem: vt ciuicidā regni curā ei cōmitteret Qui cū fact⁹ esset potēs. inimicos dñi sui cōtra prohibitionē dñi sui domū suam suscepit Quod audiēs rex iussit vt suspendere Cūq; ad patibulū duceretur obuiā habuit amicum cui sepe benefecit Et ait illi Amice recole quomodo te dilexerim et succurre mihi Qui ait. Ego habui amicos antequā te viderem et habeo post mortem tuam non possum tibi subuenire Verūptamen dabo tibi lineū pānuz quo tegaris Postea habuit obuiā aliū amicu qui dixit similiter Qui respōdit: sequor te ad portam Tandem cū veniret extra portā cū isto. obuiam habuit aliū amicum qui sepe sibi benefecerat ipse nihil sibi retribuērat Et ait: amice dilecte sepe benefeceris mihi: et ego nihil retribuī tibi. tñ ex quo oēs amici mei me dereliquerūt. iter ipso auxiliū tuū Cui ille Amice nullo iure teneor tibi succurrē. Verūptamen q̄ video q̄ nullus vult tibi p̄bere auxiliū. te liberabo et suspēdiū p̄ te sustinebo et sic factū ē Rex ille de⁹ ē. famul⁹ vn⁹ quisq; hō ē. cui de⁹ mltā bñficia

cōtulit. scz animā & corp⁹ bona natu-
ralia. bona tēpalia & potestātē super
omnes creaturas **V**ic suscipit inmi-
cos dñi sui quādo peccata cōmittit
et demones in domū a mīe sue itro-
mittit. & ppter hoc meretur homo eē
nam damnationem. **P**rim⁹ amicus
sunt diuitie de quibus homo nihil hz
nisi lineum pānum. **S**ecūdu⁹ amicus
sunt vxores & liberi qui sequūtur vs
qz ad sepulchz. & cito tūc obliuiscū-
tur. **T**ercia⁹ amic⁹ est domin⁹ noster
ihs xp̄s qui fecit se suspēdi p nobis
et p peccatis nostris ille non deserit
nos. **T**ercio debem⁹ diligere deum
sicut filius patrem. **I**pse em̄ est oīm
nostz pater eaz oñdit nobis maio-
rem paternitatē siue paternā dilecti-
onem q̄ vnq̄ aliquis pater. **I**pse em̄
est pater noster qui nos creauit &
nos ad similitudinē sui fecit. & ideo
debem⁹ eum multum pl⁹ diligere q̄
patrem carnalem. **E**t ideo ostendit
nobis maiorem paternalem dilectio-
nem. **Q**uis em̄ pater filijs necessaria
tam laute puidet **Luce. xij.** Nolite
soliati esse quō māduccetis & c. **P̄s.**
Quomodo miseret pater filiorum. q̄
re hoc qm̄ ipse cognouit nostruz fig-
mentū & nostram fragilitatem **I**do
merito diligēdu⁹ est tanq̄ pater in-
tīm⁹ qz intīme nos diligit. **B**erū. **S**i
naturaliter fili⁹ amat patrem a quo
habet partem corpis. quātomagis
patrem celestem qui corp⁹ & animā
ex nihilo creauit. **S**i oculo vel manu
aliq̄s caret multum eū diligeret qui
sibi ea reddēt. quātomagis debem⁹
diligere patrem celestem qui dedit
nobis omnia mēbra animam & vitā
Ber. **O** homo cogita quales te fecit
deus. scdm corp⁹ egregiam formam
scdm animam imaginem ppriam in
signem ac rationis partīpēm beati-
tudinis cōparem. **S**ed tu miser deuz
qui te genuit dereliquisti mediante

superbia auaricia & luxuria. quibus
sepissime oblit⁹ es dei creatoris tui.
Attamē ipse dicit **R**euertere & ego
suscipiam te. **E**xemplum de filio pro-
digo. **Lu. xv.** **O** qualis & quanta est
misericordia dei que peccatorem con-
uersum non min⁹ diligit q̄ eum qui
nunq̄ peccauit seu peccando alteri⁹
contraxit maculam. ideo merito est
diligēdu⁹ **Du.** **O** hō cogita q̄ntū te di-
lexit q̄ tāta p te fecit tāta ē cōtulit
tanta sustinuit. **Q**lim cum non esses
te dilexit: vt te cōderet post cum pec-
casses humiliatū se homo factus est
vt reformaret te & vt ostēderet q̄n-
tum te dilexit non nisi moriēdo te li-
berare voluit. nūc autem sincera ca-
ritate te diligit ac si semper cum eo
perstitisses. **E**xemplum. **A**dolēscēs
quidam intrauit siluam in qua moā-
bantur meretrices. **R**equire in die
pasche in s̄mone **E**cce locut⁹. **Q**uar-
to debemus eum diligere sicut spon-
sus sponsū. **R**am quelibet fidelis ani-
ma que est vnita deo per veram cari-
tatem est sponsa ihesu christi. & illa
nunq̄ quiescere potest nec gaudere
nisi veniat ad sponsum suū in celum
vel nisi ipse veniat ad eam in cōtem-
platione. **Q**uā diu est in hac vita ex
amore quem habet ad sponsum suū
semper languet. vnde dicitur **Cāti.**
v. **F**ilie iherusalē adiuuro vos vt si in-
ueneritis dilectum meum: vt annū-
etis ei qz amore languet. **F**ilie iheru-
salem sunt anime beate. vel sancti ā-
geli in illa sancta iherl̄m sup̄na qui
annūciant sponso desiderium sponse
id ē anime diligētis que ex dilectiōe
dei languet in hoc mūdo **E**t bene di-
ctur languere anima diligens. qz si
cut homini languenti nullus abus sa-
pit nisi cōualescat sic anime diligen-
ti nihil sapit in hoc mūdo nisi solum
illa dulcedo quā percipit ex aduētū
sponsi sui. **F**elix anima que languet

de absentia sponsi sui: q̄ nō dimitte
eā diu sine consolatione. **Aug.** Desidē
mus clamem⁹. plangam⁹. amem⁹
si spōsa sum⁹. si spōsus absēs ē susti
neam⁹. v̄iet quē desideram⁹. De illō
spōso loquit̄ **Dugo** ad aiā ⁊ alliat
eā ad amorē suū dicēs. **O** aiā sponsū
hēs. pulcherrim⁹ ē. facē ei⁹ nō vidi
sti ille te videt: q̄ n̄ te vidisset nō te
dilexissz. **N**oluit adhuc seipsū tibi p̄
sentare: s̄ munera misit. **A**rrā dedit
pign⁹ amoris. signū dilectiōis. **I**gno
ras forte q̄ dederit spōsus tu⁹ dicā
tibi **R**espice vniuersū mūdū ⁊ cōsida
ra si aliquid i eo sit q̄ tibi nō fūiat.
Ois em̄ natura ad hūc finē cursū suū
dirigit ⁊ hz ⁊ vt obsequis tuis famu
leē. ⁊ vtilitati tue defuiat. **H**oc celū
hec t̄ra. hic aer. hoc mare ⁊ aque cū
oib⁹ a deo p̄ductis q̄ i eis sūt vniuer
sa explē nō cessant. vide o aiā mea il
lud ē donū q̄ tibi dedit ⁊ tū ipsū n̄
agnoscis. rō tū nō sinit te dubitare
hoc tuū nō esse debitū: s̄ bñficiū alie
nū. **E**t illū certe diligē debes merito
q̄ te tū dilexit: q̄ tibi tāta munera
misit ⁊ ipsū debes amare. ⁊ si tuū illi
amorē incōtaminatū suare volueris
maiora p̄oib⁹ se datur. p̄mittit **fm**
Aug. Qd̄ oculus nō vidit ⁊ c̄. **Q**uo
nos perducatur ⁊ c̄.

Dñca. xiiij. Sermo. Cxxxiiij.
Spiritu ambulate ⁊ desideria
carnis nō pficietis **Gal. v.**
Sicut d̄t **Aug.** Vita nr̄a n̄
hil aliud ē q̄ quidā cursus ad mortē
q̄ siue volum⁹ siue nolum⁹ q̄libz die
dier̄ ad mortē facim⁹ **Job. ix.** Dies
mei velo. sūt cur. **E**t ap̄ls **Heb. xiiij.**
Nō hēm⁹ hic ma. a. **I**ō docet nos ⁊
monet quō dē m⁹ ābulare i hac vita
vt ad vitā etnā puenire possim⁹ **E**t
dicit q̄ nō s̄m carnē vel desideria car
nis s̄ fm spūm ābulare debem⁹. **S**a
endū aut̄ q̄ hōi volēti bene ābulare
sūt multa necēria. **P**rimū est vt eli

gat bonā societate. **η. Thessa. iij.** De
nūciam⁹ vobis frēs i noīe dñi nostri
ihu xp̄i vt abstinēatis vos ab oī frē
ambulāte inordinate. **η. Prouer. p.**
Fili mi si te lactauerint pctōres ne ac
quiescas illis. p̄des em̄ illoz i malū
currūt. **I**deo d̄t **Seneca.** Cū illis con
uersare q̄ te meliorē sunt facturi vel
quos meliores efficē possis. **P̄s.** Cū
scō sanct⁹ eris. ⁊ cū puerto puerte
ris. **Ecc̄i. xiiij.** **Q**ui tāgit picē inq̄na
biē ab ea. **S**ocietas em̄ mala piculo
sa ē in celo. in mūdo. ⁊ in inferno. **I**n
celo p̄tz in lucifero. q̄ oēs soch̄ eius
qui adhibebāt ei ceciderūt cum eo ⁊
eternalit̄ sunt dānati cū eo. **I**n mun
do p̄tz p̄ chore ⁊ socios ei⁹. **Rumeri**
xvi. **R**egit̄ q̄ chore opposuit se moy
si ⁊ aaron i deserto ⁊ assumpsit duō
tos ⁊ quinq̄ginta socios ⁊ dathan ⁊
abyron. **C**hore stabat cū soch̄s suis
habēs thuribulū i manu sua ⁊ egres
sus ē ignis de thuribulo chore ⁊ deuo
rauit eū ⁊ oēs socios ei⁹. **D**athan ⁊
abyron viuū absorpti sūt de t̄ra. **I**n i
ferno p̄tz etiā q̄ periculosa ē mala so
cietas: q̄ in inferno ex societate ⁊ ml
tiplicatiōe pctōz multiplicatur gene
ra tormētōz. **P̄n** diues ex̄ns in infer
no dixit ad abrahā. **Luc. xvi.** **R**ogo
te vt mittas laz̄ ar̄ in domū patris
mei. **H**ec em̄ q̄ncz frēs vt testē illis
ne ⁊ ipsi remāt in hūc locū tormēto
rū. **T**imuit em̄ q̄ in aduētū doz ma
ior fieret sua pena. **I**o circo mala soci
etas ē fugiēda in hac vita si ad vitā
eternā volum⁹ ambulare. **N**ā p̄ ma
lā societate incurrit aliqui hō in malā
mortē. **E**xēplū **D**uo soch̄ ābulauerūt
p̄r villā audientes in taberna iuue
nes cantātes ⁊ saltātes qui eos imi
tabāt. **T**ūc vn⁹ dixit alteri. **P**hiloso
ph⁹ dicit. nō est transeūdum p̄ sedē
gētis inique nō ilo ad eos. ⁊ his vi
ctis recessit. **A**li⁹ autē declinauit ad
eos. venit autē iudex illi⁹ ville in q̄

tales homicidiū fecerūt. et cepit oēs qui erāt ī tali societate. Et cū vidēt scolaris ille se moriturū ait. **Nō** expi-
mento video et scio et nimis tarde do-
leo q̄ fatu⁹ ē q̄ iūgit se societati ma-
le. **Cris. sup. Mat.** Rex natura sic ē
vt quotiēs bonū malo coniūgiē nō ex-
bono mal⁹ meliorē. s̄ ex malo bon⁹ cō-
tamiat. Diuersitas ei rez nūq̄ bñ p̄t
h̄e cōcordiā. et multa solliat at socie-
tas nephādo. **Cris.** Quē cōverti vel-
le nō vidēt: vita si possis **Secūm** necā-
riū ābulātū ē vt pedes sepe respiciat
ne cadat. **Pro. iij.** **Dalpebre** me p̄ce-
dāt gressus tuos. **Pedes** aut̄ hōis sūt
due extremitates. s. cōsideratio īgres-
sus ī mūdū et egress⁹ de mūdō. de cō-
sideratōe īgress⁹ d̄z hō hūiliari. **Bern.**
Vide o hō vñ veneris et erubescē. Si
attēdis vñ hūilti ortū inuenies q̄ de-
put redie **Job. xvij.** **Putredini** dixi.
p̄ me⁹ es et m̄ mea et soror mea ve-
rim⁹. Si hō illud fr̄eq̄ntē vidēt. mltū
se ī hac vita hūiliaret. **Gre.** Quātū
quīs seipsū nimis vidēt: tātō sibi mi-
nus displicet. et q̄nto maioris gr̄e lu-
mē recipit: tātō ampli⁹ q̄ de se plan-
gē debeat agnoscit. **Alter** p̄s ē cōsi-
deratio finis. i. mortis. h̄ puocat hōiez
ad timorē **Her.** **Vide** hō quo tendis
et cōtremisce. **Job. xxxij.** **Qis** caro
deficiet simul et hō ī cinerē reuertē
Et ideo sacerdos imponēs hōi cinerē
dicit. **Memēto** hō q̄ cinis es et ī cine-
rē reuertēris. **Legit** de scō **Iohē** p̄i
archa qui fecerat sibi sepulch̄ imp-
fectum. et ī magnis festiuitatib⁹ cū
esset ī loco honoris cōstituerat quē
dā famulum qui venerat ad eum di-
cens **Domine** impfectū est sepulch̄
tuū: iube illud perfici qz nescis qua
hora morieris. **Hoc** ideo fecit qz sem-
per cogitaret se moriturū. **Ecci. vij.**
In omnib⁹ op̄tib⁹ tuis memorare
nouissima tua et ī eternum non pec-
cabis. **Nouissima** autem hominis sūt

cinis et vermis. **Tercio** q̄ vult ad vi-
tam eternam peruenire debet ambu-
lare festināter. **Hebreo. iij.** **Festine**
mus ingredi ī illam requiē. **Causā**
hui⁹ tangit beat⁹ **Bernard⁹** dīcēs
Vita breuis via lōga. si vis perueni-
re inape trāire. **Ad** hoc autem vt fe-
stināter ambulem⁹ sunt duo necessa-
ria. s. q̄ sim⁹ vacu⁹ interiori⁹ et exteri⁹
us inonerati. **Qui** enim interi⁹ esset
replet⁹ nimis. et exteri⁹ nimis onera-
tus non posset festināter ambulare.
Sic qui est replet⁹ interi⁹ peccato-
rum sordib⁹ ī animā: abiciat ea p̄
cōfessionē qz nimis grauāt animam.
Psal. **Iniquitates** mee sicut on⁹ gra-
ue grauante sūt super me. **Ado** graue
est peccatum qz mergit hominem ī
profundum inferni. qz nō possent fa-
cere lapides totius mūdī. vnde celum
non potuit sustinere peccatum **Lu. x**
videbam sathanaz quasi fulgur cadē-
tem de celo **Rec** terra pctm̄ sustinere
valuit. vt patet **Numeri. xvi.** **In** da-
than et abyzon. qui viuū absorpti sūt
a terra p̄pter peccatum. **Et** ratio est
quā omne graue naturaliter tendit
deorsum. **De** grauedine pcti d̄t **Gre.**
Peccatum qd̄ per penitētiā non di-
luit: mox suo pondere ad aliq̄d tra-
hit. **Exemplum** ī **Dauid** **Req̄.** ī f.
post trimi. **Non** p̄t arbor lō et c. **Item**
qui oneratus est exteri⁹ bonis t̄p̄alib⁹
et reb⁹ debet deponere vt festināter
possit ad deū ambulare. **Vnde** ait p̄-
trus. **Eccē** nos reliquimus omnia et
secuti sum⁹ te. **Mat. xix.** **Her.** **Bene**
petre et nō ad insipiētiam tibi. nō em̄
sequi poteris oneratus. **On⁹** enim
rerum temporalium multos impedit
ī via ad vitā eternam ambulādo.
Exēplū ī adolefcēte q̄xmit ad ih̄m
dīcēs. **Quid** faciā vt vitam eternā
possidebo. **Cui** dñs **Vade** et vende oīa
que habes et nudo⁹ sequere me. **Req̄**
te **dominica** post festū trimi. ī hmo.

Mortu⁹ est diues. Quarto debem⁹
ambulare pseuerat⁹ et nō cessare do
nec pueniam⁹ ad vitam etnam. Vñ
apls. p. Corin. ix. Sic currite vt cō
prehendatis. Ideo exploratores dan
dixerūt. Iudiciū. xvij. Surgite ascen
dam⁹. vidim⁹ terrā valde opulentā
et vberē: venite nolite negligē. noli
te cessare. qz dicit Ma. x. et xxij. Qui
perseuerauerit vsqz in finē hic salu⁹
erit. Ihero. Nō em̄ incepisse sed pfe
cisse virtutis ē. verū nec inchoantib⁹
sed pseuerantib⁹ premiū tribuit. Si
em̄ homo oib⁹ diebus vite sue ambu
lasset in via dei et in finē nō pseuera
ret: in regnū dei nō pueniret. Gre.
Stult⁹ viator ē qui i itinere amena
prata cōspiciēs obliuiscit quo tende
bat. Gre. Iter electis suis deus aspe
rū facit: ne dum delectantē in via ob
liuiscatur eoz que sūt in patria. Idē
Gre. Continū⁹ successus rez tempoā
lium certū est future calamitatis iū
diciū. Exemplū in heremita q̄ in finē
vite sue fact⁹ est latro. et sic damna
tus est. Requere in sermone. Sūpen
dia pcti mors. Itē aliud exemplum
Tres frēs de ordine cruciferoz capti
fuerunt a paganis: et cū duo eoz du
cerent de carcere ad mortē. terci⁹ ad
iurauit eos: vt ad se redirent et sibi
de statu suo reuelaret. Quoz vnus
apparuit cū magna claritate dicens se
esse saluatū. Alē apparuit cū magnō
eiulatu dicens se esse damnatū. sed cū
ille causā damnationis q̄reret respon
dit ille. qz non perseueraui. Cum em̄
mortē imminere viderē penituit me
qz ordinē intrauerā et magnā poten
tiā et seculi dignitatē reliquerā. et in
talib⁹ cogitationib⁹ vitā finiu et dā
nat⁹ sum: qz in bono nō perseueraui
Iero dicit Apo. ij. Esto fidelis vsqz ad
mortē: et dabo tibi coronā vite. Inve
teri em̄ testamēto fuit pceptū qz ca
put cū cauda in sacrificiō offeratur.

Qis fidelis q̄ vult offerre deo sacrifici
cū. i. bonam vitam debet caput. i. pñ
cipium et caudā. i. finē vite sue offer
re: vnde dicit Gre. Incassum q̄ppe cur
rit cū inceptū iter añ finē deserat.

De eodē Sermo. Cxxxv.

Ite ostēdite vos sacerdotib⁹
Lu. xvij. Licz verba ista sint
xpi ad leprosos: tamen pnt
dia ad quēlibet fidelē. Sciendū autē
qz tria sūt q̄ homo debet ostēdere. s.
Pctm̄ in cōfessione. Bonū exemplū
in cōuersatione. Imaginē dei in expi
ratione. de quo dicit hic. Ite ostēdi
te vos sacerdotib⁹. Ita dictū est de
cem leprosis. Per decē leprosos signā
tur pctōres decem pcepta trāsgredi
entes et nō tenētes: qui cōparant le
prosis ppter multa. Primo: qz sicut
leprosi quāto magis infirmitatē eoz
occultāt et nō adhibent medicinā in
primo: tātō magis augmentatē et eo
ampli⁹ in postez manifestabit: qz in
firmitas illa nō p̄t diu abscondi quin
semp ad vltimū manifestat. Sic pec
cator quāto magis occultat pctm̄ su
um mō in tēpe grē in quo iā sum⁹ et
non manifestat medicis. i. sacerdoti
b⁹: tātō maius erit et grū⁹ in futuro
manifestabit. Qui em̄ modo nō vult
ostēdere peccatū suū vni sacerdoti:
sive velit sive nolit in futuro toti mū
do manifestabit. Cris. Veniet dies
illa in q̄ omnia pctā nrā velut i tabu
la rasa vident. Et hoc ē qd dicit Lu. xvij.
Nihil opertū qd non reuelabit. Ecce
xvij. Ante mortē cōfiteri: post mortē
nihil valet cōfessio. qz tūc cōfessio erit
sua cōfessio. Heb. ij. Omnia nuda et
aperta sūt coram oculis dei. Nō ergo
pudeat manifestare ei qui oia videt
vt postea tegatur. quādo em̄ homo
tegit pctm̄ suū: de⁹ detegit. qz em̄ hō
p cōfessionē tegat pctm̄ suū p̄t. Exem
plo. qdā demoniaca cū vidisset quēdā
in mōrli pctō dixit ei. Ego te bñ cog
[11

nosco et peccatum tuum bene scio. Cui ille Et
 quomodo hoc possim emendare ut me non cog-
 noscas Respondit bene potes si habes medicina-
 nam dei. i. confessionem. Quod audiens ille confes-
 sus est et rediens ad illam dixit. Nunquam
 cognoscis me Respondit. nescio quomodo sis. Fi-
 guram habemus? Isa. vi. Qui quasi confitendo
 dixit. Ve mihi quia vir pollutus labijs
 ego sum et volauit ad eum angelus domini por-
 tans calculum ignitum quem foras portabat
 de altari et tetigit labia et statim muta-
 ta fuerunt. Per ysaia intelligitur homo con-
 fiteus peccata sua. Valerius. Maria spes est
 recuperationis salutis forte agnosce languo-
 eis. Secundo peccator operatur leproso per sepa-
 rationem quia sicut leprosus separatur a con-
 tactu hominum: ita peccatores separantur a consortio
 dei et angelorum. Mat. xij. Exhibuerunt angeli
 et separauerunt malos de medio iustorum et
 mittent eos in caminum ignis. unde secundum
 canones: quilibet peccator manifestus a corpore
 ecclesie est diuidendus. Et sicut diuiditur a con-
 sortio iustorum sic diuiditur a gaudio be-
 atorum quod consistit in fruitione dei. Io. dz
 Isa. lix. Peccata vestra diuiserunt inter vos
 et deum vestrum. Cassiodorus. Vnde dicimus quod
 timor unusquisque a dimittente repellitur et di-
 uiditur quantum eius peccata cumulant. quanti-
 tates eius delicti mensura est tripudij. Ter-
 tio peccator operatur leprosus quia sepe inficit
 eos qui dicunt cum eo. sic enim vnus peccator se-
 pe ducit multos ad peccandum. Ps. Cui
 puero puerteris. Ideo tales sunt fu-
 gendi tamquam leprosi. Rube. xvi. Recedite
 a tabernaculo impiorum hominum: et nolite tan-
 gere qui ad eos pertinet ne inuolamini peccatis
 eorum. Exo. xxij. Non inibis sedem cum eis et
 non habitet in terra tua ne forte faciatis
 te peccare. Figuram habemus? Rube. xxvi.
 ubi dicitur quod mulieres et virgines madianite
 edificauerunt filijs israel et iduxerunt eos
 ad hoc quod adorauerunt beelphegor: pro-
 pter hoc occisi sunt. xxij. milia hominum.
 Nota hystoria. Sic ergo peccator quomodo peccator
 cooperatur leproso. Si ergo vult mutari
 a leproso anime dicit se ostendit sacerdoti per confessio-

nem. Bernardus. Vbi frequenter con-
 fessio ibi decor et pulchritudo. Tanta
 est virtus confessionis quod sola voluntas
 confitendi liberat hominem a peccatis: sicut
 figuratum est in istis de leprosis qui muni-
 dati sunt antequam venissent ad sacerdo-
 tem. Psal. Dixi confitebor aduersum me in
 iusticiam meam domino. i. feniit propositum. et
 sequitur. et tu remisisti impietatem pec-
 cati mei. Exemplum. Viles quidam om-
 nibus diebus vite sue criminofus erat.
 et latrocinia exercuerat: tandem capi-
 tur et ad decollandum ducitur. et prima du-
 ctus iussit sibi dari confessorem. Cuius mi-
 nima sui nollit tam diu expectare: ait.
 Domine quam noscis corda hominum tu scis quod li-
 betur confiteri si haberem confessorem: ac-
 cepe voluntatem per factum. Et addidit.
 In manus tuas commendo spiritum meum. et
 sic decollatus est. Erat autem in vicino quodam
 obsessa demonio qui dabat rursus ad in-
 terrogata. Cui dictum est. modo habebitis
 magnam gaudium in inferno de morte istius
 latrois. Qui respondit. nequaquam. vnus
 verbum in fine protulit propter quod saluatus
 est. Secundo debet homo ostendere bonum
 exemplum et bonam operationem in conuersa-
 tione. Iaco. ij. Qui sapiens et discipli-
 natus inter vos: ostendat ex bona conuer-
 satione operationem suam in mansuetudine
 sapientie. ad quod hortatur dominus. Mat. v.
 Sic luceat lux vestra coram hominibus ut vide-
 ant opera vestra bona et glorificent patrem ve-
 strum qui in celis est. Ex bono enim exemplo
 iustorum glorificatur deus. quando alij hoc
 imitantur. Et ex malo exemplo prouocatur
 deus ad iram quam alij ex hoc scandalizan-
 tur. unde dominus. Mat. xvij. Qui autem
 scandalisauerit unum ex minimis qui in
 me credunt. i. occasionem ruine malo
 exemplo dederit. expedit ei ut suspensa
 tur mola asinaria. i. lapis molaris in
 collo eius et demergatur in profundum ma-
 ris: quia melius est ei pro culpa breuiter
 capere penam quam eternis cruciatibus ser-
 uari. vel vitius esset homini mortem

Secundo

Tertio

Ioh. unde Ioh. dicit

subire q̄ malo exemplo alios sc̄da
liz are. **Exemplū habem⁹ .ij. Mach.**
vij. q̄ cū antioch⁹ cōpelleret iudeos
trāsgredi legē dei coegit eleaz̄ az̄ su
illas carnes comedē alioquin occide
ret eum. Quidā amica ei⁹ licitas car
nes offerētes rogauerunt eū secretē
vt simularet se suillas carnes come
dē qui rēnuēs dixit. Adolescentib⁹
forte relinquam puerū exemplū. et
elēgit poti⁹ mōri q̄ malū exemplum
alys dare. Mat. xvij. Ve mūdo ab
scandalis. i. x. omnibus illis q̄ in hoc
mūdo alios malo exēplo sc̄dalizāt
Debem⁹ ergo bona opa et exēpla da
re alys ad edificatiōē vt inde exem
plū sumant. Vñ. p. Thimo. iij. Exē
plū esto fidelī Sed heu q̄dā ostēdūt
bona sua nō ad edificatiōē proximorū
sed p̄pter vanā gloriā. De q̄b⁹ Mat.
xxij. Omnia opa sua faciūt vt videā
tur ab hoib⁹. Amē dico vobis : q̄ re
ceperūt mercedē suam. Isa. xxxix. d̄z
q̄ ezechias ostēdit babilonys oia se
creta tēpli: thesauros et cellā aroma
tū p̄pter vanam gloriā et arguit euz
dñs p̄ p̄phetā dicens. Quia ostēdisti
eis ista: venient babilony et auferēt
oia hec et postea factuz est. Sic cōtin
get illis q̄ ostendūt bona opa sua p̄
ter vanā gloriā. Exemplū in rege
qui edificauit templū de sumptib⁹ su
is. Req̄. in ser. Videte man⁹ meas.
Cris. sup illud Mat. noli tuba canē
Tuba est act⁹ vel sermo p̄ quem ip̄a
opis iactantia signat. Tubam em̄ ca
hete ē pompā vane laudis appetere
Tercio debet hō ostēdere imaginem
dei i aia sua et h̄c i exp̄tatiōe. Mat.
xxij. pharisei dixerūt ad magist̄. Li
cet censū dari cesari an nō? Respon
dit ostēdite mihi nūm̄sina census. i.
nūmū qui solet dari p̄ censu. Ad lit
teram. Rūm⁹ ille habuit imaginē re
gis imp̄ssam. Sp̄ualiter p̄ nūmū istū
intelligit̄ aia ad imaginem dei facta.

Aug⁹. de cōfessione aie. Anima ē sub
stātia creata iuisibil̄ incorpea imor
tal̄ habēs imaginē creatoris sui. Istū
nūmū fabricauit deus q̄n hōiem ad si
militudinē suā creauit. p̄ isto nūmo
seruiūt x̄ps plus q̄. xxx. ānis in isto
mūdo. idō diligent̄ in morte hois ex
aminabit dices. Qui⁹ est imago et su
perscriptio? Req̄ret de⁹ imaginē sc̄z
aia ita ostendēdam ab hōie sicut si
bi p̄sentauit. Exemplū. Homo q̄daz
abijt in regionē longinquā accipere
sibi regnū et reuertit et habuit vnicā
filiam dilectam et illā cōmisit suo vi
spensatoridices. Cōmitto tibi hanc
dilectā filiam meā vt eam diligenter
custodias et ministres sibi necessaria
et ita sanā mūdā et pulchrā restitu
as. si hoc feceris maximis honoribus
te sublimabo. sin autē in perpetuū te
crucabo. Ite hō est x̄pus dñs noster
qui abijt in regionē longinquā. i. ce
lū: et cōmisit seruo suo. i. cuiuslibet fide
li suā dilectam filiā. i. aia hōis quaz
tantū dilexit q̄ p̄ ea morte sustinu
it: et redibit in morte cuiuslibet hois
repetēs aia ita pulchrā mūdā et
sanā sicut in baptismo ē homini p̄sen
tata. q̄ sic eam p̄sentauerit illū et̄na
liter sublimabit. Qui autē pollutam
p̄sentauerit et̄naliter i carcere infer
ni illū includet. Jo d̄z Ecce. x. In mā
suetudine serua aia tuā. Rogem⁹

Dñica. xv. Sermo. Cxxxvi.
Quoniam tēp⁹ habemus opemur
bonū. ad Gal. vlti. In verb
istis fact apl's tria. Primo
h̄rtat nos ad opandū. ibi opemur.
Secūdo quid sit opandū: ibi bonū.
Tercio q̄n sit opandū: ibi Dum tēp⁹
habem⁹. Circa p̄mū sciendū q̄ libē
ter opari debem⁹: q̄z oia multa ma
la facit. Verū. Multa mala docuit
ociositas. est em̄ magistra nugaz et
nouerca vtutū. Exemplū habem⁹ in
f m

Dauid & salomone. qm̄ em̄ occupat⁹
 fuit dauid in bellādo contra inimicos
 dei. & salomō in edificādo tēplū dñi
 boni fuerūt: s̄ qm̄ ocio vacabāt i pctā
 caderūt. Neq̄. in ser. Quid statts h̄
 tota die ociosi. Dicit ei **Hero.** Semp
 aliq̄o boni facto vt te diabol⁹ nō iue
 niat ociosū. Qui si inuenit hōiez ocio
 sum imittit ei cogitationes inutiles.
Her. Om̄ cogitationū & tēptationū
 malay sentina ē ociosū. Qui ergo vult
 tēptationes & inutiles cogitationes
 vitare. sp̄ dz aliq̄o boni opari. **Aug⁹**
Nō facile capiē a tēptatione q̄ vacat
 bono exercitio. **Exēplū.** **Brūs** ant hō
 m⁹ tēptat⁹ a spū accidie: residēs in
 heremo dicebat **Dñe** saluari desidero
 sed male & vane cogitationes nō per
 mittūt me. quō debeam saluari mihi
 digre ostēdere. Et respiciēs vidit qm̄
 vā altātē torquentē vermiculū q̄ sibi
 similis erat. deinde vidit eū orantē &
 itē sedentē & opantē & inde rursus
 ad orationē surgentē. Cūq̄ sic pluri
 es fecisset: dixit ei. **Ita** & tu facias an
 thōm̄ & salu⁹ eris. ego sū angel⁹ tu
 us missus a deo vt doceā te orare **Cir**
 ca secundū notandū q̄ opandū ē bo
 nū & nō malum. vnde d̄t apl's. ope
 mur bonū. Sūt aut̄ duo q̄ debēt nos
 inuitare ad opandū bonū. s̄. timor &
 amor. Timor supplicij & amor p̄mij.
Aliter enim opat̄ seru⁹: aliter fili⁹.
Seruū monet timor exercitacionis.
 sed filiū amor p̄miationis. **Seruī** sūt
 impfecti & incipientes bonā vitā. **Istos**
 debet monē ad opandū timor suppli
 cij. **Eccl. ix.** **Qd̄cūq̄** p̄t man⁹ tua in
 stantē opare: qz nec opus nec rō nec
 scia nec s̄apia est apud iferos quo tu
 pperas **Et in Mat. xv.** mimat̄ dñs ta
 lib⁹ dicēs. Inutilē seruū p̄nate in tē
 nebras exteriores sibi erit flet⁹ & strē
 dor dentū. **Itē Mat. in.** **Ois** arbor bō
 que nō facit fructū bonū excidet & in
 ignē mittet̄. **Certe** istas cōmutatio

nes dz hō accidiosus attēdat̄ erit agi
 lis ad bñ opandū **Exēplū** legiē i vitas
 pa. q̄ cū qd̄a vellet intrare religionē
 rogauit eū m̄ sua ne hoc facēt. & nō
 acq̄euit ei. s̄ dixit **Volo** fuisse deo &
 volo fuisse aiām meā & saluare eā.
Faciē at̄ monach⁹ negligent̄ egit &
 accidiosus fuit **Mortua** at̄ m̄e & ip̄o
 egrotatē i extrasi posit⁹ **capit⁹** ē ad iu
 diciali vbi vidit m̄em suā. q̄ increpās
 eundē accidia sua dixit. **O** fili mi vbi
 sūt vba q̄ dicebas. fuisse volo deo &
 saluare aiām meā. **Ecce** mō iudicādo
 es de accidia tua. q̄ ofusus nesciēs qd̄
 tū dēt. **Et ecce** veit vox dicēs **Reuer**
 tere ad vitā & emēda statū tuū q̄ p̄
 q̄ ualuit nūq̄ ociosus eē voluit &
 tota die deflebat ānos quos negligē
 ter expēdeat̄ & cū multi ei dissuaderēt
 fletū & laborē ne lesionē icurrēt **Nū**
 dit. **Si** ipropriū m̄is mee fere nō
 potuit: quō i iudicio fera improperiū
 xpi. qm̄ me de negligētia arguet & re
 q̄ret rōez de tpe mihi ip̄so. **Filios**. i.
 pfectos dz iuitare ad laborē amor p̄
 mij eē **Mat. xx.** **Voca** oparios &
 eode ill' mercedē suā. reddet ei vni
 cuiq̄ fm̄ opa sua. **Ro. ij.** **Gla** & dig
 tas pax & honor oī opanti bonū **Hoc**
 dñt attēde filij di qz vnicuiq̄ reddet
 mercedē suā fm̄ laborē suū. **Qui** pl⁹
 laboauerit pl⁹ mercedis accipiet **Exē**
 plū. **Legiē** i vitas pa. qd̄a senex hita
 uit i nemore cui⁹ cella stabat a fonte
 p̄ta miliaria. ita qz cum aquam vel
 let habere totam diem expēdit af
 ferendo. & cum vellet labori suo par
 cere & cellam iuxta fontem transfee
 rer vidit angelum dei sequentem se
 et querens quid ageret: dixit. **Ego**
 sum angel⁹ domini. & tēni numeracō
 omnes gressus tuos vt dominus fm̄
 laborem tuū possit reddere premiū.
Quo audito elongauit suā cellam a
 fonte remotius vt plures labores ha
 beret & plures mercedes acciperet.

Tercio ostēdit apl's quādo sit opari dū cum dēt. Cū tempus habem⁹ .i. in hac vita. ij. Choz. vi. Ecce nūc tps acceptabile ecce nūc dies salutis In his ergo dieb⁹ exhibeam⁹ nos sicut dei ministros .q. d. In isto tpe possu m⁹ opari salutē aīaz nostraz q̄diu uiuim⁹ in hac vita. et nō post hāc vitā. et hoc est qd̄ iurauit angelus p̄ uentē deū. q̄ post illud tēpus nō erit ampli⁹ tēps penitēdi nec mīam inueniendi. Apoca. x. Ecce. iij. Fili cōserua tēp⁹ qz scdm̄ Ber. Nihil p̄aous tpe. qz si dyabol⁹ haberet tēp⁹ possz remā conseq̄ a deo. Ideo dēt Cris. Oī rei oportet plus parcē q̄ tēpori: qz si aux p̄ideris bene poteris recuperare vel reuēire. tēpus si p̄ideris nunq̄ poteris recuperare. Exēplū de aīa q̄ deplāxit p̄ditiones tps. Neq̄re in p̄mo. Prepara te in occurū dei. in. iij. mēbro. Rogem⁹ et c.

De eodē Ser. Cxxxvii.

Primū q̄rite regnū dei et iusticiā eius et oīa hec adhaerentur vob. Mat. vi. In verbis istis ostēdit dñs tria. Primo hortat̄ ad q̄rendū regnū celoz. Secūdo docet modū querēdi cōgruū. Tercō manifestat regni fructum optimū. Primū ibi. q̄rite. Secūdu ibi. et iusticiā ei⁹. Tercū ibi. et oīa adhaerentur vob. Circa p̄mū sciendū q̄ regnū dei q̄re debem⁹ qz nihil eo meli⁹. nā regnū dei deus est. q̄ ergo regnū dei hz. deū et q̄cuq̄ desiderare p̄t hz. qz de⁹ est oīa in oib⁹. Ansel. Quid ergo post multa vagaris o hō querēdo lō aīe tue et corpis tui. Amavnū bonum in quo sūt oīa bona et suffiat. Quid em̄ amas caro mea q̄o desideās aīa mea totū ibi erit q̄cqd̄ amatis: et q̄cqd̄ desideratis. Si diuitias q̄ritis: ibi sūt diuitie. De⁹ enim fideles suos cōstitu et sup multa. Si longā et salubrē vitā: ibi sana eternitas et eēna samitas

qz iusti in p̄petuū uiuent. Si delectāt pulchritudines: ibi fulgebūt iusti sicut sol. Si autē sapiam: sapientia dei ostēdet se vobis in q̄ cognoscetis oīa. Si voluptatē: de torēte voluptatis sue de⁹ suos refrigerabit. Sciendum autē qz multa sūt q̄ solent ab hōibus appeti et desiderari q̄ oīa plenissime iuenies in regno celoz. Primū ē diuitiaz affluentia. Si ergo diuitias desideras ibi iuenies veras et p̄petuas p̄s. Gloria et diuitie in domo eius. Prover. viij. Necū sūt diuitie et glorie. Gre. Si vere diuites fieri cupitis veras diuitias amate. Oēs diuitie p̄sentis vite false sunt et periture. deapiūt enim hōiem et poucūt ad eēnā. damnationē. sicut dr. i. Thimo. vlti. Qui vult diuites fieri incidūt in tēptationes et in laqueos dyaboli et in desideria mala et nociua que mergūt hōiem in interitū et damnationē. Exēplū in diuite epulone q̄ sepult⁹ ē in inferno. Lu. xvi. Quid p̄fuerūt crelo oēs diuitie sue q̄ legiē ditissim⁹ fuisse et multos aureos mōtes habuisse et tamē dānat⁹ est. Itē legiē de quo dā rege saracenoꝝ qui dū mortē sibi imminē cōspicēt: p̄ānū lineū de quo sibi sudariū fieri debuit erexit in signū. et fecit arāferri p̄ ciuitatē et a p̄cone clamari. Videte. hec dēt dñs Cū essem p̄ncēps q̄ndecim regionū hoc solū de omni glā et de oibus diuitijs meis mecū auferā. Ecce q̄ false q̄ periture sūt diuitie mūdi. sed in regno dei sūt vere diuitie et p̄petue q̄ nunq̄ ab hōie auferūtur nec p̄dūtur. Ber. O veritas celestis māis securar: eter na patriarotū cōtinēs qd̄ delectat. popul⁹ sine murmure. In celo quieti sunt hōies nullā habētes indigentia. Psal. O q̄ gloriōsa dicta sūt de te et uitas dei. Secūdo solēt hōies desiderare longā vitam et sanā. Si ergo longam et sanam vitā desideras illaz ibi

*Commissus t̄p̄p̄li filius n̄i
di p̄pas gloriā dicitur p̄ esse
falsus p̄dicant*

inuenies . nullus ibi morietur : quia iusti in perpetuum uiuent . ibi nullus dolor et nulla infirmitas **Apoca. xxi.** Et mors ultra non erit neque luctus neque clamor : sed nec ullus dolor : sed ibi diuturnitas . **Ierusalem antiquissima** fuit . scilicet . annorum . nominum . centorum et sexaginta nouem **Gene. v.** quod seminum uix esset punctus unius hore . quia dicit **Psalmus.** Quomodo mille annis ante oculos tuos tamquam dies hesternae que praeterierunt et dies una est ibi iocundior et maior quam hic infinita milia annorum . **Psalmus.** Melior est dies una in agris tuis super milia . unde **Augustinus.** de ciuitate dei . de incomparabilitate superna dicit . Ciuitas clara est ubi uictoria ueritas . ubi dignitas sanctitas : ubi uita aeternitas **Exemplum.** Quidam sanctus cepit cogitare de illo uexiculo . Quomodo mille annis ante oculos tuos tamquam dies . et cetera . Rogauit dominum ut ostenderet sibi minimum gaudium regni caelorum . et statim una auicula cepit cantare coram eorum cuius cantum multum cepit delectari . et sequabatur eam extra claustrum in quondam siluam et auscultando stetit ibi ut sibi uidebatur ab hora prima usque ad horam tertiam . Cumque audiret campanam reuersus est ad claustrum . Cum enim appropinquaret uidit totum claustrum quod reliquerat mutatum scilicet quod prius erat ligneum totum erat lapideum et pulchre edificatum . et ibi inuenit pomeria et uineas quas ibi prius nunquam uiderat **Et cum uideret eum claustrum portenarium** quesiuit ab eo . quae esset et unde ueniret **Qui respondit** se parum exiuisse circa horam primam . et nunc miraculose essent omnia mutata . Cumque omnes mirarentur de uerbis suis quod situm est in cronias : et inuentum est quod steterat ibi trecentis et septuaginta quinque annis . Ecce tot annis uidebatur sibi tantummodo una hora . quod ergo in regno caelorum **Augustinus.** Amatoribus mundi non est requies : quare ergo beatam uitam in regno caelorum . Putatis esse uitam in regno umbrarum mortis : non est hic

quam hic non est uita beata nisi in uera uita . quia si uos amatis istam miseram et fluctuam uitam ubi cum tanto labore uiuunt et tandem moriuntur quanto magis amare debetis illam beatam uitam ubi nullum dolorem sustinebitis et nullius rei indigentiam habebitis et sine fine cum deo uiuetis **Ter**
3 **cu** quod solent homines desiderare in hoc mundo est pulchritudo corporis **Si** ergo pulchritudinem desideras ibi erit perfecta pulchritudo in regno caelorum . sicut dicit **Mat. xix.** Fulgebunt iusti sicut sol in conspectu dei . **Et** secundum quod dicit **Isay. xxx.** Erunt lux et lucere sicut lux solis . et lux solis erit septupliciter sicut lux septem dierum in die quam alligauerit dominus uulnere populi sui . **Et** erit sicut lux septem dierum quam creatur fuit mundus . Tunc enim sicut dicit glossa . Lux solis multo clarior fuit quam nunc quam propter lapsum hominis minorata est . Quanta ergo erit ibi pulchritudo et claritas ubi tot soles fulgebunt **Exemplum** demon quondam erat in obfesso quodam qui respondebat ad interrogatam quo quondam interrogauit de caelesti gaudio et respondit . Inexplicabile est gaudium illud et tamen de ipso modicum tibi dicam . **Exemplum** ponatur quod sit mons ualde altus et arcuquaque in circuitu montis sit campus planus ad centum mille miliaria et sit seminatus plenus tritico : et quilibet spica tritici habeat splendorem solis et stetit homo in montis cacumine ubi omnem illum splendorem intueatur ex eo tamen non contemperet gaudium quantum est minimum gaudium caeli et omnis illa claritas non potest claritati illi comparari . quam iusti fulgebunt in caelo . Illam pulchritudinem debet homo querere non illam mundanam quam modicum dureat sicut pulchritudo floris . **Isa. xl.** Omnis caro fenulum et omnis gloria eius . id est . pulchritudo in qua gloriae quasi flos agri . id est . fenulum . **Aru** it fenulum et cecidit flos . **Quid** profuit absolom pulchritudo sua quam pulcherrimum fuit in toto israhel : platura pedis usque ad uerticem non erat in eo macula uilla cetera

ries eius longissima et pulcherrima fuit et semel in anno tondebat: que secundum iosephum tanta erat vix quod in nouem diebus tonderi potuit. Et superflua cesaries vendebat ducentis aëlis. Hanc emebant mulieres ut crines suos subornaret. Et quid profuit sibi tanta pulchritudo: mala tamen morte interire sicut dicitur. **Re. xvij.** Noli ego homo appetere istam pulchritudinem perituram: sed illam sempiternam. **Quarto** solent homines appetere sapientiam quam in regno celorum perfectissime inueniunt. Ibi sapientia mundi est quedam fatuitas. **Anselm.** Ibi sapientia salomonis esset quedam stulticia qui tamen legitur fuisse sapientissimus. **Quid** profuit sibi sapientia sua qui tamen in fine vite sue a mulieribus victus fuit et illudebat et ydola adorabat: de cuius salute dubitat. **Item** quid profuit achitofel sapienti consilium suum. cuius consilium erat in israel quasi qui consuleret deum: sicut dicitur. **Reg. xvij.** tamen mala morte interire quod semetipsum laqueo suspexit. **In** regno autem celorum ibi erit vera sapientia et cognitio dei et omnium rerum. **Peri.** Tunc cognoscemus patris potentiam. filij sapientiam. spiritus sancti benignissimam clementiam. et ita habebimus illius summe trinitatis noticiam. **Crisosto.** Quod est quod non sciat qui scientem omnia videt quasi dicat. nihil est quod homo ignorare potest. ibi enim videbimus illam faciem dei in qua omnia cognoscimus et in illa visione illius faciei consistit tota vita eterna. unde dicit dominus. **Io. xvij.** Nec est via eterna ut cognoscant te solum rex deum et quem misisti ihesum christum. **Peri.** Eterna omnium beatorum sollemnitas est. deum facie ad faciem intueri. **O** quam desiderabilis et delectabilis est facies illa benedicta de qua dicit **Fulgentius**: quod si homo esset in omnibus penis inferni et videre posset illam bene

nedictam faciem nullum sentiret dolorem. **Exemplum** quidam sanctus vir in extasi positus ductus est in purgatorium ubi vidit innumerabiles penas quarum minima tanta erat quod non posset omnibus penis huius mundi comparari in quibus vidit animas diuersimode cruciari. **Inter** quas vidit unam animam hilari vultu gaudentem et ridentem. **Cum** quereret quomodo in tanta pena ridere posset. **Respondit** nunciatum est mihi quod hodie puer natus est qui futurus erit sacerdos et cum ille missam celebrauerit ego faciem saluatoris videbo et saluabor. **Quinto** appetunt homines delicias et gaudia. Si ergo delicias queras et desideras ibi inuenies. **Omnes** enim deliciae que fuerunt et erunt ab initio mundi usque ad diem iudicij sunt respectu illius suauitatis sicut est una gutta aque respectu totius maris. **Quid** profuerunt salomoni deliciae eius. nullus legitur tantas habuisse delicias in mundo sicut ipse. **Quia** in iuuetute cepit exercere delicias et sic vixit usque ad finem vite. **Decimo** autem anno factus est rex. et in undecimo duxit uxorem: ditissimus et potentissimus fuit in diebus suis: tamen habuit de auro et argento in iherusalem. quod argentum quasi lapideus reputabat multam familiam habuit: pulcherrima edificia pulcherrimas uxores: septuaginta reginas et octoginta concubinas et adulescentularum non erat numerus. multos equos quadraginta milia praesepia equorum curialium duodecim milia equum uestium. **Cibus** eius erat singulis diebus. xxx. chori siliiginis. et lxx. chori farinae. decem boves pingues. vnginti boues pascuales centum arietes excepta venatione innumerabilium cerubarum: caprarum: bubalorum et auium altalium et piscium quae quoti die ab omnibus fimbis eius apportabatur. **Non** longe a iherusalem erat ortus deliciarum ad illum solitus erat ire in

curru & p̄cedebāt eū adoleſcētes pul
cherrimi. ccc. habētes. ccc. peltas. .i.
clipeos aureos Custodes qui excuba
bāt ante fores dom⁹ ſue. .i. habētes
quinq̄ginta ſcuta aurea & tot lance
as ereas. Multa alia ſūt q̄ delicijs ſu
is aſcribūtur: ſed q̄d p̄ſuerūt omnia
iſta trāſierūt velut umbra. Attamē
oēs deliciae hui⁹ mūdi non poſſent mi
nimo gaudio celoz oparari. Exēplū
virgo quidā obſeſſa a demomo q̄ da
bat reſpōſa ad interrogata ad quā di
xit vir ſcūs Nunq̄d tu ex illis es qui
de celo ſūt electi. Rōdit heu ſū de ill.
Cui vir ſcūs dic nob̄ quantū eſt gau
diū celi. Cui reſpōdit. quō potero ti
bi dicē tale ē gaudiū qd̄ nec oculus
vidit. nec auris audiuit: nec ī cor ho
minis aſcēdit vel cōprehendē potēſt
Cui vir ſanctus velles ne libēter ibi
eſſe. At ille ingemuit dicēs. Si poſſi
bile eſſet me grām iuēire: & ſi hō eſ
ſem p̄ eo vellem oēm penā mundi ſu
ſtinere. Et ſi eſſet vna colūna erea a
profūdo iſermi vſq; ad ſūmū celi ere
cta & nouacul acutis & gladijs arcū
fabricata: illā aſcēdere vellē vſq; ad
diē iudicij & deſcēdere p̄ mimo gau
dio celi. Querite ergo p̄mū regnum
dei vbi inuēietis oīa q̄ deſideratis.
Sola p̄gustatio illi⁹ gaudiū pl⁹ valet
q̄ totū gaudiū totū mūdi. Nō guſta
uerat. Aug⁹. qn̄ dixit introducas me
dñe aliqñ ī affectū multū inuſitatū
introſus & nescio ī quā dulcedinē
que ſi perficiat ī me nescio qd̄ aliud
ſit vita eterna ſi illa nō eſt. Ber. Si
vna gutta illi⁹ gaudiū tantū iebriat
multo magis totū fluctus: ſi dī veſti
gia tantā habent ſuauitatē: qd̄ hz de
us q̄ eſt fons totū gaudiū: vñ petrus
Cū guſtaſſet vnā guttā illi⁹ gaudiū
optabat ſemp̄ ſic manē dicēs Bonū
eſt nos hic eſſe factam⁹ hic tria tab
nacula: tibi vnū & helye vnum. & c.
Rogem⁹ igitur dominū & c.

Dñca. xvi. Sermo. Cxxxviii.

Oſecro vos ne deſiciatis ī tri
bulationib⁹. Ephe. iij. Om̄
per multas t̄bulatiōes oportet
nos intrare ī regnū celoz. ſicut
d̄ Act. xij. Ideo monemur ī verb
p̄poſitis vt t̄bulatiōes ſuſtineam⁹
libēter p̄pter multa. Primo qz t̄bu
latio ē adiutorium hōi a deo miſſum
quicūq; miret bellū cū inimico ſuo q̄
eſſet fortior eo gratuz habēt ſi ei ad
iutoriū mitteret q̄ inimicū ſuū poſſz
vincere. Sic ē de hōie q̄d̄m ē ī hac
vita oportet eū h̄re pugnā cum car
ne p̄pria tanq̄ cū hoſte: qz caro cōcu
piſcit aduerſus ſp̄m & ſp̄s aduer
ſus carnē: ſicut d̄ ad Gal. v. Caro
em̄ cōcupiſcit aduerſus ſp̄m: ſtz car
nalia que ſunt contra ſalutē aie vnde
qui vult vincere cōcupiſcētias carnis
gratū debet ei eſſe qn̄ mittit dñs ei
aliq̄s t̄bulatiōes vel infirmitates
Multotiēs em̄ cōtingeret qz hō face
ret multa mala ſi dñs p̄ infirmitatē
vel t̄bulatiōnē non impediret. Exem
plū habemus Gene. xx. In rege abi
melech q̄ abrahe abſtulit vxorē ſuā:
qz pulchra eāt ſtatim flagellauit eū
dñs vt nō cognoscēt eā & reuelatū
eſt ei ī nocte ī ſomnis qz p̄pter vx
orē abrahe tales ſuſtinēt infirmita
tes & ſtatim dimiſit eā: vnde legiē ī
vitāſpa. Cū quidā peteret a ſcō Jo
hāne hēmita vt oraret p̄ eo vt libe
raret a triſticia ſua. ſ. a terciāna. Re
ſpondit rem tibi neceſſariā non deſi
deras a te auferri. Legiē etiam ī le
gēda beati Thome cantuariēſis mar
tiris. Cū infirm⁹ quidā ſanitatez ad
ſepulchz eius ipeſſet cogitare ce
pit. forte ſanitas impedit aiam. & ro
gauit vt ſi nō expediret ſibi ſanitas
infirmitas quā habuit rediret qd̄ fa
ctū eſt. Jō d̄ de b̄to paulo qz cum ī
firmaret ī corpe. tūc fortior fuit ī
aia. Scdo t̄bulatio exatit pigros ad

oratiões et ad admirandū deū Aug⁹
Iō p̄mūtur iusti ut p̄lli clament ad
 dñm et clamātes exaudiant et exaudi
 ti glorificēt deū **I**stud figuratum est
 Mat. viij. Cū discipuli essent cū dño
 ihu in nauī fact⁹ ē motus magn⁹ in
 maritave nauicula opiret fluctib⁹
Ihs autē dormiebat et accesserūt ad
 ihesū discipuli dixerūt. dñe salua nos
 perimus sic sepe dormit dñs et mittit
 hōies periclitari iheruari ut ei⁹ auxi
 liū iploret. Ps. Multipli. sūt iher. eo.
 postea ac. Et iterū cla. ad dñm cū ē
 bularēt d̄ necessitatib⁹ eorū eripuit eos
Exēplū. Miles qdā egrotās rogauit
 scūm virū ut deū p̄ sanitate sua ora
 ret. et q̄siuit ab eo scūs vir utq̄ deu
 tior esset in ihermitate q̄ in sanitate.
Respōdit miles quādo ihermor auxi
 liū dei tūc sepe iuoco h̄ in sanitate se
 pe obliuiscor. **I**ō d̄t Gre. Aurem cor
 dis tribulatio apit quā sepe p̄speri
 tas hui⁹ mūdi claudit. **T**ercio t̄bula
 tio liberat hōiez ab etna pena ihermi
 sue a penis purgatorij q̄ p̄ p̄ctis no
 stris debet. **Gre.** **I**ocō dñs q̄busdā
 hic pat ut i etnū feriat. **I**ō h̄ ferit n̄
 p̄cōdo ut i etnū p̄cat. **I**stō p̄tz i diuī
 te et lazaro diuīti p̄pat h̄ et i eternū
 mō eū punit. **Laz** ar h̄ castigauit et
 mō etnalic̄ solat. **Lu. xvi.** vñ abra
 hā dixit ad diuītē. **R**ecordare fili qz
 recepisti bona i vita tua et laz ar⁹ fili
 ter malariūc at h̄ solat tu vō crua
 aris **C**erte si vellet h̄ cogitare penā
 quā euadit p̄ flagellatōes p̄ntis vita
 libēt sustinet eas. **Exēplū** qdā p̄ctōz
 corrept⁹ fuit a deo q̄ i ihermitate et
 rogauit deū ut tollēt eū d̄ hoc mūdo
 vel auferret ab eo ihermitatē. **C**unqz
 sepi⁹ oraret astitit ei āgel⁹ di. **Q**uis⁹
 sū a dō iudicare tibi cām tue ihermita
 tis **I**ocō punit te de⁹ i hac vita ut i
 futuro p̄cat. **V**erūtamē elige ē vnū
 de duob⁹ ā duos dies esse i purgato
 rio ā duos ānos sustinē hāc ihermita

tē. **C**ausus ille illegit duos dies
 esse in purgatorio et mortu⁹ est et ca
 funct⁹ est et deduct⁹ est in purgatori
 um. **P**ost vnā horam venit ad eū
 angel⁹ querēs quō se haberet **C**ui il
 ie quis es tu. **E**go sum angelus quī
 te adduxi huc. **A**t ille. **A**bsit. tu non
 es angel⁹. angeli nō mentiūtur. tu
 eim̄ menāt⁹ es qz p̄misisti mihi qz t̄m
 duos dies deberem esse i purgatorio
 sed ego fui hic multis ānis. **E**cce q̄n
 ta ē futura pena quā h̄ euadit p̄ tri
 bulationē tēpalē. **C**erte si h̄ hāc dili
 gentē cōsideraret patiēter aduersa tol
 leraret. qz d̄t ap̄ls ad Ro. viij. **R**on
 sūt cōdigne passiōes h⁹ t̄pis ad futu
 rā glām q̄ reuelabiē i nob. **I**hero. in
 eplā ad Cyprianū. **Q**ūto i hoc sc̄lo p̄
 cussiōib⁹ paup̄tate. inimicorū potētia
 vel morborū crudelitate fuerim⁹ affli
 cti tāto p̄ resurrectionē in futuro p̄
 mia cōsequimur **Q**uarto t̄bulatio p̄ctō
 rem ad cōgnitionē dei et suiipsi⁹ addu
 cit. **Greg.** **O**culos cordis quos culpa
 claudit pena aperit. **I**stud p̄tz in **A**n
 tiochy rege qui videbat sibi fluctib⁹
 maris imperare nō cognoscēs deum
 sup se esse. **I**urauit qz iherusalem fū
 dit⁹ vellet euertere et facere palian
 drum. i. am̄t̄rium funeris de ea et re
 uersus in furorē iussit agitari curruz
 in quo sedebat et statim app̄hēdebat eū
 amar⁹ dolor et cadēs de curru collis⁹
 ē et ebullierūt om̄es de carnib⁹ ei⁹
 et de fetore ei⁹ quabat exercit⁹ eius
Cūqz fetorē ei⁹ p̄sonalic̄ ferre nō pos
 set duct⁹ ē ad cōgnitionē suiipsi⁹ et dei
 et ait. **I**ustū ē hōiez mortalē subditū
 esse deo **Gre.** **C**ū recognosco iob in
 sterquilinio. iohannē esurientē in he
 remo. petrū extensum in patibulo.
 cogito qualiter de⁹ cruciabit in futu
 ro quos reprobat q̄ ita dure flagel
 lat et affligit quos amat et sic reduci
 tur h̄ ad cōgnitionē sue fragilitatis
Exēplū: qdā diuīta erat sup̄bissima

ita vt nec seipsa moriturā agnoscēt
tā delicata q̄ in aquis oib⁹ balmāre
noluit: sed de roze celi colligē feat in
qua cū aromatis⁹ ⁊ vino balmābat
Cubiculū ⁊ lectū suū florib⁹ ⁊ specie
b⁹ odoriferis redolē feat ⁊ oēs delicia
as quas potēat exercebat. Tandē de
us lepra eam percussit ita q̄ tota caro
putrescēt ⁊ frustratim defluēt ⁊ tū
fetebat: q̄ null⁹ fetore sustinē possz.
vnde ducta ad agnitionē suū ipsi⁹ ait
Merto hęc patior q̄ fragilitatē ip̄i
am nō agnouī ⁊ sic mortua ē. Qūto
tribulatio modica in p̄nti opat nob
gloriam magnā in futuro. i. p̄ modica
tribulatione magnā mercedē reci
pies. ij. Corin. iij. Idē em̄ qd̄ in p̄nti
est momentaneū ⁊ leue tribulatiōis
nostre supra modū in sublimitate et̄
nū glorie pond⁹ opabit in nobis. Pe
re modicū est quicqd̄ patimur respe
ctu p̄mij qd̄ p̄mittit de⁹. Isa. liij. No
punctū in modico dereliq̄ te ⁊ in mi
serationib⁹ magnis cōgregabo te. ⁊
seq̄tur in momēto indignationis ab
scōdi facē meam parūper a te ⁊ i mi
sericordia sempiterna misert⁹ sum tui
Ideo d̄t Gre. Nō ergo gr̄as de verbē
dū noscīs q̄ tibi debeant p̄mia et̄na
retributōe. Labor ē cū fine: sed mer
ces ē sine fine. Voc̄ cōsiderās diabol⁹
voluit scandē celū p̄ colūmā circūfa
bricatā gladijs vsq̄ ad diem iudicij
Reqr̄e in p̄cedenti ser. i. primū q̄rits
regnū dei. in. v. mēbro.

De eodē Ser. Cxxxix.

Defunct⁹ efferebat filius vni
cus meīs sue. Lu. viij. In ver
bis istis duo sūt cōsideranda.
Pr̄io qd̄ per istū defunctū significat. Se
cundo qd̄ p̄ portatores q̄ eū ad xpm̄
efferebāt. Circa p̄mū ē sciendū qd̄ p̄
istū defunctū intelligit hō existēs i mōr
li pctō. Quemadmodū em̄ mors occi
dit hōiem ita pctm̄ occidit aiām. Sa
pi. xvi. Homo p̄ maliciā suā occidit

aiām suā. Aug⁹. Sicut vita corp̄is ē
aiā: ita vita aiē est ipse de⁹ sicut ego
moriē corpus qm̄ sepat̄ ab eo aiā. ita
moriē aiā qm̄ sepat̄ ab ea de⁹: q̄ se
paratio fit p̄ pctm̄. Isa. lix. Pctā vs
stra diuiserūt mē vs ⁊ deū vestrū. i.
pctā vestra abscederūt facē ei⁹ a v
bis. Circa sedm̄ nota qd̄ p̄ q̄tuor por
tatores significat q̄tuor q̄ tenēt hō
minē itz peccatorē in pctis ne conuer
tat̄ ad deū. Primū est pudor cōfessio
nis qm̄ hō v̄re cadatur cōfiteri pecca
ta sua. Cōtra hęc d̄t Eccl. iij. Nō cō
fundaris p̄ aiā tua dicē ver. i. cōfite
ri ē em̄ cōfessio adducēs gloriā. i. vi
tam eternā. Ber. Magna ē infamia
q̄ hō abluī pudet q̄ inq̄nari nō pudet
Aug⁹. Peccat̄ nō erubuiti: nec eru
bescas cōfiteri i hac vita vt requiem
hēas i alia vita sez brā. Meli⁹ ē h̄ pu
dore sustinē corā vno sac̄dote q̄ i fu
turo corā toto mūdo. vñ dñs Raam
ij. Revelato pudēda tua i facie tua
.i. pudibūda tua pctā ⁊ ostēda oib⁹
gētib⁹ nuditatē tuā. i. oib⁹ hōib⁹. q.
di. Ostēda ita nude pctā tua sicut egi
sti. Nō ergo v̄re cadaris hic nudare
pctm̄ tuū vni sac̄dote. Aug⁹. Quicū
q̄ h̄ erubescit de pctis q̄ feat corā sa
c̄dote dign⁹ nō sit remia. Exemplū
Quedā mulier cōmisit vnū grande
peccatū ⁊ p̄ v̄re cadia māsit septē ā
nis incōfessa ⁊ c. Re q̄. in ser. Sup̄en
dia pcti mors. Secūdu qd̄ solet hōmi
nē tenē in pctō ē timor p̄nie. i. qm̄ hō
timet qd̄ penitentiā sibi nimis grauis
sit ad agendū qd̄ nō p̄t ieiunare nec
orare nec vult elemosinam dare nec
peregrinationē facere ⁊ oia vidēt
sibi gūia. Cōtra hęc valēt duo. Pri
mū est qd̄ cogitām⁹ dei adiutorij qd̄
promisit nob̄ si penitentiā egerim⁹
Proverbi. p. Cōuertimim ad correptionem
meā. i. penitentiā. En profero
vobis sp̄m̄ meū. i. sp̄s sancti grām
que vs iuuabit. Conuersis em̄ ⁊

penitentibus dat dominus spiritum amoris qui omnia facit leuia. **Ihero.** Diligenter amemus et nos dominum deum et facile erit omne quod videtur difficile quia dominus iuuat penitentes. **Datet Exemplum apud lugdomum.** Erat quidam clericus cogitans intra se religionem intrare ut emendaret statum sed timuit quod austeritatem ordinis sustinere non posset. **Nocte** quadam raptus de corpore ductus ad quamdam vallem sub quodam monte in quo erat ciuitas pulcherrima edificata de auro et de lapidibus preciosis cuius aspectus ipse nimium eum delectabat. **Et** cum vellet appropinquare ciuitati venit ad flumen quoddam quod pertransire nesciebat et vidit ibi pauperes stantes et lauantes tunicas suas in flumine. inter quos erat quidam candidissima veste indutus qui iuuabat alios lauare. qui postquam iuuaret unum ibat ad reliquos et singulos iuuabat. **Et** dixit ei clericus. **Que** gens estis vos. **Qui** ait. **Isti** pauperes sunt penitentes et ego sum christus filius dei iuuans eos ut penitentiam peragendam compleant ciuitas est paradysus. **Et** quando homo lauerit tunicam suam. id est peregerit penitentiam in illam intrabit. **Euangelas** clericus religionem intrauit et omnia libenter sustinuit. **Aug.** multos solet de capere se rotina penitentia. **In** vitaspatria dicit de quodam sene. **Quotiens** suauiter ei cogitatio sua dimittit hodie cras peniteas. **Ips**e respondit. **Non** ita est hodie penitere debemus et cras eius voluntas fiet in nobis. **Cre.** Nemo in dulcia penitentiae tempora paruipendat. nemo curam suam dum valet agere negligat quia redemptor noster tunc districtior in iudicium veniet quam nobis ante iudicium magnam penitentiam praerogat. **Aug.** dicit. **Si** vis penitentiam agere dum non potes peccare peccata te dimiserunt non tu illa. **Age** penitentiam dum sanus es. quia penitentiam egisti quando peccare

potuisti. **Exemplum** require in sermone. **Gaudium** est angelis dei super uno peccatore penitentiam agente et cetera. **Secundo** debet homo cogitare contra timorem penitentiae eternam penam quam euadet. **Bernardus.** Misera sane de metia est humanum declinare labores et paratum diabolo ardore eligere sempiternum. **Certe** si homo cogitaret quod omnes pene huius mundi non possent comparari minime pene purgatorum. **sicut** dicit **Aug.** **Quid** tunc de pena inferni quam millesies maior erit. si homo talia cogitaret certe leuis esset sibi penitentia que pro peccatis iniungitur. **Exemplum.** quidam princeps timens penitentiam noluit confiteri quem cum uxor hortaretur ad confessionem dixit: non possum confiteri. quia timeo quod grauis penitentia mihi iniungatur. **Cui** uxor. et quanto poteris sustinere penas inferni quam merito grauioribus sunt pene totius mundi. **At** ille. **Putas** inquit quod infernum sit **Predicatores** omnia ista cogitant ut homines in timorem inducant. et munera recipiant videns autem mulier quod nihil proficeret cessauit. **Nocte** quadam demones venientes rapuerunt eum de lecto et ad infernum deuexerunt. **Mulier** eius hec videns cum esset sancta orauit ad dominum ut reuelaret ei statum suum. **Mane** facto inuenit corpus eius: sed viri totum exustum et in manu eius litteram in qua erat scriptum. **Modo** certus sum: quia infernum est et timor quem habui ad agendam penam illuc me perurit. **Tertium** quod tenet hominem in peccato est peccati consuetudo. **Cum** enim peccator venit ad consuetudinem resurgere contemnit. **Unde** si potest ethiops variare suam nigredinem pellis et perdidit suam varietatem: sic et vos poteritis benefacere cum malum didiceritis. **Et** inde venit desperatio de qua dicit **Iudo.** **Non** desperes de venia. id est de salute si ad meliora conuerteris. **Qui** enim de venia desperat plus de

desperatione q̄ p̄trato scelē se dā
 nat. **Ihero. dt.** q̄ iudas pl̄ offendit
 oīm desperādo q̄ eū tradēdo. **Et iō**
 null̄ debet desperare quantūcūq̄
 peccauerit et quantūcūq̄ maḡ sint
 pctā suar: qz sola desperatio ē crimen
 qd̄ mederi non p̄t. **Ihero.** Sola despe
 ratio ē termin̄ qui mederi neq̄t. **Ih̄.**
Sepe diabol̄ eos quos cōuertit ad pe
 mtētiā aspiciat et in multitudie scele
 rū percussos ad desperationē deducit
 vt subtracta spe venie trahat in dif
 fidentia quos nō potuit retinē pseue
 rāter in culpa. **Sed** penitēs debet p
 uidē cōtra se callidas hostis insidias
 sic qz iusticiā dei metuat: et quāuis in
 magnis scelerib̄ sit tñ de dei mīa cō
 fidat. **Gre.** In cōspectu diuinitatis
 nemo misericordiā inuenire dubitet
 qz nullū pctōrez cōuersū despiciat qui
 pctōres redimē remit. **Her.** O homo
 ne desperes te mutare i melī. **Si** em̄
 tātū potuit diabol̄ vt te de excellis
 virtutū fastigijs in pfundū deducēt
 vicioz. quāto magis poterit te deus
 ad sūmū honore p̄uocare: et nō solū
 ad id qd̄ fuisti restitue: s̄ beatiorē
 multo magis q̄ videbaris efficē. et n̄
 min̄ te diligit q̄ illū qui nunq̄ pcti
 maculā contraxit. **Her.** O hō q̄ qualis
 et q̄nta ē misericordia dei q̄ cōuersū
 nō min̄ diligit q̄ eū qui nullā macu
 lā alicuī pcti cōtraxit. **Exēplū hēm̄**
 in dauid: in maria magdale. petro.
 paulo. matheo thelonario. et in pluri
 b̄ alijs. **Quartū** qd̄ tenet hōiem in
 pctō est fiducia lōgioris vite. **Cōtra**
 quos dt. **Job. xiiij.** breues dies hōis
 sūt. **P̄s** Dum adhuc ordiret succidit
 me: sup quo v̄bo dt. **Gre.** Cum culpa
 animū temptat necesse ē vt breuita
 tem sue delectationis aspiciat ne ad
 mortē eternā inq̄tas rapiat: cum cō
 stet qz ad terminū cit̄ mortal̄ vita
 precurrat. vñ nemo p̄sumat de lōga
 vita: qz nemo scit vtrū cras viuat:

vt dt. **Ecclesiastes. ix.** Sicut auius la
 queo et piscis hamo sic capiuntur hō
 mines in tpe malo. **Exēplū hēm̄** in
 diuīte. **Lu. xij.** Qui p̄misit aie sue lō
 gāvitā dices. **Aia** habes multa lō po
 sita in ānos plurimos req̄esce. cōme
 de. bibe et c. et dixit ei de. **Stulte** hac
 nocte reptēt a te demones aiaz tuā
 et sic factū est plures ānos aie sue p̄
 miserat et diē crastinū dare nō potu
 it. **Prouer. xxvij.** Re gloriēris in cra
 stinū ignorās qd̄ supuentura pariat
 dies. **Exēplū.** Quidā scūs hēmita
 sportas et vasa facē cōsueueuerat et
 ad ciuitatē deserēs vendebat et q̄daz
 diē dū intraret ciuitatē vt vasa vend
 ret et sedēt añ domū cuiusdā diuitis
 q̄ i agone laborauit. vidit equos ig
 neos et fil̄es assessores veniētes ante
 dom̄ ostiū et intrauerūt quos cū vide
 ret diues infirm̄ clamauit. **Adiuua**
 me dñe de. me. volo me libentē emē
 dare. **At** illi occurrētes stridebāt deti
 b̄ i eū dīcētes. **Rimis** tarde loq̄ris.
 mōvis eē meōz dei qñ sol obscurat̄
 est q̄ sole lucente eius oblit̄ fuisti nūc
 aut nō est temp̄ satisfationis et hec
 dīcētes rapuerūt eū ad infernū. **Ope**
 remur ergo bonū in tpe qz nescim̄
 diē nez horā. **Itē** tres sūt pōrtiores.
 secū aduocētes hōiem ad infernū te
 nētes eū i pctō. **Prim̄** portitor qui te
 net hōiez in pctō est pcti leuatio. **Cō**
 tra qd̄ valet scire qz adā p vno pec
 cato cuz posteritate sua plus q̄ q̄tu
 or milib̄ annoz in inferno fuit et non
 potuit illud pctm̄ deseri nisi p mortē
 xpi. vñ **Her̄n.** Agnosce o hō q̄ guā
 sūt aie tue vulnera p quib̄ necesse
 fuit xpm̄ crucifigi et vulnerari. **Si** nō
 essent hec ad mortē sempiternā nūq̄
 p eoz remedio dñs morerē. **Secun**
 d̄ portitor ē aliene vite et culpe confi
 deratio qñ bona cogitat itra se de se
 et cogitat tal̄ cōmisse plura pctā q̄
 tu. adhuc nō cōuertit̄ tu potes a deo

expectatē tuā ouersionē sicut ipse **Eccī.**
xxij. Pctōr hō deuitabit correptōez
 et fm volūtate suā inuenit correctio
 nē. Et sic nō ē faciendū s̄ q̄libz d; se
 metipsū cōsiderare et se maiorē pctōrē
 sp̄ estimare. Tercia portitor ē cōsuetu
 do peccādi siue desperatio venie vt̄s
Cū em̄ pctōr in cōsuetudinē pctōrū re
 nit difficultē vel nunq̄ p̄t resurgē vel
 resiliire. Rogem?

Dōmīca. xvij. Sermo. Cxl.

Osecro vs ego vincetus in
 dño vt digne ambuletis vo
 catione q̄ vocati estis cū om
 ni humilitate cū mansuetudine et pa
 tiētia. **Ephē. ij.** Apl's ex̄ns rome in
 carcere vincetus scripsit hanc eplam
 nouit cōuersis docēs eos ābulare in
 hac vita. vt ad vitā eternā ad quā
 erāt vocati puenirēt. Et qz nos oēs
 ad eandē vitā sum⁹ vocati. debem⁹
 et nos sicut sicut apl's docet ābulare
 vocatiōe q̄ sum⁹ vocati a dño q̄libz i
 suo statu. vgo in v̄gitate. vidua in
 viduitate. monach⁹ et c. quilibet in
 quocūq; sit statu d; ābulare. s. cū oī
 humilitate mansuetudie et patiētia.
 Istas tres vias docet ecā dñs nos.
 De p̄ma via. s. hūilitate **Mat. xvij.**
 Nisi efficiamī sicut puuli. hūiles nō
 intrabit in regnū celoz. **Bernar.**
 Per humilitatē ascēde ad sublimita
 tē qz hec ē via et nō est alia p̄ter ipsā
 qui aliter vadit pot⁹ cadit q̄ ascen
 dit tot sūt pericula tot isidie diabolū
 sūt in mūdo i hac vita. qz sine hūili
 tate trāsire nō possum⁹. vñ legiē qz
 scūs **Anthom⁹** vidit laq̄os inimici ex
 tensos p̄ totā terrā et ingemiscēs ait
O dñe d; q̄t putas trāsiet ista. Et au
 diuit vocē dicentē sibi. hūilitas **Istō**
 figuratū ē. **ij.** **Reg. vi.** vbi d; qz na
 buchodonosor rex babilonis trahēs
 rethē captiuitatis p̄ terrā iudeoz ma
 gnos cepit et duxit captiuos i babilo
 nē et paupes deliq̄t. Sic diabol⁹ rex

babilonis sup oēs filios supbie mag
 nos sui reputatione. i. supbos trahit
 in suam captiuitatē et paupes. i. hu
 miles sui reputatione capere non po
 test diabolus p̄ter suam superbiam
 de celo eiect⁹ est et non vinct⁹ nisi per
 humilitatem. **Exemplū** demō quidā
 occurrit btō machario cū falce mel
 sozia volēs eum percutere et nō potu
 it sed dixit machari multam violen
 tiā patior a te qz non possum p̄ualere
 aduersū te. **Ecce** quicq̄ tu facis ego
 facio: tu ieiunas et ego penitus nihil
 cōmedo: tu viglias et ego nunq̄ dor
 mio: sed vnum est in quo me supas
At ille qd est hoc **Qui** cōdit hūilitas
 tuap̄ter quam non possum p̄ualere
 aduersum te. **Notādum** qz triplex ē
 humilitas. dolosa. afflictuosa. et vir
 tuosa. **Prima** hūilitas dolosa est qū
 aliquis fingit se humilē et intēri⁹ su
 perbit: hec humilitas p̄t dici vulpina
 dicit enim fabulose qz vulpes simula
 uit se esse mortuū iacens iuxta viam
 vt poneret supra currū pisciū sed cū
 potuit cōmedere pisces ostēdit se vi
 uū **Sic** multi faciūt qui simulāt se hu
 miles et bonos vt eligant ad aliquā
 prelaturā et dignitatē. sed postq̄ fue
 rint exaltati apparēt q̄les sint. **Et d; z**
Eccī. xix. Est qui nequiter se humili
 at et interiora eius sunt plena dolo.
Ezechiel. xxx. Qui vulpes in deserto
 p̄phete tui israhel. **Exemplum** in ab
 solone qui se humilem simulauit ad
 beneficiū vt eligeretur in regem. si
 cut dicitur secūdi **Regum. xv.** Na
 ne surrexit et stetit ante portā et blā
 diebatur populis qui remebāt ad re
 gē et cepit eos oēs benigne et saluta
 uit vnūquēq; amplexās et deosculās
 dicens vnde venis qd ē negociū tuū. d
 qua parētela es **Cūq;** audisset nego
 ciū ab illo dixit. Recte dixisti et rectū
 ē negociū tuū et iusta ē causa tua sed
 nō ē aliq̄s q̄ iuste iudicet causa hōim

dolosa
 triplex humilitas
 afflictuosa
 virtuosa

et qui terminet negotia populorum
et tunc adiecit. **O** quis me constitu
et iuste iudicem: quasi diceret: si essem
ego rex ego vellem iuste iudicare et
per talia verba blanda et dolosa incli
navit corda hominum ad se ut eum
eligerent in regem: quod et factum
est. Elegerunt enim eum in regem
patre suo david nesciente: qui tunc
pessime egit: quia expulit patrem a
regno suo. Sic adhuc multi sunt qui si
mulant se humiles ut exaltentur: sed
postquam exaltati sunt apparent quales
sunt. Contra quos dicit Bernardus.
Omnis dignitas dignitatis nomine
indigna est: si humilis esse dedignatur.
Secunda humilitas est afflictuosa quam
infligit deus hominibus propter peccata
sua. De qua Malach. 11. Vos recessis
tis de via et plures scandalizastis in
lege dicit dominus: propter hoc de
i vos contemptibiles: et humiles in
omnibus populis. Et hec humilitas
potest dici asinina. quia asinus siue ve
lit siue nolit omnia sibi imposita por
tabit. Sic quem dominus humiliat pro
pter peccata sua: siue velit siue nolit
humiliatus est. Sic humiliavit deus
filios israel quando dedit eos in cap
tivitatem propter peccata sua. Unde
dicitur Daniele. 11. Domine inimici su
mus populus quod omnes gentes: quia humi
les facti sumus in universa terra pro
pter peccata nostra. Sic humiliavit de
us nabuchodonosor propter peccata
sua quando fecit eum similem pecudi
ut supra. Requiritur dominica quarta
post festum penthecostes in sermone.
Non sunt condigne. Contra hanc hu
militatem debet homo patientia arma
ri. Gregori. 111. moral. tanto quisque
adversitate minus vincitur: quanto
contra illum presciendo paratus in
venitur. Augustinus super Johannem. quod
ter dominus affligit corrigentis est non
pena damnantis. ad hereditatem eter

nam et videmus et affligi dedignamur
Tercia humilitas est virtuosar scilicet
est quando homo se humiliat et volun
tarie appetit vilis reputari agnoscere
de suam vilitatem. Unde dicit Ber
nardus. Humilitas est virtus qua ho
mo verissima sui cognitione sibi met
ipsi vilescit. Hec humilitas potest di
ci columbina quando homo non ficit
sed ex simplicitate cordis est humilis
De qua dominus in euangelio Mat.
23. dicitur. Estote simplices sicut colu
ber. et humiles. Secundum autem quod tres
gradus humilitatis sunt. Primum dicitur
subiacens quando homo subiacet
se maiori et non prefert se equali: et
ille gradus sufficit homini ad salutem.
Ad quam hortatur apostolus dicens.
Subiecti estote invicem in timore dei
Crisostomus super mattheum. Velle
esse super omnes vituperabile est: su
stinere autem alterum super se nimis
gloriosum. Secundus gradus est cum
homo subiacet se equali et non prefert
se minori ille est gradus perfectus.
Gregorius octavo libro moralium. Omne
perit quod agitur si non in humilitate
custoditur. Tercius gradus est abu
dans quando homo se subiacet inferi
ori. Exemplum habemus in christo qui
humiliavit se ad lauandum pedes di
scipulorum. Augustinus super Johannem
Tanta est humane utilitas humilitatis
ut eam christus suo exemplo com
mendaret. Idem Bernardus. Super
missus est. dicit non magnum est non
esse humiles in abiectioe. magna
propterea et rara est virtus humilitas
honorata. Hec est via domini quam
preiuit nobis in verbo opere et exem
plo ut dictum est. Ambulemus ergo
in ea: quia ei multum placet. Unde
dicitur Deuter. 10. quod rex Assuerus dimissa
vasthy. Vasthy duxit in uxorem Assue
rus enim significat Christum qui super
avit vasthy: id est superbia. et elegit

hester que interpretat̃ humilis siue ab
scōdita. Secūdo debemus ambulare
in via mansuetudiñ si volumus ad
vitā eternam puenire. **Ps.** Mansue
ti aut̃ hereditabūt terrā & delectabū
tur i multitudine pacis. q̃ hic paci
cō & māfueſte sine cōtentione sine ira vi
serūt. **I**stud figuratū ē **Gene. xlv.**
vbi d̃r q̃ **I**oseph dixit fr̃ibus suis cū
redire vellēt ad p̃rem suū: ne irasci
mini i via nos sum⁹ oēs fr̃es filij om̃
nis p̃ris. s. dei & ambulem⁹ ad eum i
via. q̃ hic nō habem⁹ manētē civi
tatē s̃m apostolū **Heb. xij.** & idō nō
debemus hic irasci. **V**erūptū si recta
ira vestra sit meritoria ē. s. q̃ q̃s tur
bat̃ & irascit̃ cōtra peccata & vicia.
Ps. Zelauit sup̃ iniquos pacē pctōz
vidēs **Gre.** in morali. **A**lia ē ira quā
impatētia excitat alia quam zel⁹ for
mat illa ex vicio hec aut̃tute generat̃
illa phibita hec p̃cepta. s. **Jo. iij.** Qui
odit fr̃em suū homicida ē. **Aug⁹** sup̃
psal. Si ira fr̃is fuerit inueterata iā
odiuū est: ira turbat oculū: odiū
generat ira festuca est. odiū turbs ē
Tercia ira ē p̃missa sc̃z subit⁹ motus
animi: q̃ s̃m **I**hero. **Q**ui nulla ani
mi pturbatione mouet̃ aut̃ deus ā la
pis est. **I**deo d̃r apl̃s ad **Ro. xij.** date
locū ire. **Ephē. iij.** Sol nō occidat su
per iracundiā vestram. **Psal.** Irasci
mini & nolite peccare. **Isido.** in libro
soliloquior̃ dicit **S**i irā non potes vi
tare tēpera si nō potes furorē cauere
cohibe tene silentiū patētie: tacēdo
atius vincēs. **S**ed q̃ s̃m **Gre.** in mo
rali. **P**er irā iusticia relinquit̃. **I**deo
debem⁹ ambulare in patētia & tran
quillitate: ne cōtingat nob̃ sicut **I**ozā
de quo quarti **Re. ix.** q̃ cum **I**ozā p
cepisset iehu ad se ventur⁹ misit i oc
cursum eius nunciū vt nunciaret sibi
vt cum ingressus eius esset pacificus
qui cum nō fuisset reuersus misit ali
um & surgēs **I**ozā occurrit iehu q̃ te

tendit arcū suū & sagittabat eū in
scapulas: & ingressa ē sagitta in cor
eius. quē serui p̃p̃ij piecerūt i agz
circa viā vt a feris & a bestijs deuora
ret̃. **P**er **I**ozam intelligit̃ quilibz ira
cundo⁹ quem ira p̃ualēs eduxit extra
domū. s. extra rationē. cui occurrēs
iehu. s. deus: interficit eum sagitta. s.
mōrte eterna: quem serui sui. s. demo
nes qui eum ad iracundiā cōtaue
runt p̃p̃iūt in campum. s. in infernū
extra viam misericordie vbi a feris
et a bestijs. s. a ṽb⁹ infernalib⁹ deuora
bit̃. **T**ercio debem⁹ ambulare per
viam patētie si volum⁹ ad regnū ce
lorum p̃uenire **Act. xij.** p̃ multas
tribulatiōes oportet nos intrare reg
nū celoz **Mat. v.** **B**eati q̃ persecutio
nē patiūtur p̃pter iusticiā. **D**anc viā
ambulauit xp̃us tanq̃ caput vt nos
tanq̃ mēbra sequemur. s. **Pe. ij.** xp̃s
passus ē p̃ nob̃ relinquēs vob̃ exēplū
Lu. vlti. **O**portebat xp̃m pati & ita i
trare i gloriā suā: multo magis oport
tebit nos p̃ passiōes intrare in regnū
celoz. **Q**uid patētia cōferat nob̃ in
tribulatiōe. **Re. ij.** i ser. **O**bscuro vos
ne deficiatis i tribulatiōe. **R**ogem⁹

De eodē Sermo. Cxli.

Omnis q̃ se exaltat humiliabit̃
Lu. xij. & **xvij.** **I**n ṽbis p̃
positis & in euāgelio p̃nti d̃f
suadet d̃ns supbiā oīs quantū sit h̃i
nocua: iō merito ē fugēda. **S**c̃dō
aut̃ q̃ supbia nocet h̃i in multis **P**ri
mū est q̃ aufert h̃i grām dei. **Jaco.**
ij. **S**up̃erb̃ resistit de⁹: h̃uilib⁹ autē
dat grām **S**icut em̃ aqua deserit mō
tes & fluit ad valles: sic grā dei dese
rit sup̃bos & fluit ad valles. s. ad h̃u
iles. s. ad corda humiliū. **A**lta siccant̃
et ima replētur **V**ñ q̃dā sapiēs dixit
alexandro sup̃bo. **D**eus p̃sto ē largiri
suā grām tibi: s̃ nō habes vbi recipi
as eā. q̃ supbia ā p̃sūptio auferat
grāz d̃i p̃t̃z i petro q̃ cū p̃ferez ceteris

dicēs. **Et** si oēs scādalisati fuerint in
ter ego te nō negabo. **Jo** sbraxit sibi
dñs grām suam q̄ p̄ ceteris vili⁹ cec
dit cum ad vocem ancille dñm nega
uit. **Permisit** autē dñs eum cadē: vt
alys pctōrib⁹ sciret cōpati. **Exemplū**
Quidā frater impugbat spū fornicā
tionis: cōfessus ē alteri at ille cōtemp
sit. **Requ.** dñica. iiii. post octa. pasche
Secūdo supbia aufert hominī oīa bo
na opera sua et vtutes ānihilat. **Gre.**
Sicut humilitas omniavicia eneruat
et virtutes colligit et roborat. sic sup
bia oēs vtutes destruit et ānihilat
Omnia em̄ opa bona q̄ ppter supbiā
et vanam gloriā facta fuerint: nō
habēt meritū. **Gre.** Cum in tuo ope
laus trāsitoria q̄rēres eterna retri
butione digna p̄ vili p̄cio renūdat.
Valde male ergo hō opa dei iudicat
qui ad mercedem eoz fauorē huma
num sufficere putat. **Exemplū** habe
mus in phariseo qui p̄ter superbiam
omnia bona opa sua amisit. **Lu. xviii.**
in euangelio. **Duo** homines ascende
bāt. **Item** exemplum in rege qui p̄
pter vanam gloriā edificauit tem
plum. **Requ.** dominica post pascha in
sermone. **Videte** man⁹ meas. **Vnde**
Aug⁹ in regula. **Alia** quecūq; iniqui
tas in malis opib⁹ exercēt vt fiant.
supbia vero bonis operib⁹ insidiat
vt pereāt. **Tercio** supbia facit homi
nem seruū diaboli. **Job. xli.** Ipse est
rex super omnes filios supbie. **Gre.**
Euidētissimū est signum reproboꝝ
supbia humilitas autem electoꝝ
quam cum quis habere dinoscit sub
quo rege militat inuenit. **Exemplū.**
duo clerici soch tractauerūt intra se
de religiomb⁹ et platuris. **Requi.** in
ser. **Abnt** ihesus trans mare in q̄tto
mēbro. **Quarto** supbia facit hōiem
esse fatuū. **Ro. p̄mo.** Dicentes se esse
sapiētes stulti facti sūt. **Per.** Omnis
supbia stulticia ē qd̄ ptz i hoc qd̄ hō

seiplū nō cognoscit et p̄sumit qd̄ sup
vires suas est. **Ihero.** Supbia pl⁹ au
det q̄ possit. **Exemplū** in alexandro.
Cūq; alexāder magn⁹ oēs regiōes ē
re et insulas maris pagrassz et sibi sū
iugasset presūpsit ire ad paradisu et p̄
misit nūcios suos: quibus occurrit q̄
dam senex dicens. **Viate** dño vestro
q̄ nō potest huc venire nisi p̄ter humi
litate: et dedit eis lapidem ad simi
litudine oculi vt portarent eū domi
no suo. **Quem** cum accepisset alexā
der ostēdit cuidā viro sapiēti vt dice
ret sibi virtutē eius q̄ ponderauit eū
Cūq; lapis nud⁹ positus erat i lance
vna: adeo gr̄uis erat qd̄ ponderauit pl⁹
q̄ omnia quecūq; pom potuissent in
alia lance. **Deinde** cooperuit lapidez
terra et tūc adeo leuis erat qd̄ vna p
ua p̄na ea plus ponderabat. **Et** dixit
sapiēs p̄ istū lapidez tu es designat⁹
q̄ diu vūis maior es omnib⁹: et oīa
tibi subiugas. **Sed** postq̄ opert⁹ fue
ris terra. i. p̄ mortē tuam vilior es
et eris vna festuca: qz supbi qui mō
do apparent magni post mortēz nihil
erūt et possunt conqueri illud. **Sap.**
v. **Quid** profuit nobis supbia: qd̄
diuitiarum et c. supbia nihil p̄dest
Vnde poeta. **Vnde** superbimus cum
nil sim⁹ nisi limus. **Lim⁹** cum sim⁹ ad
terram quādo redim⁹. **Quinto** sup
bia hominem eternaliter damnat.
Sap. vi. **Exiguo** et humili cōceditur
misericordia: potentes autem. i. super
bi potēter tormenta patient. **Beati.**
Causa toti⁹ damnationis est supbia.
supbia semper casum p̄dit et odibi
lis est deo et hominib⁹. **Ideo** dicitur
Vest. ii. qd̄ **Assuerus** dimissa vasthy
duxit hester in vxorem. **Assuerus** in
terp̄tatur beatitudo et significat deū
qui spernit vasthy. i. supbiā et eligit
hester que interp̄tatur humilis siue
abscondita. **Qui** igit in supbia pou
rat eternalitē damnabit. **Vñ** scriptū

est. q̄ se exaltat humiliabit. **Lu. xxiij.**
Exemplum. Quidā monachus erat
 superb⁹ & valde aspirās exaltari ad
 platurā. Cui apparuit diabol⁹ in spe
 cie angeli dicēs. **Exi cito & festina in**
terrā saxonię Valuerstaden⁹ ep̄s iā
moriē. Ille autē gauisus ē: & statim ex
iiuit & abscessit: & hospitatus est in q̄
dā villa cū plebano cogitans quō ho
neſte veniret illuc. Et surgens nocte
accepit vestes plebani & equū & inse
cuti sūt eū & deprehēsum suspenderūt
Eccē quō superbia decepit eū: potuit
dicē ut haberetur Sap. v. Quid p̄fuit
nob̄ superbia aut diuitiarū iactantia
quōd cōtulit nob̄. Ecā scriptū est
de supbia. Dñica. xi. post festū trimi
sermone. Dixit Ihesus ad quosdam.
Rogem⁹ & c.

Dñica. xvij. Sermo. Cxli.

Gratias deo meo semp ago p̄
 vobis in grā dei q̄ data est vō
 bis in xp̄o ihu: q̄ in oib⁹ di
 uites facti estis in illo: p̄. **Corin. .i. q̄**
si diceret. Grās ago deo de hoc q̄ da
dit vob̄ grām illā q̄ cōuersi ad fidez
estis & creditis in xp̄m & cōgratuloz
vob̄ q̄ in illo diuites facti estis oēs
In verbis istis amonet nos ap̄l's suo
exēplo: p̄mo dō: de bñficijs collatis ḡ
tiari. secūdo p̄ximo: de bñficijs accep
tis a deo cōgratulari. Circa p̄mū sci
endū q̄ grās agere debem⁹ deo de q̄
tuoz. Primo q̄ ad talē statū nos vo
cavit. videlicet ad ecciam vbi possu
mus regnū celoz p̄mereri q̄ nō pos
sem⁹ si gentiles vel iudei nati essem⁹
De hoc ap̄l's dicit Col. p̄. Grātijs agē
tis deo patri qui nos dignos fecit in
partem sortis sanctorū in lumine qui
eripuit nos de ptāte tenebrarū. .i. gē
tilitatis vel infidelitatis: & trāstulit i
regnū filij dilectionis sue. .i. ad eccle
siam vbi possum⁹ p̄mereri regnū ce
loz: & hoc p̄pter dilectum filium suū
qui nos vocavit & venit in hūc mun

dum filius dei vt petōres vocaret ad
 penitentiā: sicut dicit. **Mat. ix. Ideo de**
bem⁹ deo grās agere vt nobis maio
rem grām largiri dignet̄. Sicut em̄
homo homini ingrato subtrahit bñfi
cia & grato augmētat: sic de⁹ grātiā
suam subtrahit ingratis & augmen
tat grām agentib⁹. Vnde beat⁹ Au
gustin⁹. Sola amissio gratie ē ingra
titudinis causa. Gre. Non est dign⁹
dandis qui nō agit gratias dō de da
tis. Et quādo homini p̄r ingratitudi
nez subtrahitur grā dei tūc faclit̄er
labit̄ in peccatum. Roma. p̄. Cogno
uerūt deum. nō sicut deum glorifica
uerūt: aut gratias egerūt. sed euanu
erūt in cogitationib⁹ suis. Exemplū
emim hui⁹ habemus in seruo Qui ta
lētis sibi traditis male vsus fuit Cui
a domino dictuz est. Auferte ab illo
munera & c. q̄ homini habenti grati
am aut virtutē dabitur gratia. Itē
patet exempluz in seruo cui fecit do
min⁹ magnam grātiā dimittentēs ei
scz seruo omnia debita sua & ipse in
gratus noluit cōseruo suo modicum
dimittere: & iratus dñs tradidit eum
tortoribus quousq̄ redderet vniuer
sum debitum q̄ nō cognouit in p̄ri
mo beneficiū sibi collatū a deo. Mat
xviij. Grātijs agētib⁹ de bonis colla
tis de⁹ dat grām. Item exēplū. Qui
dā homo secularis dissolut⁹ valde
gratia dei sibi data religionez intra
uit: in qua dum diu stetit. quodā
tēpe temptabat a spū fornicationis
vehement. Cūq̄ non posset ampli⁹
resistē p̄sternebat se in orationē & di
xit. Dñe deus grās refero tibi q̄ me
ad istū ordinē de seculo reuocasti. &
nisi mihi tua grā subueniat tēptatio
in ampli⁹ resistere nō valeo & statim
ois tēptatio recessit. Ver. Ingratitu
do inimica ē aie: exterminatio meri
toz: dispersio vtutū: bñficiorū p̄di
tiō: vent⁹ vrēs: fontē siccās pietatis

Secundo debem⁹ deo grās agere de passione quam pro nobis sustinuit. **Eccī. xxiij.** Gratias fideiussoris tui ne obliuiscaris. dedit enim p te aiaz suam. ⁊ sequit̃. Ingratus sensu deliq̃t liberantē se. **Rō** sic faciendum ē: sed il lud qd̃ docemur. **Apoca. xi.** Gratias tibi agim⁹ omnipotens deus qui accepisti virtutē magnā ad liberandum nos. hoc ē oītra illos q̃ nō regrantant deo de sua passione. **Sicut em̃ Her.** in persona xp̃i. **Vide** o hō quid p te patior si ē dolor sicut quo crucior. **Ad te** clamo q̃ p te morior: vide penas q̃bz afficior: vide clauos q̃bz cōfodior. **Cū** sit tant⁹ dolor interior ⁊ exterior plāctus sit gūior cū te ingratū expectior. **Talib⁹** ingrat⁹ exprobrabit dñs in iudicio sicut de **Cris.** **Et** dicet ppter vos hō fact⁹ sū. ppter vos flagellat⁹ sum. **illesus sū: crucifix⁹ sum: vbi** est tantarū iniuriarū mearum fruct⁹. **Ecce** em̃ precū sanguinis mei qd̃ dedi i redemptionē animarū vestrarū: vbi est seruit⁹ mea quam mihi p precio reddidistis. **Ego** sup gloriā meāz vos habui. **Cūq;** essem deus apparui hōmo ⁊ vilior ē omnib⁹ reb⁹ vestris me fecistis. cum omnē terrē viliissimā pl⁹ q̃ me dilexistis. **Tūc** inapiēt desleret antum beneficium neglectum quod non pdest eis. q̃ gratum sit dō memoriā sue passionis habere p̃tz per exemplum. **Quidam** heremita deprecabā deum in cella sua vt sibi reuelaret cuiusmodi beneficium vel seruitū esset sibi magis gratū et acceptabile. **Et** ecce audiuit vocē gemebundam extra cellam: q̃si hōis anxie laborātis. ⁊ admirās quid hoc esset: exiuit ⁊ vidit hōiem nudum ⁊ toto corpe vulneratum ⁊ cœuentatū et coronam spineā in capite habētē portantē magnā crucē in humeris quā ppter grauitatē vix post se pterram trahēbat. **Et** ait. **Quis** es tu hō

Cui ille. **Ego** sū **Iesus** xp̃s qui p̃p̃ te mortem sustinui. **Tūc** ille p̃dēs in terram ait. **O** domine vt quid sic huc venisti. **Qui** respōdit. **Quia** tu me rogasti vt ostenderem tibi quale seruitium mihi magis esset gratū. vni vt ostenderē tibi. **Scias** q̃ non est mihi magis gratum seruitū q̃ vt iuas me portare crucē meā. **Cui** ille. **O** domine quō portabo illam: **Rōdit** domin⁹. **In** corde tuo p̃t cōtinuam memoriā ⁊ gratiarū actionem ⁊ sic euauit. **Tercio** enim debemus agē deo gratias de omnib⁹ beneficijs collatis **Ecclesiastes. ix.** **Letare** iuuenis in adolesecētia tua. in bono sit cor tuū scz p̃t gratiarū actionem. **Et** scito q̃ pro his omnib⁹ adducet te domin⁹ ad iudiciū. scz vt rationē reddas quō deo de bonis tibi collatis fūeris et grās egeris. **Dico** autē p oibus bonis. naturalib⁹: ⁊ tp̃alib⁹: ⁊ sp̃ualib⁹. **Bona** naturalia sūt sanitas: fortitudo: pulchritudo: eloq̃ntia: prudentia: scia ⁊ hui⁹i. **Bona** sp̃ualia sūt sacramēta scē eccē. **Bona** tēporalia sūt. diuitie. honores. dignitates. ⁊ filia pro his omnib⁹ debetis deo gratias agere ⁊ sibi seruire. **Alioquin** dicet vobis in die iudicij **Mat. xxv.** **Inuile** serui p̃p̃tate in te. **exteri.** ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dentū. **Quātū** sit deo g̃tum vt sibi de bonis t̃p̃alibus nobis a deo collatis grates referam⁹ p̃tz p exemplū. **Miles** quidā valde diues sp̃ deo gratias de diuitijs sibi collatis referens: dedit singulis annis decimas oīm bonorū suorū ⁊ habēs vineam dedit de ea singulis annis decem carras vini pauperib⁹ in gratiarū actionem quodā anno creuit tm̃ vna carra in vinea sua: tūc ait. **Domin⁹** dat dñs abstulit. ergo portionē suam non auferā ⁊ dedit hāc carrā ppter deū. **Quōd** cū factū esset frater istī⁹ militis trāsīens iuxta vineā vidit eā plenā vuis

Quod cum retulisset militi grās deo egit de gratitudine. Legit in fabulis q̄ rusticus quidam terram arabat bo- bus suis: cōtigit q̄ pond⁹ auri mica- re viderat. vnde gauisus reliquit bo- ues a iugo vt peterent meliora pas- cia ⁊ cōstruxit altare deo terre que sibi tātas diuitias sponte cōtulisset. Qd̄ videns dea fortune de dignata ru- stico q̄ talem honore non dedisset si- bi dixit. Cū priuat⁹ fueris his tursū me rogabis p̄ alia sorte ⁊ nihil tibi reddā. per rusticū intelligit auarus siue peccator cui de⁹ oīa opera lō sua dedit q̄ largitor oīm bonorū est fm̄ illud. Ia. p̄. Omne datum optimū ⁊ omne donū p̄fectū a dño deo est: sed cū homo non refert grās deo vnit tē- pus. i. hora mortis ⁊ tūc auferentur ab eo omnia predicta q̄ nec reddere potest etiā si vellet. Quarto debem⁹ deo grās agere de tribulationib⁹ no- bis immissis ab eo. Ephy. v. Grās refe- rētes semp p̄ omnib⁹. Glo. non tm̄ pro p̄speris: sed etiā p̄ aduersis. Tri- bulatio em̄ est signū dilectionis diui- ne quē em̄ de⁹ diligit castigat. vt d̄ Heb. xij. Apoca. iij. Ego quos amo arguo ⁊ castigo. q̄ sicut d̄ Gre. Cō- tinu⁹ successus rerum temporalium est future calamitatis iudiciū. Grās er- go agere debem⁹ de aduersis: q̄ tunc liberamur a pena eterna. vñ Aug⁹. Hic vix hic seca domine vt i eternū parcas. Exemplū accipiam⁹ in b̄to Job. qui postq̄ castigatus esset gū- ter egit grās deo dicens. Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño placuit ita ē factū. sit nomē domini benedictum. Exemplū quidam princeps saraceno- rum nouiter cōuersus ⁊ baptisatus cōtra saracenos pugnās grauit vul- nerat⁹ est. Christiani autē timētes ne p̄pter hoc vaclaret cōfortabant eum dicētes: q̄ grās agēt deo p̄ e⁹ honore talia vulnera sustinet. Qui

respōdit. immo deo ad plēnū nō suf- ficio regīari: sed doleo q̄ p̄pter euz nō recepi nisi q̄tuor vulnera q̄ p̄ me recepit q̄ncq̄ milia ⁊ plura. Vñ vsus. Seraginta bis duo. C. super adde mi- lia quinq̄. Tot ferē xp̄us p̄ nob vul- nera passus.

De eodē. Sermo. Cxliij.

Diliges dñm deum tuū Mat. xxij. Circa dilectionem dei duo sunt notāda: scz quō sit diligend⁹: ⁊ q̄re sit diligend⁹. Et sciendū q̄ deus ē diligend⁹ trib⁹ mo- dis. Primo ex toto corde. i. integrē. Secūdo ex tota anima: id ē fideliter. Tercio ex tota mēte. i. perseuerāter. Primo debem⁹ diligere deū ex toto corde integrē ita q̄ hō i nulla alia creatura delectet̄ vel q̄rat dilectionē nisi in deo nō in auro ⁊ argēto nō in amicis: nō i liberis: nō in vxore: nō in mūdi delicijs. neq̄ carnis volupta- tib⁹. Si in aliquo istorū amor fuerit cordis: nō ex toto corde deū amas. q̄ quātomagis inferiores rami arbo- ris multiplicant̄. tanto min⁹ superi⁹ crescit in altū: sic amor q̄nto magis crescit in istis terrenis: tātō minus eleuet̄ in amorē dei. Aug⁹. minus te dñe amat qui aliq̄o tecum amat qd̄ nō p̄pter te amat. Ideo talis amor i- ferior ē arcūscidend⁹ sicut rami inferi- ores ab arbore. Deut. iij. Circūdet dñs deus tu⁹ cor tuū ⁊ cor serui tui. vt di. do. deū tuū ex toto corde tuo. et in tota aīa tua. vt possis viuere. Dñs est em̄ q̄si auis nobilis q̄ de p̄da desiderat cor tanq̄ meli⁹: sic dñs desi- derat cor tuū vt eum diligas. Pro. xxij. prebe cor tuū fili mi. Aug⁹. To- tū exnt a te q̄ totū fecit te. Ber. Ec- ce domine q̄ fecisti me do me amorē tuo totū ⁊ tātō debeo pl⁹ q̄ me ipsū q̄nto tu maior es me p̄ quo dedisti trip̄sū. Secūdo dē m⁹ diligē deū ex tota aīa. i. fideliter sicut ip̄e dilexit nos. qz

maluit animā suam separari a corpore suo q̄ ab eo sepeñē aīe nostre. **Cāti. viij.** Fortis est vt mors dilectio. q̄ p̄pter dei dilectionē nō contēnit hō mōrtē. **Aug⁹.** Nihil fortis hōie habēte dilectionē siue caritatē. Qui em̄ deū diligit fideliter. nihil potest eum a caritate xp̄i separare. **Romano. viij.** q̄s nos sepabit a caritate xp̄i. tribulatio .i. afflictio corpis . an angustia .i. tribulatio mentis . an fames : an periculū .i. paupertas : an gladi⁹ .i. ip̄a mors quasi diceret. nequaquā possunt nos ista separare a caritate xp̄i. **Crisost.** Si nautis pericula maris : agricolis glacies et frigora . militib⁹ vulnera leuia portabilia sūt p̄pter spem lucri. quā tomagis q̄ amat deum nullum debz timere periculū. Et sic **Jacob** videbatur. **xiii.** am̄ pauca quib⁹ grauius seruiuit p̄ Rachel p̄ amoris magnitudine **Gene. xxiij.** Quātomagis debet hō sustinere p̄ amore dei et regno celorum. **Tercio** debem⁹ diligere dominum ex tota mēte .i. perseveranter. **Prover. xvij.** Omni tempore diligit qui amic⁹ est et frater in angustis cōprobat. Ita hō dz diligē deū in aduersitate sicut in prosperitate. Sz q̄dā diligūt tm̄ in prosperitate .i. q̄n dat eis bōtēpalia : et prosperitatē et sanitatē corpōis : s̄ q̄n imittit eis tribulatiōes in firmitates et paupertates : statim murmurāt contra deū et dicūt. dñs oblit⁹ est mei q̄ pl⁹ castigat me q̄ aliū. **Isti** habēt amorē mētrici siue amasie . q̄ tm̄ diligūt viros quādo dāt eis munera : sed quādo nō habent dare diligunt alios. **Vnde Hugo.** Vide o aīa ne meretrix et nō spōsa xp̄i dicaris. **De talib⁹ dz Prover. xxvi.** Cū defecerint ligna extinguit̄ ignis .i. caritatis. **Isti** nō attendūt q̄ flagella et tribulationes sūt signa diuini amoris. **Apocal. iij.** Ego quos amo arguo et castigo. **Secūdo** videndū est q̄re dili-

gend⁹ sit deus. **Nota** q̄tuor de causis solet aliq̄ res diligi. **Primo** q̄ beneficiis suis p̄meruit et certe iō diligēd⁹ est deus. **Her.** Multū de nob̄ meruit de⁹ qui seipsū dedit nob̄ in p̄cū. **Rō** est lignū ita frigidum si ponat̄ in ignem ardetis cibam̄ quin ardeat. Sic nec cor aliq̄d ita frigidum si ponat̄ in ignē diuini amoris. **Si** intueatur q̄ntum nos amauerit : quin accendatur ad amādum. **Hugo.** O homo cogita quantum te dilexit qui tm̄ dignat⁹ est facere p̄ te. **Obstupesce** tāta bñficia tibi exhibita : pulchra facta fueras ei⁹ munere : feda facta fueras tua iniquitate : sed itez mūdāta et pulchra facta es e⁹ pietate : operante t̄n̄trobizq̄ caritate. **Olim** cum non esses dilexit te vt oderet : postea cū fecā esses feda dilexit te vt pulchra faceret te et vt ostēderet quātū te diligēt : nō nisi moriendo te a morte liberare voluit nūc autē sincera caritate te diligit ac si semp̄ secū p̄stitisset. **Secūdo** solet aliq̄s diligi q̄n beneficia ab eo sperant̄. **Idcirco** diligend⁹ est deus quia inter omnia alia beneficia maximū est q̄ nob̄ tam magnā gloriā p̄misit et p̄parauit. **Corin. ij.** Qd̄ nec oculus vi. nec au. audi. nec in cor hōmimi. ascen. **Ideo** est summe diligendus. **Her.** Qui tanta beneficia mihi promittis debeo me amorī tuo totū. **Tercio** solet diligi aliqua res q̄ delictie inueniuntur in ea. ideo etiam diligend⁹ est de⁹. **Psal.** Gustate et videte quomā suavis est domin⁹ beatus vir qui sperat in eo : id est qui totā spem et dilectionem ponit in eo : tal potest sentire suauitatē dei. **Amor** em̄ dei suauissim⁹ est : quod p̄t̄ q̄ omnē alium amorem separat et superat. **Exemplum** in melle cui⁹ dulcedo oēm dulcedinem superat. **vñ Eccl. xxiiij.** **Trāsite** ad me omnes q̄ concupiscitis me et c. sequitur. **Spūs** enim meus

sup mel dulcis : q̄ mel gustauerit illi
postea nullus abus sapit: sic q̄ gusta
uerit dulcedinē caritatis diuine pos
tea nō sapit ei amor terrenorū Aug⁹
Qui biberit de fluuio paradisi cui⁹
gutta maior ē oceanorū: restat vt in
eo sitis hui⁹ mūdi extincta sit. illis ei
fm Gre. dulce ē in hūanis reb⁹ qui
adhuc nulla gaudia de celestib⁹ gu
stauerūt. Quarto solet aliq̄s diligi
tōne cōsanguinitatis. et iō diligēd⁹
est deus qz maiorē cōsanguinitatē hz
nobiscum q̄ cum angel. ex eo qz hu
manam naturā nobiscum assumpsit
Heb. ij. Nusq̄ em̄ angelos sed semē
Abrahe apprehēdit neqz em̄ āgelos
appellat frēs sicut hōies. vnde Ps.
Narrabo nomen tuū fratrib⁹ meis.
Legiē gen. xliij. qz Joseph maiorē p
tem honoz dedit beniamin qui erat
frat̄ suus ex utroqz parēte q̄ ceteris
frīb⁹ q̄ erāt ex altera parēte. Sic de⁹
duplicē refectionē hominū dedit et da
bit in sua diuinitate et hūanitate An
gelos aut̄ in sua diuinitate refiat: im
mo nō tm̄ frater sed etiā pater. Ma
thei. xxij. Vn⁹ est pater vester q̄ in
celis ē. Ber. Si fili⁹ natūaliter amat
patrem a quo habet partē corporis
quātomagis debet amare deū a quo
habet corp⁹ et animam. Peut. xxxij.
Rūq̄ non ipse est pater tu⁹ qui fe
cit possedit et creauit te. Ipse est pa
ter noster qui creauit nos et cū perie
ram⁹ recreauit. Ideo debem⁹ eū dili
gere et non ad iracūdiā peccādo p
uocare. Exemplū. Adolescēs quidā
intrauit siluam in q̄ morabatur me
retices: cui occurrit dyabol⁹ in spe
cie mulieris dicēs Intra siluam ego
sequar te: cū itrauit siluam occurrit
ei Christ⁹ in specie monachi cappa i
dūt⁹ dicēs. Quo tēdis tu fili mi: ma
la ē via tua reuertere dilecte fili mi.
Cui ille. Cur me appellatis filiū cū n̄
sitis pater me⁹. Reque in die pasche

in sermone. Ecce lo. Aug⁹. Amāo⁹
est genitor et preponēdus est creator
Rogem⁹ et.

Dmca. xix. Sermo. Cxliij.

Loquimini veritatem vnusq̄
qz cum pximo suo. Eph. iij
In verb̄ istis hortat nos apo
stolus diligere veritatē. Sciendum
autē qz q̄duplex ē veritas: scz oris.
cordis. opis. et pseueratiē. Veritas
oris cōsistit in trib⁹. in locutione. in
cōfessione. et in pmissione. De verita
te locutionis dicit hic in verbo pposito.
scz loquimini veritatē Ps. Veritatē
diligit de⁹. Quātū displicet si con
trarium fecerimus. ptz in Anania et
saphira qui cū negarent veritatē pe
tro. ceciderūt et expirauerūt Act. v.
Requie in sermone. Non falsum te
stimoniū dices. Aug⁹ sup psalmistā
Aliud est mētri et aliud est verum oc
cultare. sicut aliud est falsū dicere et
aliud est verū tacere vt si q̄s nō velit
hōiem ad mortem perdere. parat⁹ de
bet esse verū occultare. nō dicere fal
sū vt neqz pdat neqz mētiatur neqz
occidat aiā suā p corpore alteri⁹:
qz dicit in psalterio Perdes omnes qui
loquūtur mendaciū. Item debemus
habere veritatē oris in cōfessione. Eccl.
ij. Non cōfundaris p anima tua di
cere verū. i. veritatem in cōfessione.
Cōtra hoc peccauit Cayn. Qui cū de
buit cōfiteri et dicere veritatē Respō
dit. Nescio dñe. Rūq̄ custos frīs
mei sum ego. Gene. ij. Ambrosius
sup psal. Beati immaculati. Cessat ei
vindicta diuina si cōfessio pcurat hu
mana. Itē debem⁹ habere veritatē
oris in pmissione: ita qz quicq̄ pmit
tim⁹ teneamus: Eccl. viij. Nō spōde
as sup virtutē tuā. qd si spōderis
q̄si restituēs cogita Eccl. v. Si qd
vouisti deo ne moreris reddē. displi
cet em̄ ei infidel. et stulta pmissio: sed
quāqz voueris reddē. Q̄troqz meli⁹

est nō vouē vōtū q̄ p̄ vōtū p̄missuz
 nō reddē. **Q**ntū istd̄ displicet dō. s.
 stulta p̄missio p̄zī saul q̄ fregit p̄mis
 sū de quo iosue p̄miseāt gabaonitis
Legit iosue. ix. q̄ cū filij isrl̄ itrarēt
 trā p̄missiōis. cepit ihericho et hay
 et mlt̄as alias citates **H**ec audiētes
 gabaonite timueūt ne eis facerēt sile
 et cogitātes callidū cōsiliū miserūt ad
 iosue et ad filios isrl̄ nūcios q̄ argum̄
 tū lōgorū itinez tulerūt. saccos vete
 res in q̄b̄ hēbāt panes muscidos et i
 frustra cōminutds et vtres vmariorū
 antiquos scissos et sotulares vetēs ha
 buerūt i pedib̄ et i vti veterib̄ vesti
 mētis et veniētes ad filios isrl̄ dixerūt
 de trā lōgim̄q̄ venim̄ q̄ ē extra trā q̄
 vob̄ debet et q̄rim̄ vobiscū facē pacē
Qui r̄ndēt videte ne forte habitetis
 i terra q̄ nob̄ debet et nō poterim̄ vo
 biscū pacē facē. **Q**ui oino negaue
 rūt dicētes. **A**deo remota ē trā nr̄a
 q̄ panes isti calidi erāt q̄ nos exiui
 m̄ q̄ mō sūt muscidi et vtres noui q̄
 mō sūt rupti et vestimēta et calciamē
 ta noua q̄ mō sūt cōsupta **C**rediderūt
 eis filij isrl̄ et fecerūt pacē cū eis. p̄
 dies vō tres cōgnouerūt se deceptos
 q̄ in vicinō habitabāt et mouētes
 castra voluerūt euertē ciuitates eo
 rū. s. **G**abaon **C**ophira **B**eroth **C**a
 riathari et egressi sūt eis obuiā gaba
 onite et dixit iosue **Q**uare deceptis
 nos dicētes q̄ i trā aliena habitare
 tis. **Q**ui dixerūt nūciatū ē nob̄ fuis
 tuis q̄ dñs de⁹ v̄z p̄missis vob̄ terrā
 hāc et p̄cepisset dispōē oēs inhabitā
 tes r̄ergo timuim̄ valde et de cōsilio
 prouidim̄ aiab⁹ nr̄is necitate cōpulsi
 nūc aut̄ in manu tua sum⁹ qd̄ tibi bo
 nū ac rectū videt̄ fac de nob̄: tūc cla
 mauit p̄pls nō ē standū iuramēto et
 p̄missio qd̄ p̄ surreptionē factū esset
Seniores at̄ q̄ iurauerūt et p̄miserūt
 nō audebāt frāgē fed⁹ s̄ ordinauerūt
 sic: q̄ habitaret̄ int̄ eos et essent eo

rū serui ligni et aquarū. **I**st̄ fed⁹ ste
 tit multis ānis et null⁹ audebat frāgē
Tādē cū regēz saul iste fregit et ml̄
 tos ex eis occidit q̄ tm̄ displicuit do
 mino q̄ vindicabat in eū et in filios
 suos in hūc modū **I**pse em̄ cecidit in
 plio quo mortuo cū regnaret dauid
 facta ē maḡ fames i isrl̄ trib⁹ annis
 ij. **R**e. xxi. **E**t cōsuluūt dauid oraculū
 dñi et dixit ei dñs. q̄ ista fames essz
 p̄t saul et domū ei⁹ eo q̄ fregissz fe
 dus et percussisset gabaonitas. dixit er
 go dauid ad gabaonitas qd̄ faciāt vo
 bis p̄ emēda. **Q**ui r̄ndērūt: nō ē nob̄
 sup̄ auro et argēto: sed sup̄ saul et do
 mū ei⁹. **D**enē nob̄ septē viri de filijs
 ei⁹ vt crucifigam⁹ eos. **Q**d̄ et factuz
 est et plaga cessauit et dedit dñs plu
 uiaz terre. **I**n hoc ptz q̄ dñs vult p̄
 missa suari etiā infidelib⁹ sic de veri
 tate oris ptz. **S**ecūdo dē m̄ h̄e veri
 tate in corde ita vt q̄cqd̄ loq̄mur ore
 intēdam⁹ et corde. **C**ōtra hoc faciūt
 mult⁹ q̄ blāde loquūtur p̄ximis et tñ
 corde nō intendūt. **P**ro. xxij. **N**ō ha
 ctes quēq̄ labijs tuis **T**ales similes
 sūt iude q̄ p̄ osculū tradidit dñm su
 um: vñ recte significānt p̄ ioab q̄ vi
 xit ad amason. salue mi frat̄ et tenu
 it vna manu mentū ei⁹ q̄si osculans
 eū alia manu extraxit gladiū s̄ pal
 lio et percussit eū in latē et mortu⁹ est.
Nota hysto. ij. **R**e. xx. **P**ro. xi **S**imu
 lator decipit ore amicū suū. vñ iudas
 nō māsit ipunit⁹. **N**ā seipsū suspēdit
 et dānat⁹ est. **I**oab etiā nō māsit im
 punit⁹. nā occasus fuit iuxta altare
 in. **R**e. ij. sic cōtinget omnib⁹ talib⁹
Tercio dē m̄ h̄e veritate in opatiōe
 ita q̄ q̄cqd̄ ore p̄mittim⁹ et corde fa
 cere itēdam⁹ etiā sine p̄tractiōe ope
 impleam⁹. i. **I**o. ij. **N**ō diligam⁹ ver
 bo neg lingua tm̄ s̄ ope et veritate.
Hāc veritatē habuit ezechias. et iō
 placuit deo. **R**e. xx. **V**emēto do
 mine quō ambulauerim corā te in ve

ritate et adiecit deus vite sue. xv. annos. Contra hoc peccauit pharao qui multa promittebat sed opere non implebat. propter quod in mari rubro tandem submersus est. Exo. xiiij. Aug. in libro de agone. Errat quisque si se veritatem cognoscere putat qui ad huc nequit uiuit. Quarto debemus habere veritatem in bone vite perseuerantia. Non enim qui bonam vitam inceperunt sed perseuerauerunt usque ad finem huius salui erunt. Hanc veritatem optabat christus discipulis suis quando discessit ab eis orans patrem suum dicens. Pater sanctifica eos in veritate. Glo. Quasi diceret. Sicut ex tua gratia incepta est sanctificatio. eadem gratia perseueret usque in finem. scilicet in veritate. Eccli. xxxvii. Deprecare altissimi ut in veritate dirigat viam tuam. Contra hanc veritatem perseuerantie peccauit salomon qui in fine vite sue deos colebat et mulieres alienigenas adamauerat. in. Reg. xi. vii. Psal. Seruite domino in timore. glo. ut in seruitio eius perseueritis. Contra hoc peccauit ille heremita qui in fine vite sue factus est latro et condemnatus. Rogem.

De eodem. Sermo. Cxlv.

Quid cogitatis mala in cordibus vestris. Mat. ix. Hoc verbum potest esse dei ad nos omnes in quo reprehendit nos de malis cogitationibus. Sciendum autem quod cogitatio hominis debet versari circa quatuor. Primo circa passionem domini. Tre no. in. Recordare transgressionis mee et paupertatis mee absinthii et fellis. Eccli. xxix. Gratiam fideiussoris tui ne obliuiscaris. dedit enim pro te animam suam. Fideiussor ille est christus. totus mundus per sententiam dei patris damnatus erat. Compatiens autem filius dei fideiussit pro nobis: potest autem homo pro tanta magna causa fideiubere quod oportet eum aliquam domum relinquere et hereditatem

suam et quicquid vitam et sic fecit deus. Iere. xii. Relinque domum meam dedi dilectam animam meam in manibus inimicorum meorum. Hugo. O homo cogita quantum dilexit te quantum tanta pro te sustinuit et tamen te dilexit. Aug. O homo cogita quantum te dilexit deus tuus ut vestigia eius imiteris: propter te pauper factus est in mundo ut te dicitur in celo propter te captus est ut te ab eterna captiuitate liberaret: propter te ligatus est ut te a vinculis peccatorum absoluere. propter te flagellatus est ut te a flagello eterne ire eruere: propter te coronatus spinis ut te coronaret in celis. propter te vulneratus est medicus ut te sanaret egrotum. propter te crucifixus est ut tuas occupas scelerum crucifigeret: propter te mortuus est ut te a mortuis suscitaret. Hec cogitatio deo multum placet. Exemplum in heremita qui rogauit dominum ut ostenderet sibi qualem seruitum sibi magis acceptum fuerit. respondit in fine. Gratias ago deo meo quantum tibi permisit nobis. Hec cogitatio ostendit Iosue. v. ubi dicitur quod filii israel expugnavit civitatem iericho et inhabitaverunt in ea. ocellis. sola mansit raab metrix. Hec est anima que erit secunda manens in domo sue conscientie si suspenderit fuculum concupiscentie. i. passionem christi per ignem memoriam ante fores sue conscientie. Secundo dicitur homo versari circa precepta dei et sacram scripturam scilicet cogitare. Eccli. in. Que precepit dominus ista cogita semper ut scilicet illa impleas et custodias. Psal. In lege eius medita. die ac nocte. Deutero. vi. Nec meditaberis sedens in domo tua ambulans in itinere dormiens atque consurgens. Ideo homo debet libenter audire predicationes legere psalterium et sacram scripturam ut suum cor occupet bonis cogitationibus et licet homo non totum intelligat quod legit. Exemplum legis in vital patre. quod quidam frater dixit beato arsemio. Ecce pater meditari festino de sacris scripturis et non sentio operationem

in corde meo. qz non intelligo virtu
te verborz sacre scripture vnde valde
cōtristoz. respōdit beat⁹ arsemus.
oportet te fili incessantē meditari elo
quia dei. licet incātatores qui serpen
tes incātare solent nō intelligūt illa
verba que loquūtur. tamē serpētes
audientes verba illa ac quie scūt eis
et subdūtur eis ita et nos faciamus si
militer. **L**icet nō valem⁹ intelligē v
tutē diuinaz scripturaz. tñ demōes
aud iētes eā terrētur et effugati disce
dūt. **T**ercio debet cogitatio hoīs ver
sari circa pctā que cōmisit. **P**s. Co
gitabo p peccato meo. s. penā quam
meruī. et bona que per peccatū amisi
Isa. xxxviii. Recogitabo tibi dñe oēs
annos meos i amaritudine aīe mee
Ihdo. Nullū inuenitur peccatoz re
medium tale sicut eoz cum recorda
tione et dolore cōtinua memoria. **R**e
miniscere em debem⁹ q̄ graua sunt
que cōmisim⁹. q̄ dānosa q̄ obmisim⁹
q̄ dura inferm supplicia q̄ meruim⁹.
Exēplū qdaz frat venit ad abbatē a
monens eū dicēs pat. dic mihi aliqd
verbū edificatoriū: d̄t ei abbas vade
fac talē cogitationē tuā sicut illi qui
sūt in carcē. **I**lli em̄ interrogāt vbi est
iudex et quādo venit et ipsaz penarū
expectationē q̄s meruerūt deplorāt
Ita et homo debz esse suspēsus et am
mā suam obiurgare dicēdo et cogitā
do. **V**e mihi quō audeo stare ante tri
bunal xp̄i et quō debeo actū meorū
reddē rationē: si ei hęc semp medita
t⁹ fueris salu⁹ eris. **C**uarto dz cogi
tatio hoīs versari circa mortē suam.
Eccl̄s. vii. Memorare nouissia tua.
et c. vñ d̄t sacerdos iponēs cineres.
Memēto hō qz cinis es. et i cinerē re
uerteris. **A**ug⁹. **N**ihil sic reuocat a
pctō sicut mortis cōtinua meditatio.
Exēplū qdā rex erat in grecia q̄ nun
q̄ videre consueuit: qdā die dū q̄rēt
ab eo frat ei⁹ carnal cām tāte c̄sti

certūdit. **C**ras indicabo tibi vade in
domū tuā. cūq̄ ille abisset misit rex
milites cū cornu qd̄ solebat sufflari sū
per occidēdos et fecit sufflari ante do
mū fris sui et iussit eum ligari et duci
ad mortē. **E**t fecit eū nudū stare int̄
q̄tuor milites armatos euagiatis gla
dijs. **D**einde fecit venire diuersa ḡna
musicaliū ante eū et dixit ei rex. **F**ra
ter cur nō vides: q̄ r̄ndit. quō possum
ridē quocūq̄ me verterō video mor
tē ante me. et ait rex. **E**cce illa ē cau
sa q̄re ridē nō possum. qz ego video
qz me oportet mori. sed nescio vbi.
vel quō. qñ. et tūc eū liberū dimisit.
In cui⁹ signū legiē. qz xp̄s bñ fleuit
in vita sua et nunq̄ risit. vt testatur
Per. **S**epius legi xp̄m fleuisse nūq̄
aut legi ipsū risisse. **H**ogem⁹

Dñica. xx. Sermo. Cxlii.

Nolite fieri imprudētes sed itel
ligētes q̄ sit volūtas di. **E**ph
v. **V**idēs apl̄s multos ambu
lantes imprudētes in hoc st̄lo et iō cū fa
tuus v̄gib⁹ excluderent a regno dei.
vt scribit **Mat. xxv. I**o monet nos
in v̄bis p̄missis vt sim⁹ pruidētes. **S**a
endum qz q̄tuor creature reperiūtur
pruidētes a q̄b⁹ debem⁹ pruidētā ad
discē. **I**ob. xii. **I**nteroga iumētā et do
cebūt te. et volatilia celi et indicabūt
tibi. s. pruidētā. **O**ria ē **L**eo cui⁹ pru
dētā ev̄t vestigia delet cū cauda sua
ne a venatorib⁹ inueniāt: sic nos per
cōfessionē debem⁹ delē vestigia. i. vi
tā p̄teritā et pctā nrā ne venatores
i. diaboli aliqd̄ vestigiū pctōz nrōz
inueniāt in quo nos capere p̄nt. **P**s
Bti q̄. re. sūt et c. vñ orauit dauid
dicēs. **M**iserē mei de. fm mag. mi.
et c. **D**yabol⁹ em̄ scribit oia pctā nrā
et q̄ntūcūq̄ pua et negligētias. **E**xē
plū legiē de b̄tō augustino cū essz in
orōne vidit demonē euntē et magnū
libz portātē et adiuuauit eū vt dicēt
sibi qd̄ in eo scriptū esset. **Q**ui r̄ndit

Quid cogitandum:

petā hoim et negligētias eoz. **Cui Au**
g^o. Quidē in libz si meo sū notat⁹ et
 apto libro iuenit i eo scriptū qd qdā
 die oblit⁹ fuerat dicē cōpletoriū suū
 et statim cōtrit⁹ repetiuit cōpletoriū et
 apto itez libro iuenit hoc totū dele
 tū. **Secda creatura ē serpens q̄ nos dz**
 docē prudentiā. **Mat. x.** Estote pru
 dentes sicut serpētes. **Prudentia serpe**
tis ē qd ad vocē incātoris obstruit
aures suas. I. vnā terra aliā cauda.
Ps. Sicut aspidis surde et obturātis
 aures suas q̄ nō exaudiet vocē incā
 tatoris. **Incātor ē diabol⁹ q̄ sua icā**
tatiōe ml̄tos decipit p̄mittēdo lōgā
vitam vel bona tēporalia. Mat. n̄.
Hec oīa tibi dabo si cadens adoraue
ris me. Ber. Demonū est suggestio
 nes malas ingerē. nostr⁹ ē illis nō cō
 sentire et quotiēs resistim⁹ diabolū su
 peram⁹. angelos letificam⁹. deū ho
 nōram⁹. **De suggestione dyaboli ha**
bem⁹ exemplum in beato hilario q̄
cum iret cōtra hēticos p̄ defensiōe fi
dei. diabol⁹ associauit se ei in specie
hoīs seruiēs sibi et portās sacculū ei⁹
et multa alia fūcia sibi exhibuit. Et
q̄si opatiēdo ei rogauit eū vt modi
cū de vīno bibēt et gustaret vt forti
or fiet ad eundū i quo sibi cōsēsit. De
ince cōsuluit vt carnes comedēt et sic
fecit. Cū autē remiss⁹ ad ciuitatē q̄ndā
duxit eū i domū cuiusdā religiose fe
mine et parauit vt mutuo sibi cōfa
bularenē et sepi⁹ ad peccādū instiga
uit: s̄ volēte deo bt̄us martin⁹ in spū
cognouit q̄ occurrēs demonē cito fu
gauit et illū liberauit al̄s lapsus fuisset.
Ecce deceptio dyaboli. Quotiēscū
q̄ ergo dyabolus suggerit nob̄ mala
dēm⁹ ad modū aspidis obstruē aures
vnā tra cogitādo qd tra sum⁹ et in ē
tā reuertemur. Ecce. vii. **Memorare**
nouissima tua et i etnū nō peccab. et
alterā cauda cogitādo finē q̄ sequit⁹
p⁹ gaudia p̄ntis vite. Gre. Cōtinu⁹.

successus rez t̄paliū certū ē etne dā
 natōis iudiciū. **Tercia creatura a q̄**
prudētiā addiscē dēm⁹ ē formica q̄ do
cet nos p̄uidere de futuro. Pro. vi.
Vade ad formicā o piger hō et cōsidē
viā ei⁹ .i. opatiōes et disce sapientiā
q̄ cū nō hēat ducē q̄ eā doceat aut p̄
ceptorē qui eā cogat. pat tū i estate
sibi abū et cōgregat i estate qd come
dat i hyeme. sic dz hō in p̄nti vita cō
gregare fr̄cis bonoz opm vñ uiuat
in futura vita. vñ apl̄s ad Gal. vi.
Dum tps hēm⁹ opemur bonū pp̄t qd
laudauit dñs villicū im̄qtatis q̄ fece
rat prudēte et i futurū sibi p̄uiderat
Rota pabolā do. ix. **Post festū tm̄. i**
ser. Redde rōez. Amb. in qdā epl̄a
Rull⁹ fr̄cis och̄. p̄mo dispēdiū gn̄at
ociosus siue tard⁹ vñ debem⁹ facē si
cū ille rex q̄ cū sciret post annū se in
exiliū mit tēdū p̄misit sibi multa bō.
Req̄. in ser. Prepara te in oc. i p̄n.
libri. Seneca si prudēs esse cupis i fu
turo p̄spectū intēde. Quarta creatu
ra ē q̄ nos docere debet qdā piscis
qui in naturis aiālū cum sentit tem
pēstates maris adiungit se lapidi ore
adherendo ne a p̄cellis hinc iactē.
Mare est p̄sēs seculū qz sicut in ma
ri sunt multa pericula. Ber. Pericu
la huius mundi probat transeuntiaz
raritas. pereuntium multitudo quia
inter multos vix transit vnus homo
qui non p̄reat in periculo hui⁹ mun
di quia multi sunt vocati pauci vero
electi. Idem Bernardus dicit. Deu
m̄hi quia vndiq̄ m̄hi pericula. vñ
d̄iq̄ m̄hi bella. vndiq̄ m̄hi tela vo
lant. vndiq̄ m̄hi temptamēta. quo
cunq̄ me vertam nulla securitas et
que mulcent. et que molestāt timeo
et esuries et refectio somn⁹ et vigilie
labor et requies semper militāt aduec
sum me non min⁹ suspectus est m̄hi
ioez ira. Cum igitur tot pericula sūt
in hoc mari. paucissimi trāseūt quin

periclitetur. **Exemplū.** quidā clericus ammonitus ab amico suo epō ut alijs beneficijs suis resignatis vnū tantū reseruaret. q̄ respōdit temptabo vtrū plurib⁹ meis beneficijs possim saluari. **Tunc** ep̄s adiurans eum & p̄cepit ei ut post mortē ad eū rediret & de statu suo sibi reuelaret: mortu⁹ ergo ipse apparuit dicēs se eternalit̄ esse dā natū p̄pter auariciā. **Et** post multa q̄ fuit ab ep̄o dicens: viuet ne adhuc aliq̄s sup̄ terrā. **Qui** respōdit quō sic queris: certe postq̄ mortu⁹ fui tam magna multitudo descendit ad infernū q̄ nō credebā tot hōies esse ī mūdo: debem⁹ ergo prudētēs esse sicut piscis iste adherere lapidi. **i. xp̄o** quādo insurgūt tēpestates tēptationū & tribulationū recolēdo passionē & tribulationes q̄s ipse in hōc mūdo sustinuit. tūc nulla p̄t p̄ualere tēptatio. **Origenes.** Tanta ē virt⁹ passionis xp̄i. q̄ si infidelium mētib⁹ habeat. nulla iūdiā p̄t p̄ualē. nulla libido sed cōtinue ad memoriā ei⁹ passionis totū p̄cti & mortis fugiet exeratus. **Itēz** nulla aduersitas vel tribulatio p̄t hōiez vincē. **Gre.** Si passio xp̄i ad memoriā reducat̄ nihil ē q̄ nō equo aīo tollerat̄. **Her.** nihil dulci⁹ in tribulatione q̄ passionē xp̄i meditari. **Exemplū** Iuuenis quōdā religiosus factus est. **Requē** in s. q̄cūq̄ scripta sūt ī p̄ncipio hui⁹ libri. **Rogem⁹**

De eodē Sermo. Cxlvij.
Vidit autē rex ut videt discumbētes **Mat. xxij.** Rex iste deus est q̄ est rex regū & dñs dōminātū qui videt oēs hōies ī p̄nti vita q̄dupl̄t. **Vidit** bonos & malos generalit̄: sed electos videt misericordit̄: ī futuro videt malos horribiliter & bonos delectabilē. **Primo** dico videt bonos & malos generalit̄. **Psal.** De celo respexit domin⁹ vidit oēs filios hōim siue bonos siue malos & oīa facta. **Por̄** tam ī te

nebris q̄ ī luce. **Job. iij.** Oīa nuda et apta sūt oculis ei⁹. **Ecci. iij.** Oculi eius lucidiores sūt sole cōtemplantes oēs vias hōim & p̄fundū abyssi et hōim corda intuetes ī absconditas p̄tes. **Job. xxxi.** Rōne ipse dñes vias meas & cūctos gressus meos dinumerat. **Gre.** sic de⁹ vniuscuiusq̄ vias cōsideat ut nec minutissime cogitationes nec minutissima verba q̄ apud nos vsu viluerūt eius x̄ro iudicio indiscussa remanebūt. **Multi** & multe sūt q̄ credūt cogitationes suas et occulta latē de q̄b⁹ **Ps.** Dixerūt. **Nō** videbit dñs: nec intelliget deus iacob q̄ plātauit aurē nō audiet & c̄. **Attēdat** occulte peccātes q̄ de⁹ oīa audit & videt. **Aug⁹.** q̄ si latrat & a nemine hōim videat q̄o faciet de illo desup̄ inspectore quē nihil latēre p̄t. **Vñ** legiē in vitaspa. q̄ p̄afunat⁹ abbas audiēs q̄ thays meretricis p̄pter pulchritudinē suā m̄ltas aīas dānauit. **Requē** ī festo ascē. ī s̄mo. **Eccē** ascēdet q̄si aq̄la. **Secūdo** videt dñs p̄destinatos p̄ctōres grām īfundo dōdo misericordit̄. **Sap. iij.** Grā dei et mīa ei⁹ ī scōs suos sc̄z ī p̄destinatos p̄ctōres & respexit ī electos illius. **Uoc** mō respexit dñs pet̄r̄ post trimā negationē qui egressus foras fleuit amare. **Lu. xxij.** **Ambro.** Dñs int̄ flagella pet̄r̄ lacrimantē oculis mīe respexit. q. d. plus doleo d̄ tuo p̄ctō q̄ de meo flagello. **h̄c** modo vidit mathēū ī thelomo **blo.** non tm̄ visu corpis sed intuitu miserantis & traxit eū ad se. **Sicut** videm⁹ ī lapidib⁹ vel ī alijs creaturis q̄ quōdā virtute ei⁹ ferēū ad se trahūt. **Si** h̄c p̄sibile ē creaturē quātomagis creato ti. **Exemplū** habem⁹ ī filio p̄igo. **Lu. xv.** Qui cū longe esset vidit eū pater eius & misericordia motus est et occurr̄t ei & c̄. & paulo ante super illo verbo. **Surgam** d̄t **Aug⁹** p̄positū

ille non habuisset nisi oculus diuinus
 et diuine misericordie inspexisset eum
Primo ergo respexit eum misericor-
 diter bonum propositum immittendo:
 postea respexit eum amabiliter re-
 cipiendo. Nota parabolam breuiter.
Homo quidam habebat duos filios
 et iunior dereliquit patrem et abiit in
 regionem longinquam et ibi male con-
 sumpsit bona sua et tandem venit ad
 talem miseriam et inopiam quod deside-
 rabat eum potius comedere tunc ad se
 reuersus cognouit statum suum et ait
**Surgam et ibo ad patrem meum et queram
 gratiam et cum esset in via antequam appro-
 pinquaret ad patrem vidit eum prope remen-
 tes et misericordia motus occurrit ei et amplexa-
 tus et osculatus est eum et dedit ei nouam
 vestem et calciam et anulum in manu
 et fecit ei conuiuium et letatus est cum om-
 ni familia. Homo iste deus pater cele-
 stis est qui habet duos filios bonos et ma-
 los. **Mat. 23.** Separet ab eo qui peccatum com-
 mittit. **Mat. 23.** Octava vestra diuiserunt
 inter vos et deum vestrum. Venit in regio-
 nem longinquam. i. potestate diaboli tunc
 longe est a deo. **Psalmus.** Longe a pec-
 catoribus salus. Et consumit bona sua ma-
 le a deo sibi collata. **Deo** fit qui bona
 naturalia scilicet sensus auditum facundiam
 et fortitudinem in alias gratias consumit. i.
 in seruitio diaboli tunc incipit egere. i.
 diuina gratia carere quia priuatur omnibus
 bonis que in ecclesia sunt. Et tunc in se
 reuersus. i. deus hominem aliquando re-
 spicit per diuinam gratiam immittendo
 ei aliquam tribulationem que ducit eum
 ad cognitionem. unde dicitur fame facta
 reuersus dicit surgam et agit penitentiam et c.
Gre. Mala que nos hic premunt atque ad
 deum ire compellunt. Et quando incipit
 redire tunc deus incipit eum oculis sue
 misericordie inspicere et occurrit ei
 gratiam infundendo et cadit super collum
 eius eum osculando et patri reformando
 dicens. Cito proferte stolam primam. Quid**

est prima nisi status innocentie que illi re-
 stituitur. Et quid est anulum in manu
 eius dare nisi eum amore diuino despici-
 sare et tunc facit conuiuium magnum quia
 gaudium est angelis dei super uno peccato-
 re penitentem agere. Exemplum quedam
 meretrix publica que multis annis dia-
 bolo seruiebat. quadam die vidit de-
 portare corpus christi per plateas a sacer-
 dote et genu flexo more solito eum
 adorabat et respexit eam dominus oculis di-
 uine misericordie et mittens ei strigilam et cog-
 nitionem sui statim que dixit in corde suo.
Deu misera peccatrix quomodo audeo sta-
 re in conspectu dei quod omnia peccata mea cogno-
 scit et occurreres accidit ante sacerdotem
 in lutum cum lacrimis dicens. domine ihesu christe
 si tu es qui natus es ex maria virgine
 qui passus es pro me miserere mihi pecca-
 trici secundum tuam magnam misericordiam
Et ecce vox de pixide dixit **Vade** filia
 mea dimissa sunt tibi omnia peccata
 tua et noli amplius peccare **Circa** secun-
 dum nota que in futuro videbit dominus
 malos horribiliter et hoc in iudicio ex-
 tremo. De quo dicitur in proposito. quod rex
 intrauit ut videret discubentes et ut
 vidit ibi hominem non vestitum veste nup-
 tiali. i. caritate. **Ecclesiastes. ix.** Omni tempore
 vestimenta tua sint candida. i. opera eius
 sint munda **Ille** visus est horribiliter. **Apo-
 calypsis. i.** Oculi eius quasi flamma ignis **De** quo
Aug. 9. Pallent reprobi omnes penas in-
 fermi sustinent que faciunt irati iudicis vi-
 dere **Malachie. ij.** Quis stabit ad vi-
 dendum eum ipse enim est quasi ignis conflans
Apo. vi. Tunc dicent montibus et
 petris cadite super nos et abscondite
 nos a facie sedentis in throno et ab ira
 agni. i. iudicis. qui nunc mansuetus est
 sicut agnus **Tunc** erit fremens sicut leo
Amos. ij. Quasi leo rugiens quis non
 timebit. **Istud** figuratum est **Apo. i.**
 ubi iohannes vidit christum sedentem et ex
 ore eius procedebat gladius ex utraque
 parte acutus. per istum gladium

significatur vltima sententia que scim
dit corp⁹ ⁊ animam qñ dicit **I**te ma
ledicti in ignem eternū. qz tunc per
petue ardebit anima cū corpore. **N**ū
dixit de illo qui iuent⁹ est sine veste
nuptiali. **L**igetur ille manib⁹ ⁊ pedi
bus p̄nate eum in tenebras exterio
res. ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dentium.
Hanc visionez horribilē faciūt pecca
ta hominū. **Gene. vi.** **V**idens dñs q
malicia hominū esset in terra ⁊ c. **D**e
lebo inq̄t hoīem quem creauī. **glosa.**
qz a malicia cessare non p̄mit. **H**e
romi. **N**ihil ita impuḡt q̄ cor ipem̄tē
oīs impem̄tēs puocat iudicantē. so
lū crimen ē qd̄ veniā cōsequi non p̄t
sed si illū horribilē visū volumus p̄ca
uere debem⁹ facere s̄m q̄ legiē in vi
taspā. qz quidā frater venit ad amo
nem abbatē. **D**icens pater dic mihi v̄
bū edificatoriū. **R**eque in ser. vt qd̄
cogitatis ma. ⁊ c. **I**tē videt dñs ele
ctos suos delectabilē. **Jo. xvi.** dixit
ihs discipul̄ suis recedēs ab eis. vos
quidē nunc tristitiā habebitis. itez
autem videbo vos ⁊ gaudebit cor ve
strum ⁊ gaudiū vestruz nemo tollat
a vobis. **Her.** **O** bone ihesu si in h̄c
exilio dulce est flere. doce qd̄ erit in
summa patria gaudere. o q̄ iocunda
erit visio illa qñ electos suos videbit
et nihil in eis inuenit qz oculis eius
displicere poterit. **Ecci. xxxiii.** **O**cu
li dei intelligētēs se. quāto ergo nūc
plus deū diligim⁹ tātō oculi dī i nos
et oculi nostri i deū infigūtur. **Aug⁹**
Nihil suauis: nihil amore dei dulci⁹
qui q̄nto hic fuerit feruētior tātō vi
sio erit suauior: ⁊ quāto nūc desidera
mus feruētius tātō intuebimur ipsū
clari⁹. **M**uius figurā habem⁹. **i. Re.**
vbi d̄r qz **I**onathas veniēs sup vnū
pratū sup qd̄ multū ceciderat de mel
le ⁊ accipiēs virgā quā i manu tene
bat intinxit i fauo mellis ⁊ comedit
et apti sūt oculi ei⁹. p̄ ionathan itel

ligit quilibet fidel̄ q̄ veniēs ad illud
celestē pratū gustauit de melle dīmi
tatis. tūc p̄mo ap̄tietur oculi eius
qñ cognoscit deū plenaria cōgnitione
nō p̄ speculū in emigmate sicut nūc ē
sed facie ad faciez: ⁊ salua facta erit
tūc aīa cuiuslibet. **Rogem⁹**

Dmca. xxi. Sermo. Cxlvij.

Rouite vos armaturā dei vt
possitis stare aduersus insidi
as dyaboli. **Eph̄. vi.** ap̄ls vi
dēs esse diuersas insidias siue tēptatio
nes diaboli docet nos q̄lit eis resistē
debem⁹. **S**ciendū autē qz diabol⁹ ml
tis modis tēptat hoīem siue insidiā
Priō diabol⁹ tēptat hoīez illo pctō
ad qd̄ vidit hoīem esse magis inclina
tū. sicut rex volēs impuḡre castz va
dit i pte debiliori. **Gre.** **D**iaabol⁹ mo
tes vniuscuiusqz respicit cuius visio fit
p̄inquoꝝ ⁊ illa poit añ facē suā ad
que viderit facili⁹ inclinare mentē.
sicut venator ponit laqueum suū vbi
bestie solēt magis ambulare. qd̄ cō
riet **Psal.** **I**n via hac q̄ ambulabā po
suerūt laqueū mihi. **E**t ideo volēs di
abol⁹ tēptare dñm cum videret eū
esurientem: tēptauit eum de gula
Mat̄. vii. **S**i fili⁹ dei es dic vt lapi
des isti panes fiant. **E**t duos senes
quos cū viderat cum frequentarēt
domū ioachim ⁊ cōtemplabātur su
sannam q̄ valde pulchra erat. tēp
tauit eos per luxuriā. **Daniel. xiiij.**
Spernes decipit te ⁊ cōcupiscētia cō
uertit cor tuū. **N**ota hystoriā. **S**imili
modo tēptauit regem dauid p̄ lu
xuriam qñ vidit eum oīo vacātem
et bersabee qñ se lauante intuebat.
ij. regū. xvi. **Gre. i. morali.** **I**bi imini
cus stipulā ponit vbi semitā mentis
esse cōcupiscit: quia ille periculum de
ceptionis infert: vbi viam p̄m quo
rem esse inuenit cogitationis. **E**x
emplum. **Q**uidam frater multū tēp
tabat a spū fornicatiois. **R**eque i h̄.

Qui se exaltat humiliabitur in primo modo libro. **Secundo** modus diaboli temptandi est quod quoniam non potest per unum peccatum vincere temptat per aliud: sicut medicus qui inuitat hominem ad diuersa ferula ut saltem unum comedat. **Gre.** Continua temptatione pulsatur diabolus ut saltem tedio vincat. **Her.** Habet antiquus hostis mille nocendi artes. unum significat per turrim Dauid de qua mille clipei dependebant et ideo mille artifex nuncupatur. **Diabolus** enim facit sicut ille rex qui volens castrum capere: quoniam non potest expugnare ab una parte ab alia parte temptat: quoniam enim non potest vincere per unam machinam: facit aliam vel tercia. aliquando per lapides. aliquando ignem ut tandem vincat. **Exemplum** in christo quem cum diabolus vincere non potuit per gulam. temptauit per vanam gloriam: et cum sic vincere non potuit temptauit per auaricia. Sic adhuc solet diabolus fideles impugnare. **Istud** figuratum est. **Re. xvij.** ubi dicitur quod goliath occidit dauid cum clipeo hasta et gladio et cetera. **Per** goliath significatur diabolus qui occidit dauid. id est. ciuilibus fidei cum clipeo hasta et gladio. id est. cum diuersis temptationibus. ut quem vincere non potest per suasionibus saltem vincat terroribus. **Hugo.** in libro. ij. **Diabolus** decipere quem temptat per naturam vniuersi cuiusque scrutatur et ideo se applicat ubi aptum hominem ad peccandum reperit etiam viros religiosos quos non potest vincere per luxuriam. a auaricia temptat eos per vanam gloriam vel iram vel inuidiam. **Exemplum.** **Quidam** monachus deuotus cum esset in oratione vidit diabolum venientem et saccum magnum portantem et adiuuauit eum ut diceret sibi quod in sacco portaret. **Qui** respondit. diuersas pixides in quibus sunt diuersa electuaria. **At** ille. **At** quod portas illas. **Qui** respondit. ut decipiam monachos istos quocumque non vult de vna dato sibi de secunda de tercia

de quarta et per consequens omnia ut saltem sibi unum placeat quo eam alliciam et decipiam et sic euauit. **Tercio** modus diaboli temptandi est quod magis impugnat bonos quam malos **Ecci. ij.** **Fili** accedens ad seruitutem dei sta in iusticia et timore dei et prepara animam tuam ad temptationem: quia tunc magis homines impugnat quando sibi corrariantur. **Vnde** dicit beatus **Greg.** **Hostis** noster quanto magis nos contra bellare sibi conspiciat. tanto magis impugnare intendit. **Mos** enim pulsare non negligit. quos quieto iure possidere se non sentit. **Istud** figuratum est in holoferne qui impugnavit filios israel sibi resistentes. **Vnde** dixit ad iudith. **Ego** nunquam nocui viro qui seruire voluit regi babilonis scilicet nabuchodonosor. **Populus** autem tuus si non contempsisset me nunquam leuasset hastam contra eum. **Judit. xi.** **Vnde** quanto magis sanctiores sunt homines tanto magis eos impugnat diabolus. **Exemplum** quidam sanctus transiit per heremum et vidit supra domum cuiusdam heremite multos demones sedere: sed cum venisset ad proximam civitatem unum tantum vidit. **quesiuit** ab eo quare illic tanti essent et hic tantum unus **Respondit** demon **Heremita** ille est bonus homo. et ideo ibi multi sunt demones querentes eum seducere. **hic** autem omnes qui sunt in civitate mali sunt. et ideo non indigent nisi tantum uno custode. **Quarto** enim modus temptandi diaboli est quod quando non potest hominem seducere et vincere tunc cessat ad tempus. et quando homo minime se custodit et securus est tunc insidiat ei et decipit eum **Vnde** **Ecclesiasticus. ix.** **Bona** in mala convertens insidiatur. et in electis imponit maculam. **Exemplum.** **Luce. xi.** ubi dominus dixit. **Cum** in mundus spiritus exierit ab homine. id est a temptatione hominis cessauerit

ambulat per loca inaquosa querēs
requiem et non inuenit s̄m Gre. Lo
ca inaquosa sunt corda iustoz q̄ per
discipline fortitudinem ab omni car
nalis cōcupiscentie humore siccātur.
Tunc dicit. Reuertar in domū meā
vnde exiui et remiens inuenit eam va
cātem per negligentiam scobis mun
datam et ornatam: sc̄z solum per exte
riorem apparētiam Tunc vadit et as
sumit alios septem spūs nequiores
se: et ingressi inhabitāt ibi per conti
nuam ipsi⁹ temptationem et sūt tūc
nouissima hominis illi⁹ peiora priori
bus. ij. Re. i. Meli⁹ enim est nō ag
noscere viam iusticie q̄ post agnitā
retrosus cōverti. d̄r Gre. in morali
bus. Hostis noster sua malicia tāta
arte se palliat vt plurimū ante men
tis oculos virtutes fingat vt eā que
quisq; expectat p̄mia inde eterna di
gn⁹ erit inuenire tormēta. Ideo mo
net nos apostol⁹ Roma. xij. vt indu
amur arma lucis. i. operibus virtuo
sis sibi resistēdo. Ihero. Semper ali
quid boni facto vt te dyabolus inue
niat occupatum: qz tunc nō audet te
temptare. Qui⁹ figuram habem⁹ in
iuda machabeo: qui cum vidit lysiā
cōtra se venientem cum multo exer
citu iussit suos armari. Cum autēz vi
disset lysias armatos viros p̄terteri
tos: fugit cū exercitu suo. Per lysiā
intelligit diabol⁹ qui cum viderit iu
dam. i. fidelem armatum et indutum
armis virtutum fugit nec audet ap
propinquare: qz d̄r Jaco. iij. Resisti
te diabolo et fugiet a vob. Rogem⁹

De eodē. Sermo Cxlix.

Domine descende vt sanes fi
lium meum prius q̄ moriā
Ioh. iij. In hoc euāgelio le
gitur. qz domin⁹ sanauit filium regu
li febricitātem. Et possumus notare
duo. Primo ipsam febrem. Secundo
dominū sanātem. Sciendum autem

qz per febrem significat peccatū mor
tale p̄pter multa. Primo sicut febris
facit hominez debilem ad operādum
sic homo q̄ diu est in peccato morta
li non potest facere op⁹ meritōrium
qd̄ deo placeat. Greg. Qui in carita
te nō est omne bonum qd̄ operatur
amittit sup̄le quātū ad premiū eter
nū. Hoc patet in saul qui multa bel
la pugnauit pro populo dei: sed qz i
peccatis fuit deo nō placuit. Secūdo
nam sicut febris affligit corp⁹ sic pec
catum affligit animam. Isa. xlvij.
Non est pax impijs. Ihere. xij. Non
est pax vniuerse carni. i. homini viuē
ti carnaliter qz semper habz retrosū
consciētie. Ecōtra boni habent pacē
interi⁹ et leticiam spūalem. Prover.
xv. Secura mens quasi iuge cōiuuiū
Isid. Nulla pena grauior q̄ mala cō
sciētia Vis autem nunq; fieri tristis
bene viuē. Richard⁹. Bona consci
entia nihil est iocūdius: nihil securi⁹
premat corp⁹. trahat mūdus. terre
at dyabol⁹: et illa secura erit cum cor
pus moriet. secura cum vtrūq; ante
tribunal iusti iudicis statuetur. Ter
tio febricitātī abo est nociuus qui sa
no est salutifer⁹. Sic abus corporis
domin⁹ nostri ihesu xp̄i qui iustis est
ab⁹ salutis. fit peccatorib⁹ ab⁹ eter
ne dānationis. p. Choz. xi. Qui mā
ducat et bibit indigne iudicium sibi
māducat et bibit. Aug⁹. De vno pa
ne accepit iudas et petrus. sed petr⁹
ad vitam et iudas ad mortem. Ber.
ponit exemplum i floremel fit de flo
re in apib⁹: et venenum in araneis:
sic corpus xp̄i iustis: ad salutem ma
lis ad eternam damnationem Aug⁹
Magis peccāt qui tradūt xp̄m crua
fixum peccantib⁹ membris q̄ iudas
qui tradidit illum crucifixorib⁹ iude
is. De tali materia require i sermo
ne. Pascha nostrū. Secūdo notādū
qz domin⁹ sanauit istum infirmū et

sic sanat peccatorē tribus modis. **Pri-**
mo p afflictionē corpis. **Job. v.** **Ipe**
vulnerat & medet. percussit & manus
eius sanabit. vel vulnerat & percussit
corp⁹ & medet aiam. 11. Corin. xij. Cū
infirmior potēs sū. i. fortis in aīa. Ist⁹
figuratū est i adolefcēte quē dñs sus-
citauit: de quo dicit Lu. vii. Cum appro-
pinq̄ret porte ciuitatis ecce offereba-
tur fili⁹ vnicus mris sue & tetigit Ihe-
sus feretru⁹ & surrexit adolestēs. Per
mortuū istū significat aīa mortua in
peccis. Sap. xvi. Per maliciā occidit
hō aīam suā. Aug⁹. Sicut vita corpo-
ris ē animarita vita aīe est ipse de⁹.
Isa. lix. Peccata vestra diuiserūt in
ter vos & deū vestrum. Per feretru⁹
significat corp⁹ in quo fertur anima.
Deo tangit de⁹ quando flagellat hō-
minē per aliquā infirmitatē: tūc ado-
lescēs mortu⁹. i. anima mortua resur-
git ⁊ saluator. Vnde legitur in vita
pat⁹. q̄ cum quidam peteret a Jo-
hāne heremita vt eum a terciāna sal-
uaret: respōdit. Rem tibi necessariā
cupis tibi auferri: sicut em̄ corpa mē-
dicamētis ita aīe languozib⁹ curant.
Exemplū. Quīdā vsurari⁹ noluit ab
vsura cessare & cōfiteri: licet eū vxor
sua multū moneret p̄ mortē & extre-
mū iudiciū. Cūq̄ nō p̄ficeret roga-
uit deum vt eum castigaret & statim
cecus fact⁹ est & cū minime se emēda-
ret tūc de⁹ fecit eum infirmari. Cūq̄
cōsuleret medicos dixerūt q̄ nō pos-
set mortē euadere: & tūc dixit vxor:
quid faciā modo? Que respōdit. Vo-
catz medicū amice: vocauit ergo sa-
cerdotē p̄mittēs omnia reddē. Cū
q̄ sacerdos corp⁹ xp̄i portasset surre-
xit ille nudus coram omni populo &
accepit vnū marsubiū supra dorsū &
aliud ante faciē & venit ante sacerdo-
tē clamās iudiciū super ipsum dixit.
O domine de⁹ predo fui & sue i oib⁹
dieb⁹ vite mee miserē mihi peccōri &

fecit se virga cedi a sacerdote. **Cūq̄**
ille ad lectū peruēnit orauit deum di-
cens. O dñe deus si misertus es mihi
in aliquo signo peto mihi ostēdere di-
gnitatis & statim visū recepit. Itē
dixit. Ostēde mihi si digne possum cor-
pus xp̄i. s. tuum recipere. Et ecce ma-
nus depixide exiēs corpus xp̄i sibi ob-
tulit: & sic fideliter mortu⁹ est. Ecce
ptz q̄ dñs sanat animā per infirmita-
tem: q̄ dicit Psal. Multiplicate sūt
infirmitates eoz postea acceleraue-
rūt. Secūdo sanat domin⁹ verbo pre-
dicatiōis. Psal. Misit verbū & sana-
uit eos: sicut figuratū est Mat. viij.
vbi dicit q̄ centurio venit ad Ihesū di-
cens. Domine puer me⁹ iacet in do-
mo paralytic⁹. Sed dic tantū vbo &
sanabit puer me⁹. Per seruū istū si-
gnificat peccōr qui est seru⁹ dyaboli.
Jo. viij. Qui facit peccatū: seru⁹ est
peccati. Cris. Antēq̄ peccauerim⁹ li-
beri facti sum⁹: si semel op̄rib⁹ dya-
boli nos obligauerim⁹ iam nostra v-
tute euadere nō possum⁹: nisi diuina
miseriordia adiuuāt. 11. Petri. 11. A
quo q̄s vict⁹ est ei⁹ & seru⁹ est. Qui
ergo vincitur a dyabolo p̄ peccatū: ser-
uus est dyaboli & talis infirm⁹ est in
anima: q̄ sicut infirm⁹ nō potest op̄e-
rari: ita talis nō p̄t facere op⁹ meri-
toriu⁹ & talis aliquādo saluabit p̄ ver-
bū predicatiōis: q̄ sepe cōtingit q̄
peccator in ecclesia vnū verbū audit
in p̄dicatiōe per qd̄ contritiōē cō-
cipit. & liberatur ab omnib⁹ peccis su-
is. Exemplū. Paul⁹ heremita vidēs
hōies intrātes ecclesiā & inter alios
vidit vnū magnū & tenebrosū sicut
carbonē & demones ducebāt eum ca-
thenatū & vincitū gaudētes & psallē-
tes & angeli seq̄bantē tristes & flētes
a longe. Cūq̄ verteret ad orationē
et fleuit p̄ eo quod viderat: surgēs
ab oratione vidit eum clarū pulchrū
q̄ de ecclesia exiūt & angelos circa

rum letantes et demones remotos confusos et fletus. Et reuelatum est ei ab angelorum ille peccator audito verbo dei in ecclesia contritus est et mundatus est ab omni peccato. Sap. xvi. Et enim neque herba malagma sanauit eos: sed sermo tuus domine qui sanat omnia. Tercio sanatur homo per humilem orationem. Ps. Domine deus meus clamaui ad te et sanasti me. Istud figuratum est in muliere chanaanica. Mat. xv. que clamabat ad dominum dicens. Miserere mei fili dauid. filia mea male a demonio vexatur. Cui respondit dominus. Non est bonum sumere panem filiorum et mittere canibus. q. d. tu es canis et non es digna ut detur tibi gratia mea que solet dari filiis dei. At illa humilians se dixit. Quia domine. nam et catelli edunt de micis. et c. q. d. verum est quod tu dicis. Ego non sum digna ad percipiendum tuam gratiam ita plenarie ut filius dei. fac mihi saltim ut sit catulus. da mihi micam gratie tue. i. modicum quiddam: et respexit dominus humilitatem orationis sue et sanauit filiam eius. Per mulierem istam quam dominus canem appellauit signatur peccator camina et bestialis vitas ducens. De quo Apo. vl. Foris autem canes et venefici. i. peccatores qui sunt foris. i. extra communionem sancte ecclesie. Quibus filia. i. anima vexatur a demonio: quia quot peccata mortalia perpetravit: tot demonia habet. et obsessa est tot demonibus. unde maria Magdalena dicitur fuisse obsessa septem demonibus: quia septem peccatis mortalibus inuoluta fuit. fm Crisostomum. Sed si volumus sanari in anima debemus orare cum ezechia. Cui cum vita esset negata a deo per prophetam. ad parietem conuersus fleuit amare et orauit ad dominum et die tertia fuit sanatus ita ut intraret templum. Nota hystoria. in. Re. xx. q. Cassiodorus dicit super Psal. Oratio abstrahit cor a terrenis: mundat a vitis: subleuat ad celestia: et reddit capacius et dignius ad accipienda bona spiritualia. Exemplum mortalis quedam temptata exiens ordinem apostatauit seducta a iuuenere per processum temporis cum eam iuuenis desereret facta est publica meretrix: quodam tempore cogitare cepit de statu suo in quo fuerat ante illum miserum statum in quo tunc fuit. Cuius cogitaret de districto iudicio dei quod redditura esset rationem de omni tempore vite sue. de omni verbo de omni cogitatione: de omnibus et commissis desperauit dicens. Peccata mea sunt super numerum arenarum maris: quomodo ergo rationem reddam coram tanto districto iudice. Quadam autem die nauitatis incidit sibi quod deus tantum humiliasset se quod propter hominem factus est puer: cepit cogitare intra se. O si possem ego misera nunc coram isto puero gratias inuenire. Et omnibus egressis post missam primam ipsa sola remansit ante altare rogans deum cum lacrimis dicens. Domine ihesu christe qui propter peccatores factus es homo miserere mihi peccatrici: et ecce vox de altari dixit. O filia mea dilecta dimissa sunt tibi omnia peccata tua. vade in pace et amplius noli peccare. Rogem.

lestia: et reddit capacius et dignius ad accipienda bona spiritualia. Exemplum mortalis quedam temptata exiens ordinem apostatauit seducta a iuuenere per processum temporis cum eam iuuenis desereret facta est publica meretrix: quodam tempore cogitare cepit de statu suo in quo fuerat ante illum miserum statum in quo tunc fuit. Cuius cogitaret de districto iudicio dei quod redditura esset rationem de omni tempore vite sue. de omni verbo de omni cogitatione: de omnibus et commissis desperauit dicens. Peccata mea sunt super numerum arenarum maris: quomodo ergo rationem reddam coram tanto districto iudice. Quadam autem die nauitatis incidit sibi quod deus tantum humiliasset se quod propter hominem factus est puer: cepit cogitare intra se. O si possem ego misera nunc coram isto puero gratias inuenire. Et omnibus egressis post missam primam ipsa sola remansit ante altare rogans deum cum lacrimis dicens. Domine ihesu christe qui propter peccatores factus es homo miserere mihi peccatrici: et ecce vox de altari dixit. O filia mea dilecta dimissa sunt tibi omnia peccata tua. vade in pace et amplius noli peccare. Rogem.

Dominica. xxij. Sermo. Cl.
Hoc oritur caritas dei magis hac magis abnuget in vobis Phil. i. Scies apostolus quod sine caritate nemo potest saluus fieri: hortatur nos ad caritatem habendam. Et quod incertum est qui habeant caritatem et qui non. Sciendum est quod octo sunt signa caritatis per que probari potest utrum homo diligit deum an non. Primum signum est quod qui diligit deum libenter cogitat de deo. Nam dicitur Mathei. vi. Vbi est thesaurus tuus ibi et cor tuum erit. Naturale enim est quod quicquid diligit homo corde intendit: sic qui diligit deum non alium cogitat quam de deo. Unde Gregorius in omel. xv. super illud Domine si sustulisti

illū dīcto mīhi. **D**īct ei basilī⁹ in ex
amerōn. **T**hesaur⁹ indeficēs ē amor
diuīus: quē qui hz diues ē. quīcūq;
eatz paup ēr vis amoris hōc facē so
let in animo vt quē amat semp ipsū
cogitat nullū credat ignorare. **I**ste
em amor semp debet vīgere. fm q;
dī. **D**iliges dō. deuz tuū ex to. cor. 1.
ex tota aīa 1 c. **M**at. xxxj. **I**n cui⁹ fi
gura dī. **L**eu. vi. **I**gnis i altari meo
semp ardebit quē nutriet sacerdos.
id ē fidelis s̄bnāēs ligna. i. recogitās
bñfīca scz ipsi⁹ dei **S**cdm signū est q;
hō diligēs deū libēter loquē de deo.
Rā dī. **L**u. vi. ex abūdantia ei cordis
os loquē quī ergo deū hz in corde li
benē de eo pfert ore. **D**īct em **C**ris.
Nic mos ē amantiū vt amorē suū si
lentio tegere nequeāt: sed caris suis
offerūt 1 flāmas suas infra pet⁹ suū
cohibē non pūt **V**ndē legīē de sācto
Ignatio q; semp hōc nomē **I**hus xp̄s
in ore habebat: cūq; duceret ad mar
tirīū q̄siuit ab eo tyrann⁹ cur hōc no
men tā crebro noiaret. **R**espōdit.
qz ipsū in corde meo hōc scriptū. **A**t
ille postq; decollatus fuisset fecit cor
pus ei⁹ diuidi 1 iuenemī i corde ei⁹
scriptū aureis litteris **I**hs xp̄s. **T**er
ciū signū est q; diligēs deū libēter au
dit loq; de deo. **J**o. viij. **Q**ui ex deo ē
verba dei audit. **L**uc. x. **Q**uia maria
magdalena deū dilexit ideo sedēs se
cus pedes dñi audiuit verbū illi⁹ **L**u.
xi. **B**eati q; audiūt verbū dei 1 custo
diūt illud 1 c. **S**z de multis pōt dia il
lud. **J**o. viij. **P**roptēa vos non audi
tis qz ex deo nō estis. **R**egīē in vita
beati amādī ep̄i q; cū p̄dicaret apud
nasciones quidā ioculator eū derisit:
et impediuit sibi subsannādor: quī ac
cept⁹ a dyabolo clamauit. **V**e mihi
qz verbū dei contēpsi 1 p̄dicatori de
traxi. 1 se lacerās 1 discerpēs dētib⁹
et vnguīb⁹ suis expirauit. **Q**uartuz
signū est q; diligēs deū libēter opatē

lona opa. **V**ndē btūs **G**re. **R**unq; ē
amor dei ociosus: opatur ei magna
si ērī aut opare tēnuīt amor nō est.
Illud figuratū ē in iacob q; seruiuit
p rachel in graui 1 magno labore q;
tuordecim ānis 1 videbant sibi dies
pauci p amoris magnitudine quē ha
bebat ad **R**achel. **S**ic q; diligit deū li
bēter opatur opa dei. 1 videt sibi le
ue 1 breue. 1 modicū quicq; facere
p̄t pre amoris magnitudine. **V**ndē
dē btūs **G**re. **P**robatio dilectionis
exhibitio est operis. **E**xemplū legīē
q; quedāz matrona nobilis 1 diues
in dei amore multū accensa erat oīa
que habuit pauperib⁹ distribuit 1 i
clauetro momaliū coquīne fruebat
1 c. **R**egīē in sermone **H**umilitamini
sub potētī. **Q**uintum signū est q; hō
diligens deū diligit 1 primū. p. **J**o.
nij. si q; dixerit diligo deū 1 fratē
suū odit mendax est 1 paulo post s̄b
dit: hōc mandatū habemus a deo vt
qui diligit deum diligit 1 primū: q;
ergo nō subuenit primo in necessita
tib⁹ certum signū est q; deum nō dili
git. i. **J**o. iij. **Q**ui habuerit substātiā
hui⁹ mūdi 1 viderit frēm suū necessi
tate patientē 1 clauerit viscera sua
ab eo: quō caritas dei manet in illo
Qui autē libēter subuenit primo suo
indigētī certum ē signū dilectionis
dei. **R**ā dīct domin⁹ **M**at. xxv. **C**ū
vni ex minimis fecistis mihi fecistis.
Esurīui 1 dedistis mihi manducare.
Exemplū. quidā vir 1 vxor sua erāt
in dilectione dei multum feruētēs 1
hōc i pauperib⁹ ostēdebāt quos val
de beniuole tractabāt scz hospitatēs
ministrātes pedes lauātes 1 nunq; cō
medere volebāt quin haberent vnū
paup̄rē in mensa loco xp̄i. **C**ōtigīt
i die natalis dñi q; de sero vir exiuit
et quesiuit vndiq; si aliquē paup̄rē
inueniret. **E**t inuenit quendā nudū
et introduxit in domū suam 1 cum

magno gaudio eū recepit Cūq; post cenā vellet lauare pedes eius inuenit q̄ fuerūt p̄forati maximis foramib⁹ et clamauit cū magna voce cōpassio nis cordis sui. **O** q̄ntum dolorem h̄z iste miser hō in pedib⁹: h̄z em̄ pedes perforatos sicut xp̄s in cruce habuit. **Et** ille ait. Ego sū xp̄s quē tu in spe cie paup̄is sepius recepisti et sic eua nuūt. **Ecce** p̄t̄ qui diligit deū diligit et primū. **Sextū** signū dilectionis ē q̄ hō diligens deū libēter sustinet ad uersa p̄pter deū. **Canti.** viij. **Fortis** ē ut mors dilectio et multo fortior: qz p̄pter dei dilectionē st̄mit hō mortē. **Aug⁹** **Nihil** forti⁹ homine habēte ca ritatē. **Amantē** em̄ nulla pena p̄t se parare a caritate xp̄i. **Vnde** ap̄lus. **Quis** me sepabit a caritate xp̄i an ē bulatio an angustia et c. quasi dicēt. nullo mō possunt nos ista separe a caritate xp̄i. **Ver.** **Omnia** ḡua facit amor dei leuia. **Exemplū** cū quidam sanct⁹ duceret ad martiriūz gaudēs ibat. **Requ.** do. ij. post octa. pasche. i ser. **Cognosco** oues meas. **Septimū** signū dilectionis ē q̄ homo diligens deū libēter eius mādāta custodit. **Jo.** xij. **Si** diligitis me mādāta mea sua te. **Gre.** **Vnusquisq;** restz si requi ratur an diligit deum tota fiducia. i. tota mēte respōdit. diligo. **Sed** au dite quid veritas st̄. **Si** quis diligit me sermonē meū seruabit. i. mādāta mea custodit. **Gre.** **Probatio** dilecti omis exhibitio ē opis. p̄. **Jo.** ij. **Qui** dicit diligo deū et mādāta eius nō cu stodit. mēdax est. **Mat.** xix. et **Luce.** xvij. **Adolescēs** quidā venit ad **Ihe sum** dicens. **Magister** quid faciā ut vitam eternam habeā. **Respōdit** **Si** vis vitam ingredi serua mādāta dei **Ille** dixit. q̄ sunt. **Cui** dominus enae rauit per ordinē omnia mādāta et il le. **Hec** oīa seruauī a iuuetute mea. **Ihesus** autem intuit⁹ dilexit eum et

illud p̄mittit domin⁹ cuilibet hominī deum diligētī. **Pro.** viij. **Ego** diligē tes me diligo. **Octauū** signū dilectio nis est q̄ homo diligens deum dolet de offensa dei: qz dicit **Anselm⁹** **Quā** tum quisq; alium diligit tantum de bono eius gaudet et de malo eius tur bat. **Qui** ergo deum diligit gaudet de honore deo exhibito et dolet de cō tumelijs deo illatis qd̄ fit per pctm̄. **Psal.** **Qui** diligitis deum odite malū **Hanc** caritatem habuit phinees. q̄ vnum ex filijs israel occidit p̄pter of fensam et cōtumeliam quas deo exhi buit. **Numeri.** xxv. **Require** in domi mica. ix. post festum trinitatis in ser mone **Non** sum⁹ concupiscentes ma lozum. **Item** hunc zelum habuit ma thathias. p̄mi. **Machab.** ij. **De** quo dicit cūq; antioch⁹ faceret cogi iude os ut ydola adorarent: ille cum suis socijs recusauit: tūc quidam iudeus immolabat ydolis super altare corā omnib⁹: mathathias autem zelus dei accensus non potuit videre talem cō tumeliam deo fieri et surrexit et inter fecit eum super altare. **Isti** duo sunt multum cōmendati in sacra scriptu ra p̄ tali zelo. **Qui** ergo sic odit ma lum signū est q̄ diligit deū. **Exēplū.** **Renold⁹** de britānia vir nobil et po tens erat et ita zelabat iusticiā dei et pctā odiebat q̄ nulli deliq̄nti p̄cebat **Nec** p̄t amicitia: nec p̄pter diuitias nec p̄pter sanguinitatē: sed oēs eq̄ liter iudicabat: qui cū quadā die in firmareē venit querela ad eū q̄ filij sororis sue voluisset quadā virginē violēter opprimere. **Et** statim ipse p̄ce pit seruis suis ut eū suspēderēt. **Ser uū** autē simulātes dixerūt q̄ sic fecis sent. **Iuuenis** autē se abscondēs p̄ ali quot ānos: estimās autē auxiliū su um placatum: venit visitare eū **At** il levisio illo statim cū cultello transfixit eū. **Inualescētē** infirmitate vocauit

sacerdotē vt sibi daret corpus domini. Cūq; sacerdos remisset et audi uisset eius confessionem quāsiuit quare non cōfiteret q̄ nepotē suū occidisset. Qui respōdit q̄ nunq̄ uellet hoc cōfiteri: q̄ hoc fecit zelo iusticie et noluit eū sacerdos cōmunicare: s̄ recessit. At ille ait p̄sbitero: si uos p̄pter iusticiā negatis mihi corp̄ domini: dominus iust̄ iudex diligens iusticiam et odiens iniquitatē non mihi negabit. Et cum sacerdos exiisset domū tūc clamabat post eū iudex dicens uidete si habetis in pixide corp̄ dñi qd̄ cum fecisset nihil inuenit: tūc ait iudex Ecce quē mihi negastis ip̄e se mihi non negauit et ap̄to ore ostēdit ei hostiā et sic deglutiuit. Rogem⁹

De eodē

Sermo Clij.

Procedēs autē seru⁹ ille rogabat eū dicens. patientiā habem in me et omnia reddam tibi: misert⁹ autem dñs serui et c̄. **Matth. xvij.** In v̄bis istis describūtur duos. sc̄z pctōz ouersio. et diuina miseratio. **Primū** tangit ibi. **Procedēs** autē seru⁹. **Secūdu** ibi: misert⁹ autē dñs serui. **Sciendū** q̄ quatuor sūt p̄pter q̄ pctōres solēt des̄pere. p̄pter hoc iuuenim⁹ q̄d̄rupli cē dei miām. **Pr̄o** solent aliq̄ des̄pere p̄pter multitudinē pctōz. **Prouerbio. xvij.** Impius cū in pfundū puenit cōtēnt̄ sup̄ple remā. i. des̄perat. **Cōtra** hoc debet pctōz cogitare multiplicē dei miām. **Ambro. sup̄ Lucā.** Nemo diffidat: nemo consci⁹ veterē pctōz premia diuina p̄dat. nouit domin⁹ mutare sententiā si tu noueris mutare delictū. **Vnde** si hō cōmisisset oīa pctā totius mūdi tñ debet remā postulare et si remā petit dñs dimittit totum et nō negabit ei. **Exemplū** in seruo de quo in isto euāgelio habet̄ qui cū tantū p̄teret dilationem obtinuit omnū debitorū suorum remissionem. **Anselm⁹.** Certus sum domine

q̄ p̄pter peccata mea merui eternā damnationē: certior q̄ p̄mā nō sufficit ad satisfactionē. **Certissim⁹** q̄ miā tua oēm superat offensionē. **Exemplū** in maria magdalena. **Lu. viij.** Dimissa sūt ei pctā multa qm̄ dilexit multum. **Exemplū** in **Dauid** et c̄. **Vnde Gre.** Nullū peccatorēz quantūcūq; peccauerit deus des̄picat qui pctōres redimere uenit. **In cui⁹** figura dicit̄ **Gene. xlv.** q̄ fratres **Ioseph** qui eū primo uendiderūt postea placuerunt uidētes eum. **Ipsē** em̄ misertus eoz osculat⁹ est eos. **Per ioseph** intelligit̄ xp̄s pater noster quem uendim⁹ quādo peccatū cōmittim⁹ sed ipsum ecōtra placam⁹ quādo ante ipsū p̄sterminur orādo: tūc autē nos osculatur quādo reddit nob̄ gratiaz potam. **Exemplū.** **Meretrix** quedam q̄ multis ānis cōmunis erat et infinita peccata cōmiserat et mltas aias secū dānauerat. **Requie** dñca. xx. in sermone. **Intrauit** autē rex. **Secūdo** solent des̄perare aliqui p̄pter magnitudinē peccatorū: sic des̄perauit **Cayn** **Gene. ij.** dicens. **Maiores** ē iniquitas mea q̄ ut remā merear. **Contra** hoc debet homo cogitare magnā dei misericordiā que maior ē q̄ peccata totius mūdi. **Aug⁹.** Nemo diffidat de pietate dei: q̄ maior est ei⁹ misericordia q̄ totius mundi iniquitas et quis ad eum toto corde declinauerit exaudiet eū domin⁹: q̄ misericors ē. **Plus** ē enim parat⁹ peccatori remā dare q̄ ip̄e pctōz accipe. **Sic** festinat peccatorē absolui a tormēto: sc̄ie q̄ si plus cruciet eū compassio q̄ ipsuz. miserū passio sui. q̄ p̄pter magnitudinem pctōz nullus debet des̄perare. **ptz** in beato **Petro** qui post trimā negationē remā meruit. **Cris.** Eterne ciuitatis ianuas nob̄ des̄peratio claudit: spes aperit: fiducia locum p̄bet et ingressū. **Exemplū** de muliē adultera

q̄ osuluit vetulas **Requ.** in b. Gaudiū est corā angel̄ dei. **Tercio** solēt aliq̄ desperare p̄p̄ longitudinē pctōruz. scz q̄ nimis lōgo tempore iacuerūt i pctis p̄pter malam cōsuetudinē. **Isti** figurati sunt per lazari qui iacuit in sepulchro fectus et lapis erat superpositus. **Gre.** Difficile enī surgit qui mola male cōsuetudinis p̄mitur. **Contra** hoc debet homo cogitare misericordiam dei quā exhibuit latroni in cruce sero p̄mētā: qui cū fuisset pctōr vsq̄ ad horā mortis sue dixit tm̄ vnum verbū. **Memento** mei domine dū reueris in regnū tuū. Statim fuit sibi responsū. **Podie** meū eris in paradiso. **Aug.** Quēcūq̄ pctōrez necitas cogit ad p̄mētā: nec pcti quantitas nec tēporis breuitas: nec vite enormitas: nec hōc extremitas excludit a venia: si p̄fecta fuerit volūtatis p̄mutatio. **Exēplū.** Duo milites frēs carnales i hybernia habuerūt famulū. **Requ.** in fmo. **Sup̄dia** pcti mors. **Quarto** solēt aliq̄ desperare p̄p̄ frequentē iterationē. scz q̄ frequenter cadūt in pctm̄ post cōfessionē et iterū surgūt et iterū cadūt. sic homo incipit desperare et dicē: quid mihi p̄dest cōfessio frequēter cado. **Cōtra** hōc d̄z hō cogitare mīam dei semp esse paratam ad accipiendū p̄miam quotiēscūq̄ homo cadit. **Vnde** d̄z **Mat.** xvij. **Cū** petr⁹ quererēt si septies deberet dimittere fratri suo. **Respondit** dominus. **Non** dico tibi septies sed septuagies septies. i. quotiēscūq̄ peccauerit totiens dimitte ei. **Pro.** xxij. **Septies** in die cadit iust⁹ et resurget. **Si** cadit quō iust⁹? si iustus: quō cadit: sed iust⁹ vocabulū non amittit si mox p̄ p̄miam resurget. **Exēplū** frat̄ quidā venit ad abbatē lisenmū qui fuit sanct⁹ pater et dixit ei q̄o faciaz pater q̄ cecidi. **At** ille resurge inq̄t et sic venit multoties. **Tandē** dixit.

frequēter cado. **Ille** r̄ndit: non desistas surgē. **Cui** frater. **Usq̄** quo possum surgē? **At** ille. sicut semp cadis sic oportet semp et surgē: quousq̄: a in bono p̄seueres aut in malo occumbas: et in quo fine dephensus fueris in eo iudicaberis. **Isto.** in li. ij. de sūmo bono. **Nullus** desperare debet de venia si circa finem vite ad p̄mētā cōuertitur. vnūquēq̄ enī de⁹ de suo fine non de vita p̄terita iudicat. **Rogem⁹** dominū nostrū.

Dñica. xxij. Sermo. Clij.

Saluatorem expectam⁹ dominum nostrū ihesum xp̄m. **Ad phil.** ij. **Legit** Jo. xxij. q̄ cū domin⁹ ascendere vellet de hoc mundo ad patrem dixit discipulis suis. **Iter** veniam ad vos et recipiā vos ad meipsū. **Istud** itelligēdum ē de aduentu domini i mortē q̄ venit et accipit nos de hac vita. **Istū** aduentum oēs expectam⁹. beati q̄ bñ expectāt. **Sciē** dum autē q̄ aduentū domini in mortem debem⁹ expectare trib⁹ modis scz. vigilādo. operādo. cogitando. **Primovigilādo.** et hoc iō q̄ incert⁹. **Thessa.** v. **Dies** dñi sicut fur in nocte ita veniet. **Fur** autē in nocte venit cū minime sperat. sic dies mortis **Her.** **Nihil** cert⁹ morte: nihil incert⁹ hora mortis. **Seneca.** **Mors** insidiat in oī loco. tu q̄ si sapiens fueris vbicq̄ eā expectabis. **Vnde** monet dominus. **Mat.** xxij. **Vigilate** q̄ nescitis q̄ hora dñs veniet. **Istud** autē scitote q̄m si sciret p̄familias q̄ hora fur veniet et c. **Iō** et vos estote parati q̄ q̄ hora nō putatis fili⁹ hōis veniet scz mortē mittendo. **Glo.** vltimā horā dñs ignorare voluit et sit semp suspecta et ad eā semp preparemur. **Aug.** **Vigilare** debet omnis xp̄ian⁹ ne eum impatum inueniat sue vite vltim⁹ dies. **Exemplum** i quodā rege q̄ nunq̄ videri cōsuevit p̄p̄ incertitudinē mortis

Requiere dñica. xix. in sermone. **U**t
quid cogitatis mala in cordib⁹ vris
Secūdo debem⁹ expectare dominuz
opando. **Psal.** Expecta dñm virilit̄
age ⁊ cōfortetur cor tuū. nam tunc
examinabit opa singulorū ⁊ reddet
vnicuiq; iuxta opa sua. Illud figura
tum ē **Lu. xix.** vbi dicit. Homo quidā
nobilis abijt in regionē longinquā
acapere sibi regnū ⁊ reuertī. Et voca
tis seruis suis dedit illis mnas ⁊ ait.
negociamini vsq; dū venio. Post ml̄
tum vero tēporis dum rediret voca
uit seruos suos vt videret quantum
quisq; negocia⁹ esset. ⁊ vnus luca
tus fuit cum vna mna decē mnas ⁊ il
lum cōstituit dñm sup decem ciuita
tes. Et ali⁹ fuit lucratus qñq; mnas
et ille cōstituit dñm sup quinque ciui
tates. terti⁹ nihil lucratus fuit ⁊ illi
nihil dedit. sed arguens eum accepit
eandē mnam quā sibi dederat. Homo
iste xps est qui abijt in die ascensio
nis in regionē longinquā. i. in celum
acapere sibi regnū suū fm qd homo
et reuertī. qz redibit i nouissimo die
.i. in morte cuiuslibet hominis reuī⁹ no
uissim⁹ dies est quādo morit⁹. Et tūc
videbit quantūcūq; operatus est ⁊
reddet vnicuiq; fm laborem suum.
Inutilem autē seruū proiecit in tene
bras exteriores. **Gre.** Ve autem ser
uis illis quos cū venerit dñs ⁊ ⁊ inue
nerit nihil opatos fuisse. qz tunc am
pli⁹ nihil pnt operari. **Ecci. xiiij.** In
te mortē bene fac ⁊ c. ⁊ ne defraude
ris a die bona: ⁊ pericula diei nō te p̄
tereāt. Et subdit statim ante obitū
tuū opare iusticiam. qm nō est apd
inferos inuenire abum. **Exemplum.**
Quidā scūs hēmita sportas ⁊ huiōi
vasa facere cōsuevit. **Re. do. xvi.** in
ser. Defunctus efferebat in q̄rto mē
bro. **O**peremur ergo bonū ⁊ fructus
dignos p̄mē in tpe sanitatis ⁊ iuuen
tutis: qz nescim⁹ qñ dñs veniet nūc

os mortis mittēdo. **Aug⁹.** Nolite ne
gligere qd vos pius dñs peccantes su
stinet. qz quāto diutius expectat. tā
to graui⁹ iudicabit. si neglexeritis.
Tercio debem⁹ expectare aduentuz
dñi sp mortē cogitādo. **Ecci. xxxviij.**
Memor esto iudicij mei sic em̄ erit ⁊
tuū. **Q**ui heri ⁊ tibi hodie. **Seneca.**
Quotidie morimur. quotidie diminu
itur aliq; ps vite nrē. **Aug⁹.** Nihil ē
aliud p̄ns vita qm qdā cursus ad mor
tē. Ita cogitatio vtilis ē ad multa.
Primo ad fugam pctōz **Eccēs. viij.**
Memorare nouissima tua ⁊ mēnuz
nō peccab. **Aug⁹.** Nihil sic reuocat a
pctō vt frequēs cogitatio mortis. **Ex**
emplū de quodā heremita q̄ posuit fe
tidās carnes mortue mulieris i cella
sua ante oculos ei⁹. vt semp mortē
cogitaret ⁊ vt temptatio carnis eū
nō superaret. **Gre.** Nihil sic valet ad
domandū carnalia desideria sicut co
gitatio q̄lis ipsa caro sit futuā. **Secdo**
memoria mortis puocat ad hūilita
tem vñ antiqui patres hūilitates se
posuerūt cineres super capita sua in
memoria mortis. **P̄n** sacerdos impo
nēs cinēs homini dicit. **Memento hō**
qz cinis es ⁊ c. **Ecci. x.** Quid supbis
terra ⁊ cinis. **Dauid** visis p̄mis super
bit ⁊ erigit caudā: sed visis pedibus
tristat ⁊ deponit caudā. sic hō viso fi
ne vite sue humiliabit. **Exempluz** in
iohāne patriarcha cū esset in loco ho
noris cōstituit sibi quendā q̄ dicebat
sibi: dñe imperfectū est sepulchz tuū
iube illud perfici qz nescis qñ morie
ris. **Hoc** ideo fecit vt semp mortem
cogitaret ⁊ nō supbiret. **Tercia** me
moria mortis puocat ad elemosina
tū largitionē. **p̄. Macha. i.** **Vt** agno
uit alexander qd moreret diuisit reg
num suū pueris suis quo secū nutriti
erāt: ⁊ hoc cū adhuc viuēt. **Timor** ei
mortis facit cōdere testamēta **Ihero.**
Nō sūt bō hoīs q̄ secū ferre nō p̄t. sola

mia ē comes defūctorū. **Ioh.** Facile cō
tēnt oīa q̄ se sp̄ cogitat moriturū. **Ex**
emplū de quodā rege q̄ sciēs se missu
rū in exiliū p̄misit oīa necāria. **Reg.**
in f. **Prepa** te in occurū t̄. **Ad** qd̄
monet etiā dñs **Lu. xvi.** **Facite** vob
amicos d̄ māmona imq̄tatis. **Isto** mō
dōm̄ expectare dñm vt cū venerit in
fine vite nē adducat nos cū gaudio
ad et̄na habitacula. **Joh. xiiij.** **Ite**
venīa ad vos. i. i hora mortis. t̄ acci
piā vos ad meip̄sū. **Ma. lv.** **Cū** leticia
egrediemini t̄ i pace deducemini. nā t̄
mōtes t̄ colles. i. āgeli maiores t̄ mi
nores cātābūt corā vob laudes t̄ oīa
līg siluarū. i. oēs sci plaudēt manu. **O**
aīa scā gaude t̄ letare q̄ de⁹ cū oib⁹
angel̄ t̄ scis occurreret tibi i hora mor
tis si diḡ inuēta fueris t̄ etiā bt̄a vir
go. **Ihero.** **O** q̄lis illa dies cū tibi m̄
maria occurreret cū comitatu v̄ginū
Johes baptista cū p̄iarchis t̄ ap̄he
tis. **Stephan⁹** cū martirib⁹. **petr⁹** cū
ap̄lis t̄ euāgelistis. t̄ chor⁹ oīm scō
rū te suscipiet. **Aug⁹.** **Credim⁹** q̄ cū
aīa scā a vincul̄ carnis absoluta fue
rit: si iuste t̄ recte vixerit: mox ad ob
itū nostrū āgelorū chor⁹ occurrat t̄ in
nrōs tuāt āplex⁹ t̄ ad laudādum t̄
adorādū v̄x iudicē perducēt. **Hunc**
amplexū desiderabat. **Ambro. d.** **Ve**
niet hora t̄ tps qd̄ nūc eredo t̄ reue
latis ocul̄ aspiciam qd̄ nūc spero. vt
vlms aīe mee te amplectat t̄ deoscu
let: t̄ in amoris tuī abisso tot⁹ absoz
beat. **O** ihu saluator: t̄ de⁹ meus **Ex**
emplū. **Quidā** scūs pat̄ iacebat i ex
tremis. i. hora mortis: t̄ fr̄s arcūstā
tes flebāt. ipse alt⁹ ridē cepit. **Cū** q̄
quererēt cām risus roixit video ihm
xp̄m saluatore vementē quē diu expe
ctauī. q̄ cū multitudīne scōz angelo
rū. t̄ factarū v̄ginū venit aīam meā
suscipe t̄ ad vitā et̄nā pducē. **Et**
exclamauit dicēs. parat⁹ sum domi
ne ihu **In** ma. tu. cō. spi. t̄ c. **Proge.**

De eodem Sermo. Cxliij.

Magister scim⁹ qz verax es t̄
viam dei in veritate doces.
Mat. xxij. i. doces viā verā.
quē hoiez ad vitā et̄nā ducit: qz d̄t
Aristo. n. porū qz ex vero nil sequit̄
nisi verū. **Cū** igit̄ xp̄s sit ver⁹ vt etiā
pharisei dicūt de eo. magister scim⁹
qz verax es t̄ c. immo nō solū verax ē
sed ipsemet ē veritas. iuxta illd̄ **Ego**
sū via: veritas t̄ vita. **Jo. xiiij.** ego
ex eo nō sequit̄ nisi verū. **Merito** igi
tur recipiēda ē eius doctrina q̄ ē pa
tris celestis. vñ d̄t. mea doctrina nō
est mear̄: s̄ eius q̄ misit me p̄is. **Sae**
dū aut̄ qz xp̄s magister noster docet
nos qd̄duplicē viā ducētē ad deū. **Pri**
ma ē via mādatorū dei. de q̄ d̄t **Mat**
xix. **Adolescēs** quidā veit ad ihm di
cēs. maḡ bone qd̄ faciā vt habeā vi
tā et̄nā. **Qui** r̄ndit. **Si** vis vitā in
gredi sua mādāta dei. **Et** dixit ei. q̄
sūt. **Tūc** enarrauit ei xp̄s p̄ ordinē.
Reg. in ser. **Abrahe** dicte sūt. **Deut.**
xvij. **Satis** qz docueri vos p̄cepta at
qz iusticias. sicut mādauit dñs sic fa
ciētis. bñ diungit p̄cepta t̄ iusticias
qz trāsgressores legis p̄ iusticiam dei
pumentē. **Secdo** docet viā patientie.
Vñ **Hugo** de claustro aīe d̄t qz patie
tia ē virtus q̄ oīa vīnat aduersa nō
colluctādo s̄ sufferēdo nō murmurā
do s̄ grās agēdo. ipsaqz fetorē toti⁹
voluptatis abstergit. ipa ē que linpi
das aīas deo reddit. **Tercio** docet
nos viā passiomis q̄ ducit nos ad reg
nū celoz. **Mat. v.** **Vidēs** ihesus tur
bas ascēdit in mōtē: t̄ aperies os su
um docebat eos dicēs **Beati** q̄ perse
cutionē patiūtur p̄pter iusticiā qm̄ ip
soz ē regnū celoz. **hec** ē via q̄ ducit
ad regnū celoz. **Actu. xiiij.** **Per** ml̄
tas t̄bulatōes d̄z itrare reg. cē. **Hāc**
viā ābulauit xp̄s oib⁹ dieb⁹ vite sue
Ps. **Paup** sū ego t̄ i laborib⁹ a iuue
tute mea. **Lu. xiiij.** **Optebat** xp̄m pa

ti: et ita intrare in gloriam suam. **Pe. ij.**
Xps passus est pro nobis. **re. ex. vt se.**
ve. ei? Ita oportet et nos pati. **Exemplum** legi-
 tur **Mat. xx.** quod mater iohannis et iacobi
 dixit ad ihesum. **Dne** dic ut sedeant hi
 duo filij mei: vnus ad dexteram et alius
 ad sinistram tuam in regno tuo. **Rndit.**
Rescitis quod petatis: potestis bibere ca-
 licem quem ego bibiturus sum. **q. d.** Non po-
 testis mecum regnare in celis nisi etiam
 patiamini tribulationes mecum in ter-
 ris. **Exemplum.** **Iouinianus** rex habuit
 in palatio suo duo dolia vini. In vno
 fuit dulce vinum in alio fuit vinum ama-
 rum. quicumque voluit bibere de dulci vino
 oportebat eum prius gustare de ama-
 ro. et postea poterat bibere de bono quoniam
 tunc volebat. et quod diu voluit. Sic est de
 regno celorum. **Quicumque** ibi vult bibere
 de vino eterne iocunditatis: oportet eum gusta-
 re modicum hinc de amaritudine tribula-
 tionis et pene. **Na** xps sic personaliter per-
 uenit ad regnum celorum qui grauem pe-
 nitentiam fecit omnibus diebus vite sue non
 pro suis sed pro peccatis nostris. **Her.** **Age** penitentiam
 hoc tibi predicat stabulum hoc tibi prepe-
 elamat hoc membra infantilia loquuntur
 hoc lacrimae et vagitus euangelizat. **Ter-**
tio docet nos saluator non viam timoris
Vn psal. **Veite** filij audite me: timo-
 rem domini docebo vos. **Et** bñ dicit timorem
 quod dicit **Eccl. i.** **Qui** sine timore est non
 poterit iustificari. **Sciendum** autem quod
 timor domini est utilis ad multa. **Pri-**
mo quod purgat hominem a peccato: si-
 cut patet **Lu. xvij.** in publicano qui pro
 timore stans a lege et non audebat ap-
 propinquare: nec oculos ad celum leuare
 sed percussit pectus suum dicens. **Deus** propi-
 tius esto mihi peccatori. et sic deus dimi-
 sit sibi omnia peccata sua et descendebat ius-
 tificatus. **i.** iustus factus in domum suam
Her. **In** veritate didici nihil ita effi-
 cax esse ad gratiam promerendam. retinendam.
 et recipiendam quam si omni tempore coram
 deo iuermaris. non alta sapere: sed timere

deum. **Secundo** timor inuenit penam pro
 peccatis debitam. **Job. xli.** **Territi** pur-
 gabuntur. **Vnde** **Gre.** in dyalo. dicit quod
 aliquando sancti deum timet. quod ille
 timor purgat in eis quicquid purgandum
 est. **Et** ponit exemplum de quodam
 qui ante mortem multum timuit dei
 offensas. et post mortem splenduit et
 apparuit in candida stola et dixit quod il-
 le timor animi ipsum purgauerat. **Ter-**
tio timor valet ad fugam peccati. **Eccl.**
i. **Timor** domini expellit peccatum qui er-
 go sine timore est non potest saluus fieri.
Gre. **Prava** mens si per timorem non
 conuertitur ab assuetis vitis non emenda-
 tur. **Qui** ergo enc timore est non potest sal-
 uus fieri. **Exemplum.** quidam princeps erat
 malam vitam et necs: nec deum timens
 nec diabolum. **Requ. do. xvi.** post festum
 trini. in ser. **Defunctus** esse. in secundo me-
 bro. **Quarto** docet saluator viam mi-
 sericordie. **Lu. vi.** docebat xps disci-
 pulos suos di. **Estote** misericordii. si. et pater
 misericors est. **Vn** bñs **Aug.** **Nihil** est
 quo nos ita amabiles facit sicut pie-
 tas. **Ose. vi.** **Qiam** volo et non sacrifici-
 um. **q. d.** **Nillum** sacrificium placet mi-
 hi sine misericordia. **Quantum** placet deo mi-
 sericordia patet **Mat. xxv.** vbi dicit. **Quod** vni-
 ex minimis meis fecerit mihi fecistis et c.
Exemplum. **Homo** quidam valde mi-
 sericus singulis diebus aliquos pau-
 peres inuitabat et eis personaliter aquam
 ministrabat. **Requ. in ser.** **Doc** oro ut
 caritas dei et c. **Mat. v.** **Videns** ihesus
 turbas docebat eos di. **Her.** **i** miseri-
 cordes quam ipsi misericordiam ostendunt
Aug. **Beati** illi qui subueniunt miseri-
 cordis: quam eis impeditur misericordia: ut de mi-
 sericordia liberentur. **Eccontra** maledicti imi-
 sericordes: quia misericordiam non inue-
 nient. **Sicut** dicit **Mat. xvij.** **Serue** ne-
 quam omne debitum dimisi tibi nonne
 oportuit et te misereri conserui tui **Et**
 traditus est ille seruus iussu domini sui tor-
 toribus: donec redderet vniuersum debitum

Orige. Misericordia ē nature hūane ornamentū preciosum cui⁹ si quis ex pers fuerit hōiez se esse diffitē. **N**olle em̄ misereri ē cum feris habere cōmercium: q̄ nocuum est homini esse immisericordē ptz in diuīte epulone: q̄ lazaro micā panis negauit. postea guttā aque in inferno petijt nec obtinuit. **A**liud exemplū. **E**rat quidā diues multas epulas diuītib⁹ ppter pōpam seculi faciēs: sed pauperib⁹ valde immisericos fuit. **Q**uadā die cum magnū cōuiuū fecisset et oēs gaude rent: venerūt tres in equis nigris sedentes: et quartum cū eis vacuū ducentes. adeo horribiliter ad portam pulsauerūt qd oēs terretētur. **T**unc ait ille diues **A**udio qd vocor epulā mim̄ donec veniā. **E**t vadens ad portam cū seruis suis rapiē ab eis. et super equū vacuū ponit et deducit ad infernū: qd audiēs fili⁹ multū turbat⁹ est et volēs scire quo pater eius deuenisset vēit ad quendā nigromantiā. promittēs ei plurima dona si sibi patrem suū ostendēt. **Q**ui aduocās demones: didicit ab eis qd in prāte eorum esset. **E**t ait ad filiū vis patrem tuū videre ego cōmittā te demomb⁹ vt te deducāt ad eū et sanū reducāt: et ille annuit. et in momēto cum ad patrē adducit. qui iuenit eū in glorioso palacio sedē et sibi videbat gloriose restitū: vt domi solebat sedē. **C**unq; q̄rēt cur illuc deduct⁹ fuisset: respōdit. **H**ic p̄petue cruciabor. qz immisericos ad paupes fui. **C**ui filius **T**amē in te nullū dolorē video. **E**t ille. **T**ot⁹ inquit ardeo: et eleuās mātellū: totū interiūs ardebat sicut fornax accēsa. et addidit. monile quod ante pectus habeo ē serpens pessim⁹ qui me maxie cruciat. **C**ui fili⁹. **P**otest ne aliquis tibi subuenire **Q**ui te spōdit. **R**equaq; **S**ed q̄ diu de⁹ in celo ego cruciabor in inferno. **F**ili⁹ ait.

Da mihi saltē signū vt ostendā caris meis vt mihi credāt qd te vidi. **A**t ille rapuit monile de pectore et p̄iecit in pauimētū di. **H**oc tibi sit p̄ signo qd cū tollere vellet exustus grauitē clamauit. **O** pat̄ quāte sūt pene tue et reduct⁹ vnde veniāt: oib⁹ rei euātū nūciatū et oīa lō sua dedit pauperib⁹ vitā emendauit: in bonoq; sine terminauit.

Dñca. xxiiij. Sermo. Clnij.

Ambuletis dignē p̄ oīa deo placētēs Col. i. **V**idēs apls qd ista p̄ns vita nihil aliud ē nisi qdā cursus ad mortē quem nos oēs oportet currere: qz nō habem⁹ hic manētē ciuitatē. s̄ futurā inq̄rim⁹. **I**deo docet nos hic quō debem⁹ ābulare i vita ista vt ad illā vitam celestem puenire valeam⁹ dicēs. ābulētis dignē. q. d. **A**mbuletis sic in hac vita vt deo placeatis: et sic eritis digni: vt ad vitā eternā pueniatis. **S**ciendū autē qd volētib⁹ ābulare ad vitā eternā plura sūt necessaria. **P**rimū est qd diligētē timeāt deuiationē et errorē que deuiatio contingit ex duobus. **P**rimo ex multiplicitate viarū scz qn̄ multe vie occurrunt viator in cautus sepe deuiat. **I**n hac p̄nti vita diuersi diuersas vias ābulant: sed necesse et vtile ē hominū volētū venīre ad vitā vt eligat viā meliorē. **Q**uidā em̄ ābulāt in excelso. s. p̄ superbiā: et isti sepe cadūt Lu. xiiij. et xvij. **Q**ui se exaltat hūiliabit. **I**stā viā ābulauit sennacherib qm̄ in supbia obsedit iherl̄m et dixit qd de⁹ eorū nō posset eos libere de manu sua. et dixit ei de⁹ p̄t̄ p̄sa. xxxvii. **C**ū fueres aduersū me supbia tua ascēdit in aures meas. **P**onā ergo arculū in naribus tuis: et frenū in labijs tuis et reducā te in viā p̄ quā venisti. **E**t subdit ibidē de ei⁹ subiectioer qz i illa nocte passit dñs de exercitu suo centū

lxxv. milia hoim. et ipse euasit dno w
 lete ut se emedaret Cūq; nō emēda
 cet statuz suū nec recedet a via sup
 bie et adoraret i tēplo suo nestaroth
 filij sui sarafat et adramalech inēfec
 rūt eū ibidē gladio. Ecce viā malā ā
 bulabat: et iō ad vitā malā pueit et
 nō ad vitā etnā. qz dicit **Wugo**. Super
 bia i celo nata ē: s tene i memoria q
 via idē cecidit: iō illuc postea redire
 nō potuit. Quidā vō ambulant p vi
 am auaricie et illa ē via mltū laborio
 sa: qz nocte ac die auarū nūq; qescit
Eccl. ij. Cūcti dies ei? pleni sūt labo
 rib? et erūnis nec p mortē mētē re qe
 scit. **Gre.** Nihil laboriosū q̄ terrenis
 desideris estuare. nihil q̄tius in hoc
 mūdo q̄ nihil appetē. **Aug.** Diuitias
 iuemisti requiē p̄didisti die solliat?
 nocte pauis? sp egen? vñ dicūt dā
 nati auari. **Sap. v.** Ambulauim? vi
 as difficiles. viā aut dñm ignorauim?
 Quid p̄fuit nob supbia nrā qd diui
 tiar iactātia. Oia trāsierūt velut ym
 bra. **De auaris audi qd dicit dñs Mat.**
ix. Facili? ē camelū p̄fo. a trās. q̄ di
 aua. i reg. i ce. **Wac** viā nō dēm? am
 bulare. si cupim? ad vitā etnā pueni
 re. **Exēplū.** Quidā eāt diues vsurari
 us. et hēbat duos filios: quoz vnus
 seq̄bat dñm itras hēmū et ibi vitam
 ducēs austerā. **Ali?** vero seq̄bat p̄ez
 diuitias cōgregādo. Factū ē aut vt
 moreret p̄. et possedit fili? hēditatē
 p̄is. et nō lōge post eā mortu? est
Qd cū audissz fili? in hēmo. rogauit
 deū vt reuelaret sibi statū eoz. **Ra**
 piē ergo et deducit ad ifernū. et apto
 quodā puteoz: p̄ et fili? exhibāt cū flā
 ma et fumo mordētes se inuicē et dicē
 tes. **Maledict?** tu p̄ ait fili? qz illa
 hō q̄ cōgregasti p̄p̄ hęc damnat? sū.
Rūdit pater. immo tu sis maledict?
 quia p̄pter te illam pecuniā cōgrega
 ui. et sic se inuicē mordētes et male
 dicentes sibi. retrusi sūt in puteum.

Ipse vero ad se reuersus vitā i bono
 firmiuit et omnia hui? mūdi trāsitoria
 dimisit. Nam diuitie per magnū labo
 rē acquirūtur et per maiore timorem
 possidētur. et per maximū dimittūtur
 Quidā ambulāt per viā carnaliū vo
 luptatū. et isti nō pueniūt ad vitam
 eternā. p. **Corin. vi.** Regz fornicarij.
 ne. adul. re. dei possi. **Aug.** Si pie et
 caste vixeritis: sine fine gaudebitis.
Si ipie et luxuriose vixeritis retinis in
 cendns subiacebitis. **Istā** viā fere to
 tus mūd? ante diluuiū ābulauit. ido
 oēs perierūt: p̄ter noe cū suis. **Exem**
plum. Iuuenis quidā nocte q̄daz vo
 luit ire ad amasiam suā et cū veniret
 ad quēdā pontem: inuenit eū fractū
 et statim affuit vn? in equo pallido
 dicēs ei. **Ascēde** post me sup equū et
 traducā te Cūq; ille ascēdisset: p̄p̄
 tauit illū in aquā et submersus ē. eāt
 autē diabolus. **Iste** sunt tres vie q̄s
 fere maior pars hoim ambulat. qz di
 cit. **Jo. ij.** Omne qd est i mūdo aut
 est cōcupiscētia carnis. i. luxuria: aut
 est cōcupiscētia oculoz. i. auaricia:
 aut supbia vite. Est aut vna tñ via
 que ducit ad vitā eternā. **De** qua dicit
Eph. v. Ambulate i dilectiōe. sicut
 et xp̄us dilexit vos. **Aug?** Caritas
 est via dei ad hoies et via hoim ad de
 um. **Per** caritatē nāq; venit deus ad
 hoies. et hoies currūt ad deū **Rā** dicit.
Jo. iij. De? caritas est et c. **Wanc** vi
 am sancti martires ambulauerunt q̄
 p̄ dilectione dei diuersa tormenta su
 stimuerūt. qdā decollati. qdā excozia
 ti. quidam lapidati: quidaz rotati. q̄
 dam crucifixi: quidā submersi. **Ro.**
vij. Quis nos separabit a caritate
 dei. si vis **Re. domi. xxij. i. f.** **Doc** oro
Istā viā pauca ābulant. s alias vias
 multū ābulāt. **Vñ** dñs **Mat. vij.** Spa
 ciosa ē via q̄ ducit ad p̄ditionē et ml
 ti sunt q̄ intrant per eaz. **Et** arata est
 via q̄ ducit ad vitam. et pauca sunt q̄

inueniūt eā. **Exemplū** decan⁹ quidā
totis virib⁹ ad episcopatū anhelās
quicq̄d habuit in honorādo canoicis
expēdit. **Et** mortuo ep̄o nutu dei ali
us eligiē. **Decan⁹** aut̄ ofusus p̄mituit
q̄ sic ad ep̄atū anhelauerat et p̄ isto
pctō satisfacē volēs deo heremū itra
uit et ibi. xxxv. ānis solus habitabat
cōtent⁹ in aqua et hereme vitā dux
it. **Accidit** aut̄ q̄ p̄dict⁹ ep̄s transiēs
heremū a socijs errauit et casu deue
nit ad vallē pfundā et vidēs decanū
a longe bestiāq̄ eum fore estimās
tū formā cōsiderās accessit ad eū que
rēs quis esset: et cū dixisset ei se mu
tuo cognouissent p̄dēs ep̄us ad pe
des eius cū lacrimis et cōmēdauit se
orationib⁹ suis. post paucos dies de
canus morit⁹: et ep̄o cum maḡ gl̄a ap
paruit. **Cunq̄** quesiuisset ep̄s ab eo
quot aie in hora mortis sue secū deces
sissent a corpe. **Respōdit.** tria milia
hūm⁹. inter quos etiā fuit. **Per.** Il
le beat⁹ bernard⁹ et ego euolau⁹ si
ne purgatorio et alij duo descēderūt
ad purgatoriū oēs relique aie descē
derūt ad infernū. **Eccē** q̄ lata est via
ad infernū et eam multi ambulāt. et
pauci ambulāt viā q̄ ducit ad vitā
eternā. **Secūdum** qd̄ facit ambulan
tē deuiare est carētia luminis. **Jo. ij.**
Qui ambulat in tenebris nescit quo
vadit. **Qui** ergo nō voluerit deuiare
debet libenter in lumine ambulare.
Istud lumē est verbū dei. **Psal.** Lu
cerna pedib⁹ meis verbum tuū et lu
men semitis meis. **Qui** ergo voluerit
ambulare viā ad vitam eternā: libē
ter debet audire verbum dei p̄dicare
q̄ ibi doceē viā vite. et multi per p̄di
cationē reducuntur a viā inferni ad
viā regni celoz. **Exemplū:** magister
iordanus ordis sancti augustini in lō
bardia quendā demoniacū allocut⁹
est. **Inter** cetera interrogauit eū q̄re
sic hōies vexaret. **Respōdit.** Pac frēs

tuos a p̄dicatiōe cessare. et ego a vex
tione cessabo. **Nam** p̄ predicationem
aufertis nobis mltas aias q̄ vias no
stras seq̄rent: si vos nō essetis p̄dicā
tes. **Secūdo** necessarium ē ambulan
ti vt bonā societate eligat. **Tercio** q̄
pedes respiciat. **Quarto** q̄ nō pigre
ambulet. **Quinto** q̄ ambulādo per
seueret. **De** his oib⁹ req̄: do. xij. p̄
festum trini. i sermo. **Spiritu** ambu
late. **Rogemus.**

De eodē Sermo. Clv.

Loquēte ihesu ad turbas. **Ec**
ce p̄nceps vn⁹. s. **Jaicus** ac
cessit ad eū dicens. **Quē** filia
mea modo defuncta est. i. mortua ē.
sed veni et impone manū tuam super
eam et viuet. et surgēs ihesus seq̄baē
eum. **Mat. ix.** **Per** filiā illam mortu
am intelligiē anima in pctō mortali
existēs. **Nam** quotiescunq̄ hō pctū
mortale cōmittit animā suam occidit
Sap. xvi. **Homo** p̄ maliciā occidit
aiam suam. **Rotandū** q̄ hōmo trib⁹
modis occidit aiam suā per maliciā.
viz mala locutionē: cogitatiōe et ope
ratione. **Istud** figuratum est p̄ tres
mortuos quos legitur dñs suscitasse.
Primo suscitauit mortuū in domo.
de quo in p̄nti euāgelio. **Secundū** su
scitauit aie portā ciuitatis scz adole
scētē. **Lu. viij.** **Tercū** suscitauit in
sepulchro. scz lazaz. **Jo. xi.** **Mortu**
us in domo ē cogitatio mala i corde
mortu⁹ extra portā est verbū mōle
prolatū de ore. mortu⁹ in sepulchro
est opatio mortalis ducta in cōsuetu
dinē. **Circa** primū sciendū est q̄ co
gitatio venit homini trib⁹ modis. **Ali**
q̄ cōtra volūtate et cōsensum rōnis
ita q̄ hō ex toto corde dolet q̄ ta
lisvilis et turpis cogitatio vexat eū.
et tūc nullū est peccatū. **Aug⁹.** **Cogi**
tatio quantūcūq̄ ē imūda: mētē nō
polluit: si hūana rō nō cōsentit: immo
p̄ pugnā quā hō cōtra tales cogita

tiones mereat coronam eternam. **Qui**o enim cogitationes sunt temptationes nostras imitantes. scilicet carnis mundi et diaboli. **Per** Quoties aliquis cogitatio carnalis mentem meam importune pulsatur seorsum de cibo: potu somno. et similibus ad curam carnis pertinens tibi caro mihi loquitur. **De** ambitione seculi. de iactantia: de arrogancia: cogitatio vana que in corde versatur de mundo est. quoniam ad iracundiam: ad impatientiam: ad odium: ad inuidiam puocatur a dyabolica suggestione est. **Aug**us. Temptatio autem cui si non consentimus: peccatum non est: sed exercere virtutis. **Nemo** autem coronabitur nisi qui vicerit nec vincere poterit nisi certauerit: nec certare nisi contra temptationes et diabolum. **Per**. **Recessit** est ut veniant temptationes. nemo autem potest coronari nisi qui legitime certauerit. et quanto certabimus: si desit qui impugnet. **Eccl**. 11. Tu autem accedes ad seruitutem dei: sta in timore: et prepara animam tuam ad temptationem. **Certum** est quod qui voluit viuere cum christo. oportet eos temptationes pati. **Exemplum**. **Iu**uenis quod aduenit ad quendam heremitam uisus quod se cum ibi deo seruiret. **Quad**am die cum uir sanctus dormiret illo iuueni uigilante: temptauit eum demon ut secum ad seculum rediret. **I**lle autem intelligens suggestionem dyaboli resistebat ei et temptauit eum secundo et tertio usque ad septem temptationes. **Cum**que euigilasset senex uidit in capite iuuenis septem coronas aureas. quasi uisus ab eo quod ei deuisisset. **R**espondit se nullas habere. quasi uisus quod ei accidisset. **R**espondit quod septem uicibus grauiter temptatus fuisset a dyabolo ut ad seculum rediret et ipse cum magno contumacie resistisset. **Cui** ille propter hoc uenit coronas misit tibi deus. **E**cce magnus fructus temptationis et tribulationis quod homo mereatur uitam et coronam eternam. **Per**. **D**emonum est malas suggestiones ingerere. nostrum est non consentire: nam quoties resistimus toties dyabolum superamus: et angelos letificamus: deum honoramus. **I**psa ei

hortatur nos ut pugnemus. adiuuat ut uincamus. certantes spectat. deficientes subleuat. uincens coronat. **I**n huiusmodi signum dicit apostolus. 11. **Thi**. 11. **B**onum certamen certavi. cursum consummaui: fidem seruauimus. **I**temque reposita est mihi corona iusticie. **S**ed uenit mala cogitatio in cor hominis et homo consentit et delectatur in ea. nec tamen habet propositum faciendi illud quod agitatur. illa cogitatio morosa et delectatio. licet non intendat facere quod cogitatur tamen ex eo quod consentit et delectatur in ea morose peccat ut dicit **Th**. 1. **S**ed a sede. et alii doctores. **D**e tali morosa cogitatione arguit dominus animas dicens **J**he. 11. **U**sque quo morabuntur in te cogitationes noxie. **R**otabiliter dicit morabuntur. non dicit ueniunt et recedunt quia tunc non esset peccatum mortale. **Per**. **S**i carnalibus distrahat de sideribus: et illis quod absit consentio mortuus utique sum et sepeliendus in infernum quoties enim cor meum per prauas cogitationes defluit: toties deum a me repello. **Aug**us. **S**icut uita corporis est ipsa anima. ita uita anime est ipse deus. **S**icut ergo moritur corpus quoniam separet ab eo anima: ita moritur anima quando separet ab ea deus et hoc fit per malas et morosas cogitationes. **U**nde **Sap**. 1. **S**piritus sanctus aufert se a cogitationibus que sunt sine intellectu et corripitur a superueniente iniquitate. et mala cogitatione et delectatione. et tunc anima moritur spiritualiter. **T**ertio uenit cogitatio mala in cor hominis. et homo consentit eam propositum faciendi si potest. et hoc est maius mortale peccatum quam antecedens et reputatur dominus tale cogitationem pro facto. **I**hero. **I**n illa cogitatione peccatum est que suggestionem mentis consentit. huiusmodi etiam cogitationem si propter aliquam impedimentum a casu non repleat uoluntas. nihilominus actione criminis condemnatur a domino. **U**nde dominus. **Mat**hei. 5. dicit. **Q**ui uiderit mulierem ad concupiscendum eam. iam

mechatus est eā in corde suo: et p ta
 lē concupiscentiā et cogitationem in
 terficiat homo animā suam et licet sit
 mortale. tū min⁹ est q̄ si opere ople
 uisset. et tū deus recipit illā p facto.
Exemplum. Quidā sagittarius cum
 amisset pecuniā suam in alea irat⁹
 cōtra deū ait. **V**tinā si possem deum
 interficere utiq; facerē qui ita infor
 tunatū me fecit. et accepto arcu dire
 xit sagittā in celū. et sagitta nō ē re
 uersa in terrā. **A**ltera die cū iter⁹ ludet
 in alea rediit sagitta et cecidit super
 aleā sanguine cruentata. **I**n hoc appa
 ret qd dñs volūtate illius p facto re
 cepit. et c. **C**ū autē sic mortificata ē aīa
 per malas cogitationes: debem⁹ oī
 liū q̄rē a **I**esu xp̄o: sicut p̄nceps iste
 cōfitemdo pctā nostra et dicere. **D**ñe
 filia mea. i. anima mea nō mortua ē
 in malis cogitationib⁹: iniquus ego
 pctōr in eis delectat⁹ sum: sed veni et
 pone manū misericordie sup eā et vi
 uet et statim de⁹ parat⁹ est p miā su
 am eā sanare. **V**nde dicit qd seq̄bat eū
 et venit i domū eius et suscitauit eā
Secundo occidit hō aīam suā per pra
 uas locutiones. scz per mendacia: de
 tractiones: p iuramētā: maledictio
 nes: iactātiā: turpiloquiā: et p pra
 ua cōsilia. **D**e mendacio scribit **Sap.**
 .i. **O**s qd mētatur necat aīam. **Pro.**
 .xxi. **O**mnib⁹ mendacib⁹ pars illorū
 erit in stagno ardētī igne et sulphure
Detractio de **Psal.** **L**ingua eorū
 gladi⁹ acutus. i. lingua detractorū.
Her. **G**ladius triiceps: lingua detra
 ctōris. **T**res em̄ interficiat vno ictu.
 scz illū cui detrahit: et illū qui audit
 detractiones. et maxime aīam illius
 qui detrahit **Ps.** **G**ladi⁹ ipsorū in
 trat in corda ipsoꝝ. i. detractorū.
Quicūq; ergo homo loquitur menda
 cū vel detractionez de pximo suo oc
 cidit animā suam: et tūc mortuus est
 extra portam et portatores portāt eū

et illud est magis periculosum. **O**ēs
 em̄ qui audiunt men daciū vel detra
 ctionē de porta oris tui portāt ad au
 res alioꝝ. illi deserunt. et tu es reus
 omnū illoꝝ peccatorū q̄ ipsi men
 tiendo cōmittūt. de quib⁹ nisi penitē
 tiam egeris. eterna morte morieris
Mat. .xviii. **Q**uicūq; scandalisauerit
 vnum ex his minimis qui in me cre
 dūt. i. occasione ruine exemplo vel v
 bo vel opere dederit: expedit ei. i. ml
 tum vtile esset ei vt suspēdat mo
 la asinaria in collo ei⁹. i. lapis mola
 ris et demergatur in pfundū maris
Her. **Q**uia multū melius esset pro
 culpa leuem recipere penam: q̄ eter
 nis seruari cruciatibus. **Her.** **D**etra
 ctōr et libens auditor vterq; portant
 dyabolū in lingua. **P**icit eadē **ysido.**
Non solum ille reus est qui de altero
 falsum pfert sed et is qui iato aurem
 criminib⁹ prebet. **T**ercio occidit hō
 aīam suā. s. p malas opationes. et il
 lud significat per lazāz iacentē in se
 pulchro et fetentē **P**eccator em̄ fetet
 in cōspectu dei. **Iohelis.** .ij. **A**scēdit
 fetor ei⁹ et ascendit putredo eius qz
 supbe egit. **Her.** **N**unq; fetet tm̄ pu
 trid⁹ camis in cōspectu hominū: sicut
 peccator in cōspectu dei et angeloz.
Ponit rationem quare nos nō senti
 mus ei⁹ fetorem in similitudine oui
 putridi qd non fetet quādo est inta
 geum: sed quādo fractum fuerit tūc
 sentit ab extra eius fetor. sic peccator
 q̄diu est in hoc corpore viuēs nō sen
 tit fetorez anime eius: sed qn̄ fractū
 fuerit per mortē: sentitur eius fetor i
 inferno ab his qui ibi sunt **E**xemplū
Heremita quidā exnis adolescēs per
 ambulabat per heremum et vnerūt
 duo angeli in specie hoīm et ambula
 bāt cū eo et inuenerūt cadauer hoīs
 mortuū fetidū. heremita nō volēs sen
 tire odore obstruxit nasiū et illi nō de
 inde occurrit qdam adolescēs tunc

angeli obstruxerunt nares suas Cūq;
heremita q̄rēt causā illi⁹ dixerūt an
geli. Tu cū sis caro sētis fetorē caris
nos cum sim⁹ spūs sentim⁹ fetorē aie
Adolescēs ille luxuriosus est ⁊ plus
fetet in cōspectu dei ⁊ angelorū q̄ ali
quod cadauer in cōspā hōim. Et illa
mōris opationis ḡuior ē q̄ cogitatio
nis vel locutiōis. sicut ptz ex eo q̄ la
sar⁹ cū difficultate suscitatur fuit Ihe
sus em lacrimatur fuit sup eū Attamē
null⁹ dz desperare q̄ntūcūq; pctōr
si mīam dei iuocauerit mīaz oseq̄tur
Aug⁹. Nemo de pietate dei diffidat
q̄ maior ē ei⁹ mīa q̄ nrā miseria Sz
mōris cogitaciōis significat p puellam
quā dñs facili suscitauit. Rogem⁹

Dominica. xxv. Ser. Cxvi.

Ecce dies veniet dñs Ihe.
xxij. Vidēs dñs q̄ oēs p̄mo
res sum⁹ ad malū q̄ ad bonū
⁊ volēs nob incutere timorē vt a pec
catis cessem⁹ intīmat nob p iherē. ad
uentū duaz diez terribilū. s. diem
mortis ⁊ diē iudicij vt saltē p timorē
mortis ⁊ extremi iudicij. a pctis desis
tam⁹ Vñ dñs Ihe. O hō dñs tibi dicit
Ecce dies veniet. i. dies mortis ⁊ diē
iudicij. vide ergo q̄d agas. Circa p̄
mū diē. s. mortis sciendū q̄ eū debe
mus timere ppter tria. Primo ppter
moriēdi necitatē. q̄ nos oēs oportet
mori. Eccl. viij. Non ē in hōis volun
tate phibē spūmr nec hz ptātē i die
mortis Ver. Mors nō misereē iopie.
nō diuitias reuerē. Eccl. ij. Et mori
tur doct⁹ simul ⁊ indoct⁹. Aug⁹ Cla
mat mortu⁹ de sepulchro q̄dā vcer
attēde ⁊ cognosce me. cōsidera ossa
mea vt sic exhorrescāt tibi luxuria.
supbia ⁊ auaricia. q̄d tu es ego fui.
q̄d ego sū tu eris. vide puluerē me
um ⁊ relinque desiderū prauū Sen.
Quilibet curat vt diu viuat: nemo
aut. vt bñ viuat. cū tñ cuilibet possit
cōtingē bñ viuē nulli aut diu viuē.

Done at emimur: q̄ iuuenes cito mo
ri possibile ē: senes at diu viuē ē ipof
sibile. Exēplū. Rex q̄dā habuit filiū
nouū militē q̄ cū iret ad torneamētū
cepit cogitare quis essz finis militie
fuer: ⁊ cū remissz ad clarā vallē vidēs
ibi monachos deo ⁊ bte marie militā
tes: cogitauit q̄ finis vtriusq; mili
tie sp esset mors: ⁊ depositis vestimē
tis militarib⁹ ordinē itrauit. Cū aut
p̄ p̄ hoc minaret destrue claustrū
ait fili⁹ p̄i q̄ rediē vellet ad eū sionā
cōsuetudinē terre deponē possz. An
nuūt p̄. Fili⁹ ait. Depone illā cōsuetu
dinē q̄ in tra tua oēs eque nō mori
ant diuites ⁊ paupes: iuuenes ⁊ se
nes: ⁊ tūc redibo ad te. ⁊ reuersus
p̄ dimisit eū. Secdo timēda est mors
p̄t incertitudinē t̄pis: loa: modi ⁊
stat⁹ Incertū ē em t̄ps mortis. q̄ hō
nescit vtz hodie l cras moriat⁹. Mat.
xxij. Vigilate q̄ nescitis diem neq;
horā. hoc at scito. qm̄ si sci. p̄fa. ⁊ c
Sic ego estote patir: q̄ q̄ hora nō pu
tatis fili⁹ hōis vriet. s. i die mortis: q̄
vriet qm̄ mīme putat sicut fur. i. Thel
v. Dies dñi sicut fur i nocte ita vriet
Gre. Cōditor n̄ diē mortis nrē icog
nitū nob eē voluit. vt dū semp igno
rat: sp̄ p̄xim⁹ eē credat. Et tāto q̄l
q̄ fit feruētior i opatiōe: q̄nto icertū
or ē expectatiōe vel deuotiōe Itē incer
t⁹ ē loc⁹ mortis. nescit em hō in quo
loco deat mori. Ver. Certū ē q̄ mo
rieris. icertū qm̄ l vbi. vbiq; mors
te expectat tu q̄l si sapiēs es vbiq; eā
expectabis Legit q̄ scūs iohes p̄iar
cha cōstitueat sibi q̄ndā famulū qui
freq̄nt vrit ad eū cū essz i loco hōris
⁊ dixit. Dñe sepulchz tuū n̄ ē p̄fectū
iube illd p̄fia. hoc feat vt etiā i loco
hōris mortē timēt. Itē mod⁹ moriēdi
incert⁹ ē: q̄ nescit hō finē suū. s. q̄lis
eē deat. Aman feat mar dochzo patī
bulū: nesciēs q̄ in eo p̄sonalit suspē
dendus esset. Itē stat⁹ hōis incertus

est in quo mori debeat: nescit enim homo utrum in bono statu vel malo moriturus sit. **Ecci. ix.** Nescit homo utrum odio vel amore dignus sit: sed omnia in futurum seruantur. Merito ergo homo propter incertitudinem temporis: loci: modi: et status debet mortem semper timere et semper paratus esse. **Tercio** debemus timere mortem propter malorum occasionem. **Pec** cata enim nostra et demones occurrerent nobis morientibus. **Deut. xxi.** Occurrerent vobis mala in extremo tempore. **Her.** Cum magno metu magnisque doloribus separetur anima a corpore. venient enim dyaboli assumere eam ut ducant eam ante tribunal iudicis metueudi: et tunc illa memorans opera sua mala et pessima que die noctuq; gessit contremiscet et querit illa fugere dicens. **D**ate mihi inducias per unius hore spacium. Tunc quasi modo loquentium opera eius simul dicunt. **Tu** nos egisti. tua nos opera sumus: non te deseremus: sed semper erimus tecum: et ad iudicium tecum perageamus. **Exemplum** de quodam milite qui in fine vite sue vidit demones venientes et librum magnum portantes in quo omnia peccata sua scripta erant. **Item** aliud exemplum. **Cum** quidam sanctus dominum rogaret ut ostenderet ei quomodo anima peccatoris egrederetur de corpore adest lupo trahens eum per vestes ad civitatem ubi vidit ceteros parari et omnes homines plorare mortem cuiusdam diuitis. **Assunt** demones: et ecce vox dicens eis. **Extrahite** animam eius quod et fecerunt: et secum deportauerunt. **Propterea** huiusmodi mala que occurrerent peccatoribus in morte merito debemus peccata vitare. **Ecci. vii.** Memorare novissima tua et in eternum non peccabis. **Aug.** Nichil sic reuocat a peccato sicut frequens mortis cogitatio.

Ioanes exponit nobis dominus aduentum huius quia iam in momento est. et accelerat quantum potest. **Ecci. xiiij.** Fili si habes tempus benefac tunc cum et deo dignas oblationes offer. memento quoniam mors non tardabit. **Aug.** Nichil aliud est presens vita quam quidam cursus ad mortem. vultum nolumus qualibet die unam dietam facimus. **Job. ix.** Dies mei velociores sunt cursore. **Secunda** dies quam timere debemus que etiam ventura est. est dies iudicij. **De** illo die nemo scit neque angelus in celo. neque filius secundum humanitatem nisi pater. **Quam** terribilis sit illa dies dicitur sopho. p. **Vox** dei domini amara tribulabit ibi fortis qui nunc apparet fortis. **Iheroni.** Sive comedas sive bibas sive aliquid aliud faciam. semper insonare videtur auribus meis terribilis tuba. **surgite** mortui venite ad iudicium. **Her.** **Ve** mihi misero cum venerit illa dies iudicij: et aperti erunt libri in quibus omnes mei conatus et cogitationes presente domino recitabuntur. tunc dimisso capite pro confusione conscientie in iudicio coram domino stabo trepidus et anxius. utpote commemorans scelerum commissa meorum: cum dicitur de me. ecce. **R.** et opera eius **Job xxxi.** **Quid** faciam cum surrexerit ad iudicandum deus? et cum quesierit: quod respondero ei. **Ecc**e quomodo timebat quidam miles: cui in somnis videbatur quod duceretur ad iudicium. et stare ante conspectum iudicis. et pro nimio timore mane inuentus est canis: cum tamen iuuenis esset qui postea nunquam potuit in hac vita letari. **Quare** autem hec dies sit timenda: multe sunt cause. **Requiritur** dominica secunda in aduentu domini in sermone. **Videbunt** filium hominis sedentem a dextera. **Rogemus** igitur dominum nostrum Ihesum christum et c.

De eodem. Sermo. Clv.

Acepit ih̄s panes et cum gra-
tias egisset distribuit disci-
pulis. Jo. vi. In hoc euā-
gelio agit q̄ dñs satiauit in deserto
quinq; milia hoīm de quinq; pamb⁹
et duobus piscibus. Per hos quinq;
panes significant quinq; panes spū-
ales quib⁹ abas anima i deserto h⁹
mūdi ne in via deficiat: sed ad vitam
eternam peruemat. Prim⁹ panis est
p̄nē et cōtritionis. Hūc panem petiit
sibi dari dauid di. Cibabis nos dñe
pane lacrimarū. q. d. O domine da
nobis panem contritionis et lacrima-
rum p̄ peccatis nostris ne deficiam⁹
in via: sed peruemiam⁹ ad vitam et̄-
nam ad quam null⁹ sine contritione
potest peruenire. Aug⁹. O domine
da mihi in hoc exilio panem doloris
et lacrimarū quem diligo super oēm
copiam diuitiarū. Iste panis debet eē
ordace⁹. i. p̄nā debet esse aspera nō
deliciosa. Ido. Gemere et flere debe-
mus reminiscētes scelera nostra. q̄
grauia sūt que cōmissim⁹: q̄ damno-
sa sūt que obmissim⁹: q̄ dura inferni
supplicia q̄ meruim⁹: q̄ deliciosa cele-
stia gaudia q̄ amisim⁹. Nullum enim
inueniē p̄tōz tale remediū sicut
eorum cum dolore cōtinua memoria.
Iste panis figurat⁹ est per submeri-
cium panem quem comedebat hely-
as. Dicit enim. in. Re. xix. q̄ cum he-
lias dormiret sub arbore exortauit eū
angelus di. Surge comede: grandis
enim restat tibi via. et cū surrexisset
inuenit ad caput suū submericiū
panē et vas aque et comedit et bibit
et ambulabat in fortitudine abi illi⁹
xl. dieb⁹ et xl. noctib⁹ vsq; ad mon-
tem dei orb. et apparuit dñs ei. Per
heliam dormientem significat⁹ p̄tōz
q̄ sicut dormiēs non p̄t opari: sic hō
in mortali p̄tō existēs non p̄t facere
opa meritoria. Eccl. xxxij. Dona mi

quoz nō approbat dñs: nec respiciat
in oblationem p̄tōz. Gre. Qui i ca-
ritate nō est omne bonū amittit. Du-
ic p̄tōri mittit dñs angelū ad extatā
dum: q̄ sua oscia redarguit eum de
excessib⁹ suis et iubet eum surgere a
somnia peccati et comedere panē sub-
mericiū p̄nē et cōtritionis ut sic i
fortitudine abi illi⁹ peruenire possit
ad montē dei. i. ad celum. ad quē mō-
tem nullus remt nisi mūdāt⁹ fuerit
ab omnib⁹ peccatis suis p̄ p̄nā. vñ
Psal. Quis ascēdet in mon. do. In
nocēs ma. et mū. cor. i. qui mūdus est
a p̄tō opis et cogitationis. q̄ null⁹
hic puenire possit nisi totaliter p̄ pe-
nitētiā mūdāt⁹ fuerit patz per exē-
plum. Cum quidā enormissimū p̄tōm
perpetrasset ita q̄ desperaret. quidā
amicus eius euz sepius ammonēbat
ut p̄nā agēt: et tandem induxit eū
ut penitēre vellet: et sibi p̄misit q̄te-
nus p̄nāz suam secum portare vellet.
Imūcta est sibi p̄nā publica. l. q̄ tri-
bus ānis tria regna perābularet nō
faciēs moram in aliquo loco nisi per
vnam noctē. Et cōfortauit eū amicus
suis vadēs cum eo. Qui cum inchoas-
set p̄nāz egrotare cepit vsq; ad mor-
tem. et cū nimis fleret et timeret eo
q̄ p̄nā inunctā non egisset: cōfor-
tauit eum soc⁹ p̄mittēs ei q̄ ipse p̄
eo satisfacere vellet: rogās eum ut si
fieri posset q̄ post mortē ei apparēt.
Mortu⁹ est ille: et iste cepit p̄nāz im-
plere. In fine igit̄ p̄mi anni apparuit
ei et vna ps corpis sui cādida erat si-
cut nix. due vero ptes nigre. dicens
q̄ tertiā pte p̄nē sue egisset. et t̄-
tia ps pene sue mutata fuisset. In fi-
ne scādi āni itez apparuit ei et tunc
due ptes illi⁹ erant cādide et t̄tia ni-
gra. dices q̄ due ptes essent diminu-
te. In fine t̄cij āni apparuit tot⁹ cā-
did⁹ di. Grās ago tibi amice: q̄ libe-
rauit me dñs ab oī pena: et ego mō

vado ad regnū celoz. Scds pais q̄ re
fiat aia in p̄nti vita ē pais doctrine
scz v̄bū dei. **De quo dñs** Mat. xij. **Nō**
in solo pane viuit hō s̄ i oi v̄. qd̄ p̄. d̄
ore dzi. **De isto pane d̄t** **Ih̄s.** **Treno.**
nn. **Paruuli** petierūt panē nec eāt q̄
frāgēt eis. mō at̄ frāgēt magnis et
p̄uis: s̄ h̄u qd̄ nō curāt. et talib⁹ i p̄
bat dñs **Lu. x.** **Dico** vobis q̄ multi re
ges et p̄phete volūt vidē q̄ vos vide
tis et audire q̄ auditis et nō audierūt
Et talib⁹ q̄ hūc panē mō cōtēnūt. mi
nat̄ dñs dīcēs **Amos** viij. **Quittā** eis
famē: nō famē panis: s̄ audiēdi ver
bū di. h̄c erit i futuro q̄n̄ p̄mitēbūt
q̄ v̄bū dei mō cōtēpserūt. **Audi** qd̄ ta
lib⁹ dñs d̄t **Jo. viij.** **Qui** ex deo ē ver
ba dei audit. p̄tēa vos non auditis: q̄
ex deo nō estis. vos ex p̄te diabolo
estis et desideria ei⁹ vultis facē q̄ desi
derāt vt i p̄ctis maneatis et v̄bū dei n̄
audiatis **Exēplū.** **Quidā** scūs vidit
dyabolū euntē et saccū portātē. et ad
iurauit eū vt dicēt sibi qd̄ portaret
Qui ait: p̄ixides porto in q̄b⁹ diuersa
medicamēta sūt: q̄b⁹ deapio hōies.
Et oñdit ei vnā dīcēs **Eccē** i illa ē vn
gentū quo vngō oculos hōim in p̄di
cationē vt obdormiāt et v̄bū dei nō au
diāt. **Rā** p̄ p̄dicationē multas aias p̄
do quas triginta vel. xl. ānis possedi.
has predicator vna die mihi aufert.
Tercia⁹ panis quo abat nos dñs ē sa
cro sanctū corp⁹ suū. **Rā** ipse de ipso
d̄t **Jo. vi.** **Ego** sū pais viu⁹ q̄ de celo
descēdi. si q̄s māducauerit ex h̄c pa
ne viuet i etnū **Et** panis quē ego da
bo vob̄ caro mea ē p̄ mūdi vita. **De**
isto pane d̄t ap̄ls. i. **Cor. vi.** **Pro**bz
aut̄ seipsū hō. et sic de pane illo edat.
qui em̄ māducat idigne. iudiciū sibi
māducat. **Pais** ille figurat⁹ ē p̄ mā
na qd̄ de celo pluūt iudeis. q̄ cū tota
mūdiata sumēd⁹ ē ptz in h̄c q̄ oīa q̄
manu tetigit archā in q̄ erat māna.
statim cecidit et expiāuit: eo q̄ nocte

illa cū iuge sua dormierat. vt legiē
ij. **Re. vi.** et ex eo dauid nō audebat
archā introducē in domū suā. **Cre.**
Intuedū ē q̄ntū delinqt q̄ ad corpus
dñi re⁹ accedat si ille morte lucrāt q̄
archā dñi corpis figuram gestantē
minori q̄ debuit reuerētia tetigit. **Si**
dauid tūc timuit figurā dñi corpis
inducē in domū suā q̄ adeo p̄fect⁹ et
sanct⁹ erat q̄ dñs de eo dīxerāt **Inue**
ni virū fm̄ cor meū **Quantū** debz xpi
anus q̄libet timere in peccatis exis:
ne indigne accedat. **Istē** sicut cetero
dixit. **Dñe** non sum dign⁹ vt intres
sub tectū meum: quō in peccatis exi
stens p̄sumis eū sumere in corp⁹ tuū
Istē iohannes baptista sanctissim⁹
inter natos muliez cōtremuit et nō
audebat tāgere deum: quomodo tu
miser peccator: scienter audes eum su
mere in corp⁹ tuum. **Sed** audi quid
augustin⁹ dicit. **Magis** peccat q̄ tra
dit xpm̄ membris peccatricib⁹: q̄ iu
das qui tradidit xpm̄ crucifixorib⁹ iu
deis. **De iuda** dixit domin⁹ **Ve** illi p̄
quē tradet̄ filius hominis in seipsum.
De illi qui ad mēsa⁹ domini accedit
idign⁹ **Judas** tradidit xpm̄ iudeis: il
le tradit eum demonib⁹ quādo eum
ponit i loco demonū. **Iste** tradidit eū
pro p̄o. **Iste** tradidit eum p̄ vilissimo
p̄ctō. **De iuda** d̄t dñs. **Qui** intingit
meā manū in papside hic me tradet
Manū autēz in parapside cū dño mit
tit et eū tradit: qui cū peccato scientē
ad mensam eius accedit. **Malis** ē ve
nenū ad mortē: homis ē ab⁹ ad vitaz
eternam. **Vnde** **Augustin⁹.** **De vno**
pane accepit petr⁹ et iudas **Petrus**
ad vitam **Judas** ad mortē **Bernar.**
ponit exemplum in flore. **Istem** flos
fit mel in apib⁹: venenum in aranea
Quidam sanctus episcop⁹ stabat in
die pasche et videbat hōies intrātes
ecclesiā: et rogauit dñm vt ostēderet
ei qui digne communicarent. et cum

singuli veniret ad ecciam vidit quos
dā hñtes nigras faces : quosdā tibi
cūdas : quosdā lucidas . Post hoc ve
nerūt multe muliēs q̄ ecā habuerūt
diuersas faces inq̄natas vidit duas
mētrices publicas nigerrimas faces
hñtes . q̄ post missam ita splēdide ap
paruerūt q̄ nullā maculā habuerūt
Sup quo cū eps nimis multū mirare
tuer̄: veit ad eū angel⁹ dei dicens . Ille
q̄ splēdidas faces hñt sūt q̄ scē ⁊ iu
ste in caritate viuūt . Qui rubicūdas
hñt sūt q̄ detractiōes : risus : vanita
tes : ⁊ vaniloq̄a amār : q̄ vō nigras
hñt sūt luxuriosi : homicidē : ⁊ suarū :
q̄ mōrib⁹ sūt iuoluti . Due autē mētri
ces q̄ ingressē sūt ecclesiā strite sūt
et p̄miserūt se caste viuē : ⁊ dñs dimi
sit eis oīa pctā sua . Tūc eps cōuoca
uit oēs ⁊ rē eis p̄ ordinez enarrauit
et aperuit . Ac illi cōtriti ⁊ cōfessi oēs
lucidi facti sūt . ⁊ tūc accesserunt ad
mensā dñi . Quart⁹ panis ē quo ciba
ri dē⁹ in hac vita a deo si ad regnū
celoz puenire volum⁹ panis tribula
tionis . Ille ē panis quo cibauit achab
rex isrl̄ micheā p̄phetā in carcē q̄ di
xit . in . Ac . xxij . Mittite virū iustū in
carcerē : ⁊ sustēte eū pane tribula
tiōis ⁊ aqua agustie . Isto pane ciba
bat dñs dilectissimos suos amicos .
Apoca . in . Ego quos amo arguo ⁊ ca
stigo Pro . xij . Qui pat̄ v̄ge odit fi
liū . q̄ autē diligit istāter erudit Aug .
Si except⁹ es a passiōe flagelloz : rex
cept⁹ eris a nūero filioz . Noli ergo
iniquo sēsu esse ⁊ puerili ⁊ dicas pl⁹
amat p̄ me⁹ frēm : ⁊ p̄mittit facere
q̄d vult : q̄ si mouero me cōtra ipsi⁹
iussione statim flagella iuenio . Ihero .
Gaude sub flagell⁹ : q̄ tibi suat hēdi
tas Illis ad tēp⁹ pat̄ : quos i eñū dā
nabit . nō timeas ego flagellari s̄ ex
hēditari . Aug⁹ . O dñe de⁹ h̄ v̄rer̄ h̄
seca vt in eñū pcas Cū ergo mittit
tibi de⁹ tribulatiōes : paupertatē : infir

mitatē : scias ex dilectiōe a deo p̄ pec
catis tuis hoc tibi fieri : vt i futur⁹ tibi
parcē possit . Exēpluz de illo q̄ elegit
poti⁹ trib⁹ horis esse i purgatorio q̄
trib⁹ annis i firmari . Regre do . xvi .
post festū trimi . in ser . Obsecro vos .
Quintus panis ē panis diuine cōsola
tionis siue et̄ne dulcedis quē cōtēpla
tiui aliquādo sentiūt : q̄ sūt in con
templatiōe . Psal . Gustate ⁊ videte
quomā suauis ē dñs Dicit autem gu
state : quia illa dulcedo est quedam
pregustacio et̄ne iocūditatis Dñs
facit sicut aucep⁹ : qui facit accipitrē
parum gustare de carne auis : vt eū
allicere possit vt ad se auidius volet
Et sicut venditores vini faciunt p̄gu
stare vt homines alliciat . sic de⁹ dat
amicis suis q̄ libēter se dat deuotioni
et orationi quādam pregustationez
et̄ni gaudiū vt magis ac magis alli
ciat . Hoc gustauerat augustinus q̄
dicebat . Introducas me dñe aliq̄ in
affectū mētis introisū : nescio in quā
dulcedinez . q̄ si p̄ficiat in me . nescio
quid aliud sit vita et̄na si illa nō est
De hoc pane gustauerūt ille bagutte
due q̄ sedebāt in quadam casa in car
nis priuio ⁊ assabāt pullū incipiētes
loq̄ de deo tā dulciter : q̄ neq̄ esurie
tūt neq̄ sitierūt neq̄ aliq̄d senserūt .
sed in quodā iubilo sederūt sic p̄r tō
tā q̄dragēsimā vsq̄ ad festū pasche .
Tūc venit q̄dā ⁊ intrabat casam ea
rum dicens . vt q̄d sedetis hic incluse .
Responderūt . q̄ carnis priuuiū est . fu
gere volum⁹ seculi vanitates : q̄ pre
cipue isto tēpe sūt . Qui r̄ndit . Erra
tis . exite q̄ festum pasche est . Roge
mus dominū nostrū ⁊ c .

¶ Paratus continēs sermoues de tē
pore an̄i totius opus p̄rutile elabora
tissime impressum fuit feliciter .

Paratus continēs sermonēs desā
ctis Inapit feliciter.

De sancto Andrea. Sermo p̄m^o.

Paratus sū et nō sum
turbat⁹ vt custodiā
mandata tua. et c.
Psal. Ista verba pos
sūt esse beati andree
in quibus respōdet vo
catiōi saluatoris q̄ vocauit eū de ma
ri cū fratre suo petro dicēs. Venite
post me: faciā vos fieri piscatores ho
minū. Cui respōdit bt̄s andreas di
cēs. Parat⁹ sum. Notandū q̄ bt̄s
andreas parat⁹ fuerat dño in trib⁹
in quib⁹ et nos etiā debem⁹ esse parati
si post xpm̄ ad regnū celoz⁹ volueri
mus puenire. Nā sicut dicit Mat. xxv.
Virgines que pate erāt intrauerūt
cū sponso. i. xp̄o ad nuptias: et q̄ non
erāt pate sūt excluse. P̄rio pati esse
debem⁹ obediēdo p̄ceptis dñi. **Psal.**
Parat⁹ sum et nō sum turbat⁹ vt cu
stodiā mādata tua. q. d. Dñe de⁹ pa
ratus sū p̄ceptis tuis letant⁹ et libē
ter sine tribulatione obedire ex dile
ctione. Quidā em̄ obediūt deo s̄ co
acte. et sūt illi q̄ ex timore obediūt et
nō ex caritate. Sic obediūt pharao
Quoties eū dñs flagellauit: totiens
ei obedire p̄misit: sed qñ plaga cessa
uit obedire recusauit. vt dicit Exo. vii
vii. et ix. et x. Sic adhuc multi inue
niuntur q̄ p̄mittūt se emēdare qñ sūt
infirmi vel in angustia positi: sed quā
do euadūt: tūc minime obediūt Vñ
metrista. Demō lāguebat tūc bon⁹
monach⁹ esse volebat. Sed dū cōua
luit māsit vt atē fuit. Nō sic debem⁹
obedire. sed ex caritate debem⁹ obe
dire. sicut filij patri nō sicut fūi dño
Hec autē obedientia dicit esse parata si
ne p̄tractione. Aug⁹. Verus obedi
ens mandatū nō p̄crastinat: sed pa

eat aurēs auditui: liguā vā: oculos
visui: manus op̄eri: pedes itineri: et se
totū intra se colligit vt mandatū per
agat impantis Sic obediuit bt̄s an
dreas vt legit⁹ in euāgelio hodierno
Mat. iiii. Ambulās ibs iuxta mare
galilee vidit duos fr̄es petrum et an
dreā retia mittētes in mare: et ait ill⁹
Venite post me faciā vos fieri pesca
tores hoim̄. At illi cōtinuo relictis re
tib⁹ et nauī secuti sūt eū. Distice per
mare mūd⁹ intelligit. qz sicut i mari
sūt multa pericula corpoz: sic in mū
do sūt multa p̄icula aīaz De hoc ma
ri vocat nos dñs duplici vocatōe. s.
exteriori p̄ p̄dicationē: et vocē interi
ori p̄ inspirationē. qz qñ p̄dicator p̄
nūciat nob̄ verbū dei: tūc de⁹ loq̄tur
per os ei⁹ Vñ ait dñs Mat. x. P̄ vos
estis q̄ loq̄mini sed sp̄s p̄ris vestri q̄
loq̄tur in vob̄. i. sp̄s sc̄us Lu. xi. Be
ati illi q̄ audiunt verbū dei: et custodi
unt illd̄. i. q̄ obediūt ei: sed qdā obtu
rāt aurēs ad vocē p̄dicatozis. sicut
aspiciat ad vocē incātatozis q̄ obtuāt
vnā aurē terra: reliquā vero cauda
obstruit. Per trā significat terrena
substātia. p̄ caudā spes longioris vi
te. hec duo multos surdos faciūt ad
vocē p̄dicatozis siue di. Talib⁹ mina
tur dñs. **Ma. lxxv.** Oēs in cede corue
tis. i. eterna morte moriemir: p̄ eo qz
vocaui vos et nō obedistis mihi. Se
cūdo vocat nos dñs p̄ interiorē inspi
rationē. **Oze. ij.** Loq̄mini ad cor ei⁹
Hoc cōtingit: qñ immitit dñs in cor
hoīs aliq̄s bonas cogitatōes viz qz in
cipit cogitare p̄sentis vite instabilita
tē: mūdi falsitatē: mortis incertitudi
nem: p̄ctōz suoz sp̄iositatē: inferni
acerbitatē. gl̄e imēsitatē. Hec ē em̄
vox dñi ispirātis quā libēter audire
dēm⁹ **Ps.** Audiā qd loq̄tur i me dñs
de⁹. **Ip̄e em̄ stat ad ostiū porte et pul
sat. Apoca. ij.** Ego sto ad ostium et
pullo: s̄ mlti sūt q̄ hāc vocē n̄ audiūt

Pro. 1. Vocauit vos et rennuistis et de-
 sperastis oem consiliu meum. ego quod in inter-
 ritu vestro ridebo et gaudebo de dñatōe
 vestra: hoc est in die iudicij. tūc ei gaude-
 bit xps et oēs sci eius de dñatōe ma-
 loꝝ. **Psal.** Letabit iustus cū viderit
 vindictā. **Rō** sic fecit bt̄us andreas:
 sed patus sp̄ dño obediuit. **Vñ** legiē
 q̄ post ascēsiōnē dñi: diuisis apostol̄
 bt̄us andreas apud siriā. **Mathe⁹**
 apud greciam p̄dicauit. **Viri** autem
 illi p̄dicatiōnē beati mathei penitus
 respiciētes oculos eius eruerūt et ipsū
 incarcerationē: post dies paucos eū
 occidere disponentes. **Interim** misit
 dñs angelū suū ad beatū andream
 p̄cipiēs vt ad bt̄m Matheū in gre-
 ciam iret. **Qui** respōdit se patū esse
 sed viā nescire. **Et** iussit eū angelus
 ad mare ire et p̄mā nauē quā inueni-
 ret intrare. **Qui** velocit̄ ista cōplēs
 ad p̄dicatā urbē angelo duce puenit.
 et inuēto carcē apto et viso matheo
 fleuerūt atq̄ orauerūt: vt mathe⁹
 lumen recipere mereret. **Et** audiuit
 dñs oratiōnē eoz et mathe⁹ illumina-
 tus ē. **Tūc** mathe⁹ inde recessit ad reā
 ibi p̄manēte. **Iudei** autē irati de eua-
 sione mathei: andream apprehēderūt
 et ligatis post tergum manib⁹ eum
 per plateas crudelit̄ pertraxerūt. **Et**
 cum sanguis eius efflueret p̄ eis do-
 minū rogauit vt suis p̄b⁹ populum
 ad fidē cōuerteret. **Et** sic patet quō
 bt̄us andreas pat⁹ fuit dño obedire.
Secūdo debem⁹ esse parati dño soli
 seruire. **p̄. He. vii.** Preparate corda
 vestra deo. et seruite illi soli. **Mal̄** au-
 tem volūt plus dominis terrenis ser-
 uire: cum tamē domin⁹ dicat. **Mat.**
vi. Nemo p̄t duob⁹ dominis seruire
 Seruiūt enim quidā dyabolo. vt sūt
 supbi. q̄ ipse est rex sup omnes sup-
 bos. sicut d̄t **Job. xli.** **Vñ** **Gregori**
Euidentissimū signum reproboꝝ est su-
 perbia. **Contra** humilitas electoꝝ.

Quantū quisq̄ h̄at in se aperte cog-
 noscēt sub quo rege militet. et isti en-
 ciuntur p̄ter eoz superbiā. et fit eozū
 domin⁹ lucifer. **Quidā** enim seruiūt
 corpi suo p̄ gulā. **Rō. xvi.** **Dño** nō s̄
 uiūt: sed suo v̄tri. et ipsi sūt quoz de-
 us venter ē. sicut d̄t **Phil. iij.** Sicut s̄
 uiuit diues epulo qui epulabat̄ quo-
 tidie splendide: et postea ad tantā fa-
 mē et sitim puenit vt vnā guttam
 aque non habet. vt d̄t **Lu. xvi.** **Qui**
 dā seruiūt voluptati sue sicut sūt lux-
 uiosi. **Rō. vi.** Exhibuistis mēbra ve-
 stra seruire inuidiā. i. luxurie. **Qui**
 dā seruiūt diuitijs sicut avari de qui-
 bus d̄t dñs. **Mat. vi.** Nemo p̄t deo
 et māmone seruire. **Hammon. i.** dy-
 abol⁹ qui p̄est diuitijs. nō q̄ ip̄e p̄t
 dare diuitias: s̄ q̄ sibi dñs p̄mittit
 et eam q̄ ipse multos hōies p̄ diui-
 tias capit. **Seruit** autē diuitijs q̄ pl⁹
 scudet quō diuitias congreget q̄ q̄
 deo seruiat. **Io. viij.** **Qui** facit pctm̄
 seru⁹ est pcti. **Cris.** **Si** nō peccam⁹ li-
 beri sum⁹. s̄ si semel op̄eib⁹ diaboli
 nos alligauerim⁹. serui ei⁹ sum⁹. **ij.**
Pe. ij. **A** quo q̄s supat⁹ est ei⁹ seru⁹
 est. **Omnib⁹** hys seruire nō debem⁹
 q̄ mala stipēdia reddūt. **Rōma. vi.**
Stipēdia pcti mors ē. **q. d.** **Qui** s̄uit
 pctō. habebit p̄ stipēdio eternā mor-
 tē. **Debem⁹** ergo nos ad hoc p̄p̄are
 vt soli deo seruiam⁹. **Sic** fecit beat⁹
 andreas qui noluit adorare deos ali-
 enos: sed vnū deū coluit et ipsū alijs
 p̄dicauit. **Vñ** legiē q̄ cū esset in
 antiochia p̄dicauit xpm̄ rex deū esse
 et oēs alios deos esse demonia et illa
 esse cōtemnēda et soli xp̄o esse seruiē-
 dū et p̄ p̄dicatiōnez suā multos ad fi-
 dē ouertit: et totā terrā illā ecclesijs
 impleuit. **Cū** ergo venisset andreas
 ad ciuitatē patras et audisset q̄ ege-
 as iudex xp̄ianos ydola adorare com-
 pelleret: audacter ad eū dixit. **Quia**
 tu iudex es et alios iudicas iudicem

tuū qui in celis est merito cognoscē
deberes: et ydola cōtemnere. et solū
deum colere. **Cui egeas inq̄t. Tu es
andreas qui falsā legeꝝ p̄dicas. quā
romani p̄ncipes exterminari iusserūt
Cui andreas. X̄pus p̄ nostris pecca
tis: non p̄ suis sponte sustinuit mor
tem crucis. Cui egeas. Ista vane tol
le. et tibi consule meli⁹. fac quod iu
beo et sacrificia dñs nostris. Cui an
dreas ait. Non adorabo deos sed vnū
deum colo et illi soli seruiō. et illi offe
ro omni die agnum immaculatum.
qui cum ab omni populo comestus
fuerit: tamē integer et vnus perseue
rat. Ait egeas. Quomodo potest hoc
fieri? Andreas r̄ndit. Si discipulus
x̄pi esse volueris tūc scire poteris. Et
ait egeas. Ego p̄r tormenta exigaz
a te vt dicas mihi. Et iussit eum in
carcerari. et sic p̄tꝝ quomodo ipse so
li deo parat⁹ fuit obedire et seruire.
Tercio debem⁹ esse parati p̄ amore
ei⁹ supplicia et mortē sustinē. De hoc
dicat. 11. Macha. vii. Cū antioch⁹ co
geret iudeos cōtra legem facere. re
spōdit mater cum septem filijs. Pa
rati sumus prius mori q̄ leges pater
nas p̄uaricari. Et paul⁹ Actu. xxi.
Non solū alligari sed etiā mori sū pa
rat⁹ p̄ amore ih̄esu x̄pi. Et petrus Lu.
xxij. Domine parat⁹ sum tecum ī car
cerem et in mortem ire. immo x̄ps pa
rat⁹ fuit p̄ nobis mori. quādo iuit
obuiam inimicis suis dicens. Quem q̄
ritis. Responderūt. Ihesum nazare
num. Dixit eis. Ego sum. Si ergo me
queritis: sinite os abire. q. d. Ego sū
parat⁹ mori. Sic et nos debem⁹ esse
parati. Hoc modo parat⁹ fuit b̄t̄s
andreas. Vnde legit⁹. q̄ cum eum iu
dex eduxisset de carcere et ei mortem
minaret si non adoraret ydola: viri
liter ei respondit. Quicquid videt t̄i
bi in supplicis maius excogita. t̄ato
em̄ acceptabilior ero regi quanto p̄**

noie ei⁹ in tormētis sū ostātōr. Tūc
feat eū nudū ad columnā ligari et a
duodeci viris flagellari: et postea ius
sit eum ad crucem duci. Cūq̄ ducere
tur ad crucem: fact⁹ est cōcurus po
puloꝝ clamātium et dicentium. Hano
cens iste h̄o sine causa damnat⁹ et ro
gauit eos andreas ne passionē eius
impedirēt. Videns autē andreas cru
cem a longe salutauit eā dicens. Sal
ue crux speciosa que p̄ sanguinem
ih̄esu x̄pi qui de corpe suo fluxit
dedicata es. secue⁹ et gaudens ad te
venio vt et tu exultāter accipias me
discipulū eius qui ī te p̄pedit. s. ma
gister me⁹ ih̄esus x̄ps. Hec et h̄ys si
milia dicens dedit se crucifixorib⁹ su
is: tradēs ei vestimēta sua. Tūc suspē
derūt eum fumb⁹ in cruce: in qua bi
duo viuens predicauit: et viginti mi
lia h̄oim ad fidem cōuertit. Et mina
bat⁹ popul⁹ q̄ iudicē occidere vellent
nisi eum deponeret. Et cum vellent eū
egeas deponere: respondit andreas.
Vt quid remisisti egeas. Si p̄pter peni
tentiā ipsam cōsequeris. si autē vt
me deponas: scias q̄ viu⁹ nō descen
dam. Jam enim video regem meuz
ih̄esum x̄pm. Cūq̄ vellent eum depo
nere: brachia eoz stupida reddebant
tur. tūc orauit andreas dicens. Non p̄
mitte me de cruce dñe ih̄esu viuū de
scēdere sed cōmenda terre corp⁹ me
um et animā meaz recipere ad te fontē
viuū indefectis gaudij. Et statim ac
cumfulsit eū splēdor de celo p̄r dñi
diā horā vt null⁹ eū videret et abse
dente lumine tradidit sp̄m. Maxi
milla vero vxor egee corp⁹ eius sepe
liuit: et ipse egeas raptus a demomo
corā oib⁹ expirauit.

De eodē. Sermo secundo⁹
Relictis retib⁹ secuti sūt eū. s.
x̄pm. Math. iij. In presenti
euangelio docemur ex bea
torum apostolorum petri et andree.

exemplo quomodo ad vitam eternam
debeamus peruenire et xpm sequi. si
aut ipsi secuti sunt eundo. Sciendum aut
q xpm sequi debemus in tribus si ad vi
tam eternam voluerimus peruenire.
scilicet in voluntaria paupertate: effectus
osa pietatis: et perfecta caritate. **Primo**
dico debemus eum sequi in voluntaria
paupertate. **Christus** enim pauper fuit
omnibus diebus vite sue. sicut ipse testatur
per prophetam dicens. Pauper sum ego
et in laboribus a iuuetute mea. Pauper
fuit in ingressu: in progressu: et in egres
su. In ingressu in mundum adeo pauper
fuit: quod non habebat domum in qua nasce
tur: sed natus est in diuersorio vbi com
munis via pertransibat. **Beda** nasci
tur xps non in imperatoris domo. sed
in diuersorio et in comunis via quia per
incarnationem suam facta est nobis
via qua nos ad celestem patriam re
duceret. **Item** adeo pauper fuit quod lectu
lum non habuit: sed in presepio reclina
tus. **Lu. 9.** Reclinauerunt eum in presepio
quia non erat ei locus in diuersorio.
Beda. Diuersis et vilissimis agustis
continetur cui celum sedes est ut nos
ad regni gaudia duceret. **Item** adeo
pauper fuit quod vilibus panibus inuolutus
est. **Beda.** Qui totum mundum variis
vestit vestibus ornatis. panibus vilibus
inuolutus ut nos stolam primam. scilicet in
nocentiam perditam recipere valea
mus. **Item** pauper fuit in progressu. **Na**
in omni vita sua adeo pauper fuit: quod
nunquam propriam domum aut redditus:
vel aliquam bona temporalia legem habu
isse. **Cum** enim debuit soluere censum su
um cesari: non habuit denarium: sed mis
so petro ad mare: precepit ei ut de ore
piscis denarium reciperet et censum ce
sari daret. ut legitur **Mat. xvij.** **No**
luit enim diues esse sed pauper. nam
quodam tempore quando volebat eum
facere regem: noluit sed fugit ab eis
ut dicitur **Jo. vi.** **Crisostomus.** **Chri**

stus fugit cum eum regem facere vel
lent erudiens nos humanas creatu
ras fugere dignitates et in seculo hu
miliari: ut in futuro possim exaltari.
Item in egressu de mundo adeo pauper
fuit quod non habebat vbi caput suum re
clinaret. **Mat. viij.** Pulpes foueas
habent: et volucres celi nidus: filii au
tem hominis non habent vbi reclinet ca
put suum. **Item** adeo pauper fuit. quod non
habuit quo se tergeret. **Vnde Job. i.**
Quod egressus sum de utero matris
mee: et nudus reuertar illuc. **Isto** mo
do per voluntariam paupertatem se
cutus est **Andreas** ihesum christum.
quia statim cum eum vocaret de ma
ritu relicto omnibus secutus est eum. **Et**
licet pauca fuerint que reliquerat tamen vo
luntatem habendi omnia reliquit. **Et** si o
mnia bona huius mundi habuisset: sine du
bio quasi stercorea contempisset. **Ista** est
via quam docuit veniendi ad vitam eter
nam. **Vnde** legitur **Mat. xix.** **Adolescens** qu
dam dixit ad ihesum. **Magister** quod
faciam ut vitam eternam possideam.
Respondit ihesus. **Si** vis ad vitam
ingredi serua mandata dei. **At** ille.
Hec omnia custodiui a iuuetute mea:
quid adhuc mihi deest. **At** illi ihesus.
Si vis perfectus esse vade et vende omnia
que habes et da pauperibus: et habebis
locum in celo et veni et sequere me. **scilicet** in vo
luntaria paupertate. **Secundo** debes xpm
sequi in cordis pietate siue in misericor
dia. **Sciendum** autem quod duo sunt opera
misericordie que deo multum placet
et que xps in se habuit. **scilicet** cordis com
passio et iniuriarum remissio. **De** cor
dis compassione dicitur **Job. xxx.** **Fle**
bam quondam super eo qui afflictus
erat. et compatiebatur anima mea pauperi
Gre. **Exteriora** largiendo rem extra
se prebet. qui autem fletum tribuit pro
ximo suo: aliquid de seipso dat. **Uac**
compassione xps habuit: quando vidit
maria magdalenam flentem: quod fleuit

cum ea ex compassione. ut dicit **Jo. xi.**
Item preuidens destructionem ciuitatis iherusalem. cōpatiebatur ei flens super eam. ut dicit **Lu. xix.** In his ego sequebatur sanctus andreas ihesum. Legitur enim de eo quod quidam venit ad eum dicens Domine. lxx. annis peccator luxuriosus fui: et quotiescūque me abstinere proposui: semper per malam cogitationem victus: redde ad opus solitum. nunc autem rogo ut ores deum pro me. Quod audiens beatus Andreas: amarissime flere cepit. et orauit deum a tercia hora usque ad horam nonam cum lacrimis pro eo. et surgens dixit. non comedam neque bibam: donec sciam quod dominus miserabitur istius. Cūque dies quintus quod ieiunasset et oratio fleuisset: venit vox ad eum dicens. Exauditus es pro senex: sed sicut tu pro senex te ieiunans afflixisti: sic et ipse se affligat. Et sic fecit et saluatus est. **I**tem pro eius compassio in hoc quod cum egeas diuersas penas sibi minaret si non sacrificaret dominus. Respondit. Omnes cruciatus non timeo. Et non conturbor de mea passione. sed contristor de tua donatione. **I**tem cum de ciuitate quodam septem demones fugasset: qui in specie canum omnibus videtibus recedebant. Et cum ipse ad proximam ciuitatem veniret inuenit ibi pueros ab eisdem canibus occisum et parietes eius plangebant eum et plorabant. statim ipse cōpatiebatur: et plorans cum eis dixit. Quid dabis mihi: si suscitauero filium vestrum? Pater respondit. Nihil carius possideo propter ipsum. et ergo ipsum tibi do. Et orante eo puer surrexit et adhesit ei. Est etiam aliud opus michi in quo christum sequi debemus. scilicet in iniuriarum dimissione. Hoc habuit christus. Nam ipse pro suis crucifixoribus orauit patrem suum dicens. Pater dimitte illi quia nesciunt quid faciunt. Hoc etiam docuit christus quando dixit illud **Lu. vi.** dimitte et dimittetur vobis **Aug.** Multa sunt genera elemosinarum que faciunt

eum ut nobis peccata dimittantur. Sed inter omnia nihil est maius quam cum ex corde dimittimus quod in nos quisque peccauit. In illo etiam beatus andreas secutus est christum. Unde de eo legitur. cum in antiochia predicaret apprehenderunt eum iudei. et ligatis post tergum manibus pertraxerunt eum crudeliter tanquam latrone per plateas ciuitatis: ita ut sanguis eius de corpore fluere. Ipse autem orauit dominum pro eis. et cum orationibus suis eos ad fidem conuertit. **I**tem cum egeas eum flagellari fecisset et cruci appenderet et ibidem viuus biduo predicasset et cum turba minaret egeas mortem nisi eum deponeret: et cum veniret et eum deponere vellet. ait Egeas ad quod venisti. Si remisisti pro penitentia ipsam desiquis. Ecce quod paratus fuit dimittere illi qui eum crucifixit. Tertio debemus sequi christum in perfecta caritate. Magnam enim caritatem christus habuit: qui pro nostra salute homo factus est: ut ad vitam vocaretur. **Lu. xix.** Venit filius hominis qui eum et saluum facere quod perierat. scilicet genus humanum. Unde circūiuit castella ciuitates et villas predicans viam salutis. In hoc secutus est beatus andreas. quod ipse querens salutem hominum ex caritate: circūibat diuersas puincias et ciuitates. predicans viam salutis et multos ad fidem conuertit. Nam tunc doctrine erat quod multi ex longinquis partibus quesierunt eum. Quodam tempore quadraginta viri nauigio ad eum perreperunt ut eius doctrinam audiret: et informarentur quomodo ad vitam eternam peruenirent. Diabolus enim qui salutem hominum multum inuidiat: tempestatem in mare commouit et omnes sunt submersi. Cuius autem corpora eorum ad littus ad beatum andream delata fuissent: ipse eos omnes resuscitauit. Multi etiam ad eius predicationem relictis omnibus bonis et amicus secuti sunt eum. Legitur enim quod quidam adolescens propter eius san-

etiam doctrinā relictis omnib⁹ bonis
suis ⁊ parentib⁹ sibi adhesit. **Paren-**
tes autem pueri volētes incedere do-
mū in qua btūs andreas erat cū pu-
ero. Cūq; iam flamma in altum ten-
deret. puer accepta ampulla cū aqua
super ignem sparsit ⁊ ignē extinxit.
Cūq; erigerēt scalas vt ad euz ascē-
derēt: statim cca facti sunt vt scalas
penit⁹ nō viderēt. Tūc quidā clama-
uit dicēs. **In** vanum laboratis: dñs
pugnat p eis. **Multi** hoc videntes do-
mino crediderūt. ⁊ baptisati sūt. **In**
hoc apparuit caritas quā habuit ad
proximū p cuius salute tam fideliter
laborauit. **Caritas** autē quam habu-
it ad deum: patuit in hoc qd se mori p
eo exponebat. **Jo. xv.** Maiorem ca-
ritatem nemo habet: vt animam su-
am quis ponat p amicos suis. sic bea-
tus andreas p amico suo xpō vitam
suam posuit. **Requirit** in p̄senti ser-
uē eius passionē. **Sanctū** istum liben-
ter debem⁹ venerari qz p̄t nos a tēp-
tationib⁹ liberare. ⁊ in necessitatibus
subuenire. **Vnde** legiē de quodā epō
qui beatū andrēā in sp̄ali reuerētia
habuit. cui apparuit diabol⁹ i specie
humana ⁊ ad eū deapiendū. tota cal-
liditate se cōtulit seq; in formā mul-
ieris pulcherrime trāformauit. **Perit**
ergo ad palatiū episcopi afferens se
velle cōfiteri eidem. **Mandat** ep̄s vt
suo penitentiario cōfiteatur. cui plen-
tudinem tradidat potestatis. **Renū-**
ciat illa dicēs qd nulli hoim nisi ep̄o se-
creta sue cōficientie reuelaret. **Sicq;** vi-
ctus episcopus eam ad se venire p̄ce-
pit. **Cui** illa. **Obsecro** domine mi mi-
serere mei. **Ego** enim in am̄is puellari-
bus cōstituta ⁊ a puericia delicate nu-
trita. necnō ⁊ regia stirpe p̄genita
huc in peregrino habitu sola veni. **Nā**
pat̄ me⁹ vtiq; rex valde potēs cuiusdā
magno p̄ncipi me volebat in cōiugi-
um sociari. **Cui** respōdi qd oēm thoz

abominaret materialem. qz virgita-
tem meam xpō in perpetuo dedicauit
et ideo nunq; possum in carnalem co-
pulam cōsentire. **Demiq;** sic turbata
oportebat me aut eius voto obediē-
tiae aut certe diuersa subire supplicia. **la-**
tenter fugā inq; magis eligēs exulā-
re q̄ sponso meo finē cōfringere. **Audi-**
ens autē mire sanctitatis vestre p̄co-
miū sub alas vestre p̄tectionis cōfugi
sperās me apud vos locū reperire q̄e-
tis vbi possum cōtemplationis capere
secreta silētia. presētisq; vite vitare
naufragia ⁊ perturbatiōes mūdi fu-
gere. **Admirās** in ea episcop⁹ nobili-
tātē generis. pulchritudinez corpis
tam immensum feruorem. ⁊ tātē elo-
quētie venustatem placida ac benigna
voce respondit. **Esto** secura filia.
nē formides. qz ille ob cui⁹ amorē nu-
bere contempsisti tibi in p̄senti cumu-
lum gratie. ⁊ in futuro plenitudinē
glorie largiet. sed ⁊ ego seru⁹ eius
me ⁊ mea tibi offero. eligasq; vbi ti-
bi placuerit mātionē. volo aut vt ho-
die meū p̄cedere debeas. **Cui** illa.
Noli inq; pater de hac re me rogare
ne forte ex hoc aliq; malū suspicio p-
ueniret ⁊ minor fame tue demigitionē
aliquā pateret. **Ad** quam ep̄s dixit.
Plures em̄ erim⁹ ⁊ nō solū ⁊ ideo nul-
lum male suspitionis scrupulum in
aliquo putam⁹ posse generari. **Veni-**
entes itaq; ad mēsā episcop⁹ ⁊ illa
ex opposito cōfederūt. ceteris residēti-
b⁹ hinc inde. **Intēditq;** in eā crebro
episcop⁹. eiusq; faciē non desit itue-
ri ⁊ pulchritudinem admirari. **Sicq;**
dum oculus figit̄ anim⁹ sautiatur. ⁊
dum eius faciē non desit intueri. an-
tiqu⁹ hostis graui iaculo cor eius vul-
nerauit. ⁊ ipse diabolus pulchritudi-
nē suam cepit magis ac magis augē-
iamq; episcop⁹ proximus erat assen-
sui vt eam de illicito ope attēptaret
quando possibilitas se offerre. **Tunc**

subito peregrinus quidam venit ad ostium crebris ictibus et magnis clamoribus sibi postulans aperiri. Cuius sibi aperire nollēt et ille clamoribus et ictibus nimis fieret eis importunus. Interrogabat episcopus mulierem si ingressum illius hominis peregrini acceptaret. Cui illa dixit. Proponat sibi aliquam questionem satis grauius quare si enodare sciuerit intronmittat. si autem ne scierit tanquam inscius et indignus ab episcopi presentia repellat. Fauent omnes sententie eius et quis sufficiens esset proponere questionem sciscitant. Cuius nullus sufficiens inueniret. episcopus dixit. Quis enim nostrum tam sufficiens est quam tu o domina: que ceteros nos in eloquentia precedis. et sapientia nobis omnibus amplius rutilas. Tu igitur hanc propone questionem. Tunc illa dixit. Interrogetur quod est maius miraculum quod deus unquam in parua te fecerit. Interrogatus de hoc peregrinus per nuntium dixit. Diuersitas et excellentia facerem. Inter tot enim homines qui fuerunt ab initio mundi usque in finem futuri seculi duo reperiuntur non possent quorum facies per omnia similes essent. In ipsa ergo tam minima facie deus omnes sensus corporis collocauit. Audiētes omnes responsionem admirantes dixerunt. Vera et optima solutio est questionis. Tunc mulier ait. Proponat sibi aliam questionem grauiorem in quam melius eius sapientiam possim experiri. Queratur ab eo ubi terra sit altior omni celo. Percussatus de hoc peregrinus ait. In celo empireo ubi est corpus christi. Corpus enim christi quod est altius omni in celo est de nostra carne formatum. Porro corpus nostrum quedam terrena substantia est. Cum ergo corpus christi super omnes celos sit et de nostra carne originem duxerit. caro autem nostra de terra sic condita. constat quod ubi corpus christi residet ibi paulatim terra

altior celo manet. Refert nuncius que respondit peregrinus. Et ecce omnes responsionem eius mirabiliter probant et magnifice eius sapientiam laudant. Tunc iterum illa dixit. Fiat ei tertia questio grauius et occulta et ad soluendum difficilis et obscura ut sic eius sapientia tertia comprobetur et dignus sit ut ad mensam episcopi admittatur. Queratur igitur ab eo quantum spatium sit a terra usque in celum. Requisitus de hoc peregrinus nuntius dixit. Wade ad eum qui te misit ad me et de hoc inquire eum diligentius. Ipse melius hoc me nouit et ideo de hoc tibi melius respondebit. Nam ipse istud spatium mensurauit cum de celo in abyssum cecidit. Ego autem nunquam de celo cecidi. et ideo nunquam istud spatium mensuraui. Non enim est mulier sed diabolus qui se posuit in similitudinem mulieris. Audiens hec nuntius reuolueret expaui. et ea que audierat coram omnibus recitauit. Mirantibus itaque omnibus et stupentibus antiquus hostis de medio eorum euauit. Episcopus autem ad se rediens. amare redarguit seipsum. et de perpetrata culpa lamentabiliter deprecatur. Misit ergo nuntium ut peregrinus introduceretur. sed nequam amplius inuenitur. Tunc episcopus populum conuocauit et eis euidenter exposuit ordinem geste rei. precipitque ut omnes ieiunijs et orationibus institerent si forte dominus reuelare alii cui dignaretur quisnam peregrinus ille fuerit qui eum a tanto periculo liberauit. Reuelatum est illa nocte episcopo quod beatus andreas fuerat qui pro liberatione ipsius se posuit in habitu peregrini. Cepit ergo episcopus in deuotione beati andree magis crescere ac eum in reuerentia plus habere. Aliud exemplum. Cuiusdam prope civitatis agrum sancti andree abstulisset et ob hoc grauissimis febribus orante episcopo corruptus fuisset. Ille episcopum rogauit ut

pro se oraret et agrum sibi redderet. Sed cum orante episcopo sanitate recepisset agrum iterum usurpauit. Tunc episcopus orationi se dedit et omnes lampades ecclesie fregit dicens. Sic lumen non accendetur donec dominus de suo inimico vindicet et ecclesia quod amisit recuperet. Et ecce prepositus grauissimis febribus iterum laborauit. misitque per nuncios episcopo ut pro se oraret et agrum suum et alium sibi similem redderet. Cui cum episcopus responderet. Jam semel oratum et exaudiuit me deus: sed altera vice non faciam: quia te scio non restituere agrum. Tunc prepositus se ad episcopum portare fecit et ut ecclesiam intraret ad orandum coegit. Episcopus dum ecclesiam ingredi ille prepositus subito moritur et ager ecclesie restituitur.

¶ De sancto Nicolao. Ser. in.

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo et iustus est iustus. Sic canit ecclesia. et originaliter trahitur ex verbis salomonis. Eccle. xliij. In verbis propositis commendat beatus nicolaus per spiritum sanctum a sanctitate viterque in vita se solum habuit ut placeret deo et ideo cum deo meruit eternam vitam possidere. Ipsum ergo imitari debemus si ad eandem vitam peruenire voluerimus in qua nullus potest peruenire nisi solus ille qui facit voluntatem patris qui in celis est. Sciedum autem quod multa sunt que deo placent siue diuine voluntati que habere debemus in nobis: ut ad regnum celorum perueniamus. Primum est mundicia siue castitas. Vnde per apostolum Thessal. iij. Nec est voluntas dei sanctificatio vestra. i. mundicia. sanctus enim mundus dicitur. Bernardus ad quadam virginem ait. Audi cui placeas. ama unde placeas. deus est cui placeas mundicia est unde placeas. Ama ergo mundiciam ob quam amaberis. ama des

sione ob quam mundaberis. De illo dicit Pro. xxij. Qui diligit cordis mundiciam habebit regem amicum. scilicet celestem. Mat. v. Beati mundo corde. quoniam ipsi deum videbunt. Unde apostolus ad Hebreos secundo. Sequimini sanctimoniam id est mundiciam sine qua nemo videbit deum. Ergo legitur Johannes euangelista super omnes apostolos placuisse deo. Hanc virtutem scilicet mundiciam habuit beatus nicolaus. et ideo placuit deo et amicus dei est appellatus. Quantum autem mundiciam et castitatem dilexit. patet de virginibus quas a se pro liberauit. Legitur enim quod quidam conciuis suus tres filias suas propter inopiam suam lupanari tradere voluit. quod intelligens beatus nicolaus quandam massam auri panis in uolutam in domum eius nocte per fenestram clam proiecit et recessit. Quam ille mane inueniens gratias egit deo. et unam filiam desponsauit. Et similiter factum est cum secunda. Cuius beatus nicolaus tercio aurum proiecit et effugeret: ille currit post eum uolens scire quis esset. Cuius eum cognosceret: ad pedes eius se proiecit uolens eum osculari. Quod ille non permittens rogauit deum quod quodiu ueretur nulli reuelaret. et sic illas puellas impollutas desponsari curauit. In hoc patet. quod castitatem et mundiciam dilexit. et ideo deo placuit. Secundum quod placet deo et hominibus est humilitas. Judith. nono. Domine semper humilium et mansuetorum tibi placuit deprecatio. Item nihil est quod nos deo tam caros faciat quam si uita sumus magni: et humilitate simus infimi. Unde Bernardus. In alto non altum sapere: sed humilibus consentire nihil deo carius. nichil hominibus rarius est. quam magnum humilem esse in abiectioe

Magna procius et rara virtus est humilitas honorata. Ideo placet deo humilitas quod sine ea deo nulla virtus placebit. **Ver.** Sine humilitate certe nobis bona non sunt nec deo placet. **T**anta enim est virtus humilitatis ut sine eius obtentu non sit virtus. Propter hanc virtutem legitur Maria super omnia deo placuisse. **Vnde Ver.** Sine humilitate audeo dicere nec virginitas Marie deo placuisset. **Vnde ipsa gloria de hoc. Lu. i.** Respexit humilitatem ancille sue. Propter hoc etiam Saul deo placuit quod ipsum regem facebat. **p. Re. v.** Nonne cum paruulis esses in oculis tuis factus es caput in tribubus israel. **I**stam virtutem etiam habuit beatus Nicolaus. et ideo placuit deo ut ipsum episcopum faceret. Humilitas sua patuit in hoc quod cum esset de nobili prosapia ortus mortuis parentibus omnes diuitias pauperibus distribuit: cogitans quomodo tantarum diuitiarum copiam ad laudem dei non ad humanarum dispenseret. et elemosinas quas facebat occulte facebat ne ab hominibus laudaretur. **P**eragebat elemosinas: sicut de auro legitur quod de nocte proiecit in fenestram: et illum rogauit quod quodiu viueret non reuelaret. **I**tem etiam in hoc quod in noctibus ecclesias frequenter: ut vanam gloriam vitaret. Propter hanc igitur humilitatem ita deo placuit quod ipsum in episcopum exaltauit. **D**efuncto enim episcopo Mirre ciuitatis: conuenerunt multi episcopi illi ecclesie de episcopo prouidendi. **I**nter quos unus erat magne auctoritatis vir qui alijs consuluit ut omnibus et ieiunjs insisteret ut dominus eis episcopum prouideret. **R**octe illa venit ad eum vox de celo dicens quod hora matutinali ante fores ecclesie iret et quem primo inueniret: cuius nomen Nicolaus esset in episcopum consecraret. **C**umque hoc alijs episcopis narraisset: et omnes orationibus insisterent: et ipse pre foris

bus ecclesie excubaret: ecce sicut solitus erat hora matutinali ante omnes Nicolaus veniebat. quem episcopus apprehendens quo nomine vocaretur interrogabat. **C**umque diceret se vocari Nicolaum: ipsum in ecclesiam ductes licet plurimum remitentem: in cathedra collocauerunt. **I**psa autem eadem humilitate quam prius habuit seruans in orationibus elemosinis et ieiunijs assiduus erat. **E**t sic patet quantum humilitas placet deo. **T**ertium quod in homine deo placet est perfecta fides. **vnde Eccl. i.** Beneplacitum est deo fides. **I**tem ad Hebreos vnde cimo. Sine fide impossibile est placere deo. **A**tendant illi qui credunt incertationibus auium et alijs trufis. **I**sti adorant deos alienos. et hoc est contra primum et maximum mandatum inter omnia mandata que deus prohibuit. **N**on adorabis deos alienos. id est non debes ponere in creatura spem tuam: sed in solum deum. **O**mnes qui talibus credunt non habent perfectam fidem et eorum opera deo non placent. **vii Augustinus.** Sine fide omnis labor hominis vacuum est. **T**ale quippe est ut sine fide vera quisque deo velit placere. quale si quis tendens ad patriam in qua scit se bene victurum relinquit itineris rectitudinem. et improvidus sectetur errorem: quo non ad beatam vitam perueniat: sed in precipitium cadat. ubi non gaudium peruenientis datur: sed pena cadenti interius refertur. **Gre.** Sicut rami sine virtute radicum arescunt. **I**ta quelibet opera videtur nulla esse si a fidei solitudine disiugantur. **F**idem veram in deum habuit beatus Nicolaus: quod patet in hoc: quod ydola et templa deorum destruxit. **Q**uoddam enim templum erat in honore dyane constructum: quam gentiles deam maris esse putabant. et in mari iuocare solebant. **D**os destruxit

beat⁹ Nicolaus. Intuens autem ei dyabol⁹ apparuit quibusdam nautis in mari volentib⁹ nauigare ad scūm Nicolaum: habēs formam mulieris sedens in parua nauī et dixit ad eos. libēter vellem vobiscum ad sanctuz nicolaū: sed nequeo. Rogo ergo vos vt hoc vas olei illuc deducatis: et parietes dom⁹ eius cū hoc oleo limatis et sic euauit. Et statim cernūt aliā nauiculam cū multis honestis personis. iter quas fuit vn⁹ similis beato Nicolao et dixit. Veu quid locuta ē vobis mulier illa: et quid dederat vobis. Illi autem cuncta p ordinē narrauerūt. Quib⁹ ille ait. Hec ē impudica dyana et vt me verum dicere cōprobetis. oleum istud in mare p̄iicite. Quibus p̄iicientib⁹ ingens ignis in mari accēditur. et contra naturaz diuit⁹ in mari ardere cōspicitur. Venientes igitur ipsi ad beatū Nicolaū aiebant Vere tu es ille q̄ nobis in mari apparuisti: et a dyaboli insidjs liberasti. Et q̄ ipse ydolum illud ad honorem dei destruxit: quod gēt iles in mari pro dea iuocabant. idē de⁹ in hoc eum honorauit: vt omnib⁹ qui eum in mari inuocarent subuenire posset. Nam quadam die cum quidam nautē periclitaretur: ita cū lacrimis orauerūt dicentes. Nicolae famule dei si vera sunt illa que de te audiūm⁹: nūc ea experiamur. Nox quidam in eius specie affuit dicens. Ecce assum. Vocastis em̄ me. et cepit eos in antemis alijsq; instrumētis nauis adiuuare. Et statim cessauit tēpestas. Cum autē ad eius ecclesiā remissent quem nunq̄ viderāt sine indice cōgnouerūt. Tūc deo et sibi de sua liberatione grās egerūt. qđ ille diuine misericordie et eoz fidei et nō sibi attribuere docuit. Quartum quod placet deo in homine est misericordia. Prouer. xxi. Facere misericordiam magis placet dō q̄ vi-

ctima. Vnde Augustin⁹. Nihil est qđ facit dō homines tam amabiles sicut pietas id est misericordia. Rator qz deus est misericors et misericordes ei maxime assimilantur. Iobelis. ij. Benign⁹ et misericors: patiens et multe misericordie et p̄stabilis sup malicia. Luce. vi. Estote misericordes sicut et pater vester misericors est. Hanc virtutem habuit beat⁹ Nicolaus. Cum enim in prouincia sua esset magna famēs: ipse de suis subuenit quantum potuit. Accedit autem quondam nauim cum tritico illie appropinquare. quod audiens vir sanctus misertus inopie pauperū: illuc perrexit rogās nautas vt subuenirēt illi terre et venderent ei centum modios de qualibz nauī. Qui respōderūt q̄ nō possent quia oporteret eos plenam reddere mensuram in curia regis Alexandrie. Tunc dixit beatus Nicolaus. Facite nunc que dico et ego p̄mitto vobis q̄ nullū defectum habebitis in curia regis. Quod cum fecissent et eadem mensuram quam Alexandrie acceperāt reddissent ministris imperatoris miraculū referūt et deū in suo famulo magnifica laude extollūt. Beat⁹ autem nicola⁹ frumentū scdm̄ vniuscuiusq; indigētiā distribuūt: ita vt miraculose duob⁹ annis toti terre non tantū ad victū sufficeret: sed etiā ad vsum seminis abūdaret. Quintū qđ in homine deo placet est fidelitas et veritas. Prouerbiozum. xij. Ab homine natio est domino labia mendacia. q̄ autē fideliter agit. placet deo. Psal. msta. Fidelis domin⁹ in omnib⁹ verbis suis et c. Ideo placent deo veritatez et fideles. Zacharie. viij. Veritatem diligite ait domin⁹ exercitūū. Hanc virtutem habuit in se sanct⁹ Nicolaus qui alios dilexit. falsitatez et mēdaciū persequēbatur. Rā cū qđā gens romano ip̄erio rebellabat

misit imperator tres milites illuc. scz
Repotianum **V**rsinum & **A**silionem.
Qui cum venissent ad urbē beati **N**i
colai: inuitabat eos. **A**ccidit autem
 tūc temporis q̄ quidā iudex pecunia
 corrupt⁹ tres innocētes milites iube
 ret decollari. **Q**uod audiēs beat⁹ **n**i
cola⁹ cum illis principib⁹ illuc p̄pera
 uit. & sic inueniebat eos iā velatos
 fane. genuflexos. & spiculatorē gla
 dium super eos vibrare. **E**t beat⁹ **n**i
colaus zelo accensus gladium de ma
 nu ei⁹ arripuit & illos icolumes secū
 abduxit. & ad domū iudicis p̄perās
 fores clausas vi reserabat. **Q**uod iu
 dex surgēs ipsum salutauit. **N**icola⁹
 hoc spernēs ait. **I**nnimice dei & legis
 p̄uicator q̄ temeritate presūpsisti
 istd. **Q**ui statim cōsciū scelez. vul
 tū eius inspicere noluit. s̄ ad p̄ces il
 loz duam penitētem benigne susce
 pit. **D**icti ego principes recepta bene
 dictione a beato **N**icolao. quod eis
 cōmissum fueāt fideliter impleuerūt
 et reuersi magnifice sūt recepti. **Q**ui
 dā aut̄ eis maxime iudētes. eis apd
Cesarem tam grauiter detraxerunt
 vt eos iuberet incarcerari & i crasti
 nū decollari. **I**lli autē statim ceperūt
 inuicem sanctū nicolaū. **E**adē nocte
 apparuit beat⁹ nicolaus cesari dicēs
Cur illos p̄ncipes tam innocēter app̄
 hendē presūpsisti. **S**urge velocit̄ & iu
 be eos dimitti. alioquin orabo deum
 vt suscitet contra te bellū in quo tu
 corruēs & eris ab⁹ bestiaz. **C**esar re
 spondit. **Q**ui es tu qui hac nocte pa
 lacū meū ingredi audes & talia loq̄
Cui nicola⁹. **E**go sū mirre ciuitatis
 ep̄s. & vocor nicola⁹. **S**imiliē fratē
 imperatoris qui eū ad hoc cōsiliatus
 fuerat per minas terruit. minans ei
 mortē nisi eos liberaret. **E**t euigilan
 tes ambō miserūt ad eos si nicolaum
 ep̄iscopū cognoscerēt. **E**t illi audito
 nicolai nomine expandērūt man⁹ su

as ad deū orātes vt meritis beati **n**i
 colai eos liberaret. **C**unq̄ regi totā
 vitā & sanctitatez sancti nicolai rec
 tasset & quō illos milites qui p̄ ino
 centiā mortē adiudicati erāt liberassz
 dimisit eos liberos. remittētes eos
 cum munerib⁹ & rogās vt p̄ eo & p̄
 regno suo deū exoraret. **S**ertū quod
 deo placet in hoīe est q̄ sibi in metu
 et reuerētia seruiaūt. **D**e hoc d̄ ad **N**e
 breo. xij. **W**abem⁹ grām per quā dō
 seruam⁹ placentes deo cū metu & re
 uerētia. **P**sal. **S**eruite dño in timore
 scz filiali. **C**erte ideo debem⁹ deo libē
 ter seruire. q̄ bene remunerat suos
 seruos. **J**oh. xvi. **S**i quis mihi mim
 strat. honorificabit eum pater me⁹
 qui in celis ē. **S**ic beat⁹ nicola⁹ dño
 fideliter seruauit. **N**am cū adhuc vbe
 ra sue matris fugēt: quarta & sexta
 feria semel fugebat tantū. **F**act⁹ autē
 iuuenis fugebat lasciuā & ecclesias
 frequētabat. & q̄cūq̄ ibi d̄ sacra scri
 ptura intelligere poterat memoriter
 retinebat. **P**arentib⁹ suis defunctis
 cogitauit ql̄e tantaz diuitiaz copi
 am nō ad laudem humanā sed ad dei
 seruitiū dispensaret. **C**um autem fa
 ctus fuisset ep̄iscop⁹ nihilomin⁹ deo
 seruauit q̄diu vixit. **I**o arco domini⁹
 multiplicat̄ eū honorauit. s̄ per macu
 la que eo viuente p̄pter eum feat. d̄
 quib⁹ nunc dictum est. **I**tē in morte
 eum honorauit eo q̄ angelos suos i
 hora mortis sue ad eū misit. **C**um em̄
 sciret sibi mortē imminere. rogauit
 dñm vt angelos suos sibi mitteret.
Et ecce vidit angelos ad se venētes
 et cepit dicē psalmū. **I**n te dñe speā
 ui. vsq̄ ad illū versū. **I**n man⁹ tuas
 dñe cōmēdo sp̄m meū & c. & sic tra
 didit sp̄m. **A**nno domini. **CC**. sex
 agesimoteruo. **E**t audita est ibi cele
 stis melodia. **C**unq̄ sepult⁹ esset in
 tumba marmorea a capite fons olei
 et a pedib⁹ fons aque p̄fluxit. & vsq̄

hodie ex eius membris factum redūcat
 oleum ad salutem multorum. **S**uccessit
 autem ei quidam episcopus qui cum
 a sede sua fuisset repulsus. quo eie-
 cto oleum fluere desinit: sed eo reuocato
 protinus emanauit. **P**ost multum vero tem-
 poris spacium gentiles mirream ciuita-
 tem destruxerunt. **Q**uadragesima vero mi-
 lites barenenses perfecti illuc: quatuor mo-
 nachos antecedentes tumbam beati Ni-
 colai aperuerunt et ossa eius in oleo na-
 rantia in urbem baream reuerterent de-
 tulerunt. **H**onorauit eum dominus etiam post
 mortem in multis miraculis de quibus super-
 sedeo. **I**udeus quidam collocauit in
 domo sua imaginem sancti nicolai com-
 mittens ei omnia bona sua. **H**ec vel similia
 verba dicens. **E**cce omnia bona mea uobis
 custodienda committo. et nisi omnia be-
 ne custodieritis ultionem expecta de deo
 uobis verberibus et flagellis. **Q**uadā igitur
 vice dum ille iudeus abesset fures
 adueniunt. cuncta rapiunt. solam ima-
 ginem reliquerunt. **I**udeus autem rediens
 et se spoliatum uidentem imaginem al-
 loquitur talibus: vel similibus ver-
 bis. **D**omine nicolae nonne in domo
 mea uos posueram ut res meas a la-
 tronibus seruaretis. **C**ur hoc facere no-
 luistis: et latrones quare non prohibuistis?
Igitur dura tormenta recipies et pro la-
 tronibus penas lues. sicque damnū me-
 um in tuis recompensabo tormentis et
 furorē meum in tuis refrigerabo ver-
 beribus et flagellis. **A**rripiens ergo iu-
 deus imaginem dure eam uerberat du-
 reque eum flagellat. **M**ira res proorsus
 et stupenda. **D**iuidentibus furibus que
 rapuerunt sancti dei tanquam si se uerba
 accepisset: apparuit eis beatus Nicolaus
 dicens. **C**ur tam dure pro uobis flagel-
 latus sum. **C**ur tam crudeliter uerbe-
 ratus sum. **C**ur tot tormenta passus sum
Ecce quomodo corpus meum sanguine
 rubet. **P**ergite citius et cuncta reddi-
 te que tulistis. **A**lioquin dei omnipotens

tentis in uos ira deseriuet. ita ut scelus
 vestrum publice. et quilibet vestrum sit
 spendium patiat. **A**d quem illi. **Q**uis
 es tu qui talia nobis loqueris. **E**t ille.
Ego sum nicolaus seruus Iesu christi quem
 iudeus ille pro rebus suis quas tulistis
 tam crudeliter flagellauit. **T**erriti er-
 go illi omnia bona reportauerunt. **S**ic
 et latrones ad uiam redeunt rectitu-
 dinis: et iudeus fidem amplectitur sal-
 uatoris. **I**tem uir quidam diues ro-
 gauit sanctum nicolaum ut sibi filium a
 deo impetraret: uouens quod eum ad eccle-
 siam suam ducere uellet et aphanum aureum
 sibi offerre. **F**ilius nascitur: et ad etatem
 producit et aphanus parat. **Q**ui dum ualde
 de patri placeret alium parari fecit et
 illum primum ad usum suum reseruauit.
Cum autem nauigaret ad sanctum ni-
 colaum pater iubet ut primo sibi aquam
 cum aphanus afferret. **P**uer autem cum
 haurire uellet aquam cum aphanus sub-
 mergit. **P**ater turbatus ad ecclesiam
 sancti nicolai peruenit. et cum ad alta-
 re alium aphanum obtulisset: de altari resi-
 lit. **Q**uod et secundo et tercio factum est
 cunctis mirantibus qui aderant. **E**cce
 puer uenit cum primo aphanus referens quod
 modo beatus nicolaus eum iuuisset. **E**t
 tunc ambos aphanos obtulerunt.
Item quidam uir meritis beati nicolaus
 filium habens. beato nicolao capellam
 in domo sua construxit. et singulis
 annis festum eius sollempniter celebrauit.
Accidit autem predictum puerum a fara-
 cenis capi et in seruitute regis eorum
 deputari. **S**equenti anno dum festum
 sancti nicolai esset et pater eius festum
 deuote celebraret: et puer aphanum pre-
 ciosum tenens regi assisteret: recoluit
 suam captione. pariterum dolore: et
 gaudium quod eadem die in domo sua
 fiebat. cepitque aliter suspirare. **Q**uo-
 rum suspiriorum causam dum rex nimis
 extorsisset: ait rex. **Q**uicquid tu? **N**ico-
 laus agat. tu hic nobiscum manebis.

Et ecce subito ventus vehemens do-
mum concussit. et puer raptus ad ec-
clesiam ubi parentes festum habue-
runt collocatur: et gaudium omnibus
generatur. **I**tem quidam vir ab
vno iudeo quandam summam pecu-
nie mutuo accepit: iuras super alta-
re sancti Nicolai: cum alium fideiussor-
em habere nequiret: quod si alius pos-
set sibi redderet. Tenente autem illo
diu pecuniam. iudeus eam expostulat.
sed vir debitor eam sibi reddidisse af-
firmat. **T**rahit eum iudeus ad iudici-
um et iuramentum indicatur debitor
ei. **I**lle baculum cauatum quem au-
ro impleuerat secum detulerat: ac si
eius indigeret. **V**olens igitur satisfacere
iuramento: iudeo tradidit bacu-
lum reseruandum. **I**urauit ille quod plus
dederat sibi quam deberet. **F**acto iurame-
to baculum suum reperit. et iudeus
ignarus astutie eius sibi reddidit. **R**e-
diens qui fraudem fecerat in quodam
biuio compressus corruit somno. **C**ur-
tusque cum impetu veniens eum neca-
uit et baculum plenus auro fregit et
aurum effudit. **A**udiens hoc iudeus
conatus illuc venire. **C**unq; dolum vi-
disset et a multis ei suggereretur ut
aurum reciperet: omnino rennuuit nisi
qui defunctus fuerat ad vitam be-
ati nicolai meritis redderet: asserens
se si hoc fieret baptismum suscepturum.
et christianum futurum. **C**ontinuo igitur
qui defunctus fuerat resuscitatus.
et iudeus in christi nomine baptisatur.
Item sanctus nicolaus ex diuitibus
et sanctis parentibus origine duxit
pater eius Eppiphanius. mater ve-
ro eius Johanna dicta est. **Q**uem cum
in primeuo iuuentutis sue flore pare-
tes genuissent: deinceps continenter
viuentes celibem vitam duxerunt.

De conceptione. Sermo quartus

Beatam me dicent omnes ge-
nerationes. quia fecit mihi
magna cuius nomen sanctum
Lu. i. Hodie sancta mater ecclesia re-
colit qualiter maria virgo virginum
in utero matris sue sit concepta. **C**ir-
ca verba proposita quatuor reuera ma-
gnalia a deo sibi facta per sanctitatem
eius tam sacram restant consideran-
da. **P**rimo quod deus conceptionem suam
angelica voce nuntiavit. **S**ecundo
quod ipsam tam in utero quam extraxit
matris sue pre omnibus creaturis mun-
di mirabiliter sanctificauit. **T**ercio
quia ipsa mediante verbo diuino de-
um et hominem concepit et mater vir-
go procreauit eum. **Q**uarto quod ipsam
in terris tribus fertis laureauit qui-
bus mediantibus ipsam super omnes chy-
ros angelorum exaltauit. **D**e quibus
verbis propositis dicemus auxiliante
gratia diuina. **V**nde Mariam angeli-
ca salutatione precanentes. quatinus
ad laudem christi mihi dicere vobis
quod ad utilitatem: viteque melioratio-
nem cedat: humili corde dicentes. **A**ue
maria et c. **H**odie celebrat sancta ma-
ter ecclesia qualiter exorta sit et sur-
rexit aurora que est finis noctis et ini-
cium diei. que huius est nature quod
pellit tenebras et diem clarum et sol-
ardorem induat. **H**ec est que infirmis
et debilibus dat alleuacionem. **H**ec
est que latrones cogit intrare tene-
bras et nemo: ne populus ambulat
in luce diei ab eis occidatur. **P**er hanc
auroram intellige conceptionem beate
virginis Marie. **H**ec est finis noctis
id est tenebrarum per fidei lumen et
incipium diei. id est fidei. **H**ec tenebras no-
ctis. id est per hodie depellit et induat
diem. id est natiuitatis christi. diem miseri-
cordie et iusticie. diem consolationis
et gratie. **A**ducat solis ardorem. id
est caritatem christi que eum traxit ad
terras: cuius splendor illuminat mundum

Hec ē aurora q̄ infirmis dat alleuia
tionē. i. cōsolationē exulib⁹ pctōrib⁹
Hec est que compellit latrones. i. de
mones ad nemus inferni: ne occidāt
filios abulātes s̄ luce diei. i. fidei in
corpe & in aīa. Et qz hec aurora tāte
est v̄tutis: ipsa merito dicit hoc v̄bū
Beatam me dicit omnes generatio
nes. Vnde notandū qz deus speciali
ter q̄tuor genera magnitudinis sibi
fecit: & ppter hoc beatam eam dicit
omnes generationes. Primo qz de⁹
conceptionē suā angelica voce nūcia
uit & hoc sic. In veteri lege fuerunt
duo h̄pies. s. Joachim & Anna cōiu
ges recte deū timētes & steriles: ita
qz ppter suā sterilitatē ab oib⁹ erāt
sp̄retī. Qui cū multis ānis in sterilita
te māssissent deū ieiunys & orōib⁹ iuo
cabāt p̄ fructu dicētes. O dñe tu q̄
es cōditor oīm creaturaz & cōsolatio
tristitū: te supplices exoram⁹ vt frēm
ventris nob̄ cōcedere digneris quē t̄i
bi ad seruiū offerre pmittim⁹: vt
tibi seruiat in castitate corpis & aīe.
Missus ad Annā angelus gabriel di
cens. Iocūdarer tua em̄ oratio exau
dita ē. Ecce de cōsilio altissimi cōcipi
es filiam cui nomē erit Maria. Hec
erit diuinitatis speculū & eoz omniū
miraculum que sūt in celo & in terra
Et hoc mō beatissima v̄go Maria est
cōcepta & nata. ac speculū diuinita
tis & miraculum oīm effecta ē. Meri
to eam beatam dicit omnes genera
tiones. Secūdo fecit ei dñs magna ex
hoc qz eā tam in vtero q̄ extrayter
sanctificauit. qd̄ sic ostēditur. Cum
beatissima virgo Maria cōcepta fuit
h̄: cursu nature corp⁹ suū erat ad re
cipiendū animā habitatū: & statim
immisit ei deus animā cum flāma spi
rit⁹ sancti mediante q̄ fuit purgata
ab omni macula & rubigine pctōz
originaliū. Exemplo isto mitte aurū
purum & mitte in testate puram & po

ne in ignē. ignis ardet per testam &
purgat aurū. Sic gloriosissimū corp⁹
beatissime dei genitricis v̄gis Marie
positum erat in testa. i. in corpe bea
te Anne matris Marie. qd̄ pertransi
uit ignis spūs sancti & purificat a ru
bigine. i. ab omni macula oīm origia
liū peccatoz. sic qz in vtero matris
sue fuit sine peccato: sine pctō vixit
et sine pctō decessit. De hac sanctifi
catione dicit beat⁹ Bernar. O Ma
ria si omnes sancti celi & terre conue
mirēt & eoz sanctitas vna esset: nun
quid sanctitas tua maior esset. Imo
millesies maior. Quare: qz oēs sancti
in peccatis cōcepti: nati: & nutriti sūt
et peccauerūt. Tu em̄ fuisti scala p
quā ad celum ascenderūt: qz tu nun
q̄ peccatum cōmisisti. Ergo de te di
cit deuota anima. Cantico. ij. Sicut
liliū inter sp̄mas: sic amica mea int̄
filias. Itē Cantic. iij. Tota pulchra
es amica mea & macula nō est in te.
Et qz de⁹ sic te sanctificauit: ergo be
atam te dicit oēs generatiōes. Ter
cio de⁹ fecit sibi magna: qz ipse medi
ante v̄bo dei deum & h̄piem cōcepit.
qd̄ sic pbat. Cum enim beatissima
virgo Maria adhuc esset paruula &
placere altissimo: d̄spōsata fuit vi
ro ioseph p̄ miraculū florētis virgule
Qui cū sollicitus esset q̄l̄ter se d̄spō
neret de viuio nuptiali a die d̄spō
sationis: lōge postea nō vidit Mari
am. Accidit em̄ vt Maria ex̄is naz a
reth in thalamo suo cōcluso: missus
est in ciuitatē illā angelus gabriel i
uemēs illaz orantē: & repleuit taber
naculū eius miro splēdore. Inquēs
ad eam. Ave gratia plena: dñs tecū
Que cōfusa timore expauit & turba
ta est i sermone angeli & cogitabat
qualis esset ista salutatio. Qui respō
dens ait. Ne timeas Maria. inuenisti
em̄ grām apud dñm. Ecce concipies
et paries filiū & c. vsqz fiat mihi fm
p i

verbum tuū. De hoc verbo cōcepit in
 utero verū dei filiū. Nec ē ista virgo
 castissima q̄ unicornem cepit et doma
 uit: qui fuit vagus p̄ oīa. Unde de ip
 sa canit sancta mater ecclesia. Quia
 quē celi capere non poterāt: tuo gre
 mio cōtulisti. Et q̄ hoc modo deū cō
 cepisti: ergo merito beata te dicent
 oēs generatiōes. Itē quereret ali
 quis et diceret. Quō deus nat⁹ est de
 Maria sine vtri cōmixtione et virgini
 tatis violatione. Respondeo. Respi
 ce rosam vel florem q̄ in se habēt odo
 rem. Hunc odorem de se dant sine sub
 stantie lesione et sine sue essentie corru
 ptione. Sic beatissima virgo Maria
 fuit pulcherrima rosa continens in se
 odorem omnis suauitatis Ihesum xpm
 quem in partu de se dedit sine viola
 tione essentie sue. Itē sicut sol radios
 suos mittit per vitrum: nec sol cū pe
 netrat vitri essētiā mutat aut corru
 pit. sic xps sol iusticie resplēdit per
 clarissimā cristallum purissime corpo
 ris marie virginis illud nō corrupēs.
 Quō enim corrumpere aut maculāre
 posset quod est purissimū et omni ma
 cula destitutū: vtrūputa Ihesus xps dei
 filius. Quarto dico q̄ deus creauit
 solem clariorē cūctis planetis. dedit
 em̄ sibi substantiā igneā in quo occlu
 sit virtutē splendoris quē emittit in
 terrā sine violatione: vulneratiōe. mi
 noratiōe. et destructiōe substantie sue.
 Sic p̄ oib⁹ creaturis beatissimā virgi
 nē mariā formauit pulcherrimā: q̄ si
 ne omni pctō. Huic dedit igneam es
 sentiam. i. stabilitatē flāme spūs san
 cti in q̄ cōcludit splendorē diuini ver
 bi qd̄ de se dedit in terra sine violatiō
 ne. vulneratione. minoratione. et cor
 ruptione sue essentie. q̄ aut ipsa soli
 pot̄ opari p̄z. Cant. vi. vbi d̄r de per
 sona marie. Pulchra vt luna: electa
 vt sol. Nota q̄ sol tripliat splendorē
 recipit a deo. Generat em̄ mediante

deo hōiem ex hōie. Vñ Aristo. li. ij.
 phis. Sol et homo generāt hōiem. Se
 cūdo sol est recte medians inter pla
 netas. sic gloriosissima vgo maria re
 cipit splendorē a deo. Tercio generāt
 hōiem. i. mortuū in pctis viuificat p̄
 grām. Itē ē mediatrix inter deū et ho
 minē pctōrem. Ber. O maria mūdi
 medicina. mediatrix dei et hōis. āge
 loꝝ leticia. laus sancte trinitatis. hōi
 et gloria mūdi. et tu es medicina pec
 catoꝝ: q̄ pluit de te oleū misericor
 die et grē. vnde Eccl. xij. Quasi oli
 ua speciosa in campis. Sico in cam
 pis: q̄ campus nō est circūsept⁹ nec
 circumfossus. et ideo p̄z omib⁹ adi
 tus. sic p̄z omib⁹ via ad beatā ma
 riam. Ad hanc oliuam currite. corda
 vestra eius oleo limite et ab omni do
 lore vos curate. Mediatrix dei et hōis
 dico. q̄ vtriusq̄ mater est. et ideo fi
 lios suos nō sunt litigare. Itē ipsa
 est leticia angeloz. q̄ angeli gau
 dent q̄ p̄ beatam Mariam implebit̄
 chorus eoz. Est sancte trinitatis laus
 honor gloria et potētia: quam potētia
 pater dedit matri Marie per suaz bo
 nitatem. Nam ipsa ē patris et filij et
 spūs sancti sempiternū habitaculum.
 Hinc est qd̄ scā mater ecclesia canit.
 Gaude Maria vgo: cūctas hēses sola
 interemisti et c. versus d̄r. Erubescat
 iude⁹ infelix et c. q. d. Erubescet tu iu
 dee infelix qui nō oculis intelligētie
 videre vis q̄liter beatissima vgo ma
 ria deū genuerit. Erubescet em̄ i die
 iudicij cum vgo Maria ostendet tibi
 qualiter sol radium suū emisit. q̄
 simili modo vgo deum genuerit: tūc
 tu erubescet. oculos tuos p̄p̄is ma
 nib⁹ collidēs. et dices montib⁹ vt ca
 vāt sup te: et collib⁹ vt te absorbeāt
 ne videas q̄liter btā Maria deum ge
 nuerit vgo. Gaude felix et deuota aīa
 q̄ ocul̄ intelligētie vidisti. corde credi
 disti: q̄liter gloriosissima vgo Maria

deum cōciperet. virgo parēt et v̄go post partū pmanēt. Tibi em̄ dicitur eo q̄ matrē virgīnē credidisti ergo intra regnū filij mei. Quia ergo de⁹ tanta feat matri sue p̄dicte. castit sine et pulcherrime. merito eā dicēt beatā oēs generatiōes. Quarto de⁹ feat sibi magna eo de trib⁹ sertis eā in vita coronauit quib⁹ mediantib⁹ eā sup oēs choros angeloz exaltauit. Prima corona fuit ex lilys p̄ quā notat castitas. Hac corona coronauit eā dñs qñ dixit maria. Nūo fiet ist⁹ qñ virū non agnosco. Secūda fuit ex violis p̄ quā notat hūilitas. Hac corona coronauit eā qñ dixit maria. Ecce ālla dñi et c. Tercia fuit ex rosis p̄ quā notat caritas. Hac corōna coronauit eā dei fili⁹ tpe passiōis sue qñ pre nimio amore stetit s̄ cruce et noluit recedere s̄ cum xp̄s moriebatur naturalit̄. ipsa secū spūalit̄ mortua ē: et cū his coronis ipsa exaltata est sup oēs choros āgeloz. **Her. O** Maria si sup oēs creaturas non fuisset castior hūilior et amore feruidior. nunq̄ fuisset exaltata super oēs choros angeloz. Cum ergo ipsa sic exaltata sit: ipsa iuuat nos manu misericordie dicēs. Trāsite ad me oēs qui cōcupiscitis me et diligitis. ego vos coronabo his trib⁹ coronis in hac vita et fili⁹ meus post hāc vitā vos trahat ad coronā eterne vite et leticie. Quod nob̄ concedat et c.

De sancta Lucia Sermo quint⁹
Respōdi em̄ vos vni vico virginē castam exhibere xp̄o. ij Corin. xi. Istud verbū apli potest dirigi ad v̄gines q̄ rouerūt dō suam castitatē. In quo hortat eas q̄ volūtariē debēt se exhibere castas. Sunt em̄ aliquę v̄gines q̄ preter volūtate seuant castitatem que licet carne sūt caste. mēte tñ sunt corrupte. Scēdum autē q̄ triplices sūt vis

gines. q̄dā sunt v̄gines carne et nō mēte. q̄dam mēte: s̄ nō carne. que dam mēte et carne simul. Prime sūt virgines carne. sed nō mēte sūt ille que cōtra volūtate sunt virgines q̄ habēt volūtate viros ducēdi si possent. Tales nō perdūt insigniā v̄ginitatis: sed aureolā amittūt in celis. **Isido.** Virgo carne et nō mēte nullū premiū mereēt in celo in repromissione. **Iherom.** Nihil p̄ficiat carne h̄re virginitate. si mēte quisq̄ nupserit. Sicut em̄ nō datur anteola nisi illis martiribus qui volūtariē p̄pter xp̄m mortem sustinēt. sic nō datur aureola nisi soluz illis virginitib⁹ que p̄pter xp̄m volūtariē p̄ponūt virgines permanere. Talis fuit beata Lucia de q̄ legit q̄ cū venisset ad sepulchrū beatę agathe cum matre sua thicia et matre eius ibidem sanata fuisset ab infirmitate sua dixit matri sue. Ecce sanata es p̄ ipsam. Rogo ergo te p̄ ipsā que te suis p̄tib⁹ sanauit vt mihi nūq̄ de cetero sponsam noies: sed que mihi datura eras p̄ dote pauperib⁹ elargire. Cui mater Tege prius oculos meos et quicq̄ de bonis volens facto. Ad quā Lucia. Quod moriens das ideo das: qz tecū ferre nō potes. Da igit̄ dum viuīs et mercede habebis. Cum ergo venissent domū: ceperūt vendere omnia q̄ habebāt et pauperib⁹ occulte distribuere. Quod cū intellexisset sponsus cui Lucia p̄missa erat. q̄siuit a matre vbi res deuenissent. At illa astute respōdit q̄ vtili ora bona opare vellet. Ille autē putabat q̄ bona terrena opare vellet. et sic p̄misit omnia vendi. Illa autē omnino vendidit et omne p̄ciū pauperib⁹ distribuit. Quod cū illa dixisset duxit eā ad p̄casiū iudicē. accusans eā q̄ xp̄iana facta esset. Qui cū cogēt eā sacrificare dñs rēdit. Sacrificiū deo placēs ē visitare paupes et

ipsis in tribulationibus subuenire: et quia a
 plis non habeo quod offeram me ipsam offero.
Cui pascasi? **P**rimo mihi tuum cum formi-
 catoribus tuis conspexisti. **I**lla respondit **C**or-
 ruptores mentis et corporis nunquam vidi. q.
 d. **N**unquam corrupta fui nec mente nec
 corpe. quia nunquam voluntate nubedi habui.
In hoc patet quod beata lucia non solum fuit vir-
 go carne sed etiam mente sicut quodam tantum
 sunt virgines corpe et non mente que aureo-
 la sua per voluntatem nubedi amiserunt.
Secundum autem quod aureola sic amissas potest
 per penitentiam recuperare si ceperunt finale
 propositum suadendi virginitatem. **S**ecunde virgines
 que tamen sunt virgines mente et non carne sunt
 ille que contra voluntatem suam violantur et ille
 non amittunt aureolam in celo. **L**egitur ei
 quod pascasi dixit ad luciam quod vellet eam
 duci ad lupanar et violentem eam opprimi.
Illa respondit **S**i me iniuste violaueris.
 castitas mihi duplicat ad coronam. cum
 mea voluntate nunquam poteris ad consensum
 provocare. **H**oc tamen non est intelligendum
 de duplicata aureola: sed quia duplex per
 mihi habebit unum per virginitatem custodi-
 ta. et aliud per iniuria passa. **E**t quis
 tales non possunt aureolam in celo tamen per
 virtutem insigniam virginitatis in hoc mundo. **V**n-
 de leo papa. **F**amule dei que oppressione
 barbarica integritate virginitatis per-
 derunt siue pudoris. laudabiliores
 erunt si se incontinentiam non audeant con-
 parare virginitati. **N**on vero est quod in milita-
 ti ecclesia operantur secundum iudicium humanum. quod
 est secundum quod apparet quod iniuste sit corru-
 pta et ideo non defert insigniam virginitatis.
Tercie sunt virgines que mente et corpe sunt
 virgines que. s. nunquam viros agnouerunt
 in te nec unquam habuerunt voluntatem
 nubedi. sed solum suo sponso christo suam vir-
 ginitatem seruauerunt. **T**al fuit beata lu-
 cia. **I**deo dominus eam custodiuit ne pollue-
 ret. **C**um eam pascasi duci iubet ad lu-
 panar ut violaret. **I**bi spiritus sanctus eam
 ita immobilem fecit quod mille viri eam non
 potuerunt mouere. **T**unc fecit milia parua

bouum adducere et tamen immobilis per-
 mansit. **V**ocauit autem magos ut suis
 incantationibus eam mouerent: sed om-
 ni no immobilis permansit. **T**unc pasca-
 sius dixit. **Q**ue sunt ista maleficia tua
Lucia dixit. **N**on sunt ista maleficia: sed
 beneficia christi. **P**orro si adhuc decem mi-
 lia equorum adhibueris. ut prius imo-
 bilem me videbis. **P**utans vero pasca-
 sius secundum quorundam figmenta quod loco
 fugarent maleficia. iussit eam loco per-
 fundi. **C**umque nec sic moueri posset. an-
 gustiatus nimis iussit copiosum ignem
 circa eam accendi. picemque et feruens oleum
 super eam fundi. **D**ixitque lucia. **I**nducas
 impetraui martiri mei. ut credentibus
 timorem auferam passionis. et non credenti-
 bus audaciam insultationis. **V**identes autem
 amici pascasi eum angustiari: gladium in
 gutture lucie imiserunt. **Q**ue nequaquam
 amittens loquela ait. **A**nnuncio vobis quod
 maximus cesar mortuus est et socius suus
 dyocletianus expulsus est a regno suo
 qui christianos persequebatur. **E**t sicut ciuitati
 cathanenensi soror mea agatha est
 data: sic et ego ciuitati siracusane con-
 cessa sum interuentrix. **H**ec ea loquente
 ministri romanorum venerunt et pascasi-
 um apprehenderunt et vincula ad cesarem
 secum duxerunt. **A**udiebat ei cesar quod uniuersam
 prouinciam fuerat depopulatus. **V**eniens
 autem romam et senatui accusatus pariter
 et conuictus capitali sententia est punitus.
Virgo vero lucia de loco in quo peris-
 sa est. nec est mota nec spiritum tradidit
 quousque sacerdotes veniret et corpore
 domini ei traderet et omnes astantes. amen
 domino ruderunt. **I**n eodem autem loco est se-
 pulchra et ecclesia fabricata. passa est autem
 tempore constantini et maxentii. **C**irca
 annos. CCC. x.

De sancto Thoma aplo. **S**er. vi.
Respondit thomas et dixit. **D**ominus
 meus et deus meus. s. est tu. **I**o. pe-
 nultio. **I**n verbis propositis fate-
 tur sanctus Thomas se esse seruum

xp̄i: et xp̄m dñm et deū suū. **S**ecūndum
 autē q̄ sūt quatuor que debet hō in
 se habere vt mereat serū dei esse q̄
 in b̄tō thoma iuemin⁹. **P**rimū ē obe
 diētia. videm⁹ em̄ q̄ terreni domini
 nō volūt habere inobediētes suos.
 multo magis rex celestis cui obedi
 unt oēs creature. **A**ctu. v. **O**bedire
 oportet deo magis q̄ hoib⁹. **J**o. xij.
Qui mihi ministrat me seq̄tur p̄ obe
 dientia. q̄ vt d̄r **J**o. v. **E**go descēdi
 de celo nō vt faciā volūtatem meam
 sed eius q̄ me misit. **I**pse eī obediēs
 fuit patri suo vsq̄ ad mortē. sicut d̄r
Phi. ij. vnde **Mat.** xvi. **S**i quis vult
 venire post me. abneget semetipsū. i.
 ppriā volūtatem: et seq̄tur me. i. volū
 tatem meā. **A**ug⁹. **O**ptim⁹ minister
 tu⁹ dñe est ille qui non mit̄ hoc a te
 audire qd̄ ipse voluerit: s̄ magis hoc
 qd̄ a te audierit. **Q**uantū displicet
 deo q̄ sibi nō obediēt. p̄t̄ in **Adā** quē
 proiecit de paradiso: et in **saul** quem
 proiecit de regno. **B**r̄t̄s autē **Th**o
 mas fuit ver⁹ obediēs. sicut p̄t̄ in le
 gēda sua. **C**um enim esset apud cesa
 ream: apparuit ei domin⁹ dicens **R**ex
 indie. **E**udoforus misit nūcium suū
 abbanem quē magistr⁹ qui edificet si
 bi palacium s̄m morem romanorū.
Veni ergo et mittam te ad illū. **C**ui
Thomas. **D**ñe quo vis mitte me pre
 ter ad indos. **C**ui dñs. **V**ade secure
 q̄ ego ero custos tuī. **C**ūq̄ indos cō
 uerteris ad me cū palma martiry ve
 nies. **C**ui thomas. **D**omin⁹ me⁹ es
 et ego serū tuus. fiat volūtās tua.
Cūq̄ nūcios abbanes nomine for⁹ p̄
 ambularet. apparuit ei domin⁹ di
 cendo **Q**uid compare vis iuuenis. **C**ui ille
 dixit. **D**omin⁹ meus misit me vt con
 ducā seruos i architectoria arte eru
 ditos vt romano ope sibi palacium
 cōstruatur. **T**ūc domin⁹ tradidit ei
 thomam afferēs eum in tali arte plu
 rimū peritum. et sic obediens fuit et

nauigauit versus indiam. **S**ecūndum
 qd̄ debet habere serū xp̄i est mūdi
 cia. **P**rimipes enim terreni nolūt ha
 bere immūdos famulos. q̄t̄o magis
 rex celestis vult habere mundos ser
 uos. q̄ ipse d̄r per **Psal.** **A**mbulans
 in via immaculata hic mihi ministra
 bat **Zacharias** ait **Lu.** i. **S**eruiam⁹ il
 li in scitate. i. mūdicia. scūs em̄ idem
 est qd̄ mūdus. **M**ūdicia em̄ facit hō
 minē amīcū dei **Prouer.** xxij. **Q**ui di
 ligit cordis mūdiciā. amīcū habebit
 regem. s. celestem. **Q**uantum autē
 b̄t̄s **Thomas** mūdiciam dilexit p̄t̄
 in hoc q̄ eā etiam alijs cōmendauit.
Vnde legiē. **C**ūq̄ nauigasset versus
 indiam venit in quādam ciuitatem i
 qua rex filie sue nuptias celebrauit.
 et fecit precomisari vt oēs interesse
 deberent nuptijs al̄s regem offende
 rēt. **C**ōtigit illuc abbanē et apostolū
 introire: thomas autē sedēs ad mē
 sam abos gentiliū tangere nolebat.
Venit autē puella qd̄a hebreā fistu
 lam manu getēs vnūquēq̄ laude ali
 qua cōmēdabat. vidēs q̄q̄ apostolū in
 tellexit hūc esse hebreū eo q̄ nō mā
 ducaret. sed oculos ad celū fixos ha
 beret. **C**ūq̄ puella corā eo canēt di
 cēs. **V**n⁹ est deus hebreorū qui cre
 auit oīa et fūdauit maria. **A**postol⁹
 hec eadē verba eam repetere satage
 bat. **V**idēs autē p̄ncerna q̄ nō mā
 ducaret neq̄ bibēt: sed tm̄ oculos
 ad celum fixos habēt apostolum dei
 in maxillam percussit **C**ui apostolus
Rō hinc surgaz donec man⁹ que me
 percussit huc a cambus afferat. **V**ic
 igitur ad hauriendam aquā abijt et
 leo ipsū occidit et sanguinē ei⁹ bibit
Lacerantib⁹ autē camb⁹ eius corp⁹
 vnus niger canis manū eius dexterā
 in medium cōuiuū apportauit **Q**uo
 viso oīs turba obstupuit et puella vi
 cta v̄ba referēs piecta fistula ad pe
 des apl̄i se p̄iecit et ipsum adorauit.

Quoi aut vltionē factam reprobat
Aug⁹ in li. orea faustū et asserit aliū
 de hoc fuisse insertū. **Vñ** et legēda hec
 quo ad plura suspecta habet. **Possz**
 tñ dīa q̄ hoc nō aīo ipandī nec vī
 dicādī: s̄ mō p̄dicēdi dictū ē. **Et tūc**
 apl's ad p̄ticionē regis sponfū et spō
 sū bñdixit. **Da** inquit dñe adolefcē
 tūlis his bñdicionē tue dextre et in
 eoz mētib⁹ semina semē vite. **Abeū**
 te aut aplo in mamb⁹ eoz ram⁹ pal
 me plen⁹ fructibus ē inuēt⁹. **Come**
 dentib⁹ sponfo et spōsa de frū eius
 ambo obdormiunt et somnium simile
 ālo cernūt. **Videbat** em̄ eis q̄ rex gē
 mat⁹ eos āplectet⁹ et dicet. **Apl's** me
 us bñdixit vos vt vite etne p̄tapes
 sitis **Euigilantib⁹** ipsis et mutuo sibi
 somnia reuelantib⁹ apl's ad eos igre
 diē clausis ianuis dicēs eis. **Dñs** me
 us et de⁹ me⁹ cui ego seruiō. vob mō
 apparuit et mē clausis ianuis itrodux
 it vt sup vos bñdicio mea fructificz
Vos habetis adhuc v̄ginitatē. i. mū
 diaam q̄ est regina oīm v̄tutū et fru
 ctus p̄tue salutis: soror oīm āgelo
 rū. possessio oīm bonoz. victoria libi
 dimū. fidei triumph⁹. expugnatio de
 monū et eternoz securitas gaudioz.
De libidine aut corruptio gignit. de
 corruptione pollutio nascit. de pollu
 tione reat⁹ oriē. de reatu cōfusio gna
 tur. **Hec** illo referētē duo āgeli appa
 ruērūt dicētēs illis. **Ros** sum⁹ ange
 li ad custodiā vob deputati. et si apli
 monita bñ seruaueritis offerem⁹ do
 oia vota vestra. **Tūc** apl's eos bapti
 sauit et in fide fidelit⁹ instruxit. et ipsi
 ambo in castitate p̄māserūt. **Sponfa**
 dicta ē pelagia et sacro velamine est
 cōsecrata. **Sponfus** noīe dyomis⁹ illi
 quitatū i episcopū ordinaē. **In** hoc pa
 tet q̄ beat⁹ thomas mūdiciam dilex
 it in eo q̄ eam tantū cōmendauit.
Tertū quod debet in se habere ser
 uis xp̄i est intelligentia vt sit intelli

gens. **Augustin⁹**. Ad intelligentiam
 spectat. spiritualium et diuinarum
 cōprehensiones et contemplationes
 intelligere. **Vel** intelligentia p̄prie ē
 q̄ homo per ista terrena que videt et
 audit intelligat celestia que non vi
 det neqz audit. **Vnde** paulus ad Ro
 ma. i. Inuisibilia dei a creatura mun
 di per ea que facta sūt conspiciuntur.
Verbi gratia. **Si** homo videt clarita
 tem aliquam i aliqua creatura sicut
 in sole et in stellis. per hoc potest in
 telligē q̄ creator qui hec creauit ml
 to clarior sit. **Item** si videt pulchritu
 dinem in aliqua creatura. per hoc po
 test intelligere q̄ creator illaz mul
 to pulchrior sit. si videt sapientiam i
 serpente vel in formica vel in gallo q̄
 habet scientiam distinguendi horas
 noctis. per hoc potest intelligere q̄
 creator eoz multo sapientior sit. **Vn**
 de dicitur Sap. xiiij. **A** magnitudine
 speciei et creature cognoscibilis p̄t
 eoz creator videri **Job. xij.** **Introga**
 iumēta et docebūt ter: et volatilia celi
 et dicabūt tibi. **Loqre** tēre et rēdebit
 tibi: et narrabūt tibi pisces maris. **Sz**
 qdā sūt adeo grossi et hebetes i sēsu q̄
 nūqz semel d talib⁹ meditantē nec cō
 tēplanē celestia: s̄ sicut bruta aīalia
 circa ista trena v̄sanē. **Nos** rēphēdit
 dñs i psal. dicēs. **Nolite** fi. sicut e. et
 mul⁹ et c. **Her.** **Quo** lux obscure ar
 cūdat oculos cœci vel clausos oculos.
 ita aīal hō nō papit ea q̄ dei sūt. **Cer**
 te intelligentiā celestīū habuit btūs
 thomas q̄ audierat a dño. **In** domo
 p̄ris mei multe māsiones sūt. **Intelle**
 xit em̄ hoc de celestī māsione. **Vñ** re
 gi p̄tēti palaciū in hoc exilio cōstrux
 it ei eternū palaciū in celo. **Cum** em̄
 ad regem indie v̄misset dicēs se vel
 le magnum palaciū cōstruere et cū
 rex p̄ quodā negotio exiret terram
Thomas dedit oēz p̄cūmā paupib⁹
 et inuērabile p̄lm ad fidē cōuertit.

Post biennium cum rediret rex et audiret
 hec seum thomam cum abbane in ima re
 trusit carceris ut postmodum viuos
 excoriatos vltimab⁹ daret flammis. In
 terea frater regis. **G**ad mouit et ei se
 pulchre magifice pparat. Quarto die
 qui mortu⁹ fuerat resurrexit et dixit
O frat ille hō que tu excoriare dispo
 nebas amicus ē dei et āgeli ei⁹ famu
 lanē ei q̄ me in paradisu ducētes quod
 dā mihi ostēderūt palaciū ex auro et
 argēto et lapidibus p̄iosis mirabilit̄
 fabricatū. Et cū eius pulchritudinē
 admiraret dixerūt mihi. **N**oc ē pala
 ciū qd̄ fratri tuo thomas cōstruxerāt
 Et cū dicerē. **V**tinā iamitor ei⁹ essem
 Dixerūt mihi. **F**rat tu⁹ ille frat se in
 dignum. si vis in illo manē rogem⁹
 dñm ut te suscitare dignet̄ ut istud
 a fratre tuo possis emē reddēs ei pe
 cuniā quā se estimat p̄didisse. Et cū
 resurrexisset cucurrit ad carcerē. et
 fratri suo postulauit remiā. abiectis
 q̄ vinculis āpostolū rogare cepit ut
 vestem p̄iosa acaperet. **C**ui ap̄ls. **I**g
 noras q̄ nihil carnale et nihil terrenū
 gestiunt q̄ cupiunt h̄ie in celestibus
 potestate. **E**grediēte autem ap̄lo de
 carcē occurrit ei rex aduolutus p̄di
 b⁹ ei⁹ et remiā postulabat. **T**ūc apo
 stol⁹ ait. **Q**ultū vobis deus prestittit
 ut secreta sua vob̄ ostēderet. **C**redi
 te in xpm et baptisamini ut et̄ni reg
 ni p̄ncipes sitis. **D**ixit ei frat regis.
Vidi palacium qd̄ fratri meo fecisti
 qd̄ opare vellē. **C**ui ap̄ls. **H**ac in v
 lūtate fr̄is tui ē. **C**ui rex. **I**llud erit
 meū et ap̄lus fabricet tibi aliud. **N**ō
 si nequērit mihi et tibi hoc vnū com
 mune ē. **R**espōdit ap̄ls. **I**nnūerabi
 lia in celo sūt palacia ab imico seculi
 p̄p̄ata q̄ fidei et p̄cio et elemosinis
 cōparant̄. **D**iuitie autē vestre ad illa
 vos antecedere p̄nt. seq̄vero oīno nō
 p̄nt. **P**ost vnū autē mēsem fecit apo
 stolus oēs hoīes illi⁹ p̄uincie congre

gari. quib⁹ congregatis debiles et in
 firmos seorsū stare iussit et super eos
 orauit. **C**ūq̄ qui docti fuerāt respō
 dissent. **A**mēchoruscato de celo veni
 ens tā apostolū q̄ ceteros fere perho
 ram mediā sic p̄strauit ut oēs se p̄n
 tarēt ictu fulguris interisse. **E**rigēs
 autem se ap̄ls dixit. **S**urgite q̄ dñs
 me⁹ sicut fulgur venit vosq̄ sanauit
Erigēs autē se oēs sanctificati sūt et
 deū et apostolū glorificauerūt. **E**t sic
 multa milia hoīm ad fidē cōuertit̄ et
 tūc ad superiorē indiam est p̄fectus
Quartū qd̄ i seruo dei debet esse est
 fidelitas. **M**at. xxiii. **F**idelis seruo⁹ que
 cōstituit dñs sup familiam suā. **P**ro
 uer. xii. **C**ui fideliter agūt placet do
Fidelitas autē ista consistit in hoc q̄ si
 bi soli seruiat et nō dñs aliēnis. **L**uce
 ii. et **M**at. ii. **D**ñm deuz tuū adora
 bis et illi soli seruiēs. **i. i. re. vii. P**re
 parate corda vestra dño deo et seruite
 soli illi. **R**am d̄r **M**at. vi. **N**emo p̄t
 duob⁹ dominis seruire. s. deo et dya
 bolo. **S**ed bt̄us thomas soli deo serui
 uit. illū solum adorauit. illuz alijs so
 lū rerum deū esse p̄dicauit. **R**am em̄
 in india inferiori p̄dicasset et ml̄tos
 cōuertisset sicut dictū est. **p**errexit ad
 superiorē et ibi vnū esse solū deū ado
 randū predicauit et quandam mulie
 rem cecā illuminauit et ad fidem con
 uertit. et macedoniā vxorē carisi⁹ og
 nati regis baptisauit et illa postea cō
 dormire carisio noluit. **Q**ui irat⁹ im
 petrauit a rege ut ap̄lm icarceraret
 et rogauit regez ut mitteret reginā
 ad vxorem suam cōuertendā. **Q**issa
 autē regina cū eadem fidem recepit.
Tūc ait rex ad carisiū. **V**xor mea de
 buit cōuētere tuā et tua p̄uertit me
 am et irat⁹ rex dixit ad thomā. **V**t qd̄
 p̄uertis vxores avicis suis **C**ui tho
 mas. **C**ū tu sis rex nō vis habere in
 quinata seruicia. quātomagis deus
 vult ut sibi in castitate seruiat̄ **T**ūc

iussit rex afferri laminas ardentes .
 et fecit eum rex nudis pedibus sup eas
 stare . et protinus nutu dei fons emana
 uit et eas extinxit . Tunc iussit eum mit
 ti in fornacem ardentem per noctem in
 tegram . et die altera illesus exiuit . Di
 xitque carissimus ad regem . Fac eum sa
 crificare dominus nostris ut sic intret ira
 dei sui . et qui nunc eum iuuat tunc eum
 derelinquet . Sup hoc thomas respō
 dit . Si adorauero deum tuum deus meus
 irascetur deo tuo et non mihi . Si autem
 me adorante deum tuum deus meus non
 auertit eum : sacrificabo illi . Sin autem
 tu credes in eum . Respondit rex . Adhuc
 de pati loquaris . Tunc apostolus prece
 pit demoni hebraice quod quod erat coram
 populo genua flecteret : comminuet ydo
 lum . Flectens ergo apostolus genua dixit Ec
 ce adoro : sed non ydolum istud . adoro
 autem dominum meum ihesum christum in cuius no
 mine precipio tibi demon . ut ydolum com
 minuas . Et statim quasi cera liquefacta
 est . Tunc sacerdotes ydoli clamare ce
 perunt et pontifex populi eleuans gladium
 transiit apostolum . christiani autem cor
 pus eius sepelierunt . postea autem ipa
 tor assiriorum nomine alexander transiit
 corpus apostoli in edissam ciuitatem . et in illa
 ciuitate neque iudeus neque paganus ne
 que hereticus potest viuere . nec eam aliquis tyran
 nus vincere potest .

In natiuitate domini . Ser. viij .
DVer natus est nobis et filius da
 tus est nobis . Isa . ix . Hodie
 dicuntur nobis boni rumo
 res et omnibus his qui christum expectaue
 runt in isto aduentu . et desiderauerunt
 ipsum videre et qui se preparauerunt
 ad ipsum recipiendum . Ecce enim in
 prima dominica aduentus pretebatur fi
 deles aduentum eius dicentes . Veni
 domine et noli tardare . Et responsu
 est eis . Ecce dominus veniet de longinquo
 et claritas eius replet orbem terrarum .
 In sequenti dominica lectum est eis quomodo

uentus sit ad iudicium et signa prece
 dentia . In tertia dominica beatus pau
 lus videns eum appropinquare dicit
 Gaudete quia dominus prope est . Veri
 autem certiores rumores dicti sunt .
 Crastina die erit vobis salus . Sed ho
 die certissime rumores portant per nu
 cum celestem dicentes . Ecce euangeliso
 vobis gaudium magnum quod erit omni
 populo . quia natus est vobis saluator mun
 di . Illud autem fuit gaudium mag
 num secundum quadruplicem dimensionem .
Primo quantum ad altitudinem . quia
 usque ad celum ascendit et deum et ange
 los letificauit . Unde angeli tanto eu
 more et gaudio fuerunt repleti quod de
 celo descenderunt et suum gaudium retule
 runt pastoribus . Sicut homo plenus gaudio
 non potest se sustinere : sed alius nunciat et re
 uelat . sic angeli in christi natiuitate suum
 gaudium non solum portare potuerunt
 sed hominibus nunciabant . Secundo fuit mag
 num gaudium quantum ad profundum : quia in
 infernum penetravit et sanctos qui in limbo
 erant inenarrabili gaudio impleuit . Vnde
 Isa . ix . Dabitur lux in regione um
 bre mortis lux orta est eis . Tertio fuit
 magnum gaudium quantum ad longi
 tudinem : quia se extendebat usque ad ori
 entem vnde magi qui erant in oriente tanto
 fuerunt gaudio repleti quod sua regem reli
 querunt et ad puerum ihesum currerunt .
 Extendebat etiam usque ad occidentem . vnde
 rome visa est imago virginis circa solem
 et tanto gaudio cesar augustus est perfu
 sus quod ei thurea obtulit : et dominus vo
 cati recusauit . Quarto fuit magnum
 quantum ad latitudinem quia perfudit totum
 mundum . et ideo natiuitas huius pueri fu
 it magne iocunditatis et utilitatis . Et
 ideo ecclesia hodie in principio misse exul
 tans cantauit . Puer natus est nobis . Sed
 qual puer . Certe mirabilis : honorabi
 lis : et amabilis . Mirabilis fuit in seipso .
 mirabilis fuit in matre . mirabilis in celo
 mirabilis in terra . mirabilis inter animalia .

mirabil' in' demones . mirabil' i sole
 et oi creatura . **P**rio mirabil' i seipso
 qz hodie mirabil' oueit de' a h' **C**o
 uenit alt' a im' antiqu' a iuuenis .
 magn' a pu' . diues a paup . **H**odie
 dico q' couenit alt' a imus . Ille em
 dñs altissim' cui' altitudinē null' ho
 minū null' angeloz . nulla creatura
 attingē p't . Ille hodie fact' ē ita infi
 m' a ita humil' q' se pmisit locari in
 imo loco . s . i p'sepio . **C**esar august'
 p'fidēs vniūso orbi . scire voluit quot
 puinæ . quot ciuitates . quot castel
 la . quot hoies i vniuerso orbe essent
 et vñ traherent originē . **S**tatuī vt
 quilibet p'gēt ad suā ciuitatē a p'fidi
 puinæ denariū argētū tradēt a se
 subditū impio romano p'fiterēt . **J**o
 seph aut' cū de grē dauid essz a naza
 reth esset p'fect' ē volēs censū p se .
 et btā v'gie solūē . p'cessit in bethleē
 et oportebat btām v'ginē exire de ho
 spicio suo a ire ad trā alienā existēs
 grauida . a hoc fuit magnū signū hu
 militatis . **T**ūc em oēs creature q'rūt
 cōmodū in ptu . auis . s . mōū . bestia
 cauernā . q'cūq' mulier paup q'rit cō
 modū in ptu . **S**z btā v'go nullū potu
 it h'ē hospiciū neq' cōmodū in ptu
 filij sui . **C**ū aut' venissent bethleē a
 qz paupes erāt . p'te diuites q' ppter
 eandē causam ibidē venerāt nullū ho
 spiciū h'ē poterāt . **D**iuertērūt ergo
 in domū q' erat in cōmuni trāsitū in
 tre duas dom' operimētū habēs qd
 diuersorū dicebat . sub quo ciues ad
 loquēdū dieb' oen . solebāt ouenire
 vbi forte ioseph p'fesepe loui a asino
 fecerat . **V**el fm opimonē alioz ibi p'
 sepe erat . vt rustica de rure venētes
 p'cora sua illic locarēt . **I**n ipa nocte
 media die omēa . btā maria peperit
 filiū suū a in p'sepio sub feno colloca
 uit : qz frig' erat . **H**odie couenit an
 tiqu' a iuuenis . **C**erte antiqu' qz in
 tpe formationis . **A**de vsq' ad nati

uitatem xpi fluxerūt anni quinq' mi
 lia duāctivno min' . ita antiqu' fuit
 adhuc antiquior . qz āte formationez
 ade de' ab eterno a sine p'ncipio fu
 it . **I**ste puer antiquior matre que in
 xnn . anno cōcepit eum . a xv . peperit
 eum . **E**cce ille qui ita antiqu' fuit .
 fact' est hodie puer iuuenis vni' di
 eir' a posit' est in p'sepio a flebat in si
 nu matris a ridebat coram angel' in
 celis . **H**odie enā couenit magn' a
 paru' vnde bene dicit . **C**elum a ter
 ram ego impleo . qui ita magnus est
 q' est sub terra . in terra . circa terrā .
 et totū mundū seruat sua manu quē
 tot' mūdus capere nō pōt . sicut can
 tat ecclesia . **I**ta paru' fact' ē hodie
 et collocat' ē in duob' puīs loas scz
 in sinu matris a in p'sepio . **Q**uale
 gaudium habuit maria quādo xpm
 peperit . tūc enim alloquebat eū ver
 bis dulcissimis fm **A**mbro . **T**u deus
 me' . tu creator me' . tu saluator me
 us . a ideo qz es de' meus te adoro tā
 q' deū meū a ponēs eū in p'sepio : ipsū
 quē genuit adorauit padens sup ter
 ram a reiterās verba accipiēs eū de
 p'sepio ponēs eum in sinū deoscula
 bat eum dicēs . **T**u dulcis me' fili' .
 tu princeps me' a sicut matres solēt
 facere a dicere dilectis filijs suis **H**o
 die enā couenit diues a paup simul
Vñ apl's . ij . **C**oz . viij . **Q**ui cū diues
 esset p nobis egen' fact' ē vt p ei'
 inopiā diuites essem' : qz i manu ei'
 sunt oēs thesauri . **E**t hoc p'tz : qz dat
 eis cui vult : quantū vult . a qñ vult
Pauertat' eius hodie apparuit quā
 do eū peperit : qz cū sinū habere non
 potuit qd capiti suo supponeret . nec
 enā habuit de quo ad hospiciū coue
 niret . **I**psū puer' etiam in vilib' pā
 nis inuoluit . a hoc fecit vt paupertas
 a nob' plus diligere' a sua paupertate
 nos diuites faceret a vt osolatorē
 paup' se esse mōstraret .

De sancto stephano Ser. viij.

Intendēs in celū vidit gloriā dei Act. viij. Post ascensionē domini apostolis p̄dicantib⁹ hōc augebat numer⁹ xp̄ianoz. multi enī redditis omnib⁹ que habebāt ponebāt precium ante pedes ap̄toz et de cōmuni ōnes viuebāt et viduis cōuersis preerāt et ab ea ministrabāt eis in mēsa. Factum est autē murmur inter eos q̄ quedā eaz ouerse ex gentib⁹ et q̄dam ex iudeis non poterāt bene cōcordare. q̄d audiētes apli cōuocata multitudine dixerūt Nō est equū nos relinquere verbū dei et ministrare mēsis. Cōsiderate ergo viros fr̄es ex vobis boni testimonij septēz plenos spū scō quos cōstituam⁹ sup hoc opus. nos vero predicationi vacabim⁹. Placuit hoc omnibus et cōstituerūt septē dyaconos quoz bt̄us stephan⁹ sanctior et maior extitit. Stephan⁹ autē plenus grā et fortitudine faciebat signa et prodigia multa in populo. Quos audientes iudei surrexerūt cōtra eū et disputabāt cum eo et nō poterāt resistere spiritui oris eius qui loq̄bat per os ei⁹. Cūq̄ disputatione vincere eū nō poterāt. duxerūt eum ante conciliū ad ducentes cōtra eum falsos testes qui accusauerūt eum in quatuor. scilicet q̄ locutus fuisset blasphemiam cōtra deum: cōtra moysen: cōtra legē: et cōtra tēplum. De oib⁹ his excusauit se. et de primo dixit q̄ nō esset locutus blasphemiam cōtra deū: q̄ dñs eoz esset rex gl̄e. i. gl̄osus dñs et digne glorificand⁹. De secūdo dixit q̄ nō esset locutus cōtra moysen: nā moyses fuit vir diligēs deum et familiaris erat deo et cum ipso loquēs et vir potēs in miraculis faciēdis in deserto. De tercio dixit q̄ nō esset locutus contra legē: q̄ de⁹ personaliter dedit illam. De quarto dixit q̄ nō vituperasset tēplū. q̄

hoc deus personaliter fieri p̄ceperat. Cūq̄ hec loq̄ret apparuit facies ei⁹ pulchra et clara tanq̄ facies angeli. Tūc increpauit eos dicens. Durē ceruicis estis vos et spiritui scō semp resististis sicut et patres vestri sicut et vos. Quem enim p̄phetaz non sūt p̄secuti patres vestri. Omnes illos occiderunt qui p̄phetabāt de aduētū xp̄i. et vos ideo estis p̄ditores et homicidē. leges enim dei accipitis et nō custoditis. Audientib⁹ autēz hoc dissecabant cordibus suis et stridebāt dentib⁹ in eum. Stephan⁹ autem plenus spū scō intendēs in celum vidit gloriā dei oculis spūalib⁹ et nō carnalib⁹: et ihesuz stantem a dextris dei et dixit. Ecce vobis deo celos apertos et filiū hominis stantem a dextris dñi dei. Exclamabāt autem omnes voce magna. cōtinuerūt aures suas et enāctēs eum extra ciuitatē lapidabāt eum. Et testes q̄ eum lapidabāt posuerūt vestimenta sua secus pedes adulescētis qui vocabat̄ saulus et lapidabāt stephanū in uocātem et dicētem. Dñe ihesu accipe spūm meum. Positis autem genibus exclamauit voce maḡ. Domine ihesu xp̄e ne statuas illis hoc peccatū. q̄ nesciūt quid faciūt. Et cū hec dixisset obdormiuit in dño. Intendēs ergo in celum et c. Notandū autem q̄ beat⁹ stephan⁹ intēdebat in celū tripliciter. sic et nos etiā eius exēpla sequi debemus. Primo intēdebat in celum tanq̄ in locū ubi thesaurū suū posuerat. Secūdo intēdebat in celum tanq̄ in regnū in quo adiutoriu⁹ expectabat. Tercio intēdebat in celū tanq̄ in ciuitatē quā perpetue inhabitare debebat. Primo dico q̄ bt̄us stephanus intēdebat in celū tanq̄ in locum ubi thesaurū suū deposuerat. Ipse enī thesaurū suū non collocauit in hoc seculo transitorio: s̄ in celo p̄petuo fm̄ osiliū xp̄i q̄ dicit Mat. vi. Nolite thesaurisac

vob thesauros in terra vbi erugo et tinea demolit et vbi fures effodiunt et furant. **T**hesaurisate aut vob thesaurum in celo vbi nec erugo nec tinea demolit et vbi nec fures effodiunt nec furant. **I**esu thesaurum in celum mittimus quoniam thesaurum .i. elemosinam pauperibus erogamus. **V**nde **Mat. xix.** Venit ad Iesum adolescens quidam dicens ei Magister bone quid faciam ut habeam vitam eternam. **C**ui dominus Si vis esse perfectus vade et vende omnia que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo. **E**xemplum. **E**piscopus quidam predicauit hoc euangelium semel. **Q**uicumque propter nomen meum et centuplum accipiet et vitam eternam possidebit. **Q**uod audiens quidam sacerdos dixit ad episcopum. **S**i ad supra dictum tuum cautionem feceris fidelem: omnia bona mea pauperibus distribuam et fidem christi recipiam. **E**piscopus autem constituit sibi fidei iussorem et sacerdos baptisatus. et omnia bona sua pauperibus distribuit. **T**andem sacerdos moriens et vocauit episcopum et ait ei. **R**ecordare pacti quod promisisti mihi: et si pecunia mea post mortem non centuplicetur: tantam pecuniam filijs meis restitues. **R**espondit episcopus. **D**ominus Iesus christus implere dignetur quod promisisti. alioquin faciam quod dixi. **M**ortuo patre cepit pecuniam recuperare filij. **E**t episcopus se in orationem ponens momit a deo feat se pulchrum aperiri presentibus filijs et inuenit in manu defuncti litteram scriptam aureis litteris continentem. **I**am recepi centuplum quod episcopus mihi promiserat. et vitam eternam possideo. **S**ic ergo exemplo huius viri et beati stephani debemus thesaurum nostrum ponere in celum hoc est in tutum locum. **V**nde dixit beata **L**ucia ad patrem suum quando quesuit de patrimonio suo quod dedit pauperibus. **P**atri

meum in tuto loco constitui. **E**t etiam beatus **L** Laurentius dixit ad deum. **T**hesauros quos requiris manus pauperum deportauerunt in celestes thesauros. **V**nde dicit **Mat. vi.** Vbi thesaurus tuus est ibi et cor tuum erit. **S**ed heu plures sunt qui sibi student thesaurisare thesaurum in terra. **D**e quo dicit **Pro. xxviii.** Qui festinat ditari non erit innocens .i. sine peccato. **S**icut enim spiritus vix tangunt sine lesione manus. et lutum tangit vix sine inquinacione. sic thesaurus vix colligit sine lesione conscientie. **D**ominus autem vocat diuitias spiritus. apostolus autem stercorea. **Q**ui autem thesaurisat in terra et non in celo magis habet cor inquinatum ad terrena sicut dictum est. **V**bi est thesaurus tuus ibi est cor tuum. **S**icut patet in vno diuite **Lu. xi.** qui dixit. **A**nima mea habes multa bona constituta in annos plurimos requiesce. epulare. comede bibe. **E**t dixit ei dominus. **S**ulte hac nocte recipiet a te demones animam tuam. et cuius tunc erunt que congregasti. **V**nde **Paruch. in.** Vbi sunt qui argentum et aurum thesaurisat in quibus omnes homines confidunt qui ad inferos descenderunt. **E**xemplum. **Q**uidam usurarius habebat duos filios quorum vnus relicto patre et fratre et omnibus que habebat heremum intravit: volens thesaurum suum in celum collocare. **A**lius autem manens cum patre volens in terra thesaurisare. **A**ccidit autem precedente tempore ut ambo morerentur. **Q**uod audiens heremita rogauit deum ut sibi de eorum statu vellet reuelare. **R**apitur igitur et ab angelo in infernum ductus et ibi eos minime inuenit. **E**t ultimo aperto quodam puteo exierunt cum flamma patris et filij ad inuicem tanquam canes insani mordentes et mutuo sibi maledicentes. **E**t pater dixit filio **M**aledictus sis tu fili. quia propter te usuras congregasti. **E**t filius e contra dixit patri. **M**aledictus sis tu pater: quia propter tuam

vltimam sum damnatus: et sic iniūc
 mordētes et maledicētes ecōtra i pu
 trum sūt reuersi. Peremita autē ad
 se reuersus vitā suam i bono finiuit
Secūdo btūs stephan⁹ intēdebat in
 celum tanq̄ in locum vel in regnū in
 quo adiutorium expectaret vel auxi
 lium in tribulatione. qz in omni t̄bu
 latōe nostra debem⁹ auxiliū a deo
 petere. **Psal.** Auxiliū meum a dño
 qui fecit celum et terram. **Ver.** Quā
 tumcūqz seuiat tribulatio nō putes
 te derelictū a dōsede memineris esse
 scriptum. Cum ipso sum i tribulatio
 ne. **Vnde** dixit rex iosaphat in para
 bolis. Tempore tribulationis et cum
 in nob virt⁹ non sit et ignoramus qd
 agere debeam⁹. hoc soluz residui ha
 bem⁹ vt oculos nostros ad deum di
 rigam⁹. **Psal.** Iuxta est domin⁹ his
 qui tribulati sūt corde. **Qd** ptz dani
 elis. in. vbi vidit nabuchodonosor i
 fornace cū trib⁹ pueris. quartum si
 milem filio dei. **Psal.** Nolite ego spe
 rare in principib⁹ neqz in filijs homi
 nū in quib⁹ non ē salus. **Sed** sperate
 in dño et petite auxiliū ab eo. **Exē**
 plum legiē de quodā milite q̄ multo
 tempore seruiēat cuidā principi. **Et**
 cum grauitē infirmaret et astaret
 ei princeps et diceret qz multū cōdo
 leret ei et qz peteret ab eo quodcūqz
 vellet. **Respōdit** eger qz p omni suo
 seruitio ipsum ab illa infirmitate libe
 raret vel saltē ei inducas ad aliqd
 tempus impetraret. **Ille** autē pnceps
 dixit qz hoc null⁹ facere posset nisi so
 lus de⁹. **Et** dixit eger. **Et** ego illi so
 li qui solus pōt iunare pmitto si me
 liberauerit ei imperpetuū seruiā. **Et**
 sic factum est. **Tercio** btūs stephan⁹
 intēdebat in celū tanq̄ in ciuitatem
 quā perpetue inhabitare desideraret.
Vñ apls **DeB.** xij. **Rō** em̄ hic habe
 mus mauentē ciuitatē siue locū. sed
 futurā inquirim⁹. **Ad** quā et c.

De eodem Sermo. ix.
Stephan⁹ plenus grā et fort
 tudine facebat signa in po
 pulo. **Act. vi.** **W**odie sancta
 ecclesia recolit pugnā militis sui bti
 stephani. **I**te em̄ est signific⁹ omniū
 martirū. qz post ascensionē dñi p̄m⁹
 per violētiam martirū celum intravit
 quod erat in eo multū glōriosū. **Cū**
 enim castrū aliqd impugnat non est
 multum laudabilis qui intrat postq̄
 maior ps exerat⁹ intravit. **Sed** ille
 valde glōriosus habet qui p̄mus vel
 secūdo intrat. et sic fecit btūs stepha
 nus. et ideo merito cōmendatur ho
 die dicēdo. plenus gratia et fortitudie
In quib⁹ verbis notare possum⁹ occa
 sionē beati stephani. **Circa** passionē
 eius notādum qz diabol⁹ triplia mo
 do conat⁹ sanctos superare. **Aliquan**
 do in p̄speris vt alliciat: sicut in di
 uitijs et honorib⁹. **Aliqñ** in aduersis
 vt frāgat sicut fecit btō **Job.** **Aliqñ**
 in astutijs vt decipiat. sicut decipit
 euam. et ideo dicit mille artifex. qz mil
 le artibus decipit hōiem. **I**sto triplia
 modo diabolus beatū stephanū dea
 pere voluit. sed nō potuit. qz anim⁹
 eius aliquib⁹ p̄speris allicia nō potu
 it: qz nec honorib⁹ nec diuitijs. **Fuit**
 quidem i magno honore qz dyacon⁹
 ordinat⁹ fuit ab apostolis. **Fuit** etiā
 temporalii amministrator: qz p̄fectus
 erat. tñ in tātis p̄speris nō potuit se
 duca ad pctm̄ vel ad statum malum.
Secūdo diabolus nō potuit eū decepe
 re p astutiā: vel per falsam sapientiā
 hōim. **Surreperūt** qdaz de synagoga
 disputātes cum **Stephano.** **Inuiden**
 tes em̄ ei qz apostoli eum p̄fecerant
 iudeis et eū cōmūcere cupiētes tripli
 a modo ipsi⁹ aggressi sūt. scz dispu
 tatione. testium p̄ductione. et illatio
 ne tormentor. **Sed** tamē ipse supa
 uit disputationes et cōuincit testes et
 de suis tormentibus triumphauit. **I**n

qualibet autem pugna adiutorium sibi a deo de celo datum est. In prima datus est ei spiritus sanctus. scilicet qui faciem diam ministravit. In secunda datus est ei angelicus vultus qui falsos testes terreret. In tertia visus est christus eum iuuare. Unde dicitur. Non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquabatur per beatum stephanum. **Mat. x.** Non enim vos estis qui loquimini sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Tercio conatus est dyabolus eum vincere per aduersa. id est per supplicia et tormenta. inducens iudeos ad hoc ut ipsum occiderent et lapidarent. Unde cum beatus stephanus de omnibus se quod sibi testes falsi obiecerunt excusasset et eos omnes argueret. stridebant dentibus in eum et enantes eum extra ciuitatem lapidabant eum: sed eum vincere non potuerunt: quia habuit in certamine suo quingentos adiutores a deo. quod autem miles vincit non potest facit hoc quod aliquando habet grandem exercitum quia vidit regem ante se dimicantem fortiter. Aliquando grande spectaculum. quia forte scit totam ciuitatem ipsius spectantem et considerantem. Aut quando habet grande premium: quia scit se coronari si vicerit decapitari si succubuerit. Aliquando grande auxilium: quia scit iuxta se pugilem fortissimum in suum adiutorium preparatum. Aut aliquando forte castrum habet ad quod quando vult potest refugere et ab hostibus tutus esse. **Ista quingenti beatus stephanus habuit. Primo igitur habuit magni exercitum quando ipsum christum regem a dextris vidit quam fortiter dimicauit. Vbi dicitur **Glossa:** De hoc lapidatus dubitet in terra: deus homo apparet crucifixus in celo siue in gloria. De hoc quidem exemplo. **Petrus** ait. prima **Petri** secundo. **Christus** passus est pro nobis vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius. Secundo habuit grande spectaculum**

quod notatur per hoc quod dicitur. quia vidit celos apertos. **Aperte** namque videt quod rex glorie et tota curia celestis stetit videre militem dimicantem. **Iste** spectaculum nos attendere debemus: quia nos aspiciat christus: angeli et omnes sancti eius. sicut dicit apostolus. **i. Cor. iii.** Spectaculum facti sumus mundo angelis et hominibus. Tercio habuit coram se regem oppositum. grande premium promittendo. quod notat cum dicitur **Gloriam dei.** Nam sicut **Gregorius** dicit. Consideratio premium minuit flagella. Nos etiam in tribulatione positi considerare debemus quod nobis celeste premium apponit quod debet vincens habere. et infernale supplicium debetur succubentibus. et quod apposui tibi aquam et ignem: ad quod volueris appone manum tuam. Quarto habuit grande auxilium. id est christum adiuuare paratum quod notat cum dicitur **Et Ihesum stantem a dextris virtutis dei.** ubi dicitur **Glossa.** quod stare pugnantis est causa adiuuandi. Recte stare a dextris vidit quem inter persecutores habuit adiutorem. Nos etiam in tribulatione positi considerare debemus quod non solum pugnamus: sed deus pro nobis. Unde **Psalms.** Cum ipso sum in tribulatione. Hoc etiam figuratum habemus. **Exodus. xiiii.** ubi legitur quod cum filii israel egressi essent de terra egypti et venissent ad mare rubrum et vidissent egyptios pro se insequentes: clamauerunt ad moysen dicentes. Numquid non erant nobis sepulchra in egypto quod nos eduxisti ut hic interficiamur gladio. Quibus respondit moyses. Nolite timere. dominus enim pugnat pro nobis et vos tacebitis et statim percussit mare virga et diuisum est et sicco pede transierunt. Quos cum insequerent egyptii submersi sunt. **Glossa.** Per filios israel nos christiam significamus. Cum volumus fugere de egypto. id est de malo statu vite vel de tenebris peccatorum: tunc insequit nos pharao. id est dyabolus cum suo exercitu. Sed cum

iam videt nobis q̄ non possumus ei resistere. tūc moyses r̄o est p̄dicatōr dicit nobis. Nolite timere. q̄ deus p̄ nobis pugnabit. Hostes in mari. id ē in inferno submergēdo. ⁊ nos in terram p̄missionis sc̄z in regnum celorū introducimur. Tota etiam curia celestis nos adiuvat pugnādo p̄ nobis. **V**nde psalmista. Leuaui oculos meos in montes vnde veniet auxiliū mihi. **H**oc etiam figuratum habemus n̄. **R**e. vi. vbi legitur q̄ cum quidā rex obsidisset vnam ciuitatem in q̄ helise⁹ p̄pheta erat qui habebat vnū puerum qui sibi seruebat. qui cū vidisset exercitum magnū antecedentē dixit. **V**e nobis domine. **C**ui respōdit p̄pheta. **N**oli timere. plures enim nobiscum sūt q̄ cum illis. **E**t aperuit domin⁹ oculos pueri ⁊ vidit montem plenū exercitu celestis curie qui sedebant sup igneos equos ⁊ currus quos miserat domin⁹ in adiutorium populo suo. **Q**uinto habuit forte ⁊ grāde refugium. sc̄z ipsum celum q̄ vidit apertum ⁊ ad q̄ debebat refugeret ⁊ ab hostib⁹ esse tutus. ⁊ c̄. **E**t sic pt̄z p̄mū. **S**ecūdo beatus Lucas de scribit passionis sue occasionē. que quidē fuit ex eo q̄ veritatē p̄dicauit et q̄ vitia reprehendebat ⁊ q̄ multa miacula facebat. **N**on tm̄ signa fecit in vita: sed etiam multa fecit post mortē. **Q**uorū quedā ostēdebāt quāte fuit misericordie. q̄dā quāte fuit potentie: ⁊ q̄dā quāte fuit reuerētie. **F**ecit em̄ q̄dā miracula q̄ ostendebāt suam misericordiā. q̄ in multis tribulatiōib⁹ subuenit misericordit̄. sicut pt̄z in patre ⁊ sorore qui p̄pter pct̄m q̄d cōmiserant in matre tremorē mēbroz incurrerūt. **D**e quo refert Aug⁹. q̄ eāt q̄dā nobilis dñā q̄ habebat decē filios quorū septē erāt mares ⁊ tres femelle. quodā vice cū mater ab eis offenderet maledictionē precabat̄.

subito oēs tremorē mēbroz sūt percussī. qui cū suoz oculos nō ferentes p̄ totū mūdum vagari ceperunt quorū duo. s. frat̄ ⁊ soror dū yp̄ome ecclesiā beati stephani intrarēt. mltis p̄ab⁹ ambo osecuti sunt sanitatē. **P**ietas sua in hoc apparuit q̄ etiam p̄ suis lapidatorib⁹ flexis gēmbus orauit: sed p̄ se orauit stādo. **S**ecūdo fecit q̄dā miracula q̄ ostendebāt suā potentia. **I**psē em̄ habuit posse sup insensibilia. sicut sup celū quod suis meritis apertū est in sua passione. **I**tē sup terrā qm̄ in inuētionē sui corpis fecit eā tremere. **I**tē sup aerē: q̄ cū siccitas magna esset tūc multa pluuia descendit de aere suis meritis. **I**tē super aquā: q̄ sicut legiē in translatione sui corpis. **A**lexāder senator cum vxore sua adijt iherosolimā ⁊ beato stephano oratorium ostendit. ac post obitū suū iuxta eius corp⁹ se fecit sepeliri. **E**uolutis septē ānis Julianavrox sua in patriam suam volens redire corp⁹ viri sui volens secum ferre. **Q**uod cum ab ep̄o multis p̄ab⁹ postulasset. **E**p̄s loculos argēteos ptulit dicens. **R**escio q̄d ex istis loculis sit viri tui. **E**t ipsa ait. **E**go scio. ⁊ impetum fecit. aplexata ē corp⁹ beati stephani. **S**ic ergo cū putauit acapere corpus viri sui. recepit ex casu corpus beati stephani. **C**ū autē nauim intrasset cū corperymni suscitātur āgelia: ⁊ clamabāt demones ⁊ suscitauerūt tēp̄tātē dicentes. **V**e nobis ⁊ q̄ stephanus nos viro vulnere verberat. **C**ū autem naute naufragium timerent inuocabāt beatū stephanū ⁊ otinuo apparuit eis dicens. **E**go sū. nolite timere. ⁊ statim tranquillitas facta ē. **I**tem habuit potestātē super corpora languida. q̄ in inuētionē sui sanctissimi corpis sexaginta hoies a suis languorib⁹ sanati sūt. **I**tē pt̄atē habuit sup demones. sicut pt̄z in filia **T**heo

doli obsessa de q̄ eieat demonē. Nec
 mirū si reliq̄e eius sūt tāte ptātis cū
 etiā res insēbiles in ei⁹ noie inueni
 ant̄ fuisse magne virtutis. sicut pan
 ni. flores. Nā sicut dicit Aug⁹. Cū q̄dā
 mulier esset defūcta. tunica beati ste
 phani sup corp⁹ defūcte posuerūt.
 et ptin⁹ sana surrexit. Flores etiam q̄
 sup altare beati stephani erāt positi
 et inde ablati et sup oculos cuiusdam
 mulieris cecē ipositi. statim q̄ fueāt ce
 ca visū recepit. Tercio fecit q̄dā miā
 cula q̄ ostēdebāt q̄ntē fuerit reueren
 tie. Eius nāq̄ corp⁹ in reuerētia ipse
 de⁹ habuit. āgeli. apli. et etiā spūs
 maligni. et etiā mortui. De⁹ quidē in
 reuerētia habuit eius corp⁹: qz cū in
 vili loco iacuit: de⁹ ipsū maifestauit
 et in mōte syon sepeliri fecit. Item an
 geli ipsum in reuerētia habuerūt. Nā
 cū eius corp⁹ per mare cōstantinopo
 lim duceret: angeli celestē melodiā
 sup ipsū cantare auditi sūt. Postmo
 dum vero cū de cōstantinopoli romā
 esset trāslatum. vox angelica audita
 est. O felix roma q̄ corpus laurentij
 hispani. et stephani iherosolimitani
 in vno clauis nauisoleo. Itē ipsū in
 reuerētia habuerūt apli. Demon ei
 clamauit per filiam theodosij dicēs
 hec v̄ba. Nisi stephan⁹ romam ve
 niat. non exibo. qz sic ē voluntas apo
 stolorum. Item in reuerētia eum ha
 buerūt spūs maligni. Nam eius san
 ctitatem confitebantur. cum em̄ cor
 pus eius cōstantinopolim deferret. clā
 demones clamabant. Seru⁹ dei quē
 lapidabāt iudei venit. Cū etiā corp⁹
 eius p̄mo romam remisset. et in eccle
 sia beati petri ipsū reponere vellent.
 demon q̄ de filia theodosij exiuit. cla
 mauit dicēs. Frustra laboratis hic qz
 apud fratrem suū laurentiū sibi sedem
 elegit. Ipsū etiā in reuerētia habueit
 mortui. Nā cū sepulchz bti laurentij
 fuisset aptū. mox laurenti⁹ in lat⁹ se

cōuertit et medium sepulchz bti ste
 phano reliq̄t. Et iō nos ipsū hōrare
 debem⁹ qz nos iuuare pōt in oib⁹ ne
 cessitatib⁹ p̄stāte dño nostro

¶ De scō Johē euāgelista. Ser. x.

Qui timet deū faciet bō. Eccl. x.
 xv. scz timore filiali. q̄si dicet
 Qui vult facere bō. dz ea fa
 cere in timore filiali et tūc erūt dño ac
 cepta. Scēdū autē ē qz multiplex ē ti
 mor. s. natural. human⁹. mūdān⁹.
 seruil. imical. et filialis. Bon⁹ autē ti
 mor⁹ ali⁹ bonus. ali⁹ malus. Ali⁹ nec
 bon⁹ nec mal⁹. Ali⁹ q̄ ad aliq̄d bon⁹
 et quo ad aliq̄d malus. Timor natuā
 lis ē q̄n aliq̄s naturalit̄ timet mortē.
 vel aliq̄d nociuū nature. Hūc timorē
 habet qlibet homo siue bon⁹ siue ma
 lus: qz naturalit̄ est hpiem timē mor
 tem. Et talis timor nō est bon⁹ neq̄
 mal⁹. qz p̄ talē timorē neq̄ hō mere
 tur gloriā neq̄ penā. Hūc timorē ha
 buit xps fm̄ eius humanitatē. Dicit
 em̄ Mat. xxvi. Appropinquāte autē
 hora passionis: exiuit ihesus extra ci
 uitatē et venit ad montem oliueti. et
 dixit discipul⁹ suis Sedete hic donec
 vadam et orem. Et iuit ab eis q̄ntū ē
 iact⁹ lapidis et cepit pauē et tedere et
 cōtristari et mest⁹ esse. Et positus ge
 nib⁹ orauit dicēs. Pat̄ si possibile est
 trāseat a me calix iste. Glo. Vt ver⁹
 hō timebat mortē. et fact⁹ ē sudor ei⁹
 tanq̄ gutte sanguinis decurrētis in t̄
 rā. Hūc timorē etiā habuit btūs Jo
 hānes euāgelista. Dicit em̄ Mat. xiiij
 Cūq̄ xps capt⁹ esset et ligat⁹ et duceret
 ad iudicē. adolescēs q̄dā. s. Johā
 nes seq̄bat eū amict⁹ sydone sup nu
 do corpore. et cum vellent eum iudei
 tenere relicta sydone in man⁹ tra
 hentū eū nud⁹ pfugit et sic naturali
 ter mortē timuit et in hoc nō peccauit:
 qz lz caro ei⁹ naturalit̄ mortē timēt. tñ
 spūs ei⁹ p̄mpt⁹ fuit cū xpo mortē su
 stinē. Dixit em̄ pat̄i antea. Parat⁹

sum tecum mori. Et hoc est quod dominus dixit. Spiritus quidam promptus est. caro autem infirma. Timor humana est cum quis de corpore suo timet ita quod potius peccaret quam mortem vel penam corporis sustineret. Iste timor semper malus est: quia peccatum aliquando est veniale et aliquando mortale. Veniale est quando homo potius vellet peccare venialiter quam sustinere mortem vel penam corporis. Sed mortale est quando homo potius vellet peccare mortaliter quam mortem vel penam corporis sustinere. Istum timorem habuit petrus quando propter terrorem vel timorem mortis mortaliter peccavit dominum negando. Et si in tali timore mortuus fuisset eternaliter damnatus fuisset. Sed dominus eum misericorditer respexit et ad penitentiam reduxit. Contra hunc timorem dicit dominus. Mat. x. Nolite timere eos qui occidunt corpus: animam autem non possunt occidere. timete autem eum qui potest occidere corpus et animam. et mittere in gehennam ignis. Exemplum in septem fratribus. ij. Machabeo. vij. Hunc timorem non habuit beatus Iohannes. Pro domino enim pati et mori paratus fuit. quia nullum tyrannum vel penam timuit. Legitur enim in sua legenda quod dominicanus imperator misit eum in dolium feruentis olei et dominus eum illesum custodiuit. Deinde in pathmos insulam relegauit ut ibi fame moreretur. Sed ibi eum dominus fouit et multa miracula ostendit. Nam eodem anno imperator occidit et Iohannes cum honore reuocatus. Cum autem per totam Asiam predicasset et multa miracula fecisset sacerdotes ydolorum seditionem in populo contra eum conatabant. Tunc trahebant eum ad templum dyane: volentes eum cogere ad sacrificandum. Orate autem beato Iohanne templum penitus corruit et ydolum est commu-

tum. Aristodemus autem pontifex seditionem conatauit. Cui Iohannes ait. Quid vis ut faciam tibi. ut placeas. Cui ille. Si vis ut credam in deum tuum dabo tibi venenum bibere. et sic nullam lesionem senseris: deus tuus verus est. Prius autem videbis alios mori ex illo veneno. Cui apostolus facit locutus es. Adducitur ergo duo vici damnati. qui cum bibissent venenum cito moriuntur. Tunc apostolus signum crucis supra signatum calicem fecit: et nullam lesionem sensit. Et ait Aristodemus. Si istos duos suscitaueris. sine dubio credam. Tunc apostolus tum eam super corpora mortuorum et dicit eam super corpora mortuorum et dicit. In nomine Iesu christi surgite: et sic factum est. Et pontifex cum omnibus suis baptisatus est. Et sic patet quomodo beatus Iohannes euangelista non habuit timorem humanum. Timor mundanus est quia homo nimis timet perditionem rerum temporalium. Ita quod potius vellet peccare quam perdere bona sua. Et ille timor etiam semper est malus. quia aliquando est peccatum veniale: et aliquando mortale. Veniale: quando homo potius vellet peccare venialiter quam perdere bona sua. Mortale est: quando homo potius vellet peccare mortaliter quam perdere bona sua. Hunc timorem habuit herodes: quando timuit amittere regnum et occidit omnes pueros quos simul occidere christum regem. Istum timorem etiam habent omnes homines qui timent perdere bona sua temporalia. qui potius periurant vel mentiuntur et similia contra deum committunt quam bona sua perdant. Istum timorem etiam adulescens ille habuit. De quo dicit Mat. xix. qui tristis abiit quando dominus ei dixit. Vade et vende omnia que habes et da pauperibus. Talem timorem non habuit beatus Iohannes qui reliquit omnia et secutus est christum. Nota

euāgelium **Mat. iij.** Ambulans ihesus iuxta mare galilee vidit iacobū zebedei et Iohānem frēm eius in mari cum nauī et cum p̄re suor et vocauit eos. Qui relictis omnib⁹ secuti sunt eum. Licet Iohes pauca reliquit tēporalia: tū multum reliquit q̄n volūtatē habēdi reliquit. **Timor** seruilis est q̄n aliquis cōtinet se a peccato p̄pter timorem pene infernalis vel tēporalis et non p̄pter deum. **Aug⁹.** Se rationabiliter se putat victorem peccati qui timore nō peccat: siue tēporalis pene siue future. **In** eo em̄ viuūt volūtas peccādi: et seq̄ret op⁹ si separet impunitas. **Talem** timorem habuit pharao qui tempore afflictionis timebat deum et p̄misit se deo velle obedire: sed cessante plaga dixit **Re** scio dñm nec dimittā israhel. **Timor** ille bon⁹ est quo ad hoc q̄ hominem trahit a peccō. **Sed** malus est quo ad hoc: q̄ non inducat hominem in vitā eternā. **Timor** inicalis est quando homo ex vna pte timet penam gehēne: sed ex alia pte deū timet: et timor ille bon⁹ est: sed nō perfect⁹. **Habet** autem duos oculos. s. dexteruz quo deum respiciat: et sinistruz quo infernū respiciat. **Sed** dyabolus conat̄ eruerē oculum dexteruz. **Et** ideo figurat⁹ est p̄. **Re. xi.** p̄ Raas qui erue volebat omnū oculos dextros quos capiebat. **Cupit** enim dyabol⁹ q̄ peccā dimittamus tñ p̄pter penam inferni sed nō p̄pter deum. **Timor** filialis est q̄n hō facit bona et vitat mala: nō p̄pter timorē inferni: sed ex caritate dei tñ. **Si** em̄ sciret se nunq̄sensituz aliquā penam neq̄ temporalē neq̄ eternā. **tamē** p̄pter reuerētiam et caritatem dei quā hz ad deum. **vellet** sibi cauē a peccō sicut fili⁹ qui hz dulcē p̄rem. q̄ si sciret se nullam offensionē recepe. tñ ex caritate timet p̄rem suū offēdere. **Et** ille timor p̄fect⁹ est. **Et** de illo

dt̄ psal. **Time**te dñm d. s. a. e. **Timor** ei ille manebit p̄ hāc vitā. **Vñ** ps. **Timor** do. scūs p̄ma. i. secur. et c. **Hūc** timores. s. filialē habuit bt̄us iohes euāgē. q̄ deū ex toto corde suo dilexit. **Qd̄** p̄tz i hoc. q̄ p̄rem suū et oīa q̄ hūit vel hēre potuit p̄pter deū deliqt̄. **spōsā** suā dimisit et sibi adhesit et p̄pter eū mori par⁹ fuit. **Jo. xv.** **Quo** tē caritatē nemo hz vt aiām suā q̄s ponat p̄ amicos suos: et q̄ xpm̄ ex toto corde dilexit. **Ipsē** em̄ diligētes se diligit. **Pro. viij.** **Ego** diligētes me diligo. **Quā** dilectionē xps̄ i multis oñdebat bt̄o iohi. **P̄rio** q̄ eū in sua trāfiguratiōe spālīe assūpsit et gl̄am suā sibi demonstrauit. **Secdo** i hoc q̄ eū finalē sup̄ peccō suū recumbē fecit. et ibi fōtē dīne sapie eū potabat. et tñ de eo hausit q̄ sup̄ oēs scōs d̄ trinitate et d̄mitate altī disputant: q̄n dixit. **In** p̄na. eāt v. et c. **Tercio** q̄ sibi secreta p̄ditōre suū oñdit. **Quarto** q̄ eū i frēm elegit: q̄n sibi m̄rem suā tribuit dicēs. **Ecce** mat̄ tua. **Ad** mat̄rē aut̄ dixit. **Ecce** fili⁹ tu⁹. **Jo. xix.** **Quō** ex eo q̄ nō cōi morte: s. spālī ipsū mori voluit. **Cū** ei non agitano uē ess; **ānoz** apparuit ei dñs cū discipul̄ suis dicēs. **Veni** dilex̄ ui ad me q̄ tps̄ ē vt i mēsa mea cū frīb⁹ tuis epuleris. **Surgēs** at̄ iohes cepit ire. **Cū** ait dñs **Dīca** die venis ad me. **Veniēte** at̄ die dīca oīs ppl̄s cōueit in eccia q̄ erat in noīe ei⁹ fabricata. **Tūc** a pullox̄ cātu p̄dicauit eis fidē. **hortās** eos vt i fide essent stabiles et in mādatis dñi feruētes. **Postea** fo uēā q̄dratā iuxta altare iussit fieri et terrā extra ecciaz p̄na descēdēsq̄ i fo uēā expālis ad deū maīb⁹ dixit. **Inui** tat⁹ ad cōiuiū tuū ecce v̄io. grās agēs: q̄ digt⁹ es me ad tuas epulas inuitare. **sciēs** q̄ ex toto corde meo desidero te. **Cūq̄** orōnez feciss; tātā lux sup̄ eū emicuit q̄ null⁹ i eū respi

et potuit. Recedente autem illo lue fo-
uea plena mana inuenit. et qd de cor-
pore eius sit: de nouit. Rogem?

De eodem Sermo xi.

Dilectus meus mihi et ego illi.
Cati. ij. Ista uerba potest esse christi
loquens de seculo iohanne euangeli-
sta. Dicit ergo. Mihi et ego illi: sum
spali amore diuictus. Ipse enim iohannes spali-
ter dicitur discipulus quem diligebat christus.
Circa istam dilectionem christi ad iohannem de
duobus quare possumus. Primum quod fuit causa
quod christus iohannem in tantum dilexit. Secundo quod
fuerunt signa dilectionis. Circa primum sci-
endum est quod tres fuerunt cause dilectio-
nis christi ad iohannem. Primum fuit puritas
ipsius. Cum autem christus sit candidior etne lucis
et speculum siue macula. ut dicit Sap.
vii. Ergo diligit puritatem et mundiciam
Pro. xxiij. Qui diligit cordis mundici-
am. habet amicum regem. quod iohannes habu-
it puritatem. id est a christo spalius diligi me-
ruit. Secunda causa quod christus eum dilexit fuit
eius accelerata conuersio. Ipse enim in sua
uirtute ad christum fuit conuersus quod domino
est valde gratum. Rursus legitur quod christus alii
cui seni ostendit talia signa amoris que ostendit
beatus iohannes. Unde legitur quod christus uocauit
iohannem uolente nubere de nuptiis uolens
eum in uigilate conseruare. Unde quod tunc di-
misit delectationem carnalem et secutus
erat christum. id est plus ipsum aliis apostolis di-
lexit. Tercia causa est ipsius feruens dilectio
Ipse enim christum feruens dilexit. Unde a di-
lectione christi ipsum nullus auertere potuit.
Unde legitur quod per penthecostem diuisis apo-
stolis iohannes in asiam est profectus ubi ec-
clesias multas fundauit. Domicianus
igitur imperator intelligens eius famam uolens
eum a dilectione christi auertere in uoluit fer-
uentis olei an portam latinam mittere iussit
Ille autem illesus inde exiit. quod dilectio
quam habuit ad christum feruorem olei exstinguit.
Vides imperator quod nec sic a predicatione
nominis christi ihesu cessaret nec ipsius a
dilectione ihesu christi auertere posset.

eum in pathmos insulam misit in exilium
ubi solus degens apocalypsim scripsit
Mortuo autem domiciano ephesum re-
dijt. Cum autem urbem ingrederetur. drusiana
na eius dilectam mortua ferebatur. Pariter
eius dixerunt. Iohannes ecce drusiana
efferim mortua. Quid enim tuum desi-
derabat aduentum dicens. Quod si uiderem
apostolum dei antequam mori. Ecce tu ueni-
sti et te uide non potuit. Tunc iohannes
iussit feretrum ponere corpus solui dicens
Dns deus meus resuscitet te drusiana.
Et uade in domum tuam et para mihi re-
fectionem. Statim illa surrexit et cepit
ire sollicita de iussione apostoli. Et sic
per primum. Secundo uidentur est que
fuerunt signa dilectionis christi que iohannes
ostendebat que multa fuerunt. Primum
signum amoris consistit in reuela-
tione secretorum suorum et illud signum
christus ostendit iohanni cui sua secreta re-
uelauit. Ipse enim existens adhuc in
carne. et super altitudinem celi penetra-
uit. chorosque angelorum transijt. et id ad
le comparat que altius omnibus auium uo-
lat. Sic iohannes euangelista Ipse ei
interfuit secretis actibus christi. Secundum
signum consistit in exhibitione honoris
Solent enim amici se inuicem honora-
re uel honorem impendere. Maximum
enim honorem sibi reputauit ysaias
quando christus fecit eum prophetam suum. Lu-
cas quando fecit eum euangelistam su-
um. Laurentius quando fecit eum martirem
suum. Augustinus quando fecit eum con-
fessorem suum. Agatha quando fecit eam
uirginem suam. In beato iohanne hec
omnia inueniuntur. Tertium signum consi-
stet in ostensione familiaritatis. et illud
ostendit christus iohannem quando super pe-
ctus suum recubuit in cena. Quod dilectio
ammitenda. iohannes maior matris natos
mulierum. Et baptista non audebat eum
tagere ipso iubente: sed iohannes eu-
gelista confusus de dilectione eius in pe-
ctore ipsius habet. Quartum signum est in

largitione donoz. Solent em̄ amia
sibimūicē fūire ⁊ grata dona tribuē
Illud etiā signū xps iohāni ostēdit.
quando maiore thesaurū quē habuit
scz matrē suā sibi cōmēdauit dicēs.
Ecce mater tua. Tūc em̄ oblit⁹ erat
suis vulnerib⁹ quādo matris ⁊ dile
cti sui iohānis recordabať. Vñ non
dixit seru⁹ vel cōsanguine⁹ tu⁹. nec
dixit ecce domina tua. qđ quidē ma
gnū fuisset: sed dixit. ecce mat tua.
Quintum signū amoris cōsistit in di
ligētī cura ⁊ ab omni lesione conser
uare: solēt ei amia se inuicē defendē
et mutuo custodire. Illud em̄ signū
xps iohi oñt. qz ipsū custodiuit ab oī
labe mōlis pcti. Etā a corruptione
carnis custodiuit insup a dolore mor
tis. **S**extū signū amoris fuit in solli
ta uisitatione: solēt em̄ amia se inui
cē in necitate uisitare. Illud signum
xps iohi oñt qz in maiori necitate. s.
in morte ipsū uisitauit. **M**agnū signū
amoris esset. si alicui āgelū mittēt de
us. mai⁹ si oēs āgelos mitteret. max
imū si ipsemet ueniret sicut ad mtrēz
et dilectū suū iohannē. **A**paruit nā
qz caro suo iohāni cū angelis suis di
cēs. **V**eni dīcē mi ad me: qz tps est
vt cū fratrib⁹ tuis in mēsa mea epu
leis. **S**urgēs autē iohānes cepit ire
Cui dñs. **D**ie dñca ad me uies. **E**t
cū hoc dñs dixisset in celum recept⁹
est de⁹. **V**eniēte dñca die in ecclesi
am uenit ⁊ a pmo gallicātu agens
miseria dei vsqz ad hozā tertiā.
Post hoc iussit fodere foueā quadza
tā. ⁊ missa celebrata descēdit in eam
dicēs. **I**nuitat⁹ dñe ihesu ad tuū cō
uiuū uenio grās tibi agēs. qz me ad
tuas epulas dignat⁹ es inuitare. **S**e
ebas qz ex toto corde desiderabā te.
Vidi facē tuā. ⁊ qsi de sepulchro
suscitat⁹ sum. **A**perti mihi ianuā uite
et perduc me ad cōuiuū tuū. **T**u es
em̄ xps fili⁹ dei uiui. **E**t cū hoc dixissz

lux immēsa cecūfulsit eū: ⁊ qsi requi
escēs in foneā intrauit. in q post de
cessum luminis nihil aliud inuentum
fuerat nisi manna q hodierna die ad
huc ibidē apparet. **S**eptimū signum
amoris qđ sibi xps oñt. erat potētia
miraculoz. **I**psē nāqz habuit ptātez
sup creaturas: sup demones: super
mortē ⁊ sup elemēta. **S**up demōes
qz eos de corpib⁹ hoīm eijciebat. **L**e
git em̄ qz p tactū uestimēti sui demo
nes expellebant ⁊ infirmi sanabant.
Habuit etiā ptātem sup creaturas.
Vñ legit qz duo iuuenes diuites uē
ditis omnia q habebant dederūt pau
perib⁹ ⁊ secuti sūt aplm iohāne euā
gelistā. **C**ōtigit autē qz cū ciuitatem
intraēt uiderunt quosdā de suis ser
uis serias idutos ⁊ cōtristati sūt val
de. **Q**d intelligēs apls ait. **V**ideo vul
tus uestros contristatos. **V**ñ uultis
oia uestra retrahere afferte mihi uir
gas ⁊ lapides minutos de litore ma
ris. **Q**ue cū oblata essent inuocato
noīe dñi uirge cōuerse sūt in aux ⁊
lapides in gēmas ⁊ dedit eis dicens
Modo ite ⁊ pbate si puri aurū ⁊ gē
me fuerint. **Q**d cum pbatū fuisset.
ait aplus. **I**te ⁊ redimite q uendidi
stis: qz pma celoꝝ amisistis. **H**ec ⁊
his similia dicente aplo afferebat iu
uenis qdā qui. xxx. dies cōsederat cū
uxore sua. q erat mortu⁹: ⁊ erat tā
tus luct⁹ qz iohānes fleuit cū eis. ⁊
lōga orōne alta uoce dixit. **S**urge iu
uenis nūcia istis quantā glām amise
rūt ⁊ quatā penā pmeruerūt. **E**t sur
gēs iuuenis grās egit dño ⁊ aplo ⁊
increpauit apostatas ⁊ ait. **V**idi an
gelos uīdos flētes ⁊ āgelos sathane
gaudētes. **R**ogate aplm: vt det u
bis remā. **H**oc dicto ipsi cū toto po
pulo pstrauerūt se in orōe ante apo
stolū. **A**pls uero p. xxx. dies eis peni
tentā instituit. aux ⁊ gēmas impo
res natuās ouertit ⁊ i grām dei eos

recepit. Itē habuit ptatē sup mortu
os. Vñ legiē de eo q̄ cū ab exilio re
uocat⁹ fuisset: et ephesū intraret dūsi
ana ei⁹ dilectrix mortua effēbat. vt
sup. Itē hūit ptatē sup elemēta. Vñ
legiē de eo q̄ cū euāgelia scribēt. ro
gauit deū vt nullas aeris molestias
patereēt. Qd factū ē qz i pluuia sedit
et scripsit et nihil sibi pluuia nocuit.
Vnde adhuc hodie eodem loco reue
retiam seruat elemēta: qz nec pluit
nec mingit. nec vēt⁹ sūt ibi. neqz aliq̄
impedimēta aeris. Rogem⁹

De Innocētib⁹ Ser. xij.

Sine macula sunt aī thronū
dei. s. isti pueri quoz hodie
meōriā agim⁹ Apoca. xij.
Quicūqz voluerit cū istis pueris esse
ante thronū dei v⁹ i mūdo viuē sine
macula. Debz autē esse sine ēp̄lica ma
cula. s. cordis. oris. et opis. Macula
cordis ē mala delectatiō i cordib⁹ im
mūdis q̄ maculat faciē aīe corā deo.
Job. xi. Si nō pmāserit i tabnaculo
tuo iusticia. i. corde tuo mala delctā
tio. tunc leuare poteris faciē aīe tue
ad deū sine macula. Macula ista ma
le cogitatiōis ita deformat faciē aīe
qz spūs scūs nō delectat hītare i ea.
Spūs scūs affect se a cogitatiōe ma
la. vt d^r Sap. i. Que sūt sine intellectu
Et corripieēt. i. expelleēt a supuemēte
imq̄tate. vñ Jhē. Vsqz quo morabun
tur i te cogitatiōes noxie. Rotant d^r
morabunt^r qz cogitationes q̄ remūt
cōtra volūtate osensus. nō maculāt
aiam: sed q̄ morā faciūt cū delectatiō
ne et placētia. Legiē em̄ de scō Per.
qz cū semel in oratione multū fleret.
cogitatio vane glorie cepit labi i cor
de ei⁹ qz cepit cogitare itra se. Vtinā
starēt frēs tuū et viderēt qz tm̄ flēs.
haberēt te p̄ scō viro. Postea ad se
reuerfus ingemuit et dixit. Deu oīa
lō mea p̄t vanā glām amisi: et dixit
ei angel⁹. Bernarde. Non oīa amisi

sti: sed hec ē puḡ beatorū qn̄ aliq̄s bō
na facit opa nō p̄pter vanā gloriā
si tūc aliquis motus vane glorie sur
rexit cōtra eum debet puḡre: et p̄ il
lā nō p̄det bona sua opa: sed augenē
p̄pter pugnam. Qui autem nō p̄bet
cōsensum malis cogitationib⁹: non
maculat aiā suā: sed cōmēdat eā
dñs dicens. Tota pulchra es amica
mea et macula nō est in te. Cāti. iij.
Secdo debem⁹ esse sine macula oris.
Macula oris ē mendaciū et detractio
Vñ legiē de istis pueris In ore eoz
nō ē inuentū mēdaciū. sine macula
sūt ante thronū dei. Detractor autē
oris maculat os suū ad modū porci.
Si porc⁹ viderit flores et lutū. atq̄ po
nit os suū in lutū q̄ ad flores. Sic de
tractor si viderit de pximo suo bonū
et malū. silet bonū et malū semp̄ rea
tat. Cōtra hys d^r Sap. i. A detractio
ne parate lingue. quasi diceret. No
lite maculare linguā p̄ detractiōne
Cum talib⁹ malis porcis nō habitat
spūs sanct⁹: sed dyabolus. Vnde di
xit legio demonūm. Dñe si enas nos
mitte nos i porcos. Et sic factū ē vt
d^r Mar. v. et Mat. viij. Et tales ma
ledicti sunt a dño. Sap. xxvij. Sufur
to et bilinguis maledict⁹ est. multos
enim turbauit pacem habētes. Hoc
figurat dñs. Numeri. xij. Cū maciā
que moyfi detraxerat lepra passit: et
iussit eam separari extra castra. Sic se
parabuntur detractores a coione bo
noz. Exēplū. Senex qdā vidit frēs
simul stātes et colloq̄ntes. quādo lo
quebātur de bonis. vidit angelū stā
tem in medio eoz manib⁹ plaudētē
quando vero de malis loquebant^r vi
dit immūdos porcos int̄ eos stātes
et eos maculātes. Et cū itē a detra
ctiōibus cessarent et de bonis loque
rētur. vidit porcos recedētes et remi
entes āgelos et plaudētes. Tercio de
bem⁹ esse sine macula opis. Macula

operis est peccatū opationis .i. **Thi.**
vlti. **Pre**capio tibi vt serues mādata
dei sine macula **Q**uod peccatū maculat
hoies dicit psal. **C**orrupti sūt et abomia
biles facti sūt in iniquitatibus suis.
Tre. m. **Dem**igrata ē sup carbones
faces eoz .i. faces oim peccatoz.
Anima est imago dei. **Q**uī ergo ani
mā suā maculat tm̄ deuz offēdit ac si
aiam. i. facē suam in lutū p̄neret.
Job. xxxi. **S**i manib⁹ meis .i. opib⁹
meis adhexit macula seram et ali⁹ cō
medet. q. d. **S**i opera mea fuerit ma
culata. i. criminosa non p̄sunt mihi
omnia bona q̄ facio et elemosine q̄s
semino. qz omnia q̄ facim⁹ quādiu su
mus maculati pctis. amittim⁹. **L**auē
mus ergo maculas pctōz aqua lacri
maz si stare velim⁹ cum pueris istis
ante thronū dei. **S**ic fecit bēa maria
magoalena. **Gre.** **Q**uia turpitudinis
sue maculas aspexit. lauando ad fon
tem misericordie curauit. **S**i etiam
hoc fecerim⁹ sup niuem albi erim⁹.
Rogem⁹ et c.

De eisdem. Sermo. xij.

Ubi sup monte syon agnum
stantē et cum eo centū q̄ora
ginta q̄tuoz milia. **Apo.** xij
Consuetudo ē duā quādo visitant
remotas ptes q̄ tūc secū ducūt pala
tinū et cancellarium p̄pter familiari
tatē. pueros ad solaciū. **E**odē modo
dux celi volēs remotas ptes visitare
scz terram q̄ a celo distat tm̄ spaciuz
quantū per septē milia ānoz ire pos
set et quolibet die p. xl. miliaria die
tam facēt. vix em̄ tanto spacio illuc
hō veniret fm̄ phos. **D**ux em̄ noster
palatinū habuit. s. beatū stephanuz
et cācellariū suū beatū iohem. et pu
eros suos. s. innocētes quoz festum
hodie agimus ad quoz gloriā in ista
epistola tria notare possum⁹. **I.** ipso
tū innocētiam quā habuerūt. penam
quā sustinuerūt: gloriā ad quā pue

nerūt. **I**pson gl'a notat ex loco. qz i
mōte syon in quo est hereditas dei.

De quo monte dicit **Exo.** xv. **I**ntrodu
ces eos et plātabis in mōte hēditatis
tuē firmissimo habitaculo q̄ dicit mōs
syon. i. speculum. ibi em̄ speculamur
dilectissimū creatorem nostz. qz fa
cie ad faciem eū videbim⁹ qd modo
non videm⁹ nisi per fidē. **V**ic ē enim
mōs de quo dicit **Psal.** **Q**uis ascendet
in montē domini. **E**t qz isti pueri glo
riosi sūt in mōte illo. ideo securi sūt
ab hostib⁹ mentis et corpis in eternū
Itē eoz gl'a notat ex oratio. s. agni
vidi in quā agnum stantē in quo xpi
humanitas designat. in q̄ humanita
te totū eoz gaudium consistit. in quā
ipsi et angeli desiderāt p̄spicere. **I**stū
agnum desiderabāt sei p̄es dicētes.
Emitte agnum tuū dñe dominatōrē
terre. **S**ecūdo notat eoz pena cū dicit.
Un empti sūt de terra ex hoibus .i. re
dempti sūt a culpa in qua nati fuerāt
et hoc p̄ioso sanguine suo in quoba
ptisati sūt. quoz pena cōmendat: qz
p̄imi fuerūt **I**psi enim sūt p̄thomas
tires ecclesie: qz oēs alios martires
precesserūt. vnde **Aug⁹** vocat eos s̄a
ctos martires eccle. qz p̄mi martires
sūt. **I**tē cōmendat eoz pena. qz loco
xpi passi sūt. xps ei ad perdendū q̄re
bat: et ipsi ei⁹ loco infliciebant. **V**n
legit qz magis venientibus ihrlm et
de ortu noui regis sciscitātib⁹. **h**ero
des hoc audiēs turbatus est ne aliq̄s
nat⁹ esset qui eū tanq̄ inuasorē reg
ni repelleret a regno. **R**ogabat igitē
magos vt eo inuēto sibi renūciarēt
simulās se velle adorare quem vole
bat occidere. **V**idēs igitē qz illusius es
set a magis qz ad eum non essent re
uersi. de morte pueroz qui erant in
bethleem: cepit cogitare vt cū eis
quem timebat occideret. **A**d admo
nitionem autem angeli. ioseph cum
puero et matre ei⁹ fugit in egiptum

ibiq; septē annos permāsit. Interea herodes a filiis suis ad cesarē citatur. Cūq; pater cū filiis corā cesare disputaret. diffinitū est vt filij patri in oibus obedirent. Rediēs ergo occidit oēs pueros qui erāt in bethleē ab infantib⁹ duoz; annoz; vsq; ad pueros vni⁹ noctis. Et tunc impletū est qd dictū erat p̄ p̄phetā Iherē. in. Vox i rama audita est plorat⁹ ⁊ ululatus mult⁹. Rachel plorans filios suos .i. vox piar; matrum. Tercio notat̄ eorum innocētia cū subdit̄. Vñ sūt qui cum mulierib⁹ nō sunt coinq̄nati. v̄ gines em̄ sunt. In quo exprimitur eorum mundicia triplex. s. carnis. cordis. ⁊ oris. Non em̄ in carne habuerūt immūdiā qz cū mulierib⁹ nō sunt coinq̄nati. Rec̄ i ore fallaciā qz in ore eoz; nō ē inuentū mendaciū. Rec̄ i corde maliciā habuerūt qz sine macula sunt ate thronū dei. Sicut em̄ macula ē turpis in facie. sic peccatuz in oīcia. Valde em̄ deformat hominē apud deū. Quī ergo volūt cū seīs innocentib⁹ habitare in celo. debēt hic lacrimas suas lauare p̄ p̄mā. Vnde Exo. xxx. legit̄. qz ante templū facta fuit piscina q̄ dicebat̄ eneū ⁊ erat circumdata a speculis mulier; ⁊ sacerdotes se lauātes in mari eneo a macula et in speculo se oīderātes vt sic mūdati templū intrarēt. Nos q̄ intraturi templū celeste mūdem⁹ nostrā cōscientiā a maculis peccatoz;. vt valeam⁹ cum sanctis innocētib⁹ intrare illud perpetuū templū. Qd̄ nobis p̄ stare dignetur.

V De scō Thoma Cantuariēsis.

Sermo. xiiij.

Vsq; ad mortē certauit p̄ iusticiā dei. Et dñs p̄ eo expuguit inimicos suos Ecclē. iij. Verba p̄dicta bene cōueniūt beato Thome martiri. In quib⁹ notat̄ tria. Primo certaminis causa. Ibi p̄ iusti

cia. Secūdo certaminis cōstantia. ibi vsq; ad mortē. Tercio certaminis victoria. ibi ⁊ domn⁹ p̄ eo expuguit inimicos suos. Circa primū nota qz homo quatuor habet inimicos cōtra quos debet certare. Prim⁹ est caro ppria que nōs impugnat p̄ malas concupiscentias. Gala. v. Caro em̄ concupiscit aduersus sp̄m. Caro ei concupiscit bene comedere. bene bibere. molli⁹ vestiri. ⁊ diu dormire. et luxuriari. que oīa sunt cōtra salutē aīe. Contra hoc debet homo certare p̄ cōtinentiā. p̄ ieiunū. p̄ vigilias p̄ orōes. p̄ disciplinas. ⁊ asperitātē vestiū: qm̄ em̄ delicias carni nostre dam⁹. gladiū hosti nostro tradim⁹. Et qm̄ delicias ei subtrahim⁹ hosti nostro gladium auferim⁹ ⁊ eū supam⁹. Corin. ix. Oīs q̄ in agone contendit ab oib⁹ sibi nociuis se abstinet. Hoc modo certauit iste sanct⁹ thomas. Vñ legit̄ de eo sic. Cū in curia regis anglie cōsisteret ⁊ qdā fieri cōtra deum ⁊ iusticiā dispōm̄ cōspicēt. curiā deseruit ⁊ ep̄o Cantuariēsi adhaesit. Sed ad p̄ces ep̄i cancellari⁹ regis factus ē ⁊ rex eū in ep̄m licet multum remittentē sublimari p̄curauit. Tunc subito in alter; vitium mutat̄ ⁊ carnē alio ⁊ ieiunio ⁊ castigationib⁹ macerabat. qd̄ tñ occultabat sub veste decētī qz hoib⁹ non apparēt. Btā virgo maria legit̄ suū alio cōsuisse. Cum em̄ sacerdotē quendā suspēdisset ab officio suo eo qz nō sciret nisi tm̄ legē vnā missam de btā v̄gie maria. beata v̄go maria apparuit sacerdoti dicens qz iret ad eū ⁊ dicēt. qz illa p̄ cui⁹ amore missam celebrare cōsueuerat. camisiā suā cōsuisset sibi et in tali loco eā inueniret. ⁊ setā rubēā de q̄ illā cōsueuerat illic reliquis; Qd̄ audiens ep̄s ⁊ ita inueniens. sacerdotē suo officio restituit ⁊ illd̄ secreta haberi p̄cepit. Sic ergo p̄t qz

iste sc̄us thomas p̄mū hostē .s. carnē
 viat sua castigationē. sic et nos facē
 debem⁹. **S**ecūdus hostis est mūdus.
Iste em̄ impugnat nos p̄ auariciam.
Omnes em̄ mūdi amatores cupiunt
 ditari aut exaltari et dñari. et ista o
 mnia sūt cōtra salutē aīe. p̄. **Thi. vi.**
Qui volūt diuites fieri cadūt in tēp
 tationē et in laqueū dyaboli et in desi
 deria multa inutilia et nociua q̄ mer
 gūt aiām in interitū. **Eccī. viij.** **Q**ui
 tos poidit argentū et aurū. **C**ontra
 hūc certādum ē p̄ contēptū rerū mū
 danarū et dignitatū. **Deb. xij.** **P**epo
 nētes omne pond⁹ rerum. sc̄z bonorū
 temporalium. curram⁹ ad perpetuū no
 bis certamē sc̄z contēnēdo terrena.
 quorū concupiscētia impugnt nos mū
 dus. **S**ic fecit iste sanct⁹ thomas licz
 ep̄s est et dñs. tamē non sibi: s̄ pau
 perib⁹ xp̄i diuitias cōseruauit. **R**am
 legiē de eo q̄ multas elemosinas fa
 ciebat quotidie: qz paupes iūtabat
 et pedes eorū abluēbat curuatis gem
 bus et necāria mēse eis ministrāuit.
 et datis cuilibet quatuor argētreis eos
 remittebat. **E**t qz paupes p̄pter xp̄m
 recipiebant xps eum ecōuerso recepe
 voluit ut ptz. **L**egiē em̄ sic. **I**uuenis
 quidam defunctus miraculose reuiu
 sc̄s dixit qz vsqz ad supremū ordiez
 deduct⁹ esset vbi int̄ ap̄los sedem va
 cuam vidit et dictū est ei. **S**edes hec ē
 beati thome ep̄i. **S**ic ergo ptz qz p̄
 contēptū rerum mūdānarū contra
 mūdum certauit. et ideo sedem int̄
 ap̄stolos meruit. **T**erc⁹ hostis est
 diabolus qui impugnat nos diuersis
 temptacionib⁹ cui resistere debem⁹
 p̄ firmā fidē. p̄. **Jo. v.** **N**ec ē victo
 ria q̄ vincat mūdum fides nostra. **I**tē
 .i. **Pe. v.** **F**ratres sobrii estote et vigi
 late in orōnib⁹ vestris: qz aduersari
 us vester diabol⁹ tanq̄ leo rugiēs ar
 cuit querēs quem deuoret. cui resisti
 te fortiter in fide. **I**tē resistendum

est diabolo per ieiunū. orationem et
 humilitatē. **R**equiē dominica p̄ri. i.
 quadragesima. **I**n ser. **D**uct⁹ est ihs
 sus in desertū et c̄. **Q**uart⁹ hostis ē hō
 mal⁹ qui impugnat bonos et p̄sequit̄
 n̄. **Thi. iij.** **O**mnes qui pie et gloriose
 volūt viuere in xp̄o p̄secutionez pa
 tiūtur. **C**ausa aut̄ q̄re mali p̄sequū
 tur bonos: hec ē. **Q**uia boni detestan
 tur et dep̄hendūt vitā et opa malorū.
Amos .v. **O**dio habuerūt corripien
 tē in porta et loquentē p̄fecte abomi
 nati sūt. **Jo. vij.** **D**ixit ihesus discipul
 suis. **N**e autē odit mūdus. i. mundi
 amatores. s̄. mali. **Q**uia testimonium
 p̄hibeo de eis: qz opera eorū mala
 sūt. **C**ontra istū hostē. s̄. malū hōiem
 debet hō certare p̄ confidentiā in deū. ij
Parali. xx. **C**onfidentē state et videbi
 tis auxiliū dñi sup̄ vos. **I**osue. p̄: dix
 it angel⁹ iosue. **C**ōfortare et esto ro
 bustus et noli timē qz tecum est dñs.
Hoc mō certauit bt̄us thomas cōtra
 p̄secutores suos. **R**ā de eo legiē **T**ūc
 em̄ milites armati venerūt et vbi sit
 ep̄s inq̄sierūt. **Q**uib⁹ ille occurrens
 dixit. **E**go sū: quid vultis. **A**t illi. **V**e
 nim⁹ vt occidaris. **Q**uib⁹ ille. p̄ deo
 meo et p̄ iusticia mori pat⁹ sū. **S**i er
 go me q̄ritis ex pte dei oipotētis vob
 prohibeo ne alicui alteri noceratis.
 deo autē et beate **M**arie ac beato vi
 omisio et oib⁹ sanctis causam ecclesie
 mee cōmitto. **D**ns dictis caput eius
 impetit: corona p̄scindit̄ cerebz per
 pauimētū ecclesie spargit̄ et sic mar
 tir deo cōsecrāt. **C**um autem clericaz
 requiem eternam inaperēt. **S**ubito
 angeli affuerūt et incep̄erūt. **L**etabit̄
 iustus et c̄. **M**ulti aut̄ infirmi. claudi
 et ceca sanati sūt et mortui resuscitati.
Sic ptz quō bt̄us thomas constanter
 vsqz ad mortē p̄ iusticia certauit et
 coronā martirij p̄meruit. et dñs immi
 cos eius p̄ eo expugnauit. **V**n legiē
 qz in p̄secutores ei⁹ intātū vltio dīna

deseruit. ut alij digitis. alij dentibus frustrati discerperent. Alij paralytici et dissoluti. alij amētes effecti miserabili interierunt. Rogem?

De scō siluestro. Sermo. xv.
Quoniam placuerit dño vie hoīs inimicos ei⁹ cōuertet ad pacē. Prouer. xvi. In his verbis duo notant ad cōmendationē beati siluestri. Primum ē vite ei⁹ sanctitas. Ibi. Cū placuerit dño vie ei⁹. Scdm est scitatis ei⁹ vtilitas. ibi Inimicos ei⁹ cōuertet ad pacē. Verba ista bñ cōueniūt btō siluestro cui⁹ vie vite placuerūt dño et inimicū suū cōstātū nū cōuertit ad pacē eccie. Scēdū atq̄ multa sūt p̄ q̄ possum⁹ placē deo. Primum ē hospitalitas. Debreo. xij. Hospitalitatez nolite obliuisci. per hāc autē multi placuerūt dño. Abra hā q̄ hospitalitatis fuit meruit deū recipere in domū suā. vñ Nat. x. Qui vos recipit me recipit. Gre. Pēlate frēs kmī quāta sit virt⁹ hospitalitatis ad mensam vīam xpm recipere ut vos ab eo ad etna cōuiuia recipi valeatis qñ dicit. Hospes fui et collegistis me. remitte bñdicti p̄ris mei percipite regnū. Istā virtutē habuit beatus Siluester. Vñ legiē de eo. Cum esset infātul⁹ a Iustina matre eius. arino p̄bitero litteris imbued⁹ tradit⁹. Fact⁹ aut iuuenis hospitalitatē tota diligētia exercuit Vñ scūm thimothēū xpm p̄dicantē hospitez recepit qd̄ tñ alij pp̄t p̄secutionē non audebāt. q̄ cū fidē xpi p̄dicauit p̄ annū martij palmā adept⁹ est. Putās at tarquin⁹ p̄fect⁹. thimothēū multis diuitijs abūdasse a btō siluestro eas expetit iferēs ei minas mortis: s̄ cum vere cōperiss̄ thimothēū diuitias nō habuisse. siluestro p̄cepit ydolis imolari a crastina die eū tormētis interire. Cui siluester Stulte hac nocte morieris et etna tormenta sustineb. Sil

uester igiē carceri tradit⁹ et tarquin⁹ ad cōuiuū munit⁹. Cum ergo comederet os piscis in eius guttore versat⁹ et sic suffocat⁹. Siluester igiē de carcere liberaat⁹ et mortuo papa licet remitteret nutu dei in summū pontificē ē electus. Et sic p̄t q̄o p̄ hospitalitatē dō placuit Scdm p̄ qd̄ hō dō placet q̄ victima. Aug⁹. Nichil ē qd̄ nos deo ita caros et amabiles reddit sicut pietas. i. misericordia. Nāc enā cū omni diligētia studebat btūs Siluester. Vñ legiē Btūs siluester pontifex factus pauperū curā maxime habuit. Nam oim orphanorū viduarū et pauperū noīa scripta hēbat et oibus eis necēria ministrabat. Tercū p̄ qd̄ hō deo placet est fides. Eccle. i. Fides est deo bñplacita: q̄ sine fide deo placere ē impossibile Aug⁹. Sine fide ois labor vacu⁹ est Nāc fidē btūs Siluester cōstātissime defendit. Vñ legiē cū cōstantin⁹ xpianos p̄sequerē et ydolis sacrificare compellerē btūs siluester cū suis clericis exiit et in quodam mōte māsit. Cōstātin⁹ ergo lep̄ p̄cussus a multis medicis curare nō potuit. tādē ad cōsilia ydolorū adducta sūt tria milia puerorū. ut i eorū recētū sanguine balnearet et sanaret. Cū aut ipator ad locū balnei iret. occurrit ei multitudo mulierū q̄ resolutis crimb⁹ et scissis vestib⁹ ululabāt Cū ergo ita ipator intellexisset matres puerorū eē misericordia mor⁹ ad palacū rediit. Iussit ego mulierib⁹ pueros reddi et dona et vehicula infimita dari. Cū aut ista mīa deo placuit p̄t p̄ ea q̄ sequūtur. Sequētī aut nocte apparuerūt ei petr⁹ et paul⁹ apli dicētes Cū sanguine innocētē innocentē effūdē h̄rcuisti. missi sum⁹ a dño deo neō ihu xpo tibi dare remediū sanitatis. Siluester mōstrabit tibi piscinā in q̄ dum mergus fueris san⁹ eris.

Hanc ergo mercedē deo reddas . ut
 xpian⁹ fias . **C**uigilās autē fecit bea
 tū siluestꝛū adducī cū glōria . et benignē
 eū recipiēs quesitū q̄ fuissent dñj
 qui apparuerunt ei . Rñdit siluestꝛus
 nō eos esse deos . s̄ apostolos dei . **E**t
 cū vitā eorū exposuisset . ostēdit eis
 imagines eorū . Quas cōstantin⁹ opti
 me recognoscens credidit et baptis
 ma suscepit et mūdāt⁹ est . et xp̄m se
 vidisse asseruit et maxima ps populū
 fidē recepit . **Q**uā audiēs mat̄ ei⁹ litte
 ras de iudca ei misit . laudans eum q̄
 ydola reliquisset : s̄ vituperās q̄ ho
 minē crucifixū p̄ deo colēt . **T**unc re
 scripsit ei cōstantin⁹ q̄ magistros iu
 deorū adduceret q̄ cū xp̄ianis ī fide di
 sputarēt . **A**t illa adduxit . **C** . xl . do
 ctissimos iudeos quos oēs bt̄us silue
 ster vicit . **T**ūc vn⁹ doctorū arte ma
 gica thaurū fortissimū inēfecit . **E**t sil
 uester eū ī noīe dñi resuscitauit . **E**t
 tūc helena m̄ ostētim credidit et pl⁹
 q̄ tria milia hoīm iudorū . **E**t post hec
 bt̄us siluester obdormiuit ī dño **R**o .

De eodē . Sermo . xvi .

Ronora medicū p̄pter necita
 tē . **E**cci . xxxviii . **C**ū multas
 necitates . **C**ōstantin⁹ impa
 tor iadisset et nullū remediū salutis
 inuenisset . celestis medic⁹ siluester
 affuit q̄ necessitates suas curaret et
 sanitatē donauit . **V**n̄ constantin⁹ ho
 norauit eū magnifice . **I**n verb̄ istis
 duo notant̄ . **P**rimū ē cōstantin⁹ neci
 tas . **S**ecūdū ē honoris sublimitas q̄
 siluestꝛū honorauit . **N**otādū ē q̄ cōstā
 tinus leprā pattebat̄ quā curari volu
 it p̄ innocentē sanguinē pueroꝝ quē
 effūdere volebat . ydolatriam autē nō
 volebat diminū s̄ augmētare p̄
 xp̄iane religiōis extirpationē . **S**z af
 fuit celestis medic⁹ q̄ hūc morbū cu
 rauit . scilicet siluester qui curauit
 lepram p̄ baptismum . **P**ersequēs
 em̄ constantin⁹ xp̄ianos expulit silue

strum ī vrbe qui ī quodā mōtē cū
 suis clericis māsit . **I**nterea cōstanti
 nus cecidit ī plagā lepre tandē ad cō
 aliū pontificū ydolorū . tria milia pue
 roꝝ adducti sūt ut eos necaret et ī
 sanguine eorū balnearet . **E**grediētē
 autē eo ad locū vbi balneū parari de
 bebat . **M**atres pueroꝝ eidē obuiāz
 cū lacrimis steterūt . **I**mpator dixit
 militib⁹ . **A**udite oēs hic stātes . **D**ig
 nitas romanī imperij vnanimiter ī
 dixit . nē aliq̄s infantē . ī bello occi
 adēt . **V**icū esset p̄prium mandatū
 transgredi . **I**ussit matribus pueros
 reddi et dona plurima dari . **I**mpera
 tor ad palaciū reuersus ē . **S**eq̄nti vō
 nocte petr⁹ et paul⁹ apostoli ei appa
 ruerūt dicētes . **Q**uia horruisti effun
 dere sāguinē innocentē misit nos do
 min⁹ **I**hesus xp̄s dare tibi cōsiliū sāni
 tatis . **S**iluestꝛū igit̄ ep̄m q̄ apud mō
 tem sitapim latitat accersiri facias .
Hic tibi piscinā ostēdet ī qua dum
 merlus fueris tūc curaberis a lepra .
Cuigilans igit̄ cōstantin⁹ statim mili
 tes ad siluestꝛū misit . q̄ scz siluester se
 ad palmam martiri vocari credidit
 deo se cōmendās et sociū secū adhor
 tans cōstantino presentat̄ . **C**ui cōstā
 tin⁹ assurgens : siluestrum salutans
 et ei somni visionem narrans et q̄
 rens ab eo dixit . **Q**ui fuerunt illi dñj
 qui mihi apparuerūt **S**iluester respō
 deus dixit illos fuisse apostolos dei et
 non deos . **T**unc ad preces imperato
 ris imagines apostolorū iussit ei af
 ferri . quas imperator aspexit **T**ales
 enim fuerūt qui sibi apparuerunt ac
 clamauit . **S**iluester igit̄ cathexume
 num eum fecit et ieiunium p̄r ebdo
 madam sibi indixit . **C**ūq̄ baptisat⁹
 fuisset mūdus fact⁹ est . et xp̄m se vi
 disse affirmauit . **P**rima vero die ba
 ptismi hanc legem dedit q̄ xp̄us ab
 oib⁹ ī vrbe romana coleret̄ . **S**ecūda
 die si q̄s xp̄m blasphemaret puniret̄

Tercia die: vt oēs baptisarent in vrbe romana. ⁊ quicūq; xp̄iano iūriā facēt. pte dimidia bonoz suoz priua reſ. Quarta die. vt sicut imperator rome i honore p̄ncipali habereſ. Sic apostolic⁹ ab vniuersis in p̄cipuis habereſ honorib⁹. Quinta. quicūq; ad ecclesias fugēt ab oib⁹ inimicis seruare tue illesus Sexta. vt null⁹ nisi de licētia antistitis sui ecciam edificaret in fra muros alicui⁹ ciuitatis. Septia. vt decime possessionū regaliū tribuātur ad edificand⁹ ecclesiarū. Octaua die impator ad ecciam facti petri venit ⁊ se de suis culpis lacrimabilē accusauit. Postmodū arrepto bidentē ad fundamentū basilice cōstruēdum terrā prius accessit: ⁊ duodeci cophinos in suis scapulis foras eleat. Itē curauit siluester iudaicā perfidiā p predicationē. Vñ legiē q; helena mater constantini in bethama existēs au diuit filii ydoloz abrenūcasse. S; di re increpās filii q; hōiem crucifixū p deo colēt. Veniēs igiē helena cū. C. xl. doctorib⁹ iudeoz disputādo contra siluesterū ⁊ cōtra fidem xp̄ianam quos ip̄e oēs vicit vt̄s. Itē siluester curauit p̄uitatē hereticā disputādo. Constantin⁹ fecit ogetgari salū. cui interfuerunt. CCC. xviii. ep̄i. vbi symbolū qd per ecciam cantatē editū fuit. Vbi cū arrius cum alijs ep̄is disputasset ipse arrius cecidit in facie suā ⁊ medi⁹ crepuit. ac nephādo ore cū quo xp̄m blasphemauerat: viscera sua euomit. ⁊ error prauitatis hereticę miraculose disputando curatus ē. Itē curauit generalē morbum in gente q; erat infectio draconis. Postq; em̄ impator cōuersus fuit p̄tiffices ad eū dixerūt. draco iste ē in fouea. S; postq; fidē accepisti plus q; CCC. hōies infestat flatu suo. Consule sup hoc constantine. At cōstantin⁹ siluestro dicit p̄dicta q; habuit a p̄tiffi

fiab⁹. Rōdit siluester. Ego p̄ v̄tutē dei eū cessare faciā a lesiōe. Orāte at siluestro pete⁹ ei apparuit di. Secur⁹ ad draconē accede Cū ad eū venis dices ei. Quis noster ihs xp̄s de v̄gine nat⁹ crucifixus mortu⁹ ⁊ sepultus. q; tercia die resurrexit. ⁊ sedet ad dexterā p̄ris hic ventur⁹ est iudicare viuos ⁊ mortuos Tu ergo sathana in hoc loco eū expecta Os autē eius ligabis filo ⁊ signabis signo facte crucis Descēdit itaq; siluester ad draconē et oia fecit sicut ei impatum fuit. Et sic plaga cessauit ⁊ totus ppl̄s roman⁹ ad fidē xp̄ianā cōuersus fuit. Et sic iste medicus eos curauit a tripli morbo. Secundo notat honoris sublimitas quo Constantin⁹ siluestrum honorauit: cum dicit. Honora medicum. Honorauit eū in hoc q; p̄ma die sui baptismi hāc legem dedit vt supra. et sic ab eo multos honores accepit. A xp̄o autē maiores scz vitam eternā Quā nobis p̄stare ⁊ c.

In die Circūcisionis. Ser. xxij. **U**ocabit nomē eius emanuel Isaie. viij. ⁊ Mat. p. Circūcisio s̄m Bernar. p̄tinet ad veritatem humanitatis. Circūcisus est xp̄s hodie a parentib⁹ in parte corporis. Sed postmodū a iudeis in oib⁹ sensib⁹. Dabuīt autem xp̄s quatuor nomina pp̄ria ⁊ cognomina. Prop̄a nomina sunt Ihesus. xp̄s. filius dei. ⁊ emanuel. Primū uomē est Ihesus. qd̄ interpretatur salus. Ipse saluauit nos a pctō originali: mortalit̄ ⁊ veniali. Ideo dicit Mat. p. Ipse enim saluū faciet populū suū a peccatis eorū. Ad ista tria pctā saluāda Ihesus triplex vuln⁹ accepit. scz vuln⁹ lateris vt sanaret originale. qz eua de latere viriformata ē. de qua originale incepit. Vuln⁹ manuū vt sanaret actuale. id est mortale: qz in manib⁹ operatio desigē. Vuln⁹ pedū vt sanaret

veniale. Scdm nomē ē xps qđ inter
pretat̄ vnct̄. Ipse em̄ vnctus fuit a
p̄re vnctiōe ciſmatis **Psal.** Vnxit te
de⁹ deus tu⁹. A matre vnctiōe lacri
mationis. s. in morte. **Thobie.** x. Fle
bat ergo mat̄ ei⁹ irremediabilib⁹
lacrimis. A magdalena vnctiōe de
uotionis **Jo.** xij. Maria accepit librā
vngētī. A iudeis vnctiōe sanguinis
Gene. xxxvij. Tunicā ei⁹ tulerūt ⁊
sanguine edi quē occiderāt tinxerūt
Tercū nomē ē fili⁹ dei. Et qđ hoc no
mē sibi cōueiat oñdiē multis modis
vt d̄t **Dilari⁹** in ser. de tm̄. **Lu.** i. Fili
us altissimi vocabit̄. vt gabriel testa
bat̄ in ipsi⁹ annūciatiōe ⁊ natiuitate
Psal. Ex vtero ante lu. ge. te. **Ratu**
ra. qđ eandē cum matre habuit natu
rā. **Jo.** x. Ego ⁊ pater vnū sum⁹. **Do**
testate. **Jo.** v. Quecūq; pater fecerit
hec ⁊ fili⁹ faciet. **Professione.** qđ pro
fessio facta ē a patre de celo. **Mat.** iij.
Hic ē filius me⁹ dilectus. **Ab aposto**
lis in mūdo. **Mat.** xv. Tu es fili⁹ dei
viui. **Ab angelo de paradiso.** **Luc.** i.
Hic erit magn⁹ ⁊ fili⁹ altissimi voca
bitur. **A demomb⁹ de inferno.** **Mat.**
viiij. Quid nobis ⁊ tibi **Ihesu** fili dei.
Quartū nomen est emanuel qđ in̄
pretat̄ nobiscum de⁹. Ipse enim no
biscum est generaliter per potētiam
Hebreo. i. Portans omnia verbo vis
tutis sue. **Speciale** per gratiā. **Mat.**
xviij. Vbi duo vel tres cōgregati sūt
in nomine meo ⁊ c. **Singulariter** p
nature v̄monem. **Jo.** i. Verbum ca
eo factum est. **Sacramentaliter** per
sui corporis dimissionem. **Mat.** vlti.
Ecce ego vobiscum sum⁹. **Secundo**
habuit quatuor cognomina. quoz
primum traxit a patriar. ⁊ sic dictus
est **Ihesus nazaren⁹** quod interpretat̄
floridus. Fuit enim floridus ⁊ odori
ferus. **Iuxta illud Gene.** xxxvij. **Ecce**
odor filij mei sicut odor agri pleni.
Ipse enim tanq̄ in agro fuit lilium

candens in natiuitate. **Canti.** ij. **Ego**
flos campi ⁊ lilium cōuallium. Fuit
viola liuida in flagellatione. **Isa.** liij
Liuore eius sanati sumus. Fuit rosa
rube⁹ in passione. **Eccli.** xxiiij. Quasi
plantatio rose in iherico. **Secundum**
cognomen traxit a puericia ⁊ dict⁹
est galile⁹. **Galilea** interpretat̄ trās
migratio. **Christ⁹** em̄ assumpsit mor
talitatem quo ad corp⁹. passibilita
tem quo ad animam. multiplicēz mi
seriam quo ad vtrumq;. **Sed** i resur
rectione transmigravit de mortalita
tate ad immortalitēz quo ad corp⁹
de passibilitate ad impassibilitatem
quo ad aiām. de miseria ad gloriām
quo ad vtrūq;. **Leo** papa. Post pas
sionē infirmitas i v̄tutē: mortalitas
in immortalitē: contumelia trāsit
ad glām. **Tercū** cognomē traxit a
parētela ⁊ p̄gemē sua ⁊ sic dict⁹ est
fili⁹ dauid. **Inter ceteras v̄tutes** da
uid habuit humilitatem. pietatez ⁊
gratie plenitudinem. Fuit ergo fili⁹
dauid non tm̄ carne: sed morū simili
tudine. **Habuit** enim humilitatem.
Mat. xi. **Discite** a me qđ mitis sū ⁊
humilis corde. **Pietatē.** **Lu.** xix. **Vi**
dēs ciuitatē fleuit ⁊ c. **Gratie abūdā**
tiā. **Ps.** Vnxit te de⁹ ⁊ c. **Quartum**
cognomen traxit ab euētū. ⁊ sic di
ctus ē **Ihesus** crucifix⁹. **Mat.** xvi. **Ihe**
sum q̄ritis nazarenū. crucifixū. surre
xit nō est hic. **Pulchz** cognomē qđ
oñdit ei⁹ victoriā ⁊ triumphū. qđ p
passionem demomb⁹ triumphauit.
Col. xij. **Est** caput ois principat⁹ ⁊
potestatis. **Ostendit** eius meritū. qđ
meritū passionis gloriāz resurrectionis
meruit. **Ad philippen.** ij. **Humili**
auit semetipsū fact⁹ obediens. **Qđ**
nobis p̄stet exemplum vt si volum⁹
cum eo regnare in celo: studeam⁹ p
eo pati in mūdo. p̄ma **Petri** secūdo
Christus passus est pro nobis vobis
ēlinquens exemplum.

In Epiphania dñi Ser. xvij.
Eintrates domū inuenerūt
 puerū cum Maria matre sua
 Mat. ij. Isti beati magi q̄tu
 or feasse legūtur. Ipsi em̄ xpm̄ inue
 nerūt. inuētum adorauerunt. adora
 tum honorauerūt. honoratum custo
 dierūt. Inuenerūt. ideo dicitur. Intran
 tes domū. Ideo autem inuenerūt q̄
 ipsum q̄sierunt eo studio: eo modo:
 eo ordine: eo fine quo debuerūt. Stu
 dium autē eorū fuit in p̄scrutando
 q̄ scripturas balaā qui de hac stella
 p̄phetauerat diligēt p̄scrutati sunt
 Jo. v. Scrutamini scripturas. Invi
 gilādo q̄ super montē victoriālē vi
 gilabāt. Pro. viij. Qui manē vigila
 uerit ad me inueniet me. In orādo
 q̄ p̄ ipsi⁹ stelle apparitione semp̄ deū
 orabāt. Mat. xi. Quēcūq̄ orātes pe
 titis. Secūdo q̄sierūt eū ordie quo de
 buerunt. s. fortit̄: vt nec labore itine
 ris nec turbatiōe regis nec amissiōe
 sideris frāgerent. Sapiēt̄: vt astu
 tia herodis nō deaperent. Dulc̄: vt
 eius p̄missiomb⁹ blādis nō alliceren
 tur. Tercio q̄sierūt eū p̄ rem sensibīlē
 q̄ p̄ stellā. deinde p̄ rē rōnalē q̄ p̄phe
 tā. tandē p̄ rē intellectuālē. s. reuela
 tiōnē diuinā. Si igit̄ nos ipsū q̄rē vo
 lum⁹ r̄ncipiam⁹ ab infimo hūilitatis
 deinde p̄gam⁹ ad medium v̄tutis. vl
 timo p̄ueniam⁹ ad sūmū cōtēplatōis
 vt possim⁹ dicere illud. ij. Corin. iij.
 Nos autē reuelata facie gl̄az domini
 specularētes a c̄. Quarto q̄sierūt eum
 eo fine quo debuerūt. vt sc̄z ipsūz ho
 norarēt p̄stracōne corpis. adorarēt
 deuotiōe mētis dotarēt largitiōe mu
 neris. Et sic p̄t̄z q̄ sibi obtulerūt q̄c
 q̄d habuerūt. s. corp⁹ cū dicitur p̄cedētes
 Aiam q̄ ipsū adorauerūt. Pona tē
 poralia cū dicitur Et apertis thesauris. Se
 cūdo inuentū adorauerūt. q̄d notat̄
 cū dicitur. Et p̄cedētes adorauerūt. Ado
 rauerūt ipsū adoratione lat̄rie q̄ est

cultus soli deo dedit⁹ que habet fieri
 quinq̄ modis. s. mētāliter. que fm̄
 Aug. cōsistit in dei cognitiōe. et dile
 ctione. et debita subiectiōe. Et isti be
 ati magi ipsum deum cognouerūt. et
 dulciter amauerūt et sibi se humiliter
 subiecerūt. Secūdo habet fieri voca
 liter. s. laudādo et adorādo et grās
 agēdo. Et isto modo magi adorasse
 credēdi sūt. Tercio habet fieri reali
 ter in nostraz rerū oblatione. et isti
 thesauros obtulerūt. Quarto h̄z fie
 ri p̄sonaliē sicut in genuflexione et p̄
 stracōne. et isti in terrā p̄strauerunt
 se. Quinto habet fieri sacramentaliter
 vt in sacrificij immolatione. et isti si
 bi mistica munera obtulerūt. Tercio
 adorātū honorauerūt. et hoc p̄ mune
 ra q̄ sibi obtulerūt. Rā q̄duplex mu
 n⁹ sibi obtulerunt. sc̄z mun⁹ a corde.
 q̄ in eū fideliter crediderūt. Munus
 ab ore. q̄ ipsum verū deum et h̄piem
 cōfessi sūt. Mun⁹ a manu q̄ sibi mu
 nera obtulerūt. Mun⁹ ab obsequio
 q̄ ante eum se p̄strauerūt. Istud q̄
 duplex mun⁹ et nos debemus deo of
 ferre. Mun⁹ a corde q̄d est mun⁹ ora
 tiōis. ij. Re. vj. Inuenit seru⁹ tu⁹
 cor suū vt oraret te orōe hac. Mun⁹
 ab ore q̄d est mun⁹ laudatiōis. Ps̄
 Sacrificiū laudis honori. et c̄. Mun⁹
 a manu q̄d est munus bone operatio
 nis. Eccl. ix. Quēcūq̄ potest man⁹
 tua inst̄ āter operare. Mun⁹ ab obse
 quio q̄d est exhibitio seruitij p̄sonal
 Eccl. xvi. Bonū est obsequi sancto
 deo. Istud enim quadruplex munus
 etiam debem⁹ offerre p̄ximo. s. ma
 n⁹ a corde p̄ compassionē. Isa. lviij. Cū
 effuderis esuriētī aiā tuā. Mun⁹
 ab ore p̄. Math. xvij. Si peccauerit
 in te frater tu⁹. Mun⁹ a manu p̄ s̄
 ministratiōnē Eccl. vj. Pauperi por
 tige manū tuā. Munus ab obse
 quio p̄ carnalis seruitij exhibitōnē.
 Gal. vi. Alter alteri⁹ onēā portate

Quarto honoratum custodierunt. quod herodi ipsum non proderunt. Herodes quidem habuit turbationes in corde. Unde dicitur quod iratus est valde quod egit astutiam in opere. quod a iudeis locum a magis didicit tempore. et simulatam religionem in ore. Unde dixit. ut et ego venies adorem eum. Magi autem ista non cognouerunt propter tres causas. ut dicit Crisostomus. propter bonitatem et simplicitatem quam ceteris inesse existimabant. Propter regiam dignitatem. quod non potuerunt suspicari quod tantus rex contra unum puerum talia cogitaret. Propter pueri maiestatem quod non poterant opinari quod tam amabili puero insidias moliri auderet. Contra eius maliciam et astuciam et religionem simulatam. triplex remedium habuerunt. Primum est suffragium orationis deuote. Unde dicitur. Responso accepto in somnis. Glo. Sicut moyses tacens clamabat. sic et isti. Secundum est beneficium inspirationis diuine quod deus maliciam herodis eis intimauit et quid facere deberent reuelauit. scilicet ne rediret ad herodem. Tertium autem est promptitudo obedientie. quia mox diuine inspirationi obedierunt quod per aliam viam reuersi sunt in regionem suam.

De sancto Sebastiano. **Ser. xix.**
Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam. quam ipsorum est regnum celorum. Mat. v. In verbis istis ostendit quod sunt illi qui ad regnum celorum sunt venturi. Sciedum autem quod multa sunt genera hominum qui ad regnum celorum perueniunt. Primi sunt credentes. Jo. iii. Sic deus dilexit mundum ut omnes qui credunt in illum non pereant sed habeant vitam eternam. Jo. vi. Qui credit in me habebit vitam eternam. ita tamen quod habeat opera que ad fidem pertinent. Quia fides sine operibus mortua est. Aug. Credere in deum est credendo deum amare. creden-

do in eum ire. credendo ei adherere et eius membris incorporari. hoc modo meruit vitam eternam beatus sebastianus. de quo sic legitur. Sebastianus miles erat militans imperatoribus scilicet diocletiano et maximiano. Die fidei christi habuit se occultauit. ut christi anos quos in tormentis videbat desideret confortare posset. Dum autem duo viri nobiles. scilicet Marcellianus et Marcus decollari deberent pro fide christi: venerunt pater et mater. uxores et liberi. et omnes amici flentes et lamentantes miserabiliter. pater canos trahens et vestes scindens. mater scissa veste verbera ostendens. uxores infantulos offerentes. et omnia verba quibus eos molire possent magno clamore clamabant. Cum igitur huic milites mollescere inciperent: accessit sebastianus dicens. O fortissimi milites christi nolite per falsa blandimenta perdere coronam sempiternam. Putant enim hi qui non sit alia vita propter istam. Si enim sciret aliam vitam: mortis ignem tristitiam nesciam ad illam utique vobiscum festinarent. Hec vita ab initio in se credentes non fecerunt. dolor quem hic patimur cras euanescent. dolor autem eternus magis renouatur. Cum autem hec et similia sebastianus loqueretur: uxor incostrata in cuius domo fiebat hec cum loqui non posset quod sex annis muta fuerat: amare cepit viam iusticie et prostrata est ante pedes sebastiani. Tunc ait beatus sebastianus. Si ergo verus christi seruus sum et si vera sunt que hec mulier ex ore meo audiuit et credit aperiat os eius qui aperuit os charie. Tunc illa clamauit dicens. Beatus es et beatus sermo oris tui. et beati qui credunt hijs que locutus es. Vidi enim angelum dei ante te librum tenentem in quo scripta erant que predicasti. Tunc vir eius et amici illorum militum qui eos a fide trahere volebant crediderunt ei et

baptisati sūt sexagintasex. Sic patet
quō per fidem meruit vitam eternā
Secundi vero qui ad regnum celoz
perueniūt: sūt qui persecutionem pa
tiūtur. Actū. xiiij. Per multas tribu
lationes oportet nos intrare i regnū
celoz. ij. Thi. ij. Si sustinuerimus:
cōregnabim⁹: si negauerim⁹: et ille
negabit nos. vnde Lu. vlti. Oportu
it xpm pati et ita intrare in gloriā su
am. vnde Ihero. Quis sanctorū sine
tribulatione coronat⁹ est. Mat. viij.
Angusta est porta et arcta ē via que
ducat ad patriam siue ad vitam eter
nam et pauci sūt qui inueniūt eam.
Glosa. Tribulatio est porta dñi per
quam exiit de mūdo. et iusti imitan
tes xpm intrabūt per eam ad vitam
eternam. vnde Psal. Hec porta dñi
iusti intrabūt in eam. i. in vitam et
nam. Eccī. ij. Sustine sustentatiōes
dei. cōiungē deo et sustine vt crescat
in nouissimo vita tua. Per hanc por
tam sez tribulationis btūs Sebastia
nus intrauit in vitam eternam. Vñ
legit⁹ qd dyocletianus fecit Sebastia
num ad se duci et dixit ei. Ego te in
primos semp habui et tu contra salu
tem meam et deoz meorum iniuriāz
egisti. Qui respōdit. Pro salute tua
semper xpm colui et p statu vrbis ro
mane. cōsiderans stultum esse adora
re lapides. Tunc irat⁹ imperator iul
sit eum duci ad medium campi et qsi
sagittā ad sagitādum ligari. Sagit
tari autē eum sagittis impleuerūt vt
quasi eria⁹ hirsutus videretur et exi
stimātes eum mortuū abierūt. Post
hec venit mulier qdā xpiana volens
corpus eius sepelire: inuenit eū viuū
et duxit eū ad domū suā et infra pau
cos dies sanat⁹ est. Cūq; xpianā hor
tarenē eū abire. ille nolēs stetit sup
gradū quendā et remētib⁹ impatori
bus dixit. Adhuc me dñs ihesus xps
resuscitare dignat⁹ est vt vos cōue

miam i iusto iudicio et redarguā vos
de vestris malis q xpi famulis irroga
tis. Tūc impator iussit eum tam diu
sagittari quousq; spūm exhalaret.
et sic p tribulationē pmeruit vitam
eternā. Itē si vis ampliāte sermonē
Requie in festo omnū sanctorum.
Rogem⁹ igitur et.

De sancta Agnete. Ser. xx.

Dilectus me⁹ mihi et ego illi.
Canti. ij. In his verbz gloriaē
btā Agnes de mutua dilcōe
que erat inter sponū suū xpm et inē
eam. Sciendū q multa sunt ppter q
solet de⁹ hōiem diligere. Primū ē ca
ritas. Pro. viij. Ego diligētes me
diligō. Et qui mane vigilauerit ad
me inueniet me. Hoc inuenim⁹ in be
ata agnete. q mane. i. i iuuetute sua
deum qsiuit et deo eum inuenit. Vñ
Ambrosi⁹. Tercio decimo sue etatis
anno. btā agnes mortem perdidit et
vitam meruit. Dilexit autē dominū
intantū q omnia bona mūdi ppē eū
contēpsit. Vnde de ea sic legit⁹. Prā
agnes dum i scolis reuertē: a pfecti
vrbis filio adamat qui pbiuit ei pno
fissima munera q oia velut stercorea
contēpsit et dixit ei. Recede a me pa
bulum mortis q iam ab alio amato
re puenta sum qui lōge nobilior te ē
et genere et dignitate. Cuius mater
virgo est. Cui⁹ pater feminā nescit.
Cui⁹ angeli seruiūt. Cui⁹ pulchritudi
nem sol et luna mirantē. Longe etiaz
ditior potēti⁹. qz eius tactu ihemi sa
nant. Cui⁹ odor mortuū reuiuiscūt.
Cui⁹ amor castitas. Tact⁹ sanctitas
Vno virginitas. Iste anulo suo sb
arrauit me. dexteram meam et collū
meum cūxit lapidib⁹ preciosis. In
duit me cyclade auro texta et immen
sis momilib⁹ ornavit me. Posuit sig
num in faciem meam vt nullum pre
ter ipsum amatorem assumam et san
guis eius ornavit genas meas. Jam

amplexibus eius castis astricta sunt. **I**n
 corpore eius corpori meo associatum est.
Ostendit mihi thesauros innumera-
 biles quos mihi daturus se promittit si in
 amore perseverauero. **A**udiens hec in-
 sanis iuuenis lecto prosternitur ita quod
 amore egrotaret. **C**umque pater iuue-
 nis beate Agnetis multa promitteret ut
 filium eius coniugio duceret. **R**espon-
 dit se sponsi sponsum federa non posse vi-
 olare. **T**unc cepit pater quere quis esset
 ille sponsus de quo se iactaret. **D**ictum
 est ei quod christum sponsum suum diceret. **T**unc
 aggressus est eam primo blandis sermo-
 nibus et inde nimis cepit eam coartare.
At ipsa ait. **Q**uid vis agere: quod que-
 ris non poteris inuenire. **S**ic enim patitur
 quod agnes dilexit dominum. **S**ed propter
 quod deus diligit hominem est fides. id est cre-
 dere in deum. **I**o. xvi. **I**psa enim pater
 amat vos quia vos me amatis et credi-
 distis quia a deo exiui. **S**ine fide enim im-
 possibile est placere deo. **B**eata ag-
 nes firmam fidem habuit. **V**nde legitur
Cumque prefectus vnum inferre non possit
 quia nobilis erat. titulum christianitatis
 ei apposuit dicens. **V**num ex duobus eli-
 gere. **A**ut sacrificia dominus nostris cum aliis
 virginibus. **A**ut cum meretricibus scor-
 taberis in lupanari. **A**gnes respondit. **Q**ui-
 nas tuas contemno et neutrum illorum fac-
 iam. **V**irginem dei filius quem ignoras
 defensor meus est et angelus eius custos
 est corporis mei. **T**unc prefectus iussit
 eam expoliari et nudam ad lupanar duci.
Tanta enim densitate in capillis eius
 dominus contulit ut melius capillis quam vesti-
 bus tegeretur. **I**ngressa autem turpitu-
 dinis locum angelum domini preparatum iue-
 nit qui locum claritate nimia illumina-
 uit. eius sculam candidam induit. **S**ic
 propter fides beate agnetis. quod dum dominus
 sacrificare nollet nuda ad lupanar
 ducta est. **T**ertium propter quod deus hominem
 diligit est castitas siue mundicia virgi-
 nalis. **P**ro. xii. **Q**ui diligit cordis mun-

diciam habebit amicum regem scili-
 cet celestem. **V**nde quibus laudibus
 commendanda sit virginitas nescio
 narrare nec sufficio. **V**irginitas deum
 concepit et peperit. virginitas matrem
 dei virginem in commendatione sus-
 cepit. **V**irginitas sola quocumque ie-
 rit singulari gloria et honore comita-
 tur in celis. **H**anc habuit beata ag-
 nes et ideo christus sponsus dilexit eam et
 eam in lupanari immaculatam conse-
 uauit. **V**nde legitur. **P**refecti autem
 filius cum aliis iuuenibus ad lupanar
 venit et eos prius ante se imisit. **Q**ui
 videntes tantam claritatem circa eam
 territi et compuncti redierunt. **Q**uos il-
 le filius prefecti miseros appellauit. et
 ad eam intrans cum eam vellet tan-
 geret in ipsum lumen irruit. **Q**ui cum
 deo non dedisset honorem suffocat
 a dyabolo expirauit. **Q**uod prefectus
 audiens cum ingenti ploratu ad eam
 venit et causam mortis diligentem ser-
 tatur. **C**ui agnes **I**lle cuius volunta-
 tem voluit perficere eum occidit. **P**ater
 socius eius viso miraculo compuncti re-
 dierunt illesi. **C**ui prefectus. **I**n hoc
 apparebit quod non magis artibus hoc
 egisti si impetrare poteris ut resusci-
 tetur. **O**rante autem beata Agnete
 iuuenis surrexit et christum publice
 predicare cepit. **T**unc enim pontifi-
 ces ydolorum irati simul clamabant
Tolle magam. **T**olle maleficam.
 que mentes hominum mutat et ani-
 mos alienat. **P**refectus autem viso
 tanto miraculo eam liberare voluit
 sed proscriptionem metuens vicari-
 um dereliquit. **E**t quia eam liberare non
 potuit tristis abscessit. **T**unc vicarius
 aspasi nomine iussit eam in copiosum
 ignem iactare. **S**ed flamma in duas
 partes diuisa populum circumstantem
 exurebat. ipsa autem agnes non lede-
 batur. **T**unc aspasi gladium in gutture
 eius immergi precepit. et sic spousus candidus

et rubidius ipsam sibi sponsam cō
secrauit et martirem. Passa autē est
beata agnes vt crediē tempore con
stantini magini. Quū fuit Circa ānos
domini. CCC. ix. Cum autem paren
tes eius circa sepulchrum vigilarent
octaua die apparuerūt eis chozi vir
ginum in vestib⁹ aureis. inter quas
viderūt beatā Agnetam simili veste
radiantem et iuxta eam agnum niue
candidiorem stantē. Et dixit agnes
Videte ne me q̄si mortuam lugeatis
sed cōgaudete mecum et congratula
mini. q̄ cum his omnib⁹ ludas mā
lones accepi. Et p̄pter hanc visionē
celebraē festum Agnetis. Constanti
na autem virgo filia constantini audi
ens hāc visionem que lepra grauissi
ma laborabat tumulu⁹ eius adijt et
ibi dum in oratione persisteret obdor
miuit. Viditq̄ beatam agnetam sibi
dicentem. Si in xpm credideris et cōti
nuo sanaberis. Ad hāc vocem euigi
lans perfecte se sanata inuenit. Que
baptismū recipiēs super corp⁹ beate
agnētis basilicam fecit. et ibi in v̄gini
tate degēs multas virgines exem
plo suo aggregauit. Quādam vir no
mine Paulin⁹ in ecclesia sancte Ag
netis sacerdotij fungēs officiorū mira
cepit carnis temptatione vexari. Sz
cum deum offēdere nollet a summo
pontifice licētiā petijt cōtrahendi.
Cui⁹ bonitatem et simplicitatez papa
considerans anulū ei cum smaragdo
dedit et iussit vt imagini formose be
ate agnetis que in sua ecclesia picta
erat ex pte sui p̄p̄ret vt se permit
teret desponsari. Cūq̄ hęc sacerdos
imagini imperaret illa continuo digi
tum anularem porrigēs et annulo su
scepto retrahens omnem temptatō
nem a sacerdote fugauit. Predict⁹
autem anulū adhuc diaē in digito
eius apparere. Item Ambrosi⁹. Be
ata agnes generositatis oblectamē

ta despicens celestem meruit digni
tatem. Societatis humane vota con
temnēs et eterni regis sociata est con
sortio. p̄ciosam mortem p̄ xpi confes
sione suscipiēs similis est ei facta. Ho
gem⁹ igiē deum et c.

De sancto Vincentio Ser. xxi.

Nemo coronabitur nisi qui le
gittime certauerit. i. fidelis.
n. Thi. n. Verba ista bene
cōueniūt b̄to Vincentio qui per lōgū
certamē meruit coronam eternam.
Secūdo q̄ corona multis modis ac
quiriē. Primo per tollerātiā tribu
lationū. Iaco. p. Btūs vir q̄ suffert
temptationē. quomā cum p̄bat⁹ fue
rit accipiet coronam vite. Exemplū
de quodam iuvene qui septēz viab⁹
temptabā. super cui⁹ capite vidit q̄
dam sanct⁹ septem coronas. Secūdo
acquiriē corona vite per fidei cōstan
tiam siue perseuerātiā. Apocal. n.
Esto fidelis. i. in fide cōstans vsq̄ ad
mortem. et dabo tibi coronam vite.
Non dat⁹ corona incipientib⁹ sed in fi
ne finaliter perseuerātib⁹. Ihero. Rō
emim incepisse sed perfecisse v̄tutis ē
Vnde Paul⁹. n. Thi. n. Cursū sez
vite mee consummaui. fidem seruaui.
ideo reposita est mihi corona iusticie
Sic b̄tus vincenti⁹ vitam consumma
uit ideo meruit vitam eternam. Vñ
legiē q̄ vincenti⁹ nobilis genere sed
fide ac religione nobilior. beati vale
ri ep̄i dyacon⁹ fuit cui episcop⁹ vi
cētem suam cōmiserat q̄ expeditionis
lingue erat et ipse orationi et cōtem
plationi vacabat. Iussu ergo dactam
presidis valentiam trahūtur et dīro
carceri mancipant. Cūq̄ eos fame
pene defecisse credēt eos corā se du
ci iussit. Quos cum sanos cerneret et
gaudētes. Frat⁹ in hanc vocem pu
pit. Quid dicas tu valeri qui sub no
mine religionis cōtra decreta prima
pum factis p̄dicādo ih̄sū crucifixum.

Cūq̄ autem beat⁹ valerius lemites
 respōderet: dixit vincenti⁹. **N**oli pa-
 ter q̄si timid⁹ mente submuturare
 sed libera voce exclama. **S**i autem iu-
 bes pater sancte: responsis iudicem
 aggredior. **C**ui ille **J**am dudum tibi
 fili carissime loquendi curam cōmise-
 ram & nūc p̄ fide xp̄i p̄ qua astamus
 respōsa cōmitto. **T**unc vincenti⁹ cō-
 uersus ad dacianum. **D**acten⁹ inq̄t
 sermo tu⁹ de negāda fide xp̄i fuit. sed
 scias nepharium esse apud xp̄ianorū
 sapiētiam cultum diuinū abnegādo
 blasphemare. **T**unc irat⁹ dacianus
 episcopū in exilium mitti p̄cepit. vin-
 centium vero tanq̄ contumacē & pre-
 sumptuosum iuuenem ad terrorem
 aliorum in euleo distensum mēbris
 omnib⁹ dilamari. **C**um autem toto
 corpore dissiparet. dixit dacian⁹. **D**ic
 vincenti: ubi nūc tuū miserum corpus
 inspicias. **A**t ille subiciens ait. **H**oc ē
 quod semper optaui. **T**unc irat⁹ iu-
 dex cepit ei omnia genera tormento-
 rum mimari nisi fidem xp̄i abnegaret
Cui vincenti⁹ **I**nsurge miser & toto
 malignitatis spiritu debachare & vi-
 debis me dei v̄tute plus posse quā tor-
 queor q̄ ipse possis quā me torques.
Tunc preses cepit clamare & carni-
 ces virgis & fustib⁹ verberare. **E**t ait
 vincenti⁹. **Q**uid dicas daciane. **E**cce
 tuipse me vindicas de apparitorib⁹
 meis. **T**unc preses fact⁹ amens dix-
 it carnihab⁹. **M**iseri quare nihil fa-
 ctis. **C**ur deficiūt man⁹ vestre. **A**dul-
 teros & parricidas vincere potuistis
 et nūc solus vincenti⁹ vestra potest
 superare tormenta. **T**unc carni-
 ces p̄cimes ferreos vsq̄ ad itima costa-
 tum fixerūt. **I**ta vt de toto corpore
 eius sanguis efflueret & solutis costa-
 rum compaginib⁹ viscera itra pate-
 rent. **E**t ait preses. **O** vincenti miserē
 tui vt possis tam pulchram recupera-
 re iuuentutē. & fac que iubeo ne ma-

iora inferam tibi tormēta. **E**t ait vin-
 centius. **O** venenosa dyaboli lingua
 tormēta tua nō timeo. sed hoc solum
 valde timeo q̄ te fingis mihi misereri
Ram quo te magis iratum video: eo
 ampli⁹ exulto. **N**olo autē vt aliq̄ de
 supplicis minuas vt victum te in om-
 nib⁹ fatearis. **T**ūc iussit eum de ecu-
 leo sumi & sup craticulam assari quā
 ipse sponte ascēdit. **M**inistri autem
 vnus ferreis eum cōpresserūt & cor-
 pus eius vndiq̄ vulnerauerūt. **S**al
 insuper sparserūt. & viscera de cor-
 pore eius labentia dependērunt. **I**p̄e
 autē erectis in celum oculis dominū
 adorauit. **C**ūq̄ minister hec daciano
 retulisset. **A**it dacianus. **D**eu vinci-
 mur. **E**t iussit eum i tenebrosū car-
 cerem includi & pedes eius ligno infi-
 gi & testas acutissimas sub eō poni &
 sine omni humano solacio sup testas
 relinq̄re. **Q**d factū est. **S**ed ecce rex
 pro quo miles patit̄ penam mutat in
 gloriam. **N**ā tenebre carceris ab im-
 mensa luce expellūtur. **T**estaz aspe-
 ritas in omnū florum suauitatez mu-
 tatur. pedes dissoluūtur & angeloz
 salutatione perfriūt. **C**ūq̄ cum ange-
 lis psallēs super flores incederet. mo-
 dulatio dulcis & mira suauitas foris
 procul diffūdit. **P**erterriti custodes
 cum per rimas carceris qd̄ int⁹ erat
 vidissent. ad fidem cōuersi sūt. **H**ec
 audiēs dacian⁹ amens factus ait. **E**t
 quid ei ampli⁹ faciem⁹. **E**cce enim
 iam victi sum⁹. transferat̄ ad lectū
 et stramentis molliorib⁹ reponatur.
 ne per tormēta magis gloriosus effi-
 ciatur. **C**ūq̄ in lecto posit⁹ esset & ibi
 dem paululūquēuisset. statim sp̄m
 tradidit. **C**irca annos domini. **CC.**
lxxxvii. sub dyocleciano & maximia-
 no. **Q**uo audito dacian⁹ vehemēter
 sic se victum dolēs ait. **S**i non potui
 eum superare viuente: puniam eum
 defūctum. **I**ussu ergo daciani corp⁹

eius ad campū ab auiib⁹ ⁊ bestijs de uorandū expomē. S; statim angeloz custodia p̄muniē ⁊ intactū a bestijs cōseruat. Demiq; coru⁹ ingluuiei de dit⁹ alias aues se maiores ip̄etu ala rū abegit ⁊ lupū occurrētē morib⁹ et clamorib⁹ effugauit. q̄ reflexo ca pite in aspectu corpis sacri fix⁹ cernitur utpote q̄ ibidē angeloz custodia munebat. Ad audiēs dauid⁹ ait. Puto q; nec defunctū potero supare. Iussit ergo lapidē molarē ap̄ corp⁹ eius ligare ⁊ in mari p̄na. Ad cum factum esset statim corp⁹ eius ad lit tus redit pulq; illi q̄ eum submerse rāt. Ad q̄pā dñā inuenit ⁊ honorificos sepeliuit. De hoc martire sic dicit Aug. Bt̄us vincenti⁹ viat in verb. viat i penis. viat in cōfessione. viat in tribulatione. viat exult⁹. viat s̄mer sus. viat ort⁹. viat mortu⁹. Ambrosi⁹ in p̄fatione sic ait de seipso. Torq; tur vincenti⁹. tūdiē. flagellat. exuritur. S; inuict⁹ p̄ sancto noie anim⁹ nō occidit. pl⁹ ardens igne celi q̄ ferti pl⁹ nectit̄ amori celi q̄ seculi. pl⁹ voluit placē deo q̄ foro. pl⁹ dilexit mo ri mūdo q̄ domino.

In cōuersione sci Pauli. Ser. xxij. As electionis ē mihi iste ut portet nomen meum. Actu. Post passionē domini facta est persecutio magna in xpianos et iudei apprehendētes beatū stephanum lapidabant eum. ⁊ bt̄us paul⁹ qui tūc saulus dicebatur lapidatium vestimēta custodiebat. Die petijt epistolā a primape sacerdotuz qui eāt in iherusalem ut iret in damascum. et si ibi aliquos xpianos inueniret vi ctos p̄duceret in iherusalē. Et cū ap̄propinquaret damascum. circumful sit eū lux de celo ⁊ cadēs in terrā au diuit̄ vocē dicentēz sibi. Saule saule q̄ me p̄sequeris? q̄ dixit. Quis es domine? Et ille. Ego sū ihs nazaren⁹

quē tu p̄sequeris. durū ē tibi cōtra stimulū recalcitrare. Et tremens ac stupēs dixit. Dñe q̄d me vis facē. q̄si diceret. Indica mihi voluntatem tuā et parat⁹ sum tibi obedire. Ad quē dñs. Surge ⁊ ingredē cuitatem ⁊ ibi dicē tibi q̄d te oportea t facere. Viri autem qui comitabatur eū cum eo stabāt stupēfacti. Audiētes q̄dem vocē sauli sed neminē viderūt. Per man⁹ aut eum postea trahētes intro duxerūt eum in cuitatē damascum et erat ibi trib⁹ diebus non mādu cās neq; bibens neq; vidēs. In quo triduo credidit didicisse a spū scō euā geliū. Erat aut damasci discipulus xpian⁹ noie anamias ⁊ dixit ad eum dñs in visu. i. in visione. Vade ⁊ q̄re saulū. Cui anamias. Dñe audiui a vi ro hoc q̄nta mala fecerit his qui cre dūt i noie tuo. Ad quē dñs. Vade q; vas electiōis ē mihi iste. i. vas electū ut portz nomē meū corā gentib⁹ ⁊ re gib⁹ ⁊ pplis isel. Abijt ego anamias et dixit. saule frat dñs ihs q̄ tibi ap̄patuit in via me misit ad te ut vide as ⁊ implearis spū scō. Et cū baptisā retur ceciderūt de ocul⁹ ei⁹ tāq; squa me ⁊ visu recepit. ⁊ cōtinuo itrauit sinagogā ⁊ p̄dicauit ihsū qm̄ ipse ē xps. Et cū insidiarent ei iudei ⁊ vel lēt eū occidere. xpiani eū submiserūt per murū. ⁊ sic euasit remēs iherusa lē cōiunct⁹ ē aplis. Scēdū aut̄ arca predicta q; hoc nomē benedictū ihs portandū ē. corde. ore. ⁊ ope. Corde de ip̄o sedule cogitādo. Ore de ip̄o libentē referēdo. Ope oia opa nrā in noie ipsi⁹ faciēdo. Debem⁹ autē hoc nomē portare pp̄t̄ tria. Primo q; p̄ stat dulcedinē meditātib⁹ i deuotōe. Scō q; dat fortitudinē iuocātib⁹ i tribulatione. Tercō q; sanat egtudinē i firmātib⁹ i iuocatōe. P̄tio at̄ hoc no mē habēdū ē i corde q; dat etnā dul cedinē oib⁹ deuote meditātib⁹. Per.

Ihesus est mel in ore: melos in aure: iubilans in corde. Richardus de sancto victore. Ihesus est dulce nomen super omne delectabile. **Her.** Si scribis non sapit mihi nisi legerem ibi Ihesum. Si disputes vel conferas non sapit mihi nisi sonuerit ibi Ihesus. q. d. Omne quod scribi potest vel legi non dat aliquam dulcedinem mihi nisi si audiero hoc nomen Ihesus. **Duius** benedicti nominis dulcedinem senserat beatus Paulus quia frequenter hoc benedictum nomen predicauit: et in suis epistolis scripsit. Legit enim hoc nomen Ihesus quingentis vicibus in epistolis suis nominasse. **Secundo** debemus hoc benedictum nomen portare in corde: quia dat fortitudinem omnibus inuocantibus in tribulatione. **Unde** **Bernardus.** Ihesus est ab omni confortatus. nam toties confortaris quoties recordaris. q. d. **Unde** quia Ihesus hoc benedictum nomen est ab omni spiritualis omnibus inuocantibus illud. ita quod nulla tribulatione hoc separari potest. nullo modo sancti martires et uirgines potuissent tantes penas sustinuisse nisi hoc nomen Ihesus quod in ore et corde portabant eos confortasset. **Unde** legitur **Act. v. de apostolis.** Cum nomen Ihesu christi predicarent adducti sunt ad calum et flagellati sunt et prohibita ne omnino hoc nomen predicarent. **Ibant** autem gaudentes a conspectu consilij. quoniam digni habitus sunt pro nomine Ihesu contumeliam pati. **Her.** Multi iuuenes senes uirgines et mulieres elegerunt magis mori mille mortibus quam a confessione illius nominis amoueri. **Unde** ait Paulus **Act. xxi.** Ego non solum alligari. sed etiam mori propter nomen domini mei Ihesu christi. **Quomodo** enim beatus Paulus potuisset tanta sustinuisse nisi hoc nomen Ihesus eum confortasset. **Unde** ait ipse in quodam loco **Omnia** possum in eo qui me confortat. et numerat multa que passus est dicens. **Ter** uirgis cesus sum. semel lapidatus sum. quinquies quora genas una minus accepi. naufragia

perpetuli. et multa alia sustinuit. **Tandem** cum nomen christi per iudeam predicasset et per greciam venit romam. **Et** cum ibi predicasset nomen christi comprehensus est a nerone et iussus est decollari. **Cum**que caput eius amputatum esset: cadens in terram clamauit. Ihesus christus tribus vicibus et facti sunt tres fontes. **Ecce** quod sibi tantum dulce in vita extiterat in morte obliuisci non poterat. et proficiens secundo clamauit. **Et** proficiens tercio clamauit. Ihesus christus **In** quibus locis mori tres fontes saliebant. **Tercio** debemus hoc nomen Ihesus portare ore et opere. **Quia** sanat egritudinem corporalem. et spiritalem. **Her.** Ihesus est medicina infirmantibus tam in corpore quam in anima. **De** primo dicit **Matth. vlti.** Signa eos qui in me crediderint hec sequentur. **In** nomine meo demonia eiciuntur super egros manus imponentur et bene habebunt. **Unde** legitur **Act. iij.** Quod claudus quidam iacebat ante portas templi. et cum peteret elemosinam a petro et iohanne. dixit ei petrus **In** nomine Ihesu christi surge et ambula et factum est. **Et** cum peteret interrogaretur a iudeis. a qua parte hoc fecisset. **Redit** quod in uirtute nominis Ihesu christi eum sanasset. **Her.** Hoc est nomen quod dedit cecis visum. surdis auditum. claudis gressum. mortuis vitam. et diabolum ab obsessis corporibus fugauit. **Et** non solum sanat in corpore sed etiam in anima. **Unde** dicit petrus **Actu. x.** Omnes prophete prohibent remissionem peccatorum accipe per hoc nomen Ihesus. **Saluat** enim omnes qui credunt in eum. **Io. ij.** Filioli mei quia remittuntur uobis peccata uestra pro nomine eius. **Act. iij.** Non est in aliquo alio salus nec est aliud nomen sub celo hominibus datum in quo oporteat saluos fieri nisi in hoc nomine Ihesus. **Et** sunt uerba petri **Her.** Quis in crimine currit insuper ad laqueum mortis desperando. nonne si uocet nomen uite. scilicet Ihesu confestim respicauit

ad vitā. **Psal.** Propter nomen tuū
dñe p̄cipaberis peccato meo. multū
est em̄. **Exemplū.** In britania erat q̄
dā monialis q̄ in cōsuetudine habebat
nomē ihesu xpi sedule noiare. q̄ tādē
per quendā iuuenē seducta erat q̄ cū
ea deliquit et facta ē publica mētrix
pl⁹ q̄. xij. ānis. Et quīs publica pec
catrix esset. tamē hoc ex cōsuetudine
habebat hoc nomē sedule nominare
Insup in sabbatis in hōre btē Marie
virginis abstinebat. In q̄dā autē vi
gilia purificationis volens se abstinē
horreū cuiusdā viri secreta intravit et
obdormiens videbat sibi q̄ ducereē
ad iudiciū et vidit quoddā tēplū btē
virgis. et quicūq̄ ad hoc confugeret
saluabat. qui autem nō fuerat p̄mis
sus intrare p̄nebat in magnū ignē
Et ipsa cōfugiēs ad tēplū. Et cū in
trare vellet occurrit ei ihs in ostio et
retrahit eā et p̄cepit eā p̄ire ad ignē
Et cū proiecta fuisset. iterū clamauit
Ihesus xps. Et q̄ sic ḡuit torq̄retur
et fortiter inuocaret ihesum. dixit be
ata v̄go ad filium. O fili dilectissime
miserere huic peccatrici. memorans
q̄ nomē tuū sedule iuocare cōsueuit
et q̄ festiuitates meas h̄rauit. Tūc
fili⁹ mitigat⁹ iussit eā detrahi. et dimit
ti. Mulier autē in somnis tm̄ fletum et
clamorem fecerat q̄ oēm familiā ex
tauerat. que venētes inuenērūt eaz
combustā ita q̄ totū corpus eius fue
rat tanq̄ carbo niger. et interrogata
cur illic venisset. ipsis totā seriē enar
rauit et semp in gratia p̄manēs vitā
in bono finiuit.

In purificatione btē ma. f. xxm
Ecce venit ad tēplū sanctū
suum dominator dominus.
Malachie. in. Nota q̄ t̄plex
est tēplū. s. singulare. material. et
spūale. Tēplū singulare est vterus
beate marie v̄ginis. Ad hoc tēplū
dñs venit q̄ hūanā naturam assum

psit. De hoc tēplo dicit **Psal.** Sc̄m
est tēplum tuū mirabile in eq̄tate
q. d. O dñe hoc tēplū qd elegisti tibi
in vtero v̄ginis. valde mirabile ē et
sanctū. Dicit̄ ideo mirabile qz illum i
se inclusit qui maior ea fuit. s. domi
nū celi et terre quē tot⁹ mūdus nō ca
pit **Unde** ipsa dixit. **Ecci.** xxm. Qui
creauit me requieuit i tabernaculo
meo. Sc̄m fuit qz p spūm sc̄m cōsecre
tum fuit. **Her.** O sanctissimū tēplū
per spūm sc̄m sacrificatū. per filiu
ornatum. per patrem glorificatū ple
num oim gratiarum. Tēplum istd
cōsecrauit spūs sc̄s quādo archan
gelū gabrielē ad beatā virginēz mi
sit et cōceptionē suam nūciavit **Conse
crauit** aut eodē mō quo ep̄s tēplū
materiale solet cōsecrare q̄ trib⁹ vic
ibus circū. et ter pulsat ad ostiū di
cēs **Tollite** portas p̄ncipes v̄as. q̄si
dicēt. O p̄ncipes tenebrarū. depō
nēte potestates vestras et fugite ab hoc
tēplo vt fiat tēplū et habitaculū spūs
sci. **Sz** non ap̄it ei nisi in tertia pulsa
tione. hoc mō angelus p̄mo pulsauit
ad tēplū btē v̄gis q̄ eā salutauit
et dixit. **Aue** gr̄a ple. et c. **Seco** ipsa i
hac p̄ma pulsatione nō aperuit osti
um cordis sui. i. nō cōfēsit. s. turbata i
f̄mōe ei⁹. i. amirabat̄ de tā insolita sa
lutatiōe angeli. qz sep̄⁹ āgelos vide
bat. **Seco** nunq̄ talia loquētes audie
rat. et iō cogitabat q̄lis ess̄ illa salu
tatio. Tūc angelus secūdo pulsauit
ad ostiū cordis sui dicēs. **Ne** timeas
maria. iuemisti em̄ gr̄am ap̄d dñm.
Eccc capies et paries filiū et vocabis
nomē ei⁹ ihs **Vic** erit magn⁹ et fili⁹
altissimi vocabiē. **Ipsa** ei ad illā sc̄ā
dā pulsationē adhuc nō aperuit. s. di
xit. quō fiet istud. i. p̄ quē modū pos
sū ego cōape filiū. qm̄ virū nō cōgno
sco. Tūc angel⁹ t̄cio pulsauit. **di
cens.** Spūs sc̄s superueniet in te et
vict⁹ altissimi obūzabit tibi. i. filius

altissimi assumet corp⁹ a te. i. quod cōs-
pore obūbrabit. i. abscondet. vñ **Isa.**
xlv. Vere tu es de⁹ abscondit⁹. **Isa.**
q̄ et qd̄ nasceet ex te scūm vocabit̄ fi-
li⁹ dei. Tūc ad tercia pulsatōne ape-
ruit ostiū sui cordis et cōsensit dicens
Ecce ancilla dñi fiat mihi s̄m verbum
tuū. Et statim fili⁹ dei in eius utero
concept⁹ est p̄fect⁹ deus et p̄fectus ho-
mo. Et in illa die t̄ate potētie et sapi-
entie extitit quāte in. xxx. āno fuit.
Postq̄ aut̄ ep̄s aliqd̄ templū cōsecra-
uit. tūc phibet sub pena excoīcacio-
nis ipsi⁹ violationē. faciens pacē hōi-
bus inhabitantib⁹. ita qd̄ oēs maleficia
qui ad ipsū cōfugiūt a suis inimicis se-
cari sint. **E**odē mō spūs scūs hoc tem-
plū cōsecravit et pacificavit. ita vt oēs
p̄cōres quātumcūq; deū offenderūt
si ad ipsū confugerint. sine dubio pa-
cem inueniēt et ab hostib⁹ suis et dia-
bolis securi erūt. **V**nde dñs **Isa.** xvi.
Apus te habitabit p̄fugi mei. i. pec-
catores: et q̄ fugerūt a me peccādo i-
ueniēt grām ad te cōfugiēdo. **A**ug⁹
O beatissima v̄go maria sicut omnis
auersus necesse ē vt pereat. ita ois
ad te cōuersus ipossibile ē vt pereat
Anselm⁹. **O** brā fidentia tu es refugi-
um tutū miserorū p̄cōrū. **B**er. **O** be-
atissima maria virgo quis tuā miam
ad plenum enarrare p̄t. **P**eccatorē
quantūlibet fetidū et immūdum et to-
tū mūdo despectū non despias nec de-
seris: s̄ tremēdo iudicia miserū recō-
lias. **E**xēplū apud celiā. anno dñi.
lxxij. fuit qd̄ vit noīe theophil⁹ cu-
iusdā ep̄i vicē dñs. q̄ tam prudenter
s̄ ep̄o res ecclesiasticas dispēsabat
q̄ mortuo ep̄o euz dignū ep̄atu ois
p̄p̄s acclamabat. **A**t ille vice dñatu
content⁹ aliū in ep̄m maluit ordiari
Tandē ab officio p̄ ep̄m suū ē depōsi-
t⁹ et in tantā desperationē delapsus
vt ad suā dignitatez recipiēdā cuius-
dā iudei maleficia cōsiliū exp̄tēt. **I**lle

ergo dyabolū aduocauit **A**duocat⁹
ē eq̄a theophil⁹ q̄ iussu demoīs xpm
et suā m̄tē et oēs scōs dei abnega-
uit et xp̄iane religioni renūciavit et
sup̄ hoc cyrographū scripsit et dedit
demoni et sigillauit. **I**n xp̄ianū ergo
paratōe demoīs theophil⁹ in grām
ep̄i recipit et p̄stine dignitati restitu-
itur. **T**andē ad se cōuersus de eo qd̄
fecerat valde ingemuit et ad virginē
gloriosā tota mētis deuotione cōfugit
Quadā ergo vice sibi i visione appa-
ruit brā virgo et de facto eum redar-
guit et diabolo renūciare precepit. et
xpm dei filiū et omne xp̄ianitatis p̄po-
sitū cōfiteri fecit. et sic ipsū in filij sui
grām recuperavit et ad iudiciū eum
p̄tavit. **I**terū sibi apparuit et cyrog-
phū qd̄ dyabolo dederat sibi reddidit
et sup̄ pectus suū posuit. **Q**d factum
theophil⁹ ad laudē b̄tē marie virginis
oib⁹ manifestauit et in seruitio ei⁹ p̄-
seueravit. **I**te aliud exēplū **A**bbatis
sa qd̄ b̄tē v̄gini valde deuota a spū
fornicatiōis temptat̄ et tandē vincit
et a iuvene quodam impregnata **I**lla
vero cū grauida esset sup̄ modū tur-
bat̄ nesciēs qd̄ faceret et quo se diuer-
teret. tandēz beate v̄gini se totā imi-
sit. **C**ū autē ad ep̄m perget̄ eo qd̄ sibi
esset accusata quoddā templū b̄tē v̄-
ginis se p̄sternēs orās et miserā pecca-
tricē se cōfessa est dicens **O** beatissima
mat̄ misericordie. nullū scio adiuto-
rem. ex quo grauissime offendi meū
creatorē. cōfugio ad consiliū gratie
tue. **Q**uo securius fugiā nisi ad te. q̄
mater grē et mie appellari meruisti.
Suscipe ergo me miserā ad te cōfugi-
entē p̄t̄ amorē filij q̄ te i m̄tē pele-
git. **C**unq; hęc et filia p̄ferret. vidit
beatā v̄ginē cū multitudie āgelorū
assistētē et dicētē. **S**urge filia iā secu-
ra nihil mali patiaris et amplius noli
peccare **E**t hęc dicens puerum de eius
utero accepit et vni āgelorū tradidit
aa in

dicēs. **D**efert puer hūc ad talē heremitam dicēs ei. **H**ūc puer mittit tibi matrem dei. et sic euigilās abbatissa inuenit se p̄ oīa liberatam et leta remens ad ep̄m. cū accusaret negauit se puer gestare. **E**t fecit ep̄s hoc diligēter p̄ matronas p̄scrutari. **Q**ue dixerūt eā nullū puerū in utero portare. **E**t irat⁹ ep̄s uoluit p̄m grauari q̄ ipsam diffamasset. **I**psa autē hoc ep̄o ad laudē beate v̄gis marie et solaciū p̄ctōz oib⁹ narrauit et intrās ep̄s misit ad illū heremitā et inuenit puerū. et beata v̄go maria ore oīm collaudabat. **S**ecūdo uenit dñs ad templū materiale qd̄ erat in iherusalē de q̄ inuenies in s̄mo sequētī. **T**ercio uenit ad tēplū spūale. s. ad aiām iusti quā sibi spūs scūs in baptismo cōsecuit expellēs ab eo dyabolū ut ipse in eo habitare possit quādo dicit sacerdos. **E**ri ab eo imūde spūs da locuz spūi scō. **E**t sic ut ep̄s cōsecrās ecclesiā ter pulsat ad ostium sic sacerdos ter pulsat anteq̄ puerū imergat. **P**rimo dicit. **A**breuācio sathane et pompis ei⁹. **S**ecūdo dicit. **C**redis in deū patre oipotentē in filiū et spūm scūm. **T**ercio q̄rit. **V**is baptisari. **E**t respōdent patrim. **V**olo. **T**ūc baptisat eū immergēdo. **I**n noīe p̄is et filij et c. **E**t tūc aiā baptisati ē facta templuz spūs sci. **V**nde ap̄ls. i. **C**or. ij. **R**escitis q̄ templū dei uos estis et spūs scūs habitat in uobis. **I**n isto tēplo debent esse m̄tra spūaliter q̄ inuenimus in ipso tēplo materiali. **I**n templo isto debet esse altare bñ ornatū. s. mūda et ornata cōscia. **D**e hoc altari legiē **L**eu. vi. **I**gnis in altari meo semp ardebit quē nutriet sacerdos subiacēs ligna mane et respere p̄ singulas orationes. vnde **G**reg. **A**ltare dei est cor nostrū in quo ardere debet ignis caritatis quem respere et mane nutrimus dum xpm mane iudica

tum et respere crucifixum recolim⁹. **S**acerdos iste est memoria aīe. **I**ste sacerdos auget et nutrit ignem respere quādo cogitat quāta deus p̄ nobis sustinuit qui respere p̄ nos tuebat⁹ fuit vsq̄ ad mortē. **I**ste ignis. s. caritatis est qui ardere debet in altari cordis. uideat autē q̄libz quō nutriat illum ignē in altari cordis ne imponat aliū ignem. et ne cōtingat sicut nadab et abiu. **Q**ui cū offerēt alienū ignē coram dño extincti sunt ab igne et mortui sunt. ut dicit **L**eu. x. **I**gnem alienū offerūt qui ignem rā cordis et inuidie in cordib⁹ suis habēt que nō uult domin⁹ offerri in altari suo. **M**at. v. **S**i offers mun⁹ tuū ad altare et recordat⁹ fueris q̄ frat̄ tuus habet aliqd̄ aduersū te. relinque ibi mun⁹ tuū et uade prius reconciliari fratri tuo et tūc uenēs offer mun⁹. **I**gnis inuidie siue odij cōsumit illū q̄ ipsū offert. **Q**uī. **I**nuidia ē ignis inextinguibilis. qz sicut tinea comedit testimēta. sic inuidia cōsumit illū q̄ zelat. **D**e talib⁹ qui p̄ ignē inuidie accendūt templū dei. dicit **P**salm. **I**ncendūt ignē sanctuariū tuū et in terra polluerūt tabernaculū tuū. s. tēplū noīs tuī. vnde **A**p̄ls. i. **C**or. ij. **S**i q̄s tēplū dñi uolauerit p̄ maliciā. disperdet illū dominus p̄ mortē eternā. **S**ecundo debet esse in tēplo aīe crucifix⁹ per qd̄ significat memoria dñice passionis. **T**ercio debet in illo tēplo eē imagines. p̄ q̄s significat scōz exempla. **E**xēplū hūilitatis hēm⁹ in xpo q̄ dicit. **E**xēplū dedit uob̄ ut quēadmodū ego feci et uos ita faciatis. **E**xēplū castitatis habem⁹ in **M**aria v̄gine. **E**xēplū sanctitatis habem⁹ in **J**ohāne baptista. **E**xēplū orōis in beato **J**acobo. **E**xēplum paciētie in beato **V**incentio. **E**xēplum p̄ne in b̄ta **M**aria **M**agdalena. **E**xēplū cōfessionis in b̄to **A**ugustio. et sic de s̄lib⁹

sanctis q̄ diuersis pollebāt v̄tutib⁹ .
 Quarto debz esse i templo aqua be-
 nedicta . per quam signat aqua opū
 ctionis lacrimaz . Quinto incensum
 deuote orōnis Ps̄ . Dirigat ad te do-
 mine orō mea sicut incensū in ospā
 tuo . Notādum est circa purificatio-
 nē q̄ dñs p̄cepit Leui . xij . Qd̄ ml̄r q̄
 suscepto semine filiū p̄pisset . immū-
 da erat septē dieb⁹ a osortio hōim ⁊
 ab ingressu templi . Sed cōpletis die-
 bus septē mūda erat quo ad osortia
 hōim : s̄ adhuc ad tricesimū diē imū-
 da manebat quo ad ingressum tem-
 pli . Tandē cōpletis . xl . diebus post p-
 tum die . xl . templū intrabat ⁊ pue-
 rū cum munerib⁹ offererebat . Si autē
 feminam p̄pisset duplicabānt dies
 quo ad cōsorcū hōim ⁊ quo ad igres-
 sū templi . Btā autē v̄go maria huic
 purificationi nō tenebat . Quia non
 p̄p̄erit suscepto semine : s̄ mystico
 spiramine . Voluit autē se subdē legi
 vt nobis exemplū humilitatis oñde-
 ret ⁊ vt legē dñi adimplēt .

De eodē Sermo . xxiiii .

Quia pulchra es amica mea .
 et macula nō est te . Cāti . iij .
 Quomā festum istud vocat̄
 festū purificationis btē marie . vt oñ
 dat eam spūs sc̄is totam esse mūdā
 et nulla purificatione indigere . ideo
 cōmendat eā in verb̄s p̄positis de pul-
 chritudine ⁊ puritate sua . nō em̄ cō-
 mēdat eam de pulchritudine exteri-
 ori q̄ illa nō est necāria ad salutem .
 Sed de pulchritudine interiori q̄ est
 in aīa . Cōsistit em̄ pulchritudo aīe i
 virtutib⁹ . Sc̄dum autem q̄ beata
 virgo habuit multas v̄tutes q̄ face-
 bāt eam pulchram i aīa . Prima fuit
 caritas . secūda castitas . Iste due red-
 dūt deo aīam pulchram ⁊ acceptam
 Sap̄ . iij . O q̄ pulchra ē casta geneā-
 tio cū caritate . Caritatem p̄fectā ha-
 buit btā virgo ad deum ⁊ ad primū

Qd̄ caritatē ad deū habuit p̄ter eo
 q̄ mādata dei a iuuetute suauit qd̄
 est signū diuini amoris . Io . xiiii . Si
 quis diligit me sermonez meū serua-
 bit . i . mādata . In hoc p̄ter q̄ deum di-
 lexit . q̄ libēter p̄ eo mortē sustinuit
 set si deo placuisset . Ver . Tanta vis
 amoris marie mentē accēderat vt fu-
 gientibus discipulis cū lacrimis affixit
 aīam suā cruci ⁊ si nimime potuit tñ
 exposuit : q̄ pata fuit mori . Qd̄ autē
 dilectionem ad primū habuit p̄ter ex
 hoc q̄ filiū suū mortip̄ salute generis
 humani exposuit . Ver . Maluit btā
 virgo filiū crucifigi q̄ gen⁹ hūanū p̄-
 petue nō liberari . Origenes . Quid
 de amore btē virgis dicam q̄ filiū su-
 um vnicū amabat tam ardentē q̄ ne-
 scio estimare . Nec tñ pia virgo sup
 afflictos pia gestans viscera . amato
 priuari cupit . vt tali p̄uatiōni huma-
 no generi p̄dito subueniret . Nec ca-
 ritas fecit eā pulchram in aīa . id̄ bñ
 figurata ē p̄ illam v̄ginē sunamitem
 in cui⁹ sinu dauid rex dormiebat De
 qua dz . iij . Re . i . Rex dauid senuat
 Cūq̄ opiret̄ vestib⁹ non calehebat
 Quiescēt ergo serui ei⁹ ei adolescē
 tulam speciosam in omnib⁹ fimbriis
 isrl̄ . ⁊ inuenerūt abysac sunamitē ⁊
 adduxerūt eam ad regē . erat autem
 decora nimis . ⁊ dormiebat cū rege .
 et ministrabat ei . Rex autē non cog-
 nouit eam . Abysac interpretat̄ incēsa
 et significat mariā q̄ incēsa fuit ig-
 ne caritatis ad deū ⁊ ad primū . Nec
 placuit regi dauid . i . xp̄o . Dauid em̄
 interpretat̄ manu fortis ⁊ significat re-
 gē celestem q̄ fortis est sup oēs gen-
 tes . Psal . Quis est iste rex gl̄e ⁊ c̄ .
 Iste rex requirit i sinu abysac . i . i v̄-
 ro btē v̄gis nouem mensib⁹ : ipsa tñ
 virginitate ite gra p̄manēte . Sic p̄ter
 quō btā maria pulchra fuit p̄ carita-
 tē . Sc̄da v̄t⁹ q̄ facit aīam pulchrā ⁊
 deo gr̄ā ē v̄gitas siue v̄gial castitas

Sap. in. Incorruptio facit primū eē
 deo Pro. xxij. Qui diligit cordis mū
 dia: hēbit regis amicaā. s. celestis
 Hāc v̄tutē hūit btā v̄go: qz ipsa cor
 pore a mēte v̄gialē castitatē habuit
 et iō regi celesti placuit. Vñ ipsa bñ
 figurata ē p illā pulchrā v̄ginē hēster
 quā rex assuerus sup oēs diligebat.
 Nota hysto. Hēster. ij. Rex assuer⁹
 fecit congregari oēs v̄gines regni sui
 vt ex ill eligēt sibi vnā v̄ginē i regi
 nā. Et int̄ ceteras v̄gies adducta ē
 hēster pulchra nimis a decora facie a
 adamauit eā rex pl⁹ q̄ oēs alias mu
 liēs a posuit dyadema sup caput ei⁹
 et fecit eā sibi cōregre. Hēster itē p̄
 taē abscondita a significat btām v̄giez
 q̄ habuit thesaur⁹ absconditū in agro
 sez thesaur⁹ v̄ginitatis i agro sui corpo
 ris Virginitas em̄ d̄r thesaur⁹ abscondi
 t⁹ Mat. xij. Sile ē reg. ca. i. v̄ginitas
 thesauro abscondito in agro q̄ thesau
 rus bñ ē custodiēd⁹. qz si semel amit
 tit̄ nunq̄ recuperat̄. a iō v̄gies debēt
 esse i abscondito a nō i publico. Dicit
 em̄ sic btūs Ambro. Hoc mō btā v̄
 go thesaur⁹ abscondit qz sp̄ inclusa a
 raro i publico fuit Vñ āgel⁹ eā solā
 inuenit. Ver. Suspiciōdū nō ē q̄ an
 gel⁹ inuenit ostiū aptū v̄gis. qz nō
 mirū fuerat vt frēq̄nti⁹ hōim vitar⁹
 colloq̄a. vel orantis ipediret̄ silentiū.
 vel continue castitas cōturbaret̄ vel
 turparet̄. pp̄ hāc pulchritudinē ca
 stitatis siue v̄ginitatis eā adamaueāt
 rex assuer⁹. i. rex eterne btitudinis As
 suer⁹ em̄ btitudo itē p̄taē. sup oēs
 muliēs huius mūdi. iposuit diadema
 regni sup caput ei⁹ a fecit sibi eā cō
 regre. Tercia v̄t⁹ q̄ facit h̄piem i aia
 pulchrā ē hūilitas. Ihero. Nichil ē qd̄
 nos dō tā ḡtos efficit sic hūilitas. sic
 qz si vite merito sum⁹ mag. hūilitate
 sum⁹ ifimi Signū at̄ p̄fē hūilitatis ē
 qz hō seipz vilipēdat Ver. Ver⁹ hūil
 vil vult reputari a nō hūilis p̄dicari

Hāc v̄tutē p̄fecte habuit btā virgo
 maria. q̄ seipsā vilipēdit. a cū essz re
 gina celi a t̄re āalla se dixit. Lu. i. Ec
 ce āalla d̄m fiat mihi fm̄ v̄. tuū. Et
 itē. Quia respexit hūilitatē āal
 le sue. Prop̄ hoc btā v̄go maria bñ
 figurata ē p illā pulchrā v̄ginē ra
 chel. Gene. xxix. Rachel erat virgo
 decora facie a venusta aspēu p̄ q̄ hūi
 uit iacob. xij. āmis a videbant̄ sibi
 dies pauci p̄ amoris magnitudie Ra
 chel itē p̄taē ouis a significat btām v̄
 ginē mariā q̄ fuerat hūil a simplex
 tāq̄ ouis Hāc adamauit iacob. i. fili
 us d̄i. Iacob em̄ itē p̄taē sup̄lātor
 qz sup̄lātauit esau. i. dyabolū duabz
 viabz. P̄rio q̄n eū de celo eieat. Se
 cundo q̄n ifernū spoliāuit Vñ dixit.
 Iustē vocatū ē nomē eius iacob. sup
 plātauit em̄ meen altera vice. Iste
 iacob. i. xp̄us adamauit rachel pp̄ter
 pulchritudinē hūilitatis int̄tū q̄ pp̄
 ter eā fuitū multoz ānoz subnt nō
 tm̄. xij. s. xxxij. āmis ad hoc eū trax
 it hūilitas marie. Ver. Prop̄ hūili
 tatē marie rex gl̄e. virgis pulchritu
 dinē occupauit a descēdēs de sinu p̄is
 in hūc mūdū. locū sibi nō inuenit aptū
 orē q̄ corp⁹ virgineum i quo pl⁹ ei
 placuit hūilitas q̄ virginitas. Si em̄
 maria hūil nō fuisset: filiū dei nō cō
 cepisset. Sic p̄tz qz maria pp̄ ei⁹ hūi
 litatē mat̄ dei effecta ē. Et ipsa tam
 hūil ē qz nullū pctōre q̄ntūcūqz imū
 dū siue fetidū despiciat si ei⁹ auxilium
 hūilit̄ iporat. Ver. O virgo maria
 quis tuā miam ad plenū possit enar
 rare: qz tu pctōre q̄ntūcūqz fetidū a
 totū mūdo despectum nō despicias nec
 deseris: s̄ eū tremēdo iudicā recōali
 as. Exēplū. Fuit qdā monachus val
 de deuot⁹. tēptatōe deuict⁹ lapsus ē
 in pctm̄ carnis. q̄ pp̄t̄ recēdiā oñ
 teri nō audēs: dubitare cepit qd̄ fa
 cēt. a totū se ad iuocationē btē Ma
 rie virgis p̄stauit. a multis p̄abz

eam flagitauit vt eum a temptatio-
ne eriperet et audaciam confitendi im-
petrauit. Cum in nocte dormiret. be-
ata virgo apparuit ei longius tamen
insistens. in specie iuueculæ. angelus
circumseptus. Quam videns ille cum
laccrimis ait. **O** virgo virginum regia
angelorum. spes desolatorum. sola
men peccatorum. mater misericordie.
mater dei miserere mei. quia nullum pec-
catorem ad te confugientem repellis.
Quando mihi misericordiam tuam soli de-
negare vis. Cumque hec et similia dixisset
mater misericordie quandam do-
mum ingrediens. quam ille persequens
et ad pedes eius se proiecit dicens. **O**
mater dei plena omni gratia miserere mei
At illa eleuans eum brachijs amplex-
abat eum et osculum ei tribuit et eua-
nuit. Ille vero euigilans cum magna
hilaritate ad confessorem venit et pec-
catum suum confitens in sancta vita
perseuerauit. Rogem?

De sancta Dorothea. Ser. xxv.

Gloriosa virgo et martir **D**orothea ex patre theodoro et matre theodora progenita ex nobili sanguine senatorum. Illis tempo- ribus viguit persecutio christianorum in terra romanorum. Unde beatus Theodoros spernens ydola. et romam relinquens cum possessionibus agris vineis castris et domibus. transfretauiit cum uxore sua beata theodora et duabus filiabus suis. et in regnum capadoce perrexit. venitque in ciuitatem cesaream. ibique habitans genuit filiam de qua nunc intendimus loqui. Et ipsa genita more christianorum occulte baptisata est a quodam sancto episcopo qui ei nomen imposuit ex patre et matre compositum dorothea. Illa autem puella inflata est spiritu sancto. virtutibus et pacis disciplinis ibuita. formosa valde super omnes filias regiomis. Ad videns serpens inimicus castitatis dyabolus non sustinens. fabricauit per-

fectum terre predictæ in amore gloriose se virginis stimulas vt ipsarum carnali concupiscentia appetet. Qui mittens per ea spodes thesaurum sibi et res absque com- poti determinatode per dote. ipsa legitimo ducenda thoro Audiens hoc dulcissimas dorothea quasi lutum terre despicies terrenas diuitias itrepide se christi sponsa fabricabat. Ad audiens fabricus. et vt verba non traham? furore succensus in cathastam. i. doliu feruentis olei missa est. **I**psaque adiutorio christi illesa mansit. acsi balsamo ungeretur. Multi autem pagano- rum videntes hoc miraculum in se ad christum conuertunt. Fabricus vero credens hoc magias artibus fieri. ipsa in carcere reclusit. ix. diebus absque ciborum alimentis que tamen nutrita est a sanctis angelis. Cum autem prouocaret ad tribunal pulchrior quam vnquam fuit apparuit. Cunctique mirabantur quod tot diebus absque cibo tam formosa videretur. **F**abricus dixit. Nisi deos adoraueris penes penas eculei non euades. **D**orothea respondit. Deum verum adorabo et non demonem. **D**ixit enim tui demones sunt. Et prostrata in terram eleuatisque oculis suis in celum orauit ad dominum vt ostenderet potentiam suam quia ipse esset solus deus et non alius preter eum. Eraxerat autem fabricus columnam et desuper ydolum vt sancta dorothea illud adoraret. Et ecce multitudo angelorum cum impetu veniens corrupit templum. sic quod nec particula coluine inueniretur. et audiuit voces demonum per aera volantium et clamantium. **D**orothea cur nos infestas sic et deuastatas? Et multa milia paganorum manifeste ad deum conuertuntur: que etiam palmam martirum ingressi sunt. **I**psa autem in eculeo suspensa pedibus eleuatis. vnus corpus lacerat. virgis castigat. et flagellum flagellat. Deinde ad mammillas virginales facile ardentes applicate sunt et ipsa semimortua in carcere vsque in crastinum reclusa est. **I**n mane vero per ducta nec vlla lesio nec vlla macula

apparuit. de quo ipse preses admiraba-
 bat. Et dixit ei. Adhuc reuertere o-
 amena puella satis iam castigata es.
 Et misit eam ad duas sorores suas ca-
 stam et calixtem que metu mortis a christo
 recesserunt. ut ipse dorotheam sororem
 suam si phas esset a christo euelleret. Doro-
 thea autem leniter alloquens predictas. si
 sorores suas auferens ab eis caritatem
 cordis et eas ad christum conuertit. Quod au-
 diens fabricius furore succensus misit
 ambas sorores dorso ad dorsum ligari
 iussitque eas in ignem perire et cremari.
 Et dixit dorothee. Quousque malefi-
 cia nobis pertrahis: et sacrificia domini nostris
 ut uiuas: et sententia capitali plecte-
 ris. Illa leto vultu respondit. Quicquid
 vis passura sum pro domino meo christo et spiritu
 sancto meo in cuius ortu deliciae rosas cum
 pomis colligam et letabor cum ipso in eter-
 num. Audiens hoc tyrannus in seipso fren-
 dit. precepitque ut pulcherrima facies
 eius baculum et fustibus cederet. Cum au-
 tem intantum percussa fuit ut tortores fa-
 tigarentur et quod nec vestigia faciei appa-
 rerent reseruata est in crastinum. De ma-
 ne vero producta illesa a saluatore no-
 stro curata. et capitali sententia iudi-
 cat. Et dum extra murum ducebatur videns
 eam theophilus prothonotarius regni il-
 lius dixit ei illusorie. Quo duceris modo
 dorothea. Respondit. Ad viridarium spiritu
 sancti mei. At ille. Nobis mitte de rosis que
 crescunt in viridario illo. Quod illa pro-
 misit. Cum autem ad locum decollationis
 venisset rogauit dominum pro omnibus qui
 ad honorem sui nominis memoriam sue pas-
 sionis peragerent ut ab omnibus tribula-
 tionibus saluarentur. et pro parte a verecun-
 dia paupertatis et a falso crimine cu-
 stodirentur et in fine vite sue contri-
 tionem remissionemque omnium peccatorum obtine-
 rent. Mulieres parietes nomen eius in-
 uocantes celerem in doloribus suis senti-
 rent effectum. Et ecce vox de celo audi-
 ta est. Veni electa mea. veni sponsa

mea. veni dilecta mea. omnia que petri
 sancti impetrasti et pro quibus oras salui erunt.
 Inclinata autem ad ictum spiculatoris
 apparuit puer purpura indutus discal-
 ciatus crispo crine in manu sua ferens
 sportam cum tribus rosis et tot malis.
 Cui dorothea dixit. Obsecro mi domine
 feras eas theophilo scribe. Et decolla-
 ta est et prexit ad christum octavo pro-
 februario. Theophilus vero erat scribens
 in palatio. Et ecce puer unus apparuit
 ei pulcherrimus portans sportam cum ro-
 sis et pomis in manibus ibidem dicens.
 Has rosas cum pomis misit tibi soror
 mea dorothea de viridario spiritus sancti sui
 puer vero statim disparuit. Theophi-
 lus hoc videns litteram quam scribebat
 iactabat in terram et dimissis manibus
 velut amens effectus: unum deum ihesum
 christum filium dei viuum confessus publice pro-
 clamauit. laudando et glorificando
 sponsum dorothee qui mense februario
 cum magna frigore terram congelat nec
 alique virguncule frondibus vestiunt
 rosas et poma quibus vult mittere propter
 eius nomen in eternum sit benedictum. Ex
 ipsius affirmatione et predicacione fere to-
 ta terra ad fidem conuertit. Ex odore na-
 que rosarum multi debiles infirmis palati-
 ci et leprosi sunt curati. Videns hoc tyran-
 nus theophilum scribam plurimis tormen-
 tis et tormentorum generibus affectus quibus
 et beatam dorotheam cruciauit. Ultimo
 vero in minimas periculas succidi ipsum
 precepit et volatilibus ad manducandum pro-
 iecit. Theophilus vero pro parte sacro ba-
 ptismate mysticoque corpore et sanguine
 christi concauit. et sic prexit ad christum cui
 sit honor et gloria.

In cathedra sancti Petri. Ser. xxvi.
 Calcet eum in ecclesia plebs. et in
 cathedra seniorum laudet eum.
 Ps. cvi. Ista verba potest expo-
 ni de sancto petro que legitur in cathedra habere
 eum. Cum autem beatus petrus antiochie predica-
 ret. theophilus princeps illius ciuitatis

eū icarcerauit et sine cibo et potu pmi
 sic eū eē. Cūq; pene defecēt. ait. Dñe
 ihu xp̄ miserorū adiutor. adiuua me
 in istis tribulatōib⁹. Cui dñs Petre.
 ne putes te delictū. p̄sto sū tibi sbue
 mire. Audiēs at̄ bt̄us paul⁹ de icarce
 ratōe bti petri ad theophilū venit di
 cēs se eē artificē i picturis et tabulis
 sculpsis et i tēronis facēdis. Qui a
 theophilo rogat̄ vt in ei⁹ curia scā
 manēt. Quādā vō aie paul⁹ ad petz
 secreta ad carcerē irrouit. et inueni
 ens eū pene mortuū amatissime fleuit
 et dixit. O petre fili mi. gla mea. gau
 diū meū. dimidiū aie mee. meo mē
 uētū resūme vires. Tūc petz aperies
 oculos et eū cognoscēs lacrimati cepit.
 s loq; nō potuit. Et currens paul⁹ et a
 b̄ū afferēs et os ei⁹ aperies ipsū reso
 cillauit. Et cū ad se reuersus fuissz pe
 tr⁹ in oscula mutuo corruerūt et abo
 plimū fleuerūt. Paul⁹ at̄ occulte redi
 ens ad theophilū dixit. O theophile
 maḡ ē gla tua: s vnū de honestat te.
 sezq; illū paupē i carcē affligis q̄ tibi
 nō nocuit s multū vtil̄ ē eē potuit.
 nā sicut d illo hoies qdā aiūt. ihermos
 sanat mortuos suscitāt. Cui ille fabu
 losa sūt illa paule q̄ tu dicas qz si mor
 tuos suscitāe possz seipsū d carcē libe
 rarz. Cui paul⁹. Sicut xp̄s maḡ sū de
 cruce descēdē noluit cū potuisset. sic
 ip̄e pat⁹ ē p eo mortē sustinē. Qui il
 le. Fac ego vt resuscitet filiū meū p
 x̄m. ānos mortuū et credā illi. Ingre
 diēs ego paul⁹ dixit quō ad resusci
 ratōez filij r̄ndissz. Qui petz. Hē gran
 dez paule pmissi. s dñm vtute faci
 mā. Couct⁹ ergo de carcē et monum̄
 to apto deū orauit et ille resurrexit.
 Tūc theophil⁹ et tota citas credidit
 tūt et glōsā eccīaz edificauerūt i c⁹
 medio collocauerūt cathedrā et bt̄m
 petz sup eā posuerūt et exaltauerūt.
 Deide p̄bulauit totā puicā illā et p̄
 dicauit v̄bū dī. Medio at̄ tpe v̄it si

mō mag⁹ athiochiā et plz sbūtūt et a fi
 de xp̄i traxit. Qd̄ audiēs petz reuer
 sus ē i athiochiā. Qui audiētes eū re
 diē oēs nudi pedib⁹ et alienis iouti: ei
 occurrerūt p̄tētes qz simoi mago cre
 diderūt. Et obtulerūt ei lāguidos et
 obsessos. Cūq; sup eos petz nomē
 dñi iuocassz imēsū lumē ibidē apparn
 it et oēs sanati sūt. et curretes oscula
 banē vestigia pedū ei⁹. Tūc infra. vii.
 dies pl⁹ q̄. x. milia baptisati sūt. The
 ophil⁹ vō domū suā i basilicā cōsecrī
 fecit et ibidē petro excelsā cathedrā
 collocauit et petz super eā exaltauit
 vt ab oib⁹ videri et audiri possz. Et sic
 bt̄us petz sedit athiochie. vii. ānis
 et p⁹ ea remēs romā sedit i cathedra
 rome. xxv. ānis. Rotādū qz bt̄us pe
 tr⁹ fuit exaltat⁹ i t̄p̄lica cathedra. s.
 p̄tōficali. regali. et iudiciali. In p̄tō
 ficali exaltauit eū dñs qñ eū summū
 pontificē cōstituit et ligādū et soluendū
 p̄tātē t̄buit. sicut legz in euā. hodie
 no. Ma. xvi. Tibi dabo clauēs regnī
 celoz et qd̄cūq; ligaueris sup t̄rā erit
 ligatū et i cel̄. In hac cathedra sedit
 p̄ athiochie vii. ānis. et p⁹ ea rome
 xxv. ānis. In q̄ cathedra lz exaltat⁹
 fuissz: tñ mltas sustinuit t̄bulatōes.
 a nerone et symone mago. Ip̄e tñ cū
 sapia sua deuicāt eos. Vñ de eo p̄t ex
 pom qd̄ legiē. η. Re. xxiii. Dauid se
 dēs i cathedra eāt sapiētiss⁹ int̄ tres.
 Dauid iterptat̄ maū fortis. et sigt̄ pe
 tr⁹ q̄ fuit fortis in fide. Cū ei xp̄s q̄rēt
 ab aplis. Quē dicūt hoies eē filiū ho
 mis. R̄nderūt. Alj iohēz baptistā. alj
 heliā. alj ihēmā. ā vnū ex p̄phetis.
 Ait Ihs. Vos at̄ quē me dicatis. R̄n
 dit simo petz. Tu es xp̄s fili⁹ dei vi
 ui. Ecce q̄ fortis fuit i fide. iō meru
 it exaltari i cathedra papali. Vñ seq̄
 tue. Et r̄ndēs Ihs dixit. Et ego dico
 tibi qz tu es petz. .i. firm⁹ i fide q̄si pe
 tra. et sup hāc petrā edificabo eccīaz
 meā. .i. totā xp̄iamitatem. q̄si diceret

Caput ecclesie te constituo ppter firmitatē fidei tue Sic p̄tz q̄ bt̄us petr̄ cōparat̄ dauid̄ ppter eius firmitatē. **I**ste sedit in cathedra romana et fuit sapientissim⁹ inter tres Isti tres p̄nt esse nero . symon magus . et bt̄us petr̄ . Ipse em̄ sapientissim⁹ fuit inter eos q̄ eos virtutib⁹ supabat. **H**ymonē p̄ opationē miraculor̄ . et neronē p̄ sufficientiā p̄secutionū vincebat sicut p̄tz in legenda in alio suo festo. **S**ecūdo exaltat⁹ fuit sc̄us petr̄ in cathedra regali siue p̄ncipali . s. quādo eum d̄ns p̄ncipē apostolor̄ cōstituit et p̄ cōsequēs p̄ncipē tot⁹ mūdi fecit **I**stud figuratū est . in . Re . x . vbi d̄r q̄ rex salomon fecit sibi thronū . i . sedem regalem grandē de ebore et vestiuit eā auro et c . et . xij . leūculi stabāt hinc et inde . **S**alomon interpretat̄ pacificus et signat̄ xp̄m q̄ pacē fecit int̄ deum et hōiem . **E**ph̄ . ij . Ipse em̄ ē pax nr̄a qui fecit vtracq̄ vnū . i . deū et hōminē soluēs inimicitias in carne sua . i . p̄ carnē assumptā . **V**n̄ angeli in natiuitate ei⁹ cantabāt . **G**la in excelsis deo . et in terra pax hōib⁹ **I**ste ver⁹ salomon . i . xp̄s fecit cathedrā regalē . per quā significat̄ p̄ncipalis dignitas quā bt̄o petro imp̄dit . **P**er duodecim leuculos q̄ stabant hinc et inde . significanē ah̄ . xij . apli . **N**ā p̄t̄ ipsū fuerunt adhuc . xij . cū beato paulo sup quos eum d̄ns exaltauit q̄n eum p̄ncipem eorum fecit . **C**athedra illa fuit eburnea grādis et auro vestita **E**burnea in castitatis p̄dicatione . **A**uro vestita in dei dilectione . **V**n̄ d̄r fuisse de ebore ppter castitatez **E**lephas . cui⁹ os d̄r ebur castissimū aīal est . vt ait **I**sid⁹ . q̄ moderate miscet̄ femine . et post cōceptionē cōtinet se ab ea . et ea mortua alia nō vtiē . s̄ in castitate p̄seuerat . **S**ic bt̄us petr̄ fuit in meoio suo q̄ vnā tm̄ vxorē legiē hūisse et postea aliā nō duxisse s̄ in castita

te perseuerasse . **E**bur naturalit̄ frigidū est et puocat hōiem ad castitate **S**ic bt̄us petr̄ sua p̄dicatione hōies ad castitate puocabat . **V**n̄ d̄r i canonicā sua p̄ma ca . p̄ . **S**uccincti estote lūbis mentis v̄re sobrii in opib⁹ . **E**t post paululū sequit̄ . **N**ias v̄ras castificātes **I**te . ij . **P**e . ij . **P**ouit d̄ns pios de temptatiōe eripe . iniquos vero in die iudicij cruciādos reseruādos resuare . magis autē eos q̄ post carnem in concupiscētia et in inuidia ambulānt . **S**ecūdo cathedra illa fuit grandis et hoc in opatione miraculor̄ **I**p̄e enim maiora miracula legiē fecisse q̄ aliq̄s s̄ctor̄ . qd̄ p̄tz ex hoc q̄ vmbra illi⁹ sanauit infirmos . **A**ctū . v . **P**onebāt autē infirmos i plateis . vt remēte petro saltē vmbra illi⁹ obūbra ret quenq̄ illor̄ et liberarent̄ ab infirmitatib⁹ suis . **I**te in hoc q̄ solueret̄ resuscitauit mortuos **V**n̄ legiē de thabita . et alibi etiam d̄r **E**nea sanet te d̄ns ihesus xp̄s . **I**te baculus ei⁹ suscitauit quendā mortuū . s . sc̄m maternū . **R**am cū quadam vice duos discipulos ad p̄dicandū misisset . et dū duas dietas iuissent r̄on̄ illor̄ mortu⁹ est et alter ad eum rediit . et sibi nūciauit hoc . **T**unc bt̄us petr̄ tradidit sibi baculum suū vt super eum poneret . **Q**uod cum ille fecisset statim ille qui per quatuor dies mortuus fuit resurrexit **T**ercio cathedra illa fuit auro vestita . **P**er aux quod est p̄ciosus inter alia metalla significat̄ caritas que maior ē oib⁹ virtutib⁹ **S**icut d̄r . p̄ . **C**orin . xij . **M**aior hor̄ caritas **V**n̄ **A**mbrosi⁹ . **C**aritas mater oīm ē virtutū . que hōies iformat . sine qua nulla ē vera virt⁹ . **I**te caritas est vestis nuptial̄ q̄ si homo vestit⁹ nō fuerit nō intrabit ad nuptias **V**n̄ dictū est illi q̄ hac veste caruit . **A**mice quō huc intrast i nō habēs vestē nuptiale id ē caritate et missus ē in tēbras ex

teriores. **H**ac veste. i. caritate vestit⁹
est sc⁹ petrus q⁹ deū sup oia dilexit.
Jo. vlti. d⁹ns dixit symoni petro. **D**ili-
gis me pl⁹ h⁹ns. s. tpalib⁹ vel discipu-
lis. **D**iat ei. **T**u scis d⁹ne qz ego amo-
te. **G**lo. **Q**ui oia occulta cordiū scis
tu scis qz amo te. **S**ignū hui⁹ amoris
o⁹ndit a⁹ passionē et post passionē in
hoc qz secū mori voluit q⁹ dixit. **P**a-
rat⁹ sū tēcū in carcerē et in mortē ire
Nō em̄ volebat a⁹ xpm̄ mori. qz ipsū
tm̄ diligebat qz ei⁹ p⁹ntia carē noluit
nec volebat post eū mori. qz tūc simi-
lit̄ eius p⁹ntia caruisset. **S**z volebat se
cū in carcerē et in mortē ire vt semp
ei⁹ dula p⁹ntia fruere^t. **V**ere mag⁹
fuit illa dilectio. qz mortem cruas p
eo sustinuit. **Jo.** xv. **M**aiore carita-
tē nemo h⁹ vt q⁹s ponat aīam suā p
amicas suis. **E**t qd tūc p⁹misit: vt qz
fecisset et opleuisset si d⁹no placuisset
et tamē postea opleuit cū p eo mor-
tem cruas sustinuit. **I**tē hoc ostēdit
passio xpi q⁹ntū eū dilexit qz sp eius
passionē cū fletib⁹ et luctu recordaba-
tur sicut d⁹t clemēs **D**abuūt at dupli-
cō fletū. s. doloris. et amoris **D**oloris
qz sp cū maxio dolore recordabat⁹ qz
amicū suū in passioe negauerat. **C**ū
em̄ negasset xpm̄ gallo cātātē recor-
dabat⁹ v⁹borū que domin⁹ dixerat ei.
Antē gallo cātēt ter me negab⁹ **E**xi-
uit ergo et amarissime fleuit **E**t dicit
Clemēs. qz p totū tps vite sue quo-
tiēscūqz gallo cātātē audiuit. lacri-
mas emittebat. recolēs cū dolore qz
gallo cantātē xpm̄ negaueat. **D**abu-
it etiā lacrimas amoris ex eo qz fre-
quēter recordabat⁹ dulcissime p⁹ntie
xpi et mellifluorū v⁹borū ei⁹. ita qz lac-
mas cōtinē nō potuit. s. sp sudarium
portabat q lacrimas tergebāt. **E**t d⁹t
Clemēs. qz ex nimio fletu et cōtinuo
fanes ei⁹ q⁹si exusta videbat⁹. **T**ercio
exaltauit eū domin⁹ in cathedra iu-
diciali **Q**uia domin⁹ p⁹misit ei qz ip⁹s

erit vn⁹ eorū in die iudicij q⁹ sup oēs
iudicandos p⁹sidebit. **Mat.** xix. **D**ixit
symon petrus ad ihesū. **E**cce nos reli-
quim⁹ oia et secuti sum⁹ te. qd ergo
erit nob⁹. **R**espōdit **I**hs. **A**mē dico
v⁹b⁹ qz vs q⁹ reliquistis oia et secuti
estis me. in regeneratiōe cū sederit
fili⁹ hoīs in maiestate sua: sedebitis
et vs sup sedes iudicātes duodecim
tribus isrl. i. vniuersos iudicandos
Per duodecim sedes itelligūtur viri
p⁹fecti q⁹ oēs cū xpo iudicabūt. **V**n-
de **Gre.** **I**n iudicio erūt qtuor ordies.
duo ex pte reproborū. et duo ex pte
electorū. **A**liq⁹ em̄ iudicantē et pereūt
sicut mali xpīam qbus dice^t. **E**surui
et non dedistis mihi māducare et c.
Ali⁹ nō iudicantē et peribūt. sicut infide-
les. de qb⁹ d⁹t. **Q**ui nō credit iam iu-
dicat⁹ est. **A**li⁹ iudicantē et regbūt.
sicut boni xpīam qb⁹ dice^t. **E**surui et
dedistis mihi māducaē **A**li⁹ iudicabūt
et regbūt. quoz vn⁹ p⁹ncipalit⁹ erit
btūs **P**etrus cui domin⁹ claus reg-
ni celoz cōmisit.

De eodem. Ser. xxvii.
Ibi dabo claus regni celo-
rum. **Mat.** xvi. **P**er claus
istas possum⁹ itelligere illas
virtutes que aperiant nobis regnū
celorum. videlicet sacramēta. **P**rima
claus est baptismus sine qua nemo
potest intrare in regnū celorum **Jo.**
in. **R**isi quis renat⁹ fuerit ex aqua et
spū sancto: nō pot intrare in regnū
celoz. **E**st autē triplex baptism⁹. s.
fluminis. flammis. et sanguinis. qz
baptism⁹ aperuit regnum celoz figu-
ratum est in hoc qz ihesu baptisato
aperti sūt celi. **Mat.** in. **S**ecunda cla-
uis est fides. qz sine fide nemo potest
intrare regnum celorum. **Mat.** xvi.
Qui crediderit et baptisat⁹ fuerit sal-
uus erit: qz vero nō crediderit cōdēna-
bit⁹. **Ad** hebre. xi. **S**ine fide ipossibile
est hominem placē deo. **Augustin⁹.**

super illo verbo **B**eata qui credidisti domino **B**eator fuit **M**aria percipiendo fidem xpi q̄ cōcipiendo carnē xpi **M**aterna ppinquitās nihil manē profuisset nisi felicius xpm corde q̄ carne gestasset **V**nde **E**ccl. p. **B**ene placitum est deo fides et mansuetudo **T**ercia clavis est penitentiā. **M**ath. in. **P**enitentiā agite et appropinquet regnum celorum. **M**at. xi. **R**egnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud. **G**losa. **R**egnum celorum vim patitur cū peccator ad illud tanq̄ ad locum alienum per penitentiā intrat. **G**randis violentiā in terra nasci et celum capere per virtutes quod non possum⁹ per naturā. **H**oc modo intrabat latro qui dicebat **L**uce xxij. **M**emento mei domine dum veneris et c. **E**t respondit ei. **A**mē dico tibi hodie mecum eris in paradiso **Q**uarta clavis est tribulatio. **A**ctu. xxij. **P**er multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorum. **L**uce vlti. **O**portebat xpm pati et ita intrare in gloriam suam. **M**ulto magis oportet nos intrare in regnum alienum per tribulationes. **H**oc modo omnes sancti intrauerūt. **H**erom. **Q**uis sanctorum sine tribulatione coronat⁹ est: quasi diceret. null⁹. **V**nde cum peteret mater filiorum zebedei xpm dicens **M**at. xx. **D**omine dic ut sedeāt hī duo et c. **R**espōdit. **N**escitis quid petatis. **P**otestis bibere calicem quem ego bibitur⁹ sum. q. d. **f**atue petistis. qz putatis q̄ sine tribulationib⁹ et angustiis et passionib⁹ possitis venire ad regnum celorum cū ego passionem sustinere debeam **E**t hoc est quod dicit **M**at. v. **B**eati q̄ persecutionem patiūtur ppter iusticiam. qm̄ ipsorum est regnum celorum **Q**uinta clavis est humilitas. **M**at. xvij. **N**isi efficiamini sicut paruuli. i. humiles non intrabitis in regnum ce-

lorum. **M**at. xix. **S**inite paruulos venire ad me. talium enim est regnum celorum. **J**ob xxij. **Q**ui humiliauerit se erit in gloria. et q̄ inclinauerit oculos suos ipse saluabit. **B**er. **P**er hūilitatē ascēde ad sublimitatē. qz hec ē via et nulla alia ppter eā. **Q**ui alit̄ vadit potit⁹ cadit q̄ ascēdit. sicut p̄t̄ de dyabolo q̄ ppter suā supbiā cecidit de celo. **S**uperbia enim homini claudit celū. hūilitas vero apit. **A**poca. iij. **E**cce de di corā te ostium apertū: qz modicā habes virtutē. i. hūilitatē. **S**exta clavis est paupertas voluntaria. **M**at. v. **B**eati paupes spū et c. **B**er. **O** bona paupertas cui p̄mittitur regnum celorum. **V**nde legitur **M**at. xij. **D**ixit adolescēs quidam ad dominū. **M**agister bone quid faciam ut habeam vitā eternam. **C**ui dñs. **V**ade et vende oia q̄ habes et da paupibus. et habebis thesaur⁹ in celo. **N**ō audiēs tu stis factus ē. **E**t ait dñs. **Q**uā difficile est diuitē intrare in regnū celorū hoc est intelligendum de amantib⁹ pecuniā et nō distribuentib⁹ sicut debēt **D**iuēs enim in reb⁹ potest paup esse in spū. **B**er. **N**on paupertas reputabitur. sed amor paupertatis. **D**emqz beati pauperes non reb⁹ sed spiritu iudicātur. **S**eptima clavis est misericordia siue elemosina que preparat homini locum in regno celorum. **E**ccl. xvi. **O**mnis misericordia facit vicū qz locum et c. **V**nde domin⁹. **M**at. xvi. **F**acite vobis amicos de māmōna iniquitatis ut cum vos defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula. **S**ed pauperes quib⁹ misericordiam facitis in hac vita. hoc modo quilibet potest intrare in regnū celorum quā tumāqz pauper. **A**ug⁹. **R**egnum celorum tm̄ valet quantū habes **G**regori⁹. **C**or nāqz et non substātiā p̄sat domin⁹. **T**hybie. iij. **S**i multū tibi fuerit. tribue abūoanter et c.

De sancto Mathia. Ser. xxviii
 Cati quos elegisti et assump-
 sisti dñe. habitabunt in atrijs
 tuis. Psal. lxxix. Verba ista
 dupliciter sunt consideranda. Primo quò
 còueniunt bto Mathie. secundo quò
 còueniunt cuilibet xpiano Et bñ pñt
 exponi de isto scò quem dñs loco iu-
 de elegit et assumpsit in suam heredi-
 tate. Psal. Beati q̄ habitāt in domo
 tua dñe. De cuius electione legitur
 Actu. ij. Cum inter ascensionē et pen-
 tecosten apli simul essent vidit be-
 at⁹ petrus q̄ numer⁹ aploꝝ esset di-
 minut⁹ quos dñs hoc nūero elegerat
 cū essent. xij. surrexit in medio fñm
 dicēs. Viri frēs oportet vt aliquem
 loco iude substituam⁹ qui testet⁹ no-
 biscū resurrectionē xp̄i. qz dñs dixit
 nobis. Eritis mihi testes in iherusalē
 et omni iudea et samaria vsqz ad vl-
 timū terre. Et qz testis non debet te-
 stimoniū phibē nisi de his q̄ vidit et
 audiuit. idcirco eligend⁹ est vn⁹ ex
 his viris q̄ nobiscū fuerūt et mirabi-
 lia viderūt et eius doctrinā audierūt
 Et statuerunt duos de septuaginta
 duob⁹ discipulis. s. ioseph q̄ cognōia-
 tus ē iustus ppter sanctitatē suā. et
 mathiā. et orātes dixerūt. Tu dñe q̄
 nosti corda hōim. oñde quē elegeris
 ex hñs duob⁹ vnū. locū hui⁹ misterij
 accipere et aplat⁹ locum quē iudas
 amisit Et dñs illi sortib⁹ cecidit fors
 sup mathiā et annūerat⁹ est cū. xi.
 discipulis. Et sic p̄t de eius electōe
 Sciendū autē qz triplex ē electio. s. vi-
 uina. āgelica. et dyabolica. P̄tio ele-
 git dñs suos de qb⁹ dicit psal. Btā
 gēs cui⁹ est dñs de⁹ eius pl̄s quē ele-
 git in hereditatē sibi. S. d. Mat. xxij.
 Quli sūt vocati. pauca vero electi in
 hereditatē eternā. Ideo sciendum qz
 domin⁹ elegit q̄tuor genera hōim.
 Primo elegit hūiles et hoc figuratū
 est in electiōe mathie. Mathias em̄

parat⁹ interpretat⁹. et sigt hūile spū Vñ
 d. i. Re. xvi. qz dñs elegit dauid in re-
 gē q̄ fuit minim⁹ fratꝝ suoz. Cum
 enim misisset domin⁹ samuelē ad do-
 minū Jesse vt vngēt vnū filioꝝ suo-
 rū in regē: vidit samuel seniore fra-
 trū et voluit eū iungere. Et dixit ei
 domin⁹. Nō aspicias vultū ei⁹ neqz
 altitudinez stature ei⁹ qz nō fm itu-
 itū hōim iudico. Vñ em̄ videt ea que
 patēt: de⁹ autē intuet⁹ cor. Tūc adou-
 xit iesse aliū et dixit samuel. Nec hūc
 elegit domin⁹. Cūqz fm ordinē sep-
 tem filios statuisset: ait samuel. Nō
 elegit domin⁹ aliquē ex istis. nūq̄
 cōpleti sūt filij. Dixit iesse. Adhuc re-
 liqu⁹ ē q̄ pascit oues. Et dixit samu-
 el. Ille ē quē elegit domin⁹ et voca-
 t⁹ ē et vngit eū in regē. Itē btām vgi-
 nē elegit ppter hūilitatē ancille sue.
 Ser. Quid ē qz domin⁹ Mariā in ma-
 trē elegit cū tamē nobiliores et pul-
 chriores vginēs illis t̄pib⁹ in israel
 erāt. Vtiqz elegit eam p̄t eius hūi-
 litatē. Si em̄ humilis nō fuisset deuz
 nunq̄ genuisset. Secundo elegit do-
 min⁹ paupes. Vnde elegit domin⁹
 piscatores in discipulos. et dixit eis.
 Io. xv. Non vos me elegistis: s. ego
 vos elegi. Aug. Domin⁹ ihs volēs su-
 pboꝝ frāgē ceruices nō elegit impa-
 tores nec oratores: s. paupes pesca-
 tores de ipsis facēs impatores et ora-
 tores Itē elegit paup̄tē mattē que
 adeo paup̄ fuit vt dicit. Hiero. qz ia-
 lorādo victum sibi adquisiuit. Et si-
 cut dicit Crisostomus. qz vix vnam
 tunicam habuit qualē habere potu-
 it vxor carpentarij egem. Gre. Chri-
 stus ab ipsis p̄mordis humanā venit
 cōciscare supbiā. ideo non tm̄ homo
 fuit s. paup̄im⁹ hō et paup̄tē nr̄m
 elegit q̄ caruit t̄p̄alib⁹ curis. Tercō
 elegit domin⁹ mūdōs et castos Ru-
 xi. Quēcūqz elegerit dñs erit scūs
 id est mund⁹. Ephe. i. Elegit nos vt

essem⁹ sancti. i. mundi & immaculati.
De⁹ enim cum sit mundus non eligit
 nisi mundos **Pro. xxij.** Qui diligit cor
 dis mundiciam: habebit regis amica
 am. s; regis celestis **Ob hoc** **gim⁹**
 spali⁹ xpm dilexisse & elegisse iohes
 euagelistam vt supra pect⁹ eius eu fa
 ceret recumbere. & speciali morte si
 ne corruptione carnis volebat eu as
 sumere. **Quarto** elegit domin⁹ con
 templationes **Psal.** Elegit domin⁹
 syon in hereditatem sibi. Syon inter
 preta⁹ speculatio & signat speculato
 nem diuinam **Vnde** legit⁹ q⁹ domin⁹
 elegit aaron in summum sacerdotem.
Aaron inter preta⁹ montan⁹ & signat
 illos qui ascendunt montes domini p
 speculationem. **Quo⁹** autem dilectio
 nis habet. **Numeri. xxij.** Quem ele
 gero germinabit virga eius & flore
 bit & faciet fructum amigdalu. **Per**
 hoc significan⁹ contemplationes q⁹ de
 bet germinare & florere virtutibus
 et portare fructus amigdalu. i. fru
 ctu⁹ dulcedinem diuinam siue diui
 ne contemplationis: qui fruct⁹ est per
 petuu⁹. **Lu. x.** Maria optimam partem
 elegit q⁹ non auferet ab ea. i. contem
 plationem diuinam. **De angelica ele**
 ctione d⁹ **Mat. xij.** Simile est regnu
 celorum sagene misse in mare. Sage
 na est ecclesia. pisces homines pesca
 tores sunt doctores q⁹ capiunt pisces
 .i. homines ad fidem conuertunt. **Et q⁹**
 diu sagena est sub aqua non discernu
 tur boni pisces a malis. sed in die cu
 sagena ad littus trahit. i. mundus co
 sumat. tunc angeli separabunt bonos
 a malis & ecotra. **Et eligent bonos i**
 vasa. i. mansiones eternas. & malos
 mittent in caminum ignis eterni. **De**
 electioe diabolica d⁹ **Abac. i.** Incras
 sata est pars eius. i. diaboli & abus
 eius elect⁹. **Sicut** enim d⁹ & angeli
 eius eligunt mundos. sic diabol⁹ eligit
 immundos & luxuriosos qui sunt abus

eius. **Vnde** significan⁹ per porcos in
 quos diabol⁹ elegit intrare. **Matth.**
viij. Dne mitte nos i porcos. & igrel
 si i porcos s; merferunt eos i mari **Sic**
 diabol⁹ dilectos & elctos suos dimergit
 in infernu. **Exo. xv.** Electi principes
 eius dimerfi sunt in mari rubro. abissi
 operuerunt eos descenderunt in pfundu
 quasi lapis. **Exemplum** **Quidam** ho
 mo luxuriosus volens ire de nocte ad
 concubinam suam venit ad pontem &
 inuenit eum fractum. affuit diabol⁹
 in spece hominis sedes super equum
 dixit. **Ascende** retro me ducaz te quo
 vis. **Qui** cu ascenderet papirauit eu
 in aquam & submersit eu. **Rogem⁹**
 igitur deum & c.

De eodem. Sermo. xix.

Discite a me q⁹ mitis sum & hui
 lis corde. **Mat. xi.** **Notandum**
 q⁹ multa sunt q⁹ discere debe
 mus **Primo** diuini amoris disciplinam
Mat. xi. **Discite** a me q⁹ mitis sum &
 hu. cor. **Glosa.** **Discite** verbo & exem
 plo vt sitis humiles mentib⁹ & mites
 morib⁹. humiles enim neminez con
 temnut. mites nullum ledunt. **Corde**
 vt qd ex operatioe fit & ex corde fiat
 ne in corde lateat serpens in spece co
 lumbe. **Aug⁹.** **Qui** didicerunt a xpo
 ihesu mites & humiles esse corde pl⁹
 cogitatio & orando pficiunt q⁹ legen
 do & audiendo. **Glosa** super **Mathe**
um. **Mitis** est quem non affiat asper
 tas vel amaritudo mentis vel rancor
 vel ira sed oia equanimiter sustinet.
Her. **Sunt** aliq⁹ mites q⁹ diu nihil agunt
 vel dicunt nisi p eorum arbitrio. **Prz**
 q⁹ longe sunt a vera mansuetudine si le
 uis orit occasio. **Eccl. xxij.** **Et** vir
 qui non est lapsus verbo ex ore suo & q⁹
 non est stimulat⁹ in tristitia. **Glosa**
Qui verbum contentiois non habz in
 ore nec tristitiam rancoris in corde.
 hic mitis est & possidebit vitam ete
 rnam **Mat. v.** **Beati** mites qm ipsi pos.

terram .s. viuentium. Talis fuit be-
 at⁹ mathias de quo legi⁹ q³ cum ver-
 bum dei per iudeaz⁹ pdicaret multos
 ad fidem couertebat. Vnde iudei in-
 dignati in iudicio eum statuentes &
 duo falsi testes eum accusabāt quod
 ipse cum omni māfuetudine sustine-
 bat. & postea eum lapidabāt. Et dū
 lapidaret caput eius securi percussit
 et ipse patēter sustinuit. & expansis
 in celum manib⁹ spūm deo reddidit
 Secundo debem⁹ addiscere bene vi-
 uendi modum & ad deum remēdi sa-
 pientiam. *Isa. i. Quiescite puerse*
agere & discite bene facere. Io. vi.
Est scriptum in pphetis. Omnes ho-
mīnes xpiane fidei erūt doabiles dei
et omnis qui audit a patre & didicit
venit ad me. Glosa. Quia nemo ve-
nit ad me nisi pater docuerit eum.
Quia ita testantē pphete. Omnes ho-
mīnes xpiane fidei erūt doabiles dei
Et q³ si homines loquuntur foris. in-
tus tamē solus de⁹ sensus aperit & in-
struit veritatis cognitionem & amo-
rem. & ita quicunq³ audit & discit a
patre venit ad me. Psal. Da mihi in-
tellectum vt discam mandata tua.
Item Audiam quid loquat⁹ in me do-
min⁹ deus. Sed quidam sūt qui ita
didicerūt malum & in consuetudinē
deduxerūt q³ bonum discere non pūt
De quibus d^r Iher. xix. Si mutare
potest ethiops pellem suam & c. Ta-
les fuerūt quibus brūs mathias pdi-
cauit. qui adeo indurati fuerūt in ma-
lica q³ ab eo nihil boni discere potu-
erūt. Cum enim i macedonia verbū
dei pdicaret dederunt ei bibere potio-
nem intoxicataz que multos visu p-
uaueat. quam bibit ipse In nomine
ihesu xpi & nullam lesionem incurrit
& tamē per illam potionem pl⁹ q³ du-
centi & quinquaginta excecati sūt &
ipse singulis man⁹ imponēs illumina-
uit eos. Dyabol⁹ autem in specie in

fantis apparuit & suavit illis .vt ma-
 thiam interficerēt q³ culteā deo
 rum annichilaret. Et cum in medio
 eorum cōsisteret trib⁹ diebus eum q³
 rentes eum minime inuenire potue-
 rūt. Tercia die manifestās se eis dix-
 it. Ego sum Quem post tergum ma-
 mb⁹ ligatis & fune collo imposito cru-
 deliter affixerūt & in carcerem eū in-
 cluserūt. vbi demones ei apparētes
 dentib⁹ in eum fremuerūt sed appro-
 pinquare non potuerūt. Domin⁹ au-
 tem cum multo lumine venēs eum
 de terra leuauit & vincula soluēs dul-
 titer confortās eum ostium aperuit.
 Quī egressus verbum dei predicauit
 Dum autem quidam obscurati non
 crederūt dixit eis. Annūcio vobis
 q³ in infēnum descēdetis Et mox ter-
 ra se aperuit & omnes illos obstina-
 tos deglutiuit. Reliqui vero ad deuz
 sunt couersi. Ex istis patet finis illo-
 rum qui malum discūt & nō bonum.
 Tercio debem⁹ addiscere futurorum
 prouidentiam *Pro. vi. Vade ad formi-*
cam o piger & cōsidera vias eius & c.
Glosa. Si tantillum animal primape-
carens. rationis expert natura duce
in posterum sibi puidet. Multo ma-
gis tu homo ad imaginem dei condi-
tus ad videndū eius gloriam vocat⁹
doctoz tantoz magisterio adiut⁹
ipsum cōditorem habens duce. de-
bes in pnti fructus bonoz operum
cōgregare ex quib⁹ in eternū viues
in futuro. Vnde Tullius. Prouiden-
tia est virtus per quā quis puidet ea
que futura sūt. Seneca. Si prudēs fu-
eris animus tu⁹ trib⁹ dispenseē tem-
porib⁹. pterita recole. pntia ordina-
et futura puide. Talis fuit beatus
mathias. Nā de eo legiē sic. Mathi-
as de tribu iuda & de ciuitate bethle-
em de illustri psapia ort⁹ qui litteris
tradit⁹ in breui legis & pphetaz sen-
tentiāz apprehēdit lasciuā abhorreē

pueriles annos morum honestate et maturitate vincebat. Informatus est animus eius ad virtutem ut esset ad intelligentiam habilis ad viam facilis. in prosperis non elatus. In aduersis constans et intrepidus. satagebat ut quod sensu perciperet ope compleret. et oris doctrinam operatione monstraret. Sic cum per iudeam predicasset. coram pontifice accusabatur. Et respondit de obiectis. Non oportet me multa dicere quam christianum esse non est criminis sed glorie. Cui pontifex. Si tibi dantur idcirco vis penite. Cui ille. absit ut a veritate quam semel inueni per apostasiam regrediar.

De sancto Gregorio. Ser. xxx.

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo. Eccles. xliij. In istis verbis commendatur beatus gregorius a magnitudine scitatis sue quod placuit deo. Sciendum autem quod quatuor sunt per quos homo potest placere deo. Primum est ut deo reuerenter seruiat. Secundum est ut proprio suo opera misericordie exhibeat. Tertium est ut seipsum humilem reputet. Quartum est ut voluntariam paupertatem amet. De primo dicitur Debe. xij. Habentes gratiam per quam deo seruimus placentes deo in metu et reuerentia. q. d. Si volumus deo placere et gratiam eius obtinere seruiamus ei cum reuerentia et timore. Ps. Seruite deo. in timore. Sanctus autem grege ab infanzia sua deo seruire studuit idcirco deo placuit. Unde de eo legitur. Grego. de nobili stirpe senatorum progenitus cuius patris gordianus et mater silina dicebatur. et cum diuinitus plurimis abundaret cogitare cepit quomodo omnia desereret et religionem intraret et ibi deo seruiret. Tandem prece orabat sex monasteria in sicilia construxit et septimum in urbe romana in quo seipsum monachum fecit. In quo tam religiose vixit quod omnibus aliis exemplum bone vite prebuit. In tantis corporis sui abstinentia vigilis et orationibus afflixit ut vix subsistere potuit. Defuncto autem pelagio papa. totius populi eius licet plurimum remittente in

pontificem elegerunt. Cum autem potestas ciuitatis custodiret ne effugeret mutato habitu a quibusdam mercatoribus obtinuit. ut in quodam dolio super quadrigam de urbe duceretur. Eductus ergo siluas perijt ibique tribus diebus latuit. Cum autem ab omni populo sollicitate quereretur columna nubis clara et lucida de celo dependens super locum in quo latebat apparuit. In qua columna angelos descendentes quidam reclusus aspexit. Porro ab universo populo capite et trahitur et summus pontifex ordinatur. Tunc autem studiosus quod ante deo seruauit. Secundum per quod homo deo placet est. quod primo opera misericordie exhibeat. Pro. xxi. Facere misericordiarum magis deo placet quam victimarum. Mat. ix. et xij. Miam volo et non sacrificium et magis volo miam quam sacrificium aliquid. Aug. Nihil est quod nos deo tam amabiles facit sicut pietas. Pater etiam habuit beatus gregorius. Nam de eo legitur sic. quod quodam die dum in monasterio suo transiret angelus domini in specie naufragi affuit sibi que misereri lacrimabiliter postulauit. Cui cum beatus gregorius sex nummos fecisset dari. et ille abisset. et altera die redisset sequi multa perdidisse prohibuit. Qui cum ab eodem itere tot argentos receperisset. itere tertia die redijt misere sibi importunis clamoribus postulauit. Sed cum gregorius a procuratore didicisset. nihil aliud esse dandum preter scutellam argentam quam sibi mater sua cum leguminibus mittere solebat in monasterio remansisse. illam statim precepit dari. Quam ille letus accipiens cum gaudio abcessit. Post hoc uocatur non multum tempore spatium cum papa esset ordinatur. quadam die precepit camerario suo ut duodecim pauperes ad pradium inuocaret. Qui cum remissent et in mensa sederent. iturus eos papa. xij. in mensa aspexit. Dixit ergo. cur plures uocastis

Et ille eos numerans et tantū .xij. inueniēs ait. **C**rede mihi pater nō sunt nisi .xij. **A**duertit autē papa qd vn⁹ eorum crebro vultu mutaret ita qd nūc inuenis nūc senex apparēt. **Q**uē duxit in cubiculū querēs qd esset nomē eius. **Q**ui ait. **Q**uid quis de noīe meo qd est mirabile. verūptū scias qd ego sū naufrag⁹ ille cui scutellaz argentēā tradidisti **E**t scias p certo qd de die illa q hoc fecisti destinauit te dñs fieri presulem ecclesie et dñs me cōstituit in custodem tuū et quic quid petieris p me ab ipō poteris impetrare et his dictis disparuit. **T**āte etiā pietatis erat vt nō solū ppinqs sed etiā lōge positos scz i mōte synay necēria ministrabat. **N**am oīm indigentū noīa scripta habebat et eis liberale subueniebat. **T**ribus qz milibus āll⁹ dei p quotidianis stipēdijs octingētas libras auri ānuatim offēbat. **Q**uotidie qz ad mensam suā pēgrinos inuitabat. intē quos vn⁹ quadam die accessit in cui⁹ man⁹ dū ipē aquā effūdere vellet ex hūilitatē cōuersus vnā accepit et statū ille disparuit. **C**ū hoc factū miraret. sequenti nocte apparuit ei dñs dicens. **C**eteris dieb⁹ me i mēbris meis. hesterna autē die me in meipso suscepisti **E**t sic pz eius mīa p quā deo placuit. **T**ercuz pz qd homo deo placet ē hūilitas **J**udith. ix. **D**ñe humiliū et mansuetorum tibi semp placuit dēpcatio. **H**ero. **N**ihil est qd nos deo tam caros effiat. qd si merito magni. hūilitate sim⁹ infimi. **H**er. **I**n alto nō altū sapere nihil deo carius. nihil hominibz rari⁹. **N**on enim magnū est in abiectione humilē esse **M**agna profus et rara virt⁹. hūilitas honorata. **T**alē hūilitatem habuit btūs gregori⁹. **Q**ui cū esset sūm⁹ pontifex et dñs mūdi. humiliozē se oib⁹ reputauit. **N**am ipse pmo seruus seruoꝝ dei scripsisse

legit. **N**unq̄ se laudari ab aliquo voluit. **N**ā stephanū qui eū in epistol suis laudauerat de hoc rephendit. **S**i milie matronas ne ancillas suas se esse dicerēt. **C**ūqz quidā abbas romaz remisset et beatū gregoriū p mediū ciuitatis trāsire vidisset voluit ei occurrē. et vt decebat reuerentiā exhibere. **C**ernēs ergo btūs gregori⁹ qd in terrā se vellet psterne. pmo se coram ipso in terrā pstrauit. nec surrexit donec abbas primo surgēt. **P**auperes ex hūilitate ad mensā suam inuitabat et psonalit super man⁹ eoz aquā fundebat. **E**t ex tali hūilitate placuit deo. **Q**uartuz qd in hoīe deo placet ē volūtaria paupertas **Q**d ptz ex hoc. qz xps paup esse voluit. pauperes mrem habuit. paupes discipulos elegit. paupertatē pdicauit **M**at. v. **B**ti paupes spū. i. voluntate. qm ipsoꝝ ē regnū celoꝝ. **H**er. **N**ō paupertas virt⁹ sed amor paupertatis virtus reputat. **P**emqz. bti paupes nō reb⁹ sed spū iudicant. **T**alis fuit beatus gregori⁹ qd bñ dñs p exemplū patefecit. **N**ā de eo legit qd illo tēpe eāt quidam heremita vir magne scitatis qui omnia ppter xpm relinquebat et nihil nisi vnū cattū possidebat quē blande sepe i sinu suo refouebat **O**rauit autē ille deū vt sibi oscendēt cū quo futurā remunerationē debēt accipe. qz ob ei⁹ amorez oīa reliquisset. **Q**uadā autē die sibi reuelat qd cum gregorio romano pōtifice remunerationē sperare debēt. **A**t ille sortiter igemiscēs paz sibi paupertatē fuisse putabat: si cū eo remunerationē accipe debēt q tantis diuitijs abundaret **E**cce alia nocte audiuit vocē dicētē sibi possessio diuitiaz nō facit diuitē sed cupido. **C**ur audis paupertatē tuā gregori⁹ diuitijs cōpare. qui magis cattū tuū quotidie blandiēdo diligē pprobaris qd ille cūctas diuitias

quas non amando. sed cōtēnēdo
cunctis liberaliter dispergit. Sic pa
tet quō ppter amorē pauprtatis pla
cuit deo. Tādē cum sedisset rome an
nis .xxij. mensib⁹ sex dieb⁹ .xij. in
pace quieuit. Rogem⁹

De scō Benedicto Ser. xxxi.

Benedixitq; ei et erit bndict⁹

Gene. xxvij. Verba ista sūt

Isaac qm̄ dederat filio suo ia
cob bndictionē et pnt esse vba dñi di
ctis ad beatū bndictū. Scendū autē
q; bndictio domini dat trib⁹ gene
rib⁹ hōim. s. mūdiciam seruantibus
deum timentib⁹ et miam facientib⁹.

De pmo dicit Psal. Innocens manib⁹

et mūdo corde qui non accepit in va
no aiam suam nec iurauit in dolo p
ximo suo. Dic accipiet bndictionē a

dño vbi tangūtur qtuor in quib⁹ hō

debet mūdiciā tenere. s. in ope. Vñ

dicit. Innocēs manibus .i. mūdus in

operib⁹. In cogitatione. Vnde dicit

Quando corde .i. cogitatione mūda.

In desiderio. Vnde subdiē. Qui non

accepit in vano aiam suā .i. qui occu
pauit aiam suam vanis et imūdis de
siderijs In locutione. Vnde sequitur

Rec iurauit in dolo pximo suo .i. qui

non est dolosus in vbis suis sed mū
dus. Dic .i. ille accipiet bndictionē a

dño. Quidiciā illā dilexit scūs bndi
ctus. et ido a dño bndictionē acce
pit. Vt em̄ mūdiciā seruaret. elegit

sobriam vitā. Vnde de eo sic legitur

Beat⁹ bndict⁹ cū studijs liberali
bus a parentib⁹ suis tradit⁹ esset in
struend⁹ in sua ifantia: leās deseruit

et desertū petē decreuit. quē nutritrix

sua q̄ eū tenerime diligebat seq̄baē

Ipsē autē vt mūdiciā fortit⁹ seruaret

occulte ab ea fugit i desertū et ibi tri
bus annis incognit⁹ māsit. Solus autē

vn⁹ monachus noīe roman⁹ ibidem

eū esse sciuit. et necāria sibi ministra
uit. Accidit autē q; sacerdos qdā sibi

ipsi atos in die pasche pparasset cui

apparuit dñs dices Tu delicias para
st et seru⁹ me⁹ bndict⁹ in deserto fame

cruciat. Qui statim surgēs venit ad

br̄m bndictū et dixit ei. Sumam⁹

abū parit. qz hodie pascha est. domi
nus me misit ad te. Ipse autē nescie
bat q; pascha esset. Diabol⁹ autē ei⁹

mūdiciē iudēs mulierē quandā quā
oli viderat añ mētis e⁹ oculos redux
it. et ita eū accēdit vt pene heremū

relinquēt. s. subito ex diuina grā ad
se reuersus cōtinuo se exiuit. et inspi
nis se adeo vulnerauit: vt toto cor
pore vulnerato sanguis exiret. et sic

temptationē deuiait. In hoc pz q; mū
diciā amauit. et ideo bndictionē me
ruit. Scdo bndictio dei dat timētib⁹

eū. Eccl. i. Timētī dēū bñ erit i extre
mis et in die defunctionis sue bndicē

Quo autē debem⁹ timere deum doce
mur. Eccl. xv. Qui timet dēū faciet

bona. Talē timorē habuit br̄s bndi
ctus q; bonis opib⁹ ita abundabat q; ei⁹

fama lōge lateq; resonabat. Vñ

legit q; crescēte ei⁹ fama: multi cepe
rūt exemplo eius mūdum relinque.

et ad eius doctrinā festinare Cū autē

aiiusdam monasterij abbas morere
tur monachi eū in abbate petierūt.

et ipse diu distulit dices se non posse

cōuenire morib⁹ eorū. tandē vict⁹ as
sensū pbuit. Cūq; eos artaret vt re
gulā strictius seruaret venenū sibi bi
bendū cōtulerūt. S; cū ipse vas scē

crucas sigēculo sigret. statim ē ofractu

Tūc ipse dixit eis. De⁹ misereat ve
stri. qz me interficere voluistis Nun
quid em̄ predixi vob. qz vestris mo
ribus non cōuenirem. Statimq; celi
ctis illis ad desertū rediit. vbi crescē
tib⁹ signis. multi ad eū cōueniebant

et ibidē .xij. monasteria ostruxit Qd

antiqu⁹ hostis grauit⁹ odiēs visibilē

ei apparuit. et stridēs sup eū dentib⁹

dicebat. Benedicte benedicte Et cū

nihil sibi respōderet: dixit. **Maledi-
cte** et nō benedicte cur me psequeris.
Quadam die cū panis sibi deficeret et
frēs murmuraret. ait **Nolite** tristari
cras hēbitis abundāntē. **Sequenti** die
ducenti modij farine ante fores clau-
stri cū sacas inuēti sūt. **Tercio** datur
bñdictio dei miaz faciētib⁹. **Pro. xxij**
Qui pronus est ad miam a deo bñdi-
cet. **Mat. xxv.** Venite bñdicti papi-
te regnū dei. **Esuriui.** et dedistis mihi
māducare. **Istam** virtutē siue miam
habuit btūs benedict⁹. **Vnde** legit̄
de eo q̄ quodā tpe cū totam puina-
am fames valida occupasset: vir dei
oīa q̄ habere poterat egētib⁹ etoga-
uit: ita q̄ nihil in monasterio rema-
neret n̄ modicū olei in vase vitreo:
et ipsū iussit cuidā paupi dari. **Cel-
larius** vō inobediēs nihil dedit. **Quōd**
cū vir dei pcepit vas cū oleo extra fe-
nestrā p̄na iussit: ne aliqd̄ in mona-
sterio p̄ inobediētiā remanēt. **Pro-**
iectū itaq̄ ē vas sup̄ lapidē et nō est
cōfractū nec oleū effusū. **Tūc** iussit
illud tolli et paupi dari. **Et** orāte be-
ato bñdicto dolū plenuz olei de illo
vase ē effusū. **Postq̄** multis ānis cla-
ruit: eodē anno quo moritur⁹ erat:
mortē suā frīb⁹ suis p̄dixit. et aū sex
dies iussit sibi fieri sepulchrū. et sexta
die ante diē obit⁹ sui fecit se portari
ad oratoriū et pcepta facta cōione:
eleuatis i celū oculis spūm emisit. **Co-**
dem die duos frēs viderunt viā pal-
lis strātā. et lampadib⁹ innūeris cho-
ruscātib⁹ ab eius cella in celū tendēti-
bus et ecce vir q̄dā scūs ait. **Nec** est
via q̄ dilect⁹ dei benedict⁹ in celum
ascēdit. **Rogem⁹**

In Annūciatione beate Marie

Sermo. xxxij.

R sole posuit tabernaculuz suū altissi-
mus. i. de⁹. **Psal. xvij.** De⁹ taberna-
culū suū posuit in sole. q̄n humanam
naturā in vtero btē v̄ginis marie as-

assumpsit. **Notandū** q̄ btā v̄go ma-
ria opat̄ soli pp̄ duo. s. p̄pter lumi-
nis cōitatē et splēndoris subtilitatem.
Primo btā virgo opat̄ soli: q̄ sol cō-
muna ē oib⁹ hominibus tā paupib⁹
q̄ diuitib⁹. tam infirmis q̄ sanis. et
oib⁹ indifferēter. **Sic** btā virgo cois
est oib⁹ tam paupib⁹ q̄ diuitib⁹. tā
infirmis q̄ sanis. sine psonaz accep-
tione oib⁹ eam inuocātib⁹: lumen ḡ-
tie sue ministrādo. **Mat. v.** Solē suū
oriri facit sup̄ iustos et iniustos. sup̄
bonos et malos. et pluit super oēs eq̄-
liter. **Sic** pluit et effūdit lumē grē et
aquam miē super oēs qui eam inuo-
cant. **Per.** Ille solus a laudib⁹ eius
tacet: quicūq̄ eam inuocatam i su-
is necessitatibus meminerit defuisse.
q. d. hoc nūq̄ cōtigit. **Vnde** ipsa dē
Ecci. xxij. Transite ad me oēs qui
cōcupiscitis me. **Per.** Peccatorē q̄n
tuncūq̄ fetidum et toti mūdo despe-
ctū pia mater nō deserit nec despicit
sed pia manu tenet et fouet. donec
tremēdo iudicā miserē recōaliet. **Ex-**
emplū. Fuit in quodam claustro vir-
go q̄dā castissima et btē virgini mul-
tū deuota beatrix noīe officū custo-
dis ferens clauēs claustrī et res eccie
habuit in custodia. **Huius** sanctitati
spūs immūdos inuēdit. et eā spū for-
micationis grauiē stimulauit. **Insup-**
quendā adolescentē ad amorē eius
pudcauit. q̄ aggressus eā: salutare
eam cepit. **Et** illa diabolo instigāte
cōsentit et deposito habitu cū recede-
re vellet ad altare btē marie virgīs
accessit et vt cōsueuit salutauit dicēs
O btā virgo mater miē. clauēs eccle-
sie tibi cōmitto. q̄ i hoc claustro diu-
tius manere nequeo. et positis clau-
bus cū habitu sup̄ altare recessit: cur-
iuuene. et nō lōge postq̄ ille cōpleue-
rat voluptatē suā cum ipsa. ipsa sedu-
ctor ille miserā reliqt. **Quidnā** facēt
illa misera ignorabat et ad quem se
bb in

vertet. facta e publica metrix. et ita
 li miseria. xij. annis vixit. Quadam die
 ex casu pertransibat claustrum illud de quo
 apostatauerat et recogitans statum suum
 in quo fuit. et miseram illam vitam in qua
 esset. amarissime flere cepit. et retrahens
 se a foribus suis accessit ad portam
 claustrum et dixit portenario. Noui
 sti etiam aliquam puellam in hoc claustrum
 nomine beatrix. Cui ille. Nescio adhuc
 hodie. Ad illam. Cognouisti ne illam be
 atricem quam fuit custos ecclesie quam annis xv. an
 nos apostatauit. Cui ille. Eadem bea
 trix quam annis xv. annos fuit custos huius
 ecclesie. adhuc vivit in eadem scitatem quam sp
 vixit et nunquam de claustrum exiit. Illa
 non intelligens putans quod de alia diceret in
 gemiscens abscessit. Cumque sic iret cir
 ca muros claustrum sedulespirans ait
 O mater matris quam tenerrime diligebam te
 et quomodo me miseram ad tantam miseriam la
 bi permisisti. O mater matris solamen misere
 rorum. da mihi finem huius miserie. Cumque
 hec et similia diceret et amarissime fleret
 vidit in fine muri puam ostium aptum et
 quandam pulcherrimam dominam prospicien
 tem et dicentem sibi. O beatrix quo va
 dis. reuertere filia mea kama reuertere in
 locum tuum. At illa stupens ait. O domina
 vnum me nescis. Cui illa. Si illa mater
 matris cui velum tuum et habitum et clauem
 commisisti. et usque nunc vices tuas ha
 bui in hoc claustrum et ita officium tuum com
 pleui. ut nemo unquam tuam absentiam con
 sideraret. Resume ergo habitum tuum
 et claves et reuertere ad officium tuum.
 quia nemo accusabit te de tua absentia
 et obtinui tibi apud filium meum indul
 gentiam omnium peccatorum tuorum. Et hoc dicto
 induens ei habitum et reddens ei claves
 euauit. Illa autem intrans claustrum. su
 um officium fecit sicut prius et nemo quod
 quod sibi dixit. Sic ergo patet quod beata virgo
 maria communem gratiam suam impartit om
 nibus et nullum peccatorem quantumcumque magni
 continent. nullum etiam quantumcumque pau

perere despicit. **Exemplum.** Erat quodam homo qui
 pauperem vitam omnibus diebus vite sue du
 xerat hostiatim panes rogans. Et quod
 uis pauper esset: tamen beate virginis fuit val
 de deuotus. et quicquid victui necessarium su
 persueat: totum alijs pauperibus ob reue
 rentiam beate virginis erogauit. si egritudi
 nis molestia tactus tremendum iudicium
 expauit. et i gemiscens ait. Quis mihi
 pauperi superueniet coram tanto iudice. qui
 nihil in eius honore pauperibus dare potui
 cum ab infamia pauperum et mendicorum existe
 rem. Scitatis affuit ei beata virgo cum chris
 tis angelorum et virginum dicens. O homo quod
 trepidas coram filio meo appare. Pu
 tas me immemor esse quod in meum hono
 rem fecisti. Crede quod propter tuam iopi
 am non condonabo. Mater enim sum omnium
 tam diuitum quam pauperum diligo eos qui
 meum implorat auxilium. Securus esto
 ego enim coram filio meo astabo tibi et
 veniam omnium peccatorum tuorum tibi in
 petralo. Tunc ille gaudens vacato pre
 stitero. sumptoque viatico spiritum domino
 comedauit. Secundo beata virgo operat
 soli propter splendoris utilitatem. Sicut
 enim sol imittit radium suum per puam
 foramen. et illuminat splendore suo to
 tam domum. sic beata virgo maria pro
 modicum seruitium sibi exhibitum infun
 dit peccatori radium gratie sue matris. Ip
 sa enim dicit. i. Re. ij. Quicumque hono
 rificauerit me: glorificabo eum. **Exem
 plum.** Quidam miles in quadam via
 communem castrum habebat et omnes transie
 untes spoliabat. Attendens autem quoniam
 peccator esset et pro: quod die tamen beata
 virginem cum vno aue maria salutauit
 et propter hoc idem seruitium saluum fiebat
 Accidit autem quod quodam religiosus illuc
 transiret et cum vellet eum seruum mil
 itis spoliare: rogauit ut eum ducerent
 ad dominum suum. Adductus ergo rogauit
 militem ut omnes seruos conuocaret: ut
 eis obsequium domini predicaret. Quibus congrega
 tis ait. Nequaquam estis hic omnes. et per

quærentib⁹ oib⁹ tantū cameraci⁹ de
fuit. Qui cū duceret ad virū deir mo
re obsessi caput mouit ⁊ nō audebat
accedē. Cui vir scūs ait. Adiuuro te
vt dicas nob⁹ q̄s sis ⁊ vñ veneris huc
At ille Deu cogor dicere: ego sū demō
missus a lucifero. ⁊ xxxij. ānos sic cum
isto milite māsi: vt quicūq; die dñam
suā nō saluasset: ego eū iugulare de
berē. Ille autē hoc nullo die p̄termisit
et statim demō euahuit. Miles atē cō
adit ad pedes ei⁹ remiam postulās ⁊
vitā suam emēdauit.

De eodē Sermo. xxxij.

Beatā me dicent oēs genera
tiones. qz fe. mi. ma. q̄ po. ē
Lu. i. Verba ista sūt b̄tē ma
rie v̄gis post conceptionē filij sui. In q̄
bus v̄bis factū duo. Primo hortatur
nos ad suā laudē ⁊ benedictionē. ibi
Beatā me dicet. Secūdo inducit b̄n
dictionis rationem. ibi. Quia fe. mi.
ma. q̄ po. ē. q. d. qz ipse deus magna
arca me fecit. ⁊ me in m̄rē elegit.
et ideo merito oēs generationes ho
minū me b̄ndicē ⁊ laudare debēt. Di
cēt enī Hester. vi. Honore dign⁹ est
quecūq; rex voluit hōrare. Ex quo igi
tur rex celestis beatā virgine hōrā
uit ⁊ b̄ndixit: merito nos eā hōrare
et b̄ndicere dem⁹. Debēt autē eā b̄n
dicere boni ⁊ mali. qz ipsa pacē refoz
mauit inter deū ⁊ hōiem. ⁊ sententiā
cōtra hōiem datā mutauit. Ideo ip̄a
figurata est p̄ reginā hester. q̄ muta
uit assueri regis sententiā datā cōtra
filios isrl. Nota hysto. Aman hostis
erat iudeoz. cū assuerus eum honora
uit. mar doche⁹ noluit eum honorare.
Quapropt̄ volēs delere iudeos: p̄mi
sit regi assuero. x. milia tormentoz
vt eos deleri p̄mittēt. Et tradidit ei
rex anulū suū dicēs. Argentū tuū tibi
sit fac de iudeis qd̄ tibi placet. Tūc
scripsit aman leās anulū regis in sig
ntas ⁊ misit per totū regnū: ⁊ iussit

q̄ oēs iudei suspēderent. Quō audies
regia hester: ad regē intrauit. ⁊ mu
tauit sententiā illam quā aman p̄ci
rauit. Et factū est q̄ aman in patibu
lo suspēderet: ⁊ iudei liberati sūt. No
ta totā hysto. Per regē assuerū qui
interpretat̄ beatitudo significat̄ rex ce
lestis cui oēs facti p̄clamāt. Sanct⁹
scūs scūs dñs de⁹ sabaoth. i. oipotēs.
Dic dedit sententiā mortis cōtra fili
os isrl. i. cōtra gen⁹ humanū in trā
gressiōe p̄mi parētis. Dixerat enī eis
dñs vt de omni ligno paradisi come
derent. p̄terq̄ de vno ligno de quo p̄
cepit eis ne comederēt dicēs Gene.
ij. Quacūq; hora comederitis de hoc
ligno morte moriemini. Cū autē de li
gno comedissent: statim signati erāt
ad mortē. ita q̄ null⁹ hōim in quinq;
milib⁹ annoz puenire poterat. ad re
gnū celoz. Istud autē factum fuit p̄
aman qui interpretat̄ iniqu⁹. ⁊ signat
diabolū iniquissimū qui persuasit eis
vt p̄mū comederēt: dicēs ad euam
Cur p̄cepit de⁹ vt comederitis de om̄i
ligno paradisi preterq̄ de illo. Que enī
dit. Ne forte moriamur. Cui ille. Ne
quaq; sed quacūq; hora comederitis
quasi dijeritis. Hoc mō decepit eā: ⁊
oib⁹ nobis sententiā mortis p̄ci
rauit. Ista sententiā p̄ nullū cōmutari potu
it nisi p̄ hester q̄ interpretat̄ eleuata i
p̄lis. ⁊ significat̄ mariā quā rex cele
stis i reginā elegit p̄pter humilitatē
suā. Nā cum rex assuer⁹ multas v̄
gines de toto mūdo cōgregasset ad
ducta ē hester paupcula ⁊ hūilis vir
go ⁊ illa inuenit grām in osp̄iū eius
et fecit eā reginā. Sic rex celestis in
ter oēs v̄gines ⁊ muliēs hui⁹ mundi
mariā humilē ⁊ paupculā v̄ginē ele
git. Vñ ait angel⁹ qui nūc⁹ fuit di
cēs. B̄ndicta tu in mulierib⁹. i. sup
oēs muliēs iuemisti grām apud dñm
Ecce cōcipies in vtero ⁊ paries filiū
et vocabis nomē eius ihs. i. saluator

Ipse enim saluū faciet populuū suū a peccatis eorū. **V**nde dicit **Aug⁹**. **O** felix maria que solum et tū p nobis p tulisti saluatorem. ex te enim natus est qui in se credentib⁹ tribuit vitā eternam. **E**t sic ille iniqu⁹ **A**man sententiam mortis quam alijs pcurauerat solum sibiipsi intulit sic solus diabolus eternaliter cōdemnabitur sine spe aliqua recuperandi. nos vero liberati sum⁹ de morte eterna si volumus de pctis nostris abstinere. **S**ecūdo debet eam specialiter peccatores laudare et benedicere. qz iraz dei cōtra nos mitgat et placat. **I**deo bene figurata est per abigail que iram regis dauid cōtra nabal carmeli mitgabatur. **R**ota hystoriam .i. **Re. xxv.** **C**um dauid lateret i quodam deserto et egeret: misit ad nabal diuitem qui cōuiuuium fecerat: rogans eum ut sibi aliquid de cōuiuio suo ad cōmedēdum mitteret. qz necesse haberet. **I**lle autem noluit: sed filio ipso perauit qz esset seru⁹ fugiens. et sublanauit eum. **Q**uod cum nūch retulisset: irat⁹ dauid: ac mauiit se cum trecentis uiris et iurauit qz delere uellet nabal cum omni regno suo. et cum omni domo sua. **Q**uod intelligens abigail vxor nabal occurrit cum pane et uino et carnib⁹. et cadens ad pedes eius dixit. **E**go ancilla tua: nō uidi nūcios tuos quos misisti mi domine et placat⁹ est dauid. **D**auid enim interpretatur manu fortis et significat regem celestem: qui fortior ē omnib⁹ regib⁹ terre. **I**ste mittit nūcios suos .i. predicatores uel bonas cogitationes uel inspirationes ad domū nabal stulti. .i. pctōris. qui stultus dicitur. qz p modica delectatione cupit perdere eternā iusticiā et leticiā. **M**ittit at nūcios suos ut reuocet eū a pctis et faciat de fructū bonorū operū: sed stult⁹ .i. peccator remittit nūcios sine fructu et cō

temmē nūcios dei. **P**ropt⁹ qd dñs ira sciē pctōri et statim occidēt eū si non intercedēt abigail q̄ interpretat⁹ prudēt et significat uirginē mariā: q̄ p prudentiā suā deū placat: quē nos p stulticiam nrām irritauim⁹. **E**xēplū de theophilo. **R**egere in sermone de purificatione. **E**cce uenit ad tēplū et c. **I**te aliud exemplū. **F**uit quōdā meretrix publica q̄ septē annis incōfessa manebat. **Q**uadam die occurrit cuidā sacerdoti de uoto noīe zacharias: reū in manib⁹ uerbis salutādo. **A**t ille erubescens nesciuit qd rōdēt. **D**ixit autē. **O** mō mulier ora deū p me. **C**ui illa. **D**oce me quō orare debeam. **A**t ille. **V**ade ad ostiū ecclesie tal' in q̄ inuenies depictā imaginē bēe marie uirginis et dic taliter. **D**ñe celi et terre q̄ p pctōribus nasci dignat⁹ es: miserere illi sacerdoti q̄ me misit ad te. **Q**uod si feceris ego te remunerabo. **I**lla autē sperans aliquid osequi ab eorū illuc. et flexis genib⁹ sic orauit. **T**ūc imago pueri cū indignatiōe uisit se ab ea. et dixit matri sue. **A**udi mat' amantissima miserabilez et mirabile euentū. **P**eccatrix maior de mūdo iuocat me p dilectissimo amico meo. p se autē non orat. **C**ui mat'. **O** dilectissime fili mi ignosce ei qz te ex insipientia puocauit. et in iuuetute orbat a fuit patre et matre q̄ debuissent eā informasse. **D**ā mihi dulcissime fili mi pctm illi. nā maior ē tua grā et mia q̄ pctōz stulticia. **S**is ergo ei ppia⁹ pp̄ me et propt⁹ dilectū tuū qui ipsā huc misit. **T**ūc puer rōdit. **N**on ē fas qz tibi aliquid denegē. qz qd uolueris poteris impetrare. **D**imissa sūt ei oīa pctā sua. **S**tudeat apli⁹ cauē ea. **A**t illa cōfestim rediit et dixit ei oīa q̄ acaderāt et audacter et hūiliter cōfitebatur pctā sua vitaz suā emēdauit. **T**ercio debet btām uirginē bñdicere et laudare specialit' oēs homines. qz ipsa ē adiuatrix eorū in tēpta

homibus et impugnationibus dyaboli.
Vnde bene figurata est per **J**udith
 que adiuuit filios israel quos holofe-
 nes impugnavit et caput eius abstu-
 lit. **R**ota hystoriam **J**udith. xij. **C**ū
 holofernes totum mundum circumet
 et omnes terras et civitates impug-
 nasset: tandem venit ad terram filio-
 rum israel. **Q**ui illi audientes prepara-
 verunt se ad resistendum sibi. **Q**ui au-
 diens holofernes artus pugnavit contra
 eos et obsedit bethuliam et abstulit
 ab eis aquam que infundebat civitati.
Et cum nimis affligerent in civitate
 erat quedam vidua in civitate illa
 nomine iudith casta et pulchra que
 ornavit se et exiit civitatem cum vna
 analla. et venit ad holofernem. qui cap-
 tus est in pulchritudine querens que
 re illuc venisset: qui ait. **P**opulus me-
 grauter offendit deum suum. et mi-
 sit me hic nunciare tibi ut tu capias
 civitatem. **Q**uarta die misit ad eam
 holofernes ut dormiret cum eo. **Q**ue
 ait. **Q**uicquid tibi placuerit: ego fa-
 ciam. **I**lle autem gavisus bibit vinum
 plus quam vnguis biberat. et nocte illa iace-
 bat sopitus nimis ebriate et dormie-
 bat. **I**lla autem accepto gladio eius
 amputabat sibi caput et dedit puelle
 sue. et reversæ sunt ad civitatem. et de
 mane cum exerat eius inveniret eum
 sine capite territi sunt. et egressi de ci-
 vitate civis prostraverunt illos. **H**olo-
 fernes interpretatur infirmitas. et signi-
 ficat dyabolum qui a deo infirmus et
 debilis fuit et est. quia nullum vincere
 potest nisi volente. **H**er. **D**ebilis est
 hostis qui nullum vincere potest nisi
 volente. **I**ste impugnavit filios israel
 .i. viros contemplativos et bonos qui
 se magis opponunt quam mali. **G**re. **D**o-
 stis noster quanto magis nos sibi con-
 trabellare conspiciat: tanto magis im-
 pugnare intendit. **I**llos vero tempta-
 re negligit: quos quieto iure se pos-

siedere sentit. **S**ed per adiutorium iu-
 dith liberant. **J**udith interpretatur glo-
 rificans deum. et significat beatam vir-
 ginem mariam que glorificavit deum
 dicens. **M**agnificat anima mea do-
 minum. **I**ta amputavit holoferni ca-
 put. .i. diabolo potestatem suam. **H**er.
Non sic timent hostes visibiles quam
 libet multitudines castrorum copio-
 sam sicut inferni potestates marie vo-
 cabulum. et fluunt et pereunt. sicut cera
 a facie ignis ubique inveniunt huius
 nominis crebram invocationem. **E**x-
 emplum de sancta domiali que tem-
 ptata a diabolo. **R**equire in sermo-
 ne precedenti. **I**tem aliud exemplum.
Duo scolares renunciantes seculo clau-
 strum ingrediuntur. sed diabolus mul-
 tum temptavit unum eorum ut ad
 seculum rediret. **C**ui temptationi re-
 sistere non valens: dixit socio suo **R**e-
 dire me oportet ad seculum. **Q**uem
 cum ille retinere nullatenus possit: ait
Veni ad altare beate marie virginis
 et eam pro tua salutem. **C**umque oratio-
 nem facerent: ille qui temptabatur
 quasi orare videbatur: sed cor eius ut
 citius exiret cruciabat. **S**ocius au-
 tem eius uberrime cum lacrimis bea-
 tam virginem invocabat. **E**t cum fle-
 ret. ille qui temptabatur quasi in es-
 tasi raptus vidit beatam virginem
 lacrimas socii sui recipiente pallio suo
 et filio suo ostendente et dicente. **O**
 dilectissime fili mi qui semper exaudis
 te suppliciter invocantes: suscipe has
 lacrimas serui tui et effectum peticio-
 nis concede. **C**ui filius. **O** mater non est
 fas quod tibi aliquid denegem: fac cum eo si-
 cut vis. **T**unc ille quasi de somno euigi-
 lans socium suum adhuc flentem eleवास.
 et ad pedes eius se prosternens ait. **H**o-
 die pro te beate marie virginis et lacri-
 mis tuis ab omni temptatione sum li-
 beratus. **A**d claustrum ergo redeam et
 gratias beate virgini referam.

De sancto Georgio martire.

Sermo . xxxiiiij .

Rouite vos armatura dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli **Eph.** .vi. Militē strēnuū oportet p̄mo idu tū esse armis . deinde debet ire cōtra hostes pugnādo . **Hoc** sciens ap̄ls p̄mo milites xp̄i armat cū d̄t. **I**nduite vos a c̄. deinde armatos mittit ad pugna cū d̄t. vt possitis stare a c̄. **E**t beatus georgi⁹ fuit miles xp̄i: imo p̄nceps qz erat tribun⁹ . a ideo hęc v̄ba p̄nt sibi cōuenire . in q̄b⁹ comēdat p̄mo ab inductiōe armorū . sc̄do ab expugnationē hostiū . **C**irca p̄mū notandū qz ipse habuit q̄duplex genus armorū . s. clipeū galeā . lorica . a gladium . p̄ q̄ signant arma sp̄ialia . s. qz habuit fidē . sp̄ . caritatē . a bonā opationē . **P**rimo ergo habuit fidē tanq̄ clipeū . sicut legit̄ de eo qz cū videret qz dauid⁹ impator cōpelleret hoīes ad sacrificia ydolorū . ipse in mediū p̄siliens clamauit . d̄. **D**ēs dñi gētū demonia dñs aut̄ celos fecit in oīb⁹ sumēs clipeū fidei . **S**ecūdo habuit sp̄ bonā tanq̄ galeā . **V**n̄ legit̄ de eo qz cū magna p̄secutio esset a multi fidē xp̄i negarent . ipse sp̄ h̄ns in dño oēs xp̄ianos sua doctrina a verb̄ confortabat . **T**ercio habuit caritatez dei a p̄mi tanq̄ gladium . **C**ū em̄ sicut legit̄ de eo tantā p̄secutionez a tantā timorē vidēt in xp̄ianis p̄p̄t̄ n̄m̄ā ruinā a p̄uisionez p̄li gladio caritatis fuit vulnerat⁹ . **Q**uarto h̄uit opationē bonā tanq̄ lorica . **V**n̄ legit̄ de eo qz cū esset diues oēs diuitias : oēs seruos : totū statū militie sue deseruit a fuitio dei et p̄rimoz se totalit̄ mancipauit . **S**icut em̄ lorica totū corp⁹ tegit a munit . sic bona opatio ornat aīaz a defendit . a iō dixit **Ap̄ls Ro.** .xiiij. **I**nduamur arma lucis . **B**ona ei opatio sūt arma inquantū aīam ornāt . **E**x opationē em̄ beati georgij ornari debem⁹

qz p̄ hęc arma debem⁹ obtinē regnū celoz . **Hoc** figuratū est iudiciū . xviiij . **L**egit̄ em̄ ibi qz cum filij dan nō accipissent sortez int̄ ceteras trib⁹ accincti armis bellicis adq̄sierūt terrā opulentā in q̄ nulla erat penuria . **G**losa **P**er filios dan designantur pctōres . **D**an interpretat̄ iudiciū . qz sunt filij iudicii a non misericordie . **U**n̄ merito nō accipiunt sortē hereditatis p̄pter pctā : sed postea recipiētēs arma v̄tū tū recuperāt qd̄ p̄ pctm̄ amiserāt . scz terrā celestis regnūm q̄ null⁹ est defectus . **S**ecūdo comēdat̄ ab expugnationē hostium cū d̄t . vt possitis stare aduersus insidias dyaboli . **C**irca hęc notat̄ qz bt̄us **Georgius** tres hostes exp̄guit . s. dyabolū . mūdum . a carnē . **P**rimo viat dyabolū . **N**ā legit̄ de eo qz quendā draconē interfecit . de quo tria legūtur . **P**rimo qz in aqua habitabat . a flatu suo aerem infecāt . a qz hoīes deuorabat . **S**ic dyabol⁹ in aquis habitat . i. in hoīb⁹ luxuriosis . **P**er aquā significat̄ suggestio p̄t̄ quā hoīem eā submergere vult in aīa . **Hoc** figuratū fuit i **Ap̄cal.** .xiiij . **V**nde legit̄ qz **Johānes** vidit qz serpens ex ore suo p̄st̄ mulierem aquā misit tanq̄ fluiū vt eā faceret trahi ad flumē . **G**lo . **P**er istū serpentē itelligit̄ dyabol⁹ q̄ adā a eū seduxit **Q**ui ex ore suo . i. ex sua malicia mittit aquā . i. suggestionē malā post mulierē . i. post aīam vt eā p̄trahat ad pctm̄ . a sic submergat̄ in inferno . **I**stū draconē viat georgi⁹ triplia lācea . **P**riō lācea orōnis **V**n̄ legit̄ de eo qz se comēdabat lācee diuine passiōis : quia cruce se munit̄ p̄ salute puelle mori nō timuit . **V**n̄ legit̄ de eo qz cū qdā die remisset i p̄uincā libie ad ciuitatē q̄ d̄t **Sibena** iuxta quā stagnū erat instar maris . i quo draco pestifer habitabat siue lactabat . q̄ sepe p̄lm̄ i fugā ouertit . flatu suo ad mu

rū ciuitatis ascēdēs hoīes inflictebat
 Quapropt̄ cōpulsī ciues duas quot̄
 die oues sibi dabāt. Aliōqn sup mu-
 ros ciuitatis ascēdit. ⁊ p̄lm suo fla-
 tu necabat. Cū ergo oues iā deficerēt
 pene ⁊ substātia eorū imito cōsilio p̄
 filij ⁊ filie darenē draconi p̄ sorte. ⁊
 fors neminē exaper. Et cū iā liberi
 eorū oēs fere essent cōsupti: q̄dā vice
 filia regis ē sorte cōpensa ⁊ draconi
 ad deuorandū dāda. Tūc rex cōtrista-
 t⁹ ait. Tollite argētū ⁊ aux ⁊ dimi-
 diū regni mei ⁊ filiaz meā dimittite
 mihi ne totalit̄ moriat̄. Cui p̄ls cū
 furore dixit. Tu rex hęc edictū dedi-
 sti ⁊ nūc oēs pueri nrī mortuī sūt. ⁊
 tu vis filiā tuā saluari. Nisi i filia tua
 cōpleueris q̄d in alijs ordiasti. succō-
 dem⁹ te ⁊ domū tuā. Qd rex vidēs
 cepit flere filiā suā dicēs. Heu me fi-
 lia mea dilectar: q̄d tibi faciā. Qn̄ vi-
 deo nuptias tuas. Et cōuersus ad po-
 pulū dixit. Oro vt iudicatis tribuatis
 mihi octo diez vt lugē possim filiam
 meā dilectā. Qd cū populus cōcessis-
 set. In fine octo diez reuersus ē po-
 pulus cum furore dicēs. Quare per-
 dis p̄lm tuū p̄pter filiam tuā. Ecce
 omnes a flatu draconis perim⁹. Tūc
 rex vidēs q̄ filiam suā non possz libe-
 rare. induit eam regalib⁹ vestib⁹ ⁊
 amplexat⁹ est eā ⁊ dixit. Heu me fi-
 lia cara de te filios in regali gremio
 nutrire credebā. ⁊ nunc vadis vt a
 dracone deuoretis. Heu dilectissima
 filia mea sperabaz ad tuas nuptias
 p̄ncipes inuitare. palaciū meū mar-
 garitis ornare. p̄p̄ te t̄ypana ⁊ orga-
 na audire. ⁊ nūc vadis vt a dracone
 deuoretis. Et de osculās eā dimisit di-
 cēs. Vtinā ego añ te mortu⁹ fuissē
 q̄ te sic nō amississem. Tūc padēs fi-
 lia añ pedes p̄ris sui. petiuit ab eo be-
 nedictionē suā. Quā cū p̄r cū lacrimis
 benedixisset: ad lacū p̄cessit. Que cū
 ibi sederet expectās draconē ⁊ fletet

beat⁹ georgius superuenit. ⁊ vidēs
 ipsam flentē. quid haberet interro-
 gauit. Illa respōdit. Donec iuuenis
 equū velocit̄ ascēde ⁊ fuge: ne meā
 moriatis. Cūq; puella georgio oia
 facta enarrasset. dixit georgi⁹. Noli
 timē filia. At illa. Donec iuuenis ma-
 gnificā cordis es. tu cur meā mori d̄
 sideras. Fuge dilecte velociter. Vnc
 ego nō discedā donec draconē vide-
 am. Noli timē: ego i noie xpi te adiu-
 uabo. Donec miles meā ne pereas.
 sufficiat em̄ q̄ ego sola pereā. Nā me
 liberare nō poteris: sed meā perib⁹.
 Cū hęc loqueret̄: ecce draco veniēs
 caput suū d̄ lacu leuauit. Tūc puella
 timibūda dixit. Fuge bone domine.
 fuge velocit̄. Tūc georgi⁹ equū ascē-
 dens ⁊ cruce se munies: draconē cō-
 tra se venientē audacter aggrediē
 et lācea fortit̄ vibrās ⁊ se domino cō-
 mendās: ipsū grauit̄ vulnerauit.
 et ad terram p̄ieat. dixitq; puelle.
 Pronce zonā tuā in collū eius nil du-
 bitās filia. Quod cū fecisset seq̄batur
 eam tanq̄ mansuetissim⁹ camis. Cū
 ergo eum in ciuitatem ducerent: po-
 puli hęc vidētes per montes fugerūt
 dicentes. Ve nobis. nos oēs peribim⁹.
 Tūc bt̄s georgius dixit eis.
 Nolite timere. Ad hęc enim misit me
 domin⁹ ad vos: vt vos liberarem a
 plaga draconis. tantūmodo in xpm
 credite. ⁊ vnusquisq; vestrū baptise-
 tur ⁊ draconē occidam. Tūc ois po-
 pulus baptisat⁹ est. Tūc bt̄s Ge-
 orgi⁹ draconē euaginato gladio oc-
 cidit. Quem quatuor iuga boum vix
 ad campū duxerūt. Habūfatī sūt au-
 tem in illo die viginti milia hominū
 exceptis paruulis ⁊ mulieribus. Po-
 pulus autem cōstruxit ecclesiā mirē
 magnitudinis in honore bt̄e Marie
 virginis ⁊ beati Georgij militis. Rex
 vero infinitam pecuniaz beato geor-
 gio obtulit quā quidē acipe noluit

sed pauperibus dari precepit. Tunc rex
 filiam suam beato Georgio copulari vo-
 luit sed ipse recusauit propter amorem
 ihesu christi. Tunc beatus Georgius regem
 de quatuor instruxit. Primo quod de ec-
 clesia dei curam haberet: sacerdotibus
 honoraret. diuinum officium libenter
 audiret. et de pauperibus memor esset.
 et sic osculando regem ab eo recessit
 et cetera. Secundo pugnavit contra mundum.
 Ipse enim contra ipsum mundum habu-
 it pugnam pro prospera et pro aduersa.
 Pro prospera: quando dacianus impera-
 tor pro blandimenta vertorum et pro pro-
 missionibus donorum que multos decipi-
 unt. tamen ipsum decipere non potuerunt.
 Et pro aduersa contra mundum pugnavit
 habuit. quod nec pro passionibus vincere po-
 tuit. cum tamen multa et magis passus sit.
 Legitur enim quod dacianus intantum
 christianos persecubat ut infra unum men-
 sem xvij. milia martirum martirio co-
 ronarentur. Ad videndum beatus Georgius ta-
 ctus dolore cordis intus omnia que ha-
 buit dispersit deditque pauperibus et mi-
 litarem habitum abiecit. habitum christia-
 norum induit. et in medium persilium cla-
 mauit. Quis dominus gentium demonia: dominus
 autem celos fecit. Cui preses iratus dixit.
 Qua presumptione audes deos nostros
 demones appellare. Dic enim vni tu es
 aut quo nomine vocaris. Cui ait. Geor-
 gius vocor. ex nobili genere et capa-
 do cum persapia oriundus. palestina christo
 fauente deuica. sed omnia deserui ut li-
 berius possim seruire deo celi. Cum autem
 eum preses ad se inclinare non possit.
 iussit eum in eculeo suspēdi. et mem-
 bratim corpus eius unguibus ferreis lace-
 rari. Impositis autem facibus ardentibus
 ad latera: quousque viscera eius pate-
 rent: tunc plagas fecit sale fricari et sic
 in carcere posuit eum iussit. Eadem hora dominus
 cum ingenti lumine ei apparuit et plagas
 sanauit. et dulciter eum consolatus est. Vi-
 des dacianus quod peris eum superare non

posset: ad quem magus accessit. ei que
 dixit. Christiani artibus suis magicis
 ludificantur tormēta. et deorum nostrorum sac-
 ficia paruipendunt. Cui magus Si arti-
 bus meis nequero eum superare capitis
 truncatione reus ero. Ipse igitur maleficus
 infectus: iuocatis nominibus suorum deorum ve-
 nenum vino miscuit. et sancto Georgio
 porrexit ad sumendum. Contra quod vir
 sanctus signum crucis edidit et ebibit. nul-
 lamque lesionem sensit. Quo viso magus
 ad pedes eius cecidit. lamētabili veni-
 am petiit: et se christianum fieri postula-
 uit. Sequenti vero die iussit Georgium pro-
 mittere inter rotas acutas: binis gladiis
 vndique circumseptis. Et statim rota fra-
 git. et Georgius illesus iuuenit. Tunc ira-
 tus iussit eum in sartagine plena plūbo
 liquefacto perire. Qui sancto signo sacre
 crucis eam intrauit et quasi in balneo re-
 foueri cepit. Ad audiens dacianus co-
 gitauit eum precebus emolliiri. atque sic
 blanditijs magis quam minis superare vel-
 let tormētis. Dixitque illi. Vides fili Geor-
 gi quante dominus nostri mansuetudinis sunt. que te
 blasphemum tam patienter sustinet. Con-
 uerte fili dilecte et dominus nostris sacrificare: et
 magnos honores ab ipsis et a nobis conse-
 quaris. Cui Georgius subridens ait. Ecce
 patus sum implere quod hortaris. Hac promif-
 sione dacianus delusus et letus effectus:
 iussit sub voce precomis ut omnes ad se
 veniret et Georgium tam diu reluctan-
 ter tandē videret credere et sacrificare
 dominus nostris. Ornata ergo tota ciui-
 tate pro gaudio cum Georgius templum
 ydolorum sacrificaturus iret. et omnes
 ibidem gaudentes starent flexis genibus
 dominum exorauit ut templum cum ydolis de-
 strueret: quantum ad laudem sui et ad vniuersi-
 onem populi de eo nihil remaneret. Statim
 que ignis de celo descendit. templum cum
 dominus et sacerdotibus concremauit. ipsaque
 terra aperiens se omnes reliquos degluti-
 uit. Ad audiens dacianus: Georgium
 ad se duci iussit. ei que dixit. Que sunt

maleficia tua o pessime hoim. q̄ tm̄
facin⁹ fecisti. Cui georgi⁹ Rō credas
rex sic esse. vade meū a itez me im
molare vide. Cui ille. Intēllēxi frau
dē. qz vis me facē absorberi sicut tē
plū a deos meos. Cui Geor. Dic mi
hi miser. Dñ tuū q̄ se iuuare nō potue
rūt quō te adiuuabūt. Jeatus rex mi
mis dixit alexandrie vxori sue Defici
ens moriar qz ab hoc hoīe me supera
tū cerno. Cui illa. Tyrāne a crudel^r
carnifex: nunq̄d sepi⁹ dixi tibi ne xp̄i
amis molestus esses. qz de⁹ eoz pug
nat p̄ eis. Et nūc scias me xp̄ianū fi
eri. Stupēfact⁹ rex. Deu p̄ch dolor.
Nunq̄d seducta es. Featqz eā capill^r
suspēdi a flagell^r diuissie cedi. Que
cū crederet. dixit georgio. O georgi
lumen veritatis qd̄ putas: nunq̄d te
nascat aqua baptismatis Cui georgi
us. Nihil dubites filia: qz effusio tui
sanguis reputat tibi p̄ baptisate.

Tūc illa orās ad dñm emisit spūm.
Sequēti die talē accepit sententiā vt
p̄ totā ciuitatē traheret. Postmo
dū tyrān⁹ oīa mēbra martiris absci
di a in puteū p̄ta feat. mēbris a cor
pori aduoluēs magnū lapidē a sic ad
palaciū rediēs Tūc vehemēs tremo
tus fact⁹ est. quo t̄rore hitatiōes to
tū ciuitatis ita cōcussē merore sūt vt
nemo ess; q̄ nō de p̄xia morte cogita
ret. Interea dñs angelo michaeli di
xit. Descēde in puteū a deduc seruū
meū georgiū. Quo fecō dixit dñs illi
Vade oñde te carnifia daciano vt vi
deat quāta deus tu⁹ facere p̄t Etūs
georgi⁹ iuit ad aspēctū illius a ait.
Ecce vbi sūt tormēta tua a quō eua
nuerūt p̄ne tue. Adhuc agnosce q̄
potēs sit de⁹ meus Dacian⁹ vidēs eū
obstupuit. a astātib⁹ dixit. Rō ē hō
ille sed spūs ei⁹. Alij dixerūt. Simil^r
eius ē. Etūs autē georgius stās a no
men xp̄i affirmabat ostēter dīcēs: qz
ego sum. Et vidēces multi hoc mira

culum crediderunt in ihesū xp̄m. Itē
tū feat eū in carcere includi a fame
volens eum facere interire. insup a
magnū lapidē sup eius ventrē poni.
et supinū eum iacere vt sic eū cōpri
mēt a aiā exalaret. Quē de⁹ iterū
ex sua grā liberauit. Tūc dacian⁹
irat⁹ dixit ad eū itez. Pessime hoim
num que sūt ista maleficia qz p̄ mihi
lo penaris. Cui georgi⁹. Nō sūt ma
leficia sed dei beneficia. Tūc iussit ea
put ei⁹ malleis tūdi vsqz ad cereb^r
et p̄ pedēs suspēdi a fumū feat fieri
sub capite ei⁹ vt sic suffocaret. Quē
deponens iussit eū in carcere poni. a
ibidē itez fame affligi. Tūc serui ve
nētes ad imperatorē mane dixerūt
qz san⁹ esset a in carcere cantās deā
bularēt. Tūc irat⁹ ille dixit. Deu de
ficiēs moriar. qz hoīem istū superare
nō possum. Quem extrahēs de carce
rer: ardētēs caligas ferreas feat poni
in pedēs ei⁹ a clauis ferreis affigi. qz
sanguis p̄ riuulos de pedib⁹ eius ef
fluxit. Postea feat vas fieri q̄si lage
nē: a p̄ totū clauis ferreis interi⁹ ac
cūdari. a feat eū in illo vase p̄ totū
cast^r volutari. Qui cū esset p̄ totū
corp⁹ p̄fossus riplū extrahi feat. dei
de clauo p̄ tpa trāssixio. icarcerari
iussit. Sequēti die fune in collo ei⁹ su
spēso. p̄ totā ciuitatē distrahi feat a
sic eū tūc extra ciuitatē decollari ius
sit. Talitē puguit iste glōsus martir
cōtra mūdū: iō cū ess; i tātis pericul^r
dicē potuit qd̄ d̄. η. Macha. vi. Tu
dñe q̄ sanctā scientiam habes. mani
feste tu scis qz cū a morte possēs libe
rari: duos sustineo corpis doloēs a
penas Scdm̄ aiā vōppē timorē tuū
libētē hec patior. Itē pena eius fuit
multiplex sicut audistis. mag. mltā
a lōga. qz septē annis durauit. Dico
qz fuit mag qz inē ceteros martires
tres fuerūt qui maiora supplicia susti
nuerūt. videlicet Laurēt⁹ Vmēt⁹

et **R**atherina. multa maiora beat⁹ gregori⁹ passus ē. **T**ercio vicit corp⁹ ppriū. qd corp⁹ appetit delicias. volu ptates. et molestantiū rez vitationē **C**ōtra delicias sibi venenū ppimatum fuit. **C**ōtra voluptatē castitatem ser uauit et molestias diuersas sustinuit **I**psē enim Gregorius fuit futura ho stia figurata. **N**umeri. xix. vbi dixit dñs ad moysen. **P**recipe filiis isrl vt adducāt rufam vaccā etatis integre in qua nulla sit macula nec portau erit iugū. **P**ostea subdiē. que dño im molabit **H**ōis gregorius fuit rufus per sanguis effusionē. etatis integre per constantiam. nulla fuit in eo ma cula immūditate nec portauit iugū ali cuius criminis **T**ercio ipē molestias corpis sustinuit sicut audistis. **E**t qz ita fortiter dimicauit: et vicit hostes suos. ideo ipsū dñs remunerauit tā qm milite strenuū et fidelem **E**t pmo honorauit. qz super mortē habuit po testatem. **V**nde legit de eo qz cū edu ctus esset extra ciuitatez in locum de collationis. eratqz ibidem magnus cumulus cadauerū et ossium mortuo rū. vn⁹ vero de septuaginta regib⁹ qui vocati fuerāt ad imperatorē qui ad spectaculū venerāt dixit. **M**odo georgi volum⁹ experiri ptatē eius p tanta passus es: vt resuscites istos mortuos. **Q**ui respōdit. **L**icet nō si tis digni vt hoc bñficiū dei videatis: tñ ad cōfirmationē credentiū vt vos agnoscat is ipsū rez deū qz fecit celuz et terrā: hoc rogo vt eis digne vitā dare. **S**tatim illa cadauera oīa surre xerūt quos ipse baptisauit. et mltos alios qz hoc miraculo viso in xpm cre diderūt **I**te honorauit eū dñs qz cum esset in carcē et tpa eius essent trans fixa clauo p se visitauit ipsū et tanqz medic⁹ clauū extrahēs. **C**ōfortauit ipsū in hoc qz añ mortē quicqd ab eo petijt ipetrauit. **V**n legit de eo qz cū

iā debēt decollari: flexis genibus ora uit dices **D**ñe ihesu xpe: oro vt aiām meā nō separez a grā tua. et quicqz passionē meā i meōria habuerit vel circa se portauerit vel me i necitate inuocauerit: exaudire digneris. **E**t reit vox de celo ad eū dices qz i oib⁹ esset exaudit⁹. et sic migravit ad do minū. **R**ogem⁹

De sancto Marco. **S**er. xxxv.

Ego sū vitis vera et p̄r meus agricola ē. i. vinitor. **J**o. xv. **I**n hoc euāgelio vtiē dñs tri plicā similitudinē sctz vitis. vinitoris. et palmitū. **S**eip̄sū d̄t vitē. ibi. **E**go sū vitis vera. **P**atrē d̄t vinitorē. ibi. p̄r me⁹ agricola ē. **D**iscipulos suos seu oēm pplm xpianū d̄t palmites. ibi. oēm palmitē **C**irca p̄mū nota qz cōparat se viti p̄pter multa qz in vite inuenim⁹ qz eadē in xpo inueniūtur. **P**rimo vitis solet plātari i t̄ra sic vi tis ista. i. xps ē plātata in t̄ra qñ de si nū p̄ris descendit in t̄rā et hūanā natu rā de casto v̄gis vtero sibi assumpsit **H**ec vitis i vinea btē v̄gis nō ex vi rili semie sed mystico spiramine plā tata fuit et fecūdata. et ioseph tñ cu stos vinee extitit sicut d̄t **M**a. i. **C**um esset despōsata m̄r ihu maria ioseph anteq̄ cōuenirēt inuenta ē in vtero hñs qd de spū scō ē. **E**t cū vellet oc culte dimittere eā ait ad eū angel⁹. **I**oseph fili dauid: noli timē accipere mariā cōiugē tuā. qd em̄ in ea natū est. de spū scō ē. **Q**n̄ aut vitis ē plan tata: tota vitis solet emitte palmi tes et frondes **S**ic vitis ista. i. xps pal mites emisit. **E**t frōduit: qñ discipu los suos de diuersis locis vocauit pe trū et andrēā de mari **M**athēū de the loneo. **J**ohānē de nuptis volentē nu bē. et illos ad p̄dicādū misit. **D**einde solet vitis purgari et arādi. **V**itis ista. i. xps plātata fuit qñ hora pas sionis sue appropinq̄nte oēs discipuli

eius reliquerunt eum. et eum solum in angustiis dimiserunt. **Nat. xxvi.** Tunc discipuli eius relicto eo fugerunt. **Job. xix.** Non mei quasi alium recesserunt a me. **Isa. lxiij.** Circūspexi et non erat adiutor. quasi mihi et non erat qui adiuuaret. Quāuis autem alii redierunt in nullo tamen sibi auxiliū prouiderunt. Solet etiam uitis stercoreari. sic uitis ista stercoreata fuit. quā facies eius pulchra sputis iudeorum fuit turpiter maculata. sicut ipse dicit **Isa. l.** Faciem meam non auerti ab increpationibus et ceteris. **Ber.** Facies illa pulcherrima in qua angeli desiderant inspicere. sputis maculata iudeorum. **Isa. liij.** Non est spes neque decore. reputantes eum esse leprosum et nouissimum virorum. et. vilissimum. **Aug.** Cognosce o aia mea. iste formosus pro filius hominum quod difformis factus est. Solet etiam uitis placillari. et ad lignum ligari. sic uitis ista fuit placillata quādo christus ad columnam fuit ligatus et flagellis et uigis inter celsus quod a plāta pedis usque ad uerticem capitis non fuit in eo scintillas. sicut dicit **Isa. i.** **Ber.** O amantissime iuuenis quod est quod talia patiaris. quod scelus tuum. quod culpa tua. quod causa tue mortis. **Cōcupiscētia** me traxit ad arborem. **te perfecta caritas** traxit ad mortem. **Solz** etiam uitis arāfodi. sic uitis ista scilicet christus fuit quā manus eius et pedes clauis ferreis perfossi sunt. **lat.** lācea. caput spinea corona. **Pō.** **Fode.** matrem. et pro meos. **Jo. xix.** **Vn.** militum lācea latius eius apuit. **Adultimum solz** uitis in torculari torquetur et ex primo uinum sic christus in torculari crucis passus fuit quod uinum sanguis sui ex omnibus membris eius effluxit. sicut dicit **Isa. lxiij.** **Ubras** lat calcaui solz. **Psal.** Apud dñm misericordia et cō. apud eum redēp. **Per.** **Prorsus** copiosa. quod non una gutta sanguinis largiē sed pro quibus partibus corporis emanauit. **Et** sic pro quo christus operatur uiti. **Qui** uitis palmites sunt omnes christiani. et uinitor est pater celestis. **Qui**

dānam autem palmites sunt in uite qui non faciunt fructus. sicut mali christiani qui non proficiunt in bonis operibus qui tamē habent nomen christiani et non opera. **Istos** solet uinitor tollere et mittere in ignem eternum. **Quid** autem palmites faciunt fructus. scilicet fideles proficiētes in bonis operibus. **Istos** purgat pater celestis agricolā per tribulationes et castigaciones ut fructum plerumque faciāt. **Gre.** **Mala** que nos hic permittit. nō nos ad deum ire compellunt. **Aug.** **Ideo** puniuntur iusti: ut pressi clamēt ad dñm et clamantes et exaudiant et exauditi glorificent deum. **Qui** uis tribulatio sanctis mittit a deo in signum caritatis. **Hebreo. xij.** **Quē** diligit deus castigat. **Greg.** **Ideo** hic deus quibusdam parat ut in eternum feriat. **Ideo** autem ferit non patiendo ut in eternum peccat. **Aug.** **Hic** uis. hic seca. ut in eternum peccas. **Act. xij.** **Per** multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorum. **Lu. xxij.** **Portebat** christum pati et ita intrare gloriam suam. **Ihero.** **Quis** sanctorum sine tribulatione coronatur. est. quod dicitur. nullus. **Istud** bonum sciuit beatus **Marce.** **ideo** multa patienter tollerauit. **Legit** enim ipsum fuisse discipulum sancti petri. et ex ore eius euangelium scriptum fuisse. **Tante** ei humilitatis fuit quod sibi ipsi pollicem amputauit: ne ad officium sacerdotum promoueretur. quod reputabat se ad hoc indignum. **uerū** tamen dispensatione dei auctoris beati petri preualuit. et ipsum in sacerdotem consecravit. et eum in alexandriam destinauit. ubi dum fide christi predicaret potestates perdolet ei insidiabant et cum in pascha missam celebraet: tunc fune in collo eius circumdederunt per citatem trahentes et uictes. **Trahant** bubalum ad locum bubali. carnes autem eius et sanguis et terram fluebant. et post hoc in carcerem et ab angelo confortat. **Sed** et christus ueniebat et consolabatur eum dicens. **Pax** tibi marce quod ego tecum sum et erua te ab omnibus angustiis tuis.

Mane autem facto eum huc illucq;
per ciuitatem trahūt. Ipse autem deo
grās egit. et dixit. In man⁹ tuas cō
mēdo spūm meum. Et hec dicens ex
pirauit. Cūq; pagani corp⁹ eius vel
lēt cōburere: fulgura et tonitrua ori
untur et quilibet euadere nitebatur.
corp⁹ eius sepelierūt. Rogem⁹

Ite thema et sermo iam dictus de
sancto Marco: pōt dici de sancto qui
rimo vsq; in illum locum. Istud bene
sciuit sanct⁹ et c. Et sequit̄ modo le
gēda sancti Quirini.

Rede legit̄ de eo q; erat miles strēnu
us ac magister militum sub troiano
impatore. Qui cum in suis vinculis
haberet alexandriū papam et herme
tem. videretq; mlt̄a signa fieri a be
ato Alexandro papa et p̄dicationē ei⁹
audiuit. Qui dixit ad beatum papā
Habeo enim filiam nobilez pulchrā
fatis sed ī pectore habet strēmā. si tu
is meritis et ope sanā. in xpm credā
et baptisimū suscipiam. Respondit
papa quirino. Adduc filiam tuam et
collo suo contūdā catenam meam
et beati petri: et sanabit̄. Et cum hoc
fecisset: statim est sanata puella et be
atus quirin⁹ gauisus est et in fide cō
firmat⁹ ac baptisimū accepit. Romē
autem puelle fuit albina: que in v̄
ginitate permāsit. Tūc venerūt qui
dam mali homines ad comitem aure
lianū et iudicauerūt ei omnia q̄ gesta
fuerūt. Quib⁹ auditis iratus aurelia
n⁹ iussit sibi adduci sanctum quirinū
et diuersis blādimentis et terroribus
temptauit eum sed a fide xpiana eū
reuocare nō potuit. Cūq; immobilē
eum videret. fecit eum multis tormē
tis affligi. et tantū in eculeo distendi
et ligno verberari et lacerari ī carne
sua. Deinde fecit man⁹ eius et pedes
trūcari: linguam q̄ abscindi et tādē
decollari. Et corp⁹ sancti martiris ca
nib⁹ tradi. Sicq; in fide pbat⁹ est et

in passione consumat⁹ aīam suam de
dit deo. Quātū ipse sit meriti in celo:
crebris miraculis et signis. frequēti
busq; beneficijs pbat⁹ in mūdo. Ip̄e
tamē quāda; specialem grām habz
sanādi grauem infirmitatem. a qua
multi eius auxilio sanātur. Dicit̄ etiā
qualiter membratim sit passus

De scō philippo et iacobo.
Sermo. xxxvi.

Stabat iusti in magna cōstā
tia aduersus eos qui se angu
stiauerūt. Sap. v. In istis v̄
bis ostēdit spūs scūs quid futurū sit
in die iudicij. s. sanctorum pugna cō
tra reprobos et pugne eā. Primū ibi
Stabūt iusti. Secūdo ibi. aduersus
eos. Notādum q; quinq; stabūt ad
uersus reprobos. Primo xps eos ac
cusando. secūdo angeli. tercio sancti
quarto demōes. quinto oēs creatu
re. Primo stabit contra peccatores
xps eos accusādo q; suā passionem ī
eis anhilauerūt. Aug⁹. Ideo deus in
corpe suo acatrices obseruauit vt in
iudicio hostib⁹ suis exprobraret. Cui
sostom⁹ Xps in iudicio exprobrabit
pctōrib⁹. dices. Ego ppter vos h̄p fa
ctus sū. Et tūc impiet̄ plāgere. De
ista materia require dīca. ij. aduen
tus dñi in sermone. Videbūt filiū ho
mis. in secūdo membro. Secūdo sta
būt angeli aduersus pctōres eos ac
cusantes q; eos nō honorauerūt sicut
debuerūt. qñ circa eos talia pctā pe
petrauerūt: q̄ coram vno homine nō
perpetrassent. Her. In quouis loco
in quouis angulo reuerētiaz exhibe
as tuo angelo p̄nte. qd̄ me p̄nte face
re nō auderes. Item exclamabūt et
accusabūt eos qui abstulerunt labo
res eorum. eo q; eis deputati fuerūt
ad custodiēdum. et vt eos a malo re
traherēt: et istum laborem circa eos
amiserūt. O q̄ terribilē illa accusatio
angeloz. vt dicit̄ Apo. i. et vt dicit̄ Dañ.

viii. Viso vno angelo quasi noctui i-
 terram ceciderunt. cum tamen missi es-
 sent ad eorum consolationem. Quid
 ergo erit peccatoribus cum videbunt
 tot angelos coram se stantes et eorum
 peccata reatantes ad eorum perpetu-
 am condemnationem. Exemplum. Mo-
 nachus quidam deuotus cum esset in
 oratione a se raptus est. et visus est ei
 quod esset ante diuinum iudicium. et vi-
 dit angelos stantes et accusantes pec-
 cata duorum virorum. quorum alter fu-
 it communis secularis et alter prelatus
 spiritualis. Affuerunt etiam sancti oran-
 tes pro eis ad quorum preces dominus di-
 stulit sententiam precipiens monachum
 ut diceret abbati suo ut eos moneret
 ut eorum vitam emendaret. Cuius
 abbas eos monuisset lapsus statum
 suum emendauit: sed prelatus vilipen-
 dit: et quadam nocte dum minime spe-
 raret: morte preuenit est. Tertio sta-
 bunt contra reprobos omnes sancti.
 et hoc contra eos qui se angustiauerunt
 et tribulauerunt in hoc seculo. Sap. v.
Stabunt iusti in magna constantia ad-
 uersus eos qui se angustiauerunt. et
 qui abstulerunt labores eorum. Nunc
 iacet pauperes sub pedibus potentum.
 et potentes stant. Sicut patet in pau-
 pere lazaro qui iacebat ante ianuam
 diuitis cupiens saturari de micis que
 cadebant de mensa diuitis et nemo illi
 dabat. Nunc iacet diues in inferno pe-
 tens guttam aque et nemo dat ei. Et
 hoc est quod dicit dominus Isa. pen.
Serui mei comedent et vos esurietis.
 serui mei bibent et vos sitietis. Istud
 figuratur est iudicium primo. in rege
 adombeleseth qui cepit. lxx. reges
 et amputatis manibus et pedibus eo-
 rum fecit eos iacere sub mensa sua:
 et colligere fragmenta cadentia de me-
 sa. Et postea ipse captus est a filiis is-
 rahel et fecerunt sibi similiter. Tunc
 dixit. Merito hoc patioris. ipsum enim

fecit. lxx. regibus qui collegerunt sub
 mensa mea cibarium reliquias. Sic
 continget illis qui modo opprimunt
 pauperes et persequuntur christi famulos
 in futuro conculcabuntur ab eis. Mat.
 vlti. Calcabitis impios ut fiant cine-
 res sub planta pedum vestrorum di-
 cit dominus. Sic isti duo apostoli Phi-
 lippus et Iacobus conculcabunt illos qui
 ipsos martirifauerunt. Nam de eis legi-
 tur sic. Cum philippus per scythiam per-
 dicaret: et a pagans teneretur. et ad i-
 molandum ydolis urgeretur: subito
 remebat quidam draco et flatu suo
 interfecit duos milites qui eum vim-
 ctum tenebant: et suffocabat filium
 pontificis. et ex fetore draconis omnes
 qui aderant moribidi reddebantur. Et
 ait philippus: ydolum confringite et in
 deum credite. et sani eritis. Tunc illi
 promiserunt se hoc facere. Recessit er-
 go draco in desertum ad preceptum
 philippi. Tunc orauit et eos omnes
 sanauit. et tres mortuos suscitauit.
 et omnes ad fidem christi sunt conuersi.
 Et post hoc venit in asiam et cum ibi
 fidem christi ihesu predicaret. tentus ab
 infidelibus cruci est affixus. et ita mig-
 uit ad dominum ihesum. ¶ De sancto
Jacobo legitur quod in utero matris sue
 fuit sanctus. et ideo iustus cognomina-
 tus erat. vinum et siceram non bibit
 carnes non comedit. balneo nunquam
 usus fuit. nec linea veste indutus et
 propter sedulas genuflexiones talos
 sicut camelus in gemitibus habebat.
Primus inter apostolos missarum celebra-
 uit. primus episcopus iherosolimis or-
 dinatus fuit. In xxx. anno pontifica-
 tus sui pharisaei statuerunt eum supra
 pinnaculum templi. cogentes eum
 ut populum ab errore reuocaret. In-
 ne in illum crucifixum crederet. Ipse
 autem clamans voce magna dixit. Ihe-
 sus est filius dei. et sedet ad dexteram
 patris. et est venturus iudicare viuos

et mortuos. Tunc illi indignati clama-
uerunt. Iustus errauit et precipitauit
eum ut lapidibus eum obruerent.
ipse autem super genua procumbens
dixit. Rogo te domine dimitte eis quia ne
sciunt quid faciunt. tunc unus illorum pro-
cussit caput eius fullone usque ad cere-
brum et expirauit. Contra istos stabunt
isti duo apostoli in die iudicij: eos accusa-
tes. quia se angustiauerunt. et abstulerunt
labores eorum eo quod ipsis predicantibus cre-
de noluerunt. Quarto stabunt contra re-
probos diaboli. **Gre.** Malignus quod spi-
ritus cogitationum. locutionum. et operatio-
nostre semper insidit. si forte quod inue-
niat unum in examine extremi iudicij ac-
cusator existat. **Aug.** Abstabunt omnes
homines ante tribunal christi ut referat unus
quod quod gessit in corpore siue bonum siue
malum. Presto erit et tunc diabolus recu-
raturus uerba confessionis nostre. et obiciens nobis
omnia quecumque fecimus. in qua hora in
quo loco peccauimus. et quid bonum tunc
facere debuimus. hoc dicitur est. Tunc
ille aduersarius noster dicit. O equi-
sime iudex. iudica istum esse meum ob-
culpam: qui tuus esse noluit pro gratia
tuus est per misericordiam. meus est per misericordiam
tibi inobediens. mihi obediens. A me
percepit hanc preciosam uestem qua indu-
tus es. tuam dimisit cum in ea huc uenit.
equissime iudex iudica illum esse meum.
et meum esse donatum. Deu heu pote-
rit ille aperire os suum qui talis inuenietur
ut iuste cum diabolo deputabitur. Depu-
tabitur inquam iniquus gehene ignis. ubi
erit fletus et stridor dentium. ut dicitur **Mat.**
viii. Stridebunt dentibus ex similitudine
frigoris sibi inuicem. Unde mictedi sunt
in tenebras exteriores maleficia et pec-
catores quibus a strenuo dicitur iudice.
Ite maledicti et cetera. Dic tamen ignis
non consumet in id quod ait. et hoc ideo
ut semper cruciet maledictum et donatum
Erit ibi fletus super eterna et perpetua

amissione summi boni quod bonum consistit
in uisione beatifica. et fructu deita-
tis in qua est tota delectatio secundum in
celis. Unde ait **Aug.** Mallem esse in
inferno et frui uisione beatifica uerum
et summi boni quod est christus deus quam in ce-
lo esse et non frui hac. Iudex uero iste
bene agentibus dicit. Venite benedicti
et cetera. Quod nobis concedat quod sine fine ui-
uit et regnat et cetera.

De eodem. Ser. xxxvii.
Non turbetur cor uestrum neque for-
midet. **Jo. xiii.** Verba ista pro-
phetis euangelij dominus in sermone ab-
sente iuda ad. xi. apostolos consolans eos
dixit. Non turbetur cor uestrum pro mor-
te mea. Creditis in deum et in me credite
quia ego sum deus et non timetis
hominem. Ideo possum me a mortuis suscita-
re. Item non turbetur cor uestrum propter pas-
sionem quam passuri estis. et persecutiones
post mortem meam. quia in domo patris mei
multe mansiones sunt singule pro exigen-
tia meritorum. Si quo minus. id est si non esset
ibi non celasset. imo dixisset. quia sunt ibi
quia ego uado parare uobis locum. Dominus uo-
lens corporaliter discedere a discipulis suis
prohibuit ne admitterent turbationem et per-
turbationem. Non autem qualibet pertur-
bationem prohibuit. sed tantum malam. Est
autem duplex perturbatio. scilicet bona et mala.
Mala prohibet et est triplex. Prima est
acarie. secunda inuidie. tertia impatientie.
Perturbatio acarie quoniam homo tepescit
in caritate dei. et non cogitat quod dei sunt
ex hoc adeo cor eius refrigerat ac quod nunquam
sentit aliquam letitiam spirituale. Et quoniam te-
det eum uite sue quoties in aliquo mole-
stat. quia non habet caritatem et sustinere non
potest. et optabit sibi quoniam mortem. Ista
tristitia ualde mala est quia inducit hominem
in desperationem. ita quod aliqui seipsum
occidit. **Eccli. xxx.** Tristitia longe ex-
pelle a te. multos ei occidit tristitia tanta
in corpore quam in anima. **Eccli. xxvii.** Felix qui non
habet tristitiam cordis. et qui non recedit a spe sua

Hanc tristitiam habuit achitofel: q̄ seipsum laqueo suspēdit. vt legitur 11. Re. xvij. Quod similiter fecit et iudas Vnde dicit dauid. Quare tristis es anima mea: et quare cōturbas me spera in deo. De nulla re ita gaudet dyabolus. sicut de tristitia. qz tunc homo inclināē ad omne malum. Eccl. xv. Omnis plaga tristitia cordis est et de nulla re tātum dyabolus confunditur: sicut de letitia spūali ad quam monet nos psalmista dicens. Seruite domino in letitia. Istam ergo tristitiam phibet dominus. o. Non turbe tur cor vestrum neqz formidet. Secunda Perturbatio est inuidie quando inuidus tristat de prosperitate et bono alterius Vnde quidam dicūt qz inuidia est tristitia de bono alterius. De hac inuidia dicit Pro. xxv. Sicut tinea vel timēta rodit et vermis lignarita tristitia nocet cordi. Basilis. Sicut erugo ferrum: ita inuidia animam in q̄ nascitē corumpit. Socrates. Quāta sūt felicitum hominum gaudia: tantū sūt infelicitum gemitus. Sene. Vtinam inuidi in omnib⁹ auertantibus oculos vel aures haberēt vt de omnib⁹ perfectius torquerent. Hanc tribulationem siue tristitiā habuit herodes qm̄ magi dixerūt. Vbi est qui natus est rex iudeorū. vidim⁹ enim stellā eius in oriente. et venim⁹ adorare eum. Quis audiēs rex herodes turbatus est. Doluit enim de hoc qz maior rex eo fuisset. Tercia turbatio est ipatiētē qm̄ homo turbat: et dolet de flagellis dei de quib⁹ debēt potius gaudere. s. paupertate infirmitate aduersitate. q̄ sūt signa diuini amoris. Heb. xij. Quem diligit dominus castigat et flagellat. Apoca. iij. Ego quos amo arguo et castigo. Aug⁹. Noli turbari sed potius gaude sub flagellis qz tibi seruat hereditas. Pro. xij. Nō contristabit vultum quicquid ei acciderit. Greg.

Electi q̄ timēt: ne vltio q̄ suspēdit sine gūior fuerit. Ferici p̄na correctō ne desiderāt. et dolore vulnery medici nā salutis putāt. Vñ legiē i vitaspa. Dixit qdā scūs p̄ cuiusdā discipulo in firmati. Ne tristaris qz infirmitate l' plaga corpis detineris Sicut ei ferrū vel es p ignē. eruginē emittit. et aux p̄ ignē purgat. sic p tribulationes et plagas a magnis ad maiora pueberis et a pctis purgaris Multo leui⁹ ē hic purgari: qm̄ in purgatorio. Vñ legiē de b̄to gregorio: qz potius oib⁹ dieb⁹ vite sue infirmari voluit: qm̄ duob⁹ dieb⁹ esse i purgatorio Vñ nō dēm⁹ turbari de flagell' q̄ mittit dñs. qm̄ ex amore facit et ex bono proposito p salute nrā Sic p̄ de t̄ca pturbatōe mala quā phibet dñs in verb' ppositis. Nō turbe tur cor v̄m neqz formidet S; turbatio b̄ ē eadē t̄plex. Prima p pctō tū p̄tratōe. Secūda ex p̄mquorū cōpassiōe. Tercia ex iniquorū p̄secutiōe Prima turbatio quā hō hz p pctōz p̄tratōe b̄ ē. ad quā monemur Isa. xxxij. Obstupescite opulenti et turbami oshōetes: reuertē vos p cōfessionē et cōfūdami. obstupescite. s. aie. et turbami de culpa. oshōetes de mia. exuite vos p cōfessionē et cōfūdami per erubescentiā. De illa eadē pturbatōe dicit 11. Cor. vj. Que s̄m deū t̄sticia ē stabile salutē opat. Ili. Esto p̄n⁹ ad la mēta sicut fuisti ad pctā. Vraua ei pctā gūia desiderāt lamēta. Idē. Pul lū inueniē delictorū tale remediū. sicut eorū cū dolore otinuo mēoria Hero. Qui pctōz ē: sua pctā plāgat. et apli us peccare caueat Grego. Qui pctā sua plāgit: nec tñ d̄serit: pene gūiori se tōnat. Ber. Luct⁹ eorū q̄ plenerā t̄iā nō h̄nt: nō merentē cōsolationē Alios inqt lugētes vido: s; si de corde pcederēt lacime: n̄ t̄a facile ilico soluerent i risū. nūc at cū abūdātib⁹ otiosa et scurrilia v̄ba pfluant: qm̄ prius

lacime. lacrimas huiusmodi de his esse non arbitror: quibus solatio diuina mittitur quam quodammodo pro illis tam facile. solatio tam uel admittitur. Delicata est ei diuina solatio idcirco non dabitur admittentibus aliena. Secunda turbatio que fit ex priorum passione non est tibi: quam docuit nos exemplo suo dominus noster ihesus christus: quoniam uidit maria magdalenam flere pro morte fratris sui: turbauit seipsum. et plorauit cum ea ut dicitur **Jo. xi.** Ite appropinquante hora passionis cepit tristari et mestus esse **Hieron.** Non tristat tunc patiens. quia propter hoc ueniat sed propter infelicem iudam et scandalum apostolorum. et de eiectione iudeorum. et de destructione iherosolymorum. quia cum uidisset civitatem: fleuit super illam dicens. quia si tu cognouisses et tu seruari fleret. quia ueniet dies in te. et circumdabunt te inimici tui et non relinquentur in te lapis super lapidem. **Greg.** Passio est operatio que datur. Exteriora ei largiens esse extra seipsum prebet. Qui autem fletum et compassione tribuit priorum suo. aliquid de seipso dat. Tercia turbatio quam habet propter deum et ex iniquorum persecutione similis tibi est. **Jo. xvi.** Dixit dominus discipulis suis antequam ad passionem iret pro cena. **Quid** autem gaudebit. uos autem contristabimini sed tristitia ustra uentura est in gaudium. De qua dicit **Mat. v.** Qui propter persecutionem patiuntur propter iustitiam: quam ipsorum est regnum celorum. Ista tristitia breuis est. et in magnum eternum gaudium conuertitur. **1. Corin. in.** **Jo.** quod in presenti est momentaneum et leue tribulationis nostre: super modum in sublimitate eterne glorie pondus operabitur in nobis. Vere momentaneum et modicum est quicquid hic patimur: respiciamus premium. **Isa. liij.** Ad punctum in modico derelinquitur. et in miserabilibus magnis congregabo te: in momento indignationis abscondit faciem meam a te. et in misericordia eterna miseratus sum tui. Ista tribulationem. scilicet iniquorum persecutionem sustinuerunt letantes isti duo apostoli. sicut patet in sermone precedenti. Sequitur.

De inuentione sancte crucis Ser. xxxviii.
Uerbum crucis penitentibus stulticia est. hinc autem que salui fuerunt. idcirco non habet uirtutem dei. **1. Cor. i.** In uerbis istis describit apostolus duo genera hominum scilicet danatorum et saluatorum. Omnes enim que crucem christi reputant stulticia prebent. et omnes que uirtutem eius cognoscunt salui fuerunt. Dicit ergo uerbum crucis. id est predicatio et laus sancte crucis stulticia est. id est dicitur esse peruentibus. id est perire uolentibus. Qui sunt illi. Certe que crucem christi et passionem eius stulticia reputant. Sed que faciunt hoc. uel quod contemptores. id est peccatores. In cruce enim ostensa est nobis paupertas. humilitas. et penitentia. Omnes ergo auari delicia. et abiciunt christo crucifixo contradicunt. mortem christi in cruce stulticia reputantes et idcirco perire. **Rob.** autem credentibus et crucem christi uenerantibus uirtus dei est. uirtus dat credentibus in eam. Sciedum autem quod crux christi credentibus in eam: multipliciter dat uirtutem. Prima uirtus est quod uictoriam prestat. et triumphum sperantibus in dei adiutorio. sicut patet in rege constantino. Cum enim multitudo maxima barbarorum iuxta danubium fluum esset congregata: uolens fluum transire et omnes regiones usque ad orientem suo dominio subiugare. **Quid** cum constantinus imperator conuenit: castra contra eos mouit. et contra danubium se cum suo exercitu collocauit. Et cum multum timeret propter eorum multitudinem: nocte ab angelo suscitatus. et ut sursum aspiceret admonetur. Qui in celum aspiciens uidit signum sancte crucis ex clarissimo lumine factum: litteris aureis hunc titulum habens scriptum. In hoc signo uinces. Qui celesti uisione confortatus signum sancte crucis fecit. et ante exercitum suum ferri iussit. et irruens in hostes: ipsos in fugam conuertit. et multitudinem maximam interfecit. Tunc constantinus omnes templorum pontifices conuocauit et cuiusnam dei signum hoc esset diligentem requisitum. Quibus se nescire dicentibus

quidam xpiani aduenerunt. et ei san-
cte crucis misterium et fide trinitatis
plem⁹ narrauerunt. **Et** ipse fidez rece-
pit. et ab eusebio papa sacruz baptil-
ma suscepit. **Ipo** autem mortuo: filius
eius memoruictorie p^{is}: qua⁹ utute
sancte crucis habuerat: helenam m^{er}z
suam iherusalē misit p^o cruce inq^{er}en-
da. **Cum** aut iherusalēz remisset: oēs
sapientes iudeoz congregauit. et cum
ctis timentib⁹: dixit vn⁹ nomine iu-
das. **Scio** q^o vult inq^{er}e de ligno scē
crucas xpⁱ: videte ne aliq^s manifestet:
q^o certissimū est q^o lex nostra periret.
Zache⁹ em⁹ auus me⁹ manifestauit
symoni patri meo: et pater me⁹ mo-
tiēs manifestauit mihi locū crucis.
et dixit mihi q^o xp^s qui exprobrabat
phariseos: in eo suspensus esset. **Et**
dixit mihi. **Vide** fili q^o inq^uiret⁹ crux
xpⁱ illā manifesta atēq⁹ patiaris aliq⁹
tormēta. **Nunq⁹** enim extūc gens iu-
deoz regibit: sⁱ illi q^o crucifixū adorāt
q^o ipse est fili⁹ dei. **Cui** ego dixi. **Pat**
mi. si vero p^{res} ipsum dei filium cog-
nouerūt. cur ipsū crucis patibulo af-
fixerūt. **Et** r^{es}dit. **Reu**it dominus q^o
nunq⁹ in cōalio eozum extitit: sed eis
sepius cōtradixi. **Quia** vero ipse po-
pulozum vicia exprobrabat: ipsū cru-
cifigi fecerūt. **Ips**e vero die tercia sur-
rexit et discipulis suis vidētib⁹ celōs
penetrauit. **In** quem stephan⁹ fra-
tu⁹ credidit. quem iudeoz insania la-
pidauit. **Vide** ergo fili mi: ne ipsum
vel discipulos ei⁹ audeas blasphema-
re. **Dixerūt** ergo iudei ad iudā. **Ros**
nunq⁹ talia audiuim⁹. verumtamen si
de hoc regina q^o fuerit. vide ne sibi hoc
aliquaten⁹ cōfitearis. **Cum** ergo illi
aⁿ reginā stetitissent. et illa oēs m^{tro}-
gasset de loco vbi fuerat d^{ns} crucifix-
us et ipi locū nullatenus indicare vel-
lēt. iussit eos oēs cremari igne. **Et** il-
li timētes tradiderūt iudam dicētes
Die domina iusti et p^{ph}ete fili⁹. opti-

me no^uit legē. et tibi oia que ab illo
quesieris indicabit. **Tunc** illa oēs di-
mittētes tenuit iudā solum. **Cui** dixit
Mors et vita tibi p^oposita ē. q^o malu-
eris elige. **Ostēde** ergo mihi caluarie
locū q^o golghata dicē: vbi fuit d^{ns}
crucifix⁹ vt cruce eius iuēire possim.
Respondit iudas. **Quo** locum scire
valeam: cum ducti iam aⁿi fluxerūt
et nequaq⁹ illo tempore nat⁹ essem.
Cui regina **Per** crucifixū fame te pe-
rimā: nisi mihi dixeris veritatē. **Ipsū**
ergo in puteū sicā p^hca iussit et ibidē
molestia famis cruciari. **Cū** ergo ibi
dē sex dieb⁹ māisset: die septimo ex-
trahi se p^oat. et cruce se indicatur p^o-
mittit. **Cūq⁹** ergo extract⁹ fuisset et
ad locū remisset et ibidē orasset: loc⁹
subito cōmouet⁹: et fum⁹ aromatu⁹ mi-
ri odoris sentit⁹: ita vt mirat⁹ iudas
ambab⁹ mambus plaudēt et diceret
In veritate xp^s tu es saluator mūdi.
Erat aut in illo loco sicut d^r in eccle-
siasticis hystor^{is} templū veneris q^o
adrian⁹ imperator ibidē cōstituerat:
vt si quis xpianoz in loco illo orare
voluisset: videret⁹ venerem adorare.
et ob hoc infrequēs et fere obliuioni
datus fuerat loc⁹. **Regina** autem tē-
plum fundit⁹ fecit destrui. **Post** hoc
iudas p^{re}cingēs se viriliter fodere ce-
pit. et viginti passus fodiēs: tres cru-
ces inuenit: et ad mediū ciuitatis sūt
delate. et cū nesciret discernere cruce
xpⁱ ab alijs. ecce cū circa horā nonaz
quidam mortu⁹ iuuenis deferret⁹. iu-
das feretru⁹ tenuit. et primā cruce
et secūdam super corp⁹ defuncti appo-
suit. **Sed** nequaq⁹ ille mot⁹ est. **Appo-**
nēs autē terciā statim defunct⁹ rediit
ad vitā. **Dya**bolus aut vociferabat⁹ p^o
aera dicēs **O** iuda q^o feasti. **Jude** et
mihi contraria opat⁹ es. **Rā** ille me
suadēte fecit p^oitionē. et tu me rēnu-
ente: ihesu inuenisti cruce. **Per** illuz
multoz lucret⁹ sū aias. p^o te s^o p^oa
cc in

iam illas. **De** illum regnabam in populo: pro te iam expellor a regno. verum tamen tibi vicem rependam. et contra te regem alium suscitabo. qui hodie deserens crucifixi cum tormentis te negare faciet crucifixum. **Quod** quidem per iulianum apostatam factum est ut postea videbitur. **Audiens** iudas vociferantem diabolum. maledixit ei dicens **Christus** te damnet in abissis ignis eterni. **Post hoc** iudas baptisam et quiriacum appellat. et iherosolimorum defuncto episcopo in episcopum ordinat. **Tunc** rogauit eum helena ut ad dictum locum pergeret et clauos quere-
ret. **Qui cum** illuc venisset inuenit clauos in terra quasi aurum fulgentes. quos ille accipiens regine detulit. **Ille autem** genua sua figens in terra et caput inclinans: eos cum multa reuerentia adorabat. **Cruas** ergo parte helena detulit filio suo. et alteram parte ibi reliquit. **Clauos** vero quibus dominicum corpus fuit crucifixum portauit ad filium. **Sanctum autem** quiriacum episcopum iulianum apostatam postmodum in se fecit ex eo quod sanctam crucem inuenerat. **Cum** ubique signum cruas destrueret: miraretur et contra ipsas pergeret: cepit quiriacum inuitare ad sacraia ydolorum. **Quod cum** ille renuisset: dexteram sibi abscidit: fecit dicens **Hec** manus multas epistolas scripsit. quibus multos a deorum sacrificiis reuocauit. **Cui dixit** quiriacus. **Quid tibi** mihi carnis infelicitate profuisti. quod priusquam in christum crederes: sepius ad synagogas iudeorum scribebam epistolas ut nullus in christum crederet. et ecce nunc scandalum corporis mei abscidisti. **Tunc** iulianus plumbum fecit liquari et in os eius fundi. deinde lectum ferreum afferri et in eo quiriacum extendi et desubter carbones sal ad ipsum spargi. **Sed cum** quiriacus immobilis permaneret dixit ad eum iulianus. **Si non** vis sacrificare dominus saltem dic te christianum non esse. **Quod cum** recusaret iussit altam foueam fieri. et serpentes venenatos ibidem poni et quiriacum in earum

de iactantibus tamen serpentes continuo mortui sunt. **Iussitque** iulianus in caldare oleo feruentissimo plenum quiriacum mitti. **Qui cum** sponte intrare vellet: signum se sancta cruce rogans dominum ut eum iterum in lauachro martiri baptisaret. **Fecitque** iulianus iussit gladio percuti eius perforari et sic in domino consumari meruit. **Et sic** per prima virtus sancte cruas quo victoria prestat contra hostes. **Secunda** virtus cruas est quod demones terret et fugat. **Aug.** **Vbi** signum cruas cum fide et timore precesserit: nihil ei nocere poterit inimicus. **Igitur** ad omnem actum et ad omnem accessum manus tua cruce pigat. **Exemplum** **Iudeus** quodam romam pergens cum iam die declinare videt in quodam templo ydoli appollinis ad manendum se contulit. **Qui licet** fide non haberet: tamen signum sancte cruas se munuit. **Nocte** media euigilans vidit malorum spirituum turbam et luciferum in medio sedentem et singulos venientes et nequias suas recitantes. **Cumque** omnes dixissent. vidit lucifer illum et dixit. **Quis est iste** qui presumit in hoc templo dormire. **Et ille** vehementer timuit et signum sancte cruas se signum. **Cumque** missi essent spiritus ut eum adducerent ceperunt clamare. **Ve ve** vas signum est. **Et ad hanc** vocem omnes disparuerunt. **iudeus** autem fide christi recepit. **Tercia** virtus cruas est quod libidine peccandi et cogitationes expellit. **Orsi.** **Tanta est** virtus cruas christi: ut si in mente fideliter habeat nulla libidinis nulla iuuua prevalere potest sed continuo ad memoriam illius omnis peccati et mortis fugit exercitatus. **Exemplum.** **Scolaris** quidam religione intras cupiens vitam emendare. **Cumque** austeritatem ordinis sentiret: recogitare cepit quantum delictis in seculo abundasset et vehementer temptabatur a concupiscentia carnis. **Et cum** apostolus resistere non posset: cucurrit ad altare sancte cruas dicens. **Domine ihesu christe** obsecro te pro sanctam crucem tuam in qua mortem sustinuisti pro me misero succurre mihi ne iactam in peccatis

et temptationem. Et statim dis tēp
tatio cessauit. Quarta virt⁹ cruce ē
q̄ ad humilitatē puocat. crux enim
fuit turpissimū genus mortis. et hoc
elegit xps vt nob̄ exēplū hūilitatis
daret. **Phili. ij.** Xps fact⁹ est p̄ nob̄
obe. vs. ad mor. mor. at̄ cru. Prop̄
qd̄ et de⁹ exaltauit illū. Ecce pp̄t hūi
litate suā exaltat⁹ est xps. **Aug.** Ec
ce habem⁹ exemplū humilitatis sup
bie medicamentū. Quid ergo intu
mescis o hō. **O** pellis mortuaria q̄ in
tenderis. **O** sames fetida q̄ in flaris.
Principes tu⁹ hūilis et tu supbus. ca
put hūile et mēbrū supbū. **Abst.** Ex
emplū legiē q̄ cū btā elisabeth nup
ta esset et magno comitatur. et p̄cos
vestib⁹ induta ad eccia⁹ remiss⁹ stās
ante altā amarissime flere cepit: ita
q̄ null⁹ eā opescē posset. Et dixit ei
sp̄s. **Dñā cur fles.** q̄ displicet tibi
in me. **Nonne sū satis nobil⁹ vel satis
pulcher.** Illa r̄ndit **Satis nobil⁹ estis
satis diues et satis pulcher pp̄t hoc n̄
fleo.** S; defleo paupertatē et nuditatē
om̄ ihu xpi q̄ in cruce pp̄t me sustinu
it. **Ecce ego sto h̄ corā eo arcaiorata
aurō et serico et pendet h̄ie nud⁹ corā
mē sine cōperimēto: et ipse se hūilia
uit et ego debeo dñari.** Et sic sp̄ cru
cē in memoria h̄bat et iō int̄ oēs an
allas hūilima erat. sicut legiē in sua
legēda. **Quinta virt⁹ sancte cruce est**
q̄ in t̄bulatiōib⁹ hōiem confortat.
Her. **Nihil dulc⁹ in t̄bulatiōe q̄ co**
gitare passionē xpi. Quā em̄ asperi
tatē formidabit fu⁹ si mētē ei⁹ occu
rat q̄ dei filij passiōe sit redēpt⁹. **Si**
ei passionē xpi sp̄ recordaremur: ita
sagitta dilectiois vulneraremur q̄
pp̄t eū oēm t̄bulatiōē dulcē patē
mur. **Istō figuratū ē Exo. xv.** vbi d̄r
q̄ filij isrl̄ inuenerūt aquā i ramath
quā p̄e nimia amacitudine bibē nō
potuerūt. et ostēdit dominus noster
moysi lignū quoddam qd̄ naturalit̄

fuit amatum. qd̄ tamen cum misiss⁹
in aquas amaras: dulcorate sūt. **De**
amaras aquas significat̄ tribulatio p̄n
tis vite. p̄ lignū amary signat̄ lignū
sancte cruce in quo xps amarissimā
mortē sustinuit. **Si hoc i memoria ha**
buerim⁹: omne leue et dulce ē qd̄ pa
timur. **Exemplū de iuvene temptato**
Cum quidā nobilis intrasset ordinē
et videre⁹ ordō sibi nimis auster⁹ co
gitare cepit de exitu. **Et apparuit dy**
abol⁹ in specie symee verberās eū cū
flagello vsq̄ ad mortē. **Et cū labora**
ret i extremis visū ē ei q̄ btūs b̄ndi
ctus ducēt eū de corpe ad locū suppli
ci⁹ vbi vidit deportari vnū magnū
principē ardentē et in cathedra ignea
sedentē et ante eū formose mulieres
stabāt. et fauces ignee p̄ os eaz̄ ibāt
et eū torq̄bāt. **Et dixit btūs b̄ndict⁹**
Hic fuit p̄iceps potēs et luxuriosus
Post hoc vidit aliū quē demones ex
coriabāt et cum sale aspergebant et
vncis ferreis eū siccabāt. **Et dixit be**
atus b̄ndict⁹ **Iste** fuit crudel⁹ dñā
tor et exactor pauper⁹ et oppressor. **P⁹**
hoc vidit aliū in equo igneo equitā
tē cappa ignea indutū et caprā igneā
sup humeros portantē. **Et ait btūs**
b̄ndict⁹ **Iste** fuit fur et raptor et cui
dā vidue abstulit caprā et euidā mo
nachō cappā. **Deinde** vidit alios plu
res diuersis p̄nis torq̄ri s̄m exigentiā
meritor⁹. **Vidit** etiā totā igneā in q̄
iudas cū traditorib⁹ torq̄bāt. **deinde**
euigilās oēm austeritatē ordōis dulcē
ter acceptabat. **Item** cum quidā san
ctus multa tormēta a quodā tyrāno
sustinuisset: quesiuit quō xp̄iam tot
tormēta tam dulcē sustinē possent.
Respōdit sanct⁹. q̄ signū sancte cru
cis in corde portam⁹. **At ille.** **Hoc** i tē
temptato et iussit corp⁹ eius extrahi
et scindi p̄ mediū et iuenit i eo signū
sancte cruce. **Quod** videns baptis
tus est.

V De sancto Johāne ante portā latī
nam.

Sermo .xxxix.

Exaltauit illum ante primos
suos . Eccl. xv. Verba apost
ta bene cōueniunt beato io
hān quem domin⁹ exaltauit apud
proximos suos . s. alios apostolos . et
hoc in trib⁹ . scz in speciali dilectiōe
in miraculoꝝ operatione . in corporis
et anime separatione . Circa primuz
nota q̄ domin⁹ beato iohān multa
signa dilectionis ostendit . Primo in
hoc q̄ eum in discipulum suū elegit
Mat. m. Cum ambularet domin⁹
iuxta mare galilee vidit iohānez in
nauī cum zebedeo patre suo et voca
uit eum cū iacobo fratre eius . At illi
relictis retib⁹ secuti sūt eum . Secun
do quia eum in optimo statu . s. vir
ginitatis manere voluit . et ideo v̄go
est electus a domino . Habuit enim
ppositum nubēdi sed anteq̄ ad nup
tias p̄cessisset eum vocauit . et ideo i
virginitate permāsit qui est optim⁹
stat⁹ . Quia licet bona sit copula cō
iugalī . melior tamē cōtinētia vidu
alis . sed optima integritas v̄ginalis
Tercio in hoc q̄ i cena eum supra pe
ctus suum familiariter recumbere fe
cit . vbi archana diuinitatis collegit
et fluentia dominica pectoris pre cete
ris potauit . Nos autem si pectus ei⁹
cum iohāne nō possum⁹ cōtingere .
q̄ indigni peccatores sumus . p̄ster
nem⁹ tamē nos ad pedes eius cū ma
ria peccatrice . Si non possum⁹ in pe
ctore eius recumbere per suauitatē
cōtemplationis . incipiam⁹ ad pedes
eius procūbere per humilitatem con
templationis . Quarto q̄ sibi soli p
dicatorē suum reuelauit . Cum enim di
xisset ihesus in cena discipulis suis .
vn⁹ ex vobis me traditur⁹ est . inuic
petr⁹ iohān recumbenti ad pect⁹ ihe
su dices . Quis est de quo dicit Johā
nes itaq̄ dixit ihu in silētio Domine

quis est qui te tradet . Et respondit
ei ihesus in silētio . Ille est cui intinctū
panem porrexero . Et cum intinxisz
dedit iude . Quinto q̄ in custodiē sue
matris elegit eum . Cris. Non erat
modicum eū honorari tali hōre . impe
rator celestis p̄ciosiorē thesaurū non
habuit q̄ illum quē sibi cōmēdauit .
Jo. xix. Et ex illa hora accepit eā di
scipul⁹ in suā . s. custodiaz . q̄ ioseph
custos eius iā mortu⁹ erat . Sexto q̄
eū spūaliter in frēm elegit quā dixit
ei . Ecce mater tua . et ad matrem di
xit . Ecce fili⁹ tu⁹ . quē . s. in frēm ele
git et tibi in filiū dedit . et ideo btā v̄go
eū tanq̄ filium suū erudiuit referēs
ei verba filij sui quē in corde suo col
legerat . Vnde Johānes pl⁹ de v̄bis
domini q̄ aliquis euāgelistarū sc̄psit
q̄ eū beata v̄go instruxit . Secdo ex
altauit eū i miraculoꝝ opatōe . Mul
ta em̄ miācula p̄ ipsū opat⁹ ē . Nā cū
eum domiciān⁹ in doliū feruētis olei
misset . diuina se p̄tegēte grā illes⁹
exiuit . In illo igiē loco . s. ante portā
v̄bis q̄ latina dicit a xp̄iais eccia fa
bricaē et dies illa tanq̄ dies sui mar
tirij solēnisat . Cū ergo nec sic a p̄di
catōe cessaret iussu domiciānī i parh
mos insulā relegat⁹ est . et dñs ei ibi
dē multa archana reuelauit . Ocaso
impatore cū iohes cū multo honore
reuocat⁹ essz et ephesū remearet . oc
currit ei turba vniuersa dices Hūdi
ctus q̄ venit i noīe dñi . Cū at vrbē i
gredereē . drusiana amatrix eius mor
tua effēbat . Et dixerūt ei parētes q̄
multū aduētū ei⁹ desiderauerat Tūc
iussit feretrū depomi dices . Dñs me⁹
ihesus xp̄as suscitet te drusiana . Sue
ge et vade i domū tuā et para mihi re
fectionē . et sic factū ē . Tercio exalta
uit dñs btām iohes in sp̄ali corpis dis
solutōe . Cū em̄ nonagintanouē āno
tū essz . apparuit ei dñs . qd̄ habet in
alio festo . in smone . Qui timet .

De scō Io. baptista Ser. xl.

Iter natos mulierū non fuerit maior iohāne baptista **Mat. xi.** In istis verbis saluator noster beatū iohānem cōmēdat et honorat. Ex quo ego domin⁹ ipsū met cōmēdat et hōrat. merito nos eum cōmēdare et honorare debem⁹. Cōmēdauit autē eum domin⁹ et hōrauit tripliciter. s. in ingressu. in pgressu. et in egressu. Primo ex eo qd per eundē angelum qui natiuitatem suam nūciat etiam natiuitatē beati Johānis nūciare voluit. s. per gabrielē. Cum em̄ zacharias pater su⁹ sacerdos esset in templo sol⁹ in quodam festo vt sacrificium faceret s̄m consuetudinē veteris legis et omnis populus foras templū expectaret: apparuit ei angel⁹ gabriel stās ad dexteram altaris dicens **Re timeas zacharia de hoc qd vidisti me. Ego sum angel⁹ dñi missus ad te et nūcio tibi orationē tuam exauditam a deo quā fecisti p̄ populo iudaico vt liberaret̄ a potestate romanorū. Non em̄ orauit p̄ filio qd iam senes ambo erant: sed orauit p̄ populo israelitico qui fuit romani tributarius fact⁹. Et addidit angel⁹. Insup nūcio tibi qd vxor tua pariet tibi filiū quous sterilis sit et senex. et spū scō replebit̄ puer ille et multos filiorū isrl̄ cōuertet ad dominū deū suū. et ipse p̄cedet añ eū. i. p̄cursor ei⁹ erit. et multi in natiuitate ei⁹ gaudebūt. Secdo honorauit eū nois impositione. qd nō p̄ amicos neq̄ p̄ parētes: s̄ p̄ angelū sibi nomen imposuit. Vnde ait angel⁹ ad patrē eius. Et vocab̄ nomē eius iohānes. Et qd zacharias nō credidit verbis angeli mutus factus ē. Cū autē puer nat⁹ esset et in die octaua circūscidi debēt. voluerūt eū amia sui vocare noie patris sui zachariā. Et dixit mat̄ ei⁹. Requaq̄. sed vocabit̄ iohānes.**

Et dixerūt ad eam. Nemo in cognatione tua est qui vocet̄ hoc nomine. Inuēto autēz pater eius muto innuebāt ei quē vellet vocari eū. Et sc̄p̄ sit in tabula. **Iohānes est nomē ei⁹. Non dico ex it: sed est iam ipositu⁹ a deo per angelū. Tercio honorauit eū in ortu suo eo qd mariā matrem suā adesse voluit. Vnde cū gabriel nūciasset b̄tē virgini in nazareth̄ conceptionē filij sui. addidit. Et ecce elisabeth cognata tua et ipsa cepit filium in senectute sua. Statim surrexit maria et abiit cū festinatōe in iherusalē in domū elisabeth et māsit cū ea trib⁹ mensib⁹. vsq̄ ad partū et ministravit ei. et p̄mo leuauit iohannē de t̄ra. Vere magn⁹ honor fuit qd regiā celi et t̄re m̄strabat ei. Et sic ptz quō dñs iohem honorauit in ingressu. Secdo hōrauit eum in pgressu. et hoc trib⁹ modis. Primo ex eo qd dñs eum ante se ad p̄dicandū misit. Cū em̄ iohānes fuisset in deserto a iuuetute sua vsq̄ ad tricessimū annū et vltra. facta ē vox d̄ celorum dicens qd iret in oēm regionē p̄dicās remissionem oīm peccatorū et baptisaret populos. et veniebāt ad eū iuxta iordanē populi multi sciētes ipsū scūm p̄phetā et baptisati sūt ab eo et dixit. **Veit fortior post me cui⁹ nō sum dign⁹ vt soluam corrigiam calceamētī eius. Ego baptisauī v̄s aqua ille vere baptisabit v̄s spū scō. Secdo ex eo qd eū in baptistā elegit. Mat. iii. Venit ihesus a galilea ad iohem vt baptisaret̄ ab eo. Iohes autē prohibebat eū dicens. Ego a te debeo baptisari et tu vis ad me. Et r̄ndit ihesus. **Sine mō. i. p̄mitte impleri ad qd veni. Sic em̄ docet nos implere p̄fectaz humilitatē. Et tūc baptisauit eum. Magn⁹ honor fuit iohāni qd spiritu alis pater ihesu fact⁹ est in baptismo. Tercio ex eo qd ei⁹ vitā cōmēdauit super omnes sanctos quando dixit.******

Inter natos mulierum & c. **C**omēda
uit autē vitam eius in tribus. scz de
anīmi stabilitate. de vestium asperi-
tate. & de officij dignitate. **R**eque in
aduentu dñi dominica. in. in ser. **C**ū
audisset iohānes in vinculis opa xp̄i
Tercio principaliter hōrauit eū dñs
in egressu. & hoc tribus modis. **P**rio
ex eo qd eū ante se mori voluit & ad i-
feros misit vt aduētū suū patribus nū-
ciaret **I**ohānes em̄ per vnū annū pas-
sus est ante xp̄m. **S**ecūdo ex eo qd de
inimicis iohannis xp̄s se vindicauit.
Nā gaius herodē & herodiadē q̄ eū de-
collari fecerūt in exiliū misit & ibi mi-
serabilē vitam suam finierūt. & filia
que caput ei⁹ petierat vna de terra
absorpta ē. **T**ercio ex eo qd dñs post
mortē eius p̄ eū miracul⁹ chruscauit
Cū enim decapitat⁹ fuisset herodes
caput eius occulte detulit & sepeliuit
in iherusalē iuxta palatū herodis **E**t
quō hoc dominus miraculose manife-
stauit: inuenies i sermo. de ei⁹ decol-
latione. **A**puđ **N**aurigenā urbem
galilee. **M**atrona quōdam nobilis btō
iohāni valde deuota deum instanti⁹
orauit vt sibi de reliquis beati iohā-
nis aliquid daret. **C**um autē orādo ni-
hil se proficere videret: iuramēto se
astrinxit qd hacten⁹ nō comedēt do-
nec qd petēt accipet. **C**um autē p̄ ali-
quos dies ieiunasset: pollicē sup̄ alta-
re m̄i cādōris vidit. & de dono dei
let⁹ suscepit. **T**res autē ep̄i illuc acce-
dētes. cū quilibz de illo pollice partē
vellet accipe. tres guttas sanguinis
de ipso stialltes i lineo pāno suscep-
erūt & letāter ad ppria redierūt **C**ui
clam rex longobardoz iuxta ecciaz
sancti **I**ohis sepultus fuit. quōdā vero
cupiditate allect⁹ nocte sepulchrum
aperuit & abstulit vniuersa **C**ui bea-
t⁹ iohes apparuit & dixit. **C**ur ausus
fuisti tāgē m̄hi cōmissa i eccia mea
deextero ingredi nō vales. **Q**uōd vtiqz

sic euenit. **N**ā quādo cūqz predictam
ecclesiā ingredi vellet q̄si a validissi-
mo pugili guttur eius feriebat. **E**t
sic subito retroibat.

De eodē. **S**ermone. xli.

Iohānes ē nomē eius. **L**u. i.
Post nomē ihu & nomē ma-
rie. nomē iohis magnificatē
in scripturis sacris. **S**unt autē plura
noia huic sancto iposita in sacra scri-
ptura. **P**rimo vocat iohānes qd est
gratia dei. **F**uit autē multiplex gratia
in beato iohāne. **P**rimo grā celestis
patris qui eū in vtero sanctificauit
et nomē imposuit: vt dicit dñs **I**h̄. p̄.
Priusqz te formare in vtero: noui te
& p̄destinaui te preceteris. hic ad ḡ-
tiam & in futuro ad gloriā: & anteqz
exires de vulua sanctificauit te **E**t nō
solū sanctificauit sed etiā nomē p̄ āge-
lū imposuit. **V**n̄ ait angel⁹ ad zacha-
riam. **E**t vocabis nomē ei⁹ iohānes
Vnde ait **I**sa. xlix. **A**b vtero vocauit
me: & de ventre matris mee recōda-
tus ē nois mei. **I**tē habuit grām pa-
tris qz eum ante filium suū precursō
eē misit **M**alach. in. **E**cce ego mitto
angelū meū qui p̄parabit viā ante
faciē meam. **V**erba sūt patris ad fi-
liū. **E**cce quō in grā celestis patris fu-
it qui vocauit eū angelū suū & i vte-
ro sanctificauit eū & nomē sibi iposu-
it. **S**ecūdo fuit **I**ohānes in grā filij.
qd ptz ex eo qd ab eo baptisari volu-
it. **M**a. in. **V**enit ih̄s a galilea & c.
Secūdo qz vitā eius cōmendauit di-
cons **I**nter natos mulierz nō sur. & c.
Coz. x. **N**ō em̄ q̄ seipsū cōmēdat il-
le p̄batus ē: s̄ quem dñs cōmēdat.
Tercio fuit i grā spūs sci. **V**n̄ ait an-
gel⁹. **S**pū scō replebit: ex vtero ma-
tris sue. **C**ui ei⁹ magister fuit & vo-
cauit eum p̄dicare. **V**nde per **I**sa. xlix
dicit. **P**osuit os meū sup̄le spūs sc̄us
quali gladiū acutū. **P**redicatio om̄s
eius & spūs sci grā q̄ loq̄bat p̄ os ei⁹

fuit quasi gladius acutus. quia fortiter peccatores arguebat et nulli peperit. nec phariseis. nec herodi. Nam phariseos vocabat gemmina viperarum. Herodem audacter arguebat propter herodiadem. Non licet inquit tibi frater tuus habere uxorem. Et herodes metuebat iohē. sciens ipsum virum iustum et sanctum. Et sic patet quomodo factus iohes habuit gratiam patris et filii et spiritus sancti. Quarto habuit gratiam apud Mariam virginem que sibi in ortu seruiuit et eum de terra primo leuauit. Quod scriptura letantem exprimit quam deo dicit quod Maria abiit cum festinatione in iherusalem in domum elisabeth et mansit ibi tribus mensibus. et ministrabat ei. Quod magna gratia quod regina celi et terre sibi ministrare voluit. Maria nullum ministrantem habuit: sed sola puerum peperit. sola panem eum inuoluit. sola in presepio eum posuit. tamen custos eius ioseph et angeli affuerunt. Sicut cantat ecclesia. Gaude dei genitricem quam circumstant obstetricum vice concinnetes angeli gloriam deo. sed Maria obstetricem iohannis esse voluit. Quinto etiam habuit gratiam apud omnes homines. Nam cum natus esset vicini et cognati eius congratulabantur. Et cum esset in deserto predicans. exibat ad eum omnis iherosolima et omnis iudea et omnis regio circa iordanem et baptisabanem ab eo in iordane. Etiam pharisei et publicani et omnes milites ad eum gratias habebant. Sicut herodes de quo legitur quod eum metuebat. sciens eum virum iustum et sanctum libenter eum audiebat et audito eo multa bona facebat. sicut patet in precedenti sermone. et sic patet de primo nomine. Secundo vocatur amicus sponsi. i. christi. Io. 11. Amicus sponsi qui stat et audit eum. gaudio gaudet propter vocem sponsi. i. christi Est enim amicus sponsi. i. christi et christus amicus eius propter triplicem virtutem qua pollebat. Primo propter mundiciam siue ca-

sticitatem. Pro. 27. Qui diligit cordis mundiciam habebit amicum regem seculi celestem. Non solum habuit mundiciam cordis: sed etiam corporis et totius conuersationis. et ideo ut castitatem suam non macularet. vinum et sicera non bibit: sed tantum aquam. Esca eius mel siluestre et locusta erat. et solitarius in deserto habitabat. Vnde cantatur de eo. Intra deserti teneris sub annis cuius turmas fugiens petisti. ne leui saltem maculare vitam fame posses. Secundo fuit amicus eius propter suum humilitatem. Nulla enim amicitia potest esse inter humilem et superbum. Si ergo iohes humilis non fuisset: amicus sponsi non extitisset: immo uel maria sine humilitate deo placuisset. unde Ihero. Nihil est quod nos deo et hominibus ita caros efficit quam si vite merito magni. humilitate simus infimi. Sic beatus Iohannes magnus fuit coram domino tamen se infimum reputauit. Quia enim iudei propter vitam sanctam ipsum estimabant esse christum et quererent ab eo utrum ipse esset christus. Respondit. Non sum ego christus. Et addidit. Non sum dignus ut solua corrigiam calceamenti eius. Tercio fuit amicus christi et e contra propter voluntatis reformationem. Iuxta illud Tullii. Iste uelle idem nolle summa amicitia est. Ad Ro. 12. Probetis que sit uoluntas dei. In te discordes enim non potest esse amicitia. Hoc sciuit beatus Iohannes et uoluntatem dei obseruauit. p. Thessa. 11. Hec est uoluntas dei sanctificatio uestra. Voluntatem dei predicauit quam dixit. Penitentiam agite. appropinquabit enim regnum celorum. Voluntatem eius moriens uestigauit. Cum enim incarceration esset misit discipulos suos ad ihesum. dicens Tu es qui venturus es. an alium expectamus. Mathei. 21. quasi diceret secundum Grego. Ex quo descensus sum ad inferos: uis ut aduentum tuum nunciem alijs sicut hic nunciaui. Ecce quomodo

vsq; ad mortē suam volūtate dei cōformabat volūtati. ideo amic⁹ sponsi xp̄i sezerat. **Tercio** vocatur helyas. **Mat. xi.** Dixit Ihesus de iohē. Si vultis scire iohānes ipse ē helyas qui v̄tue⁹ est. et hoc dictum similitudinarie dicit. **Sicut** enim helyas prenūciabit scdm̄ aduentū. sic iohānes pnūciavit primū. s. in carne. **Helias** enim habuit austeram vitam. durum indumentum. et habitabat in deserto. **Sic** Iohannes habuit austeram vitam. habitabat in deserto. vestimentum de pilis camelorum habebat. **Esca** eius locusta et mel siluestre: pot⁹ ei⁹ aqua fuit. **Item** helyas acriter pctōres arguebat. s. regem achab ppter sceleā suā. et ideo mortē ei minabat. **Iohes** arguebat herodem ppter scelera sua et ideo mortē ei inferebat. **Quarto** vocat lucerna. **Jo. v.** Ille erat lucerna ardens et lucēs. **Ardēs** ppter caritatem. lucens ppter doctrinam. **Ver.** **Lucere** et non ardere vacuū est. ardere et non lucere parum est. lucere et ardere pfectū est. **Iohes** autē erat lucerna ardens in caritate ad deū et ad proximū. **Caritate** ad deum: qz p eo mortē sustinuit. **Quia** nulla ēbulatio nulla pena. nulla vincula. eū a caritate dei separe poterāt. **Vñ** potuit dicē eū ap̄lo. **Ro. viij.** Quis nos separet a caritate dei. **Tribulatio.** an agustia an fames. an nuditas. an periculū. an gladi⁹. i. ipsa mors. q. d. **Requa** q̄. **Quāuis** em̄ gladius herōdis separet caput a corpe. tamē nō separet aīaz a caritate dei. **Habuit** etiā caritatem ad pximū. **Quia** salutē eius q̄ntum potuit predicando. corripiēdo. supplicādo. parauit. **Erat** autem lucerna nō tantum ardens per caritatem: sed etiam lucens per doctrinā. **Luxit** em̄ doctrina sua oib⁹ hominib⁹. **Dicebat** enim turbis venientib⁹ ad se ad iordanē. **Facite** vobis fruct⁹ dignos

penitētie. i. fructuosā penitētiā. **Jā** enim securis ad radicem arboris posita est. **Ois** arbor nō faciens fructum. excidet et in ignem mittet. **Et** interrogauerūt eū turbe dicētes. **Quid** faciem⁹ et salui erim⁹. **Respondens** ait. **Qui** habet duas tunicas: det vnā non habēt: et q̄ habet escas faciat similiter. **Veniebant** em̄ publicani. i. mercatores publica negocia tractantes: et dixerūt ei. **Quid** faciem⁹ et nos vt. s. salui fieri possimus. **At** ille dixit eis. **Nihil** āpli⁹ facietis q̄ cōstitutū vob. **Glo. i.** p̄sumite illud qd̄ fm̄ deū et hūana statuta licite potestis accipere. **Interrogabāt** eū et milites dicentes. **Quid** faciem⁹ et nos. **Ait** illis. **Reminē** cōsumatis. s. in p̄sona. neq; calūniā faciatis. i. iniuriā i reb⁹ suis et cōtenti estote stipendijs vestris. i. iustis redditib⁹ vestris. **Ite** docuit cōmunitē oēs pctōres: dices **Penitētiā** agite. appropinquabit enim regnū dei. **Quinto** vocat p̄pheta. **Lu. i.** **Et** tu puer p̄pheta altissimi vocaberis. **Et** nō solum p̄pheta sicut dicit domin⁹: sed pl⁹ q̄ p̄pheta. **Mat. xi.** **Quid** eritis in desertum videre p̄phetam. **Etiā** dico vobis pl⁹ q̄ p̄phetam. **Iohānes** pl⁹ q̄ p̄pheta fuit. qz alij p̄phete prophetauerūt adulti. **Ipe** p̄phetauit in vtero matris sue aduentum xp̄i. **Lu. i.** **Cum** maria cōcepisset filium suum. abijt cum festinatōne in iherusalem ad domū elizabeth et salutauit eam. **Et** iohānes sciēs filij dei aduentum exultare cepit in vtero matris et elizabeth repleta spū sancto dixit **Benedicta** tu i mulierib⁹ et b̄ndict⁹ fruct⁹ ventris tui. **Et** vñ mihi hoc q̄ mat̄ dñi mei venit ad me. **Ecce** ei vt facta ē vox salutationis tue i aurib⁹ meis exultauit infās in vtero meo. **Ambro.** **Ad** lingua nō poterat. aīo exultate salutat. et sue p̄curionis officij ichpat. **Rōdū** ei nat⁹ iā p̄phauit

Dñi pl⁹ q̄ p̄pha fuit. Quia alij p̄p̄he
te p̄phaueūt de futuro: hic at̄ de p̄n
ti. Quē ei alij futurū putabāt: hic di
gito iā velle mōstrabat dicēs. Ecce
agn⁹ dei. ecce q̄ tollit pctā mūdi. **Di**
git⁹ ille cū quo dñm mōstrabat cum
cōburerēt gētilēs ossa e⁹. cōburi n̄ po
terat. Sed a q̄busdā monachis inuē
tus ē. quē brā tecla postea in normā
miam detulit de marimis p̄tib⁹. et i hō
norē beati iohānis ecclesiam fabrica
uit. **Sexto** vocat̄ baptista. q̄ ipse p̄
mus fuit q̄ bap̄tisma incepit et popu
lū bap̄tisauit et p̄dicauit p̄ bap̄tismū
recipere remissionē dñi pctōz. **In**su
per baptista saluatoris nostri fuit.

Septimo vocat̄ angel⁹. **Malach.** iij.
Ecce ego mitto āgelū meū ante tē.
Dicit angel⁹ p̄pter cōtinentiā virgini
tatis. **Iherom.** In carne enim preter
carnem viuere: nō humana. sed an
gelica vita est. **Ambro.** Sup̄grediē
virginitas cōditionē humane nature
per quā hōies angelis assimilant̄. ma
ior tñ est v̄ginū victoria q̄ angeloz.
Angeli em̄ sine carne viuūt. v̄gies
em̄ in carne triumphāt. **Rogem⁹**

De scō petro Sermo. xliij.

Dixit Ihesus symoni petro.
Diligis me pl⁹ hñs. **Dicit** ei
petrus. Tu scis dñe q̄ amo
te. **Jo.** vlti. In verbis p̄positis notan
tur duo. **Primū** est examinatō petri
de dilectione dei. ibi. symon petre. se
cundum est eiusdem dilectionis pro
batio. ibi. Tu scis domine. **Sciendū**
autem q̄ multa sūt signa caritatis p̄
que hōmo p̄bat̄ vtrum diligat deū
vel non. **Primū** signum ē q̄ qui dilī
git deum libēter cogitat de eo. **Mat.**
vi. **Vbi** est thesaur⁹ tuus tibi ē et cor
tuū. **Vnde** dicit deus. vi. Diliges dñm
deū tuū ex toto corde tuo. **Sicut** em̄
qui turpiter amat semper cogitat d̄
eo quem amat. **Sic** etiam qui deum
amat non semper aliud q̄ de eo cogi

tat et in nulla alia re delectat̄. **Vnde**
Psal. Delectare in dño deo tuo et da
bit tibi pctōnes cordis tuī. **Istud** si
gnum dilectionis habuit bt̄s petr⁹
Ram de eo legit̄ q̄ semper sudarium
in manu p̄ortabat quo crebro fluen
tes lacrimas terget. **Quia** qñ dulcis
allocutionis et melliflue p̄sentie dñi
memor erat: que semper in corde suo
erat. p̄re nimia amoris magnitudie
lacrimas cōtinē nō poterat. **Et** adeo
 flere i cōsuetudinē duxerat. q̄ facies
eius ex fletu lacrimaz q̄si exusta vi
debat̄. **Et** toto tpe vite sue quotiēs
cunq̄ audierat gallū cātare. amarif
sime fleuit: recolens q̄ gallo cātāte
dñm ter negaueāt. **Secūndum** signū
est q̄ qui deū diligit patiēter aduer
sa sustinet p̄pter deum vsq̄ ad mortē
Canti. viij. **Fortis** ē vt mors dilectio
Aug⁹. **Nihil** forti⁹ hōie habente carī
tatem. **Amantem** em̄ deū nulla pena
p̄t separe a caritate dei. **Ad Ro.** viij
Quis nos sepabit a caritate xp̄i **Tre**
bulatio. i. afflictio corporis. āgustia. i.
tribulatio mētis. aut nuditas. i. pau
peritas. aut gladius. i. mors. q̄si di.
Nullo modo ista possunt amātem de
um separare a caritate dei. **Voc** sig
nū caritatis inuenim⁹ in bt̄o petro.
Quia dixit. Dñe paratus sum tecum
in mortē et in carcerē ire. **Non** em̄ vo
lebat ante xp̄m mori. q̄ intātum eū
dilexit: q̄ eius p̄sentia carere non
potuit. **Rec** volebat post eū mori q̄
tūc similiter eius p̄sentia caruisset: s̄
volebat secum in carcerē et in mortē
ire vt semp̄ dulca eius p̄sentia frueretur.
Vere maḡ dilectio fuit q̄ cū eo
mori voluit. sicut dicit **Jo.** xv. **Ma**iorē
caritatē nemo habet vt ponat aiām
suam quis p̄ amicos suos. **Et** qd̄ p̄mi
sit vtiq̄ cōpleuisset si dño placuisset
Sed tamen postea adimpleuit cum
mortem p̄ eo sustineret. **Tercū** sig
num est q̄ qui diligit deū h̄z zelum

dei. quia dolet et tristat de cōtume-
lia de illata. **Anselm⁹**. Quāto quis
alium diligit. tāto de bono eius gau-
det. et de malo eius dolet. **Qui ergo**
diligit deum: gaudet de hōre deo ex-
hibito. et dolet de cōtumelia deo illa-
ta. **Psal.** Qui diligitis deū odite ma-
lum. **Sicut** **Finces** qui zelo accensus
occidit zambri ppter cōtumeliā quā
exhibuit deo. **Numeri. xxv.** Requie
hysto. **dominica. ix.** post festum trini-
tatis in sermo. **Rō sim⁹** concupiscen-
tes **Itē** mathathias occidit iudē im-
molantez ydolo. **Nota** hystoriam. i.
Nash. ij. **Pro** signū dilectionis iue-
nimus in btō petro. qui voluit qd sy-
mon magus diuinos hōres sibi asseri-
psit. **Erat** ei in iherusalē quidā noīe
symō qui se filiū dei dixit esse. qui p
artez magicam fecit serpetes eneos
cantare et gloriabat se p aera volare
lapides in panes mutare. et nouas ar-
bores creare. **Cōtra** hūc disputabat
btūs petre⁹ et omnia maleficia ei⁹ de-
terit. **Vidēs** aut magus qd ei resistē
nō posset oēs libros artis sue ne forte
magus pderetur i mare pieat et ro-
mā perrexit et ibidē deo se esse asseru-
it et arte sua pplm seduxit. **Qd** audi-
ens petrus romam puenit et ibidem
xv. annis populū rexerit ipsum cōuer-
tens ad fidem. **Nero** autem symonez
magum p deo habuit et ambo sciliū
cōtra petrū inierūt. **Apparuit** autēz
dñs petro dicēs. **Symon** et nero con-
tra te cōalianē. s. ne timeas quā ego
tecum sum et eruiam te. et mittam ti-
bi paulum i auxiliū qui crastina die
romam veniet. **Venit** ergo paulus
et cū btō petro pdicare cepit. **Symō**
autēz magus ecōtra pdicabat et sua
arte multa mirabilia faciebat. **Qua**
dā die dū ante neronē staret. subito
effigies sua mutabat. et mō senex.
mō adolescēs videbat. **Dixit** qd nero
mī. **Vt** scias me rex filii dei esse fac

mē decollari et tertia die resurgam:
Tūc pcepit carnifici vt eū decollaret
Qui cū putaret se decollare symonē
decollauit arietē. **Simō** autē arte sua
illesus euasit. et arietis mēbra colli-
gēs: ea abscondit. **Sanguis** autē eius
ibidē congelat⁹ remāsit. **Die** aut ter-
tia ostēdit se neroni dicēs **Fac** sāgui-
nem meū extergit: qd ecce ego reuiri
Quod nero vidēs: ipsum filiū dei eē
putabat **Et** cum esset in conclauū cū
nerone. demon in eius spece foras
pplō loquebat. **Vñ** romani eius ima-
ginē fecerūt et hūc titulum superscrip-
serūt. **Imago** symonis dei viui et ve-
ri. **Petre⁹** autem et **Paul⁹** ad neronē
intrauerunt et eius maleficia detere-
rūt. **Et** addidit **Petre⁹**. **Sicut** in xpō
sūt due substātie. s. dei. et hominis.
Sic in isto imago ē diabol⁹ et homo.
Nero dixit. **Rō** times symonē qd dei-
tate suā affirmat. **Cui** petre⁹. **Si** de⁹
est dicat mihi cogitationē meā quā
aurib⁹ tuis insonuero. **Et** accedēs di-
xit neroni occulte. **Iube** mihi panes
ordeaceū afferri et occulte dari. **Qui**
cū oblat⁹ esset. accepit petre⁹ occulte
sub manica et bñdixit et dixit. **Dicat**
symon qd se deum fecit. qd cogitauit.
aut qd dixi. a qd fea. **Rūdit** symon
magus. **Petre⁹** dicat qd ego cogitē
Dixit petre⁹. **Quid** cogitet symō: me
scire docebo dum qd cogitauerit fa-
cere. **Tūc** symō indignat⁹ clamauit
Procedēt canes et deuorēt petrū. **Et**
subito apparuerūt canes maximi. **Pe-**
tre⁹ vero panem benedictum obtulit
eis et statim in fugam cōuersi sūt. **Et**
dixit petre⁹ neroni. **Ecce** ostendi me
nosse qd cōtra me cogitauerat non
verbis: sed factis. **Dixit** symō petro
et paulo. **Si** hic nihil possum vob fa-
cere veniem⁹ vbi oportet me vos iu-
dicā. **Tūc** iactauit se velle mortuos
suscitare. **Accidit** at qd qd a iuuenis
morere. **Vocati** sūt ego simō mag⁹

et petrus ut ille occideret qui mortuum suscitare non possit. Cuius simon super eum incantationes faceret. cepit caput mouere. Tunc inceperunt omnes clamare et petrum lapidare volebant. Et ait petrus. Si uiuit. surgat et abulet. Cum autem surgere non posset. amoto symone accessit petrus et dixit. Adulescens. In nomine ihesu christi nazarenus crucifigi surge. et statim surrexit. Cuius populus simonem uellet lapidare non permisit petrus. Tunc ligauit simonem canem animum ostium marcelli qui fuit discipulus petri dicens. Nunc uidebo si petrus qui ad te ire consueuit ingredi poterit. Venit autem petrus et signo sancte crucis facto canem soluit. Qui statim solum simonem arripuit et ad terram deiecit. Et occurrens petrus precepit ei ne corpus eius ledere. Sed uestes eius sic lacerauit ut nudus remaneret. Populus autem et pueri cum cane post eum cucurrerunt. et eum quasi lupum de ciuitate eiecerunt. Post annum simon reuersus est ad neronem. et dixit se uelle celum ascendere. Et conuocato populo die statuto capitolium ascendit. et de montibus eum ducentibus uolare per aera uidebat. Tunc petrus ait. Adiuro uos demones per dominum ihesum christum ut eum amplius non feratis et corruere faciatis et continuo corruit et fractis uerbis expirauit. Tunc ad iussum neronis petrus et paulus missi sunt in carcerem et processus et martiriana eos custodiebant. quos petrus ad fidem conuertit. At ipsi apertis carceribus eos abire permisit. Quo precepto capite sunt truncati. Rogauerunt autem fratres petrum ut abiret. Et cum recedere nollet. tandem tamen victus prece abscessit. Cuius remissus ad portam ciuitatis. uidit sibi christum occurrensem et ait. Domine quid uadis. Qui respondit. Venio romam iterum crucifigi. Quod cum de sua passione dictum intelligeret. rediit. Capitum ergo a ministris neronis et agrippe

prefecto presentat et crucifigi iubetur. Paulus autem qui cuius erat romanus iussus est decollari. Cuius beatus petrus ad crucem remisset ait. Quia dominus meus de celo ad terram ascendit. recta cruce sublimatus est me autem quod de terra ad celum reuocare dignatus est. crux mea caput meum in terram debet extendere et pedes ad celum dirigere. Quia non sum dignus ita in cruce esse sicut dominus meus. Ergo cruce meam girate. Tunc illi cruce uerterunt et pedes sursum manus autem deorsum fixerunt. Tunc populus iratus et furore repletus uoluit neronem et prefectum occidere et apostolum liberare. Qui rogauit eos ne passionem suam impediterent. Tunc multi christianam quam astabant et flebant. uidebant angelos stantes cum coronis et floribus rosarum et liliorum circa cruce et uiderunt petrum librum quendam habentem et a christo accipientem de quo legebat petrus omnia uerba que christus in cruce dicebat. et ad uultum gratias agens deo dixit. Gratias tibi ago spiritus toto quo uiuo et quo te intelligo. Et sic emisit spiritum. Tunc marcellus et apuleus fratres discipuli eius eum de cruce deposuerunt et eum diuersis condentes aromatibus cum deuotione sepelierunt. Rogem.

De sancto Paulo **Sec. xliij.**
Ego non solum alligari sed etiam patrum morum solum christi nomen dominum nostri ihesu christi. Actum. xxij. Cum beatus paulus ambularet per ciuitates et eas predicando uerbum dei. et uellet ire in iherosolimam. Die quadam cum esset in cesarea uenit agabus propheta a iherosolimam ad paulum et accepit os nam pauli et ligauit pedes eius et manus eius. Et dixit. Decem dicit spiritus sanctus uir eius est zona hec hunc sic alligabunt iudei in iherosolimam et tradent eum in manus gentium. Quod cum audissent fideles qui erant ibi flebant et rogabant eum ne iret in iherosolimam. Paulus autem respondit. Quid facitis flentes

et affligentes cor vestrum. Ego enim non solum alligari sed etiam mori paratus sum propter nomen ihesu xpi. **S**ciendum autem quod beatus paulus paratus fuit ad tria ad que nos etiam debemus esse parati. scilicet ad obediendum ad sustinendum. et ad moriendum. Sic et nos debemus esse parati ad obediendum deo. ad sustinendum propter deum et ad moriendum propter deum. **P**rimo debemus esse parati ad obediendum deo et preceptis eius beniuole et letanter et non coacte obedire. **P**salmus. Paratus sum et non sum turbatus. **D**ebeamus etiam obedire beniuole sine pertractione. **A**ugustinus. Verus obediens mandatum non perastinat sed parat aures auditui manus operi. pedes itineri linguam verba. oculos visui. et se totum intra se colligit ut mandatum in paucis peragat. **H**oc modo paratus fuit paulus quando dominus eum vocauit. **A**ctu. ix. Cum accepisset epistolas a principibus sacerdotum in iherusalem ut iret in damascum et christianos victos duceret in iherusalem et cetera. usque ad vocationem domini. **C**ui respondit. Domine quid me iubes facere. quasi diceret. Indica mihi voluntatem tuam et paratus sum tibi obedire. **E**t ab illa hora usque ad horam mortis se pro paratus fuit obedire mandatis dei et ea adimplere. **S**ecundo debemus esse parati ad sustinendum pro deo persecutiones. tribulationes et flagella. **P**salmus. Ecce ego in flagella paratus sum. **O**portet enim nos patos esse ad multas tribulationes si volumus intrare in regnum celorum. **R**omani. dicitur. **A**ctu. xiii. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorum. **H**oc modo beatus paulus paratus fuit qui multas tribulationes et flagella sustinuit. **N**am de eo legitur quod ter virgis cesus publice et quinquies flagellatus fuit et in quadam flagellatione

tres ictus cum corrigia accepit. **S**icut ipse testatur dicens. Quinquies quadragenas una minor accepit. **S**emel lapidatus est. **C**um enim in listra predicaret superuenerunt iudei et conuenerunt cum populo contra paulum et lapidabant eum. et existimantes eum mortuum abierunt. **C**hristiani autem circumsteterunt eum et respirauit et nescientibus iudeis reportauerunt eum in ciuitatem. et conualuit. **T**er naufragium pertulit. magnamque tribulationem a multis sustinuit. **E**t sic nos eius exemplo facere debemus. **A**d quod etiam monet nos dominus. **M**at. v. Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam quoniam ipsorum est regnum celorum. **T**ercio debemus esse parati ad moriendum propter deum prius quam aliquid contra eum faciamus. **V**nde dixerunt septem fratres cum matre sua. **M**acha. vii. Paratus sum mori propter deum quam leges paternas preuaricari. **E**t sic petrus dixit. **L**uce. xxii. Domine paratus sum tecum in carcerem et in mortem ire. **I**mmo christus paratus fuit pro nobis mori quando iudeis obuia iuit. dicens. **Q**uem queritis. **S**i ergo me queritis. paratus sum scilicet ad mortem. **S**ic beatus paulus paratus fuit pro christo mori quando dixit. **E**go non solum alligari sed etiam mori paratus sum propter nomen domini ihesu xpi. **C**um enim iherosolimam venisset ceperunt eum iudei. et cum vellet eum occidere. appellauit ad cesarem dicens se esse ciuem romanum. **P**ater enim suus contraerat amicitiam cum romanis et comperauerat ciuitatem cum eis. et paulus sic iure hereditario habebat consortium ciuitatis romanorum. **N**on audientes iudei non audebant eum interficere. sed miserunt eum vinctum in romam et **R**ero dedit ei liberam potestatem de abuladi et predicandi. **C**oduxit autem hospitiu et suscipiebat omnes qui ingrediebant ad

eum predicans eis fidem domini nō
 stri ihesu xpi & de laborib⁹ manuū su
 arum victum eis tribuit. Deinde pre
 dicationi vacabat ita vt plerumq⁹
 vsq⁹ ad noctem sermonez protrahe
 bat. residuū vero temporis comesta
 tionē & somnō satis congruum erat.
 Partes illas circa romam circūiit
 et predicauit. Quartodecimo anno
 imp̄erij Neronis. cū ei⁹ neq̄a inualu
 isset insidiabatur paulo. Contigit au
 tem quadam die dum paulus predi
 casset patrocl⁹ p̄ncerna neronis vt
 eum audiret comodius fenestram
 ascendit: & obdormiens cecidit ex fe
 nestra & expirauit. Quod audiēs ne
 ro plurimum de eius morte doluit &
 statim alium in eius officium ordina
 uit. Paul⁹ vero per spiritum hoc ag
 noscens dixit astantib⁹ vt illuc irēt
 et patroclum cesaris carissimum ad
 se defunctum afferret. Quem allatū
 paulus suscitauit & ad cesarem cum
 focis suis misit. Qui cum de ei⁹ mor
 te lamētaretur. ecce patroclus. iuue
 nis adesse pre forib⁹ nūciatur. Audi
 ens nero patroclum viuū quem pau
 loante nouerat mortuū. plurimum
 quidem expaui & eum ad se ingredi
 recusauit. Sed tandem persuasu ami
 corum intrare permisit. Cui nero ait
 Patrocle uiuus. Et ille. Cesar uiuo
 Et nero. Quis te fecit uiuere. Et il
 le. Domin⁹ ihesus xps rex omnium se
 culorum. Itat⁹ nero dixit. Et ille re
 gnabit i secula & resoluet regna mū
 di. Cui patroclus. Etiam domine.
 Tunc nero dedit ei alapam dicens
 Ergo militas illi regi. Cui ille. Vtiq⁹
 sibi milito qz a mortuis me exortauit
 Tunc quinq⁹ milites neronis qui ei
 iugiter assistebat. dixerūt ei. Cur p
 cutis iuuenem qui verum dicit nā &
 nos illi regi militamus. Quod audi
 ens nero fecit eos in carcerem reclu
 di vt nimū torquerēt quos nimū

ante dilexerat. Tūc omnes xpianos
 fecit inquiri & omnes sine interroga
 tiōe per tormēta valida puniri. Tūc
 paul⁹ vinctus ante neronez inter ce
 teros ductus est. Cui nero. O homo
 magni regi seru⁹. mihi autēz vinct⁹
 cur milites meos mihi subtrahis: &
 tibi eos colligis. Cui paulus. Nō so
 lū de tua aula: milites collegi sed eti
 am de orbe vniuerso quibus rex no
 ster dabit stipendia perpetua. Nun
 q̄ deficient. & si subdit⁹ eius esse vis
 salu⁹ esse poteris. Ipse em̄ tante po
 tentie extat vt iudex omnium veniat
 et mūdi hui⁹ figuram per ignem re
 soluat. Tunc irat⁹ nero precepit mi
 lites igne cremari & paulum decolla
 ri. Et ait paulus. Modico tempore
 patiar & eternaliter viuam. Et ait ne
 ro. Auferte ei caput. vt me regi suo
 fortiozem itelligat. & videam⁹ si sem
 per viuat. Cui paul⁹. Vt scias me
 eternaliter viuere cū mihi caput ab
 scissum fuerit: viuus tibi apparebo.
 Hys dictis ad locuz supplicij ductus
 et tres milites qui eum duxerunt ad
 fidem conuertit. Qui cum rogassent
 ipsū vt libere abiret quo vellet. ait
 Absit fratres vt fugiam. Non enim
 sum profug⁹ sed miles xpi legitim⁹
 Sao enim qz per hanc vitam trāsito
 riam ad vitam trāsito eternā. Mor
 tui autem vt fuero decollat⁹ vivi fideles
 rapiunt corpus meum. vos autem lo
 cum notate & illuc eras mane venite
 et inuenietis iuxta sepulchz meum
 duos viros. s. Tytum & lucam oran
 tes & illi vos baptisabunt. Post hoc
 misit nero duos milites vt viderent
 si decollat⁹ essz. quos cum vellet pau
 lus cōuertere dixerūt. Cum mortu⁹
 fueris & resurrexeris. credem⁹. Cuz
 autem ad portam remissz occurrerit ei
 discipula sua. Planxilla flens & suis
 orationib⁹ se cōmendare cepit. Cui
 paulus. Commoda mihi velum quo

caput tuū tegis et in dē oculos meos ligabo et postea illud tibi restituum. Quid cum illa faceret. carmifices trudebant eam dicētes. Quid isti mago tā p̄osū pannū tribuis ut amittas. Cū ergo ad locū passionis remissus extensis in celū manib⁹ cū lacrimis orabat: et grās agēs deo muniēs frontē et pectus signo sancte crucis. valefecit fratrib⁹ et oculos sudario planxille ligauit et utrūq; genu in terra; si gēs collum extēdit dicēs. Dñe ihesu xpe. In manus tuas cōmendo spūm meum. et decollatus est. Linus papa dicit qd de corpe eius lac emanauit. et lux immēsa super eum exhalauit. Voxq; caput ei⁹ a corpe salies. Ihesus xps qd sibi in vita tā dulce extiterat clara voce trib⁹ uicibus exclamabat. Statim autē dum decollat⁹ esset apparuit planxille dans ei sudarium sanguine p̄fusū. et cū milites q̄ eum decollauerūt ciuitatē intrarēt. dixit eis planxilla. Vbi dimisistis magistrum meum paulum. Respōderūt. Extra ciuitatē iacet decollat⁹ et facies eius sudario tuo ē ligata. Que ait. Ecce iam uenerūt petr⁹ et paulus coronis fulgētib⁹ ad me et paulus p̄ntauit mihi sudarium qd ei dederā. Et oñdit eis sudarium cruentatū. et p̄ hoc miraculum plures fidem receperūt. Audiēs hęc nero qd contigerat reuoluerunt et cū amicis suis loq̄ cepit. Cūq; inuicem loquerentē. uenit paulus clausis ianuis ante neronem stare et dixit. Cesar ecce paul⁹ miles inuicti regis. crede nūc qz nō sū mortu⁹ sed uiu⁹ et tu miser eterna morte morieris. qz scōs dei inuicte in f̄nas. Et hys dictis disparauit. Tres autē milites sicut iussit paul⁹ ad sepulcrū eius uenerūt et inuētis duobus discipulis baptisati sūt. Caput autē beati pauli in q̄ndā foueā est proiectū. Tādem cū fouea mūdaret̄ eiectum est

cum alijs purgamētis. Quid quidā pastor inueniens iuxta caluas ouiu sup quādam uirgam erexit. Vidit autē per tres noctes cōtinuas cū dño suo sup predictū caput lucē ineffabilē et fulgere. Quid cū xpianis nūciatū esse dixerūt. Vtiq; caput pauli ē. Et cū posuissent caput ante pedes corpis. corp⁹ se euerit et i loco suo capiti se iunxit. et sicut tūc iuenerūt agnouerūt uerū caput esse. Rogem⁹.

De scō Petro et Pau. Serxlin.

Hec salomon duas colūnas et posuit eas i throno tēpli. vnā a dexteris quā uocauit Iachim. et aliā a sinistris quā uocauit Boaz. in. Re. vii. Salomō interpretatur pacific⁹ et sigt xpm q̄ fecit pacē inter deū et hōiem que quinq; milibus annorū fracta eāt et per nullū potuit reformati nisi p̄ sanguinem ihesu xpi. Roma. v. Pacē habem⁹ ad deū per dominū ihesum xpm. Et seq̄tur. Cum inimica essem⁹ recōciliati sum⁹ deo per mortem filij eius. Sicut inter gentiles quosdam pacis reformatio fieri cōsueuit per effusionē sanguinis ouis uel bouis uel alteri⁹ aial. Sic pax reformata ē p̄ sanguinem ihesu xpi. Cum enim ihesus xpus uellet pacē facere inter nos et patrem suum. nō effudit sanguinē animalis sed ppriū ut pax eo fortior esset. Sic patz quō per salomonem intelligit̄ xps. Iste salomon. i. xpus edificauit templum. i. sanctam ecclesiam. et fecit in ea duas colūnas per quas signant̄ isti duo apostoli. s. petr⁹ et paul⁹ vnā uocabat iachim. i. firmam et signat̄ petrū qui firm⁹ fuit in fide sicut dñs testat̄ Mat. xvi. Cum interrogasset dñs de discipulis suis Quem me esse dicatis Respondit petr⁹. Tu es xps fili⁹ dei uiui. Respōdit ei ihesus. Et ego dico tibi. Tu es petr⁹. i. firm⁹ in fide. et sup hęc p̄trā edificabo ecciam meā

Hanc columnā .s. petrū statuit a dextris in introitū templi. Per dextrā significat p̄ls iudaic⁹ ad quē cōuertendū missus ē petr⁹. Secūda colūna vocata est baim .i. fortis vel robusta et signat pauluz qui fortis fuit ad sustinēdum aduersa. Vnde ait. Omnia possum in eo qui me confortat. i. in xp̄o. 11. Cor. xij. Placeo mihi in iherimitib⁹ meis .in cōtumelijs .in necessitatibus .in persecutiōib⁹ . et in āgustijs. Cum em̄ infirmor . tūc fortior et potentior sum ego. Istam columnā statuit in tēplo ad sinistrā. Per sinistrā significat populus gentilis ad quem cōuertendū missus est paul⁹. Sciendum atq̄ iste colonne fuerūt sublimes graciles recte et fortes. Sublimes p̄ celestium et diuinorum cōtemplationez. Quia licet i terris fuerūt corporaliter tamē erant mentaliter in celis. Vñ paulus ad Phil. iij. Nostra cōuersatio in celis est. Vnde legit̄ de beato petro q̄ semper cogitabat mellifluā xp̄i presentiam et lacrimas continere nō poterat. Ideo sudarium semp ferebat quo fluētēs lacrimas terget̄ ita q̄ facies ei⁹ ex fletu lacrimaz q̄si exusta videbat̄. Sic fideles xp̄i debēt cōtemplari celestia et ex hoc pueniūt lacrimis deuotionis. Aug⁹. Quāto q̄s sanctior et desiderijs sanctis plenior . tāto eius in orādo flet⁹ vberior. Impatiēs ē em̄ amor q̄ nec lacrimis motus sit nisi amore deī qd amat̄. Psal. Fuerūt mihi lacrimae mee panes die ac nocte dū dicit̄ mihi quotidie vbi est deus tuus. Aug⁹. Idcirco ego plorauī et oculi mei deducūt aquā q̄ longe fact⁹ est a me solatioz me⁹ . et fletus ille sepe meret̄ solationē. 11. Reg. xij. Transactu luctu misit dauid et introduxit bersabeam in domū suam et facta est ei vxor .i. anima fit sp̄sa xp̄i ex tali luctu et fletu. Vñ Hugo i persona aīe contemplatiue p̄z mihi

quid est hoc dulce qd in dei recordatione me aliquando tangere solet et tam vehemēter et suauit̄ afficere et iā toto aīo a meip̄o alienari incipio et nescio quō abstrahor . subito em̄ mihi bñ esse incipit . vltra q̄ dicit̄ sufficiam exhilarat̄ . oscia . obliuiscor oīm p̄teritorū dolorum miserā . exultat anim⁹ . clarescit intellect⁹ . cor illuminatur . desideria iocūdanē. Iāq̄ nescio vbi me esse video . et amplexib⁹ amoris int⁹ teneo . et nescio quid illud sit et tñ illud semp retinē et nunq̄ p̄de . toto aīo laboro . Nunq̄ ē illud dilectus me⁹ . Hugo respōdit . Vere ille est dilectus tu⁹ qui visitauit te . vixit et t̄git te . nō vt videat̄ a te . venit nō vt desiderium tuū impleat . s̄ vt gustādum se p̄beat et affectū post se attrahat . Talē cōtemplationē sepe sentiebat bt̄s petr⁹ et paulus . Similiter sublimis fuit in dei cōtemplatione. Quod patet ex hoc q̄ tam sepe nomē domini nostri ihu xp̄i p̄ferebat qd cordi eius semp inerat . Nam ex abūdantia cordis os loquit̄ . Legit̄ em̄ in epistolis suis hoc nomē Ihesus xp̄s quingētis viab⁹ nominasse . Cris. Dic mos amantium est vt amatores suos silentio tegere nequeāt . sed necārns suis et caris offerūt et flāmas suas iuxta pectus suū cohibē nō p̄nt . Sic bt̄s paul⁹ nomen xp̄i qd semp in corde portabat cōtinere silentio nō potuit sed crebro efferebat . Et cum caput a corpore esset hoc benedictū nomē ihesus xp̄s qd tā crebro in vita sua noīa uerat trib⁹ viab⁹ p̄ferebat . Sic p̄z quō iste colonne sublimes fuerūt p̄ cōtemplationem diuinam fuerunt etiam sublimes . ex eo q̄ bt̄s petr⁹ transfigurationi interfuit et quandā lucem diuine claritatis vidit et int̄tū delectat⁹ fuit q̄ semp ibi manē d̄siderabat dicens Dñe bonū ē nos h̄ eē et si vis faciam⁹ h̄ tria tabnacula tibi

unum. moysi unum. et helie unum.
 Et paulus etiam sublimis fuit quia rap-
 tus fuit in terram celum. ubi uidit archa-
 nam dei que non licet homini loqui. In
 quavisitatione in tantum delectatus fuit
 quia ignorabat utrum in spiritu uel in cor-
 pore factum fuerat. **P**etrus ait. Siue in cor-
 pore siue extra corpus nescio deus scit.
Tercio iste columne fuerunt graciles
 pro paupertate. **V**nus ait petrus ad ihesum
 Ecce reliquimus omnia et secuti sumus
 te. quid ergo erit nobis? Respondit ihe-
 sus. Amen amen dico uobis quia uos qui
 reliquistis omnia et secuti estis me in
 regnatione cum sederit et cetera. Isti ergo
 omnia que habuerunt reliquerunt et do-
 minum in paupertate secuti sunt. **V**nus pau-
 lus ait. Omnia arbitratum sum ut ster-
 cora ut christum lucrificarem. **B**eatus pe-
 trus legit uxorem habuisse quam reli-
 quit propter christum. Quem cum ad pas-
 sionem duceret clamauit. O cunx
 memeto domini dei tui. **A**deo pauper
 fuit quia tantum unam tunicam cum uno
 pallio habuit. Similiter paulus pauper
 et nudus fuit. Ita et nos eorum exemplo
 libenter debemus esse pauperes in mun-
 do. ut diuites sumus in celo. **M**at. v.
Beati pauperes spiritus. quoniam ipsorum est reg-
 num celorum. **M**atth. xix. dixit ihesus
 adolescens. Si uis perfectus esse uade et
 uende omnia que habes et da pauperi-
 bus et habebis thesaurum in celo et ueni
 sequere me. **T**ercio columne iste fuerunt
 recte per regulas iusticie: nec ad dexte-
 ram nec ad sinistram declinantes. **N**on enim
 poterant flecti: neque per minas. neque per
 dona a iusticia. sicut quodam iudices mo-
 derum. **D**e quibus dicitur. **R**om. viij. **A**cce-
 perunt munera et puerterunt iudicia.
Eccl. xx. **E**xemia et dona excecant oculos
 iudicum. **C**ontra quos dicit **P**salmus.
Recte iudicate filii hominum. **I**ste recti fu-
 lerunt in dilectione dei. ita quod nulla tri-
 bulatio. nulla aduersitas poterat eos
 separare a caritate dei. **C**anti. i. **R**ecti di-

ligunt te. **V**nus paulus ad **R**om. viij. **Q**uis
 nos separabit a caritate dei. **T**ribula-
 tio an angustia an gladius. **q. d.** nequaquam
 ista poterunt nos separare a caritate dei.
Quarto iste columne fuerunt fortes. et
 hoc in tormentorum propeessione. **N**am fortitu-
 do secundum **T**ullium. **E**st desiderata periculorum
 susceptio et laborum propeessio. **M**acrobius
Fortitudinis est nulla turpia metuere. pro
 spera et aduersa eque tolerare. **H**oc
 modo fortes fuerunt isti duo sancti apostoli
 in sua passione. **D**e quibus scribit dicitur
 missus ad thimothem. quia ipse uiderat
 eorum passionem dicens. **O** frater thimo-
 thee si uidisses agonis consummationem
 defecisses quidem pro tristitia et dolore.
Quis non fletet in illa hora quando pro-
 ceptum sententie est egressum in eos
 ut petrus crucifigeretur. et paulus decolla-
 retur. **V**idisses tunc turbam gentiliam et
 iudeorum percutientes eos et expuentes
 in facies eorum. **A**dueniente autem terri-
 bili tempore consummationis cum se-
 pararentur ab inuicem. ligauerunt eos
 ad columnas nudos. non utique absque
 fratrum gemitu et ploratu. **T**unc inquit
 paulus petro. **P**ax tecum fundamentum
 ecclesie. pastor cuius et agnorum. **P**e-
 trus ad paulum. **V**ade in pace predicator
 donorum: mediator et lux salutis iusto-
 rum. **C**um autem elongassent eos ab
 inuicem secutus sum magistrum meum
 paulum. **N**on enim in eodem uico occi-
 derunt eos. **H**ec dyonysius. **Q**uo autem
 passi sunt. **R**equere in sermionibus pre-
 cedentibus. **R**ogemur

De uisitatione Marie **S**er. xlv.
Benedicta tu in mulieribus et
 benedictus fructus uteris tui. **L**u-
 ca. i. **I**ta uerba dixit sancta elisa-
 beth uxor zacharie et matris sancti **J**ohannis
 baptiste ad beatissimam uirginem mariam co-
 gnatam suam quam sancta maria eam uisi-
 tauit cuius festum uisitationis hodie
 celebramus. **I**n quibus uerbis tria no-
 bis prominent. **P**rimo quare beatissima uirgo

maria beatam elizabeth visitauit. **S**ecundo eternal institutio benedicti omis et electionis marie. **T**ercio p̄o fiffima utilitas fructus marie q̄ appellat̄ ihesus x̄ps. **C**irca primū considerandum ē. q̄re btissima virgo maria elizabeth visitauit cognatā suam. **N**ā hoc ideo factū ē vt iohānes baptista sanctificareē in vtero matris sue. **E**t ideo hoc festū dicit̄ visitatio marie. cuius institutio seu origo sic dicit̄ euenisse. vt d̄r bt̄s lucas. **L**egit̄ em̄ q̄ beatissima v̄go maria a iuuetute sua semp̄ fuit in t̄plo et i seruitio dei. et audiuit multoties dicit̄ q̄ vna v̄go esset nata q̄ debet portare celoz reges et d̄m. **E**t ipsa assidue et diligenter desiderabat a d̄no q̄ posset famulari illi v̄gini. **E**t tūc breuē missus ē āgelus gabriel a deo in ciuitate galilee cui nomē nazareth ad v̄ginē desponsatā viro. cui nomē eāt ioseph de domo dauid et nomē v̄ginis maria. et annūciat̄ ei q̄ ipsa esset q̄ debet portare regē celoz et d̄m. **E**t ingressus angelus ad eā salutādo ait. **A**ue gr̄a plena do. et c. vt in euāgelio. **E**t statim cōcepit verbo filium dei. v̄z deū et h̄iem in anima et in carne ad salutem populoꝝ. **T**unc imēdiatē post conceptionem exurgens maria abiit in montana eī festinatōe et c. et intrauit domū zacharie. **E**cce quō hūilit̄ iuit superior ad minorem. d̄nā ad famulam regina celi et terre ad ancillā et sic laudādo laudib⁹ salutauit elizabeth. et factū est et c. vt in euāgelio. **N**ec fuit causa institutionis h̄i festi. **C**irca secūndum nota q̄ ex multis causis ista speciosissima v̄go Maria ab eterno nūcupata est b̄ndicta. **P**rimo p̄pter ei⁹ nimā humilitatē effecta ē mater eterni regis et sublimata in celo et in terra. **N**am ipsa dicit̄ se b̄ndictā p̄pter eius humilitatē. **L**uce. i. **Q**uia respexit hūilitatē ancille sue.

ecce em̄ ex hoc btām me di. et c. **I**psa em̄ ex nimā hūilitate nō dedignat̄ f̄ uire omnib⁹ pctōrib⁹ qui deberēt eā diligent̄ adorare et eidē deuote seruire vt ipsa p̄ eis int̄cederet ad filium eius d̄m nostr̄ ihesum x̄pm. **I**sta em̄ virgo seruit pctōrib⁹ triplicat̄. **P**riō q̄ ipsa mutat sententiā iudicis et rem in remiā cōuertit et adducat. **I**st̄ figuratum est. i. **R**e. xv. vbi d̄r q̄ cū nabal offendisset dauid regem in eo q̄ nūcios eius cōtempfisset: vxor ei⁹ **A**bigail cecidit ante pedes dauid regis mutans sententiā regis et remiā nabal et viro suo impetrauit. **P**er nabal intelligitur peccator qui offendit deū in eo q̄ nūcios suos contempfit p̄ inobediētā mandatorū ecclesiasticoz mortalit̄ peccādo. quē d̄s de sua strēnua iusticia adiudicat d̄natiōni p̄petue. **Q**uōd cernēs abigail. i. btissima v̄go maria ex nimā hūilitate p̄dit ad pedes x̄pi et p̄is i diuinitate sicq̄ sententiā reuocat et peccatorē deo recōaliat ac remiā impetrat. **D**e quo sibi nunq̄ plenarie possum⁹ regnari. **S**ecōdo seruit ista virgo b̄ndicta pctōrib⁹ in hoc q̄ frequēter eis parat auditū et accessum ad filiū suū d̄m nostr̄ ihesum x̄pm. **C**erte magnū esset refugium si h̄o h̄ret cum magno principe terreno causā. et haberet tūc noticiam alicui⁹ curial̄ seu familiaris illius principis q̄ eū ducēt ante d̄m et d̄no suo p̄posituz int̄maret. magis si cōsanguineū illi⁹ haberet amīcū. maximū si frat̄rē vel filiū. **S**ed hic nō habes tm̄ amīcū familiarez regis neq̄ cōsanguineū neq̄ frat̄rē et filiū d̄m terrestris. sed habes tuā sororē beatissimā virgine mariā et mat̄rē regis eterni q̄ p̄parat tibi auditū an̄ aspectū d̄m nostri ihu x̄pi filij ei⁹ b̄ndicti. **E**t sic seare potes ad eū remire: et tuū affectū p̄ deuotā orōnē int̄mare. **I**psa nāq̄ soror nostra est et

mater. soror inquam nr̄a est. q̄ formā
 carnalē assumpsit. mat̄ nr̄a ē q̄ ipsa
 genuit nob̄ plasmatōrē & saluatōrē
 mūdi. s. xpm̄ qui ē p̄r & creator oīm
 creaturaz. Et quō poterit ibi eē aliq̄
 repulsiō vbi tot conuerrūt caritatis
 insignia. **Ver.** Magnā p̄stat nobis fi
 ducā vbi habem⁹ m̄rēm aū filiū & fi
 liū aū p̄rēz p̄ nob̄ dēp̄cātes. Mat̄ ei
 oñt filio suo b̄ndicta vbera ex qb⁹ ip
 se recepit fm̄ hūanitatē nutrimentū
 vt meōria illi⁹ b̄nficij mutet sententiā
 p̄ris & etiā vt memoret illi⁹. q̄ pp̄t
 h̄c ab ea nasci dignat⁹ est vt. s. deo
 p̄ri pctōrē recōaliaret. & sit filius ex
 pietate mitigatus. **Viēs** adhuc pa
 trē erga peccatōrē cōmotū. ipse fili⁹
 oñdit p̄ri man⁹ & pedes & lat⁹ & alia
 vulnera viēs. **En** pat̄ mi dilecte tu
 me misisti in mūdum vt redimerem
 pctōres & tā patienter sustinui vt te
 ad eos reuocaret. Ergo ex quo eos
 tā onuste redemi tuā dēp̄cor pat̄nta
 tē vt tuā iusticiā nō seq̄ris. s. vt fm̄
 tuā miam p̄cedas & pctōres aū tuā
 grām puenire cōcedas. q̄ ex pia in
 tercessione matris mee b̄ndicte talē
 discordiā int̄ te & pctōres nō vales
 sustinē. Ecce homo ista b̄ndicta vgo
 tam diligēter auditum tuū ante do
 minū parat vt firmam pacē inter te
 et creatorē tuū cōstituere possit. **Fe**
 stum ergo visitationis ei⁹ hodie dig
 laude recolamus & ea cū summa dili
 gētia honorem⁹. vt nob̄ remissionē
 oīm peccatorū nostrorum impetret.
Tercio seruit peccatorib⁹ q̄ ipsa re
 conciliat peccatores dño ihesu. **Ver.**
Tu es mater mie & mater iudias. tu
 es mater dei. tu es mat̄ regis. tu es
 mat̄ rei. cū sis mat̄ vtriusq̄. quō su
 stinē poteris discordiā inter filios tu
 os. s. deū & pctōres. nisi recōaliaret
 eos. Et talit̄ ipsa recōaliavit quēdā
 qui xpm̄ negauit & beatā virginem
 ac etiā fidem catholicā vt supra pa

tuūt. **Secūdo** dicit ipsa benedicta
 ter eius nimiam largitatem. q̄ ipsa
 supra modum remunerat sibi seruiē
 tib⁹. p̄t̄z p̄t̄ exemplū. **Erat** quidam
 opilio qui audiebat dic̄. qui b̄tē ma
 rie virgini fideliter seruiret ipsa sibi
 abūdanter remuneraret. **Vic** cū sum
 ma diligētia laborabat quō gratant̄
 ei seruiū impenderet. vt sc̄z post an
 ni arcilum duplex premium recepe
 ret. vnum a domino suo cui⁹ agnos
 pascebat. & aliud a beata v̄gine ma
 ria cui seruiret. **Quid** plura. Nullū
 aliud obsequiū impēdebat p̄ nimia
 simplicitate q̄ q̄omni mane iantacu
 lum qd̄ secum dēferēbat aū imaginē
 beate marie virginis ponebat. eāq̄
 vnicō aue maria salutabat. **Et** cum
 ipse opilio reuertēret̄ nihil inuenit.
 de quo nimū gauisus q̄ putabat be
 atam virginem mariam illud mādu
 casse. **Anno** igiē reuoluto ipse premi
 um suū ab imagine b̄tē virginis glo
 riose postulauit q̄ ei apparēs subrisit
Cui opilio. Tu modo rides o maria
 et nihil mihi respōdes. **P̄n** video q̄
 me adhuc vis habere tibi seruiētē.
 qd̄ & faciā: sed videas q̄ mihi p̄stiniū
 premiū cū posteriori tribuas. vel de
 cetero nō seruiā tibi. **Et** sic vt supra
 seruiūt cū duob⁹ aue maria. **Anno**
 vero reuoluto fecit imago vt prius
Ad quā puer ait. **In** veritate dico ti
 bi. ex quo nihil mihi das mō. **fiuā** iā
 tercio anno si nihil mihi dederis dicā
 te fallacē. **Et** fūiebat h̄c t̄o āno cū
 trib⁹ aue maria vt sup̄. **Anno** reuo
 luto fecit imago vt prius. **Quare** vtri
 stat⁹ iuuenis a dño licētiā petijt: quē
 tū dñs vt cōputū faciat requirit. & p̄
 cū sumat. **Cui** iuuenis. **Quomodo**
 tu mihi p̄cū daret cū ego regine ce
 li & terre trib⁹ seruiū ānis nec q̄c̄q̄
 tribuit mihi. **Et** sic desolat⁹ abijt iu
 ueis. **Qui** petēs eleōsinā a matrona i
 crepat q̄ medicaret q̄ possz victū &

restitū laborib⁹ acq̄rē. **C**ui ait. **C**ui p̄ p̄cio seruīā cum btā v̄go celi regi na de seruitio triū annoꝝ sibi imp̄so nil donauerit mihi **C**ui r̄ndēs matro na. **I**ndubie remunerabit te. **A**it iu uemis **S**ic loq̄min̄ oēs : cū tñ nihil in uenio **V**is in h̄re virgīs marie sacco quo pluuiā tpe tēgaris a pluuiā & frigore **V**tq̄ ait iuuenis . & datū re cepit . & abijt . **V**eniēs p̄r iter ob re p̄tinā supueniētē pluuiā sub arborē cōdēsa sacco se cooperuit **A**d quē p̄ gredit̄ speciosa q̄dā v̄go gestās i vl ms puez amabilē . dep̄cans eū quate nus ob honorem v̄gīs marie eā cum puero sub sacco tegēt . **A**d quā se ne quaq̄ factū r̄ndit . qm̄ pro eo sacco triēnio h̄uerat . voluit tñ puez ama bilē suscipe . **C**ui illa . **Q**uāt & v̄go sū cui h̄uisti : s̄ p̄ remuneratōe h̄uitij tui sume has lrās q̄s regi portab̄ & euanuit cū puero . **I**uuenis v̄o vt da tā recepat lrām regi detulit . quē rex cū suis filijs educādū & instruēdū vl q̄ ad ordinē p̄sbiterat̄ cōmendauit **T**empore aut̄ p̄mitiaz iuuenis . feat rex uocare suos . quib⁹ arcūstātibus & iuueni memoriā uiuoz agētī . appa ruit v̄go btā sacco sibi oñdens vt re cordaret̄ seruitij sibi ip̄si **Q**uare hic iuuenis iā p̄sbiter fact⁹ de seruitijs v̄ gimī marie exhibitis remunerat⁹ : ho norib⁹ & diuitijs fruebat̄ . ac vitā su am fideliter cōplens in v̄gimis glorio se h̄uitijs . **E**cce quō illa larga datrix et b̄ndicta virgo p̄ simplo dat centu plū . cui semp̄ seruire debem⁹ **T**ercio appellaē benedicta p̄pter eius specio sitatē : de q̄ salomō admirās . ait in p̄ sona x̄pi . **T**ota pulchra es ami . mea & macula nō ē in te . s̄ . p̄ctōꝝ qz fuit sc̄f̄itata añq̄ nata . **E**t īceptōe filij sui b̄ndicti illascificatō talē i ea fuit cōfirmata qz venialit̄ peccare nō po tuit nec mortit̄ **E**t ab oib⁹ creaturis merito diceē ipsa b̄ndicta . de c⁹ pul

chritudine legiē qz ipsa ē speculū stē trinitatis **Q**uarto ipsa d̄z b̄ndicta p̄pter ei⁹ m̄mā cordis compūctōne & amarissimū dolorē quē habuit i passi one dilecti filij sui d̄m nr̄i ihu x̄pi . qz si nō fuiss̄z b̄ndicta & celesti delectōe suauitate accēsa . impossibilie fuisset qz ipsa tot & tāta sustinē potuiss̄z . q̄nta visa ē p̄pessa esse i suo dilecō filio c⁹ . aīam gladiū doloris de q̄ locut⁹ ē sy meon p̄trāsīuit . **H**āc ergo v̄gimē ma riā h̄rem⁹ s̄m̄ terris . vt ipsa p̄ nob̄ intercedere dignē i celis ad dominū nostr̄ ihesum x̄pm .

De sancta Margareta Ser. xlvj
Tota pulchra es amica meae et macula nō est in te. **C**āti. n̄. **I**n v̄bis istis p̄positis cō mēdat d̄ns sponā suā margaretā a pulchritudinē . fuit em̄ pulchra corpe et aīa . pulchritudo corpis tangit̄ ibi **T**ota pulchra es amica mea . sed pul chritudo aīe tāgit̄ . ibi . & macula nō est i te . **P**rop̄ pulchritudinē corpis adamauit eam . **O**librius . p̄pter pul chritudinē aīe . deus . **D**e pulchritudi ne corpis legiē sic . **B**eata margare ta ex nobilib⁹ parētibus & gentilib⁹ orta fuit . & nutricia traditur . & ab ea studiose nutriē & in fide x̄piana infor maē . **C**um autē ad ānos discretiōis sez . xv . puemisset : baptisimū suscepit **M**ortē interim maē eius . & p̄ ei⁹ eā exosam plurimū habebat . eo qz bap tismū suscepit . p̄pter qd̄ domū p̄ris reliquit . & ad nutricem eius rediēs oues pascebat . **E**rat autēz m̄re pul chritudinis & omnū oculis gratiosa . **A**ccidit autē vt quadā vicē **Q**libri⁹ prefectus illic iter faceret : vbi oues pascebat . & eius pulchritudinē aspi cēs statim in eius amore capit̄ . **D**ixit qz seruis suis . **I**te & adducite illā . si libera ē ducā eam in vxorē . si autem ancilla fuerit : sit mihi cōcubina . **S**ic patz de eius pulchritudine exteriōri

propter quā adamauit eā olibrius .
Que pulchritudo nō est multū com-
 mendāda nec ad salutē hominī necā-
 ria qz fallax g̃tia et vana pulchritu-
 do existit et c. **Sed** pulchritudo inte-
 rior q̃ consistit in ṽtutib⁹ illa ē cōmēdā-
 da. **Seco** sequit̃. **Mulier** timēs deum
 ipsa laudabit̃. **Om̃** qui timet deum
 amat ṽtutes et facit bona opa. **Ecci.**
 xv. **Qui** timet deum faciet bona. **Se-**
 endū autē q̃ pulchritudo interior ma-
 xime cōsistit in duob⁹ .s. in caritate
 et castitate. **Sap.** n̄. **O** q̃ pulchra ē
 casta generatio cū caritate .q. d. **O**
 q̃ pulchra est aīa illa que accēsa est
 caritate et cū hoc casta est. **Ista** duo
 habuit bt̃a margareta. q̃ autēz ha-
 buit caritatē patet i hoc q̃ ppter de-
 um mortē sustinuit. **Jo.** xv. **Ma-**
 iorē caritatē nemo habet vt aīam suam
 ponat q̃s p̃ amicos suos. **Qd̃** bt̃a mar-
 gareta fecit. que posuit aīam suā p̃
 amico suo .s. xp̃o. **Canti.** viij. **Fortis**
 est vt mors dilectio. **Glo.** immo for-
 tior est q̃ mors .qz ppter dei dilectio-
 nem sancti trāsierūt ad mortē. **Aug.**
Nihil fort⁹ homine habētē caritatē.
Amantē em̃ nulla p̃na superare p̃ot
Per. **Omnia** g̃uia facit amor leuia.
Cum em̃ bt̃a margareta caritatē ha-
 beret: oīa tormēta sibi leuia erant.
Vñ legiē de ea sic. **Cum** autē fuisset
 olibrius presentata et de noīe . genere
 et religione int̃rogaret. **Ipsa** respō-
 dit. **Margareta** vocor. **Genere** sum
 nobilis . et xp̃iana religione. **Cui** oli-
 brius . **Duo** p̃ma tibi cōuēniētia sūt .
 sed vltimū absurdū est vt puella no-
 bilis et pulchra deū adoret crucifixū.
Cui margareta. **Pro** nr̃a redēptiōe
 et nō ppter scelera sua ē crucifixus .
Tūc irat⁹ prefectus iussit eā incarcē-
 rari. **Sequētī** die fecit eā adduc̃ et di-
 xit ei. **O** bona puella miserē pulchri-
 tudis tue et adora deos meos vt bñ
 tibi sit. **Cui** illa. **Deū** illū adoro cui ā

geli seruiūt et quem oēs creaturē ti-
 mēt. **Ad** quā p̃fect⁹ ait. **Vñ** ex hys
 duob⁹ elige. **Aut** adora deos nr̃os
 vt digna sis thalamis nostris : qz ac-
 cipiā te in vxorē. **Aut** diuersis tormē-
 tis interies . **Que** r̃ndit. **Christus** se
 metipsū p̃ me morti tradidit . et id̃ p̃
 xp̃o mori nō timeo. **Tūc** iussit eam i
 euleo suspēdi et tā crudelit̃ p̃mo ṽ-
 gis deinde p̃ctimib⁹ ferreis vsqz ad
 nudationem ossū lamari . ita qz san-
 guis eius de corpe tanq̃ de fonte pn-
 rissimo emanauit. **Flebāt** autē q̃ ibi
 aderant et dicebāt. **O** margareta ve-
 re de te dolem⁹ . qz corp⁹ tuū tā cru-
 delit̃ lamari aspiciam⁹ . **O** qualē ami-
 sisti pulchritudine p̃p̃ tuā incredulī-
 tatē. **Iā** nūc saltē credas vt viuas .
Quib⁹ illa. **O** mali cōsiliarij recedite .
 hec carnis cruciatio ē aīe saluatio. **Di-**
 xitqz ad p̃fectū. **Impudēs** carnis . isa-
 nabil leo . i carne p̃t̃atē habes . sed
 aīam xp̃s custodit. **P̃fect⁹** aut̃ fac-
 em clamide operiebat . nec sanguis
 tantā poterat vidē effusionē. **Tūc**
 iussit eā deponi et in carcerē recludi .
 in quo lux imēsa diuinit⁹ est accēsa.
Et ecce diabol⁹ in forma magni dra-
 comis ad eā venit . et ipsam deglutire
 voluit. **Sz** cū illa signū scē cruas face-
 ret draco medi⁹ crepuit et ip̃a illesa
 exiuit. **Deinde** venit ad ipsā i specie
 hūana . et ipsa eū p̃ caput apprehēdit
 et subt⁹ se sternēs sub pedib⁹ eū con-
 culcauit dicens **Dyabole** supbe sterne
 te sub pedib⁹ femine. **Tūc** ille vlula-
 tus ait. **Permitte** me recedē et apli⁹
 tibi nō appropinq̃lo. **At** illa. **Ad** q̃o
 venisti. **Et** ait ille . vt cōsulerem tibi
 facē volūtātē iudicis . **At** illa. **Cur**
 sequeris xp̃ianos. **Cui** ille. **Naturale**
 odiū ē int̃ hōiem et diabolū . eo qz hō
 debet possidē locū de quo cecidit. **Et**
 adiecit **Salomō** cōcluserat multitudi-
 nē demonū in vase vitreo ne hōib⁹
 nocerēt. **Sz** eo mortuo : hōies ibi the-

sauz putabāt et fregerūt vās . et de
 mones exeūtes aerē impleuerūt. **P**ns
 dictis v̄go subleuauit pedē dicens fu
 ge miser . et demō statim euauit . Se
 quētī die adducit et ad sacrificādum
 dñs cōpellit . **Q**d cū stēneret : facies
 eius fact⁹ ardētib⁹ cōburit . Et ait
Nō sūt v̄digne passiōes hui⁹ tēporis
 ad futurā gloriā que reuelabit in no
 bis . **T**ūc fecit eā in doliū aque frigi
 de plenū poni vt frigore puniret . et
 statim vincula eius q̄b⁹ ligata fuerāt
 eumpūt . et terra cōcutit et cunctis
 pauētib⁹ virgo illesa egrediē . **T**unc
 viso miāculo fere quinq; milia hoīm
 capitalē sententiā acceperūt . **P**rese
 ctus aut timēs ne alij cōuerterētur .
 beatā margaretā decollari p̄cepit .
At ipsa orationē faciēs ad xpm dixit
Grās tibi ago dñe qz certamen meū
 ad victoriā pouxisti . miserē q̄so illo
 tū qui mei memoriā egerint et qui
 me in suis necessitatib⁹ inuocauerit .
Et mulierib⁹ me ī partu inuocātib⁹
 succurre clemēter . **V**enit q̄ vox de ce
 lo dicens . **P**etitionē suā esse exaudi
 tā . **E**t hoc facto genua flectens et col
 lum extendēs respiculatorvno ictu ca
 put eius aputauit . et sic migravit ad
 dñm . xij . die mensis iulij . **I**tē fuit fi
 lia theodosij patriarche de ciuitate ā
 thiochia . et c . **N**ogem⁹ . **I**tē marga
 reta dicta ē a q̄dā p̄iosa gēma que
 margarita vocat̄ . q̄ gēma ē candida
 parua et virtuosa . **S**ic beatā Margare
 ta fuit cāuida p̄ v̄ginitatē . parua p̄
 humilitatē . v̄tuosa p̄ miraculoz ope
 rationem .

De scā maria Magda . Ser . xlvij .

Postq̄ cōuertisti me egi peni
 tentiā . **I**here . xxxi . **I**n verb
 istis notat̄ tria . **P**rimū ē sta
 tus mariē magdalene miserabil . s .
 añ cōuersionē cū dicit . postq̄ . secūdū
 est miā dei incōprehensibil . ibi . cōuer
 tisti me . tertū ē p̄mā eius cōmēdabi

lis . ibi . egi p̄mā . **P**rimo dico tāgi
 tur eius stat⁹ miserabil añ cōuersionē
 nē cū dicit . postq̄ cōuertisti me . per
 hoc inuē q̄ añ cōuersionē fuit in sta
 tu puerlo et etiā in statu miserabili .
Et vere stat⁹ pctōz dicit̄ esse misera
 bilis p̄pter duo . **P**rimo qz p̄ peccatū
 separat̄ homo a deo et p̄ consequēs a
 cōmmūne oīm sanctoz . **I**say . lix .
Peccata vestra diuiserūt int̄ vos et
 deum vestrū . **S**ecūdo qz peccatum fa
 cit hominem seruū diaboli . **I**o . viij .
Qui facit peccatum seru⁹ est peccati
 ij . **P**etri . ij . **A** quo quis superat⁹ est
 ei⁹ et seru⁹ est . **I**n tali statu fuit ma
 ria magdalena ante cōuersionem .
Legit̄ enim de ea qz cū frater ei⁹
 lazarus militie vacaret . et martha so
 roz eius domum et familiam gubet
 naret . maria fm delicias seculi totali
 ter viuebat et intantum q̄ ab omni
 bus publica peccatrix dicebat̄ . **E**t qz
 diabolo seruiebat eius p̄pria erat **E**t
 quia septem peccatis mortalib⁹ erat
 inuoluta rideo dicit̄ a septem demoni
 bus fuisse obsessa . **E**t in hoc patz sta
 tus eius miserabilis . qz p̄pter pecca
 ta sua a creatore suo fuerat sepata .
Cum ergo homo per peccatuz seru⁹
 et proprius efficiat diaboli . sine adiu
 torio diuino ab hac seruitute libera
 ri non potest . **D**iscis enim per se in
 trat hamum per se autem sine adiu
 torio alterius perire nō potest . **S**ic et
 peccator sine adiutorio diuino cōuer
 ti nō potest . **V**nde domin⁹ **O**see . xij
Perditio tua ex te israhel . tantūmo
 do ex me auxilium tuum . **C**risosto .
Anteq̄ peccam⁹ liberi sumus . sed si
 semel operib⁹ diaboli nos alligaueri
 mus : iam virtute nostra euadere nō
 possum⁹ . sicut videm⁹ in regnis . **N**e
 mo potest seipsum facere regem sed
 populus creat ipsū . **C**um autē rex fu
 erit fact⁹ : nemo de ceruice sua iugū
 repellere p̄t . **S**ic prima voluntas in

necessitate ouertit. Postq̄ posuerit
 hoies thronū opalolo in cordib⁹ suis
 nemo pot̄ eum eripere nisi solus de⁹.
 hec Cris. Cum ego maria ad hūc sta
 tum miserabile remisset: qz iam ppria
 erat demonū per se cōuertī nō potuit
 sed incōprehensibilis dei misericordia
 ipsam cōuertit. Et hoc est q̄ ipsa dicit.
 Postq̄ cōuertisti me. q. d. peccatrix
 eram et obsessa a septem demonib⁹.
 sine tua grā cōuertī nō potui. sed tu
 domine misericordissime. misericordi
 ter cōuertisti me. In quo notat̄ secū
 dum membrū. s. incōprehensibilis dei
 misericordia circa peccatores. Item
 si vis plangere sermonē hēgere i ac
 cūsatione dñi de misericordia dei in f
 mone. Apparuit benignitas. Itē do
 minica. xxij. post trim. i. fmo. Proca
 dens autem seru⁹. Tercio notat̄ ei⁹
 penitētia cōmendabilis. Cum dicit.
 Egi penitētia. Penitētia marie cō
 mēdabilis fuit ppter multa q̄ requi
 rūt ad penitētia. Primo debz pe
 nitētia esse festina: nō dilata. Eccl. v.
 Ne tardes cōuertī ad dominum et ne
 differas de die in diem. subito enim
 venit hora eius et in tēpore vindicte
 disperdet te. Sic fecit maria magda
 lena. Statim em̄ qñ ppositū penitēdi
 et cōuertēdi cōcepit: nō distulit. sed
 vt agnouit qz ihs remisit i bethaniā
 et comedēt in domo symonis leprosi
 statim illuc uenit nō differēs vsqz i cra
 stinū vt qdā faciūt. Secdo d̄ esse con
 grua et pfecta vt p que q̄s peccat p
 hec et satisfaciat Sap. xi. Per q̄ quis
 peccat: p hec torqueat̄. Sic fecit ma
 ria magdalena qz singulis mēbris q̄
 b⁹ peccauerat p̄maz agebat. sicut dicit
 ap̄ls Ro. vi. Sicut exhibuistis mem
 bra v̄a sūire inuidie et iniquitatis et i
 mūdis pctis. Ita exhibete in p̄ma f
 uire eadē mēbra iusticie in scificatio
 nē. Vñ maria ocul⁹ suis q̄b⁹ sepe pec
 cauerat satisfecit qñ tot lacrimas ef

fudit qz pedes dñi lacrimis suis lauit.
 Capillos sepe supbe ornauerat et cur
 illis pedes dñi terisit. Ore suo sepe ver
 ba otiosa vana et tuepia protulerat
 Et ideo cū illo vestigia pedū domini
 nostri ihu xp̄i osculabat̄. Aurib⁹ qui
 bus vana et secularia audierat: serui
 tio dñi manabat. qz sedebat secus
 pedes dñi et audiebat verbū illi⁹. Pe
 dib⁹ sepe post pctā ambulabat. et iō
 pedib⁹ seq̄bat̄ dñm de loco ad locum
 ubi p̄dicabat et ad passionē et sepul
 chz sepius currebat. Tercio p̄ma de
 bet esse perseuerās. Ad hebreo. xij.
 In disciplina perseuerate. Mat. xxij.
 Qui perseuerauerit vsqz i finē. hic sal
 uus erit. Ad fecit beata maria mag
 dalena. Vnde legiē de ea qz post ascē
 sionē dñi asperrimā heremū petijt et
 ibidē. xxx. ānis p̄nam egit. i quo lo
 co nec aquarū fluentia: nec arborū nec
 herbarū erant solacia. Vnde qz terre
 na solacia desperxit: ideo celestia sola
 cia meruit. Nam q̄libet die ad septē
 hōras canonicas ab angelis i ethera
 eleuabat̄. ac celestiuū agminū glorio
 sos cōcensus corporalib⁹ aurib⁹ audie
 bat. Vnde dieb⁹ singulis hys suauissi
 mis vapib⁹ satiata et inde per eosdem
 angelos ad locū p̄riū reuocata: cor
 poralib⁹ alimentis nullaten⁹ indige
 bat. Sacerdos autem quidā solitari
 am vitam ducēs in eadē heremo cel
 lam edificabat. Vbi dū moraret̄ do
 mino volēte vidit quadam die qua
 liter angeli descendebāt de celo et le
 uabant eam in ethera et ad hōre spa
 ciū ad eūdē locū diuinis laudib⁹ reuo
 cabāt. Volens autem sacerdos hui⁹
 mirabilis visionis veritatē agnosce
 re creatori suo p̄ab⁹ se cōmendās ad p̄
 dictum locū p̄perabat Cūqz ad iactū
 lapidis illi loco appropinquasset hor
 rendus timor inuasit eum. ita qz nec
 recedere nec retrocedere audebat In
 uocato autē noīe ihu xp̄i exclamauit.

Adiuro te per deum ut respondeas mihi si hō es qui habitas i illa spelūca. Cūq; hoc tercio repetisset: rēdit beata maria ei. **A**ccede ppius et que sum tibi enarrato. Cūq; ille tremēs paululum pcessisset: audiuit quādam vocem: neminem tamen vidit et dixit ei. **M**eministi ex euangelio de illa famosa peccatrice maria magdalēa que pedes domini lacrimis lauit et capillis terxit et unguentum inuenit. Ille respondit. **M**emini. et pl⁹ q̄ triginta annorū spacium est q̄ hoc factum ē. **A**t illa ait. **E**t ego illa peccatrix sum et. xxx. annis hic sola hominib⁹ incognita fui. et singulis dieb⁹ sicut heri vidisti septies ab angelis eleuata et cantū celestium agminū audire merui. **R**euelatum est mihi a deo q̄ ex hoc migratura sum seculo. **V**ade ego ad maximinū episcopum. et dic ei q̄ proxima die dominica circa horā matutinam me in ecclesia expectet. **Q**uōd cum ep̄ dixisset gauisus est valde. **E**t dominica die ipsam vidit ab angelis i ecclesia adductam: spacio duorum cubitorum a terra eleuatam et inter angelos stantem. **C**um autem beatus maximin⁹ accedere trepidaret. cōuersa dixit ad eum **A**ccede pater huc. et ne timeas. **C**ūq; appropinquaret vidit faciem eius tanq̄ solis radium splendētem. **C**ōuocato igit̄ vniuerso clero ipsam cōmunicauit. **D**einde pstrauit se ante altare et spiritum deo reddidit. **E**t statim suauissim⁹ odor totam ecclesiam repleuit ita ut per septem dies sentiret. **P**etrus autem **M**aximin⁹ corpus eius diuersis cōditum aromatib⁹ honorifice sepeliuit. **E**xemplum. **M**iles quidā qui singulis annis ad sepulchrū beate **M**arie magdalene ire cōsueuerat in prelio occisus est. **Q**ui dum i ferebro a parentibus ploraret̄ beate **M**arie magdalene p̄s querelis impone-

bant. dicit deuotū seruū suum sine p̄nitētia mori permisisset. **T**unc subito qui defunctus fuerat stupentib⁹ cunctis reuixit et sacerdotem ad se vocari precepit. **C**ūq; cōfessus fuisset et cōmunicasset statim sp̄m exalauit. **I**te aliud exemplum. **R**auis quēdam viris et mulierib⁹ onerata naufragium pertulit. **V**na autem mulier cum esset pregnās et se in mari periclitari conspiceret mariam magdalēnā deuote inuocabat uolens q̄ si meritis suis ab ipso naufragio euaderet et filium pareret ipsum ei⁹ monasterio cōdemnaret. **S**tatim quedā femina forma et habitu veneranda apparuit ei. que eam p̄r mentum arripens alijs periclitantib⁹ incolumē ad ripā perduxit. **I**psa aut̄ postmodū filium peperit et votū fideliter adimpleuit. **I**te aliud exemplum. **Q**uidam dum peccata sua in quadā cedula scripsisset eam sub pallio altaris b̄te marie magdalene posuit. rogās eā ut sibi indulgentiā impetraret p̄ pctis suis. **Q**ui postea cedulā recipiēs oīa pctā sua deleta inuenit. **R**ogem⁹

De eodē. Sermo. xlvij.

Dimissa sūt ei pctā multa qm̄ dilexit multū. **L**u. vii. **I**n v̄bis p̄positis notant̄ duo. **P**rimū ē saluatoris nostri erga mariam magdalēnā maxima mīa. **I**bi. **D**imissa sūt ei. **S**ecundū est ipsi⁹ marie erga dñm̄ multiplex dilectio. **I**bi. quōmā dilexit multū. **P**rius notat̄ in v̄bis istis saluatoris nostri maxima mīa sericordia. qz ei oīa et multa pctā dimisit. **V**bi sciendū. q̄ dñs dimittit q̄ tuor generib⁹ hōim̄ pctā. s. feruēt̄ amantib⁹. patiēt̄ tollerantib⁹. diligēt̄ rogantib⁹. et clemēt̄ cōdonantib⁹. **D**e primo dicit̄ in euāgelio p̄nti. **E**t dimissa sunt ei peccata multa quomā dilexit multū. **Q**ui autēz min⁹. dimittit̄ min⁹. i. qui minus

diligit min⁹ dimittit. Si ergo multū peccasti multū dilige. vt tibi cū maria magdalena multū dimittat. **Prima Pe. iij.** Caritas operit multitudinē peccatorū. **Glosa.** Quātūcūq; mag⁹ turpia sūt. Si em̄ vnus hō fecisset tot peccatā quot tot⁹ mūdus vnq; fecit: caritas oīa deleteret. **Ambro.** Peccatū donat per grāz. delet per sanguinē. crucis. tegitur per caritatē. **Secdo** dimittitur peccatā patiēter sustinētibus scz tribulatiōes. **Thp. iij.** In tpe tribulatiōis peccatā dimittis hys qui iuocant te. **Glosa.** In tribulatiōe et cōtritiōe cordis. **Aug⁹.** Flagella bonorum aut vicia perpetrata purgant a que poterāt perpetrari futura denūciant. **Flagella** tribulatiōnū danē in p̄sentī ex caritate. Quia quēdeus diligit castigat. **Flagellat** em̄ omnes filiiū quē recipit. sicut dicit. **Ad Heb. xij.** **Gre.** Ido domin⁹ quibusdā hic parcat. vt eos in perpetuū feriat. **Iō** autē dñs hic ferit nō parcendo: vt in eternū parcat. **Aug⁹.** Vic vze hic seca vt in eternū parcas: si ergo hō multū peccasti multū patientē sustineas vt tibi hic dimittat et in eternū parcat. **Ter**cio dimittitur peccatā hūiliter rogātibus. sicut patz. **Mat. xvij.** vbi dicit qd rex qd dā voluit ponē rōnez cū seruis suis. et oblat⁹ est ei vnus qd debebat ei decē milia talentorū. Cū autē nō hiet vnū soluēt vel reddēt: iussit eū venūdari et vxorē et filios et oīa qd hēbat reddi. **Procedēs** autē ille s̄n⁹ rogabat eū dicens. **Patientiā** habe meū et oīa reddā tibi. **Miseret⁹** autē dñs serui illi⁹ dimisit illū et oīa debita sua dimisit ei. **Per** regē illū significat rex celestis qui vult rationez nobiscū ponē de oībus illis quācūq; gessim⁹. s. cogitatiōnibus: locutiōnibus. et opibus. **Per** seruū qui debebat dño decē milia talentorū signat peccatōr quilibet qd decem p̄cepta sibi cōmissa nō custodiūt sicut

debit. **Qui** cū non habuit unde redderet: remā hūiliter petiit. **Sic** et nos cum satisfacere nō possum⁹ deo de cōmissis remā hūiliter petere debem⁹ et dimittet nobis oīa debita nostra. **Vnde** ipse dicit per ezechielem. **In** quācūq; hora peccatōr igemuerit. oīm iniquitatū suarum quas operat⁹ est nō recordabor. **Quarto** dimittitur peccata clemēter condonātibus alijs qui in se deliquerūt. **Lu. vi.** Dimitte et dimitemini. **Aug⁹.** Vnusquisq; talez indulgētiā acceptur⁹ est a deo quē ipse impenderit pximo suo. **Mat. vi.** Si nō dimiserit vnusquisq; pximo suo. nec pater me⁹ dimittet vobis. **Ecci. xxvij.** Qui vindicare vult a domino iuuet vindictam. sicut pater in seruo nequā. **Qui** cū nollet dimittere loco suoriat⁹ domin⁹ ei⁹ dixit ei. **Serue** nequā. omne debitūz dimisi tibi quomā rogasti me. **Rōne** ergo et te oportuit misereri conseruati: sicut et ego misert⁹ sū tuū. **Et** iratus dñs tradidit eū tortoribus quousq; redderet vniuersūz debitū. vt dicit. **Mat. xvij.** **Requie** dñica. xxij. post festū trinitatis. **Redde** rationē. Si autē dimiserim⁹ dimittet nobis dñs. **Exē**plum de milite qd dimisit seruo suo qd occiderat fratrem suū. **Requie** dñica infra octauas epiphaniē in ser. **Pro**betis que sit volūtas dei. **Secdo** notatur in verbis p̄positis b̄te marie magdalene: dilectio quā habuit ad xpm cum dicit. dilexit multū. **Sunt** autē tria signa per quā p̄bat vtz hō diligit deū. **Primū** est verbi dei auditio. **Secundum** est bonaz rerum operatio. **Tertium** est dei cogitatio. **Primū** signū dilectionis est auditio verbi dei. quē quicūq; alium diligit libēter audit loqui de eo. et diligit eos qd bona nuntiant de eo. **Sic** quicūq; diligit deū certum signū est qd libenter audit loqui et p̄dicare de eo. et diligit eos qd

de eo predicat. **Jo. viij.** Qui ex deo
est: vba dei audit. Et dñs mittens di
scipulos ad pdicandū ait **Lu. x.** Qui
vos audit me audit. et q̄ vos spernit
me spernit. Et de talib⁹ dicitur **Jo.**
viij. Propterea vos nō auditis qz ex
deo nō estis. Hoc signū dilectionis
inuenim⁹ in beatā maria magdalena.
qz sedebat cca pedes dñi. et audiebat
verba oris ei⁹ et seq̄bať dñm de loco
ad locum vbi pdicabat vt eum sem
per au daret. **Secūdu** signum dilectō
nis est qz qui diligit deum frequēť
cogitet de eo. **Ram** dicit **Math. vi.**
Vbi est thesaur⁹ tuus ibi ē et cor tuū
Qui ergo ponit thesaur⁹ suū in deo:
frequēť cogitat de eo. **Sicut** em̄ q̄
turpiter amat semp cogitat de eo qđ
amat. **Sic** q̄ amat deū: semp cogitat
de deo. **Hoc** signum dilectionis inue
nitur i maria magdalena que semp
xpm̄ in corde suo portabat. **Vnde** cū
domin⁹ in sepulchro esset: crebro il
luc curtebat. **Et** cum staret añ sepul
chrum et introspiceret: stabat retro
eā ihesus in orto et dixit. **Mulier** qđ
ploras. **Quem** queris. **Illa** aut̄ exi
stimās qz ortulan⁹ esset: respondit.
Si tu sustulisti eum dicato mihi. **Vbi**
posuisti eum. **Ecce** nō respōdit. **Ihe**
sum quero: sed dixit. **Si** tu sustulisti
eū. putās qz sicut **Ihesus** erat i corde
suo. ita esset in corde suo omnium ho
minū. **In** hoc enim ptz qz semp cogi
tabat de eo. **Et** cum esset in deserto.
xxx. ānis et singulis dieb⁹ septies in
ethera leuabat. certū est qz xps a cor
de suo nūq̄ absēs erat. **Tercū** signū
dilectionis ē qz qui diligit deū prom
ptus ē ad omnia bona opa faciēda
Gre. **Rūq̄** ē amor dei oculos. **Op**
tať enim magna si est. sed si operari
rēnuit: amor nō est. **Ram** pbatio di
lectōnis exhibitō est opis. **Hoc** sig
nū dilectionis inuenim⁹ in beata ma
ria magdalena que p̄ omne temp⁹

vite sue post ascensionē dñi: ad bona
opa faciēda accensa erat. **Nā** legiť
de ea qz post ascensionē domini cum
sorore et fratre suo et quibusdā alijs
xp̄ianis: ab infidelib⁹ capiť. et i nauī
in mari sine gubernatione mittiť vt
sic oēs mergerent. **Sz** nutu dei mari
liā puenerūt. vbi cū null⁹ eos ad ho
spiciū recipere vellet: ante templum
ydolorū sub porticu morabanť. **Cum**
aut̄ videret maria populū ydol⁹ sacri
ficare: assurgens vultu placato: facie
serena: lingua disertā: eos ab ydolo
eū cultura reuocabat. et xpm̄ ostātis
sine pdicabat. **Et** mirati sūt vnūer
si p̄ specie p̄ faciēdia p̄ dulcedie faciē
die illi⁹. **Rec** mirū: qz os tā piūm et
tā pulchry qđ pedib⁹ saluatoris infi
xerat oscula. ceteris ampli⁹ verbi dei
spiraret odorē. **Post** hoc aduenit p̄n
ceps puīnce cum vxore sua vt p̄ ha
bēda ple ydolis immolaret. **Cū** ma
ria suauit vt i xpm̄ crederet. **Post** ali
quos dies apparuit maria magdale
na vxori p̄ncipis per somnium dicēs.
Quare cum tot diuitijs abūdetis di
mittitis scōs dei fame et frigore mori
dic viro tuo vt eis subueniat. **Cūqz**
illa vigilaret et timēt dicē viro suo:
apparuit ei secūda nocte terribiliter
Cūqz adhuc timēt viro suo dicē: ap
paruit ei t̄cia nocte irato aīo et eā
viro dicēs. **O** tyrāne et inimice dei et
minister sathane quō iaces hic in pa
lacio tuo et sanctos dei sine hospicio
dimittis. **Et** minas ei iponēs absces
sit. **Cūqz** alio euigilassent. et sibi mu
tuo sōma retulissent: receperūt illos
in hospicio: eis necāria ministrātes.
Cū aut̄ qđā die maria magdalena p̄
dicaret. pdict⁹ p̄nceps dixit ei. **Pu**
tas possis defendē fide quā predicās.
Cū illa. **Equidē** illā defendē p̄sto sū
Cū p̄nceps cum coniuge dixit. **Ecce**
dictis tuis obtemperare paratū sum⁹
si a deo tuo quē predicās nobis filiū

impetraueris. **O**rauit autē maria. et
 vxor p̄ncipis filiū cōcepit. **P**rin-
 ceptem autem p̄ncipis voluit romā ad sc̄m
 petrum vt videret si vera essent que
 maria p̄dicaret. **V**xor autē eius nolu-
 it eū deserere licet marit⁹ rēnuēt. **D**i-
 xit em̄. **T**e recedēte recedā: te remē-
 te remā: te quiescēte quiescam. **C**ui
 ait. **N**on sic fiat dommar qz cū tu sis
 gūda in mari defaali periclitari pos-
 ses. **C**ōtra illa instabat. et cum lacri-
 mis pedib⁹ eius p̄uoluta: tandem qd̄
 petebat obtinuit. **M**aria v̄o hūeris
 eoz signū crucis imposuit. ne atiqu⁹
 hostis eos in aliquo itinere ip̄dieret.
Rauem igit̄ omnib⁹ necessarijs copi-
 osissime onerātes: cetera q̄ habebāt
 ī marie custodia relinquētes p̄ncipis
 ceperūt. **J**am v̄m⁹ diei cursu et noctis
 consumato. cepit nimīū mare itume-
 scere et vent⁹ flare. ita vt oēs et ma-
 trona grauīda et debilis. tam seua in-
 undatione fluctuū quassati gūissimis
 angustijs v̄geree. intantū q̄ ī eam
 subito dolor part⁹ irruit. et inter an-
 gustias ventris et pressuras t̄pis. fili-
 um parturiēs expirauit. **P**uer autē
 plorās et vbera q̄rens miserabilē pal-
 pitabat. **P**rinceptem autē ille multū tur-
 batus omnibus secum flentib⁹ dixit.
Deu miser quid faciā filiū desiderauit
 et matrē cum filio p̄vidi. **H**ec et simi-
 lia plura lamētabaē. **R**aute autē ista
 bant vt corp⁹ en̄cerē. **I**psē em̄ ecō-
 tra rogabat et nihil p̄fecit. sed vidē-
 tes insulam quandā in mari ad p̄ces
 p̄ncipis illuc applicātes corp⁹ depor-
 tauerūt: et ipse puerum mamillis ma-
 tris apposuit cum multis lacrimis di-
 cens. **O** maria magdalena cur mihi
 talē filiū dedisti vt matrē cū filio tā
 miserabilē p̄dere cum nō sit qui euz
 nutriet. **E**cce tibi eū cōmēdo cui oīa
 mea cōmissi. **E**t ponēs eum supra cor-
 pus pallio eum cooperuit et abscellit.
Cūqz ad beatū petrum venisset et sibi

omnia retulisset. **P**etr⁹ respondit.
Crede in xpm et ne timeas. vxor tua
 nō est mortua s̄ dormit. **C**ūqz de fide
 a petro diligēter essz iustruct⁹. biē-
 ni spacio iam elapso nauē cōscēdēs
 repatriare curauit. **C**ūqz nauigarēt
 dño disponēte iuxta collē in quo cor-
 pus vxoris sue cū puero positum fue-
 rat puenerūt. **Q**ui p̄ce et p̄co eos ad
 ibi applicandum induxit. **P**uer autē
 ibi a beata maria magdalena icolu-
 mis cōseruat⁹ frequēter ad littus p̄-
 cēdebat. **E**t cū applicūisset vidit pue-
 rū more solito ī littore maris cū lapil-
 lis ludētē. et q̄nā esset ammirari nō
 desinēs de scapha exiit. **Q**uē cum vi-
 dens puerulus cum nunq̄ tale qd̄ vi-
 disz expauit et ad solita recurrit ma-
 tris vbera: et occulte sub clamide latē-
 tabat. **P**eregrin⁹ vero vt manifesti
 us vidēt factū illuc accessit et pueruz
 pulcherrimū matris vbera sugētē in-
 uenit et accipiēs puer ait. **O** beatā ma-
 ria magdalena q̄ felix essem si vxor
 mea mō respiraret et meū repatria-
 ri vellet. **S**ao eādē et paulo dubio cre-
 do qz tu q̄ puer istū mihi dedisti et in
 hac ripa p̄ biēniū pauisti poteris ma-
 trē p̄ce tua pristina sanitati restituē.
Ad hec v̄ba mulier respirauit: et q̄si
 de somno euigilās ait. **M**agni meriti
 es maria magdalena q̄ mihi ī partu
 affuisti et meritis tuis vitā mihi reuo-
 casti. **Q**uod ille audiēs ait. **V**iuus ne
 cōiūx mea dilectā. **I**lla ait **V**iuo eādē
 et nūc p̄mo de peregrinatioē de q̄ et
 tu venisti venio. et sicut bt̄s petr⁹ te
 iherosolimā duxit ad oīa loca in quib⁹
 b⁹ xps passus ē sepult⁹ et mortu⁹ et
 alia plura loca ostēdit. **S**ic et ego cū
 bt̄a maria magdalena duce et comite
 fui et singula loca aspexi et aspecta
 memorie cōmendauī. **E**t incipiēs oīa
 loca in quib⁹ dñs passus est et inabi-
 lia que ibi viderat adeo plane explē-
 cauit vt nec ī articulo deuiaret. **T**ūc

peregrin⁹ recepta coniuge & puero
 nauem letus conscendit & marsilie
 partib⁹ applicauerunt. Et egressi inue
 nerunt beatam mariam magdalenā
 cum suis discipulis predicantem. &
 pedib⁹ eius puoluti gratias egerunt
 et omnia que eis acaderāt narraue
 runt. & a beato maximo baptisma su
 sciperunt. Tunc in ciuitate marsilia
 omnia ydola destruxerunt & xpi eccle
 sias cōstruxerunt & beatum lasarum
 in eiusdem ciuitatis episcopū vnam
 imiter elegerunt. Deinde venit maria
 magdalena cum ceteris ad ciuitatez
 aquensem & ibidem populum p̄dicati
 one ad fidem xpi cōuertit vbi & bea
 tus maxim⁹ in episcopū ordinatus
 est. Interea beatā maria magdalena
 superne cōtemplationis auida asper
 timū heremū petiit & ibidē. xxx. ānis
 hominib⁹ incognita mansit vt dictū
 est in p̄cedenti sermone. **Exemplum.**
Homo quidam in captiuitate posit⁹
 sepe mariam magdalenā inuocabat
 Et ecce quadam nocte mulier specio
 sa ei apparuit vincula frāgēs & ei ia
 nuā reserās ipsū abire iussit. Qui se
 absolutū vidēs p̄tin⁹ effugit & euasit
Aliud exēplū. Clericus quōdā de flāoria
 nomine stephan⁹ in tantā scelerum
 inmanitate ceciderat q̄ oīa exercēs
 flagitia ea que salutis erāt nō solum
 non facere. sed hec audire volebat.
In beatā tamē mariam magdalenā
 deuotionē habēs eius vigiliam ieu
 nabat & eius festum colebat. Dum
 igiē tumultum eius visitasset. maria
 magdale. nec ex toto dormiētī. nec
 ex toto vigilāti tanq̄ mulier formo
 sa lugubres oculos gerēs & duoz an
 geloz dextera leuaqz sustētata presi
 dio apparuit ei & dixit. Cur q̄so o ste
 phane idigna meritis meis facta re
 pedis. Cur labioz meoz instātia nul
 la p̄mit⁹ moueris opūctioe. Ex quo
 em deuotionez in me h̄c cepisti p̄ te

dñm instāter exorau. Surge ergo &
 penitere. **Requ** ego em te deseram do
 nec dño fueris recōliat⁹. Ille igiē
 mox tantam gratiam in se p̄meruit
 q̄ seculo abrenunciāns regionem in
 troiuit & p̄fectissime vite fuit. In
 cui⁹ morte maria magdalena aiā
 eius q̄si columbam candidam cū lau
 dib⁹ in celum sustulit. **Ite** maria ma
 gdalena a magdalo castro cognomi
 nata clarissimis ē orta natalib⁹ vtpo
 te ex regia stirpe descendētib⁹. cui⁹
 pater syrus. mat̄ vero eucharīa nun
 cupata ē. **Hec** cū fratre suo lasaro &
 sorore sua martha magdalū castruz
 qd̄ secūdo miliario a genasareth. &
 bethaniā que ē iuxta iherusalē & ma
 gnā p̄tem iherosolimoz possidebat.
Que tñ omnia taliter inter se diuise
 rūt q̄ maria magdalū a q̄no & mag
 dalena nūcupata ē & lazar⁹ partem
 vrbis iherusalē & martha bethaniā
 possederūt. Cū autē maria magdale
 na totā se deliens corpis exponēt &
 lasar⁹ militie plus vacaret. martha
 prudēs p̄tes sororis & fris & suā strē
 nue gubernabat militibus suis & fa
 mul ac paupib⁹ necāria mīstrabat.
Omnia tñ hec post ascensionē dñi v̄
 viderūt & ad pedes apostolorz posue
 rūt. Cū igiē magdalena diuitijs abū
 daret & q̄ rez affluētā voluptas car
 nis sequit̄ q̄nto diuitijs & pulchritu
 dine splēduūt tāto corp⁹ suū volup
 tati substraui. Vñ iam noie pp̄rio p̄
 dito peccatrix cōsueuerat appellari.
 sicut habet̄ in principio p̄cedētis ser
 monis & c.

De sancto Jacoby **Ser. xlix.**
Potestis bibē calicē quē ego
 bibitur⁹ sū. **Mat. xx.** Rota
 q̄ duplex ē calix i sacra sc̄p
 tuā. s. calix di & diaboli. **De⁹** pp̄inat
 suis t̄plioē calicē. **Prim⁹** ē t̄bulatōis
 & passiois quē xps p̄sonalit̄ bibit **De**
 quo in presenti euangelio dicitur.

Dixit dominus ad iohannem et iacobum
Si potestis bibere calicem. i. pati passionem et amarum mortem quam ego debeo pati. tunc potestis sedere ad dexteram et ad sinistram in regno meo
De isto calice primo bibit Christus mediator noster ne abhorret egrotos. Hunc calicem propinat dominus multis sanctis in quibus non fuit egritudo mortalis peccati. Sicut beate virgini. iohanni baptiste. iohanni euangeliste. et multis alijs qui peccatum mortale non habebant et tamen patiebantur. Quid ergo de peccatoribus qui nolunt pati. Unde obiurgat dominus peccatoribus qui nolunt hic pati. **I**here. xlix. **E**cce quibus non erat iudicium ut biberent calicem bibentes. biberunt et tu quasi innocens relinqueris. **N**on eris innocens sed bibens bibes. **H**oc verbum terribile est omnibus peccatoribus. **Q**uomodo beatus iacobus hunc calicem bibit. patet in hoc quod collum suum exposuit. **H**ecque in sermone sequenti. **S**econdus calix quem propinat dominus et propinaturus est carnis suis. est calix eterne iocunditatis. **I**llum propinabit in alia vita. sed non nisi illis qui gustauerunt calicem tribulationis in ista vita. **L**egitur enim quod **I**oumanus habuit in palatio suo duo dolia. in uno fuit optimum vinum. in alio valde amarum. **Q**uiaque volebat bibere de bono oportebat eum primo gustare de amaro. **S**ic quicumque vult bibere de vino eterne iocunditatis. oportet eum hic de calice tribulationis gustare. **E**t bene potest dici gustatio quedam. **E**st enim tamen una gutta quicumque patitur hic respectu eterne iocunditatis que sine fine erit. **U**nde apostolus **R**oma. viij. **N**on sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. **D**e isto dicit dominus per **P**salm. **C**alix meus inebrians quod preclarus est. quia non erunt ibi fœces

alicuius doloris. **I**stum calicem desiderauit dauid dicens. **S**icut ceruus desiderat ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te deus. sitiuit anima mea et cetera. **I**tem **S**atiabor dum apparuerit gloria tua. **D**icemus et nos cum augustino qui ait. **S**itio domine sitio. fons vite es tu satia me. **I**stum calicem bibit beatus iacobus modo in regno celorum. et qui eius patronum implorant suis meritis ad fontes vite peruenire poterunt. **H**ugo de sancto victore dicit. quod cum quidam rex regem ad sanctum iacobum pergebat. **D**yaabolus ei in specie beati iacobi apparuit et de miseria huius vite multum commemorans consuluit ut seipsum occideret. **M**ox ille gladium accepit et seipsum interfecit. **E**t cum ille in cuius domo hospitatus fuerat suspectus haberet hospes continuo qui mortuus fuerat surrexit. **R**etulit vero quod cum demon qui eum deceperat ad supplicia duxisset. mox beatus iacobus occurrit et arreptum ad domum iudias deduxit et ut vite restituere obtinuit. **D**yaabolus etiam propinat quibusdam suis suos calices. **P**rimus calix est carnalis delectatio. que videtur valde dulcis esse. sed cum inebriati fuerint tunc propinat calicem eterne damnationis. **D**e illo calice figuratum est **G**ene. xl. ubi dicitur quod pincerna regis existens in carcere vidit in somnis vitem unam in qua erant tres propagines crescentes paulatim in gemas et post flores suas marcescere fecit. **Q**uas exprimebat in calicem pharaonis. **P**incerna in carcerat signat peccatorem qui tenetur in carcere dyaboli. **S**omnia que vidit sunt diuersæ cogitationes et desideria mala et inutilia quibus occupat eorum suum. **E**t sicut dormiens exatatur nihil inuenit de omnibus que somniauit. sic peccator post exatatur fuerit a morte nihil inueniet

de omnibus que hic considerauit et cōgregauit. **Psal.** Dormierūt somnum suum et nihil inuenerūt omnes viri diuitiarum in manibus suis. **s. auari.**
Per uitam quam vidit signatur mūdana concupiscētia de qua exeūt tres pagines per quas significat triplex concupiscētia. **De quibus dicit. i. Joh. 7.** **η.** Omne quod in mūdo est aut est concupiscētia oculorum. **i. auaricia.** a concupiscētia carnis. **i. luxuria.** aut superbia vite. **I**ste pagines crescūt et faciūt botros quando peccata accumulantiur et quādo mature sūt. **i. quādo peccare in consuetudinem duxerūt.** tūc exprimitur in calice pharaonis. **i. dyaboli.** Peccat enim sine timore intantū enim peccator inebriat mūdanis delectationibus quod non curat nec deum nec diabolū. **E**t quādo sic inebriat est tunc propinat sibi dyabolus alium calicem. **s. calicem confusōnis.** Nunquā enim seruit aliquis diu diabolo quin confundit ipsum tandem vel hic vel in futuro sicut videmus in furibus et in latronibus et in adulteris **F**urant enim hodie et cras vel per annum vel per duos tandem manifestū fit et comprehenduntur et confunduntur **I**tem luxuria aliquis per annū vel per duos tandem manifestum fit et confundit. **S**ic dyabolus primo inebriat peccatores per delectationem peccati et postea confundit eos. **I**stud figuratū est. **η. Re. vlti.** ubi dicit quod nabuchodonosor rex babilonis cepit sedechiam et omnes filios eius occidit et eruit sibi oculos et vinxit eum duabus catenis et duxit eum in babilonem **E**t in quadam solemnitate intantum ei illi sit coram omnibus hospitiibus quod magna tribulatione et confusione mortuus est. **N**abuchodonosor significat dyabolū qui cepit sedechiam. **i. peccatorem per consensum peccati et iter fecit omnes filios eius et omnia bona opa**

sua mortificauit **E**t eruit sibi oculos. dexterum ne respiciat gaudium eternum. sinistrum ne respiciat penam inferni. **E**t ligat eum catenis duabus. **U**na est promitas ad peccatum siue ad malum. **A**lia est difficultas ad bonum. **E**t ducit eum in babilonem. **i. in confusōnem.** et inebriat eum calice presentis confusōnis peccatum suum manifestando. **v**t iudas qui seipsum suspendit. et duos sacerdotes qui iniuste damnauerūt susannā. **v**t dicit **Daniel. ij.** **S**i autem contingeret quod non primaret illum calicē eterne damnationis. **De quo dicit Psal.** Ignis sulphuris spiritus procellarum pars calicis eorum. **C**upidi qui igne auaricie delectantur potentie calicē ignis infernalis. **l**uxuriosi qui in fetida luxuria delectantur potētur calicē sulphuris. **S**uperbi qui alios opprimunt per dominationem. **S**piritus procellarum pars calicis eorum.

De eodem. Sermo .i.

Procedēs autem ihesus vidēs alios duos fratres **Jacobū** et **Johānem** fratrem eius cum **zebedeo** patre eorum reficentes retia sua et vocauit eos **Mat. ij.** **R**ota quod dominus vocauit beatum **Jacobum** de mari per quod signat mundus. et hoc propter multa. **Q**ui enim nauigāt: semper sunt in periculo corporis eorum et rerum donec remiant ad portum bonum et alii nunquā sunt securi. **sic quod diu fluctam⁹ in hoc mūdo hui⁹ misere vite nunquā erim⁹ securi.** sed semper sum⁹ in periculo corporis et honorum. **I**n periculo vite sumus quod nullus secur⁹ est quod viuat per istū diem vel crastinū. **E**t quod maius ē et periculosius null⁹ scit vtrum de loco in quo nūc est viu⁹ recedat **Her.** **R**ihil cert⁹ morte et nihil incert⁹ hōa mortis. **I**sidor⁹. **S**ollicite debet vn⁹ quisque viuere et terminum vite sue

cōsiderare. ut de cōtemplatione illi⁹
hui⁹ seculi blandicias fugiat. **Vñ** scri
ptum est **Ecci. vii.** In omnib⁹ operi
bus tuis memorare nouissima tua ⁊
in eternū nō peccab. **Seneca.** Ingēs
mihī negociū in manib⁹ est. vita me
fugit. mors me sequit. quotidie aliq̄
vite mee ps demit ⁊ diem p̄sentē cū
morte diuido. **Aug⁹.** Clamat mortu
us de sepulchro qdā voce. **Attēde** me
cognosce te ⁊ cōsidera ossa mea. ut
sic exarescat tibi luxuria tua ⁊ auari
cia tua. **Quia** qd tu es. ego fui. qd
ego sū tu eris. **Periculosus** ē mare
mūdi q̄ mare v̄x. qz ibi int̄ decem
naues vix vna p̄mit. hic int̄ decem
vix vn⁹ saluat. **Ver.** **P**eracula huius
mūdi pbat trāseūtū raritas ⁊ pereū
tū multitudo. **Sic** p̄z q̄ qui nauigāt
in mari hui⁹ mūdi nunq̄ erūt securi
et ppter hoc valde periculosum ē q̄
q̄diu hō fluctuat in mari hui⁹ mūdi
q̄ nunq̄ erit secur⁹ de anima. qz sicut
dī **Ecci. ix.** Nemo scit vtz amore an
odio dign⁹ sit. vtrum sit fili⁹ eterne
vite vel eterne damnationis. **Item**
qui nauigāt in mari nunq̄ sūt securi
de bonis. **Sic** q̄diu sum⁹ in hac vita
nunq̄ sumus securi de bonis. **Si** volu
mus intelligē de bonis tēpalib⁹ possu
mus. **Videm⁹** em̄ q̄ q̄ mō est diues
per annū vel p̄ mensē ē paup. **Et** ali
q̄ contingit q̄ vna die hō bona habet
sufficiētia. sequētī die nihil. qz ignis
vel aqua abstulit sibi totū. **Si** at̄ vo
lum⁹ intelligē de bonis spūalib⁹ ite
rum nullus secur⁹ est. qz nullus scit
vtrum in tota vita sua vnq̄ fecerit
vnum bonum op⁹ quod erat deo ac
ceptū q̄uis toto tpe vite sue deo ser
uuit. **Item** nullus ē secur⁹ de bonis
suis. qz p̄ vnum peccatum p̄det oīa
bona sua q̄ in tota vita sua cōgrega
uit. **Exemplū.** **Triginta** viri ad sem̄
iacobū p̄perātes sibi mutuo fidē p̄mi
serūt excepto vnō. **Ac**cidit autē q̄

vnus eorū infirmabat ⁊ ab omnib⁹
relinquit. sed ab illo qui non p̄mise
rat fidē custodiē. **Ad** vesperam ille
moriē. ⁊ cū ille solus esset in cāpo cū
mortuo ⁊ timeret. v̄it bt̄s iacob⁹
in equo cōsolans eū ⁊ accepit mortu
um ante se ⁊ viuū retro se sup equū
et deduxit nocte illa illos viginti q̄n
qz vitas vsq̄ ad dimidiam leucā iu
xta cōpostelle. ⁊ deponēs eos dixit.
Vade ⁊ dic canonicis meis vt pegri
nū meū sepeliāt. ⁊ dic socis ei⁹ q̄ p̄
ter infidelitatē eorū oēm peregrinatio
nē suā p̄iderūt. **Itē** qui nauigāt in
mari multas sepe sustinet insidias a
piratis q̄ nituntur eos capere. spolia
ri ⁊ submergē. **Sic** q̄diu sum⁹ ⁊ flu
ctuant⁹ in hoc mūdo. multas sustine
mus insidias inimicorū nostrorū. s. de
monū qui insidiant nob in omni lo
co vt i **Psal.** **Insidiat** vt rapiat pau
perē. **Gre.** **F**ratres in via sumus qua
ad patriā p̄gem⁹. maligni aut̄ spūs
quasi latrunculi iter nostrū obsident
Item **Gre.** **M**align⁹ spūs cogitatio
ni. locutioni. ⁊ opi nostro semp̄ insi
stet. si forte quid inueniat vnde ap̄
examē eterne iudicis accusat existat
Ver. **V**eni mihi. vndiq̄ mihi bella.
vndiq̄ mihi tēptamēta. vndiq̄ peri
cula. quocūq̄ me v̄rtā nulla securi
tas. ⁊ q̄nto hō magis deo seruire stu
det t̄to magis diabol⁹ sibi repugre
cōtendit ⁊ insidiat vt eum decipiat.
Gre. **H**ostis noster q̄nto magis nos
sibi strabellare cōspicit: t̄to magis
impugre cōtendit. **Exēplū** in quodā
peregrino volēte ire ad sem̄ iacobū.
cui diabol⁹ in specie sancti iacobi ap
paruit vt in p̄nti sermōe habet. **Itē**
in mari pisces maiōres deuorant mi
nores. ita i mari hui⁹ mūdi. diuites
et potētes opprimūt paupes ⁊ deuo
rāt ⁊ deglutiūt eos quando eos spo
liant ⁊ bona sua iniuste auferunt. ⁊
eos fame mori p̄mittunt. **Jaco. ii.**

Rōne diuites p potētā opprimūt vos
et trahūt vos ad iudicia. **S**epe tñ cō
tingit q illi q seminauerūt fame mo
riunt. et alij q nō laborauerūt. bñ vi
uūt de labore eoz. **S**epe etiā occasio
nē falsā querūt vt eis sua auferant.
culpā faciētes vbi non ē. sicut pēz i il
lo q posuit caphū in malā peregrini et
ipsi furtū imponēs oia bona sua abstu
lit et ppter huiōi falsitatem mūdus
comparat mari. **I**hero. Si opat mū
dus cultello veritatis nihil inuenitue
in eo nisi falsitas. **I**te qui nauigāt i
mari sustinēt multas tribulationes
tempestates et pluuias. grandinē et
niuē. frigus et calozē. famē. sitim. du
rū cibum. durū lectū. et durū vestimē
tum. anteq̄ peruēniāt ad portum et
cū peruenerint et prosperati fuerint
omniū obliuiscūtue. et libenter susti
nuerūt. **S**ic oportet et nos facere q̄
diu sum⁹ et fluctuam⁹ in mari h⁹ mū
di. si volum⁹ ad portū salutis etne p
uenire oportet nos multa sustinē. fa
mē. sitim frig⁹. calozē. laborē. et p
secutiones. qz sic nauigauit xps dñs
noster in nauī sancte crucis p mare
hui⁹ mūdi. sic et btūs iacob⁹. **V**n ait
domin⁹. **P**otestis bibere calicē quē
ego bibitur⁹ sum. et c.

Ad vincula sci Petri. Ser. li.

Hestū beati petri ad vincula
quatuor de causis celebratur
Primo in memoriā liberatō
nis sci petri **H**erodes rex volēs placē
iudeis apprehēdit beatū petz cū pōi
caret in iudea et misit eum in carcerē
in dieb⁹ asimoz. volēs post paschū
eū pñtare p̄lo. **E**t cōmisit eū q̄tuoz
quaternomb⁹ militum ad custodiē
dum. **Q**uaternio enim dicit miles q̄
quatuor habet sub se milites. et erāt
milites sedecim qui eum custodiebāt
Et fideles turbati orauerunt deum p
eo vt eum eriperēt. **C**um autē dies
instaret vt enim pducere vellet et p

sentare populo ad occidēdum. **I**n ip
sa nocte erat petz⁹ dormiēs inter du
os milites vinct⁹ catenis duab⁹. et
custodes āte ostium custodiebāt car
cerē. **E**t ecce angel⁹ domini astitit et
lumē refulsit in habitaculo carceris
perculsoqz latē petri excauit euz di
cēns. **S**urge velocit. **E**t statim cecide
rūt catēne de manib⁹ eius. **E**t dixit
ei angel⁹ **P**ercinge te et caliga te ca
ligis tuis **E**t fecit sic. **D**eposuerat em̄
petz⁹ cingulū ppter molestiam carce
ris. **I**n quo dat exemplū viris scis
qm̄ angustia licet aliqd relaxare de
rigore ordis **E**t addidit angel⁹. **C**ir
cūda tibi vestimētum tuū et sequere
me. **E**t exiēs seq̄batur eū. nesciēs qz
rerum est qd̄ fiebat per angelum. i.
non putabat in rei veritate fieri sed
imaginaria visione ostēdi. **T**ransēu
tes autem per primam et secūdam cu
stodiam. i. primum quaternionem cū
suis et secūdam cum suis venerūt ad
portam ferream que ducit ad ciuita
tem que putat fuisse i atrio carceris
Carcer em̄ hēbat atriu et fuit extra
ciuitatē. que vltro. i. ex seipsa apta
est eis. **E**t exeūtes p̄cesserūt in vicū
vnum et confestim decessit angel⁹ ab
eo vt sciret petz⁹ se i veritate de car
cere eductum. **T**unc petrus ad se re
uersus. qz fuerat in maximo stupore
dixit. **N**ūc scio vere qz misit dñs āge
lum suū et eripuit me de manu hero
dis et de omni expectatōe pleb iudeo
rum. **V**enit enim petz⁹ eadem nocte
ad domū quandā vbi erāt multi xp̄i
anī cōgregati vt oraret p petro. **E**t
cū pulsaret petrus. venit puella q̄
vt cognouit vocem petri nō aperuit
ianuā. sed retro cucurrit et nunciauit
petz⁹ stare ante ianuā. **E**t dixerūt il
lā fantasiari. sciētes petz⁹ in carcere
esse. **Q**uidā aut dixerūt qz esset āge
lus petri. **C**um autē aperuissent et vi
dissent eū obstupuerūt. et admiati sūt
ee 11

Ipse autem annuit eis manu ut cum silentio loqueretur. et narrauit eis omnia. In memoriam huius liberationis celebrat hoc festum. Et hoc est prima causa. Secunda causa est. Cum alexander papa sextus post beatum petrum a Quirino in carcerat esset venit filia quirini infirma nomine balbina volens osculari vincula papae ut sanitatem reciperet. Cui alexander dixit. **N**oli filia mea has meas osculari catenas. Sed ligas sancti petri apostoli diligenter inquire. quas deuote osculas sanitatem recipies. Quirinus ergo in carcere ubi petrus detentus erat diligenter ligas inquire fecit. easque cum inuenisset filie sue osculandas dedit. Illa mox ut osculata est vincula. beneficium sanitatis est integre consecuta. Tunc quirinus veniam petens. Alexandrum de carcere extraxit. et ipse cum familia et alijs quam pluribus baptisma suscepit. Tunc sanctus alexander hoc festum in kalendis. augusti celebrandum instituit. Et in honorem sancti petri apostoli ecclesiam fabricauit. ubi vincula reposuit et ad vincula nominauit ubi in hac die multi populi conueniunt et vincula beati petri osculantur. Tercia causa est. quia romam propter quamdam victoriam quam habuit cesar augustus prima die augusti. hanc diem solemnabat. Legi enim quod octauianus imperator et anthimus cum essent sibi inimicam affinitate coniuncti. sic in se mundi totius imperium diuiserunt. ut octauianus in occidente. ytaliam. galliam. hispaniam. Anthimus vero in oriente. aziam. pontum et frigiam possederunt. Anthimus vero lasciuus et lubricus cum sorore suam octauiam in uxorem habere ipsam repudiavit et cleopatram reginam egipti in uxorem accepit. Ob hoc indignatus octauianus manu armata contra antonium processit. et ipsum in omnibus superauit. Tunc antonium

et cleopatra victi fugerunt ac semel ipsos pro dolore nimio occiderunt. Egiptum vero regnum. octauianus destruxit et romanam prouinciam fecit. Inde alexandriam perrexit et omnibus eam diuitibus spoliatis. romam ipsam transiit. Unde intantum rempublicam auxit ut pro vno denario daret quod ante quatuor vendebat. Et quia ciuilia bella valde urbem deuastauerant ita eam renouauit ut dixerat. Inueni latericiam: relinquo marmoream. Qui ergo intantum rempublicam auxerat. augustus vocatus est. Unde ab eo augusti vocati sunt qui sibi in imperio successerunt. Sicut a iulio cesare auunculo eius cesares appellabantur. Unde et hunc mensis vocabant augustum qui prius sextilis vocabatur. quia a martio sextus erat populus suo nomine intitulauit eum augustum vocans. In memoriam itaque et honorem illius victoriae quam prima die augusti octauianus habuit omnes romani hac die solemnabat usque ad tempus Theodosii imperatoris qui cepit regnare anno domini. **CCCXXV.** Eudoxia igitur predicti theodosii imperatoris filia uxor ualentinus iherosolimam perrexit. ubi quidam iudeus pro magno munere duas ei catenas obtulit cum quibus sub herode petro apostolus uinctus fuit. Cum igitur romam redisset et kalendas augusti ex voto in honorem imperatoris gentilis romanos solemnizare uolens dolebat quod damnato huiusmodi tantum honore exhiberet. cogitansque quod non de facili eos a tali consuetudine reuocare posset. cogitando tractauit ut obsequantia quidem stare sed in honore sancti petri sic fieret. et illum diem ad vincula uniuersus populus nominaret. **H**ec igitur habita collatione cum beato pelagio papa populum blandis exhortationibus induxerunt ut obliuioni traderet memoria principis paganorum et celebris fieret memoria principis apostolorum.

Ad dum cunctis placuisset. illas catenas quas de iherusalē attulerat protulit et populo ostēdit. Papa vero et illā catenā qua sub nerone idē apł's vinctus fuerat protulerat. Hac igitur illis sociata ita miraculose vna catena facta est ac si semper vna et eadē extitisset. Vñ papa et regina statuerūt vt qđ hominum indiscreta religio faceret gentili damnato et mutato in meli⁹ faceret apostolorū principi petro. Ista igitur vincula papa cū regia in ecclesia sci petri ad vincula posuit. et ipsam cū munerib⁹ multis et p̄uilegijs dotauit. ac p̄dictā diez vbi qđ celebrandā instituit. Nec beda. Quarta causa institutionis hui⁹ festi est. Ad dōmīn⁹ beatū petrum misericordit̄ absoluit et eidem ligandi atq; soluēdi potestātē dedit. Nos ergo eius sollemnitate celebrare debem⁹ vt a vinculis nostris eius precib⁹ et meritis liberemur. Sciendū autē qđ septē sunt vincula q̄b⁹ ligat dyabolus quemlibet peccatorem. Reque in sequenti sermone.

De eodē Sermo .liij.

Petrus ad se reuersus dixit Actu. xij. In epistola hodie na agit quomodo herodes incarcerauit beatū petrum. Per herodem significat dyabol⁹. Herodes em̄ interpretat̄ gloriā in pellibus vel in pulchritudine. Dyabolus enim gloriabatur in pulchritudine sua et erexit se contra deum et cecidit in abissum. Isa. xij. Quomodo cecidisti lucifer qui mane oriebatur. Et sequit̄. Perdidisti sapiētiam in decore tuo. Iste incarcerauit beatū petrum. i. malū xpianū. Sicut enim petrus negauit xp̄m. sic mali xpiani abnegant xp̄m quādo peccāt. Vnde apł's ad Tytū. p̄. Cōfiteñt̄ se verbis nosse deum: factis autem negāt. Captum autē peccatōrē ligat septē catenis que signā

tur p̄r septem funes quib⁹ sampson fuerat alligat⁹. Iudicium. xvi. Per quos etiam intelligūtur septem peccata mortalia. primū vinculum ē superbia. hoc vinculo diabol⁹ ligat oculos superborū ita qđ non p̄nt neq; vult respicere terram de qua nati sūt. Eccle. x. Quid superbis terra et cinis. Oculos habēt eleuatos in altum. et ideo maledicti sūt a domīno. Pro. xxx. Maledicta generatio. cuius excelsi sunt oculi et palpebre eius in altum. Istud vinculum homo debet tū p̄re tanq̄ fortis sampson p̄r veram cordis humilitatem sicut dauid qui dicebat. Dumiliat⁹ sum et liberauit me. Dyabolus enim eum excēcauēt vt superbe numeraret populum suū et ideo domīn⁹ plagauit populū suū vt dz. ij. Re. xxij. Sed cum humiliaret se dicens. Ego sum qui peccauī. iste oues quid fecerūt: statim liberatus est a vinculo dyaboli. s. a superbia. Secundum vinculum est inuidia. Isto vinculo ligat dyabol⁹ aures inuidi. quia inuid⁹ non potest audire aliqđ bonum de proximo suo nisi doleat sicut iudei qui continebāt aures suas quādo stephan⁹ commēdauit xp̄m. vt dz. Auctu. viij. Sene. Vtinam inuidi in omnibus ciuitatib⁹ aures haberēt vt de p̄fectib⁹ omnīū torq̄rentur. Istud vinculū debet rūpi p̄r veram caritatem: qz caritas non gaudet de malo alterius: sed magis dolet tanq̄ de p̄prio malo. p̄. Cor. xij. Caritas benigna est et semper cōgaudet benignitati. Tercium vinculum est ira. Isto vinculo ligat dyabolus cor hominis qđ fit iracundus et nescit aliqđ cogitare de deo: sed cogitat quomodo se vindicare posset. Damascen⁹. Ira est desiderium vindicte. Quantū autē ira nocet hominī. dz. Pro. xxix. Qui ad indignādum facilis est. erit ad omniā peccata promoz. Aug⁹.

ee in

Janua oim vicioꝝ est iracūdia. qua clausa: virtutibꝫ interius dabitē reꝫ es: qꝫ ad omne facinꝫ auisabit irati animꝫ. **I**stud vinculū debet rumpi p modestiam ⁊ patientiam. **Pro. xvi.** Melior est patiens viro forti. **Quartū** vinculum est acedia. **I**sto vinculo ligat dyabolꝫ pedes hominis. ita qꝫ nō permittit eum ire ad ecclesiam. ad f monem. ad indulgentias. ⁊ ad que libet bona opa faciēda tardum facit. **Pro. vi.** **O** piger vade ad formicam et considera vias eius. i. opationes. **D**isce ab ea sapiētiā. que cum nō habeat pceptorē. i. rationem sicut hō tñ preparat sibi in estate qd comedat in hyeme. **I**n hac em vita est estas. **P**ost hanc vitam venit hyems quo nemo potest opari. **I**stud vinculum debet rūpi per bonā opationē. **Joh. vi.** **O**peramini dum dies ē. venit em nox qñ operari nō licet. **Quintū** vinculum ē auaricia. **I**sto vinculo ligat dyabolus manꝫ auari ⁊ nō permittit eum elemosinas dare. **Augꝫ.** **V**ale dictus dispēsator auarꝫ cuius largꝫ est dñs. **I**stis dicit in die iudicij. **I**te maledicti in ignē eternū. **C**hurii ⁊ nō dedistis mihi māducare. **I**td vinculum debet rūpi: per elemosinarū largitionē. **Eccl. .xij.** **F**ili non sit manus tua porrecta ad accipiēdum. sed ad dandum collecta. **Sextum** vinculum ē gula. **I**sto vinculo ligat diabolus totū corpus hōis. ⁊ facit eū impotentē ad resistendum carnalibꝫ desiderijs. **I**stud vinculum debet rumpi per ieiuniū. **I**heroni. **S**umenda sunt alimēta sicut medicamēta. que si extra mensuram capiunt: nō sanitas: sed mors adquireit. **Septimū** vinculū est luxuria. **I**sto vinculo ligat hōmo quādo vix bonum potest cogitare. **p. Corin. vi.** **Q**ui fornicat in corpꝫ suum peccat. **I**stud vinculum debet rumpi per corporis mortificationem

Ad Colosen. iij. **M**ortificate mēbra vestra que sunt super terram. fornicationem. immūdiciā. libidinē. vitate ppter que venit ira dei in filios diffidētie. **S**i aut aliquo istoz vinculoꝝ sumꝫ ligati: debemꝫ inuocare auxilium beati petri. cui dñs potestatem soluendi atqꝫ ligandi tribuit. **E**xemplum. **A**puo **C**oloniā cūta tem in monasterio sancti **P**etri erat monachus quidam leuis lubricus ⁊ lasciuus. **D**ic dū subita morte fuisset preuentꝫ ad iudicē dūctꝫ ⁊ peccata pꝫia ipsū accusabant. **V**nū peccatū dixit. **E**go sum superbia tua qꝫ te super alios extulisti. **A**liud dixit. **E**go sum cupiditas tua qua semp cōtra deum cōcupisti. **A**liud dixit. **E**go sū mēda cūm tuū in quo mentiēdo peccasti. **S**anctꝫ autem petꝫ cuius monachꝫ erat venit ⁊ p eo intercessit. **R**ndit iudex. **Q**uomodo saluus fieri pꝫt qui tāta scelera cōmisit. **R**ogātē autem bto petro cū beata vꝫgine maria ius fit iudex vt anima eius ad corpus rediret ⁊ pnam agēt. **S**tatim btus petꝫ cū clauē quā i manu tenuit demones in fugā ouertit. **I**psoz de morte redeūte narrauit oia qꝫ sibi euenerāt ⁊ sic euasit periculū. **R**ogemꝫ

De sancto Laurentio Ser. liij.

Iene me examinasti ⁊ nō ē inuenta in me iniquitas. **Psal.** **I**n istis verbis possumꝫ tria notare ad commendationem beati laurentij. **P**rimum est probata eius sanctitas. **i**bi. **E**xaminasti. **S**ecundū est examinationis eiꝫ qualitas. **i**bi. **I**gne. **T**ercū est eius innocētia. **i**bi. **e**t nō est inuenta in me iniquitas. **C**irca primū notandū qꝫ examinatio domini in pꝫenti est signū dilectionis. **Ad hebreos. xij.** **Q**uem diligit deus castigat. **A**ugustinus. **S**i exceptus es a flagelloꝝ passione exceptꝫ es a numero fidelium. **N**oli ergo in puerili

et iniquo sensu esse ut dicas. Plus amat patrem meum fratrem meum quam me. cui permittit facere quod vult. Quia si me mouerit contra eius iussionem: statim flagella inuenio. Potius gaude sub flagellis tibi enim seruat hereditas. Illis autem tempus parat quos in eternum damnabit. Non timeas ergo flagella: sed timeas exhereditari. **Gre.** Ideo hic quibusdam parat ut in eternum feriat. ideo autem hic ferit non parcedo: ut in eternum parcat. **Aug.** Hic vix hic seca ut in eternum mihi parcas. Istud seruit beatus Laurentius: ideo fuit ad sustinendum paratus. ut legitur. Cum enim deus cesar beatum sextum papam accepisset. et ad carcerem duci iubet: beatus Laurentius qui eius diaconus erat: currit post eum clamans. Quo progredieris pater sine filio: quo sacerdos sancte sine ministro properas. Tu nunquam sine ministro sacrificium offerre consueueras. Quid ergo in me displicuit paternitati tue. Numquid degenerem me probasti. Experi te certe vix ministrum prodenum elegeris cui commisit dominica corporis et sanguinis dispensationem. Cui beatus Sixtus. Non ego te desero neque derelinquo fili mi: sed maiora tibi debentur pro fide christi certamina. Nos quasi senes leuioribus pugne cursu recipimus. Te autem quasi iuuenem manet gloriosior de tyranno triumphus. Post triduum me sequis. sacerdotem leuita. Deditque ei omnes thesauros: propter ut pauperibus et ecclesiis erogaret. Beatus igitur Laurentius die ac nocte christianos quasi suum ut unicuique prout oportet fuit ministravit diligenter. Venitque ad domum cuiusdam vidue que multos christianos in domo sua absconderat. quam longus dolor capiebat. Sanctus autem Laurentius pro impositione manus eam a dolore capitis liberauit. et pauperum pedes lauas omnibus elemosinam dedit. Tandem eadem nocte in domo cuiusdam

christianis veniens: quendam cecum ibidem reperciens: et facto signo crucis eum illum inmauit. Cum autem beatus sextus de caelo nollet consentire: nec pro dolis immolare ipsum ad decollandum duci precepit. Accurrens autem beatus Laurentius post ipsum clamabat. Noli me derelinquere pater sancte. quia thesauros tuos iam expendi. Ecce in istis verbis patet quod paratus fuit beatus Laurentius sustinere mortem propter deum. Exemplo ipsius debemus libenter sustinere tribulationes. scientes quod hoc totum facit deus ad probationem nostram. Sciendum quod deus solet maxime homines probare in tribulationibus. sed in rebus. amicis. et in corpore. Exemplum huius habemus in beato Job que probauit deus in amicis. rebus. et corpore. Vnde de eo legitur Job. i. quod quadam die dum astabant filii sui ante altare dei affuit et sathan. Cui dominus ait. Vnde venis. Cui ait. Circuiui terram et perambulaui eam. Dixitque dominus ad eum. Nunquid confideasti seruum meum iob: quod non sit ei similis in terra. homo simplex et rectus ac timens deum et recedens a malo. Respondit sathan. Nunquid frustra timet iob deum. Tu vallasti domum uniuersamque substantiam per circuitum. Extende paululum manum tuam et tangam cuncta que possidet. Cui dominus. Ecce uniuersa que habet in manu tua sunt tibi in eum non extendas manum. Egredis susque est sathan a facie domini. et cepit temptare Job. Quadam die cum sederet filii iob septem. et tres filie in domo fratris sui primogeniti: venit nuncius ad iob dicens. Boves arabant et asine pascebant iuxta eos. veneruntque sabei et tulerunt. nosque percusserunt. et effugi ego solus ut nunciarer tibi. Erant autem quinquaginta iugabouum et quingente asine que una die periderat. Et ad huc illo loquente venit alius nuncius dicens. Ignis cecidit de caelo. omnes oues et pueros obussit que custodiebant eos et effugi ego solus ut nunciarer tibi. et

septem milia diuū fuerūt. Adhuc illo loquēte venit tertia nūcius nūciās caldeos remisse et tria milia camelorum abstulisse et seruos occidisse. et adiecit. Ego solus et cetera. Adhuc eo loquēte venit quarta nūcius dicens. Filii et filiarum tuas rescētib⁹ in domo p̄mogeiti tui rehemēs vent⁹ irruūt. et assūpsit oēs cū domo. et effugi ego solus ut nūcia eē tibi. Et ait iob. Dñs dedit. dñs abstulit. sicut dño placuit ita factū est. sit nomē dñi bñdictū. Ecce quō p̄bauit eū dñs in reb⁹. in pueris. Et cū reuersus fuisset sathan ad dñm: dedit ei potestātē ut p̄baret eū in corpore. et percussit eū sathan vlcere pessimo: a plāta pedis vsq; ad verticē capitis. Qui cū radebat scabiem: sedebat in sterquilino. Insup et vxor ei⁹ subfānans ei ait. Permanes adhuc in simplicitate tua. Qui ait. Quasi vna de stultis mulierib⁹ locuta es. Si bona suscepim⁹ de manu dñi. mala autē q̄ ee nō sustineam⁹. In oib⁹ hñs non peccauit iob labijs suis: neq; stultū quid oīra deū locut⁹ ē. Ecce quō habem⁹ exēplū patiētie in b̄tō iob. Eo dē mō p̄bauit dñs b̄tū laurentiū. Primo in reb⁹. Philipp⁹ imp̄ator cū fidē xp̄i recepisset. misit decū milite suū cū exercitu suo ad galliā: q̄ sibi rebella bat. Cūq; p̄spere egisset et trā subingassit. rediit. Qd̄ audiens philipp⁹. occurrit ei ad ciuitatē veronā. Dec⁹ autē in supbiā elatus: cepit aspirare ad imperiū. et nocte impatore dormiente in stratu suo sub papilione: decus latenter inuēnit papilionē et dñm iugulauit. Exercitū autē q̄ cū impatore venerat: ad se p̄ce et p̄corum munitib⁹ et p̄missis attraxit. et romā p̄petrauit. Audiēs hoc philippus iuuenis occasi impatoris fili⁹: rehemēter extimuit. et totū thesaurū patris et suū b̄tō Sixto et Lauretio cōmendauit. ut si ipsum a deo interficere dtingeret the

saury ipsū ecclesis et paupib⁹ erogaret. Post hoc philipp⁹ aufugit et se a facie deū occultauit. Senatus igit ob uia deo p̄cessit. et in imperiū ipsum cōfirmauit. Ne vero p̄ditorie zelus idolatrie dñm suū occidisse videret xp̄ianos cepit crudelissime p̄sequi. p̄cipiens illos sine vlla misericordia crucari. In hac p̄secutiōe multa milia martirum corruerūt in quos etiā philipp⁹ iunior martirio coronat⁹ ē. Post hoc decus inquisitionē thesauri dñi sui faciens oblat⁹ ē ei papa sext⁹ tāq; q̄ xp̄m coleret et ipatoris thesaurū habet. Tūc decus ipsū in carcerē recipi iussit: donec p̄ illata tormēta et xp̄m negaret et thesauros p̄deret. Papa autē omisit beato lauretio totū thesaurū. Qui tota nocte q̄siuit vndiq; pauperes. et thesaurū eis distribuit. In hoc b̄tū laurenti⁹ marie ē p̄bat⁹ q̄ hūit thesaurū in sua p̄tate et potuisset effugisse et totū obtinuisse: s̄ noluit. Vñ de eo cāta. Qui potuit trāsgredi et nō ē trāsgressus. et facere malū et nō fecit. Quia em̄ dimittunt male agē p̄ hoc q̄ nō p̄nt facere. sic nō fecit b̄tū laurenti⁹ us. Secūdo p̄bauit eū dñs in p̄prio corpore q̄ multa martiria sustinuit et tñ in fide patientē p̄seuerauit. Cū em̄ papa duceret ad mortē cucurrerit p̄ eū clamās. Noli me delinquere p̄ se. q̄ thesauros tuos exp̄di quos tradidi tibi mihi. Qd̄ audiēs decus: tradidit eū valeriano p̄fecto. ut a thesauros prodaret: a dñs sacrificet. Valerianus tradidit eū p̄posito in custodia. Erat autē in eadē custodia quōdā gētilis nomine lullus. q̄ plorādo lumē oculorū amiserat. Cui b̄tū laurenti⁹ p̄misit q̄ eū illū naret: si xp̄m crederet. Ille autē credidit et baptisat⁹ et illūmat⁹. Qd̄ vidēs p̄posito dixit ei. Ostēde mihi thesauros. Cui laurenti⁹. O p̄posito. si in dñm ih̄m xp̄m credideris: thesauros tibi ostēdet et vitā etnā p̄mittit. Cui p̄posito. Si

dictis facta compēs. Fadā quod hortaris. Ea hora credidit ypolitus. et sacrum baptisma cū familia suscepit. Baptisat autem ait. Vidi aīas innocētium letas gaudere. Post hec mādauit valerianus ypolitū vt lauretium pntaret. Cui laurentius ait. Ambulemus pariter ambo. et mihi et tibi gloria prepaē. Ad tribunal igitur alio venerūt. et sic itez inq̄sio de thesauris. Laurentius autē p̄ tridū inducās p̄t̄. q̄s valerianus eidē sub ypolitū polliatōe cessit. In hoc triduo laurentius claudos et paupes et cecos collegit et eos ī palacio salustiam coram deo pntauit dīcēs. **Eccē isti sūt thesauri eterni: qui nunq̄ m̄muetur.** Nox autē man⁹ thesauros in celū deportauerūt. Valerianus p̄nte deo dixit. Quid narras p̄ multa: sacrificas dñs et magicā artē deponē. Cui laurentius. Quis debet adorari: aut qui factus ē. aut q̄ fecit. Cui ille. Nisi sacrificaueris diuersis penīs interibis. Cui laurentius. Infelix: has epulas semp̄ optaui. Gaudeo plane. q̄ hostia xp̄i effia merui. Tūc irat⁹ iussit eū scorpionib⁹ cedi. et ardentēs laminas adlat⁹ eius apponi. Dixitq̄ laurentius. Dñe ihesu xp̄e de⁹ de deo miserē mihi fuo tuo. q̄ accusat⁹ nō negaui nomē tuum. Interrogat⁹ te xp̄m c̄fessus sū. Tūc ait de⁹. Scio q̄ p̄ artē magica deludis tormēta. me autē deludere nō valeb. Testor dōs et deas. q̄ nisi sacrificaueris: diuersis penīs punieris. Tūc iussit eū plūbātis cedi. Laurentius autē orauit dīcēs. Dñe ihu xp̄e accipe sp̄m meū. Tūc audiēte deo vox de celo insonuit dīcēs. Adhuc multa tormēta tibi debent. Tūc de⁹ furore repletus dixit. Viri romani: audistis demones istū sacrilegū consolātes. q̄ nec deos colit: nec tormēta metuit. nec iratos principes expauecit. Iussit eū itez scorpionib⁹ cedi.

Et subidēs bt̄s laurentius grās egit deo. et p̄ astantib⁹ dominū exorauit. Tūc ait quidam miles nomine Roman⁹ ad beatum Laurentiū. Video inquit ante te iuuenem pulcherrimū stantem et membra tua cum linteo tergentem. Adiuro ergo te per deū ne me derelinquas sed festināte me baptisare studeas. Tūc ait decius valeriano. Puto q̄ iam per artē magicā victi sum⁹. et iussit eum de cathena solui et in custodia ypolitū recludi. Roman⁹ autē afferēs vracū cum aqua ad pedes laurentij padit. et sacrum baptisma ab eo suscepit. Qd̄ audiens decius: romanum sustibus cedi iussit. qui cū libere xp̄ianū se cōfiteret: iussu de⁹ decollat⁹ est. Eadez nocte laurentius ad decium aduocē. Cum autē ypolit⁹ fletet et se xp̄ianū clamare vellet: dixit ad eum laurentius. In interiori hōie xp̄m cōfiteri et absconde. et dum clamaero audi et rem. Omnia igitur tormētorū genera ante decium afferūtur. Dixit ergo decius cesar laurentio. Aut dñs sacrificabis: aut nox ista in te cū supplicij expendet. Cui laurentius. Ne nox obscurum nō habet: sed omnia in luce clarescūt. Dixit decius. Affeatur lectus ferreus vt requiescat ī eo contumax laurentius. Ministri ergo eū exuerūt. et super cratem ferream extenderunt. et prunis suppositis eum cum furas ferreis compresserūt. Dixitq̄ laurentius. deo. Vide miser quia carbones tui mihi refrigerium prestant. tibi autem supplicium eternum parant. et adiecit. **Eccē miser affastivnam partem. gira aliam et māduca.** Et eleuatis in celum oculis dixit. Gratias tibi ago domine: quia ianuās tuas ingredi merui. Et sic spiritum emisit. Confusus decius cū valeriano ambulauit in palacium tyberij relicto corpore super ignem.

Quod ypolitus mane rapuit et cum iusti
no psalterio sepeliuit. **E**xemplum Cum
heinticus imperator obiisset: multitudo
maxima demonum ante cellam cuiusdam
hemite transibat. Qui apertam fenestra
interrogauit vltimum quod hoc esset. **R**espondit
ille. Legio demonum sumus que ad mor-
tem cesaris properamus. si forte in eo ali-
quod inueniamus proprium. **A**d iurauit autem
eum ut ad ipsum rediret. **Q**ui rediens di-
xit. **N**ihil proficimus quia dum bona et mala
eius ponderata fuissent apposita: adu-
stus laurentius ollam auream attulit. et
dum sic supasse videbantur: olla adu-
sta pars statim plurimum ponderauit. **T**unc
ego iratus vnam auream olle corrupti. **R**e-
pertum est igitur tunc imperatorem obiisse et
vnam auream calicis quem idem imperator
in honore beati laurentii comparauerat
eodem tempore fractum fuisse.

De eodem. Sermo. liij.

Igne me examinasti et non est
inuenta in me iniquitas. **Psal.**
xvi. **N**otandum quod dominus exami-
nauit sanctum laurentium in tribus. scilicet
verum haberet perfectam fidem. integram
spem et veram caritatem. **P**rimo examina-
uit eum in fide. quia sine fide nullus potest
deo placere. **A**ugustinus. **S**ine fide omnis la-
bor vacuus est. **T**aliter quippe est. ut si
ne fide vera quisquam vellet deo placere: qualem
est si aliquis tendens ad patriam in qua scit
se bene victurum relinquit itineris ra-
titudinem et improuidus sectetur erro-
rem: quo non ad beatam vitam perueni-
at: sed in precipitium cadat. **P**robauit au-
tem eum in fide dupliciter. scilicet. utrum haberet
fidem interius in corde. et exterius in ore.
Dominus duobus modis est fides habenda ut
homo in corde fidem habeat. et ostenderit hoc
in ore predicet. **Ro. x.** **C**orde creditur
ad iusticiam. ore autem confessio fit ad salu-
tatem. **I**n huius duobus beatus laurentius perfe-
ctus fuit: quia fidem interius habuit: patet
per opera eius exteriora. **F**ides enim cor-
dis ab hominibus videri non potest. quia solus de-

us iturum cor: sed per opera hominis potest cognosci
fides eius. **Iaco. ij.** **O**stendam tibi ex
operibus meis fidem meam. **N**am si homo magna
operatur: signum est quod fides eius magna
est: sed si parua vel nulla bona opera
nulla fides eius reputatur. quia fides sine
operibus mortua est. **V**nde patet quod beatus
laurentius magnam fidem habuit quia quan-
to plus tribulabatur: tanto maiora ope-
rabatur. **C**um enim beatus sicutus ad carce-
rem duceretur: cucurrit post eum dicens.
Noli me derelinquere pater sancte.
ut dictum est in precedenti sermone. **V**abu-
it autem fides in ore. quod patet in hoc: quia no-
me ihesu christi publice predicauit et nunquam
negare voluit. **C**um enim beatus laurentius
deus presertim fuerit: et de thesauris que
reuerentur triduum inducias petiit. et col-
legit undique pauperes cecos et clau-
dos. et statuens eos coram deo dixit.
Non manent thesauros deportauerunt
et cetera. **S**ecundo probauit dominus beatum
laurentium in spe utrum haberet firmam spem in
deum. **E**t hoc potest probari per tria. **P**rimum
est magnanimitas in aggrediendo tri-
bulationem propter deum. **S**ecundum est acerbi-
tas in sustinendo. **T**ertium est immobili-
tas in perseverando. **H**ec tria fuerunt in
beato lau. **V**iriliter et audacter aggres-
sus est penas. quod patet in hoc: quia cucur-
rit post beatum sicutum cum duceretur ad
mortem dicens. **Q**uo progredieris sine
filio pater et cetera. **E**cce quod fortis fuit eius
spes in deum: qui tam paratus fuit susti-
nere mortem. **G**regorius. **T**anto spes in
deum solidior surgit: quanto maiora
quis per illo pertulit. **E**t sic patet quomodo ag-
gressus fuit audacter. **S**ecundo susti-
nuit letanter. sic enim est sustinendum. **ij.**
Cor. vj. **S**uperabunde gaudeo in omni
tribulatione mea. **J**ob. vi. **H**ec mihi
consolatio ut affligens me dolore non
pareat. ne contradicam sermonibus eius.
Ber. **C**um sentio te iratum: te spero tunc
prospiciam. quia cum iratus fueris: me re-
cordaberis. **T**ale spiritum habuit beatus

laurenti⁹ qz letant⁹ sustinuit. **Q**d pzi hoc qd cu deo⁹ diuersa gna tormeto eu iussit afferri. rudit. **I**nfelix. has epulas sp optauit. et gaudeo plane. qz hostia xpi effia merui. **T**ercio pleuerant⁹ pourauit i oib⁹ pennis suis. **V**n cu sup creat⁹ posit⁹ fuisset et furas ferreis ostrigeret. insultauit carnificib⁹ qz nimis tepide punirent. **E**t dixit deo. **E**cce miser carbones tui mihi refrigeriu⁹ pstat. tibi at suppliciu⁹ etnu⁹ et adiecit. **E**cce miser assasti vnā pte gica alia et mādūca. et grās agēs deo dixit. **G**rās ago tibi dñe. qz ianuas tuas ingredi merui. et sic spūm emisit. **T**ercio pbauit dñs laurentiu⁹ vtz pfect⁹ esset i caritate quā hūit. qd pz ex hoc qz multa tormeta sustinuit p deo. et p nulla a deo separi potuit. **C**aritas em̄ ē vinculu⁹ quo hō vnitur cū deo. **G**rego. **A**mor est vinculum vniens amātem cū amato et ecōtra. **Q**uā em̄ duo vincula cōnexa sunt quanto magis trahūtur. tāto magis cōstremgūtur. **H**oc fit quādo amor hōis conexus est cū deo et ecōtra. **J**uxta illd⁹ **P**rouer. viij. **E**go diligētes me diligo. **C**āti. ij. **D**ilectus me⁹ mihi et ego illi. **H**er. **Q**uid inquit tenacius vinculo caritatis: qd nec aquis tribulationū diluūt. nec vento minaz vel pmissionū dissoluūt. nec gladio mortis diuidit. vnde **C**āti. viij. **F**ortis est vt mors dilectio. **E**t multo fortior. qz ppter dei dilectionē cōtēnit hō mortem. **A**ug. **N**ihil fort⁹ hōie hāte caritatē. **A**māte em̄ nulla pena pt separe a caritate xpi. **R**o. viij. **Q**uis nos separet a caritate xpi tribulatio et c. q. d. nullo mō pūt ista hōiez separe a caritate di. **H**er. **O**ia gūia facit amor di leuia. **C**erte istd⁹ iuēim⁹ i brō lau. **V**n d⁹ eo d⁹ **A**mb. **F**ortissimū martirē seuissima pleuroz flāma supate nō potuit qz lōge adēt⁹ veritatis radijs mēs ei⁹ accēsa feruebat. **R**ogem⁹.

In Assumptione beate Marie v.
Sermo. lv.

Trauit Ihesus i quoddam castellū Lu. x. **A**d litteraz istud castellū fuit ciuitas qdā noie bethania. **P**er ciuitatē istā significat⁹ brā vgo quā ciuitatē ihs itrauit: qñ humanā naturā ex ea assumpsit. **S**ciendū autē qd tria sūt q̄ reddūt aliquā ciuitatē cōmēdabile. s. mūdicia plateaz. abūdantia aquaz et muroz fortitudo. **I**sta tria copiosissime inuenim⁹ in hac ciuitate. i. in brā vGINE. **B**eata em̄ vgo maria cōmēdat pmo a mūdicia. **F**uit em̄ mūdissima corpe et aia. id cōmēdat eā spūs scūs dicens **C**āti. iij. **T**ota pulchra es amica mea et macula nō est i te. quo ad aiam. **P**ugo d⁹. **I**n corpe te pulcrā fecit vgm̄itas. in mente te pulcrā exhibuit hūilitas. iocūde te i tueoz: qz nullā maculā in te inuenio. **S**ed multo ampli⁹ delectat me. qz te totā plenā dulcedinē inuenio. **A**ug. **V**irgo maria pulcherrima. pudica vgo. corpe et aia decora. **H**er. **P**uto qd copiosior grā scificatōis in mariā descendit qd in alios scōs. q̄ nō solum ipsa ab originali pctō mūdauit: s. ab omni pctō imūne cōseruauit. **D**ecuit em̄ reginā celi: di mēm: quodā spāli puilegio vitā ab oi pctō ducē imūnē: q̄ paritura erat hūani generis redemptorē. **O**rige. **Q**uid pulchrius. quid mundius hac vGINE q̄ in vtero sanctificat. **C**ui⁹ corpus habitaculū deo pparat⁹ cuius sermo sine magna vtilitate nō pferē. cui⁹ opus int⁹ oēs nationes humilimū cōprobat. suauis pter patiētā in tbulationib⁹. p deuotionē in meditationib⁹. p cōpassionē in alioz afflictionib⁹. p dulcedinē in subueniendo ipsam inuocantib⁹. **A**ug⁹ **S**i oēs sancti et sancte cōgregati essēt et q̄rēt ab eis an pctm̄ hērent. quid rēderēt: nisi qd iohes d⁹ in epistolā. i. ca. i. **S**i dixerim⁹ qd peccatum

nō habem⁹ . nosipfos seducim⁹ . ⁊ ve-
ritas in nobis nō est . excepta sola v-
gine maria . de q̄ ppter honorem dñi
cum de pctis agit nullam prorsus vo-
lo fieri mansionē . **Her.** Regina vgo
gēnis ornata . vtute ⁊ spē sue ⁊ pul-
chritudine sua . celestib⁹ cogita ag-
minib⁹ in mētis ⁊ corpis de core p̄ful-
gida . celi ciuū i se puocauit aspectū
ita vt celestē nunciū ad se desuper de-
duceret ⁊ dei filiū in sui concupiscētia i-
carnaret . Ecce quō sancti cōmenda-
uerūt mūdiciā h⁹ ciuitatis quā dñs
inhabitare dignat⁹ ē . **Nū Ps.** Glo-
riosa dicta sūt de te ciuitas dei . **I**deo
bñ figurata ē per illā ciuitatē quā vi-
dit iohes descēdentē de celo . cui⁹ pla-
tee ⁊ muri fuerūt ex auro purissimo
De c⁹ claritate ⁊ mūdicia dicit **Apoca.**
xxi. Ciuitas hec nō eget sole neq; lu-
na vt luceāt i ea . nā claritas dei illu-
minat illā . **S**ecūdo solet ciuitas cōmē-
dari ex aquarū abūdantia . sic maria
cōmēdat ex abūdantiā grāz . **Vñ** ait
angel⁹ ad eā . **Aue** grā plena . **Lu. 4.**
Her. Vas liquore plenū si cōmouea-
tur de faali effūdīt liquorem suū . sic
maria si cōtinue p̄ab⁹ moueēt . effun-
dit in nos grām suam . **Vñ** ipsa ait .
Ecci. xxiiij. In me oīs via vtutis ⁊
veritatis . **Et** sequit̄ . **Transite** ad me
oēs q̄ cōcupiscitis me ⁊ a gnationib⁹
meis ⁊ a gratijs adimplemini . **Dicit**
oēs nullū excipit q̄ntūcūq; pauperē
vel infirmū vel pctōrē . **Her.** **Maria**
sinū sue misericordie omnib⁹ aperit
Propter abūdantiā ergo grāz suarū
cōparat̄ fontē . **Isa. lviij.** **Erit** q̄si fōs
aquarū cui⁹ non deficiēt aque . **Her.**
Maria est fons indeficiēs . semp scatu-
riēs . semp fluēs . semp aquas grāz
oib⁹ p̄bēs . **Et** iō clamat . **Isa. lv.** di-
cens . **Oēs** sitiētēs venite ad aquas .
bibite cū leticia . **Her.** **Dec** ē em̄ illa
mat̄ mie q̄ dixit ad filiū deficiēte vi-
no in nuptijs . **Vinū** nō habēt . **Com**

passa est em̄ eorū verecūdie . sic mise-
ricordem ⁊ benignissimā se exhibuit
Quid em̄ de fonte pietatis p̄cedēt mī-
hi pietas . **Nonne** qui pomū tenuerit
manu sua . dimidia die . reliq; diei p-
te seruabit odore . **Quantū** ergo vir-
tus illa viscera pietatis affectat i qui-
bus fili⁹ dei nouē mensib⁹ requieuit
Et qz sic plena ē maria aquis miseri-
cordie ⁊ grāz . de faali effūdīt grām
suā ⁊ mīam . qz p modico seruitio si-
bi exhibitio homini obtinet vitā eter-
nā . **¶ Exemplū.** **Quidam** miles val-
de diues ad torneamētum vadēs dū
per quadam ciuitatem iret . quandā
virginē pulcherrimā vidit . filiam vi-
ri paupis . ⁊ accessus in eius amorez
parentib⁹ ei⁹ decē marcas argēti de-
dit . vt vna nocte eā secum dormire
facerēt . **Cūq;** nocte lectū eius itra-
set . q̄siuit de noie eius . **Illa** aut̄ flēs
r̄ndit . **Maria** uxor . **Rogo** ergo te
ob honore matie cui⁹ noie uxor . vt
mihī parcas . qz ei uui castitatē me-
am . **Statim** ille surrexit . dicens . **Ob**
honore eius tibi parcā . **Insup** vt ei f-
uere possis monasterio te tradā . **Dux**
itq; vginē illā ad claustrū quoddaz
promittēs qz in reditu suo uellet clau-
stro satisfacere . **Cūq;** ad torneamen-
tū p̄cessisset . puella illa p dño suo be-
ate marie sedule supplicauit . **Cū** aut̄
alij milites de torneamēto redirent .
ille ocafus ⁊ in cāpo sepult⁹ non re-
dnt . **Qd** vidēs abbatissā se esse dece-
ptā dixit . **Puella** autē turbata . bea-
tam vginē mariā intīme rogabat
vt de statu dñi sui sibi aliqō reuela-
ret . **Cui** btā virgo apparēs dixit . **Sa-**
to qz miles in torneamēto occubuit
et ibidem sepult⁹ est . sed qz me hono-
rauit . salutē meruit . **Dic** ergo abba-
tisse vt ato illuc p̄gat ⁊ corp⁹ allatū
in amiterio sepeliat . **Que** gaudēs ab-
batisse retulit . **Cūq;** nō credēt abba-
tissa . puella flēs rednt ad mariā . **Cui**

beata vgo vt p̄s mādauit: addēs
 de occulto pctō suo qđ cū lacrimis cō
 fiteri debet. et nudis pedib⁹ cū cōuē
 tu suo illuc iret. Qđ illa audiēs et si
 gnū recognoscēs: facta cōfessione ad
 locū p̄perauit. et odore rose corp⁹ mī
 litis inuēns: in suū cimiteriū trāsila
 tū honorifice sepeliuit. **Tercio modo**
 ciuitas ē cōmendabil' p̄pter mutorū
 fortitudinē. **Rā** de ea dicit **Judith .p.**
Rex arphaxat edificauit ciuitatē po
trētissimā. Arphaxat interpretat' saluās
et sigt' saluatorē mundi. Ille edifica
uit ciuitatē istā. i. beatā vginē mari
am creauit. Fuit at' potētissima. i. for
tissima ciuitas ista. qz null' t̄bulatiōi
b⁹ vel necitatib⁹ potuit expugri. Rā
tpe passionis cū oēs apli et amia xpi
fugerēt: ipsa sola fortis et immobilis p
sistebat. Qui tūc fili⁹ dicit potuit illd
Here. i. Ecce dedi te hodie i ciuitatē
munitā et murū eneū. Ipsi bellabūt
aduersum te et nō p̄ualebūt. quia
ego tecū sum. Oēs qui ad istā ciuita
tē cōfugerint: salui erūt. Vñ p̄t' desig
ri p̄ illā ciuitatez: segoz ad quā fugit
loth et saluat⁹ ē in ea. Ge. xix. Aug.
Obtissima vgo maria. sicut a te oīs
auerfus necesse ē vt pereat: ita ipossi
bile est vt oīs ad te ouersus pereat.
Exēplū. Vir qdā et vxor ei⁹ vnicam
habētes filiā: quā euidā iuueni nup
tui tradiderūt. et genēz suū secū i do
mo tenuerūt. Quē at' filie genēz di
ligebat multū. p̄t' hoc mali hōies di
xerūt qz nō p̄t' filiā facēt: s̄ vt eidē
se p̄ filia sua cōiūgēt. Cū em' mulieris
animū tāta falsitas percussisset. p̄e mī
nia esticia nesciēs qđ facēt: duos ru
sticos ouenit et eos i cellario suo iclu
dens et filiā alias mittens: genēz ad
cellariū mittēs p̄ vīno. quē illi appre
hendētes strāgulauerunt et sup lectū
suū posuerūt vestib⁹ eum cooperien
tes. Cūqz ad mensā cōuenerūt mari
tus et filia: mat' iussit filiaz et genēz

exataret quē cū mōrtuū inuēmissz cō
 cita redit lamētabilit' plorās. **Pat**
et mater et tota familia flebat. Tan
dē mulier de p̄treato scelē p̄nituit
et cōfessa ē sacerdoti. Post aliquod
tpis int' sacerdotē et mulierē oriē litī
giū et sacerdos homicidiū gni sui sibi
improperauit. Qđ cū ad noticiā hōmi
nū deuenisset: mulier ducit ad iudici
um. et cremāda igne damnat' Cūqz
illa nullū subsidium inueniret: ad s̄
sidium btē vgis cōfugit et intrās ec
clesiā ad imaginē btē vgis se p̄stra
uit et se eius grē cōmendauit. Post
modicū temp⁹ ire cōpelliē et in mag
nū ignēz p̄iecta: illesa omnino per
māsit. Ac illi magis ac magis ignēz
augmentabāt. et illa semp' illesa per
māsit. Tūc lanceis et hastis eā inua
serūt. nec eam tū ledere potuerūt.
Tunc iudex obstupuit et alios cōpe
scēs ipsaqz illesā abire p̄misit. Cūqz
domū redisset: nolēs eam de⁹ vltra
hūana suspiciōne fedari: post triduū
in laudē beate vginis p̄seuerantē ex
hac vita vocauit.

De eodē Sermō. lvi.

Que est ista q̄ ascēdit d' delecto
 delectis affluēs. inira sup
 dilectū suū. **Canti. viij. Vāc**
questionē fecerūt angeli in assumpti
one beate vginis marie. admirātes
que esset illa q̄ ab ipso oīm creatore
cū tāta leticia in celū deportabat. In
quib⁹ verbis describitur immēsitās
gaudioz quibus beata vgo repleta
fuit. cū eam fili⁹ dei in celū introdu
xit. Sciendū autem qz licet btā vgo
maria multiplex gaudiuz habuit ex
parte filij sui i hoc mūdortū specialit'
habuit septem gaudia satis magna.
Primū fuit in filij sui cōceptiōe siue
annūciatione: quādo angelus nūcia
uit ei qz mat' filij dei esse debuit. Istō
gaudiū nulla lingua ad plēnū expli
cari p̄t. tū possum⁹ compare gaudio

quod habet alijs pauper quādo ma-
gnū thesaurū inuenit. **Job. in.** Effodi-
entes enim ut foderēt thesaurū: gau-
dent vehemēter cū inuenerint sepul-
chū thesauri. .i. locū thesauri. **Per the-**
faurū significat filiū dei **Mat. in.** Simile
est regnum celoz .i. filiū dei thesauro
abscondito in agro. .i. in celo. **Quem**
qui inuenit hō. .i. btā maria pre gau-
dio illū vadit et vendit omnia q̄ h̄z
et emit agrū illum. .i. volūtatem habē
di. **Intantū enim inuētiōne thesauri**
est gaudia q̄ si domina totū mūdi fu-
isset: oīa ppter eū reliquisset. **Hunc**
thesaurū inuenit q̄ dixit ei angelus
Ne timeas maria: q̄si dicēt. **Gaudet et**
letare. inuenisti em gratiā apud do-
minū. **Ecce cōpies et paries filiū et**
vocabis nomē eius **Iselus.** hic erit
magnū et filiū altissimi vocabiē. **Vere**
multū gaudere potuit: quādo illum
thesaurū inuenit: quēz multū cum ma-
gno desiderio in veteri testamēto q̄si
erūt. **Vnde dicit Cant. v.** **Quesiui illū**
et non inueni. **Quōd eum cum magno**
desiderio quesierūt. patet i hoc q̄ mu-
lieres veteris testamētū multū gaude-
bant: q̄n morietes filios post se relin-
quebant: sperātes q̄ forte x̄ps de ea
eū stirpe nasceret. et iō etiā steriles
maledicte reputabantur: q̄z sine illa
spe moriebant. **Vinc ē q̄ filia iepte**
duobz mensibz deslebat v̄ginitatem
suā: q̄z sine ple mori debuit **Nota hy-**
storiā Iudicū. xi. **Vinc ē q̄ thamar**
tanq̄ mētrix imūda sedebat. q̄z plē
libēter habuiss; et sperauit q̄ x̄ps de
eius genealogia nasceret. cuiū deside-
riū x̄ps cōspexit. et duos filios sibi do-
navit. s. phares et zara. et inde gene-
alogiā suā x̄ps assumpsit. **Mat. .i.** **Ju-**
das aut genuit phares et zara de tha-
mar. **Nota hystoriā si placet.** **Gene.**
xxxviii. **Vinc etiā ē q̄ ruth moabita**
ad pedes booz dormietis se pient. c̄
desideriū dñs respexit et corā booz ḡ

tiā ei dedit ita q̄ eā in vxorē ducēt. i
sup dedit ei filiū noīe obeth. et inde
genealogiā suam assumpsit. **Mat. .i.**
Booz at genuit obeth ex ruth. **Nota**
hysto. ruth. in. **Ecce sic ptz q̄nto**
desiderio atiq̄ p̄ies nō solū iudei: s̄ ec-
am gētiles q̄sierūt hūc thesaurū. .i. fili-
um dei: s̄ sola maria inuenire meruit.
et iō gaudē potuit q̄n angelū dixit ei
Inuenisti grām apd dñm. **Ecce cō-**
pies et pa. et c. **Secdm gaudiū btē v̄gi-**
nis fuit in salutatione btē elisabeth
De quo dicit Lu. .i. **Exurgēs maria post**
cōceptionē filij: abiit in montana. .i. i
iberusalē cū festinatione ad domum
Zacharie. et salutauit elisabeth et ex-
ultauit. .i. pre gaudio saltauit infans
scz Johes baptista in vtero ei. et re-
pleta ē spūscō et exclamauit voce ma-
gna dicens. **Bñdicta tu inē muliēs et**
bñdictū frātis v̄tris tui. **Ecce em vt**
facta ē vox salutatōis tue in auribz
meis exultauit infās i vtero meo **Ec-**
te si elisabeth et iohes ex p̄ntia filij di-
tm fuerūt gaudij: q̄nto putas repleta
erat maria gaudio q̄ gaudio āgelo
eū et totū mūdi i vtero p̄ouit **Aug.**
Gaudiū in vtero portauit et gaudiū
mūdo genuit. **Vnde ait āgelū ad pa-**
stores. **Annūcio vob gaudiū magnū**
q̄d erit in omni p̄lo. q̄z natū ē nob
hodie x̄ps saluator mūdi **Tercū gau-**
diū fuit in filij sui parturitione. s. q̄n
gaudium totū mūdo genuit. **Multū**
enim gaudere potuit. q̄n illam bñdi-
ctam et letam faciē oculis suis con-
sperxit. in quā angeli desiderant cōspi-
cere. quā etiā facti p̄ies cū tāto gau-
dio expectabāt et cū desiderio magno
petebāt sibi ostēdi. **Psal. Ostēde no-**
bis faciē tuā et salui erimz. **Moyles**
Exo. xxxiiij. **Dñe si inueni grām in cō-**
spectu tuo: oñde mihi faciē tuā. **De-**
ster. xv. **Valde amabilis es dñe: et**
facies tua plena gratiaz. **Legiē Ge-**
nes. xliij. q̄ cum iacob videret faciē

filij sui: intantū gauisus fuit q̄ mori
 nō formidauit. **Vñ** ait. **Rūc** let⁹ mo
 riar. q̄ vidi faciē tuā. **Multomagis**
 maria gaudere potuit q̄n letissimam
 faciē creatoris et filij sui tā sedule in
 spiciebat. **Legit̄** em̄ i cōm̄is q̄ mu
 lier quedā habuit filiū in bello cui⁹
 aduentū cū magno desiderio expecta
 bat. **Cū** eum sanū remientē videbat
 intantū gauisa fuit q̄ ex nimia dile
 ctione cordis spūm exalauit. **Certe**
 multū mirabile ē q̄ btā maria q̄n il
 lam letissimam faciē respiciebat. q̄
 pre nimio gaudio nō expirabat. **Am
 brosi.** **O** beatissima v̄go maria q̄ spu
 tas p̄toris tui archana nob̄ reuela
 re valeat: q̄b⁹ modis tuū cogitatu⁹
 ad vtrūq̄ flectebas: cū vnū eūdēq̄
 dei et hōis filiū in amb⁹ teneres. **Vñ**
 adoras vt dñm. illū oscularis vt par
 uulū. **O** bñdicta regina: v̄go maria
 q̄ bene cordi tuo erat. quantū spūs
 tu⁹ exultabat quādo illam sanctissi
 mam faciē inspexisti. q̄n illi amabi
 li puero vbera prebuiisti. et dilectissi
 mis amplexib⁹ crebro circumdōdisti
Quartū eius gaudium fuit i filij sui
 adoratione. q̄n de simb⁹ terre reges
 venerūt et filiū suum tanq̄ deū celi et
 terre adorauerūt. et tanq̄ deū et regē
 munerib⁹ honorauerūt. **Magnū** gau
 dium esset patri et matri si ipsis anū
 ciaret q̄ fili⁹ eorū esset electus i regē
 vel episcopū. **Sicut** legit̄ de iacob q̄
 cum nūciatum esset ei q̄ fili⁹ eius io
 seph dominaret̄ in tota egipto. ipse
 quasi de graui somno euigilans ait.
 Suffiat mihi vt videā filiū meū anq̄
 moriar. vt d̄. **Gene.** xlvj. **Multoma
 gis** maria gaudere potuit q̄n magi
 et reges filiū suū regē et deum celi et
 terre nūciabāt. **Mat.** ij. **Legit̄** q̄ ma
 gi vidētes stellam pueri. gauisi sunt
 gaudio magno valde. **Multomagis**
 maria gaudere potuit: quādo illum
 in amb⁹ contractauit. lactauit et pauit

quē stella p̄siguit. **Iherom⁹** dicit q̄
 maria se colo et acu nutrebat. Sed
 credo siemissime q̄ pre tenerima fi
 lij sui dilectione et amore hec sepe ab
 h̄cebat. et in melliflua oscula filij sui
 dilecti ruebat. **Quintū** fuit i filij sui
 oblatōe. s. q̄n dilectū filiū suū celesti
 p̄ri suo in templū obtulit et p̄tauit
Multū gaudē potuit q̄ fili⁹ eius tā
 nobile tā potentē p̄rem habuit. s. de
 um oipotentē. **Legit̄** q̄ āna p̄phetissa
 eadē hora supuenit: q̄n maria filium
 suum obtulit. et ex aspectu illius be
 nedicti pueri sup modū gauisa ē. **Et**
 ille antiqu⁹ simeon qui responsū ac
 ceperat a spū sancto q̄ nō esset mori
 tur⁹: nisi prius videret xpm̄ eadē illo
 tēpe venit in tēplū. **Et** cū accōpisset
 puerū in vlnas suas intantū gauisus
 erat q̄ ampli⁹ viuere nō curauit: s.
 dixit. **Rūc** dimittis seruū tuū dñer
 scdm̄ verbū tuū in pace. **Quia** vide
 rūt oculi mei salutare tuum. i. filium
 tuū qui saluos nos faciet. **Certe** si il
 li intantū gauisi fuerūt: qui eū vide
 rūt: multomagis maria potuit gau
 dere que euz semper presentē habuit
 et in amb⁹ contractauit. **Prop̄t** gau
 dium qd̄ btā maria tūc h̄uit q̄n filiū
 suū in tēplo p̄tauit eadē cū magno
 gaudio accēsis cādē illū diē celebra
 re cōsueuit. **Exemplum.** **Cecus** qd̄
 illo die responsoriū in honore beate
 virginis composuit. vnde lumē reca
 pit isto mō. **Tempore** bonifacij pape
 fuerūt rome multi iudei: negātes ma
 riam peperisse et v̄ginē pm̄āsisse plu
 resq̄ alie hereticorū secte. **Qd̄** audiēs
 quidam cecus cleric⁹ doluit et cū eis
 disputās corā omnib⁹ eos vicit. **Iu
 dei** cōfusi sibi improperabāt ceatātē
 suā et q̄ dñs suus neq̄ maria possz si
 bi reddere lumē oculorū si tñ illumia
 rent eum oēs fidem xp̄ianorū suscipe
 rent. **Cūq̄** hec cecus pape retulisset
 indixit papa triduanū ieiuniū ante

festum purificationis cōueniētibz
omnibz ad matutinas. Cecus autēz
ad altare prostratus post nonam le
ctiōnem lumen recepit et spū sancto
repletus decātauit primo illd respō
sorium clara voce. **G**audē maria vir
go cunctas hereses sola interemisti
et c. **H**oc miraculo viso quingenti iu
dei baptisma receperūt cum mulieri
bus et paruulis. et alie secte heretico
rum ad fidē xpī cōuertūtur et respō
sorium illd cum versu suo illo die de
cantari a papa instituit. **S**extū gau
diū fuit in pueri sui inuētiōne quē
per triduū perdidit. et in templo se
dentem inuenit. **L**u. ij. **C**um factus
esset ihesus annoz. xij. ascendebant
in iherusalem ad diem pasche maria
et ioseph. **P**eracto autem festo cum
redire vellent ad ppria: ibat maria
cum turba mulierz. et ioseph cū tur
ba virorum et putabat maria puez
esse cum ioseph. et ecōtra ioseph pu
tabat puez esse cū maria. **P**ost itē
vnius diei cognouerūt puerum non
esse cum eis. et turbati nimis cū mag
no dolore quesierūt eum secūda die
int cognatos. tertia die regressi sūt
in iherusalem et inuenerūt eum sede
tem in templo i medio doctorum au
dientem et interrogantem ita prudē
ter: qz omnes ammirati sūt super ei
prudētia. **E**t dixit ei maria. **F**ili quid
fecisti nobis sic vt remaneres nobis
ignorantibz. **E**cce alloquit eum dul
citer cum dicit **F**ili. **V**nde patet qz in
ter eos nō erat increpatione sed pia de
eius amissione querulatio. **E**cce ego
et pater tuus. s. ioseph dolentes que
rebamz te. **I**deo cum dolore puerum
quesierūt. qz timuerūt qz herodes q
eum i infantia sua quesierat: modo
inuentum occidisset. **I**giē cum eum
vīuū inuēissent: pia mater multum
gaūsa est. **S**icut ille paterfamilias.
de quo dicit **L**uc. xv. **Q**ui filium suū p

digum pōiderat. et in inuentiōne sua
multum gauisus alteri filio suo dixit
Epulari et gaudere oportet. qz fra
tuus mortuus fuerat et reuixit: perieat
et inuentus est. **E**t etiam specialiter
gaudere poterat: qz in medio docto
rum eum inueniebat. **R**am dicit **P**ro
x. **F**ilius sapiēs letificat patres et ma
trem. **E**xemplum. **P**rocras recedēs
a matre sua et veniēs ad studium ge
nerale: magnus doctor effectus est. **N**ō
intelligēs mater eius cum magno de
siderio expectabat aduentum eius.
Cum ergo rediret ad patriam sciēs
mater eius nimis aduētum suum de
siderare: timuit autem ne in aduētū
suo spūm exhalaret: pmissit nūcium
qui dixit eum aliquantulū infirmari
vt sic gaudium dolor tparet. **E**cce si
mater illa intātum gauisa fuit de ta
li filio et magistro scientiarz. qle pu
tas magis gaudiūz habuit cum dile
ctum filium magistrz omnū i medio
doctorum inueniret de celestibz et di
uinis disputantē. **S**eptimū gaudiūz
marie fuit in eius assumptione: quā
do dilectus filius suus cum multitudine
angelorum ad eam venit et cum cor
pore et anima in celum introduxit et
ad dexteram suam collocauit. quod
fuit ei gaudium sup omnia gaudia
Istud figuratum est **V**estier. v. vbi
hester regina complacuit regi assue
ro. **Q**ui rex ait. **Q**ue est petio tua **E**
am si dimidiā partē regni mei pe
tieris dabit tibi. **E**t. in. **R**e. ij. **P**ost
tus est thronus matri regis ad dexte
ram ei. et dixit ei rex qz postularet
quecūqz vellet. qz nihil sibi negare
vellet. **O**ptum gaudē potuit cui tm
donata fuit. **D**e assumptione ista be
ate vginis dicit **B**er. **Q**uis cogitā
suffiat qz gloriofo honore regina mū
di processit et qz deuoto affectu tota
in eius occūsum celestium legionū
multitudo obuauerit cum quibz ad

thronum glorie cantibus sit adducta
 q̄ placito vultu. q̄ serena face. q̄ di
 uinis amplexibus a filio sit suscepta
 ⁊ super omnem creaturam exaltata
 cum omni honore ⁊ reuerentia cuius
 tanta regina digna fuit cum ea glo
 ria que tantum filium deiecit. **Hero
 nim⁹.** **C**redendum est omnem militiā
 celozū festine obuiam remisit dei ge
 nittia. ⁊ vsq; ad thronum sibi ante
 constitutionem mundi preparatum
 cum laudib⁹ ⁊ cantibus. ⁊ magna le
 ticia perduxisse. **P**e tanto gaudio an
 geli admirabantur dicentes. **Q**ue ē
 ista que ascendit de deserto. i. de mū
 do. delicias affluens. immixta super di
 lectum suum. **I**ntantū enim delicias
 et gaudijs affluebat q̄ omnes ange
 los ⁊ sanctos leticia replebat. **Ver.**
Virgo gloriosa celos hodie ascendēs
 supernozū ciuium gaudia copiosis
 accumulauit augmentis. **H**ec enim ci
 ius vix exultationis ⁊ saluationis
 ipsos exultare fecit. quos adhuc vi
 scera materna claudunt scilicet par
 uuli nondum nati anima liquefacta
 est vt elizabeth locuta est. **Q**uid pu
 tamus. **N**on fuit illa celestium exul
 tatio ciuium. q̄ ibi vocem audire ⁊
 videre faciem eius benedictā ⁊ frui
 eius presentia meruerūt. **V**nde ipsa
 dicit **Zacha. 11.** **G**aude ⁊ letare filia
 syon. i. celestis curia. q̄ venio ⁊ habi
 tabo in medio tui. **L**etabātur ange
 li. q̄ videbant dominam suam ⁊ re
 ginam cum gaudijs ascendētem. **L**e
 tabantur patriarche. q̄ viderūt fili
 am suam de eozū stirpe natam. **L**e
 tabantur pphete. q̄ illam corporaliē
 videbant: quam figuraliē predixe
 rant. **L**etabantur martires. q̄ vide
 bant sociam suā. ipsa enim fuit mar
 tir in anima quando gladius passio
 nis pertransiuit animam eius. **L**eta
 bantur virgines. q̄ viderūt primiti
 uam eius. **I**psa enim est virginum

primitiua. q̄ votum virginittatis pri
 mum adinuenit. **E**xemplum. **C**leri
 cus quidam beate virgini valde de
 uotus gaudia beate virginis specia
 li oratione ⁊ deuotione honorabat: di
 cens hanc sedule orationem. **G**aude
 dei genitrix virgo immaculata. gau
 de que gaudium ab āgelo suscepisti
 gaude que genuisti eterne luminis
 claritatem. gaude mater. gaude dei
 genitrix virgo maria. tu sola innup
 ta mater te laudat omnis creatura:
 genitrix lucas sis p̄ nobis pia ⁊ perpe
 tua interuentrix. **Q**uam acceptum
 istud beate virgini fuit. patz ex hoc
 quia quadam vice in oratione ei ap
 paruī gratias referēs de tali saluta
 tione ⁊ addidit. q̄ mea gaudia rec
 tando me letificas: rego in hora mor
 tis tue letificabo te quod ⁊ fecit. **N**ā
 et ego agomifante. beatavirgo cum
 choris angelozū ⁊ virginum adue
 nit. quam ille videns ait circumstan
 tibus **C**edite: regina celi venit **E**t di
 xit beata virgo. **Q**uia me letificasti
 in eo q̄ gaudia mea tam deuote sepi
 us reatasti. ⁊ ita humilime reuelasti
 ego te sicut promisi letificabo. nec ec
 iam dolorem tue mortis patiaris. **E**t
 ego animam tuam cum gaudio ⁊ le
 ticia in celum deducam.

De scō Bartholomeo Ser. lviij
Pellem p̄ pelle ⁊ omnia que
 habet homo dabit p̄ animam
 sua. **J**ob. 11. **I**sta verba loq̄
 batur dyabolus ad dominū: quando
 ipse temptauit bt̄m **J**ob. **E**t licet mē
 dax sit dyabolus ⁊ raro verum loqua
 tur: quod quilibet experiri valet: ta
 men in hoc verum dixit. q̄ vtilius ē
 hominī dare pellem ⁊ corp⁹ ⁊ omnia
 que habet: q̄ perdere animam. **E**t li
 cet ponātur hic duo sm litteram ta
 men vn⁹ ⁊ idem est sensus sm glo.
Pellem. i. rem minus carā dabit
 homo pro pelle. i. pro re magis carā

et pro anima sua dabit hominē omnia que habet tam corpus quā res. **I**stud verificatum est in beato bartholomeo qui dedit pellem. i. corpus et omnia quae habebat pro anima sua saluanda. **N**otandum quod legimus in sacra scriptura de triplici pelle. **P**rima pellis est res temporalis qua tegitur corpus. **S**ecunda est cutis superficialis qua tegitur caro. **T**ercia est vita temporalis qua tegitur anima. **I**stam triplicem cutem dedit bartholomeus pro anima sua. **P**rima pellis dico est res temporalis quam dominus pellem vocat per prophetam Micham ca. in. dicens. **V**e principibus qui comedunt carnem populi mei. et pellem eorum desuper excoriauerunt. i. de principibus illis qui iniuste occidunt populum meum et auferunt res eorum. **I**n verbis istis innuitur quod res temporales dicuntur pelles. quia sicut caro tegitur pelle: ita tegitur corpus rebus temporalibus. **I**stam pellem id est rem temporalem debet homo dare pro anima sua. **N**am dominus dicit **Lu. ix.** Quid prodest homini si lucraretur uniuersum mundum animam autem suam perdat. **M**ath. ix. dixit adolescens ad iesum. **M**agister quid faciam ut habeam vitam eternam. **I**lle respondit. **S**i vis ad vitam ingredi serua mandata. **C**ui ille. **N**ec omnia seruaui a iuuetute mea: quid adhuc mihi deest. **R**espōdit iesus uniuersi tibi deest. **S**i vis perfectus esse uade et vende omnia que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo. et ueni et sequere me. **I**uxta illud consilium domini fecit beatus bartholomeus. **N**am ipse omnia que habuit et habere potuit contempsit et dimisit et secutus est iesum. **M**at. xix. **E**cce nos reliquimus omnia. et secuti sumus te. **N**am sicut christus praecesserat predicando. sustinendo. arcuendo. et docendo. ita secutus est eum sanctus

bartholomaeus. **E**nde legitur. **Q**um enim beatus bartholomeus predicando circumiret: uenit ad finem mundi. i. in indiam: ad templum in quo erat ydolum nomine asstaroth. intrauit templum et quasi peregrinus ibi habitare cepit. **I**n hoc ydolo quidam demon habitabat. qui se languentes curare dicebat: sed non sanando subueniebat sed a lesione cessando. **C**um autem bartholomeus templum intrasset demon responsum non dabat. sed cum templum plenum languentibus esset et nullum ab ydolo responsum habere possent ad aliam ciuitatem perreuerunt ubi aliud ydolum nomine berith colebatur. querentes ab eo cur deus eorum non daret eis responsum. **R**espōdit berith. **Q**uod uester igneis catenis costrictus est nec respirare audet ex illa hora qua bartholomeus apostolus dei ingressus est. **D**icit ei. **E**t quis est iste bartholomeus. **A**it demon. **A**micus dei omnipotentis est. et ideo uenit ad istam prouinciam ut omnes deos inde euacuet. **E**t illi. **D**ic nobis signa eius: ut eum inuenire possimus. **Q**uibus demon ait. **C**apilli eius nigri et crispi. caro candida. oculi grandes nares equales et directae. barba prolixa habens paucos canos. statura mediocris uox eius ut tuba. collobio albo restitur et pallio quadrangulo qui per singulos habet gemmas purpureas. viginti sex anni sunt: ex quo uestes et sandalia eius: nec vetere scunt: nec sordidantur. centies flexis gemibus per diem orat et centies pro noctem angeli cum eo ambulat. qui nunquam eum fatigari neque esurire permittunt semper eodem uultu et animo letus et hilaris perseuerat. omnia prouidet omnia nouit: omnium gentium linguam nouit et intelligit. et quod uobiscum loquor ipse iam nouit. et quoniam queritis eum si uult ostendet se uobis. si autem non uult non poteritis eum inuenire.

Rogo autem vos ut cum eum inuen-
eritis rogare eum ne huc veniat. ne a-
geli mihi hoc faciant quod factum meo iam
fecerunt. Cum igitur per duos dies solli-
cite eum quererent ac minime eum in-
veniret: quadam die quidam demo-
niacus exclamavit dicens. Apostole
dei bartholomee: incendit me oratio-
nes tue. Cui apostolus. Obmutesce
et exi ab eo. et statim liberatus est.
Quod audiens rex regionis illius Polomi-
us nomine cum haberet filiam luna-
ticam: misit ad apostolum rogans ut
ad se veniret et filiam suam sanaret.
Ad quam cum apostolus venisset et eam
catenis ligatam inveniret: iussit eam
solvi. Et cum ministri ad eam accedere
non audebant: dixit. Ego demonium
quod in ea erat ligatum teneo et vos
timetis. Et statim cum esset soluta
liberata est. Tunc rex camelos auro
et argento et lapidibus preciosis onera-
vit et apostolum inquiri faciens nulla-
tenus invenire potuit. Mane igitur se-
quenti apparuit apostolus regi soli in cu-
bili suo dicens. Quid me auro et argen-
to tota die quasi visisti. ista munera sunt
necessaria hijs: qui terrena requirunt
ego nihil terrenum neque carnale desi-
dero. In his partibus quibus bartholomeus pri-
mam pellem. scilicet res temporales contemp-
sit. et dedit omnia pro anima sua. Vnde be-
ne potuit dicere cum apostolo Phil. iij.
Omnia arbitror sum ut stercore ut
christum lucrificarem. Secunda pellis quam
bartholomeus dedit pro anima sua est cu-
tis. qua tegitur caro quam sibi subtracta
legit pro fide christi quam predicavit. Naz-
cum bar. sicut dictum est regi soli ap-
paruisse in cubili suo: predicavit ei di-
cens quod si in christum credere vellet et ba-
ptisma suscipere. deum suum sibi ostende-
ret ligatum igneis catenis. Sequen-
ti igitur die cum sacerdotes ydolorum
sacrificarent: cepit demon clamare et
dicere. Cessate miseri sacrificare non

his: ne prostra patiamini. qui cate-
nis igneis ab angelis ihesu christi quem
iudei crucifixerunt religatus sum putan-
tes eum a mortuis detineri. Ille autem
illam mortem que regina est nostra
captivavit. et ipsum nostrum principem
maritum mortis vinculis igneis vin-
xit. Statimque omnes miserunt funes
ut simulachrum everterent sed non potu-
erunt. Apostolus autem demoni prece-
pit: ut inde exiens. ydolum ipsum com-
minueret. Qui statim exiens omnia ydola
templi per seipsum contregit: deinde
apostolo orante omnes infirmi sanati sunt.
Apostolus autem illud templum deo de-
dicavit et demones in desertum abire
precepit. Tunc angelus domini ibidem ap-
paruit et templum arcu volans in quatuor
angulos. digito suo signo sancte cru-
cis sculpsit dicens. Nec dicit dominus
sicut vos omnes ab infirmitate vestra man-
davit. ita et templum hoc ab omni for-
de mundabit. et demonem quem prius
colebatis. quem apostolus in desertum
ire precepit: prius tamen vobis ostendam.
Quem videntes ne timeatis. sed qua-
le signum in his lapidibus sculpsi tale in
vestris frontibus imprimatis. Tunc ostendit
eis ethiopeni nigriorem fuligine.
facie acuta. barba proluxa. crinibus
usque ad pedes protensis. oculis ignis
flamas sulphureas ex ore et oculis
spirantem. catenis igneis vinctum
retro manibus ligatus. Et dixit ei an-
gelus. Quia iussione apostoli audisti.
et de templo omnia ydola fregisti non
te puniam sed vade in desertum ubi
nulli hominum nocuas usque ad diem iu-
dicii. Tunc ille cum magno ululatu
abcessit. et angelus cunctis videns
in celum ascendit. Tunc rex cum uxore
sua et filijs omnique populo baptisatus
est et relicto regno apostoli discipulus ef-
fectus est. Tunc omnes ydolorum pontifices
congregati ad astragalem regem fratrem
eius convenerunt. et de deorum suorum

amissione templi et subuersione et regis per artem magicam deceptione contra apostolum sunt conquesti. **A**strages vero rex indignatus. mille viros armatos ad capiendum apostolum destinavit. Qui cum adductus fuisset coram eo dixit ei rex Tu es ne ille quem eueristi fratrem meum. Cui ille. Ego non eueri eum sed conueri. Cui rex. Sicut tu fecisti fratrem meum deum suum relinquere et credere in deum tuum. sic ego faciam te deum tuum relinquere. et meo sacrificare. Cui apostolus. Ego deum quem colebat frater tuus ligavi et ligatum ostendi. et ut simulachrum frangeret coegi si sic poteris facere deo meo: poteris me ad simulachrum puocare. sin autem ego deos tuos comminam et tu crede deo meo. **H**ec illo dicente. nunciat regi quod deus suus valdach cecidisset et comminutus fuisset. Quod audiens rex purpuram qua indutus erat scidit. et apostolum fustibus cedi iussit. et celsum visum decorari mandavit. **S**ic patet quod secundam pellem. scilicet carnalem exposuit. **T**ercia pellis quam exposuit est beatus bartholomeus pro anima sua est vita temporalis qua tegit anima. **E**t bene comparat pellem. Sicut enim abstracta pelle moritur corpus: sic mortuo corpore non vivit anima in ista vita. **V**nde legitur Gene. in. quod dominus fecit adam et uxori sue tunicas pelliceas. id est de pellibus mortuorum animalium ut per hoc considerarent se mortales esse. **H**anc scilicet presentem vitam mortalem debet homo exponere pro anima sua. **M**ath. x. Qui perdidit animam suam. id est vitam presentem mortis exposuerit propter me inueniet eam supplet in vita eterna. **S**ic fecit beatus bartholomeus qui vitam suam exposuit propter deum. **N**am cum fustibus celsus esset et vivus excoriatus. tandem decollatus est: licet omnia poterat con-

tingisse. scilicet quod primo fustibus celsus deinde de cruce affixus. postea de cruce depositus et excoriatus. et ad ultimum decollatus. **Q**uo mortuo rex astrages et pontifices templorum a demombus accepti mortui sunt. **C**hristiani autem corpus honorifice sepelierunt. **R**ex autem polomus in episcopum ordinatus et .ix. annis episcopus officium laudabiliter rexit. plenus virtutibus in pace quieuit. **D**e genere autem passionis sancti bartholomei diuersa opinio est. **R**am beatus doctus dicit quod crucifixus est. **A**it enim sic bartholomeus in die predicauit qui euangelium secundum matheum in patria eorum lingua tradidit. dormiuit in albana ciuitate magne aroie crucifixus deorsum habens caput. **B**eatus autem theodorius dicit quod fuit excoriatus. in multis autem libris legitur quod tunc fuit decollatus. **H**ec autem contrarietas taliter solui potest ut dicatur quod primo crucifixus fuit. deinde antequam ibidem moreretur de cruce fuit depositus. et ad maiorem cruciatum fuit excoriatus. postremo capite truncatus. **C**um autem viderent gentiles corpus eius propter signorum frequentiam plurimum venerari loculo plumbeo impositum in mari precipitauerunt. quod nutu diuino ad celum ad insulam quanda nomine liparitaniam deuenit. **A**nno domini. CCC. xxxi. **S**araceni predictam insulam inuasunt. et sepulchrum eius confringentes: ossa apostoli disperferunt. **R**ecedentiibus autem saracenis: apparuit apostolus cuidam monacho dicens. **S**urge collige ossa mea que dispersa sunt. **C**ui ille. **Q**ua ratione ossa tua colligere aut aliquem honorem exhibere debemus. cum nos delecte premiseris: nec auxilium nobis impenderis. **C**ui ille. **P**er multum temporis meis meritis dominus populo huic peccat. sed eorum peccatis minus inualescentibus et usque ad celum clamantibus iam pro eis non potui veniam obtinere

Sed cum monachus diceret. Quomodo inter tot aliorum ossa sua inuenire posset: ait. Nocte ad ea colligenda ibis: et ea que ut ignem splendētia videris leuabis. Que omnia sic inueniens: leuauit. et super quandam nauem conscendens beneuentanam que est metropolis apulie transtulit. Exemplum. Cum mulier quedam vas olei attulisset ut in lampade sancti bartho. poneret quantumcumque vas inclinaret. nihil ex eo ire volebat. cum tamen digitum in vas mitteret et oleum liquidum palparet. Tunc quidam astans dixit. Puto quod hoc oleum apostolo non est acceptum ut in suam lampadem fundat. Quapropter in aliam lampadem infuderunt: et protinus oleum emanauit. Cum fridericus beneuentum destrueret. et omnes ecclesias que ibidem erant. vicini mandasset ciuitatem totam ad alium volens locum transferre: intendens vice quidam quosdam viros albatos et fulgentes eutes qui adinuicem loquebantur et aliqua inter se tractare videbant. Qui vehementer ammiras: quoniam hoc esset interrogauit. Unus eorum respondit. Iste est sanctus bartho. apostolus cum ceteris sanctis quorum in hac urbe ecclesie habebant. qui conuenerunt simul ut inter se perquiret et tractaret quali pena esset illi preteritus qui eos de habitaculis suis eiecit. et iam inter eos inuolabili sententia sententiatum est: ut ille sine mora ad iudicium dei accedat. de his omnibus responsurus. Post modicum vero tempore dictus imperator miserabiliter vitam finiuit. Item legitur in quodam libro de miraculis sanctorum quod quidam magister festum bar. omni anno sollempniter celebrabat. Cui predicanti demon in specie vnius puelle admodum speciose apparuit quam iniectis oculis ad prandium inuitauit. Qui

in mensa consisteret et illa in amorem suum multum eum allicere nitentibus bartho. pre foribus in spece peregrini affuit et ut amore bartho. inroducere obnoxio flagitauit. Qua dissuadente: pater ei mittit sed ille hunc accipere recusauit. rogauit eum magistrum per nuncium ut sibi diceret quod in homine proprium esse putaret. Cui cum ille risibile diceret. Puella respondit. Immo peccatum quo homo concipitur nascitur atque uiuit. Cui bartho. respondit quod ille bene intulit. sed mulier profundius indagauit. Secundo dictus peregrinus magistro misit ut sibi diceret. quis locus vnius pedis esset ubi deus in terra multa miracula ostendisset. Cui cum ille diceret. Locum crucis in quo deus mirabilia operatus est. Illa respondit. Immo caput hominis qui quasi minor mundus existit. Preterea et apostolus sententiam approbauit. Tertio quesitum quanta distantia esset a summo celi usque ad profundum inferni. Cui cum magister se nescire diceret: illa ait. modo video quod precipiti sed ego hoc noui. quod de altero ad alterum cecidi. et oportet quod hoc tibi ostendam. Tunc dyabolus cum magno eiulatu se in abissum precipitauit.

In decollatione sancti iohannis.

Sermo. lviij.

Mit herodes rex manus et tenuit iohannem. Mat. vi. Regit in hystoria scolastica quod herodes antipa et philippus fratres carnales erant et se de gentilitate ad iudaismum transtulerunt. Cum quodam tempore herodes romam pergeret et transitum faceret per domum fratris sui philippi secreta cum herodiade uxore fratris sui pepigit quod in reditu suo uxorem suam repudiaret. et ipsam in coniugem duceret. Quod cum uxor herodis intelligeret non expectato reditu eius ad patriam suam in damascum

est reuerſa. Audiens hoc herodes he-
 rodiade fratri ſuo abſtulit Iohānes
 aut eū de hoc arguebat q̄ fm legem
 quā acceperat: fr̄is ſui vxorē ipſo vi-
 uente ſibi minime ducere liceret. Vi-
 dens herodes q̄ iohannes eū ſup hoc
 tam dure redarguit: eū in carcerem
 miſit in caſtello macherunta. Et hoc
 eſt qd̄ dicit. Viſit herodes rex man⁹
 et c. Dicebat aut ioh̄ es. Nō licet tibi
 habere coniugē fr̄is tui ipſo viuente.
 Ipſo em̄ mortuo olim licuit. Herodi-
 ades aut̄ iſidiabaſ iohām et uolebat
 occidere eū: nec poterat. ſed herodes
 metuebat iohem. q̄ ſciebat eū uir-
 uſtū et ſc̄m et libēter eum audiebat.
 Et licet eū timeret. et libenter eū au-
 diret: tñ cōcupia mala ſubuertit cor
 eius et cōſiliū inuit quō eū occidere
 poſſet. Cogitauerūt aut̄ cōſiliū q̄ cō-
 uiuiū faceret cunctis p̄ncipib⁹ in die
 natalis ſui. et ibidem filia eius caput
 iohānis peteret. Unde ſequit̄. Et cū
 dies oportun⁹ acceſſiſſet et dies nata-
 lis ſui adueniſſet: herodes natalis ſui
 cenam ſiue cōuiuiū fecit p̄ncipib⁹
 et tribunis et primis .i. potentiorib⁹
 galilee. et intrauit ibi filia et ludabat.
 Tunc herodes iurauit illi. d. Quicquid
 petieris dabo tibi licet dimidium reg-
 ni mei. Nō excuſat̄ ab homicidio. Iō
 enim iurauit ut occaſionē inueniret
 occidēdi. Si em̄ patris et matris into-
 ritū poſtulāſſet: nō utiq̄ herodes cō-
 ſenſiſſet. Sequit̄. Que cū exiſſet: dix-
 it matri ſue. Quid petā. At illa. Ca-
 put iohānis in diſco. Cūq̄ introiſſet:
 ſtatim ad regē cum feſtinatione acceſ-
 ſit dicēs. Volo ut p̄mittas mihi ca-
 put iohānis baptiſte in diſco. Et cō-
 triſtat⁹ eſt rex. .i. ſimulabat ſe eſſe cō-
 triſtatū p̄pter iuſurandū. et p̄pter ſi-
 mul diſcubentes noluit eam triſta-
 re ſed miſſo ſpiculatore caput ioh̄is
 p̄ſcidiōit̄. ac puella datur et a puella
 matri aduſtere preſentat̄. Herodes

autem et herodiades impuniti non re-
 manſerūt. Nam p̄cedente tempore a
 gaio ceſare in exilium relegati vitā
 miſerabiliter ſimerūt. filiam vero vi-
 uam terra deglutiuit. Et licet modo
 agat̄ ei⁹ decollatio: tamē circa feſtū
 paſche facta eſt. Sed q̄ caput ſuum
 hac die reperitum legit̄. ideo decolla-
 tio eius hac die recoliē. Legit̄ in ſco-
 laſtica hystoria: q̄ cum iohānes eſſet
 decollat⁹ in macherūta: herodiades
 tulit caput eius in iheruſalē et occidit
 te ſepeliuit iuxta palaciū herodis: et
 mēs ſi cū corpe ſepeliret: q̄ p̄pha re-
 ſurgeret. Tempore vō marciā p̄n-
 cipis: vt habet̄ in ſcolastica hysto. q̄
 cepit regnare. a. nō dñi. cccclij. ioh̄es
 caput ſuū duob⁹ monachis qui uene-
 rūt iheroſolimā reuelauit. qui ad pa-
 lacū qd̄ fuerat herodis p̄perātes ca-
 put ipſi⁹ inuenerūt ſacris alienis in-
 uolutū veſtib⁹ vt eſtimo quib⁹ in de-
 ſerto fuerat inuēt⁹. Qui dū cum p̄di-
 cto capite ad p̄pria remearet̄: quidā
 emiſſene ciuitatis figulus paup̄tatez
 fugiens: comitē ſe eiſdem exhibuit.
 Cui illi perā cū capite ad portādū cō-
 miſerūt. Qui admonitus eſt nocte a
 b̄tō ioh̄e vt fugēt cū capite ab ipſis.
 Ipſe fugiēs cū ſancto capite: emiſſe-
 nā urbē ē igreſſus. ibiq̄ q̄d̄m vixit
 in quodā ſpecu ſc̄m venerās caput:
 p̄ſpitate n̄ modicā aſſecut⁹ ē. Mori-
 ens at̄ illd̄ ſorori ſue ſb̄ fide reuelauit
 et fm̄ eūdē modū ſibi uicē ſucceſſoēs
 p̄ multū vō t̄pis ſcō marcello mo-
 nacho i eodē ſpecu degēt: b̄tūs ioh̄es
 caput ſuū hoc mō reuelauit. Videba-
 tur em̄ ſibi dormienti q̄ multz turbe
 p̄ſallētes incederēt et dicerēt. Ecce ſā-
 ctus ioh̄es baptiſta uenit. Quidē vi-
 dit b̄tū iohannē quē vn⁹ a ſiniſtris
 alter a dextris ducebāt: oēsq̄ ad eū
 accedētes: ab eo b̄ndicēbant. Ad quē
 cū marcell⁹ acceſſiſſet. eleuās eū et p̄-
 metū app̄hēdēs. d̄dit ei oſculū paas

Tunc marcellus interrogauit eum dicens. Domine mi Unde ad nos venisti. Et ille. De ciuitate sebaſte veni. Cum ergo exatatus fuisset de visione plurimum mirabatur. Quadam autem nocte dum dormiret: quidam ad eum veniens exatavit eum. Et ecce cum exatatus fuisset: vidit stellam quandam fulgentem in ostia cellule resideere. quam surgens cum palpare vellet: subito in aliam partem transtulit se. Ille autem cepit ire post eam. quousque stetit stella in loco: ubi erat caput iohannis. Et ubi fodiens reperit vnam et in ea sanctum thesaurum. Qui dam autem cum non crederet: manus ad ydriam misit. et statim manus exiit et ydriam adhesit. Orantibus autem focis manus abstraxit: sed iualida remansit. Apparuit autem eidem sanctus iohannes dicens. Cum caput meum in ecclesia deponeretur ydriam contingens sanitatem recipies. Quod et fecit et sanitatem integram recepit. **Hec** autem cum marcellus iuliano eiusdem urbis episcopo indicasset. ab eis est eleuatum. et in urbem delatum. Ex quo tempore cepit in eadem urbe decollatio iohannis celebrari ipsa die ut arbitramur: sicut dicitur in hystoria scolastica: quo caput eius est inuentum sine eleuatum. Quod postmodum constantinopolim est translatum. Nam cum valentinus imperator iussisset: sanctum corpus in vehiculo pomum et constantinopolim transferri. cum circa calcedoniam venissent: vehiculum trahi non poterat. quantumcumque boues stimulis urgerentur. Ideo ipsum ibidem deponere coacti sunt. Sed cum postea theodosius ipsum inde auferre vellet: et matronam quamdam virginem custodie capitis deputatam reperisset: ibidem: rogauit eam quod sibi auferri dimitteret sanctum caput. Illa autem consentit credens quod si aut tempore valentiniana et nunc non

permitteret se auferri. Tunc deus imperator purpura sua caput amplectens. constantinopolim transtulit. et ibidem ecclesiam edificauit. Post modum ad gallias et inde est translatum apud pictauiaz regnante pipino ubi eius meritis plures mortui sunt resuscitati. Item istud festum etiam celebratur propter ossium eius concremationem et collectionem que ipsa die secundum quosdam fuerunt concremata. et secundum quosdam collecta. Erant enim concremata ab infidelibus: sed a christianis pro parte iterum collecta. Unde quod si secundum martirium patitur: quando in suis ossibus concrematur. Ideo ecclesia tanquam eius secundum martirium hoc festum celebrat. Sic enim legitur quod cum discipuli iohannis corpus eius ad sebastem urbem palestine inter helisem et abdia sepelissent: et ad tumulum eius multa miracula fierent iubente iuliano apostata: gentiles ossa eius sparserunt. et cum miracula non cessarent: postea collecta et igne concremata in puluerem redegerunt et per agros ventila uerunt. Dum autem ad cremandum ossa colligerent. quidam monachi ab iherosolymis venientes: latenter se colligentibus commiscuerunt: et magnam eorum partem tulerunt. ipsa quoque ossa ad philippum iherosolimitanum episcopum detulerunt. Qui ea postmodum Anastasio alexandrino episcopo misit. Postmodum vero Theophilus eiusdem urbis episcopus ea in templo setapis a sordibus purgata posuit. et in honore sancti iohannis basilicam consecrauit. Item istud festum etiam celebratur propter dignitatem ipsius translationem et ecclesie dedicationem. Dignitas enim suus quod dominum: ostendit ut ferre oburi non potuit. Unde a predictis monachis ipse dignus repperit quem pro modum ut habet in hystoria scolastica sancta tecla inter alpes attulit. et in ecclesia sancti martini collocauit. **Hec** etiam testatur magister iohannes

beleth. dices q̄ p̄dicta tecla ipsū di-
gitum qui comburi nō potuit: de vl-
tra marinis partibus in normādiam
attulit. et ibi in honore beati iohānis
ecclesiam fabricauit. Quam ecclesiā
vt ibidē dicit quidaz: hac die dedica-
tam fuisse asserūt. Vnde a dño papa
statutū fuit: vt hęc dies p̄ totū mū-
dum celebris haberet. Rogem⁹.

In natiuitate beate Marie.
Sermo. lix.

Oriet stella ex iacob. Nume.
xxij. id est maria nascet de
genere iacob. Verba ista lo-
quebat spūs scūs p̄ os p̄phete balaā
Et bene significat maria per stellā.
Maria enim interpretat stella maris.
Comparat autē maria stelle maris
propter multas p̄prietates. Primo
propter immobilitatem. Alie enim
stelle oriunt̄ et occidunt. S; stella ma-
ris non mouet̄ de loco suo: sed firmi-
ter stat. Sic maria discipulis cadentib⁹
et a xp̄o fugientib⁹ in hora passi-
onis ipsa sola immobilis ante crucez
stetit et firma in fide manebat. Per.
Tantavis amoris mentē marie accē-
derat: vt discipulis fugientib⁹ cum
lactimis cruci astās et moriētī condo-
lens: mori parata fuit. De hac stabi-
litate cōmendat eam fili⁹ eius. Ihe-
renne. p̄. Dedi te in ciuitatē murā
et columnā ferream et murum ereū
Ipsi bellabūt. quia ego tecum sum.
Et q̄ in illa die et sabbato sequenti
quādo omnes in fide dubitabāt. ip-
sa sola in fide firmiter p̄sistebat. Idō
illa dies. s. sabbatū ei specialiter ē
attributa: vt in illa die sp̄aliē horet̄.
Quicūq; enim mouet̄ aliq̄ temptatōe
aut dubitatione: debet istā stellā re-
spicere. q̄ ipsa p̄t eū in fide et bono
ope solidare. Exēplū. Scolaris quā
valde lubrica mēte et opib⁹ vixerat
multis ānis. tñ sabbatū i honore be-

virginis ieiunabat. et semp illa die
se a fornicatiōe abstinebat. et tandē
monasteriū intrauit et mariā in spā-
li reuerētia semp hęc cepit. Quadā
die dū egroraret: tēptat⁹ a diabolo
dubitare cepit i fide et desperare di.
Quē mihi misero spes cū stabo ante
tribunal tremēdi iudicis. q̄s mihi sū-
ueniet. q̄s p̄ me respōdebit: cū rōnē
nō solū de cōmissis: s; etiā de omissis
sū redditur⁹. O maria cōsolatrix de-
speratoz tibi cōmēdo aiā meā.
Et ecce eo talia dicēte affuit maria.
et blande eum solās dixit. Respice
sufsum. Et eleuatis oculis vidit celū
apertū et sedem in eo ex auro et argē-
to p̄paratā. Dixitq; illi Maria. Hęc
sedes tibi parata ē p̄ seruitio qd̄ im-
pendisti mihi. sed noli vltra iam du-
bitare. Dñs dictis maria celū ascen-
dit: et ipse ex tali solatione firma-
tus: rōem dubitationez deposuit. Se-
cundo maria comparat̄ stelle maris
p̄pter sui humilitatē. Cum em̄ stella
illa maior sit tota terrarū apparet tñ
vix vni⁹ palme habēs quantitatem.
Sic maria cū maior esset oib⁹ sanctis
et angelis. tñ se humilē anollā repu-
tauit. Lu. i. Ecce ancilla dñi et c. Per.
Non est magnū in abiectiōe humi-
lē esse: sed rara virt⁹ humilitas hono-
rata. Eccl. ij. Quanto maior es hu-
milia te in omnib⁹ et inuenies grām.
Sic maria inuenit grām p̄pter sui hu-
militatē. Lu. i. Respexit humilitatez
ancille sue. Angelus p̄pter suā super-
biā eiectus ē de celo. et factus ē dy-
abolus. Maria vero p̄ humilitatē ele-
uata ē in celū. et facta ē regina celo-
rum. Omnes igitur superbi sunt imi-
tatores dyaboli. et humiles marie se-
ctatores. Exēplum. Erat quidaz
frater ordinis predicatorum in con-
uentu pisanēsi: beate marie valde de-
uotus. qui scolas et studium p̄ter-
mittens orationibus et deuotionibus

semper intentus erat. **Qui** dyabolus in specie virginis frequenter apparuit. multa ei recitabat et reuelabat. **Quod** cum frater petro priori retulisset. dixit. **I**nungo tibi hoc: quod si de cetero venerit spues in faciem eius. **S**i enim beata uirgo maria est. quia humilima est: non indignabitur. **S**i enim dyabolus est qui superbus est confusus recedet. **Quod** cum fecisset frater indignatus dyabolus ait. **Ma**ledictus et tu. et ille qui te hoc docuit. **E**t confusus recedens eum amplius non temptauit. **T**ercio comparatur maria stelle maris propter virtutem attractiuam. quia uirtus siue natura illius stelle est quod se vertit ad ferrum. **S**ic maria vertit se ad ferrea corda peccatorum. **E**cclésiastica. uicisimo quarto. **T**ransite ad me omnes qui concupiscitis me. **O**mnes trahit et uocat. et nullum excipit quantum cuius peccatis inuolutum. **B**ernardus. **P**eccatorem quantumcumque fetidum et immundum. et toti mundo despectum pia mater non despicit nec deserit: sed pia manu fouet et retinet. donec tremendo iudicio reconciliet. **E**xemplum de milite adultero. **R**equie in assumptione beate virginis. **Q**uarto comparatur maria stelle maris propter uis ostensionem. **S**i autem enim stella maris nauigantibus uiam ostendit et ad portum perducat eos. **S**ic maria nauigantibus in mari huius mundi uiam ueritatis ostendit. et eos qui eam aspexerint. ad portum eterne salutis perducat. **B**ernardus. **N**e auertas oculos a conspectu sideris. si non uis obrui huius mundi procellis. **I**nnocentius. **Q**ui bus putas auxilijs possunt homines inter tot pericula transire. **C**erte inquit per duo. per nauem et stellam. id est per adiutorium beate uirginis marie. **E**xemplum. **I**mperator qui

dam romanus habuit uxorem. genere moribus. et pulchritudine. nobilissimam. quam tenerrime diligebat. **Q**uoniam loca sanctorum per orbem peregrinando uisitare uellet. fratri suo uxorem regnum et omnia commisit. et profectus est. **A**dolescens ille in amorem huius probe domine exarsit. **Q**uoniam ei pluries molestus esset. et illa omnino remitteretur. tandem nesciens quid faceret. ei respondit. quod turrim firmam parare faceret. ubi secretius quod desideraret explete posset. **F**acta autem turri cum ille intraret: ipsa sequens eum turrim post eum clausit. eo in turri manente. **P**ost quinque annos reuertente imperatore gauisa valde. iussit maiores et nobiles ei occurrere et iuuenes inconsulte de turri emisit ut fratri obuius exiret. **Q**ui preueniens reginam male eam defamauit. **C**uoniam esset requisitus a fratre quomodo ita pallidus esset. respondit. **P**essima meretricis uxor tua sicut cum multis fornicari consueuit et me etiam temptauit. et quia ei consensum non prebui. in turri usque nunc me inclusit. **Q**uod audiens imperator pene exanimis factus est. et ad terram ex dolore corruit. **I**n crastino ad eum imperatrix cum multo comitatu uenit que cum illum amplecti uellet sicut consueuerat. ab eo percussa grauiter in terram corruit. **Q**uam etiam imperator ad insulam quandam et ad decollandum misit. ubi tamen ante quam interficerent. opprimere eam uoluerunt serui. sed ipsa dei et beate uirginis inuocauit auxilium. **Q**uidam autem princeps cum multis transfrensus et clamorem audiens. impudicos seruos occidit. et illa requisita que esset. celauit. rogauitque ut eam in ancillam susciperet. quod et fecit. **C**uius uxor illam honestissime suscipiens

unicū eius filium ei ad custodiendū
cōmisit. sed nec ibi tēptatio dyaboli
defuit. **F**rater p̄dicti p̄ncipis nobilis
multis p̄missiōib⁹ attēptauit eam:
sed illa oīno negauit. **P**̄ nocte q̄dā
ad lectū eius venēs r̄puerum in sinu
eius positū occidēs r̄ gladium in ma
nu mulieris relinquēs recessit. **C**ūq;
sanguis pueri lectū r̄ lat⁹ eius tāge
ret exatata expauit. r̄ cū se miseraz
exclamasset: pater r̄ mater cum lumi
ne surgentes r̄ vidētes puerū occisū
et cultreū i manu mulieris: dolor eo
rum r̄ toti⁹ famule vix potuit expli
cari. **V**enit etiā h̄m̄icida fide lacri
mās r̄ ait fratri vt igni tradereē. **S**z
p̄ncipis r̄ vxor ei⁹ eam interfic̄ phi
bētes: r̄ mādauerūt nautis quatenus
in aliā terrā eam deducerent. **Q**ui in
mari nautae dixerunt. **E**lige a nobis
cōmisceri. ā in mare p̄cipitari. **Q**ue
respōdit se poti⁹ in mare velle p̄cipi
tari. sed mutata voluntate eorū in q̄
dam alia r̄upe maris eā reliquerūt.
sicq; ibi p̄māsit. **C**ui afflicte dormiētī
gloriosissima dei genitrix maria appa
ruit admirabili face dicēs. **Q**uia p̄
pter castitatē multa sustinūisti om̄is
amodo temptatio a te expelleē. r̄ in
iurie quas passa es manifestabūtur.
Collige herbā que sub capite tuo ē.
et quibuscūq; leprosis dederis bibē.
in noīe d̄m̄ sanabūtur. **E**xatata igiē
de visione r̄ letata herbaz collegit.
Naute autē q̄dā venētes ad portū eā
dixerunt. vbi inuenit leprosiū cui da
dit herbā. r̄ sanatus ē. **E**rgo ergo fa
ma ei⁹ lōge lateq; in ciuitatē vbi eā
am leprosus fact⁹ fuisset miles q̄ oc
ciderat filiū fratris sui in sinu eius.
Ad quem multis p̄ab⁹ adducta: nec
ab illo cognita a fratre ei⁹ rogatur
vt illi subueniat. **I**lla vero subueniē
p̄mittit: si de oib⁹ pctis suis corā se r̄
septē alijs p̄sonis cōfessus fuerit. **Q**ui
cōfētēs multa dixit: sed celauit pctm̄

q̄d in ea cōmiserat. **C**ui illa inq̄t. **N**i
hil p̄ficiat medicina mea abscondito
aliquo pctō. **T**ūc dixit ei frater suus.
Aperi cor tuū: r̄ quicq; in me egisti
totū tibi remitto. **I**taq; sic maifesta
uit. **Q**ū ille audiēs expauit dicēs se
de nobilissime mulieris tristari plus
amissione q̄ de filij sui p̄dione. **C**ui
illa. **E**go sū illa q̄ malū p̄ malo non
reddā: sed bonū. **I**llōq; sanato roga
tur vt manēt: sed nō ad quieuit. **N**a
nere em̄ noluit sed recessit. r̄ sanan
do leprosos romā incognita puenit.
Ibiq; plures leprosos sanauit: sed r̄
fratē impatoris lepra iuaserat. ad
quē est inducta: s̄ incognita similiē.
Et hoc pctm̄ q̄d cōmiserat in ea coraz
papa r̄ senatu romano fecit cōfiteri.
Quo audito impator r̄ oēs q̄ aderāt
fletu ceperūt. **E**t illo sanato: ait mu
lier. **E**go sū illa. q̄ leticia tūc romam
impleuit nō est facile dicē. r̄ voluit
populus roman⁹ iam in d̄nam r̄ in i
mpatoris vxorē reape. **S**z illa pape
dixit. **V**oui deo r̄ b̄tē v̄gini castitatē
in momali veste in tribulationibus
meis. r̄ eq̄rat aīa mea de manu tua
si times vel diligis h̄iēm pl⁹ q̄ deū.
veste facta vela me. **T**ūc ille mox eā
benedixit r̄ inouit eā veste momali
rogem⁹.

Ali⁹ sermo de eodem **Ser. lx.**
Que est ista q̄ p̄grediē q̄si au
rore c̄surgēs pulchra vt lūa
electa vt sol. **Cāti. vi.** **S**alo
mon in spū p̄uidēs ortū b̄tē v̄ginis
marie: r̄ eā cōmendare volens: pul
chriorib⁹ creaturis celi eam cōparu
it. s. aurore. lune. r̄ soli. **I**n die ei⁹ ni
hil pulchrius sole. in nocte nihil pul
chrius luna. in cōfinio diei r̄ noctis
nihil pulchrius aurore. **Ver.** **O** b̄tā
virgo maria. si te solem dixerimus:
splēdidior es. si rosam: floridior es:
si cynamomū r̄ balsamū: omnes spe
cies aromaticas excellis. qz p̄uilegiū

omnium gratiarum obtinuisti. **Aug⁹**
Quid dicam de te virgo maria. **Vi-**
nos est laus mea: quod dignitas tua me
 ret. **Si** celum te vocem: altior es. si for
 mam dei te appellem: digna existis.
Si ergo dominam angelorum te vocem
 super omnia probatis esse. **Comparat**
 maria primo aurore quod sicut aurore est
 media inter diem et noctem. sic ma
 ria est mediatrix inter deum et homi
 nem. **Per** diem significatur deus. **per**
 noctem autem peccatores significan
 tur. **Per.** Secutum accessum habes
 o homo ad deum. **Habes** filium ante
 patrem. et matrem ante filium. **Fili**
 us ostendit patri lat⁹ et vulnera. **Ma**
 ter ostendit filio pectus et vbera. **Ne**
 vlla potest esse repulsio: ubi tot cari
 tatis concurrunt iudicia. **Item** sicut au
 rore est finis noctis et initium diei.
Sic maria est finis nostre damnatio
 nis et initium nostre salutis. **Per.** **Si**
 aut aurore valde rutilans progressa
 es in mundum o maria: quoniam veri
 solis splendorem tante sanctitatis iu
 bare preuenisti: ut vere diei salutis
 propiciationis diem quam fecit dominus
 a tua claritate dignum iniciari fuit.
Secundo maria potest comparari lune.
Sicut enim luna recipit lumē a sole
 et transmittit ad terras. sic maria re
 cipit a deo gratiam et transmittit in mundo.
Unde dixit ei angelus in conceptione
Inuenisti enim gratiam apud dominum.
Eccē concipies in utero et paries filium
 et vocabis nomē et c. **Eandem** gratiam
 quam recepit a deo transmittit mundo
 quando filium suum edidit huic mundo.
Unde ait angel⁹ nato domino ad pasto
 res. **Annūcio** vobis gaudium magnū
 quod erit omni populo. quod natus est
 vobis hodie saluator mundi. **Tercio**
 maria potest comparari soli propter mul
 tas proprietates eius. **Sol** enim est or
 dinat⁹ in cursu. sublimis in situ. pul
 cher in aspectu. parat⁹ in apparētia.

magnus in substantia. **Hec** omnia in
 uenim⁹ in maria. **Ipsa** enim ordina
 ta fuit in cursu. i. in conversatione bo
 ne vite. **Per.** **Volue** et reuolue totā
 seriem sacre scripture. si quid durū
 si quid asperum. si quid indecens in
 ueneris in maria: deinceps ut suspe
 ctam eam habeas. et ad ipsam accē
 dere vereris. q. d. **Rihil** inuenies
 de ea scriptum nisi quod honestū bo
 num et decens est. **Judith.** viij. Non
 enim erat qui de ea malum loquerē
 tur. **Eppham⁹**. **Mos** suus erat mū
 dus. i. modice loquere. expedit elo
 quentia. sine audacia bene salutans.
 salutabat et honorabat omnes homi
 nem et mirabantur omnes suam elo
 quentiam et scientiam. pannos appri
 coloris portabat. et amabat ea que
 erant templi. purgabat altare et tē
 pluz custodiebat. alijs puellis ad ad
 propria redentibus: ipsa in orationi
 bus: lectionibus: ieiunio. et labore
 manuum perseuerabat. et sacerdotib⁹
 ministrabat. **Et** quod ordinatam vitam
 habuit: ideo merito soli comparat⁹
 qui ordinate in circulo suo currit et
 distinte signa sua pertransit. **Sic** be
 ata virgo sicut **Iheronimum** post ascē
 sionem filij sui omnia loca dominice
 conversationis ordinate pertransiuit
 et circūiit et facta eius sic ad memo
 riam reduxit. **Sunt** enim duodecim
 signa in quib⁹ sol cursum suum com
 plet. que etiam iste sol. i. maria pam
 bulabat. **Primum** signum in quo sol
 cursum suum habet est aquarius. i.
 vir quidam qui habet in manib⁹ si
 is vnam cum aqua. **Sic** enim solet
 depingi in libris laycorū. **Per** quod sig
 nificat ille locus siue cenaculū in quo
 dominus aquam in pelui sudit et lauit pe
 des discipulorū. **Hunc** locū maria se
 pe visitauit et reduxit ad memoriam
 maximā filij sui humilitatē. q. cū esset
 dominus omnium: fieri voluit seru⁹ seruoꝝ

Quādo ergo maria ad hūc locum vēnit tūc sol erat in aquario. i. in pmo signo. **S**ecūduz signū est: duo pisces per quos significat locus ille in deserto vbi de quinq; panib; et duob; piscibus satiauit domin; quinq; milia hominū. et ali; locus vbi de septez panib; et paucis pisciculis satiauit quatuor milia hominū. **H**ec loca maiora sepe visitaui et reduxit ad memoriā maximā filij sui misericordiam quā ibi ostendit: quādo dixit. **M**isereor super terram: quia iam triuo sustinet me nec habet quod manducet. et si dimisero eos ieiunos deficiet in via. **M**arc. viij. **C**um maria ad ista loca venit tūc sol erat in piscib;. **T**ercū signū est aries seu ouis. per qd significat locus ille siue ortus in quo dominus est captus et ligat;. **I**sa. liij. **S**icut ouis ad occasionem ductus est. **Q**uem locum maria sepe visitaui et reduxit ad memoriā maximā filij sui patientiam. qui dum male tractaretur non aperuit os suū et c. **Q**uādo ergo maria ad hūc locum venit tūc sol erat in tercio signo scz arietis. **Q**uartum signum est thaur;. per qd significatur loc; ille in bethleem in quo domin; iacebat in presepio coraz boue et asino. **H**unc locum sepe visitaui beata vgo maria. et reduxit ad memoriā maximā filij sui paupertatem. quia nō erat ei locus in diuersorio: sed reclinauit eum in presepio. **Q**uādo maria ad hūc locum venit tūc sol erat in qarto signo scz in thaur;. **Q**uintum signum est gemini. id est duo adulescentes. per qd significat locus ille in quo domin; transfiguratus est. scz mons thabor. in quo apparuerūt ei duo colloquētes. s. moyses. et helyas. et domin; ibidem cū tanta claritate transfiguratus est: qd petrus et iacob; ferre nō poterant: s. in terram cadebāt. **H**ūc locum sepe

visitaui maria et tūc cepit cogitare et imaginari de celestib;. et ad talez claritatem aspirare dicens cum psal. **D**eu mihi: quia incolatus meus prolongatus est. **S**extum signum est cancer qui solet latere in caueis terre. per quod significat sepulchri domin; in quo latuit trib; diebus et tribus noctib;. **E**t sicut cancer deorsum graditur. sic dominus deorsum ad inferna descendit et suos inde liberauit. **H**ūc locum sepulchri maria sepe visitaui reducens ad memoriā filij sui sepulturam et humani generis redemptionem. **S**eptimum signum est leo. per quod significat vallis iofaphat. ad quam domin; venturus est ad iudicium tanq; leo rugiens districtissime iudicatur; omnes gentes. **A**mos. iij. **Q**uasi leo rugiet. quis non timebit eum. **H**unc locum virgo maria sepe visitaui reducens ad memoriā filij sui aduentum ad iudicium. dāns nobis exemplum. vt diem iudicij sepe in memoriā habeam;. **I**hero. **S**i ue comedas siue bibam siue aliquid aliud faciam semper videt mihi illa tuba insonare aurib; meis. surgite mortui venite ad iudicium. **O**ctauū signum est virgo. per qd significat locus iste nazareth. vbi pura virgo angelo annūciantē filium suū concepit et virgo permāsit. **H**ūc locū maria sepe visitaui reducens ad memoriā illam letissimā annūciantē quando sibi nūciantum fuit qd mater omnipotentis dei esse debuit. **N**onum signum est libra per qd significat locus ille in quo domin; est crucifix;. vbi dominus in cruce tanq; in libra fuit suspensus. et vbi domin; liberauit peccata nostra cōtra suam misericordiam. ponēdo peccata nostra in vno latere et suam misericordiam in alio latere: sed sua misericordia maior fuit qd omnia peccata nostra.

Istam libram optauit Job. vi. di-
 uina; pctā mea apprehenderent in
 statera. i. in libra. Hunc locum sepe
 uisitauit maria reducēs ad memori-
 am amarissimam filij sui passionē &
 hominis redemptionē. quam diu de-
 siderauerat. Decimū signum est scor-
 pio. & est quidā vermiculus qui ore
 suo blandit & cauda sua pūgit & oc-
 cidit: qz venenū in cauda sua habet.
 per qd significat loc⁹ ille in quo dñs
 tradit⁹ fuit a iuda. q̄ ore suo eū salu-
 tabat & osculabat. veneno tñ tradi-
 tionis eum occidit qñ dixit. **Quēcum-**
q̄ osculatus fuero. ipse ē tenete eū. Et
 ibi memorata ē filij sui traditionem.
Undecimū signum ē sagittarius. p
 qd significat illa loca in quib⁹ dñs
 predicauit vbi p predicationē tanq̄
 per sagittā vulnerauit corda pctōz
 et ad pñam puocauit. **Hec omnia**
loca uisitauit maria reducēs ad me-
moriam: illa dulcissima vba & docu-
mēta q̄ filius suus docuerat. vñ Lu.
11. Maria autem cōseruabat omnia
verba hec oferēs ea i corde suo. Duo
 decimū signum ē capricorn⁹ qui solz
 ad montes & ad ardua scandere. per
 qd significat loc⁹ ille i quo dñs ascē-
 dit. s. mons oliueti. super quem ascē-
 dit cū maria & discipulis suis ipsos
 benedicēs & valedicens corā eis ce-
 lū ascēdit. **Hūc igiē locum uisitauit**
maria reducens ad memoriā filij sui
recessum & suam mellifluā pñtiam. q̄
perfuncta erat. & turbabat & flebat
qz ea carere debebat. Quādo igitur
maria ad hūc locū venit: tūc sol erat
in duodecimo signo. s. in capricorno.
Omnia ergo loca ista s̄m iohānem
perambulabat post ascensionem dñi
q̄dū potuit: qz in fine vite tā debil-
facta fuit sicut idē dicit. qz loca con-
sueta uisitare nō potuit. Et qz ipsa
ita ordinatū cursū habuit. ideo meri-
to soli comparat.

In exaltatione sancte crucis.

Sermo. lxi.

Humiliaui lignum sublime &
 exaltaui lignū humile. **Eze.**
xviii. Duo ligna pponit nob
ppheta. vnum sublime & aliud humi-
le. Sublime est humiliatum & humi-
le exaltatum. Lignum sublime est fi-
lius dei ihesus xps. de quo dicit Ge. 11.
Lignum vite fuit in medio paradisi
.i. filius dei fuit in sinu patris sibi co-
equalis & sublimitate similis. hoc li-
gnū plātauit pater celestis quādo
filium suū incarnari instituit. & pau-
peri homini similem fecit. Adeo paup
fuit qz non habuit domū p̄riam in
qua nascere: nec locum i quo pone-
retur: nec vestem in qua volueret.
sed in diuersorio nasci. in presepio
poni. vilibus p̄mīs inuoluitur. De
sublimitate hui⁹ ligni dicit sponsa:
Canti. 11. Sicut malus .i. pom⁹ inter
ligna siluarum. sic dilectus me⁹ inē
filios. Glosa. Sicut malus visu: odo-
re: gustu: antecedit & precellit omnia
ligna siluarū. Sic xps excellit oēs fili-
os dei. i. sanctos. Primo precellit in
visu. Quia in eum angeli desiderant
respicere. Et adeo pulcher est aspe-
ctus eius sicut dicit Fulgentius. qz si
anima esset in inferno & eum videre
posset. nullam penam sentiret. Quā
faciem cū sineon in templo vidisset
ampli⁹ viuere nō curauit. S; dixit.
Hūc dimittis seruū tuū dñe s̄m v̄bū
tuū in pace & c. Istā faciē desiderabāt
multi patres antiqui. Psal. Ostende
nobis faciē tuā & saluū erim⁹. Item
moyses. Dñe si inueni gr̄am in ocul-
tuis. ostende mihi faciē tuā. vt dicit
Ezo. 11. Item Iher. xv. Dñe valde
amabilis est facies tua & plena gra-
tiarum. Facies ista pulcherrima ita
maculata fuit in passione sputis iu-
deorum & paganorum qz tāq̄ lepro-
sa videbat. vt dicitur Mathei. xvi.

Expuerūt i faciem eius ⁊ relauerūt
 et palmas in faciem eius miserūt ⁊
 dixerūt. Prophetisa nobis x̄p̄e quis
 est qui te percussit. **Vnde** Isa. l. Fac
 em meam nō auerti ab increpātib⁹
 et expuētib⁹ in me. **Ver.** Facies illa
 pulcherrima in quā desiderāt angeli
 prospicere ex multis percussioibus
 et sputis deformissima fuit ita vt le
 proso similis videbat̄. **Isay.** liij. Nos
 reputauimus eum leprosum. ⁊ vidi
 mus eum non habentem speciem ne
 q̄ decorem. **Aspectus** in eo nō erat.
 et quasi absconditus vultus eius.
Glosa. Abscondit⁹ erat sputis iudeo
 rum. ⁊ sanguine suo de spinea coro
 na fluente simul mixto. **Omnia** ista
 propter nos sustinuit. **Vnde** ammo
 net nos **Psal.** dicens. **Respice** in fa
 ciem x̄pi tui. **Ver.** O homo respice i
 faciem x̄pi tui. vide eum dorso flagel
 latum. latere sauciatum. capite rep
 bus punitum. manib⁹ ⁊ pedib⁹ per
 fossum clauis. **Sic** p̄t̄ quomodo lig
 num istud pulcherrimū inter cetera
 ligna siluarum excellentissimum est
 maculatum. **Ver.** O nouissimum ⁊
 altissimum. o humile ⁊ sublime. o ob
 probrium hominū ⁊ gloria angeloz
 nemo illo sublimior. nemo illo humili
 or. sicut illa est excellentissima ⁊ sin
 gularis. sic humilitas eius nō est cō
 parabilis. **Secūm** lignum humile qd̄
 est exaltatum est lignum sancte cru
 cis. **Istud** quondā fuit humilimū ⁊
 despectissimum. q̄ patibulum latro
 num ⁊ maledictum dicebat̄. **Vnde** di
 cebant iudei de christo illud **Sap.** ij.
Orate turpissima condemnem⁹ eum
 scz morte crucis. **Hoc** lignum humi
 le ⁊ despectum domin⁹ tripliat̄ ex
 altauit s̄m̄ tria festa sancte crucis.
Primum est festum dedicationis qd̄
 fuit in paraseeue. **Tunc** enim domi
 nus consecrauit lignum istud precio
 so sanguine suo. **In** hoc festo exalta

uit dominus lignū istud tripliat̄ ho
 norando. **Primo** in hoc q̄ ipsum per
 sonaliter ad locum passionis portare
 voluit. **Io.** xix. Exiit baiulans sibi
 crucem. **Tunc** impletū est illud **Isa.**
 ix. Factus est principatus eius super
 humerū eius. **Ecce** honor crucis. q̄
 vocat eā principatū. **Secundo** hono
 rauit lignum sancte crucis. q̄ in eo
 mori voluit. **Non** enim elegit mollē
 lectum non bissum nec purpurā sup
 quā m̄rere. sed humile lignū ⁊ de
 spectū vt cantat ecclesia. **Super** oīa
 ligna siluarū tu sola fuisti excellior.
 in q̄ vita mūdi p̄pendit. in q̄ x̄p̄s tri
 umphauit ⁊ mors mortez superauit.
Tercio honorauit x̄p̄us lignū scē cru
 cis q̄ per ipsā hominē ab eterna mor
 te liberauit. ⁊ pro peccatis satisfecit
 in ipso que nos cōmisim⁹ in ligno. **i.**
De. ij. Qui peccata nostra portauit
 super lignū. **Et** q̄ lignū istud de⁹ sic
 honorauit q̄ hominē in isto ligno re
 demit. ideo merito oīs homo ipsum
 lignū honorare debet. ⁊ sic p̄t̄ p̄mū
 festū sancte crucis. **Secundo** exalta
 uit ipsum lignū in festo inuentiois
 quando per terremotum. ⁊ per odo
 ris fragrantiam. ⁊ miracula ipsum
 manifestauit. **Require** in festo inue
 niois eius. **Tercio** exaltauit domi
 nus lignum sancte crucis in festo ex
 altationis eius quod hodie peragit̄.
De quo legitur sic. **Colozas** p̄sarū
 cum omnia regna sibi subiugasset.
 venit iherosolimā ⁊ tulit inde partes
 crucis ⁊ quam helena ibidez relique
 rat. ⁊ fecit turrim de auro ⁊ argēto
 et gemmis. ⁊ in ea imagines solis
 et lune ⁊ stellarum collocauit. **Et** i
 summo ibant equi trahentes. ⁊ qua
 si tonitruum simularent. ⁊ per ocul
 tum iter aquam adduci fecit. ⁊ aquā
 desuper infundebat. vt quasi de⁹ plu
 ere videretur ⁊ in illa turri sedebat
 quasi deus pater. ⁊ collocauit lignū

*In hoc festo exaltauit lignum
 sancte crucis in festo
 inuentiois eius*

sancte crucis ad dexteram quasi filiū
et gallum a sinistris loco spūs sci. et
tradēs filio suo regnum. et ipse tanq̄
deus ibidem sedit. **V**eraclius autem
imperator contra filium eius cū ma
gno exercitu iuxta dannubium flui
um dimicatur⁹ aduenit. **T**andē utrius
q̄ principib⁹ placuit. vt ipsi soli sup
pontem dimicarent. et qui victor exi
steret sibi utriusq̄ exercit⁹ regnum
vsurparet siue imperium. **D**ecretuz
etiam exire vt qui principem suū ad
iuuare presumeret. crucib⁹ excisis
et brachijs ab eo continuo in fluuiū
mergeret. **V**eraclius autem inuoca
to auxilio sancte crucis viat. et sic to
tus exercit⁹ **C**osore baptisma susce
pit. **C**ūq̄ heraclius ad cosoram remis
set dixit. **Q**uia lignum sancte crucis
modicum honorasti. si baptisma susce
peris regnum obtinebis. **C**ūq̄ ille
non acquiesceret: ipsum protin⁹ de
collauit. filio autem suo baptisato re
gnum restituit. et destructa turri as
sumpsit lignum sancte crucis. et ihe
rosolimam portauit. **C**ūq̄ de monte
oliueti descendēs portam: quam dñs
passur⁹ intrauerat. in equo regio et
ornamētis imperialib⁹ ingredi vellet
repente lapides porte descenderūt. et
seuicūm quasi paries clauserunt.
Super quo cunctis stupentib⁹. ange
lus domini signum crucis in manib⁹
tenēs supra portam apparuit dicēs.
Cum rex celorum per hāc portam ad
passionem intraret. nō cultu regioe
sed asello humili ingredēs. humilita
tis exemplum suis cultorib⁹ reliquit
Et hīs dictis angel⁹ abcessit. **T**unc
imperator: lacrimis fuis seipsum di
solaauit. et vestimētisq̄ ad camisi
am exiit. crucemq̄ domini accipiēs
ad portam humiliter baiulauit. **M**ox
q̄ duricia lapidum celeste sensit ipe
tium: statimq̄ porta subrigēs liberz
instantib⁹ patefecit ingressum. **O**der

q̄ suauissim⁹ omnes qui aderant te
fecit. **R**ex autem deuotissimus in lau
dem sancte crucis prorumpens ait.
O crux splendidior cunctis astris.
mundo celebris. omnibus multum
amabilis. sanctior vniuersis. que so
la fuisti digna portare precium mū
di. **D**ulce lignum: dulces clauos: dul
cia ferens pondera. salua presentem
ceteruam in tuis laudibus cōgrega
tam. et tuo vexillo signatam. **S**tatim
q̄ crux in suo loco restituitur. et an
tiqua miracula renouantur: mortu⁹
quidam vite restituitur: duodecim
caeca illuminantur: quatuor paralitici
curantur: decem leprosi mundantur
demones effugantur. et varijs lang
uoribus plucimi liberantur. **E**xem
plum. **A**pud constantinopolim iude
us ecclesiaz sancte sophie ingressus
quandam imaginem crucifixi ibidem
conspexit. **Q**ui se ibi solum confide
rans gladio suo ipsum in gutture p
cussit statimq̄ inde exiit sanguis et
iudei faciem et caput aspersit. **Q**ui
territus imaginem ad puteum prece
pitauit et aufugit. **Q**uidam autem
christian⁹ eidem obuiauit sibiq̄ dix
it. **V**nde remis iudee: aliquem homi
nem occidisti. **E**t ille. **F**alsum ē. **C**ui
rursus homo ille dixit. **V**ere vere ho
micidium perpetrasti. et ideo sangui
ne aspersus es. **A**t iudeus ait. **V**ere
magnus est deus christianorum et fi
des vestra firma et vera. **R**equāq̄ em̄
occidi hominem sed imaginem chri
sti percussi. et cōtinuo de gutture ei⁹
sanguis emanauit. **Q**uxit autem iu
deus illum hominem ad puteum. et
sanctam imaginem extraxerunt. et
iudeus baptisatur plaga autem vt
fertur adhuc hodie in gutture eius
cernitur. **R**ogemus igitur dominuz
nostrum ihesum christum. et c.

De eodem. Ser. lxx.

Ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad meipsum **Joh. xij.** Hoc factum est in passione xpi. ubi xps exaltatus fuit in cruce et optum in eo fuit omnia ad se traxit. i. ad hominem propter quem omnia facta sunt. i. omnium hominum genera. Sciendum autem quod dominus trahit homines multis modis. Primo per gratiam inspirationis. **Jo. vi.** Nemo potest venire ad me nisi pater meus traxit eum. **Aug.** Ille venit ad dominum quae gratia dei praeuenit. Sic traxit dominus mariam magdalenam dando ei gratiam: ut ad sui cognitionem veniret et compuncta veniam postulareret. **Greg.** Quid miramur fratres mariam venientem an xpm suscipientem. Nam ipse per misericordiam traxit eam intus. qui eam per mansuetudinem suscepit foris. Sic etiam dominus traxit petrum quando eum ter negauerat. quia respexit eum oculis misericordiae et gratiae suae et tunc compunctus flere cepit. Et quare non traxit sic iudam. **Aug.** Magne gratiae commendatio. nemo venit nisi tractus. Quem trahat: et quem non trahat. quare istum trahit. et quare illum non trahat nolite le iudicare si non vis errare. Sed posset aliquis dicere. nemo venit nisi tractus. et quomodo possum venire nisi gratia xpi traxerit me. Audi quid dicit **Aug.** Si non traheris: orare traheris. Ora ergo dominum cum sponsa dicens **Cantico. i.** Trahe me post te. quasi diceret. O domine trahe me gratiam et misericordiam tuam inspira do. mihi veram contritionem meorum delictorum et perfectam cognitionem meorum peccatorum tribuendo. Secundo trahit per flagella tribulationis. **Osae. xi.** In fuculis adam traham te et in vinculis caritatis. Funi-

culi adam sunt tribulationes sunt afflictiones. fames. sitis. labor. dolor. frigus. estus. infirmitas. et huiusmodi. isti dicuntur fuculi adam. quia per ista flagellatus fuit adam propter peccata sua et tractus ad penitentiam. Dicuntur etiam vincula caritatis. quia talia immittit dominus suis ex caritate. **Apoca. iij.** Ego quos amo arguo et castigo. **Ad hebreos. xij.** Quem deus diligit. castigat. flagellat autem omnem filium quem recipit. **Aug.** Si exceptus es a passione flagellorum. exceptus eris a numero filiorum. Hoc modo traxit dominus beatum paulum quem cum percussisset: respondit. Domine quid me vis facere. Exemplum de filio proigo. qui redire noluit ad patrem: sed orta fame necessitate compulsus venit. **Lu. xv.** Sic factum est de ioab. qui noluit venire ad absalonem donec mitteret seruos suos et succederet eius segetes. **1. Reg. xij.** Sic adhuc multi sunt qui non curant ire ad deum nisi tribulationes et infirmitates cogant eos. **Psal.** Multiplicatae sunt infirmitates eorum. postea accelerauerunt. Item aliud exemplum. **Oiles** quidam egrotus rogauit quemdam sanctum virum ut oraret pro eo ut sanus fieret. Et quesitum vir sanctus utrum deuotior esset in infirmitate. vel in sanitate. Respondit. In infirmitate te frequentius deum inuoco quam in sanitate. tunc enim sepe obliuiscor eius. Respondit vir sanctus. Orabo deum ut seruet te in illo statu. in quo melior es et cetera. Ille in infirmitate manens penitentiam egit. et vitam in bono firmavit. Tertio trahit nos dominus per dona caritatis. **1. Thimo. xxi.** Caritate perpetua dilexi te ideo attraxi te. Deus dilexit nos perpetua caritate. et hoc ostendit per plura et diuersa dona: quae contulit nobis **Ecclesi. xij.** Dedit deus homini omnem potestatem quae sunt

super terrā. Unde de⁹ creaturas con-
dicit: vt habet vñ homini bñfacēt.
Hugo. O homo respice vniuersū mū-
dū & cōsidera si aliqđ ē qđ tibi nō ser-
uiat. Omnis natura oīs creatura ad
hūc finē cursū suū dirigit: vt utilita-
ti tue defuiat. hęc cælū. hęc terra. hęc
mare. hic aer. & oia q̄ in eis sunt. scz
sol. luna. stelle. & planete. oia tibi fa-
mulant. Vide q̄tum te amauit: q̄ tā-
tum tibi dedit. Hęc dona dilectōis
merito debēt nos trahē ad deū. **Quē-**
to trahit nos dñs p bñficia passiōis
Ioh. xij. Ego si exaltat⁹ fuero de ter-
ra. s. in cruce. oia trahā ad me. i. oēs
hōiem: qz p omni hōie sustinuit pas-
siōnē. & oēs parat⁹ est recipere ad se
trahē qui volūt. siue sit paup. siue di-
ues. siue sanus. siue infirm⁹. siue iu-
deus. siue pagan⁹. Ideo nō in ciuita-
te s. in cōmuni campo crucifigi volū-
it. vt oib⁹ cōmunis esset tāq̄ flos cā-
pi: q̄ ab oib⁹ cōmunē haberi p̄t. Vñ
dicit **Ecci. xxij.** Trāsire ad me oēs
qui concupiscitis me. Et d̄t oēs. & nul-
lum exapit. Certe istud bñficiū passi-
ōis merito nos trahē debet ad deū
Her. O q̄ gratuita dilectio. & inaudi-
ta caritas rex gl̄e p respectissimo v-
miculo crucifigi voluit. Quis audiuit
vnq̄ talia. & q̄s vidit simile: vix em̄
quis p iusto moriē. Ipse autē p inui-
stis & inimicis mortu⁹ est. **Aug⁹.** Vi-
de hō qua dilectione dilexit te de⁹ vt
eius vestigia imitatis. Pro te paup⁹
fact⁹ est in mūdo: vt te ditaret i ce-
lō. p te capt⁹ est: vt te de captiuita-
te liberaret dyaboli. p te ligat⁹ est.
vt te de flagellis eterne ire eriperet
pro te iudicat⁹ est: vt te a iudicio et-
ne dānatiois eriperet. p te coronat⁹
est: vt te coronaret in cæl. p te vul-
nerat⁹ est medic⁹: vt saneres egro-
tā. p te crucifix⁹ ē. tuas concupiscētiā
p hęc delēdo. p te mortu⁹ ē. vt te a
mortuis suscitaret. Rogem⁹.

De sancto Matthæo apostolo.

Sermo. lxxij.

Surgens secut⁹ est eū. **Mat.**
ix. Notandum q̄ beat⁹ ma-
thæus secut⁹ est dominum. q̄
tuor modis. quib⁹ & nos eum sequi
debem⁹. scz. celeriter. cōuenienter.
letanter. & perseueranter. **Primo** se-
cut⁹ est eum celeriter. quod patet in
hoc. qz statim surrexit & secut⁹ est eū
Ecci. v. Ne tardes cōuerti ad domi-
num. & ne differas de die in diē. De-
bem⁹ autem accelerare ppter tria.
Primo ppter mortis accelerationē.
Ecci. xij. Memor esto qz mors non
tardat. **Bern.** Certum est qz morie-
ris sed incertum. quādo. vel vbi. Et
vbiq̄qz mors te expectat tu quoqz si
sapiens fueris vbiqz eam expectabis
Secundo ppter iamtois expectatio-
nem. **Luce. xij.** Contendite intrare
ne scz cum fatuis virgimib⁹ excluda-
mini. Qui enim venerit quādo osti-
um clausum fuerit. illi dicet sicut fa-
tuus virgimib⁹ **Mat. xxv.** Amē amē
dico vobis. nescio vs. **Tercio** acce-
lerare debem⁹ ppter amicabilem dei
vocationem. Quia dicit **Mat. xxi.**
Venite ad me omnes qui laboratis
et onerati estis. & ego reficiam vs
Ecci. xxij. Venite ad me omnes q̄
concupiscitis me. Certe si rex clama-
ret qz omnes qui ad eum venire vel-
lent de auro quātumcūqz haberent
vel lent daret. omnes festinarent. Sed
rex celestis pmittit seipsum ad se ve-
nientib⁹ daturum. idēo merito acce-
lerare debem⁹. **Secundo** secutus est
eum beat⁹ matthæus cōuenienter. qz
relictis omnibus reb⁹ temporalib⁹
secut⁹ est pauperem christum. **Secus-**
tus est enim pauper. qz sciebat qz tē-
poralia sunt onera impudentia ad se-
quendum christū. Unde dicebat pe-
trus **Mat. xix.** Ecce nos reli. om. &
secuti sum⁹. **Exemplū** de adolescēte
gg i

qui noluit bonis temporalibus resistere
 Regre in conuersione sci pauli. Ter
 tio secutus est eum letiter. quod patet in hoc
 quod fecit ei conuiuium magnum in domo
 sua. Ita et nos letiter et libeter sequi
 debemus dominum non coacti: quia coa
 cta seruicia non placet deo. Psal. Ser
 uite domino in leticia et exultatione
 et cetera. Quarto secutus est eum perseverans
 usque ad finem uite sue. Mat. x. et
 xxiii. Qui perseverauerit usque in finem
 hic saluus erit. Remigi. Non inchoat
 ibi: sed perseverantibus premium at
 tribuit. Judas secutus fuit cum matheo
 sed non perseverauit ideo saluus factus
 non est. Beatus autem matheus perseue
 rauit usque ad mortis perpersionem. Na
 de uita et morte eius legitur sic. Cum in
 ethiopia predicaret in ciuitate Naba
 ber inuenit ibi duos magos. scilicet Za
 roes. et Arphaxat. qui homines ma
 gica arte deludebant: ut quoscumque uel
 lent membrorum sanitate priuare uide
 bant: et faciebant se pro deo adorari.
 Matheus autem apostolus predictam
 ciuitatem ingressus: apud eunuchum
 candidas regine quem philippus bap
 tificauerat hospitans. ita magorum male
 ficia detegebat: quod quicquid illi hominibus
 in perniciem faciebant: hoc ipse uertit in
 salutem. Eunuchus autem sanctum ma
 theum interrogante quomodo tot lin
 guas loqueretur et intelligeret. exposcit
 ei matheus. quomodo spiritu sancto descen
 dente omnium linguarum scientiam re
 cepissent. ut sicut illi qui per superbiam
 turrim usque in celum edificare uolebant
 pre confusione linguarum ab edificio ces
 sauerunt. sic et apostoli per omnem lingua
 rum scientiam turrim non de lapidibus
 sed de uirtutibus conuenerunt: per quas
 omnes qui crediderint in celum ascen
 dunt. Tunc uenit quidam dicens: magos cum
 duobus draconibus aduenisse. qui ignem
 sulphureum ex ore et naribus euomentes
 sanctos homines occidebant. Apostolus

autem signo crucis se munies ad eos
 securus exiit. Quem mox ut draco
 nes uiderunt. ante pedes eius protinus
 dormierunt. et dixit magis. Vbi est
 ars uestra. Exortate eos si potestis et
 nisi ego pro uobis dominum orassem:
 ipsi uos iam occidissent. Et precepit
 draconibus in nomine domini ut ab
 irent. et neminem lederent. Post hoc
 cepit apostolus de gloria paradisi
 predicare. Et subito regis egypti fili
 us eufraten mortuus nuncatur. Quem
 cum magi suscitare non possent: dix
 erunt regi. quod in deorum consortium
 captus esset. et ideo simulachrum et
 templum ei construere deberet. Et
 aduocatus apostolus: statim oratio
 ne sua eum suscitauit. propter quod
 rex misit per uniuersas prouincias su
 as dicens. Venite et uideate deum in
 effigie hominis latentem. Et uenerunt
 cum coronis et auro uolentes ei sacri
 ficare. Et respondit matheus. Ego
 non sum deus: sed seruus domini no
 stri Iesu christi. Obtulerunt ergo
 ei aurum et argentum de quibus ma
 gnam ecclesiam fabricauit: in qua tri
 ginta tribus annis sedit. et totam ethi
 opiam conuertit. Rex uero egyptus
 cum uxore sua et tota familia bap
 tificatus est. et egyptiam filiam regis
 sacro uelamine induit et consecrauit
 et plusquam ducentis uirginibus prese
 cit. Mortuo illo rege hyrtacus sibi
 successit. Qui concupiscens egyptiam
 promisit apostolo dimidium reg
 num. ut faceret eam in coniugium
 sibi consentire. Qui apostolus ait quod
 dominica ad ecclesiam iret. et presen
 te egyptia cum ceteris uirginibus
 quod bona sint iusta coniugia audiret.
 Gauius ergo ad ecclesiam uenit.
 Tunc cepit apostolus de coniugio p
 dicare. et ipsum multum comenda
 bat. et hoc regi optime placebat: quod
 egyptiam uellet persuadere coniugium.

Deinde impator filētio sermonem re-
pexit dicens. Cum bonū sit matrimo-
niū si saluo federe teneat. bñ sentitis
astantes q̄ si regis sponsam aliquis
seruorum vsurpare presumeret: non
solum regis offensam sed mortem īsi-
mul mereretur. non q̄ vxorem dux-
isse probatur: sed q̄ sponsam domi-
ni sui accipiens. eius matrimonium
violasse cōuinatur. Ita et tu rex. sci-
ens epygemiam eterni regis sponsā
affectam. quomodo poteris sponsā
potētoris te tollere. et tuo matrimo-
nio copulare. Quo audito rex p̄ ira
insaniens recessit. **Beatus** autem ma-
theus virginem in domino cōforta-
uit. Post missarum autem solemniam
rex spiculatorum misit: qui iuxta al-
tare apostolum stantem misso a ter-
go gladio interfecit. **Rex** vero cum
nec per matronas ad eam directas.
neq̄ per magos potuit epygemiam
aliquatin⁹ immutare: totam domū
eius igne copioso vallauit: vt ipsam
cum ceteris virginib⁹ concremaret.
Apostolus autem eis apparens oēm
ignem de domo eius excussit. qui etū
pens palacium regis inuasit. Et solo
rege cum filio vix euadēte cuncta cō-
sumpsit. statimq̄ fili⁹ eius arreptus
a demomo patris crimina confitens
ad sepulchrum apostoli properauit.
Pater vero turpissim⁹ leprosus effe-
ctus cū curari non posset proprio gla-
dio se interfecit. populus autem fra-
trem epygemie ab apostolo baptisa-
tum regem cōstituit. qui per annos
lxx. regnauit: et filium suū sibi substi-
tuens xpianū cultum magnificē am-
pliavit. et totam ethyopie prouincā
ecclesis xp̄i repleuit. **Zaro** es autem
ad arphaxat ab ea die qua apostol⁹
regis filium suscitauit i p̄fidem cō-
fugerūt. Sed symon et iudas ibidem
eos vicerūt. **Rogem⁹**.

De sancto Mauricio et socijs suis.
Sermo lxxij.

Beati qui persecutionez patiū-
tur p̄pter iusticiam. qm̄ ip̄o-
rum est regnū celozū. **Mat.**
quinto. In verbis istis facit domin⁹
duo. Primo hortatur nos ad sustinē-
dum tribulationes. ibi. **Beati** qui p̄
secutionem patiūtur. **Secundo** p̄mit-
tit sustinentium retributionem. ibi.
Quoniam ipsorū est regnum celozū.
Circa primum nota q̄ persecutiones
sustinere debem⁹ p̄pter multa. p̄mo
quia p̄ hoc a pena futura liberamur.
Gregorius. **Idcirco** domin⁹ quibus-
dam hic parat vt in eternum fereat
ideo hic fecit vt in eternum parcat.
Aug⁹. **Hic** vte hic secavt in eternū
parcas. **Exemplum** de diuīte et laza-
ro. **Luce. xvi.** **Secundo** per hoc pecca-
torem excecatur ad sui cognitionez
perducit **Gregori⁹.** **Oculos** quos cul-
pa claudit pena aperit. **De** istis duo-
bus **Requie** dominica septima post
trinitatis in sermone **Obsecro** vos.
Tercio per tribulationem. et persecu-
tionem homo acquirit regnum celo-
rum. **Vnde** in verbo p̄posito. **Beati**
qui persecutionez patiūtur et c. **Act.**
xiii. **Per** multas tribulationes opor-
tet nos intrare in regnum celozum.
Hoc modo **beatus** **Mauricius** et **socij**
eius in regnum celozum intrauerūt
Vnde de eis sic legitur. **Dyoclecian⁹**
et **maximian⁹** volentes fidem p̄mit-
tere. extirpare. miserūt nūcios ad omnes
prouincias vt ydolis immolarēt: xp̄i
am autem remiserunt nūcios sine ho-
nore. **Tunc** irati imperatores miserūt
litteras vt oēs apti armis bellicis ro-
mam venirent. **Tunc** thebei congre-
gati legionem miserūt ad imperato-
rem. vt in bellis iustis imperatores
iuuarent. contra christianos autem
nequaq̄ pugnarent. **Mauricius** au-
tem erat dux eorum. **Tunc** romam

venisset. **D**yocteanus assumpta legione cum multis alijs contra gallias processit. Cum autem montes alpium transiret. precepit imperator ut omnes ydololatrias immolaret. **T**hebei hoc audientes octo miliaribus ab exercitu recesserunt. **T**unc imperator misit eis nuncios: ut omnes immolarent: aut omnes decollarent. **T**unc omnes: unus ante alium festinauit ad mortem. **E**t surgens mauricius ait. **C**ongratulor vobis quod omnes pro fide mori parati estis. **S**i ergo vobis placet tale responsum remanentem. **M**ilites sumus imperatoris tui: et ad defensionem rei publice arma suscepimus: sed fide christi nullatenus deseremus. **Q**uo audito imperator iussit mauricium decollari. **Q**uo facto exuperius significet vexillum arripies. et stans in medio ipsorum dixit. **G**loriosus dux noster mauricius de nostrorum comitum gloria est locutus: nec exuperius significet noster: ideo hec arma arripuit: ut talibus resistam. **P**roiciat dextere vestre arma carnalia. et armemur virtutibus. **E**t talia si placet: remittam cesari. **M**ilites imperatoris sumus tui. serui autem christi. **T**ibi debemus militiam. illi autem innocentiam. **A** te laboris stipendium: ab ipso vite suscepimus exordium. omnia pro eo tormenta suscipere parati sumus. et ab eis fide nunciamus discedemus. **T**unc impius cesar iussit suum exercitum scilicet totam legionem arcibus darivita ut non unus euadere possit. **V**allatur ergo milites christi a militibus diaboli. et nephadis manibus trucidantur: pedibus equorum concalcantur. et christi precioso martires consecrantur. **P**ei tantum nutu plures euaserunt qui alibi fide christi dilatauerunt. **C**um autem predam diuiderent et inuicem epularentur. senem quendam. **V**ictorem nomine ex casu transiitum ad conuiuandum inuenerunt. **I**lle autem requere cepit quomodo in tot occasos epulari possent. audiuit a quodam quod pro fide christi occisi essent. **T**unc ille vehementer

ter suspirans ait. **O** utinam cum illis occisus fuisset. **C**um autem percipissent quod christianus esset. mox eum occiderunt. **P**assim sunt autem circa annos domini. **C**C. lxxx.

V De sancto Michael. Ser. lxxv.

Omnis sunt ad ministratorum spiritus in ministerium missi propter eos qui capiunt hereditatem salutis. **A**d hebr. i. **I**n verbis prophetis tangit apostolus ministerium angelorum quod nobis exhibetur: ut sic ad eorum laudem prouocemur. **S**cedum autem quod angelus ministrat nobis multis modis. **P**rimo: quia ab inimicis nos custodiunt et defendunt. **S**cilicet a demonibus quod tantum nobis nocere non possunt quantum vellet si permitterentur. **V**nde **P**salmus. **A**ngelis suis mandauit de te: ut custodire te in omnibus tuis. **S**er. **Q**uia pius et bonus es domine. qui non es contentus nostrorum fragilitate murorum: sed ipsis hominum custodis angelorum custodia superponis. **H**anc custodia angelorum bene indigemus: quia multi sunt inimici nostri qui odiose insidiantur nobis in omni loco. **D**ominus. **R**espice inimicos meos: quoniam multiplicati sunt. et odio iniquo oderunt me. **E**t si aut aliquibus sanctis monstratum est. **F**requenter volat circa nos sicut innumerabiles musce. **E**t sicut radius solis innumereatissimis pulueribus plenus est: sic aer malignis spiritibus. **S**er. **S**i homini a nobis se elogaret. imperium malignorum spirituum nullius sustinere posset. **I**hero. **N**on enim posset tuta esse ovis caro. nisi custodia angelorum munitur. **I**stud figuratum est thobie. viij. ubi dicitur quod angelus ligauit demonem in deserto ne quid thobie noceret. **Q**uia enim religatio nihil aliud est nisi peccatis eius refrenatio. **E**t quia angeli nos ab inimicis nostris custodiunt. ideo merito nos eos honorare debemus. **S**cedo quia angeli in peccato nos impediunt: ne homo tantum peccet quantum desiderat

Hoc figuratum est **Numeri. xxij.** ubi dicitur quod cum balaam iret: ut male diceret populo israelitico. stetit angelus contra eum euaginato gladio dicens **Ego veni ut aduersarer tibi Nam peruersa est via tua mihiq; contraria Et sic impediuit illud peccatum quod conceperat et non expleuit. Si autem peccator a deo indurat? fuerit quod peccare non desistit. angeli dolent et se dolere ostendunt. non quod doloris sint capaces: sed ut miseris ostendant quantum pro peccatis dolere debeant. et quanta bona pro peccatis perdidissent. Unde legitur quod cum iohannes euangelista quando a morte suscitatus. dixit ille quibusdam qui manifeste beato iohanni consentire nolebant. Ego vidi o miseri angelos vestros flentes: et demones gaudentes. Et vere multum nobis compatiuntur quando peccamus. Unde dicit **Isa. xxxij.** Angeli pacis amare flebant. et tamen dolent de peccatis nostris quod si possent flere: vix flerent. Et sic similiter quando peccator conuertitur letant. **Luc. xv.** Dico vobis. gaudium est angelis dei super vno peccatore penitentiam agente. Tercio angeli ad bene operandum nos exortant. Istud figuratum est. in **Re. xix.** de helia qui eum dormiret sub iumpro exortauit eum angelus dicens Surge comede. grandis enim tibi restat via. Qui surgens reperit ad caput suum submeritium panem et vas aque. Et cum comedisset et bibisset ambulabat in fortitudine tibi illius usque ad montem dei oreb. Helias interpretatur procumbens et significat peccatores qui ad terram est inclinatius et non ad celestia. Oreb interpretatur mensa et significat conuiuium quod est in monte celesti ubi beati de mensa delicias sempiternis perfruuntur. Peccator autem volens ad eum proficisci. debet surgere a delectationibus**

huius mundi in quibus dormiunt: quando eum angelus exortauit. Hoc quando talis cognitio mentem pulsatur. O me miserum in peccatis multis et magnis. multis annis iacui quod erit auxiliium anime mee. **Ve mihi quid respondeto summo iudici: nescio utrum hodie vel cras moriar.** Quando talis cogitatio vel similis mentem hominis pulsatur hoc est exortatio angeli. Tunc statim homo debet surgere et comedere submeritium panem per quem significatur penitentia pro peccatis facienda. Si autem durus est iste panis confortat nos angelus dicens. **Surge comede et confortare: grandis enim tibi restat via si viriliter perambulaueris ad montem dei. i. ad regnum dei transmeabis. Bernar. Curram? non passibus corporis: sed affectibus. suspirijs et desiderijs: quia non solum angeli. sed angelorum dominus. et omnis celestis curia nos expectat Sic patet quomodo angeli nos custodiunt ab hostibus nostris. scilicet demonibus et retrahunt nos a peccatis Exortant nos in bonis operibus exercendis. et hoc faciunt ut salui fiamus. si insuper peccare non desistimus: apud summum iudicem nos excusant. Bern. Angelo tuo reuerentiam exhibe: nec audeas illo presente. quod me presente non auderis. Exemplum in monacho. Requie in festo sanctorum **Philippi et Jacobi** in sermone. Strabunt iusti in magna. Nota quod nouem sunt ordines angelorum. primus vocatur seraphim et interpretatur ardens Quia angeli de illo choro in diuino amore magis incallescunt. De hoc ordine erunt viri contemplatiui qui diuino amore sunt dediti ut viri claustrales Quicquid ordini opposit? est ordo demonum inordinatus. imo ut verius loquar exordos qui huic officio sunt deputati: ut homines arceant ab amore dei et proximi et uiuant ab amore mundi**

Iste cōuent⁹ ficto vocabolo pōt dici post seraphim. De isto cōuentu erūt illi q̄ pponūt amorē mūdi p̄ amore dei. p̄cedit autē scdm̄ chor⁹: q̄ post dilectionē dignior ⁊ fructuosior ē scia. **S**ecūdu locū obtinet ille ordo q̄ post seraphim pleniorē sciētā de diuinis habet q̄ dicit̄ cherubin. **E**t angeli de hoc ordine sūt deputati ad hoc officū vt hoies moneāt ad diuinorū intelli gētā. **I**sti autē sūt qui sacrā paginā studēt. ⁊ intuitu dei i hoc ordine erūt. **I**lle autē suēt⁹ demonū qui hoies ar cet a scia dei: cherubin est opposit⁹. vñ anticherubin dicit̄ p̄t. **D**e hoc suēt⁹ tu erūt mali: quo poti⁹ studēt in pru dentia seculi q̄ in scia dei. **S**ūt at̄ alij spūs: q̄ cū discernēdi habeāt sciām inter bonū ⁊ malū: hñ sortiti sūt spe ciale officū vt hoies ad discernēdū et iudicandū inter bonū ⁊ malū inui tent. **D**ñ tercū cōstituūt ordinē qui thronū dicunt̄. nō solū autē q̄ iudicēt: sed a ministerio iudicandi thronū di cunt̄. **I**sti ordini de⁹ iudicia sua reue lat q̄ exercetur⁹ erit in celo ⁊ i terra. **P**er eū ecā hoies ad iudicia sua inui tat: vt iuste iudicēt. ⁊ a libra iudicij nō declinēt. **D**e hoc ordine erūt illi q̄ iuste sententiā ferunt: nec a tramite iusticie recedūt. **H**uic ordi opposit⁹ est ille ordo demonū qui ad hoc depu tati sūt vt hoies seducāt: ⁊ a libra iu sticie declinare faciūt. **D**e eorū ordine erūt plati ⁊ p̄ncipes q̄ nō obseruāt or dinē iusticie. **N**ota q̄ nō ideo cheru bin ⁊ seraphim preponunt̄ thronis q̄ dignior sūt: sed q̄ fructuosior sūt: q̄ ea cōsequūtur fructū beatitudis. et ideo p̄mo loco seraphim ponit̄. **E**t q̄ ex sciētia emanat iudiciū: ideo post cherubin q̄ dicit̄ plenitudo scie ponit̄ tur thronū. **S**unt ⁊ alij spūs superio rib⁹ spiritibus obediētes. ⁊ inferiori bus imperātes: qui sicut habēt i mu nere vt inferiorib⁹ ordinib⁹ imperēt

ita habēt in ministerio vt hoines moneāt vt suis superiorib⁹ obediāt. **D**ñ quartum ordinem cōstituūt. qui dicitur dominatio: quia etiam in infe riorib⁹ ordinibus dominatur. ⁊ quo modo diuinis sit obediēdum ab eis docemur. **D**e hoc erūt illi qui suis p̄ latis regulariter obediunt. ⁊ suis in feriorib⁹ rationabiliter imperāt. **H**uic ordini opposit⁹ ē ille ordo demonū qui hoines ad inobediēdū inuitāt. **D**e isto collegio erunt illi hoines q̄ suis superiorib⁹ ex cōtumacia sūt in obediētes. ⁊ suis inferiorib⁹ irratio nabiliter imperātes. **S**ūt at̄ alij angeli qui post dominationē inferiorib⁹ im perant ⁊ dominatur. ⁊ huic ministe rio sūt deputati: vt hoines inuitēt ad vsum p̄ncipandi. eosq̄ vsum ⁊ formam p̄ncipandi docent. ⁊ ex hoc dicitur p̄ncipat⁹. **D**e hoc ordine erūt illi hoines qui iuste subditos suos regūt. **H**uic ordini opposit⁹ est q̄dā ordo demonum: qui hominib⁹ sugge rūt: vt nō regimen sed tyrānidē i suos subditos exerceāt. **D**e eorū con sortio erūt illi qui poti⁹ subditis suis p̄esse q̄ p̄desse volunt. **S**ūt ⁊ alij angeli qui habent potestatem ⁊ in munere sortiti sūt: vt demones ter reāt ne tantā maliciā exerceāt in ho mines quantā exercere vellent. ⁊ ne temptēt hoies vltra q̄ ferre possent. habēt ecā in ministerio: vt doceant hoies resistere temptationib⁹ demo nū. **E**t hñ dicitur potestates. **D**e hoc ordine erūt illi qui bonos contra ma los defendūt. ⁊ p̄uis suggestiomb⁹ resistūt. ⁊ alios ad resistēdū instruūt. **H**uic ordini opposit⁹ est quidā cōuent⁹ demonū: qui istis inquantū p̄nt resistūt. **D**e eorū cōuentu erūt illi hoies qui mala hoib⁹ suggerūt. **S**ūt et alij q̄ hñt in munere vt eorū miste rio fiāt miracula. ⁊ eis mediantibus fiant virtutes ab hoib⁹. **D**ñ adesse

creduntur in altari cum panis mutatur
in corpus xpi. **U**n constituitur ordinem
qui dicitur virtutes. Illi erunt de hoc or
dine quibus specialiter datum est fa
cere miracula et mirabilia. **U**nque ordi
ni oppositum est quoddam collegium
demonum: quorum ministerio homines il
luduntur. **U**nque eorum conventu erunt illi
qui eorum praesagis et diuinationibus
intendunt. **S**unt et alii angeli qui hoc
acceperunt in munere quod eis maiora ce
lestia archana reuelantur: quae circa ho
mines sunt exhibenda. **E**t huius ministerio
acceperunt: ut ea hominibus nuntiarent.
Et huius constituitur ordinem qui dicitur
archangeli. **U**nque quorum ordine erunt il
li qui bona intentione altiora homini
bus de deo predicant. **U**nque ordini est
contrarius ille ordo demonum qui homi
nibus abominabilem heresim persua
dent. **U**nque eorum conventu erunt illi he
retici qui abominabilia documenta
de deo fingunt. **S**unt et alii angeli qui
hoc acceperunt in munere quod eis a do
mino minora reuelantur: et hoc eadem
hominibus nuntiant: et ad exercenda of
ficia circa statum hominum mittuntur.
Unque constituitur ordinem qui dicitur an
geli. **E**t huius creduntur esse deputati ho
minibus ad custodiam. **U**nque de hoc ordine
erunt illi qui bene subditos suos con
seruant. **U**nque ordini oppositus est ille
conuentus demonum qui nimis abho
minabilia et secularia de deo homini
bus suggerunt. **U**nque de hoc conventu erunt
illi minores heretici qui per maiores
deapiunt.

De eodem. Sermo. lxvi.

Angeli eorum semper vident
faciem patris mei qui in cel
est. **M**atth. xvij. **I**n verbis
istis duplex vis angelorum describi
tur. **P**rimo vis administratiua quae mi
nistrat vobis ex caritate. **S**ecundo vis
contemplatiua quae fruimur diuina cla
ritate. **P**rimum tangit ibi. **A**ngeli eo

rum. **I**deo enim dicuntur angeli nostri.
quod nobis ministrant. **S**ecundum ibi. **S**e
per vident faciem patris mei qui in
celis est. **E**t hoc patet quod ubicumque sunt an
geli: semper vident faciem dei. **A**lioquin
si in terra essent et non possent videre
faciem dei. cum pena ministrarent no
bis. nunc autem ministrant cum mag
no gaudio: quod nostram salutem pecu
rant. et visione dei non priuantur. **N**ota
quod angeli sunt nobis valde necessarii.
et hoc propter quinque. **P**rimo quod nos
sumus debiles: ipsi autem fortes. ideo nos
custodiunt ne a dyabolo vincamur.
Secundo: quod nos sumus insipientes: ipsi
autem sapientes. ideo nos docent ne nos
deapiamus. **T**ercio: quod nos sumus ma
li: ipsi boni: ideo pro nobis orant: ut ex
audiamur. **Q**uarto: quod nos sumus tur
bati: ipsi leti. ideo de tribulatione nos
eripiunt ut consolentur. **Q**uinto: quod nos
a deo elogati sumus: ipsi vero propinquamur.
ideo nos ad celum ducunt. ut deo eterna
liter proficiamus. **P**rimo dico quod nos
sumus debiles: ipsi vero fortes. ideo
nos custodiunt ne a dyabolo vincamur.
Audi quod debilis factus est homo per
peccatum in persona generis humani: ut dicit
Trenon. **I**nfirmata est virtus mea. de
dit me dominus in manu de qua non potero
surgere. **A**n te peccatum homo erat fortis: quod
dyabolo si voluisset sine omni difficul
tate resistere potuisset. **P**ost peccatum
vero a deo debilitatus est: quod cum ma
gna difficultate vix resistere potest. ideo
indiget magno adiutorio. propter quod
deus deputauit homini fortes angelos
ut ipsum custodiant. **P**salmus. **B**enedicite
domino omnes angeli eius. potentes
virtute. **A**udi de fortitudine angelo
rum scriptum est sic. **I**sa. xxxvij. **Q**ui
assyrii vallarent iherusalem. egressus
angelus dei percussit de assyriis centum
octoginta quinque milia. **E**rgo o homo noli
time si fragilis es ad resistendum dy
abolo: fortes habes angelos adiutores

illos honorā: hōs inuoca: vt te adiu-
uēt: te custodiāt: sicut p̄ceptū ē eis.
Psal. Angelis suis mādauit de te: vt
custodiāt te in omib⁹ vñs tuis. **Co**
sidera hic caritatē dei q̄ celestes āge-
los deputauit ad hoc vt te custodiāt
et p̄ te c̄tra diabolū pugnēt. **Apoc**
cal. xij. Factū est p̄liū magnū in c̄-
lo. i. in ecclesia. michael et angeli ei⁹
p̄liabātur cū dracone. et draco pu-
gnauit et angeli ei⁹. et nō valuerūt
neq; inuētus ē loc⁹ eorū ampli⁹ in c̄-
lo. **Glo.** Non valuerūt remouē auri-
lia angelorū. i. nō potuerūt ecclesiaz
dei deſcere in pctm̄. Cogita o hō quā-
tum te de⁹ diligat: qui angelos i ad-
iutorium tibi deſtinat. **Et** quī vn⁹
ſit deputat⁹ qui te custodiāt: oēs tñ
cōcorditer te adiuuāt. ſiue deū p̄ te
orādo. ſiue demones a te fugādo. **Et**
ideo honora āgelos et noli deſperare
Si em̄ multi ſūt demones qui te ipu-
gnāt: plures ſunt angeli qui te adiu-
uāt. **Sicut** p̄figuratū est. **ij. Re. vi.**
vbi legit⁹ q̄ cū rex ſyrie cum magno
exercitu arāde diſſet dothaim: mini-
ſter heliſei videns hoc: timens dixit.
Deu domine q̄d faciem⁹. **At** ille r̄-
dit. **Noli** timere. plures em̄ nobiſcū
ſūt: q̄ cum illis. **Et** ecce mōs plen⁹
equorū et curruū igneorū i arātu hē-
liſei. **Rex** ſyrie ſignificat diabolū qui
eſt rex ſup oēs filios ſupbie. **Syrie** i-
terp̄tā ſublimitas. **Rex** iſte ſupbus
cum exercitu. ſ. demonū arādat do-
thaim. i. mūdum: in quo ē defect⁹ ml-
torū bonorū. **Dothaim** interp̄tā ſuffi-
ciēs defectio. **Heliſeus** q̄ interp̄tatur
ſaluator dei ſignificat xp̄m cui⁹ mini-
ſter ē quilibet xp̄ian⁹: qui nō debet
timere exercitū demonū: q̄ mons. i.
eccleſia p̄ns: plen⁹ eſt equorū et cur-
ruū igneorū. i. angelorū adiuuātū hō-
mines. **Et** oparanē angeli equis: q̄
fortes ſūt. et igneis currib⁹: q̄ veloci-
ter mouent ad adiuuādum hōmies.

Secūdo dico q̄ nos ſum⁹ inſipientes.
ipſi autē ſapientes. et ideo docēt nos
ne deſciamur. **Audi** quid p̄pheta da-
uid dicit de inſipientia hominis. **Womo**
cū in honore eſſet: nō intellexit. cō-
parat⁹ eſt iumētis inſipientib⁹ et ſim-
lis fact⁹ eſt illis. **Bene** oparat⁹ homo
iumētis inſipientib⁹: q̄ ad inſtar iu-
mentorū delectabilia q̄rit. p̄ntib⁹ in-
heret. de futuris nō cogitat. **Inter** ho-
num et malū non diiudicat. et ideo de
facili poſſet deſcipi. ſi de⁹ ſapientes an-
gelos q̄ eum docerāt nō deſtināſſet ſibi
De quorū ſapia dicit **Eccl. i.** Prior omni
creato eſt ſapia. i. angelica natura.
Et **Glo.** q̄ nō p̄oitate t̄porū ipſorū
p̄cedit: ſed dignitate oēm creatu-
ram p̄cedit. **In** angelis magna ē ſa-
piētia. ideo nos docēt ne deſciamur
Vnde cū de periculis mūdi. ſ. occulta
impuḡtione diaboli. et de apta p̄ſecu-
tione anti xp̄i multa ſcripta eſſent in
apocalipſi: ne hys hōies deſcipiant: di-
ctum ē in fine. **Ego** ih̄ſus miſi āgelū
meū teſtificare vobis hec in eccleſia
ad hoc: ne ſuple deſcipiamini. **Tota** i-
tentio demonū verſat̄ circa hoc vt de-
cipiāt hōies. **Here. xliij.** Perſequa-
mur eum ſi quo modo deſcipiāt. et p̄-
ualeam⁹ aduerſus eum et cōſeq̄mur
vltionem ex eo. **Si** vis eorū aſtutias
euadere: honora angelos: vt doceāt
te: qualiter valeas eis reſiſtere: deo
ſeruire. et peccata vitare. et in bono
p̄ſeſeāre. **Tercio** dico q̄ nos ſum⁹
mali: ipſi autē boni. ideo p̄ nobis orāt
vt exaudiamur. **De** malicia hominis
dicit **Apoſtol⁹** ad **Roma. ij.** Omnes
peccauerūt. et egent gratia dei. **Q̄s**
peccatum originale in vtero contra-
hūnt. et hū multa peccata mortalia
poſtmodum ſuperaddunt: p̄pter que
indigni ſūt vt exaudiantur. **Trend.**
ij. **Ros** niſi que egim⁹ et ad iracundiā
prouocauim⁹: idcirco tu inexorabil⁹
eſ. **Sancti** vero angeli boni ſūt. q̄ nū

quod peccauerunt. **Thobie. v.** dixit. **Thobias** ad uxorem suam. **Credo** quod angelus dei bonis comitetur ei. et bene disponet omnia que circa ipsum geruntur. **Et** quod ipsi boni sunt: ideo pro bonis orant. **Zach. p.** dixit angelus. **Domine** exercituum usquequo non misereberis iherusalem ac urbem iuda quibus iratus es. **Audi** homo si times quod deus non exaudiat precibus tuas. inuoca angelos ut pro te orent et exaudieris. **Ad hoc enim** angeli solent orantibus assistere: ut eorum orationes deo offerant. **Unde** angelus dixit. **Thobie. xij.** **Quia** orabas cum lacrimis et sepeliebas mortuos rego orationem tuam obtuli domino. **Tunc** angelus orationem deo offert: quam deuotionem non sciam videt. et nobiscum deum orat: ut nos exaudiat. **Multum** ergo debes honorare angelos in terris: ut pro te orent in celis. **Quarto** dico quod nos sumus tribulati. ipsi vero leti. **Ideo** nos consolantur. et a tribulatione nos eripiunt. **Multas** tribulationes sustinet homo in hoc mundo. **Ideo** dicit propheta. **Tribulationes** cordis mei multiplicatae sunt. de necessitatibus meis erue me. **Quia** homo multas tribulationes patitur ne oino desoleat. **Ideo** misericors deus angelos sibi mittit qui eum consolantur. **Unde** cum **Thobias** tristis et mestus diceret angelo. **Quale** mihi gaudium est qui in tenebris sedeo. et lumen celi non video. **Ait** angelus ad eum. **Forti** animo esto. in primo est ut a deo aueris. **Thobie. v.** **Istud** figuratum est. **Act. xij.** ubi dicitur quod cum petrus esset in carcere positus et vinculis constrictus. **Ecce** angelus domini apparuit supple. tanquam letus consolator. et lumen refulsit in habitaculo carceris. qui ipsum a vinculis et carcere liberauit. **Carcer** iste mundum significat. **Que** cathene quibus petrus vincit fuit. significantur duplices miseriae quibus in hoc mundo tribulamur. scilicet interiores in animo. que sunt timor.

tristitia. sollicitudo. et huiusmodi. et exteriores in corpore. que sunt fames. labor. morbus. mors. et huiusmodi. **Si** vis ab his tribulationibus eripi. honora angelos et eripiet te. **Dic** semiplene sunt. scilicet exhortatio per patientiam. per quam miseriae huius mundi suaviter tolleras. **Et** in morte plene. scilicet ab omni miseria liberando. ita ut nunquam amplius sustineas. **Hoc** erit quando in extremis angelus ad te veniet. et ad celestem gloriam perducet. **Tunc** vere poteris dicere. **Nunc** scio vere quod misit dominus angelum suum et liberauit me de manu herodis. id est dyaboli. et de omni expectatione plebis iudeorum. id est malorum hominum qui expectabant diem ut me tribularent. **Quinto** dico quod nos sumus a deo elongati. ipsi deo propinquius. ideo nos ad celum ducit ut deo proficiamus. **De** elongatione nostra dicit propheta. **Ecce** elongaui fugiens. et mansi in solitudine. **Tunc** homo elongauit se a domino quia pro peccatum a deo recessit. **Tunc** vero in solitudine mansit. quando ad miseriae huius mundi deiectus fuit. et sic deiectus est a celo. elongatus est a deo. et peregrinus factus est in hoc mundo. **Angeli** vero sunt coram deo. **Thobie. xij.** **Dixit** angelus. **Ego** sum raphael angelus vnus ex septem qui astamus ante dominum. **Per** septem accipe omnes. quia septenarius numerus significat vniuersitatem. propter hoc quod omne tempus per septem dies decurrit. **Isti** ergo angeli astant deo tanquam propinquius. et ideo possunt nos qui elongati sumus ab eo ad celum perducere. **Unde** officium angelorum est animas ad celum ducere. **Sicut** habetur **Luce** sextodecimo capitulo. **Factum** est ut moreretur mendicus et portaretur ab angelis in sinu Abrahæ. **Cogita** o homo si tu poteris estimare quam leticiam habebit anima quam egredietur de corpore.

et a sanctis angelis assumit. et cum
ymnis et caritas ad celum perducatur
Si ergo serueris deo et angelos eius
honoraueris: ipsi ad te in extremis
remittent et ad celum perducunt. **C**onsulo
tibi ut honores angelos: et precipue
Michaellem quem constituit dominus
principem super omnes animas suscipien-
das. sicut canit ecclesia. **A**udi pec-
catorem qui deo non seruit. nec angelos
honoras: quid euemiet tibi. **I**n extre-
mis boni angeli te deserent: mali te su-
scipiant et ad infernum perducunt. unde
da scriptum in gestis angelorum de quo
dam iuuenere qui cum infirmaret ve-
nit ad eum rex. et monuit ut confite-
retur. **R**equire dominica sexta in ser-
mone. **G**audium est angelis

De sancto Iheronimo Ser. lxvii
Dilectus deo et hominibus. **E**cce
xl. **V**erbum istud congrue
potest exponi de beato Iheronimo
quem deus dilexit in vita sua. quod be-
ne ostendit per multa signa dilectionis
Primum signum dilectionis fuit. quod eum
sicut pater dilectum filium suum corre-
xit. **A**d hebreos. xij. **Q**uem deus dili-
git castigat. flagellat enim omnem fi-
lium quem recipit. **P**rouer. xij. **Q**ui
parat virge odit filium. qui autem dili-
git eum instanter erudit. **A**ug. **S**i ex-
ceptus es a passione flagellorum: excep-
tus es a numero filiorum. **Q**uod autem
dominus correxit eum patet in eius legenda
ubi sic legitur **B**eatus iheronimus eusebii
viri nobilis filius cum adhuc esset pu-
er romam adit. et litteris grecis. he-
brayis. et latinis plene eruditus est.
et in diuinis libris studebat die ac no-
cte. **Q**uodam tempore cum libros se-
culares et gentiles studere inciperet. et
se a diuinis abstrahere. dominus eum corri-
piuit hoc modo. **C**um tamen amorem ad
libros phariseorum habet: quod littere propheta-
rum et sacrarum scripturarum sibi nihil

saperet in quinquagesima ardenti febre in-
firmari cepit. et raptus in spiritu visum
est ei ut ante tribunal iudicis traher-
etur. **I**nterrogatus autem cuius condi-
tionis esset: respondit. christianus sum.
Respondit iudex. **N**on es christianus: men-
tiris. quia libros gentilium amas. ubi
est thesaurus tuus: ibi est et cor tuum.
Tunc iudex iussit eum diuissime cedi.
At ipse clamare cepit. **M**iserere mei
domine miserere mei. **Q**ui astabant pre-
bant ut daret ei remissionem. **I**pse autem
iurare cepit et dicere. domine si unquam ha-
buero codices seculares: fac meum si-
cut vis. **I**n hoc ergo verba iuramen-
ti subito dimissus est. et subito reui-
uiscit. et inuenit se totum lacrimis per-
fusus. et plagas verberum reperit
in cute. et extunc libros gentilium deposu-
it et diuinis scripturis inherere. **S**ic
per primum signum dilectionis quod eum pa-
ter de suo errore correxit. **S**ecundum
signum dilectionis est quod ei in hac vita
tribulationes et persecutiones iniisit ut
in futura vita sibi parceret. **A**poc. iij.
Ego quos amo arguo et castigo.
Gre. **N**isi deus correctis hereditatem
dare disponeret. nequaquam erudire per
molestias curaret. **I**deo hic quibus-
dam parat ut in eternum feriat. **I**deo
autem hic ferit non parcendo ut in eternum
pareat. **A**ug. **H**ic vix hic seca ut in
eternum parcas. **E**xemplum de diuitibus
lazaro. **L**u. xvi. **I**deo ex caritate per-
misit hic dominus beatum iheronimum tribu-
lari et persecutiones pati ut sibi in ete-
rnum parceret. **U**nde de eo legitur sic. **Q**uod
iheronimus annorum. xxix. in romana ec-
clesia cardinalis ordinatus est. **Q**uor-
tuo autem papa liberio. iheronimus dignus su-
mo sacerdotio proclamatus. **S**ed dum quorundam
da clericorum lasciuia increparet. illi de
nocte ipso nesciente vestem mulieris su-
per lectum eius posuerunt. quam ipse in tene-
bris arripens iduic suam estimans et ad-
chorum processit. hoc autem ideo fecerunt ut

mulierē in lecto habuisse putare. **I**le autē eorū odium considerās abcessit et heremū intrauit. ubi ppter deum multa sustinuit. **S**acco indut⁹ erat exult⁹ a sole. tāq̄ ethiops difformis erat: humo iacebat. quotidie flebat et pot⁹ eius parcus erat. **C**ūq̄ ibi q̄ diēmū opleuisset: bethleē rediit. et iuxta p̄sepe dñi cellā faciens multos discipulos congregauit. multos libros scripsit. et .lv. ānis in labore scribendi dictādi. docēdi. vitā ducēs vsq̄ ad finē vite vgo pmāsit. **T**anta dem q̄ lassitudine fatigatus ē. vt i stratu suo iacēs: funiculo ad trabē suspēso se leuaret vt. s. officū monasterij p̄ ut poteat exhibēt. **Q**uadā vero die leo quidā claudicās monasterium i trauit. **E**t cū monachi fugerent. **H**eronim⁹ ei obuiā iuit. et leo sibi pedes lesū oñdit. et duocatis frīb⁹ dixit vt pedes eius abluerēt. **Q**d cū fecissent: i uenerūt eū diuersimode vulneratū. adhibitaq̄ cura cōualuit. et cū domitus esset cū eis habitauit. **T**ūc **H**eronim⁹ miūxit ei officū. vt asinū quez habebat qui lignū de nemore portabat custodiret. et ad pascua duceret et reduceret. **Q**uadā die dū pascēt asin⁹. leo obdormiuit. et mercatoēs trāsēutes asinū acceperūt. **C**uigilās autē leo. tristis ad monasteriū accessit. et p̄re verecūdia introire nō audebat. monachi putabāt q̄ asinū deuorasset. et nō dabāt ei abū sicut cōsueuerūt. sed dixerūt. **V**ade et reliquaz partē asini deuora. **T**unc officū asini miūxit leoni. **E**t ille ligna sibi iposita patiēter portabat. **Q**uadā die dum esset i agro vidit mercatores cū asino suo et multis camelis veniētes et asin⁹ precedebat. et oēs cameli p̄ longū funiculū copulati. eū. vt moris ē in illa regione seq̄bant. **T**ūc leo horribiliē rugiēs occurrit. et asinū suum caudā fortitē p̄cutiēs ad monasteriū

eum fugauit: sequentib⁹ omnib⁹ camelis. **C**ūq̄ leo ad claustrum venisset. cepit let⁹ discurrere. et se singlorum fratrum vestigijs p̄sternere et cauda sua alludere. **H**eronim⁹ autē mercatores benigne suscepit et remā postulantib⁹ dixit: vt sua susciperēt et aliena nō vsurparēt. **R**ogabāt ego beatū **H**eronimū: vt dimidietatem olei acceperet. quib⁹ tandē coactus assensit et accepit. **P**romiserūt etiā sibi et suis frīb⁹ singulis ānis oleū daturos et heredes eorū facturos.

¶ De sancto Luca euangelista.

Sermo lxvij.

Amis honorati sunt amici tui de⁹. **D**auīd vidēs gloriā magnam. quaz modo sancti acceperūt in celo admirās. verba ista dixit. **A**mis honorati sūt. **A**mici autē dei fuerūt apostoli et euāgeliste. de quorum numero fuit btūs **L**ucas euāgelista. q̄ omnia q̄ fecerūt ad volūtātē dei fecerūt. **S**ed videam⁹ qui sūt amici eius. **C**erte **S**alomō dicit **P**rouer. xij. **Q**ui diligit cordis mundiciā habebit amicū regē. **V**alde vtile ē h̄re amicū regem celestē. qui potest defendere homines et vitare. qz est potēs et largus. **N**ec mirum si diligit mundos ministros: cum legatur q̄ virgines ministrant ei et sequūtur eū quocunq̄ ierit. **H**omines etiam diligūt mundos ministros. **Q**ui em̄ dño suo tpali ministraret cū manu sordida. nō habēt p̄ bono. sic nec in celo dñs. **E**t qz btūs **L**ucas fuit mundus minister. de quo legiē q̄ nunq̄ vxorē habuit. sine crimine vixit vsq̄ ad mortem. ideo merito appellat eū amicū xp̄i. **I**n sacra autem scriptura legiē q̄ appellati sūt quatuor amici dei. per quos quatuor genera hominū significātur. **P**rimus fuit abrahā de q̄ legiē. **C**redidit dō abrahā. et reputatū est ei ad iusticiā et amicus dei appellat⁹ ē

Certe dictum est ei. **E**gredere de terra tua et de cognatione tua et veni in terram quam monstrauero tibi. quod ipse ad mandatum domini statim adimpleuit. **P**er abraham significat religiosi. qui egrediuntur de terra in qua nati sunt et de cognatione sua et intrant religionem. et tales sunt inimici dei. quia semper debent esse cum eo in domo sua. hos vocat amicos. **V**nde omnia mea tua sunt. quasi dicat. quia dimisistis patrem et matrem et omnia vestra. me habebitis et omnia mea. id est. regnum celorum. **I**ste abraham fuit obediens in immolatione filii sui. **S**ic religiosi sunt obediētes sicut patet. quia si mittuntur a superioribus suis mille miliaria oportet eos ire propter obediētiam quam promiserunt. **S**i igitur vis ut dominus sit amicus tuus tunc sis obediens prelati tuis et confessoribus tuis. et plebanis in bono. **A**lter amicus fuit moyses: de quo legitur quod loquens a se cum deo ut amicus cum suo amico. **P**er quem significantur doctores et predicatores sancti. tunc loquuntur cum deo quasi scripturas sacras exponunt. **D**e moyse dicitur quod eduxit populum de egipto sic ipsi ducunt populum per doctrinam de tenebris peccatorum in desertum penitentiae: ut post modum intraret in terram promissionis. id est. regnum celorum: et hoc per lucernam ubi dei. **V**nde quando homo intrat de nocte domum suam et habet lucernam: tunc videt omnia que in domo sunt. **S**ic etiam lucerna ubi dei quando intrat cor tanquam domum peccatoris: quod est tenebrosum per peccatum: vidit omnia que fecit quibus offendit suum creatorem. **T**ercius amicus fuit iohannes baptista de quo legitur quod adhuc existens iuuenis intrauit desertum: ut se etiam a peccato custodiret. **P**er hunc significantur peccatores qui intrant desertum. id est. penitentiam. **H**ec enim fuit prima predicatio iohannis baptiste. **P**enitentiam agite: appropinquabit enim vobis regnum celorum. **E**t non dicit appropinquabitis regno celorum: sed appropinquabit regnum. **Q**uia remotus est peccatoris:

quia ut dicitur si homo viveret septem millibus annorum: et septingentis. et quotiens die iret. xl. miliaria. non posset illuc venire. **S**ed quanto agit penitentiam. tunc valde prope est ei. quia in ictu oculi ibi erit si moritur peracta penitentia. **S**i ergo vis quod christus sit amicus tuus: age penitentiam pro tuis peccatis. **Q**uartus amicus fuit lazarus. **V**nde dixit christus. **L**azarus amicus noster dormit. unde iuit ad ipsum tanquam ad amicum: licet feteret. et suscitauit eum a mortuis. **P**er lazarus significat peccator. qui tunc moritur. quando o peccatum mortale committit. et fetet deo et angelis eius: plus quam aliquod cadaver. **V**nde cum quidam heremita transiret cum quodam angelo per quoddam desertum circa viam iacebat quoddam cadaver putridum et fetidum valde. **T**unc heremita fugit fetorem et obstruxit se angelo: autem processit. **P**ost hec occurrit eis iuuenis pulcherrimus. tunc angelus fugit eum. et obstruxit faciem suam ante eum. de quo heremita cepit admirari. **C**ui angelus. **I**ste iuuenis cui occurrit licet pulcher sit in corpore. tamen mortuus est in anima. et plus fetet deo et angelis quam aliquod cadaver mortuum. **I**n signum huius legitur quod ipse diligit peccatores penitentes. **L**egitur de ipso quod ipse semper erat cum peccatoribus cum ipsis manducans et bibens. **V**nde cum quodam vice argueret eum iudei: quod ipse cum peccatoribus manducaret et biberet. **R**espondit ihesus. **N**on veni vocare iustos: sed peccatores ad penitentiam. **E**t ideo quia eos dilexit: multa fuit passus pro eis. **A**d vltimum amaram sustinuit mortem. **E**t ideo si es peccator: noli desperare: quia habes fidelem amicum. scilicet. christum: qui dum te velis hic convertere ad eum in futuro tanquam amicum honorabit te. **E**t ideo dicit propheta. **R**emissis

honorati sunt et c. Et quod beatus Lucas fuit amicus christi: deo eum in presenti honorauit. et in futuro plus alijs honora- uit eum christus: quod fecit eum suum nuntium. Ipsum etiam cum alijs .lxxij. discipu- lis suis ad predicandum misit ante faci- em suam. Item honorauit eum spiritus sanctus: quod suus mundissimus thalamus fuit. Unde legitur quod obijt plenus spiritu sancto. Item honorauit eum mater dei quod fuit suus specialis capellanus cuius- da uirgo occultissima reuelauit de salu- tatione angelica. et de alijs multis p- tinentibus ad necessitatem filij ipsum edocuit. Item honorauerunt eum angeli quia ipsum tanquam amicum dei ad conui- uium celeste traxerunt. Ad quod nos p- ducat qui sine fine uiuit et regnat in secula seculorum Amen.

De. xi. milibus uirginibus Ser. lxx

Que parate erant intrauerunt cum eo ad nuptias. Math. xxv. Per nuptias istas intel- ligit regnum celorum ad quod nullus in- trare potest nisi sit paratus. Sciendum autem quod parati debemus esse ad multa. Pri- mo debemus esse parati ad seruendum deo. p. he. vii. Preparate corda ue- stra deo. et seruite illi soli. Debemus ergo parati esse ad dei seruitium p- mu- dicam cordis. Videmus enim quod rex ter- renus vel princeps non uult habere ser- uum vel ancillam immundam in seruitio suo. Multo magis rex celestis uult habere seruos mundos. Leui. xix. et xx. Sancti estote. i. mundi: sicut et ego sanctus. i. mundus sum. Psal. Ambu- lans in via immaculata hic mihi mi- nistrabit. Unde Ser. ad quandam uirginem. Ama mundiciam ob quam ama- beris a deo. Hanc mundiciam beata uir- gine uisula amauit: ut se prepararet ad ser- uendum soli deo. Unde de ea legitur sic. In britania erat quidam rex christi- anus nomine Daurus habens filiam

nomine Uisula. que adeo pulchra erat sapiens et honesta. quod fama eius per totum mundum resonabat. Rex au- tem Anglie ad huc gentilis: misit nu- tios ad patrem ut eam filio suo in con- iugem copularet. Quo audito pater- turbatur quod gentili filiam suam trade- re deberet. et si sibi eam negaret: ini- micias contra eum prouocaret. Mi- sit autem dominus in mentem uirgi- nis quod patri suo diceret quod ei consen- sum preberet. tali conditione. quod ip- se rex Anglie mitteret sibi decem uir- gines electissimas de regno suo. et cuilibet uirgini mille uirgines associa- ret. ita quod ipsamet undecima esset. et quilibet earum in comitatu suo mil- le uirgines haberet. et sic in uniuersa fierent undecim milia. et quod filium suum faceret baptisari. et tribus an- nis in fide instruere. et postea eam du- ceret. Quo audito iuuenis letus effi- citur et baptisatur. Congregatur utriusque uirgines et ad uisulam ducunt. pater uero assignauit eis uiros discre- tos et honestos qui eas custodiebant et necessaria ministrabant. Cumque tot uirgines congregate essent et fama per totum mundum uolaret. undique uiri et mulieres. clerici et layci ad tam grande miraculum concurrunt. mul- ti episcopi et prelati adueniunt. et pantulus episcopus basilienensis affuit. et sancta Gerasina regina cecilie cum quatuor filiabus et uno filio. relicto regno suo eis est coniuncta. Uisula autem omnes uirgines ad fidem con- uertit. Preparata autem copia et multitudinem nauium vento prospere flante sub unius noctis spacio ad portum gallie qui sciuela dicitur. et inde Colomiam perueniunt. et ibi apparuit uisule angelus domini dicens. quod debet ire Romam et omnes ple- no numero rediret. et ibi coronam mas- tich reciperet. Iam igitur Romam rediens

ad urbē basilēam applicuerūt. et ibi relictis nauib⁹ romam pedestres per uenerūt. Ad quarum aduentum cyriacus papa valde gauisus. cum ipse de britania natus esset: et multas cō sanguineas inter eas haberet. ipsas cum magno honore et cū toto clero suscepit. In ipsa ēgo nocte reuelatū est papę qd ipse cum uirginib⁹ palmā martirię esset acceptur⁹. Ipse autem hoc apud se celans corā cardinalib⁹ dignitatem et officium resignauit. Sed cum omnes stradicerent et maxime cardinales et fatuū iudicarent qd post fatuas mulierculas ire uellet nullaten⁹ adquireūt: et quendam uirum sanctum qui ametus dictus est loco sui in pontificē ordinauit. Et qz sedem apostolicam inuito clero reliquit. nomen suū de cathalogo pontificum deleuerunt. Duo autem principes romanorum. scz maximus et african⁹ uidentes multitudinez que eas sequebat. timētes ne nimis fides xpiana cresceret. miserūt nūcium ad iulium principem: ut ipse congregato exercitu cum ueniret colomiam: eas traudaret. Beat⁹ autem cyriac⁹ papa et uincenti⁹ cardinalis. et iacob⁹ episcop⁹ anthiocenk. et multi alij epī urbem romanam cum uirginib⁹ sūt egressi. Ethereus autem sponsus uersule manēs in britania per uisionem angelicam admonē: ut matrem suam hortaret fieri xpianā. Nam pater eius in pmo anno quo xpian⁹ fact⁹ fuerat. mortu⁹ est et ethere⁹ eidem i regno successit. Cum ergo pōictē uirgines a roma rediret Ethere⁹ a dño admonē: ut protin⁹ surgēs sponse sue occurrat ut ibi cum ea coronam martirię suscipiat. Ipse mox fecit baptisari matrem suam: et cum ipsa et sorore sua florentia. et epō clemēte uictis uirginib⁹ est adiunct⁹. Marthulus quoqz episcop⁹ grece et neptis

sua cōstantia filia regis cōstātino politam amonit. uirginib⁹ sūt adiuncti. Oēs igiē pōictē uirgines cū pōictis episcopis coloniā receūt. q̄s barbari uidentes sup eas irruerūt et oēs occiderūt. Cū autē ad beatā uersulā ceteris uirginib⁹ occasis remissent: uidēs princeps pulchritudine ei⁹ nimia: obstupuit. et cōsolans eā sup necē uirginū. et p̄misit sibi: si fidē rēnueret: uellet eā i uxore ducere. Sed cū illa p̄mit⁹ respuisset: ipse cōtempitū se uidens directa sagitta eā trāffixit. Quedā autē uirgo noie cordula: timore p̄terita in nauī nocte illa se abscondit: sed in crastinum spōte se mortū offerēs martirię coronā suscepit. Sed cū ei⁹ festū nō fieret. eo qd cū alijs passa nō esset. Ipsa post longū tempus euadā reclusa apparuit. precipiēs ut post festum undecim milium uirginū sequenti die festū eius recolat. P̄isse sūt autē anno dñi. CC. xxxvii. Exemplū Religiosus quidam cū has uirgines in deuotione multa habet. qdā die dū grauit infirmaret. uidit quandā uirginē pulcherrimā sibi apparentē. et si eā recognosceret inquirentem. Qui dū ad eius uisionē miraret. et se neqz qd ipsam agnosceret fateret. Illa ait Ego sū una uirginū erga q̄s habes tantā dilectionem et dilectionis affectum: ut inde mercedem accipias. Si amore et honore nostri undecies milies orationē dominicā dixeris. i hora mortis in protectionē et solaciū nos habebis. qua disparētē ille qd cit⁹ potuit hoc impleuit. Statimqz uocato abbate fecit se iungi. q̄ cū iungētur subito exclamauit: ut fugerēt et uementib⁹ sacris uirginib⁹ locū daret. Quē cū abbas qd hoc esset interrogaret. et ille promissionem uirginis p̄ ordinem enarrasset recedentibus amictis et paulopost recedentibus ipsum migrasse ad dñm inuenerūt. Roge.

In festo Symonis et Iude.

Sermo .lxx.

Ocasionem gladii mortui sunt. **Deb.** xi. Nota quod multiplex est gladius. Pri-
mus est gladius euangelice predica-
tionis **Eph.** vi. Sumite gladium spi-
ritus .i. verbum dei. Gladium istum
emissit dominus apostolis . prophetis . et
predicatoribus. **Isa.** xlix. Posuit os
meum dominus tanquam gladium acutum
et valde acutus est gladius iste quod
scindit peccata ab anima. **Eze.** v. Fi-
li hominis assume tibi gladium acutum
et radentem pilos .i. peccata. Per pi-
los enim peccata et criminose cogita-
tiones intelliguntur. sicut dicit glosa
super illo verbo. Omnes capilli capi-
tis vestri numerati sunt .i. omnes cogi-
tationes . et desideria intellectus vestri
Hec omnia enim abradet ab anima
vestra gladius verba dei. quod aliquan-
do peccator vadit ad ecclesiam cum
centum vel mille peccatis mortalibus
et audito verbo dei concipit contritio-
nem et ab omnibus absoluit. **Ite** adeo
acutus est gladius verbi dei quod secat
hominem a seipso .i. spiritum a carne.
Debreo. n. Sermo dei est efficacior
et penetrabilior omni gladio acutissi-
mo . et pertingens usque ad diuisionem
anime .i. animalitatis et spiritus . quod per
verbum dei diuidit animalitatem sicut
carnalitas a spiritu . ita quod homo qui fuit
carnem viuere consueuerat relicta et
abiecta carnalitate : spiritualiter viuere
incipit. **Adeo** acutus est gladius iste
quod diuidit filium a patre . et filium a
matre. **Vnde** dominus ait. **Matth.** x.
Non veni mittere pacem sed gladium
veni enim separare homines aduersus
matrem suam . quod dicitur. **Affectus** carnis
qui est inter filium et patrem . et filiam
et matrem . aliquando trahit hominem
a deo et minuit caritatem. **Illum** affe-
ctum inordinatum volo amputare per
gladium . s. per verbum dei. **Quia** aliquis

homo audito verbo dei accendit in ca-
ritate dei . adeo quod obliuiscit illius af-
fectus quem habuit ad parentes et in-
trat religionem . quod ergo dicit . non ve-
ni mittere pacem sed gladium : intel-
ligendum est de tali affectu qui homi-
nem penitus trahit a deo : vel facit . ut
ei minus seruiatur. **Vnde** dicit glosa .
Non ad hoc veni ut in homines car-
nales affectus confirmem : sed spirituali
gladio discitem . **Et** licet iste gladi-
us sit valde acutus : tamen aliqui sunt
ita indurati quod gladius iste non potest
corda eorum vulnerare. **Hebr.** v. In-
durauerunt cor suum supra petram. **Mo-
yses** percussit petram bis cum virga
et fluxerunt aque . et isti cum gladio
dei percussunt multoties . et tamen
non egreditur aqua compunctionis .
Gladium istum quidam portant super
dorsum : sicut rustici . et sunt illi qui au-
dito verbo dei statim renouant istud post-
tergum . et obliuiscuntur que audierunt.
Psal. Proiecasti post tergum tuum ser-
mones eius . **Quidam** habent hunc
gladium inuolutum . et inclusum sicut
legitur de abimelech sacerdote qui
habuit gladium golie in uolutum in
domo sua . **Qui** sunt illi qui habent ver-
bum dei in scientia . et sciunt predica-
re et nolunt et abscondunt scientiam. **Qui-**
dam autem habent gladium istum
in ore . sicut incantatores qui accipi-
unt gladium in os et ludunt cum eo
scilicet qui alius verbum dei predicant
et ipsimet non operantur. **Psal.** Gla-
dium in labiis eorum quis audiuit .
Quidam habent gladium in manu
accinctum super femur . sicut milites
ad pugnandum properantes. **Illi** sunt
predicatores qui hoc ipsum faciunt
quod alius predicant. **Cantico.** n. .
Lectulum salomonis septuaginta for-
tes vici ambiunt : omnes tenentes gla-
dios . et ad bella doctissimi unusquisque
ensem super femur suum. **Lectulum** regis

NB

salomonis est ecclesia in qua verus salomon. i. christus requiescit. Istum ambiunt septuaginta fortes viri. i. predicatorum qui septuaginta dicuntur. quia septem opera misericordie docent. septem sacramenta ministrant. et a septem peccatis mortalibus absoluunt. et septem horis canonicas deum laudant. Gladius istum viriliter et utiliter provocaverunt isti duo apostoli. scilicet Symon et Judas. Sicut patet in eorum legenda. Secundus gladius est proprie vindicationis. Istud figuratum est per gladium sancti petri volentis se vindicare. Cui dominus dixit Mat. xxvi. Mitte gladium tuum in locum suum. quod dicitur. Cesset vindicta. exhibeas patientiam. ut patientiam nos doceat et non vindictam. Omnes enim qui gladium accipiunt. gladio peribunt. i. qui gladium accipiunt et vindictam exercent propria auctoritate. peribunt gladio. scilicet de quo dicitur Apoc. xix. Ab ore eius procedet gladius ab utraque parte acutus. i. sententia ultima quando dicitur eis. Ite maledicti in ignem eternum. Iher. ix. Mittam post eos gladium donec consumantur. Qui seipsum vindicare voluit gladio occiditur. quia nulli tantum nocet sicut illi qui odium in corde ponit. Istud figuratum est per Saul qui seipso gladio interfecit. Tercius est gladius persecutionis quo mali persecuntur christifideles. Et est gladius iste de quo dicitur in verbo apposito. In occasione gladii et cetera. Gladius iste ostensus est iohanni. Apo. vi. Exiit alius equus rufus et qui sedebat super illum. est ei datum ut faceret pacem de terra. et ut homines seipsum interficerent. et datus est ei gladius magnus. Per visionem illam ostendit dominus iohanni persecutionem quam apostoli martires. et homines christiani passuri essent a malis propter christum. Gladius iste est primo datus neroni. dyacletriano. decio. et sic

de alijs. qui primo sequebantur christifideles. Inde datus est paganis et barbaris. et alijs tyrannis. qui christifideles sequebantur. Contra hunc gladium debemus ponere crucem pro scuto. passionem christi et persecuciones quas passus est. ob amorem eius cogitando. Tre non. in. Dabis eis scutum cordis laborem tuum. Gre. Omnem laborem superuacuum et onerosum reputabit. qui filium dei pro se crucifixum videbit. Gladium istum patienter sustinuerunt isti duo apostoli Symon et Judas. et in exemplo christi roborati. Unde ait dominus Ioh. xv. Si mundus vos odit. scitote quia me priorem vobis odio habuit. Et iterum si me persecuti sunt. et vos persequentur. Et si sermonem vestrum servaverint. et meum servaverint. sed hec omnia facient vobis propter nomen meum. Unde dicit propter nomen meum. Cum enim nomen christi predicaretur. iudei eos persequerentur et occiderent. sicut patet in eorum legenda. Et sic patet de tribus gladiis. Primus est verbum dei quod isti apostoli predicaverunt et contra inimicos christiane fidei viriliter dimicaverunt. sicut patet in duobus magis quos confundunt. et in multis alijs quos ad fidem christi converterunt. Secundus gladius est proprie vindicationis quem isti duo habuerunt. Quod patet in hoc cum angelus dei eis proposuisset et eligeret. aut inimicorum suorum repentinum interitum. aut proprium martirium. sicut patet in sermone. Et elegerunt potius mori quam inimicorum interitum. Tercius est gladius persecutionis quo ipsi interfecuti sunt. Rogemus igitur dominum et cetera.

De eodem Ser. lxxi.

S vos odit mundus. scitote quoniam me priorem vobis odio habuit. Ioh. xv. Item et si me persecuti sunt et vos persequuntur. Hoc ait dominus appropinquante hora passionis sue. In istis verbis

munit dñs q̄ mali semp p̄sequūtur
 bonos. hoc em̄ fuit ab inicio mūdi.
Dyaabolus em̄ odiuit & decepit hoīez
Cayn odio habuit abel. & occidit eū
 cui⁹ odij plures sūt rationes. **P**rima
 q̄ boni vitaz maloz detestant̄ & rep̄
 hendūt. **Jo. vii.** **O**e aut̄ odit mūd⁹
 q̄ testimoniu phibeo de illor q̄ opa
 eius mala sūt. **A**mos. v. **O**dio habu
 erūt corripientē. & p̄fecte loquentē
 atominati sūt. **E**gra mēs nō sustinet
 p̄dicationē. **Vñ de Achab rex isrl de
 michea. in. Re. xxii.** **E**go odi eū. q̄
 p̄phetauerat mihi mala. **A**ug⁹. **O**cu
 lis egris odiosa ē lux. **Vñ dicūt mali
 Sap. ij.** **G**rauis ē nobis etiā adviden
 dū: q̄ dissimil̄ est alijs vita nr̄a **Jo.
 in.** **Q**ui male agit odit lucez. **B**oni
 sūt lux q̄ lucent p̄ bona exēpla. **S**z hoc
 non p̄nt vidē mali: q̄ odiūt eos. **p̄.
 Re. xviii.** **F**act⁹ ē saul inimic⁹ dauid
 et nō rectis ocul̄ ispiciebat dauid cū
 ctis dieb⁹. q̄ lup⁹ & agn⁹ nō cōueni
 unt. **Ecci. xii.** **S**icut lup⁹ dicat cū ag
 no sic pctōr cū iusto. **P**ropter hāc ra
 tionem isti duo apl̄i **S**ymō & **J**udas
 odiū & p̄secutiōes sustinuerūt ab emu
 lis suis: q̄ vita illoz dissimil̄ erat il
 lis. **L**egit em̄ q̄ cū simō & iudas p̄di
 cādo duas p̄uincias arcū ambularet
 sez mesopotamiā & pontū & simō egi
 ptū. **D**einde abo in perliōe venerūt &
 ibi duas magos. **S.** zaroes & arphax
 at inuenerūt. **T**unc waradach dux
 babilonie otea iudas ad pl̄iū iturus
 a dñs suis nullū potuit h̄re responsū
Pergētes igit̄ ad fanū p̄ime ciuita
 tis responsū ē eis q̄ p̄pter ap̄los q̄ il
 luc venerūt: dñ r̄isū dare nō possent
Tūc dux eos inquiri fecit. & inuētos
 quinā essent. & vñ & q̄re remissent re
 quisit. **Q**ui responderūt. **S**erui su
 mus **I**hu xp̄i. & venim⁹ hic cā vestre
 salutis. **D**ux respōdit. **D**ū felix reuer
 sus fuero a pl̄io audiā vos. **C**ui apl̄i
Rūc magis aut̄ cōgruū est te cogno

scere illū: cui⁹ op̄e possis vincē. **Q**ui
 respōdit. **D**ñs nostris potētiores vos
 video: p̄dicite ergo mihi finem belli.
Cui apl̄i. **V**t deos tuos mēdaces eē
 cognoscas. volum⁹ vt ipsi sup̄ hoc re
 spondeāt. **T**ūc dñ respōderūt. **M**ag
 nū preliū & futurū & multū pl̄m ex
 vtraq̄ pte moritur⁹. **T**ūc apl̄i ridē
 ceperūt **D**icit eis dux. **N**e timor inua
 sit & vos rideatis. **C**ui apl̄i. **N**oli timē
 q̄ ita nō erit. **S**ed cras hora diei ter
 cia venient nūch de iuda ad te. & tue
 se potestati cū pace subiaet. **T**ūc p̄
 tifices etiā risū fecerūt & dua dixerūt
Ad hoc isti securū te reddere volūt.
 vt dum incaut⁹ fueris: ab aduersa
 r̄is occuperis **C**ui apostoli. **N**on dixi
 mus tibi expecta vñū mensem: s̄ vñū
 diē. & cras i pace victor existes **T**ūc
 fecit eos dux cū magis & pontificib⁹
 custodiri. vt veritatē p̄baret **I**n cra
 stinū venerūt nūch pacē p̄fētes. vt
 apostoli dixerūt. **T**ūc irat⁹ dux volu
 it magos cū pontificib⁹ occidere: sed
 apostoli nō permiserūt. **T**unc duxit
 eos dux ad regez dominū suū dicēs
O rexisti sunt dñ latentes in forma
 hominū **M**agi autē veniētes dixerūt
 eos malignos esse. & cōtra regnum
 subtiliter cogitare. **D**ixit eis dux. si
 audetis. cū eis cōfligite. **D**icūt & ma
 gi. **S**i vis videre potestātē nostram:
 adduc viros sapiētissimos. & nos fa
 ciem⁹ eos nō valētes loqui. **C**ūq̄ ad
 ducti essent viri sapiētissimi. magi
 p̄r artem magicam fecerūt eos mu
 tos: & postea restituerunt eis loque
 lam. **D**einde fecerūt eos aridos & im
 mobiles. & iterum restituerunt eis
 gressum. **D**einde fecerūt eos cecōs.
 et dixerūt ad regem. **E**cce nunc pa
 tet q̄ dñ sumus. **T**unc dux illos con
 fusos duxit ad apostolos. **Q**ui cum
 apostolos pannosos vidissent: eos i
 animo contempserūt. **Q**uib⁹ simon
Sep̄ euenit: vt intra scrimia aurea

et gemata. vilia habeant inclusa. et inter vilissimas et ligneas captas sunt gemarum monilia preciosa opposita. Qui cum ergo alicui rei cupit esse possessor. non magnopere gestatorum. sed ipsum quod gesta expectat. Promittite ergo vos ab ydolorum cultura desiste. et solum deum invisibile adorare. et nos signum crucis in frontibus vestris faciemus ut magos confutare poteritis. Quod cum fecissent in frontibus consignati essent: ad regem iterum coram magis viriliter resisterunt. Tunc irati magi fecerunt remire multitudinem serpentum. statimque ad iussum regis venientes apostoli pallia sua de serpentibus impleverunt. et in magos piecerunt. Et cum serpentes carne eorum comederent. et ipsi ut lupi ulularerent: rogavit rex et alii qui aderant apostolos: ut permitteret eos a serpentibus occidi. Qui responderunt. Non sumus missi occidere: sed vivificare. Et preceperunt serpentibus quod omne venenum quod infuderat illis retraherent. et ad loca sua rediret. Et maiores cruciatus senserunt magi cum serpentes venenum retraherent. quam antea cum carnes comederent. Cum ergo tribus diebus sine potu. alio ac somno doloribus nimium cruciati fuissent: apostoli ad eos venientes dixerunt. Surgite sani et habebitis liberam voluntatem: faciendi quicquid vultis. Non enim vult deus coacta fuerat. Illi autem in duricia perseverantes. contra eos commoverunt totam babiloniam. Venientes autem ad civitatem ad Zenam: ubi erat septuaginta ydolorum pontifices. hos contra apostolos contraxerunt. Cum autem per totam provinciam apostoli ambulassent: venerunt ad predictam civitatem. Pontifices autem eos ceperunt. et ad templum solis perduxerunt. Demones autem clamare ceperunt. Quid nobis et vobis apostoli dei vivi. Ecce in ingressu vestro flammis exurimur. Angeli autem domini apparuit

apostolis dicentes. Unum de duobus eligite. Aut horum pontificum repentinum interitum: aut vestrum martirium. Illi autem elegerunt magis mori quam quod illi periret morte repentina. Facto autem tamen silentio apostoli dixerunt. Ut sciat quod hec ydola demombus plena sunt ecce eis imperamus ut exeant et ydola confringant. Statimque duo ethiopes nigri et nudi de simulachris exierunt. et confractis ydolis cum maximo ululatu recesserunt. Quod videntes pontifices in apostolos irruerunt. et eos peritus occiderunt. Et statim facta sunt tonitrua et templum scissum est. et illi duo magi ictu fulminis in carbones sunt conversi. Rex autem apostolorum corpora honorifice sepeliit. et eis ecclesiam fabricavit. Sic per quomodo mali persecuntur bonos: quia vita eorum dissimilis est eis. Secunda ratio quare mali persecuntur bonos est: quia mundum fugiunt. et deo serviunt. **Thimo. in.** Qui pie et religiose volunt vivere. persecutionem patienter ergo ait dominus in verbo proposito. Si de mundo estis quod suum est. diligitis. Sed quia vos de mundo non estis sed ego vos elegi de mundo. propterea odit vos mundus. De sancto iuda qui est thadeus legitur in historia scolastica sic. Abagar rex indice christi epistola talem misit. Abagar eucharie filius salvatori beato qui apparuit in locis iherosolomitana. Salute. Auditum mihi est de te et sanctorum quas facis. quod sine meditantibus aut herbis fiant ista per te et quod verbo facis cecos videlicet claudos ambulare. mortuos reviviscere. quibus omnibus auditis de te. statui in animo meo unum esse e duobus. aut quod sis deus et descenderis de celo: ut hec facias. Aut quod filius dei sis. quod hec facis: propterea sic scribes: rogo te ut digneris fatigari usque ad me. et ab egritudine quamdiu laboravi me curare. Nam et illud cooperi quod in

dei muerunt aduersus te: veni ego ad me. qz est mihi parua ciuitas et honesta: que vtriusq; sufficet. **Domini** autem i hec verba sibi respōdit. **Pe**atus es: qz credidisti in me: cum ipse nō videris me. **Scriptum** est enim de me. qz hi qui me nō vident credent et hi qui me vidēt nō credēt. **De** eo autem q̄ scripsisti ad me vt veniam ad te: scias q̄ oportet me hec omnia adimplere ad que missus sum. et postea recepisti a quo missus sum. **Cū** autem assumpt9 fuero: aliquem d̄ discipulis meis mittaz ad te: qui curet et viuificet te. **Vidēs** autem abagarus q̄ xpm̄ presentialiter videre nō poterat: pictorē quendam ad eum misit: vt ei imaginez suam figuraret. **Qui** cum ad eum venisset pp̄t̄ nimū splēdore de ipsi9 facie p̄cedentē: in ipsum respicere clare non valebat. **Quō** videns domin9 lineum pannū a pictorē recepit. et faciei sue imponēs sumpt9 imaginem eidem impressit. et regi destinauit. **Predicta** autē epistola domini tāte v̄tutis extitit: vt in illa ciuitate nullus heretic9 vel pagan9 viuere potuit: nec tyrānus ei nocere. **Nā** si aliquādo aliqua gēs extra ciuitatē illā surrexit. infans supra portā stās epistolā illam legit. et eadem die hostes. a territi fugerūt. aut pacem fecerūt. **Hoc** quondā verum fuit. sed postmodum ciuitas illa est destructa p̄pter inhabitantium peccata. **Post** ascensionē ergo domini diuisis apostolis: missus est thade9 ad abagarū regē sicut domin9 ei pmiserat. **Qui** cum venisset ad eum et discipulū xpi se dixisset sibi pmissum. vidit Abagarus quendam m̄trem et diuinū splēndorem. et adorauit eum dicēs. Vere discipulus es xpi ihesu filij dei viui. q̄ mihi pmiserat. mittam tibi aliquem de discipulis meis qui te curet. et vitam prestat tibi. **Cui** thadeus. Si in

xpm̄ credideris. omnia cordis tui desideria obtinebis. **Cui** ille. **Credo** vere. et iudeos qui crucifixerunt eum libenter trucidarem si possem. **Cū** ergo abagar9 leprosus esset. thadeus epistolaz saluatoris xpi ihesu accepit et cum ea faciem eius fricauit. et statim sanatus est. **Cum** autem thadeus ibi populum cōuertisset: ibat in mesopotamiam. et tandem venit ad Symonem. et cum eo in persidem prope rauit. **Quid** autem ibi peregerunt. **Require** supra in sermone pre cōdēti Rogemus.

De omnib9 sanctis Ser. lxxij.
Sapientia edificauit sibi domum. et exadit columnas septem. **Prouer. ix.** Quis melius potuit scribere q̄ ille qui fuit q̄ si fili9 sapiētissim9 hominū. s. salomō **Hoc** qd̄ premissum est verbū sapiētissim9 hominis salomonis q̄ spū dei p̄ docet preuidet et demonstrat qualiter deus sanctam ecclesiam in terris esse edificatur9. **v. Sapientia. i. diuinalscientia.** **De** qua d̄ **Eccl. xxij.** Ego sapientia in altissimis habito. **Edificauit** sibi. i. beneplacito suo. domum. i. sanctam ecclesiam exadit columnas septem. **Prima** columna est xps ihesus fili9 dei viui. et eius mater v̄go **Maria.** **Secūda.** angeli et reliqui nouem ordines angelorum. et supernorum ciuium. **Tercia** patriarche et p̄phete. **Quarta** apostoli et euangeliste. **Quinta** martires. **Sexta** confessores. **Septima** virgines. **Et** de hys septem columnis edificatur ecclesia. **vñ Psal.** **Iherusalem** que edificat vt ciuitas cuius participatio eius ī ipsum **Du**ic vero cōcordat qd̄ domin9 in euangelio hodierno ait. ponens octo beatitudines: sed qz vltima habet cum prima eandēz rēmunerationem: ideo vltima cum prima pro eadem potest reputari. **Ad** vtramq; tamen dicē.
 hh ij

Quoniam ipsorum est regnum celorum. **H**ec beatitudo conuenit primo christo et matri sue sicut dictum est: quorum paupertas magna fuit quod patet ex eo quod christus dicit. **V**ulpes foueas habent. et volucres celi muros et cetera. **E**cce paupertas christi. **P**auertas beate virginis satis apparet ex eo quod se humile ancillam appellauit et quod sacrificium diuitum in purificatione non obtulit: sed pauperum. **Q**uius beatitudinis merces ostenditur. cum dicitur. **Q**uoniam ipsorum est regnum celorum. et matris sue et cui ferre potest. **R**estat ergo quod qui vult celestis regni participare fieri. eorum auxilio ad regnum celorum perueniat. **E**t hec est prima columna in sancta ecclesia. **S**ecunda est conueniens secunde columnne. cui dicitur. **B**eati mites. **H**ec conuenit celestibus spiritibus qui malis angelis apostantibus et in lite contra deum manentibus: sine lite et mitibus perseverantibus. et ideo accepti sunt mercedem que eis ascribitur. **Q**uoniam ipsi possidebant terram superuevium id est vitam eternam. quam alij abiecti in infernum perdidit. et hec est secunda columna. **T**ercia beatitudo conueniens est terge columnne que est. **B**eati qui lugent. **H**ec conuenit patriarchis et prophetis: quia lugebant quod differebat aduentum domini saluatoris. et ideo merces eorum est consolatio. **Q**uia christus venit. et inferno fracto eos redemit. ipsi consolati sunt. et hec columna domus illius tercia appellatur. de qua fecit domum a principio. scilicet sancte ecclesie. **Q**uarta beatitudo conueniens est quarte columnne que est. **B**eati qui esuriunt ad iustitiam non solum carnale cibum vel potum: sed salutem omnium quorum merces est saturitas. **Q**uia omnibus in christo credentibus ipsi saturati sunt. **I**n omnem terram exiuit sonus eorum. **H**ec est columna quarta sancte ecclesie. **Q**uinta beatitudo est conueniens quinte columnne que est. **E**t in mundo corde: quorum cor fide mundo datum

est. et aqua sanguinis perfusum factum est omnino mundum. **H**is datur pro mercede visio christi sicut legitur de beato stephano qui ait. **V**ideo celos apertos. et iherosolimam stantem a dextris virtutis dei. et hec est quinta columna sancte ecclesie. **S**exta beatitudo est conueniens sexte columnne que est. **B**eati misericordes. **E**t conuenit confessoribus qui per opera misericordie: vitam eternam meruerunt quibus dicitur est dominus. **V**enite benedicti in regnum et cetera. **I**psorum merces est quoniam ipsi misericordiam consequentur. per quam in regnum celorum vocabuntur. et hec est sexta columna. **V**ltima beatitudo conueniens est vltime columnne que est. **B**eati pacifici. **H**ec sunt virgines que pacem habuerunt in mundo non loquentes cum carne propria que eis repugnavit per luxuriam. et ideo hanc mercedem recipiunt quod filij dei vocabuntur. **H**ec est vltima columna quam a principio seculi cepit edificare: nec ad finem mundi consummabit. **I**mploremus ergo primam columnnam: que est christus et mater sua. ut regnum celorum quod ipsorum est relinquant nobis impartiri. **R**ogemus angelos. patriarchas. et prophetas. apostolos. euangelistas. martires. confessores. et virgines. ut ipsis intercedentibus in illa die domum pretere mereamur: quam sapientia edificavit. ubi dominus est domesticus ubi est requies eterna. lux perpetua. quod intercedentibus omnibus sanctis ihesus christus filius dei viui nobis prestare dignetur. **A**men.

De eodem Sermo. lxxij.

Uidens ihesus turbas ascendit in montem. **Mat. v.** **I**n euangelio hodierno nos docet dominus octo beatitudines: que debet homo habere qui ad eternam vitam vult peruenire. **I**sti sunt figurati per octo gradus quos vidit ezechiel

per quos ascēdebat in templū. **Exe.**
xl. Prima ē paupertas spūs .i. humili-
 tas qui se pauperes et viles reputāt
 quibus terrenam substantiam habeāt.
 Sic pauper fuit **Job** **Dauid**. et multi
 alij: qui licet multa bona temporalia
 haberent. minime tamen ea amaue-
 rūt: nec in eis superbieerūt: sed spiri-
 tu humiles et pauperes fuerūt. **Vel**
 paupertas spūs est voluntaria pauper-
 tas: qui propter deū volūtarie omnia
 reliquerūt. **De quibus dicit Mat. xix.** **Q**ui
 qui reliquit domū. agros. patrem vel
 matrem. sorores vel fratres. aut ux-
 orem. aut liberos propter nomen meū. cen-
 tuplū accipiet. et vitam eternā possi-
 debit. **Secūda** beatitudo ē mititas.
Beati mites: quoniam ipsi possidebūt ter-
 ram **Mites** secundum glossam sūt qui cedūt
 a malo. et viuūt in bono. malūque rā-
 corem et iram non admittūt: sed oīa
 equaliter tollerant sicut **Job**. et alij
 sancti. **Hęc** virtutem docuit ille ma-
 gnus magister dominū noster **Mat.**
xi. Discite a me quia mitis sum et humi-
 lis corde. **De qua dicit Eccl. xij.** **B**tūs
 vir qui nō est lapsus in vō oris sui.
 et nō stimulat⁹ est in tristitia. **Glo.**
Qui verbum cōtentionis nō habet i-
 ore: nec tristitiam rancoris in corde.
 hic mitis est et possidebit vitam eternā
Tercia beatitudo ē luctus pro peccatis.
De qua legitur Beati qui lugēt. quoniam ipsi cō-
 solabūtur. **Luct⁹** intelligit hic qui sit
 propter peccatā. et non propter tēporale dā-
 num: nec pro morte amicorū. **Ihero.**
Qui peccatōr ē peccatā sua defleat. et amō
 peccare caueat. **Greg.** **Qui** peccatā sua
 plāgit nec tñ deserit. pene gūiori se
 subicit. **Her.** **Luct⁹** eorū qui pseueran-
 tiā nō habēt nec merentē consolationē
Alios inquit lugētes video. sed si de cor-
 de procederēt ille lacrimę. nō tā facile
 illico soluerent i iusū. **Rūc** autē cum
 abundant⁹ oīosa et seuerilia vōba pro-
 fluāt quā prius lacrimę. hęc de hys eē

nō arbitror: quibus consolatio diuina pro-
 mittit. quādoquē post illas tā facile
 vilis consolatio admittit. **Delicata** est
 enim delectatio diuina. quā nō dabit a d-
 mittētibus aliena. **Hęc** terciā beatitu-
 dinē habuit **Petr⁹** et **maria magda-**
lena. et ideo consolationem diuinam
 meruerūt in hac vita. **Quarta** bea-
 titudo ē desiderium iusticie. de qua se-
 quitur **Beati** qui esuriūt et sitiūt iusticiā.
Iusticiā esurit qui secundum iusticiā dei ouer-
 sari desiderat. **Sitit** iusticiā qui scientiā
 eius acquirere cupit. talis saturabit lar-
 gitate remunerantis dei quoniam maiora
 erūt prima quā sanctorū desideria **Glo.**
Iusticia ē reddere unicuique quod suū ē
 deo pro et sibi metipsi. vel esuriet. si
 uel sitis iusticie ē vehemens desiderium
 iusticie et veri boni. de quibus **Ps.** **Quē**
 admodū desiderat ceruus ad fontem aquę
 riuū et c. **Et** talis sitis siue esuriet satu-
 rabit in vita eterna. **Quinta** beaitu-
 do est misericordia. de qua subdit **Beati** miseri-
 cordes quoniam ipsi misericordiā consequen-
 tur. **Remig⁹.** **Misericors** dicitur quasi mise-
 rum cor habēs: quia alterius miseria
 quasi suā reputat. et de malo alteri⁹
 quasi de suo dolet. **Opera** misericordie septē
 sunt carnalia. et septē spūalia. inter
 que vltimū est iniurias sustinere. et hoc
 dicit op⁹ misericordie. quia responsio mollis frā-
 git irā. et hoc est piū opus. **Tales**
 consequentur misericordiam a deo quādo dicet
 eis. **Venite** benedicti et c. **Sexta** be-
 atitudo est mundicia cordis. de qua dicit
Beati mundo corde: quoniam ipsi deum vi-
 debūt. **Mundi** corde sūt quos non ar-
 guit cōsciētia peccatōrū. vñ **Ihere. iij.**
Laua a malicia cor tuū. **Psal.** **Quis**
 ascendet in montem domini aut quis
 stabit in loco sancto eius. **Innocēs**
 manib⁹ et mundo corde. **Debent** autē
 mundare cor trib⁹ modis. **Primo** pro
 lacrimarū effusione. **Aug⁹.** **Penitē-**
tes quęquē sordis pro baptisimi purifica-
 tionē traxerint: oportet ut abluāt
 bh ij

cū lacrimis cōtritiōis. **Per.** Exite lacrimis exite aperiant cataracte misericordie capitis et nō erūpant gutte lacrimarū sicut flumina si forte sufficiūt abluē maculas quib⁹ irā dei meruī. **Secūdo** debemus mūdare p̄ sufficientē cōfessionē. **Vñ Per.** ad quāndā v̄ginē. **A**ma mūdiciā ob quā amaberis. **a**ma cōfessionē ob quā mūdaberis. **Itē.** **V**bi frequēs cōfessio: ibi decōr et pulchritudo. **Tercio** debem⁹ mūdare cor p̄ verbi dei auditionē. **Io. xv.** **I**am vos mundi estis p̄pter sermonē quē audistis. **S**epe em̄ cōtingit q̄ pctōr audit v̄bū deī: de quo cōcipit tantā cōtritiōnē q̄ si haberet mille pctā mortalia. dōmin⁹ ei oīa dimitteret. **Septima** b̄titudō ē pacificatio. **Vñ** sequit̄. **B**eati pacifici quā filij dei vocabūtur. **P**acificus ē qui habet pacē ad deū: ad primum. et ad seipsū. **A**d deū habet: q̄ nō resistit ei peccādo. **Job. ix.** **Q**uis resistit ei et pacē habuit. **E**t cū primo debem⁹ habere pacē. **A**d **Roma. xij.** **C**um oib⁹ si fieri p̄t pacem habētes. **Psal.** **C**ū hys q̄ oderūt pacē eram pacificus. **Itē** debem⁹ pacē habere ad nosmetipsos: qd̄ fit quā oēs mot⁹ carnis rationi subijcim⁹ et vicia q̄ ledūt cōsciā extirpam⁹. **I**stā pacē non habēt pctōres. **Isa. xlviij.** **N**ō ē pax impijs qz̄ semp̄ habēt lesam cōsciā. **Sap. xvij.** **S**emp̄r̄ presumit seua perturbataqz̄ cōsciā et c. **I**heronim⁹. **Q**uid prodest pro te alios pacificari cum in tua cōsciā iam sint bella viciorum. **Octava** beatitudo est persecutio propter iusticiā. de qua subditur. **B**eati qui persecutionem patiūtur propter iusticiā. **H**oc modo christus nos precessit. et sic oportet nos eum sequi. **Johannis. xv.** **S**i me persecuti vos fuerint. et vos persecutur. **H**oc modo omnes sancti sūt eū secuti. **I**hero. **Q**uis sanctorū sine tribulatione coronat⁹ est.

De eodem Sermo. lxxviii.
Beati q̄ persecutione patiūtur propter iusticiā: quā ipsorū ē regnū celo. **Mat. v.** **P**ota q̄ regnū celoz̄ dat̄ multis generib⁹ hominū. **P**rimi sūt p̄secutiones et tribulationes sustinētes. de quib⁹ in verbo p̄posito. **vñ Actu. xij.** **P**er multas tribulationes oportet nos intrare in regnū celoz̄. **ij.** **T**himo. **ij.** **E**cce si sustinem⁹ cōregnabim⁹. **Lu. xij.** **P**os estis q̄ p̄māstis meū in tribulationibus meis. et ego disponā vob̄ sicut disposuit mihi pater regnū: ut edatis et bibatis supra mensā meā in regno meo. **I**sto mō oēs sci regnū celoz̄ adq̄sierūt. **I**hero. **Q**uis sanctorū sine tribulatione coronat⁹ est. **S**ecūdi sūt pauperem vitam habētes. de quib⁹ in euangelio presenti. **B**eati pauperes spiritu: quoniam ipsorū est regnum celoz̄. **Per.** **N**on paupertas virt⁹ computat̄: sed amor paupertatis. **D**emiḡ beati pauperes non reb⁹ sed spiritu iudicātur. **G**losa. **P**auperes spū sūt qui nihil habēt et oīa possident. **Jaco. ij.** **R**ōne de⁹ elegit pauperes in hoc mūdo diuites in fide. et heredes regni. **Aug⁹.** **P**aupertate emittur regnum celoz̄. tātum valet quātum habes. **T**ercij sūt seipsos hūilantes. **Mat. xix.** **S**inite paruulos. i. humiles sine refutatōe venire ad me: talium est em̄ regnum celoz̄. **Mat. xvij.** **A**ccesserunt discipuli ad Ihesū dicētes. **Q**uem putas maiorem esse in regno celoz̄. **A**duocās ihesus p̄ uulū statuit eum in medio eorum et dixit eis. **N**isi cōuersi fueritis. scz̄. a vestera elatione. et efficiamini sicut p̄ uuli. i. humiles: non intrabitis in regnum celoz̄. **Per.** **H**umilitas ē via ad regnum celoz̄. **P**er humilitatē ascende ad sublimitatem. quia hec ē via. et nulla alia ab ea. et qui aliter vadit. potius cadit q̄ vadit. **Exēplū**

in lucifero. **Quarti** em̄ sūt voluntatē dei libēter facientes. **Mat. vii.** Non em̄ omnis qui dicit mihi domine domine: intrabit regnū celoz: sed q̄ facit voluntatem patris mei q̄ em̄ celis ipse intrabit regnū celoz. **Glo.** Iter regni dei ē obediētia. **Que** autem sit voluntas dei: docet **Ap̄ls. i.** **Thessalo. iij.** Volūtas dei est sanctificatio vīa et iudicia. **Mat. v.** Beati mūdo corde: qm̄ ipsi deum videbunt. **Psal.** Quis ascēdet in mōtem do. **et c.** Itā volūtas dei est misereri pximo. **Mat. ix. et xij.** Misericordiam volo et nō sacrificiū. i. misericordia magis q̄ sacrificiū aliqd sine mīa valet. **Pro. xxi.** Facere misericordiam magis placet deo q̄ sacrificium. **Qui** cūq; ergo volūtatē dei fecerit: regnū celoz possidebit. quādo dicit. **Venite benedicti.** **Esuriui et dedistis mihi māducaē.** **Quinti** sūt de pctis penitētiā agentes **Mat. iij.** Penitētiā agite: ap propinquabit enim regnum celoz. **Eze. xvij.** Si impius egerit penitentiā de peccato suo. et fecerit iudiciū et iusticiā: vita viuet. et nō moriet. **Exempluz** de latrone qui penitentiā agens dixit. **Memēto mei dñe.** **Cui** domin9. **Amen** dico tibi. **Hodie** mecum eris in paradiso. **Sexti** sūt de do cogitantes. **Sap. v.** dicit de viris iustis. **Cogitatio** eorum apud deum altissimū. ideo accipiet regnū et opade ma speaci de manu dei. **Pro. x.** Desiderium suū dabit iustis. **Ecci. xxij.** **Transite** ad me oēs qui cupiscitis me. et a gnationib9 meis implemini. **Septimi** sūt pseuerātes. **Luce. xxij.** Vos estis q̄ mālistis meū in tribulationib9 meis. et ego disponā vob̄ si cur disposuit mihi pater me9 regnū **Det.** **Sola** pseuerātia singularis: sūmi regis ē filia. **Illa** em̄ sola ē heres regni celestis **Apoca. ij.** **Esto** fidel vsq; ad mortē. et habebis coronā vite

Mat. x. **Qui** pseuerauerit vsq; in finē: hic salu9 erit: suple i regno celo rū. **Oim** scōz festiuitas q̄tuor de causis celebrat. **Primo** ppter cuiusdā tēpli dedicationem. **Romani** em̄ cum vniuerso orbi dominarent: templū quod dā maximū cōstruxerūt. et i eo ydolum suum statuerūt. et omnium prouinciarū ydola in arcuitu: respiciētia ydolu romanorū. **Si** autē aliq; prouincia bellare vellet ydolu illi9 prouincie ydolo romanorū dorsū vertebat. inuēs q; ab eius dominio recessisset. **Conati** ergo romani ad illā prouinciā copiosum exercitū destinabāt et eos subiugabāt. **Insup** singul dñs speciale templū edificabant. **Sz** qz ppter multitudinez omnia ydola specialia templa habere nō poterāt. ad maiore sue vesamie cōtentationē vnū templū ceteris mirabilius edificabāt et sublimi9 in honore oim deoz erexerunt. et **Pantheon** qd sonat totus de9 vocauerūt. **Apan** qd est totū et thcos de9 quod est tot9 deus. **Fundamentū** ergo templi specicum ponē. vt ex ipsa forma deoz eternitas cognoscereē. **Sed** qz latitudo testitudinis insustentabilis videbat. cum supra terram in edificio aliquantulum pcessissent: totū int9 terra replebāt simul: vt dicit cum terra denarios iacentes. et sic vltorius: quousq; p̄dictum templum est mirabiliter osummatum. **Tunc** data est licentia: vt q̄cunq; terrā apportaret: totā quā in ipsa terra inueniret pecuniā: sua esset. **Festine** turba properat. et ipsū tēplū euacuat. **Deniq;** **Romani** p̄mā eneam et deauratam fabricāt. et in sūmitate collocāt: in qua omnes puince mirabiliter erāt sculpte. **Ita:** vt qui tūq; versus Romā veniret: q̄ sua puincia esset: scire posset. **Hec** autē puincia p̄cedēte tempore inde cecidit. et i predicto tēplo in sūmitate remāsit.

Tempore autem cuiusdam imperato-
ris: cum Romam fidem domini rece-
pissent. Bonifacius papa quartus: cir-
ca annos domini. M. c. v. predictum
templum in honore beate marie. et om-
nium martirum consecrauit. et locum
sancte Marie ad martires appellauit.
Nunc autem a populo: sancta Maria
rotunda appellatur. Secundo est institu-
ta propter obmissorum suppletionem.
Multos enim sanctos obmissum: de
quibus nullam festiuitatem siue memo-
riam fecimus. Et quia tot sunt. et tempus
breue est quod omnes specialiter per-
agere non possumus. Ideo modo insi-
mul eos honoramus. Tercio propter ne-
gligentiarum expletionem. Licet enim
paucorum sanctorum festa peragimus.
adhuc tamen illa pauca negligenter
facimus. Quicquid ergo negleximus: et
hoc modo supplere debemus. Quarto
propter facilitatem orationum nostrarum im-
petitionem. ut sicut hodie horam omnes
sanctos vniuersaliter: sic ipsi pro nobis in-
cedant. Et istud dominus reuelauit per mira-
culum. Cum enim in hac nocte custos sancti
petri ex deuotione omnia altaria circui-
set. et orasset ante altare sancti petri
obdormiens: rapit extra se. et vidit
deum in sublimi solio sedentem. et beatam
virginem Mariam cum multitudine vir-
ginum venientem. Johannem baptista cum
patriarchis et prophetis. beatum petrum
cum apostolis discipulis: et euangeli-
stis. postea turba militum et martirum.
Deinde turbam innumerabilium sanctorum.
Tunc beatus petrus incepit canticum. et
omnes persequerentur laudantes et benedi-
centes deum. Et dixit angelus custodi. Ho-
die omnes sancti dei deum benedicunt pro
honore sibi exhibito in mundo. Peius
dixit eum ad stagnum ardentem: ubi vi-
dit homines: alios ad genua: alios ad
pectus: alios ad collum cruciari. iuxta
quos vidit utriusque sexus homines ad
mensam sedentes: pulchre vestitos. et

epulantes. et vidit alios famelicos et
nudos elemosinam petentes. Et dixit ei
Istes sunt purgatorii. Illi qui ad collum in
stagnis sunt: sunt illi qui penam sibi iunctam
ante mortem non fecerunt. Qui autem ad pectus
penam pro parte egerunt. Qui autem ad ge-
nua fere totam compleuerunt. Qui medi-
catis nullum habent nisi fidelium coes orationes.
Abundantes autem sunt ille anime quibus pro paucos
et pro suffragia subueniunt. Sic ergo pa-
ter: quod sequenti die omnium sanctorum instituat
agere memoriam omnium animarum. ut saltem gra-
tia suffragia habeant: que specialia habere
non possunt.

In festo animarum Sermo. lxxv.
Misere mei miserere mei
Salte vos amici mei. quia manus
domini tetigit me Job. xix. Ver-
ba proposita dixit beatus Job in persona
anime in purgatorio existens. et auxili-
um nostrum imploratis. Sciendum autem
quod tria genera hominum sunt que ad purga-
torium descendunt. Primi sunt que penam
sua pro peccatis sibi iunctam ante mortem non
compleuerunt. Quicquid enim purgatorio
ardet. hoc ante neglexerunt: tamen ante mor-
tem habeant tantam cordis contritionem que
sufficere possit ad delendum peccatum. quia cor-
dis contritio est maxima pro peccatis satisfactio
et maxima peccatorum deletio. Ihero. Ante
deum non tantum valet mensura temporis quantum
doloris. Tantam posset hora habere cordis
contritionem in vna hora quod si mille pec-
cata mortalia commisisset omnia gratia dei rela-
xaret. Sicut patet de latrone penam in
cruce agere: que ait Memoro mei domine
dum veneris in regnum tuum. Et respondit dominus
Amen dico tibi: hodie mecum eris in pa-
diso. Qui vero non habuerit tantam con-
tritionem que possit sufficere ad peccatorum dele-
tionem. et moriuntur ante penam inuicem ex-
pletionem: nisi vo eorum satisfactio ab aliis
quibus caris suis facienda assumat. nihil
omnino ipse manebit in purgatorio: do-
nec illi penam totaliter egerint. Cum quodam
enormissimum peccatum commisisset et confiteri

non auderet: desperavit. Quidā amicus eius instruxit eū vt ad papā Romā pperaret. pmittens qd si ante cōpletionē pñe decederet: ipse vō p eo satisfaccere vellet. Iniuncta ē ei ergo pñā talis: vt trib⁹ annis tria reg⁹ ambularet. et nō nisi vna nocte i vna villa morari debēt. Cūq; ichoass; pētentia: cepit egrotari. et mortu⁹ est. Soc⁹ aut eius sicut pmisserat: satisfaccione p eo acceptavit. In fine vō p mī am apparuit ei defunctus in ecā p te sui corpis miue cādidiōr: in duab⁹ partib⁹ pice nigrioz: dicens qd in pte illa q nigra esset. miserabilē torqret. et in alia nō. Scdo āno apparuit i duab⁹ p tibus alb⁹. et in ecā niger. In tercio āno totus alb⁹ grās agens de sua liberatōe. Itē aliud exēplū. Que dā mulier mortuo viro suo. depauperata desperavit. Qui apparuit diabolus pmittēs ei multa bona. si eius volūtati obediret. Illa pmissit. At ille. Fac vt viros religiosos allicias vt tecū fornicent. et paupes recip. et eos de nocte exce de domo tua. orātes in ecclesia stude impedire. et nunq; cōfiteri. Qd et fecit. et supra modū ditata est. Cum aut mortū appropinqret fili⁹ eius ad cōfiteudū eam monuit. Illa respōdit se cōfiteri nō posse. exponēs ei totū factū. Sed cū ille lacrimādo ei instaret p ea satisfaccere pmittens. illa compuncta misit p sacerdotē. Cū ergo rediret inuenerūt eam mortuā. Tūc fili⁹ p ea cōfites. et pētentia septennē cōplens. vidit mēz suā cū magna claritate grās sibi referentē. Secūdi qui ad purgatorium descendūt. sūt qui satisfaccione mīūctam opleuerūt sed illa pñā ex igno rātia aut ecā negligētia sacerdotis i sufficēs fuit. Pñ em totū i purgatorio cōplebūt. quicqd in hac vita minus fecerūt. De⁹ qui mēsuras penarū nouit et pctōz. penā sup addidit suf

ficientē. ne aliqd pctm̄ maneat impunitū. Si tñ aī mortē tantā hēat cōtritō nē. q sufficere possit ad deletionē peccatorū. liber transibit ad regnū celoz: qz hoc sp addēdū ē. qd p t eē tāta cōtritio. q si hō multa pctā mortalia cōmississet. diuina mīa totū relaxarēt. **Exēplū.** Latro qdā vidit religiosos siluā intrare in q latitabat. et ad pētentia duct⁹ cucurrit post eos clamās vt eius cōfessionē audirēt. At illi cōfite fugē ceperūt. At ille currens p⁹ eos. cecidit de rupe. et fracto collo expirauit. Et viderūt illi āgelos venientes et aīaz ei⁹ ad celū deferētes. Tercij q ad purgatorij descendūt. sūt q fm Aplm. lignū. fenū. stipulā secū portāt. Per q significānt pctā venialia q sūt magna. mediocria. et pua. Per stipulā q nō hz magnū calozē. significānt venialia pua. p fenū qd habz ignē et calozē significānt mediocria pctā venialia. p lignū qd multo fortius ardet q fenū. significānt mag venialia pctā. Sed posset hō tñ de stipulis. fenoz. et lignis cōponē vt magn⁹ ignis heret. Sic p t hō tāta venialia cōtrahēt q magnū purgatorij sustinebit. Sic legit de puella quada; . q cū fuisset. xv. dieb⁹ defuncta: apparuit cui dam dicens qd multum diu fuisset in purgatorio ppter vnam cantilenam malā. quam audierat cum delectatōne cātari. Ideo nō parū p dāt hoies pctā venialia. qz sepe sūt magna q pua vident. **Exēplū.** Duo socij religione intrauerūt et se mutuo dilexerūt. Cūq; vn⁹ eoz egrotaret et mortū appropinqret. venit soc⁹ eius flens et rogās eū si posset. qd de statu ei⁹ sibi reuelaret. Mortu⁹ ego ille apparuit socio suo dicens. qd i magis pīs purgatorij esset. Cūq; querēt eam dixit. Cum mihi noui socia darenē de re stuario. antiquos abscondi sub lecto meo et nō cōstitui sicut debui. et id vroz

Sed vade ad lectū meū. et accipiēs re-
 porta abbati. et rogat ut mittat me
 orōmb⁹ fratꝝ. Cū ergo statim abba-
 ti reuelassz. et frēs p̄ eo orassent. itē
 eū apparuit ei dicēs se esse liberatū.
 Sic ergo p̄tz de trib⁹ generib⁹ hōim
 qui ad purgatorium descendūt. Isti
 ergo nostrz iuuamen implorant dicē-
 tes **Miseremini mei miseremini mei**
 et c. Sunt autem diuersa suffragia q̄
 bus iuari possunt. Prīmū est corpo-
 ris xp̄i oblatio. De quo ponit Greg.
 exemplum in dyalogo. Quidam mo-
 nachus suus nomine Iust⁹ rad extre-
 mū suum veniēs: tres aureos aphas
 occulte se habuisse indicauit Sanct⁹
 autem Gre. ad terrōre alioꝝ: iussit
 corp⁹ eius cū aureis aphis in sterqui-
 linum proci et sepeliri. et p̄cepit cui-
 dam. ut singulis dieb⁹ pro eo missā
 celebraret. Quod cum ipse fecisset.
 tertia die apparuit: dicēs se esse libe-
 ratū. Itē aliud exemplū. Cū quidaz
 argētum foderent in rupe. rupis cec-
 dit. et omnes extinxit. Vnus autē eo-
 rum in q̄dā cōcauitate iacuit sine le-
 sione quē vxor ei⁹ existimās mortuū
 fecit singulis dieb⁹ p̄ eo missam legi
 et obtulit vnū panē et mensurā vini
 cū candela. Dyabolus autē aparēs ei
 trib⁹ diebus cū ad ecclesiā ire vellet
 in specie hōis dicēs. Missa ē celebra-
 ta. Et sic trib⁹ dieb⁹ nihil fecit. Qui
 dā aut post hoc i p̄dicta rupe fodiēs
 audiuit quandā vocem subter dicen-
 tē. Percutias placide. qz caput meo
 magn⁹ lapis imminet. Et cū ille tre-
 meret. et plures vocasset itēz fodit
 et simile vocē audiuit. Qui a latere
 fodiēs vsqz ad ipsū pueniēs sanū ip-
 sum extraxit. Cū aut querēt quo tā-
 diu vixisset: dixit qz singul diebus si-
 bi oblat⁹ fuissz vn⁹ panis et mēsurā
 vini cū candelā exceptis tm̄ trib⁹ die-
 bus. Qd vxor ei⁹ audiēs: cognouit
 qz diabol⁹ eā deceperat qz missam p̄

temiserat. Secūdo liberantē aie per
 elemosinaz largitionē. Vñ legiē. ij.
Macha. xij. Vir fortissim⁹ iudas col-
 latione facta. xij. milia dragmas ae-
 gētī misit iherosolimā offerri ea ibi
 p̄ pctis mortuoz. Vñ legiē in vita
 sancti iohannis elemosinaz qz doce-
 bat hōies libenter elemosinas dare
 ponēs exēplū. qz qdā captus a paga-
 nis tenebat in vinculis. Parētes autē
 eius existimātes ipsū mortuū: singul
 annis qtuoz stipes p̄ eo pauperibus
 erogabāt. et semp illis dieb⁹ venit q̄-
 dam candidissim⁹ iuuenis. et omnia
 vincula sua soluēs. ipsū abire p̄cepit
 Ille aut timens nō audebat. Tandē
 confidēs in deū abscessit. et reuertēs
 ad parētes singula q̄ sibi acciderant
 enarrauit. et inuētum ē qz eisde die-
 bus absolue⁹ ē qn̄ p̄ eo elemosina da-
 bat. In hoc p̄tz qntū elemosina valz
 p̄ defunctis. Tercio adiuuante p̄ viuō
 rū orationē. Exemplū. Scolaris qdā
 quādo cūqz cimiteriū trāsibat. semp
 speciales orationes p̄ defunctis dice-
 bat Cūqz mortu⁹ esset. et dictis vigi-
 līs sacerdos dicēt. Requiescāt i pa-
 ce. respōderūt oia corpora alta voce
Amen. Itē aliud exemplū. Miles q̄-
 dam quotiēs cimiteriū p̄trāsuit. ora-
 tiones p̄ defunctis dixit. Qui miles
 cum per inimicos suos deberet capti-
 uari fugit ad cimiterium. et cōtinuo
 mortuū surrexerūt vnusquisqz istru-
 mentū suū manu tenēs. qsi illū defē-
 dere vellēt. Quoviso. illi territi fuge-
 rūt. Quarto p̄nt iuari p̄ ieiuniū. qd
 p̄tz de illo qui p̄ pctis sue matris sep-
 tem annis satisfecit. Reqrē in eodēz
 sermone. Item p̄nt iuari p̄ cruas
 assumptionē: qn̄ papa dat alicui cru-
 cem p̄ trib⁹ vel qtuoz aiab⁹. Exem-
 plum. Cum em̄ quodā vice crux p̄-
 dicaret. quidam trāsies p̄ siluā ha-
 buit obuiā tres equos nigros semū-
 cō mordētes. postea venit quart⁹ in

quo sedit hō miserabiliter clamās .
et q̄siuit vtz ne vidisset aliquos in
equis nigris Respōdit se tm̄ vidisse
equos ⁊ nō sessorēs Et tūc ille miscā
bilit̄ clamare cepit . O me miser q̄ oī
auxilio sū destitūt⁹ . Cūq; q̄rēt cām
flet⁹ sui: rēdit . Tres socios hūi an̄ p
uū tēp⁹ q̄ isidebāt eq̄s nigris . ⁊ fue
rūt demōes q̄ eos cruciabat: p̄ q̄b⁹
amici eoz crucē acceperūt ⁊ ipi sūt li
beātī . Ego at̄ miser nullū amīcū hō
in mūdo q̄ p̄ me crucē accipiat . Tūc
ille mia mot⁹ : flexis genib⁹ in terrā: vo
uit dō q̄ p̄ eo crucē accipēt si eū dñs
libeāret . Statim ille disparuit . ⁊ cū
magno lumine grās egit . ⁊ in eodē
loco ossa hōis cādīdissima ceciderūt .
equus aut̄ vlulatu magno recessit .

De eodem . Sermo . lxxvi .

Mortate eis partē qui non p̄pa
rauerunt sibi . Reemie . viij .
In istis v̄bis hortamur p̄ p̄
phetā ad suffragia faciēda p̄ defūctis
Circa suffragia v̄o faciēda notanda
sūt tria . Primū ē q̄b⁹ p̄sūt suffragia
Circa q̄d scire dēm⁹ q̄ nō p̄sūt dñs
q̄ sūt i celo . q̄ nō idigēt s̄ cedūt i me
ritū orātis Psal . Oro mea i sinu meo
cōuertēt . Nec p̄sūt ill̄ q̄ sūt i inferno .
Aug . Si scire patrē meū esse in ifer
no: nō pl⁹ orare p̄ eo q̄ p̄ dyabolo .
Prosit aut̄ hys q̄ sūt in purgatorio:
sed nō eq̄līē . Nā magis p̄sūt ill̄ p̄ q̄
b⁹ spālīē fūt . Si aut̄ fūt in oī: p̄sūt
illis q̄ pl⁹ meruerūt i hac vita vt eis
p̄desent . s . hys q̄ pl⁹ de mia ⁊ carita
te habuerūt . tales plus de misericor
dia cōsequēt . Pueri baptisati: marti
res: viri p̄fecti: ⁊ valde hōi secū cre
mabilia nō ferūt . vt ait Aug⁹ Si q̄s
p̄ istis suffragia faceret: eis iniuriā
facēt: q̄nq; tm̄ orōnes ⁊ suffragia p̄
valde bono facta cedūt ad meritū fa
ciētī . vñ Psal . Oro mea in sinu meo
⁊ c . Secundum ē quoz suffragia pro
desse p̄nt . Sciēdū autē q̄ oportet fie

ti ab hys q̄ sūt i caritate . i . sine pctō
mortali . Et si sūt in pctō mortali: de
functis nōpt̄ p̄desse . Istō ē intelligē
dum de oib⁹ suffragiis excepta missa
que tm̄ valet a malo sacerdote q̄tū
a bono . hoc ē intelligēdum ad euka
ristie oblationē . q̄ corp⁹ xp̄i a malo
sacerdote violari nō p̄t . Aug⁹ . Dif
formitas medici nō impedit effectuz
medicinē . sic malina sacerdotis non
impedit effectū corpis xp̄i: q̄n̄ orat p̄
defūctis p̄ q̄b⁹ immolat̄ . Orationes
aut̄ q̄s facit mal⁹ sacerdos ex̄ns i pec
cato mōrli: nō exaudit de⁹ . Job . ix .
Scim⁹ q̄ pctōres nō exaudit de⁹ Qd̄
suffragia facta a malis nō p̄sūt: p̄tz
per exemplū . Requie dominica . viij . i
sermone . Stipendia peccati . Tercū
est quō suffragia p̄ pctis facta sciri
p̄nt . ⁊ hocm̄ Aug . tribus modis .
scz per diuinam reuelationem . p̄ an
gelorum manifestationem ⁊ per aia
rum hic existentium intimationem:
que cum illuc veniunt . eis hec ⁊ simi
lia nūciare possunt . Item p̄nt scire p̄
penarum mitigationē: cum sentiunt
penarum mitigationē: suffragia p̄ se
fieri cognoscūt . Quartū est q̄re dñs
mittit aliquā apparē animas ⁊ suffra
gia petere . hoc facit p̄p̄ tria . Primo
propter eoz celeriorē liberationē
scz vt possint alijs suam indigētā re
uelare ⁊ suffragia petere . ⁊ celerius
de pena liberari . Exemplū . Quidam
piscatores theobaldi ep̄i in autūno
magnum frustū glacie p̄vidēit Qd̄
cū dño suo portassent . ⁊ pedes suos
supposuisset: audiuit vocē hōis in ea
Cūq; adiurasset eū vt diceret quis
esset: rēdit . anima sum ⁊ crucior in
hac glacie . Et q̄siuit quō iuuari pos
set: respōdit . Si triginta dieb⁹ cōti
nue triginta missas p̄ me celebrares:
liberer Cūq; ep̄s dimidietatē missarū
dixisset: diabolica suggestōe stigit q̄
hōies illi⁹ citatis it̄ se bella mouebāt

Vnde vocat⁹ ep̄s ad sedandā discor-
diam missam p̄termisit. Itē remapi-
ens cū iā duas p̄tes cōpleuiss⁹; r̄exera-
t⁹ magn⁹ vt videbat̄ obsedit ciuita-
tē. et cōpulsus missam p̄termisit. Tec-
ad remapiēs cū oēs ad vltimā cōple-
uisset: tota dom⁹ ep̄i ē accensa. et cū
hoc sibi dicerēt. R̄ndit. Si tota ciui-
tas cōburi debēt: missam nō p̄termi-
tā. Qua celebrata: glacies tota dis-
soluta ē. et aia ē liberata. Ignis tāq̄
fantasma decessit. Secūdo p̄p̄tē nr̄am
instructionē. s. vt magnā penā inli-
gi p̄ctōib⁹ agnoscam⁹. **Exemplū**
Cum abbas quidā moriēs interroga-
ret quis eis vtili⁹ in abbate cōstitutū
possit mot⁹ carnali dilectione cōsulu-
it vt nepotē suū substituerēt. qd̄ et
factū est. Cū autē eius nepos cōstitut⁹
quadam vice staret i orto suo iuxta
fontem: audiuit vocem auūculi sui la-
mentabilē de pena sua cōquerentē.
Cū autē ille querēt cām. r̄ndit. iō qz
te in abbate substitui parauī. Quz
dicēt: quō i fonte intm̄ posset crucia-
ri. Cui ille. Affer mihi cupreū cādela-
brū de altari. et ipone huic fonti. Nō
cū fecisset: tāq̄ cera liquefactū ē. Sta-
tim ille p̄laturā reliquit. et p̄ illo ora-
uit. et tandē apparuit ei. dicēs se esse
liberatū. Itē aliud exemplū. Magi-
ster silo habuit parisi⁹ quendā scola-
rē moriētē: quē ipse rogauit vt ad
eū remiret et de statu suo sibi intima-
ret. Qui apparuit ei cū capta de p̄ga-
meno facta tota d̄ sophismatib⁹ sc̄p̄-
ta et it̄er⁹ tota ignea. Et dixit. Hec
capa pl⁹ me p̄mit q̄ si vnā turri su-
per collū haberē: quā debeo portare
p̄p̄tē vanā gloriā quā de mea scia ha-
bui. Sz cū magister penā facilē iudi-
caret: dixit ei vt manū extenderet.
Quo facto. ille guttā sui sudoris emi-
sit. q̄ statim q̄si sagitta manū ei⁹ p̄fo-
rauit. Et statim ille territ⁹ religionē
intrauit. Tercio p̄p̄tē culpe in loco p̄-

petrationē: fm̄ Aug. Aie sepe puniū-
tur in locis vbi p̄ctā p̄petrauerūt. Ex-
emplū. Sa cerdos qd̄ dū balneū in-
traret semp̄ inuenit quendā virum
incognitū sibi ministrantē. Quadaz
die obtulit sibi vnū panē p̄ labore.
Qui r̄ndit ei. Pater. aia sū cuiusdaz
balneatoris. et ago purgatorium in
hoc loco vbi p̄ctā cōmissi. s̄ rogo vt
offeratis huic panē deo et oretis p̄ me.
Et tūc sciat̄ me liberatū eē. qm̄ me
hic ampli⁹ nō inuenietis. Sacerdos
vero p̄ eo p̄ vnaz ebdomadā missas
celebrauit. et rediens ipsum nō inue-
nit ampli⁹. Rogem⁹.

De scō Martino Ser. lxxvii.

Hec sacerdos magn⁹ qm̄ di-
ebus suis placuit deo. Eccl.
xliij. In verbis istis cōmēda-
tur bt̄s martin⁹ a magnitudine s̄a-
ctitatis p̄ quā placuit deo. Scēdū qz
in bt̄o martino multa inuenim⁹ p̄p̄tē
que deo placuit. cuius exempla imi-
tari debem⁹. Primū est mīa. Pro.
xxi. Facere mīam magis deo placet
q̄ victima. Math. ix. Mīam volo et
non sacrificiū. i. mīam magis volo q̄
sacrificiū sine mīa. Nō autē q̄re deo
tm̄ placet mīa: ē hec. qz ipse natura-
lit̄ misericors ē. et iō maxie sibi placet
mīa. Aug⁹. Nichil ē qd̄ nos dō ita ca-
ros effiat sicut pietas. i. mīa. Vāc v̄-
tutē habuit bt̄s martin⁹. Nā de eo
legit̄. Dū adhuc esset miles et nō dū
baptisat⁹: quodā die qundā pauperē
nudū obuiā hūit: quē cū mlti p̄cessis-
sent et sui miseri nō fuisset. vidit eū
bt̄s mar. et misert⁹ ē ei⁹. igemuit.
et penes se nihil h̄ns n̄ vnā vestē. ex-
tracto gladio eā diuisit. vnā p̄tē ei
dedit. et alia p̄tē rursus iouit. Cūqz
trūcato pallio icēdēt. aliq̄ eū deride-
bāt. aliq̄ igemiscebāt qz filia nō fec-
eāt. Seq̄nti nocte. vidit bt̄s mar.
xpm̄ ioutū p̄tē clamidis q̄ nudū vesti-
uit. dicētē ad āgelos Marti. adhuc

cathecuminus hac me veste ostendit. **C**
 aut factus esset episcopus: omnia quae habere potuit:
 pauperibus erogauit. Quodam die dum ad
 ecclesiam iret: pauperem nudum aspexit.
 et misericordia motus dixit dyacono suo ut
 pauperem vestiret. **S**ed cum ille facere distu-
 lit: beatus martinus sacrarium intras: sola
 tunicam quam habuit nullo sciente pauperi
 tribuit. et capam suam se ostendit. **D**yaconus
 autem non intelligens eum esse nudum: cum
 esset cum capam texisset: respondit uulgi pauperem
 adesse. **C**ui ille deferat mihi vestis
 et pauperem vestiedum iuuenam. **C**um autem dy-
 aconus instaret quod ad missam celebrandam
 praediret. Respondit. Non possu praedire nisi
 pauperem vestiat. Ille indignas ad foras iuit
 et tunicam vilem antiquam et breuem per quam
 quod denarius emit et ad pedes eius cum in-
 dignitate piecit. **Q**uam beatus martinus se-
 crete id iuit cuius manice usque ad collum
 longitudo usque ad genua praedebat.
 et sic praedebat ad missam. dum autem mis-
 sa celebraret globus igneus. id est spiritus sanctus
 in specie ignis super caput eius appa-
 ruit. **C**um autem manus lauaret ut moris
 est quod brachia macellata habuit et per
 ue manice prepararet orium deorsum cade-
 bat. **E**t quod manice tunice suae breues
 erant. brachia usque ad collum nuda ap-
 paruerunt. **S**tatim angeli affuerunt et
 tegmina aurea et gemmata attulerunt
 et brachia eius nuda cooperuerunt. **S**ic
 patet quantum misericors fuit beatus martinus
 non ad pauperes. **E**t non solum ad pauperes
 sed etiam ad peccatores. **Q**uia omnes vo-
 lentes confiteri ad passionis sinum recipie-
 bat. **Q**uodam vice diabolus eum reprehendebat
 quod lapsos statim ad gratiam recepit.
Cui respondit. **O** miserabilis si tu ipse
 ab hominum infestatione desisteres et te facto-
 rum tuorum penitet. ego confisus in domino christi
 misericordiam tibi pollicerer. **E**t non solum mis-
 ricors fuit ad homines: sed etiam ad bruta
 animalia. **V**idit enim quodam die canes in se
 qui leporem. siue lepuseculum et misericordia mo-
 tus praecipit ut desisteret ab insecutione

animalis. et statim canes quasi vin-
 cti steterunt. **D**emon etiam quodam
 vaccam intravit et eam vexavit. et
 praecipit ei beatus Martinus dicens.
Disce de aperiende et innoxum animal
 grauare desiste. **T**unc demon protinus
 discessit et vacca ad pedes eius praes-
 termitur et ad imperium eius cum omni
 mansuetudine ad gregem reuertit.
Secundum quod reddidit deo hominem
 placidum est humilitas. **J**udith. ix.
Domine humilium et mansuetorum tibi
 semper placuit deprecatio. **I**hero. **N**ihil
 est quod nos deo ita caros facit quam si
 vite merito magni: humilitate sumus
 infirmi. **B**er. **I**n alto non altum sapere
 sed humilibus consentire. nihil est deo ca-
 rius. nihil hominibus rarius. **N**on est
 magnum in abiectioe humilium esse
 magna profusum et rara virtus humilitas
 honorata. **H**anc virtutem habuit beatus
 martinus quod magnus fuit. tamen humi-
 lem se fecit et reputauit. **N**am de ipso
 legitur. **P**ater suus fuit tribunus sub co-
 stantino et iuliano imperatoribus. **C**um
 autem praecipissent imperatores pre-
 teranorum filii per parentibus militarent
Martinus cum esset annorum. xv. et ad
 militandum per patrem urgeretur. erat
 tanta humilitatis quod tantum uno suo
 contentus esse voluit. **C**ui et ille seruus
 ens sepius calcameta extrahebat et
 pedes tergebat. **C**um autem episco-
 pus factus esset. inuitus accepit digni-
 tatem illam: indignum se reputans.
Cum autem homines magnum hono-
 rem sibi inferret et eum sepius visita-
 rent. extra urbem fere duobus milia-
 ribus construxit monasterium ubi cum
 decem et octo discipulis in maxima pau-
 pertate. humilitate et abstinentia per-
 mansit. **Q**uodam vice quendam leprosum
 cunctis horribile obuiam habuit. at
 ipse humilius osculatus est eum et sta-
 tim mundatus est. **I**n cella ubi moraba-
 tur nunquam sedes visa est: sed semper

in terra residebat. In ecclesia eum nemo unquam sedere conspexit. In equo splendido sicut solent domini nunquam consueverat equitare sed in vili asino. Quaedam die dum in vili asino et vestitu vili equitaret et sine familia tamquam pauper homo occurrerunt enim alij in equis. Cumque eum in asino sedere viderent expauescunt facti sunt. At illi de equis salientes et beatum martinum arripientes fortiter percusserunt ignorantes quod ipse esset. At ille mutis terga cedentibus prebuit. et propter hoc illi magis furebant: eo quod ipse tamquam non sentiens contemnere videbatur. Cumque abire vellet equi adeo fixi sunt terre: ut quantumcumque pauciter velut lapides immobiles persistebant quousque ad viam sanctam rediret et patrem suum quod ignoranter in ipsum fecerant confessi sunt. Tunc beatus martinus dedit eis licentiam abeundi. Tertium quod placet deo in hominibus est vera fides. **Eccl. i.** Non placitum est deo si des. ad **Heb. xi.** Sine fide impossibile est placere deo. Si homo habet omnes virtutes et fidee non habet. non placet deo. **Aug. 9.** Sine fide omnis labor vacuum est. Hoc sciuit beatus martinus. ideo fidem inuitis parentibus recepit. Unde de eo sic legitur. **Parentes sui gentiles erant. et cum esset annorum .xij. inuitis parentibus ad ecclesiam confugit et se cathacuminum fieri postulauit. sic enim erat consuetum illis temporibus. Cum autem esset annorum .xviii. baptisatus est. deinde relicta militia ad hylarium episcopum prexit. et ab eo acolitus est ordinatus. Et per somnium dictum est ei. quod ad parentes suos iret et eos ad fidem conuerteret. Cumque pergeret in Alpes cecidit inter latrones. et cum securum unum in capite eius vibrasset ictum ferientis alter sustinuit. vincit tamen post tergum manibus unum eorum ad custodiendum tradit. Interrogante autem ei latrone si non timet respondit. nunquam se fuisse ita securum. quia sciret misericordiam dei in tribulationibus.**

maxime affuturam. Incipiens ergo fidee latronem predicauit et ipsum conuertit. Qui martinum ad vitam reducens vitam laudabilem postmodum duxit. Cum vero mediolanum preterisset: diabolus sibi in specie humana affuit querens quo pergeret. Respondit. Quo me dominus duxerit. At ille. Quocumque ieris diabolus tibi aduersabit. Martinus respondit. Dominus mihi adiutor non timebo. Ille statim euauit. Et remans ad parietes. matrem ad fidee conuertit. patre in errore permanente. Incepit autem beatus martinus fidem publice predicare. Cum autem heresis arriana per totum mundum pullularet. Beatus martinus viciliter obstinuit. et ob hoc publice celsus et de ciuitate eiectus et rediens mediolanum monasterium sibi construxit. Sed ab arrianis inde est eiectus. Deinde episcopus est electus et se morti exponens viriliter obstinuit. Dum quoddam templum ydolorum destrueret vellet et pagani ei resisterent. Tunc per triduum alio tractus et cinere ieiunauit. et ut deus templum euerteret exorauit. Tunc duo angeli scutis et hastis armati venerunt in forma militum. dicentes se missos martino in subsidium. Quo audito gentiles resistere ei non presumetes et multi eorum ad fidee conuersi sunt. Itaque cum in alio tempore fanum quoddam destrueret. gentilibus contradicentibus. unum euaginato gladio ad eum cucurrit. Et beatus martinus nudam ceruicem ei exhibuit. sed cum ille manum extenderet ut eum percuteret. mox irruit ad terram et postulat remanere postulauit. Itaque alio tempore simile contigit cum ydola destrueret. et quidam eum cultro ferire vellet in ipso ictu cultrum de manu eius excussum non cepit. Sic patet quomodo beatus martinus perfectus fuit in fide. misericors. et humilis. et ideo deo placuit. In his debemus eum imitari si deo cupimus placere. Rogemus.

De sancta elizabeth Ser. lxxviii

Qua pulchra es amica mea. et macula in te non est. **Cati. iij.** In his verbis comendat dominus sponsam suam **Elisabeth** a pulchritudine interiori quam ornat aiaz non ab exteriori: que non est necessaria ad salutem. **Sciendum** autem quod pulchritudo anime consistit in virtutibus que ornant animam et faciunt eam celesti sponso amabilem. **Prima** virtus est caritas. **secunda** castitas. **Iste** due virtutes faciunt animam pulchram. et deo placidam. **Sap. iij.** **O** quam pulchra est casta generatio cum caritate. **q. di.** **O** quam pulchra est coram deo anima illa que accensa est diuina caritate et cum hoc est casta. **Caritatem** perfectam habuit **elizabeth.** **Quia** deum super omnia dilexit. et ideo dominus eam contra dilexit. **Pro. viij.** **Ego** diligentes me diligo. et que manent ad me. et qui in iuuentute quesierit me inueniet me. **Sic** fecit beata **elizabeth** que ab infantia deum maxime dilexit. **Vnde** de ea sic legitur: quod cum esset quinq; annorum ecclesiam orandi causa sepissime intravit: ludos pueriles maxime vitabat. **Et** licet psalterium non sciret tamen coram se expandit et alios ad orandum prouocauit. et ut nemo eam velut occupatam ad ludum traheret. vel in oratione impediret: sepe in ludis venias et genuflexiones faciebat. **cu** studios ne alii consideraret. **Cum** maritum duxisset: licet iuue de nocte surrexit nesciente viro suo et orauit. et ipsa cum vna ancilla ibi orauerat ut si hora obdormiret eam per pedem trahens exorta esset. **Et** quodam vice dum pedem domine sue tangere vellet tetigit pedem domini. **Et** cum ille exortat quod si iuue quare hoc factum sit: hoc fuit sibi intimatum et sustinuit patienter. **Cum** autem vir eius aberat cum celesti sponso in oratione pernoctabat. **Et** idem ei signum dilectionis mutuo ostendit: quod sepius ei in contemplatione apparuit et cum

ea loquebatur. **Quadam** enim die dum veniret de ecclesia ex cecitate in gremium analle sue se posuit et respiciens per fenestram: vidit celum apertum et ihesum ad se inclinatum et vultum serenissimum sibi ostendentem. **Ipsa** vero huius visionis dulcedine repleta tanta hilaritate perfundit ut mirabiliter rideret: tandem ab eius aspectu ihesus se abstrahit et subito ipsa lacrimabat. **Cui** iterum se ostendens dominus dixit **elizabeth.** **Si** tu vis mecum esse: ego vero tecum ero. **Hoc** tamen non audiebat ancilla. **Elizabeth** alta voce respondens dixit. **Ita** domine si vis esse mecum: ego ero tecum. et me a te nunquam sepabo. **Quod** cum audiret ancilla. inuenerat eam cum quo loqueretur. tunc reuelauit ancille. rogans ut nulli diceret. **Ite** cum ossa viri sui de transmarinis partibus reducerentur et ipsa ea reciperet. ait. **Gras** tibi ago domine ihesu qui dulcissimi sponsi mei ossa remisisti. **Et** licet multum eum amauerim: tamen propter amorem tuum eo libenter careo. **Ut** autem totum amorem suum in deum dirigeret. rogauit dominum ut omnium temporalium contemptum sibi donaret et dilectionem filiorum suorum ultra quam necesse esset ab ea euelleret. et sic audiuit vocem sibi dicentem. **Elizabeth** exaudita est oratio tua. **Sic** patet de prima virtute que eam pulchram et deo amabilem faciebat. **s. caritas.** **Secunda** virtus que facit animam pulchram et decoram. et amabilem est castitas et mundicia cordis. **Pro. xxij.** **Qui** diligit cordis mundiciam habebit amicum regem. scilicet celestem. **Hanc** mundiciam habuit beata **elizabeth.** **Sed** pater eius rex ungarie eam lantgrauius **Turingie** **Ludowico** nomine licet inuice copulauit. **Et** licet precepto patris obediuit. tamen ex sensu cordis nunquam vicium concupiuit. **Idem** potuit bene dicere cum **sara.** **Thob. iij.** **Tu** scis domine: quod nunquam concupiui vicium. sed mundam seruauim animam

meā ab omni cōcupiscētia. Vñ post mortē viri nullo modo voluit alteri copulari. Cū em̄ quidā ep̄s eius cognat⁹ ipsam alteri copulari vellet. in consolabiliter fleuit dicēs. Et si aliē euadere nō potuero. ego mihi p̄sona liter nasū abscindā. et nullus viroz me curabit. Et vt castitatē seruaret corp⁹ suū multis ieiunjs affligebat. et a puellis suis virgis horribilitē ce di iussit. et sic patz de eius castitate. Tercia virt⁹ que facit aīam pulchrā et deo acceptā est humilitas. Iudit. ix. Dñe hūiliū et māfuetoz tibi placz deprecatio. Ihero. Nichil est q̄ nos deo ita caros facit q̄ si vite merito mag m̄ humilitate simus infimi. Eccl. in. Quāto maior es: tāto humilia te in omib⁹. et inuenies grām apud altis simū. Sic fecit beata elisabeth. Ipsa em̄ fuit magna fm̄ seculi dignitatē: qz filia regis vngarie et vxor lātgra uiertamē viliorē se reputauit q̄ ali quā suaz ancillatū. Nam ancillis in hibuit ne eā dominā vocarēt. Ad ho spitale adhuc viro suo vivēte: sepe uuit et pedes pauperū lauabat et simili ter scutellas et vtēilia coquime laua bat. Infirmos abluebat: leprosos quos null⁹ tāgere volebat ipsa tra ctabat. Mortuo viro suo religiosuz habitū iduit. vestes nigras et albi co loris fecit. Pat̄ vero rex vngarie au diēs de ei⁹ paup̄tate comitem vnū il luc misit q̄ eā reducerēt. Qui vidēs eā in tā vili habitu sedentem et flen tem sic ait. Nūq̄ filia regis sic iret Cū multū instaret vt ad patrē redi ret. Illa oīno recusauit dicēs: se poti us velle pauperē vitam ducere: q̄ bo nis oib⁹ abūdere. Quarta vtus q̄ fa cit aīam pulchrā: est sapiar: vt homo libēter sustineat tribulationez a deo missam: qd̄ est signū dilectiois Apo. in. Ego quos amo arguo et castigo. Gre. Electi filij dei feriri paterna di

lectione et cōreptione desiderāt et do lorē vulnerū medicinā putāt salutis. Talis fuit brā elisabeth que omnia aduersa libēter sustinuit. Dum emin vie eius in trāsmarinis ptib⁹ mortu us fuisset: vasalli ei⁹ qui castra et mu nitiones ei⁹ possidebāt dicebāt q̄ di spēsatrix bonoz nimis esset p̄digia. et quodā sero eiecerūt eā cū pueris suis de castris suis et de omni possessi one sua. Aueniēte autē nocte in do mo cuiusdā tabernarq̄: vbi pora iace bāt se cū pueris suis recepit. Media nocte cū fratres minores matutinas pulsarēt venit ad claustrū eoz agēs deo grās p̄ sua tribulatione: rogās frēs vt Te deū laudam⁹ cantarēt. Die sequētī vasalli ordinauerūt sibi hospiciū in domo emuli sui. et cū eaz hospes et hospita grauē sustinūssēt et nimis molestarēt. valefacēs pari etib⁹ dicēs. Libēter hoib⁹ valeface rē si inuenirē. Cum sic cōpulsā ab il lo loco recedere vellet et per quosdā lapides i via lutosa trāsiret occurrit ei quedā vetula cui multa bñficia se pe fecerat. qz paup̄ et deiecta erat: de dignabā sibi cedere: sed beata elisa beth sibi cedere volēs in lutū cecidit et surgēs vestimentū suū vidēs: gau dens tristit. Et qz sic virtutib⁹ abūda bat: deo domin⁹ eam ad gaudia per petua inuitabat. Cum autē appropin quaret temp⁹ q̄ domin⁹ dilectā suā ad se recipere vellet: dū febrib⁹ egro taret et parietē versa iacēt. audiuit auicula dulcissime cantantē: tūc et ip sa cātare cepit. Cūqz quereret aul la quare cātaret: ait Auicula quedā tā dulcē cantauit. et me ad cantū p uocauit. Auicula illa crediē fuisse ā gel⁹ ei⁹ qui ei etna gaudia nūciavit. Deinde dyabol⁹ affuit si forte i ea ali qd̄ inueniret. Quem illa vidēs. Fuge fuge. fuge. trib⁹ viab⁹ exclamauit. Appropinq̄te at̄ media nocte dixit.

Ecce appropinquat hora in qua omnipotens deus amicos suos ad celestes nuptias inuitauit: deinde emisit spiritum. In no. dñi. M. ccc. lxxvi. Ex corpore eius uisibilis odor emanauit. Eadem hora auicula multe uise sunt supra ecclesiam quas nunquam homo uiderat: que tam dulciter cantabant: ita ut omnes mirarentur quod credidit fuisse christi angelorum animam eius deducetes. Cuius corpus eius depositum esset: oleo sicut corpus beati Nicolai redudauit: ubi infirmi sunt curati: leprosi mundati: cæci illuminati. claudi sanati: et demonia liberati. Rogemus ergo sanctam Elisabeth.

De presentatione virginis gloriose.

Sermo. lxxx.

Douite archam in sanctuarium templi quod edificauit Salomō. Scribuntur uerba hec originaliter. n. Paral. xxxv. et fuerunt uerba uisionis ioseph regis boni: ad sui temporis leuitas veteris testamenti quos misit archam in templo dei presentare. Nam secundum nicolaum de lyra: multo iam tempore antequam ipse regeret: archa domini extra templum constituta fuit. quod ioseph rex indignus existimans eam ponere in templo iussit. Quod quidem factum conueniens fuit figura eius quod hodie factum est in beatissima uirgine maria: quod uia uiua et sacratissima archa extitit in qua eterni patris celestis filii uirginis uoluit incarnari: uoluit: nouemque mensibus clausus fuit. Quam dignissimam uiam archam uirginem benedictam cum sui scilicet parentibus usque ad tempus ablactationis in domo sua extra scilicet templum sollicitate nutriti uissent. Jam tunc nullibi iudicauerunt tam digne et honorifice reponendam et seruandam sicut in sacratissimo dei templo illo in iherusalē. Ad quod se eandem presentandam seculo suo uoto dudum ante obligauerunt et hodie publice et solemniter satisfecerunt id adimplendo. Vnde psalmus. Uerte et reddite domino deo uisum. Et iterum. Redde altissimo uota tua. Eccle. v.

Si quod uolueris deo neminem reddere. Sic ergo fecerunt quemadmodum in uerbis thematis sonuit eam in templo ponendam: ut ait themata. Ponite archam etc. Sciendum autem quod in presenti sermone quatuor sunt principaliter notanda. Primo congruentia huius festiuitatis institutio. Secundo dicitur unde sumpsit sibi patris festiuitatis nomen et originem et quo facta sit hodierna presentatio. Tertio ut magis pateat huius festiuitatis utilitas ponentem cause rationabiles presentationis. Quarto quomodo se habuerit beatissima uirgo in illo statu ad quem nunc deputata extitit. Pro primo ergo aduertendum est quod festiuitates gloriosissime uirginis marie non sunt aliud quam quodam celebres annue diei commemorationis quorundam precipuorum que in ea siue circa ea gesta sunt. Cum ergo hec eadem acta: propter que eius festiuitas magis constat in salutem et utilitatem totius generis humani peragisse. Ideo merito ab omnibus debet communiter eius festiuitas cum reuerentia annue peragere et commemorari ne ingrati inueniamur super tantis beneficiis impenis. Est itaque presentatio beate marie misericordis gratiosus et beneficis actus post eius natiuitatem. Quare ergo minus festiuitati deberet quam ipsa eius natiuitas. Presertim hinc tribus iam enumerandis. Primo si uirginis benedictae natiuitas sancta extitit non minus sancta fuit eius presentatio: quod eadem uirgo que in mundo sancta est nata: est postea non minus: sed eque uel magis sancta in templo presentata a suis parentibus non minus sanctis quam tunc essent cum ipsa nascere. Ecce sanctitatem tam presentatam quam presentantium personarum. Vide etiam loca sanctitatis: quod ad templum tunc temporis in orbe terrarum sanctissimum puto salomonis. Secundo. si uirginis natiuitas fuit ad salutem generis humani non minus eius presentatio cum ipsa in hoc templo materiali sui sanctissimum templum aptauit. parauit: et dignificauit.

n i

MS quod sunt festiuitates /

presentatio beate marie est actus misericordis gratiosus et beneficis

In presentatione uirginis gloriose themata

Quasi luna plena in diebus suis hinc et inde respiciens. pro illa respulsi in templo dei hinc et inde assumunt etc.

uit. ut esset dignum habitaculum filij dei in quo incarnari voluit. **T**ecno si virginis marie natiuitas fuit gratiosa ut in eius festo canit non minus eius presentatio. **Q**uicquid enim gratie meriti et dignitatis ac divini muneris benedicta virgo ex illa eius in tempore plurimam presentatorem et subsequenti mihi habitatione atque conversatorem consecuta est totum nobis cessit in magnam nec salutis benedictionem. **P**atet ex his quod si filius sit festum ad idem vtriusque tantam natiuitatis quam presentatorem. **D**ensemus iam eius hodie festiuitatis congruentiam: cuius figuram habemus in veteri testamento. **1. Regum. vi. q. dauid** rediens archam domini de domo. **O**bedit domum ad civitatem suam: hoc fecit cum magis sollemnitate: omni domo israel ad hoc congregata. et erat ibi magis iubilatio et sollemnis sacrificiorum oblatio. **S**i ergo tanta sollemnitas fiebat: quoniam illa lignea archa in domum dauid presentabatur: quod fuit figura huius presentationis: quanto rationabilis est ecclesie sollemnissimum in die presentationis virginis marie in templum sive domum dei omnipotentis: multo enim presentantior est veritas quam figura: lux quam umbra. **N**on etiam dauid rex et propheta iubilavit cum tanta sollemnitate ante archam que utique lignum erat: licet auro arcuatum. si non in spiritu prophetico signatum honorasset: attendens veram viam archam dei signatam et figuratam per illam sui temporis archam testamenti. **C**onsideremus etiam karissimam plenam correspondentiam iam dicte figure ad figuratum. **S**icut enim lignea archa predicta in se continebat tabulas veteris testamenti. ita nostra archa viva ad hoc erat fabricata et in templum presentata: ut prodone fieret continere duas tabulas novi testamenti. hoc est corpus et animam domini nostri ihesu christi. **Q**uius archa virginis scilicet Marie in templum presentatorem et ibidem in habitationem providebat in spiritu dauid.

Consideremus

ante

Multum per archam istam dicitur figurata. In qua inclusa erat legum tabulae quae in ea dicitur mansisse. In hoc dicitur scripta esse dignitas et gratia. Sic dicitur mala prophetarum obsequia ad quam dicitur deus dignitas ad gratiam dicitur. In archa sunt dona caritatis quae presentant et deus anima in magna parte. In archa presentant virginem et in fine habet et aliter. In archa presentant virginem et in fine habet et aliter.

dicens. **Q**uis ascendet in montem et ministravit quis stabit in loco sancto eius. **E**t respondit. **I**nnocens manibus et mundo corde quod de nullo homine puro dici potest: quod de gloriosa virgine Maria. **Q**uis enim sic innocens et mundus corde sicut ipsa cum nemo sit mundus a corde. **V**nde per Jo. primo. **S**i dixerim quia peccatum non habemus ipsi nos seducimus. et veritas in nobis non est. **E**t secundum beatum Augustinum. **O**mnino preter ipsam virginem Mariam: hoc sit dicere verum. **H**abemus etiam huius simile in novo testamento: videlicet in festo purificationis eiusdem virginis scilicet Marie. **O**b hoc enim ecclesia proprie celebrat idem festum purificationis: quia ea die Maria virgo infantulum filium suum Iesum presentavit in templum ut sisteret id est offerret eum domino. **C**ur ergo non etiam similiter celebraret ecclesia diem illum hodie num quando ipse non solum a parentibus suis est presentata sed etiam ipsa semetipsam presentavit in templum ut sisteret se domino. **Q**uas congruentias attendens modernus summus pontifex sanctissimus dominus Paulus secundus ad instantiam principum Thuringie hanc festiuitatem in eum terris celebrandam mature admisit. concessit approbavit et confirmavit ac etiam indulgentis specialibus dotavit. **Q**uod etiam attendentes reuerendissimi in christo patres domini Archiepiscopi Maguntinensis. Treuerensis. et Deinde coloniensis eandem festiuitatem in suis dyocesisibus: populariter celebrandam instituerunt. **E**t tantum de principali primo. **Q**uo ad secundum membrum divisionis congruit aliqua de parietibus virginis gloriosissime inducere. **V**nde legitur in aurea legenda quod felices illi parietes virginis benedictae Joachim et

taot

Anna ambo iusti & sancti sine reph̄sione in oib⁹ mādati dñi incedētes viginti annis in matrimonio cohabitātes prolem nō habuerūt. Et roga uerūt in suis deuotis orationib⁹ & obsecrationib⁹ altissimū quaten⁹ dignaret eis fecūditatem concedere & plē dare. Vouerūt itaq; domino vt eis sobolem cōcederet eam eius seruicio omnino mancipare uellet. Venit tādem angel⁹ a deo missus ipsosq; cōsolat⁹ nūciat⁹ eorū preces exauditas eisq; felicē prolem scz filiam p̄misit et addidit sibi nomen & q̄ digna sancta & gratiosa esset futura intimauit. Adiecitq; quomodo ipsa futura mater filij dei fieri deberet. Felices igiē illi cōiuges hui⁹ diuinū promissum patiēter & hilariter i bona spe exspectabāt adimpleri. Itaq; āna de curā nouē mensib⁹ hui⁹ p̄missam filiam felicem mariam: que in utero eius sanctificata ē pepit. Et vt angel⁹ iusserat mariam uocauit: quā anna cū omni studio educauit vsq; ad tēp⁹ ablactationis. Nec ē illa gnatio de q̄ scribit̄ Sap. 11. O q̄ pulchra ē casta generatio cum caritate. Nec breuic in laudem parentum v̄ginis generose sūt dicta. Quos & nos omnes hōrae & inuocare debem⁹. Rogantes vt christū suū nepotē p̄ nob̄ fidelit̄ exeret. Vemo igiē ad hui⁹ membra p̄ncipale. Vñ scz sup̄serit nomē & originē p̄ns festū. Cōpleto igiē post triennū ablactatōnis tpe: sancti parētes b̄ndictā filiam abo in templū p̄trauerūt cum oblationib⁹. Audi ergo qd̄ accidit arduū miraculi atēq; ipsi ascēderēt in templū. Erāt ante templū quīdecim grad⁹ ascēnsionis. nam qz templū in mōte erat cōstitutū. altāe h̄locasti qd̄ forinsec⁹ erat adiri nō poterat: nisi p̄ hui⁹ gradus. In horū immo v̄ginē cōstituerūt. volētes se & sua sacrificia p̄pate ad ascēsu. Quis

accidit. Medio tpe v̄go b̄ndicta cū ctos illos grad⁹ sine adiutorio alius ascendit ita exproite & reuolūter ac si iam p̄fecte etatis esset nō retro spiciēs. Et vt epiphani⁹ doctor grecus d̄t. Stupentib⁹ cunctis q̄ aderant ad aram sine adiutorio alioz uenit. seipsā dño deo p̄sentās & offerēs. Vñ bene camē de ea. Qd̄ negatū est nature tu v̄rutū agis iure & potes grā. Nūc vt ait magister i speculo hystoricali. Parētes v̄gis sacrificio suo scō fm̄ morē legis: & voto suo iā p̄fecto filiam suā p̄sentatam itra septa tēpli cum alijs virgimb⁹ ibidem in dei seruicio educandis dimiserūt. & ipse post grates deo redditas in domū suam reuersi sūt. Post quos parentes virgo benedicta nunq̄ more puule fleuit. Attendant igiē parentes quō suas proles ad dei cultū & famulatū instruere debent qm̄ si negligētes reperi fuerit arguet eos dñs de culpa. De tercio hui⁹ p̄ncipal. l. de causis rationabilib⁹ p̄ntationis restat dicē. Et itaq; p̄ma causa vt sancti ei⁹ parētes suo sancte voto de quo dictū ē supra satisfacerēt. Secūda causa est: vt parētes virginis āgelice iustioni in hoc obtemperarēt. Nā vt legit̄ in aurea legēda: angelus domini dum eā nūciat⁹ nasciturā ait. Nō forinsecus inter populares: sed in tēplo domini morabat̄ ne quispiam d̄ ea simistrū aliquid suspicēt. Tercia causa ē qz cū benedicta v̄go esset gratia plena & cunctis hominib⁹ abūdanti⁹ dotata. decuit vt ait bt̄s Hieronim⁹ in sermōe. Eam nullis vsib⁹ esse mācipandā nisi diuinis. Cum igiē templum dei ad hoc ordiatū sit & dedicatum vt diuino seruiat cultui. decuit. Mariā in illud p̄sentari. Vñ p̄pheta ait. Domum tuam decet sanctitudo domine. Et iterum. Sanctificauit tabernaculum suum altissim⁹. Quarta

*Regula p̄ntat̄ ad filios
ad Ep̄. vi. Et vos p̄nt
nolite p̄ntat̄ ad mandata
filios v̄gis h̄ndicta
in disciplina et correctione
Regula filioz ad p̄ntes
vt q̄ p̄nt honorat̄ et v̄s
in bono obediūt et v̄s p̄nt
fundunt. Ad eos nō v̄pon
deat. A mandationib⁹ ad
no p̄ caritat̄ cum p̄ntib⁹
aliquid ad v̄rbū vadant
liberit̄ d̄ ingonib⁹ p̄ntib⁹
p̄nt p̄ntib⁹ laborat̄.*

et ultima causa est: ut tam nobilis thesaur⁹ et tam preciosū elenodium in loco sibi magis cōgruo reponeret ipsa em̄ est archa viuar: que ad istar archę veteris testamēti locari debet in tēplo. Vbi thema. Pomite archā et c. Pro quarto et ultimo hui⁹ pncipali quō scz se habuerit benedicta vgo post suā pntationē in tēplo. Pro quo sciendū. qd bñdicta vgo in tēplo qñ in aptiori et cōuenientiōri loco est adducta ut in dies magis magis qd disponeret: aptaret et dignificaret ad id qd erat futura. Debit em̄ fieri et suo tpe esse dignissimū tēplū filij dei: in quo voluit incarnari: ido digne in tēplū pntat intus habitatura et cōuersatura. vbi poterat i lege dñi et in diuinis scripturis plen⁹ erudiri. Et sic decebat vginē sanctā que cōmunē cum deo patre habitus erat filiū. segregatā esse ab alijs hōibus et a mūdo et dicatā soli deo. Erat maria in amirationē oib⁹ que cū trūm tm̄ esset. angōz tā maturo gressu ambulabat. ita pfecte loq̄bat et dei laudib⁹ insistebat ut nō infantula putaret: sed qñ adulta esset: ita i orationib⁹ persistebat. Et resplenduit eius facies ut vix potuissent i ei⁹ facie quisq̄ intēdere. Bene ergo de ea p̄t dia illud. Eccles. I. Quasi luna plena in dieb⁹ suis lucet et qñ sol refulgēs: sic illa refulsit in tēplo dei. Legim⁹ etiā qd dū ipsa horis cōgruētib⁹ operi manuū insistere sicut ceterę vginēs omnia q̄ antike muliēs vix facere poterāt ista in tenentate explebat. Ecce km̄ in hys omnibus opata est grā qd non habuissz natura. Ideo hodie canitur in antiphona. Radiat gratia iā in puella et sapia refulget i paruula. Virgo gloriosa ut legim⁹. in tēplo dei papue hec tria exercebat scz vehementiā sancti delidern: feruorē deuotionis et puritatez

orationis quib⁹ attigit fontē illū sublimē totius gratie. Sic enim scriptū ē Eccl. xxxv. Oratio humilis nubes penetrat. Et quis humilis: si nō maria humilis. Et quis iustus si nō maria iusta. Camē enim de ipsa. Ex te or⁹ est sol iusticie xps deus noster. De hac esse virginis in tēplo ueritate dicit bñs Hieronim⁹ in quadam epistola ad Chromatū et Weliodon: qd beata vgo hęc regulam sibi statuit. ut a mane vsq̄ ad terciā orationib⁹ insistere: a terciā vsq̄ ad nonam operi manuū vacabat. et notanter tertio uerisimiliter ad tēpli ornatum subtiliora preparādo. A nona ab oratione nō recedebat quousq̄ angel⁹ sibi aparēs escam ei daret. ita ut vigilis inueneret prior in sapia legis dei eruditior. in vera hūilitate humilior. in carumibus dauit as elegātor. in caritate grator. in oī puritate purior. in omni actione. et in omni utute pfectior. Erat em̄ constās et immobilis. Hanc irascentem nemo vidit vel audiuit vnq̄. omnis sermo eius ita erat grā plen⁹ ut cognoscere in lingua eius de⁹. Semp i oratione ac instructione legis dei permanebat. Cotidie autē esca quā de manu angeli acceperat ipa tm̄ reficiebat et escā quā a pontificib⁹ tēpli recipiebat pauperib⁹ diuidebat. Sic ergo crescebat puella paruula. sua uis sine macula. prudens et decora ut esset vniuersis incōparabilis et nulla sibi similis. fieretq̄ caput vginū excedēs laudes angelorum et hominum. Dicamus sergo deuote eam inuocantes. O hominū et angelorum dña aduocata nostra potētissima. et summo nostro iudicā gratissima. nob seruicuis relaxa crimina et mētes nostras illumina corda nrā in bono tepida fac ut fiant in deo feruida. nostro tremendo iudicā te hodie presentans

pro nobis loquaris bona. et auerte i
dignationem suam a nobis. ut te inter
ueniente hic in p[ar]te eius gratia. et p[ro] hac
fragilem vitam felicitatem eternam nobis p[ro]sta
re dignetur. Amen

De sancta Cealia Sermo. lxxx.

Mulier diligens est corona viro
suo. Proverbia. xij. vel mulier t[ame]n
m[er]it[us] de[us] ipsa laudabit[ur]. Pro.
xxx. Ista v[er]ba p[oss]unt exponi cōgrue de
b[ea]ta Cealia q[ui] p[er] diligētiā viro suo va
leriano obtinuit eternam coronam. P[oss]unt
etiam exponi sp[irit]ualiter de quolibet fidei
a[nt]iā que h[ab]et virū xp̄m q[ui] p[er] diligētiā su
am p[er]t in seipsa viro suo acq[ui]rit vitam
eternam. i. coronam sempiternam. Sc[ilicet] d[omi]n[u]s
aut[em] q[uod] tria s[un]t q[ui] cū diligētiā facere de
bem[us]. Primo debem[us] m[an]data dei li
b[er]e custodire. Deuter. viij. Omne
m[an]datū q[uo]d tibi p[re]cipio caue diligēte
ut facias ut possis viuere. In istis verb[is]
ostendit d[omi]n[u]s q[ui]libet vult ut sibi seruiat et
quale p[re]m[iu]m vult dare. Vult em[im] ut f
uam[us] ei integralit[er] et p[er]fecte. id dicit
Omne m[an]datū. Si em[im] h[omo] in vno pec
casset et oia alia seruaret: nihil sibi p[ro]
desset ad vitam eternam. Vn[de] scriptū ē
Ecclesiastes. ix. Qui in vno peccat:
multa bona p[oss]it. Vult ergo ut fui
am[us] sibi diligēter et sollicitate et nō te
pide et negligēter. Vn[de] scriptū ē Deu.
viij. Caue diligēter ut facias. q. d.
Maledict[us] h[omo] qui facit opa dei negli
gent[er]. Psal. Maledicti q[ui] declinant a
m[an]datis tuis. Premiū aut[em] m[an]data
sua seruātib[us] diligēter p[ro]mittit cū d[icit]
ut possis viuere. Mat. xix. Dixit adole
scēs ad ih[esu]m. Magister q[uo]d faciā ut
vitā eternam habeā. Ait ih[esu]s. Si vis
vitā ingredi sua m[an]data. Sic serua
uit b[ea]ta Cealia: q[ui] diligēter m[an]data
dei ab infātia seruauit: id meruit vi
tā eternam. Sc[ilicet] d[omi]n[u]s debem[us] libenter b[ea]n
dixit dei nob[is] facta cogitare Deu. vi.
Caue ne obliuiscaris d[omi]n[u]m dei tui qui
eduxit te de terra egypti de domo ser

uitatis: q[ui] sc[ilicet] p[er] passionē nos libera
uit de tenebris inferni et de p[ar]te pha
raonis. i. dyaboli. Istud debem[us] dili
gēter cogitare. Eccli. xxix. Gratia si
deiusioris tui ne obliuiscaris: dedit
em[im] p[ro] te a[nt]iam suam. Fideiusor ille est
xp̄s. Tot[us] m[un]dus captiu[us] tenebat[ur] a
dyabolo p[ro]pter p[ec]c[at]ū p[ri]mi parentis et
nullus erat in m[un]do q[ui] nos redimere
posset. Filius aut[em] dei Ihesus xp̄s fide
iusor noster fact[us] est ut nos redime
ret. Sc[ilicet] p[er] h[oc] p[er] tā magnis reb[us] fidem
suam p[re]b[er]et: q[uod] oportet eū aliq[ui] domū
et h[er]editatē et quicquid vitā p[er] redēptio
ne exponē. Sic fecit fideiusor noster
v[er]ū d[omi]n[u]s Ihere. xij. Reliq[ui] domū meam
dimisi h[er]editatē dei dilectā animā
meā. i. vitam meā in a[nt]iam inimicor[um]
eius. Hugo. O h[omo] cogit diligēter
quantū te de[us] dilexit olim cum non
esses dilexit te ut cōderet: cum perie
ras fact[us] es h[omo]: ut te redimet et humi
liauit se ut reformaret et ostenderet
quātū te diligēt: nō nisi moriendo a
morte te liberaret. Istō diligēter cō
siderauit b[ea]ta Cealia. Vn[de] legi[ti]m[us] de ea
Cealia v[er]go gloriosa ex nobili gene
re romanor[um] orta et ab ipsis cunabil[ibus]
i[n] fide christi nutrita euāgelii christi
semper gerebat in pectore suo. i. ea q[ui]
scripta s[un]t in euāgelio de xp̄o. sc[ilicet] de
pau[er]tate: natiuitate. et passione sēp
in corde suo gerebat. et a colloquijs
diuinis et orōnib[us] non cessabat. et ut
d[omi]n[u]s suam castitatē cōseruaret conti
nuo exorabat. Cū aut[em] cuiusdam nobili
desp[er]sata fuisset no[m]i[n]e valeriano sēp
cogitabat q[ui]libet domino suā pudici
tā seruaret et inuēs se alio ad cu
tem desup auratis vestib[us] ornabatur
Cum in domo parentū suor[um] nobiliū
diuersa genera musicorū resonabāt
Cealia in corde suo soli domino decā
tabat: dicens Fiat domine cor meum
et corp[us] meum immaculatum ut nō
confundat. Et biduam[us] ac triuam[us]

ieiuniis: dās cōmēdabat dño suam
 pudiciam. Sic p̄z qualiter diligen-
 ter beneficia passionis xpi recogita-
 bat. Tercio debem⁹ diligēter igno-
 rantib⁹ viam v̄tutis ostēdere et docē-
 re. De hac diligēter dicit. **Actu. xviii.**
Apollo feruens spū loquebat. et dili-
 gēter docebat ea que sūt ih̄sū. Sic
 beata **Cecilia** diligēter docebat vi-
 rum suū infidelem et ad fidem cōuer-
 tit. Unde bene figurata est per mul-
 erem illam: que dragma perditā q̄
 fuit donec inueniret illam: dragma
 perditā potest intelligi anima valeri-
 ani: quam cecilia diligēter quesuit:
 quādo eum diligēter instruxit et eā
 inuenit quādo eum ad penitētiā et
 ad baptismū reuocauit. Nam de ea
 legit sic **Veni** vox in q̄ suscepit cum
 sponso suo cubiculi secreta silētia. et
 ita cecilia sponsū suum valerianum
 alloquē dices. **O amātissime** iuueis
 secretum habeo tibi dicere: dum iu-
 raueris illud obseruare secreta. **Iu-
 rat Valerian⁹.** **At illa.** Angelū dei
 habeo ap̄d me qui nimio zelo custo-
 dit corp⁹ meū. et si tetigeris me. te in-
 terficiet. **Si autē** agnoueris q̄ me ca-
 sto amore diligis: diliget te. **Cui ille**
Si vis ut credā verbis tuis ostende
 mihi angelū. et si vere pbauero q̄ a-
 gelus sit: faciam qd̄ hortaris. **Si au-
 tem** virum alium diligis: te et illum
 gladio feriam. **Cui cecilia.** **Si in** rex-
 deum credideris et te baptisari pmise-
 ris ipsum videre valebis. **Vade** igitur
 in terciū miliarium ab vrbe ad vi-
 am que appia nūcipat et pauperib⁹
 quos ibi inuenies dices. **Cecilia** me
 misit ad vos ut ostēdatis mihi vrba
 nū ep̄m et illi dices omnia v̄ba mea.
 et cum ab illo baptisat⁹ fueris et ad
 me redieris: angelum dei videbis.
Tunc perrexit valerian⁹ illuc et fm̄
 precedētia signa inuenit sanctū vrba-
 num. **Cunqz** secum staret et v̄ba **Ce-**

alie reuelaret. apparuit ei quidam
 senex in vestib⁹ albis tenēs libꝛ au-
 reis litteris scriptum. **Quem** vidēs
 ille cecidit territ⁹ ad terram. **Quem**
 cū ille leuass⁹ fecit eum legere. **Vn⁹**
 deus: vna fides: vnū baptisma. vn⁹
 domin⁹ et pater oim: qui super oēs
 et super omnia et in omnib⁹ nobis.
Cunqz legisset dixit ei senex. **Credis**
 illa ita esse. **Ille** ait. **Nō** est aliud qd̄
 verius credi p̄t. **Et** statim ille dispa-
 ruit. **Et** bt̄us vrb̄an⁹ ipsum baptisa-
 uit et ad ceciliam remisit. **Qui** rediēs
 inuenit angelū cum ea i cubiculo lo-
 quētem. **Angelus** autē habuit duas
 coronas de lilys et rosas. vnā cecilie
 tradidit et alterā sibi. **d.** Coronas has
 immaculato corpe et mūdo corde cu-
 stodite qz illas de paradiso dei attuli
 nec vnqz mercēscēt nec odore amit-
 tēt: nec ab alijs n̄ qb⁹ castitas placu-
 erit videri p̄t. **Tu** autē valeriane qz
 verb⁹ cecilie credidisti pete qd̄cuqz vo-
 lueris et accipies. **Cui** ille. **Nihil** i hac
 vita desidero. n̄ qz frat̄ me⁹ tiburti⁹
 eā ouertat. **Cui** angel⁹. **Ira** fiet et
 ambo coronā martirij accipietis. **Tūc**
 f̄ ei⁹ tiburti⁹ veit dices. **Quorū** odor
 vñ rosarū et liliorū remiat. **Cui** valeri-
 anus. **Coronas** de rosas et lilys h̄m⁹
 quas videre nō potes nisi in xpm cre-
 dens baptisat⁹ fueris. **Tūc** cecilia eū
 incepit in fide docere et de xpo m̄ta
 dicere. **At** ille. **Qui** sic nō credit pm̄-
 tus peribit. **Et** ipse orabat dices. **Vi-**
 serere mei et poue me ad baptismū.
 qui cū ess⁹ baptisat⁹ dixit se angelū
 in baptismo vidisse. **Tūc** tiburti⁹ et
 valerian⁹ ceperūt christianos quos
 almachius occidit sepelire. **Quos** cū
 ille arguēt r̄nderūt se esse xp̄ianos.
 p̄pter qd̄ fecit ipsos decollari. et qui-
 dam vir nomine maxim⁹ vidit ani-
 mas eorū ab angelis in celum porta-
 ti. **Statim** credens baptisatus est
 quē fecit almachius plumbatis cedi

quosq; spūm exalaret. Deinde ad
ducta est caelia. et cum dñs sacrificiæ
nollet iussa est decollari. Cūq; appa
ritores flerēt q̄ tam pulchra puella
se morti traderet. Illa dixit. Homi iu
uenes sic nō est vitā p̄dere sed muta
re. Dare vitā transitoriā et recipere eē
nā. Et incepit de vita eēna p̄dicare
q̄ iuuenes illi et pl̄ q̄. eccc. hōim ba
ptisma ceperūt. Tunc Almachi⁹ rō
cās Cealiā dixit. Cui⁹ cōditionis es
Que r̄ndit. Nobilis sū et nulli⁹ ppria
et libera sū. Cui Almachi⁹ Ignoras
cūius potestatis sū. Illa dixit. Potē
stas tua ē quasi vesica vento plena.
quā si acus pupugerit in nihili redi
geēt. Almachi⁹ ait. Infelix: ignoras
qm̄ habeo potestātē mortificādi et vi
uificādi. Cui illa. Nūc pbabo te esse
mentitū. Viuētes em̄ poteris mortifi
cāre: mortuos autē nō potes suscita
re. Cui Almachi⁹. Depone amentia
tuam et sacrificia dñs. Cui Cealia.
Tu insan⁹ es. q̄ lapides dicit esse de
os tuos. Tūc irat⁹ Almachi⁹ iussit
eā p̄ integram noctē in bulliētī oleo
cpuacari: in quo q̄si in loco frigido il
lesa p̄māsit. Qd̄ audiēs Almachi⁹
iussit ibi eā decollari: quā spiculator
trib⁹ ictibus in collo percussit: tū ca
pit eius amputare nō potuit. Et q̄
decretū erat ne quartū ictum decol
land⁹ reciperet eā semiuuā carmifex
reliquit. Per triduiū autem superui
uens: omnia que habebat paupib⁹
tribuit. et omnes quos ad fidem con
uertērat. Urbano ep̄o cōmendauit
et in domino requieuit. Sanct⁹ autē
Urban⁹ corpus ei⁹ sepeliuit: et domū
eius vt rogauerat in ecclesiā conse
crāuit. Passa ē autē circa ānos dñi.
CCxxij.

De scā Katherina Ser. lxxi.

Dilectus me⁹ mihi et ego illi.
Canti. ij. In istis verb⁹ notatē
mutua dilectio q̄ erat inter

christū et sponsā suam katherinam.
Sciendū em̄ q̄ btā katherina christū
triplicat dilexit. Primo in hoc q̄ cō
tumeliā christo factā sustinere non
poterat. Anselm⁹. Quāta quis aliū
diligat tāto de bono eius gaudet et de
malo eius cōturbat et hoc pprie dicit ze
lus. Hanc dilectionē habuit matha
thias de quo dicit. Matha. ij. Cum vi
deret iudeū sacrificare ydolīs in con
tumeliā dei. zelo accensus eum inter
fecit. Hūc zelū habuit etiam beata
katherina. Vñ de ea legit btā kathe
rina erat costī regis filia. et parenti
b⁹ suis defunctis i palatio suo cū alijs
residebat et soli xp̄o seruiēbat. Maxē
tius autē alexandriā remēs oēm po
pulū euocauit vt ydolīs immolarēt
Qd̄ cum diuissset btā katherina ze
lo diuini amoris accensa illuc p̄pera
uit et audacter impatori dixit. Si deū
creatorē tuū agnosces. merito te sa
lutare deberē. Nunc autē q̄ deū tuū
nō cognoscis sed ydola colis. iō nul
la dign⁹ es salutatione. Stās q; ante
ianuā templi p̄ varias cōclusiones si
logismoz. allegorice et methaphori
ce diserte et mystice multa cū cesare
disputauit. Deinde rediēs ad cōmu
ne colloquiū dixit. hec tibi tanq̄ sa
piētī p̄ferre curauī. Nūc ergo q̄re in
cassum cōgregasti hāc multitudinē
ad colendā stulticiā ydolorū. Mira
ris hoc templū manu artificum op̄a
tum. Miraris ornamēta preciosa q̄
velut puluis ante faciem venti erunt
Mirare poti⁹ celum et terram mare
et omnia que i eis sūt. Mirare orna
menta celorum solem videlicet et lu
nam et stellas. Mirare inq̄ cursum
eorum quomodo ab inicio mundi vs
q; ad finem currūt. Et cogita quis
sit qui talia creare possit. et iuemes
q; dñi tuī q̄ sunt lapides et ligna talia
non fecerūt: sed vn⁹ est verus deus q̄
taliam creauit ex nihilo et omnes alijs

sunt demonia. Ipse verus est deus qui
 oia creauit et qui de celo descendit et fa-
 ctus est homo et sanguine suo nos redemit
 de morte eterna hoc est ihesus christus quem christiani
 colunt. Ad hoc rex stupefactus ait.
Sine o mulier. sine nos finis sacrifi-
 cium nostrorum et postea te audiemus pro-
 cepit ergo eam ad palatium duci et dili-
 gentem custodiri. admirans nimium eius
 prudentiam et corporis pulchritudinem. Erat
 enim speciosa valde et incredibili pul-
 chritudine omnium oculis admirabilis vi-
 debatur. Veniens igitur cesar ad palatium
 dixit ka. Audiuimus tuam eloquentiam et
 mirati sumus tuam prudentiam sed in deo
 etiam sacrificans occupati omnia plena intel-
 ligere nequimus. Nunc autem ab inicio proge-
 nite tuam requiramus. Et sancta katherina ad
 hoc. Scriptum est. Non te collaudas ne te
 culpaueris ipse. Hoc faciunt stulti
 quos gloria verat inanis. Confiteor tamen
 meam progeniem. non timore iactantiae sed
 humilitati amore. Ego enim sum katheri-
 na. Costi regis filia quam quibus in purpu-
 ra nata et liberalibus disciplinis. non
 mediocriter instructa. hoc tamen omnia contemp-
 si. et ad dominum ihesum confugi. Unde autem quos
 colis nec te nec alios iuuare possunt. Cui
 rex. Si ita est ut asseris. ergo totus
 mundus errat et tu sola verum dicas. cum
 tamen in ore duorum vel trium omnium testimonium
 confirmetur. Si angelus esses et caelica ueritas
 adhuc tibi credere nemo debet. quam mi-
 nus cum femina fragilis esse comprobetur.
Cui illa. Ne obsecro cesar a furore te
 uincis permittas. In sapientis animo non
 stat turbatio dira tu si animo reueris
 rex es. si corpe seruus es. Videns autem
 cesar quod eius sapientia obuiam non possit ma-
 dauit occulte per omnes prouincias
 ut omnes sapientes seculi ad preto-
 rium alexandriae festinantem uenerent. Ad-
 ducti sunt ergo diuersi prouinciarum quinquaginta
 oratores qui omnes mortales in omni
 mundana scia et sapientia excellerebant. Qui-
 bus interrogantibus cur de tam te

motis locus euocati fuissent. Respon-
 dit cesar. Et apud nos puella sensu
 et prudentia incomparabilis que om-
 nes sapientes confutat. et deos no-
 stros demones esse affirmat. Quam si
 superaueritis cum honore magno ad pro-
 pria remeabitis. Ad hoc unus indignus
 stomachatus animo respondit. O magni
 imperatoris consilium. quod ob unius puellae con-
 flictum sapientes huius mundi de remotis
 partibus aduocauit. cum unus ex nostris
 clientibus eam leuissime poterit confutare.
Et rex. Poteram quidem et uis hanc ad factu-
 ficum impellere sed melius iudicauit ut
 uestris argumentis permitteret confutaretur.
Cui illi dixerunt. Adducatur ergo coram
 nobis puella ut sua temeritate conui-
 cta nunquam se sapientes uidisse agno-
 scat propter hodie. Sed cum uerbo certamen
 quod sibi imminere didicisset. tota se
 domino commendabat. Sic propter prima dile-
 ctio quam habuit beata katherina. quae contumeliam
 domini sui audire non poterat. Contra hanc
 dilectionem respondit ei dominus dilectionem su-
 am quam eam e contra dilexit in hoc quod ei an-
 gelum de celo misit. Veniens ad eam an-
 gelus et solas eam dixit. Constas esto
 quia dominus tuus est. Quinquaginta enim
 sapientes adducti sunt ut tecum dispu-
 tent. sed dominus dabit tibi sapientiam cui
 nullus resistere potest. Insup omnes ad fidei
 conuersionem ipsos ante te ad regnum celo-
 rum per palmam martiris destinabis. Se-
 quenti die beata katherina. ante regem
 ducatur et dixit imperatori. Quali iudicio
 contra unam puellam quinquaginta orato-
 res apponis. quos et pro victoria re-
 munerandos promittis et me sine spe
 mercedis pugnare compellis. Erat tamen
 mihi dominus ihesus christus adiutor qui est spes
 et corona pro se fertantium. Verum cum
 oratores deum fieri hominem aut pati impos-
 sibile dicerent. uerbo hoc a gentilibus pre-
 dictum esse ostendit. Nam plato astruit
 deum arcu rotundum et decurtatum. Sibil-
 la quae sic ait. Felix ille de ligno qui per

det ab alto. **C**ū ergo v̄go cū oratori
 bus sapiētissime disputaret. et deos
 apertis rationib⁹ confutaret. obstu-
 pefacti illi. et quid dicerēt non inue-
 nientes muti penit⁹ sunt effecti. **T**ūc
 iratus rex vehementer. **C**ui vnus eo-
 rum ait. **S**cias o rex q̄ nunq̄ aliq̄s
 contra nos stare potuit quin conti-
 nuo vinceretur. **H**ec autem puella
 que spiritu sancto repleta ē sic nos
 edūcat vt nos ei respondere nō pos-
 sumus et fatemur eam verum dixisse
 et nos omnes credimus in vnum ve-
 rum deum **I**esum christum **A**udiēs
 hec tyrann⁹ nimio furore succensus
 omnes in medio ciuitatis iussit cre-
 mari. **A**t virgo ipsos confortans ad
 martirium constantes effecit et de fi-
 de diligenter instruxit. **E**t cum dole-
 rent q̄ sine baptismo decederēt. vir-
 go respondit. **N**e timeatis: quia ef-
 fusio vestri sanguinis vob̄ baptism⁹
 reputabitur **C**um ergo signo sancte
 crucis muniti: flammis fuissent mie-
 ctirita animas domino reddiderunt
 vt nec capilli nec vestimenta eorum
 ab igne lederentur. **S**ecund⁹ dilexit
 beata **K**atherina christum in hoc:
 q̄ omnia bona mundi propter eum
 cōtempnit. **V**nde sequitur. **P**ost hōc
 imperator furorem suum temperans
 virginem blandiens et promissis at-
 trahere volens ait. **O** virgo genero-
 sa consilij meis adquiesce et secūda
 post reginam meā eris i regno meo
Cui illa. **D**esine talia loqui. **E**go enī
 me sponsam **I**esu christi tradidi. et
 ab eius amore nec blandimenta: nec
 promissa: nec tormenta poterunt me
 auertere. **T**unc iratus fecit eam de-
 nudari. et scorpiomb⁹ cedi et celsam
 in obscurum carcerem includi: ibiq̄
 duodecim diebus cruciari. **S**ic patet
 secūda dilectio quam habuit beata
Katherina ad xpm. quia propter eius

amorem omnia contempnit: verbera
 et carcerē sustinuit. **C**ontra hoc ostē-
 dit ei christus aliam dilectionem. et
 maiorem q̄ ante. **N**am ante miserat
 ei angelum ad consolandum modo
 venit ad eam christus cum magno
 lumine consolans eam. et dixit. **A**g-
 nosce filia creatorem tuum ob cui⁹
 amorem talia sustinuisti: constans
 esto. quia ego tecum sum. **E**t sic dis-
 paruit. **P**er duodecim autem dies
 columba de celo ei cibum apportauit
Accidit autem vt imperator propter
 negocia quedam exiret et regina cū
 porphirio media nocte ad carcerem
 venit et vidit carcerem cum magno
 lumine et angelos dei vulnera eius
 perungentes. **Q**uibus virgo predi-
 cans christum ad fidem eos conuer-
 tit et porphirius cum ducentis militi-
 bus baptism⁹ suscepit. **T**ercio dilex-
 it beata katherina christum in hoc.
 q̄ propter amorem eius mortem su-
 stinuit. **V**nde legit. **R**euerfusq̄ rex
 fecit eam coram se dua. **D**ixitq̄ ei.
De duobus vnum elige. **A**ut dñs sa-
 crifica vt viuas et regina sis. **A**ut
 diuersis supplicij te interire faciam
Que ait. **Q**uedcumq̄ enim potes ex-
 cogita et non differas: quia carnem
 meam et sanguinem meum christo
 sponso meo offerre desidero. qui se
 ipsum in cruce pro me obtulit. **T**ūc
 quidam prefectus furētī regi persua-
 sit vt quatuor rotas ferris ferreis et
 clauis acutissimis circumseptas pre-
 pararet: vt eam tam horrible tor-
 mentum defecaret et ceteros christi-
 anos tam dire mortis exemplum
 tereretur. **O**rdinatumq̄ est vt due
 rote vno ordine voluerentur: due
 autem e contrario impetu ageren-
 tur. **T**unc orante virgine angel⁹ do-
 mino tanto impetu rotas illas cōcul-
 sit vt quatuor milia gentiliū interirēt.

Regina ergo currēs regem increpa-
uit & se christianam fatetur. Rex er-
go iratus: precepit eam statim p̄mo
extractis mamillis decollari. Iterum
dixit rex ad virginem. Sacrifica dñs
et regina eris: aut caput tuū amitte-
tes. Cui illa. **F**ac quecumq; animo cō-
cepisti: parata sum omnia p̄pter deū
sustinere. **S**ic patet tercia dilectio be-
ate katherine que morti se exposuit
propter christum. **C**ontra hanc dile-
ctionem exhibuit sibi christus maxi-
mam dilectionē in hoc q̄ in hora mor-
tis sue affuit & animam suam in reg-
num celorum perduxit & corp⁹ eius
ab angelis ad montem synai portari
iussit. **V**nde sequitur. **C**um beata ka-
therina ad locum passionis venisset
flexis gembus & erectis oculis in ce-
lum orauit dicens. **O** domine ihesu
christe spes & salus omnium ī te cre-
dentium: obsecro te vt quicumq; pas-
sionis mee memoriā egerit: siue in
exitu anime. siue in necessitate me in-
uocauerit: tue propiciationis conse-
quatur affectum. **F**acta est vox de ce-
lo: dicens. **V**eni dilecta mea colum-
ba mea: ecce tibi ianua celi aperta ē
Nam & hys qui passionem tuam cele-
brauerint opem de celis in necessita-
te promitto. **H**oc dicto collum extē-
dit & ē decollata. **F**luxitq; lac de cor-
pore eius pro sanguine ī signum pu-
re virginitatis sue. **A**ngeli autē cor-
pus eius ī aera subuehentes: ad mō-
tem synai itinere pl⁹ q̄ viginti die-
rum deduxerunt & ibidem honorifice
collocauerūt. **E**x cuius ossibus indefi-
nenter oleum manat quod cunctorū
debilium membra sanat. **P**assa est
autem circa annos domini .ccc. x.
Rogemus & c.

VParatus continens sermones de
sanctis per anni arculū. **F**init felicit.

Tabula sermonum Parati de tem-
pore et de sanctis fm anni cursum co-
tinens dies initia et numerum eorum
dem sermonum in hoc libro conten-
torum Incipit felicitate. Et primo de
tempore.:

Dominica prima aduentus domini

pri.	Parat ⁹ est.	p.
ij.	Prepara te.	ii.
iii.	Hora est iam	iii.
iiii.	Cū appropinq.	iiii.
v.	Benedictus qui.	v.
	D ominica secūda aduent ⁹ dñi.	
p.	Quocūq; scrip.	vi.
ij.	Erūt signa	vii.
iii.	Erūt signa in.	viii.
iiii.	Videbūt filiū	ix.
	D ominica tertia et ē.	
	Polite ante temp ⁹	x.
	F eria q̄ta q̄tuor tēpor ⁹	
pri.	Cum audisset	xi.
ij.	Eccc mitto	xii.
	D ominica quarta.	
p.	Gaudete in dño	xiii.
ij.	Diserūt iudei	xiiii.
iii.	Dirigite viam.	xv.
	I n die natiuitatis dñi	
pri.	Paruulus.	xvi.
	Erūt edictū <u>Textual expo.</u>	
ij.	Inuemetis infan.	xvii.
iii.	Apparuit benign.	xviii.
	Factū ē <u>Textual exposi.</u>	
iiii.	Videam ⁹	xix.
v.	Gaudete et.	xx.
	I n pncipio <u>Textual exposi.</u>	
vi.	Lux i tenebris	xxi.
	D ominica infra octauas natitatis	
p.	Quā estis fi.	xxii.
	Erāt pater <u>Textual ex.</u>	
ij.	Pot ⁹ est hic.	xxiii.
	I n Circūcisione.	
pri.	Apparuit benign.	xxiiii.
	Postq̄ cōsumatū <u>Textu. ex.</u>	
ij.	Sin autē filij.	xxv.
	I n Epiphania domini.	

pri.	Factū est autē	xxvi.
ij.	Cū nat ⁹ esset.	xxvii.
iii.	Vbi est q̄na.	xxviii.
	D ominica infra octauas ephie	
p.	Probetis qui	xxix.
	Cū ihs <u>Textual' exposi.</u>	
ij.	Volētes que.	xxx.
	D ominica p ⁹ octauas ephie.	
pri.	Cantate dño	xxxi.
	Venit ihs <u>Textual ex.</u>	
ij.	Sic nos docet	xxxii.
iii.	Flete cū flentib ⁹ .	xxxiii.
	Ruptie facte <u>Textu. ex.</u>	
	D ominica p ⁹ ma post ephie.	
	Ruptie facte sūt.	xxxiiii.
	D ominica secūda.	
pri.	Nulli malū.	xxxv.
	Cū descēdisz <u>Textu. ex.</u>	
ij.	Extēdēs ihs	xxxvi.
	D ominica tertia	
pri.	Non fallum	xxxvii.
ij.	Ascendēte Ihesu	xxxviii.
	D ominica quarta	
pri.	Sup omnia.	xxxix.
	Simile ē reg. ce. <u>Tex. ex.</u>	
ij.	Colligite.	xl.
	D ominica septuagesima.	
p.	Sic currite	xli.
ij.	Sile ē regnū.	xlii.
iii.	Quid hic	xliii.
	D ominica in sexagesima.	
p.	Libētor glaboz.	xliiii.
	Cū turba <u>Textual expo.</u>	
ij.	Vic dñs cla.	xlv.
	D ominica in quinagesima.	
p.	Caritas paties	xlvi.
	Assumpsit Ihs <u>Tex. ex.</u>	
ij.	Stans autem	xlvii.
	I n capite ieiunij.	
	Thesaurisate vob	xlviii.
	F eria sexta.	
	Estote perfecti	xlix.
	D ominica Inuocauit	
pri.	Eccc nūc temp ⁹	.i.
	Duct ⁹ ē ihs <u>Textua. ex.</u>	
ij.	Duct ⁹ est.	li.

	V Feria quarta.	
	Quicumq; fecerit	liij.
	F eria sexta.	
	Tolle grabatum	liij.
	D ñica secūda q̄dragesime.	
pri.	Hec est uolūtas	liij.
ñ.	Mulier cananea	lv.
	V Feria quarta.	
	Filius hominis	lvi.
	V Feria sexta.	
	Uomo quidam	lvij.
	D ñica tertia q̄dragesime.	
pri.	Ambulate in	lvij.
	Erāt ihs enāēs	Textua-ex.
ñ.	Erāt ihesus	lix.
	V Feria quarta.	
	Honora patrem	lx.
	V Feria sexta.	
	Qui liberi	lxi.
	D ñica quarta letare	
pri.	Illa q̄ sursum	lxij.
ñ.	Abnt ihesus	lxij.
	V Feria quarta	
	Preteriēs ihesus	lxij.
	V Feria sexta.	
	Eam⁹ et nos moriamur	lxv.
	D ñica i passiōe sup eplam.	
pri.	Si sanguis	lxvi.
	Dixit ihs	Textualis expo.
	D ñica i passiōe sup euāge.	
ñ.	Tulerūt lapides	lxvij.
	V Feria quarta.	
	Oues mee	lxvij.
	V Feria sexta.	
	Expedi vobis	lxix.
	I n die palmarum.	
pri.	Hoc sentit in	lxx.
	Cū appropinquet	Tex·expo
ñ.	Cū appropinq.	lxxi.
	V Feria tertia.	
	Ego quasi agn⁹	lxxij.
	V Feria quarta.	
	Post biouū pasta.	lxxij.
	I n cena domini	
	Accipit ihesus	lxxij.
	I n ip̄o die parasceues.	

pri.	O vos oēs	lxxv.
ñ.	Nolite me vocare	lxxvi.
	I n die pasche.	
pri.	Pascha nostr⁹	lxxvij.
	Maria magda.	Tex·expo.
ñ.	Ecce locus	lxxvij.
	D ñica p̄ma post pascha.	
pri.	Omne qd natū	lxxix.
ñ.	Videte man⁹	lxxx.
	D ominica secunda	
pri.	Christ⁹ passus.	lxxxi.
ñ.	Cognosco oues	lxxxij.
	D ominica tertia	
pri.	Obsecro vos	lxxxij.
ñ.	Tristitia nostra	lxxxij.
	D ominica quarta	
pri.	Sit omnis hō	lxxxv.
ñ.	Cum autē uenerit	lxxxvi.
	D ominica quinta.	
pri.	Si quis putat	lxxxvij.
ñ.	Amen dico vob	lxxxvij.
	I n rogationib⁹	
pri.	Confitemini	lxxxix.
ñ.	Petite et dabit⁹	xc.
	I n ascensione domini.	
pri.	Ecce ascendit	xcj.
ñ.	Ascendit de⁹	xcij.
	D ñica p̄ma p̄ ascensionis.	
pri.	Estote prudētes	xcij.
ñ.	Cum uenerit	xcij.
	D e sancto spiritu	
p.	Fact⁹ est repēte	xcv.
ñ.	Si quis diligit	xcvi.
ñ.	Quam bon⁹ et	xcvij.
	V Feria sc̄da p̄ p̄thecostas.	
p.	Ahuc loquēte	xcvij.
ñ.	Non em̄ misit	xcv.
	V Feria tertia.	
p.	Orauerūt pro	.Ce
ñ.	Fur nō uenit	.Ci.
	V Feria quarta	
pri.	Amen dico	.Cij.
ñ.	Super seruos	.Cij.
	V Feria sexta.	
pri.	Omne peccatū	.Cij.
ñ.	Filius hominis	.Cv.

	De sancta Trinitate	
	Gratia dñi nostri	Cvi.
	In die corporis xp̄i	
	Cenantib⁹ illis	Cvii.
	Dñica p̄ma post p̄thecostē	
p̄ri.	Diligam⁹ deū	Cviii.
ñ.	Mortu⁹ est diues	Cix.
	Dominica secūda	
p̄ri.	In hoc cogno.	Cx.
ñ.	Homo quidā	Cxi.
	Dominica tertia	
p̄ri.	Humiliamini sub.	Cxii.
ñ.	Gaudium est corā	Cxiii.
	Dominica quarta.	
p̄ri.	Non sūt odigne	Cxiv.
ñ.	Estote	Cxv.
	Dominica quinta.	
p̄ri.	Omnes vna.	Cxvi.
ñ.	Relictis omnib⁹	Cxvii.
	Dominica sexta	
p̄ri.	Saetis fratres	Cxviii.
ñ.	Omnis qui	Cxix.
	Dominica septima	
p̄ri.	Stipendia	Cxx.
ñ.	Quot panēs	Cxxi.
	Dominica octaua.	
p̄.	Si fm carnē	Cxxii.
ñ.	Non p̄t arbor.	Cxxiii.
	Dominica nona	
p̄ri.	Non sum⁹	Cxxiiii.
ñ.	Reode rationē	Cxxv.
	Dominica decima.	
p̄ri.	Nemo p̄t dicē	Cxxvi.
ñ.	Vidēs Ihesus	Cxxvii.
	Dñica vñdecima	
p̄ri.	Christus mortu⁹	Cxxviii.
ñ.	Qui se exaltat	Cxxix.
	Dñica duodecima.	
p̄ri.	Fiduciā habem⁹.	Cxxx.
ñ.	Solutū est.	Cxxxi.
	Dominica xiiij.	
p̄ri.	Abrahe dicte	Cxxxii.
ñ.	Diligēs dñm	Cxxxiii.
	Dominica xvij.	
p̄.	Spū ambulate	Cxxxiiii.
ñ.	Ite & ondite.	Cxxxv.

	Dominica xv.	
p̄ri.	Cum temp⁹.	Cxxxvi.
ñ.	Primū querite	Cxxxvii.
	Dominica xvi.	
p̄.	Obsecro vōs ne	cxxxviii.
ñ.	Defunctus	cxxxix.
	Dominica xvii.	
p̄.	Obsecro vōs.	cxl.
ñ.	Omnis qui se	cxli.
	Dominica xviii.	
p̄.	Grā ē deo meo.	cxlii.
ñ.	Diligēs dñm	cxliii.
	Dominica xix.	
p̄.	Loquimini vtri.	cxliiii.
ñ.	Vt q̄o cogitatis.	cxlv.
	Dominica xx.	
p̄ri.	Nolite fieri.	cxlvi.
ñ.	Intrauit aut.	cxlvii.
	Dominica xxi.	
p̄.	Induite vōs.	cxlviii.
ñ.	Dñe descēde.	cxlix.
	Dominica xxii.	
p̄.	Hoc orō.	cl.
ñ.	Procedens aut.	cli.
	Dominica xxiii.	
p̄.	Saluatorem	clii.
ñ.	Magister scim⁹	cliii.
	Dominica xxiiii.	
p̄ri.	Ambuletis	cliiii.
ñ.	Loquēte	clv.
	Dominica xxv.	
p̄.	Eccē dies v.	clvi.
ñ.	Acceptit Ihesus	clvii.

Sequitur de Sanctis .

	De sancto Andrea	
p̄ri.	Parat⁹ sum.	See. p̄.
ñ.	Relictis retib⁹	.ñ.
	De sancto Nicolao	
	Eccē sacerdos magn⁹	iiij.
	De cōceptione Marie	
	Beatam me dicent	iiii.
	De sancta Lucia	
	Respōdi em vōs	.v.

	De sancto thoma			
	Respondit thomas	vi.		
	In natiuitate domini			
	Puer natus est nobis	vii.		
	De sancto Stephano			
pzi.	Intendēs in celū	viii.		
η.	Stephanus	ix.		
	De scō iohāne euāgelista			
pzi.	Qui timet deum	x.		
η.	Dilectus meus	xi.		
	De innocentibus			
pzi.	Sine macula	xii.		
η.	Vidi super mon.	xiii.		
	De scō thoma cantuariēsi.			
	Vsq; ad mortē saltauit	xiiii.		
	De sancto siluestro			
pzi.	Cum placuerint	xv.		
η.	Honora medicū	xvi.		
	In die Circūcisionis			
	Vocabit nomen ei⁹	xvii.		
	In epiphania domini			
	Et intrātes domū	xviii.		
	De sancto sebastiano			
	Beati qui psecutionē	xix.		
	De sancta agnete.			
	Dilectus meus	xx.		
	De sancto vincentio			
	Remo coronabitur	xxi.		
	In cōuersione pauli			
	Vaselectionis est iste	xxii.		
	In purificatione Marie			
pzi.	Ecce venit ad	xxiii.		
η.	Tota pulchra es	xxiiii.		
	De sancta dorothya			
	Gloriosa virgo	xxv.		
	In cathedra Petri			
pzi.	Exaltent eum	xxvi.		
η.	Tibi dabo cla.	xxvii.		
	De sancto mathia			
pzi.	Beati quos ele.	xxviii.		
η.	Discite a me	xxix.		
	De sancto Gregorio			
	Ecce sacerdos magn⁹	xxx.		
	De sancto Benedicto			
	Benedixitq;	xxxi.		
	In annūciatione Marie			
pzi.	In sole posuit	xxxii.		
η.	Beatam me	xxxiii.		
	De sancto Geōrgio.			
	Induite vos arma	xxxiiii.		
	De sancto Marco			
	Ego sum vitis vera	xxxv.		
	De scis philippo ⁊ iacobo			
pzi.	Stabāt iusti	xxxvi.		
η.	Non turbetur	xxxvii.		
	In inuētionē sancte Cruas			
	Verbum cruas	xxxviii.		
	De scō iohē an̄ portā latinā			
	Exaltauit illum	xxxix.		
	De scō iohāne baptista.			
p.	Inter natos	xl.		
η.	Johannes est	xli.		
	De sancto Petro			
	Dixit Ihs symoni pe.	xlii.		
	De sancto Paulo			
	Ego non solū alligari	xliii.		
	De scō Petro ⁊ paulo			
	Fecit Salomon duas	xliiiii.		
	De uisitatione Marie			
	Benedicta tu	xlv.		
	De sancta Margaretta			
	Tota pulchra	xlvi.		
	De scā maria magdalena.			
pzi.	Postq; cōuertisti	xlvii.		
η.	Dimissa sūt ei	xlviii.		
	De sancto iacobo.			
pzi.	Potestis	xlix.		
η.	Procedēs autē	l.		
	Ad vincula Petri.			
p.	Festū beati	li.		
η.	Petrus ad	lii.		
	De sancto Laurētio			
pzi.	Igne me	liii.		
η.	Igne me	liiiii.		
	In assumptione Marie.			
pzi.	Intrauit	lv.		
η.	Que est ista	lvi.		
	De factō Bartholomeo.			
	Pellem p pelle	lvii.		
	In die decolla. sci iohis			
	Misit herodes rex	lviii.		
	In natiuitate Marie			

pri.	Orieſtella	lix.
ij.	Que eſt iſta	lx.
	I n exaltatione ſcē Crucis.	
pri.	Humiliamini	lxi.
ij.	Ego ſi exaltat⁹	lxij.
	I de ſancto Matheo	
	Surgēs ſecut⁹ eſt eū	lxij.
	I de ſancto Mauricio	
	Beati qui pſecutionē	lxij.
	I de ſancto Michaele.	
pri.	Omnes ſunt	lxv.
ij.	Angeli eorū	lxvi.
	I de ſancto Hieronimo	
	Dilectus deo	lxvij.
	I de ſcō Luca euāgelista	
	Rimis honorati	lxvij.
	I de feſto vndecim milium v.	
	Que parate erāt	lxix.
	I n feſto Symonis ⁊ Jude.	
pri.	In ocaſione	lxx.
ij.	Si vōs odit	lxxi.
	I de omnib⁹ ſanctis	
pri.	Sapiētia ediſi.	lxxij.
ij.	Vidēs Iheſus	lxxij.
ij.	Beati q̄ pſecu.	lxxij.
	I n feſto animarū.	
pri.	Miſeremini mei	lxxv.
ij.	Mittite eis ptē.	lxxvi.
	I de ſancto Martino	
	Ecce ſacdoſ magn⁹	lxxvij.
	I de ſancta Eliſabeth.	
	Tota pulchra	lxxvij.
	I de pñtatione Marie	
	Domite archam	lxxix.
	I de ſancta Cealia	
	Qulier diligēs	lxxx.
	I de ſancta Katherina	
	Dilectus me⁹	lxxxi.

TExpliat tabula ſermonū Parati
de tempore ⁊ de ſanctis : qua bene
intuita habendus ſermo celeriter in
ueneri poterit. . . . .

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

